BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XXXIX
E
25
NAPOLI

XXXIX
E
~~20~~ 25

M. VALERII
MARTIALIS
EPIGRAMMATVM
LIBRI XV.

LAVRENTII RAMIREZ DE
PRADO *Hiſpani, Nouis commentarijs*
illuſtrati.

Cum Indice omnium verborum IOSEPHI LANGII Cæſaremont. & aliis indicibus locupletiſſimis.

Coll. Neap. Soc. Jesu

Cat. inscript. pro Bibl. 1850

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EM. III
NAPOLI

PARISIIS,
Apud CLAVDIVM MORELLVM, via Iacobæa
ad inſigne Fontis.

M. DCVII.
Ex priuilegio Regis.

2

M. VAL. MARTIALIS VITA EX PETRO CRINITO.

M. Valerivs Martialis genere Hiſpanus fuit, Bilbili natus haud ignobili oppido Celtiberiæ, vt veteres auctores tradunt; & ipſe Martialis cùm pluribus locis demonſtrat, tum maximè his verſibus ad Licianum municipem ſuum:

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtræq́ laus Hiſpaniæ,
Videbis altam Liciane Bilbilim
Equis & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus eſt ad vrbem Romam, quò facilius in literarum ſtudio verſari poſſet, ſuúmque ingenium erudire. Sed cùm agendis cauſsis minimè

ſe idoneum videret, omnẽ operam atque diligentiam retulit ad ſcribẽda epigrammata, in quibus magnopere excelluit iudicio veterum. Maximè autem valuit in promerendis ſibi atque conciliandis hominum ſtudijs adeò vrbanitate & ſalibus præſtitit. Relata ſunt à C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis, quibus ſatis colligere poſſumus quanti fecerit hunc ipſum poëtam, quantúmque illius verſibus oblectari conſuerit: ſic enim ſcribit. Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimùm in ſcribendo & ſalis haberet & fellis, neque candoris minus. Itaque minimè mirari oportet, ſi Ælius Verus Imperator, qui Cæſari Adriano gratiſsimus fuit, ſolitus eſt ſingulari affectu proſequi lepores atque iocos Martialis, ſuúmque Virgilium vocare. Neque dubium eſt illum Romæ publicis honoribus ornatum, atque honeſtatum fuiſſe: nam equeſtri dignitate donatus eſt, & prætura, & iure trium liberorum; vt ipſe

de ſe teſtatur. Libros duodecim epigrammaton compoſuit miro ingenio, & ſingulari vrbanitate, quibus adiecit Xenia & Apophoreta libellis duobus abſoluta. In his ſecutus eſt Marſum poëtam, Pedonem atque Gætulicum, quorũ exemplo ſeipſum tuetur, ac laſciuam verborũ licentiam excuſat. Valerium quoque Catullum & Licinium Caluum plurimi fecit, qui hoc ſcribendi genere inſignes habiti ſunt. In duodecimo libro Neruæ atque Traiano imperatori blanditus eſt, damnatis tẽporibus Domitiani Cæſaris. Ad eundem refertur ſpectaculorũ liber, qui extra ordinem aliorum habetur à noſtris grammaticis, vt vetuſti codices probant. Inter amicos præcipuè habuit Stellam Patauinum, Decianum, Silium Italicum. Val. Flaccum, Parthenium, alióſq; complures, ad quos ſæpenumero ſcribit. Stertinius vir clariſsimus, quem Martialis mutato nomine Auitum appellat, tantùm conceſsit ipſius ingenio

atque doctrinæ, vt viuenti adhuc illi imaginem more veterum in ſua bibliotheca poſuerit. Poſtremò cùm Martialis foret proueſtior, tædio rerũ vrbanarum affectus in patriam rediit, atque in natali ſoli paulo pòſt interiit, non ſine lacrymis ac magno mærore C. Plinij, vt ingenuè teſtatus eſt ſcripta epiſtola ad Corn. Priſcum. De Gargilio Martiale dicimus ſuo loco, qui libros compoſuit de geſtis Imperatorum.

PLINIVS IVNIOR CORNELIO PRISCO SALVTEM.

AVDIO Valerium Martialem deceſſiſſe, & moleſte fero. Erat homo ingenioſus, acutus, & qui plurimum in ſcribendo & ſalis haberet, & fellis, nec candoris minus. Proſecutus eram viatico ſecedentem Dederam hoc amicitiæ, dederam etiam verſiculis, quos de me compoſuit. Fuit moris antiqui, eos qui vel ſingulorum laudes, vel vrbium ſcripſerant, aut honoribus, aut pecunia ornare. Noſtris verò temporibus vt alia ſpecioſa & egregia, ita hoc in primis exoleuit. Nam poſtquam deſiuimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris qui ſint verſiculi, quibus gratiam retulerim? Remitterem te ad ipſum volumen, niſi quoſdam tenerem. Tu ſi placuerint hi, ceteros in libro requires. Alloquitur Muſam: mandat vt domum meam in Eſquilijs quærat, adeátque reuerenter.

Sed ne tempore non tuo diſertam
Pulſes ebria ianuam, videto.
Totos dat Tetricæ dies Mineruæ.
Dum centum ſtudet auribus virorum
Hoc, quod ſæcula poſteríque poſſint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas.

Hæc hora eſt tua, dum furit Lyæus,
Dum regnat roſa, dum madent capilli:
Tum me vel rigidi legant Catones.

Meritóne eum, qui hoc de me ſcripſit, & tunc dimiſi amiciſſimè, & nunc amiciſſimum defunctum eſſe doleo? Dedit enim mihi, quantum maximè potuit: daturus amplius, ſi potuiſſet. Tametſi quid homini poteſt dari maius quàm gloria, laus, & æternitas? Æterna, quæ ſcripſit, non erunt fortaſſe: ille tamen ſcripſit, tanquam futura. Vale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATA.

In amphitheatrum Cæſaris Epigramma I.

BARBARA Pyramidum ſileat miracula Memphis,
  Aſſiduus iactet nec Babylona labor:
Nec Triuiæ templo molles laudentur honores,
  Diſſimulétque deum cornibus ara frequens.
Aëre nec vacuo pendentia Mauſolea
  Laudibus immodicis Cares in aſtra ferant.
Omnis Cæſareo cedat labor amphitheatro:
  Vnum pro cunctis fama loquatur opus.

Ad eundem Cæſarem. II.

Hic vbi ſidereus propius videt aſtra Coloſſus,
  Et creſcunt media pægmata celſa via;
Inuidioſa feri radiabant atria regis,
  Vnáque iam tota ſtabat in vrbe domus.
Hîc, vbi conſpicui venerabilis amphitheatri
  Erigitur moles, ſtagna Neronis erant.
Hic, vbi miramur velocia munera thermas,
  Abſtulerat miſeris tecta ſuperbus ager.
Claudia diffuſas vbi porticus explicat vmbras,
  Vltima pars aulæ deficientis erat.

Reddita Roma ſibi eſt, & ſunt, te præſide, Cæſar,
Deliciæ populi, quæ fuerant domini.

Ad eundem. III.

Quæ tam ſepoſita eſt, quæ gens tam barbara, Cæſar,
Ex qua ſpectator non ſit in vrbe tua?
Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Hæmo,
Venit, & epoto Sarmata paſtus equo:
Et qui prima bibit deprenſi flumina Nili,
Et quem ſupremæ Tethyos vnda ferit.
Feſtinauit Arabs, feſtinauêre Sabæi,
Et Cilices nimbis hic maduere ſuis.
Crinibus in nodum tortis venêre Sicambri,
Atque aliter tortis crinibus Æthiopes.
Vox diuerſa ſonat: populorum eſt vox tamen vna,
Cùm verus patriæ diceris eſſe pater.

Ad Cæſarem quòd expulerit delatores. IV.

Turba grauis paci, placidæque inimica quieti,
Quæ ſemper miſeras ſollicitabat opes,
Tradita eſt Getulis, nec cepit arena nocentes,
Et delator habet quod dabat, exſilium.
Exſulat Auſonia profugus delator ab vrbe:
Impenſis vitam principis annumeres.

Blanditur Cæſari. V.

Iunctam Paſiphaën Dictæo, credite, tauro
Vidimus; accepit fabula priſca fidem.
Nec ſe miretur, Cæſar, longæua vetuſtas:
Quidquid fama canit, donat arena tibi.

Blanditur Cæſari. VI.

Belliger inuictis quòd Mars tibi ſæuit in armis,
Non ſatis eſt Cæſar, ſæuit & ipſa Venus.
Proſtratum Nemees, & vaſta in valle leonem,
Nobile & Herculeum fama canebat opus.
Priſca fides taceat: nam poſt tua munera Cæſar,
Hæc iam feminea vidimus acta manu.

Pœna Laureoli. VII.

Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
Aſſiduam nimio pectore pauit auem,
Nuda Caledonio ſic viſcera præbuit vrſo,
Non falſa pendens in cruce Laureolus.
Viuebant laceri membris ſtillantibus artus,
Inque omni nuſquam corpore corpus erat.
Denique ſupplicium dederat necis ille paternæ.
Vel domini iugulum foderat enſe nocens.
Templa vel arcano demens ſpoliauerat auro,
Subdiderat ſæuas vel tibi Roma faces.
Vicerat antiquæ ſceleratus crimina famæ,
In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.

De Dædalo. IIX.

Dædale Lucano cùm ſic lacereris ab vrſo,
Quàm cuperes pennas nunc habuiſſe tuas.

De Rhinocerote. IX.

Præſtitit exhibitus totâ tibi Cæſar, arena,
Quæ non promiſit, prælia Rhinoceros.

A ij

O quàm terribiles exarſit pronus in iras!
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat?

De Leone qui gubernatorem offendit. X.

Læſerat ingrato leo perfidus ore magiſtrum,
Auſus tam notas contemerare manus:
Sed dignas tanto perſoluit crimine pœnas,
Et qui non tulerat verbera, tela tulit.
Quos decet eſſe hominis tali ſub principe mores,
Qui iubet ingenium mitius eſſe feris?

De vrſo. XI.

Præceps ſanguinea dum ſe rotat vrſus arena,
Implicitam viſco perdidit ille fugam.
Splendida iam tecto ceſſent venabula ferro,
Nec volet excuſſa lancea torta manu.
Deprendat vacuo venator in aëre prædam,
Sic captare feras aucupis arte placet.

De Sue quæ ex vulnere peperit. XII.

Inter Cæſareæ diſcrimina ſæua Dianæ
Fixiſſet grauidam cùm leuis haſta ſuem,
Exſilijt partus miſeræ de vulnere matris.
O Lucina ferox, hoc peperiſſe fuit?
Pluribus illa mori voluiſſet ſaucia telis,
Omnibus vt natis triſte pateret iter.
Quis negat eſſe ſatum materno funere Bacchum?
Sic genitum numen credite: nata fera eſt.

De eadem. XIII.

Icta graui telo, confoſſáque vulnere, mater
Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.

O quàm certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego Lucinæ credo fuiſſe manum.
Experta eſt numen moriens vtriuſque Dianæ,
Quáque ſoluta parens, quáque peremta fera eſt.

De Sue prægnante. XIV.

Sus fera iam grauior, maturi pignora ventris
Emiſit fœtum, vulnere facta parens.
Nec iacuit partus, ſed matre cadente cucurrit.
O quantum eſt ſubitis caſibus ingenium!

De Carpophoro. XV.

Summa tuæ Meleagre fuit quæ gloria famæ:
Quantula Carpophori portio, fuſus aper!
Ille & præcipiti venabula condidit vrſo,
Primus in Arctoi qui fuit arce poli:
Strauit & ignota ſpectandum mole leonem,
Herculeas potuit qui decuiſſe manus;
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum,
Præmia cùm laudis ferret, adhuc poterat.

De Tauro. XVI.

Raptus abit media quòd ad æthera taurus arena,
Non fuit hoc artis, ſed pietatis opus.
Vexerat Europen fraterna per æquora taurus,
At nunc Alciden taurus in aſtra tulit.
Cæſaris, atque Iouis confer nunc ſtemma iuuentus,
Par onus vt tulerint: altius iſte tulit.

De ſupplice elephante. XVII.

Quòd pius, & ſupplex elephas te, Cæſar, adorat;
Hic modò qui tauro tam metuendus erat:

Non facit hoc iuſſus, nullóque docente magiſtro:
Crede mihi, numen ſentit & ille tuum.

De Tigride, & Leone. XIIX.

Lambere ſecuri dextram conſueta magiſtri,
Tigris ab Hyrcano gloria rara iugo:
Sæua ferum rabido lacerauit dente leonem:
Res noua, non vllis cognita temporibus.
Auſa eſt tale nihil, ſiluis dum vixit in altis:
Poſtquam inter nos eſt, plus feritatis habet.

De Elephante. XIX.

Qui modò per totam, flammis ſtimulatus, arenam
Suſtulerat raptas taurus in aſtra pilas,
Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
Dum facilem tolli ſic elephanta putat.

Aſſentatur Cæſari. XX.

Dum peteret pars hæc Myrinum, pars illa triumphum,
Promiſit pariter Cæſar vtraque manu.
Non potuit melius litem finire iocoſam.
O dulce inuicti principis ingenium!

Ad Cæſarem. XXI.

Quidquid in Orpheo Rhodope ſpectaſſe theatro
Dicitur, exhibuit, Cæſar, arena tibi.
Repſerunt ſcopuli, mirandáque ſilua cucurrit,
Quale fuiſſe nemus creditur Heſperidum.
Affuit immixtum pecudum genus omne ferarum,
Et ſupra vatem multa pependit auis.

Ipſe ſed ingrato iacuit laceratus ab vrſo,
Hæc tamen vt res eſt facta,ita ficta alia eſt.

De Rhinocerote. XXII.

Sollicitant pauidi dum Rhinocerota magiſtri,
Séque diu magnæ colligit ira feræ:
Deſperabantur promiſſi prælia Martis:
Sed tamen is redijt cognitus ante furor.
Namque grauem gemino cornu ſic extulit vrſum,
Iactat vt impoſitas taurus in aſtra pilas.

De Carpophoro. XXIII.

Dorica quàm certo venabula dirigit ictu
Fortis adhuc teneri dextera Carpophori!
Ille tulit geminos facili ceruice iuuencos:
Illi ceſſit atrox bubalus atque biſon.
Hunc leo cùm fugeret,præceps in tela cucurrit:
I nunc,& lentas corripe turba moras.

De naumachia Domitiani. XXIV.

Si quis ades longis ſerus ſpectator ab oris,
Cui lux prima ſacri muneris ipſa fuit:
Ne te decipiat ratibus naualis Enyo,
Et par vnda fretis,hîc modò terra fuit.
Non credis?ſpectes,dum laxent æquora Martem;
Parua mora eſt:dices,hic modò pontus erat.

De Leandro. XXV.

Quòd nocturna tibi Leandre pepercerit vnda,
Deſine mirari:Cæſaris vnda fuit.

Cùm peteret dulces audax Leandrus amores,
Et feſſus tumidis iam premeretur aquis;
Sic miſer inſtantes affatus dicitur vndas:
Parcite,dum propero; mergite,dum redeo.

De natatoribus. XXVI.

Luſit Nereidum docilis chorus æquore toto,
Et vario faciles ordine pinxit aquas.
Fuſcina dente minax,nexu fuit ancora curuo:
Credidimus remum, credidimúſque ratem,
Et gratum nautis ſidus fulgere Laconum,
Latáque perſpicuo vela tumere ſinu.
Quis tantas liquidis artes inuenit in vndis?
Aut docuit luſus hos Thetis,aut didicit.

Blanditur Cæſari. XXVII.

Sæcula Carpophorum,Cæſar,ſi priſca tuliſſent,
Iam nullum monſtris orbe fuiſſet opus.
Non Marathon taurum,Nemee frondoſa leonem,
Arcas Mænalium non timuiſſet aprum.
Hæc armata manus hydræ mors vna fuiſſet,
Huic percuſſa foret tota Chimæra ſemel.
Ignipedes poſſet ſine Colchide vincere tauros:
Soluere & Heſionem ſolus,& Andromeden.
Herculeæ laudis numeretur gloria: plus eſt
Bis denas pariter perdomuiſſe feras.

Laus Auguſti. XXIIX.

Auguſti laudes fuerant,committere claſſes,
Et freta nauali ſollicitare tuba,

Cæſaris hæc noſtri pars eſt quota? vidit in vndis
Et Thetis ignotas, & Galatea feras,
Vidit in æquoreo feruentes puluere currus,
Et domini Triton ipſe putauit equos.
Dúmque parat ſæuis ratibus fera prælia Nereus,
Abnuit in liquidis ire pedeſter aquis.
Quidquid & in Circo ſpectatur, & Amphitheatro,
Diues Cæſarea præſtitit vnda tibi.
Fucinus, & pigri taceantur ſtagna Neronis:
Hanc norint vnam ſæcula Naumachiam.

De miro duello. XXIX.

Cùm traheret Priſcus, traheret certamina Verus,
Eſſet & æqualis Mars vtriuſque diu:
Miſſio ſæpe viris magno clamore petita eſt,
Sed Cæſar legi paruit ipſe ſuæ.
Lex erat, ad digitum poſita concurrere palma,
Quod licuit lances donaque ſæpe dedit.
Inuentus tamen eſt finis diſcriminis æqui.
Pugnauêre pares: ſuccubuêre pares.
Miſit vtriſque rudes, & palmas Cæſar vtrique,
Hoc pretium virtus ingenioſa tulit.
Contigit hoc nulli, niſi te ſub principe, Cæſar,
Cùm duo pugnarent, victor vterque fuit.

Ad Cæſarem. XXX

Da veniam ſubitis: non diſplicuiſſe meretur,
Feſtinat Cæſar qui placuiſſe tibi.

Alterum. XXXI.

Cedere maiori, virtutis fama ſecunda eſt.
Illa grauis palma eſt, quam minor hoſtis habet.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON

LIBER I.

SPERO *me ſecutum in libellis meis tale temperamentum, vt de illis queri non poſſit, quiſquis de ſe bene ſenſerit, cùm ſalua infimarum quoque perſonarum reuerentia ludant, quæ adeò antiquis auctoribus defuit, vt nominibus non tantùm veris abuſi ſint, ſed etiam magnis. At mihi fama vilius conſtet, & probetur in me nouiſſimum ingenium. Abſit à iocorum noſtrorum ſimplicitate malignus interpres, nec epigrammata mea ſcribat. Improbè facit, qui in alieno libro ingenioſus eſt, laſciuam verborum licentiam, id eſt epigrammaton linguam excuſarem, ſi meum eſſet exemplum: ſic ſcribit Catullus, ſic Marſus, ſic Pedo, ſic Gætulicus, ſic quicunque perlegitur. Si quis tamen tam ambitioſè triſtis eſt, vt apud illum in nulla pagina Latinè loqui fas ſit, poteſt epiſtola vel potius titulo contentus eſſe. Epigrammata illis ſcribuntur, qui ſolent ſpectare Florales. Non intret Cato theatrum noſtrum; aut ſi intrauerit, ſpectet. Videor mihi meo iure facturus, ſi epiſtolam verſibus clauſero.*

AD LECTOREM. I.

HIc eſt quem legis, ille quem requiris
Toto notus in orbe Martialis,
Argutis epigrammaton libellis:
Cui lector ſtudioſe, quod dediſti
Viuenti decus, atque ſentienti,
Rari poſt cineres habent poëtæ.

Ad lectorem, vbi libri venales. II.

Qui tecum cupis eſſe meos vbicumque libellos,
Et comites longæ quæris habere viæ;
Hos eme, quos arctat breuibus membrana tabellis:
Scrinia da magnis, me manus vna capit.
Ne tamen ignores vbi ſim venalis, & erres
Vrbe vagus tota: me duce, certus eris.
Libertum docti Lucenſis quære Secundum,
Limina poſt Pacis, Palladiúmque forum.

Ad Catonem. III.

Noſſes iocoſæ dulce cùm ſacrum Floræ,
Feſtóſque luſus, & licentiam vulgi,
Cur in theatrum Cato ſeuere veniſti?
An ideo tantùm veneras, vt exires?

Ad librum ſuum. IV.

Argiletanas mauis habitare tabernas,
Cùm tibi parue liber ſcrinia noſtra vacent.
Neſcis, heu, neſcis dominæ faſtidia Romæ:
Crede mihi, nimium Martia turba ſapit.
Maiores nuſquam ronchi, iuuenéſque ſenéſque,
Et pueri naſum rhinocerotis habent.
Audieris cùm grande ſophos, dum baſia captas,
Ibis ab excuſſo miſſus in aſtra ſago.
Sed tu ne toties domini patiare lituras,
Néue notet luſus triſtis arundo tuos.
Ætherias laſciue cupis volitare per auras:
I, fuge; ſed poteras tutior eſſe domi.

Ad Cæſarem. V.

Contigeris noſtros Cæſar ſi fortè libellos,
Terrarum dominum pone ſupercilium.

Conſueuēre iocos veſtri quoque ferre triumphi,
Materiam dictis nec pudet eſſe ducem.
Qua Thymelen ſpectas, deriſorémque Latinum,
Illa fronte precor carmina noſtra legas.
Innocuos cenſura poteſt permittere luſus:
Laſciua eſt nobis pagina, vita proba eſt.

Ad Marcum. VI.

Do tibi Naumachiam, tu das epigrammata nobis,
Vis puto cum libro, Marce, natare tuo.

De Leone Cæſaris. VII.

Aetherias aquila puerum portante per auras
Illæſum timidis vnguibus hæſit onus:
Nunc ſua Cæſareos exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
Quæ maiora putas miracula? ſummus vtrique
Auctor adeſt: hæc ſunt Cæſaris, illa Iouis.

Ad Maximum de columba Stellæ. IIX.

Stellæ delicium mei columba,
Verona licet audiente dicam.
Vicit, Maxime, paſſerem Catulli.
Tantò Stella meus tuo Catullo,
Quantò paſſere maior eſt columbæ.

Deciani dogma laudat. IX.

Quòd magni Thraſeæ, conſummatíque Catonis
Dogmata ſic ſequeris, talis vt eſſe velis,
Pectore nec nudo ſtrictos incurris in enſes,
Quod feciſſe velim te, Deciane, facis.
Nolo virum, facili redimit qui ſanguine famam:
Hunc volo, laudari qui ſine morte poteſt.

Iocatur in Cottam. X.

Bellus homo,& magnus vis idem Cotta videri;
Sed quì bellus homo eſt Cotta, puſillus homo eſt.

De Gemello,& Maronilla. XI.

Petit Gemellus nuptias Maronillæ,
Et cupit,& inſtat,& precatur,& donat.
Adeóne pulcra eſt?immo fœdius nil eſt.
Quid ergo in illa petitur & placet?tuſſit.

Ad Sextilianum potorem. XII.

Cùm data ſint equiti bis quina numiſmata, quare
Bis decies ſolus, Sextiliane, bibis?
Iam defeciſſet portantes calda miniſtros,
Si non potares,Sextiliane merum.

De Regulo. XIII.

Itur ad Herculei gelidas quà Tiburis arces,
Canáque ſulfureis Albula fumat aquis.
Rura,nemúſque ſacrum,dilectáque iugera Muſis
Signat vicina quartus ab vrbe lapis:
Hic rudis æſtiuas præſtabat porticus vmbras.
Heu quàm pæne nouum porticus auſa nefas!
Nam ſubitò collapſa ruit,cùm mole ſub illa
Geſtatus bijugis Regulus eſſet equis.
Nimirum timuit noſtras fortuna querelas,
Quæ par tam magnæ non erat inuidiæ.
Nunc & damna iuuant:ſunt ipſa pericula tanti:
Stantia non poterant tecta probare deos.

De Arria,& Pæto. XIV.

Caſta ſuo gladium cùm traderet Arria Pæto,
Quem de viſceribus traxerat ipſa ſuis:

Si qua fides,vulnus,quod feci,non dolet,inquit:
Sed quod tu facies,hoc mihi, Pæte,dolet.

Ad Cæſarem. XV.

Delicias Cæſar,luſúſque,iocóſque leonum
Vidimus:hoc etiam præſtat arena tibi:
Cùm prenſus blando toties à dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus.
Vnde poteſt auidus captæ leo parcere prædæ?
Sed tamen eſſe tuus dicitur,ergo poteſt.

Ad Iulium. XVI.

O mihi poſt nullos Iuli memorande ſodales:
Si quid longa fides,canáque iura volent.
Bis iam pæne tibi conſul trigeſimus inſtat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene diſtuleris,videas quæ poſſe negari,
Et ſolum hoc ducas,quod fuit,eſſe tuum.
Exſpectant curæque,catenatíque labores.
Gaudia non remeant,ſed fugitiua volant.
Hæc vtraque manu,complexúque aſſere toto:
Sæpe fluent imo ſic quoque lapſa ſinu.
Non eſt,crede mihi,ſapientis dicere,viuam.
Sera nimis vita eſt craſtina: viue hodie.

Ad Auitum. XVII.

Sunt bona, ſunt quædam mediocria , ſunt mala plura,
Quæ legis:hic aliter non fit,Auite,liber.

Ad Titum. XVIII.

Cogit me Titus actitare cauſſas,
Et dicit mihi ſæpe,magna res eſt.
Res magna eſt Tite,quam facit colonus!

Ad Tuccam. XIX.

Quid te Tucca iuuat vetulo miſcere Falerno
In Vaticanis condita muſta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi peſſima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facilè eſt: ſcelus eſt iugulare Falernum,
Et dare Campano toxica ſæua mero.
Conuiuæ meruêre tui fortaſſe perire:
Amphora non meruit tam pretioſa mori.

Ad Æliam. XX.

Si memini, fuerant tibi quatuor Ælia dentes:
Exſpuit vna duos tuſſis, & vna duos.
Iam ſecura potes totis tuſſire diebus;
Nil iſtic, quod agat, tertia tuſſis habet.

Ad Cæcilianum. XXI.

Dic mihi, quis furor eſt? turba ſpectante vocata,
Solus boletos Cæciliane voras.
Quid dignum tanto tibi ventre, guláque precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

De Porſena, & Mucio Scæuola. XXII.

Dum peteret regem decepta ſatellite dextra,
Iniecit ſacris ſe peritura focis.
Sed tam ſæua pius miracula non tulit hoſtis,
Et raptum flammis iuſſit abire virum.
Vrere quam potuit contemto Mucius igne,
Hanc ſpectare manum Porſena non potuit.
Maior deceptæ fama eſt, & gloria dextræ.
Si non erraſſet, fecerat illa minus.

De leone, & lepore. XXIII.

Quid nunc ſæua fugis placidi lepus ora leonis?
 Frangere tam paruas non didicere feras.
Seruantur magnis iſti ceruicibus vngues,
 Nec gaudet tenui ſanguine tanta ſitis.
Præda canum lepus eſt, vaſtos non implet hiatus.
 Non timeat Dacus Cæſaris arma puer.

Ad Cottam. XXIV.

Inuitas nullum, niſi cum quo Cotta lauaris,
 Et dant conuiuam balnea ſola tibi.
Mirabar quare nunquam me Cotta vocaſſes,
 Iam ſcio me nudum diſplicuiſſe tibi.

Ad Decianum. XXV.

Adſpicis incomtis illum Deciane capillis,
 Cuius & ipſe times triſte ſupercilium.
Qui loquitur Curios aſſertoréſque Camillos,
 Nolito fronti credere, nupſit heri.

Ad Fauſtinum. XXVI.

Ede tuos tandem populo Fauſtine libellos,
 Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,
 Nec ſileant noſtri, prætereántque ſenes.
Ante fores ſtantem dubitas admittere famam,
 Téque piget curæ præmia ferre tuæ?
Poſt te victuræ, per te quoque viuere chartæ
 Incipiant: cineri gloria ſera venit.

Ad Sextilianum. XXVII.

Sextiliane bibis quantum ſubſellia quinque
 Solus: aqua toties ebrius eſſe potes.

Nec

Nec conceſſorum vicina numiſmata tantùm,
Aera ſed à cuneis vlteriora petis.
Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis,
Vua nec in Tuſcis naſcitur iſta iugis.
Teſta ſed antiqui felix ſiccatur Opimi,
Egerit & nigros Maſſica cella cados.
A caupone tibi fex Laletana petatur,
Si plus quàm decies Sextiliane bibis.

Ad Procillum. XXIIX.

Heſterna tibi nocte dixeramus,
Quincunces, puto, poſt decem peractos,
Cenares hodie Procille mecum.
Tu factam tibi rem ſtatim putaſti,
Et non ſobria verba ſubnotaſti
Exemplo nimium periculoſo.
Μισῶ μνήμονα συμπότην Πρόκιλλε.

De Acerra. XXIX.

Heſterno fœtêre mero qui credit Acerram,
Fallitur: in lucem ſemper Acerra bibit.

Ad Fidentinum. XXX.

Fama refert noſtros te Fidentine libellos
Non aliter populo quàm recitare tuos.
Si mea vis dici, gratis tibi carmina mittam:
Si dici tua vis, hæc eme, ne mea ſint.

De Diaulo medico. XXXI.

Chirurgus fuerat, nunc eſt veſpillo Diaulus.
Cœpit, quod poterat, clinicus eſſe modò.

De Encolpo. XXXII.

Hos tibi Phœbe vouet totos à vertice crines
Encolpus, domini centurionis amor.

Grata pudens meriti tulerit cùm præmia pili,
Quàm primum longas, Phœbe, recide comas.
Dum nulla teneri ſordent lanugine vultus,
Dúmque decent fuſæ lactea colla iubæ:
Vtque tuis longum, dominúsque, puérque fruatur
Muneribus, tonſum fac citò, ſerò virum.

Ad Sabidium. XXXIII.

Non amo te Sabidi, nec poſſum dicere quare.
Hoc tantùm poſſum dicere, non amo te.

De Gellia. XXXIV.

Amiſſum non flet, cùm ſola eſt Gellia, patrem:
Si quis adeſt, iuſſæ proſiliunt lacrymæ.
Non dolet hic, quiſquis laudari Gellia quærit.
Ille dolet verè, qui ſine teſte dolet.

Ad Lesbiam. XXXV.

Incuſtoditis, & apertis Lesbia ſemper
Liminibus peccas, nec tua furta tegis.
Et plus ſpectator, quàm te delectat adulter:
Nec ſunt grata tibi gaudia, ſi qua latent.
At meretrix abigit teſtem velóque ſeráque:
Raráque, ſi memini, fornice rima patet.
A Chione ſaltem, vel ab Helide diſce pudorem:
Abſcondunt ſpurcas hæc monumenta lupas.
Numquid dura tibi nimium cenſura videtur?
Deprendi veto te Lesbia, non futui.

Ad Cornelium. *XXXVI.*

Verſus ſcribere me parum ſeueros,
Nec quos perlegat in ſchola magiſter,
Corneli quereris: ſed hi libelli,
Tanquam coniugibus ſuis mariti.

Non poſſunt ſine mentula placêre.
Quid ſi me iubeas Thalaſſionem
Verbis dicere non Thalaſſionis?
Quis Floralia veſtit, & ſtolatum
Permittit meretricibus pudorem?
Lex hæc carminibus data eſt iocoſis,
Ne poſſint, niſi pruriant, iuuare.
Quare depoſita ſeueritate,
Parcas luſibus, & iocis, rogamus:
Nec caſtrare velis meos libellos.
Gallo turpius eſt nihil Priapo.

Ad Lucanum, & Tullum. XXXVII.

Si Lucane tibi, vel ſi tibi Tulle darentur,
  Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis hæc eſſet pietatis rixa duobus,
  Quòd pro fratre mori vellet vterque prior.
Diceret, infernas & qui prior iſſet ad vmbras,
  Viue tuo frater tempore, viue meo.

Ad Baſſam. XXXIIX.

Ventris onus miſero, nec te pudet, excipis auro
  Baſſa: bibis vitro. cariùs ergo cacas.

Ad Fidentinum. XXXIX.

Quem recitas, meus eſt ô Fidentine libellus:
  Sed malè cùm recitas, incipit eſſe tuus.

Ad Decianum. XL.

Si quis erit, raros inter numerandus amicos,
  Quales priſca fides, famáque nouit auos:
Si quis Cecropiæ madidus, Latíæque Mineruæ
  Artibus, & vera ſimplicitate bonus,

Si quis erit recti cuſtos, imitator honeſti,
Et nihil arcano qui roget ore deos:
Si quis erit magnæ ſubnixus robore mentis,
Diſperéam, ſi non hic Decianus erit.

Ad Liuidum. XLI.

Qui ducis vultus, & non legis iſta libenter,
Omnibus inuideas, Liuide, nemo tibi.

In Cæcilium. XLII.

Vrbanus tibi Cæcili videris.
Non es, crede mihi. quid ergo? verna es.
Hoc quod Tranſtiberinus ambulàtor,
Qui pallentia ſulfurata, fractis
Permutat vitreis: quod otioſæ
Vendit qui madidum cicer coronæ:
Quod cuſtos, dominúſque vipèrarum:
Quod viles pueri ſalariorum:
Quod fumantia qui tomacla raucus
Circumfert tepidis cocus popinis:
Quod non optimus vrbicus poëta:
Quod de Gadibus improbus magiſter:
Quòd bucca eſt veteli loquax cinædi:
Quare deſine iam tibi videri,
quod ſoli tibi Cæcili videris:
Qui Galbam ſalibus tuis, & ipſum
Poſſes vincere Sextium Caballum.
Non cuicumque datum eſt habere naſum.
Ludit qui ſtolida procacitate,
Non eſt Ceſtius ille, ſed Caballus.

De Porcia. XLIII.

Coniugis audiſſet fatum cùm Porcia Bruti,
Et ſubtracta ſibi quæreret arma dolor:

Nondum ſcitis, ait, mortem non poſſe negari.
Credideram, ſatis hoc vos docuiſſe patrem.
Dixit, & ardentes auido bibit ore fauillas.
I nunc, & ferrum turba moleſta nega.

In Mancinum. XLIV.

Bis tibi triceni fuimus Mancine vocati,
Et poſitum eſt nobis nil here, præter aprum.
Non quæ de tardis ſeruantur vitibus vuæ,
Dulcibus aut certant quæ melimela fauis.
Non pyra, quæ lenta pendent religata geneſta,
Aut imitata breues punica mala roſas.
Ruſtica lactantes, nec miſit fiſcina metas,
Nec de Picenis venit oliua cadis.
Nudus aper; ſed & hic minimus, qualíſque necari
A non armato pumilione poteſt.
Et nihil inde datum eſt, tantùm ſpectauimus omnes.
Ponere aprum nobis ſic & arena ſolet.
Ponatur tibi nullus aper poſt talia facta:
Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

Ad Stellam. XLV.

Laſciuos leporum curſus, luſúsque leonum,
Quòd maior nobis charta, minórque gerit.
Et bis idem facimus: nimium ſi Stella videtur
Hoc tibi: bis leporem tu quoque pone mihi.

De libro ſuo. XLVI.

Edita ne breuibus pereat mihi charta libellis,
Dicatur potiùs τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.

Ad Aedilam. XLVII.

Cùm dicis propero, fac ſi facis, Aedila, languet
Protinus, & ceſſat debilitata Venus.

Exſpectare iube: velociùs ibo retentus.
Aedila ſi properas, dic mihi, ne properem.

De Diaulo medico. XLVIII.

Nuper erat medicus, nunc eſt veſpillo Diaulus:
quod veſpillo facit, fecerat & medicus.

De leone & lepore. XLIX.

Rictibus his tauros non eripuêre magiſtri,
Per quos præda fugax, ítque, redítque lepus.
quódque magis mirum, velociùs exit ab hoſte,
Cùm nil à tanta mobilitate refert.
Tutior in ſola non eſt cùm currit arena,
Nec caueæ tanta conditur ille fide.
Si vitare canum morſus, lepus improbe, quæris:
Ad quæ confugias, ora leonis habes.

Ad Licianum, de Hiſpaniæ locis. L.

Vix Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtræque laus Hiſpaniæ,
Videbis altam Liciane Bilbilim,
Equis, & armis nobilem,
Sterilémque canum niuibus, effractis ſacrum
Vada Veronem montibus.
Et delicati dulce Botrodi nemus,
Pomona quod felix amat.
Tepidum natabis lene Congedi vadum,
Mollésque nympharum lacus.
quibus remiſſum corpus adſtringas breui
Salone, qui ferrum gelat.
Præſtabit illic ipſa figendas prope
Voberta prendenti feras.

Aeſtus ſerenos aureo franges Tago
  Obſcurus vmbris arborum.
Auidam rigens Dircenna placabit ſitim,
  Et Nemea, quæ vincit niues.
At cùm December canus, & bruma impotens
  Aquilone rauco mugiet,
Aprica repetes Tarraconis littora,
  Tuámque Laletaniam.
Ibi illigatas mollibus damas plagis
  Mactabis, & vernos apros,
Leporémque forti callidum rumpes equo:
  Ceruos relinques villico.
Vicina in ipſum ſylua deſcendet focum
  Infante cinctum ſordido.
Vocabitur venator, & veniet tibi
  Conuiua clamatus propè
Lunata nuſquam pellis, & nuſquam toga,
  Olidæque veſtes murice.
Procul horridus Liburnus, & querulus cliens:
  Imperia viduarum procul.
Non rumpet altum pallidus ſomnum reus,
  Sed mâne totum dormies.
Mercetur alius grande, & inſanum ſophos:
  Miſerere tu felicium,
Veróque fruere non ſuperbus gaudio,
  Dum Sura laudatur tuus.
Non impudenter vita, quod reliquum eſt, petit:
  Cùm fama, quod ſatis eſt, habet.

Iocus ex Homero in cocum. LI.

Si tibi Miſtyllus cocus Aemiliane vocatur;
  Dicetur quare non Taratalla mihi?

Ad Leporem. LII.

Non facit ad ſæuos ceruix,niſi prima,leones.
quid fugis hos dentes ambitioſe lepus?
Scilicet à magnis ad te deſcendere tauris,
Et, quæ non cernunt, frangere colla velint.
Deſperanda tibi eſt ingentis gloria fati:
Non potes hoc tenuis præda ſub hoſte mori.

Quinctianum facit aſſertorem. LIII.

Commendo tibi quinctiane noſtros,
Noſtros dicere ſi tamen libellos
Poſſim, quos recitat tuus poëta,
Si de ſeruitio graui queruntur,
Aſſertor venias, ſatiſque præſtes,
Et, cùm ſe dominum vocabit ille,
Dicas eſſe meos, manúque miſſos.
Hoc ſi térque, quatérque clamitaris,
Impones plagiario pudorem.

Ad Fidentinum. LIV.

Vna eſt in noſtris tua Fidentine libellis
Pagina, ſed certa domini ſignata figura,
quæ tua traducit manifeſto carmina furto:
Sic interpoſitus vitio contaminat vncto
Vrbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus:
Sic Aretinæ violant cryſtallina teſtæ:
Sic niger,in ripis errat cùm forte Cayſtri,
Inter Ledæos ridetur coruus Olores:
Sic vbi multiſona feruet ſacer Atthide lucus,
Improba Cecropias effundit pica querelas.
Indice non opus eſt noſtris,nec vindice libris,
Stat contrà,dicítque tibi tua pagina, fur es.

De

De amicorum iudicio. L V.

Si quid Fuſce vacas adhuc amari:
Nam ſunt hinc tibi, ſunt & hinc amici.
Vnum, ſi ſupereſt, locum rogamus.
Nec me, quòd tibi ſum nouus, recuſes.
Omnes hoc veteres tui fuerunt.
Tu tantùm inſpice, qui nouus paratur,
An poſſit fieri vetus ſodalis.

Ad Frontonem de voto vitæ ſuæ. L VI.

Vota tui breuiter ſi vis cognoſcere Marci
Clarum militiæ Fronto, togæque decus,
Hoc petit, eſſe ſui, nec magni, ruris arator,
Sordidáque in paruis otia rebus amat.
Quiſquam picta colit Spartani frigora ſaxi,
Et matutinum portat ineptus aue:
Cui licet exigui nemoris, ruríſque beati
Ante focum plenas explicuiſſe plagas?
Et piſcem tremula ſalientem ducere ſeta,
Flauáque de rubro promere mella cado?
Pinguis inæquales onerat cui villica menſas,
Et ſua non emtus præparat oua cinis.
Non amet hanc vitam, quiſquis me non amat, opto:
Viuat & vrbanis albus in officiis.

Ad cauponem. L VII.

Continuis vexata madet vindemia nimbis.
Non potes, vt cupias, vendere caupo merum.

Ad Flaccum. L IIX.

Qualem Flacce velim quæris, nolimue puellam?
Nolo nimis facilem, difficilémque nimis.

Illud quod medium eſt,atque intervtrumq; probamus,
  Nec volo quod cruciat: nec volo, quod ſatiat.

De pueri pretio. *LIX.*

Millia pro puero centum me Mango popoſcit:
  Riſi ego: ſed Phœbus protinus illa dedit.
Hoc dolet, & queritur de me mea mentula mecum,
  Laudatúrque meam Phœbus in inuidiam.
Sed ſeſtertiolum donauit mentula Phœbo
  Bis decies; hoc da tu mihi, pluris emam.

Ad Flaccum de ſportula. *LX.*

Dat Baiana mihi quadrantes ſportula centum.
  Inter delicias quid facit iſta fames?
Redde Lupi nobis, tenebroſáque balnea Grylli:
  Tam malè cùm cenem, cur bene Flacce lauor?

De lepore, & leone. *LXI.*

Intres ampla licet torui lepus ora leonis,
  Eſſe tamen vacuo ſe leo dente putat.
Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos,
  Alta iuuencorum vulnera figet vbi?
Quid fruſtra nemorum dominum, regémque fatigas?
  Non niſi delecta paſcitur ille fera.

Ad Licianum, ſcriptores vnde. *LXII.*

Verona docti ſyllabas amat vatis:
  Marone felix Mantua eſt.
Cenſetur Apona Liuio ſuo tellus,
  Stelláque nec Flacco minus.
Apollodoro plaudit imbrifer Nilus,
  Naſone Peligni ſonant,
Duóſque Senecas, vnicumque Lucanum
  Facunda loquitur Corduba.

Gaudent iocoſæ Canio ſuo Gades,
 Emerita Deciano meo.
Te Liciane gloriabitur noſtra,
 Nec me tacebit Bilbilis.

De Læuina caſta, & ad Baias adultera. LXIII.

Caſta, nec antiquis cedens Læuina Sabinis,
 Et quamuis tetrico triſtior ipſa viro.
Dum modò Lucrino, modò ſe permittit Auerno,
 Et dum Baianis ſæpe fouetur aquis:
Incidit in flammas, iuuenémque ſecuta, relicto
 Coniuge, Penelope venit, abit Helene.

Ad Celerem. LXIV.

Vt recitem tibi noſtra rogas epigrammata. nolo.
 Non audire, Celer, ſed recitare cupis.

Ad Fabullam ambitioſam. LXV.

Bella es, nouimus: & puella, verum eſt:
Et diues, quis enim poteſt negare?
Sed dum te nimium Fabulla laudas,
Nec diues, neque bella, nec puella es.

Ad Cæcilianum, de genere & declinatione ficus. LXVI.

Cùm dixi, ficus, rides quaſi barbara verba,
 Et dici, ficos, Cæciliane, iubes.
Dicemus ficus, quas ſcimus in arbore naſci:
 Dicemus ficos, Cæciliane, tuos.

Ad furem de libro ſuo. LXVII.

Erras meorum fur auare librorum,
Fieri poëtam poſſe qui putas tanti,
Scriptura quanti conſtet, & tomus vilis.
Non ſex paratur, aut decem ſophos nummis.
Secreta quære carmina, & rudes curas,

Quas nouit vnus, ſcrinióque ſignatas
Cuſtodit ipſe virginis pater chartæ,
Quæ trita duro non inhorruit mento.
Mutare dominum non poteſt liber notus.
Sed pumicata fronte ſi quis eſt nondum
Nec vmblicis cultus, atque membrana:
Mercare tales ab eo, nec ſciet quiſquam.
Aliena quiſquis recitat, & quærit famam;
Non emere librum, ſed ſilentium debet.

Ad Chœrilum. LXIIX.

Liber homo es nimium dicis mihi Chœrile ſemper.
In te qui dicit Chœrile, liber homo eſt.

De Rufo, & Næuia. LXIX.

Quidquid agit Rufus nihil eſt, niſi Næuia Rufo.
Si gaudet, ſi flet, ſi tacet, hanc loquitur.
Cenat, propinat, poſcit, negat, innuit, vna eſt
Næuia. ſi non ſit Næuia, mutus erit.
Scriberet heſterna patri cùm luce ſalutem,
Næuia lux, inquit, Næuia numen, aue.
Hæc legit, & ridet demiſſo Næuia vultu.
Næuia non vna eſt, quid vir inepte furis?

Ad Maximum. LXX.

Cœpit Maxime Pana, quæ ſolebat
Nunc oſtendere Canium, Terentos.

Ad librum. LXXI.

Vade ſalutatum, pro me liber ire iubêris
Ad Proculi nitidos officioſe Lares.
Quæris iter? dicam: vicinum Caſtora canæ
Tranſibis Veſtæ, virgineámque domum.

Inde ſacro veneranda petes pallatia cliuo,
  Plurima quà ſummi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata Coloſſi,
  Quæ Rhodium moles vincere gaudet opus.
Flecte vias hàc, quà madidi ſunt tecta Lyæi,
  Et Cybeles picto ſtat Corybante tholus.
Protinus à læua clari ſub fronte Penates,
  Atriáque excelſæ ſunt adeunda domûs.
Hàc pete, ne metuas faſtus, limênque ſuperbum:
  Nulla magis toto ianua poſte patet.
Nec propior quàm Phœbus amat, doctæque ſorores,
  Si dicet, quare non tamen ipſe venit?
Sic licet excuſes, quia qualiacúmque leguntur
  Iſta, ſalutator ſcribere non potuit.

Ad ſomnum. LXXII.

Næuia ſex cyathis ſeptem Iuſtina bibatur.
  Quinque Lycas, Lyde quatuor, Ida tribus.
Omnis ab infuſo numeretur amica Falerno;
  Et quia nulla venit, tu mihi ſomne veni.

Ad Fidentinum. LXXIII.

Noſtris verſibus eſſe te poëtam
Fidentine putas, cupiſque credi?
Sic dentata ſibi videtur Aegle,
Emtis oſſibus, Indicóque cornu:
Sic, quæ nigrior eſt cadente moro.
Ceruſſata ſibi placet Lycoris.
Hac & tu ratione, qua poëta es,
Caluus cùm fueris, eris comatus.

Ad Cæcilianum. LXXIV.

Nullus in vrbe fuit tota, qui tangere vellet
Vxorem gratis Cæciliane tuam,
Dum licuit: ſed nunc poſitis cuſtodibus, ingens
Turba fututorum eſt, ingenioſus homo es.

Ad Paullam. LXXV.

Mœchus erat: poteras tamen hoc tu Paulla negare.
Ecce vir eſt: numquid Paulla negare potes?

De Lino. LXXVI.

Dimidium donare Lino, quàm credere totum,
Qui mauult: mauult perdere dimidium.

Ad Flaccum. LXXVII.

O mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce Antenorei ſpes, & alumne Laris.
Pierios differt cantúsque chorósque ſororum:
Aes dabit ex iſtis nulla puella tibi.
Quid petis à Phœbo? nummos habet arca Mineruæ:
Hæc ſapit, hæc omnis fenerat vna deos.
Quid poſſent hederæ Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.
Præter aquas Helicon, & ſerta, lyráſque deorum
Nil habet, & magnum ſemper inane ſophos.
Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permeſſidos vnda?
Romanum propius, diuitiúsque forum eſt.
Illic æra ſonant: at circum pulpita noſtra,
Et ſteriles cathedras, baſia ſola crepant.

De Charino. LXXIIX.

Pulcrè valet Charinus, & tamen pallet.
Parcè bibit Charinus, & tamen pallet.
Bene concoquit Charinus, & tamen pallet.

Sole vtitur Charinus, & tamen pallet.
Tingit cutem Charinus, & tamen pallet.
Cunnum Charinus lingit, & tamen pallet.

De Feſto. LXXIX.

Indignas premeret peſtis cùm tabida fauces,
Inque ipſos vultus ſerperet atra lues.
Siccis ipſe genis flentes hortatus amicos
Decreuit Stygios Feſtus adire lacus.
Nec tamen obſcuro pia polluit ora veneno,
Aut torſit lenta triſtia fata fame.
Sanctam Romana vitam ſed morte peregit,
Dimiſitque animam nobiliore rogo.
Hanc mortem fatis magni præferre Catonis
Fama poteſt: huius Cæſar amicus erat.

Ad Attalum. LXXX.

Semper agis cauſſas, & res agis Attale ſemper.
Eſt, non eſt, quod agas, Attale ſemper agis.
Si res, & cauſſæ deſunt, agis Attale mulas.
Attale, ne quod agas deſit, agas animam.

Ad Canum. LXXXI.

Sportula Cane tibi ſuprema nocte petita eſt.
Occidit, puto, te Cane, quòd vna fuit.

Ad Soſibianum. LXXXII.

E ſeruo ſcis te genitum, blandéque fateris,
Cùm dicis dominum, Soſibiane, patrem.

De Regulo. LXXXIII.

Hæc quæ puluere diſſipata multo

Longas porticus explicat ruinas,
En quanto iacet abſoluta caſu.
Tectis nam modò Regulus ſub illis
Geſtatus fuerat, receſſerátque.
Victa eſt pondere cum ſuo repentè,
Et poſtquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantæ Regule poſt metum querelæ,
Quis curam neget eſſe te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?

De Manneia. LXXXIV.

Os, & labra tibi lingit Manneia catellus:
Non miror, merdas ſi libet eſſe cani.

De Quirinali. LXXXV.

Vxorem habendam non putat Quirinalis,
Cùm vult habere filios, & inuenit.
Quo poſſit iſtud more? futuit ancillas,
Domúmque, & agros implet equitibus vernis:
Pater familiæ verus eſt Quirinalis.

De Mario. LXXXVI.

Venderet excultos colles cùm præco facetus,
Atque ſuburbani iugera pulcra ſoli:
Errat, ait, ſi quis Mario putat eſſe neceſſe
Vendere: nil debet, fenerat immò magis.
Quæ ratio eſt igitur? ſeruos vbi perdidit omneis,
Et pecus, & fructus, non amat inde locum.
Quis faceret pretium, niſi qui ſua perdere vellet
Omnia? ſic Mario noxius hæret ager.

De Nouio Microſpico. LXXXVII.

Vicinus meus eſt, manúque tangi

De

De noſtris Nouius poteſt feneſtris.
Quis non inuideat mihi, putétque
Horis omnibus eſſe me beatum,
Iuncto cui liceat frui ſodale?
Tam longè eſt mihi, quàm Terentianus,
Qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non conuiuere, nec videre ſaltem,
Non audire licet, nec vrbe tota
Quiſquam eſt tam prope, tam procúlque nobis.
Migrandum eſt mihi longius, vel illi.
Vicinus Nouio, vel inquilinus
Sit, ſiquis Nouium videre non vult.

Ad Feſceniam. LXXXIIX.

Ne grauis heſterno fragres, Feſcenia, vino,
Paſtillos Coſmi luxurioſa voras.
Iſta linunt dentes ientacula: ſed nihil obſtat,
Extremo ructus cùm venit à Barathro.
Quid quod olet grauiùs miſtum diapaſmate virus,
Atque duplex animæ longius exit odor?
Notas ergo nimis fraudes, deprenſáque furta
Iam tollas, & ſis ebria ſimpliciter.

Ad Alcimum. LXXXIX.

Alcime, quem raptum domino creſcentibus annis
Labicana leui ceſpite velat humus:
Accipe non Phario nutantia pondera ſaxo,
Quæ cineri vanus dat ruitura labor:
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis vmbras,
Quæque virent lacrymis humida prata meis.
Accipe care puer noſtri monumenta doloris,
Hic tibi perpetuo tempore viuit honor.

Cùm mihi ſupremos Lacheſis peruenerit annos:
Non aliter cineres mando iacêre meos.

Ad Cinnam. XC.

Garris in aurem ſemper omnibus Cinna.
Garris & illud, teſte quod licet turba.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras.
Cantas in aurem, iudicas, taces, clamas.
Adeóne penitus ſedit hic tibi morbus,
Vt ſæpe in aurem Cinna Cæſarem laudes?

Ad Baſſam tribadem. XCI.

Quòd nunquam maribus iunctam te Baſſa videbam,
Quódque tibi mœchum fabula nulla dabat:
Omne ſed officium circa te ſemper obibat
Turba tui ſexus, non adeunte viro:
Eſſe videbaris, fateor, Lucretia nobis:
At tu, prô facinus, Baſſa, fututor eras.
Inter ſe geminos audes committere cunnos,
Mentitúrque virum prodigioſa Venus.
Commenta es dignum Thebano ænigmate monſtrũ:
Hîc, vbi vir non eſt, vt ſit adulterium.

Ad Lælium. XCII.

Cùm tua non edas, carpis mea carmina Læli.
Carpere vel noli noſtra, vel ede tua.

Ad Mamurianum. XCIII.

Sæpe mihi queritur non ſiccis Ceſtus ocellis,
Tangi ſe digito, Mamuriane, tuo.
Non opus eſt digito: totum tibi Ceſton habeto,
Si deeſt nil aliud Mamuriane tibi.
Sed ſi nec focus eſt, nudi nec ſponda grabati,
Nec curtus Chiones, Antiopéſve calix:

Cerea ſi pendet lumbis, & trita lacerna,
 Dimidiáſque nates Gallica palla tegit;
Paſceris & nigræ ſolo nidore culinæ,
 Et bibis immundam cum cane pronus aquam:
Non culũ digito; neque enim eſt, qui non cacat olim,
 Culus; ſed fodiam, qui ſupereſt, oculum.
Nec me zelotypum, nec dixeris eſſe malignum.
 Denique pædica Mamuriane ſatur.

De Aquino. XCIV.

Fabricio iunctus fido requieſcit Aquinus,
 Qui prior Elyſias gaudet adiſſe domos:
Ara duplex primi teſtatur munera pili:
 Plus tamen eſt, titulo quod breuiore legis.
Functus vtérque ſacro laudatæ fœdere vitæ,
 Famáque quod raro nouit, amicus erat.

Ad Aeglen fellatricem. XCV.

Cantaſti malè, dum fututa es Aegle.
Iam cantas bene, baſianda non es.

Ad Helium. XCVI.

Quòd clamas ſemper quòd agentib. obſtrepis Heli,
 Non facis hoc gratis: accipis, vt taceas.

Ad Scazontem, de fellatore quodam. XCVII.

Si non moleſtum eſt téque non piget Scazon,
Noſtro, rogamus, pauca, verba Materno
Dicas in aurem, ſic, vt audiat ſolus.
Amator ille triſtium lacernarum,
Et Bæticatus, atque leucophæatus,
Qui coccinatos non putat viros eſſe,
Amethyſtináſque mulierum vocat veſtes,
Natiua laudat, habeat & licet ſemper

Fuſcos colores, Galbanos habet mores.
Rogabit, vnde ſuſpicer virum mollem.
Vna lauamur: adſpicit nihil ſurſum:
Sed ſpectat oculis deuorantibus draucos:
Nec otioſis mentulas videt labris.
Quæris quis hic ſit? excidit mihi nomen.

Ad Næuolum cauſsidicum. XCIIX.

Cùm clamant omnes, loqueris tu Næuole ſemper,
Et te patronum, cauſſidicúmque putas.
Hac ratione poteſt nemo non eſſe diſertus.
Ecce tacent omnes: Næuole dic aliquid.

Ad Flaccum. XCIX.

Litigat, & podagra Diodorus Flacce laborat,
Sed nil patrono porrigit: hæc cheragra eſt.

Ad Calenum auarum. C.

Non plenum modò vicies habebas:
Sed tam prodigus, átque liberalis,
Et tam lautus eras Calene, vt omnes
Optarent tibi centies amici.
Audit vota deus, precésque noſtras,
Atque intra, puto, ſeptimas Kalendas.
Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
At tu ſic quaſi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abiſti
In tantam miſer eſuritionem,
Vt conuiuia ſumtuoſiora,
Toto quæ ſemel apparas in anno,
Nigræ ſordibus explices monetæ,
Et ſeptem veteres tui ſodales
Conſtemus tibi plumbea ſelibra.

Quid dignum meritis precemur iſtis?
Optamus tibi millies, Calene.
Hoc ſi contigerit, fame peribis.

De Afra vetula. CI.

Mammas, atque tatas habet Afra: ſed ipſa tatarum
Dici, & mammarum maxima mamma poteſt.

De Afro Demetrio. CII.

Illa manus quondam ſtudiorum fida meorum,
Et felix domino, notáque Cæſaribus,
Deſtituit primos virides Demetrius annos:
Quarta tribus luſtris addita meſſis erat.
Ne tamen ad Stygias famulus deſcenderet vmbras,
Vreret implicitum cùm ſcelerata lues,
Cauimus; & domini ius omne remiſimus ægro:
Munere dignus erat conualuiſſe meo.
Senſit deficiens ſua præmia, méque patronum
Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

Ad Lycorim. CIII.

Qui pinxit Venerem tuam Lycori,
Blanditus, puto, pictor eſt Mineruæ.

Ad Scæuolam. CIV.

Si dederint ſuperi decies mihi millia centum,
Dicebat non dum Scæuola factus eques:
Qualiter ô viuam, quàm largè, quámque beatè!
Riſerunt faciles, & tribuere dei.
Sordidior multo poſt hoc toga; pænula peior:
Calceus eſt ſarta térque, quatérque cute.
Déque decem plures ſemper ſeruantur oliuæ,
Explicat & cenas vnica menſa duas:

Et Veientani bibitur fex craſſa rubelli.
  Aſſe cicer tepidum conſtat, & aſſe Venus
In ius, ô fallax, atque infitiator, eamus:
  Aut viue, aut decies Scæuola redde Deis.

De ſpectaculo. CV.

Picto quòd iuga delicata collo,
Pardus ſuſtinet, improbæque tigres
Indulgent patientiam flagello:
Mordent aurea quòd lupata cerui,
Quòd frenis Libyci domantur vrſi,
Et quantum Calydon tuliſſe fertur,
Paret purpureis aper capiſtris:
Turpes eſſeda quòd trahunt biſontes,
Et molles darę iuſſa quòd choreas
Nigro bellua nil negat magiſtro:
Quis ſpectacula non putet deorum?
Hæc tranſit tamen, vt minora, quiſquis
Venatus humiles videt leonum,
Quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amántque captos,
Et ſecurior eſt in ore præda,
Laxos cui dare, peruiósque rictus,
Gaudent, & timidos tenere dentes.
Mollem frangere dum pudet rapinam,
Stratis cùm modò venerint iuuencis.
Hæc clementia non paratur arte,
Sed norunt cui ſeruiant leones.

Ad Ouidium. CVI.

In Nomentanis Ouidi quod naſcitur agris,
  Accepit quoties tempora longa merum.

Exuit annoſa mores, noménque ſenecta:
Et quidquid voluit teſta vocatur anus.

Ad Rufum. CVII.

Interponis aquam ſubinde Rufe,
Et ſi cogeris à ſodale, raram
Diluti bibis vnciam Falerni.
Numquid pollicita eſt tibi beatam
Noctem Næuia, ſobriáſque mauis
Certæ nequitias fututionis?
Suſpiras, retices, gemis: negabit.
Crebros ergo bibas licet trientes,
Et durum iugules mero pudorem.
Quid parcis tibi Rufe? dormiendum eſt.

Ad Lucium Iulium. CIIX.

Sæpe mihi dicis Luci clariſſime Iuli,
Scribe aliquid magnum: deſidioſus homo es.
Otia da nobis: ſed qualia fecerat olim
Mecœnas Flacco, Virgilióque ſuo.
Condere victuras tentem per ſæcula curas,
Et nomen flammis eripuiſſe meum.
In ſteriles campos nolunt iuga ferre iuuenci:
Pingue ſolum laſſat, ſed iuuat ipſe labor.

Ad Gallum. CIX.

Eſt tibi, ſitque precor, multos, creſcátque per annos,
Pulchra quidem, verùm Tranſtiberina domus.
At mea Vipſanas ſpectant cenacula laurus:
Factus in hac ego ſum iam regione ſenex.
Migrandum eſt, vt mane domi te Galle ſalutem:
Es tanti vel ſi longiùs illa foret.

Sed tibi non multum eſt, vnum ſit præſto togatum:
 Multum eſt, hunc vnum ſi mihi Galle nego:
Ipſe ſalutabo decima, vel ſerius hora:
 Mâne tibi pro me dicat auere liber.

De catella Publi. CX.

Iſſa eſt paſſere nequior Catulli.
Iſſa eſt purior oſculo columbæ.
Iſſa eſt blandior omnibus puellis.
Iſſa eſt carior Indicis lapillis.
Iſſa eſt deliciæ catella Publi.
Hanc tu, ſi queritur, loqui putabis.
Sentit triſtitiámque gaudiúmque.
Collo nixa cubat, capítque ſomnos,
Vt ſuſpiria nulla ſentiantur.
Et deſiderio coacta ventris,
Gutta pallia non fefellit vlla:
Sed blando pede ſuſcitat, toróque
Deponi rogat, & monet leuari.
Caſtæ tantus ineſt pudor catellæ.
Ignorat Venerem: nec inuenimus
Dignum tam tenera virum puella,
Hanc ne lux rapiat ſuprema tota,
Picta Publius exprimit tabella,
In qua tam ſimilem videbis Iſſam,
Vt ſit tam ſimilis ſibi nec ipſa.
Iſſam denique pone cum tabella:
Aut vtramque putabis eſſe veram,
Aut vtramque putabis eſſe pictam.

Ad

Ad Velocem. CXI.

Scribere me quereris Velox epigrammata longa.
Ipſe nihil ſcribis: tu breuiora facis.

Ad Regulum. CXII.

Cùm tibi ſit ſophiæ par fama, & cura deorum,
Ingenio pietas nec minor ipſa tuo:
Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur Regule tura dari.

In Priſcum. CXIII.

Cùm te non noſſem, dominum, regémque vocabam:
Cùm bene te noui, iam mihi Priſcus eris.

Ad lectorem. CXIV.

Quæcumque luſi iuuenis & puer quondam,
Apináſque noſtras, quas nec ipſe iam noui,
Malè collocare ſi bonas voles horas,
Et inuidebis otio tuo lector:
A Valeriano Pollio petes Quincto,
Per quem perire non licet meis nugis.

Ad Fauſtinum. CXV.

Hos tibi vicinos, Fauſtine, Teleſphorus hortos
Fænius, & breue rus, vdáque prata tenent.
Condidit hîc natæ cineres, noménque ſacrauit,
Quod legis Antullæ, dignior ipſe legi.
Et Stygias æquum fuerat patrem iſſe ſub vmbras:
Sed quia non licuit, viuit vt oſſa colat

In Procillum. CXVI.

Quædam me cupit inuide Procille
Toto candidior puella cycno,
Argento, niue, lilio, liguſtro:
Sed quandam volo nocte nigriorem

Formica, pice, graculo, cicada
Iam ſuſpendia ſæua cogitabis:
Si noui bene te Procille, viuis.

De Antulla. CXVII.

Hoc nemus æterno cinerum ſacrauit honore,
Fænius, & culti iugera pauca ſoli.
Hoc tegitur citò rapta ſuis Antulla ſepulcro:
Hoc erit Antullæ miſtus vtérque parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo ne ſperet agellum:
Perpetuò dominis ſeruiet iſte ſuis.

In Lupercum. CXIIX.

Occurris quoties Luperce nobis:
Vis mittam puerum ſubinde dicis,
Cui tradas epigrammaton libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam.
Non eſt, quòd puerum Luperce vexes.
Longum eſt, ſi velit ad Pyrum venire,
Et ſcalis habito tribus, ſed altis.
Quod quæris, propius petas licebit:
Argi nempe ſoles ſubire letum.
Contra Cæſaris eſt forum taberna,
Scriptis poſtibus hinc & inde totis,
Omnes vt citò perlegas poëtas.
Illinc me pete: ne roges Atrectum:
Hoc nomen dominus gerit tabernæ.
De primo dabit, alteróue nido
Raſum pumice, purpuráque cultum
Denariis tibi quinque Martialem.
Tanti non es ais? ſapis Luperce.

Ad Cæcilianum. CXIX.

Cui legiſſe ſatis non eſt epigrammata centum,
  Nil illi ſatis eſt Cæciliane mali.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON

LIBER II.

QVID nobis inquis cum epiſtola? parum ne tibi præſtamus ſi legimus epigrammata? quid hîc porrò dicturus es, quod non poßis verſibus dicere? Video quare tragœdi epiſtolam accipiant, quibus pro ſe loqui non licet. epigrammata Curione non egent, & contenta ſunt ſua, id eſt, mala lingua. In quacumque pagina viſum eſt, epiſtolam faciunt. Noli ergo, ſi tibi videtur, rem facere ridiculam, & togam ſaltanti inducere perſonæ. Denique videas, an te delectet contra retiarium ferula. Ego inter illos ſedeo qui protinus reclamant. Puto me hercule Deciane, verum dicis. Quid, ſi ſcias cum qua & quàm longa epiſtola negotium fueris habiturus? Itaque quod exigis fiat. Debebunt tibi, ſi qui in hunc librum inciderint, quòd ad primam paginam non laßi peruenient.

Ad librum ſuum. I.

Tercentena quidem poteras epigrammata ferre:
  Sed quis te ferret, perlegerétque liber?

At nunc ſuccincti quæ ſunt bona diſce libelli.
Hoc primum eſt, breuior quod mihi charta perit.
Deinde quòd hæc vna peragit librarius hora,
Nec tantùm nugis ſeruiet iſte meis.
Tertia res hæc eſt, quòd ſi cui fortè legeris,
Sis licet vſque malus, non odioſus eris.
Te conuiua leget miſto quincunce: ſed ante,
Incipiat poſitus quàm tepuiſſe calix.
Eſſe tibi tanta cautus breuitate vidêris.
Hei mihi, quàm multis ſic quoque longus eris.

Ad Cæſarem Domitianum. II.

Creta dedit magnum, maius dedit Africa nomen,
Scipio quòd victor, quòdque Metellus habet.
Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
Et puer hoc dignus nomine Cæſar eras.
Frater Idumæos meruit cum patre triumphos:
Quæ datur ex Dacis laurea, tota tua eſt.

Ad Sextum. III.

Sexte nihil debes, nil debes Sexte, fatemur.
Debet enim, ſi quis ſoluere Sexte poteſt.

In Amianum. IV.

O quàm blandus es Amiane matri!
Quàm blanda eſt tibi mater Amiane!
Fratrem te vocat, & ſoror vocatur.
Cur vos nomina nequiora tangunt?
Quare non iuuat hoc, quod eſtis, eſſe?
Luſum creditis hoc, iocúmque. non eſt
Mater, quæ cupit eſſe ſe ſororem;
Nec matrem iuuat eſſe, nec ſororem.

Ad Decianum. V.

Ne valeam, ſi non totis Deciane diebus,
  Et tecum totis noctibus eſſe velim.
Sed duo ſunt, quæ nos diſtinguunt, millia paſsûm.
  Quatuor hæc fiunt, cùm rediturus eam.
Sæpe domi non es: cùm ſis quoque ſæpe, negaris:
  Vel tantùm cauſſis, vel tibi ſæpe vacas.
Te tamen vt videam, duo millia non piget ire.
  Vt te non videam, quatuor ire piget.

Ad Seuerum. VI.

I nunc, edere me iube libellos,
Lectis vix tibi paginis duabus.
Spectas ἐσχατοκωλικὸν Seuere,
Et longas trahis oſcitationes.
Hæc ſunt, quæ relegente me ſolebas
Rapta ſcribere, ſed Vitellianis.
Hæc ſunt ſingula, quæ ſinu ferebas
Per conuiuia cuncta, per theatra.
Hæc ſunt, aut meliora, ſi qua neſcis.
Quid prodeſt mihi tam macer libellus,
Nullo craſſior vt ſit vmbilico,
Si totus tibi triduo legatur?
Numquam deliciæ ſupiniores.
Laſſus tam citò deficis viator,
Et cùm currere debeas Bouillas,
Iter iungere quæris ad Camenas.
I nunc, edere me iube libellos.

In Attalum. VII.

Declamas bellè: cauſſas agis Attale bellè.
  Hiſtorias bellas, carmina bella facis.

Componis bellè mimos,epigrammata bellè,
Bellus grammaticus, bellus es aſtrologus.
Et bellè cantas, & ſaltas Attalle bellè.
Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
Nil bene cùm facias, facis attamen omnia bellè.
Vis dicam quid ſis? magnus es ardelio.

Ad lectorem. IIX.

Si qua videbuntur chartis tibi lector in iſtis,
Siue obſcura nimis, ſiue Latina parum:
Non meus eſt error: nocuit librarius illis,
Dum properat verſus annumerare tibi.
Quòd ſi non illum, ſed me peccaſſe putabis:
Tunc ego te credam cordis habere nihil.
Iſta tamen mala ſunt; quæ ſi manifeſta negamus,
Hæc mala ſunt: ſed tu non meliora facis.

De Næuia. IX.

Scripſi,reſcripſit nil Næuia. non dabit ergo.
Sed puto, quod ſcripſi, legerat.ergo dabit.

In Poſthumum. X.

Baſia dimidio, quæ das mihi Poſthume labro,
Laudo: licet demas hinc quòque dimidium.
Vis dare maius adhuc, & inenarrabile munus?
Hoc tibi habe totum Poſthume dimidium.

In Selium. XI.

Quòd fronte Selium nubila vides Rufe,
Quòd ambulator porticum terit ſerus,
Lugubre quiddam quòd tacet piger vultus,
Quòd pæne terram tangit indecens naſus.
Quòd dextra pectus pulſat, & comam vellit:
Non ille amici fata luget, aut fratris.

Vterque natus viuit & precor viuat.
Salua eſt & vxor, ſarcínæque, ſeruíque:
Nihil colonus, villicúsque decoxit.
Mæroris igitur cauſſa, quòd domi cœnat.

In Poſthumum. XII.

Eſſe quid hoc dicam quòd olent tua baſia myrrham,
Quódque tibi eſt numquam non alienus odor?
Hoc mihi ſuſpectũ eſt, quòd oles bene Poſthume ſẽper:
Poſthume non bene olet, qui bene ſemper olet.

Ad Sextum. XIII.

Et iudex petit, & petit patronus.
Soluas cenſeo Sexte creditori.

Ad Paulinum, de Selio. XIV.

Nil intentatum Selius, nil linquit inauſum,
Cœnandum quoties iam videt eſſe domi.
Currit ad Europen, & te Pauline, tuósque
Laudat Achilleos, ſed ſine fine, pedes.
Si nihil Europe fecit, tum ſepta petuntur,
Si quid Phyllirides præſtet, & Aeſonides.
Hinc quoque deceptus Memphitica templa frequẽtat.
Aſſidet & cathedris mæſta iuuenca tuis.
Inde petit centum pendentia tecta columnis,
Illinc Pompeij dona, nemúsque duplex.
Nec Fortunati ſpernit, nec balnea Fauſti,
Nec Grylli tenebras Aeoliámque Lupi.
Nam thermis iterum cunctis, iterúmque lauatur,
Omnia cùm fecit, ſed renuente deo.
Lotus ad Europes tepidæ buxeta recurrit,
Si quis ibi ſerum carpat amicus iter.

Per te, pérque tuam, vector laſciue, puellam,
Ad cœnam Selium tu rogo, Taure voca.

In Hermum. XV.

Quòd nulli calicem tuum propinas,
Humanè facis Herme, non ſuperbè.

In Zoilum. XVI.

Zoilus ægrotat: faciunt hanc ſtragula febrem.
Si fuerit ſanus, coccina quid facient?
Quid torus à Nilo, quid ſindone tinctus olenti?
Oſtendit ſtultas quid niſi morbus opes?
quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omneis.
Vis fieri ſanus? ſtragula ſume mea.

Ad Amianum. XVII.

Tonſtrix Suburæ faucibus ſedet primis,
Cruenta pendent quà flagella tortorum,
Argíque letum multus obſidet ſutor.
Sed iſta tonſtrix Amiane non tondet.
Non tondet inquam. quid ergo facit? radit.

In Maximum. XIIX.

Capto tuam, pudet heu, ſed capto Maxime cœnam:
Tu captas aliam. iam ſumus ergo pares.
Mâne ſalutatum venio: tu diceris iſſe
Antè ſalutatum. iam ſumus ergo pares.
Sum comes ipſe tuus, tumidíque anteambulo regis:
Tu comes alterius. iam ſumus ergo pares.
Eſſe ſat eſt ſeruum: iam nolo vicarius eſſe.
Qui rex eſt, regem, Maxime, non habeat.

Ad Zoilum. XIX.

Felicem fieri credis me Zoile cœna:
Felicem cœna Zoile deinde tua?

Debet

Debet Aricino conuiua recumbere cliuo,
quem tua felicem Zoile cœna facit.

De Paullo. XX.

Carmina Paullus emit, recitat ſua carmina Paullus.
Nam quod emas, poſſis dicere iure tuum.

In Poſthumum. XXI.

Baſia das aliis, aliis das Poſthume dextram.
Dicis, vtrum mauis, elige? malo manum.

De eodem. XXII.

quid mihi vobiſcum eſt ô Phœbe, nouémque ſorores?
Ecce nocet vati Muſa iocoſa ſuo.
Dimidio nobis dare Poſthumus antè ſolebat
Baſia, nunc labro cœpit vtroque dare.

De eodem. XXIII.

Non dicam, licet vſque me rogetis,
quis ſit Poſthumus in meo libello.
Non dicam. quid enim mihi neceſſe eſt,
Has offendere baſiationes,
quæ ſe tam bene vindicare poſſunt?

In Candidum. XXIV.

Si det iniqua tibi triſtem fortuna reatum,
Squalidus hærebo, pallidiórque reo.
Si iubeat patria damnatum excedere terra,
Per freta, per ſcopulos exſulis ibo comes.
Dat tibi diuitias. ecquid ſunt iſta duorum?
Das partem, multùm eſt. Candide das aliquid?
Mecum ergo miſer es. quòd ſi deus ore ſereno
Annuerit: felix Candide ſolus eris.

Ad Gallam. XXV.

Das numquam, ſemper promittis Galla roganti:
Si ſemper fallis, iam rogo Galla nega.

Ad Bithynicum. XXVI.

Quòd querulum ſpirat, quòd acerbum Næuia tuſſit,
Inque ſuos mittit ſputa ſubinde ſinus:
Iam te rem factam Bithynice credis habere?
Erras, blanditur Næuia, non moritur.

De Selio. XXVII.

Laudantem Selium cenæ cùm retia tendit,
Accipe ſiue legas, ſiue patronus agas.
Effetè, grauiter, citò, nequiter, euge, beatè.
Hoc volui. facta eſt iam tibi cena. tace.

In Sextillum. XXIIX.

Rideto multùm, qui te Sextille cinædum
Dixerit, & digitum porrigito medium.
Sed nec pædico es, nec tu Sextille fututor,
Calda Vetuſtinæ nec tibi bucca placet.
Ex iſtis nihil es fateor Sextille. quid ergo es?
Neſcio: ſed tu ſcis res ſupereſſe duas.

Ad Rufum. XXIX.

Rufe vides illum ſubſellia prima terentem,
Cuius & hinc lucet ſardonychata manus.
Quæque Tyron toties epotauere lacernæ,
Et toga non tactas vincere iuſſa niues:
Cuius olet toto pinguis coma Marceliano,
Et ſplendent vulſo brachia trita pilo.
Non extrema ſedet lunata lingula planta,
Coccina non læſum cingit aluta pedem,

Et numeroſa linunt ſtellantem ſplenia frontē.
Ignoras quid ſit? ſplenia tolle, leges.

In Caium. XXX.

Mutua viginti ſeſtertia fortè rogabam,
Quæ vel donanti non graue munus erat.
Quippe rogabatur felíxque, vetúsque ſodalis,
Et cuius laxas arca flagellat opes.
Is mihi, diues eris, ſi cauſſas egeris, inquit.
Quod peto da Cai, non peto conſilium.

Ad Marianum. XXXI.

Sæpè ego Chriſtinam futui. det quam bene, quæris?
Supra quod fieri nil Mariane poteſt.

In Ponticum. XXXII.

Lis mihi cum Balbo, tu Balbum offendere non vis
Pontice, cum Licino: hic quoque magnus homo eſt.
Vexat ſæpe meum Patrobas confinis agellum:
Contra libertum Cæſaris ire times.
Abnegat & retinet noſtrum Laronia ſeruum.
Reſpondes, orba eſt, diues, anus, vidua.
Non bene, crede mihi; ſeruo ſeruitur amico.
Sit liber, dominus qui volet eſſe meus.

In Philænim. XXXIII.

Cur non baſio te Philæni? calua es.
Cur non baſio te Philæni? rufa es.
Cur non baſio te Philæni? luſca es.
Te qui baſiat hic Philæni; fellat.

In Gallam. XXXIV.

Cùm placeat Phileros, tota tibi dote redemtus,
Tres pateris natos Galla perire fame.

Præſtatur cano tanta indulgentia cunno,
Quem nec caſta poteſt iam decuiſſe Venus,
Perpetuam di te faciant Philerotis amicam.
O mater qua nec Pontia deterior.

Ad Phœbum. XXXV.

Cùm ſint crura tibi ſimulent quæ cornua Lunæ,
In rhytio poteras Phœbe lauare pedes.

In Pannicum. XXXVI.

Pectere te nolim, ſed nec turbare capillos.
Splendida ſit nolo, ſordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec ſit tibi barba reorum.
Nolo virum nimium Pannice, nolo parum.
Nunc tibi crura pilis, & ſunt tibi pectora ſetis
Horrida: ſed mens eſt Pannice vulſa tibi.

In Cæcilianum. XXXVII.

Quidquid ponitur hinc, & inde verris;
Mammas ſuminis, imbricémque porci,
Communémque duobus attagenam,
Mullum dimidium, lupúmque totum,
Murenæque latus, femúrque pulli,
Stillantémque alica ſua palumbum.
Hæc cùm condita ſunt madente mappa;
Traduntur puero domum ferenda.
Nos accumbimus otioſa turba.
Vllus ſi pudor eſt, repone cœnam.
Cras te Cæciliane non vocabo.

In Linum. XXXIIX.

Quid mihi reddat ager, quæris Line, Nomentanus.
Hoc mihi reddit ager: te Line non video.

De muneribus mœchæ. XXXIX.

Coccina famoſæ donas, & ianthina mœchæ.
Vis dare, quæ meruit munera? mitte togam.

In Tongilium. XL.

Vri Tongilius malè dicitur hemitritæo.
Noui hominis mores: eſurit, atque ſitit.
Subdola tenduntur craſſis, modò retia turdis,
Hamus & in mullum mittitur, atque lupum.
Cæcuba ſiccentur, quæque annus coxit Opimi:
Condantur parco fuſca Falerna vitro.
Omnes Tongilium medici iuſsêre lauari.
O ſtulti, febrem creditis eſſe? gula eſt.

In Maximinam XLI.

Ride, ſi ſapis, ô puella ride,
Pelignus puto dixerat poëta:
Sed non dixerat omnibus puellis.
Quamuis dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi, tu puella non es.
Et tres ſunt tibi Maximina dentes,
Sed planè piceique, buxeique.
Quare ſi ſpeculo, mihiq́ue credis,
Debes non aliter timere riſum,
quàm ventum Spanius, manſimque Priſcus:
quàm cretata timet Fabulla nimbum.
Ceruſſata timet Sabella Solem:
Vultus indue tu magis ſeueros,
Quàm coniux Priami, nurúsque maior.
Mimos ridiculi Philiſtionis,
Et conuiuia nequiora vita,
Et quidquid lepida procacitate

Laxat perſpicuo labella riſu.
Te mœſtæ decet aſſidere matri,
Lugentique virum, piúmque fratrem,
Et tantùm tragicis vacare Muſis.
At tu, iudicium ſecuta noſtrum,
Plora, ſi ſapis, ô puella, plora.

In *Zoilum.* XLII.

Zoile quid ſolium ſubluto podice perdis?
Spurcius vt fiat, Zoile merge caput.

In *Candidum.* XLIII.

Candide κοινὰ φίλων hæc ſunt tua, Candide πάντα.
quæ tu magniloquus nocte, diéque ſonas.
Te Lacedæmonio velat toga lota Galeſo,
Vel quam ſepoſito de grege Parma dedit.
At me quæ paſſa eſt Furias & cornua tauri,
Noluerit dici quam pila prima ſuam.
Miſit Agenoridæ Cadmi tibi terra lacernas:
Non vendes nummis coccina noſtra tribus.
Tu Libycos Indis ſuſpendis dentibus orbes:
Fulcitur teſta fagina menſa mihi.
Immodici tibi flaua tegunt chryſendeta mulli:
Concolor in noſtra cammare lance rubes.
Grex tuus Iliaco poterat certare cinædo.
At mihi ſuccurrit pro Ganymede manus.
Ex opibus tantis veteri, fidóque ſodali
Das nihil, & dicis Candide κοινὰ φίλων.

In Sextum. XLIV.

Emi ſeu puerum, togámue pexam,
Seu tres, vt puto, quatuórue libras.
Sextus protinus ille fenerator,

quem noſtis veterem meum ſodalem,
Ne quid fortè petam, timet, cauétque,
Et ſecum, ſed vt audiam, ſuſurrat,
Septem millia debeo Secundo,
Phœbo quatuor, vndecim Phileto,
Et quadrans mihi nullus eſt in arca
O grande ingenium mei ſodalis!
Durum eſt Sexte negare, cùm rogaris.
Quantò durius, antequam rogeris!

Ad Glyptum. XLV.

Quæ tibi non ſtabat, præciſa eſt mentula Glypte,
Demens cum ferro quid tibi? gallus eras.

In Næuolum. XLVI.

Florida per varios vt pingitur hybla colores,
Cùm breue Sicaniæ ver populantur apes:
Sic tua appoſitis perlucent præla lucernis:
Sic micat innumeris arcula ſyntheſibus.
Atque vnam veſtire tribum tua vellera poſſunt,
Apula non vno quæ grege terra tulit.
Tu ſpectas hyemem ſuccincti lentus amici,
Prô ſcelus, & lateris frigora tuta times.
Quantum erat infelix pannis fraudare duobus!
Non metuas mortem Næuole, ſed tineas.

In Gallum. XLVII.

Subdola famoſæ, moneo, fuge retia mœchæ,
Leuior ô conchis Galle Cytheriacis.
Confides natibus? non eſt pædico maritus.
Quæ faciat duo ſunt: irrumat, aut futuit.

Ad Rufum. XLIIX.

Cauponem laniúmque, balneúmque,

Tonſorem, tabulámque, calculóſque,
Et paucos, ſed vt eligam, libellos,
Vnum non nimium rudem ſodalem,
Et caram puero meo puellam,
Et grandem puerum, diúque leuem:
Hæc præſta mihi Rufe, vel Bitontis,
Et thermas tibi habe Neronianas.

De Theleſina. XLIX.

Vxorem nolo Theleſinam ducere. quare?
Mœcha eſt. ſed pueris dat Theleſina. volo.

In Lesbiam. L.

Quòd fellas, & aquam potas, nil Lesbia peccas.
Qua tibi parte opus eſt Lesbia, ſumis aquam.

In Hylum. LI.

Vnus ſæpe tibi tota denarius arca.
Cùm ſit, & hic culo tritior Hyle tuo:
Non tamen hunc piſtor, non auferet hunc tibi caupo;
Sed ſi quis nimio pene ſuperbus erit.
Infelix venter ſpectat conuiuia culi,
Et ſemper miſer hic eſurit, ille vorat.

De Daſio. LII.

Nouit licturas Daſius numerare: popoſcit
Mammoſam Spatalen, pro tribus illa dedit.

In Maximum. LIII.

Vis fieri liber? mentiris Maxime, non vis:
Sed fieri ſi vis, hac ratione potes.
Liber eris, cœnare foris ſi Maxime nolis:
Veientana tuam ſi domat vua ſitim:
Si ridere potes miſeri chryſendeta Cinnæ:
Contentus noſtra ſi potes eſſe toga:

Si

Si plebeia Venus gemino tibi vincitur aſſe:
Si tua non rectus tecta ſubire potes:
Hæc tibi ſi vis eſt, ſi mentis tanta poteſtas,
Liberior Partho viuere rege potes.

In Linum. LIV.

Quid de te Line ſuſpicetur vxor,
Et qua parte velit pudiciorem,
Certis indiciis ſatis probauit,
Cuſtodem tibi quæ dedit ſpadonem.
Nil naſutius hac, maligniúsque eſt.

Ad Sextum. LV.

Vis te Sexte coli: volebam amare.
Parendum eſt tibi: quod iubes, colêris.
Sed ſi te colo Sexte, non amabo.

De vxore Galli. LVI.

Gentibus in Libycis vxor tua Galle notatur
Immodicæ fœdo crimine auaritiæ.
Sed mera narrantur mendacia: non ſolet illa
Accipere omnino. quid ſolet ergo? dare.

In fictum diuitem. LVII.

Hic, quem videtis greſſibus vagis lentum,
Amethyſtinatus media qui ſecat ſepta;
Quem non lacernis Publius meus vincit,
Non ipſe Codrus alpha pænulatorum:
Quem grex togatus ſequitur, & capillatus,
Recénſque ſella, linteíſque, loríſque:
Oppignerauit ad modò Claudij menſam
Vix octo nummis anulum, vnde cenaret.

In Zoilum. LIIX.

Pexatus pulcrè rides mea Zoile trita.
Sunt hæc trita quidem Zoile: ſed mea ſunt.

De cœnatione mica. LIX.

Mica vocor. quid ſim cernis? cœnatio parua.
Ex me Cæſareum proſpicis ecce tholum.
Frange toros: pete vina: roſas cape: tingere nardo:
Ipſe iubet mortis te meminiſſe deus.

In Hylum. LX.

Vxorem armati futuis puer Hyle tribuni,
Supplicium tantum dum puerile times.
Væ tibi, dum ludis: caſtrabere. iam mihi dices,
Non licet hoc quid, tu quod facis, Hyle, licet?

In maledicum. LXI.

Cùm tibi vernarent dubiâ lanugine malæ.
Lambebat medios improba lingua viros.
Poſtquam triſte caput faſtidia veſpillonum,
Et miſeri meruit tædia carnificis:
Vteris ore aliter, nimiâque ærugine captus,
Adlatras nomen, quod tibi cumque datur.
Hæreat inguinibus potiùs tam noxia lingua.
Nam cùm fellaret, purior illa fuit.

In Labienum. LXII.

Quòd pectus, quòd crura tibi, quòd brachia vellis,
Quòd cincta eſt breuibus mentula tonſa pilis:
Hoc præſtas Labiene tuæ, quis neſcit, amicæ,
Cui præſtas culum quem Labiene pilas?

In Milichum. LXIII.

Sola tibi fuerant ſeſtertia Miliche centum,
Quæ tulit è ſacra Leda redemta via

Miliche luxuria eſt, ſi tanti diues amares.
Non amo, iam dices: hæc mage luxuria eſt.

In Taurum. LXIV.

Dum modò cauſſidicum, dum te modò rhetora fingis,
Et non decernis Taure, quid eſſe velis:
Peleos, & Priami tranſit, vel Neſtoris ætas,
Et fuerat ſerum iam tibi deſinere.
Incipe, tres vno perierunt rhetores anno,
Si quid habes animi, ſi quid in arte vales.
Si ſchola damnatur, fora litibus omnia feruent:
Ipſe poteſt fieri Marſya cauſſidicus.
Eia agè, rumpe moras. quo te ſpectabimus vſque?
Dum, quid ſis, dubitas, iam potes eſſe nihil.

In Saletanum. LXV.

Cur triſtiorem cernimus Saletanum?
An cauſſa leuis eſt? extuli, inquis, vxorem.
O. grande fati crimen! ô grauem caſum!
Illa, illa diues mortua eſt Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidiſſet hoc tibi Saletane.

In Lalagem. LXVI.

Vnus de toto peccauerat orbe comarum
Anulus, incerta non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage ſpeculo, quo viderat, vlta eſt;
Et cecidit ſectis icta Plecuſa comis.
Deſine tam Lalage triſteis ornare capillos,
Tangat & inſanum nulla puella caput.
Hoc ſalamandra notet, vel ſæua nouacula nudet,
Vt digna ſpeculo fiat imago tuo.

In Poſthumum. LXVII.

Occurris quocumque loco mihi Poſthume, clamas
Protinus, & prima eſt hæc tua vox, quid agis?
Hoc, ſi me decies vna conueneris hora,
Dicis. habes puto tu Poſthume, nil quod agas.

Ad Olum. LXIIX.

Quòd te nomine iam tuo ſaluto,
Quem regem, & dominum priùs vocabam,
Ne me dixeris eſſe contumacem.
Totis pilea ſarcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,
Qui ſe non habet, atque concupiſcit
Quod reges domínique concupiſcunt.
Seruum ſi potes Ole non habere,
Et regem potes Ole non habere.

In Claßicum. LXIX.

Inuitum cœnare foris te Claſſice dicis.
Si non mentiris Claſſice, diſpeream.
Ipſe quoque ad cenam gaudebat Apicius ire.
Cùm cœnaret, erat triſtior ille, domi.
Si tamen inuitus vadis, cur Claſſice vadis?
Cogor, ais? verum eſt cogitur & Selius.
En rogat ad cœnam Melior te Claſſice rectam.
Grandia verba vbi ſunt? ſi vir es, ecce nega.

In Cotilum. LXX.

Non vis in ſolio priùs lauari
Quemquam Cotile cauſſa quæ, niſi hæc, eſt?
Vndis ne fouearis irrumatis.
Te primus licet abluas, neceſſe eſt,
Ante hic mentula, quàm caput, lauetur.

Ad Cæcilianum. LXXI.

Candidus nihil eſt te Cæciliane, notaui,
Si quando ex noſtris diſticha pauca legis,
Protinus aut Marſi recitas, aut ſcripta Catulli.
Hæc mihi das, tamquam deteriora legas,
Vt collata magis placeant mea? credimus illud.
Malo tamen recites Cæciliane tua.

In Poſthumum. LXXII.

Heſterna factum narratur, Poſthume, cœna,
Quod nollem: quis enim talia facta probet?
Os tibi præciſum, quanto non ipſe Latinus
Vilia Panniculi percutit ora ſono:
Quódque magis mirum eſt, auctorem criminis huius
Cæcilium tota rumor in vrbe ſonat.
Eſſe negas factum. vis hoc me credere, credo.
Quid quod habet teſtes Poſthume Cæcilius?

In Lyrim. LXXIII.

Quid faciat vult ſcire Lyris? quòd ſobria fellat.

In Saufellum. LXXIV.

Cinctum togatis pòſt, & antè Saufellum,
quanta reduci Regulus ſola turba,
Ad alta tonſum templa cùm reum miſit,
Materne cernis? inuidere nolito.
Comitatus iſte ſit precor tuus numquam.
Hos illi amicos, & greges togatorum,
Fuſciculenus præſtat, & Fauentinus.

De leone. LXXV.

Verbera ſecuri ſolitus leo ferre magiſtri,
Inſertámque pati blandus in ora manum:

Dedidicit pacem, ſubitò feritate reuerſa,
Quanta nec in Libycis debuit eſſe iugis.
Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam raſtris quæ renouabat humum,
Sæuus & infelix furiali dente peremit.
Martia non vidit maius arena nefas.
Exclamare libet, crudelis, perfide prædo,
A noſtra pueris parcere diſce lupa.

De Mario. LXXVI.

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit.
Cui nihil ipſe dabas, is tibi verba dedit.

In Coſconium. LXXVII.

Coſconi, qui longa putas epigrammata noſtra,
Vtilis vngendis axibus eſſe potes.
Hac tu credideris longum ratione Coloſſum,
Et puerum Bruti dixeris eſſe breuem.
Diſce, quod ignoras: Marſi, doctíque Pedonis,
Sæpe duplex vnum pagina tractat opus.
Non ſunt longa quib. nihil eſt, quod demere poſſis:
Sed tu Coſconi diſticha longa facis.

Ad Cæcilianum. LXXIIIX.

Aeſtiuo ſerues vbi piſcem tempore quæris?
In thermis ſerua Cæciliane tuis.

In Naſicam. LXXIX.

Inuitas tunc me, cùm ſcis Naſica vocatum.
Excuſatum habeas me, rogo: cœno domi.

De Fannio. LXXX.

Hoſtem cùm fugeret, ſe Fannius ipſe peremit.
Hîc rogo, non furor eſt, ne moriare, mori?

In Zoilum. LXXXI.

Laxior hexaphoris tua ſit lectica licebit,
Cùm tamen hæc tua ſit Zoile, ſandapila.

Ad Ponticum. LXXXII.

Abſciſſa ſeruum quid fingis Pontice lingua?
Neſcis tu populum, quod tacet ille, loqui?

In ſæuum maritum. LXXXIII.

Fœdaſti miſerum marite mœchum.
Et ſi qui fuerant priùs, requirunt
Trunci naribus, auribúſque vultus.
Credis te ſatis eſſe vindicatum?
Erras. iſte poteſt & irrumare.

In Sertorium. LXXXIV.

Mollis erat, faciliſque viris Pæantius heros:
Vulnera ſic Paridis dicitur vlta Venus.
Cur lingat cunnum Siculus Sertorius. hoc eſt,
Ex hoc occiſus Rufe videtur Eryx.

Ad amicum. LXXXV.

Vimine clauſa leui niueæ cuſtodia coptæ,
Hoc tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quòd æſtatis miſi tibi menſe Decembri,
Si quereris, raſam tu mihi mitte togam.

Ad Claßicum. LXXXVI.

Quòd nec carmine glorior ſupino,
Nec retro lego Sotade cinædum,
Nuſquam Græcula quòd recantat Echo,
Nec dictat mihi luculentus Attis
Mollem debilitate Galliambon.
Non ſum Claſſice tam malus poëta.
Quid ſi per graciles vias Petauri

Inuitum iubeas ſubire Ladam?
Turpe eſt difficiles habere nugas,
Et ſtultus labor eſt ineptiarum.
Scribat carmina circulis Palæmon:
Me raris iuuat auribus placêre.

In Phœbum. LXXXVII.

Dicis amore tui bellas ardêre puellas,
qui faciem ſub aqua Phœbe natantis habes.

In Mamercum. LXXXIIX.

Nil recitas, & vis Mamerce poëta videri.
quidquid vis eſto, dummodo nil recites.

In Gaurum. LXXXIX.

quòd nimio gaudes noctem producere vino,
Ignoſco: vitium Gaure Catonis habes.
Carmina quòd ſcribis Muſis & Apolline nullo,
Laudari debes: hoc Ciceronis habes.
quòd vomis, Antoni: quod luxuriaris, Apici:
quòd fellas, vitium dic mihi cuius habes?

Ad Quinctilianum. XC.

quinctiliane vagæ moderator ſumme iuuentæ,
Gloria Romanæ quinctiliane togæ,
Viuere quòd propero pauper, nec inutilis annis,
Da veniam: properat viuere nemo ſatis.
Differat hoc, patrios optat qui vincere cenſus,
Atriáque immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta iuuant, & fons viuus, & herba rudis.
Sit mihi verna ſatur: ſit non doctiſſima coniux:
Sit nox cum ſomno: ſit ſine lite dies.

Ad

Ad Caſarem Domitianum. XCI.

Rerum certa ſalus, terrarum gloria Cæſar,
Soſpite quo magnos credimus eſſe deos:
Si feſtinatis toties tibi lecta libellis
Detinuêre oculos carmina noſtra tuos:
Quod fortuna vetat fieri, permitte videri,
Natorum genitor credar vt eſſe trium.
Hæc, ſi diſplicui, fuerint ſolatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, ſi placui.

Ad vxorem. XCII.

Natorum mihi ius trium roganti
Muſarum pretium dedit mearum,
Solus qui poterat. valebis vxor.
Non debet domino perire munus.

Ad Regulum. XCIII.

Primus vbi eſt, inquis, cùm ſit liber iſte ſecundus?
Quid faciam, ſi plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri ſi mauis Regule primum:
Vnum de titulo tollere iota potes.

M. VAL. MARTIALIS LIBER III.

Ad lectorem de libro Gallicano. I.

HOc tibi, quidquid id eſt, lóginquis mittit ab oris
Gallia Romanæ nomine dicta togæ.
Hunc legis, & laudas librum fortaſſe priorem.
Illa, vel hæc mea ſunt, quæ meliora putas.

Plus ſanè placeat, domina qui natus in vrbe eſt:
   Debet enim Gallum vincere verna liber.

Ad librum ſuum. II.

Cuius vis fieri libelle munus?
Feſtina tibi vindicem parare,
Ne nigram citò raptus in culinam
Cordyllas madida tegas papyro,
Vel turis, piperíſque ſis cucullus.
Fauſtini fugis in ſinum? ſapiſti.
Cedro nunc licet ambules perunctus,
Et frontis gemino decens honore
Pictis luxuriêris vmbilicis.
Et te purpura delicata velet,
Et cocco rubeat ſuperbus index:
Illo vindice nec Probum timeto.

In mulierem deformem. III.

Formoſam faciem nigro medicamine velas!
   Sed non formoſo corpore lædis aquas.
Ipſam crede deam verbis tibi dicere noſtris,
   Aut aperi faciem, vel tunicata laua.

Ad librum ſuum. IV.

Romam vade liber. ſi, veneris vnde, requiret;
   Aemiliæ dices de regione viæ.
Si, quibus in terris, qua ſimus in vrbe, rogabit:
   Corneli referas me licet eſſe foro.
Cur abſim, quæret breuiter. tu multa fatêre.
   Non poterat vanæ tædia ferre togæ.
Si, quando veniet, dicet: reſponde, poëta
   Exierat: veniet, cùm citharœdus erit.

Ad eundem. V.

Vis commendari ſine me curſurus in vrbem,
Parue liber, multis? an ſatis vnus erit?
Vnus erit,mihi crede, ſatis, cui non eris hoſpes,
Iulius, aſſiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc adeas, primíque in limine tecti,
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille Lares.
Eſt illi coniux, quæ te manibúsque, ſinúque
Excipiet, vel ſi puluerulentus eas.
Hos tu ſeu pariter, ſiue hanc, illumve priorem
Videris, hoc dices, Marcus auêre iubet.
Hoc ſatis eſt. alios commendat epiſtola. peccat,
Qui commendandum ſe putat eſſe ſuis.

Ad Marcellinum. VI.

Lux tibi poſt Idus numeratur tertia Maias
Marcelline tuis bis celebranda ſacris.
Imputat ætherios ortus hæc prima parenti:
Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licet dederit iucundæ munera vitæ,
Plus numquam patri præſtitit illa dies.

De ſportula. VII.

Centum miſelli iam valete quadrantes,
Anteambulonis congiarium laſſi,
Quos diuidebat balneator elixus.
Quid cogitatis ô fames amicorum?
Regis ſuperbi ſportulæ receſſerunt.
Nihil ſtropharum eſt: iam ſalarium dandum eſt.

In Quinctum. IIX.

Thaida quinctus amat. quam Thaida? Thaida luſcam.
Vnum oculum Thais non habet, ille duos.

In Cinnam. IX.

Verſiculos in me narratur ſcribere Cinna.
Non ſcribit, cuius carmina nemo legit.

I*n Philomuſum.* X.

Conſtítuit Philomuſe pater tibi millia bina
Menſtrua, pérque omnes præſtitit illa dies,
Luxuriam premeret cùm craſtina ſemper egeſtas,
Et vitiis eſſet danda diurna tuis;
Idem te moriens hæredem ex aſſe reliquit:
Exheredauit te Philomuſe pater.

Ad Quinctum. XI.

Si tua nec Thais, nec luſca eſt Quincte puella,
Cur in te factum diſtichon eſſe pútas?
Sed ſimile eſt aliquid: pro Laide Thaida dixi.
Dic mihi, quid ſimile eſt Thais, & Hermione?
Tu tamen es Quinctus, mutemus nomen amantis,
Si non vult Quinctus Thaida, Sextus amet.

In Fabullum. XII.

Vnguentum fateor bonum dediſti
Conuiuis here: ſed nihil ſcidiſti.
Res ſalſa eſt bene olere, & eſurire.
Qui non cœnat, & vngitur Fabulle,
Hic verè mihi mortuus videtur.

I*n Næuiam.* XIII.

Dum non vis leporem, dum non vis carpere mullum,
Et plus quàm patri Næuia parcis apro:
Accuſas, rumpiſque coquum, tamquam omnia cruda
Attulerit: numquam ſic ego crudus ero.

De Tucio. XIV.

Romam petebat eſuritor Tucius,
Profectus ex Hiſpania.
Occurrit illi ſportularum fabula:
A ponte rediit Muluio.

De Codro. XV.

Plus credit nemo, quàm tota Codrus in vrbe.
Cùm ſit tam pauper, quomodo cæcus amat?

In Cerdonem. XVI.

Das gladiatores, ſutorum regule Cerdo,
Quódque tibi tribuit ſubula, ſica rapit.
Ebrius es: nec enim faceres id ſobrius vmquam,
Vt velles corio ludere, Cerdo, tuo:
Luſiſti ſatis: ſed te, mihi crede, memento
Nunc in pellicula Cerdo tenere tua.

In Sabidium. XVII.

Circumlata diu menſis ſcriblita ſecundis,
Vrebat nimio ſæua calore manus:
Sed magis ardebat Sabidi gula: protinus ergo
Sufflauit buccis térque, quatérque ſuis.
Illa quidem tepuit, digitóſque admittere viſa eſt.
Sed nemo potuit tangere: merda fuit.

In Maximum. XIIX.

Perfrixiſſe tuas queſta eſt præfatio fauces.
Cùm te excuſaris Maxime, quid recitas?

De vipera in ore vrſæ. XIX.

Proxima centenis oſtenditur vrſa columnis,
Exornant fictæ qua Platanona feræ.
Huius dum patulos alludens tentat hiatus
Pulcher Hylas: teneram merſit in ora manum.

Vipera ſed cæco ſcelerata latebat in ore,
Viuebátque anima deteriore fera.
Non ſenſit puer eſſe dolos, niſi dente recepto,
Dum perit, ô facinus auſa quòd vrſa fuit.

De Canio. XX.

Dic Muſa quid agat Canius meus Rufus?
Vtrum ne chartis tradit ille victuris
Legenda temporum acta Claudianorum?
An quæ Neroni falſus adſtruit ſcriptor?
An æmulatur improbi iocos Phædri?
Laſciuus elegis, an ſeuerus herois?
An in cothurnis horridus Sophocleis,
An otioſus in ſchola poëtarum
Lepôre tinctos Attico ſales narrat?
Hinc ſi receſſit, porticum terit templi.
An ſpatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatæ Sole rurſus Europæ
Inter tepentes poſt meridiem buxos
Sedet, ambulátue liber acribus curis?
Stertitne thermis, an lauatur Agrippæ,
An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
An Pollionis dulce currit ad Quartum?
An æſtuantes iam profectus ad Baias
Piger Lucrino nauiculatur in ſtagno?
Vis ſcire quid agat Canius tuus? ridet.

In crudelem dominum. XXI.

Proſcriptum famulus ſeruauit fronte notatus.
Non fuit hæc domini vita, ſed inuidia.

De Apicio. XXII.

Dederas, Apici, bis tricenties ventri,
Sed adhuc ſupererat centies tibi laxum.
Hoc tu grauatus, ne famem & ſitim ferres,
Summa venenum potione duxiſti.
Nil eſt Apici tibi guloſius factum.

In inuitatorem. XXIII.

Omnia cùm retro pueris opſonia tradas:
Cur non menſa tibi ponitur à pedibus?

De Tuſco haruſpice. XXIV.

Vite nocens roſea ſtabat moriturus ad aras
Hircus, Bacche, tuis victima grata ſacris.
Quem Tuſcus mactare deo cùm vellet haruſpex,
Dixerat agreſti fortè, rudíque viro;
Vt citò teſticulos peracuta falce ſecaret,
Teter vt immundæ carnis abiret odor.
Ipſe ſuper virides aras luctantia pronus
Dum reſecat cultro colla, premitque manu:
Ingens iratis apparuit hernia ſacris.
Occupat hanc ferro ruſticus, atque ſecat:
Hoc ratus antiquos ſacrorum poſcere ritus,
Talibus & fibris numina priſca coli.
Sic modò qui Tuſcus fueras, nunc Gallus haruſpex,
Dum iugulas hircum, factus es ipſe caper.

Ad Fauſtinum. XXV.

Si temperari blaneum cupis feruens,
Fauſtine, quod vix Iulianus intraret:
Rogo lauet vti rhetorem Sabineum.
Neronianas is refrigerat thermas.

In *Candidum.* XXVI.

Prædia ſolus habes, & ſolus, Candide, nummos:
Aurea ſolus habes, myrrhina ſolus habes:
Maſſica ſolus habes, & Opimi Cæcuba ſolus:
Et cor ſolus habes, ſolus & ingenium.
Omnia ſolus habes: hoc me puto velle negare:
Vxorem ſed habes; Candide, cum populo.

In Gallum. XXVII.

Numquam me reuocas, venias cùm ſæpe vocatus:
Ignoſco, nullum ſi modò, Galle, vocas.
Inuitas alios: vitium eſt vtriuſque. quod? inquis,
Et mihi cor non eſt, nec tibi Galle, pudor.

In Neſtorem. XXIIX.

Auriculam Mario grauiter miraris olêre.
Tu facis hoc: garris, Neſtor, in auriculam,

In Zoilum. XXIX.

Has cum gemina compede dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoilus, anulos priores,

Ad Gargilianum. XXX.

Sportula nulla datur: gratis conuiua recumbis.
Dic mihi, quid Romæ Gargiliane, facis?
Vnde tibi togula eſt, & fuſcæ penſio cellæ?
Vnde datur quadrans? vnde? vir es Chiones?
Cum ratione licet dicas te viuere ſumma:
Quòd viuis, nulla cum ratione facis.

Ad Rufinum. XXXI.

Sunt tibi, confiteor, diffuſi iugera campi,
Vrbanique tenent prædia multa Lares:
Et ſeruit dominæ numeroſus debitor arcæ,
Suſtentátque tuas aurea menſa dapes.

Faſtidire

Faſtidire tamen noli, Rufine, minores.
Plus habuit Didymus:plus Philomelus habet.

In Matriniam. XXXII.

Non-poſſum vetulam, quereris Matrinia? poſſum
Et vetulam: ſed tu mortua, non vetula es.
Poſſum Hecubam, poſſum Niobem, Matrinia: ſed ſi
Non dum erit illa canis, non dum erit illa lapis.

Qualem puellam velit. XXXIII.

Ingenuam malo: ſed ſi tamen illa negetur,
Libertina mihi proxima conditio eſt.
Extremo eſt ancilla loco: ſed vincet vtramque,
Si facie nobis hæc erit ingenua.

Ad Chionen. XXXIV.

Digna tuo cur ſis, indignáque nomine, dicam.
Frigida es, & nigra es: non es, & es Chione.

De piſcibus ſculptis. XXXV.

Artis Phidiacæ toreuma clarum,
Piſces adſpicis: adde aquam, natabunt.

In Fabianum. XXXVI.

Quod nouus, & nuper factus tibi præſtat amicus;
Hoc præſtare iubes me, Fabiane, tibi.
Horridus vt primo ſemper te mâne ſalutem,
Per mediúmque trahat me tua ſella lutum:
Laſſus vt in thermas decima, vel ſeriùs, hora
Te ſequar, Agrippæ, cùm lauer ipſe Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
Vt ſim tiro tuæ ſemper amicitiæ?
Hoc merui, Fabiane, toga, tritáque, meáque,
Vt non dum credas me meruiſſe rudem.

In iraſcentes amicos. XXXVII.

Iraſci tantùm fœlices noſtis amici.
Non bellè facitis: ſed iuuat hoc facere.

Ad Sextum. XXXIIX.

Quæ te cauſſa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid, aut ſperas, aut petis inde? refer.
Cauſſas, inquis, agam Cicerone diſertiùs ipſo,
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Ateſtinus cauſſas, & Ciuis: vtrumque
Noras: ſed neutri penſio tota fuit.
Si nihil hinc veniet. pangentur carmina nobis:
Audieris, dices eſſe Maronis opus.
Inſanis: omnes gelidis quicumque lacernis
Sunt tibi, Naſones, Virgiliósque vides.
Atria magna colam. vix treis, aut quatuor iſta
Res aluit: pallet cætera turba fame.
Quid faciam? ſuade nam certum eſt viuere Romæ.
Si bonus es, caſu viuere Sexte potes.

De Lycori. XXXIX.

Iliaco ſimilem puerum, Fauſtine, magiſtro
Luſca Lycoris amat. quàm bene luſca videt!

In Theleſinum. XL.

Mutua quòd nobis ter quinquaginta dediſti
Ex opibus tantis, quas grauis arca premit:
Eſſe tibi magnus, Theleſine, vidêris amicus,
Tum magnus, quòd das: immò ego, quam recipis.

De lacerta cælata. XLI.

Inſerta Phialæ Mentoris manu ducta
Lacerta viuit, & timetur argentum.

In Pollam. XLII.

Lomento rugas vteri quòd condere tentas
  Polla: tibi ventrem, non mihi labra linis.
Simpliciter pateat vitium fortaſſe puſillum.
  Quod tegitur, maius creditur eſſe malum.

In Lentinum. XLIII.

Mentiris iuuenem tinctis, Lentine, capillis:
  Tam ſubitò coruus, qui modò cycnus eras.
Non omneis fallis. ſcit te Proſerpina canum:
Perſonam capiti detrahet illa tuo.

In Ligurinum. XLIV.

Occurrit tibi nemo quòd libenter:
Quòd quacumque venis, fuga eſt, & ingens
Circa te, Ligurine, ſolitudo:
Quid ſit ſcire cupis? nimis poëta es.
Hoc valde vitium periculoſum eſt.
Non tigris catulis citata raptis,
Non dipſas medio peruſta Sole,
Nec ſic ſcorpius improbus timetur.
Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et ſtanti legis, & legis ſedenti:
Currenti legis, & legis cacanti.
In thermas fugio: ſonas ad aurem.
Piſcinam peto: non licet natare.
Ad cœnam propero: tenes euntem.
Ad cœnam venio: fugas ſedentem.
Laſſus dormio: ſuſcitas iacentem.
Vis, quantum facias mali, videre?
Vir iuſtus, probus, innocens timeris.

De eodem. XLV.

Fugerit an menſas Phœbus cœnámque Thyeſtæ,
Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
Illa quidem lauta eſt, dapibúſque inſtructa ſuperbis:
Sed nihil omnino, te recitante, placet.
Nolo mihi ponas rhombum, mullúmue bilibrem:
Nec volo boletos, oſtrea nolo: tace.

Ad Candidum. XLVI.

Exigis à nobis operam ſine fine togatam:
Non eo, libertum ſed tibi mitto meum.
Non eſt, inquis, idem: multo plus eſſe probabo.
Vix ego lecticam ſubſequor: ille feret.
In turbam incideris, cunctos vmbone repellet:
Inualidum eſt nobis, ingenuúmque latus.
Quidlibet in cauſſis narraueris, ipſe tacebo.
At tibi tergeminum mugiet ille ſophos.
Lis erit, ingenti faciat conuicia voce:
Eſſe pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, præſtabis amicus?
Quidquid libertus, Candide, non poterit.

De Baſſo. XLVII.

Capena grandi porta quà pluit gutta,
Phrygiæque matris Almo quà lauat ferrum,
Horatiorum quà viret ſacer campus,
Et quà puſilli feruet Herculis fanum,
Fauſtine, plena Baſſus ibat in rheda,
Omneis beati copias trahens ruris.
Illic videres frutice nobilis caules,
Et vtrumque porrum, ſeſſiléſque lactucas,
Pigróque ventri non inutiles betas.

Illic coronam pinguibus grauem turdis,
Leporémque læſum Gallici canis dente,
Nondúmque victa lacteum faba porcum.
Nec feriatus ibat ante carrucam,
Sed tuta fœno curſor oua portabat.
Romam petebat Baſſus: immò rus ibat.

De Ollo. XLIIX.

Pauperis exſtruxit cellam, ſed vendidit Ollus
Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

In inuitatorem. XLIX.

Veientana mihi miſces, tibi Maſſica potas:
Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.

In Ligurinum. L.

Hæc tibi non alia eſt ad cœnam cauſſa vocandi,
Verſiculos recites vt Ligurine tuos.
Depoſui ſoleas. affertur protinus ingens
Inter lactucas, oxygarúmque liber.
Alter perlegitur, dum fercula prima morantur.
Tertius eſt, nec adhuc menſa ſecunda venit.
Et quartum recitas, & quinctum denique librum.
Putidus eſt toties ſi mihi ponis aprum.
Quod ſi non ſcombris ſcelerata poëmata dones:
Cœnabis ſolus iam, Ligurine, domi.

Ad Gallam. LI.

Cùm faciem laudo, cùm miror crura manúsque:
Dicere Galla ſoles nuda placebo magis.
Et ſemper vitas communia balnea nobis.
Numquid Galla times, ne tibi non placeam?

Ad Tongilianum. LII.

Emta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducentis:
Abſtulit hanc nimiùm caſus in vrbe frequens.
Collatum eſt decies. rogo non potes ipſe vidêri
Incendiſſe tuam, Tongiliane, domum?

Ad Chloën. LIII.

Et vultu poteram tuo carêre,
Et collo, manibúsque, cruribúsque,
Et mammis, natibúsque, clunibúsque:
Et, ne ſingula perſequi laborem,
Tota te poteram, Chloën, carêre.

Ad Gallam. LIV.

Cùm dare nom poſſim, quod poſcis Galla, rogantem:
Multò ſimpliciùs, Galla, negare potes.

In Gelliam. LV.

Quòd quacunque, venis, Coſmum migrare putamus,
Et fluere excuſſo cinnama fuſa vitro;
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
Sic puto poſſe meum, ſic bene olere canem.

De ciſterna Rauennate. LVI.

Sit ciſterna mihi, quàm vinea, malo Rauennæ:
Cùm poſſim multò vendere pluris aquam.

De caupone. LVII.

Callidus impoſuit nuper mihi caupo Rauennæ:
Cùm peterem mixtum, vendidit ille merum.

De villa Fauſtini, ad Baſſum. LIIX.

Baiana noſtri villa, Baſſe, Fauſtini
Non otioſis ordinata myrthetis,
Viduáque platano, tonſilíque buxeto
Ingrata lati ſpatia detinet campi:

Sed rure vero, barbaroque lætatur.
Hîc farta premitur angulo Ceres omni,
Et multa fragrat teſta ſenibus autumnis.
Hîc poſt Nouembres, imminente iam brumâ,
Seras putator horridus refert vuas.
Truces in alta valle mugiunt tauri,
Vitulúſque inermi fronte prurit in pugnam.
Vagatur omnis turba ſordidæ cortis,
Argutus anſer, gemmeíque pauones,
Noménque debet quæ rubentibus pennis,
Et picta perdix, Numidicæque guttatæ,
Et impiorum phaſiana Colchorum.
Rhodias ſuperbi fœminas premunt galli,
Sonántque turres plauſibus columbarum.
Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
Auidi ſequuntur villicæ ſinum porci,
Matrémque plenam mollis agnus exſpectat.
Cingunt ſerenum lactei focum vernæ,
Et larga feſtos lucet ad Lares ſilua.
Non ſegnis albo pallet otio caupo:
Nec perdit oleum lubricus palæſtrita.
Sed tendit auidis rete ſubdolum turdis,
Tremuláue captum linea trahit piſcem,
Aut impeditam caſſibus refert damam.
Exercet hilares facilis hortus vmbellas,
Et pædagogo non iubente laſciui
Parêre gaudent villico capillati,
Et delicatus opere fruitur eunuchus:
Nec venit inanis ruſticus ſalutator.
Fert ille ceris cana cum ſuis mella.

Metámque lactis Saſſinate de ſilua.
Somniculoſos ille porrigit glires,
Hic vagientem matris hiſpidæ fetum,
Alius coactos non amare capones.
Et dona matrum vimineo ferunt texto
Grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur lætus opere vicinus,
Nec auara ſeruat craſtinas dapes menſa,
Veſcuntur omnes, ebrióque non nouit
Satur miniſter inuidere conuiuæ.
At tu ſub vrbe poſſides famem mundam,
Et turre ab alta proſpicis meras laurus,
Furémque Priapo non timente ſecurus.
Et vinitorem farre paſcis vrbano,
Pictámque portas otioſus ad villam
Ollus, oua, pullos poma, caſeum, muſtum.
Rus hoc vocari debet, an domus longè?

De ſutore & fullone. LIX.

Sutor cerdo dedit tibi culta Bononia munus.
Fullo dedit Mutinæ, nunc vbi caupo dabis?

In Ponticum. LX.

Cùm vocor ad cœnam, non tam venalis, vt antè,
Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna datur:
Oſtrea tu ſumis ſtagno ſaturata Lucrino:
Sumitur inciſo mytilus ore mihi.
Sunt tibi boleti: fungos ego ſumo ſuillos.
Res tibi cum rhombo eſt: at mihi cum ſparulo.
Aureus immodicis turtur te clunibus implet:
Ponitur in cauea mortua pica mihi.

Cur

Cur ſine te cœno, cùm tecum Pontice cœnem?
  Sportula quod non eſt, proſit, edamus idem.

In Cinnam. L XI.

Eſſe nihil dicis, quidquid petis improbe Cinna,
  Si nil Cinna petis, nil tibi Cinna nego.

In Quinctum. LXII.

Centenis quòd emis pueros, & ſæpe ducentis:
  Quòd ſub rege Numa condita vina bibis:
Quòd conſtat decies tibi non ſpecioſa ſupellex:
  Libra quòd argenti millia quinque rapit:
Aurea quòd fundi pretio carruca paratur:
  Quòd pluris nulli eſt, quàm domus emta tibi.
Hæc animo magno credis te, Quincte, parâre?
  Falleris. hæc animus, Quincte, puſillus emit.

In Cotilum. LXIII.

Cotile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile multi.
  Audio: ſed quid ſit, dic mihi, bellus homo?
Bellus homo eſt flexo qui digerit ordine crines:
  Balſama qui ſemper, cinnama ſemper olet:
Cantica qui Nili, qui Gaditana ſuſurrat:
  Qui mouet in varios brachia volſa modos:
Inter fœmineas tota qui luce cathédras
  Deſidet, atque aliqua ſemper in aure ſonat:
Qui legit hinc, illinc miſſas, ſcribítque tabellas:
  Pallia vicini qui refugit cubiti:
Qui ſcit, quam quis amet, qui per conuiuia currit:
  Hirpini veteres qui bene nouit auos.
Quid narras? hoc eſt, hoc eſt homo, Cotile, bellus?
  Res petricoſa eſt, Cotile, bellus homo.

L

Ad Caßianum. LXIV.

Sirenas hilarem nauigantium pœnam,
Blandáſque mortes, gaudiúmque crudele,
Quas nemo quondam deſerebat auditas,
Fallax Vlyſſes dicitur reliquiſſe.
Non miror: illud Caſſiane mirarer,
Si fabulantem Canium reliquiſſet.

Ad Diadumenum. LXV.

Quod ſpirat tenera malum mordente puella:
Quod de Corycio quæ venit aura croco:
Vinea quod primis floret cùm cana racemis:
Gramina quod redolent, quæ modò carpſit ouis:
Quod myrthus, quod meſſor Arabs, quod ſuccina trita.
Pallidus Eoo thure quod ignis olet:
Gleba quod æſtiuo leuiter cùm ſpargitur imbre:
Quod madidas nardo ſparſa corona comas:
Hoc tua ſæue puer Diadumene baſia fragrant.
Quid, ſi tota dares illa ſine inuidia?

In M. Antonium. LXVI.

Par ſcelus admiſit Phariis Antonius armis:
Abſcîdit vultus enſis vterque ſacros.
Illud, laurigeros ageres cùm læta triumphos:
Hoc tibi Roma caput, cùm loquerêris, erat.
Antoni tamen eſt peior, quàm cauſſa Photini:
Hic facinus domino præſtitit, ille ſibi.

De pigris nautis. LXVII.

Ceſſatis pueri, nihílque noſtis
Veterno, reſináque pigriores:
Quorum per vada tarda nauigantes,
Lentos figitis ad Celeuſma remos.

Iam prono Phaëthonte ſudat Aethon;
Exarſitque dies, & hora laſſos.
Interiungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per vndas
Tuta luditis otium carina.
Non nautas puto vos, ſed argonautas.

Ad matronam pudicam. LXIIX.

Huc eſt vſque tibi ſcriptus matrona libellus.
Cui ſint ſcripta rogas interiora? mihi.
Gymnaſium, thermæ, ſtadium eſt hac parte; recede.
Exuimur: nudos parce vidêre viros.
Hinc iam depoſito poſt vina, roſásque pudore,
Quid dicas, neſcit ſaucia Terpſichore.
Schemate non dubio, ſed apertè nominat illam,
Quam recipit ſexto menſe ſuperba Venus:
Cuſtodem medio ſtatuit quam villicus horto;
Oppoſita ſpectat quam proba virgo manu.
Si bene te noui, longum iam laſſa libellum
Ponebas: totum nunc ſtudioſa leges.

Ad Coſconium. LXIX.

Omnia quòd ſcribis caſtis epigrammata verbis
Inque tuis nulla eſt mentula carminibus;
Admiror: laudo. nihil eſt te ſanctius vno:
At mea luxuria pagina nulla vacat.
Hæc igitur iuuenes nequam, facileſque puellæ,
Hæc ſenior, ſed quem torquet amica, legat:
At tua Coſconi, venerandáque, ſanctáque verba
A pueris debent, virginibúsque legi.

Ad Ceruinum. LXX.

Mœchus es Aufidiæ, qui vir Ceruine fuiſti.
Riualis fuerat qui tuus, ille vir eſt.
Cur aliena placet tibi, quæ tua non placet vxor?
Numquid ſecurus non potes arrigere?

In Næuolum. LXXI.

Mentula cùm doleat puero, tibi Næuole culus:
Non ſum diuinus, ſed ſcio quid facias.

Ad Lauſellam. LXXII.

Vis futui, nec vis mecum Lauſella lauari.
Neſcio quod magnum ſuſpicor eſſe nefas.
Aut tibi pannoſæ pendent à pectore mammæ:
Aut ſulcos vteri prodere nuda times:
Aut infinito lacerum patet inguen hiatu:
Aut aliquid cunni prominet ore tui.
Sed nihil eſt horum. credo, pulcherrima nuda es.
Si verum eſt, vitium peius habes, fatua es.

In Phœbum. LXXIII.

Dormis cum pueris mutoniatis,
Et non ſtat tibi Phœbe. quod ſtat illis.
Quid vis me rogo Phœbe ſuſpicari?
Mollem credere te virum volebam:
Sed rumor negat eſſe te Cinædum.

In Gargilianum. LXXIV.

Pſilothro faciémque lauas, & dropace caluam.
Numquid tonſorem Gargiliane times?
Quid faciem tingis? nam certè non potes illos
Reſina, Veneto nec reſecare luto.
Deſine, ſi pudor eſt, miſeram traducere caluam.
Hoc fieri cunno Gargiliane ſolet.

In Lupercum. LXXV.

Stare Luperce tibi iam pridem mentula deſit:
  Luctaris demens tu tamen arrigere.
Sed nihil erucæ faciunt, bulbíque ſalaces;
  Improba nec proſunt iam Satureia tibi.
Cœpiſti puras opibus corrumpere buccas:
  Sic quoque non viuit ſolicitata Venus.
Mirari ſatis hoc quiſquam, vel credere poſſit
  Quæ non ſtat, magno ſtare Luperce tibi?

In Baſſum. LXXVI.

Arrigis ad vetulas, faſtidis Baſſe puellas:
  Nec formoſa tibi, ſed moritura placet.
Hic, rogo, non furor eſt, non eſt hæc mentula demens?
  Cùm poſſis Hecubam, non potes Andromachen.

In Bæticum. LXXVII.

Nec mullus, nec te delectat Bætice turdus:
  Nec lepus eſt vnquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba iuuant, nec ſectæ quadra placentæ.
  Nec Libye mittit, nec tibi Phaſis aues.
Capparin, & putri cepas alece natantes,
  Et pulpam dubio de petaſone voras.
Téque iuuant gerres, & pelle melandrya cana.
  Reſinata bibis vina, Falerna fugis.
Neſcio quod ſtomachi vitium ſecretius eſſe
  Suſpicor. vt quid enim Bætice ſaprofagis?

Ad Paullinum. LXXIIX.

Minxiſti currente ſemel, Paulline, carina,
  Meiere vis iterum, iam Palinurus eris.

Ad Sertorium. LXXIX.

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes.
Hunc ego cùm futuit, non puto perficere.

Ad Apicium. LXXX.

De nullo quereris, nulli maledicis Apici:
Rumor ait, linguæ te tamen eſſe malæ.

In Bæticum. LXXXI.

Quid cum fœmineo tibi Bætice Galle Barathro?
Hæc debet medios lambere lingua viros.
Abſciſſa eſt quare Samia tibi mentula teſta,
Si tibi tam gratus Bætice cunnus erat?
Caſtrandum caput eſt: nam ſis licet inguine Gallus,
Sacra tamen Cybeles decipis ore. vir es.

In Zoilum. LXXXII.

Conuiua quiſquis Zoili poteſt eſſe,
Summentanas cœnet inter vxores,
Curtáque Ledæ ſobrius bibat teſta.
Hoc eſſe leuius, puriúſque contendo.
Iacet occupato galbanatus in lecto:
Cubitis trudit hinc, & inde conuiuas,
Effultus oſtro, ſericíſque puluinis.
Stat exoletus, ſuggerítque ructanti
Pinnas rubentes, cuſpidéſque lentiſci,
Et æſtuanti tenue ventilat frigus
Supina praſino concubina flabello,
Fugátque muſcas myrthea puer virga.
Percurrit agili corpus arte tractatrix,
Manumque doctam ſpargit omnibus membris.
Digiti crepantis ſigna nouit eunuchus,
Et delicatæ ſciſcitator vrinæ

Domini bibentis ebrium regit penem.
At ille retro flexus ad pedum turbam
Inter catellas anſerum exſta lambentes
Partitur apri glandulas palæſtritis,
Et concubino turturum nates donat.
Ligurúmque nobis ſaxa cùm miniſtrentur
Vel cocta fumis muſta Maſſilianis:
Opimianum morionibus nectar
Cryſtálinisque, myrrhinisque propinat.
Et Coſmianis ipſe fuſus ampullis,
Non erubeſcit murice aureo nobis
Diuidere mœchæ pauperis capillare.
Septunce multo deinde perditus ſtertit:
Nos accubamus, & ſilentium rhonchis
Præſtare iuſſi, nutibus propinamus.
Hos Malchionis patimur improbi faſtus.
Nec vindicare Rufe poſſumus, fellat.

In Coclitem. LXXXIII.

Vt faciam breuiora mones epigrammata, Cocles.
Fac mihi quod Chione. non potui breuius.

In Tongilionem. LXXXIV.

quid narrat tua mœcha? non puellam
Dixi, Tongilion quid ergo? lingam.

Ad maritum. LXXXV.

quis tibi perſuaſit nares abſcindere mœcho?
Non hac peccatum eſt parte marite tibi.
Stulte quid egiſti? nihil hîc tua perdidit vxor,
Cùm ſit ſalua ſui mentula Deiphobi.

Ad caſtam matronam. LXXXVI.

Ne legeres partem laſciui caſta libelli,
Prædixi, & monui: tu tamen ecce legis.
Sed ſi Panniculum, ſi ſpectas caſta Latinum,
Non ſunt hæc mimis improbiora: lege.

In Chionem. LXXXVII.

Narrat te rumor Chione numquam eſſe fututam,
Atque nihil cunno purius eſſe tuo.
Tecta tamen non hac, qua debes, parte lauaris.
Si pudor eſt, transfer ſubligar in faciem.

In fratres fellatores. LXXXIIX.

Sunt gemini fratres, diuerſa ſed inguina lingunt.
Dicite, diſſimiles ſint magis, an ſimiles?

Ad Phœbum. LXXXIX.

Vtere lactucis, & mollibus vtere maluis:
Nam faciem, durum, Phœbe cacantis habes.

De Galla. XC.

Vult, non vult dare Galla mihi: nec dicere poſſum,
Quod vult, & non vult, quid ſibi Galla velit.

De Miſitio. XCI.

Cùm peteret patriæ Miſitius arua Rauennæ.
Semiuiro Cybeles cum grege iunxit iter.
Huic comes hærebat domini fugitiuus Achillas,
Inſignis forma nequitiáque puer.
Hoc ſteriles ſensêre viri: qua parte cubaret
Quærunt: ſed tacitos ſenſit & ille dolo.
Mentitur, credunt: ſomni poſt vina petuntur:
Continuò ferrum noxia turba rapit,
Exciduntque ſenem, ſpondæ qui parte iacebat,
Namque puer pluteo vindice tutus erat.

Suppo-

Suppoſitam, fama eſt, quondam pro virgine ceruam,
At nunc pro puero mentula ſuppoſita eſt.

Ad Gallum. XCII.

Vt patiar mœchum, rogat vxor Galle: ſed vnum
Huic ego, non oculos eruo Galle duos.

In Vetuſtinam. XCIII.

Cùm tibi trecenti conſules Vetuſtina,
Et tres capilli, quatuórque ſint dentes,
Pectus cicadæ, cruſculúmque formicæ:
Rugoſiorem cùm geras ſtola frontem,
Et aranearum caſſibus pares mammas:
Cùm comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus anguſta,
Meliúſque ranæ garriant Rauennates,
Et Adrianus dulciùs culex cantet,
Videáſque quantum noctuæ vident mâne,
Et illud oleas, quod viri capellarum,
Et anatis habeas vropygium macræ,
Senémque Cynicum vincat oſſeus cunnus:
Cùm te lucerna balneator exſtincta
Admittat inter buſtuarias mœchas:
Cùm bruma menſem ſit tibi per Auguſtum,
Regelare nec te peſtilentia poſſit:
Gaudes ducentas nuptum ire poſt mortes,
Virúmque demens cineribus tuis quæris
Prurire. quid ſarrire ſi velit ſaxum?
Quis coniugem, quis te vocabit vxorem,
Philomelus auiam, quam vocauerat nuper?
Quòd ſi cadauer exigis tuum ſcalpi:
Sternatur Acoride triclinio lectus,

M

Thalaſſionem qui tuum dicet ſolus,
Vſtórque tedas præferat nouæ nuptæ:
Intrare in iſtum ſola fax poteſt cunnum.

In Rufum. XCIV.

Eſſe negas coctum leporem, poſcíſque flagella.
Mauis Rufe coquum ſcindere, quàm leporem.

In Næuolum. XCV.

Numquam dicis aue, ſed reddis Næuole ſemper.
Quod prior & Curius dicere ſæpe ſolet.
Cur hoc exſpectas à me? rogo, Næuole dicas:
Nam puto nec melior Næuole, nec prior es.
Præmia laudato tribuit mihi Cæſar vterque,
Natorúmque dedit iura paterna trium.
Ore legor multo, notúmque per oppida nomen
Non exſpectato dat mihi fama rogo.
Eſt & in hoc aliquid: vidit me Roma tribunum,
Et ſedeo qua te ſuſcitat Oceanus.
Quot mihi Cæſareo facti ſunt munere ciues;
Nec famulos totidem ſuſpicor eſſe tibi.
Sed pædicaris: ſed pulchrè Næuole ceues.
Iam iam ſic prior es Næuole. vincis. aue.

In Gargilium. XCVI.

Lingis, non futuis meam puellam.
Et garris quaſi mœchus, & fututor.
Si te prendero Gargili, tacebis.

Ad Rufum. XCVII.

Ne legat hunc Chione, mando tibi Rufe libellum.
Carmine læſa meo eſt, lædere & illa poteſt.

In Sabellum. XCIIX.

Sit culus tibi quàm macer, requiris?
Pædicare potes, Sabelle, culo.

Ad Cerdonem. XCIX.

Iraſci noſtro non debes Cerdo libello.
  Ars tua,non vita eſt carmine læſa meo.
Innocuos permitte ſales. cur ludere nobis
  Non liceat,licuit ſi iugulare tibi?

Ad Rufum. C.

Curſorem ſexta tibi Rufe remiſimus hora,
  Carmina quem madidum noſtra tuliſſe reor.
Imbribus immodicis cælum nam fortè ruebat.
  Non aliter mitti debuit iſte liber.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

CÆſaris alma dies, & luce ſacratior illa,
  Conſcia Dictæum qua tulit Ida Iouem,
Longa precor,Pylióque veni numeroſior æuo,
  Semper & hoc vultu, vel meliore nite.
Hic colat Albano Tritonida cultus in auro,
  Pérque manus tantas plurima quercus eat.
Hic colat ingenti redeuntia ſæcula luſtro,
  Et quæ Romuleus ſacra Terentus habet.
Magna quidem ſuperi petimus, ſed debita terris.
  Pro tanto quæ ſunt improba vota deo?

De Horatio. II.

Spectabat modò ſolus inter omneis
Nigris munus Horatius lacernis,
Cùm plebs, & minor ordo, maximúsque
Sancto cum duce candidus ſederet.
Toto nix cecidit repentè cælo:
Albis ſpectat Horatius lacernis.

De niuibus. III.

Adſpice quàm denſum tacitarum vellus aquarum:
Defluat in vultus Cæſaris, inque ſinus.
Indulget tamen ille Ioui, nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas,
Sidus Hyperborei ſolitus laſſare Bootæ,
Et madidis Helicen diſſimulare comis,
Qui ſiccis laſciuit aquis, & ab æthere ludit,
Suſpicor has pueri Cæſaris eſſe niues.

In Baſſam. IV.

Quod ſiccæ redolet palus lacunæ,
Crudarum nebulæ quod Albularum,
Piſcinæ vetus aura quod marinæ,
quod preſſa piger hircus in capella,
Laſſi bardiacus quod euocati,
quod bis murice vellus inquinatum,
Quòd ieiunia ſabbatariorum,
Mæſtorum quod anhelitus reorum,
quod ſpurcæ moriens lucerna Ledæ,
quod ceromata fæce de Sabina,
quod vulpis fuga, viperæ cubile.
Malles, quàm quod oles, olere Baſſa.

Ad Fabianum. V.

Vir bonus & pauper linguáque & pectore verus,
quid tibi vis, vrbem quî Fabiane petis?
qui nec leno potes nec comiſſator haberi,
Nec pauidos triſti voce citare reos.
Nec potes vxorem cari corrumpere amici:
Nec potes algentes arrigere ad vetulas.
Vendere nec vanos circa palatia fumos:
Plaudere nec Caño, plaudere nec Glaphyro.
Vnde miſer viues, homo fidus, certus amicus?
Hoc nihil eſt. numquam ſic Philomelus eris.

In Maſsilianum. VI.

Credi virgine caſtior pudica,
Et frontis teneræ cupis videri,
Cùm ſis improbior Maſſiliane,
quàm qui compoſitos metro Tibulli,
In Stellæ recitat domo libellos.

Ad Hylum. VII.

Cur here quod dederas, hodie puer Hyle negaſti?
Durus tam ſubitò, qui modò mitis eras?
Sed iam cauſſaris barbámque, annósque, pilósque.
O nox quàm longa es, quæ facis vna ſenem!
quid nos derides? here qui puer Hyle fuiſti,
Dic nobis, hodie qua ratione vir es?

Ad Euphemum. IIX.

Prima ſalutantes, atque altera continet hora,
Exercet raucos tertia cauſſidicos.
In quinctam varios extendit Roma labores.
Sexta quies laſſis, ſeptima finis erit.

Sufficit in nonam nitidis octaua palæſtris,
Imperat exſtructos frangere nona toros.
Hora libellorum decima eſt Eupheme meorum,
Temperat ambroſias cùm tua cura dapes.
Et bonus ætherio laxatur nectare Cæſar,
Ingentíque tenet pocula parca manu.
Tunc admitte iocos: greſſu timet ire licenti
Ad matutinum noſtra Thalia Iouem.

In Fabullam. IX.

Sotæ filia Clinici Fabulla,
Deſerto ſequeris Clitum marito,
Et donas,& amas, ἔχεις ἀσώτως.

Ad Fauſtinum. X.

Dum nouus eſt,neque adhuc raſa mihi fronte libellus,
Pagina dum tangi non bene ſicca timet:
I puer, & caro perfer leue munus amico,
Qui meruit nugas primus habere meas.
Curre,ſed inſtructum comitetur pumice librum,
Spongia: muneribus conuenit illa meis.
Non poſſunt noſtros multæ Fauſtine lituræ
Emendare iocos: vnà litura poteſt.

In Ant. Saturninum. XI.

Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes,
Et Saturninum te pudet eſſe miſer:
Impia Parrhaſia mouiſti bella ſub vrſa,
Qualia qui Phariæ coniugis arma tulit.
Exciderat ne adeò fatum tibi nominis huius,
Obruit Actiaci quod grauis ira freti?
An tibi promiſit Rhenus,quod non dedit illi
Nilus, & Arctois plus licuiſſet aquis?

Ille etiam noſtris Antonius occidit armis:
Qui tibi collatus, perfide, Cæſar erat.

In Thaidem. XII.

Nulli Thai negas. ſed ſi te non pudet iſtud,
Hoc ſaltem pudeat Thai, negare nihil.

De nuptiis Pudentis, & Claudiæ. XIII.

Claudia Rufe meo nubit peregrina Pudenti:
Macte eſto tedis, ô Hymenæe tuis.
Tam bene rara ſuo miſcentur cinnama nardo,
Maſſica Theſeis tam bene vina fauis.
Nec meliùs teneris iunguntur vitibus vlmi,
Nec plus lotos aquas, littora myrthus amat.
Candida perpetuo reſide Concordia lecto,
Támque pari ſemper ſit Venus æqua iugo.
Diligat ipſa ſenem quondam: ſed & illa marito,
Tunc quoque cùm fuerit, non videatur anus.

Ad Silium. XIV.

Sili Caſtalidum decus ſororum,
Qui periuria barbari furoris
Ingenti premis ore perfidóſque
Faſtus Hannibalis, leuéſque Pœnos
Magnis cedere cogis Africanis:
Paulum ſepoſita ſeueritate,
Dum blanda vagus alea December
Incertis ſonat hinc & hinc fritillis,
Et ludit rota nequiore talo,
Noſtris otia commoda Camœnis.
Nec torua lege fronte, ſed remiſſæ

Laſciuis madidos iocis libellos.
Sic forſan tener auſus eſt Catullus
Magno mittere paſſerem Maroni.

Ad Cæcilianum. XV.

Mille tibi nummos heſterna nocte roganti,
In ſex aut ſeptem Cæciliane dies,
Non habeo dixi. ſed tu cauſſatus amici
Aduentum, lancem, paucáque vaſa rogas.
Stultus es. an ſtultum me credis amice? negaui
Mille tibi nummos: millia quinque dabo?

In Gallum. XVI.

Priuignum non eſſe tuæ te Galle, nouercæ
Rumor erat, coniux dum fuit illa patris.
Non tamen hoc poterat viuo genitore probari,
Iam nuſquam pater eſt Galle: nouerca domi eſt.
Magnus ab infernis reuocetur Tullius vmbris,
Et te defendat Regulus ipſe licet:
Non potes abſolui. nam quæ non deſinit eſſe,
Poſt patrem, numquam, Galle, nouerca fuit.

Ad Paullum. XVII.

Facere in Lyciſcam, Paulle, me iubes verſus,
Quibus illa lectis rubeat, & ſit irata.
O Paulle malus es: irrumare vis ſolus.

De puero ſtillicidio iugulato. XIIX.

Qua vicina pluit Vipſanis porta columnis,
Et madet aſſiduo lubricus imbre lapis,
In iugulum pueri, qui roſcida templa ſubibat,
Decidit hiberno prægrauis vnda gelu.
Cúmque peregiſſet miſeri crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener.

Quid

Quid non ſæua tibi voluit fortuna licêre?
Aut vbi mors non eſt,ſi iugulatis aquæ?

De Endromide. XIX.

Hanc tibi Sequanicæ pinguem textricis alumnam,
Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet.
Sordida ſed gelido non aſpernanda Decembri,
Dona peregrinam mittimus Endromida.
Seu lentum ceroma teris, tepidúmue trigóna,
Siue harpaſta manu puluerulenta rapis.
Plumea ſeu laxi partiris pondera follis:
Siue leuem curſu vincere quæris Atham.
Ne madidos intret penetrabile frigus in artus,
Néue grauis ſubita te premat Iris aqua.
Ridebis ventos hoc munere tectus & imbres.
Non ſic in Tyria ſindone tutus eris.

De Carelia & Gellia. XX.

Dicit ſe vetulam, cùm ſit Cærelia puppa.
Puppam ſe dicit Gellia, cùm ſit anus.
Ferre nec hanc poſſis, poſſis Coline nec illam.
Altera ridicula eſt, altera putidula.

De Selio. XXI.

Nullos eſſe deos, inane cælum
Affirmat Selius, probátque quod ſe
Factum, dum negat hæc, videt beatum.

De Cleopatra. XXII.

Primos paſſa toros, & adhuc placanda marito
Merſerat in nitidos ſe Cleopatra lacus.
Dum fugit amplexus,ſed prodidit vnda latentem,
Lucebat totis cùm tegeretur aquis.

N

Condita ſic puro numerantur lilia vitro:
Sic prohibet teneras gemma latêre roſas.
Inſilui, merſúque vadis luctantia carpſi
Baſia. perſpicuæ plus vetuiſtis aquæ.

Ad Thaliam. XXIII.

Dum tu lenta nimis, diúque quæris,
Quis primus tibi, quiſue ſit ſecundus:
Gratum quiſue epigramma comparabit:
Palmam Callimachus, Thalia, de ſe
Facundo dedit ipſe Brutiano.
Qui ſi Cecropio ſatur lepore,
Romanæ ſale luſerit Mineruæ:
Illi me facias, precor, ſecundum.

Ad Fabianum. XXIV.

Omneis, quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
Extulit, vxori fiat amica meæ.

De litoribus Altini. XXV.

Aemula Baianis Altini litora villis,
Et Phaëthontei conſcia ſilua rogi.
Quæque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
Nupſit, ad Euganeos ſola puella lacus,
Et tu Ledæo felix Aquileia Timauo,
Hic vbi ſeptenas Cyllarus haurit aquas.
Vos eritis noſtræ portus, requiésque ſenectæ,
Si iuris fuerint otia noſtra ſui.

Ad Poſthumum. XXVI.

Quòd te mane domi toto non vidimus anno,
Vis dicam, quantùm, Poſthume perdiderim?
Tricenos, puto, bis, vicenos ter, puto, nummos.
Ignoſces, togulam, Poſthume, pluris emo.

Ad Auguſtum. XXVII.

Sæpe meos laudâre ſoles, Auguſte, libellos.
Inuidus ecce negat: non minus ergo ſoles.
Quid, quòd honorato non ſola voce dediſti,
Non alius poterat quæ dare dona mihi.
Ecce iterum nigros corrodit liuidus vngues.
Da Cæſar, tanto tu magis, vt doleat.

Ad Chloën. XXIIX.

Donaſti tenero Chloë Luperco
Hiſpanas, Tyriáſque, coccináſque,
Et lotam tepido togam Galeſo,
Indos ſardonychas, Scythas ſmaragdos,
Et centum numeros nouæ monetæ,
Et quidquid petit, vſque & vſque donas.
Væ Glabraria, væ tibi Miſella.
Nudam te ſtatuet tuus Lupercus.

Ad Pudentem. XXIX.

Obſtat, care Pudens, noſtris ſua turba libellis:
Lectorémque frequens laſſat, & implet opus.
Rara iuuant. primis ſic maior gratia pomis:
Hibernæ pretium ſic meruêre roſæ.
Sic ſpoliatricem commendat Faſtus amicam,
Ianua nec iuuenem ſemper aperta tenet.
Sæpius in libro memoratur Perſius vno,
Quàm leuis in tota Marſus Amazonide.
Tu quoque de noſtris releges quæcúmque libellis,
Eſſe puta ſolum: ſic tibi pluris erit.

Ad piſcatorem. XXX.

Baiano procul à lacu monemus
Piſcator fuge, ne nocens recedas.

Sacris piſcibus hæ natantur vndæ,
Qui norunt dominum, manúmque lambunt
Illam, qua nihil eſt in orbe maius.
Quid quod nomen habent? & ad magiſtri
Vocem quiſque ſui venit citatus.
Hoc quondam Libys impius profundo,
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repentè cæcus
Captum non potuit videre piſcem:
Et nunc ſacrilegos peroſus hamos,
Baianos ſedet ad lacus rogator.
At tu dum potes innocens recede
Iactis ſimplicibus cibis in vndas,
Et piſces venerâre dedicatos.

Ad Hippodamum. XXXI.

Quod cupis in noſtris, dicíque, legíque libellis:
Et non nullus honos creditur eſſe tibi.
Ne valeam, ſi non res eſt gratiſſima nobis,
Et volo te chartis inſeruiſſe meis.
Sed tu nomen habes auerſo fonte ſororum
Impoſitum, mater quod tibi dura dedit.
Quod nec Melpomene, quod nec Polyhymniā poſſit,
Nec pia cum Phœbo dicere Calliope.
Ergo aliquod gratum Muſis tibi nomen adoptes.
Non ſemper bellè dicitur Hippodamus.

De ape electro incluſa. XXXII.

Et latet, & lucet Phaëthontide condita gutta,
Vt videatur apis nectare clauſa ſuo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum.
Credibile eſt ipſam ſic voluiſſe mori.

Ad Soſibianum. XXXIII.

Plena laboratis habeas cùm ſcrinia libris,
Emittis quare, Soſibiane, nihil?
Edent hæredes, inquis, mea carmina. quando?
Tempus erat iam te, Soſibiane, legi.

Ad Attalum. XXXIV.

Sordida cùm tibi ſit: verum tamen, Attale, dicit,
Quiſquis te niueam dicit habêre togam.

De pugna Damarum. XXXV.

Frontibus aduerſis molles concúrrere Damas
Vidimus, & fati ſorte iacêre pari.
Spectauêre canes prædam: ſtupuítque ſuperbus
Venator, cultro nil ſupereſſe ſuo.
Vnde leues animi tanto caluêre furore?
Sic pugnant tauri, ſic cecidêre viri.

Ad Olum. XXXVI.

Cana eſt barba tibi: nigra eſt coma: tingere barbam
Non potes, hæc cauſſa eſt: ſed potes Ole comam.

Ad Afrum. XXXVII.

Centum Coracinus, & ducenta Mancinus,
Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
Decies Sabinus, alterúmque Serranus.
Ex inſulis, fundiſque tricies ſoldum,
Ex pecore redeunt ter ducena Parmenſi.
Totis diebus Afer hoc mihi narras:
Et teneo meliùs iſta, quàm meum nomen.
Numeres oportet aliquid, vt pati poſſim:
Quotidianam refice nauſeam nummis.
Audire gratis, Afer, iſta non poſſum.

Ad Gallam. XXXIIX.

Galla negà: ſatiatur amor,niſi gaudia torquent,
Sed noli nimium, Galla, negare diu.

Ad Charinum. XXXIX.

Argenti genus omne comparaſti,
Et ſolus veteres Myronis artes,
Solus Praxitelis manus, Scopæque,
Solus Phidiaci toreuma cæli,
Solus Mentoreos habes labores.
Nec deſunt tibi vera Glaniana,
Nec quæ Gallaico linuntur auro,
Nec menſis anaglypta de paternis.
Argentum tamen inter omne miror,
Quare non habeas Charine purum.

Ad Poſthumum. XL.

Atria Piſonum ſtabant cum ſtemmate toto,
Et docti Senecæ ter numeranda domus.
Prætulimus tantis ſolum te, Poſthume, regnis:
Pauper eras, & eques, ſed mihi conſul eras.
Tecum ter denas numeraui, Poſthume, brumas:
Communis nobis lectus & vnus erat.
Iam donare potes, iam perdere, plenus honorum,
Largus opum: exſpecto, Poſthume, quid facias.
Nil facis: & ſerum eſt, alium mihi quærere regem.
Hoc fortuna placet? Poſthumus impoſuit.

In malè recitantem. XLI.

Quid recitaturus circumdas vellera collo?
Conueniunt noſtris auribus iſta magis.

Ad Flaccum. XLII.

Si quis fortè mihi poſſet præſtare locanti:
Audi, quem puerum, Flacce, locare velim.
Niliacis primùm puer his naſcatur in oris:
Nequitias tellus, ſcit dare nulla magis.
Sit niue candidior: namque in Mareotide fuſca
Pulcrior eſt, quantò rarior iſte color.
Lumina ſideribus certent, mollésque flagellent
Colla comæ: tortas non amo, Flacce, comas.
Frons breuis, atque modus breuiter ſit narib. vncis:
Pæſtanis rubeant æmula labra roſis,
Sæpéque nolentem cogat, nolitque volentem.
Liberior domino ſæpe ſit ille ſuo.
Et timeat pueros, excludat ſæpe puellas.
Vir reliquis, vni ſit puer ille mihi.
Iam ſcio, nec fallis nam me quoque iudice verum eſt.
Talis erat, dices, noſter Amazonicus.

In Coracinum. XLIII.

Non dixi, Coracine, te cinædum:
Non ſum tam temerarius, nec audax,
Nec mendacia qui loquar libenter.
Si dixi, Coracine, te cinædum,
Iratam mihi Pontiæ lagenam,
Iratum calicem mihi Metelli.
Iuro per Syrios tibi tumores,
Iuro per Berecynthios furores,
Quod dixi tamen hoc leue, & puſillum eſt:
Quod notum eſt, quod & ipſe non negabis.
Dixi te, Coracine, cunnilingum.

De Veſuuio monte. XLIV.

Hic eſt pampineis viridis modò Veſuuius vmbris:
  Preſſerat hic madidos nobilis vua lacus.
Hæc iuga, quàm Nyſæ colles, plus Bacchus amauit:
  Hoc nuper, Satyri monte dedêre choros.
Hæc Veneris ſedes, Lacedæmone gratior illi:
  Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
Cuncta iacent flammis. & triſti merſa fauilla:
  Nec ſuperi vellent hoc licuiſſe ſibi.

Ad Phœbum. XLV.

Hæc tibi pro nato plena dat lætus acerra
  Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
Vt qui prima nouo ſignat quinquennia luſtro,
  Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata vota patris: ſic te tua diligat vxor,
  Gaudeat & certâ virginitate ſoror.
Perpetuo ſic flore mices: ſic denique non ſint
  Tam longæ Bromio, quàm tibi Phœbe, comæ.

De Sabello. XLVI.

Saturnalia diuitem Sabellum
Fecerunt. meritò tumet Sabellus:
Nec quemquam putat eſſe, prædicátque
Inter cauſſidicos beatiorem.
Hos faſtus, animóſque dat Sabello
Farris ſemodius, fabæque freſæ,
Et thuris, piperiſque tres ſelibræ,
Et lucanica ventre cum faliſco,
Et nigri Syra defruti lagena,
Et ficus Libyca gelata teſta,
Cum bulbis, cochleiſque, caſeóque.

Piceno

Piceno quoque venit à cliente,
Parcæ ciſtula non capax oliuæ,
Et craſſo figuli polita cælo
Septenaria ſynthesis Sagunti,
Hiſpanæ luteum rotæ toreuma,
Et lato variata mappa clauo,
Saturnalia fructuoſiora
Annis non habuit decem Sabellus.

De Phaëthonte. XLVII.

Encauſtus Phaëthon tabula depictus in hac eſt.
  Quid tibi vis, dipyron qui Phaëthonta facis?

In Papilum. XLIIX.

Præcîdi gaudes: præciſus, Papile, ploras.
  Cur quæ vis fieri Papile, facta doles?
Pænitet obſcenæ pruriginis? an magis illud
  Fles, quòd præcidi Papile deſieris?

Ad Flaccum. XLIX.

Neſcis, crede mihi, quid ſint epigrammata Flacce:
  Qui tantùm lyſus illa, iocóſque putas.
Ille magis ludit, qui ſcribit prandia ſæui
  Tereos: aut cœnam crude Thyeſta, tuam.
Aut puero liquidas aptantem Dædalon alas;
  Paſcentem Steulas aut Polyphemon oues.
A noſtris procul eſt omnis veſica libellis:
  Muſa nec inſano ſyrmate noſtra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.
  Confiteor: laudant illa, ſed iſta legunt.

In Thaidem. L.

Quid me Thai, ſenem ſubinde dicis?
Nemo eſt Thai, ſenex ad irrumandum.

Ad Cæcilianum. L I.

Cùm tibi non eſſent ſex millia, Cæciliane,
Ingenti latè vectus es hexaphoro.
Poſtquam bis decies tribuit dea cæca, ſinúmque
Ruperunt nummi: factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
Di reddant ſellam, Cæciliane tibi.

In Aedilum. L I I.

Geſtari iunctis niſi deſinis, Aedile, capris:
Qui modò ficus eras, iam caprificus eris.

Ad Coſmum. L I I I.

Hunc, quem ſæpe vides inter penetralia noſtræ
Pallados, & templi lumina, Coſme, noui
Cum baculo, peráque ſenem: cui cana, putríſque
Stat coma, & in pectus ſordida barba cadit:
Cerea quem nudum tegit vxor abolla grabati,
Cuíque datis latrat obuia turba cibis.
Eſſe putas Cynicum, deceptus imagine falſa.
Non eſt hic Cynicus, Coſme: quid ergo? canis.

Ad Colinum. L I V.

O cui Tarpeias licuit contingere quercus,
Et meritas prima cingere fronde comas:
Si ſapis, vtâris totis, Coline, diebus,
Extremúmque tibi ſemper adeſſe putes.
Lanificas nulli tres exorâre puellas
Contigit: obſeruant, quem ſtatuêre diem.
Diuitior Criſpo, Thraſea conſtantior ipſo,
Lautior & nitido ſis Meliore licet.
Nil adicit penſo Lacheſis, fuſóſque ſororum
Explicat, & ſemper de tribus vna necat.

Ad Lucium. LV.

Luci, gloria temporum tuorum,
Qui Gaurum veterem, Tagúmque noſtrum
Arpis cedere non ſinis diſertis,
Argiuas generatus inter vrbes:
Thebas carmine cantet, aut Mycenas,
Aut claram Rhodon, aut libidinoſæ
Ledæas Lacedæmonis palæſtras:
Nos Celtis genitos, & ex Iberis,
Noſtræ nomina duriora terræ
Grato non pudeat referre verſu:
Sæuo Bilbilin optimam metallo,
Quæ vincit Chalybáſque, Noricóſque,
Et ferro Plateam ſuo ſonantem,
Quam fluctu tenui, ſed inquieto
Armorum Salo temperator ambit,
Tutelámque choróſque Rixamarum,
Et conuiuia feſta Carduarum,
Et textis Peteron roſis rubentem,
Atque antiqua patrum theatra Rigas;
Et certos iaculo leui Silaos,
Turgentîſque lacus, Petuſiæq́ue:
Et paruæ vada pura Vetoniſſæ,
Et ſanctum Baradonis ilicêtum,
Per quæ vel piger ambulat viator,
Et quod fortibus excolit iuuencis
Curuæ Manlius arua Matineſſæ.
Hæc tam ruſtica, delicate lector,
Rides nomina? rideas licebit.
Hæc tam ruſtica malo: quàm Britannos.

In Gargilianum. LVI.

Munera quòd ſenibus, viduíſque ingentia mittis,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem?
Sordidius nihil eſt, nihil eſt te ſpurcius vno,
Qui potes inſidias dona vocare tuas.
Sic auidis fallax indulget piſcibus hamus:
Callida ſic ſtultas decipit eſca feras.
Quid ſit largiri, quid ſit donare, docebo.
Si neſcis: dona, Gargiliane, mihi.

Ad Fauſtinum. LVII.

Dum nos blanda tenent laſciui ſtagna Lucrini,
Et quæ pumiceis fontibus antra calent:
Tu colis Argiui regnum Fauſtine coloni,
Quo te bis decimus ducit ab vrbe lapis.
Horrida ſed feruent Nemeæi pectora monſtri:
Nec ſatis eſt, Baias igne calêre ſuo.
Ergo ſacri fontes, & litora ſacra valête,
Nympharum pariter, Nereidúmque domus.
Herculeos colles gelida vos vincite bruma,
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

In Gallam. LIIX.

In tenebris luges amiſſum, Galla, maritum.
Num plorare pudet te, puto, Galla virum?

De vipera electro incluſa. LIX.

Flentibus Heliadum ramis dum vipera ſerpit.
Fluxit in obſtantem ſuccina gemma feram:
Quæ dum miratur pingui ſe rore tenêri,
Concreto riguit vincta repentè gelu.
Ne tibi regali placeas, Cleopatra, ſepulchro,
Vipera ſi tumulo nobiliore iacet.

De Curiatio. LX.

Ardea ſolſtitio, Pæſtanáque rura petantur,
 Quíque Cleonæo ſidere feruet ager:
Cùm Tiburtinas damnet Curiatius auras,
 Inter laudatas ad Styga miſſus aquas.
Nullo fata loco poſſis excludere: cùm mors
 Venerit, in medio Tibure Sardinia eſt.

In Mancinum. LXI.

Donaſſe amicum tibi ducenta, Mancine,
Nuper ſuperbo lætus ore iactaſti:
Quartus dies eſt, in ſchola poëtarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti
Emptas lacernas munus eſſe Pompillæ,
Sardonychas auro, lineisque ter cinctum,
Duásque ſimiles fluctibus maris gemmas
Dediſſe Baſſam, Cæliámque iuraſti.
Here, de theatro Pollione cantante,
Cum ſubitò abires, dum fugis, loquebaris,
Hæreditatis tibi trecenta veniſſe:
Et mane centum, & poſt meridiem centum,
quid tibi ſodales fecimus mali tantum?
Miſerere iam crudelis, & ſile tandem.
Aut, ſi tacêre lingua non poteſt iſta,
Aliquando narra, quod Mancine, velimus.

De Lycori. LXII.

Tibur in Herculeum migrauit nigra Lycoris,
 Omnia dum fieri candida credit ibi.

De Carelia. LXIII.

Dum petit à Baulis mater Cærelia Baias,
 Occidit inſani crimine merſa freti.

Gloria quanta perit vobis, hæc monſtra Neroni,
Nec quondam iuſſæ præſtiterâtis aquæ.

De hortis Martialis. LXIV.

Tulli iugera pauca Martialis
Hortis Heſperidum beatiora
Longo Ianiculi iugo recumbunt:
Lati collibus imminent receſſus:
Et planus modico tumore vertex
Cælo perfruitur ſereniore:
Et curuas nebula legente valles
Solus luce nitet peculiari:
Puris leniter admouentur aſtris:
Celſæ culmina delicata villæ.
Hinc ſeptem dominos vidêre montes,
Et totam licet æſtimâre Romam,
Albanos quoque, Tuſculósque colles,
Et quodcunque iacet ſub vrbe frigus,
Fidenas veteres, breuésque Rubras,
Et quod virgineo cruore gaudet,
Annæ pomiferum nemus Perannæ.
Illic Flaminiæ, Salariæque
Geſtator patet, eſſedo tacente,
Ne blando rota ſit moleſta ſomno,
Quem nec rumpere nauticum Celeuſma,
Nec clamor valet helciariorum.
Cùm ſit tam propè Muluius, ſacrúmque
Lapſæ per Tiberim volent carinæ.
Hoc rus, ſeu potius domus vocanda eſt,
Commendat dominus, tuam putabis
Tam non inuida, támque liberalis

Tam comi patet hoſpitalitate.
Credas Alcinoi pios Penates,
Aut facti modo diuitis Molorchi.
Vos nunc omnia parua, qui putatis,
Centeno gelidum ligone Tibur,
Vel Preneſte domate, pendulámque
Vni dedite Sætiam colono.
Dum me iudice, præferantur iſtis
Tulli iugera pauca Martialis.

De Philæni. LXV.

Oculo Philænis ſemper altero plorat.
Quo fiat iſtud quæritis modo? luſca eſt.

Ad Linum. LXVI.

Egiſti vitam ſemper, Line, municipalem:
  Qua nihil omnino dulcius eſſe poteſt.
Idibus, & raris togula eſt excuſſa Kalendis:
  Duxit & æſtates ſyntheſis vna decem.
Saltus aprum, campus leporem tibi miſit inemtum:
  Silua grauis turdos exagitata dedit.
Raptus flumineo venit de gurgite piſcis:
  Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolica miſſus de gente miniſter,
  Sed ſtetit inculti ruſtica turba foci.
Villica vel duri compreſſa eſt nupta coloni:
  Incaluit quoties ſaucia vena mero.
Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris:
  Nec merſa eſt pelago, nec fluit vlla ratis.
Suppoſita eſt blando numquam tibi teſſera talo:
  Alea ſed parcæ ſola fuêre nuces.

Dic vbi ſit decies, mater quod auara reliquit?
  Nuſquam eſt: feciſti rem, Line, difficilem.

In Prætorem. LXVII.

Prætorem pauper centum ſeſtertia Gaurus
  Orabat cara notus amicitia.
Dicebátque ſuis hæc tantùm deeſſe trecentis,
  Vt poſſet domino plaudere iuſſus eques.
Prætor ait: ſcis me Scorpo, Thalióque daturum:
  Atque vtinam centum millia ſola darem.
Ah pudet ingratæ, pudet ah malè diuitis arcæ.
  quod non das equiti, vís dare, Prætor, equo?

Ad Sextum. LXIIX.

Inuitas centum quadrantibus, & bene cœnas.
  Vt cœnem inuitor, Sexte, an vt inuideam?

Ad Pamphilum. LXIX.

Tu Setina quidem ſemper, vel Maſſica ponis
  Pamphile: ſed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus cælebs quater eſſe lagena.
  Nec puto: nec credo Pamphile, nec ſitio.

De Ammiano. LXX.

Nihil Ammiano, præter aridam veſtem
Moriens reliquit vltimis pater ceris.
Fieri putet potuiſſe quis Maronillæ,
Vt Ammianus mortuum patrem nollet?

Ad Sophronium. LXXI.

quæro diu totam Sophroni Rufe, per vrbem,
  Si qua puella neget: nulla puella negat.
Tamquam fas non ſit, tamquam ſit turpe negare.
  Tamquam non liceat, nulla puella negat.

Caſta

Caſta igitur nulla eſt. caſtæ ſunt mille. quid ergo
Caſta facit? non dat: non tamen illa negat.

Ad Quinctum. LXXII.

Exigis, vt donem noſtros tibi Quincte libellos.
Non habeo, ſed habet bibliopola Tryphon.
Aes dabo pro nugis, & emam tua carmina ſanus?
Non, inquis, faciam tam fatuè nec ego.

De Veſtino. LXXIII.

Cùm grauis extremas Veſtinus duceret horas,
Et iam per Stygias eſſet iturus aquas,
Vltima voluentes orabat penſa ſorores,
Vt traherent parua ſtamina pulla mora.
Iam ſibi defunctus, caris dum viuit amicis,
Mouêrunt tetricas tam pia vota deas.
Tum largas partitus opes, à luce receſſit:
Séque mori poſthac credidit ille ſenem.

De Damis. LXXIV.

Adſpicis, imbelles tentent quàm fortia damæ
Prælia? tam timidis quanta ſit ira feris?
In mortem paruis concurrere frontibus audent.
Vis, Cæſar, damis parcere? mitte canes.

De Nigrina. LXXV.

O felix animo, felix Nigrina marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus.
Te patrios miſcêre iuuat cum coniuge ſenſus,
Gaudentem ſocio, participíque viro.
Arſerit Euadne flammis iniecta mariti,
Nec minor Alceſtim fama ſub aſtra ferat.
Tu melius certè meruiſti pignore vitæ,
Vt tibi non eſſet morte probandus amor.

In auarum amicum. LXXVI.

Millia miſiſti mihi ſex, bis ſena petenti:
Vt bis ſena feram, bis duodena petam.

In Zoilum inuidum. LXXVII.

Numquam diuitias deos rogaui,
Contentus modicis, meóque lætus.
Paupertas, veniam dabis, recede.
Cauſſa eſt tam ſubiti, nouíque voti?
Pendentem volo Zoilum vidêre.

In Varum. LXXIIX.

Ad cœnam nuper Varus me fortè vocauit,
Ornatus diues, paruula cœna fuit.
Auro, non dapibus oneratur menſa: miniſtri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.
Tunc ego, non oculos, ſed ventrem paſcere veni:
Aut appone dapes Vare, vel aufer opes.

In Afrum. LXXIX.

Condita cùm tibi ſit iam ſexageſima meſſis,
Et facies multo ſplendeat alba pilo;
Diſcurris tota vagus vrbe, nec vlla cathedra eſt,
Cui non mâne feras irrequietus, aue.
Et ſine te nulli fas eſt prodire tribuno;
Nec caret officio conſul vterque tuo.
Et ſacro decies repetis pallatia cliuo,
Sigeriosque modos, Partheniósque ſonas.
Hæc faciant ſanè iuuenes. deformius Afer
Omnino nihil eſt ardelione ſene.

Ad Mathonem. LXXX.

Hoſpes eras noſtri ſemper Matho, Tiburtini.
Hoc emis: impoſui. rus tibi vendo tuum.

In Mathonem. LXXXI.

Declamas in febre Mathon: hanc eſſe phreneſim.
 Si neſcis, non es ſanus amice Mathon.
Declamas æger, declamas hemitritæus.
 Si ſudâre aliter non potes, eſt ratio.
Magna tamen res eſt. errans cùm viſcera febris
 Exurit, res eſt magna tacêre Mathon.

De Fabulla. LXXXII.

Epigramma noſtrum cùm Fabulla legiſſet,
Negare nullam quo queror puellarum:
Semel rogata bis terque neglexit
Preces amantis iam Fabulla promitte.
Negare iuſſi, pernegare non iuſſi.

Ad Rufum. LXXXIII.

Hos quoque commenda Venuleio Rufe libellos.
 Imputet & nobis otia parua, roga.
Immemor & paullùm curarum, operúmque ſuorum,
 Non tetrica nugas exigit aure meas.
Sed nec poſt primum legat hæc, ſummúmue trientem,
 Sed ſua cùm medius prælia Bacchus amat.
Si nimis eſt legiſſe duos, tibi charta plicetur
 Altera: diuiſum ſic breue fiet opus.

In Næuolum. LXXXIV.

Securo nihil eſt te Næuole peius, eodem
 Solicito nihil eſt Næuole te melius.
Securus nullos reſalutas, deſpicis omnes.
 Nec quiſquam liber, nec tibi gratus homo eſt.
Solicitus donas, dominum, regémque ſalutas.
 Inuitas. eſto Næuole ſolicitus.

In Thaidem. LXXXV.

Non eſt in populo, nec vrbe tota,
A ſe Thaida qui probet fututam.
Cùm multi cupiant, rogéntque multi,
Tam caſta eſt, rogo, Thais? immò fellat.

In Ponticum. LXXXVI.

Nos bibimus vitro, tu myrrhâ Pontice. quare?
Prodat perſpicuus ne duo vina calix.

Ad librum ſuum. LXXXVII.

Si vis auribus Atticis probari.
Exhortor, moneóque te libelle,
Vt docto placeas Apollinari.
Nil exactius, eruditiúsque eſt,
Sed nec candidius, benigniúsque:
Si te pectore, ſi tenebit ore,
Nec rhonchos metues malignorum,
Nec ſcombris tunicas dabis moleſtas.
Si damnauerit, ad ſalariorum
Curras ſcrinia protinus licebit,
Inuerſa pueris arande charta.

De Baſſa. LXXXIIX.

Infantem ſecum ſemper tua Baſſa Fabulle
Collocat, & luſus, deliciáſque vocat.
Et quod mirêris magis infantaria non eſt.
Ergo quid in cauſſa eſt? pedere Baſſa ſolet.

In diſſimulatorem. LXXXIX.

Nulla remiſiſti paruo pro munere dona,
Et iam Saturni quinque fuêre dies.
Ergo nec argenti ſex ſcrupula Septitiane
Miſſa, nec à querulo mappa cliente fuit.

Antipolitani nec quæ de ſanguine thynni
Teſta rubet, nec quæ coctana parua gerit,
Nec rugoſarum vimen breue Picenarum:
Dicere te poſſes vt meminiſſe mei.
Decipies alios verbis, vultúque benigno:
Nam mihi iam notus diſſimulator eris.

De ruſticatione. XC.

Rure morans quid agam, reſpondeo pauca, rogatus.
Luce deos oro, famulos poſt arua reuiſo:
Partibus atque meis iuſtos indico labores.
Inde lego, Phœbúmque cio, Muſámque laceſſo.
Hinc oleo corpúsque frico, mollique palæſtra,
Stringo libens, animo gaudens, ac fœnore liber.
Pondero, poto, cano, ludo, lauo, cœno, quieſco.
Dum paruus lychnus modicum conſumat oliui,
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

Ad librum. XCI.

Ohe iam ſatis eſt, ohe libelle:
Iam peruenimus vſque ad vmbilicos.
Tu procedere adhuc, & ire quæris:
Nec ſumma potes in ſcheda teneri.
Sic tamquam tibi res peracta non ſit,
Quæ prima quoque pagina peracta eſt.
Iam lector queritúrque, deficitque:
Iam librarius hoc & ipſe dicit.
Ohe iam ſatis eſt, ohe libelle.

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATON

LIBER V.

I.

HOc tibi, Palladiæ, ſeu collibus veteris Albæ,
  Cæſar, & hinc Triuiam proſpicis, inde Thetin:
Seu tua veridicæ diſcunt reſponſa ſorores,
  Plana ſuburbani qua cubat vnda freti;
Seu placet Aeneæ nutrix, ſeu filia Solis,
  Siue ſalutiferis candidus Anxur aquis;
Mittimus ô rerum felix tutela, ſalúſque,
  Soſpite quo gratum credimus eſſe Iouem.
Tu tantùm accipies: ego te legiſſe putabo,
  Et tumidus Galla credulitate fruar.

Ad lectores. II.

Matronæ, puerique, virginéſque,
Vobis pagina noſtra dedicatur,
Tu, quem nequitiæ procaciores
Delectant nimium, ſaléſque nudi,
Laſciuos lege quatuor libellos.
Quinctus cum domino liber iocetur,
Quem Germanicus ore non rubenti
Coràm Cecropia legat puella.

Ad Domitianum. III.

Accola iam noſtræ degis Germanice ripæ,
  A famulis Iſtri qui tibi venit aquis,

Lætus & attonitus, viſo modò præſide mundi
Affatus comites dicitur eſſe ſuos:
Sors mea quàm fratris melior: cui tam prope fas eſt
Cernere, tam longè quem colit ille deum.

In Myrtalem. IV.

Fœtêre multo Myrtale ſolet vino.
Sed fallat vt nos, folia deuorat lauri,
Merúmque cautâ fronde, non aquâ miſcet.
Hunc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire Paulle videris contrà;
Dicas licebit, Myrtale bibit laurum.

Ad Sextum. V.

Sexte, Palatinæ cultor facunde Mineruæ,
Ingenio frueris qui propiore dei.
Nam tibi naſcentes domini cognoſcere curas,
Et ſecreta ducis pectora noſſe licet.
Sit locus & noſtris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedo, qua Marſus, quáque Catullus erit.
Et Capitolini cæleſtia carmina belli
Grande cothurnati pone Maronis opus.

Ad Muſas. VI.

Si non eſt graue, nec nimis moleſtum,
Muſæ Parthenium rogâte veſtrum.
Sic te ſerior & beata quondam
Saluo Cæſare finiat ſenectus:
Et ſis inuidia fauente felix.
Sic Burrus citò ſentiat parentem,
Admittas timidam, breuémque chartam
Intra limina ſanctioris aulæ.
Noſti tempora tu Iouis ſereni,

Cùm fulget placidus: ſuóque vultu,
Quo nil ſupplicibus ſolet negare.
Non eſt, quòd metuas preces iniquas.
Numquam grandia, nec moleſta poſcit,
Quæ cedro decorata, purpuráque
Nigris pagina creuit vmbilicis.
Nec porrexeris iſta: ſed tenêto.
Sic tamquam nihil offeras, agáſque.
Si noui dominum nouem ſororum,
Vltro purpureum petet libellum.

Ad Volcanum. VII.

qualiter Aſſyrios renouant incendia nidos,
Vna decem quoties ſæcula vixit auis:
Taliter exuta eſt veterem noua Roma ſenectam,
Et ſumſit vultus præſidis ipſa ſui.
Iam precor oblitus noſtræ, Volcane, querelæ
Parce: ſumus Martis turba, ſed & Veneris.
Parce pater: ſic Lemniacis laſciua catenis
Ignoſcat coniux, & patienter amet.

De Phaſide. IIX.

Edictum domini, deique noſtri,
Quo ſubſellia certiora fiunt,
Et pueros eques ordines recepit,
Dum laudat modò Phaſis in theatro,
Phaſis purpureis ruber lacernis:
Et iactat tumido ſuperbus ore,
Tandem commodius licet ſedêre,
Nunc eſt reddita dignitas equeſtris,
Turba non premimur, nec inquinamur.
Hæc, & talia dum refert ſupinus,

Illas purpureas, & arrogantes
Iuſſit ſurgere Lectius lacernas.

In Symmachum medicum. IX.

Languebam: ſed tu comitatus protinus ad me
Veniſti centum, Symmache, diſcipulis.
Centum me tetigêre manus, Aquilone gelatæ.
Non habui febrem Symmache: nunc habeo.

Ad Regulum de fama Poëtarum. X.

Eſſe quid hoc dicam, viuis quòd fama negatur?
Et ſua quòd rarus tempora lector amat?
Hi ſunt inuidiæ nimirum, Regule, mores,
Præferat antiquos ſemper vt illa nouis.
Sic veterem ingrati Pompeij quærimus vmbram,
Et laudant Catuli Iulia templa ſenes.
Ennius eſt lectus ſaluo tibi Roma Marone:
Et ſua riſêrunt ſæcula Mæonidem.
Rara coronato plausêre theatra Menandro:
Norat Naſonem ſola Corynna ſuum.
Vos tamen ô noſtri ne feſtinâte libelli:
Si poſt fata venit gloria, non propero.

De ſtella. XI.

Sardonychas, ſmaragdos, adamantas, iaſpidas vno
Portat in articulo Stella, Seuere, meus.
Multas in digitis, plures in carmine gemmas,
Inuenies: inde eſt hæc, puto, culta manus.

De eodem. XII.

Quòd nutantia fronte pertinaci
Geſtat pondera Maſclion ſuperbus,
Aut grandis Linus omnibus lacertis,
Septem quòd pueros leuat, vel octo:

Q

Gaudet honorato, ſed multus nomine lector,
Cui victura meo munere fama datur.
Quid tamen hæc proſunt quamuis venerantia multos?
Non proſunt ſanè: me tamen iſta iuuant.

Ad lectorem. XVI.

Seria cùm poſſim, quòd delectantia malim
Scribere, tu cauſſa es lector amice mihi.
Qui legis, & tota cantas mea carmina Româ.
Sed neſcis, quanti ſtet mihi talis amor.
Nam ſi falciferi defendere templa tonantis,
Solicitíſque velim vendere verba reis:
Plurimus Hiſpanas mittet mihi nauta metretas,
Et fiet vario ſordidus ære ſinus.
At nunc conuiua eſt, comiſſatórque libellus,
Et tantùm gratis pagina noſtra placet.
Sed non hac veteres contenti laude fuêrunt,
Cùm minimum vati munus Alexis erat.
Bellè inquis, dixti: ſatis eſt: laudabimur vſque.
Diſſimulas? facies me puto cauſſidicum.

In Gelliam. XVII.

Dum proauos, atauóſque refers, & nomina magna:
Dum tibi noſter eques ſordida conditio eſt:
Dum te poſſe negas niſi lato Gellia clauo
Nubere: nupſiſti Gellia ciſtifero.

Ad Quinctianum. XIIX.

quòd tibi Decembri menſe, quo volant mappæ,
Graciléſque ligulæ, ceréique, chartæque,
Et acuta ſenibus teſta cum damaſcenis,
Præter libellos vernulas nihil miſi:
Fortaſſe auarus videar, aut inhumanus.

Odi doloſas munerum & malas arteis.
Imitantur hamos dona: namque quis neſcit,
Auidum voratâ decipi ſcarum muſcâ?
Quoties amico diuiti nihil donat,
O Quinctiane, liberalis eſt pauper.

Ad Cæſ. Domitianum. XIX.

Si qua fides veri, præferri maxime Cæſar
  Temporibus poſſunt ſæcula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit ſpectare triumphos?
  Quando Palatini plus meruêre dei?
Pulcrior & maior quo ſub duce Martia Roma?
  Sub quo libertas principe tanta fuit?
Eſt tamen hoc vitium, ſed non leue, ſit licet vnum.
  Quòd colit ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri, fidóque ſodali,
  Aut quem proſequitur non alienus eques?

Ad eundem. XX.

Saturnaliciæ ligulam miſiſſe ſelibræ,
  Flammatæue togæ ſcripula tota decem,
Luxuria eſt, tumidíque vocant hæc munera reges.
  Qui crepet aureolas, forſitan vnus erit.
Quatenus hi non ſunt, eſto tu Cæſar amicus.
  Nulla ducis virtus dulcior eſſe poteſt.
Iam dudum tacito rides Germanice naſo:
  Vtile quod non vis, do tibi conſilium.

Ad Martialem. XXI.

Si tecum mihi care Martialis
Securis liceat frui diebus,
Si diſpónere tempus otioſum,
Et veræ pariter vacâre vitæ:

Nec nos atria, nec domos potentum,
Nec lites tetricas, forúmque triſte
Noſſemus, nec imagines ſuperbas.
Sed geſtatio fabulæ, libelli,
Campus, porticus, vmbra, virgo, thermæ.
Hæc eſſent loca ſemper, hi labores.
Nunc viuit ſibi neuter heu, bonóſque
Soles effugere, atque abire ſentit,
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quiſquam viuere cùm ſciat moratur?

De Apollonio. XXII.

Quinctum pro Decimo, pro Craſſo Rogule Marcum
Antè ſalutabat rhetor Apollonius.
Nunc vtrúmque ſuo reſalutat nomine, quantùm
Cura, labórque poteſt, ſcripſit, & edidicit.

In Paullum. XXIII.

Mane domi ſi te merui, voluíque vidêre,
Sint mihi, Paulle, tuæ longius Exquiliæ.
Sed Tiburtinæ ſum proximus accola pylæ;
Qua videt antiquum ruſtica Flora Iouem.
Alta ſuburbani vincenda eſt ſemita cliui,
Et numquam ſicco ſordida ſaxa gradu.
Víxque datur longas multorum vincere mandras,
Quæque trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc grauius, quòd te poſt mille labores
Paulle, negat laſſo ianitor eſſe domí.
Exitus hinc operis vani, togulæque madentis,
Vix tanti Paullum mâne vidêre fuit.
Semper inhumanos habet officioſus amicos
Rex, niſi dormieris, non potes eſſe meus.

Ad Baſſum. XXIV.

Herbarum fueras indutus, Baſſe, colores,
Iura theatralis dum ſiluêre loci.
Quæ poſtquam placidi cenſoris cura renaſci
Iuſſit, & Oceanum certior audit eques:
Non niſi vel cocco madida, vel murice tincta
Veſte nites, & te ſic dare verba putas.
quadringentorum nullæ ſunt, Baſſe, lacernæ:
Aut meus ante omnes Cordus haberet equum.

De Hermete. XXV.

Hermes Martia ſæculi voluptas,
Hermes omnibus eruditus armis,
Hermes & gladiator, & magiſter.
Hermes turba ſui tremórque ludi.
Hermes, quem timet Ælius, ſed vnum.
Hermes cui cadit aduolans, ſed vni,
Hermes vincere ſed ferire doctus,
Hermes ſuppoſiticius ſibi ipſi,
Hermes diuitiæ locariorum,
Hermes cura, labórque ludiarum,
Hermes belligerâ ſuperbus haſtâ,
Hermes æquoreo minax tridente,
Hermes caſſide languida timendus,
Hermes gloria Martis vniuerſi,
Hermes omnia ſolus, & ter vnus.

De Chæreſtrato. XXVI.

quadringenta tibi non ſunt Chæreſtrate, ſurge.
Lectius ecce venit: ſta, fuge, curre, late.
Ecquis, iô reuocat? diſcedentémque reducit?
Ecquis, iô largas pandit amicus opes?

quem chartis famæque damus,populíſque loquendú,
qui Stygios non vult totus adire lacus.
Hoc rogo,non melius, quàm rubro pulpita nimbo
Spargere,& effuſo permaduiſſe croco?
quàm non ſenſuro dare quadringenta caballo,
Aureus vt Scorpi naſus vbíque micet?
O fruſtra locuples, ô diſſimulator amice:
Hæc legis & laudas: quæ tibi fama perit?

Ad Codrum. XXVII.

quòd alpha dixi Codre pænulatorum
Te nuper,aliquâ cùm iocarer in charta:
Si fortè bilem mouit hic tibi verſus,
Dicas licebit beta me togatorum.

In fictum equitem. XXIIX.

Ingenium, ſtudiúmque, tibi moréſque, genúſque
Sunt equitis, fateor: cætera plebis habes.
Bis ſeptena tibi non ſunt ſubſellia tanti,
Vt ſedeas viſo pallidus Oceano.

In Mamercum. XXIX.

Vt bene loquatur, ſentiátque Mamercus,
Efficere nullis, Aule, moribus poſſis:
Pietate fratres Curios licet vincas,
quiete Neruas, comitate Ruſones,
Probitate Marcos, æquitate Mauricos,
Oratione Regulos, iocis Paullos.
Rubiginoſis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forſan eſſe tu credas:
Ego eſſe miſerum credo, cui placet nemo.

Ad Gelliam. XXX.

Si quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis,
Formoſus ſeptem Marce diebus eris.
Si non derides, ſi verum lux mea narras:
Ediſti nunquam, Gellia, tu leporem.

Ad Varronem. XXXI.

Varro Sophocleo non infitiande cothurno,
Nec minus in Calabra ſuſpiciende lyra,
Differ opus: nec te facundi ſcena Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoſo non aſpernanda Decembri
Carmina, mittuntur quæ tibi menſe ſuo.
Commodius niſi fortè tibi, potiúſque videtur,
Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

De ludo puerorum cum iuuencis. XXXII.

Adſpice, quàm placidis inſultet turba iuuencis,
Et ſua quàm facilis pondera taurus amet.
Cornibus hic pendet ſummis: vagus ille per armos
Currit, & in toto ventilat arma boue.
At feritas immota riget. non eſſet arena
Tutior, & poſſent fallere plana magis.
Nec trepidant greſſus: ſed de diſcrimine palmæ
Securus puer eſt, ſolicitúmque pecus.

De Criſpo. XXXIII.

Quadrantem Criſpus tabulis, Fauſtine ſupremis
Non dedit vxori. cui dedit ergo? ſibi.

In Cauſſidicum. XXXIV.

Carpere cauſſidicus fertur mea carmina: qui ſit,
Neſcio: ſi ſciero, væ tibi cauſſidice.

De

De Erotio. XXXV.

Hanc tibi Fronto pater, genitrix Flaccilla puellam,
Oſcula commendo, deliciáſque meas.

Ad eandem. XXXVI.

Pallida nec nigras horreſcat Erotion vmbras,
Oráque Tartarei prodigioſa canis.
Impletura fuit ſextæ modò frigora brumæ,
Vixiſſet totidem ni minus illa dies.
Inter tam veteres ludat laſciua patronos,
Et nomen blæſo garriat ore meum.
Mollia nec rigidus ceſpes tegat oſſa, nec illi
Terra grauis fueris: non fuit illa tibi.

De Euclide. XXXVII.

Cùm ſibi redire de patruelibus fundis
Ducenta clamat cochinatus Euclides,
Corinthióque plura de ſuburbano:
Longúmque pulcra ſtemma repetit à Leda,
Et ſuſcitanti Lectio reluctatur,
Equiti ſuperbo, nobili, locupleti,
Cecidit repentè magna de ſinu clauis.
Numquam Fabulle, nequior fuit clauis.

Ad Fauſtinum. XXXIIX.

Laudatus noſtro quidam, Fauſtine, libello
Diſſimulat, quaſi nil debeat: impoſuit.

De Erotio puella. XXXIX.

Puella ſenibus dulcior mihi cycnis,
Agna Galeſi mollior Phalanini,
Concha Lucrini delicatior ſtagni:
Cui nec lapillos præferas Erythræos,
Nec modò politum pecudis Indicæ dentem,

R

Niuéſque primas, liliúmque non tactum:
Quæ crine vincit Bætici gregis vellus,
Rheníque nodos, aureámque nitellam,
Fragrauit ore, quod roſarium Pæſti:
Quòd Atticarum prima mella cerarum:
Quòd ſuccinorum rapta de manu gleba:
Cui comparatus indecens erat pauo,
Inamabilis ſciurus, & frequens Phœnix:
Adhuc recentis tepet Erotion buſto.
Quàm peſſimorum lex auara fatorum,
Sexta peregit hieme, nec tamen tota,
Noſtros amores, gaudiúmque, luſúſque.
Et eſſe triſtem me meus vetat Pætus:
Pectúſque pulſans, pariter & comam vellens,
Deflere non te vernulæ pudet mortem?
Ego coniugem, inquit, extuli, & tamen viuo,
Notam, ſuperbam, nobilem, locupletem.
Quid eſſe noſtro fortius poteſt Pæto?
Ducenties accepit, & tamen viuit.

In Calliodorum. XL.

Calliodorus habet cenſum. quis neſcit? equeſtrem,
Sexte: ſed & fratrem Calliodorus habet.
Quadringenta ſecat, qui dicit σῦκα μέριζε,
Vno credis equo poſſe ſedêre duos?
Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce moleſto?
Non eſſet Pollux ſi tibi, Caſtor eras.
Vnus cùm ſitis: duo Calliodore, ſedêtis.
Surge: ſolœciſmum, Calliodore, facis.
Aut imitare genus Ledæ: aut cum fratre ſedêre
Non potes, alternis Calliodore ſede.

In Charinum. XLI.

Supremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas Charine, miſi
Hyblæis madidas thymis placentas.
Defeci: miſerêre iam Charine.
Signa rarius, aut ſemel fac illud,
Mentitur tua quod ſubinde tuſſis.
Excuſſi loculóſque, ſacculúmque.
Crœſo diuitior licet fuiſſem,
Iro pauperior forem Charine,
Si concham toties meam comeſſes.

Ad Artemidorum. XLII.

Pinxiſti Venerem: colis Artemidore Mineruam,
Et miraris, opus diſplicuiſſe tuum?

In Didymum. XLIII.

Spadone cùm ſis euiratior fluxo,
Et concubino mollior Celæneo,
Quem ſectus vlulat matris entheæ Gallus,
Theatra loqueris, & gradus, & edicta,
Trabeáſque, & Idus, fibuláſque, cenſúſque:
Et pumicata pauperes manu monſtras.
Sedêre in equitum liceat an tibi ſcamnis,
Videbo Didyme: non licet, maritorum.

Amicis eſſe donandum. XLIV.

Callidus effracta nummos fur auferet arca:
Proſternet patrios impia flamma Lares.
Debitor vſuram pariter, ſortémque negabit.
Non reddet ſterilis ſemina iacta ſeges.
Diſpenſatorem fallax ſpoliabit amica:
Mercibus exſtructas obruet vnda rates.

Extra fortunam eſt, quidquid donatur amicis.
Quas dederis, ſolas ſemper habebis opes.

De Thaide & Lecania. XLV.

Thais habet nigros, niueos Lecania, dentes.
Quæ ratio eſt? emtos hæc habet, illa ſuos.

In Dentonem. XLVI.

Quid factum eſt rogo, quid repentè factum?
Ad cœnam mihi Dento, quòd vocanti,
Quis credat, quater auſus es negâre.
Sed nec reſpicis, & fugis ſequentem:
Quem thermis modò quærere, & theatris,
Et conclauibus omnibus ſolebas.
Sic eſt: captus es vnctiore cœna,
Et maior rapuit canem culina
Iam te: ſed citò cognitum, & relictum,
Cùm faſtidierit popina diues,
Antiquæ venies ad oſſa cœnæ.

In Baſſam. XLVII.

Dicis formoſam, dicis te Baſſa puellam.
Iſtud quod non eſt, dicere Baſſa ſolet.

Ad Diadumenum. XLIIX.

Baſia dum nolo, niſi quæ luctantia carpſi:
Et placet ira mihi plus tua, quàm facies:
Vt te ſæpe rogem, cedo, Diadumene, ſæpè.
Conſequor hoc, vt me nec timeas, nec ames.

De Philone. XLIX.

Numquam ſe cœnaſſe domi Philo iurat, & hoc eſt,
Non cœnat, quoties nemo vocauit eum.

De Encolpo. L.

Quid non cogit amor? ſecuit nolente capillos
Encolpus domino, nec prohibente tamen.
Permiſit, fleuítque Pudens. ſic ceſſit habenis
Audaci queſtus de Phaëtonte pater.
Talis raptus Hylas, talis deprenſus Achilles
Depoſuit gaudens, matre dolente, comas.
Sed tu nec propera, breuibus nec crede capillis,
Tardáque pro tanto munere, barba veni.

Ad Labienum. L I.

Vidiſſem modò fortè cùm ſedentem
Solum te Labiene: treis putaui.
Caluæ me numerus tuæ fefellit.
Sunt illinc tibi, ſunt & hinc capilli,
Quales nec puerum decêre poſſint.
Nudum eſt in medio caput, nec vllus
In longa pilus area notâtur.
Hîc error tibi profuit Decembri,
Tunc cùm prandia miſit Imperator:
Cum panariolis tribus rediſti.
Talem Geryonem fuiſſe credo.
Vites cenſeo porticum Philippi,
Si te viderit Hercules, periſti.

In Charopinum. L I I.

Cœno domi quoties, niſi te, Charopine vocaui:
Protinus ingentes ſunt inimicitiæ;
Méque petis ſtricto medium transfigere ferro,
Si noſtrum ſine te ſcis caluiſſe focum.
Nec ſemel ergò mihi furtum feciſſe licêbit?
Improbius nihil eſt hac, Charopine, gula.

Deſine iam noſtram, precor, obſeruare culinam,
Atque aliquando meus det tibi verba coquus.

Ad Rufum. LIII.

Hic qui libellis prægrauem gerit læuam,
Notariorum quem premit chorus leuis,
Qui codicillis hinc, & inde prolatis,
Epiſtolíſque commodat grauem vultum,
Similis Catoni, Tullióque, Brutóque,
Exprimere Rufe, fidiculæ licet cogant,
Aue Latinum, χαῖρε non potes Græcum.
Si fingere me iſtud putas, ſalutemus.

In Poſthumum. LIV.

Quæ mihi præſtiteris memini, ſempérque tenebo,
Cur igitur taceo Poſthume, tu loqueris?
Incipio quoties alicui tua dona referre,
Protinus exclamat, dixerat ipſe mihi.
Non bellè quædam faciunt duo: ſufficit vnus
Huic operi: ſi vis, vt loquar, ipſe tace.
Crede mihi, quamuis ingentia Poſthume dones,
Auctoris pereunt garrulitate ſui.

Ad Baſſum. LV.

Colchida quid ſcribis, quid ſcribis amice Thyeſtem?
Quid tibi vel Niobe, Baſſe, vel Andromache?
Materia eſt, mihi crede, tuis aptiſſima chartis
Deucalion: vel, ſi non placet hic, Phaëthon.

De Rhetore. LVI.

Extemporalis factus eſt meus rhetor:
Calpurnium non ſcripſit, & ſalutauit.

De Aquila. LVII.

Dic mihi, quem portes, volucrum regina? tonantem.
Nulla manu quare fulmina geſtat? amat.
Quo calet igne Deus? pueri. cur mitis aperto
Reſpicis ore Iouem? de Ganymede loquor.

Ad Lupum. LIIX.

Cui tradas, Lupe, filium magiſtro,
Quæris ſolicitus, diúque tentas
Omnes grammaticóſque, rhetoráſque.
Deuites, moneo, nihil ſit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis.
Famæ Rutilium ſuæ relinquat.
Si verſus facit, abdices poëtam.
Artes dicere vult pecunioſas?
Fac, diſcat citharœdus, aut choraules.
Si duri puer ingeni videtur,
Præconem facias, vel architectum.

Ad Cinnam. LIX.

Cùm voco te dominum, nolo tibi Cinna placêre:
Sæpe etiam ſeruum ſic reſaluto meum.

Ad Poſthumum. LX.

Cras te victurum, cras dicis, Poſthume, ſemper.
Dic mihi cras iſtud, Poſthume, quando venit?
Quàm longè cras iſtud vbi eſt, aut vnde petendum?
Numquid apud Parthos, Armenióſque latet?
Iam cras iſtud habet Priami, vel Neſtoris annos.
Cras iſtud quanti dic mihi poſſit emi?
Cras viues: hodie iam viuere, Poſthume, ſerum eſt.
Ille ſapit, quiſquis, Poſthume, vixit heri.

Ad Stellam. LXI.

Quòd non argentum, quòd non tibi miſimus aurum,
Hoc facimus cauſſa, Stella diſerte, tua.
Quiſquis magna dedit voluit ſibi magna remitti,
Fictilibus noſtris exoneratus eris.

Ad detractorem. LXII.

Allatres licet vſque nos, & vſque,
Et gannitibus improbis laceſſas.
Certum eſt hanc tibi pernegâre famam,
Olim quàm petis in meis libellis,
Qualiſcúmque legâris vt per orbem.
Nam te cur aliquis ſciat fuiſſe?
Ignotus pereas, miſer neceſſe eſt.
Non deérunt tamen hac in vrbe forſan
Vnus, vel duo, tréſue, quatuórue,
Pellem rodere qui velint caninam.
Nos hac à ſcabie tenemus vngues.

In Marianum. LXIII.

Criſpulus iſte quis eſt, vxori ſemper adhæret
Qui Mariane tuæ? Criſpulus iſte quis eſt?
Neſcio quid dominæ teneram qui garrit in aurem;
Et ſellam cubito dexteriore premit?
Per cuius digitos currit leuis anulus omnes:
Crura gerit nullo qui violata pilo?
Nil mihi reſpondes? vxoris res agit, inquis,
Iſte meæ: ſanè certus, & aſper homo eſt,
Procuratorem vultu qui præferat ipſo:
Acrior hoc Chius non erit Aufidius.
O quàm dignus eras alapis Mariane Latini,
Te ſucceſsûrum credo ego Panniculo.

Res vxoris agit, res nullas Criſpulus iſte?
Res non vxoris, res agit iſte tuas.

Ad hoſpites. LXIV.

Iure tuo noſtris maneas licet hoſpes in hortis.
Si potes in nudo ponere membra ſolo:
Aut ſi portatur tecum tibi magna ſupellex:
Nam mea iam digitum ſuſtulit hoſpitibus.
Nulla tegit fractos, nec inanis culcitra lectos:
Putris & abrupta faſcia reſte iacet.
Sit tamen hoſpitium nobis commune duobus;
Emi hortos, plus eſt: inſtrue tu, minus eſt.

Ad Ponticum. LXV.

Quid ſentis, inquis, de noſtris, Marce, libellis,
Sic me ſolicitus, Pontice, ſæpe rogas.
Admiror, ſtupeo: nihil eſt perfectius illis,
Ipſe tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc ſentis? inquis, faciat tibi ſic bene Cæſar,
Sic Capitolinus Iupiter, immò tibi.

Ad ſuos Miniſtros. LXVI.

Sextantes Calliſte duos infunde Falerni:
Tu ſuper æſtiuas Alcine funde niues.
Pinguęſcat nimio madidus mihi crinis amomo,
Laſſentúrque roſis tempora ſutilibus.
Iam vicina iubent nos viuere Mauſolea:
Cùm doceant, ipſos poſſe perire deos.

Ad Cæſarem. LXVII.

Aſtra, polúmque dedit. quàmuis obſtante nouerca,
Alcidæ, Nemeæ terror, & Arcas aper.
Et caſtigatum Libyæ ceroma palæſtræ:
Et grauis in Siculo puluere fuſus Eryx:

S

Siluarúmque tremor, tacita qui fraude ſolebat
Ducere nec rectas Cacus in antra boues.
Iſta tuæ, Cæſar, quota pars ſpectatur arenæ?
Dat maiora nouus prælia mane dies.
Quot grauiora cadunt Nemeæo pondera monſtro?
Quot tua Mænalios collocat haſta ſues?
Reddatur ſi pugna triplex paſtoris Iberi,
Eſt tibi, qui poſſit vincere Geryonem.
Sæpe licet Graiæ numeretur bellua Lernæ,
Improba Niliacis quid facit Hydra feris?
Pro meritis cœlum tantis Auguſte dedêrunt.
Alcidæ citò di, ſed tibi ſerò dabunt.

In Pontilianum. LXIIX.

Sæpe ſalutatus, numquam prior ipſe ſalutas:
Si erit æternum, Pontiliane, vale:

De hirundine. LXIX.

Hibernos peterent ſolito cùm more receſſus
Atthides, in nidis vna remanſit auis.
Deprendêre nefas ad tempora verna reuerſæ,
Et profugam volucres diripuêre ſuæ.
Serò dedit pœnas, diſcerpi noxia mater
Debuerat: ſed tunc, cùm lacerauit Itym.

Ad Lesbiam. LXX.

Arctoa de gente comam tibi Leſbia miſi:
Vt ſcires quanto ſit tua flaua magis.

In M. Antonium. LXXI.

Antoni Phario nil obiecture Photino,
Et leuius tabula quàm Cicerone nocens:
Quid gladium demens Romana ſtringis in ora?
Hoc admiſiſſet nec Catilina nefas.

Impius infando miles corrumpitur auro:
Et tantis opibus vox tacet vna tibi.
Quid proſunt ſacræ pretioſa ſilentia linguæ?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

De Syriſco. LXXII.

Infuſum ſibi nuper à patrono
Plenum Maxime, centies, Syriſcus
In ſellariolis vagus popinis
Circa balnea, quatuor peregit.
O quanta eſt gula, centies comeſſe!
Quanto maior adhuc, nec accubare!

Ad Fauſtinum. LXXIII.

Humida qua gelidas ſummittit Trebula valles,
Et viridis Cancri menſibus alget ager,
Rura Cleonæo numquam temerata leone,
Et domus Æolio ſemper amica Noto,
Te Fauſtine vocant, longas his exige meſſes
Collibus, hibernum iam tibi Tibur erit.

De origine Bacchi. LXXIV.

Qui potuit Bacchi matrem dixiſſe tonantem,
Ille poteſt Semelen dicere Rufe patrem.

Ad Theodorum. LXXV.

Non donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna cauſſa eſt:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

De Pompeio & filiis. LXXVI.

Pompeios iuuenes Aſia, atque Europa, ſed ipſum
Terra tegit Libyes: ſi tamen vlla tegit.

Quid mirum toto ſi ſpargitur orbe? iacêre
Vno non poterat tanta ruina loco.

Ad Quinctum. LXXVII.

Quæ legis cauſſa nupſit tibi Lælia, Quincte,
Vxorem potes hanc dicere legitimam?

Ad Cinnam. LXXIIX.

Profecit poto Mithridates ſæpe veneno,
Toxica ne poſſent ſæua nocêre ſibi.
Tu quoque cauiſti cœnando tam malè ſemper:
Ne poſſes vmquam, Cinna, perire fame.

Ad Marullum. LXXIX.

Narratur bellè quidam dixiſſe Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auriculam.

Ad Turanium. LXXX.

Si triſti domicenio laboras
Turani: potes eſurire mecum.
Non deérunt tibi, ſi ſoles προπίνειν.
Viles Cappadocæ, grauéſque porri,
Diuiſis cybium latebit ouis.
Ponetur digitis tenendus vnctis
Nigra coliculus virens patella,
Algentem modò qui reliquit hortum:
Et pultem niueam premens botellus,
Et pallens faba cum rubente lardo,
Menſæ munera ſi voles ſecundæ,
Marcentes tibi porrigentur vuæ,
Et nomen pira quæ ferunt Syrorum.
Et quas docta Neapolis creauit,
Lento caſtaneæ vapore toſtæ,
Vinum tu facies bonum bibendo.

Poſt hæc omnia fortè ſi mouebit
Bacchus, quàm ſolet, eſuritionem,
Sucurrent tibi nobiles oliuæ,
Piceni modò quas tulêre rami,
Et féruens cicer, & tepens lupinus.
Parua eſt cenula, quis poteſt negare?
Sed finges, nihil, audiéſue fictum.
Et vultu placidus tuo recumbes,
Nec craſſum dominus leget volumen.
Nec de Gadibus improbis puellæ
Vibrabunt ſine fine prurientes
Laſciuos docili tremore lumbos.
Sed, quod non graue ſit, nec infacetum,
Parui tibia condyli ſonabit.
Hæc eſt cenula, Claudiam ſequeris,
Quam nobis cupis eſſe turpiorem.

In Zoilum. LXXXI.

Vndecies vna ſurrexſti, Zoile, cœna;
Et mutata tibi eſt ſyntheſis vndecies:
Sudor inhæreret madida ne veſte retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem,
Quare ego non ſudo, qui tecum, Zoile, cœno?
Frigus enim magnum ſyntheſis vna facit.

Ad Seuerum. LXXXII.

Non totam mihi ſi vacabis horam,
Dones, & licet imputes Seuere,
Dum noſtras légis, exigíſque nugas,
Durum eſt perdere ferias: rogamus.
Iacturam patiâris hanc, feráſque.
Quòd ſi legeris ipſa cum diſerto,

(Sed nunquid ſumus improbi) Secundo,
Plus multo tibi debiturus hic eſt,
Quàm debet domino ſuo libellus.
Nam ſecurus erit, nec inquieta
Laſſi marmora Siſyphi videbit:
Quem cenſoria cum meo Seuero
Docti lima momorderit Secundi.

Ad Aemilianum. LXXXIII.

Semper eris pauper, ſi pauper es, Æmiliane.
Dantur opes nulli nunc, niſi diuitibus.

In Gaurum. LXXXIV.

Quid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta:
Si dare non poteras millia, Gaure, decem?
An potes, & non vis? rogo non eſt turpius iſtud?
I, tibi diſpereas, Gaure: puſillus homo es.

Ad Dindymum. LXXXV.

Inſequeris fugio; fugis, inſequor: hæc mihi mens eſt:
Velle tuum nolo Dindyme, nolle volo.

Ad Gallam. LXXXVI.

Iam triſtis, nucibus puer relictis
Clamoſo reuocatur à magiſtro.
Et blando malè proditus frit illo
Arcana modò raptus è popina,
Ædilem rogat vdus aleator.
Saturnalia tranſiere tota,
Nec munuſcula parua, nec minora
Miſiſti mihi, Galla, quæ ſolebas.
Sanè ſic abeat meus December.
Scis certè puto ueſtra iam venire
Saturnalia, Martias Kalendas,
Tunc reddam tibi Galla, quod dediſti.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER VI.

I.

SExtvs mittitur hic tibi libellus,
In primis mihi care Martialis:
Quem ſi terſeris aure diligenti,
Audebit minus anxius, tremensque
Magnas Cæſaris in manus venire.

Adulatorium. II.

Luſus erat ſacræ connubia fallere tedæ:
Luſus & immeritos execuiſſe mares.
Vtraque tu prohibes Cæſar, populiſque futuris
Succurris, naſci quos ſine fraude iubes.
Nec ſpado iam, nec mœchus erit, te præſide quiſquam.
At prius, ô mores, & ſpado mœchus erat.

De filio Domitiani. III.

Naſcere Dardanio promiſſum nomen Iulo,
Vera deûm ſoboles: naſcere magne puer.
Cui pater æternas poſt ſæcula tradat habenas;
Quíque regas orbem cum ſeniore ſenex.
Ipſa tibi niueo trahet aurea pollice fila,
Et totam Phryxi Iulia nebit ouem.

Adulatorium. IV.

Cenſor maxime, principúmque princeps,

Cùm tot iam tibi debeat triumphos,
Tot naſcentia templa, tot renata,
Tot ſpectacula, tot deos, tot vrbes:
Plus debet tibi Roma, quòd pudica eſt.

Ad Cæcilianum. V.

Ruſtica mercatus nummis ſum prædia multis.
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi reſpondes, tacitum te dicere, credo:
Non reddes: ideò, Cæciliane, rogo.

Ad Lupercum. VI.

Comœdi tres ſunt: ſed amat tua Paulla Luperce,
Quatuor: & κωφὸν Paulla πρόσωπον amat.

De Theleſina. VII.

Iulia lex populis ex quo Fauſtine renata eſt:
Atque intrare domos iuſſa pudicitia eſt:
Aut minus, aut certè non plus triceſima lux eſt:
Et nubit decimo iam Theleſina viro.
Quæ nubit toties, non nubit: adultera lege eſt.
Offendor mœcha ſimpliciore minus.

Ad Seuerum. IIX.

Prætores duo, quatuor tribuni,
Septem cauſſidici, decem poëtæ,
Cuiuſdam modò nuptias petebant
A quodam ſene. non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Seuere fecit?

Ad Læuinum. IX.

In Pompeiano dormis, Læuine, theatro.
Et quereris, ſi te ſuſcitat Oceanus?

Petit latenter à Domitiano pecuniam. X.

Pauca Iouem nuper cùm millia fortè rogarem:
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Ioui, ſed millia nobis
Nulla dedit: pudeat pauca rogaſſe Iouem.
At quàm non tetricus, quàm nulla nubilus ira,
Quàm placido noſtras legerat ore preces:
Talis ſupplicibus tribuit diademata Dacis:
Et Capitolinas itque, reditque vias.
Dic precor ô noſtri, dic conſcia virgo tonantis:
Si negat hoc vultu, quo ſolet ergo dare?
Sic ego: ſic breuiter poſita mihi Gorgone Pallas.
Quæ nondum data ſunt, ſtulte, negata putas?

In Marcum. XI.

Quòd non ſit Pylades hoc tempore, non ſit Oreſtes,
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
Nec melior panis, turdúſue dabatur Oreſti:
Sed par, atque eadem cœna duobus erat.
Tu Lucrina voras: me paſcit aquoſa Peloris:
Non minus ingenua eſt & mihi, Marce, gula.
Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia veſtit:
Vis te purpureum, Marce, ſagatus amem?
Vt præſtem Pyladen, aliquis mihi præſtet Oreſtem.
Hoc non fit verbis: Marce, vt amêris, ama.

De Fabulla. XII.

Iurat capillos eſſe, quos emit, ſuos
Fabulla, numquid, Paulle, peierat?

De ſtatua Iuliæ. XIII.

Quis tè Phidiaco formatam, Iulia, cœlo:
Vel quis Palladiæ non putet artis opus?

Candida non tacita reſpondet imagine Lygdos,
Et placido fulget viuus in ore decor.
Ludit Acidalio, ſed non manus aſpera nodo,
Quem rapuit collo parue Cupido tuo.
Vt Martis reuocetur amor ſummíque tonantis:
A te Iunó petat ceſton & ipſa Venus.

In Laberium. XIV.

Verſus ſcribere poſſe te diſertos
Affirmas Laberi; quid ergo non vis?
Verſus ſcribere qui poteſt diſertos,
Non ſcribat, Laberi, virum putabo.

De formica ſuccino incluſa. XV.

Dum Phaëthontea formica vagatur in vmbra:
Implicuit tenuem ſuccina gutta feram.
Sic modò quæ fuerat vita contemta manente,
Funeribus facta eſt nunc pretioſa ſuis.

Ad Priapum. XVI.

Tu qui penne viros terres, & falçe cinædos,
Iugera ſepoſiti pauca tuere loci.
Sed tua non intrent veteli pomaria fures,
Sed puer, aut longis pulcra puella comis.

In Cinnamum. XVII.

Cinnam, Cinname te iubes vocari.
Non eſt hic, rogo, Cinna barbariſmus:
Tu ſi Furius antè dictus eſſes,
Fur iſta ratione dicerêris.

Ad Priſcum de Salonino. XIIX.

Sancta Salonini terris requieſcit Iberis,
Qua melior Stygias non videt vmbra domos.

Sed lugere nefas. nam qui te, Priſce, reliquit;
  Viuit, qua voluit viuere parte magis.

In Poſthumum. XIX.

Non de vi, neque cæde, nec veneno,
Sed lis eſt mihi de tribus capellis.
Vicini queror has abeſſe furto:
Hoc iudex ſibi poſtulat probari,
Tu Cannas Mithridaticúmque bellum,
Et periuria Punici furoris,
Et Sullas, Marióſque, Mucióſque
Magna voce ſonas, manúque tota.
Iam dic Poſthume, de tribus capellis.

In Phœbum. XX.

Mutua te centum ſeſtertia Phœbe rogaui:
  Cùm mihi dixiſſes, exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, méque diebus,
  Téque decem crucias: iam rogo, Phœbe, nega.

De Hiantide & Stella. XXI.

Perpetuam Stellæ dum iungit Hiantida vati
  Læta Venus, dixit: plus dare non potui.
Hæc coram domina: ſed nequius illud in aurem,
  Tu ne quid pecces exitioſe vide.
Sæpe ego laſciuum Martem furibunda cecidi,
  Legitimos eſſet cùm vagus ante toros.
Sed poſtquam meus eſt, nulla me pellice læſit:
  Tam frugi Iuno vellet habere Iouem.
Dixit, & arcano percuſſit pectora loro.
  Plaga iuuat: ſed tu iam dea cæde duos.

In Proculinam. XXII.

Quòd nubis, Proculina, concubino,

Et mœchum modò, nunc facis maritum,
Ne lex Iulia te notâre poſſit:
Non nubis, Proculina, ſed fateris.

In Lesbiam. XXIII.

Stare iubes noſtrum ſemper tibi, Leſbia, penem:
Crede mihi, non eſt mentula, quod digitus.
Tu licet & manibus blandis, & vocibus inſtes:
Contra te facies imperioſa tua eſt?

De Chariſiano. XXIV.

Nil laſciuius eſt Chariſiano.
Saturnalibus ambulat togatus.

Ad Marcellinum. XXV.

Marcelline boni ſoboles ſincera parentis,
Horrida Parrhaſio quem tegit vrſa iugo:
Ille vetus pro te, patriúſque quod optet amicus,
Accipe, & hæc memori pectore vota tene:
Cauta ſit vt virtus ne temerarius ardor.
In medios enſes, ſæuáque tela ferat.
Bella velint, Martémque ferum rationis egentes:
Tu potes & patriæ miles, & eſſe decus.

De Sotade. XXVI.

Periclitatur capite Sotades noſter,
Reum putatis eſſe Sotadem, non eſt.
Arrigere deſit poſſe Sotades: lingit.

Ad Nepotem. XXVII.

Bis vicine Nepos (nam tu quoque proxima Floræ
Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
Eſt tibi, quæ patrij ſignatur imagine vultus,
Teſtis maternæ nata pudicitiæ.

Tu tamen annoſo nimium ne parce Falerno:
Et potius plenos ære relinque cados.
Sit pia, ſit locuples, ſed potet filia muſtum.
Amphora cum domina nunc noua fiat anus.
Cæcuba non ſolos vindemia nutriat orbos:
Poſſunt & patres viuere, crede mihi.

Epitaphium Glauciæ ad viatorem. XXIIX.

Libertus Melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Româ,
Cari deliciæ breues patroni,
Hoc ſub marmore Glaucias humatus
Iuncto Flaminiæ iacet ſepulcro:
Caſtus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Bis ſenis modò menſibus peractis,
Vix vnum puer applicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas viator.

De eodem. XXIX.

Non de plebe domus, nec auaræ verna cataſtæ,
Sed domini ſancto dignus amore puer:
Munera cùm poſſet non dum ſentire patroni,
Glaucia libertus iam Melioris erat.
Moribus hoc formæque datum, quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulcrior ore fuit?
Immodicis breuis eſt ætas, & rara ſenectus:
quidquid amas, cupias non placuiſſe nimis.

In Pætum. XXX.

Sex ſeſtertia ſi ſtatim dediſſes,
Cùm dixti mihi: ſume, tolle, dono:
Deberem tibi, Pæte, pro ducentis.

At nunc cùm dederis diu moratus,
Poſt ſeptem puto, vel nouem Kalendas,
Vis dicam tibi veriora veris,
Sex ſeſtertia, Pæte, perdidiſtí.

In Charidemum. XXXI.

Vxorem, Charideme, tuam ſcis ipſe, ſiníſque
A medico futui, vis ſine febre mori.

De morte Othonis. XXXII.

Cùm dubitaret adhuc belli ciuilis Enyo
Forſitan, & poſſet vincere mollis Otho,
Damnauit multo ſaturum tam ſanguine Martem,
Et fodit certa pectora nuda manu.
Sit Cato, dum viuit, ſanè vel Cæſare maior:
Dum moritur, numquid maior Othone fuit?

In Sabellum. XXXIII.

Nil miſerabilius, Matho, pædicone Sabello
Vidiſti, quo nil lætius antè fuit.
Furta, fugæ, mortes ſeruorum, incendia, luctus
Affligunt hominem. tam miſer, & futuit.

Ad Diadumenum. XXXIV.

Baſia da nobis, Diadumene, preſſa. quot inquis?
Oceani fluctus me numerare iubes:
Et maris Ægæi ſparſas per litorá conchas,
Et quæ Cecropio monte vagantur apes:
Quæque ſonant pleno vocéſque, manúſque the.
Cùm populus ſubiti Cæſaris ora videt.
Nolo quot arguto dedit exorata Catullo
Leſbia: pauca cupit, qui numerare poteſt.

Ad Cæcilianum. XXXV.

Septem clepſydras magna tibi voce petenti
Arbiter inuitus, Cæciliane, dedit.
At tu multa diu dicis: vitreíſque tepentem
Ampullis potas ſemiſupinus aquam.
Vt tandem ſaties vocémque, ſitímque, rogamus,
Iam de clepſydra, Cæciliane, bibas.

Ad Papilum. XXXVI.

Mentula tam magna eſt, tantus tibi Papile naſus:
Vt poſſis, quoties arrigis, olfacere.

In Charinum. XXXVII.

Secti podicis vſque ad vmbilicum,
Nullas relliquias habet Charinus:
Et prurit tamen vſque ad vmbilicum.
O quanta ſcabie miſer laborat!
Culum non habet, eſt tamen cinædus.

De filio Reguli. XXXIIX.

Adſpicis vt paruus, nec adhuc trieteride plenæ
Regulus auditum laudat & ipſe patrem?
Maternóſque ſinus viſo genitore relinquat,
Et patrias laudes ſentiat eſſe ſuas?
Iam clamor centúmque viri, denſúmque coronæ
Vulgus, & infanti Iulia tecta placent.
Acris equi ſoboles magno ſic puluere gaudet.
Sic vitulus molli prælia fronte cupit.
Di ſeruâte, precor, matri ſua vota, patrique,
Audiat vt natum Regulus, illa duos.

In Cinnam. XXXIX.

Pater ex Marulla, Cinna, factus es ſeptem,
Non liberorum. namque nec tuus quiſquam,

Nec eſt amici, filiúſue vicini:
Sed in grabatis, tegetibúſque concepti
Materna produnt capitibus ſuis furta.
Hic qui retorto crine Maurus incedit,
Sobolem fatetur eſſe ſe Cogiſantræ.
At ille ſima nare, turgidis labris,
Ipſa eſt imago Pannici paleſtritæ,
Piſtoris eſſe tertium quis ignorat?
Quicumque lippum nouit, & videt Damam?
Quartus cinæda fronde, candido vultu,
Ex concubino natus eſt tibi Lygdo:
Præcide, ſi vis filium, nefas non eſt.
Hunc verò acuto capite, & auribus longis,
Quæ ſic mouentur, vt ſolent aſellorum,
Quis morionis filium neget Gyrthæ?
Duæ ſorores, illa nigra, & hæc rufa
Croti choraule, villicíque ſunt Carpi.
Iámque hybridarum grex tibi foret plenus,
Si ſpado Coreulus, Dindymúſque non eſſet?

Ad Lycorim. XL.

Fœmina præferri potuit tibi nulla Lycori:
  Præterri Glyceræ fœmina nulla poteſt.
Hæc erit hoc, quod tu: tu non potes eſſe, quod hæc eſt.
  Tempora quid faciunt? hanc volo, te volui.

In raucum poëtam colla lanâ tegentem. XLI.

Qui recitat lanâ fauces, & colla reuinctus,
  Hic ſe poſſe loqui, poſſe tacêre negat.

De Etruſci thermis. XLII.

Etruſci niſi thermulis lauêris,
Illotus morieris Oppiane.

Nullæ

Nullæ ſic tibi blandientur vndæ,
Nec fontes Aponi rudes puellis,
Non mollis Sinueſſa, feruidíque
Fluctus Paſſeris, aut ſuperbus Anxur,
Non Phœbi vada, principéſque Baiæ.
Nuſquam tam nitidum micat ſerenum:
Lux ipſa eſt ibi longior, diéſque
Nullo tardius à loco recedit.
Siccos pinguis onyx anhelat æſtus.
Illic Taygeti virent metalla,
Et certant vario decore ſaxa
Quæ Phryx, & Libys altius cecîdit,
Et flamma tenui calent Ophitæ.
Ritus ſi placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore,
Cruda virgine, Martiaque mergi:
Quæ tam candida, tam ſerena lucet,
Vt nullas ibi ſuſpiceris vndas,
Et credas vacuam nitêre Lygdon.
Non attendis, & aure me ſupina,
Iam dudum quaſi negligenter audis.
Illotus moriêris, Oppiane.

Ad Caſtricum. XLIII.

Dum tibi fœlices indulgent, Caſtrice, Baiæ:
  Canáque ſulfureis nympha natatur aquis:
Me Nomentani confirmant otia ruris,
  Et caſa iugeribus non oneroſa ſuis.
Hîc mihi Baiani Soles, mollíſque Lucrinus:
  Hîc noſtræ mihi ſunt, Caſtrice, diuitiæ.

Quondam laudatas quocumq́ue libebat ad vndas
  Currere, nec longas pertimuiſſe vias.
Nunc vrbi vicina iuuant, facileſque receſſus,
  Et ſatis eſt, pigro ſi licet eſſe mihi.

In Calliodorum. XLIV.

Feſtiuè credis te, Calliodore, iocari,
  Et ſolum multo permaduiſſe ſale.
Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes,
  Sic te conuiuam poſſe placêre putas.
At ſi ego non bellè, ſed verè dixero quiddam:
  Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

In Lectoriam. XLV.

Luſiſtis, ſatis eſt: laſciui nubite cunni.
  Permiſſa eſt vobis non niſi caſta Venus.
Hæc eſt caſta Venus? nubit Lectoria Lygdo:
  Turpior vxor erit, quàm modò mœcha fuit.

Ad Catianum. XLVI.

Vapulat aſſiduo Veneti quadriga flagello,
  Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Ad Hiantida nympham. XLVII.

Nympha, mei Stellæ quæ fonte domeſtica puro
  Laberis, & domini gemmea tecta ſubis:
Siue Numæ coniux Triuiæ te miſit ab antro:
  Siue Camœnarum de grege nona venis:
Exſoluit votis hac ſe tibi virgine porca
  Marcus, furtiuam quòd bibit æger aquam.
Tu contenta meo iam crimine, gaudia fontis.
  Da ſecura tui: ſit mihi ſana ſitis.

In Pomponium. XLIIX.

Quòd tam grande ſophos clamat tibi turba togata?
Non tu, Pomponi, cœna diſerta tua eſt.

De Priapo. XLIX.

Non ſum de fragili dolatus vlmo:
Nec quæ ſtat rigida ſupina vena,
De ligno mihi quolibet columna eſt.
Sed viua generata de cupreſſo.
Quæ nec ſæcula centies peracta,
Nec longæ cariem timet ſenectæ.
Hanc, tu quiſquis es ô malus, timeto:
Nam ſi vel minimos manu rapaci
Hoc de palmite læſeris racemos:
Naſcetur, licet hoc velis negare,
Inſerta tibi ficus in cupreſſo.

De Theleſino. L.

Cùm coleret puros pauper Theleſinus amicos,
Errabat gelida ſordidus in togula.
Obſcenos poſtquam cœpit curare cinædos,
Argentum, menſas, prædia, ſolus emit.
Vis fieri diues Bithynice? conſcius eſto.
Nil tibi, vel minimum. baſia pura dabunt.

Ad Lupercum. LI.

Quòd conuiuaris ſine me tam ſæpe Luperce:
Inueni, noceam qua ratione tibi.
Iraſcar, licet vſque voces, mittáſque, rogéſque.
Quid facies? inquis. quid faciam? veniam.

Epitaphium Pantagathi. LII.

Hoc iacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus, domini cura, dolórque ſui,

Vix tangente vagos ferro reſecare capillos
Doctus & hirſutas excoluiſſe genas.
Sis licet, inde ſibi tellus placata, leuiſque,
Artificis leuior non potes eſſe manu.

De Andragora. LIII.

Lotus nobiſcum eſt hilaris, cœnauit & idem:
Inuentus mâne eſt mortuus Andragoras.
Tam ſubitæ mortis cauſſam, Fauſtine, requiris?
In ſomnis medicum viderat Hermocratem.

De Sextiliano. LIV.

Tantos, & tantas ſi dicere Sextilianum
Aule vetes: iunget vix tria verba miſer.
Quid ſibi vult? inquis. dicam, quid ſuſpicer eſſe:
Tantos, & tantas Sextilianus amat.

In Coracinum. LV.

Quòd ſemper caſiáque, cinnamóque,
Et nido niger alitis ſuperbæ
Fragras plumbea Niceroniana,
Rides nos, Coracine, nil olentes:
Malo, quàm bene olêre, nil olêre.

In Charidemum. LVI.

Quòd tibi crura rigent ſetis, & pectora villis:
Verba putas famæ te, Charideme, dare.
Exſtirpa, mihi crede, pilos de corpore toto,
Téque pilare tuas teſtificare nates.
Quæ ratio eſt? inquis. ſcis multos dicere multa.
Fac, prædicari te, Charideme putent.

In Phœbum. LVII.

Mentiris fictos vnguento, Phœbe, capillos,
Et tegitur pictis ſordida calua comis.

Tonſorem capiti non eſt adhibere neceſſum:
Radere te melius ſpongia, Phœbe, poteſt.

Ad Aulum Pudentem. LIIX.

Cernere Parrhaſios dum te iuuat, Aule, Triones
Cominus & Scythici ſidera ferre poli.
O quàm pæne tibi Stygias ego raptus ad vndas
Elyſiæ vidi nubila fuſca plagæ!
Quamuis laſſa tuos quærebant lumina vultus,
Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores
Stamina, nec ſurdos vox habet iſta deos:
Soſpite me ſoſpes Latias reuehêris ad vrbes,
Et referes pili præmia clarus eques.

In Baccaram. LIX.

Et dolet, & queritur, ſibi non contingere frigus
Propter ſexcentas Baccara gauſapinas:
Optat & obſcuras luces, ventóſque, niuéſque:
Odit & hibernos, ſi tepuêre, dies.
Quid fecêre mali noſtræ tibi, ſæua, lacernæ?
Tollere de ſcapulis quas leuis aura poteſt?
Quanto ſimplicius, quanto eſt humanius illud:
Menſe vel Auguſto ſumere gauſapinas?

De Pompillo. LX.

Rem factam Pompillus habet, Fauſtine, legêtur:
Et nomen toto ſparget in orbe ſuum.
Sic leue flauorum valeat genus Vſipiorum,
Quiſquis & Auſonium non amat imperium.
Ingenioſa tamen Pompilli ſcripta feruntur:
Sed famæ non eſt hoc, mihi crede, ſatis.

Quàm multi tineas paſcunt, blattáſque diſerti!
Et redimunt ſoli carmina docta coci!
Neſcio quid plus eſt, quod donat ſæcula chartis,
Victurus Genium debet habere liber.

In inuidum. LXI.

Laudat, amat, cantat noſtros mea Roma libellos:
Méque ſinus omnis, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, ſtupet, oſcitat, odit.
Hoc volo: nunc nobis carmina noſtra placent.

Ad Apianum. LXII.

Amiſit pater vnicum Silanus,
Ceſſas mittere munera Apiane?
Heu crudele nefas, malæque Parcæ,
Cuius vulturis hoc erit cadauer?

Ad Marianum. LXIII.

Scis te captari: ſcis hunc, qui captat, auarum:
Et ſcis qui captat, quid, Mariane, velit:
Tu tamen hunc tabulis hæredem, ſtulte, ſupremis
Scribis, & eſſe tuo vis, furioſe, loco.
Munera magna quidem miſit, ſed miſit in hamo.
Et piſcatorem piſcis amare poteſt?
Hiccine deflebit vero mea fata dolore?
Si cupis, vt ploret: des Mariane, nihil.

In detractorem. LXIV.

Cùm ſit nec rigida Fabiorum gente creatus,
Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
Hirſuta peperit rubicunda ſub ilice coniux:
Sed patris ad ſpeculum tonſi, matríſque togatæ
Filius, & ſponſam poſſit te ſponſa vocare:
Emendare meos, quos nouit fama, libellos,

Et tibi permittis fœlices carpere nugas:
Has inquam nugas, quibus aurem aduertere totam
Non aſpernantur proceres vrbíſque, foríque:
Quas & perpetui dignantur ſcrinia Sili,
Et repetit toties facundo Regulus ore,
Quique videt propiùs magni certamina Circi
Laudat Auentinæ vicinus Sura Dianæ:
Ipſe etiam tanto dominus ſub pondere rerum
Non dedignatur bis, térque reuoluere Cæſar.
Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minerua
Acrius & tenues fixerunt pectus Athenæ.
Ne valeam, ſi non multo ſapit alius iſtud:
Quid cum panticibus laxis, & cum pede grandi,
Et rubro pulmone vetus, nasíſque timendum,
Omnia crudelis Lanius per compita portat.
Audes præterea, quos nullus nouerit, in me
Scribere verſiculos, miſeras & perdere chartas:
At ſi quid noſtræ tibi bilis inuſſerit ardor,
Viuet & hærebit, totóque legêtur in orbe.
Stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte:
Sed miſerere tui, rabido nec perditus ore
Fumantem naſum viui tentaueris vrſi.
Sit placidus licet, & lambat digitóſque, manúſque,
Si dolor, & bilis, ſi iuſta coëgerit ira,
Vrſus erit: vacua dentes in pelle fatiges,
Et tacitus quæras, quam poſſit rodere carnem.

Ad Tuccam. LXV.

Hexametris epigramma facis, ſcio dicere Tuccam,
Tucca ſolet fieri denique Tucca licet.

Sed tamẽ hoc longũ eſt, ſolet hoc quoque Tucca licêre,
Si breuiora probas, diſticha ſola legas.
Conueniat nobis, vt fas, epigrammata longa
Sit tranſire tibi: ſcribere Tucca mihi.

De præcone puellam vendente. LXVI.

Famæ non nimium bonæ puellam.
Quales in media ſedent Subura,
Vendebat modò præco Gellianus.
Paruo cum pretio diu liceret,
Dum puram cupit approbare cunctis:
Attraxit prope ſe manu negantem:
Et bis, térque, quatérque baſiauit.
quid profecerit oſculo, requiris?
Sexcentos modò qui dabat, negauit.

Ad Pannicum. LXVII.

Cur tantùm eunuchos habeat tua Gellia, quæris
Pannice? vult futui, Gellia non párere.

De morte Eutychi pueri. LXIIX.

Flete nefas, veſtrum, ſed toto flete Lucrino
Naiades, & luctus ſentiat ipſa Thetis.
Inter Baianas raptus puer occidit vndas
Eutychus: ille tuum, Caſtrice, dulce latus.
Hic tibi curarum ſocius, blandúmque leuamen;
Hic amor, hic noſtri vatis Alexis erat.
Numquid te vitreis nudum laſciua ſub vndis
Vidit, & Alcidæ nympha remiſit Hylam?
An dea fœmineum iam negligit Hermaphroditum,
Amplexu teneri ſolicitata viri?
Quidquid id eſt, ſubitæ quæcúmque eſt cauſſa rapinæ,
Sit precor & tellus mitis, & vnda tibi.

De Baſſa. LXIX.

Non miror, quòd potat aquam tua Baſſa, Catulle:
Miror, quòd Baſſi filia potat aquam.

Ad Martianum. LXX.

Sexageſima, Martiane meſſis
Acta eſt, & puto iam ſecunda Cottæ,
Nec ſe tædia lectuli calentis
Expertum meminit die vel vno.
Oſtendit digitum, ſed impudicum,
Alconti, Daſióque, Symmachóque.
At noſtri bene computentur anni,
Et quantùm tetricæ tulêre febres,
Aut languor grauis, aut mali dolores,
A vita meliore ſeparentur:
Infantes ſumus, & ſenes videmur.
Ætatem Priamíque, Neſtoríſque
Longam qui putat eſſe, Martiane,
Multùm decipitúrque, fallitúrque.
Non eſt viuere, ſed valêre, vita.

De Thelesina. LXXI.

Edere laſciuos ad Bætica cruſmata geſtus,
Et Gaditanis ludere docta modis.
Tendere quæ tremulum Pelian, Hecubæque maritum
Poſſet ad Hectoreos ſolicitare rogos.
Vrit, & excruciat dominum Theleſina priorem,
Vendidit ancillam, nunc redimit dominam.

De Cilice fure. LXXII.

Fur notæ nimium rapacitatis
Compilare Cilix volebat hortum:
Ingenti ſed erat, Fabulle in horto

Præter marmoreum nihil Priapum,
Dum non vult vacua manu redire;
Ipſum ſurripuit Cilix Priapum.

De Priapo. LXXIII.

Non rudis indocta fecit me falce colonus.
Diſpenſatoris nobile cernis opus.
Nam Ceretani cultor notiſſimus agri
Hos Hilarus colles, & iuga læta tenet.
Adſpice, quàm certo videar non ligneus ore,
Nec deuota focis inguinis arma geram:
Sed mihi perpetua numquam moritura cupreſſo
Phidiaca rigeat mentula digna manu.
Vicini, moneo, ſanctum celebrâte Priapum,
Et bis ſeptenis parcite iugeribus.

Ad Eſculanum. LXXIV.

Medio recumbit imus ille qui lecto
Caluam Triphilem ſegmentatus vnguento,
Foditque tonſis ora laxa lentiſcis:
Mentitur Eſculane: non habet dentes.

In Pontiam. LXXV.

Cùm mittis turdúmque mihi, quadrámue placentæ
Siue femur leporis, ſiue quid his ſimile,
Buccellas miſiſſe tuas te, Pontia, dicis.
Has ego nec mittam, Pontia, ſed nec edam:

Epitaphium Fuſci. LXXVI.

Ille ſacri lateris cuſtos, Martíſque togati,
Credita cui ſummi caſtra fuere ducis:
Hic ſitus eſt Fuſcus, licet hoc fortuna fateri,
Non timet hoſtiles iam lapis iſte minas.

Grande iugum domitâ Dacus ceruice recepit,
Et famulum victrix poſſidet vmbra nemus.

In Afrum. LXXVII.

Cùm ſis tam pauper, quàm nec miſerabilis Irus;
Tam iuuenis, quàm nec Parthenopæus erat;
Tam fortis, quàm nec, cùm vinceret, Artemidorus;
Quid te Cappadocum ſex onus eſſe iuuat?
Rideris, multóque magis traduceris, Afer,
Quàm nudus medio ſi ſpatiêre foro.
Non aliter monſtratur Atlas cum compare mulo,
Quæque vehit ſimilem bellua nigra Libyn.
Inuidioſa tibi quàm ſit lectica, requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

Ad Aulum de luſco. LXXIIX.

Potor nobilis, Aule, lumine vno
Luſcus Phryx erat, alteróque lippus:
Huic dicit medicus, bibas caueto
Vinum: ſi biberis; nihil videbis.
Ridens Phryx oculo, valebis, inquit.
Miſceri ſibi protinus deunces,
Sed crebros iubet: exitum requiris?
Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

Ad Lupum. LXXIX.

Triſtis es, & fœlix ſciat hoc fortuna, caueto:
Ingratum dicet te, Lupe, ſi ſcierit.

De roſis ad Cæſarem miſsis. LXXX.

Vt noua dona tibi, Cæſar, Nilotica tellus
Miſerat hibernas ambitioſa roſas:
Nauita deriſit Pharios Memphiticus hortos,
Vrbis vt intrauit limina prima tuæ.

Tantus veris honos, & odoræ gratia Floræ,
Tantáque Pæſtani gloria ruris erat.
Sic quacumque vagus, greſſúmque, oculóſque ferebat,
Textilibus ſertis omne rubebat iter.
At tu Romanæ iuſſus iam cedere brumæ,
Mitte tuas meſſes, accipe, Nile, roſas.

In Charidemum. LXXXI.

Iratus tamquam populo, Charideme, lauâris:
Inguina ſic toto ſubluis in ſolio.
Nec caput hic vellem, ſic te, Charideme, lauâre:
Et caput ecce lauas: inguina malo laues.

Ad Rufum. LXXXII.

Quidam me modò, Rufe, diligenter
Inſpectum, velut emtor, aut laniſta
Cùm vultu, digitóque ſubnotaſſet,
Túne es, túne, ait, ille Martialis,
Cuius nequitias, iocóſque nouit
Aurem qui modò non habet ſeueram?
Subriſi modicè: leuique nutu
Me, quem dixerat eſſe, non negaui.
Cur ego, inquit, habes malas lacernas?
Reſpondi: quia ſum malus poëta.
Hoc ne ſæpius accidat poëtæ,
Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

Ad Cæſarem Domitianum. LXXXIII.

Quantùm ſolicito fortuna parentis Etruſco:
Tantùm, ſumme ducum, debet vterque tibi.
Nam tu miſſa tua reuocaſti fulmina dextra:
Hos cuperem mores ignibus eſſe Iouis.

Si tua ſit, ſummo Cæſar, natura tonanti,
Vtetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc vtrumque tui teſtatur Etruſcus,
Eſſe quod & comiti contigit, & reduci.

De Philippo. LXXXIV.

Octaphoro, ſanus portatur, Auite, Philippus:
Hunc tu ſi ſanum credis, Auite, furis.

Flet mortem Rufi. LXXXV.

Editus eſt ſextus ſine te mihi, Rufe, Camœnis:
Nec te lectorem ſperat amice liber.
Impia Cappadocum tellus, & numine læuo
Viſa tibi, cineres reddit, & oſſa patri.
Funde tuo lacrymas, orbata Bononia Rufo:
Et reſonet tota planctus in Æmilia.
Heu qualis pietas! heu quàm breuis occidit ætas!
Viderat Alphei præmia quinque modo.
Pectore tu memori noſtros euoluere luſus:
Tu ſolitus noſtros, Rufe, tenêre iocos.
Accipe cum fletu mœſti breue carmen amici,
Atque hæc abſentis iura fuiſſe puta.

In bibentes aquam. LXXXVI.

Setinum, dominæque niues, denſíque trientes,
Quando ego vos, medico non prohibente, bibam?
Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,
Qui mauult hæres diuitis eſſe Midæ.
Poſſideat Libycas meſſes, Hermúmque, Tagúmque,
Et potet calidam qui mihi laudat aquam.

Ad Cæſarem. LXXXVII.

Di tibi dent, & tu Cæſar quæcumque merêris:
Di mihi dent, & tu, quæ volo, ſi merui.

Ad Cæcilianum. LXXXIIX.

Mâne ſalutaui vero te nomine caſu:
Nec dixi dominum, Cæciliane, meum.
Quanti libertas conſtet mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abſtulit illa mihi.

De Panareto potore. LXXXIX.

Cùm peteret ſeram media iam nocte matellam
Arguto madidus pollice Panaretus:
Spoletina data eſt, ſed quam ſiccauerat ipſe:
Nec fuerat ſoli tanta lagena ſatis
Ille fide ſumma teſtæ ſua vina remenſus
Reddidit œnophori pondera plena ſui.
Mirâris, quantum biberat, cœpiſſe lagenam?
Deſine mirâri Rufe: merum biberat.

De Gellia. XC.

Mœchum Gellia non habet, niſi vnum.
Turpe eſt hoc magis, vxor eſt duorum.

In Zoilum. XCI.

Sancta ducis ſummi prohibet cenſura, vetátque
Mœchari, gaude Zoile, non futues.

In Amianum. XCII.

Cælatus tibi cùm ſit, Amiane,
Serpens in patera Myronis arte:
Vaticana bibis: bibis venenum.

De Thaide. XCIII.

Tam malè Thais olet, quàm non fullonis auari
Teſta vetus, media ſed modò fracta via.
Non ab amore recens hircus, non ora leonis,
Non detracta cani Tranſtiberina cutis.

Pullus abortiuo nec cùm putreſcit in ouo,
  Amphora corrupto nec vitiata garo.
Virus vt hoc alio fallax permutet odore,
  Depoſita quoties balnea veſte petit:
Pſilotro nitet, aut acida latet oblita creta:
  Aut tegitur pingui térque quatérque faba.
Cùm bene ſe tutam per fraudes mille putauit:
  Omnia cùm fecit, Thaida, Thais olet.

De Calpetiano. XCIV.

Ponuntur ſemper chryſendeta Calpetiano:
  Siue foris, ſeu cùm cœnat in vrbe domi.
Sic etiam in ſtabulo ſemper, ſic cœnat in agro.
  Non habet ergo aliud? non habet immo ſuum.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER VII.

Ad loricam Domitiani. I.

ACCIPE belligeræ crudum thoraca Mineruæ,
  Ipſa Meduſææ quem timet ira deæ.
Dum vacat hæc, Cæſar, poterit lorica vocari:
  Pectore cùm ſacro ſederit, Ægis erit.
In via Sarmaticis domini lorica ſagittis,
  Et Martis Getico tergore fida magis:
Quam vel ad Ætolæ ſecuram cuſpidis ictus,
  Texuit innumeri lubricus vnguis apri.

Felix ſorte tua es: ſacrum cui tangere pectus.
Fas erit, & noſtri mente calêre dei.
I comes, & magnos illæſa merêre triumphos,
Palmatæque ducem, ſed citò, redde togæ.

Ad Pontilianum. II.

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane libellos?
Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

De Oppiano. III.

Eſſet, Caſtrice, cùm mali coloris,
Verſus ſcribere cœpit Oppianus.

Ad Cæſarem Domitianum. IV.

Si deſiderium, Cæſar, populique, patrúmque,
Reſpicis, & Latiæ gaudia vera togæ,
Redde deum votis poſcentibus: inuidet hoſti
Roma ſuo, veniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius videt ille; tuóque
Terretur vultu barbarus, & fruitur.

De fama reditus Domitiani. V.

Ecquid hyperboreis ad nos conuerſus ab oris
Auſonias Cæſar iam parat ire vias?
Certus abeſt auctor, ſed vox hoc nuntiat omnis.
Credo tibi, verum dicere, Fama, ſoles.
Publica victrices teſtantur gaudia chartæ:
Martia laurigerâ cuſpide pila virent.
Rurſus io magnos clamat tibi Roma triumphos,
Inuictúſque tua Cæſar, in vrbe ſonas.
Sed iam lætitiæ quò ſit fiducia maior,
Sarmaticæ laurus nuntius ipſe veni.

Ad Cæſarem Domitianum. VI.

Hiberna quamuis Arctos, & rudis Peuce,

Et

Et vngularum pulſibus calens Iſter,
Fractuſque cornu iam ter improbo Rhenus,
Teneat domantem regna perfidæ gentis,
Te ſumme mundi rector, te parens orbis:
Abeſſe noſtris non tamen potes votis.
Illic & oculis,& animis ſumus, Cæſar,
Adeóque mentes omnium tenes vnus,
Vt ipſa magni turba neſciat Circi,
Vtrúmne currat Paſſerinus, an Tigris.

De reditu Domitiani. VII.

Nunc hilares, ſi quando mihi, nunc ludite Muſæ:
 Victor ab Othryſio redditur orbe deus.
Certa facis populi tu primus vota, December:
 Iam licet ingenti dicere voce, venit.
Fœlix ſorte tua, poteras non cedere Iano,
 Gaudia ſi nobis, quæ dabat ille, dares.
Feſta coronatus ludet conuicia miles,
 Inter laurigeros cùm comes ibit equos.
Fas audire iocos, leuioráque carmina, Cæſar,
 Sit tibi: ſi luſus ipſe triumphus amat.

De Caſſelio. IIX.

Cùm ſexaginta numeret Caſſelius annos,
 Ingenioſus homo eſt: quando diſertus erit?

In Olum. IX.

Pædicatur Oros, fellat Linus, Ole quid ad te?
 De cute quid faciat ille, vel illa ſua?
Centenis futuit Matho millibus, Ole quid ad te?
 Non tu propterea, ſed Matho pauper erit.
In lucem cœnat Sertorius, Ole quid ad te?
 Cùm liceat tota ſtertere nocte tibi.

Septingenta Tito debet Lupus, Ole quid ad te?
 Aſſem ne dederis, credideríſue Lupo.
Illud diſſimulas, ad te quod pertinet Ole:
 Quódque magis curæ conuenit eſſe tuæ.
Pro togula debes; hoc ad te pertinet Ole.
 Quadrantem nemo iam tibi credet: & hoc.
Vxor mœcha tibi eſt. hoc ad te pertinet, Ole.
 Poſcit iam dotem filia grandis: & hoc.
Dicere quindecies poteram, quid pertinet ad te:
 Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

Ad Pudentem. X.

Cogis me calamo, manúque noſtra
Emendare meos, Pudens, libellos.
O quàm me nimium probas, amáſque,
Qui vis archetypas habere nugas!

Ad Fauſtinum. XI.

Sic me fronte legat dominus, Fauſtine, ſerena,
 Excipiátque meos qua ſolet aure iocos:
Vt mea nec iuſtè quos odit, pagina lædit,
 Et mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodeſt, cupiant cùm quidam noſtra videri,
 Si qua Lycambeo ſanguine tela madent?
Vipereúmque vomant noſtro ſub nomine virus,
 Qui Phœbi radios ferre, diémque negant?
Ludimus innocuis verbis, hoc iuro potentis
 Per genium famæ, Caſtalidúmque gregem:
Pérque tuas aures magni mihi numinis inſtar,
 Lector inhumana liber ab inuidia.

De Lycoride. XII.

Dum Tiburtinis albeſcere collibus audit
Antiqui dentis fuſca Lycoris ebur,
Venit in Herculeos colles: quid Tiburis alti
Aura valet? paruo tempore nigra redit.

De ſua puella. XIII.

Accidit infandum noſtræ ſcelus, Aule, puellæ:
Amiſit luſus, deliciáſque ſuas:
Non quales teneri plorauit amica Catulli
Leſbia, nequitiis paſſeris orba ſui,
Vel Stellæ cantata meo, quam fleuit, Hiantis,
Cuius in Elyſio nigra columba volat.
Lux mea non capitur nugis, nec amoribus iſtis,
Nec dominæ pectus talia damna mouent.
Bis denos puerum numerantem perdidit annos,
Mentula cui non dum ſeſquipedalis erat.

Ad Arginum puerum. XIV.

Quis puer hic nitidis abſiſtit Hiantidos vndis,
Et fugit ad dominam Naiada? numquid Hylas?
O bene, quòd ſilua colitur Tirynthius iſta,
Et quòd amatrices tam propè ſeruat aquas.
Securus licet hos fontes, Argine, miniſtres:
Nil faciunt nymphæ: ne velit ipſe, caue.

Ad Regulum. XV.

Aera domi non ſunt. ſuper eſt hoc, Regule, tantùm,
Vt tua vendamus munera: numquid emis?

Ad bibliothecam Iulij Martialis. XVI.

Ruris bibliotheca delicati,
Vicinam videt vnde lector vrbem,
Inter carmina ſanctiora ſi quis

Laſciuæ fuerit locus Thaliæ,
Hos nido licet inſeras vel imo,
Septem quos tibi miſimus libellos
Auctoris calamo ſui notatos:
Hæc illis pretium facit litura.
At tu munere dedicata paruo,
Quæ cantaberis orbe nota toto:
Pignus pectoris hoc mei tuere
Iuli bibliotheca Martialis.

In Gallam. XVII.

Cùm tibi ſit facies, de qua nec fœmina poſſit
Dicere, cùm corpus nulla litura notet:
Cùm te tam rarus cupiat, repetátque fututor,
Miràris vitium eſt non leue, Galla, tibi.
Acceſſi quoties ad opus, miſtíſque mouemur
Inguinibus: cunnus non tacet, ipſa taces.
Di facerent vt tu loquerêris, & ip e taceret:
Offendor cunni garrulitate tui.
Pedere te mallem: namque hoc nec inutile dicit
Symmachus, & riſum res mouet iſta ſimul.
Quis ridere poteſt fatui poppyſmata cunni:
Cùm ſonat hic, cui non mentula, menſque cadit?
Dic aliquid ſaltem, clamoſóque obſtrepe cunno.
Et ſi adeò muta es, diſce vel inde loqui.

De fragmento Argus. XIIX.

Fragmentum, quod vile putas, & inutile lignum,
Hæc fuit ignoti prima carina maris.
Quam nec Cyaneæ quondam potuêre ruinæ
Frangere, nec Scythici triſtior vnda freti,

Sæcula vicèrunt: ſed quamuis ceſſerit annis,
Sanctior eſt ſalua parua tabella rate.

In Sanctram. XIX.

Nihil eſt miſerius, nec guloſius Sanctra,
Rectam vocatus cùm recurrit ad cœnam,
Quam tot diebus, noctibúſque captauit:
Ter poſcit apri glandulas, quater lumbum,
Et vtramque coxam leporis, & duos armos:
Nec erubeſcit peierare de turdo,
Et oſtreorum rapere liuidos cirros.
Dulci placenta ſordidam linit mappam.
Illic & vuæ collocantur ollares,
Et punicorum pauca grana malorum,
Et excauatæ pellis indecens vuluæ,
Et lippa ficus, debiliſque boletus.
Sed mappa cùm iam mille rumpitur furtis,
Roſos tepenti ſphondylos ſinu condit,
Indeuorato capite turturem, truncum
Colligere longa turpe nec pudet dextra
Analecta, quidquid & canes reliquêrunt.
Nec eſculenta ſufficit gulæ præda,
Miſto lagenam replet ad pedes vino.
Hæc per ducentas cùm domum tulit ſcalas,
Séque obſerata clauſit anxius cella,
Guloſus ille, poſtero die vendit.

De natali Lucani. XX.

Hæc eſt illa dies, quæ magni conſcia partus,
Lucanum populis, & tibi Polla dedit.
Heu Nero crudelis, nullaque inuiſior vmbra:
Debuit hoc ſaltem non licuiſſe tibi.

De eodem. XXI.

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
Lux redit: Aonidum turba fauête ſacris.
Hæc meruit, cùm te terris Lucane dediſſet,
Mixtus Caſtaliæ Bætis vt eſſet aquæ.

De eodem ad Phœbum. XXII.

Phœbe veni; ſed quantus eras, cùm bella canenti
Ipſe dares Latiæ plectra ſecunda Lyræ.
Quid tanta pro luce precer? tu Polla maritum
Sæpe colas, & ſe ſentiat ipſe coli.

In maledicum. XXIII.

Cum Iuuenale meo quæ me committere tentas,
Quid non audebis perfida lingua loqui?
Te fingente nefas, Pyladem odiſſet Oreſtes:
Theſea Pirithoi deſtituiſſet amor.
Tu Siculos fratres, & maius nomen Atridas,
Et Ledæ poteras diſſociare genus.
Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor auſis,
Vt facias illud, quod, puto, lingua facit.

In malum poëtam. XXIV.

Dulcia cùm tantùm ſcribas epigrammata ſemper,
Et ceruſſata candidiora cute:
Nulláque mica ſalis; nec amari fellis in illis
Gutta ſit: ô demens, vis tamen illa legi!
Nec cibus ipſe iuuat morſu fraudatus aceti;
Nec grata eſt facies, cui gelaſinus abeſt.
Infanti melimela dato, fatuáſque mariſcas;
Nam mihi, quæ nouit pungere, Chia ſapit.

Scazonta mittit ad Apollinarem. XXV.

Apollinarem conueni meum, Scazon,

Et ſi vacabit, ne moleſtus accedas,
Hoc qualecumque, cuius aliqua pars ipſe eſt,
Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
Si te receptum fronte videris tota,
Noto rogabis vt fauore ſuſtentet.
Quanto mearum ſcis amore nugarum
Flagret: nec ipſe plus amare te poſſum.
Contra malignos eſſe ſi cupis tutus,
Apollinarem conueni meum, Scazon.

De apro à ſe occiſo. XXVI.

Tuſcæ glandis aper populator, & ilice multa
Iam piger, Ætolæ fama ſecunda feræ,
Quem meus intrauit ſplendenti cuſpide culter,
Præda iaces noſtris inuidioſa focis.
Pingueſcant madidi læto nidore Pœnates,
Flagret & exciſo feſta culina iugo.
Sed coquus ingentem piperis conſumet aceruum,
Addet & arcano miſta Falerna garo.
Ad dominum redeas: noſter te non capit ignis
Conturbator aper. vilius eſurio.

Ad Fuſcum. XXVII.

Sic Tiburtinæ creſcat tibi ſilua Dianæ,
Et properet cæſum ſæpe redire nemus.
Nec Tarteſſiacis Pallas tua, Fuſce, trapetis
Cedat, & immodici dent bona muſta lacus.
Sic fora mirentur, ſic te pallatia laudent,
Excolat & geminas plurima palma fores:
Otia dum medius præſtat tibi parua December,
Excipe, ſed certa quos legis aure iocos.

Scire licet verum, res eſt hæc ardua: ſed tu
Quod tibi vis dici, dicere, Fuſce, potes.

Ad Teſtilum puerum. XXIIX.

Teſtile Victoris tormentum dulce Voconi,
Quo nemo eſt toto notior orbe puer:
Sic etiam poſitis formoſus amêre capillis,
Et placeat vati nulla puella tuo:
Pauliſper domini doctos ſepone libellos,
Carmina Victori dum lego pauca tuo:
Et Mecœnati Maro cùm cantaret Alexim,
Nota tamen Marſi fuſca Melænis erat.

In Cæliam. XXIX.

Das Cattis, das Germanis, das Cælia Dacis:
Nec Cilicum ſpernis, Cappadocúmque toros;
Et tibi de Pharia Memphiticus vrbe fututor,
Nauigat à rubris & niger Indus aquis:
Nec recutitorum fugis inguina Iudæorum,
Nec te Sarmatico tranſit Alanus equo.
Qua ratione facis, cùm ſis Romana puella,
Quòd Romana tibi mentula nulla placet?

Ad Regulum. XXX.

Raucæ cortis aues, & oua matrum,
Et flauas medio vapore Chias,
Et fetum querulæ rudem capellæ,
Nec iam frigoribus pares oliuas,
Et canum gelidis olus pruinis
De noſtro tibi rure miſſa credis.
O quàm, Regule, diligenter erras.
Nil noſtri niſi me, ferunt agelli.
Quidquid villicus Vmber, aut colonus,

Aut

Aut Tuſci tibi, Tuſculíue mittunt,
Aut rus marmore tertio notatum:
Id tota mihi naſcitur Subura.

Ad Atticum. XXXI.

Attice, facundæ renouas qui nomina gentis,
Nec ſinis ingentem conticuiſſe domum:
Te pia Cecropiæ comitatur turba Mineruæ,
Te ſecreta quies, te ſophos omnis amat.
At iuuenes alios fracta colit aure magiſter,
Et rapit immeritas ſordidus vnctor opes.
Non pila, non follis, non te paganica thermis
Præparat, aut nudi ſtipitis ictus hebes:
Vara, nec iniecto ceromate brachia tendis:
Non harpaſta vagus pulueruIenta rapis:
Sed curris niueas tantùm prope virginis vndas,
Aut vbi Sidonio taurus amore calet.
Per varias arteis, omnis quibus area ſeruit,
Ludere cùm liceat: currere pigritia eſt.

In Cinnam. XXXII.

Sordidior cœno cùm ſit toga, calceus autem
Candidior prima ſit tibi, Cinna, niue:
Deiecto quid inepte pedes perfundis amictu?
Collige Cinna togam, calceus ecce perit.

Ad Seuerum. XXXIII.

Quo poſſit fieri modo, Seuere,
Vt vir peſſimus omnium Charinus
Vnam rem bene fecerit, requiris?
Dicam ſed citò, quid Nerone peius?
Quid thermis melius Neronianis?
Non deeſt protinus ecce de malignis,

Qui ſic rancidulo loquatur ore,
Vt quid tu domini, deique noſtri
Præfers muneribus Neronianas?
Thermas præfero balneis cinædi.

In Matronam. XXXIV.

Inguina ſuccinctus nigra tibi ſeruus aluta
Stat, quoties calidis tota fouêris aquis.
Sed meus, vt de me taceam, Lecania ſeruus
Iudæum nulla ſub cute pondus habet.
Sed nudi tecum iuuenéſque,ſenéſque lauamur.
An ſola eſt ſerui mentula vera tui?
Ecquid fœmineos ſéqueris matrona receſſus?
Secretúſque tua cunne lauaris aqua?

Ad Stellam. XXXV.

Cùm pluuias, madidúmque Iouem perferre negaret,
Et rudis hibernis villa nataret aquis,
Plurima quæ poſſet ſubitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula miſſa tuis.
Horridus ecce ſonat Boreæ ſtridore December:
Stella tegis villam, non tegis agricolam.

Ad Caſtricum de theta. XXXVI.

Noſti moriferum quæſtoris, Caſtrice, ſignum.
Eſt operæ pretium diſcere theta nouum.
Exprimeret quoties rorantem frigore naſum,
Lethalem iuguli iuſſerat eſſe notam:
Turpis ab inuiſo pendebat ſtiria naſo,
Cùm fleret madida fauce December atrox,
Collegæ tenuêre manus; quid plura requiris?
Emungi miſero, Caſtrice, non licuit.

De Polyphemo. XXXVII.

Tantus es, & talis noſtri Polypheme Seueri:
Vt te mirari poſſit & ipſe Cyclops.
Sed nec Scylla minus. quòd ſi fera monſtra duorum
Iunxeris alterius fiet vterque timor.

De Cælio. XXXIIX.

Diſcurſus varios, vagúmque mane,
Et faſtus, & aue potentiorum,
Cùm perferre, patique iam negaret,
Cœpit fingere Cælius podagram.
Quam dum vult nimis approbare veram,
Et ſanas linit, obligátque plantas,
Incedítque gradu laborioſo,
Quantùm cura poteſt, & ars doloris?
Deſit fingere Cælius podagram.

Epitaphium patris Etruſci. XXXIX.

Hîc iacet ille ſenex Auguſta notus in aula,
Pectore non humili paſſus vtrumque deum:
Natorum pietas ſanctis quem coniugis vmbris
Miſcuit: Elyſium poſſidet vmbra nemus.
Occidit illa prior viridi fraudata iuuenta:
Hic propè ter ſenas vidit Olympiadas.
Sed feſtinatis raptum te credidit annis,
Adſpexit lacrymas quiſquis, Etruſce, tuas.

Ad Sempronium Tuccam. XL.

Coſmicos eſſe tibi Semproni Tucca videris:
Coſmica Semproni tam mala, quàm bona ſunt:

Ad Caſtricum. XLI.

Muneribus cupiat ſi quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Caſtrice, carminibus.

Nos ten ues in vtroque ſumus, vincique parati
Inde ſopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quæris?
Alcinoo nullum poma dediſſe putas?

In Cinnam. XLII.

Primum eſt, vt præſtes, ſi quid te Cinna, rogabo:
Illud deinde ſequens, vt citò, Cinna, neges.
Diligo præſtantem: non odi, Cinna, negantem.
Sed tu nec præſtas, nec citò, Cinna negas.

Ad Ouidium. XLIII.

Maximus ille tuus, Ouidi, Cæſonius hic eſt,
Cuius adhuc vultum viuida cera tenet.
Hunc Nero damnauit: ſed tu damnare Neronem
Auſus es, & profugi, non tua fata ſequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exſulis iſti:
Qui modò nolueras conſulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
Et fas eſt cineri me ſupereſſe meo:
Audiet hæc præſens, venturáque turba: fuiſſe
Illi te. Senecæ quod fuit ille ſuo.

Ad eundem. XLIV.

Facundi Senecæ potens amicus,
Caro proximus, aut prior ſereno,
Hic eſt Maximus ille, quem frequenti
Fœlix littera pagina ſalutat:
Hunc tu per Siculas ſecutus vndas,
O nullis Ouidi tacende linguis.
Spreuiſti domini furentis iras.
Miretur Pyladem ſuum vetuſtas,
Hæſit qui comes exſuli parentis.

Quis diſcrimina comparet duorum?
Hæſiſti comes exſuli Neronis.

Ad Priſcum. XLV.

Commendare tuum dum vis mihi carmine munus,
Mæonióque cupis doctiùs ore loqui:
Excrucias multis pariter, me téque diebus:
Et tua de noſtro, Priſce, Thalia placet.
Diuitibus poteris muſas, elegóſque ſonantes
Mittere pauperibus munera pexa dato.

Ad Licinium. XLVI.

Doctorum Licini celeberrime, ſumme virorum,
Cuius priſca graues lingua reduxit auos:
Redderis heu quanto fatorum munere nobis,
Guſtata Lethes pæne remiſſus aqua.
Perdiderant iam vota metum, ſecuráque flebat
Triſtitia: & lacrymis iámque peractus eras.
Non tulit inuidiam taciti regnator Auerni,
Et raptas fatis reddidit ipſe colos.
Scis igitur, quantas hominum mors falſa querelas
Mouerit? & frueris poſteritate tua.
Viue velut rapto, fugitiuáque gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reuerſa diem.

De Annio. XLVII.

Cùm menſas habeat ferè ducentas,
Pro menſis habet Annius miniſtros:
Tranſcurrunt gabatæ, volántque lances.
Has vobis epulas habere lauti.
Nos offendimur ambulante cœna.

Ad Seuerum. XLIIX.

Parua ſuburbani munuſcula mittimus horti;
Faucibus oua tuis: poma, Seuere, gulæ.

Ad fontem Hiantidos. XLIX.

Fons dominæ, regina loci, quo gaudet Hiantis,
Gloria conſpicuæ, deliciúmque domus:
Cùm tua tot niueis ornetur ripa miniſtris,
Et Ganymedeo luceat vnda choro:
Quid facit Alcides ſilua ſacratus in iſta?
Tam vicina tibi cur tenet antra deus?
Numquid nympharum notos obſeruat amores?
Tam multi pariter ne rapiantur Hylæ?

Ad Vrbicum. L.

Mercari noſtras ſi te piget, Vrbice, nugas:
Et laſciua tamen carmina noſſe libet:
Pompeium quæras: & noſti forſitan Auctum,
Vltoris prima Martis in æde ſedet.
Iure madens, varióque togæ limatus in vſu,
Non lector meus hic, Vrbice, ſed liber eſt.
Sic tenet abſentis noſtros, cantátque libellos:
Vt pereat chartis littera nulla meis.
Denique, ſi vellet, poterat ſcripſiſſe videri,
Sed famæ mauult ille fauere meæ.
Hunc licet à decima (nec enim ſatis antè vacâbit)
Solicites: capiet cenula parua duos.
Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille ſonabit:
Et cùm iam ſatis eſt, dixeris, ille leget.

Ad Auctum. LI.

Gratum eſt, quòd Celeri noſtros legis, Aucte, libellos;
Si tamen & Celerem quod legis, Aucte, iuuat.

Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
  Nec fuit in noſtro certior orbe fides.
Maior me tanti reuerentia turbat: & aures
  Non auditoris, iudicis eſſe puto.

In Vmbrum. LII.

Omnia miſiſti mihi Saturnalibus, Vmber,
  Munera, contulerant quæ tibi quinque dies:
Bis ſenos triplices, & dentiſcalpia ſeptem:
  His comes acceſſit ſpongia, mappa, calix,
Semodiúſque fabæ cum vimine Picenarum,
  Et Caletanæ nigra lagena ſapæ:
Paruáque cum canis venerunt coctana prunis,
  Et Libycæ fici pondere teſta grauis,
Vix puto triginta nummorum tota fuiſſe
  Munera, quæ grandes octo tulêre Syri.
Quantò commodius nullo mihi ferre labore
  Argenti potuit pondera quinque, puer?

In Naſidianum. LIII.

Semper mâne mihi de me mera ſomnia narras,
  Quæ moueant animum, ſoliciténtque meum.
Iam prior ad fecem ſed & hæc vindemia venit,
  Exorat noctes dum mihi ſaga tuas.
Conſumpſi ſalſáſque molas, & thuris aceruos:
  Decreuêre greges, dum cadit agna frequens.
Non porcus, non cortis aues, non oua ſuperſunt.
  Aut vigila, aut dormi, Naſidiane, tibi.

In Chreſtum. LIV.

Nulli munera Chreſte ſi remittis,
Nec nobis dederis, remiſeríſque,
Credam te ſatis eſſe liberalem.

Sed ſi reddis Apicio, Lupóque,
Et Gallo, Ticióque, Gellióque,
Lingas non mihi (nam proba & puſilla eſt)
Sed quæ de Solymis venit peruſtis
Damnatam modò mentulam tributis.

Ad Rabirium. LV.

Aſtra polúmque tua cepiſti mente Rabiri:
Parrhaſiam mira qui ſtruis arte domum.
Phidiaco ſi digna Ioui dare templa parauit,
Has petat à noſtro Piſa tonante manus.

De Achilla. LVI.

Caſtora de Polluce Gabinia fecit Achillam:
Pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus.

Ad Gallam. LVII.

Iam ſex, aut ſeptem nupſiſti, Galla, cinædis:
Dum coma te nimium, pexáque barba iuuat.
Deinde experta latus, madidóque ſimillima loro
Inguina, nec laſſa ſtare coacta manu:
Deſeris imbelles thalamos, mollémque maritum:
Rurſus & in ſimiles decidis vſque toros.
Quare aliquem Curios ſemper Fabióſque loquentem,
Hirſutum, & dura ruſticitate trucem
Inuenies: ſed habet triſtis quoque turba cinædos:
Difficile eſt, vero nubere, Galla, viro.

De Cæciliano. LIIX.

Non cœnat ſine apro noſter, Tite, Cæcilianus.
Bellum conuiuam Cæcilianus habet.

Ad Iouem. LIX.

Tarpeiæ venerande rector aulæ,
Quem ſaluo duce credimus tonantem,

Cùm

Cùm votis ſibi quiſque te fatiget,
Et poſcat dare, quæ dei poteſtas:
Nil pro me mihi Iuppiter petenti,
Ne ſuccenſueris, velut ſuperbo.
Te pro Cæſare debeo rogare:
Pro me debeo Cæſarem rogare.

Ad Cæſarem Domitianum. LX.

Abſtulerat totam temerarius inſtitor vrbem,
   Inque ſuo nullum limine limen erat.
Iuſſiſti tenues, Germanice, creſcere vicos;
   Et modò quæ fuerat ſemita, facta via eſt.
Nulla catenatis pila eſt præcincta lagenis:
   Nec prætor medio cogitur ire luto.
Stringitur in denſa nec cæca nouacula turba:
   Occupat aut totas nigra popina vias.
Tonſor, caupo, coquus, lanius ſua limina ſeruant.
   Nunc Roma eſt, nuper magna taberna fuit.

In Amillum. LXI.

Recluſis foribus grandes præcidis Amille:
   Et te deprendi, cùm facis iſta, cupis,
Nequid liberti narrent, ſeruíque paterni,
   Et notet obliqua garrulitate cliens.
Non pædicari ſe qui teſtatur Amille,
   Illud ſæpe facit, quod ſine teſte facit.

De Silio. LXII.

Perpetui numquam moritura volumina Sili
   Qui legis, & Latia carmina digna toga,
Pierios tantùm vati placuiſſe receſſus
   Credis, & Aoniæ Bacchica ſerta comæ.

Sacra cothurnati non attigit antè Maronis,
 Impleuit magni quàm Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc centum grauis haſta virorum:
 Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Poſtquam bis ſenis ingentem faſcibus annum
 Rexerat, aſſerto qui ſacer orbe fuit:
Emeritos Muſis, & Phœbo tradidit annos:
 Próque ſuo celebrat nunc Helicona foro.

In Cinnamum. LXIII.

Qui tonſor fueras tota notiſſimus vrbe,
 Et poſthæc dominæ munere factus eques:
Sicanias vrbes, Ætnæáque regna petiſti
 Cinname, cùm fugeres triſtia iura fori.
Qua nunc arte graues tolerabis inutilis annos?
 Quid facit infelix, & fugitiua quies?
Non rhetor, non grammaticus, ludiue magiſter,
 Non Cynicus, non tu Stoicus eſſe potes.
Vendere nec vocem Siculis, plauſúmque theatris.
 Quod ſupereſt, iterum, Cinname, tonſor eris.

In Gargilianum. LXIV.

Lis te bis decimæ numerantem frigora brumæ
 Conterit vna tribus, Gargiliane, foris.
Ah miſer, & demens, viginti litigat annis
 Quiſquam? cui vincit, Gargiliane, licet?

De Labieno. LXV.

Hæredem Fabius Labienum ex aſſe reliquit:
 Plus meruiſſe tamen ſe Labienus ait.

In Philænim. LXVI.

Pædicat pueros tribas Philænis,
Et tentigine ſæuior mariti

Vndenas vorat in die puellas,
Harpaſto quoque ſubligata ludit,
Et flaueſcit haphe, grauiſque draucos,
Alterno facili rotat lacerto,
Et putri lutulenta de palæſtra
Vncti verbere vapulat magiſtri.
Nec cœnat priùs, aut recumbit antè,
Quàm ſeptem vomuit meros deunces;
Ad quos fas ſibi tunc putat reuerti,
Cùm coliphia ſexdecim comedit.
Poſt hæc omnia cùm libidinatur,
Non fellat: putat hoc parum virile:
Sed planè medias vorat puellas.
Di mentem tibi dent tuam Philæni:
Cunnum lingere, quæ putas virile.

Ad Rufum. LXVII.

Commendare meas inſtanti, Rufe, Camœnas
Parce precor ſocero, ſeria forſan amat.
Quòd ſi laſciuos admittit & ille libellos,
Hæc ego vel Curio, Fabricióque legam.

De Theophila ad Canium. LXIIX.

Hæc eſt illa tibi promiſſa Theophila, Cani,
Cuius Cecropia pectora voce madent.
Hanc ſibi iure petat magni ſenis altus in hortis:
Nec minus eſſe ſuam Stoica turba velit.
Viuet opus quodcúmque per iſtas miſeris aures:
Tam nec fœmineum, nec populare ſapit.
Non tua Parthenis nimiùm ſe præferat illi,
Quamuis Pierio ſit bene nota choro.

Carmina fingentem Sappho laudauit amatrix:
  Caſtior hæc, & non doctior illa fuit.

In Philænim. LXIX.

Ipſarum tribadum tribas Philæni
Rectè quam futuis, vocas amicam.

De familia ficoſa. LXX.

Ficoſa eſt vxor, ficoſus & ipſe maritus:
  Filia ficoſa eſt, & gener, atque ſocer:
Nec diſpenſator, nec villicus vlcere turpi,
  Nec rigidus foſſor, ſed nec arator eget.
Cùm ſint ficoſi pariter iuuenéſque, ſenéſque:
  Res mira eſt, ficos non habet vnus ager.

Ad Paullum. LXXI.

Gratus ſic tibi, Paulle, ſic December:
Nec vani triplices, breuéſque mappæ,
Nec turis veniant leues ſelibræ;
Sed lances ferat, aut ſcyphos auorum,
Aut grandis reus, aut potens amicus:
Seu quod te potius iuuat, capítque,
Sic vincas Nouiúmque, Publiúmque
Mandris, & vitreo latrone clauſos:
Sic palmam tibi de trigone nudo
Vnctæ det fauor arbiter coronæ,
Nec laudet Polybi magis ſiniſtras.
Si quiſquam mea dixerit malignus:
Atro carmina quæ madent veneno,
Et vocem mihi commodes patronam,
Et, quantùm poteris, ſed vſque, clames,
Non ſcripſit meus iſta Martialis.

Ad Maximum. LXXII.

Eſquiliis domus eſt, domus eſt tibi colle Dianæ,
Et tua patricius culmina vicus habet:
Hinc viduæ Cybeles, illinc ſacraria Veſtæ;
Inde nouum, veterem proſpicis inde Iouem,
Dic, vbi conueniam: dic, qua te parte requiram.
Quiſquis ubique habitat, Maxime, nuſquam habitat.

Ad Mercurium. LXXIII.

Cyllenes, cœlique decus facunde miniſter,
Aurea cui torto virga dracone viret:
Sic tibi laſciui non deſit copia furti,
Siue cupis Paphien, ſeu Ganymede cales:
Maternæque ſacris ornentur frondibus Idus,
Et ſenior parca mole prematur auus:
Hunc ſemper Norbana diem cum coniuge caro
Læta colat, primis qua coiêre toris.
Hic prius antiſtes ſophiæ ſua dona miniſtrat:
Hic te ture vocat fidus & ipſe Ioui,

In anum deformem. LXXIV.

Vis futui gratis, cùm ſis deformis, anúſque.
Res perridicula eſt: vis dare, nec dare vis.

Ad Philomuſum. LXXV.

Quòd te diripiunt potentiores
Per conuiuia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidiſti,
Geſtari iuuat, & iuuat lauari:
Nolito nimium tibi placere.
Delectas Philomuſe: non amaris.

In Tuccam. LXXVI.

Exigis vt noſtros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam vis vendere non legere.

In Papilum. LXXVII.

Cùm Saxetani ponatur cauda lacerti,
Et bene ſi cœnas, conchis inuncta tibi eſt:
Sumen, aprum, leporem, boletos, oſtrea, mullos,
Mittis. habes nec cor Papile nec genium.

Ad Seuerum. LXXIIX.

Potaui modò conſulare vinum.
Quæris quàm vetus atque liberale
Ipſo conſule conditum: ſed ipſe
Qui ponebat, erat, Seuere, conſul.

Ad Fauſtinum. LXXIX.

Quatenus Odryſios iam pax Romana Triones
Temperat, & tetricæ conticuêre tubæ,
Hunc Marcellino poteris, Fauſtine, libellum
Mittere. iam chartis, iam vacat ille iocis.
Sed ſi parua tui munuſcula quæris amici
Commendare, ferat carmina noſtra puer:
Non qualis Geticæ ſatiatus lacte iuuencæ
Sarmatica gelido ludit in amne rota:
Sed Mitylenæi roſeus mangonis ephebus,
Vel non cæſus adhuc matre iubente Lacon.
At tibi captiuo famulus mittetur ab Iſtro,
Qui Tiburtinas paſcere poſſit oues.

Ad Lauſum. LXXX.

Triginta toto mala ſunt epigrammata libro:
Si totidem bona ſunt, Lauſe, liber bonus eſt.

De Menophilo. LXXXI.

Menophili pœnem tam grandis fibula veſtit,
Vt ſit comœdis omnibus vna ſatis.
Hunc ego credideram (nam ſæpe lauamur in vno)
Solicitum voci parcere, Flacce, ſuæ:
Dum ludit media populo ſpectante palæſtra,
Delapſa eſt miſero fibula, verpus erat.

De Eutrapelo. LXXXII.

Eutrapelus tonſor dum circuit ora Luperci,
Expungítque genas: altera barba ſubit.

Ad librum. LXXXIII.

Dum mea Cæcilio formatur imago Secundo,
Spirat & arguta picta tabella manu:
I liber ad Geticam Peucen, Iſtrúmque tacentem.
Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet
Parua dabis caro, ſed dulcia dona ſodali:
Certior in noſtro carmine vultus erit.
Caſibus hic nullis, nullis delebilis annis
Viuet, Apelleum cùm morietur opus.

Ad Sabellum. LXXXIV.

Quòd non inſulsè ſcribis tetraſticha quædam,
Diſticha quòd bellè pauca, Sabelle, facis:
Laudo, nec admiror. facilè eſt epigrammata bellè
Scribere: ſed librum ſcribere, difficile eſt.

In Sextum. LXXXV.

Ad natalicias dapes vocabar,
Eſſem cùm tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum eſt, rogo, quid repentè factum
Poſt tot pignora noſtra, poſt tot annos,
Quòd ſum præteritus vetus ſodalis?

Sed cauſſam ſcio. nulla venit à me
Argenti tibi libra poſtulati.
Nec leuis toga, nec rudes lacernæ,
Non eſt ſportula, quæ negotiatur.
Poſcis munera Sexte, non amicos.
Iam dices mihi, vapulet vocator.

De ſe. LXXXVI.

Si meus aurita gaudet lagopode Flaccus,
Si fruitur triſti Canius Æthiope:
Publius exiguæ ſi flagrat amore catellæ,
Si Cronus ſimilem cercopithecon amat:
Delectat Marium ſi perniciosus ichneumon:
Pica ſalutatrix ſi tibi Lauſe placet:
Si gelidum collo nectit Glacilla draconem:
Luſciniæ tumulum ſi Theleſina dedit:
Blanda cupidinei cur non amet ora Labycæ,
Qui videt hæc dominis monſtra placere ſuis?

De ſuis libris. LXXXVII.

Fertur habere meos, ſi vera eſt fama, libellos
Inter delicias pulcra Vienna ſuas.
Me legit omnis ibi ſenior, iuueníſque, puérque,
Et coram tetrico caſta puella viro.
Hoc ego maluerim, quàm ſi mea carmina cantent,
Qui Nilum ex ipſo protinus ore bibunt.
Quàm meus Hiſpano ſi me Tagus impleat auro,
Paſcat & Hybla meas, paſcat Hymettos apes.
Non nihil ergo ſumus, nec blandæ murmure linguæ
Decipimur. credam iam puto, Lauſe, tibi.

Ad roſam. LXXXIIX.

I fœlix roſa, mollibúſque ſertis

Noſtri

Noſtri cinge comas Apollinaris.
Quas tu nectere candidas ſed olim,
Sic te ſemper amet Venus, memento.

Ad Criticum. LXXXIX.

Iactat inæqualem, Matho, me feciſſe libellum:
Si verum eſt, laudat carmina noſtra Matho.
Æquales ſcribit libros Caluinus, & Vmber.
Æqualis liber eſt, Critice, qui malus eſt.

Ad Iuuenalem. XC.

De noſtro facunde tibi Iuuenalis agello
Saturnalicias mittimus ecce nuces.
Cœtera laſciuis donauit poma puellis
Mentula cuſtodis luxurioſa dei.

In Baccharam. XCI.

Si quid opus fuerit, ſcis me non eſſe rogandum,
Bis nobis dicis, Bacchara, térque die.
Appellat rigida triſtis me voce Secundus.
Audis, ſed neſcis, Bacchara, quid ſit opus.
Penſio te coram petitur claréque, palámque:
Audis, ſed neſcis, Bacchara, quid ſit opus.
Eſſe queror gelidáſque mihi, tritáſque lacernas:
Audis, ſed neſcis, Bacchara, quid ſit opus.
Hoc opus eſt, ſubitò fias vt ſidere mutus,
Dicere ne poſſis, Bacchara, quid ſit opus.

Ad Narniam. XCII.

Narnia ſulfureo quam gurgite candidus amnis
Circuit, ancipiti vix adeunda iugo.
Quid tam ſæpe meum nobis abducere Quinctum
Te iuuat, & lenta detinuiſſe mora?

Quid Nomentani cauſſam mihi perdis agelli,
Propter vicinum qui pretioſus erat?
Sed iam parce mihi, nec abutere Narnia Quincto,
Perpetuo liceat ſic tibi ponte frui.

De Papilo. XCIII.

Vnguentum fuerat, quod onyx modò parua gerebat;
Olfecit poſtquam Papilus, ecce garum eſt.

In Linum. XCIV.

Bruma eſt, & riget horridus December,
Audes tu tamen oſculo niuali
Omnes obuios hinc, & hinc tenêre,
Et totam Line, baſiare Romam.
Quid poſſis grauiúſque, ſæuiúſque
Percuſſus facere, atque verberatus?
Hoc me frigore baſiet nec vxor,
Blandis filia nec rudis labellis,
Sed tu dulcior, elegantiórque,
Cuius liuida naribus caninis
Dependet glacies, rigétque barba,
Qualem forcipibus metit ſupinis,
Tonſor Cyniphio Cilix marito.
Centum occurrere malo cunnilingis;
Et Gallum timeo minus recentem.
Quare ſi tibi ſenſus eſt, pudórque:
Hibernas, Line, baſiationes,
In menſem rogo differas Aprilem.

Epitaphium Vrbici pueri. XCV.

Conditus hîc ego ſum, Baſſi dolor Vrbicus infans:
Cui genus, & nomen maxima Roma dedit.

Sex mihi de prima deérant trieteride menſes,
Rupêrunt tetricæ cùm mala penſa deæ.
Quid ſpecies, quid lingua mihi, quid profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis iſta, meo.
Sic ad Lethæas, niſi Neſtore ſerior, undas
Non eat, optabis quem ſupereſſe tibi.

Ad librum ſuum. XCVI.

Noſti ſi bene Cæſium libelle,
Montanæ decus Vmbriæ Sabinum,
Auli municipem mei Pudentis:
Illi tu dabis hæc vel occupato.
Inſtent mille licet, premántque curæ,
Noſtris carminibus tamen vacábit.
Nam me diligit ille, proximúmque
Turni nobilibus leget libellis.
O quantùm mihi nominis paratur!
O quæ gloria, quàm frequens amator!
Te conuiuia, te forum ſonabit,
Ædes, compita, porticus, tabernæ.
Vni mitteris, omnibus legêris.

Ad Caſtorem. XCVII.

Omnia, Caſtor, emis: ſic fiet, vt omnia vendas.

Ad Criſpinum. XCIIX.

Sic placidum videas ſemper, Criſpine, tonantem:
Nec te Roma minùs, quàm tua Memphis amet,
Carmina Parrhaſia ſi noſtra legentur in aula:
Namque ſolent ſacra Cæſaris aure frui:
Dicere de nobis, vt lector candidus audet,
Temporibus præſtat non nihil iſte tuis.

Nec Marſo nimium minor eſt, doctóque Catullo.
  Hoc ſatis eſt ipſi, cœtera mando deo.

Ad Ponticum. XCIX.

Pontice, per reges diſcurris, & omnia luſtras:
  Magna quidem ſequeris, Pontice, magnus homo es.
Pontice, ſi qua facis, ſine teſte facis, ſine turba:
  Non adhibes multos, Pontice, cautus homo es.
Pontice, te celebrem formâ natura creauit:
  Dignus eras Helena, Pontice, pulcer, homo es.
Pontice, voce tua poſſes adamanta mouêre;
  Vox tua dulcè ſonat, Pontice, dulcis homo es.
Pontice, ſic alios, ſic te quoque decipit error:
  Vis dicam verum, Pontice, nullus homo es.

Ibidem de vetula. C.

Tacta places, audita places. ſi non videâre.
  Tota places: neutro, ſi videâre, places.

Ibidem de Milone. CI.

Milo domi non eſt: peregre Milone profecto
  Arua vacant: vxor non minus inde parit.
Cur ſit ager ſterilis, cur vxor lactitet, edam:
  Quo fodiatur ager non habet, vxor habet.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER IIX.

IMPERATORI Domitiano Cæſari Auguſto, Germanico, Dacio, Valerius Martialis ſalutem. Omnes quidem libelli mei domine, quibus tu famam, id eſt, vitam dediſti, tibi ſupplicant: & puto propter hoc leguntur. Hic tamen, qui operis noſtri octauus inſcribitur, occaſione pietatis frequentiùs fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cuius locum materia ſucceſſerat, quam quidem ſubinde aliqua iocorum miſtura variare tentauimus, ne cœleſti verecundiæ tuæ laudes ſuas, quæ faciliùs te fatigare poſſunt, quàm nos ſatiare, omnis verſus ingereret. Quamuis autem epigrammata ſeueriſſimis quoque, & ſupremæ fortunæ viris ita ſcripta ſint, vt nimiam verborum licentiam affectaſſe videantur: ego tamen illis non permiſi tam laſciuè loqui, quàm ſolent, cùm pars libri & maior, & melior ad maieſtatem ſacri nominis tui allegata ſit. Meminerit non niſi religionis purificatione luſtratus accedere ad templa debere. Quod vt cuſtoditurum me lecturi ſciant, in ipſo libelli huius limine profiteri breuiſſimo placuit epigrammate.

Ad librum ſuum. I.

LAVRIGEROS domini liber intratûre Penates,
Diſce verecundo ſanctiùs ore loqui.
Nuda recede Venus: non eſt tuus iſte libellus.
Tu mihi, tu Pallas Cæſariana veni.

Ad Ianum. II.

Faſtorum genitor, parénſque Ianus
Victorem modò cùm videret Iſtri,
Tot vultus ſibi non ſatis putauit,
Optauitque oculos habere plures,
Et lingua pariter locutus omni
Terrarum domino, deóque rerum
Promiſit Pyliam quater ſenectam.
Addas Iane tuam pater rogamus.

Ad Muſam. III.

Quinque ſatis fuerant, vel ſex, ſeptémque libelli,
Eſt nimium: quid adhuc ludere Muſa iuuat?
Sit pudor, & finis. iam plus nihil addere nobis
Fama poteſt: teritur noſter vbique liber.
Et cùm rupta ſitu Meſſallæ ſaxa iacebunt,
Altáque cùm Licini marmora puluis erunt:
Me tamen ora legent, & ſecum plurimus hoſpes
Ad patrias ſedes carmina noſtra feret.
Finieram, cùm ſic reſpondit nona ſororum,
Cui coma, & vnguento ſordida veſtis erat:
Túne potes dulces ingrate relinquere nugas?
Dic mihi, quid melius deſidioſus ages?
An iuuat ad tragicos ſoccum transferre cothurnos,
Aſpera vel paribus bella tonare modis,
Perlegat vt tumidus raucâ te voce magiſter,
Oderit & grandis virgo bonúſque puer?
Scribant iſta graues nimium, nimiumque ſeueri,
Quos media miſeros nocte lucerna videt.
At tu Romano lepidos ſale tinge libellos;
Agnoſcat mores vita, legátque ſuos.

Anguſta cantare licet videaris auena,
Dum tua multorum vincat auena tubas.

Ad Cæſarem Domitianum. IV.

Quantus io Latias mundi conuentus ad aras
Suſcipit & ſoluit pro duce vota ſuo.
Nam non hæc hominum Germanice gaudia tantùm,
Sed faciunt ipſi nunc puto ſacra dei.

Ad Macrum. V.

Dum donas, Macer, anulos puellis,
Deſiſti, Macer, anulos habere.

In Euctum. VI.

Archetypis vetuli nihil eſt odioſius Eucti,
Ficta Saguntino cymbia malo luto.
Argenti furioſa ſui cùm ſtemmata narrat
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedonteæ fuerant hæc pocula menſæ,
Ferret vt hæc, muros ſtruxit Apollo lyra.
Hoc cratere ferox commiſit prælia Rhætus,
Cum Lapithis pugna: debile cernis opus.
Hi duo longæuo cenſentur Neſtore fundi:
Pollice de Pylio trita columba nitet.
Hic ſcyphus eſt, in quo miſceri iuſſit amicis
Largiùs Æacides, & bibit ipſe merum.
Hac propinauit Bytiæ pulcerrima Dido,
In patera Phrygio cùm data cœna viro eſt.
Miratus fueris cùm priſca toreumata multùm,
In Priami cyathis Aſtyanacta bibes.

In Cinnam. VII.

Hoc agere eſt cauſſas, hoc dicere, Cinna, diſerte,
Horis, Cinna, decem dicere verba nouem?

Sed modò clepſydras ingenti voce petiſti
Quatuor: ô quantùm, Cinna, tacere potes!

Ad Ianum. IIX.

Principium des, Iane, licet velocibus annis,
Et reuoces vultu ſæcula longa tuo:
Te primum pia tura rogent, te voce ſalutent:
Purpura te fœlix, te colat omnis honos:
Tu tamen hoc mauis, Latiæ quod contigit vrbi,
Menſe tuo reducem, Iane, videre deum.

Ad Quinctum. IX.

Soluere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
Lippus Hylas: luſcus vult dare dimidium.
Accipe quam-primùm: breuis eſt occaſio lucri.
Si fuerit cæcus, nil tibi ſoluet Hylas.

De Baſſo. X.

Emit lacernas millibus decem Baſſus,
Tyrias coloris optimi, lucrifecit.
Adeò bene emit? inquis. immo non ſoluit.

Ad Cæſarem Domitianum. XI.

Perueniſſe tuam iam te ſcit Rhenus in vrbem:
Nam populi voces audit, & ille tui.
Sarmaticas etiam gentes, Iſtrúmque, Getáſque
Lætitiæ clamor terruit ipſe nouæ.
Dum te longa ſacro venerantur gaudia circo,
Nemo quater miſſos currere ſenſit equos.
Nullum Roma ducem, nec te ſic Cæſar amauit:
Te quoque iam non plus, vt velit ipſa, poteſt.

Ad Priſcum. XII.

Vxorem quare locupletem ducere nolim
Quæritis? vxóri nubere nolo meæ.

Inferior

Inferior matrona ſuo ſit, Priſce, marito:
Non aliter fuerint fœmina, vírque pares.

Ad Gargilianum. XIII.

Morio dictus erat, viginti millibus emi.
Redde mihi nummos Gargiliane: ſapit.

In crudelem amicum. XIV.

Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam,
Mordeat & tenerum fortior aura nemus.
Hibernis obiecta notis ſpecularia puros
Admittunt ſoles, & ſine fece diem.
At mihi cella datur, non tota clauſa feneſtra,
In qua nec Boreas ipſe manere velit.
Sic habitare iubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hoſpes ero.

Ad Domitianum. XV.

Dum noua Pannonici narratur gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat ara Iouem:
Dat populus, dat gratus eques, dat thura ſenatus,
Et ditant Latias tertia dona tribus.
Hos quoque ſecretos memorabit Roma triumphos,
Nec minor iſta tuæ laurea pacis erit.
Quid tibi de ſancta credis pietate tuorum?
Principis eſt virtus maxima, noſſe ſuos.

In Ciperum. XVI.

Piſtor qui fueras diu, Cipere,
Nunc cauſſas agis, & ducenta quæris:
Sed conſumis, & vſque mutuâris.
A piſtore, Cipere, non recedis,
Et panem facis, & facis farinam.

Ad Sextum. XVII.

Egi, Sexte, tuam pactus duo millia cauſſam.
  Miſiſti nummos quot mihi? mille, quid eſt?
Narraſti nihil inquis, & à te prodita cauſſa eſt:
  Tanto plus debes, Sexte, quòd erubui.

Ad Cirinium. XIIX.

Sic tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
  Vt mecum poſſis vel prior ipſe legi:
Sed tibi tantus ineſt veteris reſpectus amici,
  Carior vt mea ſit, quàm tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tentauit carmina Flacci,
  Pindaricos poſſet cùm ſuperare modos.
Et Vario ceſſit Romani laude cothurni,
  Cùm poſſet tragico fortiùs ore loqui:
Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus:
  Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

De Cinna. XIX.

Pauper videri vult Cinna, & eſt pauper.

Ad Varum. XX.

Cùm facias verſus nulla non luce ducentos,
  Vare, nihil recitas: non ſapis, atque ſapis.

Ad Luciferum. XXI.

Phoſphore redde diem. quid gaudia noſtra moraris?
  Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem.
Roma rogat, placidi numquid te pigra Bootæ
  Plauſtra vehunt, lento quòd nimis igne venis?
Ledæo poteras abducere Cyllaron aſtro:
  Ipſe ſuo cedet nunc tibi Caſtor equo.
Quid cupidum Titana tenes? iam Xanthus, & Æthon
  Frena volunt: vigilat Memnonis alma parens.

Tarda tamen nitidæ non cedunt ſidera luci,
Et cupit Auſonium Luna videre ducem.
Iam, Cæſar, vel nocte veni: ſint aſtra licebit,
Non deerit populo te veniente dies.

In Gallicum. XXII.

Inuitas ad aprum, ponis mihi, Gallice, porcum.
Hybrida ſum, ſi das, Gallice, verba mihi.

Ad Ruſticum. XXIII.

Eſſe tibi videor ſæuus, nimiúmque guloſus,
Qui propter cœnam, Ruſtice, cædo cocum?
Si leuis iſta tibi flagrorum cauſſa videtur,
Ex qua vis cauſſa vapulet ergo cocus?

Ad Cæſarem Domitianum. XXIV.

Si quid fortè petam timido, gracilique libello,
Improba non fuerit ſi mea charta, dato.
Et ſi non dederis, Cæſar, permitte rogari:
Offendunt numquam thura, precéſque Iouem.
Qui fingit ſacros auro, vel marmore vultus,
Non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

In Oppianum. XXV.

Vidiſti ſemel, Oppiane, tantùm
Ægrum me malè: ſæpe te videbo.

Ad Cæſarem Domitianum. XXVI.

Non tot in Eois timuit Gangeticus aruis
Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo,
Quot tua Roma nouas vidit Germanice tigres:
Delicias potuit nec numerare ſuas.
Vicit Erythræos tua, Cæſar, arena, triumphos,
Et victoris opes, diuitiáſque dei.

Nam cùm captiuos ageret ſub curribus Indos,
  Contentus gemina tigride Bacchus erat.

Ad Gaurum. XXVII.

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, ſeníque,
  Si ſapis, & ſentis, hic tibi ait, mórere.

De Partheniana toga. XXIIX.

Dic toga facundi gratum mihi munus amici,
  Eſſe velis cuius fama, decúſque gregis?
Apula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
  Qua ſaturat Calabris culta Galeſus aquis.
An Tarteſſiacus ſtabuli nutritor Iberi
  Bætis in Heſperia te quoque lauit aqua.
An tua multifidum numerauit lana Timauum,
  Quem priùs aſtrifero Cyllarus ore bibit.
Te nec Amyclæo decuit liuere veneno:
  Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc delapſa liguſtra,
  Et Tiburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiæq̀ue columbæ:
  Cedet Erythræis eruta gemma vadis.
Sed licet hæc primis niuibus ſint æmula dona,
  Non ſunt Parthenio candidiora ſuo.
Non ego prætulerim Babylonica picta ſuperbè
  Texta, Semiramia quæ variantur acu.
Non Athamanteo potiùs me mirer in auro,
  Æolium dones ſi mihi Phryxe decus.
O quantos riſus pariter ſpectata mouebit,
  Trita palatina veſtra lacerna toga!

De Diſtichis. XXIX.

Diſticha qui ſcribit,puto,vult breuitate placêre.
Quid prodeſt breuitas, dic mihi, ſi liber eſt?

De Spectaculo Scæuolæ. XXX.

Qui nunc Cæſareæ luſus ſpectantur arenæ:
Temporibus Bruti gloria ſumma fuit.
Adſpicis, vt teneat flammas, pœnáque fruatur
Fortis, & attonito regnet in igne manus!
Ipſe ſui ſpectator adeſt, & nobile dextræ
Funus amat: totis paſcitur illa ſacris.
Quòd niſi rapta foret nolenti pœna, parabat
Sæuior in laxos ire ſiniſtra focos.
Scire piget poſt tale decus quid fecerit antè:
Quam vidi,ſatis eſt hanc mihi noſſe manum.

In Dentonem. XXXI.

Neſcio quid de te non bellè, Dento, fatêris,
Coniuge qui ducta iura paterna petis.
Sed iam ſupplicibus dominum laſſare libellis
Deſine, & in patriam ſerus ab vrbe redi.
Nam dum tu longè deſerta vxore, diúque
Tres quæris natos, quatuor inuenies.

De columba Aretullæ. XXXII.

Aëra per tacitum delapſa ſedentis in ipſos
Fluxit Aretullæ blanda columba ſinus.
Luſerat hoc caſus, niſi inobſeruata maneret,
Permiſſáque ſibi nollet abire fuga.
Si meliora piæ fas eſt ſperare ſorori,
Et dominum mundi flectere vota valent:
Hæc à Sardois tibi forſitan exſulis oris,
Fratre reuerſûro, nuntia venit auis.

Ad Paullum de phiala. XXXIII.

De prætoricia folium mihi, Paulle corona
  Mittis, & hoc phialæ nomen habere iubes.
Hac fuerat nuper nebula tibi pegma perunctum,
  Pallida quam rubri diluit vnda croci.
An magis aſtuti deraſa eſt vngue miniſtri
  Bractea, de fulcro quod reor eſſe tuo?
Illa poteſt culicem longè ſentire volantem,
  Et minimi penna papilionis agi.
Exiguæ volitat ſuſpenſa vapore lucernæ,
  Et leuiter fuſo rumpitur icta mero.
Hoc linitur ſputo Iani caryota Kalendis,
  Quam fert cum paruo ſordidus aſſe cliens.
Lenta minus gracili creſcunt colocaſia filo:
  Plena magis nimio Lilia Sole cadunt.
Nec vaga tam tenui diſcurſat aranea tela:
  Tam leue nec bombyx pendulus vrget opus.
Craſſior in facie vetulæ ſtat creta Fabullæ:
  Craſſior offenſæ bulla tumeſcit aquæ.
Fortior intortos ſeruat veſica capillos,
  Et mutat Latias ſpuma Batauа comas.
Hac cute Ledæo veſtitur pullus in ouo:
  Talia lunata ſplenia fronte ſedent.
Quid tibi cum phiala, ligulam cùm mittere poſſis?
  Mittere cùm poſſis vel cochleare mihi?
Magna nimis loquimur, cochleam cùm mittere poſſes,
  Denique cùm poſſis mittere, Paulle, nihil.

In iactatorem. XXXIV.

Archetypum Myos argentum te dicis habere.
  Quod ſine te factum eſt, hoc magis archetypum eſt.

In peſſimos coniuges. XXXV.

Cùm ſitis ſimiles, paréſque vitâ,
Vxor peſſima, peſſimus maritus,
Miror, non bene conuenire vobis.

Ad Cæſarem Domitianum. XXXVI.

Regia pyramidum, Cæſar, miracula ride:
Iam tacet Eoum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhaſiæ labor eſt Mareoticus aulæ;
Clarius in toto nil videt orbe dies.
Septenos pariter credas aſſurgere montes:
Theſſalicum breuior Pelion Oſſa tulit.
Æthera ſic intrat, nitidis vt conditus aſtris
Inferiore tonet nube ſerenus apex.
Et prius arcano ſatietur lumine Phœbi,
Naſcentis Circe quàm videt ora patris.
Hæc Auguſte tamen, quæ vertice ſidera pulſat,
Par domus eſt cœlo: ſed minor eſt domino.

Ad Polycarmum. XXXVII.

Quòd Caietano reddis, Polycarme, tabellas,
Millia te centum non tribuiſſe putas?
Debuit hæc, inquis. tibi habe, Polycarme, tabellas,
Et Caietano millia crede duo.

Ad Meliorem. XXXIIX.

Qui præſtat pietate pertinaci
Senſuro bona liberalitatis
Captet forſitan, aut vicem repoſcat.
At ſi quis dare nomini relicto
Poſt manes, tumulúmque perſeueret,
Quærit quid niſi parcius dolere?
Refert ſi bonus, an velis videri?

Præſtas hoc, Melior, ſciente fama:
Qui ſolennibus anxius ſepulti
Nomen non ſinis interire Blæſi,
Et de munifica profuſus arca
Ad natalicium diem colendum
Scribarum memori, piæq́ue turbæ
Quod donas, facis ipſe Blæſianum.
Hòc longum tibi vita dum manebit,
Hoc & poſt cineres erit tributum.

Ad Domitianum. XXXIX.

Qui Pallatinæ caperet conuiuia menſæ,
Ambroſiáſque dapes, non erat antè locus.
Hîc haurire decet ſacrum, Germanice, nectar,
Et Ganymedea pocula mixta manu.
Eſſe velis, oro, ſerus conuiua tonantis.
Et tu ſi properas Iuppiter, ipſe veni.

Ad Priapum. XL.

Non horti, neque palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, cuſtos,
Ex quo natus es, & potes renaſci,
Furaces moneo manus repellas,
Et ſiluam domini focis reſerues.
Si defecerit hoc, & ipſe lignum es.

Ad Fauſtinum. XLI.

Triſtis Athenagoras non miſit munera nobis,
Quæ medio brumæ mittere menſe ſolet.
An ſit Athenagoras triſtis, Fauſtine, videbo:
Me certè triſtem fecit Athenagoras.

Ad Mathonem. XLII.

Si te ſportula maior ad beatos

Non

Non corruperit, vt ſolet: licebit
De noſtro, Matho, centies laueris.

In Fabium & Chriſtillam. XLIII.

Effert vxores Fabius, Chriſtilla maritos,
  Funereámque toris quaſſat vterque facem.
Victores committe Venus, quos iſte manebit
  Exitus, vna duos vt Libitina ferat.

Ad Titullum. XLIV.

Titulle moneo, viue ſemper: hoc ſerum eſt:
Sub pædagogo cœperis licet, ſerum eſt.
At tu miſer, Titulle, nec ſenex viuis:
Sed omne limen conteris ſalutator,
Et mâne ſudas vrbis oſculis vdus,
Foróque triplici ſparſus ante equos omneis,
Ædémque Martis, & coloſſon Auguſti
Curris per omnes tertiáſque, quinctáſque.
Rape, congere, aufer, poſſide: relinquendum eſt.
Superba denſis arca palleat nummis,
Centum explicentur paginæ Kalendarum:
Iurabit hæres, te nihil reliquiſſe,
Supráque pluteum te iacente, vel ſaxum,
Fartus papyro dum tibi torus creſcit,
Flentes ſuperbus baſiabit eunuchos,
Tuóque triſtis filius, velis nolis,
Cum concubino nocte dormiet prima.

Ad Flaccum. XLV.

Priſcus ab Ætnæis mihi, Flacce, Terentius oris
  Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat, & lento ſplendeſcat turbida limo,
  Amphora centeno conſule facta minor.

Continget nox quando meis tam candida menſis?
  Tam iuſto dabitur quando calêre mero?
Cùm te, Flacce, mihi reddet Cythereïa Cypros,
  Luxuriæ fiet tam bona cauſſa meæ.

Ad Ceſtum puerum. XLVI.

Quanta tua eſt probitas, quanta eſt præſtantia formæ,
  Ceſte puer, puero caſtior Hippolyto!
Te ſecum Diana velit, doceátque natare:
  Te Cybele ſecum vellet habere Phryga.
Tu Ganymedeo poteras ſuccedere lecto,
  Securus domino baſia ſola dares.
Fœlix quæ tenerum vexabit ſponſa maritum,
  Et quæ te faciet prima puella virum.

In variè ſe tondentem. XLVII.

Pars maxillarum tonſa eſt tibi, pars tibi raſa eſt,
  Pars vulſa eſt: vnum quis putet eſſe caput?

De abolla Criſpini. XLIIX.

Neſcit cui dederit Tyriam Criſpinus abollam,
  Dum mutat cultus, induitúrque togam.
Quiſquis habes, humeris ſua munera redde precamur:
  Non hoc Criſpinus te, ſed abolla rogat.
Non quicumque capit ſaturatas murice veſtes,
  Nec niſi deliciis conuenit iſte color.
Si te præda iuuat fœdíque inſania lucri,
  Quo poſſis meliùs fallere, ſume togam.

De Aſpro. XLIX.

Formoſam planè, ſed cæcus diligit Aſper.
  Plus ergo, vt res eſt, quàm videt Aſper, amat.

Ad Cæſarem Domitianum. L.

Quanta Gigantei memoratur menſa triumphi,
Quantáque nox ſuperis omnibus illa fuit,
Qua bonus accubuit genitor cum Phœbe deorum,
Et licuit Faunis poſcere vina Iouem:
Tanta tuas celebrant, Cæſar, conuiuia laurus:
Exhilarant ipſos gaudia noſtra deos,
Veſcitur omnis eques tecum, populúſque, patréſque,
Et capit ambroſias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitis quanto maiora dediſti!
Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt.

De phiala Rufi. LI.

Quis labor in phiala? docti Myos, ánne Myronis?
Mentoris hæc manus eſt, an Polyclete tua?
Liueſcit nulla caligine fuſca, nec odit
Exploratores nubila maſſa focos.
Vera minus flauo radiant electra metallo,
Et nimium fœlix puſtula vincit ebur.
Materiæ non cedit opus: ſic alligat orbem,
Plurima cum tota lampade Luna nitet.
Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuiſſe ſoror.
Hunc nec Cinyphius tonſor violauerit, & tu
Ipſe tua paſci vite Lyæe velis.
Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:
Palladius tenero lotos ab ore ſonat.
Sic Methymnæo gauiſus Arione delphin
Languida non tacitum per freta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus
Non grege de domini, ſed tua Ceſte manus.

Ceſte decus menſæ, miſce Setina: videtur
Ipſe puer nobis, ipſe ſitire caper.
Det numerum cyathis Inſtantis littera Rufi:
Auctor enim tanti muneris ille mihi.
Si Telethuſa venit, promiſſáque gaudia portat;
Seruabor dominæ, Rufe, triente tuo.
Si dubia eſt, ſeptunce trahar: ſi fallit amantem,
Vt iugulem curas, nomen vtrumque bibam.

Ad Ceditianum. LII.

Tonſorem puerum, ſed arte talem,
Qualis nec Thalamus fuit Neronis.
Druſorum cui contingere barbæ
Æquandas ſemel in genas rogatus
Rufo, Ceditiane, commodaui.
Dum iuſſus repetit pilos eoſdem
Cenſura ſpeculi manum regente:
Expungitque cutem, facítque longam
Detonſis epaphæreſim capillis:
Barbatus mihi tonſor eſt reuerſus.

In Catullam. LIII.

Formoſiſſima quæ fuêre, vel ſunt,
Sed viliſſima quæ fuêre, vel ſunt.
O quàm te fieri, Catulla, vellem.
Formoſam minùs, aut magis pudicam!

Ad Cæſarem Domitianum. LIV.

Magna licet toties tribuas, maiora daturus
Dona ducum victor, victor & ipſe tui:
Diligeris populo non propter præmia, Cæſar,
Propter te populus præmia, Cæſar, amat.

Ad eundem de leone. LV.

Auditur quantùm Maſſyla per auia murmur,
Innumero quoties ſilua leone furit,
Pallidus attonitos ad plena mapalia paſtor
Cùm reuocat tauros, & ſine mente pecus:
Tantus in Auſonia fremuit modò terror arena.
Quis non eſſe gregem crederet? vnus erat.
Sed cuius tremerent ipſi quoque iura leones,
Cui diadema daret marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem ſpargit honorem,
Aurea lunatæ cùm ſtetit vnda iubæ!
Grandia quàm decuit latum venabula pectus,
Quantáque de magna gaudia morte tulit!
Vnde tuis Libye tam fœlix gloria ſiluis?
A Cybeles numquid venerat ille iugis?
An magis Herculeo Germanice miſit ab aſtro
Hanc tibi vel frater, vel pater ipſe feram?

Ad Flaccum. LVI.

Temporibus noſtris ætas cùm cedat auorum,
Creuerit & maior cum duce Roma ſuo:
Ingenium ſacri miraris abeſſe Maronis,
Nec quemquam tanta bella ſonare tuba.
Sint Mecœnates, non deérunt, Flacce, Marones,
Virgiliúmque tibi vel tua rura dabunt.
Iugera perdiderat miſeræ vicina Cremonæ,
Flebat & abductas Tityrus æger oues.
Riſit Tuſcus eques, paupertatémque malignam
Reppulit, & celeri iuſſit abire fuga.
Accipe diuitias, & uatum maximus eſto:
Tu licet & noſtrum, dixit, Alexin ames.

Adſtabat domini menſis pulcerrimus ille,
Marmorea fundens nigra Falerna manu,
Et libata dabat roſeis carcheſia labris,
Quæ poterant ipſum ſolicitare Iouem.
Excidit attonito pinguis Galatea poëtæ,
Theſtylis, & rubras meſſibus vſta genas,
Protinus Italiam concepit, & arma, virúmque,
Qui modò vix Culicem fleuerat ore rudi.
Quid Varos, Marſóſque loquar, ditatáque vatum
Nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Virgilius, ſi munera Mecœnatis
Des mihi? Virgilius non ero, Marſus ero.

De Picente. LVII.

Treis habuit dentes, pariter quos exſpuit omnes
Ad tumulum Picens dum ſedet ipſe ſuum,
Collegítque ſinu fragmenta nouiſſima fracti
Oris, & aggeſta contumulauit humo.
Oſſa licet quondam defuncti non legat hæres:
Hoc ſibi iam Picens præſtitit officium.

In Artemidorum. LIIX.

Cùm tibi tam craſſæ ſint, Artemidore, lacernæ,
Poſſim te Sagarum iure vocare meo.

In Luſcum furem. LIX.

Aſpicis hunc vno contentum lumine, cuius
Lippa ſub attrita fronte lacuna patet:
Ne contemne caput, nihil eſt furacius illo.
Non fuit Autolyci tam piceata manus.
Hunc tu conuiuam cautus vitare memento:
Tunc furit atque oculo luſcus vtroque videt,

Pocula ſoliciti perdunt, liguláſque miniſtri,
Et latet in tepido plurima mappa ſinu.
Lapſa nec à cubito ſubducere pallia neſcit,
Et tectus lenis ſæpe duabus abit:
Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.
Si nihil inuaſit, puerum tunc arte doloſa
Circuit, & ſoleas ſurripit ipſe ſuas.

In Claudiam. LX.

Summa Palatini poteras æquare Coloſſi,
Si fieres breuior, Claudia ſeſquipede.

In Carinum. LXI.

Liuet Carinus, rumpitur, furit, plorat,
Et quærit altos, vnde pendeat, ramos.
Non iam quòd orbe cantor, & legor toto:
Nec vmbilicis quòd decorus, & cedro
Spargor per omnes, Roma quas tenet gentes:
Sed quòd ſub vrbe rus habemus æſtiuum,
Vehimúrque mulis non vt antè conductis.
Quid imprecabor ô Seuere liuenti?
Hoc opto, mulas habeat, & ſuburbanum.

De Picente. LXII.

Scribit in auerſa Picens, epigrammata charta,
Et dolet auerſo quòd facit illa deo.

De Aulo. LXIII.

Theſtylon Aulus amat, ſed nec minus ardet Alexin:
Forſitan & noſtrum ſic Hyacinthon amat.
I nunc & dubita, vates an diligat ipſos,
Delicias vatum cùm meus Aulus amet.

In Clitum. LXIV.

Vt poſcas Clyte munus, exigáſque,
Vno naſceris octies in anno,
Et ſolas puto, tréſue, quatuórue
Non natalicias habes Kalendas.
Sit vultus tibi leuior licebit
Tritis litoris aridi lapillis,
Sit moro coma nigrior caduco,
Vincas mollitie tremente plumas,
Aut maſſam modò lactis alligati,
Et talis tumor excitet papillas,
Quales cruda viro puella ſeruat:
Tu nobis, Clyte, iam ſenex videris.
Tam multos quis enim fuiſſe credat
Natales Priamíue, Neſtoríſue?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quòd ſi ludis adhuc, ſemélque naſci,
Vno iam tibi non ſat eſt in anno,
Natum te, Clyte, nec ſemel putabo.

Ad Domitianum. LXV.

Hîc vbi fortunæ reducis fulgentia latè
  Templa nitent, fœlix area nuper erat:
Hîc ſtetit Arctoi formoſus puluere belli
  Purpureum fundens Cæſar ab ore iubar.
Hîc lauro redimita comas, & candida vultu
  Roma ſalutauit voce, manúque ducem.
Grande loci meritum teſtantur & altera dona:
  Stat ſacer edomitis gentibus arcus ouans.
Hîc gemini currus numerant elephanta frequenter.
  Sufficit immenſis aureus ipſe iugis.

Hæc

Hæc eſt digna tuis Germanice porta triumphis:
Hos aditus vrbem Martis habere decet.

De conſulatu Silij. LXVI.

Auguſto pia thura, victimáſque
Pro noſtro date Silio Camœnæ.
Bis ſenos iubet en redire faſces
Nato conſule, nobilíque virga
Vatis Caſtaliam domum ſonare.
Rerum prima ſalus, & vna Cæſar,
Gaudenti ſupereſt adhuc quod optet
Fœlix purpura, tertiúſque conſul.
Pompeio dederit licet ſenatus,
Et Cæſar genero ſacros honores,
Quorum pacificus ter ampliauit
Ianus nomina, Silius frequentes
Mauult ſic numerare conſulatus.

In Cæcilianum. LXVII.

Horas quinque puer non dum tibi nuntiat, & tu
Iam conuiua mihi, Cæciliane, venis.
Cùm modò diſtulerint raucæ vadimonia chartæ,
Et Floralicias laſſet arena feras:
Curre age, & illotos reuoca, Calliſte, miniſtros:
Sternantur tecti, Cæciliane, ſede.
Caldam poſcis aquam, ſed non dum frigida venit:
Alget adhuc nudo clauſa culina foco.
Mâne veni potiùs. nam cur te quincta moretur?
Aut cur non ſerò, Cæciliane, venis?

Ad Entellum. LXIIX.

Qui Corcyræi vidit pomaria regis,
Rus Entelle tuæ præferat ille domus.

Inuida purpureos vrat ne bruma racemos,
Et gelidum Bacchi munera frigus edat:
Condita perſpicua viuit vindemia gemma,
Et tegitur fœlix, nec tamen vua latet.
Fœmineum lucet ſic per bombycina corpus:
Calculus in nitida ſic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licêre?
Autumnum ſterilis ferre iubetur hiems.

In Vacerram. LXIX.

Mirâris veteres Vacerra ſolos,
Nec laudas niſi mortuos poëtas.
Ignoſcas petimus Vacerra: tanti
Non eſt vt placeam tibi, perire.

De Nerua. LXX.

Quanta quies placidi, tanta eſt facundia Neruæ:
Sed cohibet vires, ingeniúmque pudor.
Cùm ſiccare ſacrum largo Parmeſſida poſſet
Ore, verecundam maluit eſſe ſitim:
Pieriam tenui frontem redimire corona
Contentus, famæ nec dare vela ſuæ.
Sed tamen hunc noſtri ſcit temporis eſſe Tibullum,
Carmina qui docti nota Neronis habet.

In Poſthumianum. LXXI.

Quatuor argenti libras mihi tempore brumæ
Miſiſti ante annos, Poſthumiane, decem.
Speranti plures (nam ſtare, aut creſcere debent
Munera) venerunt plúſue, minúſue duæ.
Tertius, & quartus multo inferiora tulerunt.
Libra fuit quincto ſepticiana quidem.

Beſſalem ad ſcutulam ſexto peruenimus anno.
Poſt hunc in cotula raſa ſelibra data eſt.
Octauus ligulam miſit ſextante minorem:
Nonus aculeolos in cochleare tulit.
Quod mittat nobis, decimus iam non habet annus:
Quatuor ad libras, Poſthumiane, redi.

Ad librum ſuum. LXXII.

Non dum murice cultus, aſperóque
Morſu pumicis aridi politus,
Artanum properas ſequi libelle:
Quem pulcerrima iam redire Narbo,
Docti patria Narbo Votieni
Ad leges iubet, annuóſque faſces:
Votis quod paribus tibi petendum eſt,
Continget locus ille, & hic amicus.
Quam vellem fieri meus libellus!

Ad Inſtantium. LXXIII.

Inſtanti, quo nec ſincerior alter habetur
Pectore, nec niuea ſimplicitate prior:
Si dare vis noſtræ vires, animóſque Thaliæ,
Et victura petis carmina: da, quod amem.
Cynthia te vatem fecit laſciue Properti:
Ingenium Galli pulcra Lycoris erat.
Fama eſt arguti Nemeſis formoſa Tibulli:
Leſbia dictauit, docte Catulle, tibi.
Non me Pelignus, nec ſpernet Mantua vatem,
Si qua Corinna mihi, ſi quis Alexis erit.

In malum medicum. LXXIV.

Hoplomachus nunc es, fueras ophthalmicus antè:
Feciſti medicus, quod facis hoplomachus.

De Gallo Lingono. LXXV.

Dum repetit ſera conductos nocte Penates
  Lingonus à recta flaminiáque recens:
Expulit offenſo vitiatum pollice talum,
  Et iacuit toto corpore fuſus humi.
Quid faceret Gallus, qua ſe ratione moueret?
  Ingenti domino ſeruulus vnus erat,
Tam macer, vt minimam poſſet vix ferre lacernam:
  Succurrit miſero caſus, opémque tulit.
Quatuor inſcripti portabant vile cadauer,
  Accipit infœlix qualia mille rogus.
Hos comes inualidus ſubmiſſa voce precatur,
  Vt quocúmque velint, corpus inane ferant.
Permutatur onus, ſtipatáque tollitur altè
  Grandis in anguſta ſarcina ſandapila.
Hic mihi de multis vnus, Lucane, videtur:
  Cui meritò dici, mortue Galle, poteſt.

In Gallicum. LXXVI.

Dic verum mihi, Marce: dic amabo:
Nil eſt, quod magis audiam libenter:
Sic & cùm recitas tuos libellos,
Et cauſſam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogáſque ſemper.
Durum eſt me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid ſit audi.
Verum, Gallice, non libenter audis.

Ad Liberum amicum. LXXVII.

Liber amicorum dulciſſima cura tuorum,
  Liber in æterna viuere digne roſa:

Si ſapis, Aſſyrio ſemper tibi crinis amomo
  Splendeat, & cingant florea ſerta caput.
Candida nigreſcant vetulo cryſtalla Falerno,
  Et caleat blando mollis amore thorus.
Qui ſic vel medio finitus vixit in æuo,
  Longior huic facta eſt, quàm data vita fuit.

De ludis Stellæ. LXXIIX.

Quos cuperet Phlegræa ſuos victoria ludos,
  Indica quos cuperet pompa Lyæe tuos,
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi.
  O pudor, ô pietas, & putat eſſe parum.
Non illi ſatis eſt turbato ſordidus auro
  Hermus, & Heſperio qui ſonat orbe Tagus.
Omnis habet ſua dona dies, nec linea diues
  Ceſſat, & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt ſubitis laſciua numiſmata nimbis:
  Nunc dat ſpectatas teſſera larga feras.
Nunc implere ſinus ſecuros gaudet, & abſens
  Sortitur dominos, nec laceratur auis.
Quid numerem currus, terdenáque præmia palmæ,
  Quæ dare non ſemper conſul vterque ſolet?
Omnia ſed Cæſar tanto ſuperantur honore,
  Quòd ſpectatorem te tua laurus habet.

In Fabullam. LXXIX.

Omnes aut vetulas habes amicas,
Aut turpes, vetulíſque fœdiores:
Has ducis comites, trahíſque tecum.
Per conuiuia, porticus theatra.
Sic formoſa Fabulla, ſic puella es.

Ad Domitianum. LXXX.

Sanctorum nobis miracula reddis auorum,
Nec pateris Cæſar ſæcula cana mori:
Cùm veteres Latiæ ritus renouantur arenæ,
Et pugnet virtus ſimpliciore manu.
Sic priſcis ſeruatur honos te præſide templis,
Et caſa tam culto ſub Ioue numen habet.
Sic noua dum condis, reuocas, Auguſte, priora:
Debentur quæ ſunt, quæque fuêre tibi.

In Gelliam. LXXXI.

Non per myſtica ſacra Dindymenes,
Nec per Niliacæ bouem iuuencæ,
Nullos denique per deos, deáſque
Iurat Gellia: ſed per vniones.
Hos amplectitur, hos deoſculatur:
Hos fratres vocat, & vocat ſorores:
Hos natis amat acriùs duobus.
His ſi quo careat miſella caſu,
Victuram negat eſſe ſe nec horam.
Eheu quàm bene nunc, Papiriane,
Annei faceret manus Sereni.

Ad Domitianum. LXXXII.

Dante tibi turba querulos, Auguſte, libellos,
Nos quoque qui domino carmina parua damus:
Poſſe deum rebus pariter, Muſíſque vacare,
Scimus, & hæc etiam ſerta placere tibi.
Fer vates, Auguſte, tuos: nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciæque ſumus.
Non quercus te ſola decet, nec laurea Phœbi:
Fiat & ex edera ciuica noſtra tibi.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER IX.

AVE mi Toranni frater cariſsime epigramma quod extra ordinem paginarum eſt, ad Stertinium clariſſimum virum ſcripſimus, qui imaginem meam ponere in bibliotheca ſua voluit. De quo ſcribendum tibi putaui, ne ignorares, Auitus iſte quis vocaretur. Vale, & para hoſpitium.

Ad Auitum. I.

NON te celabis ſublimi pectore vates,
Cui referet ſerus præmia digna cinis.
Hoc tibi ſub noſtra breue carmen imagine viuat,
Quam non obſcuris iungis Auite viris.
Ille ego ſum nulli nugarum laude ſecundus:
Quem non miraris, ſed puto lector amas.
Maiores maiora ſonent: mihi parua locuto
Sufficit in veſtras ſæpe redire manus.

De templo Flauiæ gentis. II.

Dum Ianus hiemes, Domitianus autumnos,
Auguſtus annis commodabit æſtates:
Dum grande famuli nomen aſſeret Rheni

Germanicarum magna lux Kalendarum:
Tarpeia ſummi ſaxa dum patris ſtabunt:
Dum voce ſupplex, dúmque thure placabit
Matrona diues dulce Iulium numen:
Manebit altum Flauiæ decus gentis,
Cum Sole, & aſtris, cumq́ue luce Romana.
Inuicta quidquid condidit manus, cœlum eſt.

In Lupum. III.

Pauper amicitiæ cùm ſis Lupe, non es amicæ,
Et queritur de te mentula læſa nihil.
Illa ſiligineis pingueſcit adultera cunnis:
Conuiuam paſcit nigra farina tuum.
Incenſura niues dominæ Setina liquantur,
Nos bibimus torti pulla venena cadi.
Emta tibi nox eſt fundis non tota paternis:
Haud ſua deſertus rura ſodalis arat.
Splendet Erythræis perlucida mœcha lapillis:
Ducitur addictus te futuente cliens.
Octo Syris ſuffulta datur lectica puellæ:
Nondum ſandapilæ pondus amicus erit.
I nunc, & miſeros Cybele præcide cinædos:
Hæc erit, hæc cultris mentula digna tuis.

Ad Domitianum. IV.

Quantum iam ſuperis Cæſar, cœlóque dediſti,
Si repetas, & ſi creditor eſſe velis;
Grandis in ætherio licet auctio fiat Olympo,
Cogantúrque dei vendere quidquid habent:
Conturbabit Atlas, & non erit vncia tota,
Decidat tecum qua pater ipſe deum.

Pro

Pro Capitolinis quid enim tibi ſoluere templis,
Quid pro Tarpeiæ frondis honore poteſt?
Quid pro culminib. geminis matrona Tonantis?
Pallada prætereo: res agit illa tuas.
Quid loquar Alcidem, Phœbúmque, pioſque Laconas,
Addita quid Latio Flauia templa polo?
Exſpectes, & ſuſtineas, Auguſte, neceſſe eſt:
Nam tibi quod ſoluat, non habet arca Iouis.

In Æſchylum. V.

Aureolis futui cùm poſſit Galla duobus,
Et plus quàm futui, ſi totidem addideris:
Aureolo9 à te cur accipit Æſchyle denos?
Non fellat tanti Galla. quid ergo? tacet.

In Paullam. VI.

Nubere vis Priſco, non miror Paulla: ſapiſti.
Ducere te non vult Priſcus: & ille ſapit.

Ad Domitianum. VII.

Tibi ſumme Rheni domitor, & parens orbis,
Pudice princeps gratias agunt vrbes:
Populos habebunt: parere iam ſcelus non eſt.
Non puer auari ſectus arte mangonis
Virilitatis damna mæret ereptæ:
Nec quam ſuperbus computet ſtipem leno,
Dat proſtituto miſera mater infanti.
Qui nec cubili fuerat ante te quondam
Pudor, eſſe per te cœpit & lupanari.

In Afrum. VIII.

Dicere de Libycis reduci tibi gentibus Afer
Continuis volui quinque diebus aue.

Ff

Non vacat, aut dormit; dictum bis, térque reuerſo.
Iam ſatis eſt: non vis Afer auêre. vale.

Ad Domitianum. IX.

Tamquam parua foret ſexus iniuria noſtri,
Fœdandos populo proſtituiſſe mares:
Iam cunæ lenonis erant, vt ab vbere raptus
Sordida vagitu poſceret æra puer.
Immatura dabant infandas corpora pœnas.
Non tulit Auſonius talia monſtra pater:
Idem qui teneris nuper ſuccurrit ephebis,
Ne faceret ſteriles ſæua libido viros.
Dilexêre priùs pueri, iuuenéſque ſenéſque:
At nunc infantes te quoque Cæſar amant.

Ad Bithynicum. X.

Nil tibi legauit Fabius, Bithynice, cui tu
Annua, ſi memini, millia ſena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri Bithynice noli:
Annua legauit millia ſena tibi.

In Cantharum. XI.

Cœnes Canthare cùm foris libenter:
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, monemus:
Liber non potes, & guloſus eſſe.

De Earino Domitiani. XII.

Nomen cum violis, roſíſque natum,
Quo pars optima nuncupatur anni,
Hyblam quod ſapit, Atticóſque flores,
Quod nidos olet alitis ſuperbæ:
Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet Cybeles puer vocari,

Et qui pocula temperat tonanti:
Quod ſi Parrhaſia ſones in aula,
Reſpondent Veneres, Cupidinéſque.
Nomen nobile, molle, delicatum
Verſu dicere non rudi volebam:
Sed tu ſyllaba contumax repugnas.
Dicunt Earinon tamen poëtæ,
Sed Græci, quibus eſt nihil negatum,
Et quos ἄρες ἄρες decet ſonare:
Nobis non licet eſſe tam diſertis,
Qui Muſas colimus ſeueriores.

De eodem. XIII.

Si daret autumnus mihi nomen, ὀπώρινος eſſem:
Horrida ſi brumæ ſidera, χειμέριος.
Dictus ab æſtiuo θέρινος mihi menſe vocârer.
Tempora cui nomen verna dedêre, quis eſt:

De eodem. XIV.

Nomen habes, teneri quod tempora nuncupat anni,
Cùm breue Cecropiæ ver populantur apes.
Nomen, Acidalia meruit quod arundine pingi,
Quod Cytherea ſua ſcribere gaudet acu.
Nomen, Erythræis quod littera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet.
Quod penna ſcribente grues ad ſidera tollant,
Quod decet in ſola Cæſaris eſſe domo.

In fictos amicos. XV.

Hunc quem cœna tibi, quem menſa parauit amicum,
Eſſe putas fidæ pectus amicitiæ?
Aprum amat, & mulos, & ſumen, & oſtrea: non te.
Tam bene ſi cœnem, noſter amicus eris.

De Chloë. XVI.

Inſcripſit tumulo ſeptem celebrata virorum
Se feciſſe Chloë: quid pote Simplicius?

De coma Earini. XVII.

Conſilium formæ ſpeculum, dulcéſque capillos
Pergameo poſuit dona ſacrata deo,
Ille puer tanto domino gratiſſimus aula,
Nomine qui ſignet tempora verna ſuo.
Fœlix, quæ tali cenſetur munere tellus,
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

Ad Æſculapium. XIIX.

Latonæ venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras penſa, breuéſque color:
Hos tibi laudatos dominorum voce capillos
Ille tuus Latia miſit ab vrbe puer.
Addidit & nitidum ſacratis crinibus orbem,
Quo fœlix facies iudice tota fuit.
Tu iuuenile decus ſerua, ne pulcrior ille
In longa fuerit, quàm breuiore coma.

Ad Cæſarem Domitianum. XIX.

Eſt mihi, ſitque precor longum te præſide Cæſar
Rus minimum: parui ſunt & in vrbe Lares.
Sed de valle breui, quas de ſitientibus hortis,
Cura laboratas antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo ſe rore foueri,
Cum mihi vicino Martia fonte ſonet.
Quam dederis noſtris Auguſte Penatibus vndam,
Caſtalis hæc nobis, aut Iouis imber erit.

In Sabellum. XX.

Laudas balnea verſibus trecentis.

Cœnantis bene Pontici Sabelle.
Vis cœnare Sabelle, non lauari.

Ad Domitianum. XXI.

Hæc quæ tota patet, tegitúrque & marmore, & auro,
Infantis domini conſcia terra fuit.
Fœlix quæ tantis ſonuit vagitibus, & quæ
Vidit reptantes, ſuſtinuitque manus.
Hîc ſteterat veneranda domus, quæ præſtitit orbi,
Quod Rhodos, aſtrifero quod pia Creta polo.
Cretenſes texêre Iouem crepitantibus armis,
Semiuiri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit ſuperûm pater, & tibi Cæſar
Pro iaculo & parma, fulmen & ægis erat.

Ad Auctum. XXII.

Artemidorus habet puerum. ſed vendidit agrum:
Agrum pro puero Calliodorus habet.
Dic, vter ex iſtis meliùs rem geſſerit, Aucte?
Artemidorus amat, Calliodorus arat.

Ad paſtorem. XXIII.

Credis ob hoc me paſtor opes fortaſſe rogare,
Propter quod vulgus, craſſáque turba rogat:
Vt Setina meos conſumat gleba ligones.
Et ſonet innumera compede Tuſcus ager:
Vt Mauri Libycis centum ſtent dentibus orbes,
Et crepet in noſtris aurea lamna toris:
Nec labris niſi magna meis cryſtalla terantur,
Et faciant nigras noſtra Falerna niues:
Vt canuſinatus noſtro Syrus aſſere ſudet,
Et mea ſit culto ſella cliente frequens:

Æſtuet vt noſtro madidus conuiua miniſtro,
quem permutatum nec Ganymede velim:
Vt lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas,
Et Maſſyleum virga gubernet equum.
Eſt nihil ex iſtis: ſuperos, ac ſidera teſtor.
Ergo quid? vt donem paſtor, & ædificem.

Ad Carum. XXIV.

O cui virgineo flaueſcere contigit auro,
Dic vbi Palladium ſit tibi Care decus?
Adſpicis en domini fulgentes marmore vultus,
Venit ad has vltrò noſtra corona comas.
Albanæ liuêre poteſt pia quercus oliuæ.
Cinxerit inuictum quòd prior illa caput.

Ad eundem. XXV.

quis Pallatinos imitatus imagine vultus
Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
Hæc mundi facies, hæc ſunt Iouis ora sereni:
Sic tonat ille deus, cùm ſine nube tonat.
Non ſolam tribuit Pallas tibi Care coronam,
Effigiem domini, quam colis, illa dedit.

In Afrum. XXVI.

Dantem vina tuum quoties adſpeximus Hylum,
Lumine nos Afer turbidiore notas.
quid rogo? quid ſcelus eſt mollem ſpectare miniſtrum?
Adſpicimus Solem, ſidera, templa, deos:
Auertam vultus, tamquam mihi pocula Gorgon
Porrigat, atque oculos, oráque noſtra tegam?
Trux erat Alcides: ſed Hylam ſpectare licebat.
Ludere Mercurio cum Ganymede licet.

Si non vis teneros ſpectet conuiua miniſtros:
Phineas inuitet Afer, & Oedipodas.

De *Nerua.* XXVII.

Audet facundo qui carmina mittere Neruæ,
Pallia donauit glaucina Coſme tibi.
Pæſtano violas, & cana liguſtra colono,
Hyblæis apibus Corſica mella dabit.
Sed tamen & paruæ nonnulla eſt gratia Muſæ:
Appetitur poſito vilis oliua lupo.
Nec tibi ſit mirum, modici quòd conſcia vatis
Iudicium metuat noſtra Thalia tuum.
Ipſe tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
Laſciuum iuuenis cùm tibi luſit opus.

In Chreſtum. XXIIX.

Cùm depilatos Chreſte coleos portes,
Et vulturino mentulam parem collo,
Et proſtitutis leuius caput culis,
Nec viuat vllus in tuo pilus crure,
Purgéntque ſæuæ cana labra volſellæ;
Curios, Camillos, quinctios, Numas, Ancos,
Et quidquid vſquam legimus piloſorum
Loqueris, ſonáſque grandibus minax verbis,
Et cum theatro, ſæculóque rixaris.
Occurrit aliquis inter iſta draucus, &
Iam pædagogo liberatus, & cuius
Refibulauit turgidum faber pœnem:
Nutu vocatum ducis, & pudet fari,
Catoniana Chreſte quòd facis lingua.

Epitaphium Latini. XXIX.

Dulce decus ſcenæ, ludorum fama, Latinus
Ille ego ſum plauſus, deliciæque tuæ:
Qui ſpectatorem potui feciſſe Catonem,
Soluere qui Curios, Fabriciósque graues.
Sed nihil à noſtro ſumſit mea vita theatro,
Et ſola tantùm ſcenicus arte feror:
Nec poteram gratus domino ſine moribus eſſe:
Interius mentes ſuſpicit ille deus.
Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi,
Roma ſui famulum dum ſciat eſſe Iouis.

Epitaphium Philænis. XXX.

Sæcula Neſtoreæ permenſa Philæni ſenectæ,
Rapta es ad infernas tam citò Ditis aquas?
Euboicæ non dum numerabas longa Sibyllæ
Tempora: maior erat menſibus illa tribus.
Heu quæ lingua ſilet, nòn illam mille cataſtæ
Vincebant, nec quæ turba Serapin amat:
Nec matutini cirrata caterua magiſtri,
Nec quæ Strymonio de grege ripa ſonat.
Quæ nunc Theſſalico Lunam deducere rhombo,
Quæ ſciet hos illos vendere lena toros?
Si tibi terra leuis, mollique tegaris arena,
Ne tua non poſſint eruere oſſa canes.

De Antiſtio Ruſtico. XXXI.

Cappadocum ſæuis Antiſtius occidit oris
Ruſticus. ô triſti crimine terra nocens!
Retulit oſſa ſinu cari Nigrina mariti,
Et queſta eſt longas non ſatis eſſe vias:

Cúmque

Cúmque daret ſanctam tumulis,quib. inuidet,vrnam,
Viſa ſibi eſt rapto bis viduata viro.

De Vibij voto. XXXII.

Dum comes Arctois hærêret Cæſaris armis
Vebius,hanc Marti pro duce vouit auem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poſcebat iam ſibi vota deus.
Ipſe ſuas anſer lætus properaûit ad aras,
Et cecidit ſanctis hoſtia parua focis.
Octo vides patulo pendere numiſmata roſtro
Alitis? hæc exſtis condita nuper erant.
Quæ litat argento pro te,non ſanguine,cæſa
Victima,iam ferro non opus eſſe docet.

Qualem velit amicam. XXXIII.

Hanc vole,quæ facilis,quæ palliolata vagatur:
Hanc volo,quæ puero iam dedit antè meo:
Hanc volo,quam redimit totam denarius alter:
Hanc volo,quæ pariter ſufficit vna tribus.
Poſcentem nummos,& grandia verba ſonantem,
Poſſideat craſſi mentula Burdigali.

Ad Flaccum. XXXIV.

Audieris in quo Flacce balneo plauſum,
Morionis illic eſſe mentulam ſcito.

In laudem Domitiani. XXXV.

Iuppiter Idæi riſit mendacia buſti,
Dum videt Auguſti Flauia templa poli.
Atque inter menſas largo iam nectare fuſus,
Pocula cùm Marti traderet ipſe ſuo:
Reſpiciens Phœbum pariter,Phœbique ſororem,
Cum quibus Alcides,& pius Arcas erat,

Cnoſſia vos, inquit, nobis monumenta dediſtis:
Cernite quàm plus ſit Cæſaris eſſe patrem.

In Philomuſum. XXXVI.

Artibus his ſemper cœnam Philomuſe merêris,
Plurima dum fingis, ſed quaſi vera refers.
Scis quid in Arſacia Pacorus deliberet aula,
Rhenanam numeras, Sarmaticámque manum.
Verba ducis Daci Cattis mandata reſignas,
Victricem laurum, quàm venit, antè vides.
Scis quoties Phario madeat Ioue fuſca Syene:
Scis quota de Libyco litore puppis eat.
Cuius Iuleæ capiti naſcantur oliuæ,
Deſtinet ætherius cui ſua ſerta pater.
Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me,
Hac lege, vt narres nil Philomuſe noui.

De Ganymede & Ioue. XXXVII.

Viderat Auſonium poſito modò crine miniſtrum
Phryx puer, alterius gaudia nota Iouis,
Quod tuus ecce ſuo Cæſar permiſit ephebo,
Tu permitte tuo maxime rector, ait.
Iam mihi prima latet longis lanugo capillis:
Iam tua me ridet Iuno, vocátque virum.
Cui pater ætherius, puer ô dulciſſime, dixit,
Non ego quod poſcis, res negat ipſa tibi.
Cæſar habet noſter ſimiles tibi mille miniſtros,
Tantáque ſidereos vix capit aula mares.
At tibi ſi dederit vultus coma tonſa viriles,
Quis mihi, qui nectar miſceat, alter erit?

In Gallam. XXXVIII.

Cùm ſis ipſa domi,mediáque ornere Subura,
Fiant abſentes & tibi Galla comæ:
Nec dentes aliter, quàm Serica nocte reponas,
Et lateas centum condita pyxidibus:
Nec tecum facies tua dormiat, innuis illo,
Quod tibi prolatum eſt mâne, ſupercilio.
Et te nulla mouet cani reuerentia cunni,
Quem potes inter auos iam numerare tuos.
Promittis ſexcenta tamen:ſed mentula ſurda eſt,
Et ſit luſca licet, te tamen illa videt.

Ad Agathinum. XXXIX.

Summa licet velox Agathine pericula ludas,
Non tamen efficies, vt tibi parma cadat.
Nolentem ſequitur,tenuéſque reuerſa per auras
Vel pede, vel tergo, clune, vel vngue ſedet.
Lubrica Corycio quamuis ſint pulpita nimbo,
Et rapiant celeres vela negata Noti:
Securos pueri neglecta perambulat artus,
Et nocet artifici ventus, & vnda nihil.
Vt peccare velis, cùm feceris omnia, falli
Non potes:arte opus eſt, vt tibi parma cadat.

De natali Cæſoniæ. XL.

Prima Palatino lux eſt hæc orta tonanti,
Optaſſet Cybele qua peperiſſe Iouem.
Hac & Santonici genita eſt Cæſonia Rufi:
Plus debet matri nulla puella ſuæ.
Lætatur gemina votorum ſorte maritus,
Contigit hunc illi quòd his amare diem.

De voto Philænis. XLI.

Tarpeias Diodorus ad coronas
Romam cùm peteret Pharo relicta,
Vouit pro reditu viri Philænis,
Illam lingeret vt puella ſimplex,
Quam caſtæ quoque diligunt Sabinæ:
Diſperſa rate triſtibus procellis
Merſus fluctibus, obrutúſque Ponto
Ad votum Diodórus enatauit.
O tardus nimis, & piger maritus!
Hoc à litore ſi puella votum
Feciſſet mea, protinus rediſſem.

In Ponticum. XLII.

Pontice quòd nùmquam futuis, ſed pellice læua
Vteris, & Veneri ſeruit amica manus:
Hoc nihil eſſe putas? ſcelus eſt mihi crede, ſed ingens,
Quantum vix animo concipis ipſe tuo.
Nempe ſemel futuit, generaret Horatius vt tres:
Mars ſemel, vt geminos Ilia caſta daret.
Omnia perdiderat, ſi maſturbatus vterque
Mandaſſet manibus gaudia fœda ſuis.
Ipſam crede tibi naturam dicere rerum,
Iſtud quod digitis Pontice perdis, homo eſt.

Ad Apollinem. XLIII.

Campis diues Apollo ſic murinis,
Sic ſemper ſenibus fruare cycnis,
Doctæ ſic tibi ſeruiant ſorores,
Nec Delphis tua mentiatur vlli,
Sic Pallatia te colant, améntque:
Bis ſenos, citò me rogante faſces

Det Stellæ bonus annuátque Cæſar.
Fœlix tunc ego, debitórque voti
Caſurum tibi ruſticas ad aras
Ducam cornibus aureis iuuencum.
Nata eſt hoſtia Phœbe, quid moraris?

De ſtatua Herculis. XLIV.

Hic, qui dura ſedens porrecto ſaxa leone
Mitigat exiguo magnus in ære deus,
Quæque tulit, ſpectat reſupino ſidera vultu,
Cuius læua calet robore, dextra mero:
Non eſt fama recens, nec noſtri gloria cœli:
Nobile Lyſippi munus, opúſque vides.
Hoc habuit numen Pellæi menſa tyranni,
Qui citò perdomito victor in orbe iacet.
Hunc puer ad Libycas iurauerat Hannibal aras:
Iuſſerat hic Syllam ponere regna trucem:
Offenſus variæ tumidis terroribus aulæ,
Priuatos gaudet nunc habitare Lares.
Vtque fuit quondam placidi conuiua Molorchi,
Sic voluit docti Vindicis eſſe deus.

De eadem ſtatua. XLV.

Alcidem modò Vindicis rogabam,
Eſſet cuius opus, labórque fœlix.
Riſit: nam ſolet hoc: leuique nutu,
Græcè numquid ait poëta, neſcis?
Inſcripta eſt baſis, indicátque nomen.
Λυσίππου lego, Phidiæ putaui.

Ad Marcellinum. XLVI.

Miles Hyperboreos modò Marcelline Triones,
Et Getici tuleris ſidera pigra poli,

Ecce Prometheæ rupes, & fabula montis
 Quàm propè ſunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immenſis cùm conclamata querelis
 Saxa ſenis, dices, durior ille fuit.
Et licet hoc addas, potuit qui talia ferre,
 Humanum meritò finxerat ille genus,

In Gellium. XLVII.

Gellius ædificat ſemper, modò limina ponit,
 Nunc foribus claues aptat, emítque ſeras:
Nunc has, nunc illas mutat, reficítque feneſtras.
 Dum tamen ædificet, quidlibet ille facit:
Oranti nummos vt dicere poſſit amico
 Vnum illud verbum Gellius, ædifico.

In Pannicum. XLVIII.

Democritos, Zenonas, inexplicitoſque Platonas,
 Quidquid & hirſutis ſqualet imaginibus,
Sic quaſi Pythagoræ loqueris ſucceſſor, & hæres:
 Præpendet mento nec tibi barba minor.
Sed quid & hircoſis ſerum & turpe piloſis,
 In molli rigidum clune libenter habes?
Tu qui ſectarum cauſſas, & pondera noſti,
 Dic mihi, præcidi Pannice, dogma quod eſt.

In Gallicum. XLIX.

Hæredem cùm me partis tibi, Gallice, quartæ
 Per tua iurares ſacra, capútque tuum,
Credidimus, (quis enim damnet ſua vota libenter?)
 Et ſpem muneribus fouimus vſque datis:
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
 Miſimus, Ætola de Calydone putes.

At tu continuò populúmque, patréſque vocaſti,
Ructat adhuc aprum callida Roma meum.
Ipſe ego (quis credat?) conuiua nec vltimus hæſi:
Sed nec coſta data eſt, caudáue miſſa mihi.
De quadrante tuo qui ſperem Gallice? nulla
De noſtro nobis vncia venit apro.

De toga à Parthenio ſibi data. L.

Hæc eſt illa meis multùm cantata libellis,
quam meus edidicit lector, amátque togam.
Partheniana fuit, quondam memorabile vatis
Munus in hac ibam conſpiciendus eques:
Dum noua, dum nitida fulgebat ſplendida lana,
Dúmque erat auctoris nomine digna ſui:
Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli,
quam poſſis niueam dicere iure tuo.
quid non longa dies, quid non conſumitis anni?
Hæc toga iam non eſt Partheniana: mea eſt.

In Gaurum. LI.

Ingenium mihi Gaure probas ſic eſſe puſillum,
Carmina quòd faciam, quæ breuitate placent.
Confiteor: ſed tu bis denis grandia libris
qui ſcribis Priami prælia, magnus homo es.
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona viuum:
Tu magnus luteum Gaure Giganta facis.

De Lucano & Tullo. LII

quòd ſemper ſuperos inuito fratre rogaſti,
Hoc Lucane, tibi contigit, antè mori.
Inuidet ille tibi: Stygias nam Tullus ad vndas
Optabat, quamuis ſit minor, ire prior.

Tu colis Elyſios, nemoriſque habitator amœni
Eſſe tuo primum nunc ſine fratre cupis.
Et ſi iam nitidis alternus venit ab aſtris,
Pro Polluce mones Caſtora, ne redeat.

Ad Quinctum. LIII.

Si credis mihi, Quincte quòd mereris,
Natales Ouidi tuos Apriles,
Vt noſtras amo Martias Kalendas.
Fœlix vtraque lux, diéſque nobis
Signandi melioribus lapillis.
Hic vitam tribuit, ſed hic amicum:
Plus dant, Quincte, mihi tuæ Kalendæ.

Ad Eundem. LIV.

Natali tibi, Quincte, tuo dare parua volebam
Munera tú prohibes: imperioſus homo es.
Parendum eſt monitis. fiat quod vterque iubemus:
Et quod vtrumque iuuat, tu mihi, quincte, dato.

Ad cognatum. LV.

Si mihi Picena turdus palleret oliua,
Tenderet aut noſtras ſilua Sabina plagas,
Aut creſcente vadis traheretur arundine præda,
Pinguis & implicitas virga teneret aues:
Cara daret ſollenne tibi cognatio munus,
Nec frater vobis, nec prior eſſet auus.
Nunc ſturnos inopes, fringuillarúmque querelas
Audit & arguto paſſere vernat ager.
Inde ſalutatus picæ reſpondit arator:
Hinc propè ſumma rapax miluus in aſtra volat.
Mittimus ergo tibi paruæ munuſcula cortis,
Qualia ſi recipis, ſæpe propinquus eris.

Ad

Ad Flaccum. LVI.

Luce propinquorum, qua plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens, oneróſaque turba,
In qua ſe primum quiſque meúmque putat.
Demeruiſſe duos, votum eſt: offendere plures,
Vix tutum: multis mittere dona, graue eſt.
Qua poſſum ſola veniam ratione merêbor:
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

De Splendophoro. LVII.

Splendophorus Libycas domini petit armiger vrbes:
Quæ puero dones, tela Cupido para:
Illa quibus iuuenes figis molliſque puellas.
Sit tamen in tenera leuis & haſta manu.
Loricam clypeúmque tibi, galeámque remitto,
Tutus vt inuadat prælia, nudus eat.
Non iaculo, non enſe fuit, læſúſue ſagitta,
Caſſide dum liber Parthenopæus erat.
Quiſquis ab hoc fuerit fixus, morietur amore.
O fœlix, ſi quem tam bona fata manent!
Dum puer es, redeas, dum vultus lubricus, & te
Non Libye faciat, ſed tua Roma virum.

In Hedylum. LVIII.

Nil eſt tritius Hedyli lacernis,
Non anſæ veterum Corinthiorum,
Nec crus compede lubricum decenni,
Non ruptæ recutita colla mulæ,
Nec quæ Flaminiam ſecant ſalebræ,
Nec qui littoribus nitent lapilli,
Nec Tuſca ligo vinea politus,

Nec pallens toga mortui tribulis,
Nec pigri rota quaſſa mulionis,
Nec raſum cauea latus biſontis,
Nec dens iam ſenior ferocis apri.
Res vna eſt tamen, ipſe non negabit,
Culus tritior Hedyli lacernis.

Ad Nympham. LIX.

Nympha ſacri regina lacus, cui grata Sabinus,
Et manſura pio munere templa dedit:
Sic montana tuos ſemper colat Vmbria fontes,
Nec tua Baianas Sarſina malit aquas:
Excipe ſolicitos placidè mea dona, libellos:
Tu fueris Muſis Pegaſis vnda meis.
Nympharum templis quiſquis ſua carmina donat,
Quid fieri libris debeat, ipſe monet.

In Mamurram. LX.

In ſeptis Mamurra diu, multúmque vagatus
Hic vbi Roma ſuas aurea vexat opes,
Inſpexit molles pueros, oculíſque comedit:
Non hos, quos primæ proſtituêre caſæ,
Sed quos arcanæ ſeruant tabulata cataſtæ,
Et quos non populus, nec mea turba videt.
Inde ſatur menſas, & opertos exuit orbes,
Expoſitúmque altè pingue popoſcit ebur.
Et teſtudineum menſus quater hexaclinon,
Ingemuit citro non ſatis eſſe ſuo.
Conſuluit nares, an olerent æra Corinthon:
Culpauit ſtatuas & Polyclete tuas.
Et turbata breui quæſtus cryſtallina vitro,
Myrrhina ſignauit, ſepoſuítque decem.

Expendit veteres calathos, & ſi qua fuerunt
  Pocula Mentorea nobilitata manu.
Et virides picto gemmas numerauit in auro,
  Quidquid & in niuea grandius aure ſonat.
Sardonychas veros menſa quæſiuit in omni,
  Et pretium magnis fecit iaſpidibus.
Vndecima laſſus cùm iam diſcederet hora,
  Aſſe duos calices emit, & ipſe tulit.

De corona roſea. LXI.

Seu tu Pæſtanis genita es, ſeu Tiburis aruis,
  Seu rubuit tellus Tuſcula flore tuo:
Seu Preneſtino te villica legit in horto,
  Seu modò Campani gloria ruris eras:
Pulcrior vt noſtro videâre corona Sabino,
  De Nomentano te putet eſſe meo.

De platano Cordubenſi. LXII.

In Tarteſſiacis domus eſt notiſſima terris,
  Qua diues placidum Corduba Bætin amat:
Vellera natiuo pallent vbi flaua metallo,
  Et linit Heſperium bractea viua pecus:
Ædibus in mediis totos amplexa Penates
  Stat platanus denſis Cæſariana comis:
Hoſpitis inuicti poſuit quam dextera fœlix,
  Cœpit & ex illa creſcere virga manu.
Auctorem, dominúmque nemus ſentire videtur:
  Sic viret, & ramis ſidera celſa petit.
Sæpe ſub hac madidi luſerunt arbore Fauni:
  Sæpe ſub hac latuit ruſtica fronde Dryas.
Dúmque fugit ſolos nocturnum Pana per agros,
  Terruit & tacitam fiſtula ſera domum,

Atque oluêre lares comiſſatore Lyæo,
Creuit & effuſo lætior vmbra mero:
Heſterníſque rubens delecta eſt herba coronis,
Atque ſuas potuit dicere nemo roſas.
O dilecta deis, ô magni Cæſaris arbor,
Ne metuas ferrum, ſacrilegóſque focos.
Perpetuos ſperare licet tibi frondis honores:
Non Pompeianæ te poſuêre manus.

De Philæni. LXIII.

Tinctis murice veſtibus quòd omni
Et nocte vtitur, & die Philænis,
Non eſt ambitioſa, nec ſuperba:
Delectatur odore, non colore.

In Phœbum. LXIV.

Ad cœnam inuitant omnes te Phœbe cinædi:
Mentula quem paſcit, non puto, purus homo eſt.

De ſtatua Domitiani. LXV.

Herculis in magni vultus deſcendere Cæſar
Dignatus Latiæ dat noua templa viæ:
Qua Triuiæ nemoroſa petit dum regna viator,
Octauum domina marmor ab vrbe legit.

De eadem ſtatua. LXVI.

Antè colebatis votis, & ſanguine largo
Maiorem Alciden, nunc minor iſte colit.
Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores:
Illi ſecurus vota minora facit.

Ad Herculem de eadem ſtatua. LXVII.

Alcide Latio nunc agnoſcende tonanti,
Poſtquam pulcra dei Cæſaris ora geris,

Si tibi tunc iſti cultus, habitúſque fuiſſent,
  Ceſsêrunt manibus cùm fera monſtra tuis,
Argolico famulum non te ſeruire tyranno
  Vidiſſent gentes, ſæuáque regna pati.
Sed tu iuſſiſſes Euryſthea, nec tibi fallax
  Portaſſet Neſſi perfida dona Lichas.
OEtæi ſine lege rogi ſecurus adiſſes
  Aſtra patris ſummi, quæ tibi pœna dedit.
Lydia nec dominæ traxiſſes penſa ſuperbæ:
  Nec Styga vidiſſes, Tartareúmque canem.
Nunc tibi Iuno fauet, nunc te tua diligit Hebe:
  Nunc te, ſi videat nympha, remittet Hylan.

Ad Fabullum. LXVIII.

Vxor cùm tibi ſit formoſa, pudica puella,
  Quid tibi natorum iura Fabulle trium?
Quod petis à noſtro ſupplex dominóque, deóque,
  Tu dabis ipſe tibi, ſi potes arrigere.

In Æſchylum. LXIX.

Laſciuam tota poſſedi nocte puellam,
  Cuius nequitias vincere nemo poteſt.
Feſſus mille modis illud puerile popoſci:
  Ante preces totas, primáque verba dedit.
Improbius quiddam ridénſque, rubénſque rogauï:
  Pollicita eſt nulla luxurioſa mora.
Sed mihi pura fuit, tibi non erit Æſchyle; ſi vis,
  Accipe & hoc munus conditione mala.

In Magiſtrum ludi. LXX.

Quid tibi nobiſcum eſt ludi ſcelerate magiſter,
  Inuiſum pueris, virginibúſque caput?

Non dum criſtati rupêre ſilentia galli:
 Murmure iam ſæuo verberibúſque tonas.
Tam graue percuſſis incudibus æra reſultant,
 Cauſſidicum medico cùm faber aptat equo.
Mitior in magno clamor furit amphiteatro,
 Vincenti parmæ cùm ſua turba fauet.
Vicini ſomnum non tota nocte rogamus:
 Nam vigilare leue eſt, peruigilare graue.
Diſcipulos dimitte tuos. vis garrule quantùm
 Accipis, vt clames, accipere vt taceas?

In Polycarmum. LXXI.

Cùm futuis Polycarme, ſoles in fine cacâre.
 Cùm pædicaris, quid Polycarme facis?

In Cæcilianum. LXXII.

Dixerat ô mores, ô tempora Tullius olim,
 Sacrilegum strueret cùm Catilina nefas:
Cùm gener atque ſocer diris concurreret armis,
 Mœſtáque ciuili cæde maderet humus.
Cur nunc ô mores, cur nunc ô tempora dicis?
 Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid eſt?
Nulla ducum feritas, nulla eſt inſania ferri:
 Pace frui certa, lætitiâque licet.
Non noſtri faciunt, tua quod tibi tempora ſordent,
 Sed faciunt mores, Cæciliane tui.

De leone & ariete. LXXIII.

Maſſyli leo fama iugi, pecoríſque maritus
 Lanigeri, mirum, qua poſuêre fide.
Ipſe licet videas, cauea ſtabulantur in vna,
 Et pariter ſocias carpit vterque dapes,

Nec fetu nemorum gaudent, nec mitibus herbis:
  Concordem ſatiat ſed rudis agna feram.
Quid meruit terror Nemees, quid portitor Helles,
  Vt niteant celſi lucida ſigna poli?
Sidera ſi poſſent, pecudéſque, feræque mereri,
  Hic aries aſtris, hic leo dignus erat.

Ad liberum amicum. LXXIV.

Liber Amyclæa frontem redimite corona,
  Qui quatis Auſonia verbera Graia manu,
Clauſa mihi texto cùm prandia vimine mittas,
  Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna tuo ſi nomine munera ferres,
  Scis puto debuerint quæ mihi dona dari.

In ſutorem. LXXV.

Dentibus antiquas ſolitus producere pelles,
  Et mordere luto putre vetúſque ſolum:
Preneſtina tenes defuncti rura patroni,
  In quibus indignor ſi tibi cella fuit.
Rumpis & ardenti madidus cryſtalla Falerno,
  Et pruris domini cum Ganymede tui.
At me litterulas ſtulti docuêre parentes:
  Quid cum grammaticis, rhetoribuſque mihi?
Frange leues calamos, & ſcinde Thalia libellos,
  Si dare ſutori calceus iſta poteſt.

De effigie Camoni. LXXVI.

Effigiem tantùm pueri pictura Camoni
  Seruat, & infantis prima figura manet.
Florentes nulla ſignauit imagine vultus,
  Dum timet ora pius muta videre pater.

De balneo Tuccæ. LXXVII.

Non ſilice duro, ſtructiliúe cæmento,
Nec latere cocto, quo Semiramis longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
Sed ſtrage nemorum, pinæáque compage,
Vt nauigare Tucca balneo poſſit.
Idem beatas lautus exſtruit thermas
De marmore omni, quod Caryſtos inuenit,
Quod Phrygia, ſiue Afra quod Nomas mittit,
Et quod virenti fonte lauit Eurotas.
Sed ligna deſunt: ſubiice balneum thermis.

De effigie Camoni. LXXVIII.

Hæc ſunt illa mei, quæ cernitis, ora Camoni:
  Hæc pueri facies, primáque forma fuit.
Creuerat hic vultus bis denis fortior annis,
  Gaudebátque ſuas pingere barba genas,
Et libata ſemel ſummos modò purpura cultus
  Sparſerat: inuidit de tribus vna ſoror.
Et feſtinatis incidit ſtamina penſis,
  Abſentémque patri rettulit vrna rogum.
Sed ne ſola tamen puerum pictura loquatur,
  Hæc erit in chartis maior imago meis.

De conuiuio Priſci. LXXIX.

Quod optimum ſit diſputat conuiuium,
  Facunda Priſci pagina:
Et multa dulci, multa ſublimi refert,
  Sed cuncta docto pectore.
Quod optimum ſit quæritis conuiuium?
  In quod choraules non venit.

Ad

Ad Picentinum. LXXX.

Funera poſt ſeptem nupſit tibi Galla virorum
 Picentine: ſequi vult puto Galla viros.

Ad Domitianum. LXXXI.

Oderat antè ducum famulos, turbámque minorem,
 Et Pallatinum Roma ſupercilium:
At nunc tantus amor cunctis, Auguſte, tuorum,
 Vt ſit cuique ſuæ cura ſecunda domus.
Tam placidæ mentes, tanta eſt reuerentia noſtri,
 Tam pacata quies, tantus in ore pudor.
Nemo ſuos (hæc eſt aulæ natura potentis)
 Sed domini mores Cæſarianus habet.

De Gellio. LXXXII.

Duxerat eſuriens locupletem pauper, anúmque
 Vxorem paſcit: Gellius, & futuit

Ad Aulum. LXXXIII.

Lector & auditor noſtros probat Aule libellos:
 Sed quidam exactos eſſe poëta negat.
Non nimium curo: nam cœnæ fercula noſtræ
 Malim conuiuis, quàm placuiſſe cocis.

In Cinnam. LXXXIV.

Dixerat aſtrologus periturum te citò Cinna:
 Nec puto mentitus dixerat ille mihi:
Nam tu dum metuis, ne quid poſt fata relinquas,
 Hauſiſti patrias luxurioſus opes.
Bis quartum decies, non toto tabuit anno:
 Dic mihi, non hoc eſt Cinna perire citò?

Ad Cæſarem Domitianum. LXXXV.

Inter tanta tuæ miracula Cæſar arenæ,
 Quæ vincit veterum munera clara ducum,

Multùm oculi, ſed plus aures debere fatentur
Se tibi, quòd ſpectant, qui recitare ſolent.

Ad Norbanum. LXXXVI.

Cùm tua ſacrilegos contra Norbane furores
Staret pro domino Cæſare ſancta fides:
Hæc ego Pieria ludebam tutus in vmbra,
Ille tuæ cultor notus amicitiæ.
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris,
Neſcia nec noſtri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixiſti, meus eſt iſte poëta, meus!
Omne tibi noſtrum, quod bis trieteride iuncta
Ante dabat lector, nunc dabit auctor opus.

De Paullo. LXXXVII.

Languidior noſter ſi quando eſt Paullus Atili,
Non ſe conuiuis abſtinet ille ſuis.
Tu langore quidem ſubito, fictóque laboras,
Sed mea porrexit ſportula, Paulle, pedes.

De filio Silij. LXXXIIX.

Feſtinata ſui gemeret cùm fata Seueri
Silius, Auſonio non ſemel ore potens:
Cum grege Pierio mœſtus, Phœbóque querebar,
Ipſe meum fleui, dixit Apollo, Linon.
Reſpexítque ſuam, quæ ſtabat proxima fratri
Calliopen, & ait, tu quoque vulnus habes.
Adſpice Tarpeium, Pallatinúmque tonantem:
Auſa nefas Lacheſis læſit vtrumque Iouem.
Numina cùm videas duris obnoxia fatis,
Inuidia poſſis exonerare deos.

Ad Lupercum. LXXXIX.

Septem poſt calices Opimiani
Denſo cùm iaceam triente blæſus,
Affers neſcio quas mihi tabellas,
Et dicis, modò liberum eſſe iuſſi:
Zenas ſeruulus eſt mihi paternus:
Signa. cras meliùs, Luperce, fiet.
Nunc ſignat meus annulus lagenam.

Ad Rufum. XC.

Dum me captares, mittebas munera nobis:
Poſtquam cepiſti, das mihi Rufe nihil.
Vt captum teneas, capto quoque munera mitte,
De cauea fugiat ne malè paſtus aper.

Ad Stellam. XCI.

Lege nimis dura conuiuam ſcribere verſus
Cogis Stella: licet ſcribere nempe malos.

Ad Flaccum. XCII.

Sic in gramine floreo recliuis,
Quà gemmantibus hinc, & inde riuis
Curua calculus excitatur vnda,
Excluſis procul omnibus moleſtis,
Perfundas glaciem triente nigro
Frontem ſutilibus ruber coronis:
Sic vni tibi ſit puer cinædus,
Et caſtiſſima pruriat puella.
Infamem nimio calore Cypron
Obſerues, moneo, precórque Flacce,
Meſſès area cùm teret crepantes,
Et fului iuba ſæuiet leonis.
At tu diua Paphi remitte noſtris

Illæſum iuuenem, remitte votis.
Sic Martis tibi ſeruiant Kalendæ,
Et cum thure, meróque, victimáque
Libetur tibi candidas ad aras
Secta plurima quadra de placenta.

Adulatur Domitiano. XCIII.

Ad cœnam ſi me diuerſa vocaret in aſtra
Hinc inuitator Cæſaris, inde Iouis:
Aſtra licet propius, Pallatia longius eſſent,
Reſponſa ad ſuperos hæc referenda darem.
Quærite qui malit fieri conuiua tonantis:
Me meus in terris Iuppiter ecce tenet.

Ad Condylum. XCIV.

Quæ mala ſunt domini, quæ ſerui commoda neſcis
Condyle, qui ſeruum te gemis eſſe diu.
Dat tibi ſecuros vilis lecticula ſomnos:
Peruigil in pluma Caius ecce iacet.
Caius à prima tremebundus luce ſalutat
Tot dominos: at tu Condyle nec dominum.
Quod debes, Cai, redde, inquit Phœbus, & illinc
Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis? podagra, cheragráque ſecatur
Caius, & mallet verbera mille pati.
Quòd nec mâne vomis, nec cunnum, Condyle, lingis,
Non mauis, quàm ter Caius eſſe tuus?

Ad Calatiſſum. XCV.

Addere quid ceſſas puer immortale Falernum?
Quadrantem duplica de ſeniore cado.
Nunc mihi dic, quis erit, cui te, Calatiſſe deorum
Sex iubeo cyathos fundere? Cæſar erit.

Sutilis aptetur decies roſa crinibus, vt ſit,
Qui poſuit ſacræ nobile gentis opus.
Nunc bis quina mihi da baſia, fiat vt illud
Nomen ab Othryſio quod deus orbe tulit.

De Hippocrate. XCVI.

Santonica medicata dedit mihi pocula virga:
Os hominis mulſum me rogat Hippocrates.
Tam ſtupidus numquam nec tu puto Glauce fuiſti,
Chalcea donanti Chryſea qui dederas.
Dulce aliquis munus pro munere poſcit amaro?
Accipiat, ſed ſi potat in elleboro.

De Athenagora. XCVII.

Alphicus antè fuit, cœpit nunc Olficus eſſe,
Vxorem poſtquam duxit Athenagoras.
Nomen Athenagoræ credis, Calliſtrate, verum?
Si ſcio, diſpeream, quis ſit Athenagoras.
Sed puto me verum, Calliſtrate dicere nomen:
Non ego, ſed veſter peccat Athenagoras.

De Herode. XCIIX.

Clinicus Herodes trullam ſubduxerat ægro:
Deprenſus dixit. ſtulte, quid ergo bibis?

Ad Iulium. XCIX.

Rumpitur inuidia quidam cariſſime Iuli,
Quòd me Roma legit, rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, quòd turba ſemper in omni
Monſtramur digito, rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, tribuit quòd Cæſar vterque
Ius mihi natorum, rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia quòd rus mihi dulce ſub vrbe eſt,
Paruaque in vrbe domus, rumpitur inuidia.

Rumpitur inuidia, quòd ſum iucundus amicis,
Quòd conuiua frequens, rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, quòd amamur, quódque probamur.
Rumpatur, quiſquis rumpitur inuidia.

Ad Ouidium. C.

Vindemiarum non vbique prouentus
Ceſſauit Ouidi: pluuia profluit grandis.
Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

Ad Atticum de M. Antonio. CI.

Marcus amat noſtras Antonius, Attice, Muſas.
Charta ſalutatrix ſi modò vera refert:
Marcus Palladiæ non inficianda Toloſæ
Gloria, quem genuit pacis amica quies.

Ad librum. CII.

Tu qui longa potes diſpendia ferre viarum,
I liber abſentis pignus amicitiæ.
Vilis eras, fateor: ſi te nunc mittere tento,
Grande tui pretium muneris auctor erit.
Multùm, crede mihi, refert à fonte bibatur
Qui fluit, an pigro quæ ſtupet vnda lacu.

In Baſſum. CIII.

Denariis tribus inuitas, & mâne togatum
Obſeruare iubes atria Baſſe tua:
Deinde hærere tuo lateri, præcedere ſellam,
Ad vetulas tecum plus minus ire decem.
Trita quidem nobis togula eſt, viliſque, putriſque;
Denariis tamen hanc non emo, Baſſe, tribus.

Adulatur Domitiano. CIV.

Appia, quam ſimili venerandus in Hercule Cæſar
Conſecrat, Auſoniæ maxima fama viæ,

Si cupis Alcidæ cognoſcere facta prioris,
Diſce: Libyn domuit: aurea poma tulit:
Peltatam Scythico diſcindit Amazona nodo:
Addidit Arcadio terga leonis apro.
Æripedem ſiluis ceruum, Stymphalidas vndis
Abſtulit: à Stygia cum cane venit aqua.
Fecundam vetuit reparari mortibus Hydram:
Heſperias Tuſco lauit in amne boues.
Hæc minor Alcides. maior quæ geſſerit, audi,
Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
Aſſeruit poſſeſſa malis Pallatia regnis:
Prima ſuo geſſit pro Ioue bella puer.
Solus Iuleas cùm iam retineret habenas,
Tradidit, inque ſuo tertius orbe fuit.
Cornua Sarmatici ter perfida contudit Iſtri:
Sudantem Getica ter niue lauit equum.
Sæpe recuſato Parthos duxiſſe triumphos
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
Templa deis, mores populis dedit, otia ferro,
Aſtra ſuis, cælo ſidera, ſerta Ioui.
Herculeum tantis numen non ſufficit actis:
Tarpeio Deus hic commodet ora patri.

Ad Phœbum. CV.

Quadringentorum reddis mihi Phœbe tabellas:
Centum da potius mutua Phœbe mihi.
quære alium, cui te tam vano munere iactes:
quod tibi non poſſum ſoluere Phœbe, meum eſt.

De geminis fratribus. CVI.

quæ noua tam ſimiles genuit tibi Leda miniſtros?
quæ capta eſt cycno nupta Lacæna alio?

Dat faciem Pollux Hiero, dat Caſtor Aſillo,
  Atque in vtroque nitet Tyndaris ore ſoror.
Iſta Therapnæis ſi forma fuiſſet Amyclis,
  Cùm vicere duas dona minora deas:
Manſiſſes Helene, Phrygiámque rediſſet in vrbem
  Dardanius gemino cum Ganymede Paris.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON

LIBER X.

I.

SI nimius videor, ſeráque coronide longus
  Eſſe liber: legito pauca, libellus ero.
Térque, quatérque mihi finitur carmine paruo
  Pagina facta tibi, quam cupis eſſe breuem.

Ad lectorem. II.

Feſtinata prior decimi mihi cura libelli
  Elapſum manibus nunc reuocauit opus.
Nota leges quædam, ſed lima raſa recenti,
  Pars noua maior erit: lector, vtrique faue.
Lector opes nóſtræ, quem cùm mihi Roma dediſſet,
  Nil tibi quod demus maius habemus, ait.
Pigra per hunc fugies ingratæ flumina Lethes,
  Et meliore tui parte ſuperſtes eris.
Marmora Meſſalæ findit caprificus, & audax
  Dimidios Criſpi mulio ridet equos.

At chartis nec furta nocent,nec ſæcula præſunt,
Soláque non norunt hæc monumenta mori.

Ad Priſcum. III.

Vernaculorum dicta, ſordidum dentem,
Et fœda linguæ probra circulatricis,
Quæ ſulfurato nolit emta ramento
Vatiniorum proxeneta fractorum,
Poëta quidam clancularius ſpargit,
Et vult videri noſtra. credis hoc Priſce,
Voce vt loquatur pſitacus coturnicis?
Et concupiſcat eſſe Canus aſcaules?
Procul à libellis nigra ſit meis fama,
Quos rumor alba gemmeus vehit penna.
Cur ego laborem notus eſſe tam praue,
Conſtare gratis cùm ſilentium poſſit?

Ad lectorem. IIII.

Qui legis Oedipodem, caligantémque Thyeſten,
Colchidas, & Scyllas quid niſi monſtra legis?
Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopeus, & Atys:
quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exutúſue puer pennis labentibus? aut qui
Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana iuuant miſeræ ludibria chartæ?
Hoc lege, quod poſſis dicere iure, Meum eſt.
Non hic Centauros, non Gorgonas, Harpiáſque
Inuenies: hominem pagina noſtra ſapit,
Sed non vis, Mamurra, tuos cognoſcere mores,
Nec te ſcire iuuat αἴτια Callimachi.

In maledicum Poëtam. V.

Quiſquis ſtolæue, purpuræue contemptor,

Quos colere debet læſit impio verſu:
Pontes per vrbis erret exul & cliuos,
Intérque raucos vltimus rogatores·
Oret caninas panis improbi buccas:
Illi december longus. & madens bruma:
Clauſúſque fornix triſte frigus extendat.
Vocet beatos clamitétque fœlices,
Orciniana qui feruntur in ſponda.
Et, cùm ſupremæ fila venerint horæ,
Dieſque tardus, ſentiat canum litem,
Abigátque moto noxias aues panno,
Nec finiantur morte ſupplicis pœnæ:
Sed modò ſeueri ſectus Æaci loris,
Nunc inquieti monte Siſyphi preſſus,
Nunc inter vndas garruli ſenis ſiccus
Delaſſet omnes fabulas poëtarum,
Et, cùm fateri Furia iuſſerit verum,
Prodente clamet conſcientia, ſcripſi.

De aduentu Cæſaris. VI.

Fœlices, quibus vrna dedit ſpectare coruſcum
Solibus Arctois, ſideribúſque ducem.
Quando erit ille dies, quo campus, & arbor, & omnis
Lucebit Latia culta feneſtra nuru?
Quando moræ dulces, longúſque à Cæſare puluis,
Totáque Flaminia Roma videnda via?
Quando eques, & picti tunica Nilotide Mauri
Ibitis, & populi vox erit vna, venit?

Ad Rhenum. VII.

Nymphârum pater, amniúmque Rhene,
Quicumque Othryſias bibunt pruinas,

Sic ſemper liquidis frueris vndis,
Nec te barbara contumelioſi
Calcatum rota conterat bubulci:
Sic & cornibus aureus receptis,
Et Romanus eas vtraque ripa:
Traianum populis ſuis, & vrbi,
Thybris te dominus rogat, remittas.

De Paulla. IIX.

Nubere Paulla cupit nobis. ego ducere Paullam
Nolo: anus eſt. vellem, ſi magis eſſet anus.

De ſe. IX.

Vndenis pedibúſque, ſyllabíſque,
Et multo ſale, nec tamen proteruo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis, quid inuidetis?
Non ſum Andremone notior caballo.

In Paullum. X.

Cùm tu laurigeris annum qui faſcibus intras,
Mâne ſalutator limina mille teras:
Hic ego quid faciam? quid nobis Paulle relinquis,
Qui de plebe Numæ, denſáque turba ſumus?
Qui me reſpiciat, dominum, regémque vocabo?
Hoc tu, ſed quantò blandiùs, ipſe facis.
Lecticam, ſellam quæ ſequar? nec ferre recuſo
Per medium pugnas, ſed prior ire lutum.
Sæpius aſſurgam recitanti carmina tu ſtas,
Et pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non licet eſſe clienti?
Diuiſit noſtras purpura veſtra togas.

In Calliodorum. XI.

Nil aliud loqueris, quàm Theſea, Perithoúmque,
Téque putas Pyladi Calliodore parem.
Diſperеam, ſi tu Pyladi præſtare matellam
Dignus es, aut porcos paſcere Perithoi.
Donaui tamen, inquis, amico millia quinque,
Et lotam, vt multum, térque quatérque togam.
Quid quod nil vnquam Pyladi donauit Oreſtes?
qui donat quamuis plurima, plura negat.

Ad Domitium. XII.

Æmyliæ gentes, & Apollineas Vercellas,
Et Phaëtontei qui petis arma Padi:
Ne viuam niſi te, Domiti, permitto libenter,
Grata licet ſine te ſit mihi nulla dies.
Sed deſiderium tanti eſt, vt meſſe vel vna
Vrbano releues colla peruſta iugo.
I precor, & totos auida cute combibe ſoles,
quàm formoſus eris, dum peregrinus eris!
Et venies albis non cognoſcendus amicis,
Libabítque tuas pallida turba genas.
Sed via quem dederit, rapiet citò Roma colorem,
Niliaco redeas tu licet ore niger.

Ad Tuccam. XIII.

Cùm cathedralitios portet tibi rheda miniſtros.
Et Libys in longo puluere ſudet eques,
Stratáque non vnas cingant triclinia Baias,
Et Thetis vnguento palleat vncta tuo,
Candida Setini rumpant cryſtalla trientes,
Dormiat in pluma nec meliore Venus:

Ad nocturna iaces faſtoſæ limina mœchæ,
  Et madet heu lacrymis ianua ſurda tuis:
Vrere nec miſerum ceſſant ſuſpiria pectus.
  Vis dicam malè ſit cur tibi Tucca? bene eſt.

In Criſpum. XIV.

Cedere de noſtris nulli te dicis amicis.
  Sed, ſit vt hoc verum, quid rogo Criſpe, facis?
Mutua cùm peterem ſeſtertia quinque, negaſti:
  Non caperet numos cùm grauis arca tuos.
Quando fabæ nobis modium farríſque dediſti,
  Cùm tua Niliacus rura colonus aret?
Quando breuis gelidæ miſſa eſt toga tempore brumæ?
  Argenti quando miſſa ſelibra mihi eſt?
Nil aliud video quo te credamus amicum,
  Quàm quòd me coram pedere, Criſpe, ſoles.

De Apro. XV.

Dotatæ vxorĩ cor arundine fixit acuta:
  Sed dum ludit Aper, ludere nouit Aper.

In Caium. XVI.

Si donare vocas promittere, nec dare, Cai:
  Vincam te donis muneribúſque meis.
Accipe Callaicis quicquid fodit Aſtur in aruis,
  Aurea quicquid habet diuitis vnda Tagi,
Quicquid Erythræa niger inuenit Indus in alga,
  quicquid & in nidis vnica ſeruat auis,
Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit aëno:
  quicquid habent omnes, accipe, quomodo das.

De Macro ad Muſam. XVII.

Saturnalitio Macrum fraudare tributo
  Fruſtra, Muſa, cupis: non licet, ipſe petit,

Solenneiſque iocos, nec triſtia carmina poſcit:
Et queritur nugas obticuiſſe meas.
Menſorum longis, ſed nunc vacat ipſe libellis:
Appia quid facies, ſi leget iſta Macer?

De Mario. XIIX.

Nec vocat ad cœnam Marius, nec munera mittit,
Nec ſpondet, nec vult credere: ſed nec habet.
Turba tamen non deeſt, ſterilem quæ curet amicum,
Heu quàm perſatuæ ſunt tibi Roma togæ!

Mittit librum ſuum ad Plinium. XIX.

Nec doctum ſatis, & parum ſeuerum,
Sed non ruſticulum nimis libellum,
Facundo mea Plinio Thalia
I perfer: breuis eſt labor. peractæ
Illic Orphea protinus videbis
Altum vincere tramitem Suburæ,
Vdi vertice lubricum theatri,
Miranteíſque feras, auémque regis,
Raptum quæ Phryga pertulit tonanti.
Illic parua tui domus Pedonis
Cælata eſt aquilæ minore penna.
Sed ne tempore non tuo diſertam
Pulſes ebria ianuam, videto.
Totos dat tetricæ dies Mineruæ,
Dum centum ſtudet auribus virorum
Hoc, quod ſæcula, poſterique poſſint
Arpinis quoque comparare chartis,
Seras tutior ibis ad lucernas.
Hæc hora eſt tua, dum furit Lyæus,
Cùm regnat roſa, cùm madent capilli,

Tunc me vel rigidi legant Catones.

Ad Manium. XX.

Ducit ad auriferas quòd me Salo Celtiber oras,
Pendula quòd patriæ viſere tecta libet,
Tu mihi ſimplicibus, Mani, dilectus ab annis,
Et prætextata cultus amicitia,
Tu facis, in terris, quo non eſt alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magis.
Tecum ego vel ſicci Gætula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hoſpes amare caſas.
Si tibi mens eadem, ſi noſtri mutua cura eſt,
In quocumque loco Roma duobus erit.

Ad Sextum. XXI.

Scribere te, quæ vix intelligat ipſe Modeſtus,
Et vix Claramus, quid rogo, Sexte, iuuat?
Non lectore tuis opus eſt, ſed Apolline libris:
Iudice te maior Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: ſanè mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & ſine grammaticis.

In Philænem. XXII.

Cur ſpleniato ſæpe prodeam mento,
Albáue pictus ſana labra ceruſa,
Philæni quæris? baſiare te nolo.

De M. Antonio. XXIII.

Iam numerat placido fœlix Antonius æuo
Quindecies actas primus Olympiadas:
Præteritóſque dies, & totos reſpicit annos:
Nec metuit Lethes iam propioris aquas.
Nulla recordanti lux eſt ingrata, grauiſque:
Nulla fuit cuius non meminiſſe velit.

Ampliat ætatis ſpatium ſibi vir bonus: hoc eſt,
Viuere bis, vita poſſe priore frui.

Ad Kalend. Martias. XXIV.

Natales mihi Martiæ Kalendæ,
Lux formoſior omnibus Kalendis,
qua mittunt mihi munus & puellæ:
quinquageſima liba, ſeptimámque
Veſtris addimus hanc focis acerram.
His vos, ſi tamen expedit roganti,
Annos addite ter precor nouenos:
Vt nondum nimia piger ſenecta,
Sed vitæ tribus aureis peractis
Lucos Elyſiæ petam puellæ,
Poſt hæc tempora, nec diem rogabo.

De Mutio. XXV.

In matutina nuper ſpectatus arena
Mutius, impoſuit qui ſua membra focis,
Si patiens, fortíſque tibi, durúſque videtur,
Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam cùm dicatur tunica præſente moleſta,
Vre manum: plus eſt dicere, non facio.

De Varo. XXVI.

Vare Parætonias Latias modò vite per vrbes
Nobilis, & centum dux memorande viris:
At nunc Auſonio fruſtra promiſſa quirino
Hoſpita Lagæi littoris vmbra iaces,
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
Pinguia nec mœſtis addere thura rogis:
Sed datur æterno victurum carmine nomen.
Numquid & hoc, fallax Nile, negare potes?

Ad

Ad Diodorum. XXVII.

Natali, Diodore, tuo conuiua Senatus
  Accubat, & rarus non adhibetur eques:
Et tua tricenos largitur ſportula numos.
  Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

Ad Ianum. XXIIX.

Annorum, nitidíque ſacro pulcherrime mundi,
  Publica quem primum vota precéſque canunt,
Peruius exiguos habitabat antè penates,
  Plurima quà medium Roma terebat iter.
Nunc tua Cæſareis cinguntur limina donis,
  Et fora tot numeras Iane, quot ora geris.
At tu ſanctе pater, tanto pro munere gratus,
  Ferrea perpetua clauſtra tuere ſera.

Ad Sextilianum. XXIX.

Quam mihi mittebas Saturni tempore lancem,
  Miſiſti dominæ, Sextiliane, tuæ:
Et quam donabas dictis à Marte Kalendis,
  De noſtra praſina eſt ſyntheſis empta toga.
Iam conſtare tibi gratis cœpere puellæ.
  Muneribus futuis, Sextiliane, meis.

De Litore Formiano. XXX.

O temperatæ dulce Formiæ littus,
Vos, cùm ſeueri fugit oppidum Martis,
Et inquietas feſſus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.
Non ille ſanctæ dulce Tybur vxoris,
Nec Tuſculanos Algidóſue ſeceſſus,
Præneſte nec ſic Antiúmue miratur.

Non blanda Circe, Dardaniſue Caietæ
Deſiderantur, nec Marica, nec Lyris,
Nec in Lucrina lota Sarmacis vena.
Hic ſumma leni ſtringitur Thetis vento:
Nec languet æquor: viua ſed quies ponti
Pictam Phaſelon adiuuante fert aura.
Sicut puellæ non amantis æſtatem
Multa ſalubre purpura venit frigus,
Nec ſeta longo quærit in mari prædam,
Sed à cubiclo, lectulóque iactatam
Spectatus altè lineam trahit piſcis.
Si quando Nereus ſentit Æoli regnum,
Ridens procellas tuta de ſua menſa
Piſcina, rhombum paſcit, & lupos vernas.
Natat ad magiſtrum delicata muræna.
Nomenculator mugilem citat notum,
Et adeſſe iuſſi prodeunt ſenes mulli.
Frui ſed iſtis quando Roma permittis?
Quot Formianos imputat dies annus
Negotioſis rebus vrbis hærenti?
O vinitores, villicíque fœlices,
Dominis parantur iſta, ſeruiunt vobis.

In Calliodorum. XXXI.

Addiſti ſeruum nummis here mille ducentis,
Vt bene cœnares, Calliodore, ſemel:
Nec bene cœnaſti mullus tibi quatuor emtus
Librarum cœnæ pompa, capútque fuit.
Exclamare libet, non eſt hoc improbe, non eſt
Piſcis: homo eſt hominem, Calliodore, voras.

De imagine M. Antonij ad Cæcilianum. XXXII.

Hæc mihi quæ colitur violis pictura, roſiſque,
 Quos referat vultus, Cæciliane, rogas?
Talis erat Marcus mediis Antonius annis:
 Primus in hoc iuuenem ſe videt ore ſenex.
Ars vtinam mores, animúmque effingere poſſit:
 Pulcrior in terris nulla tabella foret.

Ad Numatium Gallum. XXXIII.

Simplicior priſcis, Numati Galle, Sabinis,
 Cecropium ſuperas qui bonitate ſenem:
Sic tibi cùm ſoceri claros retinere penates
 Perpetua natæ det face caſta Venus:
Vt tu ſi viridi tinctos ærugine verſus
 Fortè malus liuor dixerit eſſe meos,
Vt facis à nobis abigas: nec ſcribere quenquam
 Talia contendas carmina qui legitur.
Hunc ſeruare modum noſtri nouêre libelli,
 Parcere perſonis, dicere de vitiis.

Ad Traianum. XXXIV.

Dij tibi dent quicquid, princeps Traiane, mereris:
 Et rata perpetuò, quæ tribuêre, velint:
Qui ſua reſtituis ſpoliato iura patrono:
 Libertis exul non erit ille ſuis.
Dignus es, vt poſſis totum ſeruare clientem:
 Vt liceat, tantum vera probare potes.

De Sulpitia. XXXV.

Omnes Sulpitiam legant puellæ,
Vni quæ cupiunt viro placêre:
Omnes Sulpitiam legant mariti,
Vni qui cupiunt placêre nuptæ.

Non hæc Colchidos aſſerit furorem,
Diri prandia nec refert Thyeſtæ,
Scyllam, Byblida nec fuiſſe credit:
Sed caſtos docet & pios amores,
Luſus, delicias, facetiáſque.
Cuius carmina qui bene æſtimarit,
Nullam dixerit eſſe ſanctiorem.
Tales Ægeriæ iocos fuiſſe
Vdo crediderim Numæ ſub antro.
Hac condiſcipula vel hac magiſtra
Eſſes doctior, & pudica Sappho.
Sed tecum pariter, ſimúlque viſam
Durus Sulpitiam Phaon amaret.
Fruſtra namque ea nec Tonantis vxor,
Non Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto ſibi viueret Caleno.

In Munnam. XXXVI.

Improba Maſſiliæ quicquid fumaria cogunt,
  Accipit ætatem quiſquis ab igne cadus,
A te Munna venit: miſeris tu mittis amicis
  Per freta per longas toxica ſæua vias.
Nec facili pretio, ſed quo contenta falerni
  Teſta ſit, aut cellis Setia cara ſuis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
  Hæc puto cauſa tibi eſt, ne tua vina bibas.

Ad Maternum. XXXVII.

Iuris & æquarum cultor ſanctiſſime legum,
  Veridico Latium qui regis ore ferum,
Municipi, Materne, tuo veteríque ſodali
  Callaicum mandas ſi quid ad Oceanum,

An Laurentino turpes in littore ranas,
Et ſatius tenues ducere credis acos?
Ad ſua captiuum quàm ſaxa remittere mullum,
Viſus erit libris qui minor eſſe tribus?
Et fatuam ſumma cœnare pelorida menſa,
Quoſque tegit læui cortice concha breuis?
Oſtrea Baianis quàm non liuentia teſtis,
Quæ domino pueri non prohibente vorent?
Hic olidam clamoſus ages in retia vulpem,
Mordebitque tuos ſordida præda canes.
Illic piſcoſo modò vix educta profundo
Impedient lépores humida lina meos.
Dum loquor, ecce redit ſporta piſcator inani,
Venator capta matre ſuperbus adeſt.
Omnis ab vrbano venit ad mare cœna macello,
Callaicum mandas ſiquid ad Oceanum.

Ad Calenum. XXXIIX.

O molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpitia tua iugales
Indulſit deus, & peregit annos!
O nox omnis, & hora, quæ notata eſt
Caris littoris Indici lapillis!
O quæ prælia, quas vtrinque pugnas
Fœlix lectulus, & lucerna vidit
Nimbis ebria Nicerotianis!
Vixiſti tribus, ô Calene, luſtris.
Ætas hæc tibi tota computatur.
Et ſolos numeras dies mariti.
Ex illis tibi ſi diu rogatam
Lucem redderet Atropos vel vnam,

Malles quàm Pyliam quater ſenectam.

In Lesbiam. XXXIX.

Conſule te Bruto quid iuras, Leſbia, natam?
Mentiris, nata es, Leſbia, rege Numa.
Sic quoque mentiris. namque vt tua ſæcula narrant,
Ficta Prometheo diceris eſſe luto.

Ad Lupum, de Polla. XL.

Semper cùm mihi diceretur eſſe
Secreto mea Polla cum cinædo:
Irrupi, Lupe: non erat cinædus.

In Proculeiam. XLI.

Menſe nouo Iani veterem Proculeia maritum
Deſeris, atque iubes, res ſibi habere ſuas.
Quid rogo, quid factum eſt? ſubiti quæ cauſa doloris?
Nil mihi reſpondes? dicam ego: Prætor erat.
Conſtatura fuit Megalenſis purpura centum
Millibus, vt nimium munera parca dares.
Et populare ſacrum bis millia dena tuliſſet.
Diſſidium non eſt hoc, Proculeia: lucrum eſt.

Ad Dindymum. XLII.

Tam dubia eſt lanugo tibi, tam mollis, vt illam
Halitus, & ſoles, & leuis aura terat.
Celantur ſimili ventura cydonia lana,
Pollice virgineo quæ ſpoliata nitent.
Fortius impreſſi quoties tibi baſia quinque,
Barbatus labris, Dindyme, fio tuis.

Ad Philerotem. XLIII.

Septima iam, Phileros, tibi conditur vxor in agro.
Plus nulli Phileros, quàm tibi reddit ager.

Ad Q. Ouidium. XLIV.

Quinte Caledonios Ouidi viſure Britannos,
Et viridem Thethyn, Oceanúmque patrem,
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
Ocia? nec retinent rúſque, focúſque ſenem?
Gaudia tu differs: at non & ſtamina differt
Atropos, atque omnis ſcribitur hora tibi.
Præſtiteris caro (quis non hoc laudet?) amico;
Vt potior vita ſit tibi ſancta fides.
Sed reddare tuis tandem manſure Sabinis:
Téque tuas numeres inter amicitias.

In delicatum lectorem. XLV.

Siquid lene mei dicunt & dulce libelli,
Siquid honorificum pagina blanda ſonat,
Hoc tu pingue putas, & coſtam rodere mauis,
Ilia Laurentis cùm tibi demus apri.
Vaticana bibas, ſi delectaris aceto:
Non facit ad ſtomachum noſtra lagena tuum.

In Mathonem. XLVI.

Omnia vis bellè, Matho, dicere: dic aliquando
Et bene dic neutrum: dic aliquando malè.

Ad ſeipſum. XLVII.

Vitam quæ faciunt beatiorem,
Iucundiſſime Martialis, hæc ſunt:
Res non parta labore, ſed relicta:
Non ingratus ager, focus perennis,
Lis numquam, toga rara, mens quieta.
Vires ingenuæ, ſalubre corpus,
Prudens ſimplicitas, pares amici,
Conuictus facilis, ſine arte menſa:

Nox non ebria, ſed ſoluta curis:
Non triſtis torus, attamen pudicus:
Somnus qui faciat breues tenebras:
Quod ſis, eſſe velis, nihílque malis:
Somnum nec metuas, diem nec optes.

Parat conuiuium. XLIIX.

Nunciat octauam Phariæ ſua turba iuuencæ.
Et pilata redit iámque ſubítque cohors.
Temperat hæc thermas, nimios prior hora vapores
Halat, & immodico ſexta Nerone calet.
Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, venitis.
Septem ſigna capit, ſex ſumus, adde Lupum.
Exoneraturas ventrem mihi villica maluas
Attulit, & varias quas habet hortus opes:
In quibus eſt lactuca ſedens, & ſectile porrum:
Nec deeſt ructatrix mentha, nec herba ſalax.
Secta coronabunt rutatos oua lacertos,
Et madidam thynni de ſale ſumen erit.
Paruus onyx vna ponetur cœnula menſa
Hœdus, inhumani raptus ab ore lupi.
Et, quæ non egeant ferro ſtructoris Ofellæ,
Et faba fabrorum, prototomíque rudes.
Pullus ad hæc, cœníſque tribus iam perna ſuperſtes
Addetur: ſaturis mitia poma dabo.
De Nomentana vinum ſine fæce lagena,
Quæ bis Frontino conſule prima fuit.
Accedent ſine felle ioci, nec manè timenda
Libertas, & nil quod tacuiſſe velis.
De praſino conuiua meus, venetóque loquetur:
Nec facient quenquam pocula noſtra reum.

In Cottam. XLIX.

Cùm potes amethyſtinos trientes,
Et nigro madeas Opimiano,
Propinas modò conditum Sabinum:
Et dicis mihi Cotta, Vis in auro?
Quiſquam plumbea vina vult in auro?

De Scorpo. L.

Frangat Idumæas triſtis victoria palmas:
Plange fauor ſæua pectora nuda manu.
Mutet honor cultus,& iniquis munera flammis
Mitte coronatas gloria mœſta comas.
Heu facinus, prima fraudatus, Scorpe, iuuenta
Occidis? & nigros tam citò iungis equos,
Curribus illa tuis ſemper properata,breuíſque
Cur fuit, & vitæ tam propè meta tuæ?

Ad Fauſtinum. LI.

Sidera iam Tyrius Phryxei reſpicit agni
Taurus, & alternum Caſtora fugit hiems.
Ridet ager, veſtitur humus, veſtitur & arbos:
Iſmarium pellex Attica plorat Ityn.
Quos,Fauſtine,dies,qualem tibi Roma Rauennam
Abſtulit? ô ſoles, ô tunicata quies!
O nemus, ô fontes, ſolidúmque madentis arenæ
Litus, & æquoreis ſplendidus Anxur aquis,
Et non vnius ſpectator lectulus vndæ,
Qui videt hinc puppes fluminis, inde maris!
Sed nec Marcelli, Pompeianúmque, nec illic
Sunt triplices thermæ, nec fora iuncta quater:
Nec capitolini ſummum penetrale tonantis,
Quæque nitent cælo proxima templa ſuo.

Dicere te laſſum quoties ego credo Quirino,
Quæ tua ſunt tibi habe: quæ mea, redde mihi.

De ſpadone. LII.

Thelin viderat in toga ſpadonem,
Damnatam Numa dixit eſſe mœcham.

Epitaphium Scorpi. LIII.

Ille ego ſum Scorpus, clamoſi gloria circi,
Plauſus Roma tui, deliciæque breues:
Inuida quem Lacheſis raptum trieteride nona,
Dum numerat palmas, credidit eſſe ſenem.

In Olum. LIV.

Menſas Ole bonas ponis: ſed ponis opertas.
Ridiculum eſt, poſſum ſic ego habere bonas.

In Marullam. LV.

Arrectum quoties Marulla penem
Penſauit digitis, diúque menſa eſt:
Libras, ſcrupula, ſextuláſque dicit.
Idem poſt opus, & ſuas palæſtras,
Loro cùm ſimilis iacet remiſſus:
Quantò ſit leuior Marulla dicit.
Non ergo eſt manus iſta, ſed ſtatera.

In Gallum. LVI.

Totis, Galle, iubes tibi me ſeruire diebus,
Et per Auentinum ter quater ire tuum.
Eximit, aut reficit dentem Caſellius ægrum:
Infeſtos oculis vris Higine pilos.
Non ſecat, & tollit ſtillantem Fannius vuam:
Triſtia ſaxorum ſtigmata delet Heros.
Enterocelarum fertur Podalirius Hermes,
Qui ſanet ruptos, dic mihi Galle, quis eſt?

Ad Sextum. LVII.

Argenti libram mittebas: facta ſelibra eſt,
Sed piperis. tanti non emo, Sexte, piper.

Ad Frontinum. LIIX.

Anxuris æquorei placidos Frontine receſſus,
Et propius Baias, litoreámque domum,
Et quod inhumanæ Cancro feruente cicadæ
Non nouêre nemus, flumineoſque lacus,
Dum colui, doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas, nunc nos maxima Roma terit,
Hic mihi quando dies meus eſt, iactamur in alto
Vrbis, & in ſterili vita labore perit.
Dura ſuburbani dum iugera paſcimus agri,
Vicinóſque tibi, ſancte Quirine, Lares.
Sed non ſolus amat, qui nocte, diéque frequentat
Limina, nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mihi Muſarum ſacra, per omnes
Iuro deos, & non officioſus amo.

In delicatum lectorem. LIX.

Conſumta eſt vno ſi lemmate pagina, tranſis,
Et breuiora tibi, non meliora placent.
Diues, & ex omni poſita eſt inſtructa macello
Cœna tibi, ſed te mattya ſola iuuant.
Non opus eſt nobis nimium lectore guloſo.
Hunc volo, qui fiat non ſine pane ſatur.

De Munna. LX.

Iura trium petiit à Cæſare diſcipulorum,
Aſſuetus ſemper Munna docere duos.

Epitaphium Erotij. LXI.

Hîc feſtinata requieſcit Erotion vmbra,
Crimine quam fati ſexta peremit hiems.
Quiſquis eris noſtri poſt me regnator agelli,
Manibus exiguis annua iuſta dato.
Sic Lare perpetuo, ſic turba ſoſpite ſolus
Flebilis in terra ſit lapis iſte tua.

Ad Magiſtrum ludi. LXII.

Ludi magiſter parce ſimplici turbæ:
Sic te frequentes audiant capillati,
Et delicatæ diligat chorus menſæ:
Nec calculator, nec notarius velox.
Maiore quiſquam circulo coronetur.
Albæ leone flammeo calent luces,
Toſtámque feruens Iulius coquit meſſem:
Scuticáque loris horridis Scythæ pellis,
Qua vapulauit Marſyas Celænæus,
Ferulæque triſtes ſceptra pædagogorum,
Ceſſent, & Idus dormiant in Octobris:
Æſtate pueri ſi valent, ſatis diſcunt.

Epitaphium nobilis matronæ. LXIII.

Marmora parua quidem, ſed non ceſſura viator
Mauſoli ſaxis, Pyramidúmque leges.
Bis mea Romano ſpectata eſt vita Terento,
Et nihil extremos perdidit antè rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Iuno puellas:
Clauſerunt omnes lumina noſtra manus.
Contigit & thalami mihi gloria rara, fuitque
Vna pudicitiæ mentula nota meæ.

Ad Pollam. LXIV.

Contigeris regina meos ſi Pollà libellos,
  Non tetrica noſtros excipe fronte iocos.
Ille tuus vates Heliconis gloria noſtri,
  Pieria caneret cùm fera bella tuba,
Non tamen erubuit laſciuo dicere verſu,
  Si nec pædicor, Cotta, quid hic facio?

In Carmenionem. LXV.

Cùm te municipem Corinthiorum
Iactes Carmenion negante nullo,
Cur frater tibi dicor ex Iberis,
Et Celtis genitus, Togíque ciuis?
An vultu ſimiles videmur eſſe?
Tu flexa nitidus coma vagaris:
Hiſpanis ego contumax capillis.
Leuis dropace tu quotidiano:
Hirſutis ego cruribus, geniſque.
Os blæſum tibi, debiliſque lingua eſt:
Nobis filia fortiùs loquetur.
Tam diſpar aquilæ columba non eſt,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare deſine me vocare fratrem,
Ne te Carmenion vocem ſororem.

De Theopompo. LXVI.

Qui rogo tam durus, quis tam fuit ille ſuperbus,
  Qui iuſſit fieri te Theopompe cocum?
Hanc aliquis faciem nigra violare culina
  Suſtinet? has vncto polluit vngue comas?
Quis potius cyathos, aut quis cryſtalla tenebit?
  Qua ſapient meliùs mixta Falerna manu?

Si tam ſidereos manet exitus iſte miniſtros,
   Iuppiter vtatur iam Ganymede coco.

Epitaphium vetulæ. LXVII.

Pyrrhæ filia, Neſtoris nouerca,
Quam vidit Niobe puella canam,
Laërtes auiam ſenex vocauit
Nutricem Priamus, ſocrum Thyeſtes,
Iam cornicibus omnibus ſuperſtes
Hoc tandem ſita prurit in ſepulcro
Caluo Plotia cum Melanthione.

In Læliam. LXIIX.

Cùm tibi non Epheſos, nec ſit Rhodos, aut Mitylene,
   Sed domus in vico Lælia patricio,
Déque coloratis numquam lita mater Etruſcis,
   Durus Aricina de regione pater,
Ζωὴ καὶ ψυχὴ laſciuum congeris vſque,
   Pro pudor Herſiliæ ciuis, & Egeriæ:
Lectulus has voces, nec lectulus audiat omnis:
   Sed quem laſciuo ſtrauit amica viro.
Scire cupis quo caſta modo matrona loquaris;
   Numquid cùm criſſas, blandior eſſe potes?
Tu licet ediſcas totam, referáſque Corinthon,
   Non tamen omnino Lælia Thais eris.

De Polla. LXIX.

Cuſtodes das Polla viro, nec accipis ipſa.
   Hoc eſt vxorem ducere Polla virum.

Ad Potitum. LXX.

Quòd mihi vix vnus toto liber exeat anno,
   Deſidiæ tibi ſum, docte Potite, reus.

Iuſtius at quanto mirêre, quòd exeat vnus,
Labantur toti cùm mihi ſæpe dies.
Nunc reſalutanteis video nocturnus amicos,
Gratulor & multis, nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferum ſignat mea gemma Dianam:
Nunc me prima ſibi, nunc ſibi quincta rapit.
Nunc conſul, prætórue tenet, reducéſque choreæ:
Auditur toto ſæpe poëta die.
Sed nec cauſſidico poſſis impune negare,
Nec ſi te rhetor, grammaticúſue rogent:
Balnea poſt decimam laſſo centúmque petuntur
Quadrantes. fiet quando Potite liber?

De Rabirio. LXXI.

Quiſquis læta tuis, & ſera parentibus optas
Fata, breuem titulum marmoris huius ama.
Condidit hac caras tellure Rabirius vmbras:
Nulli ſorte iacent candidiore ſenes.
Bis ſex luſtra tori, nox mitis, & vltima cluſit.
Arſerunt vno funera bina rogo.
Hos tamen, vt primis raptos ſibi quærit in annis,
Improbius nihil his fletibus eſſe poteſt.

Adulatorium. LXXII.

Fruſtra blandiciæ venitis ad me
Attritis miſerabiles labellis:
Dicturus dominum, deúmque non ſum.
Iam non eſt locus hac in vrbe vobis:
Ad Parthos procul ite pileatos,
Et turpes humiléſque, ſuppliceſque
Pictorum ſola baſiate regum.
Non eſt hic dominus, ſed imperator,

Sed iuſtiſſimus omnium ſenator:
Per quem de Stygia domo reducta eſt
Siccis ruſtica veritas capillis.
Hoc ſub principe, ſi ſapis, caueto,
Verbis, Roma, prioribus loquaris.

Ad Marcum. LXXIII.

Littera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit, Auſoniæ dona ſeuera togæ.
Qua non Fabricius, ſed vellet Apicius vti,
Vellet Mecœnas Cæſarianus eques,
Vilior hæc nobis alio mittente fuiſſet:
Non quacumque manu victima cæſa litat.
A te miſſa venit. poſſem niſi munus amare
Marce tuum: poteram nomen amare meum.
Munere ſed plus eſt, & nomine gratius ipſo,
Officium docti, iudiciumque uiri.

Ad Romam. LXXIV.

Iam parce laſſo, Roma, gratulatori,
Laſſo clienti: quandiu ſalutator
Anteambulones, & togatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto,
Cùm Scorpus vna quindecim graues hora
Feruentis auri victor afferat ſaccos:
Non ego meorum præmium libellorum,
(Quid enim merentur?) Apulos velim campos.
Non Hybla, non me ſpicifer capit Nilus,
Nec quæ paludes delicata Pontinas
Ex arce cliui ſpectat vua Setini.
Quid concupiſcam quæris ergo? dormire.

De

De Galla. LXXV.

Millia viginti quondam me Galla popoſcit,
Et, fateor, magni non erat illa nimis.
Annus abit: bis quina dabis ſeſtertia, dixit.
Poſcere plus viſa eſt, quàm priùs, illa mihi.
Iam duo poſcenti poſt ſextum millia menſem,
Mille dabam nummos: noluit accipere.
Tranſierant binæ forſan, trinæue Kalendæ,
Aureolos vltrò quatuor ipſa petit.
Non dedimus. centum iuſſit me mittere nummos:
Sed viſa eſt nobis hæc quoque ſumma grauis.
Sportula nos iunxit quadrantibus arida centum:
Hanc voluit: puero diximus eſſe datam.
Inferius numquid potuit deſcendere? fecit.
Dat gratis, vltrò dat mihi Galla: nego.

De Mæuio. LXXVI.

Hoc fortuna tibi videtur æquum?
Ciuis non Syriæue, Parthiæue,
Nec de Cappadocis eques cataſtis,
Sed de plebe Remi, Numæque verna,
Iucundus, probus, innocens, amicus,
Lingua doctus vtraque, cuius vnum eſt,
Sed magnum vitium, quòd eſt poëta,
Pullo Mæuius alget in cucullo:
Cocco mulio fulget Incitatus?

De Caro medico. LXXVII.

Nequius à Caro nihil vmquam, Maxime, factum eſt,
Quàm quòd febre perit: fecit & ille nefas.
Sæua nocens febris ſaltem quartana fuiſſet,
Seruari medico debuit illa ſuo.

Ad Macrum. LXXIIX.

Ibis littoreas Macer Salonas.
Ibit rara fides, amórque recti,
Et ſecum comitem trahet pudorem.
Semper pauperior redit poteſtas.
Fœlix auriferæ colone terræ,
Rectorem vacuo ſinu remittes,
Optabíſque moras & exeuntem
Vdo Dalmata gaudio ſequêris.
Nos Celtas Macer, & truces Iberos
Cum deſiderio tui petemus.
Sed quæcumque tamẽn feretur illic
Piſcoſi calamo Tagi notáta,
Macrum pagina noſtra nominabit.
Sic inter veteres legar poëtas,
Nec multos mihi præferas priores,
Vno ſed tibi ſim minor Catullo.

De Torquato & Otacilio. LXXIX.

Ad lapidem Torquatus habet prætoria quartum:
  Ad quartum breue rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
  Exſtruxit: cucumam fecit Otacilius.
Diſpoſuit Daphnona ſuo Torquatus in agro:
  Caſtaneas centum ſeuit Otacilius.
Conſul Torquatus: vici fuit ille magiſter,
  Nec minor in tanto viſus honore ſibi.
Grandis vt exiguam bos ranam ruperat olim,
  Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.

De Erote. LXXX.

Plorat Eros, quoties maculoſæ pocula myrrhæ
Inſpicit, aut pueros, nobiliúſue citrum.
Et gemitus imo promit de pectore, quòd non
Tota miſer cœnat ſepta, ferátque domum.
Quàm multi faciunt, quod Eros, ſed lumine ſicco!
Pars maior lacrimas ridet, & intus habet.

De Phyllide. LXXXI.

Cùm duo veniſſent ad Phyllida mâne fututum,
Et nudam cuperet ſumere vterque prior:
Promiſit pariter ſe Phyllis vtrique daturam,
Et dedit. ille pedem ſuſtulit, hic tunicam.

Ad Gallum. LXXXII.

Si quid noſtra tuis adicit vexatio rebus,
Mâne, vel à media nocte togatus ero.
Stridentéſque feram flatus Aquilonis iniqui,
Et patiar nimbos, excipiámque niues.
Sed ſi non fias quadrante beatior vno,
Per gemitus noſtros, ingenuáſque cruces:
Parce precor laſſo, vanóſque remitte labores,
Qui tibi non proſunt, & mihi Galle nocent.

Ad Marinum. LXXXIII.

Raros colligis hinc & hinc capillos,
Et latum nitidæ, Marine, caluæ
Campum temporibus tegis comatis:
Sed moti redeunt iubente vento,
Redduntúrque ſibi, capútque nudum
Cirris grandibus hinc & inde cingunt.
Inter Splendophorum, Teleſphorúmque,
Cidæ ſtare putabis Halmyroten.

Vis tu ſimplicius ſenem fateri?
Vt tandem videaris vnus eſſe,
Tonſor iam reliquos metat capillos.
Caluo turpius eſt nihil comato.

De Afro ad Cæcilianum. LXXXIV.

Miráris, quare dormitum non eat Afer?
Accumbat cum qua Cæciliane vides.

De Ladonte nauta. LXXXV.

Iam ſenior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
Proxima dilectis rura parauit aquis.
Quæ cùm ſæpe vagus premeret torrentib. vndis
Thybris, & hiberno rumperet arua lacu:
Emeritam puppim ripa quæ ſtabat in alta,
Impleuit ſaxis, oppoſuítque vadis.
Sic nimias auertit aquas, quis credere poſſet?
Auxilium domino merſa carina tulit.

De Lauro. LXXXVI.

Nemo noua caluit ſic inflammatus amica,
Flagrauit quanto Laurus amore pilæ.
Sed qui primus erat luſor, dum floruit ætas:
Nunc poſtquam deſit ludere, prima pila eſt.

De natali Reſtituti. LXXXVII.

Octobres age ſentiat Kalendas
Facundi pia Roma Reſtituti.
Linguis, omnibus & fauete votis.
Natalem colimus, tacete lites.
Abſit cereus aridi clientis,
Et vani triplices, breueſque mappæ
Exſpectent gelidi iocos Decembris.
Certent muneribus beatiores.

Agrippæ tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas.
Pugnorum reus, ebriæque noctis
Cœnatoria mittat aduocato.
Infamata virum puella vicit:
Veros ſardonychas ſed ipſa tradat.
Mirator veterum ſenex auorum.
Donet Phidiaci toreuma cæli.
Venator leporem, colonus hædum,
Piſcator ferat æquorum rapinas.
Si mittit ſua quiſque, quid poëtam
Miſſurum tibi Reſtitute credis?

Ad Cottam. LXXXIIX.

Omnes perſequeris prætorum Cotta locellos,
Accipis & ceras: officioſus homo es.

De ſtatua Iunonis. LXXXIX.

Iuno labor Polyclete tuus, & gloria fœlix,
Phidiacæ cuperent quam meruiſſe manus,
Ore nitet tanto, quanto ſuperaſſet in Ida
Iudice conuictas non dubitante deas.
Iunonem Polyclete ſuam niſi frater amaret,
Iunonem poterat frater amare tuam.

In Ligellam. XC.

Quid vellis vetulum Ligella cunnum?
Quid buſti cineres tui laceſſis?
Tales munditiæ decent puellas.
Nam tu iam nec anus potes videri.
Iſtud, crede mihi Ligella, bellè
Non mater facit Hectoris, ſed vxor.
Erras, ſi tibi cunnus hic videtur,

Ad quem mentula pertinere deſit.
Quare ſi pudor eſt, Ligella, noli.
Barbam vellere mortuo leoni.

De Almone. XCI.

Omnes eunuchos habet Almo, nec arrigit ipſe,
Et queritur, pariat quòd ſua Polla nihil.

Ad Marium. XCII.

Mari quiete cultor, & comes vitæ,
Quo ciue priſca gloriatur Atina:
Has tibi gemellas barbari decus luci
Commendo pinus, ilicéſque Faunorum,
Et ſemidocta villici manu ſtructas
Tonantis aras, horridíque Siluani,
Quas tinxit agni ſæpe ſanguis, & hœdi,
Dominámque ſancti virginem deam templi,
Et quem ſororis hoſpitem vides caſtæ
Matrem mearum principem Kalendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ,
In quod Priapo perſequente confugit.
Hoc omne agelli mite paruuli numen
Seu tu cruore, ſiue thure placabis:
Vbicumque noſter Martialis eſt dicés,
Hæc ecce mecum dextera litat vobis
Abſens ſacerdos, vos putate præſentem,
Et date duobus, quidquid alter optarit.

Ad Clementem. XCIII.

Si prior Euganeas Clemens Heliconis in oras,
Pictáque pampineis videris arua iugis:
Perfer Ateſtinæ non dum vulgata Sabinæ
Carmina, purpurea ſed modò ſuta toga.

Vt roſa delectat, metitur quæ pollice primo:
Sic noua, nec mento ſordida charta iuuat.

Munuſculum pomorum. XCIV.

Non mea Maſſylus ſeruat pomaria ſerpens,
Regius Alcinoi nec mihi ſeruit ager:
Sed Nomentana ſecurus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur, media quæ ſunt mihi nata Sabura,
Mittimus Autumni cerea poma mei.

Ad Gallam. XCV.

Infantem tibi vir, tibi Galla remiſit adulter.
Hi puto non dubiè ſe futuiſſe negant.

Ad Auitum. XCVI.

Sæpe loquar nimium gentes quòd Auite, remotas
Miráris, Latia factus in vrbe ſenex;
Auriferúmque Tagum ſitiam, patriúmque Salonem,
Et repetam ſaturæ ſordida rura caſæ.
Illa placet tellus, in qua res parua beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
Paſcitur hîc, ibi paſcit ager: tepet igne maligno
Hîc focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hîc pretioſa fames, conturbatúrque macellus,
Menſa ibi diuitiis ruris operta ſui.
Quatuor hîc æſtate togæ, pluréſue teruntur:
Autumnis ibi me quatuor vna tegit.
I, cole nunc reges: quidquid non præſtat amicus,
Cùm præſtare tibi poſſit, Auite, locus.

De Numa. XCVII.

Dum leuis arſura ſtruitur Libitina papyro,
Dum myrrham, & caſiam flebilis vxor emit:

Iam ſcrobe, iam lecto, iam pollinctore parato
Hæredem ſcripſit me Numa: conualuit.

In Publium. XCIIX.

Addat cùm mihi Cæcubum miniſter
Idæo reſolutior cinædo,
Quo nec filia cultior, nec vxor,
Nec mater tua, nec ſoror recumbit:
Vis ſpectem potius tuas lacernas,
Et circum vetus, Indicóſque dentes?
Suſpectus tibi ne tamen recumbam,
Præſta de grege, ſordidáque villa
Tonſos, horridulos, rudes, puſillos
Hircoſi mihi filios ſubulci.
Perdet te pudor hic. habere Publi
Mores non potes hos, & hos miniſtros.

De figura Socratis. XCIX.

Si Romana forent hæc Socratis ora, fuiſſent
Iulius in Satyris qualia Rufus habet.

In commiſcentem verſus operi ſuo. C.

Quid ſtulte noſtris verſibus tuos miſces?
Cum litigante quid tibi miſer libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquilíſque ſimiles facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte fruſtra crure ligneo curres.

De Capitolino. CI.

Elyſio redeat ſi fortè remiſſus ab agro
Ille ſuo fœlix Cæſare Galba vetus,
Qui Capitolinum pariter, Galbámque iocantes
Audierit: dicet, ruſtice Galba tace.

De

De Phileno. CII.

Qua factus ratione ſit requiris,
Qui numquam futuit, pater Philenus.
Gaditanus Auite dicat iſtud:
Qui ſcribit nihil, & tamen poëta eſt.

Ad Bilbilitanos agros. CIII.

Municipes auguſta mihi quos Bilbilis agri
Monte creat, rapidis quos Salo cingit aquis:
Ecquid læta iuuat veſtri vos gloria vatis?
Nam decus & nomen, famáque veſtra ſumus.
Nec ſua plus debet tenui Verona Catullo,
Méque velit dici non minus illa ſuum.
Quatuor acceſſit trigeſima meſſibus æſtas,
Vt ſine me Cereri ruſtica liba datis.
Mœnia dum colimus dominæ pulcerrima Romæ,
Mutauêre meas Itala regna comas.
Excipitis reducem placida ſi mente, venimus:
Aſpera ſi geritis corda, redire licet.

Ad librum. CIV.

I noſtro comes, i libelle Flauo
Longum per mare, ſed fauentis vndæ,
Et curſu facili, tuíſque ventis
Hiſpanæ pete Tarraconis arces.
Illinc te rota tollet, & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
Quincto forſitan eſſedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? vt ſodales
Paucos, & veteres, & ante brumas
Triginta mihi, quatuórque viſos
Ipſa protinus à via ſalutes,

Et noſtrum admoneas ſubinde Flauum,
Iucundos mihi nec laborioſos
Seceſſus ſpatio paret ſalubri.
Qui pigrum faciant tuum parentem,
Hæc ſunt. iam tumidus vocat magiſter,
Caſtigátque moras. & aura portum
Laxauit melior. vale libelle.
Nauem, ſcis puto, non moratur vnus.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER XI.

I.

QVò tu, quò liber otioſe tendis,
Cultus ſindone non quotidiana?
Numquid Parthenium videre tentas?
Vadas, & redeas irreuolutus.
Libros non legit ille, ſed libellos:
Nec Muſis vacat, aut ſuis vacaret.
Ecquid te ſatis æſtimas beatum,
Contingunt tibi ſi manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet otioſiorem
Pompeius, vel Agenoris puella,
Vel primæ dominus leuis carinæ.
Sunt illic duo, tréſue, qui reuoluant

Noſtrarum tineas ineptiarum:
Sed cùm ſponſio, fabulæque laſſæ
De Scorpo fuerint, & Incitato.

Ad lectores. II.

Triſte ſupercilium, duríque ſeuera Catonis
Frons, & aratoris filia Fabricij,
Et perſonati faſtus, & regula morum,
Quidquid & in tenebris non ſumus, ite foras.
Clamant ecce mei, iò Saturnalia verſus,
Et licet, & ſub te præſide Nerua licet.

Ad lectores. III.

Lectores tetrici ſalebroſum ediſcite Sanctram:
Nil mihi vobiſcum eſt: iſte liber meus eſt.

De ſuis libellis. IV.

Non vrbana mea tantùm Pimpleide gaudent
Otia, nec vacuis auribus iſta damus:
Sed meus in Geticis ad Martia ſigna pruinis
A rigido teritur centurione liber.
Dicitur & noſtros cantare Britannia verſus.
Quid prodeſt? neſcit ſacculus iſta meus.
At quàm victuras poteramus pangere chartas,
Quantáque Pieria prælia flare tuba?
Cùm pia reddiderint Auguſtum numina terris,
Et Mecœnatem ſi mihi Roma daret.

Precatur deos pro Nerua Traiano. V.

Sacra, Laréſque Phrygum, quos Troiæ maluit hæres,
Quàm rapere arſuras Laomedontis opes:
Scriptus es æterno nunc primùm Iuppiter auro,
Et ſoror, & ſummi filia tota patris:

Et qui purpureis iam tertia nomina faſtis
Iane refers Neruæ, vos precor ore pio.
Hunc omnes ſeruate ducem, ſeruate ſenatum:
Moribus hic viuat principis, ille ſuis.

In laudem Neruæ Traiani. VI.

Tanta tibi eſt recti reuerentia Cæſar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat: ſed Numa pauper erat.
Ardua rès hæc eſt, opibus non tradere mores,
Et cùm tot Crœſos viceris, eſſe Numam.
Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elyſium liceat ſi vacuare nemus:
Te volet inuictus pro libertate Camillus,
Aurum Fabricius te tribuente volet.
Te duce gaudebit Brutus: tibi Sylla cruentus
Imperium tradet, cùm poſiturus erit.
Et te priuato cum Cæſare Magnus amabit:
Donabit totas & tibi Craſſus opes.
Ipſe quoque infernis reuocatus Ditis ab vmbris,
Si Cato reddatur, Cæſarianus erit.

Ad Romam & Dindymum. VII.

Vnctis falciferi ſenis diebus,
Regnator quibus imperat fritillus,
Verſu ludere non laborioſo
Permittis, puto, pileata Roma.
Riſiſti: licet ergo, nec vetamur.
Pallentes procul hinc abite curæ:
Quidquid venerit obuium loquamur,
Moroſa ſine cogitatione.
Miſce dimidios puer trientes,
Quales Pythagoras dabat Neroni:

Miſce Dindyme ſed frequentiores.
Poſſum nil ego ſobrius: bibenti
Succurrent mihi quindecim poëtæ.
Da nunc baſia, ſed Catulliana,
quæ ſi tot fuerint, quot ille dixit,
Donabo tibi paſſerem Catulli.

In Paullam. IIX.

Iam certè ſtupido non dices Paulla marito,
Ad mœchum quoties longiùs ire voles,
Cæſar in Albanum iuſſit me mâne venire,
Cæſar Circeios. iam ſtropha talis abit.
Penelope licet eſſe tibi ſub principe Nerua:
Sed prohibet ſcabies ingeniúmque vetus.
Infœlix quid ages? ægram ſimulabis amicam?
Hærebit dominæ vir comes ipſe ſuæ:
Ibit & ad fratré tecum, matrémque, patrémque.
quas igitur fraudes ingenioſa paras?
Dicet & hiſtericam ſe forſitan altera mœcha
In Sinueſſano velle ſedêre lacu.
quanto tu meliùs, quoties placet ire fututum,
quæ verum mauis dicere Paulla viro.

De baſiis ſui pueri. IX.

Laſſa quòd externi ſpirant opobalſama drauci,
Vltima Corycio quæ cadit aura croco,
Poma quòd hiberna matureſcentia capſa,
Arbore quòd verna luxurioſus ager,
De Pallatinis dominæ quòd ſerica prælis,
Succina virginea quòd relegata manu,
Amphora quòd nigri, ſed longè fracta, Falerni,
quòd qui Sicanias detinet hortus apes,

Quòd Coſmi redolent alabaſtra, focíque deorum,
Quòd modò diuitibus lapſa corona comis:
Singula quid dicam? non ſunt ſatis: omnia miſce:
Hoc fragrant pueri baſia mâne mei.
Scire cupis nomen: nil præter baſia dicam.
Iuro tibi, nimium ſcire Sabine cupis.

De ſtatua Memoris. X.

Clarus fronde Iouis, Romani fama cothurni,
Spirat Apellea redditus arte Memor.

De Turno. XI.

Contulit ad ſatyras ingentia pectora Turnus.
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

Ad puerum ſuum. XII.

Tolle puer calices, tepidíque toreumata Nili,
Et mihi ſecurâ pocula trade manu,
Trita patrum labris, & tonſo pura miniſtro;
Antiquus menſis reſtituatur honor.
Te potare decet gemma, qui Mentora frangis
In ſcaphium mœchæ Sardanapale tuæ.

In Zoilum. XIII.

Ius tibi natorum vel ſeptem Zoile detur,
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

Epitaphium Paridis. XIV.

Quiſquis Flaminiam teris viator,
Noli nobile præterire marmor.
Vrbis deliciæ, ſaléſque Nili,
Ars & gratia, luſus & voluptas,
Romani decus, & dolor theatri,
Atque omnes Veneres, Cupidinéſque,
Hoc ſunt condita, quo Paris, ſepulcro.

De colono. XV.

Hæredes nolite breuem ſepelire colonum.
  Nam terra eſt illi quantulacumque grauis.

De libro ſuo. XVI.

Sunt chartæ mihi, quas Catonis vxor,
Et quas horribiles legant Sabinæ.
Hic totus volo rideat libellus,
Et ſit nequior omnibus libellis:
qui vino madeat, nec erubeſcat
Pingui ſordidus eſſe Coſmiano.
Ludat cum pueris, amet puellas:
Nec per circuitus loquatur illam
Ex qua naſcimur omnium parentem,
quam ſanctus Numa mentulam vocabat.
Verſus hos tamen eſſe tu memento
Saturnalicios Apollinaris.
Mores non habet hic meus libellus.

Ad lectores. XVII.

Qui grauis es nimium, potes hinc iam lector abire
  quò libet: vrbanæ ſcripſimus iſta togæ.
Nam mea Lampſacio laſciuit pagina verſu,
  Et Tarteſſiaca concrepat æra manu.
O quoties rigida pulſabis pallia vena,
  Sis grauior Curio, Fabricióque licet!
Tu quoque nequitias noſtri, luſúſque libelli
  Vda puella leges: ſis Patauina licet.
Erubuit, poſuítque meum Lucretia librum:
  Sed coram Bruto, Brute recede, leget.

Ad Sabinum. XIIX.

Non omnis noſtri nocturna eſt pagina libri:
Inuenies & quod mâne Sabine legas.

In Lupum. XIX.

Donaſti Lupe rus ſub vrbe nobis:
Sed rus eſt mihi maius in feneſtra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
In quo ruta facit nemus Dianæ,
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit vno,
Clauſæ cui folium roſæ corona eſt:
In quo non magis inuenitur herba,
Quàm coſti folium, pipérue crudum:
In quo nec cucumis iacere rectus,
Nec ſerpens habitare tuta poſſit.
Erucam malè paſcit hortus vnam,
Conſumto moritur culex ſalicto,
Et talpa eſt mihi foſſor, atque arator.
Non boletus hiâre, non mariſcæ
Ridere, aut violæ patêre poſſunt.
Fines mus populatur, & colono
Tamquam ſus Calydonius timetur,
Et ſublata volantis vngue Procnes
In nido ſeges eſt hirundinino,
Et cùm ſtet ſine falce, mentuláque,
Non eſt dimidio locus Priapo.
Vix implet cochleam peracta meſſis,
Et muſtum nuce condimus picata
Erraſti Lupe littera ſed vna.
Nam quo tempore prædium dediſti,

Mallem

Mallem tu mihi prandium dediſſes.

In Gallam. XX.

Quæris cur nolim te ducere Galla? diſerta eſt.
Sæpè ſolœciſmum mentula noſtra facit.

Ad lectorem grauem. XXI.

Cæſaris Auguſti laſciuos liuide verſus
Sex lege, qui triſtis verba Latina legis.
Quòd futuit Glaphyram Antonius, hanc mihi pœna
Fuluia conſtituit, ſe quoque vti futuam.
Fuluiam ego vt futuam, quid ſi me Manius oret?
Pædicem: faciam? non puto ſi ſapiam.
Aut futue, aut pugnemus, ait. quid quæ mihi vita
Carior eſt ipſa mentula? ſigna canant.
Abſoluis lepidos nimirum Auguſte libellos,
Qui ſcis Romana ſimplicitate loqui.

In Lydiam. XXII.

Lydia tam laxa eſt, equitis quàm culus aëni,
Quàm celer arguto qui ſonat ære, trochus,
Quàm rota tranſmiſſo toties impacta petauro,
Quàm vetus à craſſa calceus vdus aqua,
Quàm quæ rara vagos exſpectant retia turdos,
Quàm Pompeiano vela negata Noto,
Quàm quæ Delphitico lapſa eſt armilla cinædo,
Culcita Leuconico quàm viduata ſuo,
quàm veteres brachæ Britonis pauperis, & quàm
Turpe Rauennatis guttur onocrotali.
Hanc in piſcina dicor futuiſſe marina.
Neſcio: piſcinam me futuiſſe puto.

In pædiconem maſturbantem. XXIII.

Mollia quod niuei duro teris ore Gelaſi
  Baſia, quòd nudo cum Ganymede iaces,
Quis negat hoc nimium? ſed ſi ſatis: inguina ſaltem
  Parce fututrici ſolicitare manu.
Leuib. in pueris plus hæc, quàm mentula, peccat;
  Et faciunt digiti, præcipitántque virum.
Inde tragus, celeréſque pili, mirandáque matri
  Barba, nec in clara balnea luce placent.
Diuiſit natura mares; pars vna puellis,
  Vna viris genita eſt. vtere parte tua.

In Silam. XXIV.

Nubere Sila mihi nulla non lege parata eſt:
  Sed Silam nulla ducere lege volo.
Cùm tamen inſtaret, decies mihi dotis in auro
  Sponſa dabis dixi: quid minus eſſe poteſt?
Nec futuam quamuis prima te nocte maritus?
  Communis tecum nec mihi lectus erit.
Complectárque meam, nec tu prohibebis, amicam:
  Ancillam mittes, ſed mihi iuſſa tuam.
Te ſpectante dabit nobis laſciua miniſter
  Baſia, ſiue meus, ſiue erit ille tuus.
Ad cœnam venies: ſed ſic diuiſa recumbes,
  Vt non tangantur pallia noſtra tuis.
Oſcula rara dabis nobis, & non dabis vltrò:
  Nec quaſi nupta dabis, ſed quaſi mater anus.
Si potes iſta pati, ſi nil perferre recuſas:
  Inuenies qui te ducere Sila velit.

Ad Labullum. XXV.

Dum te proſequor, & domum reduco;

Aurem dum tibi præſto garrienti,
Et quidquid loqueris, facíſque, laudo,
Quot verſus poterant Labulle naſci?
Hoc damnum tibi non videtur eſſe,
Si quod Roma legit, requirit hoſpes,
Non deridet eques, tenet ſenator,
Laudat cauſſidicus, poëta carpit,
Propter te perit. hoc Labulle verum eſt?
Hoc quiſquam ferat, vt tibi tuorum
Sit maior numerus togatulorum,
Librorum mihi ſit minor meorum?
Triginta propè iam diebus vna eſt
Nobis pagina vix peracta: ſic eſt,
Cùm cœnare domi non vult poëta.

In Linum. XXVI.

Illa ſalax nimium, nec paucis nota puellis
Stare Lino deſit mentula: lingua caue.

Ad Teleſphorum. XXVII.

O mihi grata quies, ô blanda Teleſphore cura,
Qualis in amplexu non fuit ante meo!
Baſia da nobis vetulo puer vda Falerno,
Pocula da labris facta minora tuis.
Addideris ſuper hæc Veneris ſi gaudia vera:
Eſſe negem melius cum Ganymede Ioui.

Ad Flaccum. XXVIII.

Ferreus es, ſi ſtare poteſt tibi mentula Flacco,
Cùm te ſex cyathos orat amica dare.
Vel duo fruſtra rogat cybij, tenuémue lacertum,
Nec dignam toto ſe botryone putat:

Cui portat gaudens ancilla paropſide rubra
Alecem, ſed quam protinus illa voret:
Aut cùm perfricuit frontem, poſuítque pudorem,
Succida palliolo vellera quinque petit.
At mea me libram foliati poſcat amica,
Aut virides gemmas, ſardonycháſue pares:
Nec niſi prima velit de Tuſco Serica vico,
Aut centum aureolos, ſic velut æra roget.
Nunc tu velle putas hæc me dare dona puellæ?
Nolo: ſed his vt ſit digna puella volo.

De phrenetico medico. XXIX.

Inuaſit medicus ſica phreneticus Eucli,
Et præcidit Hylan. hic puto ſanus erat.

Ad Phyllidem. XXX.

Languida cùm vetula tractare virilia dextra
Cœpiſti, iugulor pollice Phylli tuo.
Nam cùm me vitam, cùm me tua lumina dicis:
Horis me refici vix puto poſſe decem.
Blanditias neſcis: dabo dic tibi millia centum,
Et dabo Setini iugera culta ſoli.
Accipe vina, domum, pueros, chryſendeta, menſas:
Nil opus eſt digitis: ſic mihi Phylli frica.

In Zoilum. XXXI.

Os malè cauſſidicis, & dicis olêre poëtis:
Sed fellatori Zoile peius olet.

In Cæcilium. XXXII.

Atreus Cæcilius cucurbitarum
Sic illas quaſi filios Thyeſtæ
In partes lacerat, ſecátque mille.
Guſtu protinus has edes in ipſo,

Has prima feret, alteráue cœna,
Has cœna tibi tertia reponet.
Hinc feras epidipnidas parabit,
Hinc piſtor fatuas facit placentas,
Hinc & multiplices ſtruit tabellas,
Et notas caryotidas theatris:
Hinc exit varium coco minutal,
Vt lentem poſitam, fabámque credas,
Boletos imitatur, & botellos,
Et caudam cibij, breuéſque mænas:
Hinc cellarius experitur artes,
Vt condat vario vafer ſapore
In rutæ folium capelliana.
Sic implet gabatas, parapſidáſque,
Et leues ſcutulas, cauáſque lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venuſtum,
Vnum ponere ferculis tot aſſem.

In Neſtorem. XXXIII.

Nec toga, nec focus eſt, nec tritus cimice lectus,
  Nec tibi de bibula ſarta palude teges:
Nec puer, aut ſenior, nulla eſt ancilla, nec infans,
  Nec ſera, nec clauis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas Neſtor dici, atque videri
  Pauper, & in populo quæris habere locum.
Mentiris, vanóque tibi blandiris honore.
  Non eſt paupertas Neſtor habere nihil.

De *Praſino.* XXXIIII.

Sæpius ad palmam Praſinus poſt fata Neronis
  Peruenit, & victor præmia plura refert.

I nunc liuor edax? dic tu ceſſiſſe Neroni:
Vicit nimirum, non Nero, ſed Praſinus.

De Apro. XXXV.

Ædes emit Aper, ſed quas nec noctua vellet
Eſſe ſuas: adeò nigra, vetúſque caſa eſt.
Vicinos illi nitidus Maro poſſidet hortos.
Cœnabit bellè, non habitabit Aper.

Ad Fabullum. XXXVI.

Ignotos mihi cùm voces trecentos,
Quare non veniam vocatus à te,
Mirâris, quererìſque, litigáſque.
Solus cœno Fabulle non libenter.

De Caio Proculo. XXXVII.

Caius hanc lucem gemma mihi Iulius alba
Signat, iò votis redditus ecce meis.
Deſperaſſe iuuat, veluti iam rupta ſororum
Fila minus gaudent, qui timuêre nihil.
Hypne quid exſpectas piger? immortale Falernum
Funde. ſenem poſcunt talia vota cadum.
Quincunces & ſex cyathos, beſſémque bibamus,
Caius vt fiat Iulius, & Proculus.

In Zoilum. XXXIIX.

Zoile quid tota gemmam præcingere libra,
Te iuuat & miſerum perdere ſardonycha?
Anulus iſte tuis fuerat modò cruribus aptus:
Non eadem digitis pondera conueniunt.

De mulione ſurdo. XXXIX.

Mulio viginti venit modò millibus Aule.
Mirâris pretium tam graue? ſurdus erat.

In Charidemum. XL.

Cunarum fueras motor Charideme mearum,
  Et pueri cuſtos, aſſiduúſque comes.
Iam mihi nigreſcunt tonſa ſudaria barba,
  Et queritur labris puncta puella meis.
Sed tibi non creui: te noſter villicus horret:
  Te diſpenſator, te domus ipſa pauet.
Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
  Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.
Corripis, obſeruas, quereris, ſuſpiria ducis,
  Et vix à ferulis abſtinet ira manum.
Si Tyrios ſumſi cultus, vnxíue capillos:
  Exclamas, numquam fecerat iſta pater.
Et numeras noſtros adſtricta fronte trientes,
  Tamquam de cella ſit cadus ille tua.
Deſine: non poſſum libertum ferre Catonem.
  Eſſe virum iam me dicet amica tibi.

De Luperco. XLI.

Formoſam Glyceren amat Lupercus,
Et ſolus tenet, imperátque ſolus:
Quam toto ſibi menſe non fututam
Cùm triſtis quereretur, & roganti
Cauſſam reddere vellet Æliano:
Reſpondit, Glyceræ dolêre dentes.

De Amynta. XLII.

Indulget pecori nimium dum paſtor Amyntas,
  Et gaudet fama, luxuriáque gregis:
Cedentes oneri ramos, ſiluámque fluentem
  Vicit, concuſſas ipſe ſecutus opes.

Triſte nemus diræ vetuit ſupereſſe rapinæ,
Damnauitque rogis noxia ligna pater.
Pingues Lygde ſues habeat vicinus Iolas:
Te ſatis eſt nobis annumerare pecus.

In Cæcilianum. XLIII.

Viuida cùm poſcas epigrammata, mortua ponis
Lemmata, quid fieri Cæciliane poteſt?
Mella iubes Hyblæa tibi, vel Hymettia naſci,
Et thyma Cecropiæ Corſica ponis api?

In vxorem. XLIV.

Deprenſum in puero tetricis me vocibus vxor
Corripis, & culum te quoque habere refers.
Dixit idem quoties laſciuo Iuno tonanti?
Ille tamen gracili cum Ganymede iacet.
Incuruabat Hylam poſito Tirynthius arcu.
Tu Megaram credis non habuiſſe nates?
Torquebat Phœbum Daphne fugitiua: ſed illas
OEbalius flammas iuſſit abire puer.
Bryſeis multùm quamuis auerſa iaceret,
Æacidæ propior leuis amicus erat.
Parce tuis igitur dare maſcula nomina rebus,
Téque puta cunnos vxor habere duos.

Ad ſenem orbum. XLV.

Orbus es, & locuples, & Bruto conſule natus,
Eſſe tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: ſed quas iuuenis, quas pauper habebas.
Qui nouus eſt, mortem diligit ille tuam.

In Cantharum. XLVI.

Intraſti quoties inſcriptæ limina cellæ,
Seu puer arriſit, ſiue puella tibi:

Contentus

Contentus non es foribus, uelóque, ſeráque,
Secretúmque iubes grandius eſſe tibi.
Oblinitur minimæ ſi qua eſt ſuſpicio rimæ,
Punctáque laſciua quæ terebrantur acu.
Nemo eſt tam teneri, tam ſollicitíque pudoris,
Qui vel pædicat, Canthare, vel futuit.

In Mæuium. XLVII.

Iam, niſi per ſomnum, non arrigis, & tibi, Mæui,
Incipit & medios meiere verba pedes:
Traditur & digitis pannucea mentula laſſis,
Nec leuat extinctum ſollicitata caput.
Quid miſeros fruſtra cunnos, culóſque laceſſis?
Summa petas: illic mentula viuit anus.

In Blataram. XLVIII.

Omnia fœmineis quare dilecta cateruis
Balnea deuitat Blatara? ne futuat.
Cur nec Pompeia lentus ſpatiatur in vmbra,
Nec petit Inachidos limina? ne futuat.
Cur Lacedæmonio luteum ceromate corpus
Perfundit gelida virgine? ne futuat.
Cùm ſic fœminei generis contagia vitet,
Cur lingit cunnum Blatara? ne futuat.

In Silium. XLIX.

Silius hæc magni celebrat monumenta Maronis,
Iugera facundi qui Ciceronis habet.
Hæredem, dominúmque, ſui tumulíque, Laríſque
Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

Iu Phillida. L.

Nulla eſt hora tibi qua non me Phylli furentem
Deſpolies: tanta calliditate rapis.

Nunc plorat ſpeculo fallax ancilla relicto:
Gemma vel à digito, vel cadit aure lapis.
Nunc furtiua lucri fieri bombycina poſſunt:
Profertur Coſmi nunc mihi ſiccus onyx.
Amphora nunc petitur nigri carioſa Falerni,
Expiet vt ſomnos garrula ſaga tuos.
Nunc vt emam grãdémue lupum, mullumúe bilibrem,
Indixit cœnam diues amica tibi.
Sit pudor, & tandem veri reſpectus, & æqui.
Nil tibi Phylli nego: nil mihi Phylli nega.

De Silio. LI.

Iam prope deſertos cineres, & ſancta Maronis
Nomina qui coleret pauper, & vnus erat.
Silius Arpino tandem ſuccurrit agello,
Silius & vatem non minus ipſe tulit.

De Titio. LII.

Tanta eſt quæ Titio columna pendet,
Quantam Lampſaciæ colunt puellæ.
Hîc nullo comitante, nec moleſto,
Thermis grandibus, & ſuis lauatur:
Anguſtè Titius tamen lauatur.

Ad Iulium Cerealem. LIII.

Cœnabis bellè Iuli Cerealis apud me:
Conditio eſt melior ſi tibi nulla, veni.
Octauam poteris ſeruare: lauabimur vnà:
Scis quàm ſint Stephani balnea iuncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca mouendo
Vtilis, & porris fila reſecta ſuis.
Mox vetus, & tenui maior cordyla lacerto:
Sed quam cum rutæ frondibus oua tegant.

Altera non deérunt tenui verſata fauilla,
Et Velabrenſi maſſa recocta foco.
Et quæ Picenum ſenſerunt frigus oliuæ,
Hæc ſatis in guſtu: cætera noſſe cupis?
Mentiar vt venias, piſces, conchylia, ſumen,
Et cortis ſaturas, atque paludis aues:
Quæ nec Stella ſolet rara niſi ponere cœna.
Plus ego polliceor: nil recitabo tibi.
Ipſe tuos nobis relegas licet vſque Gigantas,
Rura vel æterno proxima Virgilio.

De *Claudia Rufina*. LIV.

Claudia cæruleis cùm ſit Rufina Britannis
Edita, cur Latiæ pectora plebis habet?
Quale decus formæ! Romanam credere matres
Italides poſſunt, Atthides eſſe ſuam.
Di bene quòd ſancto peperit fecunda marito
Quot ſperat generos, quótque puella nurus.
Sic placeat ſuperis, vt coniuge gaudeat vno,
Et ſemper natis gaudeat illa tribus.

In Zoilum. LV.

Vnguenta, & caſias, & olentem funera myrrham,
Turáque de medio ſemicremata rogo,
Et quæ de Stygio rapuiſti cinnama lecto,
Improbe de turpi, Zoile, redde ſinu.
A pedibus didicêre manus peccare proteruæ.
Non miror furem, qui fugitiuus erat.

Ad Vrbicum. LVI.

Hortatur fieri quòd te Lupus Vrbice patrem,
Ne credas. nihil eſt quod minus ille velit.

Ars eſt captandi, quod nolis velle videri:
Ne facias optat, quod rogat, vt facias.
Dicat prægnantem tua ſe Coſconia tantùm:
Pallidior fiet iam pariente Lupus.
At tu conſilio videaris vt vſus amici,
Sic morere, vt factum te putet eſſe patrem.

In Chæremonem. LVII.

Quòd nimium laudas Chęræmon Stoice, mortem,
Vis animum mirer, ſuſpiciámque tuum.
Hanc tibi virtutem fracta facit vrceus anſa,
Et triſtis nullo qui tepet igne focus.
Et teges, & cimex, & nudi ſponda grabati,
Et breuis, atque eadem nocte diéque toga,
O quàm magnus homo es, qui fæce rubentis aceti,
Et ſtipula, & nigro pane carere potes!
Lingonicis agedum tumeat tibi culcita lanis,
Conſtringátque tuos purpura texta toros:
Dormiat & tecum, qui cum modo Cæcuba miſcet,
Conuiuas roſeo torſerat ore puer:
O quàm tu cupias ter viuere Neſtoris annos,
Et nihil ex vlla perdere luce voles!
Rebus in anguſtis facile eſt contemnere vitam.
Fortiter ille facit qui miſer eſſe poteſt.

Ad Seuerum. LIIX.

Mirâris docto quòd carmina mitto Seuero,
Ad cœnam quòd te, docte Seuere, vocem:
Iuppiter ambroſia ſatur eſt, & nectare viuit:
Nos tamen exſta Ioui, thura, merúmque damus.
Omnia cùm tibi ſint dono conceſſa deorum,
Si quod habes, non vis, ergo quid accipies?

In Teleſphorum. LIX.

Cùm me velle vides tecúmque Teleſphore ſentis:
  Magna rogas, puto me velle negare licet?
Et niſi iuratus dixi, dabo, ſubtrahis illas,
  Permittunt in me quæ tibi multa, nates.
Quid ſi me tonſor, cùm ſtricta nouacula ſupra eſt,
  Tunc libertatem, diuitiáſque roget?
Promittam: nec enim rogat illo tempore tonſor,
  Latro rogat: res eſt imperioſa timor.
Sed fuerit curua cum tuta nouacula theca,
  Frangam tonſori crura, manúſque ſimul.
At tibi nil faciam: ſed lota mentula lana
  Λαικάζειν cupidæ dicet auaritiæ.

De Charino. LX.

Senos Charinus omnibus digitis gerit,
  Nec nocte ponit anulos.
Nec cùm lauatur. cauſſa quæ ſit, quæritis?
  Dactylothecam non habet.

De Chione & Phlogide. LXI.

Sit Phlogis, an Chione Veneri magis apta requiris?
  Pulcrior eſt Chione, ſed Phlogis vlcus habet.
Vlcus habet, Priami quod tendere poſſit alutam,
  Quódque ſenem Pylium non ſinat eſſe ſenem.
Vlcus habet, quod habere ſuam vult quiſque puellam,
  Quod ſanare Criton, non quod Hygea poteſt.
At Chione non ſentit opus, nec vocibus vllis
  Adiuuat: abſentem, marmoreámque putes.
Exorare dei ſi vos tam magna liceret,
  Et bona velletis tam pretioſa dare:

Hoc quod habet Chione corpus, faceretis haberet
Vt Phlogis & Chione quod Phlogis vlcus habet.

De Manneio. LXII.

Linguâ maritus, mœchus ore Manneius
Summœnianis inquinatior buccis:
Quem cùm feneſtra vidit à Suburana
Obſcena nudum lena, fornicem clauſit,
Mediúmque mauult baſiare, quàm ſummum:
Modò qui per omnes viſcerum tubos ibat,
Et voce certa, conſciáque dicebat,
Puer, an puella matris eſſet in ventre,
(Gaudete cunni, veſtra namque res acta eſt.)
Arrigere linguam non poteſt fututricem.
Nam, dum tumenti merſus hæret in vulua,
Et vagientes intus audit infantes,
Partem guloſam ſoluit indecens morbus,
Nec purus eſſe nunc poteſt, nec impurus.

De Lesbia. LXIII.

Leſbia ſe iurat, gratis numquam eſſe fututam.
Verum eſt: cùm futui vult, numerare ſolet.

In Philomuſum. LXIV.

Spectas nos Philomuſe cùm lauamur,
Et quare mihi tam mutoniati
Sint leues pueri ſubinde quæris.
Dicam: ſimpliciter tibi roganti;
Pædicant Philomuſe curioſos.

In Fauſtum. LXV.

Neſcio tam multis quid ſcribas, Fauſte, puellis:
Hoc ſcio, quòd ſcribit nulla puella tibi.

In Iuſtinum. LXVI.

Sexcenti cœnant à te, Iuſtine, vocati
Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit:
Inter quos, memini, non vltimus eſſe ſolebam:
Nec locus hic nobis inuidioſus erat.
Poſtera ſed feſtæ reddis ſollemnia menſæ:
Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

In Vacerram. LXVII.

Et delator es, & calumniator:
Et fraudator es & negotiator:
Et fellator es, & laniſta. miror
Quare non habeas Vacerra nummos.

In Maronem. LXVIII.

Nil mihi das viuus: dicis poſt fata daturum.
Si non es ſtultus, ſcis Maro quid cupiam.

Ad Mathonem. LXIX.

Parua rogas magnos: ſed non dát hæc quoque magni.
Vt pudeat leuius te Matho, magna roga.

Epitaphium canis Lydiæ. LXX.

Amphitheatrales inter nutrita magiſtros
Venatrix, ſiluis aſpera, blanda domi,
Lydia dicebar domino fidiſſima dextra,
Qui non Erigones mallet habere canem:
Nec qui Dictæa Cæphalum de gente ſecutus
Luciferæ pariter venit ad aſtra deæ.
Non me longa dies, nec inutilis abſtulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani:
Fulmineo ſpumantis apri ſum dente peremta,
Quantus erat Calydon, aut Erymanthe tuus.

Nec queror, infernas quamuis citò rapta ſub vmbras:
Non potui fato nobiliore mori.

In Tuccam. LXXI.

Vendere Tucca potes centenis millibus emtos?
Plorantes dominos vendere Tucca potes?
Nec te blandinæ, nec verba, rudéſque querelæ,
Nec te dente tuo ſaucia colla mouent?
Ah facinus, tunica patet inguen vtrimque leuata,
Inſpicitúrque tua mentula facta manu.
Si te delectat numerata pecunia, vende
Argentum, menſas, myrrhina, rura, domum.
Vende ſenes ſeruos, agros & vende paternos:
Ne pueros vendas, omnia vende miſer.
Luxuria eſt: emere hos, quis enim dubitátue, negátue?
Sed multò maior vendere luxuria eſt.

De Leda. LXXII.

Hiſtericam vetulo ſe dixerat eſſe marito,
Et queritur futui Leda neceſſe ſibi.
Sed flens, atque gemens tanti negat eſſe ſalutem,
Séque refert potius propoſuiſſe mori.
Vir rogat vt viuat, virides nec deſerat annos,
Et fieri, quod iam non facit ipſe, ſinit.
Protinus accedunt medici, medicæque recedunt,
Tolluntúrque pedes: ô medicina grauis.

De Nata. LXXIII.

Drauci Nata ſui vocat pipinnam,
Collatus cui gallus eſt Priapus.

In Lygdum. LXXIV.

Venturum iuras ſemper mihi Lygde roganti,
Conſtituíſque horam, conſtituíſque locum.

Cùm

Cùm fruſtra iacui longa prurigine tentus,
Succurrit pro te ſæpe ſiniſtra mihi.
Quid precor, ô fallax, meritis, & moribus iſtis,
Vmbellam luſcæ Lygde feras dominæ.

De Bacchara. LXXV.

Curandum penem commiſit Bacchara Græcus
Riuali medico: Bacchara Gallus erit.

In Cæliam. LXXVI.

Theca tectus aënea lauatur
Tecum Cælia ſeruus. vt quid, oro,
Non ſit cùm citharœdus, aut choraules?
Non vis, vt puto, mentulam videre.
Quare cum populo lauaris ergo?
Omnes an tibi nos ſumus ſpadones?
Ergo ne videaris inuidere,
Seruo Cælia fibulam remitte.

Ad Pætum. LXXVII.

Soluere Pæte decem tibi me ſeſtertia cogis:
Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi.
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

In Vacerram. LXXIIX.

In omnibus Vacerra quòd conclauibus
Conſumit horas, & die tota ſedet:
Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

Ad Victorem. LXXIX.

Vtere fœmineis complexibus, vtere Victor,
Ignotúmque ſibi mentula diſcat opus.
Flammea texuntur ſponſæ, iam virgo parata eſt:
Tondebit pueros iam noua nupta tuos.

Pædicare ſemel cupido dabit illa marito,
Dum metuit teli vulnera prima noui.
Sæpius hoc fieri nutrix, matérque vetabunt,
Et dicent, vxor, non puer, iſta tibi eſt.
Heu quantos æſtus, quantos patiêre labores,
Si fuerit cunnus res peregrina tibi!
Ergo Suburanæ tironem trade magiſtræ.
Illa virum faciet: non bene virgo docet.

Ad Pætum. LXXX.

Ad primum decima lapidem quòd venimus hora,
Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
Non eſt iſta quidem, non eſt mea, ſed tua culpa,
Miſiſti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

De Baiis. LXXXI.

Litus beatæ Veneris aureum Baias,
Baias ſuperbæ blanda dona naturæ,
Vt mille laudem, Flacce, verſibus Baias:
Laudabo dignè non ſatis tamen Baias.
Sed Martialem malo, Flacce, quàm Baias.
Optare vtrumque pariter, improbi votum eſt.
Quòd ſi deorum munere hoc tibi detur:
Quid gaudiorum eſt Martialis & Baiæ!

De ſpadone & ſene. LXXXII.

Cum ſene communem vexat ſpado Dindymus Æglen,
Et iacet in medio ſicca puella thoro:
Viribus hic operi non eſt, hic vtilis annis.
Ergo ſine effectu prurit vtérque labor.
Supplex illa rogat pro ſe, miſeríſque duobus,
Hunc iuuenem facias, hunc Cytherea virum.

De Philoſtrato. LXXXIII.

A Sinueſſanis conuiua Philoſtratus vndis
Conductum repetens nocte iubente larem,
Pæne imitatus obit ſæuis Elpenora fatis,
Præceps per longos dum ruit vſque gradus.
Non eſſet, nymphæ, tam magna pericula paſſus,
Si potiùs veſtras ille bibiſſet aquas.

Ad Soſibianum. LXXXIIII.

Nemo habitat gratis, niſi diues & orbus apud te.
Nemo domum pluris Soſibiane locat.

Ad Antiochum tonſorem. LXXXV.

Qui non dum Stygias deſcendere quærit ad vndas:
Tonſorem fugiat, ſi ſapit, Antiochum.
Alba minus ſæuis lacerantur brachia cultris,
Cùm furit ad Phrygios Enthea turba modos.
Mitior implicitas Alcon ſecat enterocelas,
Fractáque fabrili dedolat oſſa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoica menta;
Colláque puluereâ nudet equina iubâ.
Hic miſerum Scythica ſub rupe Promethea radat:
Carnificem nudo pectore paſcat auem.
Ad matrem fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus:
Antiochi tantùm barbara tela ſonent.
Hæc quæcumque meo numeraſti ſtigmata mento,
In veteli picta qualia fronte ſedent,
Non iracundis fecit grauis vnguibus vxor:
Antiochi ferrum eſt, & ſcelerata manus.
Vnus de cunctis animalibus hircus habet cor:
Barbatus viuit, ne ferat Antiochum.

In Zoilum. LXXXVI.

Sidere percuſſa eſt ſubitò tibi Zoile lingua;.
Dum lingis cunnum, Zoile, nunc futues.

In Parthenopæum. LXXXVII.

Leniat vt fauces medicus, quas aſpera vexat
Aſſiduè tuſſis Parthenopæe tibi.
Mella dari, nucleóſque iubet, dulcéſque placentas,
Et quidquid pueros non ſinit eſſe truces.
At tu non ceſſas totis tuſſire diebus.
Non eſt hæc tuſſis Parthenopæe: gula eſt.

Ad Charidemum. LXXXIIX.

Diues eras quondam: ſed tunc pædico fuiſti,
Et tibi nulla diu fœmina nota fuit.
Nunc ſectaris anus. ô quantùm cogit egeſtas!.
Illa fututorem te Charideme facit.

De Chariſiano. LXXXIX.

Multis iam Lupe poſſe ſe diebus
Pædicare negat Chariſianus.
Cauſſam cùm modò quærerent ſodales,
Ventrem dixit habere ſe ſolutum.

Ad Pollam. XC.

Intactas quare mittis mihi, Polla, coronas?
A te vexatas malo tenere roſas.

In Chreſtillum. XCI.

Carmina nulla probas, molli quæ limite currunt,
Sed quæ per ſalebras, altáque ſaxa cadunt.
Et tibi Mæonio quod carmine maius habetur
Lucili columella hic ſitus Metrophanes.
Attonitúſque legis terrai, frugiferai,
Accius & quidquid Pacuuiúſque vomunt.

Vis imiter veteres Chreſtille, tuóſque poëtas?
Diſpeream ſi ſcis, mentula quid ſapiat.

Epitaphium Canaces. XCII.

Æolidon Canace iacet hoc tumulata ſepúlcro,
Vltima cui paruæ ſeptima venit hiems.
Ah ſcelus, ah facinus! properas quid flere viator?
Non licet hîc vitæ de breuitate queri.
Triſtius eſt leto leti genus: horrida vultus
Abſtulit, & tenero ſedit in ore lues:
Ipſáque crudeles ederunt oſcula morbi,
Nec data ſunt nigris tota labella rogis.
Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant aliâ fata venire viâ.
Sed mors vocis iter properauit cludere blandæ,
Ne poſſet duras flectere lingua deas.

In Zoilum. XCIII.

Mentitur, qui te vitioſum Zoile dixit.
Non vitioſus homo es, Zoile, ſed vitium.

De Theodoro. XCIV.

Pierios vatis Theodori flamma Penates
Abſtulit. hoc Muſis, hoc tibi, Phœbe, placet?
O ſcelus, ô magnum facinus, criménque deorũ,
Non arſit pariter quòd domus, & dominus.

In verpum æmulum. XCV.

Quòd nimium liues, noſtris & vbique libellis
Detrahis, ignoſco: verpe poëta, ſapis.
Hoc quoque non curo, quòd tu mea carmina carpas,
Corripias, & ſic verpe poëta ſapis.
Illud me cruciat Solymis quòd natus in ipſis,
Pædicas puerum, verpe poëta, meum.

Ecce negas, iuráſque mihi per templa tonantis.
Non credo: iura Verpe, per Anchialum.

Ad Flaccum. XCVI.

Incideris quoties in baſia fellatorum.
In ſolio puto te mergere, Flacce, caput.

Ad Germanum. XCVII.

Martia non Rhenus ſalit hîc Germane. quid obſtas,
Et puerum prohibes diuitis imbre lacus?
Barbare, non debet ſubmoto ciue miniſtro
Captiuam victrix vnda leuare ſitim.

In Theleſillam. XCIIX.

Vna nocte quater poſſum: ſed quatuor annis
Si poſſum, peream, te Theleſilla ſemel.

Ad Baſſum. XCIX.

Effugere non eſt, Baſſe, baſiatores.
Inſtant, morantur, perſequuntur, occurrunt,
Et hinc, & illinc, vſquequaque, quacúmque.
Non vlcus acre, puſtulæue lucentes,
Nec triſte mentum, ſordidíque lichenes,
Nec labra pingui delibuta ceroto.
Nec congelati gutta proderit naſi.
Et æſtuantem baſiant, & algentem,
Et nuptiale baſium reſeruantem.
Non te cucullis aſſeret caput tectum,
Lectica nec te tuta pelle, velóque,
Nec vendicabit ſella ſæpius clauſa.
Rimas per omneis baſiator intrabit.
Non conſulatus ipſe, non tribunatus,
Sæuíque faſces, nec ſuperba clamoſi
Lictoris abiget virga baſiatorem.

Sedeas in alto tu licet tribunali,
Et è curuli iura gentibus reddas:
Aſcendet illa baſiator, atque illa
Febricitantem baſiabit & flentem.
Dabit oſcitanti baſium, natantíque:
Dabit & cacanti. remedium mali ſolum eſt,
Facias amicum, baſiare quem nolis.

In Lesbiam. C.

De cathedra quoties ſurgis, iam ſæpe notaui,
Pædicant miſeram Leſbia te tunicæ.
Quas cùm conata es dextra, conata ſiniſtra
Vellere, cum lacrymis eximis, & gemitu.
Si conſtringantur gemina ſymplegade culi,
Et Minyas intrant, Cyaneáſque nates.
Emendare cupis vitium deforme? docebo,
Leſbia, nec ſurgas cenſeo, nec ſedeas.

Ad Flaccum. CI.

Habere amicam nolo, Flacce, ſubtilem,
Cuius lacertos anuli mei cingant,
Quæ clune nudo radat, & genu pungat:
Cui ſerra lumbis, cuſpis eminet culo,
Sed idem amicam nolo mille librarum.
Carnarius ſum, pinguiarius non ſum.

Ad Flaccum. CII.

Thaida tam tenuem potuiſti, Flacce, videre?
Tu puto, quod non eſt, Flacce videre potes.

In Lydiam. CIII.

Non eſt mentitus qui te mihi dixit habere
Formoſam carnem Lydia, non faciem.

Eſt ita, ſi taceas, & ſi tam muta recumbas,
Quàm ſilet in cera vultus, & in tabula.
Sed quoties loqueris, carnem quoque Lydia perdis,
Et ſua plus nulli, quàm tibi lingua nocet.
Audiat ædilis ne te, videátque, caueto.
Portentum eſt, quoties cœpit imago loqui.

Ad Sophronium. CIV.

Tanta tibi eſt animi probitas, oríſque Sophroni,
Vt mirer fieri te potuiſſe patrem.

In vxorem. CV.

Vxor vade foras, aut moribus vtere noſtris:
Non ſum ego nec Curius, nec Numa, nec Tatius,
Me iucunda iuuant tractæ per pocula noctes:
Tu properas pota ſurgere triſtis aqua.
Tu tenebris gaudes: me ludere teſte lucerna,
Et iuuat admiſſa rumpere luce latus.
Faſcia te, tunicæque tegunt, obſcuráque palla:
At mihi nuda ſatis nulla puella patet.
Baſia me capiunt blandas imitata columbas:
Tu mihi das, auiæ qualia mâne ſoles.
Nec motu dignaris opus, nec voce iuuare,
Nec digitis: tanquam thura, merúmque pares.
Maſturbabantur Phrygij poſt oſtia ſerui,
Hectoreo quoties ſederat vxor equo.
Et quamuis Ithaco ſtertente, pudica ſolebat
Illic Penelope ſemper habere manum.
Pædicare negas: dabat hoc Cornelia Gracco,
Iulia Pompeio, Portia Brute tibi.
Dulcia Dardanio non dum miſcente miniſtro
Pocula, Iuno fuit pro Ganymede Ioui.

Si

Si te delectat grauitas, Lucretia toto
  Sis licet vſque die: Thaida nocte volo.

Ad Garricum. CVI.

Mittebas libram: quadrantem Garrice mittis.
  Saltem ſemiſſem Garrice, ſolue mihi.

Ad Albium Maximum. CVII.

Albi Maxime, ſi vacabit hora,
Hoc tantùm lege: namque & occupatus,
Et non es nimium laborioſus.
Tranſis hos quoque quatuor. ſapiſti.

Ad Septicianum. CVIII.

Explicitum nobis vſque ad ſua cornua librum,
  Et quaſi perfectum Septiciane refers.
Omnia legiſti: credo, ſcio, gaudeo, verum eſt.
  Perlegi libros ſic ego quinque tuos.

Ad lectorem. CIX,

Quamuis tam longo poſſis ſatur eſſe libello
  Lector, adhuc à me diſticha pauca petis.
Sed Lupus vſuram, pueríque diaria poſcunt.
  Lector ſolue. taces, diſſimuláſque vale.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON

LIBER XII.

Val. Martialis Priſco ſuo ſalutem.

SCIO me patrocinium debere contumaciſſimæ triennij deſidiæ: quæ abſoluenda non eſſet inter illas quoque occupationes vrbicas, quibus faciliùs conſequimur, vt moleſti potius quàm officioſi eſſe videamur: ne dum in hac prouinciali ſolitudine, vbi niſi etiam intemperanter ſtudeamus, & ſine ſolatio, & ſine excuſatione ſeceſſimus. Accipe ergo rationem, in qua hoc maximum & primum eſt, quòd ciuitatis aures, quibus aſſueueram, quæro, & videór mihi in alieno foro litigare. Si quid eſt enim in libellis meis quod placeat, dictauit auditor. Illam iudiciorum ſubtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conuentus, in quibus ſtudere ſe voluptatibus non ſentiunt: ad ſummam omnium ea quæ delicatè reliquimus, quaſi deſtituti deſideramus. Accedit his municipalium rubigo dentium, & iudicij loco liuor, & vnus, aut alter mali, in puſillo loco multi, aduerſus quos difficile eſt habere quotidie bonum ſtomachum. Ne mireris igitur abiecta ab indignante, quæ à geſtiente fieri ſolebant. ne quid tamen & aduenienti tibi ab vrbe, & exigenti negarem, cui non refero gratiam, ſi tantùm ea præſto quæ poſſim, imperabo mihi, cui indulgere conſueueram, & ſtatui pauciſſimis diebus, vt familiariſſimas mihi aures tuas exciperem aduentoria [ſua.] Tu

velim iſta quæ tantùm apud te non periclitantur, diligenter æſtimare, & excutere non graueris, & quod tibi difficillimum eſt, de nugis noſtris iudices nitore ſepoſito, ne Romam, ſi ita decreueris, non Hiſpanienſem librum mittamus, ſed Hiſpanum.

Ad Priſcum. I.

Retia dum ceſſant, latratoréſque Moloſſi,
 Et non inuento ſilua quieſcit apro:
Otia Priſce breui poteris donare libello.
 Hora nec æſtiua eſt, nec tibi tota perit.

Ad ſua carmina. II.

Quæ modò litoreos ibatis carmina Pyrgos,
 Ite ſacra, iam non puluerulenta via eſt.

Ad librum ſuum. III.

Ad populos mitti qui nuper ab vrbe ſolebas,
 Ibis tu Romam nunc peregrine liber.
Auriferi de gente Tagi, tetricique Salonis
 Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
Non tamen hoſpes eris, nec iam potes aduena dici,
 Cuius habet fratres tot domus alta Remi.
Iure tuo veneranda noui pete limina templi,
 Reddita Pierio ſunt vbi templa choro.
Vel ſi malueris, prima gradiêre Sabura:
 Atria ſunt illic conſulis alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
 Clarus Hianteæ Stella petitor aquæ.

Fons ibi Caſtalius vitreo torrente ſuperbit,
Vnde nouem dominas ſæpe bibiſſe ferunt.
Ille dabit populo, patribúſque, equitíque legendum,
Nec nimium ſiccis perleget ipſe genis.
Quid titulum poſcis? verſus duo, tréſue legantur,
Clamabunt omnes te liber eſſe meum.

Ad Priſcum. IV.

Quod Flacco, Varióque fuit, ſummóque Maroni,
Mecœnas atauis regibus ortus eques:
Gentibus & populis hoc te mihi Priſce Terenti
Fama fuiſſe loquax, chartáque dicet anus.
Tu facis ingenium, tu, ſi quid poſſe videmur,
Tu das ingenuæ munera pigritiæ.

Ad Cæſarem. V.

Longior vndecimi nobis decimíque libelli
Arctatus labor eſt, & breue raſit opus.
Plura legant vacui, quibus otia tuta dediſti:
Hæc lege tu Cæſar: forſan & illa leges.

In commendationem Neruæ. VI.

Contigit Auſoniæ procerum mitiſſimus aulæ
Nerua: licet toto nunc Helicone frui.
Recta fides, hilaris clementia, cauta poteſtas
Iam redeunt: longi terga dedêre metus.
Hoc populi, gentéſque tuæ pia Roma precantur:
Dux tibi ſit ſemper talis & iſte diu.
Macte animi, quem rarus habet, morúmque tuorúm,
Quos Numa, quos hilaris poſſet habere Cato.
Largiri, præſtare, breues extendere cenſus,
Et dare quæ faciles vix tribuêre dei.

Nunc licet, & fas eſt. ſed tu ſub principe duro,
  Temporibúſque malis, auſus es eſſe bonus.

De Ligia. VII.

Toto vertice quot gerit capillos,
Annos ſi tot habet Ligia, trima eſt.

In commendationem Traiani. IIX.

Terrarum dea, gentiúmque Roma,
Cui par eſt nihil, & nihil ſecundum,
Traiani modò læta cùm futuros
Tot per ſæcula computaret annos,
Et fortem, iuuenémque, Martiúmque
In tanto duce militem videret:
Dixit præſide glorioſa tali,
Parthorum proceres, ducéſque Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Poſſum oſtendere Cæſarem, venite.

Ad Cæſarem. IX.

Palma regit noſtros, mitiſſime Cæſar, Iberos,
  Et placido fruitur pax peregrina iugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
  Miſiſti mores in loca noſtra tuos.

De Africano. X.

Habet Africanus millies, & tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, ſatis nulli.

Mittit librum ad Parthenium. XI.

Parthenio dic Muſa tuo, noſtroque ſalutem.
  Nam quis ab Aonio largiùs amne bibit?
Cuius Pimplæo lyra clarior exit ab antro.
  Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?

Et ſi fortè, ſed hoc vix eſt ſperare, vacabit:
  Tradat vt ipſe duci carmina noſtra, roga,
Quatuor & tãtùm, timidúmque, breuémque libellum
  Commendet verbis: hunc tua Roma legit.

In Poſthumum. XII.

Omnia promittis, cùm tota nocte bibiſti:
  Mâne nihil præſtas: Poſthume mâne bibe.

Ad Auctum. XIII.

Genus, Aucte, lucri diuites habent iram.
Odiſſe quàm donare viliùs conſtat.

Ad Priſcum. XIV.

Parciùs vtaris moneo rapiente veredo
  Priſce, nec in lépores tam violentus eas.
Sæpe ſatisfecit prædæ venator, & acri
  Decidit excuſſus, nec rediturus equo.
Inſidias & campus habet, nec foſſa, nec agger,
  Nec ſint ſaxa licet, fallere plana ſolent.
Non deérunt qui tanta tibi ſpectacula præſtent:
  Inuidia fati ſed leuiore cadunt.
Si te delectant animoſa pericula: Tu ſcis,
  Tutior eſt virtus, inſidiemur apris.
Quid te frena iuuant temeraria? ſæpius illis
  Priſce datum eſt equitem rumpere, quàm leporem.

Adulatorium. XV.

Quidquid Parrhaſia nitebat aula,
Donatum eſt oculis, deíſque noſtris.
Miratur Scythicas virentis auri
Flammas Iupiter, & ſtupet ſuperbus
Regis delicias, grauéſque luſus.
Hæc ſunt pocula, quæ decent tonantem;

Hæc ſunt, quæ Phrygium decent miniſtrum:
Omnes cum Ioue nunc ſumus beati:
At nuper, pudet, at pudet fateri,
Omnes cum Ioue pauperes eramus.

In Labienum. XVI.

Addixti, Labiene, tres agellos:
Emiſti, Labiene, tres cinædos:
Pædicas, Labiene, treis agellos.

In Lentinum. XVII.

Quare tam multis à te, Lentine, diebus
Non abeat febris, quæris, & vſque gemis.
Geſtatur tecum ſella, paritérque lauatur:
Cœnat boletos, oſtrea, ſumen, aprum.
Ebria Setino fit ſæpe, & ſæpe Falerno:
Nec niſi poſt niueam Cæcuba potat aquam.
Circumfuſa roſis, & nigra recumbit amomo,
Dormit & in pluma, purpureóque thoro.
Cùm ſic tam pulcrè, tam bellè viuat apud te
Ad Dammam potius vis tua febris eat?

Ad Iuuenalem. XIIX.

Dum tu forſitan inquietus erras
Clamoſa Iuuenalis in Subura,
Aut collem dominæ teris Dianæ:
Dum per limina te potentiorum
Sudatrix toga ventilat, vagúmque
Maior Cælius, & minor fatigant:
Me multos repetita poſt Decembres
Accepit mea, ruſticúmque fecit
Auro Bilbilis, & ſuperba ferro.
Hîc pigri colimus labore dulci

Bothrodum, Plateámque: Celtiberis
Hæc ſunt nomina craſſiora terris.
Ingenti fruor, improbóque ſomno,
Quem nec tertia ſæpe rumpit hora,
Et totum mihi nunc repono, quidquid
Terdenos vigilaueram per annos.
Ignota eſt toga: ſed datur petenti
Rupta proxima veſtis è cathedra.
Surgentem focus excipit ſuperba
Vicini ſtrue cultus iliceti,
Multa villica quem coronat olla.
Venator ſequitur: ſed ille, quem tu
Secreta cupias habere ſilua.
Diſpenſat pueris, rogátque longos
Leuis ponere villicus capillos.
Sic me viuere, ſic iuuat perire.

De Æmilio. XIX.

In thermis ſumit lactucas, oua, lacertum,
Et cœnare foris ſe negat Æmilius.

Ad Fabullum. XX.

Quare non habeat, Fabulle, quæris
Vxorem Themiſon. habet ſororem.

Ad Marcellam. XXI.

Municipem rigidi quis te Marcella Salonis,
Et genitam noſtris quis putet eſſe locis?
Tam rarum, tam dulce ſapis: Pallatia dicent,
Audierint ſi te vel ſemel, eſſe ſuam.
Nulla nec in media certabit nata Subura,
Nec capitolini collis alumna tibi.

Nec

Nec citò ridebit peregrini gloria partus
Romanam ducat quàm magis eſſe nurum.
Tu deſiderium dominæ mihi mitius vrbis
Eſſe iubes: Romam tu mihi ſola facis.

De Philænide. XXII.

Quàm ſit luſca Philænis indecenter,
Vis dicam breuiter tibi Fabulle?
Eſſet cæca decentior Philænis.

In Læliam. XXIII.

Dentibus, atque comis, nec te pudet, vteris emtis,
Quid facies oculo Lælia? non emitur.

Ad iuuencum de couino curru. XXIV.

O iucunda, couine, ſolitudo,
Carruca magis, eſſedóque gratum
Facundi mihi munus Heliani:
Hîc mecum licet hîc Iuuence, quidquid
In buccam tibi venerit, loquaris.
Non vector Libyci niger caballi,
Succinctus neque curſor antecedit.
Nuſquam eſt mulio: mannuli tacebunt.
O ſi conſcius eſſet hic Auitus,
Aurem non ego tertiam timerem.
Totus quàm bene ſic dies abiret!

In Theleſinum. XXV.

Cùm rogo te nummos ſine pignore, nó habeo inquis.
Idem ſi pro me ſpondet agellus, habes.
Quòd mihi non credis veteri Theleſine ſodali,
Credis colliculis, arboribúſque meis.
Ecce reum Carus te detulit: adſit agellus.
Exſilij comitem quæris? agellus eat.

In auarum amicum. XXVI.

Sexaginta teras cùm limina mâne ſenator,
Eſſe tibi videor deſidioſus eques:
Quòd non à prima diſcurram luce per vrbem,
Et referam laſſus baſia mille domum.
Sed tu purpureis vt des noua nomina faſtis,
Aût Numidûm gentes, Cappadocúmue petas:
At mihi, quem cogis medios abrumpere ſomnos,
Et matutinum ferre, patíque lutum,
Quid petitur: rupta cùm pes vagus exit aluta,
Et ſubitus craſſæ decidit imber aquæ:
Nec venit ablatis clamator verna lacernis,
Accedit gelidam ſeruus ad auriculam,
Et, rogat vt cœnes ſecum Lætorius, inquit:
Viginti nummis non ego malo famem?
Quòd ſi cœna mihi, tibi ſit prouincia merces,
Et faciamus idem, nec mereamur idem.

In Seniam. XXVII.

A latronibus eſſe te fututam
Dicis Senia: ſed negant latrones.

In Cinnam. XXVIII.

Poto ego ſextantes: tu potas Cinna deunces,
Et quereris quòd non Cinna bibamus idem.

De Hermogene fure. XXIX.

Hermogenes tantus mapparum Pontice fur eſt,
Quantus nummorum vix, puto, Maſſa fuit.
Tu licet obſerues dextram, teneáſque ſiniſtram:
Inueniet, mappam qua ratione trahat.
Ceruinus gelidum ſorbet ſic halitus anguem:
Caſuras altè ſic rapit Iris aquas.

Nuper cum Myrino peteretur miſſio læſo:
Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
Cretatam prætor cùm vellet mittere mappam:
Prætori mappam ſurripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantile è menſa ſurripit Hermogenes.
Hoc quoque ſi deérit: medios diſtringere lectos,
Menſarúmque pedes non timet Hermogenes.
Quamuis non modico caleant ſpectacula Sole:
Vela reducuntur, cùm venit Hermogenes.
Feſtinant trepidi ſubſtringere carbaſa nautæ,
Ad portum quoties paruit Hermogenes.
Linigeri fugiunt calui, ſiſtratáque turba,
Inter adorantes cùm ſtetit Hermogenes.
Ad cœnam Hermogenes mappá non attulit vmquam:
A cœna ſemper rettulit Hermogenes.

Ad Aprum. XXX.

Siccus, ſobrius eſt Aper: quid ad me?
Seruum ſic ego laudo, non amicum.

De hortis Marcellæ vxoris. XXXI.

Hoc nemus, hi fontes, hæc textilis vmbra ſupini
Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ,
Prataque, nec bifero ceſſura roſaria Pæſto:
Quódque viret Iani menſe, nec alget olus:
Quæque natat cluſis anguilla domeſtica lymphis,
Quæque gerit ſimiles candida turris aues:
Munera ſunt domino: poſt ſeptima luſtra reuerſo
Has Marcella domos, paruáque regna dedit.
Si mihi Nauſicaë patrios concederet hortos,
Alcinoo poſſem dicere, malo meos.

In Vacerram. XXXII.

O Iuliarum dedecus Kalendarum,
Vidi Vacerra ſarcinas tuas, vidi:
Quas non retentas penſione pro bima
Portabat vxor rufa crinibus ſeptem,
Et cum ſorore cana mater ingenti.
Furias putaui noćte ditis emerſas.
Has tu priores frigore, & fame ſiccus,
Et non recenti pallidus magis buxo
Irus tuorum temporum ſequebaris.
Migrare cliuum crederes Aricinum.
Ibat tripes grabatus, & bipes menſa,
Et cum lucerna, corneóque cratere
Matella curto rupta latere meiebat.
Focum ferentis ſuberat amphoræ ceruix.
Fuiſſe gerres, aut inutiles mænas
Odor impudicus vrcei fatebatur,
Qualem marinæ miſit aura piſcinæ.
Nec quadra deérat caſei Toloſatis.
Quadrima nigri nec corona pulei,
Caluæq́ue reſtes allióque, cœpiſque,
Nec plena turpi matris olla reſina,
Summœnianæ qua pilantur vxores.
Quid quæris ædes, villicóſque derides,
Habitare gratis, ô Vacerra, cùm poſſis?
Hæc ſarcinarum pompa conuenit ponti.

De Labieno. XXXIII.

Vt pueros emeret Labienus, vendidit hortos:
Nil niſi ficetum nunc Labienus habet.

Ad Iulium. XXXIV.

Triginta mihi, quatuórque meſſes
Tecum, ſi memini, fuere Iuli:
Quarum dulcia mixta ſunt amaris,
Sed iucunda tamen fuere plura.
Et ſi calculus omnis huc, & illuc
Diuerſus, bicolórque digeratur:
Vincet candida turba nigrorem.
Si vitare velis acerba quædam;
Et triſtes animi cauêre morſus,
Nulli te facias nimis ſodalem.
Gaudebis minùs, & minùs dolebis.

Ad Calliſtratum. XXXV.

Tamquam ſimpliciter mecum Calliſtrate viuas:
Dicere præciſum te mihi ſæpe ſoles.
Non es tam ſimplex quàm vis, Calliſtrate, credi.
Nam quiſquis narrat talia, plura tacet.

In Labullum. XXXVI.

Libras quatuor, aut duas amico;
Algentémque togam, breuémque lænam,
Interdum aureolos manu crepanteis:
Poſſint ducere qui duas Kalendas,
Quòd nemo, niſi tu Labulle donas,
Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
Vt verum loquar, optimus malorum.
Piſones, Senecáſque, Memmióſque,
Et Criſpos mihi redde, ſed priores:
Fies protinus vltimus bonorum.
Vis curſu, pedibúſque gloriari?
Tigrim vince, leuémque Paſſerrinum.

Nulla eſt gloria præterire aſellos.

In Naſutum. XXXVII.

Naſutus nimium cupis videri.
Naſutum volo, nolo polypoſum.

Ad candidum. XXXIIX.

Hunc qui fœmineis noctéſque diéſque cathedris
Incedit tota notus in vrbe nimis,
Crine nitens, niger vnguento, perlucidus oſtro,
Ore tener, latus pectore, crure glaber,
Vxori qui ſæpe tuæ comes improbus hæret:
Non eſt quòd timeas Candide: non futuit.

In Sabellum. XXXIX.

Odi te, quia bellus es Sabelle.
Res eſt putida bellus, & Sabellus,
Bellum denique malo, quàm Sabellum.
Tabeſcas vtinam Sabelle, bellè.

In Pontilianum. XL.

Mentiris, credo: recitas mala carmina, laudo:
Cantas, canto: bibis Pontiliane, bibo.
Pedis, diſſimulo: gemma vis ludere, vincor.
Res vna eſt ſine me, quam facis, & taceo.
Nil tamen omnino præſtas mihi. mortuus, inquis,
Accipiam bene te. nil volo: ſed morere.

In Tuccam. XLI.

Non eſt Tucca ſatis, quòd es guloſus:
Et dici cupis, & cupis videri.

De Calliſtrato & Afro. XLII.

Barbatus rigido nupſit Calliſtratus Afro,
Hac qua lege viro nubere virgo ſolet.

Præluxêre faces, velarunt flamea vultus:
Nec tua defuerunt verba Thalaſſe tibi.
Dos etiam dicta eſt. non dum tibi Roma videtur
Hoc ſatis? exſpectas numquid & vt pariat?

In Sabellum. XLIII.

Facundos mihi de libidinoſis
Legiſti nimium Sabelle verſus:
Quales nec Didymi ſciunt puellæ,
Nec molles Elephantidos libelli.
Sunt illic Veneris nouæ figuræ:
Quales perditus audiat fututor.
Præſtent & taceant quid exoleti,
Quo ſymphlegmate quinque copulentur,
Qua plures teneantur à catena,
Exſtinctam liceat quid ad lucernam.
Tanti non erat eſſe te diſertum.

Ad M. Vnicum. XLIV.

Vnice cognato iunctum mihi ſanguine nomen,
Quíque geris ſtudiis corda propinqua meis:
Carmina cùm facias ſoli cedentia fratri,
Pectore non minor es, ſed pietate prior.
Leſbia cùm tenero te poſſet amare Catullo,
Te poſt Naſonem blanda Corinna ſequi.
Nec deérant Zephyri, ſi te dare vela iuuaret:
Sed tu litus amas. hoc quoque fratris habes.

Ad Phœbum. XLV.

Hædina tibi pelle contegenti
Nudæ tempora, verticémque caluæ,
Feſtiuè tibi Phœbe dixit ille,
Qui dixit caput eſſe calciatum.

Ad Claſsicum. XLVI.

Vendunt carmina Gallus, & Lupercus.
Sanos. Claſſice nunc nega poëtas.

In habentem varios mores. XLVII.

Difficilis, facilis, iucundus, acerbus es idem:
Nec tecum poſſum viuere, nec ſine te.

In lautum inuitatorem. XLVIII.

Boletos & aprum ſi tamquam vilia ponis,
Et non eſſe putas hæc mea vota: volo.
Si fortunatum fieri me credis, & hæres
Vis ſcribi, propter quinque Lucrina: vale.
Lauta tamen cœna eſt: fateor lautiſſima: ſed cras
Nil erit, immo hodie, protinus immo nihil;
Quòd ſciat infœlix damnatæ ſpongia virgæ,
Vel quicumque canis, iunctáque teſta viæ:
Mullorum, leporúmque, & ſuminis exitus hic eſt,
Sulfureúſque color, carnificéſque pedes.
Non Albana mihi ſit comiſſatio tanti;
Nec capitolinæ, pontificúmque dapes.
Imputet ipſe deus nectar mihi, fiet acetum,
Et Vaticani perfida vappa cadi.
Conuiuas alios cœnarum quære magiſter,
Quos capiant menſæ regna ſuperba tuæ:
Me meus ad ſubitas inuitet amicus ofellas:
Hæc mihi, quam poſſum reddere, cœna placet.

Ad Pædagogum. XLIX.

Crinitæ Line pædagoge turbæ,
Rerum quem dominum vocat ſuarum,
Et credit cui Poſthumilla diues
Gemmas, aurea, vina, concubinas:

Sic

Sic te, perpetua fide probatum,
Nulli non tua præferat patrona:
Succurras miſero precor furori,
Et ſerues aliquando negligenter
Illos qui malè cor meum perurunt:
Quos & noctibus & diebus opto
In noſtro cupidus ſinu videre,
Formoſos, niueos, pares, gemellos,
Grandes, non pueros, ſed vniones.

In habentem amœnas ædes. L.

Daphnonas, platanos, ac aërias cypariſſos,
Et non vnius balnea ſolus habes,
Et tua centenis ſtat porticus alta columnis,
Calcatúſque tuo ſub pede lucet onyx,
Puluereúmque fugax hippodromon vngula plaudit,
Et pereuntis aquæ fluctus vbique ſonat.
Atria longa patent: ſed nec cœnantibus vſquam,
Nec ſomno locus eſt. quàm bene non habitas.

De Fabullo. LI.

Tam ſæpe noſtrum decipi Fabullum, quid
Mirâris Aule? ſemper bonus homo tiro eſt.

Ad Semproniam. LII.

Tempora Pieriâ ſolitus redimire coronâ,
Nec minùs attonitis vox celebrata reis,
Hîc ſitus eſt, hîc ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cuius & ipſe tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elyſio narraris fabula campo,
Et ſtupet ad raptus Tyndaris ipſa tuos.
Tu melior, quæ deſerto raptore rediſti:
Illa virum voluit nec repetita ſequi.

Ridet, & Iliacos audit Menelaus amores:
  Abſoluit Phrygium veſtra rapina Parim.
Accipient olim cùm te loca læta piorum,
  Non erit in Stygia notior vmbra domo.
Non aliena videt, ſed amat Proſerpina raptas:
  Iſte tibi dominam conciliauit amor.

In Paternum. LIII.

Nummi cùm tibi ſint, opéſque tantæ,
Quantas ciuis habet Paterne rarus:
Largiris nihil, incubáſque gazæ,
Vt magnus draco, quem canunt poëtæ
Cuſtodem Scythici fuiſſe luci.
Sed cauſſa, vt memoras, & ipſe iactas,
Diræ filius eſt rapacitatis.
Et quid tu fatuos, rudéſque quæris,
Illudas quibus, auferáſque mentem?
Huic ſemper vitio pater fuiſti.

In Zoilum. LIV.

Crine ruber, niger ore, breuis pede, lumine læſus,
  Rem magnam præſtas Zoile, ſi bonus es.

Ad puellas. LV.

Gratis qui dare vos iubet puellæ,
Inſulſiſſimus, improbiſſimúſque eſt.
Gratis ne date, baſiate gratis.
Hoc Ægle negat, hoc auara vendit.
Sed vendat bene, baſiare quantum eſt.
Hoc vendit quoque nec leui rapina:
Aut libram petit illa Coſmiani,
Aut binos quater à noua moneta:
Ne ſint baſia multa, nec maligna,

Nec cluſis aditum neget labellis.
Humanè facit hoc tamen: ſed vnum eſt,
Gratis quæ dare baſium recuſat,
Gratis lingere nec recuſat Ægle.

In Polycarmum. L VI.

Ægrotas vno decies, aut ſæpius anno,
Nec tibi, ſed nobis hoc Polycarme nocet.
Nam quoties ſurgis, ſoteria poſcis amicos.
Sit pudor: ægrota iam Polycarme ſemel.

Ad Sparſum. L VII.

Cur ſæpe ſicci parua rura Nomenti,
Larémque villæ ſordidum petam, quæris?
Nec cogitandi ſpatium, nec quieſcendi
In vrbe locus eſt pauperi. negant vitam
Ludimagiſtri mâne, noƈte piſtores,
Ærariorum marculi die toto.
Hinc otioſus ſordidam quâtit menſam
Neroniana nummularius maſſa:
Illinc paludis malleator Hiſpanæ
Tritum nitenti fuſte verberat ſaxum.
Nec turba ceſſat entheata Bellonæ,
Nec faſciato naufragus loquax trunco,
A matre doƈtus nec rogare Iudæùs,
Nec ſulfuratæ lippus inſtitor mercis.
Numerare pigri damna qui poteſt ſomni,
Dicet quot æra verberent manus vrbis,
Cùm ſeƈta Colcho Luna vapulat rhombo.
Tu Sparſe neſcis iſta, nec potes ſcire,
Petilianis delicatus in regnis,
Cui plana ſummos deſpicit domus montes,

Et rus in vrbe eſt, vinitórque Romanus.
Nec in Falerno monte maior autumnus,
Intráque limen clauſus eſſedo curſus,
Et in profundo ſomnus, & quies nullis
Offenſa linguis, nec dies niſi admiſſus.
Nos tranſeuntis riſus excitat turbæ,
Et ad cubile eſt Roma: tædio feſſis
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

Ad Alaudam. LIIX.

Ancillariolum tua te vocat vxor, & ipſa
Lecticariola eſt: eſtis Alauda pares.

De importunis baſiatorib. LIX.

Tantùm dat tibi Roma baſiorum
Poſt annos modò quindecim reuerſo,
Quantùm Leſbia non dedit Catullo.
Te vicinia tota, te piloſus
Hircoſo premit oſculo colonus.
Hinc inſtat tibi textor, inde fullo.
Hinc ſutor modò pelle baſiata,
Hinc menti dominus pediculoſi,
Hinc defioculus, & inde lippus,
Fellatórque, recénſque cunnilingus.
Iam tanti tibi non fuit redire.

Ad ſuum natalem. LX.

Martis alumne dies, roſeam quo lampada primùm,
Magnáque ſiderei vidimus ora dei:
Si te rure coli, viridéſque pigebit ad aras,
Qui fueras Latia cultus in vrbe mihi:
Da veniam, ſeruire tuis quòd nolo Kalendis,
Et quâ ſum genitus, viuere luce volo.

De Sabello. LXI.

Natali pallere ſuo ne calda Sabello
Deſit, & vt liquidum potet Alauda merum,
Turbida ſollicito tranſmittere Cæcuba ſacco,
Atque inter menſas ire, redire ſuas.
Excipere hos, illos, & totâ ſurgere cœnâ:
Marmora calcantem frigidiora gelu.
Quæ ratio eſt, hæc ſponte tua perferre, patíque.
Quæ te ſi iubeat rex, dominúſque, neges.

De Ligurra. LXII.

Verſus, & breue, viuidúmque carmen
In te ne faciam times Ligurra,
Et dignus cupis hoc metu videri:
Sed fruſtra metuis, cupíſque fruſtra.
In tauros Lybici ruunt leones,
Non ſunt papilionibus moleſti.
Quæras cenſeo, ſi legi laboras,
Nigri fornicis ebrium poëtam,
Qui carbone rudi, putríque creta
Scribit carmina, quæ legunt cacantes.
Frons hæc, ſtigmate non meo, notanda eſt.

Ad Saturnum. LXIII.

Antiqui rex magne poli, mundíque prioris,
Sub quo pigra quies, nec labor vllus erat,
Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
Sciſſa nec ad Manes, ſed ſita diues humus:
Lætus ad hæc, facilíſque veni, ſollennia Priſci
Gaudia, cum ſacris te decet eſſe tuis.
Tu reducem patriæ ſextâ, pater optime, brumâ
Pacifici Latia reddis ab vrbe Numæ.

Cernis vt Auſonio ſimilis tibi pompa macello
Pendeat, & quantus luxurietur honos?
Quàm non parca manus; largæque nomiſmata menſæ,
Quæ Saturne tibi pernumerentur opes?
Vt ſit bis pretium meritis, & gratia maior,
Et pater, & frugi ſic tua ſacra colit.
At tu ſancte tuo ſic ſemper amêre Decembri:
Hos illi iubeas ſæpe redire dies.

Ad Cordubam. LXIV.

Vncto Corduba lætior Venafro,
Hiſtra nec minùs abſoluta teſta,
Albi quæ ſuperas oues Galeſi,
Nullo murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore viuo:
Dic veſtro rogo ſit pudor poëtæ,
Ne gratis recitet meos libellos.
Ferrem, ſi faceret bonus poëta,
Cui poſſem dare mutuos honores.
Corrumpit ſine talione cælebs.
Cæcus perdere non poteſt, quod aufert.
Nil eſt deterius latrone nudo:
Nil ſecurius eſt malo poëta.

De Cinna. LXV.

Vincentem roſeos, faciéque, comáque miniſtros
Cinna cocum fecit. Cinna guloſus homo eſt.

De Phillide. LXVI.

Formoſa Phyllis nocte cùm mihi tota
Se præſtitiſſet omnibus modis largam,
Et cogitarem mâne quod darem munus,
Vtrúmne Coſmi, Nicerotis an libram,

An Bæticarum pondus ære lanarum,
An de moneta Cæſaris decem flauos:
Amplexa collum, baſióque tam longo
Blandita, quàm ſunt nuptiæ columbarum,
Rogare cœpit Phyllis amphoram vini.

Ad Amœnum. LXVII.

Bis quinquagenis domus eſt tibi millibus emta,
Vendere quam ſumma vel breuiore cupis.
Arte ſed emtorem vafra corrumpis Amœne,
Et caſa diuitiis ambitioſa latet.
Gemmantes prima fulgent teſtudine lecti,
Et Mauruſiaci pondera rara citri.
Argentum atque aurum non ſimplex Delphica portat:
Stant pueri, dominos quos precer eſſe meos.
Deinde ducenta ſonas, & ais, non eſſe minoris.
Inſtructam vili vendis Amœne domum.

De Idibus Maronis. LXVIII.

Maiæ Mercurium creaſtis Idus.
Auguſtis redit Idibus Diana.
Octobres Maro conſecrauit Idus.
Idus ſæpe colas & has, & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

Ad clientes. LXIX.

Matutine cliens vrbis mihi cauſſa relictæ,
Atria, ſi ſapias, ambitioſa colas.
Non ſum ego cauſſidicus, nec amaris litib. aptus:
Sed piger, & ſenior, Pieridúmque comes.
Otia me, ſomnúſque iuuant, quæ magna negauit
Roma mihi: redeo. ſi vigilatur & hic.

Ad Paullum. LXX.

Sic tamquam tabulas, ſcyphóſque Paulle
Omnes archetypos habes amicos.

De Apro. LXXI.

Lintea ferret Apro vacuus cùm vernula nuper,
Et ſupra togulam luſca ſederet anus,
Atque olei ſtillam donaret Opelicus vnctor:
Nudorum tetricus cenſor, & aſper erat.
Frangendos calices, effundendúmque Falernum
Clamabat, biberet qui modò lotus eques.
A ſene ſed poſtquam nummi venêre trecenti:
Sobrius à thermis neſcit abire domum.
O quantùm diatheca valent, & quinque comati!
Tunc, cùm pauper erat, non ſitiebat Aper.

Ad Lygdum. LXXII.

Nil non Lygde mihi negas roganti:
At quondam mihi Lygde nil negabas.

Ad Pannicum. LXXIII.

Iugera mercatus prope buſta latentis agelli,
Et malè compactæ culmina fulta caſæ,
Deſeris vrbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Paruáque ſed tritæ præmia certa togæ.
Frumentum, milium, ptiſanámque, fabámque ſolebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.

Ad Catullum. LXXIIII.

Hæredem tibi me Catulle dicis.
Non credam, niſi legero, Catulle.

Ad Flaccum, LXXV.

Cùm tibi Niliacus portet cryſtalla cataſtus,
Accipe de circo pocula Flaminio.

Hi

Hi magis audaces, an ſunt qui talia mittunt
Munera? ſed gemmis vtilis vſus ineſt.
Nullum ſolicitant hæc, Flacce, toreumata furem,
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid, quòd ſecuro potat conuiua miniſtro,
Et caſum tremulæ non timuere manus?
Hoc quoque non nihil eſt, quòd propinabis in iſtis,
Frangendus fuerit ſi tibi Flacce calix.

De pueris. LXXVI.

Feſtinat Polytimus ad puellas:
Inuitus puerum fatetur Hymnus,
Paſtas glande nates habet Secundus.
Mollis Dindymus eſt, ſed eſſe non vult.
Amphion potuit puella naſci.
Horum delicias, ſuperbiámque,
Et faſtus querulos amice malo,
Quàm dotis mihi quinquies ducena.

De caritate vini. LXXVII.

Amphora vigeſſis, modius datur ære quaterno.
Ebrius, & crudus nil habet agricola.

De Æthonte. LXXVIII.

Multis dum precibus Iouem ſalutat,
Stans ſummo reſupinus vſque in angueis,
Æthon in capitolio pepedit.
Riſerunt comites, ſed ipſe diuûm
Offenſus genitor trinoctiali
Affecit domicenio clientem.
Poſt hoc flagitium miſellus Æthon,
Cùm vult in capitolium venire,
Stellas antè perit Patroclianas,

Et pedit deciéſque, viciéſque:
Sed quamuis ſibi cauerit crepando,
Compreſſis natibus Iouem ſalutat.

De eodem. LXXIX.

Ante Iouis ſtatuam crepuit ſatur hiſtrio: pœnam
Iuppiter indixit viuere de proprio.

Ad Bithynicum. LXXX.

Nil in te ſcripſi Bithynice: credere non vis,
Et iurare iubes: malo ſatisfacere.

Ad Atticillam. LXXXI.

Donaui tibi multa, quæ rogaſti:
Donaui tibi plura, quàm rogaſti:
Non ceſſas tamen vſque me rogare.
Quiſquis nil negat Atticilla: fellat.

De Calliſtrato. LXXXII.

Ne laudet dignos, laudat Calliſtratus omnes.
Cui malus eſt nemo, quis bonus eſſe poteſt?

De Vmbro. LXXXIII.

Brumæ diebus, feriſque Saturni
Mittebat Vmber aliculam mihi pauper:
Nunc mittit alicam; factus eſt enim diues.

De Menogene. LXXXIV.

Effugere è thermis, & circa balnea non eſt
Menogenen, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextra, læuáque trigonem,
Imputet exceptas vt tibi ſæpe pilas.
Colliget, & referet lapſum de puluere follem,
Et ſi iam lotus, iam ſoleatus erit.
Lintea ſi ſumas, niue candidiora loquetur,
Sint licet infantis ſordidiora ſinu.

Exiguos ſecto comentem dente capillos,
 Dicet Achilleas diſpoſuiſſe comas.
Fumoſæ feret ipſe tropin de fæce lagenæ,
 Frontis & humorem colliget vſque tuæ.
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
 Perpeſſus dicas tædia mille, veni.

De Fabiano. LXXXV.

Deriſor Fabianus herniarum,
Omnes quem modò colei timebant
Dicentem tumidas in hydrocelas.
Quantum nec duo dicerent Catulli.
In thermis ſubitò Neronianis
Vidit ſe miſer, & tacere cœpit.

Ad Polytimum. LXXXVI.

Nolueram Polytime tuos violare capillos:
 Sed iuuat hoc precibus me tribuiſſe tuis.
Talis eras modò tonſę Pelops, poſitiſque nitebas
 Crinibus, vt totum ſponſa videret ebur.

In Fabullum. LXXXVII.

Pædiconibus os olere dicis.
Hoc ſi ſic, vt ais, Fabulle, verum eſt,
Quid tu credis olêre cunnilingis?

In non arrigentem. LXXXIIX.

Triginta tibi ſunt pueri, totidémque puellæ:
 Vna eſt, nec ſurgit mentula. quid facies?

De Cotta. LXXXIX.

Bis Cotta ſoleas perdidiſſe queſtus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui ſolus inopi præſtat, & facit turbam:
Excogitauit homo ſagax, & aſtutus,

Ne facere poſſet tale ſæpius damnum,
Excalceatus ire cœpit ad cœnam.

De Tongiliano. XC.

Tongilianus habet naſum: ſcio, non ego: ſed iam
Nil præter naſum Tongilianus habet.

Ad Charinum. XCI.

Quòd lana caput alligas Charine,
Non aures tibi, ſed dolent capilli.

De Marone. XCII.

Pro ſene, ſed caro, votum Maro fecit amico;
Cui grauis, & feruens hemitritæos erat:
Si Stygias æger non eſſet miſſus ad vndas,
Vt caderet magno victima grata Ioui.
Cœperunt certam medici ſpondere ſalutem.
Ne votum ſoluat, nunc Maro vota facit.

In Magullam. XCIII.

Communis tibi, cum viro Magulla
Cùm ſit lectulus, & ſit exoletus,
Quare, dic mihi, non ſit & miniſter?
Suſpiras: ratio eſt, times lagenam.

Ad Priſcum. XCIV.

Sæpe rogare ſoles qualis ſim, Priſce, futurus,
Si fiam locuples, ſimque repente potens.
Quemquam poſſe putas mores narrare futuros?
Dic mihi, ſi fias tu leo, qualis eris?

De Fabulla. XCV.

Qua mœchum ratione baſiaret
Coram coniuge repperit Fabulla.
Paruum baſiat vſque morionem:
Hunc multis rapit oſculis madentem.

Mœchus protinus, & ſuis repletum
Ridenti dominæ ſtatim remittit.
Quanto morio maior eſt maritus?

In Tuccam. XCVI.

Scribebamus epos: cœpiſti ſcribere: ceſſi,
Æmula ne ſtarent carmina noſtra tuis.
Tranſtulit ad tragicos ſe noſtra Thalia cothurnos:
Aptaſti longum tu quoque ſyrma tibi.
Fila lyræ moui doctis exculta Camœnis:
Plectra rapis nobis ambitione noua.
Audemus ſatyras: Lucilius eſſe laboras.
Ludo leues elegos: tu quoque ludis idem.
Quid minus eſſe poteſt? epigrammata fingere cœpi:
Hinc etiam petitur iam mea fama tibi.
Elige quid nolis. quis enim pudor omnia velle?
Et ſi quid non vis, Tucca relinque mihi.

Ad Rufum. XCVII.

Muſæi paticiſſimos libellos,
Qui certant Sybariticis libellis,
Et tinctas ſale pruriente chartas
Inſtanti lege Rufe: ſed puella
Sit tecum tua, ne Thalaſſionem
Indicas manibus libidinoſis,
Et fias ſine fœmina maritus.

In Zelotypam. XCVIII.

Cùm tibi nota tui ſit vita, fidéſque mariti,
Nec premat vlla tuos, ſolicitétque thoros:
Quid quaſi pellicib. torqueris inepta miniſtris,
In quibus & breuis eſt, & fugitiua Venus?

Plus tibi quàm domino pueros præſtare probabo:
  Hi faciunt, vt ſis fœmina ſola viro.
Hi dant, quòd non vis vxor dare. do tamen, inquis,
  Ne vagus à thalamis coniugis erret amor.
Non eadem res eſt: Chiam volo, nolo mariſcam.
  Ne dubites quæ ſit Chia, maciſca tua eſt.
Scire ſuos fines matrona, & fœmina debet:
  Cede ſua pueris: vtere parte tua.

In Baſſum. XCIX.

Vxor cùm tibi ſit puella, qualem
Votis vix petat improbus maritus,
Diues, nobilis, erudita, caſta:
Rumpis Baſſe latus, ſed incomatis,
Vxoris tibi dote quos paraſti.
Et ſic ad dominam reuerſa languet
Multis mentula millibus redemta:
Sed nec vocibus excitata blandis,
Molli pollice nec rogata ſurgit.
Sit tandem pudor, aut eamus in ius.
Non eſt hæc tua, Baſſe: vendidiſti.

Ad Bætim. C.

Bætis oliuifera crinem redimite corona,
  Aurea qui nitidis vellera tingis aquis:
Quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector aquarum
  Albula nauigerum per freta pandit iter:
Ominibus lætis noſtras inſtantiùs oras
  Intret, & hic populis, vt prior, annus eat.
Non ignorat, onus quod ſit ſuccedere Macro.
  Qui ſua metitur pondera, ferre poteſt.

In effrontem. CI.

Os ataui, patris naſum, duo lumina patris,
Et matris geſtus dicis habere tuæ.
Cùm referas priſcos, nullámque in corpore partem
Mentiris; frontem dic mihi cuius habes?

Ad Mattum. CII.

Qui negat eſſe domi ſe, tunc cùm limina pulſas,
Quid dicat, neſcis? dormio Matte tibi.

Ad Milonem. CIII.

Thura, piper, veſtes, argentum, pallia, gemmas,
Vendere Milo ſoles, cum quibus emtor abit.
Coniugis vtilior merx eſt: quæ vendita ſæpe,
Vendentem numquam deſerit, aut minuit.

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATON

LIBER XIII.

Cui Xenia inditum nomen.

I.

NE toga cordylis & pænula deſit oliuis,
Aut inopem metuat ſordida blatta famem:
Perdite Niliacas Muſæ mea damna papyros:
Poſtulat ecce nouos ebria bruma ſales.
Non mea magnanimo depugnat teſſera talo,
Senio nec noſtrum cum cane quaſſat ebur.

Hæc mihi charta nuces, hæc eſt mihi charta fritillus:
Alea nec damnum, nec facit iſta lucrum.

In detractorem. II.

Naſutus ſis vſque licet, ſis denique naſus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et poſſis ipſum tu deridêre Latinum,
Non potes in nugas dicere plura meas,
Ipſe ego quam dixi, quid dentem dente iuuabit
Rodere? carne opus eſt, ſi ſatur eſſe velis.
Ne perdas operam: qui ſe mirantur, in illos
Virus habe: nos hæc nouimus eſſe nihil
Non tamen hoc nimium nihil eſt, ſi candidus aure,
Nec matutina ſi mihi fronte venis.

Ad lectorem. III.

Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello
Conſtabit nummis quatuor emta tibi.
quatuor eſt nimium, poterit conſtare duobus,
Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
Hæc licet hoſpitib. pro munere diſticha mittas,
Si tibi tam rarus, quàm mihi, nummus erit.
Addita per titulos ſua nomina rebus habebis:
Prætereas, ſi quid non facit ad ſtomachum.

Tus. IV.

Serus vt ætheria Germanicus imperet aula,
Vtque diu terris, da pia thura Ioui.

Piper. V.

Cerea quæ patulo lucet ficedula lumbo,
Cùm tibi fortè datur, ſi ſapis, adde piper.

Alica.

Alica. VI.

Nos alicam, mulſum poterit tibi mittere diues.
Si tibi noluerit mittere diues, eme.

Conchis faba. VII.

Si ſpumet rubra conchis tibi pallida teſta,
Lautorum cœnis ſæpe negare potes.

Far. IIX.

Imbue plebeias Cluſinis pultibus ollas,
Vt ſatur in vacuis dulcia muſta bibas.

Lens. IX.

Accipe Niliacam, Peluſia munera, lentem:
Vilior eſt alica, carior illa faba.

Simila ex tritico. X.

Nec poteris ſimilæ dotes numerare, nec vſus,
Piſtori toties cùm ſit & apta coco.

Ordeum. XI.

Mulio quod non det tacituris accipe mulis.
Hæc ego cauponi, non tibi dona dedi.

Frumentum triticeum. XII.

Tercentum Libyci modios de meſſe coloni
Sume, ſuburbanus ne moriatur ager.

Betæ. XIII.

Vt ſapiant fatuæ fabrorum prandia betæ,
O quàm ſæpe petet vina, pipérque cocus!

Lactuca. XIV.

Claudere quæ cœnas lactuca ſolebat auorum,
Dic mihi, cur noſtras inchoat illa dapes?

Ligna acapna. XV.

Si vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam moneo, ruſtice, ligna feras.

Rapa. XVI.

Hæc tibi brumali gaudentia frigore rapæ
Quæ damus, in cœlo Romulus eſſe ſolet.

Coliculi. XVII.

Ne tibi pallentes moueant faſtidia caules,
Nitrata viridis braſſica fiat aqua.

Porri ſectiui. XIIX.

Fila Tarentini grauiter redolentia porri:
Ediſti quoties, oſcula clauſa dato.

Porri capitati. XIX.

Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros:
In niueo virides ſtipite cerne comas.

Napi. XX.

Hos Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nurſinas poteris parcius eſſe pilas.

Aſparagi. XXI.

Mollis in æquorea quæ creuit ſpina Rauenna,
Non erit incultis gratior aſparagis.

Vua duracina. XXII.

Non habilis cyathis, & inutilis vua Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar ero.

Chia ficus. XXIII.

Chia ſeni ſimilis Baccho, quam Setia miſit:
Ipſa merum ſecum portat, & ipſa ſalem.

Cydonia. XXIV.

Si tibi Cecropio ſatura Cydonia melle
Ponentur: dicas hæc melimela licet.

Nuces pineæ. XXV.

Poma ſumus Cybeles: procul hinc diſcede viator,
Nec cadat in miſerum noſtra ruina caput.

Sorba. XXVI.

Sorba ſumus molles nimium durantia ventres:
Aptiùs hæc puero, quàm tibi poma dabis.

Spathalion caryotarum. XXVII.

Aurea porrigitur Iani caryota Kalendis:
Sed tamen hoc munus pauperis eſſe ſolet,

Coctana. XXIIX.

Hæc tibi quæ torta venerunt condita mentha.
Si maiora forent coctana, ficus erat.

Pruna Damaſcena. XXIX.

Pruna peregrinæ carie rugoſa ſenectæ
Sume: ſolent duri ſoluere ventris onus.

Caſeus Lunenſis. XXX.

Caſeus Etruſcæ ſignatus imagine Lunæ,
Præſtabit pueris prandia mille tuis.

Caſeus Veſtinus. XXXI.

Si ſine carne voles ientacula ſumere frugi:
Hæc tibi Veſtino de grege maſſa venit.

Caſeus Velabrenſis. XXXII.

Non quécumque focum, nec fumum caſeus omnem,
Sed Velabrenſem qui bibit, ipſe ſapit.

Caſei Trebulani. XXXIII.

Trebula nos genuit, commendat gratia duplex,
Siue leui flamma, ſiue domamur aqua.

Bulbi. XXXIV.

Cùm ſit anus coniux, & ſint tibi mortua membra:
Nil aliud bulbis quàm ſatur eſſe potes.

Lucanicæ. XXXV.

Filia Picenæ venio Lucanica porcæ;
Pultibus hinc niueis grata corona datur.

Oliuæ. XXXVI.

Hæc quæ Picenis venit ſubducta trapetis,
Inchoat, atque eadem finit oliua dapes.

Mala citrea. XXXVII.

Aut Corcyræi ſunt hæc de frondibus horti,
Aut hæc Maſſyli poma draconis erant.

Coloſtrum. XXXIIX.

Surripuit paſtor quæ non dum ſtantibus hędis,
De primo matrum lacte coloſtra damus.

Hædi. XXXIX.

Laſciuum pecus, & viridi non vtile Baccho
Dat pœnas: necuit iam tener ille deo.

Oua. XL.

Candida ſi croceos circumfluit vnda vitellos,
Heſperius ſcombri temperet oua liquor.

Porcellus lactens. XLI.

Lacte mero paſtum pigræ mihi matris alumnum
Ponat, & Ætolo de ſue diues edat.

Apyrina & tuberes. XLII.

Non tibi de Libycis tuberes, & apyrina ramis,
De Nomentanis ſed damus arboribus.

Idem. XLIII.

Lecta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et vernæ tuberes. quid tibi cum Libycis?

Sumen. XLIV.

Eſſe putes non dum ſumen: ſic vbere largo
Effluit, & viuo lacte papilla tumet.

Pulli gallinacei. XLV.

Si Libycæ nobis volucres, & Phaſides eſſent,
Acciperes: at nunc accipe cortis aues.

Perſica, Nuciperſica. XLVI.

Vilia maternis fueramus præcoqua ramis:
Nunc in adoptiuis Perſica cara ſumus.

Panes Picentini. XLVII.

Picentina Ceres niueo ſic nectare creſcit,
Vt leuis accepta ſpongia turget aqua.

Boleti. XLIIX.

Argentum, atque aurũ facile eſt, lenámque, togámque
Mittere: boletos mittere difficile eſt.

Ficedula. XLIX.

Cùm me ficus alàt, cùm paſcar dulcibus vuis,
Cur potius nomen non dedit vua mihi?

Tubera. L.

Rumpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera: boletis poma ſecunda ſumus.

Turdorum corona. LI.

Texta roſis fortaſſe tibi, vel diuite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.

Anas. LII.

Tota quidem ponatur anas: ſed pectore tantùm,
Et ceruice ſapit: cetera redde coco.

Turtur. LIII.

Dum pinguis mihi turtur erit: lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo famem.

Perna. LIV.

Cæretana mihi fiet, vel maſſa licebit
De Menapis: lauti de petaſone vorent.

Petaſo. LV.

Muſteus eſt: propera, caros nec diffet amicos,
Nam mihi cum vetulo ſit petaſone nihil.

Vulua. LVI.

Te fortaſſe magis capiet de virgine porca:
Me materna graui de ſue vulua capit.

Colocaſia. LVII.

Niliacum ridebis olus, lanáſque ſequáces;
Improba cum morſu fila, manúque trahes.

Iecur anſeris. LIIX.

Adſpice quàm tumeat magno iecur anſere maius,
Miratus dices, hoc rogo creuit vbi?

Glires. LIX.

Tota mihi dormitur hiems, & pinguior illo
Tempore ſum, quo me nil niſi ſomnus alit.

Cuniculus. LX.

Gaudet in effoſſis habitare cuniculus antris:
Monſtrauit tacitas hoſtibus ille vias.

Atagenæ. LXI.

Inter ſapores fertur alitum primus
Ionicarum guſtus atagenarum.

Gallina altilis. LXII.

Paſcitur & dulci facilis gallina farina,
Paſcitur & tenebris. ingenioſa gula eſt.

Capo. LXIII.

Ne nimis exhauſto macreſceret inguine gallus,
Amiſit teſtes: nunc mihi gallus erit.

Idem. LXIV.

Succumbit ſterili fruſtra gallina marito:
Hanc matris Cybeles eſſe decebat auem.

Perdix. LXV.

Ponitur Auſoniis auis hæc rariſſima menſis:
Hanc in lautorum mandere ſæpe ſoles.

Columbini. LXVI.

Ne violes teneras præduro dente columbas,
Tradita ſi Cnidiæ ſunt tibi ſacra deæ.

Palumbus torquatus. LXVII.

Inguina torquati tardant, hebetántque palumbi:
Non edat hanc vólucrem, qui cupit eſſe ſalax.

Galbula. LXIIX.

Galbula decipitur calamis, & retibus ales,
Turget adhuc viridi cùm rudis vua mero.

Cattæ. LXIX.

Pannonicas nobis numquam dedit Vmbria cattas:
Mauult hæc domino mittere dona Pudens.

Pauo. LXX.

Miràris quoties gemmantes explicat alas,
Et potes hunc ſæuo tradere dure coco?

Phœnicopterus. LXXI.

Dat mihi penna rubens nomen: ſed lingua guloſis
Noſtra ſapit. quid ſi garrula lingua foret?

Phaſianus. LXXII.

Argiua primùm ſum tranſportata carina;
Antè mihi notum nil, niſi Phaſis, erat.

Numidicæ. LXXIII.

Anſere Romano quamuis ſatur Hannibal eſſet:
Ipſe ſuas numquam barbarus edit aues.

Anſer. LXXIV.

Hæc ſeruauit auis Tarpeij templa tonantis.
Miràris? non dum fecerat illa deus.

Grues. LXXV.

Turbabis verſus, nec littera tota volabit.
Vnam perdideris ſi Palamedis auem.

Ruſticula. LXXVI.

Ruſtica ſum perdix. quid refert, ſi ſapor idem eſt?
Carior eſt perdix: ſic ſapit illa magis.

Cycnus. LXXVII.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cycnus funeris ipſe ſui.

Porphyriones. LXXIIX.

Nomen habet magni volucris tam parua Gigantis,
Et nomen Praſini Porphyrionis habet.

Mullus. LXXIX.

Spirat in aduecto, ſed iam piger æquore mullus
Langueſcit: viuum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXX.

Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo,
Non valet exuſtam mergere Sole cutem.

Rhombus. LXXXI.

Quamuis lata gerat patella rhombum:
Rhombus latior eſt tamen patella.

Oſtrea. LXXXII.

Ebria Baiano veni modò concha Lucrino:
Nobile nunc ſitio luxurioſa garum.

Squillæ. LXXXIII.

Cæruleus nos Lyris amat, quem ſilua Maricæ,
Protegit: hinc ſquillæ maxima turba ſumus.

Scarus. LXXXIV.

Hic Scarus, æquoreis qui venit obeſus ab vndis,
Viſceribus bonus eſt: cetera vile ſapit.

Coracinus. LXXXV.

Princeps Niliacis raperis Coracine macellis:
Pellææ prior eſt gloria nulla gulæ.

Echinus.

Echinus. LXXXVI.

Iſte licet digitos teſtudine pungat acuta,
Cortice depoſito mollis echinus erit.

Murices. LXXXVII.

Sanguine de noſtro tinctas ingrata lacernas
Induis, & non eſt hoc ſatis, eſca ſumus.

Gobius. LXXXIIX.

In Venetis ſint lauta licet conuiuia terris,
Principium cœnæ gobius eſſe ſolet.

Lupus. LXXXIX.

Laneus Euganei lupus excipit ora Timaui,
Æquoreo dulces cum ſale paſtus aquas.

Aurata. XC.

Non omnis laudem, pretiúmque aurata meretur:
Sed cui ſolus erit concha Lucrina cibus.

Acipenſis. XCI.

Ad Pallatinas acipenſem mittite menſas:
Ambroſias ornent munera rara dapes.

Lepus. XCII.

Inter aues turdus, ſi quis me iudice certet,
Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Aper. XCIII.

Qui Diomedæis metuendus ſetiger agris
Ætola cecidit cuſpide, talis erat.

Dama. XCIV.

Dente timetur aper; defendunt cornua ceruum:
Imbelles damæ quid niſi præda ſumus?

Oryx. XCV.

Matutinarum non vltima præda ferarum
Sæuus oryx, conſtat qui mihi morte canum.

Ceruus. XCVI.

Hic erat ille tuo dominus Cypariſſe capiſtro:
An magis iſte tuus Siluia ceruus erat?

Laliſio. XCVII.

Cùm tener eſt onager, ſoláque Laliſio matre
Paſcitur: hoc infans, ſed breue nomen habet.

Oleum Venafranum. XCVIII.

Hoc tibi Campani ſudauit bacca Venafri.
Vnguentum, quoties ſumis, & iſtud olet.

Dorcas. XCIX.

Delicium paruo donabis dorcada nato:
Iactatis ſolet hanc mittere turba togis.

Caprea. C.

Pendentem ſumma capream de rupe videbis,
Caſuram ſperes: decipit illa canes.

Onager. CI.

Pulcer adeſt onager: mitti venatio debet
Dentis Erythræi: iam remouete ſinus.

Garum ſcombrorum. CII.

Exſpirantis adhuc ſcombri de ſanguine primo,
Accipe fæcoſum munera cara garum.

Muria. CIII.

Antipolitani fateor ſum filia thynni:
Eſſem ſi ſcombri, non tibi miſſa forem.

Mel Atticum. CIV.

Hoc tibi Theſei populatrix miſit Hymetti
Pallados à ſiluis nobile nectar apis.

Faui Siculi. CV.

Cùm dederis Siculos mediis de collibus Hyblæ,
Cecropios dicas tu licet eſſe fauos.

Paſſum. CVI.

Cnoſſia Minoæ genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi. quod mulſum pauperis eſſe ſolet.

Picatum vinum. CVII.

Hæc de vitifera veniſſe picata Vienna
Ne dubites: miſit Romulus ipſe mihi.

Mulſum. CVIII.

Attica nectareum turbatis mella Falernum:
Miſceri decet hoc à Ganymede merum.

Albanum. CIX.

Hoc de Cæſareis mitis vindemia cellis
Miſit, Iuleo quæ ſibi monte placet.

Surrentinum. CX.

Surrentina bibis: nec murrhina picta, nec aurum
Sume: dabunt calices hæc tibi vina ſuos.

Falernum. CXI.

De Sinueſſanis venerunt Maſſica prælis.
Condita quo quæris conſule? nullus erat.

Setinum. CXII.

Pendula Pontinos quæ ſpectat Setia campos,
Exigua vetulos miſit ab vrbe cados.

Fundanum. CXIII.

Hæc Fundana tulit fœlix autumnus Opimi:
Expreſſit mulſum conſul, & ipſe bibit.

Trifolinum. CXIV.

Non ſum de primo fateor trifolina Lyæo,
Inter vina tamen ſeptima vitis ero.

Cæcubum. CXV.

Cæcuba Fundanis generoſa coquuntur Amyclis:
Vitis & in media nata palude viret.

Signinum. CXVI.

Potabis liquidum Signina morantia ventrem:
Ne nimium ſiſtant, ſi tibi parca ſitis.

Mamertinum. CXVII.

Amphora Neſtorea tibi Mamertina ſenectæ
Si detur, quod vis nomen habere poteſt.

Tarraconenſe. CXIIX.

Tarraco, Campano tantùm ceſſura Lyæo,
Hæc genuit Tuſcis æmula vina cadis.

Nomentanum. CXIX.

Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

Spoletinum. CXX.

De Spoletinis quæ ſunt carioſa lagenis
Malueris, quàm ſi muſta Falerna bibas.

Pelignum. CXXI.

Maſſica Peligni mittunt turbata coloni:
Non tu, libertus ſed bibat illa tuus.

Acetum. CXXII.

Amphora Niliaci non ſit tibi vilis aceti:
Eſſet cùm vinum, vilior illa fuit.

Maſſilianum. CXXIII.

Cùm tua centenos exſpugnet ſportula ciues,
Fumea Maſſiliæ ponere vina potes.

Cæretanum. CXXIV.

Cæretana Nepos ponat, Setina putabis.
Non ponit turbæ, cùm tribus illa bibit.

Tarentinum vinum. CXXV.

Nobilis & lanis, & fœlix viribus Aulon:
Det pretioſa tibi vellera, vina mihi.

Vnguentum. CXXVI.

Vnguentum hæredi numquam, nec vina relinquas.
Ille habeat nummos: hæc tibi tota dato.

Corona roſea. CXXVII.

Dat feſtinatas Cæſar tibi bruma coronas.
Quondam veris erant, nunc tua facta roſa eſt.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON

LIBER XIV.

Cui Apophoreta inditum nomen.

I.

SYnthesib. dum gaudet eques, dominúſque ſenatus,
Dúmque decét noſtrum pilea ſumta Iouem:
Nec timet ædilem moto ſpectare fritillo,
Cùm videat gelidos iam prope verna lacus:
Diuitis alternas, & pauperis accipe ſortes:
Præmia conuiuæ det ſua quiſque ſuo,
Sunt apinæ, tricæque, & ſi quid vilius iſtis.
Quis neſcit? vel quis tam manifeſta negat?
Sed quid agam potius madidis Saturne diebus,
Quos tibi pro cælo filius ipſe dedit?
Vis ſcribam Thebas, Troiámque, maláſque Mycenas?
Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
Quo vis cumque loco potes hunc finire libellum:
Verſibus explicitum eſt omne duobus opus.

Apophoreta. II.

Lemmata ſi quæris cur ſint adſcripta, docebo:
Vt ſi malueris, lemmata ſola legas.

Pugillares citrei. III.

Secta niſi in tenues eſſemus ligna tabellas,
Eſſemus Libyci nobile dentis onus.

Quincuplices. IV.

Cæde iuuencorum domini calet area fœlix,
Quincuplici cera cùm datur altus honor.

Pugillares eburnei. V.

Languida ne triſtes obſcurent lumina ceræ,
Nigra tibi niueum littera pingat ebur.

Triplices. VI.

Tunc Triplices noſtros non vilia dona putabis,
Cùm ſe venturam ſcribet amica tibi.

Pugillares membranei. VII.

Eſſe puta ceras, licet hæc membrana vocetur:
Delebis, quoties ſcripta nouare voles.

Vitelliani. VIII.

Non dum legerit hos licet puella,
Nouit quid cupiant Vitelliani.

Iidem Vitelliani. IX.

Quòd nummos cernis, mitti nos credis amicæ:
Falleris, & nummos iſta tabella rogat.

Chartæ maiores. X.

Non ſunt munera quæ putas puella,
Cùm donat vacuas poëta chartas.

Chartæ epiſtolares. XI.

Seu leuiter noto, ſeu caro miſſa ſodali,
Omnes iſta ſolet charta vocare ſuos.

Loculi eburnei. XII.

Hos niſi de fulua loculos implere moneta
Non decet, argentum vilia ligna ferant.

Loculi lignei. XIII.

Si quid adhuc ſupereſt in noſtri fæce locelli,
Munus erit: nihil eſt, ipſe Locellus erit.

Tali eborei. XIV.

Cùm ſteterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dediſſe tibi.

Teſſera. XV.

Non ſim talorum numero par teſſera, dum ſit
Maior, quàm talis, alea ſæpe mihi.

Turricula. XVI.

Quærit compoſitos manus improba mittere talos:
Si per me miſit, nil niſi vota facit.

Tabula luſoria. XVII.

Hic mihi bis ſeno numeratur teſſera puncto:
Calculus hic gemino diſcolor hoſte perit.

Nuces. XVIII.

Alea parua nuces, & non damnoſa videtur:
Sæpe tamen pueris abſtulit illa nates.

Theca calamaria. XIX.

Sortitus thecam calamis armare memento,
Cetera nos dedimus, tu leuiora para.

Calculi. XX.

Inſidioſorum ſi ludis bella latronum,
Gemmeus iſte tibi miles, & hoſtis erit.

Graphiarium. XXI.

Hæc tibi erunt armata ſuo graphiaria ferro:
Si puero dones, non leue munus erit.

Dentiſcalpium. XXII.

Lentiſcum melius: ſed ſi tibi frondea cuſpis
Defuerit, dentes penna leuare poteſt.

Auriſcalpium. XXIII.

Si tibi moroſa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

Acus aurea. XXIV.

Tænia ne madidos violent bombycina crines:
Figat acus tortas, ſuſtineátque comas.

Pecten ad caluum. XXV.

Quid faciet nullos hic inuentura capillos,
Multifido buxus quæ tibi dente datur?

Crines ſapo. XXVI.

Cauſticā Teutonicos accendit ſpumā capillos:
Captiuis poteris cultior eſſe comis.

Mattiacæ pilæ. XXVII.

Si mutare paras longæuos cana capillos:
Accipe Mattiacas; quo tibi calua? pilas.

Vmbella. XXIIX.

Accipe quæ nimios vincant vmbracula Soles,
Si licet & ventus, te tua vela tegent.

Gauſapa. XXIX.

In Pompeiano tectus ſpectabo theatro:
Nam ventus populo vela negare ſolet.

Venabula. XXX.

Excipient apros, exſpectabúntque leones:
Intrabunt vrſos, ſit modò firma manus.

Culter venatorius. XXXI.

Si deiecta geres longo venabula roſtro:
Hic breuis in grandem cominus ibit aprum.

Para-

Parazonium. XXXII.

Militiæ decus hoc, & grati nomen honoris,
Arma tribunicium cingere digna latus.

Pugio. XXXIII.

Pugio, quem curuis ſignat breuis orbita venis,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

Falx ex enſe. XXXIV.

Pax me certa ducis placidos curuauit in vſus.
Agricolæ nunc ſum, militis antè fui.

Securicula. XXXV.

Cùm fieret triſtis ſoluendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus emta fuit.

Ferramenta tonſoria. XXXVI.

Tondendis hæc arma tibi ſunt apta capillis:
Vnguibus hæc longis, vtilis illa genis.

Scrinium. XXXVII.

Conſtrictos niſi das mihi libellos:
Admittam tineas, trucéſque blattas.

Faſces calamorum. XXXVIII.

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus:
Texantur reliqua tecta palude tibi.

Lucerna cubicularia. XXXIX.

Dulcis conſcia lectuli lucerna,
Quidquid vis facias, licet tacebo.

Candela. XL.

Ancillam tibi ſors dedit lucernæ,
Tutas quæ vigil exigit tenebras.

Lucerna polymyxos. XLI.

Illuſtrem cùm tota meis conuiuia flammis,
Tótque geram myxos, vna lucerna vocor.

Cereus. XLII.

Hic tibi nocturnos præſtabit cereus ignes:
Subducta eſt puero namque lucerna tuo.

Candelabrum Corinthium. XLIII.

Nomina candelæ nobis antiqua dederunt:
Non norat parcos vncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum. XLIV.

Eſſe vides lignum: ſerues niſi lumina, fiet,
De candelabro magna lucerna tibi.

Pila paganica. XLV.

Hæc quæ difficilis turget paganica pluma,
Folle minus laxa eſt, & minùs arcta pila.

Pila trigonalis. XLVI.

Si me nobilibus ſcis expulſare ſiniſtris,
Sum tua: ſi neſcis ruſtice, redde pilam.

Follis. XLVII.

Ite procul iuuenes: mitis mihi conuenit ætas:
Folle decet pueros ludere, folle ſenes.

Harpaſta. XLVIII.

Hæc rapit Antæi velox in puluere draucus,
Grandia qui vano colla labore facit.

Alteres. XLIX.

Quid pereunt ſtulto fortes altere lacerti?
Exercet meliùs vinea foſſa viros.

Galeticulum. L.

Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos,
Hac poteris madidas condere pelle comas.

Strigiles. LI.

Pergamus has miſit curuo diſtringere ferro,
Non tam ſæpe teret lintea fullo tibi.

Guttus corneus. LII.

Geſtauit modò fronte me iuuencus.
Verum rhinocerota me putabis.

Rhinoceros. LIII.

Nuper in Auſonia domini ſpectatus arena
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

Crepitaculum. LIV.

Si quis plorator collo tibi vernula pendet,
Hæc quatiat tenera garrula ſiſtra manu.

Flagellum. LV.

Proficies nihil hoc, cædas licet vſque flagello,
Si tibi purpureo de grege currit equus.

Dentifricium. LVI.

Quid mecum eſt tibi? me puella ſumat,
Emtos non ſoleo polire dentes.

Myrobalanum. LVII.

Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,
Hoc ex vnguento conſtat, & ex balano.

Aphronitrum. LVIII.

Ruſticus es, neſcis quid Græco nomine dicar:
Spuma vocor nitri, dicor & aphronitrum.

Opobalſama. LIX.

Balſama me capiunt, hæc ſunt vnguenta virorum,
Delicias Hini vos redolete nurus.

Lomentum. LX.

Gratum munus erit, ſciſſo nec inutile ventri,
Si clara Stephani balnea luce petes.

Laterna cornea. LXI.

Dux laterna viæ clauſis feror aurea flammis,
Et tuta eſt gremio parua lucerna meo.

Laterna ex veſica. LXII.

Cornea ſi non ſum, numquid ſum fuſcior? aut me
Veſicam cóntrà qui venit eſſe putat?

Fiſtula. LXIII.

Quid me compactum ceris, & arundine rides?
Quæ primùm exſtructa eſt fiſtula, talis erat.

Tibiæ. LXIV.

Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Sæpe duas pariter, ſæpe monaulon habet.

Soleæ lanatæ. LXV.

Defuerit ſi fortè puer, ſoleáſque libebit
Sumere: pro puero proderit ipſe ſibi.

Mamillare. LXVI.

Taurino poteras pectus conſtringere tergo:
Nam pellis mammas non capit iſta tuas.

Muſcaria pauonina. LXVII.

Lámbere quæ turpes prohibet tua prandia muſcas,
Alitis eximiæ cauda ſuperba fuit.

Copta Rhodia. LXIIX.

Peccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos Coptam, quam tibi miſit, edat.

Priapus ſiligineus. LXIX.

Si vis eſſe ſatur, noſtrum potes eſſe Priapum:
Ipſe licet rodas inguina, purus eris.

Porcus. LXX.

Iſte tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter ſpumantes ilice paſtus apros.

Muſcarium bubulum. LXXI.

Sordida ſi flauo fuerit tibi puluere veſtis,
Colligat hunc tenui verbere cauda leuis.

Botulus. LXXII.

Qui venit botulus medio tibi tempore brumæ,
Saturni ſeptem venerat ante dies.

Pſittacus. LXXIII.

Pſittacus à vobis aliorum nomina diſcam:
Hoc didici per me dicere, Cæſar aue.

Coruus. LXXIV.

Corue ſalutator, quare fellator habêris?
In caput intrauit mentula nulla tuum.

Luſcinia. LXXV.

Flet Philomela nefas inceſti Tereos, & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur auis.

Pica. LXXVI.

Pica loquax certâ dominum te voce ſaluto:
Si me non videas, eſſe negabis auem.

Cauea. LXXVII.

Si tibi talis erit, qualem dilecta Catullo
Leſbia plorabat, hîc habitare potes.

Narthecium. LXXIIX.

Artis ebur medicæ narthecia cernis habere
Munera, quæ cuperet Pactius eſſe ſua.

Flagra. LXXIX.

Ludite laſciui, ſed tantùm ludite ſerui:
Hæc ſignata mihi quinque diebus erunt.

Ferulæ. LXXX.

Inuiſæ nimium pueris, gratæque magiſtris,
Clara Prometheo munere ligna ſumus.

Pera. LXXXI.

Ne mendica ferat barbati prandia nudi,
Dormiat & tetrico cum cane pera rogat.

Scopæ. LXXXII.

In pretio ſcopas teſtatur palma fuiſſe.
Sed pretium ſcopis nunc analecta dabunt.

Scalptorium. LXXXIII.

Defendet manus hæc ſcapulas mordente moleſto
Pulice, vel ſi quid pulice ſordidius.

Manuale. LXXXIV.

Ne toga barbatos faciat, vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

Lectus pauoninus. LXXXV.

Nomina dat ſpondæ pictis pulcerrima pennis
Nunc Iunonis auis: ſed prius Argus erat.

Ephippium. LXXXVI.

Stragula ſuccincti venator ſume veredi:
Nam ſolet à nudo ſurgere ficus equo.

Stibadia. LXXXVII.

Accipe lunata ſcriptum teſtudine ſignum:
Octo capit: veniat, quiſquis amicus erit.

Guſtatorium. LXXXVIII.

Fœmineam nobis cherſon ſi credis ineſſe,
Deciperis: pelagi maſcula præda ſumus.

Menſa citrea. LXXXIX.

Accipe fœlices Atlantica munera ſiluas:
Aurea qui dederit dona, minora dabit.

Menſa acerna. XC.

Non ſum criſpa quidem, nec ſiluæ filia Mauræ:
Sed norunt lautas & mea ligna dapes.

Dentes eborei. XCI.

Grandia taurorum portant qui corpora quæris
An Libycas poſſint ſuſtinuiſſe trabes?

Quincupedal. XCII.

Puncta notis ilex, & acutâ cuſpide clauſa,
Sæpe redemtoris prodere furta ſolet.

Pocula archetypa. XCIII.

Non eſt iſta recens, nec noſtri gloria cæli:
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

Calices. XCIV.

Non ſumus audacis plebeia toreumata vini:
Noſtra, nec ardenti gemma feritur aqua.

Phiala aurea cælata. XCV.

Quamuis Callaico rubeam generoſa metallo,
Glorior arte magis: nam meus iſte labor.

Calices Vatini. XCVI.

Vilia ſutoris calicem monumenta Vatini;
Accipe: ſed naſus longior ille fuit.

Lances chryſendetæ. XCVII.

Grandia ne viola paruo chryſendeta mulſo:
Vt nimium, libras debet habere duas.

Vaſa Aretina. XCVIII.

Aretina nimis ne ſpernas vaſa monemus:
Lautus erat Tuſcis Porſena fictilibus.

Baſcauda. XCIX.

Barbara depictis veni baſcauda Britannis:
Sed me iam mauult dicere Roma ſuam.

Panaca. C.

Si non ignota eſt docti tibi terra Catulli,
Potaſti teſta Rhætica vina mea.

Boletaria. CI.

Cùm mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis, pudet heu, ſeruio coliculis.

Calices Surrentini. CII.

Accipe non vili calices de puluere natos:
Sed Surrentinæ leue toreuma rotæ.

Colum niuarium. CIII.

Setinos moneo noſtra niue frange trientes;
Pauperiore mero tingere lina potes.

Saccus Niuarius. CIV.

Attenuare niues norunt & lintea noſtra:
Frigidior colo non ſalit vnda tuo.

Vrceoli miniſtratorij. CV.

Frigida non deſit, non deérit calda petenti;
Sed tu moroſa ludere parce ſiti.

Vrceus fictilis. CVI.

Hic tibi donatur panda ruber vrceus anſa:
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

Calathi. CVII.

Nos Satyrus, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
Perfuſos domini lambere docta pedes.

Calices Saguntini. CVIII.

Quæ non ſolicitus teneat, ſeruétque miniſter,
Sume Saguntino pocula ficta luto.

Calices gemmati. CIX.

Gemmatum Scythicis vt luceat ignibus aurum,
Adſpice quot digitos exuit iſte calix.

Ampulla potoria. CX.

Hac licet in gemma, quæ ſeruat nomina Coſmi,
Luxurioſe bibas, ſi foliata ſitis.

Cryſtallina. CXI.

Frangere dum metuis, frangis cryſtallina peccant
Securæ nimium, ſolicitæque manus.

Nimbus.

Nimbus vitreus. CXII.

Ab Ioue qui veniet miſcenda ad pocula, largas
Fundet nimbus aquas: hic tibi vina dabit.

Myrrhina. CXIII.

Si calidum potas, ardenti myrrha Falerno
Conuenit & melior ſit ſapor inde mero.

Patella Cumana. CXIV.

Hanc tibi Cumano rubicundam puluere teſtam,
Municipem miſit caſta Sybilla ſuam.

Calices vitrei. CXV.

Adſpicis ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ah, quoties perdidit auctor opus.

Lagena niuaria. CXVI.

Spoletina bibis, vel Marſis condita cellis,
Quò tibi decocte nobile frigus aquæ?

Niues. CXVII.

Non potare niuem, ſed aquam potare rigentem
De niue commenta eſt ingenioſa ſitis.

Idem. CXVIII.

Maſſiliæ fumos miſcere niualibus vndis
Parce puer, conſtet ne tibi pluris aqua.

Matella fictilis. CXIX.

Dum poſcor crepitu digitorum, & verna moratur
O quoties pellex culcita facta mea eſt.

Ligula argentea. CXX.

Quamuis me ligulam dicant equitéſque, patréſque:
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

Cochlearia. CXXI.

Sum cochleis habilis, ſed nec minus vtilis ouis:
Numquid ſcis potius cur cochleare vocer?

Anuli. CXXII.

Antè frequens, ſed nunc rarus nos donat amicus:
Fœlix cui comes eſt non alienus eques.

Dactyliotheca. CXXIII.

Sæpe grauis digitis elabitur anulus vnctis:
Tuta mea fiet ſed tua gemma fide.

Toga. CXXIIII.

Romanos rerum dominos, gentémque togatam
Ille facit, magno qui dedit aſtra patri.

Idem. CXXV.

Si matutinos facile eſt tibi rumpere ſomnos:
Attrita veniet ſportula ſæpe toga.

Endromis. CXXVI.

Pauperis eſt munus, ſed non eſt pauperis vſus:
Hanc tibi pro togula mittimus endromida.

Canuſina fuſca. CXXVII.

Hæc tibi turbato Canuſina ſimillima mulſo
Munus erit. gaude: non citò fiet anus.

Bardocucullus. CXXVIII.

Gallia Santonico veſtit te bardocucullo;
Cercopithecorum pænula nuper erat.

Canuſinæ rufæ. CXXIX.

Roma magis fuſcis veſtitur, Gallia rufis:
Et placet hic pueris, militibúſque color.

Pænula ſcortea. CXXX.

Ingrediare viam cælo licet vſque ſereno,
Ad ſubitas nuſquam ſcortea deſit aquas.

Lacernæ coccineæ. CXXXI.

Si veneto, praſinóue faues, qui coccina ſumis?
Ne fias iſta transfuga ſorte, vide.

Pileus. CXXXII.

Si poſſem, totas cuperem miſiſſe lacernas:
Nunc tantùm capiti munera mitto tuo.

Lacernæ Bætica. CXXXIII.

Non eſt lana mihi mendax, nec mutor aëno:
Sic placeant Tyriæ, me mea tinxit ouis.

Faſcia pectoralis. CXXXIIII.

Faſcia creſcentes dominæ compeſce papillas,
Vt ſit quod capiat noſtra, tegátque manus.

Cenatoria. CXXXV.

Nec fora ſunt nobis, nec ſunt vadimonia nota:
Hic opus eſt pictis acubuiſſe thoris.

Lana. CXXXVI.

Tempore brumali non multùm leuia proſunt:
Calfaciunt villi pallia veſtra mei.

Lacerna alba. CXXXVII.

Amphitheatrales nos commendamur ad vſus,
Cùm tegit algentes noſtra lacerna togas.

Gauſapa villoſa, vel mantile. CXXXVIII.

Nobilius villoſa tegant tibi lintea citrum:
Orbibus in noſtris circulus eſſe poteſt.

Cuculli Liburnici. CXXXIX.

Iungere neſciſti nobis ô ſtulte lacernas,
Indueras albas, exue callaïcas.

Vdones Ciliciȷ. CXL.

Non hos lana dedit, ſed olentis barba mariti:
Cyniphio poterit planta latêre ſinu.

Synthesis. CXLI.

Dum toga per quinas gaudet requieſcere luces,
Hos poteris cultus ſumere iure tuo.

Focale. CXLII.

Si recitaturus dedero tibi fortè libellum,
Hoc focale tuas aſſerat auriculas.

Tunica Patauinæ. CXLIII.

Vellera cùm ſumant Patauinæ multa trilices,
Et pingues tunicas ſerra ſecare poteſt.

Spongia. CXLIV.

Hæc tibi ſorte datur tergendis ſpongia menſis.
Vtilis, expreſſo cùm leuis imbre tumet.

Pænula gauſapina. CXLV.

Is mihi candor ineſt, villorum gratia tanta eſt,
Vt me vel media ſumere meſſe velis.

Ceruical. CXLVI.

Tinge caput nardi folio, ceruical olebit:
Perdidit vnguentum cùm coma, pluma tenet.

Cubicularia gauſapina. CXLVII.

Stragula purpureis lucent villoſa tapetis.
Quid prodeſt, ſi te congelat vxor anus?

Lodices. CXLIIX.

Nudo ſtragula ne thoro paterent,
Iunctæ nos tibi venimus ſorores.

Amictorium. CXLIX.

Mammoſas metuo: teneræ me trade puellæ,
Vt poſſint niueo pectore lina frui.

Cubicularia polymita. CL.

Hæc tibi Memphitis tellus dat munera: victa eſt
Pectine Niliaco iam Babylonis acus.

Zona. CLI.

Longa ſatis nunc ſum: dulci ſed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi Zona breuis.

Gauſape quadratum. CLII.

Lodices mittet docti tibi terra Catulli:
Nos Helycaonia de regione ſumus.

Semicinctium. CLIII.

Det tunicam diues: ego te præcingere poſſum.
Eſſem ſi locuples, munus vtrumque darem.

Lanæ amethyſtinæ. CLIV.

Ebria Sidoniæ cùm ſim de ſanguine conchæ,
Non video quare ſobria lana vocer.

Lanæ albæ. CLV.

Velleribus primis Apulia, Parma ſecundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ouis.

Lanæ Tyriæ. CLVI.

Nos Lacedæmoniæ paſtor donauit amicæ:
Deterior Ledæ purpura matris orat.

Lanæ Polentinæ. CLVII.

Non tantùm pullo lugentes vellere lanas,
Sed ſolet & calices hæc dare terra ſuos.

Idem. CLVIII.

Lana quidem triſtis, ſed tonſis apta miniſtris,
Quales non primo de grege menſa vocat.

Tomentum Lingonicum. CLIX.

Oppreſſæ nimium vicina eſt faſcia plumæ?
Vellera Lingonicis accipe raſa ſagis.

Tomentum Circenſe. CLX.

Tomentum conciſa palus Circenſe vocatur:
Hæc pro Lingonico ſtramina pauper emit.

Pluma. CLXI.

Laſſus Amyclæa poteris requieſcere pluma,
Interior cycni quam tibi lana dedit.

Fenum. CLXII.

Fraudata tumeat facilis tibi culcita pluma.
Non venit ad duros pallida cura thoros.

Tintinnabulum. CLXIII.

Redde pilam: ſonat æs thermarum. ludere pergis?
Virgine vis ſola lotus abire domum.

Diſcus, CLXIV.

Splendida cùm volitent Spartani pondera diſci,
Eſte procul pueri: ſit ſemel ille nocens.

Cithara. CLXV.

Reddidit Eurydicen vati: ſed perdidit ipſe,
Dum ſibi non credit, nec patienter amat.

Idem. CLXVI.

De Pompeiano ſæpe eſt electa theatro,
Quæ duxit ſiluas, detinuítque feras.

Plectra. CLXVII.

Feruida ne trito tibi pollice puſula ſurgat:
Exornent docilem garrula plectra lyram.

Trochus. CLXIIX.

Inducenda rota eſt: das nobis vtile munus.
Iſte trochus pueris, at mihi cantus erit.

Idem. CLXIX.

Garrulus in laxo cur anulus orbe vagatur,
Cedat vt argutis obuia turba trochis?

Signum victoriæ. CLXX.

Hæc illi ſine ſorte datur, cui nomina Rhenus
Vera dedit: decies adde Falerna puer.

Βρούτου παιδίον. CLXXI.

Gloria tam parui non eſt obſcura ſigilli;
Iſtius pueri Brutus amator erat.

Saurochonos Corinthius. CLXXII.

Ad te reptanti puer inſidioſe lacertæ
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

Hyacinthus in tabula pictus. CLXXIII.

Flectit ab inuiſo morientia lumina diſco
Oebalius, Phœbi culpa dolórque, puer.

Hermaphroditus marmoreus. CLXXIV.

Maſculus intrauit fontes: emerſit vtrumque
Pars eſt vna patris: cetera matris habet.

Danaë picta. CLXXV.

Cur à te pretium Danaë regnator Olympi
Accepit gratis ſi tibi Leda dedit?

Perſona Germanica. CLXXVI.

Sum figuli luſus Rufi perſona Bataui.
Quæ tu derides, hæc timet ora pater.

Hercules Corinthius. CLXXVII.

Elidit geminos infans, nec reſpicit angues.
Iam poterat teneras hydra timere manus.

Hercules fictilis. CLXXVIII.

Sum fragilis: ſed tu moneo ne ſperne ſigillum.
Non pudet Alcidem nomen habere meum.

Minerua argentea. CLXXIX.

Dic mihi virgo ferox, cùm ſit tibi caſſis & haſta,
Quare non habeas ægida? Cæſar habet.

Europa picta. CLXXX.

Mutari meliùs tauro pater optime diuum,
Tunc poteras, Io cùm tibi vacca fuit.

Leander marmoreus. CLXXXI.

Clamabat tumidis audax Leander in vndis,
Mergite me fluctus, cùm rediturus ero.

Sigillum Giberij fictile. CLXXXII.

Ebrius hæc fecit terris puto monſtra Prometheus:
Saturnalicio luſit & ipſe luto.

Homeri batrachomyomachia. CLXXXIII.

Perlege Mæonio captatas carmine ranas,
Et frontem nugis ſoluere diſce meis.

Homerus in membranis. CLXXXIV.

Ilias & Priami regnis inimicus Vlyſſes
Multiplici pariter condita pelle latent.

Virgilij Culex. CLXXXV.

Accipe facundi Culicem ſtudioſe Maronis:
Ne nugis poſitis arma, virúmque canas.

Virgilius in membrana. CLXXXVI.

Quàm breuis immenſum cepit membrana Maronem!
Ipſius vultus prima tabella gerit.

Menandri Thais. CLXXXVII.

Hæc primùm iuuenum laſciuos luſit amores,
Nec Glycere, verè Thais amica fuit.

Cicero in membranis. CLXXXIIX.

Si comes iſta tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.

Propertius. CLXXXIX.

Cynthia facundi carmen iuuenile Properti,
Accepit famam, nec minùs ipſa dedit.

Liuius.

Liuius in membranis. CXC.

Pellibus exiguis arctatur Liuius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

Saluſtius. CXCI.

Hic erit, vt perhibent doctorum corda virorum,
Primus Romana Criſpus in hiſtoria.

Ouidij Metamorphoſis in membranis. CXCII.

Hæc tibi multiplici quæ ſtructa eſt maſſa tabella,
Carmina Naſonis quinque, decémque gerit.

Tibullus. CXCIII.

Vſſit amatorem Nemeſis laſciua Tibullum:
In tota iuuit quem nihil eſſe domo.

Lucanus. CXCIIII.

Sunt quidam, qui me dicunt non eſſe poëtam:
Sed qui me vendit bibliopola putat.

Catullus. CXCV.

Tantùm magna ſuo debet Verona Catullo,
Quantùm parua ſuo Mantua Virgilio.

Calda & frigida aqua. CXCVI.

Hæc tibi quæ fuerint caldarum nomina dicunt:
Ipſa ſuas meliùs charta natabit aquas.

Mulæ pomiliæ. CXCVII.

His tibi de mulis non eſt metuenda ruina:
Altius in terra pæne ſedere ſoles.

Catella Gallicana. CXCVIII.

Delicias paruæ ſi vis audire Catellæ,
Narranti breuis eſt pagina tota mihi.

Aſturco. CXCIX.

Hic breuis, ad numerum rapidos qui colligit vngues,
Venit ab auriferis gentibus, Aſtur equus.

Canis vertagus. CC.

Non ſibi, ſed domino venatur vertagus acer,
Illæſum leporem qui tibi dente feret.

Palæſtrita.. CCI.

Non amo, qui vincit, ſed qui ſuccumbere nouit,
Et dicit meliùs τὴν ἀιακλινοπάλην.

Simius. CCII.

Callidus emiſſas eludere ſimius haſtas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Puella Gaditana. CCIII.

Tam tremulum criſſat, tam blandum prurit, vt ipſum
Maſturbatorem fecerit Hippolytum.

Cymbala. CCIV.

Æra Celænæos lugentia matris amores,
Eſuriens Gallus vendere ſæpe ſolet.

Puer cinædus. CCV.

Sit nobis ætate puer non pumice leuis.
Propter quem placeat nulla puella mihi.

Ceſtos. CCVI.

Collo necte puer meros amores,
Ceſton de Veneris ſinu calentem.

Idem. CCVII.

Sume Cytheriaco medicatum nectare Ceſton:
Vſſit amatorem balteus iſte Iouem.

Notarius. CCVIII.

Currant verba licet, manus eſt velocior illis:
Nondum lingua ſuum, dextra peregit opus.

Concha. CCIX.

Leuis ab æquorea cortex Mareotica concha
Fiat: inoffenſa curret arundo via.

Morio. CCX.

Non mendax ſtupor eſt, nec fingitur arte doloſa:
Quiſquis plus iuſto non ſapit, ille ſapit.

Caput arietinum. CCXI.

Mollia Phryxei ſecuiſti colla mariti.
Hoc meruit, tunicam qui tibi ſæpe dedit!

Pumilio. CCXII.

Si ſolùm ſpectes hominis caput, Hectora credes:
Si ſtantem videas, Aſtyanacta putes.

Parma. CCXIII.

Hæc quæ ſæpe ſolet vinci, quæ vincere rarò,
Parma tibi, ſcutum pumilionis erat.

Pueri comœdi. CCXIV.

Non erit in turba quiſquam μισούμενος iſta:
Sed poterit quiuis eſſe δισξάπατος.

Fibula. CCXV.

Dic mihi ſimpliciter comœdis, & citharœdis
Fibula quid præſtas? cariùs vt futuant.

Accipiter. CCVI.

Prædo fuit volucrum, famulus nunc aucupis, idem
Decipit, & captas non ſibi mæret aues.

Obſonator. CCXVII.

Dic quotus es, quanti cupias cœnare, nec vnum,
Addideris verbum: cœna parata tibi eſt.

Calami aucupatorij. CCIIX.

Non tantùm calamis, ſed cantu fallitur ales,
Pallida dum tacita creſcit arundo manu.

Corculum. CCXIX.

Pauper cauſidicus nullos referentia nummos
Carmina cùm ſcribas: accipe cor, quod habes.

Cocus. CCXX.

Non ſatis eſt ars ſola coco, ſeruire palato:
Namque cocus domini debet habere gulam.

Craticula cum veru. CCXXI.

Parua tibi curua craticula ſudet ofella:
Spumeus in longa cuſpide fumet aper.

Piſtor dulciarius. CCXXII.

Mille tibi dulces operum manus iſta figuras
Exſtruit: huic vni parca laborat apis.

Ientacula. CCXXIII.

Surgite, iam vendit pueris ientacula piſtor,
Criſtatæque ſonant vndique lucis aues.

FINIS.

SVMMA PRIVILEGII.

CAVTVM eſt authoritate Regis, nequis in Regno Franciæ Martialis Epigrammata, à Laurentio Ram. de Prado Hiſpano commentariis illuſtrata, abſque Mich. Sonnij & Claudij Morelli permiſſu, intra decennium imprimat aut diuendat, publicationis exemplarium, ſi quis ſecus fecerit, multa indicta, prout ampliùs in ipſo diplomate continetur. Lutetiæ Pariſiorum 1. *menſ. Mart. M. DCVII.*

HYPOMNEMATA AD LIB. SPECTACVLORVM ET QVATVOR PRIMOS EPIGRAMMATΩN M. VALERII MARTIALIS, collecta ex ſchedis ſuccíſiuis Domini LAVRENTII RAMIREZ DE PRADO:

IN QVIBVS FERE OMNIA EPIGRAMMATA ceterorum librorum, varijque auctores, tam Iuriſconſ. quàm humanioru notæ, explicantur, illuſtrantur, emendantur.

TYPOGRAPHVS
LECTOREM SALVERE IVBET.

EN tibi, φιλεπιγραμματογράφε, commentarius in Martialem nouus, *arida modo pumice expolitus*, nouus à νέῳ non νηΐδι nec rudi exaratus: ſcriptor certe nondum tertiam, vt audio, annorum ἑβδομάδα compleuit. Sed nunquid Thebanus olor altũ canit, γίνονται δὲ καὶ νέοις ἐν ἀνδράσιν πολιαί. Sed *vnde domo?* quid refert vnde bona? non tamen id celabo. Vnde vates, inde interpres. eadem patria ferax ingeniorum, ὑποφήτην dedit, quæ προφήτην tulerat. Eſto ſanè hæc δόσις ὀλίγη τε φίλη τε. Scis quid epigrammatographus noſter dicat, *Candide* κοινὰ φίλων. cùm alioquin amicus dat; non ſpernendum nec faſtidiendum, præſertim munus huiuſmodi litterarium. Amicus mihi vltro miſerat ἀνέκαθεν. ego φιλοβιοδτος alto ſupercilio, oculo irretorto,

deſpexiſſem? apageſis, οὔτοι ἀπόβλητ᾽ ἐστὶ φίλων ἐρικυδέα δῶρα. habui medius fidius gratiam δωροφοροῦντι. quin tibi tuique ſimilibus gratum facturum ſperaui, ſi luce donarem, etiam neſcio operis huius parente bono, at nemini inuidente. imò ſi his te epulis doctrinæ, licet exoticis, bono tamen ſale conditis, exciperem, fore credidi, vt ἀντεφεστιάσαι cogitares. ceterũ, ſi hac dape guſtata occinas πολλοῖς ἀντιλέγειν μὲν ἔθος περὶ παντὸς ὁμοίως, integrum quoque tibi erit addere, σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντ᾽ ἔστιν, ἐμοὶ δὲ τάδε. *Vnus quiſque ſua nouerit ire via.* palma in medio ſita eſt. In hoc vtique genere, non minus Criticorum, quàm *amantium ira, amoris redintegratio eſt.* Sed quid te moror τρεχέδειπνον. *Docta hîc veſcitur omnis ordo menſa.* Et hîc etiam ſunt Scæuolæ; hîc δειπνοσοφισταί· hîc φιλόμουσοι. hîc φιλόλογοι, hîc quoq. dij ſunt. quid plura? ἔπος opus. viue, vale, fruere.

INDEX AVCTORVM QVI IN HIS NOTIS LAVDANTVR, illuſtrantur, emendantur.

A

ACCVRSIVS *notatur* 29
Acron 233
Ælianus 122.324
Aëtius 169
Afranius 229
Agathias 351
Agellius 208
Agricola notatur 170
Alexander ab Alexandro notatur 157
Alexander Neapolitanus 243
Alphenus I.C. explicatur 315
S. Ambroſius 323
Ammianus Marcellinus 111. 183. 193. 286 298
Andreas Alciatus 1. 2. 239
Angelus Politianus 42. 176. 211 235. 293
Anthologiæ. lib. 1. 310
Apollodorus 237
Apollonij ſcholiaſtes 106
Apollonius Tyrius 188
Apuleius 10. 29. 31. 39. 56. 72. 75. 114. 121. 127. 140. 142. 184 269. 336
Ariſtænetus 316
Ariſtoteles 45. 46. 48. 181. 212. 305. 309. *notatur* 341
Arnobius 10. 11. 75. 110. 173. 287. 334.
Arrianus 233
Artemidorus 210
Aſcenſius 99
Athenæus 101. 106. 110. 286
S. Auguſtinus 35. 77
Aurelius Prudentius explicatur, 73
Aurelius Victor 306
Auſonius 95. 112. 168. 272. 276. 310

B

BAronius Cardinalis 352
Beroaldus 176. 293. 336
Briſſonius 165. 175. 198. 235. 337
Io. Britannicus interpres Iuuenalis 9. 151
Budæus 87

C

CÆlius Rhodiginus 239
Cæſar apud Ciceronem 42.
apud Suetonium 310
Caius I C. 258
Callimachus Poeta 142
I. Capitulinus 230.321
Iſ. Caſaubonus 65.90.319. notatur 1.2
Catanæus notatur 6
M. Cato 178. emendatur 229
Catullus 11.36. 41. 44. 76. 86. 94.95. 108. 111. 120. 129. 155.175. 209. 259. 276. 282 288. 290. 308. illuſtratur 67. 68. emendatur 80. 118. explicatur 80. 211. 284. 285. 303
Celſus I C. 263
Chariſius illuſtratur 338
Chriſtophorus Cholerus 171
Cicero 5. 3. 29. 31. 32. 38. 58. 66. 67. 70. 98. 106. 114. 115. 120. 124. 141. 147. 156. 163 180. 181. 187. 189. 195. 208 212. 214 239. 256. 263 299 302. 303 305. 330. 364. 366 371. emendatur 109. 110. explicatur 104 155. 206. 272. 319. 331. 332. 340. 341.
Claudianus 169
Clemens Alexandrinus 48. 56. 68. illuſtratur 247
Clemens Romanus 65
Cod. l. 1. de formulis, &c. explicatur 95
Cod. l. Stigmata 3. 169. item de aquæductu ibid.
Columella 162. 279. 287
Conſtantinus Imp. 325. 351
Cornelius Celſus 110. 115. 179. emendatur 257. 258
Corn. Nepos 248.
Cornelius Seuerus 4
Cornelius Tacitus 14. 29. 45. 77 147. 171. 196. 228. 231. 234 242. 265. 278. 323. 350. 352 358. 360. explicatur 221
Cornutus 109
Craſſus 291
Cuiacius 9. 90. 101. 364. notatur 59. 284. 285
Q. Curtius 46
Cyprianus 203

D

DElrius 240. 330. 355
Demetrius 351
Deuteronomium 353
Didymus 106
Dio 74. 233. 254. 292
Dio Chryſoſtomus 13
Diocles 338
Diogenes apud Laërtium 128
Diomedes 177
Dionyſius Gothofredus 57
Dioſcorides 266. 307
Domitius 28. 92. 99. 166. 169 175. 176. 177. 229. 236. 238 262. 268. 295. 300. 339. 342 361. illuſtratur 230. 263. 265. notatur 34. 35. 195. 206. 210 222. 316. 335.

Donatus 235.371
Duza 71.245. *notatur* 16.218. 16.218.219

E

E*Nnius apud Fulgētium emendatur* 269
Ennius Poeta 235.236
Epictetus 65
Eraſmus 32.316
Eſther, *cap.*3. 109
Euripides 345.346
Euſebius 12.177.214.219. *notatur* 336.337
Euſtathius 48.295
*Exod. cap.*13. de terra fluente lacte & melle, *explicatur* 81
Ezechiel 178

F

P.*Faber* 313
Fauorinus apud Stobæum 52
Ferdinādus Pintianus notatur 33
Feſtus 115.121.146.181.205. 235.283. *emendatur* 4
Fornerius 9. *notatur* 220.221
Fortunatianus 371
Fortunatus 298
Franciſcus Modius 134.138.175. 221.306. *illuſtratur* 131.272
Franciſcus Ruci 351
Franc. Santius Brocenſis 235

G

G*Alenus* 49
Galeotus Martius 99
Garſias Laſſus 3.5.8.24.52.127
Gedeonis hiſtoria explicatur 122
Gloſſæ veteres emendantur 80
Gloſſarium emendatur 274
Godeſcalcus Steuechius 140.269 372
Gothofredus notatur 59
D. Gregorius 169
Gruterus 4.139.202.245.322. 348.354.363. *illuſtratur* 267 *notatur* 15.19.82
Gyraldus 330

H

H*Adrianus Iunius* 62.210. 236.287.305.369. *notatur* 167.259.260
Hadrianus Turnebus 2.21.74. 90.92.176.202.267.339. *illuſtratur* 47.66. *notatur* 21. 3.72.
Heliodorus 106
Heraldus 49.60.148.161.162 166.175.238.264.272. 274.286 293.300.322.355 *illuſtratur* 167.197.198. *notatur* 47.51.168.182.195. 308
Hermogenes 12
Herodianus 12.324
Herodotus 1.77.110.221
S. Hieronymus 71. *emendatur* 130
Hieronymus Cuiita 83
Hieronymus Magius 139
Homerus 265.344.345

Horatius 2.3.6.10.20.21.26.33 34.36. 38.39.44.47.48.53 45.60.66 71.78. 85.108.116 128.129. 134.135.145.149 150.154. 172.175.183.186 197.220.227.231.242. 247 248.254.257.261. 270.272 274 277.279.282.284.289 297.298.311. 316.319.320 323.333. 337.342.343.345 346.355.364. 370.371.372 *emendatur* 359. *explicatur* 40 50.58.59.86. 163. 198. 201 206.294. 295.303.307.308 309.323.358. 371.

Horatij vetus cõmentator 302

I

Iacobus à Cruce 347

Ianus Guilielmus 111.127

Io.Baptiſta à Porta 273

Ioan. Barrerius 7

D. Ioannes 277

Ioan. Meurſius 2. *notatur* 334

Ioannes Saliſberienſis 1

Ioſephus 122

Iſaacus Pontanus notatur 267

*Iſaiæ, cap.*3. 159

Iſidorus 131.266.303.314.329 334. *illuſtratur* 2. *emedatur* 15

*Iudicum, cap.*14. 159

Iudith liber 77

Iulianus Imp. 116.123

Iulius Cæſar Bulengerus notatur, 19.230

Iulius Capitolinus 56. 83. *vide Capitolin.*

Iulius Paulus 179

Iuretus 169

Iuſtinianus Imp. 29.118.254. *explicatur* 96. *emendatur* 123

Iuſtinus 84.111.269

Iuuenalis 9.11. 116.32.37.42 47.53.54.56.57.64.65.75 79.84.90.91.93.109.116.121 122.126. 132.145. 156.157 159. 162.166.167. 172.175 180.197.199.207. 210. 211 212.215. 216. 220.221.224 228.232.239.241.242.244 249.250.253.254.255.277 279.287.289.292.294.295 298.299 303. 320.312.313 328.329.335.341.354.365 372. *emendatur* 7. 89.276 360. *explicatur* 11. 56.57.66 69.89.121.127.136.151.160 188.191.196. 197. 203. 213 214.227.238.260.263.264 266.274 328.332.244.363 368.371. 373.

Iuuenalis vetus ſcholiaſtes 64 131.234.

L

Lactantius 35

Laërtius 31.343. *explicatur* 32

Leuinus Torrentius 126

Æ. Lampridius 11. 34 101. 119 121. 254. 263. 286. 340.342 *explicatur* 55.278. *emendatur* 2. 64. 89

Larnutius Stella 44

Lauren-

Laurentius Valla 98. *notatur,* 157
Leander Albertus 336
Lex laudabile *explicatur* 59
Lex cum pater 77. §. pater plurib. π. de legatis 2. *explicatur* 191
Lex hic ſtatus, *&c. emendatur* 294
Lex 1. *de iuſt. & iure* π. *explicatur* 96
L. veſtem, *&c. emendatur* 164
Lipſius 12.19.27.48 84.92.126 148.164.175.181.183.191. 192.197.221.223.262.265. 273.279 291.293.329 357. 358. *illuſtratur* 8.117.170. *notatur* 6.181.267
Liuius Andronicus apud Feſtum 41
Liuius 54.58.111.303. *explicatur* 186
Lucanus 46.112.317.359.367. *explicatur* 314
S. Lucas 141.277
Lucianus 60.106.156.265.315. 336
Lucilius 101.276.343. *emendatur* 55
Lucius Serenus 176
Lucretius explicatur & emendatur 121.245.246

M

Marcellus 101
Marcellus Empiricus 101
Macer IC. 227
Macrobius 77.234.237.247. 271.306.308.313.338.353. 369 *emendatur* 72
Mamertinus 321
Manilius 92.117.174. *explicatur* 96. *emendatur* 315.
Manutius notatur 123
S. Marcus 37.159.167
Martianus Capella 29.176.243. *explicatur* 36
Martinus Antonius Del rio 154 *vide Del rium.*
Marius apud Iuuenalem 61
Marius Victorinus 17
S. Matthæus 37.159.167.178.
Mellerius Palmerinus 283
Hi. Mercurialis 48.111.176.212 253.257 313. *notatur* 308
Merula 229.286.335. *notatur* 35. 99
Myconius Barcinonenſis med. 48

N

Naeuius poëta 12
Nigrinus apud Lucianũ 321
Nonius Marcellus 101.125.130. 245.276.314. *notatur* 57
Nonius poëta explicatur 314

O

D. Orientius 154.227. *explicatur* 239.240
Onuphrius 293.294.357
Ouidius 6.14.15.16.20.31.33 36 37.41.51.63.66.80.82.83.92 97.100.101.108.120.134. 150.153 156 163.164 174.177 180.188.220.235.240.250. 256.266.273.279.284.292. 298.317.330.332.333.346.

353.354.360.366.371. *emẽdatur* 96. *explicatur* 21.22.64 91

P

PAcatus 321
Pammelius notatur 110
Papinianus 13.18
Paternus IC. explicatur 372.373
Paulus Aegineta 258
S.Paulus 69.109
Paulus IC. 74.108.159.179.194 304.325.327.329.367.*emẽdatur* 123
Perotus 108
Perſius 12.31.38.48.62.110.116 120.165.167.168.174.185. 190.219.220.223.227.228. 241.242.253.287.311.343. 355.*illuſtratur* 321.*explicatur* 32.91.181.319.329.335.336.
Petronius arbiter 41.53.69.81. 83.88.129.134.145.149.168. 191.223.245.251.333.347. 348.*illuſtratur* 150.278.*emẽdatur* 64.229.245.273.*explicatur* 8.55.169.179.195. 233.252.315.334.340.
Petrus Ciaconius 20.146
Petrus Crinitus 283
Petrus Nannius 30
Plautus 18.79.122.123.130.156. 161.168.184.202.203.229. 236.245.250.272.303.316. 320.334.344.371. *explicatur* 37.49.193.284.285.371. 372
Plinius 7.29.38.39.59.61.68. 77.78.79.99.117.122.125. 126.178.179.180.210.232. 256.263.265.266.271.275. 276.279.281.287.292.293. 297.306.307.315.318.323. 324.327.329.339.340.350 351.368.*emendatur* 87.*explicatur* 94.95.117.169
Plinius iunior 7.8.9.33.61.43. 51.87.131.143.163.165.199 204.206.248.302.309.317. 336.370. *emendatur* 53.*explicatur* 6.69
Plutarchus 14.60.77.155.213. 217.220.239.253.254.346. 349
Politianus 3. *vide Angel.Politian.*
Pollux 106.132.185.311.315.
Polybius 161
Pomponius 318
Pontanus notatur 79
Propertius 9.41.100.116.117. 135.178.231.241.246 261. 288.345.346.351. *explicatur* 104.366
Prudentius 269
Pſalmus 16. igne me examinaſti *explicatur* 80
Publius Syrus Mimographus 3[illegible]. 51.189

Q

QVintilianus 27.35.42.66. 90.95.124.177.204.212. 214.239.321.335.*explicatur*

33. *emendatur* 62. 63. 77. 206
Quintilianus nepos 95

R

M. R*Aderus* 6.7.30.43.49 51. 114. 128. 141. 205. 208. 227.240.268.293.295 300.301.306.307.313.319 321.322.352. 369.370. *illuſtratur* 90. *notatur* 2. 15. 16. 19.24.27.28.31.59.69.85. 87.89.100.116.117.147.152 157. 158. 182. 206 214.222. 231.232.242.247.259.260. 316.317.349
Robertus Titius 52.258. *notatur* 1.123.170.

S

S*Aluianus* 195
Saluſtius 28.111.189
Sardanapalus apud Athenæū 41.
Io. Sauarus notatur 310
Scæuola IC. 109. 160.339. *explicatur* 57.159
Scaliger 27. 150. 151. 173.192. 202.203.232.246.273.300 341. *illuſtratur* 287. *notatur* 104.117.284.285.
Schoppius 245
Seneca 2.5.16.28.29.33.34.36. 46. 53.54.58. 61.64. 66.90. 95.104.110.113.133.151.164. 168.170. 180.181. 183. 186. 189.204. 217. 234.238.239. 251.253.267.277.278.287. 302. 310. 316.329.348.370. *illuſtratur* 4.135.*explicatur* 4. 8.51.76.86.126.163.173.196. 197.232.274.310.364.*emēdatur* 20.71.87.96.98.109. 144.145.171.232 325
Seneca trag. 42.67.162.189.190 345
Seuerus Sulpitius 56
Sidonius Apollinaris 3.15 36 59. 65.89.164.177.200.206.211 249.255. 283.310.313.333. 334.
Silius Italicus 37.*explicatur* 351
Siſennius 343
Solinus 54
Soſipater Cariſius 17
Spartianus 173.233.254.302
Statius 2.71.91.97.103.193.243. 252.291. 308.332.345.354. *emendatur* 75
Stephanus Pighius 70
Strabo 141.211.220.269.318.353
Suetonius 6. 8. 10. 12. 13.14 21. 23.26. 33. 39.42.45 53.71. 74. 86. 95.119.126.141.144. 148. 163.165.173.174. 180. 185.189.191. 193. 199.219. 221. 223.233.235.236 245. 249. 272.277.278.281.285. 289 290 291.292. 293.295. 299. 306 333.337.342.349. 350.358.360 373. *explicatur* 4. 11 49.76.179. 228. 303. 342,358.*emendatur* 90.225. 251.

Symmachus 222.223.250
Syneſius 156

T

Terentianus 114.115.211
Terentius 43. 44. 51. 127 161. 200. 235. 252. 318. 344 *emẽdatur* 249. *explicatur* 203 249.354
Tertullianus 12.64.113.121.203 266.343. *emendatur* 110. *explicatur* 294
Themiſtius 246
Theodoricus 99
Theodorus Marcilius 6.15.17.38 168.300. *notatur* 1.2.3.7.25 181.
Theophilus I C. 96
Theophraſtus 161.185.250
Thomas Naogeorgius 13
Tibullus 2.48. 80. 85.94.97 148.178.220.288.297.300
Titinnius 80
Torrentius 90
Trebatius I C. 284.285
Trebellius Pollio 230. *emendatur* 143.144
Trogus Pompeius 13
Turnebus 170. *vide Hadrian. Turn.*

V

Valerius Flaccus 141
Valerius Maximus 36. 46 58.70.140.155.156.193.234 267.272.293
Varro 13.80.115.156.186.191 217.276.279.284.315 338
Vbertinus 355
Vegetius 372.373
Velleius paterculus 340. *illuſtratur* 123
Venuleius 164
Verrius Flaccus 237
Victor Giſelinus notatur 73
Virgilius 2.3.4.5.6 11. 37. 39.41 52.70.91 92.97.107 11.117 131.132. 144.156.173.174 209.214.218. 220.231. 232 245.246.247.249.257.258 268.275.280.284.297.218 324. 330. 337. 357. 70. *explicatur* 75.77.78.79.125 126. 132. 232.286. 304. 308 309. 323. 328.343.367
Vitellius 99
Vitruuius 5
Vlpianus 4.13.96.101.118.123 136.157.160.164.177.179 193.202.216.227. 258. 327 373. *explicatur* 29. 130. 157 158. 160. 168.197. 284. 285 *emendatur* 159
Vopiſcus 233.263.276.332

X

Xenophon 233.346
Xiphilinus 74. 193. 294 306.363.

FINIS.

HYPOMNEMATA AD LIB. SPECTACVLORVM M. VALERII MARTIALIS, COLLECTA EX SCHEDIS SVCCISIVIS D. LAVRENTII Ramirez de Prado.

AD EPIGRAMMA I.

COMPARATIONE κατ' ἐπαγωγὴν, per inductionem oſtendit Titi amphitheatrum omnibus terrarum orbis ædificiis magnificis præferendum.

1 BARBARA.] Coniungendum cum nomine MEMPHIS, vt liquet epigr. 36. lib. 8.

Regia Pyramidum Cæſar miracula ride,
Iam tacet Eoum Barbara Memphis opus.

De Pyramidibus pæne omnes Geographi Græci & Latini, copioſe Herodotus.

2 ASSIDVVS.] Intelligi Babylonios muros à Semiramide extructos nemini dubium. ASSIDVVS an ASSYRIVS legendum, vt Alciatus in criticis ad tres poſteriores libros Codicis, dubium multis. Theodorus Marcilius vir ſuo iudicio apprimè doctus, qui in hæc epigrammata ſpectaculorum longas farragines congeſſit, & ſi Diis placet cocum Martialem nominauit, ſequutus Robertus Titium, qui lib. 7. controu. locorum, cap. 21. notam hanc, tanquam titione è culina, vbi forte ſuas controuerſias ſcripſerat, arrepto, nobili Poëtæ Hiſpano, Romanoque equiti impudenter inuſſit, dum quid ſit arcanum garum, lib. 7. epigr. 26. huius Poëtæ conatur explicare; nec vidit à Ioanne Saliſberienſi, lib. 8. Polycrat. cap. 6. & 13. cocum per iocum appellari Martialem. Hic æſtus rapuit ſecum librarios multos, qui in epigraphis Martialem cocum ambitioſe ſcripſerunt. Sed quod mirere magis Iſaacus Caſaubonus vir noſtro ſeculo doctiſſimus, in notis ad Lam-

pridium hoc nomen propriùm fecit, & in Martialis familiam vi intruſit. Sed natus error ex Lampridij in Alexandro Seuero corrupto loco tali: *Multi ſeptem diebus pulcros eſſe dicunt eos, qui leporem comederint, vt Martialis coci epigramma ſignificat, quod contra quandam Gelliam ſcripſit.* Illud coci fuit COCE veteri ſcriptura pro QVOQVE, vt in gloſſario Iſidori in quo ſic legitur: *Cociſtro prægustator cocinæ.* vbi COCINÆ ſcriptum eſt pro COQVINÆ. quam ſcripturam COCE, pro QVOQVE, vt inſolentem, cùm ignorarent recentes librarij in coci mutauerunt, vt bono genio notauit ætate puer, ſed iudicio ſenex Ioannes Meurſius in Auctario Philologico, cap. 13. Hic inquam Marcilius hoc loco diſplicere ſibi Alciatum affirmat, & deinde doctiſſimum Turnebum, qui verè ASSIDVVS LABOR legit lib. 17. aduerſ. cap. 2. & verè interpretatur. Aſſiduus enim labor ad Poëtas referendus eſt, qui ad nauſeam vſque, & Babylonios muros, & vrbem ipſam celebrabant: éſtque idem quod Horatius lib. 1. carm. ode. 7. vnum opus vocat.

Sunt quibus vnum opus eſt intactæ Palladis vrbem
Carmine perpetuo celebrare.

Aſſiduus igitur Poëtarum labor, inquit, non iactet Babylona.

3 NEC TRIVIÆ TEMPLO MOLLES LAVDENTVR HONORES.] Mathæus Raderus, qui nobis nuper ingentem librum commentarium ad Martialem dedit, eruditum ſanè, vt à viro ſacerdote è ſocietate Ieſu, placet ſibi nimium quòd expuncta voce HONORES, IONES ſupponat, quia Epheſiæ Dianæ templum in Ioniâ eſſet, & quidem, vt ipſe dicit, ſententiâ perſpicuâ, & vt oſtendat à longo tempore fuiſſe ductum errorem inueteratos alios in hoc ſcriptore prolixe enumerat. Ego vero odi Cane peius, & angue, librorum corruptores, qui temerè, quæcumque libitum eſt, immutant: & veterem lectionem omnium codicum conſenſu comprobatam retineo. Honor enim apud Poëtas pulcritudinem rerum ſignificat. Noſter lib. 6. epigr. 80.

Tantus veris honos, & odora gratia Floræ.

Et lib. 8. epigr. 55. & lib. 12. ep. 63. Virgil. Georg. 1.

Frigidus & ſiluis Aquilo decuſſit honorem.

Et Horat. lib. 2. carm. ode. 11.

Non ſemper idem floribus eſt honos. Et in arte,
Multa renaſcentur, quæ iam cecidere cadentque,
Quæ nunc ſunt in honore vocabula.

Et Tibullus lib. 1. eleg. 9. & aliis pluribus in locis. Seneca in ludo de morte Claudij Cæſaris,

Et deformis hyems gratos carpebat honores,
Diuitis autumni. ——

Papinius item Statius in Violantillæ epithalamio,

—— *celſæ procul aſpice frontis honores,*

Suggeſtumque Coma.——

Et Sidonius Apollinaris proſa etiam oratione ſequutus Poëtas lib.1. epiſt.2. Theodoricum Gothorum regem depingens ait, *Maximus in minime rugoſis genibus honor.* Honores ergo in templo Triuiæ intellige, & ſigna ipſa, & columnas, & totum ædificium, ſummo artificio elaborata. Molles autem delicatiſſimos & quaſi viuos interpretare. Iuuabunt te Latinorum Poëtarum coryphæi, Virgil.lib.6.Æneid.

Excudent alij ſpirantia mollius æra,
Credo equidem, viuos ducent de marmore vultus.

Horatius in arte.

Aemylium circa ludum faber imus, & vnguis,
Exprimet, & molles imitabitur ære capillos.

Et idem per antitheton ſaty.3.lib.2.

Quid ſcalptum infabrè, quid fuſum durius eſſet.

Durum igitur, & molle de opere fuſili propriè dixit. Garſias etiam Laſſus omnium Poëtarum Hiſpanorum facilè Princeps, & qui linguam noſtram felici Minerua ditauit, cui debemus Muſas Hiſpanas magni fieri, ac in pretio eſſe, vt laudaret picturam quandam hyperbolicũs hunc dicendi modum elegantiſſime vſurpauit in eclog.3. ſub perſona Alcini his verbis.

Deſtas hiſtorias tales variadas
Eran las telas de las quatro hermanas,
Las quales con colores matiçadas
Claras las luces de las ſombras vanas
Moſtrauan à los ojos releuadas
Las coſas, i figuras qu'eran llanas,
Tanto qu' al parecer el cuerpo vano
Pudiera ſer tomádo con la mano.

4 DISSIMVLETQVE DEVM.] Non expectes à me dum tibi obtrudam, quæ ab aliis prolixè tradita ſunt: ab iis enim manum abſtinebo, niſi cum medicinam facturus mihi videar. Hæc ara verè κερατινὸς βωμὸς à Politiano iam olim cap.52. miſcell. indicata: ad ſenſum tantum hæc accipe. DISSIMVLET ARA DEVM, id eſt, ne exiſtimetis opus illud adeò eſſe mirabile, vt neceſſe ſit ei auctorem Deum Apollinem affingere; hoc enim Amphitheatri opus artificioſius eſt, & hominum manu factum. Honori igitur Apollinis hoc date, ne opus illud tanto Deo indignum tribuatur ei; quare ara frequens cornibus diſſimulet (vt ait I. C. lege Licinius. ff. quibus ad libertatem proclamare non licet). de cond. ſua.

5 AERE NEC VACVO PENDENTIA MAVSOLEA.] Hoc loco Marcilius θαυματουργῶς hæc Mauſolea in aëre pendentia nullo fulcro innixa collocat: ignorans pendentia tecta ea dici, quæ ſuffulta columnis erigebantur, ita vt parietes non eſſent fundamentis inferius

ſuſtentati, ſed lapideis trabibus ſupra columnas innitterentur. ſic noſter lib.2.epigr.14.

Inde petit centum pendentia tecta columnis. Ad eundem modum Virgilius, ſiue is ſit Cornelius Seuerus auctor illius eruditiſſimi Poëmatij, quod Aetna inſcribitur.

Vt crebro introrſus ſpatioque vacante corymbus,
Pendeat in ſeſe.——

Id eſt, ſeipſa ſuffulta, nullis fundamentis innixa. Quod alibi noſter dixit nutantia. lib.1.epigr.89.

Accipe non Phario nutantia pondera ſaxo.

Quod epitheton deſumpſit, vt pleráque à Seneca epiſt. 123. *Qui pomaria* (inquit) *in ſummis turribus ſerunt, quorum ſilua in tectis, aut domorum faſtigiis nutant.* Hinc intellige phraſin Senecæ familiarem SVSPENDERE ÆDIFICIA. id eſt, admotis validiſſimis trabibus tamquam fulceris ædificium tenere ne corruat, dum fundamenta reficiuntur. Sic lib. 6. de benef. cap. 16. *Quantum nobis præſtat, qui labentem domum ſuſcipit, & agentem ex imo rimas inſulam incredibili arte ſuſpendit.* Vbi obiter adnotabis illud SVSCIPIT, non eſſe immutandum, vt rectè Gruterus vindicat; ſed non rectè interpretatur dum ait, notum eſſe, quid ſignificet ijs, qui norunt, quid ſit propriè ſuſcipere liberos, hoc enim eſt liberos à terra ſublatos ſuſcipere in ſinus; illud autem de ædificijs multum diuerſum. Eſt enim excipere minantia ædificia fulcris illis, quæ diximus, antequam cadant: vt Hiſpani dicunt TOMAR VNA PALED CON PVNTALES. Id verò, quod additur INSVLAM INCREDIBILI ARTE SVSPENDIT, ſignificat vt partem domus labentis firmius reficiat, & ne periculum ab alia parte latens occultetur, totam domum trabibus ſuſcipit, & ſuſpendit, quam inſulam vocat more priſco; nam quamuis propriè inſulæ dicantur, quæ non iunguntur communibus parietibus cum vicinis, à ſimilitudine inſularum quæ in aqua ſunt: vnde lux Suetonio in Nerone. cap. 44. nihilominus tamen pro quacumque domo ſumitur illud nomen, vt poteris notare in ſuprà dicto loco Senecæ, quam prius domum ſimpliciter appellat, deinde inſulam vocat. Quâ de causâ Feſtus, *Inſulæ* (inquit) *dictæ propriè* (ſic enim lego, non propriæ) *quæ non iunguntur communibus parietibus cum vicinis.* Dixit PROPRIE, eo quod, non propriè, & ampliata ſignificatione pro quacumque domo ſumitur illud nomen. idem probo ex Vlpiani verbis, l. ſi ſolutum. §. ſolutam. ff. de pignoratitia actione. *Non enim* (inquit) *credibile eſt hoc conueniſſe, vt ad vniuerſam penſionem inſulæ friuola mea tenerentur, creditur autem tacitè, & cum domino ædium hoc conueniſſe, vt non pactio cœnacularij proficiat domino, ſed ſua propria.* Inſulam appellat, quamcumque domum, nam hoc ius non ſtatuitur ſolum de inſulis propriè dictis, ſed de quacumque domo; ideò ſubiungit ſtatim, *Cùm domino ædium*, ita vt inſula idem ſit, ac ædes. eâdem acceptione ſumitur in

epigrammate 37. lib. 4. de Afro glorioſo diuite,

Et inſulis, fundiſque tricies ſolum.

Inſulis dixit pro domibus quas locabat. Non enim eſt conſentaneum omnia huius vrbana prædia inſulas eſſe. Et Petronius in Satyr. *Vos me hercules ne mercedem cellæ daretis, fugere nocte in publicum voluiſtis? ſed non impunè. Iam enim faxo ſciatis non viduæ hanc inſulam eſſe, ſed Marci Manutij.* Et paulo inferius. *Interim coctores inſulariique mulcant excluſum.* Sed redeo ad ſuſpenſionem ædium vnde digreſſus fui. Idem Seneca Natural. quæſt. lib. 6. cap. 1. *Et quemadmodum in vrbibus magnis, nunc hæc domus, nunc illa ſuſpenditur: ita in hoc orbe terrarum, nunc hæc pars facit vitium, nunc illa.* Et Cicer. in Topicis, vbi de efficientibus loquitur. *Omnibus* (inquit) *eſt ius parietem directum ad parietem communem adiungere, vel ſolidum, vel fornicatum. At ſi quis in pariete communi demoliendo damni infecti promiſerit, non debebit præſtare quod fornix vitii fecerit. Non enim eius vitio, qui demolitus eſt, damnum factum eſt, ſed eius operis vitio, quod ita ædificatum eſt, vt ſuſpendi non poſſit.* Ab eadem mente in balneis, *ſuſpenſuræ* vocabantur, vbi caldaria collocabantur ad calefaciendum, quod ſupra hypocauſtum eſſent fornicato opere ædificatæ. de quibus Vitruuius lib. 5. cap. 10. ab ijs ducebantur tribuli parietibus impreſſi per quos in alia loca infundebatur vapor. Vnde Seneca epiſt. Quis dubitare. 90. *Quædam noſtra demum prodiſſe memoria ſcimus, vt ſpeculariorum vſum perlucente teſta, clarum tranſmittentium lumen, vt ſuſpenſuras balneorum, & impreſſos parietibus tubos, per quos circumfunderetur calor, qui ima ſimul & ſumma foueret æqualiter.* Et alia item non manufacta, ſed naturâ conſtantia, vt moles montium excauatæ ſubtus, ſuſpendi dicuntur. Idem Seneca epiſt. 41. *Etſi quis ſpecus ſaxis penitus exeſis montem ſuſpenderit, non manufactus, ſed naturalibus cauſſis in tantam laxitatem excauatus, animum tuum quadam religionis ſuſpicione percutiet.* Virgilius etiam lib. 4. Georgicωn verſ. 374. cum excauatum, & ſecretum locum ex pumice, quæ cauæ fiunt, vt dixit eodem lib. verſ. 44.

Pumicibuſque cauis, exeſæque arboris antro.

Voluit dicere, hæc ita ſcripſit,

Poſtquàm eſt in thalami pendentia pumice tecta Peruentum ——

Hæc non latuêre Garſiæ Laſſo, politiſſimi ingenij Poëtæ, qui ecloga 2. ſub perſona Albani ita ſcriptum reliquit.

Llegue a vn barranco de muy gran altuera,
Luego mis ojos le reconocieron:
Que pende ſobre el agua, i ſu cimiento,
Las ondas poco à poco le comieron.

Penſiles etiam horti ideò dicti, quia columnis ſuſpenſi nutabant.

6 Omnis Cæsareo *cedat labor amphitheatro,* &c.] Cum eſſet nullum amphitheatrum à præteritis Cæſaribus extructum, communi nomine Titi amphitheatrum indicat Poëta. Labor autem hoc loco opus ſignificat architecturæ diuerſum à labore Poëtarum, de quo ſupra.

AD EPIGR. II.

VEſpaſiani & Titi A A. beneficentiam laudat hoc epigrammate, qui inſanas Neronis ſubſtructiones demoliti, damna vrbis liberalitate ſua compenſarunt, domum illam auream, quam Nero fecerat à Palatio Eſquilias vſque vrbi reſtituentes, & in publica ædificia commutantes: de qua domo Tranq. in Nerone, cap. 31. & idem cap. 39. epigramma contumelioſum, quo notatus Nero ob hanc domum adducit. Sed hæc vulgatiſſima.

1 HIC VBI *ſidereus propius videt aſtra Coloſſus.*] Bonam præſtitit Raderus in hoc epigrammate diligentiam, de regionibus vrbis, de Coloſſis & præcipuè de hoc multa congetens, quem vide. Benè Marcilius ſidereum Coloſſum dici, quòd Noſter ſidereum Deum appellet Solem, epi. 60. lib. 12.

Magnaque ſiderei vidimus ora Dei.

Et hic Coloſſus effigies Solis.

2 ET CRESCVNT *mediâ pegmata celſa viâ.*] Surgunt. Virgilius in Ceiri, *Non minus illa tamen reuehi quod mœnia creſcant.*

Velut in 1. Æneid. ſurgunt.

O fortunati, quorum iam mœnia ſurgunt.

Ouid. epiſt. Didon.

—— nec te creſcentia tangunt Mœnia.——

Nam creſcunt ædificia cùm eriguntur. Hoc autem moneo, vt videas hoc nomine deceptos eſſe, qui hæc pegmata temporaria exiſtimarunt, quod ſcenica illa verſatilibus machinis ſubitò erigerentur.

3 VELOCIA *munera thermas.*] Quàm multa celeritate hæ thermæ fuerint conſummatæ, docet Suetonius in Tito, cap. 7. Accedit autem hoc ad magnificentiam publicorum ædificiorum, quæ populo muneri dantur, vt ſummâ velocitate properantur. Laudat Plinius iunior ob hanc cauſam Traianum ſuum in Panegyrico, his verbis: *At quàm magnificus in publicanos? hinc porticus, inde delubra occultâ celeritate properantur, vt non conſummata, ſed tantùm commutata videantur.* Quo loco nota, *occultâ celeritate properari*, nil aliud eſſe quàm non animaduerſâ, ita vt inopinatò iam ſtructa hæc ædificia veluti apparerent hominibus. Eâdem dicendi formulâ dixit Horatius lib. 1. carm. od. 12.

Creſcit occulto velut arbor æuo, Fama Marcelli.——

Sed vltima verba ſubobſcura ſunt, *vt non conſummata, ſed tantùm commutata videantur*. Quæ interpretatur Catanæus *conſumata, id eſt, perfecta ab ipſis fundamentis. Commutata, id eſt, reparata, refecta, quod celerius fit.* Lipſius ſuo more Latinius & breuius eandem ſententiam ſequitur. *Conſummata* (inquit) *noua ſtructione, commutata reparatione.* Sed cæcutit vterque. Quis enim dixiſſet commutare ædificia pro reparare? Acutior ſenſus Declamatoris Plinij eſt, & ὑπερβολικῶς aucta celeritas ædificandi. Non enim, inquit, conſummata videntur ædificia, ſed tantùm loco mutata, id eſt

quæ aliis locis ſtructa fuiſſent & perfecta, ſuis euulſa ſedibus temporis momento tranſlata Romam. Nam aliquando factum narratur à Murena, Varrone Ædilibus à Lacedæmone vſque, exciſum è lateritiis parietibus opus tectorium propter excellentiam picturæ ligneiſque formis incluſum, Romam ad ſpectandum deportatum. Quod narrat Plin. lib.35. cap.14.

4 DELICIÆ POPVLI.] Delicias facit hoc loco omnibus Marcilius; & ſe egregiè ridendum propinat, dum delicias ſpectacula interpretatur. Quid enim commune habent ædificia publica cum ſpectaculis? Aut quando Nero domi ſuæ ſibi vni, excluſo populo, edidit ſpectacula? Verus ſenſus, quem inconſtanter Raderus attingit, eſt. Quæ loca ad delicias priuatas Neronis fuerant comparata, eadem nunc facta publica Cæſaris benignitate, deliciis populi ſeruiunt: Plinius iunior inſanas illas Neronis ſubſtructiones eleganter ſuggillat, à contrario laudans Trajanum in Panegyrico. *Non enim*, inquit, *exturbatis prioribus dominis omne ſtagnum, omne lacum, omnem etiam ſaltum immensâ poſſeſſione circumuenis, nec vnius oculis flumina, fontes, maria deſeruiunt* (& paucis interjectis) *quæ priores Principes occupabant, non vt ipſi fruerentur, ſed ne quis alius.*

AD EPIGR. III.

Hoc epigramma mirabilem exterarum gentium ad vrbem, ſpectandorum ludorum cupiditate, confluxum deſcribit, & acclamationem continet, qua Cæſar vno ore Pater Patriæ appellatur in Amphitheatro. Sunt pænè omnia diligenter ab interpretibus explicata. Sed ne te in aliquibus decipiant hæc accipe.

1 ET QVI PRIMA BIBIT.] Non loquitur de fontibus Nili, nam veteribus numquam fuêre deprehenſi; ſed de extremo loco vbi primùm fluere deprehenditur Nilus, quo vlterius progredi haud poterant. Luſitanorum nauigatio auorum noſtrorum memoriâ Nili caput inuenit, & veram cauſam inundationis eius. Lege Ioannem Barrerium doctiſſimum Luſitanum in ſuis Decadibus, & ſic accipe prima flumina deprehenſi Nili. Nec habet locum aliquorum ſententia qui exiſtimant, per adulationem dictum à Martiale, quod glorioſum exiſtimauerit Tito vel Domitiano inuentos eſſe ſuis temporibus hos fontes: nam procul dubio non prima flumina, ſed fontes ipſos nominaſſet, & forte ſacrum Nili caput metu Phaëthontei incendij latens exeruiſſet ipſe ſpectandum in Amphitheatro.

2 CRINIBVS *in nodum tortis venêre Sicambri.*] De Sicambrorum tortis crinibus communis locus: ſed non communis correctio ex eorum more apud Iuuenal. Saty. 4. verſ. 147. vbi legitur,

Tamquam de Chatis aliquid toruiſque Sicambris.

Reponendum, *Tortis.* adiuuat mſ. quem apud me ſeruo, qui ſic habet.

3 VOX *diuerſa ſonat: populorum eſt vox tamen vna.*] Elegans dicendi

modus. cum tot nationes idem acclamare linguis diuerſis ſignificet. Garſias noſter Laſſus imitatus fuit Poetam dum eclogâ. 2. ſub perſona Nemoroſi, his verbis,

Caſar con zelo pio, y con valiente
Animo, aquella gente deſpreciaua:
La ſuya conuocaua, i en vn punto
Vieras vn campo junto de naciones
Diuerſas i opiniones, mas de vn zelo.

AD EPIGR. IIII.

LAudat Titum, qui delatores vrbe exegerat: Eſſe autem Titum ex ſubiectis intelliges, quamuis Domitianus etiam idem præſtiterit, vt Suetonius docet in eius vitâ, cap. 9. & Traianus vt C. Plin. in Panegyrico. *At tu Caſar, quam pulchrum ſpectaculum pro illo nobis execrabili* (Neronis) *reddidiſti? Vidimus delatorum agmen inductum quaſi graſſatorum, quaſi latronum*, &c.

1 TRADVCTA *eſt Getulis.*] Notæ Chiliades emendationum, vt legatur *Tradita Getulis: tradita eſt Geticis; Gyaris & traducta*, & alia multa. verè meo & Raderi iudicio Lipſius in notis ad 2. lib. ſuum de Cruce, cap. 11. *Traducta eſt titulis, nec cepit arena nocentes.*

Quòd traducti ſint delatores præcedentibus, vel appenſis collo titulis, vt ceteri damnatorum, & ſic interpretor. Traducta eſt hæc turba per Amphitheatri arenam: Eratque adeo ingens turba vt arena eam non caperet. Vbi nota huius verbi *traducere* reconditam, & à multis ignoratam ſignificationem, ex cuius explicatione effulget fax ad multas tenebras diſcutiendas. Eſt enim *traducere* damnatum aliquem Populo ſpectandum, ignominiæ causâ, exhibere. Hiſpanè *ſacar à la verguença.* Hic locus manifeſtus. *Traducta eſt*, id eſt, per arenam ignominiæ causâ ducta. Nunc vide Suetonij locum de hac eadem re in Tito, cap. 8. *Hos* (delatores) *aſſiduè in foro, flagellis ac fuſtibus caſos, ac nouiſſimè traductos per Amphitheatri arenam: partim ſubijci in ſeruos, aut venire imperauit: partim in aſperrima inſularum auehi.* Antiquior Suetonio Seneca accipiat lucem Epiſt. 109. de Attalo. *Cùm cœperat* (inquit) *voluptates noſtras traducere, laudare caſtum corpus, ſobriam menſam*, &c. vbi *traducere* eleganti metaphora ita reprehendere ſignificat, vt turpitudinem noſtrarum voluptatum tanquam in pompam duceret populo exſibilandam. Et Petronius in Satyrico, vbi Quartilla iuuenes rogauit, ne quod in Sacello Priapi viderant vulgarent. Sic inquit, *Protendo igitur ad genua veſtra ſupinas manus petoque & oro, ne nocturnas Religiones iocum riſumque faciatis, neve traducere velitis tot annorum ſecreta, quæ vix nulli homines nouerunt.* id eſt, ne manifeſta faciatis ſecreta & in pompam palam irridenda ducatis. Ab eadem mente intelligendus hic noſter numquam antea intellectus, lib. 3. epig. 74.

Deſine ſi pudor eſt miſeram traducere caluam.

Id eſt,

Id eſt, tuis medicaminibus ridendam exhibere, & lib. 1. epig. 54.

Vna eſt in noſtris tua Fidentine libellis
Pagina, ſed certâ domini ſignata figurâ;
Quæ tua traducis manifeſto carmina furto:

Id eſt, damnat publicâ plagij ignominiâ. & perſpicuè magis hoc intelliges ex epig. 77. lib. 6.

Rideris, multoque magis traduceris, Afer,
Quàm nudus medio ſi ſpatiere foro.

Vbi iam non μυκτηρικῶς, ſed κωμῳδικῶς *traduceris*, id eſt, ignominiæ causâ per publica loca traheris, vt trahi videreris ſi nudus obambulares per forum. Hoc Græci ſignificanter παραδειγματίζειν vocant, quod in exemplum damnati traducantur. Sic D. Mathæus cap. 1. ſacri Euangelij de Ioſepho, Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι: vbi vulgata editio verè, vt omnia, interpretatur. *Ioſeph autem vir eius cùm eſſet iuſtus, & nollet eam traducere*, id eſt, publicæ ignominiæ exponere. Quod diſerte ſequentia verba declarant, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν, *voluit occultè dimittere eam*. Illud enim λάθρα opponitur τῷ παραδειγματίζειν *traducere*, quæ publica erat ignominia & infamia toti vrbi manifeſta, vt Propert. lib. 2. eleg. 15.

Nec ſic per totam infamis traducerer vrbem.

Sic Iuuenalis Satyra 7. verſ. 16.

Altera quos nudo traducit Gallia talo.

Et Sat. 8. verſ. 16.

Si tenerum attritus Catinenſi pumice lumbum,
Squallentes traducit auos. ——

Et Sat. 11. verſ. 30.

——*nec enim loricam poſcit Achillis*
Therſites, in qua ſe traducebat Vlyſſes.

Quibus omnibus locis doctus vir Ioannes Britannicus Iuuenalis interpres, verè *traducere* ridendum exhibere interpretatur, & Martialem adducit teſtem in locis à me ſcriptis: ſed hanc puram putam verbi vim non aſſequitur. de Titulis vel præconio, apud Iureconſultos mentio. Vide quæ congeſſêre Cujacius obſeruationum lib. 8. cap. 7. & lib. 13. cap. 3. Ræuardus lib. 5. variorum. cap. 7. & Fornerius rerum quotidianarum lib. 1. cap. 12.

2 NEC *cepit arena nocentes*] Tantus erat delatorum numerus, vt cùm traducerentur per arenam, vix arena ipſa Amphitheatri capaciſſima capere eos poſſet. Huic ſimile delatorum ſpectaculum pulcherrima deſcriptione C. Plin. in Panegyrico Trajano dicto depingit, & eorum multitudinem innuit, cùm agmen appellat. *Vidimus*, inquit, *delatorum agmen inductum*: Et paulò inferius *Claſſem* vocat *delatorum permiſſam omnibus ventis.*

AD EPIGR. V.

LEmma huius epigrammatis fuerat *de Paſiphaë* vt infra *de Laureolo*, *de Dædalo*, *de Leandro*, &c.

In his ſpectaculis nihil inrentandum relinquebatur quo popellus poſſet deleniri, & priſcas fabulas agebant in arena: Sed ita, vt, quæ in ſcæna ab ſpectatorum oculis tollebantur, indigna eorum adſpectu, & digna geri intus, veluti cædes, vt Criticus Horatius in Arte præcepit.

Nec pueros coram populo Medea trucidet,
Aut humana palam coquat exta nefarius Atreus.

Hîc in arena repræſentabatur populo agentibus damnatis. Hoc igitur epigramma nefandum Paſiphaës cum tauro concubitum deſcribit, in arena his amphitheatralibus ludis à Domitiano editum pro ſpectaculo. Obſtupeſces fortaſſe rei incredibili fœditate: ſed ad Imperatorem fœdiſſimum, ad corruptiſſimos miſerandi illius ſeculi mores oculos conuerte, deſines mirari. Lege autem ad hanc rem me authore Apuleium lib. 10. Metam. qui ſcenicos hoſce ludos graphicè deſcribit, & ſe in Aſino latentem deſtinatum in theatro ad damnatæ mulieris concubitum narrat. Vbi multa de hoc priſco more non vulgaria diſces.

1 IVNCTAM *Paſiphaën.*] Poſt nomen *tauro* appone Periodi notam, quod ibi abſoluatur ſententia. Eſt autem Apoſtrophe ad ſpectatores vel Lectores, quaſi dicat: Vos qui lectis veteribus Poëtis fabuloſum omnino concubitum illum exiſtimabatis, & omnino ab his confictum, nec poſſe fœminam tauro coniungi, Credite iunctam fuiſſe verè Paſiphaën tauro: Nos enim id vidimus fieri poſſe, cùm in arena damnata fœmina taurum receperit. Quo facto quæ fabula priſca fuit veræ hiſtoriæ fidem accepit. Eſt igitur ordo, Credite ſpectatores Paſiphaën iunctam fuiſſe tauro Dictæo. ſimile ſpectaculum iam præbuerat Nero. Suetonius in eius vita, cap. 12. *Inter Pyrrhicarum argumenta taurus Paſiphaën ligneo iuuencæ ſimulacbro abditam iniit, vt multi ſpectantium crediderunt.*

2 NEC *ſe miretur.*] Id eſt, nec ſibi nimium placeat quod iudicio ſuo ingenioſior noſtris temporibus fuerit: nam ea omnia quæ priſci cogitatione ſola finxerunt, noſtro opere reapſe acta exhibuerunt in arena tua.

AD EPIGR. VI.

LAudat Cæſaris venationes, eaſque ceteris omnibus præfert hoc nomine, quòd quæ in fabulis Herculi omnium mortalium fortiſſimo tribuuntur, ea in his venationibus feminæ tranſegerint.

1 BELLIGER, *&c.*] In venationibus ferarum quibus frequenter præclaræ illæ belluæ, leones, vrſi, & aliæ venabulis tranſuerberantur, quò gratius eſſet populo ſpectaculum, ſolebant venatores Deorum habitum induere, & præferre nomen, vt in aliis ſcenicis ludis. Diſces ex Apuleio loco à me ſuperiùs adducto. Adde eloquentiſſimum Arno-

bium extremo lib. 4. contra gentes, qui Deorum cultores reprehendit, quòd Venerem Dindymenen, Herculem, ipſumque Iouem, & ceteros Deos, tùm ſaltantes, tùm iocularibus cauillationibus petitos, & irriſos inducerent in theatra. Notatus item & fabulis iactatus Auguſtus teſte Suetonio cap. 70. quod Deorum habitum in cœnam conuiuiis duodecim induiſſet. *Cœna quoque* (inquit) *eius ſecretior in fabulis fuit, quæ vulgò δωδεκάθεος vocabatur: in qua Deorum Dearumque habitu diſcubuiſſe conuiuas, & ipſum pro Apolline ornatum*, &c. vbi obiter morem tibi antiquum oſtendam. Vt intelligas vim illius verbi *ſecretior.* Nam veteribus cœnæ luxurioſiores ſecretò parabantur, & in intima domus parte. Virgil. 1. Æneid.

> *At domus interior regali ſplendida luxu Inſtruitur.*——

Et Catullus in nuptiis Pelei,

> *Ipſius at ſedes, quacumque opulenta receſſit*
> *Regia, fulgenti ſplendent auro atque argento;*
> *Candet ebur ſoliјs, collucent pocula menſis,*
> *Tota domus gaudet regali ſplendida gaza.*

Sed heus tu,

> *Quiſquis eris; paulùm à turba ſeductior, audi:*

ſecretò tibi locum Iuuenalis à nemine adhuc intellectum, ſuauiſſimum epulum, exhibebo, Sat. 1. verſ. 95.

> ——*quis fercula ſeptem Secretò cœnauit auus.*——

Non notat ſui temporis luxuriam eo nomine, quòd ſeptem fercula ſecretò cœnarent: id enim, ſi eius temporis mores inſpicias, ſobrium eſſet. Legimus apud alios inſanam conuiuandi luxuriam, quæ Iuuenali notiſſima: ſed acutum eſt argumentum à maiori, vt aiunt. Aui noſtri quando ſecretò cœnabant, quò hominum oculos vitarent, ne luxurioſi audirent, nunquam ita ſplendidi fuerunt, vt ſeptem cœnarent fercula: Vos, non ſecretò, ſed publicè innumera fercula cœnatis. Illud autem Catonis de tribus ferculis in atriis appoſitis vulgatiſſimum eſt, & ſi velis, adiunge Lampridium in Adriano. *Cibis* (inquit) *etiam caſtrenſibus in propatulo libenter vtens.* & idem in Alexandro, *apertis papilionibus prandit atque cœnauit.* Domitiani ergo tempore non ſolum viri, ſed etiam adulandi ſtudio, fœminæ, & quod mirum magis, matronæ, in arenam deſcendebant, munus hoc viris præripientes. Vulgatum illud Iuuenal. Satyr. 1. ——*Mania Thuſcum*

> *Figat aprum, & nuda teneat venabula dextra.*

Suetonius in Domitiano cap. 4. non virorum modò, ſed & fœminarum pugnas edidiſſe eum, ſcribit. Martis nomine hoc loco, vel Synecdochικῶς ſæuos, & armatos viros contra ferarum, in venatione, impetum intelligit, & eodem tropo armatas fœminas, vel venatores Martis habitum & venatrices Veneris armatæ ſpeciem præ ſe ferentes. Veneris autem & non Dianæ, ſimilitudinem referebant, quò mirabilius

B ij

ſpectaculum eſſet,ſi præſtaretur ab iis ſub Veneris formâ, quod à Venere non poterat expectari. Eſt enim amplificatio à minori. Martem enim ſæuire, minus eſt quàm ſæuire Venerem ipſam,quæ *Martis ſoleret cohibere manus.*

AD EPIGR. VII.

LEmma, non *de pœna Laureoli*, ſed *de fabula Laureoli* eſſet ſcribendum. Iam ſuperiori Epigrammate monuimus damnatos in Amphitheatrum ad agendas fabulas introductos. Ibi variis ſuppliciis afficiebantur, & verè lacerabantur, non fictis,vt in hiſtrionia, cædibus, ſed veris. Tertull. in Apologetico id docet. Hoc epigrammate deſcribitur cuiuſdam damnati miſeranda dilaniatio,qui Laureolum egit. Eſt autem Laureolus Næuij Poëtæ, vbi Laureolus quidam in crucem agi fingebatur, vt teſtatur Agellius. Hic autem Laureolus fictus,cuius nefaria crimina hoc epigrammate notantur, Vrſo Caledonio cruci ſuffixus objectus fuerat. Vulgatus autem hic crudeliſſimus mos ex Euſebio lib. 5. de præparat. Euangelica, & Tertulliano de pudicitia. Legendus etiam doctiſſimus Lipſius libris de Cruce.

1 TEMPLA *vel arcano demens ſpoliauerat auro.*] Notiſſimum eſt antiqua templa auro ornari ſolere, vel ex Suetonio. Auguſt. cap. 30. Vaſaque dedicari ad vſum ſacrorum aurea, Perſius Sat. 2. verſ. 68.

——at vos

Dicite Pontifices in ſancto quid facit aurum;

Arcanum igitur aurum poteris interpretari, aurum quod ad ſacrorum vſum in adytis templi cuſtodiebatur. Sed probabilius multò exiſtimo arcanum aurum dici priuatum aurum in templis, cuſtodiæ cauſâ, à ciuibus depoſitum. Hoc enim mihi ſonat *arcanum*, id eſt, reconditum ad arcendos fures. Solebant namque veteres in templis priuatam pecuniam deponere. Indicat hoc Romanum ærarium in Saturni æde conſtitutum : & Herodianus deſcribens incendium quo Pacis templum abſumptum eſt his verbis ex interpretatione Angeli Politiani. *Idem templorum omnium opulentiſſimum, egregieque munitum multoque ornatum auro & argento. Quippe vniuerſi ferme ſuas illuc diuitias quaſi in theſaurum congerebant. Ideoque per noctem debacchatus ignis multos ex opulentis egenos reddidit. Quapropter communem quidem iacturam publicè omnes, ſuam autem quique priuatim deplorabant.* & apud IC. in L. ſi quæ ſunt. 5. ff. famil. herciſcund. iubentur cautiones hereditariæ, quando ex iiſdem partibus multi hæredes ſunt, nec inter eos conueniat apud quem potius eſſe debeant, in æde ſacra deponi. & in L. 1. §. apud Iulianum. 37. ff. Depoſiti, vel contrà, præcipitur, vt hæreditas in *aliqua ade*, id eſt, templo *deponatur, quando duo heredes de ea contendunt.* Ab hoc more tractum eſt apud Rhetores commune definitiui ſtatus exemplum, quod adducit Hermogenes lib. de Statibus, his verbis. *Vt priuatas pecunias ex loco ſacro aliquis ſurripuit, cùm iubeat lex furem duplo condemnari, ſacrilegus verò reus ſit*

capitis. Hic vt ſacrilegus fuerit accuſatur, ille ſe furem eſſe contendit. Quam
controuerſiam dirimit Cicero lib. 2. de legib. ſic ſcribens. *Sacrilego pœ-
na eſt, neque ei ſoli, qui ſacrum abſtulerit, ſed etiam ei, qui ſacro commendatum.
Quod & nunc multis fit in fanis. Alexander in Cilicia depoſuiſſe apud Solos in de-
lubro pecuniam dicitur,* & Athenienſis Cliſthenes Iunoni Samiæ ciuis egre-
gius, cum rebus timeret ſuis filiarum dotes credidit. Et Epheſios Dia-
næ templo pecunias depoſuiſſe etiam teſtatur Dio Chryſoſtomus, ora-
tione Rhodiacâ 31. Cuius verba ex interpretatione Thomæ Naogeor-
gi hæc ſunt, *Noſtis haud dubiè Epheſios, apud quos multæ ſunt pecuniæ, partim
priuatorum reconditæ in Dianæ templo, non ſolum Epheſiorum, ſed & hoſpitum,
& hominum vndecumque gentium, partim & populorum regumque (deponunt au-
tem omnes eò ſecuritatis gratia,* &c.) Annibal item hoc depoſito in cōmen-
tum vſus fuit ad decipiendos Cretenſes, vt ait Trogus Pompeius in epi-
tome Iuſtini, lib. XXXII. in fine. *Admonitus* (Annibal) *à rege* (Antio-
cho) *in fugam verſus Cretam defertur: Ibi cum diu quietam vitam egiſſet, inui-
dioſumque ſe propter nimias opes videret, amphoras plumbo repletas in templo Dia-
næ, quaſi fortunæ ſuæ præſidia, deponit: atque ideo nihil de illo ſolicita ciuitate,
quoniam velut pignus opes eius tenebat, ad Pruſiam contendit, auro ſuo in Statuis,
quas ſecum portabat infuſo, ne conſpectæ opes vitæ nocerent.* In iudiciis etiam
id vſuveniebat; deponebant enim litigatores apud Pontificem certam
pecuniæ ſummam pro litis qualitate; quam pecuniam, quôd in ſacro
reponeretur, Sacramentum vocabant: author M. Varro lib. 4. de ling.
Lat. in fine: *Ea*, inquit, *pecunia, quæ in iudicium venit in litibus, Sacramen-
tum à ſacro. Qui petebat, & qui infitiabatur, de alijs rebus vterque quingentos æris
ad Pontificem deponebant: de alijs rebus item certo alio legitimo numero aſſium.
Qui iudicio vicerat ſuum ſacramentum à ſacro auferebat, victi ad ærarium redibant.*
Hinc formulæ forenſes Sacramento contendere, certare, prouocare
alium, frequentiſſimè apud Ciceronem, & V. M. lib. 7. cap. 8. §. 2. Ad-
de quod more Romano tabulæ omnes pactionum, fœderum, con-
tractuum & teſtamentorum in delubris Deorum ſolebant cuſtodiri,
Æditui fidei commendatæ vt in l. 3. ff. de tabul. exhibend. Vlpianus.
Si cuſtodiam teſtamenti Aedituus ſuſcepit. & Papinianus in l. cum pater. 77.
§. donationis 26. de legat. 2. *Donationis prædiorum epiſtolam, ignorante
filio, mater in æde ſacra verbis fideicommiſſi non ſubnixam, depoſuit, & literas tales
ad æditunm miſit; inſtrumentum voluntatis meæ poſt mortem meam filio meo tradi
volo.* Sed maior fiducia erat in virgines Veſtales, quæ ſacerdotes cete-
ros dignitate, & authoritate ſuperabant, adeò vt Imperatores ipſi te-
ſtamenta ſua ipſis commendarent: Maximæ Virgini, præcipue, quæ re-
liquis præerat. Suetonius in Iulio cap. 83. *Poſtulante ergo L. Piſone ſocero
teſtamentum eius aperitur, recitaturque in Antonij domo, quod Idibus Septembris
proximis in Lauicano ſuo fecerat, demandaueratque Virgini Veſtali Maximæ.* & in
Auguſto, cap. 101. *teſtamentum L. Planco. C. Silio Coſſ. tertio Non. April. ante
annum & quatuor menſes quàm decederet, factum, ab eo, ac duobus codicibus*

partim ipſius, partim libertorum Polybij, & Hilarionis manu ſcriptum, depoſitumque apud ſex Virgines Veſtales, cum tribus ſignatis æquè voluminibus, protulerunt. Quod idem C. Tacitus lib. 1. Annal. teſtatur: *Nihil*, inquit, *primo Senatus die agi paſſus niſi de ſupremis Auguſti, cuius teſtamentum illatum per Virgines Veſtæ, Tiberium & Liuiam hæredes habuit.* Et Plutarchus Marci Antonij IIIviri teſtamentum depoſitum apud Veſtales ſcribit.

AD EPIGR. VIII.

Eiuſdem eſt cum ſuperiore argumenti. Hic enim damnatus nomen, & pennas Dædali coactus eſt induere, & ſe velut volaturus ex aliquo ſuperiori loco demittere, & cùm cecidiſſet accurrente Lucano vrſo laceratus eſt. Simile apud Sueton. in Nerone cap. 12. de volatu Icari. *Icarus primo ſtatim conatu iuxta cubiculum eius decidit, ipſumque cruore reſperſit.* Ludit in ambiguo Poëta cùm in Dædalum fictum inſultat, quòd tanquam verus Dædalus ſuas pennas habe[illegible]

AD EPIGR. IX.

Hoc Epigramma idem continet, ac inferius 22. Rhinocerotem tardè irritatum, & præter ſpem in arenæ beſtias irruentem, iactantemque taurum in ſublime, vt taurus iactabat pilas. tantò fortior tauro, quantò taurus fortior pilis. De irritatione ad illud dicemus. Hoc idem epigramma facit cum epigr. 53. lib. 14. vbi Martialis ait, hunc rhinocerota cui pila taurus erat, eundem fuiſſe, ac ille, qui ſpectatus fuit in arena Domitiani.

AD EPIGR. X.

Vndequaque arripit occaſionem Cæſaris laudandi. Euenerat fortè vt leo Magiſtrum occidiſſet: Leonem protinus vel necauit, vel iuſſit necari Domitianus. Laudat eum à iuſtitia, & argumento à minori docet, quantam ſeruari velit ab hominibus, cùm ſæuitiam in brutis vindicet. Simile epigramma de noxio leone eſt 75. libr. 2. Ego hunc leonem exiſtimo à Domitiano occiſo, qui ſolebat venabulo huiuſmodi feras transverberare, vt conſtat ex epigr. 55. lib. 8. vbi ab eo leonem venabulo occiſum eſſe narratur, vel ſagittis configebat, vt conſtat ex Suetonio in eius vita cap. 19. *Armorum*, inquit, *nullo, ſagittarum vel præcipuo ſtudio tenebatur. Centenas varij generis feras ſæpe in Albano ſeceſſu conficientem ſpectauêre plerique, atque etiam ex induſtriâ ita quarundam capita figentem, vt duobus ictibus quaſi cornua effingeret.*

1 ET QVI *non tulerat verbera.*] Sic epigrammate ſupra citato.

Verbera ſecuri ſolitus leo ferre magiſtri.

Ego hæc verbera exiſtimo ad irritandam feritatem leonis impingi à magiſtro, ſed de irritatione ferarum infra epigrammate 22.

2 QVI *iubet ingenium mitius eſſe feris.*] Hemiſtichon deſumptum ab Ouidio eleg. 10. lib. 1. vbi ſic legitur;

Sumite in exemplum pecudes ratione carentes:
Turpe erit ingenium mitius eſſe feris.

AD EPIGR. XI.

NOuum, & inauditum venationis genus deſcribit, Vrſum viſco captum more auis.

1. PRÆCEPS *ſanguinea dum ſe rotat.*] Qui poterat præceps agi vrſus in plana arena? Nam ſe rotare manifeſtum eſt ex Plin. qui lib. 8. cap. 36. ſcribit ad tegendum caput, quod ei inualidiſſimum natura dedit, vt plagas declinet in orbem volutari appoſitis anterioribus pedibus, quos manus ipſe appellat. Solue nodum notione verbi τοῦ præceps propriè appoſiti. Præceps enim à capite dicitur, vt biceps & triceps. Eſt autem præceps demiſſo capite: vnde præcipitare ῥίπτειν ἐπὶ τὴν κεφαλήν. Hiſpanè *echar cabeça à bajo.* eadem proprietate infra epigrammate 15.

Ille & præcipiti venabula condidit vrſo.

2 IMPLICITAM *viſco perdidit ille fugam.*] Elegans Metonymia, quam quilibet ignorans repoſuit implicitus. pro *fuga* intellige conatum fugiendi, & epitheton *implicitam* per metalepſin fugæ tribuitur, quod vrſo fugienti conueniebat.

3 SPLENDIDA *iam tecto ceſſent venabula ferro.*] Marcilius *recto ferro* ſcripſiſſe Martialem teſtatur, oculatus ſcilicet teſtis. Sed cùm teſtem deteſtemur, Raderus neſcio quæ inepta de coloribus comminiſcitur & detectis venabulis. Si infecta coloribus, quî *ſplendida*? Ianus Gruterus audaculus rabula *terſo* dicit ſe habere ad oram neſcio cuius Codicis, & Meliſſum quemdam legere *terto* priſca voce pro terſo. liræ, & nugæ egregiæ. Tu retine omnino *tecto ferro*, id eſt, cooperto ſacculis ſcorteis, vel lineis, vt fit, quando venabulorum nullus vſus. *Ceſſent tecto ferro*, id eſt, tegatur ferrum, & ceſſent. Huius verſus & ſequentis interpretationem accuratiſſimam lege infra epig. 23.

Vltimo verſu lege *Si captare feras*, eſtque elegans Antitheton à permutato artificio aucupis cum venatoris artificio. Si (inquit) placet captare feras aucupis arte, placeat ergo venatorem aues deprendere. & vt antithetis lepôrem agnoſcas, nota verbum captandi proprium eſſe aucupij, deprehendendi venationis. De priori nullus dubitauit: poſterioris exempla cape. Apollinaris Sidonius,

Inuentas agitare feras & fronde latentes,
Quærere, deprenſas modo claudere caſſibus arctis,
Nunc toto penetrare veru.——

Iſidorus lib. 10. Quatuor, inquit, ſunt venatorum officia, veſtigatores, indagatores, alatores, preſſores, vbi corrige prehenſores. Eodem verbo vſus eſt Ouid. in Epiſt. Phædræ,

Syluaque prendendas præbeat alta feras.

AD EPIGR. XII. XIII. XIIII.

HÆc tria epigrammata ita obuia cuique ſunt, vt nulla indigeant obſeruatione, præter ea, quæ ab interpretibus dicta: tantum obſerua vberrimam Poëtæ copiam, qui vnius argumenti occaſione de ſue, quæ

prægnans in arenam producta eſt, & icta venabulo, per vulnus peperiſſet, tria diuerſa compoſuit epigrammata.

AD EPIGR. XV.

TRibus epigrammatis in hoc opere extollit puerum Carpophorum carum Domitiano hoc loco, & 1. epigr. 23. & 27. quòd mirus eſſet excipiendis venabulo feris: Præfertque eum Herculi, quòd plures pariter feras vna productione occidiſſet, nempe bis denas, quàm Hercules toto ſuo vitæ curſu, & exantlato hoc labore non remanſerat exhauſtis viribus; ſed adhuc poterat.

1 QVANTVLA *Carpophori portio?*] Idem dictum per interrogationem, infra epigrammate 28.

Cæſaris hæc noſtri pars eſt quota?

Et epigram. 66. lib. 5.

Iſta tua Cæſar quota pars ſpectatur arenæ?

Ouid. Metamorph. lib. 9. verſ. 69.

Pars quota Lernææ ſerpens eris vnus Echidnæ.

Iuuenal. Saty. 13. verſ. 15.

Hæc quota pars ſcelerum?

Et Seneca ad Lucil. inquit. ***Et nos inter quos frequenter iſta nunciantur, quota pars ſumus?***

AD EPIGR. XVI.

MAncum lemma repone, ***De Tauro, Domitiani effigiem ex arena in cœlum tollente.***

Hæc omnia per machinamenta fieri planiſſimum eſt. Hoc autem epigrammate deſcriptio ſpectaculi cuiuſdam continetur, quo taurus qui Iouem ea ſpecie referebat, ligneus ſcilicet, Domitiani effigiem habitu Herculis, quem ipſe affectauit, vt notum omnibus eſt, in cœlum efferebatur. Nec video quid in mentem venerit Iano Douzæ, qui exiſtimauerit hoc tauro incluſum Domitianum Iouis æmulum; Herculem in cœlum ſuſtuliſſe. Hoc enim adeò abſurdum eſt, vt refutatione non egeat. Domitianus enim non æmulus Iouis ſed Herculis fuit, imò ſe maiorem Herculem voluit exiſtimari, vt conſtat epigramm. 66. lib. 9. eſſetque duriſſimum, vt rectè Raderus dicit, tantum Imperatorem machinæ incluſum manifeſto periculo ſe exponere, adeoque indigna pati.

1 NON *fuit hoc artis, ſed pietatis.*] Quaſi dicat nullo artificio aut machinamentis hoc fieri potuiſſet, ni acceſſiſſet Iouis patris in filium Alcidem pietas, adeò vt pietas ipſa artem omnem ſuperauerit. Non enim hoc fuit artis ſolius, ſed Numinis quædam vis acceſſit arti, nata à pietate.

2 CÆSARIS *atque Iouis.*] Bene Douza confert nunc ſchema iuuencos, id eſt, confert hos duos iuuencos; ſchema Iouis, & ſchema Cæſaris, id eſt, ſpeciem vtriuſque tranſmutationis. nam Taurus qui Europen vexit, ſchema Iouis fuit vehendæ Europæ; hic autem Taurus ſchema item Iouis tollendo Cæſari, ideoque dicitur ſchema Cæſaris: Sed

Marci-

Marcilij emendatio fortè magis arridebit, vt legatur,

——iuuenci Par onus vt tulerint, altius iſte tulit.

Illud autem *Stemma* Petri Colini pro quo pugnat Marcilius explodendum omnino.

3 PAR *onus vt tulerint.*] *Vt*, pro quamuis, hoc loco, vt aliis multis huius Poëtæ, & in aliis ſcriptoribus frequentiſſimè. Eſt autem conceſſio apta ad comparationem. Id eſt, fac tulerint par onus, quod reapſe non tulerunt, altius iſte tulit. Illud autem *altius* forte non intellectum, comparatur enim cum alto maris per quod vecta à Ioue Europe, & quamuis Iupiter tulerit Europen per altum, hic altius ſuſtulit Herculem, luditq. in verbis *altum*. Nam Iupiter per altum mare ibi, hic autem idem Iupiter per aëra altius ipſo mari.

AD EPIGR. XVII.

ELephantus in ſpectaculis hiſce, qui feras exagitauerat ferociter ſupplex Cæſarem adorauit: hoc numini Cæſaris tribuendum dicit. Hoc epigramma (vt Raderus ſcribit) per ſe lucet. difficultas in tertio tantùm verſu.

1 NON *facit hoc iuſſus, nulloque docente magiſtro.*] Placet ſibi nimium Marcilius huius loci acuta emendatione; iubet enim nos ſcire Val. Martialem ſcripſiſſe,

——vllove docente magiſtro.

Credamus oculato teſti, & doctori ſubtili & delicato, qui opiliones vocat eos qui vulgatam retinent lectionem, & comminiſcitur neſcio quæ de ſyllabæ ſibilo auctæ à Mario Victorino, Soſipatro Cariſio, & obuiis Poëtarum exemplis petita: Proletarios libros omnes qui *nulloque* legunt, appellans. Vellem vt primæ claſſis aliquem ſcriptum manu adduxiſſet teſtem ſuæ emendationis. Ego verò exiſtimo retinendam eſſe vulgarem ſcripturam, & mihi videor acutiſſimum Poëtæ ſenſum punctim ſentire, & deprehendere. Non, inquit, elephas facit hoc iuſſus ab aliquo magiſtro, quemadmodum Elephantes ceteri, qui magiſtrorum iuſſu barbaros Reges adorant, vel aliquid aliud præſtant. Nec facit hoc nullo magiſtro docente, id eſt, hoc aliquo docente magiſtro facit: Nam (crede mihi) numen tuum quod ille ſentit vice magiſtri fungitur, & quod ceteri faciunt mortali magiſtro ſuadente, hic docente Numine tuo præſtat. Sic intelligo, & ita diſpungo,

Non facit hoc iuſſus, nulloque docente magiſtro:
Crede mihi, numen ſentit & ille tuum.

AD EPIGR. XVIII.

LEmma aptius fuiſſet, *de Tigride cicure ad feritatem ſubitò reuerſa, viſo leone.* Sumpta occaſione à Tigride, quæ manſueta cùm eſſet, ſubitò exardeſcens in iras leonem lacerauit, ſui temporis felicitatem tangit, quò, vel ipſæ feræ manſuetudine imbelles, feritate in ſuperbos, & potentes vterentur.

C

1 Res *noua non vllis cognita temporibus.*] Adagium eſt *nouo more factum*, de quo conſule Adagiographum.

2 Postqvam *inter nos eſt, plus feritatis habet.*] Non ſentio cum iis, qui exiſtimant carpi hoc loco à Poëta Romanorum crudelitatem, inter quos ferociores reddantur feræ. Hoc enim Domitiani tempore periculoſum fuiſſet, qui crudelitatis nomine malè audiebat. Imò exiſtimo in laudem Romanorum eſſe dictum, quorum Elogium erat Virgilianum illud,

Parcere ſubiectis & debellare ſuperbos.

Sic Tigris hæc dum fuit in ſyluis non lamberet dextram ſecuri magiſtri, nec parceret minoribus animalibus, nec contra adoriretur fortiorem leonem. Nunc autem inter Romanos mutato more ſubiectis parcit, magiſtro ſcilicet, & exarmatis animalibus: debellat autem ferum ſuperbumque leonem.

AD EPIGR. XIX.

Elegans epigramma Tauri mortem depingens, ſed fortè nemini viſam. Legunt enim ferè omnes,

1 Occvbvit *tandem cornuto ardore petitus.*] Id eſt, tranſverberatus dentibus elephanti, qui quidem verè cornua ſunt Ariſtoteli. Sed hoc non ad rem. Ego exiſtimo veram eſſe antiquarum editionum ſcripturam, vt Simonis Colinæi habet editio, anno CIↃ IↃ XXVIII. & fere omnes priores. Quam etiam lectionem ſcioli quidam qui Martialem cum interpretatione Domitij nuper ediderunt inuitis Domitij manibus ab eo extorſerunt. Cum enim ipſe (potitus) edidiſſet, vt legitur in editione Veneta anni CIↃ IↃ X. & in ſuo commentario verè interpretatus eſſet: hi, quos dico, & Martialis verba & commentarium ipſum corruperunt. Legendum igitur eſt *potitus cornuto ardore*, id eſt, toto conatu cornuum ardentium niſus eſt elephantum in altum tollere, & potitus eſt cornuto ardore, id eſt, cornuum ſuorum vehementiâ ipsâ victus eſt. Nec eſt inſolens dicendi modus, ſed frequentiſſimus Plauto,

Poſtquam natus tuus potitus eſt hoſtium.

Quam locutionem imitatus eſt I. C. Papinianus in l. quod ſi filius. ff. de cap. & poſtl. reuerſis; *ex inde ſui iuris* (filius) *videtur fuiſſe ex quo pater hoſtium potitus eſt.* in quâ formulâ Grammatici docti ſubintelligunt nomen *Imperio* in ſexto caſu, vt potiri rerum. id eſt, potiri imperio rerum. Sic potitus hoſtium, id eſt, potitus hoſtium imperio, παθητικῶς, vt hic. Conniſu ergo laxatis neruis & fracta ceruice concidit, quod fieri ſolet quando tauri totis viribus molem aliquam conantur attollere. Audiui hoc Salmanticæ accidiſſe in publico ſpectaculo, vbi ferociſſimus taurus dum quadratam quandam & immenſam trabem, quæ ſolo infixa incudem fabri ferrarij ſuſtinebat, vellet ſuppoſitis cornibus attollere, tanto niſu id conatus, vt quamuis trabem ipſam euoluerit, ipſe retro fracta ceruice occubuerit. Hoc idem accidi

Martialis tauro, dum Indicam belluam tolli poſſe putaret. & hic eſt germanus huius epigrammatis ſenſus explicatus ſatis vltimo verſu.

2 DVM *facilem tolli ſic elephanta putat.*] Nam ſi cornutus ille ardor ad elephanti cornua referatur, inepta erit Martialis ratio. Quamuis enim facilis eſſet tolli elephas, poſſet taurum ferire & tranſverberare. Præterea nota dictionem illam *ſic* nullo modo ſenſui cohærere poſſe, niſi ſupradictam lectionem conſtanter retineas, quæ dictio declarat Tauri conatum elephantis in altum tollendi expreſſum ſuperius fuiſſe.

AD EPIGR. XX.

Hoc epigramma & per ſe patet, & ſatis ſuperque eſt ab interpretibus expoſitum, quo benignitatem Cæſaris extollit, qui cum ab alia populi parte Myrinus; ab alia Triumphus gladiator peteretur, vtrumque donauit.

AD EPIGR. XXI.

Hoc epigrammate ſpectaculum depingitur ex machinis & ex rebus veris compactum. Scopuli, ſylua, & feræ, hæc omnia ligna puto fuiſſe affabrè conficta: aues volantes, verè damnatus ipſe, & vrſus eum dilanians, omnia vera. Recte hoc loco Marcilius, Iulium Cæſarem Bulengerum perſtringit qui cap. 24. lib. de Venatione Circi exiſtimat ſiluam hanc mirandam, è cryptis ſubterraneis ſubitò natam fuiſſe: quod ſequitur etiam Raderus: nam ex verbis Poëtæ contrarium colligitur. Quid? quod ratio ipſa ſuadet nobis ire in alia omnia. Hoc enim ſpectaculum ad exprimendam ad viuum Orphei fabulam fuit exhibitum: in fabula Orphei non fingebantur arbores illæ è terra erumpere, ſed veras eas ſyluas eſſe, & arbores ipſas, quæ altis infixæ radicibus terræ inhærebant, vi cantus Orphei omnino euulſas, & canentem ſecutas. Vnde abſque vlla dubitatione exiſtimo ſyluam hanc ad hoc ſpectaculum paratam fuiſſe in arena, & in ipſis arborum truncis latuiſſe homines, qui dato ſigno reperent cum arboribus. Idemque dicendum de ſcopulis & feris illis. De hoc epigrammate doctiſſimus Lipſ. lib. de Amphitheat. cap. 10.

1 AFFVIT *immixtum pecudum genus omne ferarum.*] Reponit Raderus ſuo iure (loco *pecudum*) *pecori*, quod ea compoſitio clarior ei, & intellectus commodior videatur: & Ianus Gruterus probat adducto intempeſtiuè epigr. 73. lib. 9.

Sidera ſi poſſent, pecudeſque, feræque moueri.

Apage à tanta temeritate, non enim temerè deprauandi ſunt ſcriptores veteres; ſi hæc ingruit tempeſtas demerſos ſubitò ignorantiæ fluctibus experiemur. Tu retine antiquam lectionem quæ digna eſt acutiſſimo Poëta. vocat enim pecudes feras illas belluas, quod, vt pecudes paſtorem, ſic ille canentem Orpheum ſequerentur. quaſi diceret, *Affuit genus omne ferarum*, ita vt eas feras pecudes diceres: Nam in fabula Orphei non legimus domeſticos quadrupedum greges, vt oues,

boues, equos ſecutos eum fuiſſe, ſed feras ipſas: neque illud patiebatur mythologia quam explicuit Horatius in arte,

Syluestres homines ſacer interpréſque Deorum,
Cædibus & cultu fœdo deterruit Orpheus,
Dictus ob id lenire tigres rabidóſque leones.

Quid enim admirandum diuina illa Orphei vox effeciſſet, ſi greges domeſticos, opilionis & bubulci vocem ſequi aſſuetos, canentem eum ſequerentur?

2 MVLTA *pependit auis.*] Crediderim ex cacuminibus arborum ſuſpenſam fuiſſe retem tenuiſſimam: quæ volantes aues profugere vetaret; itàque viderentur in aëre ſupra canentem Orpheum ſuſpenſæ.

AD EPIGR. XXII.

Admirandum Rhinocerotis robur poſt irritationem exponit hoc epigrammate, qui tauris ipſis pro pilis vteretur.

1. SOLLICITANT *pauidi.*] Irritari & ſollicitari feras in arena vulgare omnino eſt ſtimulis, igne, flagellis, pilis, mappis, pannis rubris & aliis multis. Seneca lib. 3. de Ira cap. 30. *Taurum color rubicundus excitat,* vbi anteà legebatur *tantum*, emendauit Petrus Ciaconius, cuius codex apud me eſt ſummo in pretio, vt debent eſſe apud omnes bonos omnia viri illius, cum quo nullus ſeculi noſtri mortalis comparandus. Irritabantur Tauri pilis per ordinem in arena diſpoſitis, & numerabantur effigies illæ laneæ ſecundum locum, prima, ſecunda & tertia. & prima quæ primum impetum, & ardorem illum cornutum toleraret vilibus pannis erat confiĉta. Diſce vtrumque ex noſtro Poeta lib. 3. epigr. 43. in Candidum de ſua toga,

At me quæ paſſa eſt furias & cornua tauri,
Noluerit dici quam pila prima ſuam.

Vbi nota furias & cornua tauri ἐν διὰ δυοῖν dictum, vt augeret attritionem togæ ſuæ, quæ ad primos tauri impetus videretur fuiſſe expoſita. Sed hoc melius & ſalſius innuit acutiſſimo epigr. 86. lib. 10.

Sed qui primus erat luſor, dum floruit ætas,
Nunc poſtquam deſit ludere, prima pila eſt.

Id eſt, ita pannoſus incedit, vt prima pila eſſe videatur. Rubei autem coloris fuiſſe pannos quibus obſitæ erant pilæ colligo ex Ouid. lib. 12. metamorph. verſ. 102.

Haud ſecus exarſit, quam circo taurus aperto,
Cum ſua terribili petit irritamina cornu
Phœniceas veſtes, eluſaq; vulnera ſentit.

Irritamina vocat pilas, explicàtque eſſe Phœniceas veſtes.

2 NAMQVE *grauem gemino.*] De tota controuerſia huius verſus: Vtrum legendum ſit *Vrum*: Vtrum Rhinoceros geminum habeat cornu, omnes omnium ſententias prolixè adducunt Marcilius, & Raderus. Tu liberè iudica de iis.

AD EPIGR. XXIII.

EVndem Carpophorum laudat, quem 5. epig. 15. & 1. 17.

1 DORICA *quam certe.*] Rectè Turnebus lib. 17. cap. 7. *Dorica*, Laconica interpretatur, quod Spartani Dorienſes eſſent. Laconica verò venabula celebrata à veteribus. Sed fortè vt aliàs legitur, Norica ſcripſit Poëta. In Noricâ prouinciâ affabrè omne armorum genus cudi vulgatum eſt, & Noricoſenſes celebres Horatio Ode 16. lib.1.carm.

——quas neque Noricus Deterret enſis.——

Et in carmine ſeculari Ode 17.

Modo enſe pectus Norico recludere.

Et noſter inf. lib. 4. epigr. 55.

Sæuo Bilbilim optimam metallo,
Quæ vincis Chalybáſque Noricóſque,
Et ferro Plateam ſuo ſonantem.

2 ILLE *tulit geminos facili ceruice iuuencos.*] Verè Turnebus loco citato interpretatur *tulit*, id eſt, ſuſtulit, quicquid Marcilius reclamet. Nam quamuis abſque dubio prætulit Carpophorum Miloni Crotoniatæ, qui vnicum taurum ſuſtulit: elegantiſſimus eſt Poëtæ in verbo luſus cum à tollendi in altum ſignificatione, ad tollendi de medio ſenſum traducat hoc verbum. Germanus iocus apud malè ſalſum Poetam illum qui epigrammate Neronem Imperatorem notauerat apud Suetonium in eius vita, cap. 39.

Quis neget Aeneæ natum de ſtirpe Neronem:
Suſtulit hic matrem: ſuſtulit ille patrem.

Sed difficultatis vis in illo eſt, *facili ceruice*, vbi ceruicem omnes interpretes fregerũt, & doctiſſimus etiam Turnebus cum his. Nec te obtundam recenſendis eorum ſententiis: ego *facili ceruice* ad iuuencos ipſos refero, nec ſentio cum Turnebo ceruicem eam minimè duram & repugnantem fuiſſe; ſed quæ facile ferrum admiſerit. Id enim ſubfrigidum eſt. Vt mentem meam tibi aperiam facilius, hæc non inutilia præmittam. Primo, venabulo non eminus feriri beſtias ſolere, ſed cominus: contrà lancea vel haſta, non cominus ſed eminus. innuit noſter ſupra epigr. 11.

Splendida iam tecto ceſſent venabula ferro:
Nec volet excuſſâ lancea torta manu.

Vbi *lanceam tortam ab excuſſa manu volare*, iactum lanceæ ſignificat. Dubitas de venabulo? eximet facilè ſcrupulum epigr. 30. lib. 14. cuius lemma eſt, *venabula*,

Excipient apros, expectabúntque leones.
Intrabunt vrſos, ſit modo firma manus.

Hinc intelligendus pulcherrimus Peligni Poetæ locus, quem expende quæſo lib. 8. Metamorph. verſ. 414. vbi Meleagri de confecto apro narrat hiſtoriam,

At manus Oenidæ variat, miſſiſque duabus,
Haſta prior terra, medio ſtetit altera tergo:
Nec mora; dum ſæuit, dum corpora verſat in orbem,
Stridentemque nouo ſpumam cum ſanguine fundit,
Vulneris author adeſt, hoſtemque irritat ad iram,
Splendidaque aduerſos venabula condit in armos.

Vbi animaduerte Meleagrum ieciſſe eminus prius lanceam in aprum, & dum is ſe rotaret, & funderet ſpumam nouo ſanguine (1. tunc primum effuſo, nam in ipſo apro quem nemo antea tetigerat, nouum fuit ſanguinem effundere) adeſt author vulneris Meleager, id eſt, accedit idem ipſe qui haſtam eminus tergo eius infixerat, & arrepto venabulo accurrit ad eum cominus conficiendum, tantâ conſtantiâ, vt aduerſum aprum adoriretur: id enim ſignificat illud, *venabula condidit in armos aduerſos*: quod maioris vel audaciæ vel fortitudinis eſt, quàm ſi auerſum aprum à tergo eſſet adortus. Quid? quòd aprum ipſum irritauit ad iram pungens cum venabuli cuſpide, vt præceps ferretur in eum, & is aduerſum exciperet. Sic accipe illud,

——*hoſtémque irritat ad iram.*

Vides Meleagrum haſtâ eminus percuſſiſſe aprum: venabulo vero cominus fudiſſe? vbi differentiam perſpicuam cernis inter vtrumque telum. De venabulo ſolo expende pulcherrima verba eiuſdem Poëtæ eodem libro, verſ. 403.

Ibat in aduerſum (aprum) *proles Ixionis hoſtem*
Pirithous, valida quatiens venabula dextra:
Cui procul Aegides; O me mihi charior, inquit,
Pars animæ conſiſte meæ: licet eminus eſſe
Fortibus: Ancæo nocuit temeraria virtus.

Vbi illud, *ibat in aduerſum hoſtem*, eſt, ibat vt aduerſum aprum cominus venabulo feriret. Itaque eum admonet Theſeus, vt conſiſtat, & eminus ſit. Deinde nota hunc Carpophorum non laudari à Martiale, quòd tela eminus iaceret in feras, ſed quod eas venabulo exciperet, & cominus ſterneret: quod maioris roboris eſſet, & maioris animi: & hac de causâ hoc epigramma ex tribus, quæ ſunt de laudibus Carpophori ordirur ab eo verſu,

Dorica quam certo venabula dirigit ictu. Nam *venabula* ad pugnandum cominus ſunt, vt dixi, & *ictus* non eſt iactus, ſed vulneris inflictio, & *dirigere* eſt recte regere, non iaculari: vt ſuperiori epigr. 15. *Ille & præcipiti venabula condidit vrſo*, quod fuit excipere vrſum in ſe ruentem. Etſi omnia horum epigrammata, verba, & exempla expenderis, deprehendes facilè hunc excipere feras, non autem in eas iaculari, ideo leo huius epigrammatis fugiebat Carpophorum, quando in aliorum tela incurrit, quod cominus peteretur, & punctim feriretur à Carpophoro. Vt igitur extollat Carpophori fortitudinem, qua ceteros

beſtiarios ſuperabat cominus cum feras conficientem deſcribit: cum eminus eſſe fortibus etiam liceret, vt rectè Theſeus Pirithoo dixit loco citato, —*licet eminus eſſe Fortibus.*—

Quid igitur eſt? *facili ceruice*, inquis. cuius interpretationi tam multa apparaſti? audies. tauri qui facillimè quoquoverſum ceruicem mouent difficillimè, & periculoſè feriuntur, facilius, qui ſegnes ſunt. Quare loco ſupracitato audacia Meleagri his verbis notatur,

—*dum corpora verſat in Orbem.*

Vt igitur audaciſſimum oſtenderet Carpophorum, addidit illud epitheton iuuencis, quòd facili eſſent ceruice, id eſt, mobili, verſatili in quancumque partem, non ſtabili, directa & pertinaci, vt alibi de fronte Maſclionis epigr. 12. lib. 5.

Quod nutantia fronte pertinaci
Geſtat pondera Maſclion ſuperbus,

Et hac felicitate ceruicis ſummum poterat ſubire periculum Carpophorus. Iuratus affirmarem hoc idem ſenſiſſe Martialem.

AD EPIGR. XXIIII.

AVget admirationem naualis ſpectaculi; ſiue Titi, ſiue Domitiani, vterque enim ſpectaculum hoc edidiſſe fertur, quo aquâ per tubos in Amphitheatrum immiſsâ, naualis pugna repræſentabatur: & rurſus ſubito emiſſa, & ſiccata area exhibebantur terreſtria ſpectacula. Suetonius Tito tribuit cap. 7. & etiam Domitiano cap. 4. de vtro Poëta intelligat incertum.

1 ET *par vnda fretis: hîc modò terra fuit.*] Duplex miraculum, & quod paulo antè ſicca fuiſſet Amphitheatri area: & quòd nunc tantum aquæ influxiſſet, vt fretum referret.

2 EXPECTES *dum laxent æquora Martem.*] In aliquibus legitur *laſſent.* vt τὸ Martem referatur ad Naualem pugnam, quod non probo. Nam naualis pugna Neptuno dicabatur: Venatio Dianæ, gladiatores, Marti, & Saturno. *Laxent*, igitur, *æquora Martem* intelligo. Locum dent æquora Marti, quem nunc conſtringunt, ne in arenam prodeat. Quid? quod colligo ex Suetonio in Tito dicto cap. 7. Gladiatores poſt nauale ſpectaculum datos. Verba eius ſunt, *Dedit & nauale prælium in veteri, Naumachia, ibidem & gladiatores.*

Ex quo loco non male poſſet quis affirmare hoc nauale ſpectaculum à Tito exhibitum. Sed ego ἀπέχομαι, nam etiam in Domitiano dicto cap. 4. idem auctor nauale prælium in Amphitheatro commiſiſſe Domitianum ſcribit: & vtrumq; huic epigrammati aptari poteſt. Æquè enim mirabile eſt Naumachiam exſiccatam ſubito gladiatoribus exhibendis poſt nauale prælium: atque Amphitheatrum repletum ad Nauale ſpectaculum. E contrario prælium nauale exhibitum Florentiæ in nuptialibus feſtis Magni Hetruriæ Ducis retulit Monſauocrius. cum

enim magnates variis prælijs in area Pitiæ baſilicæ dimicaſſent, inibi laxatis quibuſdam fontium aut caſtelli alicuius tubis par vnda fretis viſa eſt, vbi mox erat terra ratibuſque *nauahs Enyo.*

5 DICES; *Hic modo pontus erat.*] Id eſt, tute fatebere aliquid iuxta mirabile, ac illud quod ego dixi, *Hic modo terra fuit.* quo credibile fier quod tu non credebas.

AD EPIGR. XXV.

LEandrum hunc ad amicam euntem ita execratus eſt Raderus Religioſus ſacerdos, vt à ſuo codice & commentario libro miſerum iuuenem amandarit. Vtilis ſanè homini honeſtas, quâ ſe grauiſſimo onere leuauit toto ſuo opere. Nam quoties aliquid ſubimpudiculum offendit, ſilentio tranſmittit. Huiuſmodi autem epigrammata apud hunc Poëtam ſubtiliora & obſcuriora ſunt. Age, vir honeſtiſſime, quî ſciebas ea eſſe inhoneſta? quod legeram, inquis. Cur legiſti vir tantæ ſanctimoniæ, & ſi legiſti cur nobis inuides eam lectionem? Ego verò pati non poſſum ſuperciliosos iſtos Cenſores qui nequitias Martialis nobis adimunt, ſibi relinquunt. Satius fuiſſet, ſanctiſſime vir, vt totum Martialem intactum reliquiſſes, ne ſcilicet puriſſimæ manus deligendis epigrammatibus & interpretandis inquinarentur. Sed te relinquamus, & interpretemur huiuſmodi epigrammata amicis noſtris, qui ſolent ſpectare Floralia. Interim ſecede Cato tertius è cœlo lapſus.

1 QVOD *nocturna tibi Leandre.*] Non ſentio cum Marcilio Leandrum hunc damnatum fuiſſe: nam periiſſet procul dubio in ea natatione. Sed natatorem qui hiſtrionice Leandrum agebat, & incolumis per commotas Amphitheatri vndas ad ripam euaſit: comparatque Domitiani clementiam cum ſæuitia Neptuni Heleſponti: namque aqua non pepercit vero Leandro, quòd eſſet Neptuni: hæc autem pepercit Leandro ficto, quod Cæſaris vnda eſſet. & finitur epigramma hoc diſticho. Sequens verò tetraſtichon aliud eſt multò diuerſum ab eo, vt rectè Marcilius notauit, quamuis non primus. Eſt autem ſequens epigramma à luxuriante Poëtæ ingenio profectum ſuperioris occaſione, qui ſibi adeò placuit illo antitheto,

Parcite dum propero, mergite dum redeo.

Vt eandem antitheſin vel potius partem eius poſteriorem repetiuerit lib. 14. epigr. 181.

Mergite me fluctus cum rediturus ero.

Nitidiſſimus autem & elegantiſſimus Hiſpanus Poëta Garſias Laſſus epigrammate quodam Hiſpanico eandem ſententiam expreſſit, quod vt laudes omne apponam,

Paſſando el mar Leandro el animoſo
En amoroſo fuego todo ardiendo,
Esforço el viento, y fueſe embraveciendo
El agua con vn impetu furioſo.

Vencido

Vencido d'el trabajo preſuroſo,
Contraſtar à las ondas no pudiendo,
I mas del bien, que alli perdia muriendo,
Que de ſu propria muerte congoxoſo.
Como pudo esforço ſu voz canſada,
I à las ondas bablo d'eſta manera,
Mas nunca fue ſu voz d'ellas oida.
Ondas pues nos' eſcuſa que yo muera,
Dexadme alla llegar, i à la tornada
Vueſtro furor executa en mi vida.

AD EPIGR. XXVI.

AVſim affirmare hoc epigramma hactenus à nemine intellectum, eorum dico quorum mihi ſcripta videre contigit, qui permulti ſunt, qui omnes in his aquis fluctuantes mirandum in modum ſe torquent, nec proficiunt hilum. Ego non te torquebo adducendis illorum interpretationibus; ſed ne viuam, ni, ſi meam perceperis, poſſis eos omnes ridendos propinare.

1 LVSIT *Nereidum docilis chorus.*] Hæ Nereides iuuenes erant natatores habitu Nympharum. dicitur id agmen *chorus*, quòd multi eſſent: Nec eſt quod cum Marcilio infelici exitu ad Tragœdiæ chorum confugias, & eruditis auribus obtrudas vulgatiſſimum illud de Strophis, Antiſtrophis & Epodis. *Docilem* vocat *chorum* hunc, id eſt, doctum & natandi peritum.

2 ET *vario faciles ordine pinxit aquas.*] *Faciles aquas*, dixit, facta collatione cum natatoribus hiſce peritiſſimis, quibus facillimum erat aquas ſecare. *Pinxit vario ordine aquas*, quòd variis nexibus complicati hi natatores varias rerum figuras in aquæ ſuperficie exprimebant, & veluti pictas oculis repræſentabant: & hîc eſt ſcopulus ad quem ceteri omnes naufragium fecerunt, non animaduertentes perſpicuè his verbis ſententiam noſtram à Poëta manifeſtari: hic enim chorus pinxit aquas vario ordine. Nam quemadmodum quæ pinguntur obiiciuntur oculis ad viuum: ad eundem prorſus modum hi natatores varias rerum ſpecies oculis obiecerunt. hoc ſi acriter animaduertas, affulgebit tibi mira lux ad cetera, quæ ſequuntur.

3 FVSCINA *dente minax, nexu fuit anchora curuo.*] Ille ipſe Chorus ſic diſpoſitus fuit vel tota, vel aliqua eius pars, vt ipſa natantium diſpoſitio fuſcinam, vel tridentem in aquâ repreſentaret, & turbato hoc ordine, rurſus ita diffuſus fuit ille ipſe chorus, vt anchoræ ſpeciem effingeret in aqua. Itaque aduerte me interpretari chorum ipſum fuiſſe fuſcinam, & eundem mox fuiſſe anchoram, id eſt, natantium diſpoſitione & iunctura, effictam fuiſſe fuſcinam, confictam anchoram. Ride nunc, ſi ſapis, glaciem illam interpretum natatorem quendam exhibentium cum *fuſcina*, & alium cum *anchora*. Quid enim hoc admira-

bilem illam natationem reddidiſſet? Hoc dignum Poëtæ celebratione, & prædicatione: cùm id quiuis ex pueris noſtris natando poſſet perficere, vt fuſcinam vnus, anchoram alter ferret.

4 CREDIDIMVS *remum, credidimuſque ratem.*] Eadem luce hæc facilè perſpicies: connexi inter ſe, & compacti ita ſunt natatores, vt effingerent nauiculam, & cruribus, vel brachiis effingerent remos, quibus ipſa nauicula videretur impelli. Quin etiam aliqui ſupra alios aſcendentes nauiculæ malum, & antemnas ipſas effingebant. Quorum veſtes inflatas vento, velorum præberent ſpecies; & ſupra antemnas lumina quædam forte vitris incluſa poſuerunt, quæ ſidera Caſtoris, & Pollucis eſſe viderentur. Cetera perſpicua ſunt.

AD EPIGR. XXVII.

HErculis hi labores noti etiam iis qui nondum ære lauantur: ſed pugna omnium cominus fuit ab Hercule pugnata, vt videas verum eſſe, quod ſuperius ſcripſit de Carpophoro cominus ſemper feras conficiente, epigr. 15. & 23. Hîc extollit eum, facta comparatione cum Herculis laboribus.

AD EPIGR. XXVIII.

EBrium lemma; *Laus Auguſti.* melius fuiſſet *Auguſti laudes.* quod ſic incipiat epigramma, vt mos eſt Iuriſconſultorum. Repone, *De naumachia Cæſaris.* Et ſemel te admonebo, ne fidas Lemmatis quòd à Grammatiſtis ignaris plerumque conficta ſint vſque ad libr. 13. cuius & 14. Lemmata appoſita ſunt ab ipſo Martiale, vt idem ipſe monet, epigr. 3. lib. 13. *Addita per titulos ſua nomina rebus habebis:*

Prætereas, ſi quid non facit ad ſtomachum.

Et epigram. 2. lib. 14.

Lemmata ſi quæris cur ſint adſcripta? docebo:
Vt ſi malueris, lemmata ſola legas.

Sed de epigraphis corruptis in omnibus ferè auctoribus longum eſſet diſputare. Iſti ſcioli improbè faciunt, qui in alieno libro ingenioſi ſunt, ſed non improbe facerent, ſi ingenioſi eſſent. In hóc epigr. Naumachiæ ludos à Tito commiſſos, de quibus Suetonius, cap. 7. deſcribit, eóſque præfert Auguſti prælio Nauali.

1 VIDIT *in æquoreo feruentes puluere currus.*] Epitheto proprio vſus eſt, & imitatus veteres. Virgilium 3. Georg. verſ. 107.

—— volat vi feruidus axis.

Et 11. Æneid. verſ. 195.

—— feruentéſque rotas.

Horatium, lib. 1. carminum, ode. 1.

—— metaque feruidis euitata rotis.

Sic corrigo Manilij locum, lib. 4. qui ſic legitur,

At quibus in bifero centauri corpore ſors eſt
Naſcendi conceſſa, libet conjungere currus:

Ardentes & equos ad mollia ducere frena.

Interpungo, *—libet coniungere currus Ardentes.—*

vt illud epitheton nomini currus aptetur, non equis. Cetera, quæ pertinent ad huius epigrammatis explicationem ſatis ſunt ab interpretibus conſarcinata.

AD EPIGR. XXIX.

Bene meritus eſt de editione ſua Raderus qui politiſſimum epigramma quod Ioſephus Scaliger in Catalectis primus publicauit, ſi non Martialis, Martiale certe dignum, hoc loco appoſuit. Cumulaſſet hoc beneficium Raderus, ſi id intellexiſſet. Sed quia hoc præſtare non potuit, veram interpretationem apponam.

Dederat populo Cæſar, ſiue Titus, ſiue Domitianus vnum par nobilium gladiatorum, Priſcum & Verum. Hi commiſſi inter ſe, cùm vterque ſtrenuus eſſet æquo Marte, longo temporis ſpatio pugnarunt. Populus miſeratione commotus, quæ pronior eſt in fortes, quàm in ignauos, teſte Cicerone, miſſionem vtrique à Cæſare flagitabat. Erat autem miſſio quoties victus gladiator eripiebatur victori, nec ſinebatur occidi, vt verè Lipſius ſentit lib.2. Saturn. cap.21. ſed Cæſar legem ſuam voluit potius obſeruare quàm concedere populo hanc miſſionem. Erat autem lex ab ipſo Cæſare in hoc ipſo certamine his duobus gladiatoribus ſcripta, Ne alteruter ad poſitam palmam concurreret, antequam alter ſe victum eſſe fateretur. *Nec enim*, ait vetus Poëta, *Vicit qui victor eſt, niſi qui victus eſt fatetur*. Hæc confeſſio fiebat à victo per digiti ſublationem: nam tollere digitum, eſt ſe victum fateri, vt epig.64. l.5. *Nam mea* (ſupellex) *iam digitum ſuſtulit hoſpitibus*, id eſt, iam ſe victam fatetur eſſe. Videndum Adagium, Tolle digitum. Hoc ſignificatur diſertè illo verſu,

Lex *erat ad digitum poſita concurrere palma.*] Hinc reſtituo Latinæ linguæ parœmiam hactenus à noſtris ignoratam, *pugnare ad digitum*. id eſt, ſine ſpe miſſionis quoad vſque gladiatorum alter digitum tollat, id eſt, victum ſe fateatur. Illud enim (*ad digitum*) eſt vſque ad ſublatum digitum. Quintil. lib.8. cap.5. *Contra eandem ſororem gladiatoris, cuius modò feci mentionem, At Digito pugnaui.* vbi omnes operæ Criticæ (*ad digitum mihi pugna eſt*) reponunt. Sed paulò ante ἐν τῷ νοήματι ſororis gladiatoris eiuſdem. *Eras*, inquit, *dignus, vt haberes integram manum. Sic enim auditur vt depugnares.* Viden' verborum ſcopulos? Quid monſtri aluerunt, & obtruderunt nobis operæ typographicæ? Non intellecto Adagio noſtro, miſerè locum hunc deformarunt. Agebat in ea Declamatione gladiator quidam cum ſorore talionis, quòd ei pollicem dormienti recidiſſet, ne deinceps ad ludum, à quo ſæpius à ſorore redemptus fuerat, reuerteretur. illa per νόημα (quòd eſt quando ea quæ non dicuntur intelligi volumus tectiſque verbis ſignificamus.) *Eras* (inquit) *dignus vt haberes integram manum. Sic enim ad digitum depugnares.* Et ita omninò legendum eſt.

Significat vulgari ſenſu, *depugnares*, ne tibi digitus amputaretur: ſed recondito ſenſu *depugnares* cum compare gladiatore vſque ad digiti ſublationem. Quamuis autem Cæſar ſuæ legis iure obſtrictus, miſſionem non conceſſit hiſce gladiatoribus; tamen iiſdem ipſis ſæpe in ipſo pugnæ ſpatio dedit lances, id eſt, edulia (ex iis quæ fortè populo parata erant) vt reficerent vires, & dona, vt excitarentur ad ipſam pugnam. quod ſalua lege licuit. hi tamen ſimul mutuis vulneribus cecidere vulnerati: ita vt pugnare ampliùs non poſſent, ſed remanſerunt viui. Et Cæſar qua erat benignitate, vtrique miſit rudes, quod erat ſignum perpetuæ miſſionis, & vtrique palmas, quod erat ſignum præſentis victoriæ. Hîc locum habuit gratum Poëtæ acumen,

Cùm duo pugnarent, victor vterque fuit.

AD EPIGR. XXX. XXXI.

Hæc duo poſtrema epigrammata duobus Diſtichis contenta aut corrupta, aut Martiale indigna ſunt.

AD M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIB. I.

AD EPIST.

CONTINET hæc epiſtola Martialis mentem, qui nullo epigrammate quemquam læſerit, nec vero nomine quemquam appellarit in illis epigrammatis, quibus aliquod vitium taxat, & excuſat laſciuam verborum licentiam huius Poëmatis propriam. Eſt autem epiſtola elegantiſſima & miri artificij.

1 DE *ſe bene ſenſerit.*] rectè Domitius, à quo non recte deuiat Raderus, dum exiſtimat, de aliis bene recteque exiſtimauit, ſignificari: nam, *quiſquis de ſe bene ſenſerit*, ſignificat, quiſquis peccata, quæ ſub fictis nominibus à me reprehendentur, nulla ratione ad ſe pertinere exiſtimabit, ſicque de me non poterit queri. Sed ſi ſibi conſcius fuerit eius criminis, quod ego reprehendo, & noluerit ſe ſcire & mores ſuos cognoſcere (*hominem* enim *pagina noſtra ſapit.*) ſuccenſebit forte. nam vt inquit Seneca, epiſt. 43. *Mala conſcientia etiam in ſolitudine anxia atque ſollicita eſt.* De Iugurtha Saluſtius loquens in eiuſdem bello. *Rurſus*, inquit, *cœpit flectere animum ſuum, & ex mala conſcientia digna timere.* Sed vide in hunc ſenſum epigr. 93. lib. 9. obſcuriſſimum de Athenagora.

2 VT *nominibus non tantum veris abuſi ſint, ſed etiam magnis.*] *Nomina vera*, appellat nomina propria virorum aut feminarum: & quamuis videatur hæc vox magis idonea & propria ad hanc notionem, non eſt tamen.

Sed quæ eſt, inquis? *Vocabulum* illud enim à noſcendo quaſi nouimen: hoc autem à vocando, quod proprius eſt & prius. Sed nota pulcherrima exempla veterum. Ciceronis lib. 1. de nat. Deorum. *Chaldæi non ex artis, ſed ex gentis vocabulo nominati*: & ibidem, *res vtiles & ſalutares Deorum eſſe vocabulis nuncupatas.* Apuleius Metamorph. lib. 2. *Hic, vt pote viuus quidem, ſed tantum ſopore mortuus, quod eodem mecum vocabulo nuncupetur, ad ſuum nomen ignarus reſurgit.* Et Seneca epigr. 59. cuius initium. Quanta verborum, cùm τὸ ὂν fuiſſet interpretatus, *quod eſt*, addit. *Sed multum intereſſe video, cogor verbum pro vocabulo ponere.* Eodem modo Tacitus Annal. lib. 1. *Eadem*, inquit, *magiſtratuum vocabula*: & idem lib. 13. *Ceterum infracta paulatim potentia matris, delapſo Nerone in amorem libertæ, cui vocabulum Acte fuit.* Martianus item Capella bonus Latinitatis author, primo & ſecundo libro de Philologia conquirente ex nuptiali numero an ſibi Mercurij coniugium expediret, inquit, *Moxque nomen ſuum Cyllenyq́; vocabulum.* Et paulò inferiùs de eadem Philologia, *ſuum quoque vocabulum per ſeptingentos viginti quatuor numeros explicatum*, &c. Vbi vides, quod prius dixerat *nomen ſuum*, ſynonymικῶς, deinde *vocabulum ſuum* appellaſſe. Sic etiam Imp. Iuſtinianus in l. 1. Cod. de nouo Cod. faciendo. *Vno autem*, inquit, *codice ſub felici noſtri Numinis vocabulo componendo.* Et Vlpianus in l. 4. π. de legat. 1. *Si quis in fundi vocabulo errauit* (id eſt, in nomine proprio fundi) *Et Cornelianum pro Semproniano nominauit*: Et paulò poſt. *Rerum enim vocabula immutabilia ſunt, hominum mutabilia.* Hinc intelliges eiuſdem Vlpiani verba in l. Natura 4. π. de præſcr. verb. *Natura enim conditum eſt, vt plura ſint negotia, quàm vocabula.* Quæ ſignificant plura eſſe negotia, quàm quæ nominibus propriis poſſint appellari. Nec intelligas cum Accurſio pro negotiis *actiones*: interpretatur enim *Vocabula, ſcilicet actionum.* Si igitur plura ſunt negotia quàm vocabula negotiorum, & vocabula negotiorum interpretatur, vocabula actionum, intellexit Accurſius nomine negotiorum, *actiones* tantum ibi comprehendi, deceptus ſuperiori textu in l. Nam cum. quæ de nominibus actionum agebat. Hæc autem lex præcedentium eius eſt ætiologia, & ideò vniuerſim eſt accipienda: Et negotia (quæ Græcè πράγματα) res omnes ſignificant. Sunt ergo plures res quàm quæ poſſint propriis vocabulis notari: vt plures actiones quàm vocabula actionum: plures contractus, quàm vocabula contractuum; quæ vtraque ſub actionem vnam veniunt, *Præſcriptis verbis*: Et plura crimina quàm vocabula & propria nomina criminum. Vnde natum eſt nomen cuiuſcumque criminis vocabulo carentis, vt crimen Stellionatus vocetur noto titulo in Pandectis, cuius rationem diſcimus ex Plinio, lib. 30. cap. 10. *Quoniam*, inquit, *nullum animal fraudulentiùs inuidere homini tradunt: inde Stellionum nomen aiunt in maledictum tranſlatum.* Hoc teſtimonio Plinij, intelligimus fraudulentos homines, *Stelliones* vocitatos olim, & hac de cauſa, *Stellionatus crimen*, id dici, quod vocabulo caret, quo facilius homines deci-

piuntur & in fraudem incidunt, cùm nec cogitantes his fraudibus capiantur. Quod non accidit in aliis deceptionibus quæ notæ ſunt vocabulis ſuis,& quæ poſſunt facilè præuideri.

3 A T *mihi fama vilius conſtet.*] Id eſt, non tanti mihi ſit argutum videri in epigrammatis meis, vt id velim lædendis aliis comparare. Idem teſtatur, lib.7. epigr. 11.

Vt mea: nec iuſtè quos odit, pagina lædit,
Et mihi de nullo fama rubore placet. Et paulò poſt:
Ludimus innocuis verbis. ——

Et lib. 10. epigr. 3.

Cur ego laborem notus eſſe tam praue,
Cùm ſtare gratis cum ſilentio poſſim.

Vbi *gratis* poſuit per amplificationem,eſt enim magis,quàm vilius.

4 E T *prebetur in me nouiſſimum ingenium.*] *Nouiſſimum* interpretatur Raderus tardiſſimum & ſtupidiſſimum: ſtupidè me hercle. Dixerat Poeta, fama mihi vilius conſtet, quàm antiquis auctoribus conſtitit, qui lædendis magnis viris, eam ſibi apud vulgus compararunt: Nunc addit *hoc*, id eſt,comparare famam vilius,ingenioſa res eſt, & noua nulli ante cognita. Hoc igitur ingenium nouiſſimum volo in me probari.

5 A B S I T *à iocorum noſtrorum ſimplicitate malignus interpres.*] Et ne hanc ingenij laudem amittam,abſit interpres malignus,qui mihi eam præripiat, nec ſinat vilius mihi conſtare.

6 N E C *epigrammata mea ſcribat.*] Malignus interpres poſſet inſcribere, id eſt, vbi ille fictis nominibus vtitur,ſubſcribere vera earum perſonarum, ad quas vitia reprehenſa poſſent quoquo modo pertinere. Hoc vetat fieri,& improbitatis accuſat eum, qui hoc facturus ſit. Quod, vt ego interpretor, attigiſſe videtur Iuriſconſultus in l. Cornelia. 5. §. eadem pœna. 10. ff. de iniuriis,dum inquit: *Eâdem pœna, & Senatuſconſulto tenetur is, qui ἐπιγράμματα aliudve quid, ſine ſcriptura in notam aliquorum produxerit.* Quid enim τὰ ἐπιγράμματα ſignificare poſſunt, quàm inſcriptiones, quas hîc Noſter merito ſuggillat & reprehendit? Præſertim quum in aliis ἐπιγραφαὶ legatur. i. lemma, titulum. Quid? quòd ſi aliter intelligantur hæc verba, nullo modo ſequentia, *emendum, vendendumve curauerit*, aptare potes. *Improbe*, inquit, *facit qui in alieno libro ingenioſus eſt.* Fruſtra Petrus Nannius, lib.9. cap.4. τὶ *ſcribat*, interpretatur.

7 A M B I T I O S E *triſtis.*] Ambitioſum Latinè affectatum ſignificat. noſter lib. 6. epigr. 80.

Vt noua dona tibi, Cæſar, Nilotica tellus,
Miſerat hibernas ambitioſa roſas.

Et lib. 12. epigr. 67.

Arte ſed emptorem vafra corrumpis, Amœne,
Et caſa diuitijs ambitioſa latet.

Et quamuis hic legatur caſa ambitioſa, & in elegia 8. lib. 1. Triſtium,

Ouidij, *domus ambitioſa*: *Nota quidem, ſed non ambitioſa domus*: non poſſum adduci, vt epigr. ſeq. 69. retineam vulgátam lectionem,

Matutine cliens, vrbis mihi cauſa relictæ,

Atria ſi ſapias ambitioſa colas.

Et emendo, *ambitioſe*, quinto caſu, vt referatur ad τὸ *cliens*. *Triſtis* autem ſeuerum ſignificat, vt lib. 1. epigr. 25.

Cuius & ipſe times triſte ſupercilium.

Et lib. 11. epigr. 2.

Triſte ſupercilium durique ſeuera Catonis Frons.——

Et idem de arundine, epigr. 4. lib. 1. Sueton. in Nerone, cap. 37. *Pato Thraſeæ triſtior, & pædagogi vultus.*

8 Vel *potius titulo.*] Non hic intelligit titulos cuiuſque epigrammatis, ſed titulum totius libri. Nam lemmata quæ per totos hiſce libros leguntur, à Grammaticis impoſita ſunt abſona ſæpe, & abhorrentia à propoſito. Martialis tantùm ea appoſuit quæ ſuperiùs diximus, epigr. 28. Spect. Malè ergo Raderus interpretatur, legat tantùm epiſtolam libri, vel potius titulum ſolum epigrammatum.

AD EPIGR. I.

Præfatio eſt non ſolùm huius, ſed & ceterorum librorum quâ lectori aperit Martialis, quis ipſe ſit. Eſt autem affixa collectioni horum librorum non autem primum epigramma; nam dicit ſe argutis epigrammatum libellis toto iam orbe innotuiſſe, ſummumque nomen fuiſſe conſecutum. Iactat verò ſubinde Martialis hoc idem multis epigrammatis: præcipue, libro 5. 94. & lib. 5. 13. & lib. 11. 4.

1 Hic est.] Formula antiqua, quâ digito monſtrabantur clari viri. Perſius, ſatyr. 1.

At pulchrum eſt digito monſtrari, & dicier, Hic eſt.

Et idem lib. 5. epigr. 13.

Sed toto legor orbe frequens; & dicitur, Hic eſt.

Apuleius 2. lib. Metamorph. *Dabo vobis*, inquit, *intemeratæ veritatis documenta perlucida, & quod prorſus alius nemo cognouerat, indicabo. Tunc digito me demonſtrans*, &c. Cicero lib. 5. Tuſcul. Quæſt. *Leuiculus ſane noſter Demoſthenes qui illo ſuſurro delectari ſe dicebat aquam ferentis mulierculæ, vt mos in Græcia eſt, inſuſurrantiſq. alteri, Hic eſt ille Demoſthenes.* Sed idē Demoſthenes, non fuit indice demonſtratus à Diogene Cynico, verùm medio digito, vt Laërtius ſcribit lib. 6. cupientibus namque peregrinis Demoſthenem videre, medium exerens digitum Diogenes: Hic ait vobis Demoſthenes ille Athenienſium orator: quod fecit ad irridendum Demoſthenem. Qui mos à noſtro ſatis explicatur epig. 28. lib. 2.

Rideto multum qui te Sextile Cynædum

Dixerit, & digitum porrigito medium. Et lib. 6. epigr. 70.

Oſtendi digitum, ſed impudicum,

Alconti, Dasióque, Symmachóque.

Id eſt, non exeruit indicem, vt demonſtraret magnos medicos hos, ſed medium digitum impudicum & infamem, vt irrideret. Adde Iuuenalem ſat. 10. verſ. 52.

—— cum fortunæ ipſe minaci
Mandaret laqueum, mediúmque oſtenderet vnguem.

Hæc intellexit Eraſmus in Adagio, *medium digitum oſtendere*: ſed quod ſequitur in eodem Laërtio non intellexit. τοὺς πλείστους ἔλεγε παρὰ δάκτυλον μαίνεσθαι. ἐὰν οὖν τις τὸν μέσον προτείνας πορεύηται δόξει μαίνεσθαι: ἐὰν δὲ τὸν λιχανὸν οὐκ ἔτι. id eſt, *plurimos dicebat Diogenes inſanire præter digitum. Si quis enim medium digitum prætendat, inſanire videtur: ſin autem indicem, non item.* Quid eſt, *inſanire præter digitum?* non eſſe ſolos inſanos eos qui in digiti ſublatione errant, exerentes medium pro indice. Quo loco intelliges illud pulcherrimum Perſij dictum à nemine hactenus intellectum: nec excipio Cornutum veterem Scholiaſten: nam Eraſmum non miror id ignoraſſe in Adagio, *Digitum tolle*. de ceteris vmbris nil dicam. Eſt locus Satyr. 5. verſ. 119.

Nil tibi conceſſit ratio: digitum exere, peccas,
Et quid tam paruum eſt?——

Nil tibi conceſſit ratio, id eſt, expers rationis es, & omninò ſtultus. Vis tibi id probem? *exere digitum.* μιμικῶς autem fingit digitum medium eum exeruiſſe, quod ſtultorum eſt, cum indicem tollere debuiſſet, & ſubiungit, *Peccas*, id eſt, erras in digiti ſublatione: Et addit argumentum à minori, *Et quid tam paruum eſt?* quaſi dicat, ſi in hac minima re peccas, quid facies in aliis rebus maioris momenti?

2 ILLE.] Sic lib. 10. epigr. 9. *Notus gentibus ille Martialis.* *Quem requiris*, dixit, id eſt, quem ſemel cognitum, & viſum, vel lectum iterum quæris: vel quem videre & legere ſummè cupis, lib. 11. epigr. 25.

Si quod Roma legit requirit hoſpes. Cicero lib. 9. ep. 12. *Oratiunculam pro Dejotaro, quam requirebas, habebam mecum.* Hoc verbo vtitur etiam noſter in hac ſignificatione, lib. 2. epigr. 83.

Et ſi qui fuerant priùs, requirunt.

3 TOTO *notus in orbe.*] Sic dicto loco:

Sed toto legor orbe frequens.——

4 ARGVTIS *libellis.*] Propria epigrammatum virtus, argutiæ. Argutum autem acutum eſt, & quod pungit: qua virtute ſi careant epigrammata, & vt lib. 7. 24.

Nullaque mica ſalis, nec amari fellis in illis Gutta ſit:
demens eſt, qui velit illa legi.

Cui lector, &c. Gloriatur ſe eam gloriam & famam viuentem, ſcientem ſentientemq. conſecutum, quam rari poſt mortem aſſequuntur Poëtæ.

6 POST *cineres.*] Metonymia, id eſt, poſt obitum. quod corpora olim cremarentur, & vrna conderentur cineres. Eſt autem amplificatio ſumma ſuæ gloriæ, quòd viuus eâ fruatur: Nam rarò viuentes, excellentes

lentes viri laudantur. Cauſſam Horatius prudenter reddit, ep.1.lib.2,

Vrit enim fulgore ſuo, qui prægrauat artes
Infra ſe poſitas: extinctus amabitur idem.

Et ode 24. lib. 3, carm.

—— quatenus heu nefas,
Virtutem incolumem odimus,
Sublatam ex oculis quærimus inuidi.

Et Ouidius extrema elegia vltima lib. 1, Seneca, lib, 6. de benefic, cap.8, *Non referam tibi Socratem, Chryſippum, Zenonem & ceteros magnos quidem viros: Maiores tamen, quia in laudem vetuſtorum inuidia non obſtat.* Et Plinius Iunior prudenter Septimum Clarum monet, vt opera Popeij Saturnij legat, & addit; *Neque debet operibus eius obeſſe, quod viuit.* & Suetonius, Othonem, ait in eius vita, cap. vlt. incolumem grauiſſimè fuiſſe omnes deteſtatos, mortuum verò laudibus tuliſſe. Et hic noſter elegantiſſime, lib. 5. epigr. 13.

Eſſe quid hoc dicam viuis quod fama negatur, &c,

Et epigr. 13. eiuſdem libri eadem ſententia dixit,

Quódque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.

Viuus igitur eam famam conſecutus ſum, quam vel mortui rarò.

AD EPIGR. II.

CErtiorem facit lectorem vbi ſit libellos ſuos inuenturus venales.

1 QVÆRIS *habere.*] Græca phraſis ζητεῖς ἔχειν, *vis habere.* A verbo *quæro* hac notione ſumto, dicimus Hiſpani, *querer, quieres tener.*

2 COMITES *longæ viæ.*] Publius Syrus Mimorum ſcriptor, in fragmentis Poetarum Henr. Stephani:

Comes facundus in via pro vehiculo eſt.

Comites igitur longæ viæ, lector ſumet libellos hos facundos. Sic intelligendus Quintiliani locus, quem audiui à M, Baltaſaro de Ceſpedes, mihi multis nominibus venerando, linguæ Latinæ Cathedræ ſummo moderatore, præceptore meo: cuius auſpiciis hoc onus meis humeris imponere ſum auſus, & iiſdem ad maiora in dies me conferam (cuius etiam ingenitam nobilitatem, acre iudicium, ſummam prudentiam, & rerum omnium cognitionem, meritò ſuſpicio, & vehementer miror) audiui, inquam, ignoratum à Ferdinando Pintiano, (vulgus Græcum commendatorem appellat,) Rhetoricæ, Græcæque linguæ Salmanticenſi profeſſore, locus eſt cap. 4. lib. 1. vbi Fabius inter alia Grammatices encomia; eam dulcem Secretorum Comitem appellat. Referebat Pintianus, hoc dictum ad notas & rectam ſcribendi rationem, qua, ſecreta ne vulgentur, ſolent inuolui (*ciſtam communiter dictit*) quòd & eius pingendæ & explicandæ normam, Grammatica præſcribat: Sed fallebatur, vir alioqui veteribus comparandus: Reſpexit enim Quintilianus ad poëtarum expoſitionem, quod proprium eſt Grammaticæ munus, qua graues viri ampliſſimis negotiis

impediti, quoties ſe expediunt & ſecreta petunt, oblectari ſolent, & animum remittere comitibus libris.

3 QVOS *arctat breuibus membrana tabellis.*] Id eſt qui membranis arctiſſimis tabellis cooperti, & adaptati ſunt. Scribebant enim antiqui in membranis; & libri tabellis, vel citreis, vel alterius materiei includebantur.

4 SCRINIA *da magnis.*] Scrinia à ſecernendo dicta, quòd ibi ſecernerentur res, quæ ſeruabantur. Erant autem capſæ, ſeu arculæ librorum & ſcriptorum. Horat. ſat. 1. lib. 1.

Iam ſatis eſt, ne me Criſpini ſcrinia lippi
Compilaſſe putes. —— Et Ep. 1. lib. 2.
—— *vigil calamum, & chartas & ſcrinia poſco.*

Seneca epiſtola 27. cum dixiſſet Sabinus centenis millibus conſtare ſibi ſingulos ſeruos, *Minoris*, inquit, *totidem ſcrinia emiſces*. & hic noſter infra Epigr. 67.

Quas (curas) *nouit vnus, ſcriniaque ſignatas*
Cuſtodit ipſe virginis pater chartæ.

& lib. 4. Ep. 33. ad Soſibianum.

Plena laboratis habeas cum ſcrinia libris.

& lib. 6. Epigramm. 66. de nugis ſuis.

Quas & perpetui dignantur ſcrinia Sili.

HINC Iuriſconſulti Scriniarios vocant Scriniorum principis, vel magiſtratus præpoſitos, & magiſtros, vt in l. vl. Cod. de peculio caſtrenſi: Et Alexand. Imp. vt refert Lampridius, ſuum Vlpianum magiſtrum ſcrinii appellabat. itaque *ſcrinia da magnis*, id eſt ingentia librorum volumina repone in ſcriniis. *me manus vna capit. Me*, hoc eſt libellos meos, vſitata metonymia, qua auctores pro operibus ponuntur, vt lego Ciceronem, id eſt opera Ciceronis, ſic lib. 14. ep. 190.

Pellibus exiguis arctatur Liuius ingens,

hoc eſt Liuij hiſtoria, & lib. 11. Epigr. 12.

Te potare decet gemma, qui Mentora frangis.

id eſt vaſa Mentoris manu fabricata. *Manus vna capit*. Commendat libellos à facilitate geſtandi, quod manu poſſint geſtari. ἐγχειρίδιον Græci vocant; libellum exiguum, quem manu verſamus. Manuale recentiores dicunt latinè.

5 VBI *ſim venalis*] id eſt, vbi ſint mei libelli venales, eadem Metonymia.

6 LIBERTVM *docti Lucenſis*] Bibliopola erat is Secundus. Erant autem Bibliopolæ, cum Poëtis neceſſitudine coniuncti, quòd Poëtæ his carmina ſua dabant exſcribenda à librariis, & vendenda. Bibliopolæ inuicem Poetarum opera celebrabant. Ridiculus hoc loco Domitius qui putat hunc Secundum eruditum eſſe oratorem ab epiſtolis Othonis Imp. de quo Plut. in Othone, quem exiſtimo eſſe Secundum, quem l. 5. epigr. 81. diſertum, & doctum appellat, & cuius lima poliri

vult ſua ſcripta. Cùm hic libertus dicatur, ille verò nobilis fuerit orator. cui Quintil. lib. 12. cap. 10. elegantiam tribuit orationis, & quem in libro De cauſis corruptæ eloquentiæ loquentem inducit. Quibus cognominem Cæcilium quendam Secundum legimus, lib. 7. epigr. 83. Domitius nullum nouit Secundum, præter oratorem illum, & Plinium, admonetque ne de Plinio Secundo intelligamus. Quaſi verò is libertus fuerit; aut Secundi cognomen non ſit frequentiſſimum in Romana hiſtoria familiis multis, vt Attiliæ, Aufidiæ, Gabiniæ, Iuliæ, Petroniæ, Pomponiæ, Pliniæ, Publiæ, Saluſtiæ, Turciæ, & quam commemoraui Cæciliæ. Hîc ſilet vbi opus fuerat latrare adlatrator Georgius Merula. Turnebus lib. Aduerſar. 18. cap. 3. vult hoc loco Secundum non eſſe nomen proprium. Exiſtimat enim libertorum alios primos, & alios ſecundos fuiſſe, quod alteri apud Patronum priorem locum, alteri proximum obtinerent. Adducit verba antiquæ cuiuſdam inſcriptionis: FECIT SIBI ET PETIÆ COLLIBERTÆ PRIMÆ VXORI. Nec videt vir doctiſſimus τὸ PRIMÆ ad τὸ VXORI referri.

7 LIMINA *poſt Pacis.*] Viciniam, vbi habitabat Secundus, deſcribit. Pacis templum fuit foro proximum. Palladium appellabatur forum Romanum ab æde Palladis, quæ in eo fuit: quod etiam Latinum, ſiue Latium dicebatur.

AD EPIGR. III.

Hoc epigrammate clauſit Martialis epiſtolam præfixam huic libro: itaque in ceteris vulgatis editionibus præter hanc Plantinianam primum eſt. & hac hiſtoria Catonis, & ſuggillatione intempeſtiuæ & affectatæ eius ſeueritatis perſonatos quoſdam Cēſores taxat, qui liberiora carmina eo ſumunt in manus, vt confeſtim cum ſupercilio deponant, honeſtatis laudem ab eorum reprehenſione aucupantes, cùm antequam ſumerent ſcirent eſſe inhoneſta.

1 IOCOSÆ *dulce ſacrum Floræ.*] Floralia quæ in Romano Kalendario veteri in IIII. Kalend. Maias incidunt, deinde tranſlata ſunt ad ipſum menſem Majum, ludi ſunt notiſſimi, & à multis auctoribus celebrati, Plinio, Plutarcho, Macrobio, & ab Ouidio latiſſimè, lib. 5. Faſtorum. Celebrabantur ab impudiciſſimis meretricibus quippe; cùm ipſa Flora fuerit meretrix. Lactantius lib. 1. *Celebantur ergo illi ludi cum omni laſciuia conuenientes memoriæ meretricis. Nam præter verborum licentiam quibus omnis obſcœnitas effunditur, exuuntur etiam veſtibus populo flagitante meretrices, quæ tunc Mimorum funguntur officio, & in conſpectu populi vſque ad ſatietatem impudicorum luminum cum pudendis motibus detinentur.* Ab hac mente dicit infra epigr. 36. *Quis Floralis veſtit?*——

D. etiam Auguſtinus lib. 2. de Ciuit. Dei, cap. 26. Multa de hac impudicitia ſcribit. Cùm igitur Cato, qui impudicum Floralium morem non ignorabat, hos ludos, quos Mætius Ædilis faciebat, ſpectaret: Populus, vt Mimæ nudarentur, poſtulare erubuit. Quod cum ex Fauonio vnà

ſedente cognouiſſet Cato, diſceſſit è theatro. Quem abeuntem ingenti plauſu populus proſecutus priſcum morem iocorum in ſcenam reuocauit. Hæc iiſdem ferè verbis Valer. Max. lib. 2. cap. 10. *Dulce ſacrum* appellat, quod populo eſſet gratiſſimum. *Iocoſam Floram* propter Iocos & vulgi licentiam in iis ludis. Ouid. 5. Faſtorum,

Mater ades florum ludis celebranda jocoſis.

Et paulò poſt:

Quærere conabar quare laſciuia maior
His foret in ludis, liberiórque iocus.

In hoc autem huius Poëtæ acumen cernere licet, quod quam hiſtoriam ceteri ad augendam Catonis maieſtatem adducunt, eam ipſe in eius reprehenſionem detorquet. Meminit eius hiſtoriæ & Seneca epiſt. 97.

2 AN *ideo tantum veneras vt exires.*] Imitatus eſt hoc Sidonius epiſt. 5. lib. 1. his verbis, *Brixillum dein oppidum dum ſuccedenti Aemiliario nauta decedit Venetus remex, tantum, vt exiremus, intrauimus.*

AD EPIGR. IIII.

Alloquitur librum ſuum, vt ſolet ferè in omnibus libris, & fingit eum velle ab ſcriniis Poetæ in vulgus ſe proripere, ne toties lituras patiatur & emendationes: & reuocare conatur à propoſito, Romanorum riſus & maledicentiam deſcribens.

1 ARGILETANAS *mauis habitare tabernas.*] Argiletus, vel Argiletum locus erat Romæ, in quo erant multæ opificum tabernæ, & Bibliopolia: Sutores item vt lib. 2. epigr. 7.

Argíque letum multus obſidet ſutor.

Tabernæ Romæ per pilas deſignabantur: nam cuique tabernæ ſua pila apponebatur; & cum pilæ eſſent faciliores proſpectu, quàm tabernæ, per pilas tabernæ numerabantur. teſtis magnus Catullus, epigr. 32.

Salax taberna, voſque contubernales,
A pileatis nona fratribus pila.

Quo ſignificat nonam tabernam eſſe à Caſtoris templo. Horat. lib. 1. Sat. 4. *Nulla taberna meos habeat neque pila libellos.*

Id eſt, libri mei non ſint venales, neque intus in taberna nidis, vel pluteis repoſiti: neque foris in pilea omnibus expoſiti. Mauult igitur liber hic habitare Argiletanas tabernas, quàm Martialis ſcriniis includi.

2 NESCIS, *heu, neſcis.*] Diacopa, quæ affectum aſſeuerantis exprimit. Verbum *neſcis* recondita notione poſitum hîc eſt. non enim ſignificat ſimpliciter ignoras, ſed non cognoſcis, quod non ſis expertus faſtidia Romæ. Capella primo quarto libro. *Nimirum, inquit Br-mius, qui facetior eſt Deorum, eámque penitus neſciebat.) Hæc autem ex arcnis Libyæ anhelanus adducitur.* Loquitur de Dialectica, quæ ſpecie feminæ inducitur, quam Bacchus neſciebat, id eſt, non cognoſcebat; & nota hoc loco

quàm propriè & vere vulgatus interpres ſacræ ſcripturæ multis in locis vſurpet hoc verbum in hac ſignificatione, vt Matthæi cap. 25. verſ. 12. *Amen dico vobis, neſcio vos*, quod Græcè eſt, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. & Marci cap. 14. verſ. 71. *Ille autem cœpit anathematizare, & iurare, quia neſcio hominem iſtum quem dicitis*, vbi pro *neſcio* eſt in Græco οὐκ οἶδα. Vnde *neſcium* paſſiuè ſumitur aliquando pro ignoto, vt Plautus Rudente, Act. I. Scena vlt. *Quæ in locis neſciis, neſcia ſpe ſumus.*
id eſt in locis ignotis, dubia & incerta ſpe.

3 DOMINÆ *Romæ.*] Expreſſit illud Virg. lib. 1. verſ. 286.

Romanos rerum dominos gentemque togatam.

——dominantis mœnia Romæ, dixit Silius lib. 3.

Dominus autem nobile nomen eſt, vt apud Græcos κύριος, vt patet ex lib. 3. epigr. 1.

Plus ſanè placeat domina qui natus in vrbe eſt.

Et lib. 6. epigr. 86.

Setinum, dominaque niues, denſiq; trientes.

& Ouid. in epiſt. Phædræ,

Regnat, & in dominos ius habet ille Deos.

Iuuenal. ſat. 3. verſ. 33.

Et præbere caput domina venale ſub haſta.

& hic lib. 14. epigramm. 1.

Synthefibus dum gaudet eques dominuſque ſenatus.

Vnde diſco verum Etymon huius nominis *Curia*, vbi Senatus cogebatur, quod ducitur a Græco nomine κύριος, & ſignificat κυρίαν ἐκκλησίαν, id eſt *dominam concionem.* Nec audias Grammaticorum deliramenta, qui in Etymis ſemper inſaniunt, deducúntque hoc nomen à *Cura* quod *in Curia curis agitentur Senatores*, ſed dominus Senatus in dominam cogebatur concionem.

4 MARTIA *turba.*] Id eſt, Romani à Marte originem trahentes, quod is pater Romuli fuerit, ſic lib. 2. ep. 75. *Martiam arenam* pro Romana dixit, & l. 5. epigr. 19. *Martiam Romam.*

5 MAIORES *nuſquam rhonchi.*] Supple ſunt. Rhonchum appellant Græci naſi ſonum, qui emittitur ſtertendo, vt lib. 3. epigr. 82.

Nos accubamus, & ſilentium rhonchis
Præſtare iuſſi, nutibus propinamus.

Hinc fit, vt irriſionis & ſubſannationis ſignum ſit, quòd eo ſignificemus adeò ineptum eſſe alterius dictum aut factum, vt ſtertere velimus, ne audiamus, aut videamus illud. hac ſignificatione legitur lib. 4. epigram. 87.

Nec rhonchos metues malignorum.

6 IVVENESQVE *ſeneſque & pueri.*] Per ætatum diuiſionem expreſſit, quod vno verbo poterat. *cuncti, omnes*, vel, *vniuerſi.*

7 NASVM *Rhinocerotis.*] Naſus dicatus eſt ſubdolæ irriſioni, vt

ſcribit Plin. lib. 11. cap. 37. puto quòd naſi corrugatione naturâ habitus irridentis exprimatur. Perſ. ſat 1. verſ. 55.

Rides, ait, & nimis vncis

Naribus indulges. —— Hinc adagium, *naſo ſuſpendere*, id eſt irridere. Hinc naſuti, irriſores dicuntur, vt lib. 13 epigr. 2.

Naſutus ſis vſque licet, ſis denique naſus.

Vnde quod irriſores acre iudicium plerumque habent, naſus pro iudicio acri vſurpatur. l. 1. epigr 42.

Non cuicunque datum eſt habere naſum.

Et naſutus pro homine Critico & aliorum Cenſore l. 12. epigr. 37.

Naſutus nimium cupis videri.

Vt ergo ſignificaret acerrimum iudicium Romanorum omnium, & ſubdolam eorum irriſionem, & ſubſannationem, naſum rhinocerotis dixit illos habere: cum id animal fortiſſimum habeat naſum. nempe cornu munitum & armatum, & quo poſſit vel taurum & vrſum ſublimes iactare, vt ſupra in ſpectaculis, epigr. 9.

Quantus erat cornu, cui pila taurus erat.

& 22. *Namque grauem gemino cornu ſic extulit vrſum,*

Iactat vt impoſitas taurus in aſtra pilas.

8 GRANDE *Sophos.*] *Sophos*, aduerbium Græcum eſt σοφῶς, Latinè *ſapienter*. Eratque frequentiſſima acclamatio eorum, qui recitantis ſcripta laudabant, vel oratores audiebant. adulatoria plerumque & emta, vel pecunia, vel cena. infra epigr. 50.

Mereetur alius grande, & inſanum σοφῶς. & epigr. 67.

Non ſex paratur, aut decem Sophôs nummis.

& libr. 6. epigr. 48.

Quod tam grande Sophôs clamat tibi turba togata,

Non tu, Pomponi, cena diſerta tua eſt.

grande Sophôs vocat clamatum contenta voce, & ſæpe *tergeminum* vocauit: lib. 3. epigr. 46.

At tibi tergeminum mugiet ille Sophôs.

vbi in verbo *mugiet*, quod boum proprium eſt, expreſſit inſanam vocis contentionem. dicebant Latinè *Euge belle*. Perſ. ſat. 1. verſ. 62.

Sed recti, finemque, extremumque eſſe recuſo

Euge tuum, & bellè.

Dicebant item *Benè, Præclarè, Feſtiuè*, vt inquit Cic. lib. 3. de orat. & aliis exclamationibus laudabant ſcripta, vt lib. 2. epigr. 27.

Effectè, grauiter, citò, nequiter, euge, beatè.

Sed de ambitione recitantium, & adulatione acclamantium, & plaudentium, multa elegantiſſimè Horatius ad finem Poëticæ, & Perſius loco citato, vbi videndus eſt Theodorus Marcilius, qui multa de hiſce acclamationibus congerit, erudite & diligenter.

9 DVM *baſia captas.*] Dum ambis gratulationes & baſia: nam ba-

ſuabant veteres quos probabant, & quibus plaudebant (vt etiamnum hodie moris eſt inter Venetos) Ideo libros Poëtarum gratos, baſiabant. de his baſiationibus inf. epigr. 77.

—— at circum pulpita noſtra,

Et ſteriles cathedras baſia ſola crepant. & l.4. ep.49. ad Flaccum,

Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.

id eſt, oſculantur manibus ad os admotis: ſed de baſiationibus ſalutantium aliàs multis in locis dicemus.

10 A B *excuſſo miſſus in aſtra ſago.*] Sagum militaris veſtis nota, ſed & ſtragulum craſſum. Plin. lib. 16. cap. vl. in fine de viſco. *ſacerdos candida veſte cultus arborem ſcandit: falce aurea demetit, candido id excipitur ſago.* Ab hoc Hiſpanè forte *Sayal*, quaſi ſagale, ex quo ſaga fiant. *Ibis miſſus in aſtra ab excuſſo ſago*, id eſt pendes pœnas tuæ credulitatis: iidem enim qui te baſiarunt, traducent & irridebunt; metaphora ſumtâ ab iis, qui irridendi cauſa hominem, vel canem procaciter ſago plurium manibus diſtento in ſublime iactant, ludibrio habentes. quod factitaſſe Othonem teſtis eſt Suetonius cap. 2. in eius vita: hodieque Hiſpani id faciunt, vocantque *mantear*. *In aſtra* per hyperbolem dixit, vt multis in locis.

11 T R I S T I S *arundo.*] Ex arundine Ægyptia, calami ſcriptorij fiebant, l. 14. epigr. 38.

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus.

& eodem lib. epig. 209.

—— inoffenſa curret arundo via.

Et Apuleius in principio lib. 1. Metamorph. *Modò ſi papyrum Aegyptiam, tu argutia Niloticæ calami inſcriptam, non ſpreueris inſpicere* Et vt ait Plin. l. 16. cap. 36. *Chartis ſeruiunt calami Ægypti maximè cognatione quadam papyri.* fiebant & ſagittæ vt lib. 10. epig. 15. & Plinius dicto lib. & cap. *Triſtem* dixit *arundinem:* vel ob atramentum, vel ob lituras quæ eâ fiebant, quod cenſura omnis ſeuera ſit, tetrica & triſtis, vt ſupra dictum eſt in Epiſtola. Et Horat. ſat. 1. lib. 2. triſtem verſum appellat ſatyram qua ſeuere mores alieni taxantur, his verbis,

Quanto rectius hoc, quam triſti lædere verſu

Pantolabum ſcurram, Nomentanúmque nepotem.

12 Æ T H E R I A S *volitare per auras.*] Id eſt, prodire in vulgus, & in hominum manus peruenire.

13 L A S C I V E.] hîc propriè poſitum. Eſt enim *laſciuum* quod Hiſpanè dicimus *traurieſo iuguetón*, vt lib. 14. epigr. 75.

Ludite laſciui, ſed tantum ludite ſerui. Horat. lib. 1. ſat. 3. in fine,

—— vellunt tibi barbam Laſciui pueri:

Sic Virgil. Capellam appellat laſciuam: & hic noſter lib. 13. epigr. 39. hædos laſciuos vocat, & infra epigr. 45. *Laſciuos leporum curſus.*

Et Virgil. Galateam laſciuam puellam dicit, quæ malo petebat iuue-

nem,& ſe cupiebat ante videri. Hinc natum eſt, vt hoc nomine vtamur pro libidinoſo & inhoneſto, vt idem epigr. 5.

Laſciua eſt nobis pagina, vita proba eſt.

Cauſa quod Venerem proxime præcedit ſemper Iocus, & cùm amantes ad iocos deueniunt, propinqui maxime ſunt Veneri; nec vlla certior ad eam via quàm per iocum, quod prudentiſſimus Horatius bellè inſinuauit nobis, lib. 1. carm. ode 2.

Siue tu mauis Erycina ridens,
Quam Iocus circumuolat & Cupido.

Vides *Cupidinem*, id eſt, amoris ardorem, qui amantes ſtimulat, & *Iocum*, qui viam aperit, & pudorem abſtergit, *Venerem* ipſam, id eſt, actum Venereum circumuolitare. quod nobis apertè indicat pictura relata ab auctore epigrammatum orbis, quam hic exprimendam curauimus.

MORAVIAE PROVINCIAE GERMANIAE MAG

Epigramma repertum à Conrado Celte in gemma ſignatoria, aureæ cruci inſertum in monaſterio Ritiſch, iuxta Olmuntz, menſe Iulio, Anno Domini M. D. IIII.

L*ASCIVI* igitur dicti ſunt inhoneſti, quod laſciuia coniuncta ſit cum actis Venereis. Sic Catullus epigr. 17. ad Aurelium,

Prædicare cupis meos amores,
Nec clam: nam ſimul exjocatis vna.

Et Ouid. lib. 3. de arte. *jocos* res Venereas appellauit,

Cum cuſtode foris, tunica ſeruare puellæ,
Celent furtiuos balnea multa jocos.

Quid? quod *ludendi* verbum ſubputidum eſt, & laſciuæ ſignificationis. Liuius Andronicus apud Feſtum in *adfatim, adfatim edi, bibi, luſi*: Quod expreſſit Sardanapalus in epigr. apud Athenæum, lib. 12. Ἐγὼ ἐβασίλευσα, καὶ ἄχρι ἑώρων τοῦ ἡλίου φῶς, ἔπιον, ἔφαγον, ἠφροδισίασα. Catullus in Hymenæo: *Ludite, vt lubet, & breui Liberos date.*——

Ouidius lib. 1. Amor. eleg. 8.

Ludunt formoſæ, caſta eſt, quam nemo rogauit.

Et lib. 2. de Arte:

Ludit, ſed furto celetur culpa moleſto,

Et lib. 3. *Ludite, eunt anni more fluentis aquæ.*

Propertius item:

Turba Menandreæ fuerat, nec Thaidos olim,
Tanta in qua populus luſit Erichthonius.

Et puriſſimæ impuritatis auctor Petronius in Satyrico.

Ipſe pater veri, doctuſq. Epicurus in arte
Luſit, & hoc vitam dixit habere telos.

Sic intelligo epigr. 45. lib. 6.

Luſiſtis; ſatis eſt: Laſciui nubite cunni. Et lib. 11. ep. 105.

Tu tenebris gaudes, me ludere teſte lucerna.

Quod ſequenti verſu declarat,

Et iuuat admiſſa rumpere luce latus.

AD EPIGR. V.

ALloquitur Domitianum Imp. & excuſat ei laſciuiam librorum tanquam Cenſori, & orat vt poſita Cenſoria ſeueritate eos legat.

1 CONTIGERIS *forte.*] Μείωσις modeſtiæ cauſa.

2 TERRARVM *dominum pone ſupercilium.*] Supercilium pro faſtu & ſeueritate vſurpari, manifeſtum eſt ex Plin. lib. 11. cap. 37. & 52. Inde adagia Supercilia tollere, ponere, contrahere. vocat autem ſupercilium Domitiani terrarum dominum, quòd eo terrarum orbis gubernaretur. Sic l. 9. epigr. 81. Palatinum ſupercilium pro faſtu Imperatoriæ domus. Nutum appellat Virgil. 6. lib.

Sic ait, & totum nutu tremefecit Olympum.

Quo expreſſit frequens illud Homericum,

Η καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε κρονίων.

Veteres etiam ſuperciolioſos vocabant, qui faſtuoſi & ſeueri erant. Sic lib. 11. epigr. 2. ſupercilium Catonis pro ſeueritate ponit,

Triſte ſupercilium, durique ſeuera Catonis Frons.——

Hinc priſca ſupercilia vocat Virgilius in Copa, ſiue, quis alius eius poëmatij auctor,

Ah pereat, cui ſunt priſca ſupercilia.

Et Seneca in Hippolito. act. 2. in choro,

Quàm grata eſt facies torua viriliter,
Et pondus veteris triſte ſupercilij.

3 CONSVEVERE *iocos veſtri quoque ferre triumphi.*] Inter multa & varia quæ in Romanis triumphis accidebant, illud meo iudicio mirabilius, quod in ſummo omnium honore quo die Imperator ſuorum laborum maximum præmium capiebat, eo ipſo & in ipſa triumphi pompa per iocum à militibus ipſis, dicteriis, conuiciis & omne genus probris differebatur. Quicquid enim contumelioſum de Imperatore quondam rumor ſparſerat, id in eum audientem effutiebant ea pompa. Hæc carmina licentiæ plena & procacitatis, triumphalia appellabant: Quorum extat celebre exemplum apud Suet. in Iulio, c. 49. vbi ponit carmina contumelioſa quæ milites in Cæſarem ioculariter canebant. *Iocos* dixit, id eſt, dicteria & ſales.

4 MATERIAM *dictis*, &c.] Id eſt, non pudet ducem dicteriorum & probrorum, quæ in eum milites iactant, & eorum, quæ de ſe dicuntur. Dictum, quamuis commune ſit verbum ad omnia quæ dicuntur, proprie ad ſalſa dicta accommodatur. Cæſar apud Cic. 2. de Orat. ad Q. fratrem. *Dicere aiunt Ennium flammam à ſapiente facilius ore in ardente opprimi, quàm bona dicta teneat: hæc ſcilicet bona dicta quæ ſalſa ſunt*: Nam ea dicta appellantur proprio iam nomine, & Dicacitatis etiam etymon nos docens, ait Quintil. lib. 6. cap. 4. *Dicacitas ſine dubio à dicendo, quod eſt omni generi commune, ducta eſt: Propriè tamen ſignificat ſermonem cum riſu aliquo inceſſentem.*

5 QVA *Thymelem ſpectas deriſoremque Latinum.*] Thymelé & Latinus Mimi erant Domitiano gratiſſimi: Iuuenal. Sat. 1. verſ. 36.

—— & à trepido Thymele ſummiſſa Latino.

Vnde coniectantur vulgò Thymelem vxorem fuiſſe Latini: ſed de ea apud nullum ſcriptorem, præter Poetas, memini me aliquid legiſſe. De Latino Suet. in Domitiano cap. 15. de Aſcletarionis Mathematici cadauere à canibus diſcerpto: *idque ei*, inquit, *cœnanti à mimo Latino, qui præteriens forte animaduerterat, inter ceteras diei fabulas referretur.* De hoc alias, & de Paniculo multa. Orat igitur vt qua fronte mimos ſpectat, eâdem carmina ſua legat. *Latinum* autem appellat *deriſorem*, vt lib. 13. ep. 2. per hyperbolen, *Et poſſis ipſum tu deridere Latinum.* Vide & de Latino & Thymele, doctam Angeli Politiani aduerſus Merulam diſceptationem, lib. 7. epiſtolarum, epiſtola ad Guarinum.

6 INNOCVOS *cenſura poteſt permittere luſus.*] Suſcepit Domitianus cenſuram, vt author eſt Suet. in eius vita, cap. 8. & quod magis mirere

ſeueriſſimè exercuit morum correctionem. Excuſat ergo Poeta luſus ſuos Cenſori, quòd innocui ſint: nam fameſa ſcripta quibus aliqui notarentur aboleuerat Domitianus cum auctorum ignominia.

7 LASCIVA *eſt nobis pagina.*] Et ideò luſus innocui ſunt. Latinè tantùm loquuntur verſus, & prætextata continent verba.

8 VITA *proba eſt.*] Commendat ſe Cenſori, & morum correctori. Sic lib. 11. ep. 16. cùm dixiſſet ſe velle nequiorem edere libellum, addidit:

Mores non habet hic meos libellus.

Sic enim lego cum Douza: id eſt, quamuis laſciuus ſit is, mores mei ſancti ſunt De hac excuſatione multus Raderus, qui Catullum ad Aurelium Furium, Ouid. 2. Inſt. Hadrianum Imperatorem in epitaphio Voconi hoc verſu, *Laſciuus verſu, mente pudicus erat.*

& Apuleium in Apologia 1. pro ſe in primo, & alios plures congerit: ego addo hunc verſum adducere Auſonium in epiſtolâ affixa in fine Centonis nuptialis, & ei, auctorem præfigere Plinium Iuniorem, licèt aliqui voluerint pro Plinio Martialem ſubſtituere, quod probare non audeo, cùm videam Plinium carmina laſciua ſcripſiſſe, vt ipſe teſtatur, lib. 7. epiſt. 4. & potuiſſe à duobus eiuſdem æui, & amicitia coniunctis hunc verſum vſurpari.

AD EPIGR. VI.

Fingit Poëta Domitianum accepto libro hoc ſibi diſticho reſpondiſſe: in ſpectaculo tum forte naumachiæ, de quo ſatis multa in ſpectaculis epigr. 24. & 28. & fingit Domitianum ſubiratum exiguitate doni, vel intempeſtiuitate temeritatis arguere Poetam, quòd quo tempore naumachiam exhibeat, tradat ei mala carmina, quæ olim, vel comburebantur, vel aquis macerabantur, vt conſtat epigr. vlt. lib. 3. & l. 4. 10. l. 9. 59. & l. 14. 196. & dicemus ad epigr. 54. lib. 5. poſſet Martialem ſimul cum libro ſuo aquis mergere.

AD EPIGR. VII.

INTER ſpectacula quæ Domitianus edidit, & ferarum venationes, hoc fuit mirabile, quod leones accumbentes adaperto rictu ludentes & diſcurrentes lepores recipiebant, & illæſos remittebant. In quem luſum varie adeò luſit hic noſter Poëta, vt hoc libro legantur octo epigrammata, præter hoc eiuſdem argumenti: ſunt autem infra 15. 23. 45. 46. 49. 52. 61. 105. In quo ingenij vbertatem poſſis admirari.

1 ÆTHERIAS *aquila.*] Comparat hos leonum & leporum luſus, cum raptu Ganymedis: & innoxios vngues aquilæ, cum innoxiis dentibus leonum. *Puerum*, Ganymedem Trois Regis filium, quem adamatum Iupiter ab Aquila rapi iuſſit, & Deorum à poculis miniſtrum fecit.

2 TIMIDIS *vnguibus.*] Sollicitis ne Ganymedem læderent. *Onus* corporis Ganymedei. De hac Aquila eſt epigr. 56. lib. 5.

5 SVA *Cæſareos exorat præda leones*] Exorare eſt orando aliquid impetrare, l. 11. ep. 61. *Exorare Deos, ſi vos tam magna liceret.* & apud Teren-

tium mille locis. Ab hac mente per metaphoram *exorat leones ſua præda*, id eſt, ab iis impetrat, ne lædatur. Eadem ſignificatione, l. 4. ep. 54. dixit

Lanificas nulli tres exorare puellas Contigit.

Cæſareos appellat *leones*, quos Cæſar Domitianus in arena exhibuit.

4 LVDIT *in ore lepus*] Idem appellauit *laſciuos leporum curſus* epigr. 45. De his verbis *laſciuus* & *ludere* ſatis dictum ſupra epigr. 4.

5 QVÆ *maiora miracula?*] Metonymicῶs pro, quod maius miraculum? Nam ſubiungit, *ſummus vtrique auctor adeſt*, id eſt, vtrumque miraculum ſuum habet authorem ſummum.

6 HÆC *ſunt Cæſaris, illa Iouis*] Comparat Domitianum cum Ioue, quem alibi multis in locis appellat Iouem, vt l. 8. ep. 15. & l. 9. ep. 40. & 88. ſe namque ipſe Domitianus, Dominum & Deum vocabat, vt latiùs diximus lib. 5. ep. 8. & l. 10. ep. 72.

AD EPIGR. VIII.

L. ARVNTIVS Stella Poëta Patauinus, de quo plurima apud Martialem mentio in multis epigrammatis, clarus prosphoneſi, & poëmatiis Papinij Statij ſummi Poëtæ, luſerat longo poëmatio de Columba ſua, ad Catulliani paſſeris imitationem. Hoc opus commendat Martialis hoc epigrammate, præfertque illud molliſſimo & elegantiſſimo Catulliano de paſſere Epigrammati, vt aſſentetur Stellæ, qui erat ditiſſimus, vt conſtat ex multis Epigrammatis, ac præcipue ex l. 8. ep. 78. & l. 12 ep. 3. & Martialem muneribus ſubinde ſubornabat, vt l. 7. ep. 35. ſcribit autem ad Maximum vel Veronenſem, vel Catulli amatorem.

1 STELLÆ *delicium mei columba.*] Metonymicῶs *columba* pro opere de columba, cauſa pro effectu. Hoc poëma ſimul cum ceteris Stellæ non extat.

2 VERONA *licet audiente*] Amplificatio ab aſſeuerationis fiduciâ, quod Veronenſibus vniuerſis ciuibus Catulli audientib. id dicturus ſit.

3 VICIT *paſſerem Catulli*] Metonymicῶs item. id eſt, poemation de paſſere. Appellat autem *paſſerem* duo illa mellitiſſima epigrammata Catulli, alterum, quo paſſerculi nequitias deſcribit: alterum quo mortem deflet. & credo id temporis ſic vulgariter nominari illa poëmata, vt l. 11. ep. 7. dicemus. Videor autem ſubolere Martialem aliquantulum detrahere Catullo, cùm quod omnes Poëtæ viuentes moleſtè ferrent in ſuam inuidiam laudari veteres, quod ferè accidit: & id Horatius cum indignatione queritur l. 2. epiſt. 1.

Indignor quidquam reprehendi: non quia craſſe
Compoſitum, illepidéve putetur: ſed quia nuper.

& in Arte, —— *quid autem*
Cæcilio Plautoque dabit Romanus ademtum
Virgilio Varióque.

Tum quod præ ſe Catullum contemnebat, vt colligi poteſt ex dicto lib. 1. ep. 7 in illis verbis ad Dindymum,

Donabo tibi paſſerem Catulli.

Id eſt, donabo tibi poema, quod Catulli paſſerem poſſit vel æquare, vel ſuperare; & l.10. ep.103. *tenuem* appellat,&ſe ei æquat. Sic enim ſcribit laudans ſe ipſe, & iactans ſuæ Bilbili gloriam ſuam.

Nec ſua plus debet tenui Verona Catullo,
Méque velit dici non minus illa ſuum.

4 TANTO *Stella meus tuo Catullo*] Comparatio à proportione, tantò maior Poëta eſt Stella Catullo; quantò maior eſt columba paſſere. Hic autem Columbam & paſſerem propriè accipe. *Tuo*] dixit quod hic maximus forte Veronenſis fuit, vel Catulli admirator. Paſſeris huius Catulliani meminit, l. 4. ep. 14. & l. 7 ep. 13. & 14. & 77. Iuuenal. ſat. 6. verſ. 8.

—— haud ſimilis tibi Cynthia,nec tibi cuius
Turbauit nitidos extinctus paſſer ocellos.

De hoc paſſere ſatis eſt à multis confutata obſcœna opinio Politiani.

AD EPIGR. IX.

DECIANVS hic quem etiam inf. epig. 40. extollit,poëtarum Stoicæ ſectæ ſtudioſus. quis fuerit mihi non ſatis liquet, nec plena onomaſticis fides, quæ Emeritenſem fingunt. Hic eum laudat, quod cum Catonis & Thraſeæ Pæti conſtantiam imitetur, fortius faciat, cùm ſibi non inferat manus. Catonis exitus vulgatiſſimus eſt, & notiſſimus: de Thraſea Pæto, & eius nece Tacitus lib. 16. Suet. in Nerone cap. 37. & Domit. c. 10. Fuit hic Catonis imitator, & Stoicæ philoſophiæ aſſertor, gener Cæcinae Paeti, de quo inf. epigr. 14. diximus. *Magnum* dicit quod Neroni maximè reſtiterit: & magnæ fuerit eo miſerrimo tempore auctoritatis. Conſtantiam eius prouerbialiter laudat l. 49. 54.

Diuitior Criſpo, Thraſea conſtantior ipſo.

1 CONSVMMATIQVE *Catonis.*] *Conſummatum Catonem* appellat, id eſt, omni virtutum genere perfectiſſimum.

2 DOGMATA.] Id eſt,inſtituta, & viuendi rationem.

3 TALIS *vt eſſe velis.*] Vt velis in eorum numerum adſcribi ob conſtantis animi fortitudinem. Sed malo legere, vt in aliis exemplaribus, *Saluus vt eſſe velis.* vt nolis tibi mortem conſciſcere, vt fecit Cato, ne Cæſaris victoris vultum ſubiret, & Thraſea Neronis iuſſu.

4 PECTORE *nec nudo*, &c.] Nec in gladium incumbis, & tibi manus infers.

5 QVOD *feciſſe velim.*] Id eſt, places cùm ſic te geras.

6 NOLO *virum facili.*] Non placet ille nec virum exiſtimo, qui facili negotio ſibi mortem conciſcit,vt famam fortis, & conſtantis aucupetur. Videtur Martialis hanc ſententiam ab Ariſtotele deſumpſiſſe qui lib.3. Eth. ad Nicomachum,eum, qui ſe ipſe occidat,vt paupertatem, moleſtiam, aut quippiam aliud mali effugiat, non fortem, ſed

timidum, & ignauum exiſtimat. Eſt namque mollis,& effeminati animi laborioſa, & moleſta fugere, nec mortem quod honeſta ſit, ſed vt euitet malum aliquod, oppetere. Et rurſus lib. 5. in fine, *Ei,* inquit, *qui ſe ipſe occidit, ignominia quædam irrogatur.* Eſt hæc Ariſtotelis ſententia multorum ſuffragiis comprobata. Lucanus enim,

——fortiſſimus ille eſt
Qui premitus metuenda pati: ſi cominus inſtent
Et differre poteſt. ——

Q. Curtius. *Fortium virorum eſt magis mortem contemnere, quàm odiſſe vitam. Sæpe tædio laboris ad vilitatem ſui compelluntur ignaui.* Hic noſter lib. 11. ep. 57. *Rebus in anguſtis facile eſt contemnere vitam,*
Fortiter ille facit, qui miſer eſſe poteſt.

Et Val. Maximus lib. 3. cap. 2. §. 6. in externis, de Theramene qui hauſto veneni poculo ſe interemit, ait. *Profectò eſt ſupplicio ſe liberare tam facilè ſupplicium perpeti.* Seneca item ſcribit epiſt. 24. *Hu adijcias & illud eiuſdem notæ licet, tantam hominum imprudentiam eſſe, imò dementiam, vt quidam timore mortis cogantur ad mortem.*

7 LAVDARI *qui ſine morte poteſt.*] Eum ego probo, qui ſummâ conſtantiâ toleret mala, & aduerſis ſe obiiciat, ita vt fortiſſimus ab omnibus iudicari poſſit, nec morte ſe à periculis,& malis eripiat, quod mollis animi eſt.

AD EPIGR. X.

LVſus peritus à proprietate nominis, nam *bellus* diminutum eſt à *bonus.* Hic Cotta volebat videri bellus, id eſt formoſus, & ſalſus,& omnia belliſſimè agens. Nam l. 3. ep. 62. in Cotilum quid ſit *bellus homo* ex opinione vulgi explicat multis verbis. & lib. 2. epigr. 7. in Attalum cum multa bellè eum facere dixiſſet,

Nil bene cum facias, facis attamen omnia belle.

Vbi perſpicuè *bellum* hypocoriſticῶς inſinuat à bono deriuari.

Eſt autem *bellus*, idem quod Hiſpani dicunt *lindo*, quod verbum *à limite* Latino deducunt: & id quod ſuis limitibus abſolutum eſt, *lindo* appellant. Sic *alindar* dicunt agrum, aut domum confinem alteri eſſe, & etiam dicunt *lindo alindado.* & quamuis ea ſit propria ſignificatio ex loquendi conſuetudine, ad omnia quæ bona ſunt accommodatur id verbum, dicimuſque *linda muger, lindo ſermon, linda caſa.* Sic Latinè *bella femina, bella oratio, bella domus*; nec paruitatem eo nomine, vt poſtulat diminutio, ſed perfectionem ſignificamus. Sic *bellum* dicebat *hominem*, qui ad omnia erat idoneus. Cotta *bellus* volebat videri, & ſubinde iactabat ſe *bellum* eſſe, & *magnum* item. Martialis à verbi proprietate luſit in eum. *bellus* idem eſt, quod Hiſpanicè *bonito*, quod verbum de rebus puſillis ſemper dicitur (Gallice *belaud, mignon, beau fils*) Cotta igitur, ſi bellus homo ſit, non magnus homo eſt, ſed puſillus.

AD EPIGR. XI.

Ambiebant pauperes & cupidi homines nuptias feminarum, quæ opibus pollebant;ſed ex iis magis expetebantur vetulæ, quæ morti propinquiores exiſtimabantur. quò teſtamento earum heredes relicti citius ad opimam pecuniam peruenirent: & item illæ, quæ deſperatis morbis laborabant. De prioribus Iuuenalis ſatyr. 1. verſ. 39.

Cum te ſubmoueant qui teſtamenta merentur,
Noctibus in cœlum quos euehit optima ſummi
Nunc via proceſſus, vetulæ veſica beatæ.

De poſterioribus hic noſter faceriſſime, lib. 2. ep.26.

Tuſſim autem exiſtimabant ſignum eſſe deploratæ valetudinis. Horat. lib.2. ſat. 5. ——*ſi quis*

Forte cohæredum ſenior male tuſſiet, huic tu
Dic ex parte tua, ſeu fundi, ſiue domus ſit
Emtor, gaudentem nummo te addicere.

Itaque tuſſientes vetulas ceteris præferebant, quòd eas morti propinquiores eſſe crederent. quæ tuſſis ſæpius hoſce heredipetas fallebat,vt lib. 5. 40.

Signa rarius, aut ſemel fac illud,
Mentitur tua quod ſubinde tuſſis.

& l. 2. ep. 26. vt dictum eſt.

Hic ergo Gemellus vel, vt in aliis legitur, Venuſtus, omnem lapidem mouebat quò Maronilla ſibi nuberet: poterat id fieri propter excellentem feminæ pulchritudinem. Reſpondet Poëta nihil illa fœdius fuiſſe. Quid igitur hominem alliciebat? Reſpondet παραδόξως, *tuſſis*, vel vt aliàs *tuſſit*. id eſt morti propinqua eſt ob deſperatum morbum.

AD EPIGR. XII.

Denſiſſimas tenebras hoc loco Heraldus offendit, ſed offundit denſiores. Diſcuſſerat eas anteà Hadrianus Turnebus lib. 18. cap. 30. cuius interpretatio veriſſima ad ſummam, quamuis aliqua habeat diſcuſſione digna quæ non ſunt huius loci. Illud vulgatum de Sumtuaria lege exibilandum hoc loco: nam *bis quina numiſmata*, id eſt, decem ſextertij, Equitibus Romanis in hoc ſpectaculo viritim à Cæſare clargita ſunt, qui non ſe addixit legi Sumtuariæ. Sed hæc *bis quina Numiſmata*, quæ hoc loco data ſunt à Principe, centum quadrantes pendent, quæ vulgaris erat, & irriſa ſæpe à Poëta noſtro ſportula. Quæ ſumma hoc loco pro congiaro data eſt Equitibus. Vnde lib. 3. epig. 7. irriſorie eandem ſummam pro ſportula datam congiarum appellat.

Centum miſelli iam valete quadrantes, *Anteambulonis congiarum laſſi.*

Et hæc pecunia erogabatur equitibus, non ad bibendum tantùm (quis enim ſobrius eques Romanus vnis ſpectaculis centum vini quadrantes haurire non erubuiſſet?) ſed ad edulia, & bellaria emenda, quæ venum circumferebantur inter equites, vt vulgò apud Athenien-

ſes in theatro vbi edebatur, quod in exemplum adducit Ariſtoteles Ethic. lib. 10. ad Nicomachum cap. 5. his verbis, *Quod iis vſuvenit qui in theatro edunt bellaria. Id enim faciunt tum maxime, cum imperiti ignobileſque concertant.* Vbi Euſtathius Græcus Ariſtotelis interpres ſcribit obſeruatum eſſe ſuo æuo Conſtantinopoli: Et plebeculæ Romanæ venalia erant cicer frictum, & fricta nuces (Horatij teſtimonio in arte.)

Nec ſi quid fricti ciceris probat, & nucis emtor
Æquis accipiunt animis, donántve corona.

Quos ſcilicet dixerat antea

—— *quibus eſt equus, & pater, & res:*

Id eſt equites, patritii, & locupletes, qui quidem, cicer & nuces non emebant, quæ aliquando ab editoribus gratis donabantur, vt Horatius innuit lib. 2. ſat. 3.

In cicere, atque fabâ bona tu perdaſque lupinis,
Latus vt in circo ſpatiere, aut aneus ſtes

Et Perſius ſat. 5. verſ. 177.

—— *Vigila & cicer ingere large Rixanti populo.*——

Eſt igitur Martialis reprehenſio ſic concipienda. Si equiti cuiuis decem ſextertii ad emendum panem, edullia, & bellaria, & etiam ad bibendum dantur, cur tu Sextiliane adeò intemperanter te geris, vt ſolus bibas viginti ſextertios? Illud enim *bis decies* duplicatum ſignificat numerum ſuperiorem bis quina Numiſmata.

1 IAM *defeciſſet portantes calda miniſtros.*] Non obtundam te agitata multis controuerſiis à doctiſſimis viris quæſtione. Vtrum veteres calidam aquam, vel ſolitariam, vel mero infuſam in deliciis habuerint, lege doctiſſimum Lipſium 1. lib. electorum c. 4. & repugnantem eruditiſſimum medicorum Hieronymum Mercurialem variarum lib. 1. cap. 8. & ſi vacat de eâdem re peritiſſimum medicum Myconium Barcinonenſem qui de frigida potione diligentiſſime Hiſpano ſermone ſcripſit. Inficiari non poſſumus in delitiis fuiſſe, confirmantibus id multis veterum teſtimoniis, quæ adducuntur à Lipſio dicto loco: quibus adde locum notatu dignum Clementis Alexandr. lib. 2. pædagogi cap. 3. *Argenteorum & aureorum gemmeorumque poculorum irritus eſt vſus, & inutilis, vt qui ſit viſus ſolum deceptio. Nam ſiue eis calidum mixtum liquorem infuderis, excalefactorum vaſorum moleſta eſt tractatio.* Hactenus Clemens ex interpretatione Gentiani Herueti. Eſt item verum quod Mercurialis docet, vt colligere potes ex epigr. 86. lib. 6. datam eam potionem medicamenti loco præcipuè laſſis, commotiſque, vt Plutarchus de tuenda valetudine affirmat, & ego confirmo pulcherrimo Tibulli teſtimonio lib. 1. eleg. 10. de Fortunato & beato ruſtico.

Ipſe ſuas ſectatur oues, at filius agnos,
Et calidam feſſo comparat vxor aquam.

Quamuis etiam attigiſſe videtur Poëta morem antiquum. Solebant namque

namque veteres ex itinere feſſi aquâ calidâ ſe fouere, atque lauare. Plautus in Epidico, ſce. Male morigerus,

—— abi intrò, ac iube huic aquam calefieri.

Vbi Epidicus monet Stratippoclen, vt iubeat aquam calefieri ad lauandam virginem peregrè venientem. & in Bacchidibus ſcen. 1.

—— aqua calet, eamus hinc intro, vt laues:
Nam vt in naui vecta es, credo timida es.

Et in Truculento ſcen. piſcis ego credo,

Sed obſecro hercle Aſtaphium, i intro, ac nuncia
Me adeſſe. tu i properè, & ſuade iam vt ſatis lauerit.

Ceterum quod antiquitus in aqua calida potanda, hodieque id vſu venire videmus, in aqua niue refrigerata: cùm omnibus ſit in deliciis, & eadem ſolet aliquando ægris miniſtrari à medicis. Quod olim etiam factitaſſe Medicos conſtat: Nam Galenus 7. Methodi, memorat ſe interdum ſtomachi, ac membrorum intemperiem aqua niuibus refrigerata curaſſe. Hinc lux Suetonio in Claudio cap. 40. dum inquit. *De quæſtore quodam candidato inter cauſſas ſuffragationis ſuæ poſuit, quòd pater eius frigidam ægro ſibi tempeſtiuè dediſſet.* vbi aqua frigida ægro data. De hoc eodem bibone infra dicemus epigrammate 27.

AD EPIGR. XIII.

Nobile epigramma eiuſdem eſt cum inferiori 83. argumenti. de hoc Regulo Plinij Nepotis æmulo, multa apud ipſum vulgatiſſima. Gaudebat celebrari à Poeta, quem crediderim munuſculis Martialem ſubornare ſolitum. Quæ liberalitas multa peperit epigrammata, notiſſima in hiſce libris.

1 Q V Æ *par tam magnæ non erat inuidiæ.*] Simile de Plutone, epigr. 46. lib. 7. *Non tulit inuidiam taciti regnator Auerni.*

Recte cetera in hoc epigrammate ſunt ab Heraldo, Radero, & aliis explicata. Sequens verò vltimum diſtichum exiſtimo à nemine intellectum fuiſſe. Priori verſu eſt elegans anthiteton, *Nunc & damna iuuant.* Damna namque pro iactura poſuit, quam fecit Regulus in ruina porticus, cuius reedificatio plurimo conſtare oportuerat. *Iuuandi* verbum recondità & abſtruſa ſignificatione, *quæſtum* facere ſignificat. Probat pulcherrimum Martialis epigramma 37. lib. 3.

Iraſci tantum felices noſtis amici,
Non belle facitis, ſed iuuat hoc facere.

Id eſt, hoc facere vobis quæſtui eſt. Non credis? vide idem lib. 12. ep. 13.

Genus, Aucte, lucri diuites habent iram,
Odiſſe quam donare vilius conſtat.

Non hac lacti ſimilius, quam hoc epigramma ſuperiori. *felices* dicit illud hoc *diuites*, quod idem eſt, vt lib. 2. epigr. 30.

Quippe rogabatur felixque vetuſque ſodalis,
Et cuius laxas arca flagellat opes.

ſedente cognouiſſet Cato, diſceſſit è theatro. Quem abeuntem ingenti plauſu populus proſecutus priſcum morem iocorum in ſcenam reuocauit. Hæc iiſdem ferè verbis Valer. Max. lib. 2. cap. 10. *Dulce ſacrum* appellat, quod populo eſſet gratiſſimum. *Iocoſam Floram* propter Iocos & vulgi licentiam in iis ludis. Ouid. 5. Faſtorum,

Mater ades florum ludis celebranda iocoſis.

Et paulò poſt:

Quærere conabar quare laſciuia maior
His foret in ludis, liberiórque iocus.

In hoc autem huius Poëtæ acumen cernere licet, quod quam hiſtoriam ceteri ad augendam Catonis maieſtatem adducunt, eam ipſe in eius reprehenſionem detorquet. Meminit eius hiſtoriæ & Seneca epiſt. 97.

2 AN *ideo tantum veneras vt exires.*] Imitatus eſt hoc Sidonius epiſt. 5. lib. 1. his verbis, *Brixillum dein oppidum dum ſuccedenti Aemiliario nauta decedit Venetus remex, tantum, vt exiremus, intrauimus.*

AD EPIGR. IIII.

ALloquitur librum ſuum, vt ſolet ferè in omnibus libris, & fingit eum velle ab ſcriniis Poetæ in vulgus ſe proripere, ne toties lituras patiatur & emendationes: & reuocare conatur à propoſito, Romanorum riſus & maledicentiam deſcribens.

1 ARGILETANAS *mauis habitare tabernas.*] Argiletus, vel Argiletum locus erat Romæ, in quo erant multæ opificum tabernæ, & Bibliopolia: Sutores item vt lib. 2. epigr. 7.

Argíque letum multus obſidet ſutor.

Tabernæ Romæ per pilas deſignabantur: nam cuique tabernæ ſua pila apponebatur; & cum pilæ eſſent faciliores proſpectu, quàm tabernæ, per pilas tabernæ numerabantur. teſtis magnus Catullus, epigr. 32.

Salax taberna, voſque contubernales,
A pileatis nona fratribus pila.

Quo ſignificat nonam tabernam eſſe à Caſtoris templo. Horat. lib. 1. Sat. 4. *Nulla taberna meos habeat neque pila libellos.*

Id eſt, libri mei non ſint venales, neque intus in taberna nidis, vel pluteis repoſiti: neque foris in pilea omnibus expoſiti. Mauult igitur liber hìc habitare Argiletanas tabernas, quàm Martialis ſcriniis includi.

2. NESCIS, *heu, neſcis.*] Diacopa, quæ affectum aſſeuerantis exprimit. Verbum *neſcis* recondita notione poſitum hîc eſt. non enim ſignificat ſimpliciter ignoras, ſed non cognoſcis, quod non ſis expertus faſtidia Romæ, Capella primo quarto libro. *Nimirum, inquit Br-mius, qui facetior eſt Deorum, eámque penitus neſciebat.) Hac autem ex arenis Libyæ anhelantis adducitur.* Loquitur de Dialectica, quæ ſpecie feminæ inducitur, quam Bacchus neſciebat, id eſt, non cognoſcebat; & nota hoc loco

quàm propriè & vere vulgatus interpres ſacræ ſcripturæ multis in locis vſurpet hoc verbum in hac ſignificatione, vt Matthæi cap. 25. verſ. 12. *Amen dico vobis, neſcio vos,* quod Græcè eſt, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. & Marci cap. 14. verſ. 71. *Ille autem cœpit anathematizare, & iurare, quia neſcio hominem iſtum quem dicitis*, vbi pro *neſcio* eſt in Græco οὐκ οἶδα. Vnde *neſcium* paſſiuè ſumitur aliquando pro ignoto, vt Plautus Rudente, Act. 1. Scena vlt. *Quæ in locis neſciis, neſcia ſpe ſumus.*

id eſt in locis ignotis, dubia & incerta ſpe.

3 D O M I N Æ *Roma.*] Expreſſit illud Virg. lib. 1. verſ. 286.

Romanos rerum dominos gentemque togatam.

——dominantis mœnia Roma, dixit Silius lib. 3.

Dominus autem nobile nomen eſt, vt apud Græcos κύριος, vt patet ex lib. 3. epigr. 1.

Plus ſanè placeat domina qui natus in vrbe eſt.

Et lib. 6. epigr. 86.

Setinum, dominaque niues, denſiq; trientes.

& Ouid. in epiſt. Phædræ,

Regnat, & in dominos ius habet ille Deos.

Iuuenal. ſat. 3. verſ. 33.

Et prabere caput domina venale ſub haſta.

& hic lib. 14. epigramm. 1.

Syntheſibus dum gaudet eques dominuſque ſenatus.

Vnde diſco verum Etymon huius nominis *Curia*, vbi Senatus cogebatur, quod ducitur à Græco nomine κύριος, & ſignificat κυρίαν ἐκκλησίαν, id eſt *dominam concionem.* Nec audias Grammaticorum deliramenta, qui in Etymis ſemper inſaniunt, deducúntque hoc nomen à *Cura* quod *in Curia curis agitentur Senatores*, ſed dominus Senatus in dominam cogebatur concionem.

4 M A R T I A *turba.*] Id eſt, Romani à Marte originem trahentes, quod is pater Romuli fuerit, ſic lib. 2. ep. 75. *Martiam arenam* pro Romana dixit, & l. 5. epigr. 19. *Martiam Romam.*

5 M A I O R E S *nuſquam rhonchi.*] Supple ſunt. Rhonchum appellant Græci naſi ſonum, qui emittitur ſtertendo, vt lib. 3. epigr. 82.

Nos accubamus, & ſilentium rhonchis

Praſtare iuſſi, nutibus propinamus.

Hinc fit, vt irriſionis & ſubſannationis ſignum ſit, quòd eo ſignificemus adeò ineptum eſſe alterius dictum aut factum, vt ſtertere velimus, ne audiamus, aut videamus illud. hac ſignificatione legitur lib. 4. epigram. 87.

Nec rhonchos metues malignorum.

6 I V V E N E S Q V E *ſeneſque & pueri.*] Per ætatum diuiſionem expreſſit, quod vno verbo poterat. *cunctis, omnes*, vel, *vniuerſi.*

7 N A S V M *Rhinocerotis.*] Naſus dicatus eſt ſubdolæ irriſioni, vt

ſcribit Plin. lib. 11. cap. 37. puto quòd naſi corrugatione naturâ habitus irridentis exprimatur. Perſ. ſat 1. verſ. 55.

Rides, ait, & nimis vncis
Naribus indulges. —— Hinc adagium, *naſo ſuſpendere*, id eſt irridere. Hinc naſuti, irriſores dicuntur, vt lib. 13 epigr. 2.

Naſutus ſis vſque licet, ſis denique naſus.

Vnde quod irriſores acre iudicium plerumque habent, naſus pro iudicio acri vſurpatur. l. 1. epigr 42.

Non cuicunque datum eſt habere naſum.

Et naſutus pro homine Critico & aliorum Cenſore l. 12. epigr. 37.

Naſutus nimium cupis videri.

Vt ergo ſignificaret acerrimum iudicium Romanorum omnium, & ſubdolam eorum irriſionem, & ſubſannationem, naſum rhinocerotis dixit illos habere: cum id animal fortiſſimum habeat naſum. nempe cornu munitum & armatum, & quo poſſit vel taurum & vrſum ſublimes iactare, vt ſupra in ſpectaculis, epigr. 9.

Quantus erat cornu, cui pila taurus erat.

& 22. *Namque grauem gemino cornu ſic extulit vrſum,*
Iactat vt impoſitas taurus in aſtra pilas.

8 GRANDE *Sophos.*] *Sophos*, aduerbium Græcum eſt σοφῶς, Latinè *ſapienter*. Eratque frequentiſſima acclamatio eorum, qui recitantis ſcripta laudabant, vel oratores audiebant. adulatoria plerumque & emta, vel pecunia, vel cena. infra epigr. 50.

Mercetur alius grande, & inſanum σοφῶς. & epigr. 67.
Non ſex paratur, aut decem Sophōs nummis.

& libr. 6. epigr. 48.

Quod tam grande Sophōs clamat tibi turba togata,
Non tu, Pomponi, cena diſerta tua eſt.

grande Sophōs vocat clamatum contenta voce, & ſæpe *tergeminum* vocauit: lib. 3. epigr. 46.

At tibi tergeminum mugiet ille Sophōs.

vbi in verbo *mugiet*, quod boum proprium eſt, expreſſit inſanam vocis contentionem. dicebant Latinè *Euge bellè*. Perſ. ſat. 1. verſ. 62.

Sed recti, finemque, extremumque eſſe recuſo
Euge tuum, & bellè.

Dicebant item *Bonè*, *Præclarè*, *Feſtiuè*, vt inquit Cic. lib. 3. de orat. & aliis exclamationibus laudabant ſcripta, vt lib. 2. epigr. 27.

Effectè, grauiter, citò, nequiter, euge, beatè.

Sed de ambitione recitantium, & adulatione acclamantium, & plaudentium, multa elegantiſſimè Horatius ad finem Poëticæ, & Perſius loco citato, vbi videndus eſt Theodorus Marcilius, qui multa de hiſce acclamationibus congerit, erudite & diligenter.

9 DVM *baſia captas.*] Dum ambis gratulationes & baſia: nam ba-

ſiabant veteres quos probabant, & quibus plaudebant (vt etiamnum hodie moris eſt inter Venetos) Ideo libros Poëtarum gratos, baſiabant. de his baſiationibus inf. epigr. 77.

—— at circum pulpita noſtra,

Et ſteriles cathedras baſia ſola crepant. & l. 4. ep. 49. ad Flaccum,

Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.

id eſt, oſculantur manibus ad os admotis: ſed de baſiationibus ſalutantium aliàs multis in locis dicemus.

10 A B *excuſſo miſſus in aſtra ſago.*] Sagum militaris veſtis nota, ſed & ſtragulum craſſum. Plin. lib. 16. cap. vl. in fine de viſco. *ſacerdos candida veſte cultus arborem ſcandit: falce aurea demetit, candido id excipitur ſago.* Ab hoc Hiſpanè forte *Sayal*, quaſi ſagale, ex quo ſaga fiant. *Ibis miſſus in aſtra ab excuſſo ſago*, id eſt pendes pœnas tuæ credulitatis: iidem enim qui te baſiarunt, traducent & irridebunt; metaphora ſumtâ ab iis, qui irridendi cauſa hominem, vel canem procaciter ſago plurium manibus diſtento in ſublime iactant, ludibrio habentes. quod factitaſſe Othonem teſtis eſt Suetonius cap. 2. in eius vita: hodieque Hiſpani id faciunt, vocantque *mantear*. *In aſtra* per hyperbolem dixit, vt multis in locis.

11 T R I S T I S *arundo.*] Ex arundine Ægyptia, calami ſcriptorij fiebant, l. 14. epigr. 38.

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus.

& eodem lib. epig. 209.

—— inoffenſa curret arundo via.

☞ Et Apuleius in principio lib. 1. Metamorph. *Modò ſi papyrum Aegyptiam, tu argutia Niloticі calami inſcriptam, non ſpreueris inſpicere* Et vt ait Plin. l. 16. cap, 36. *Chartis ſeruiunt calami Ægyptij maximè cognatione quadam papyri.* fiebant & ſagittæ vt lib. 10. epig. 15. & Plinius dicto lib. & cap. *Triſtem* dixit *arundinem*: vel ob atramentum, vel ob lituras quæ eâ fiebant, quod cenſura omnis ſeuera ſit, tetrica & triſtis, vt ſupra dictum eſt in Epiſtola. Et Horat. ſat. 1. lib. 2. triſtem verſum appellat ſatyram qua ſeuere mores alieni taxantur, his verbis,

Quanto rectius hoc, quam triſti lædere verſu

Pantolabum ſcurram, Nomentanûmque nepotem.

12 Æ T H E R I A S *volitare per auras.*] Id eſt, prodire in vulgus, & in hominum manus peruenire.

13 L A S C I V E.] hîc propriè poſitum. Eſt enim *laſciuum* quod Hiſpanè dicimus *trauieſo inguetom*, vt lib. 14. epigr. 75.

Ludite laſciui, ſed tantum ludite ſerui. Horat. lib. 1. ſat. 3. in fine,

—— vellunt tibi barbam Laſciui pueri:

Sic Virgil. Capellam appellat laſciuam: & hic noſter lib. 13. epigr. 39. hædos laſciuos vocat, & infra epigr. 45. *Laſciuos leporum curſus.*

Et Virgil. Galateam laſciuam puellam dicit, quæ malo petebat iuue-

nem,& ſe cupiebat ante videri. Hinc natum eſt, vt hoc nomine vtamur pro libidinoſo & inhoneſto,vt idem epigr. 5.

Laſciua eſt nobis pagina, vita proba eſt.

Cauſa quod Venerem proxime præcedit ſemper Iocus, & cùm amantes ad iocos deueniunt,propinqui maxime ſunt Veneri; nec vlla certior ad eam via quàm per iocum,quod prudentiſſimus Horatius bellè inſinuauit nobis, lib. 1. carm. ode 2.

Siue tu mauis Erycina ridens,
Quam Iocus circumuolat & Cupido.

Vides *Cupidinem*, id eſt, amoris ardorem, qui amantes ſtimulat, & *Iocum*, qui viam aperit,& pudorem abſtergit,*Venerem* ipſam,id eſt,actum Venereum circumuolitare. quod nobis apertè indicat pictura relata ab auctore epigrammatum orbis, quam hic exprimendam curauimus.

MORAVIAE PROVINCIAE GERMANIAE MAG

Epigramma repertum à Conrado Celte in gemma ſignatoria, aurea cruci inſertum in monaſterio Ritiſch,iuxta Olmuntz,menſe Iulio, Anno Domini M. D. IIII.

LASCIVI igitur dicti ſunt inhoneſti, quod laſciuia coniuncta ſit cum actis Venereis. Sic Catullus epigr. 17. ad Aurelium,

Prædicare cupis meos amores,
Nec clam: nam ſimul exjocatis vna.

Et Ouid. lib. 3. de arte. *jocos* res Venereas appellauit,

Cum cuſtode foris, tunica ſeruare puellæ,
Celent furtiuos balnea multa jocos.

Quid? quod *ludendi* verbum ſubputidum eſt, & laſciuæ ſignificationis. Liuius Andronicus apud Feſtum in *adfatim, adfatim edi, bibi, luſi*: Quod expreſſit Sardanapalus in epigr. apud Athenæum, lib. 12. Ἐγὼ ἐβασίλευσα, καὶ ἄχρι ἑώρων τὸ ἡλίου φῶς, ἔπιον, ἔφαγον, ἠφροδισίασα. Catullus in Hymenæo: *Ludite, vt lubet, & breui Liberos date.*——

Ouidius lib. 1. Amor. eleg. 8.

Ludunt formoſæ, caſta eſt, quam nemo rogauit.

Et lib. 2. de Arte:

Ludit, ſed furto celetur culpa moleſto,

Et lib. 3. *Ludite, eunt anni more fluentis aquæ.*

Propertius item:

Turba Menandreæ fuerat, nec Thaidos olim,
Tanta in qua populus luſit Erichthonius.

Et puriſſimæ impuritatis auctor Petronius in Satyrico.

Ipſe pater veri, doctuſq. Epicurus in arte
Luſit, & hoc vitam dixit habere telos.

Sic intelligo epigr. 45. lib. 6.

Luſiſtis; ſatis eſt: Laſciui nubite cunni. Et lib. 11. ep. 105.

Tu tenebris gaudes, me ludere teſte lucerna.

Quod ſequenti verſu declarat,

Et iuuat admiſſa rumpere luce latus.

AD EPIGR. V.

ALloquitur Domitianum Imp. & excuſat ei laſciuiam librorum tanquam Cenſori, & orat vt poſita Cenſoria ſeueritate eos legat.

1 CONTIGERIS *forte.*] Μείωσις modeſtiæ cauſa.

2 TERRARVM *dominum pone ſupercilium.*] Supercilium pro faſtu & ſeueritate vſurpari, manifeſtum eſt ex Plin. lib. 11. cap. 37. & 52. Inde adagia Supercilia tollere, ponere, contrahere. vocat autem ſupercilium Domitiani terrarum dominum, quòd eo terrarum orbis gubernaretur. Sic l. 9. epigr. 81. Palatinum ſupercilium pro faſtu Imperatoriæ domus. Nutum appellat Virgil. 6. lib.

Sic ait, & totum nutu tremefecit Olympum.

Quo expreſſit frequens illud Homericum,

Ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.

Veteres etiam ſuperciliosos vocabant, qui faſtuoſi & ſeueri erant. Sic lib. 11. epigr. 2. ſupercilium Catonis pro ſeueritate ponit,

Triſte ſupercilium, durique ſeuera Catonis Frons.——

Hinc priſca ſupercilia vocat Virgilius in Copa, ſiue, quis alius eius poëmatij auctor,

Ah pereat, cui ſunt priſca ſupercilia.

Et Seneca in Hippolito. act. 2. in choro,

Quàm grata eſt facies torua viriliter,
Et pondus veteris triſte ſupercilij.

3 CONSVEVERE *iocos veſtri quoque ferre triumphi.*] Inter multa & varia quæ in Romanis triumphis accidebant, illud meo iudicio mirabilius, quod in ſummo omnium honore quo die Imperator ſuorum laborum maximum præmium capiebat, eo ipſo & in ipſa triumphi pompa per iocum à militibus ipſis, dicteriis, conuiciis & omne genus probris differebatur. Quicquid enim contumelioſum de Imperatore quondam rumor ſparſerat, id in eum audientem effutiebant ea pompa. Hæc carmina licentiæ plena & procacitatis, triumphalia appellabant: Quorum extat celebre exemplum apud Suet. in Iulio, c. 49. vbi ponit carmina contumelioſa quæ milites in Cæſarem iocularitercanebant. *Iocos* dixit, id eſt, dicteria & ſales.

4 MATERIAM *dictis*, &c.] Id eſt, non pudet ducem dicteriorum & probrorum, quæ in eum milites iactant, & eorum, quæ de ſe dicuntur. Dictum, quamuis commune ſit verbum ad omnia quæ dicuntur, proprie ad ſalſa dicta accommodatur. Cæſar apud Cic. 2. de Orat. ad Q. fratrem. *Dicere aiunt Ennium flammam à ſapiente facilius ore in ardente opprimi, quàm bona dicta teneat: hæc ſcilicet bona dicta quæ ſalſa ſunt*: Nam ea dicta appellantur proprio iam nomine, & Dicacitatis etiam etymon nos docens, ait Quintil. lib. 6. cap. 4. *Dicacitas ſine dubio à dicendo, quod eſt omni generi commune, ducta eſt: Propriè tamen ſignificat ſermonem cum riſu aliquo inceſſentem.*

5 QVA *Thymelem ſpectas deriſoremque Latinum.*] Thymele & Latinus Mimi erant Domitiano gratiſſimi: Iuuenal. Sat. 1. verſ. 36.

——*& à trepido Thymele ſummiſſa Latino.*

Vnde coniectantur vulgò Thymelem vxorem fuiſſe Latini: ſed de ea apud nullum ſcriptorem, præter Poetas, memini me aliquid legiſſe. De Latino Suet. in Domitiano cap. 15. de Aſcletarionis Mathematici cadauere à canibus diſcerpto: *idque ei*, inquit, *cœnanti à mimo Latino, qui præteriens forte animaduerterat, inter ceteras diei fabulas referretur.* De hoc alias, & de Paniculo multa. Orat igitur vt qua fronte mimos ſpectat, eâdem carmina ſua legat. *Latinum* autem appellat *deriſorem*, vt lib. 13. ep. 2. per hyperbolen, *Et poſſis ipſum tu deridere Latinum.* Vide & de Latino & Thymele, doctam Angeli Politiani aduerſus Merulam diſceptationem, lib. 7. epiſtolarum, epiſtola ad Guarinum.

6 INNOCVOS *cenſura poteſt permittere luſus.*] Suſcepit Domitianus cenſuram, vt author eſt Suet. in eius vita, cap. 8. & quod magis mirere

ſeueriſſimè exercuit morum correctionem. Excuſat ergo Poeta luſus ſuos Cenſori, quòd innocui ſint: nam fameſa ſcripta quibus aliqui notarentur aboleuerat Domitianus cum auctorum ignominia.

7 LASCIVA *eſt nobis pagina.*] Et ideò luſus innocui ſunt. Latinè tantùm loquuntur verſus, & prætextata continent verba.

8 VITA *proba eſt.*] Commendat ſe Cenſori, & morum correctori. Sic lib. 11. ep. 16. cùm dixiſſet ſe velle nequiorem edere libellum, addidit:

Mores non habet hic meos libellus.

Sic enim lego cum Douza: id eſt, quamuis laſciuus ſit is, mores mei ſancti ſunt De hac excuſatione multus Raderus, qui Catullum ad Aurelium Furium, Ouid. 2. Inſt. Hadrianum Imperatorem in epitaphio Voconi hoc verſu, *Laſciuus verſu, mente pudicus erat.*

& Apuleium in Apologia 1. pro ſe in primo, & alios plures congerit: ego addo hunc verſum adducere Auſonium in epiſtolâ affixa in fine Centonis nuptialis, & ei, auctorem præfigere Plinium Iuniorem, licèt aliqui voluerint pro Plinio Martialem ſubſtituere, quod probare non audeo, cùm videam Plinium carmina laſciua ſcripſiſſe, vt ipſe teſtatur, lib. 7. epiſt. 4. & potuiſſe à duobus eiuſdem æui, & amicitia coniunctis hunc verſum vſurpari.

AD EPIGR. VI.

FIngit Poëta Domitianum accepto libro hoc ſibi diſticho reſpondiſſe: in ſpectaculo tum forte naumachiæ, de quo ſatis multa in ſpectaculis epigr. 24. & 28. & fingit Domitianum ſubiratum exiguitate doni, vel intempeſtiuitate temeritatis arguere Poetam, quòd quo tempore naumachiam exhibeat, tradat ei mala carmina, quæ olim, vel comburebantur, vel aquis macerabantur, vt conſtat epigr. vlt. lib. 3. & l. 4. 10. l. 9. 59. & l. 14. 196. & dicemus ad epigr. 54. lib. 5. poſſet Martialem ſimul cum libro ſuo aquis mergere.

AD EPIGR. VII.

INTER ſpectacula quæ Domitianus edidit, & ferarum venationes, hoc fuit mirabile, quod leones accumbentes adaperto rictu ludentes & diſcurrentes lepores recipiebant, & illæſos remittebant. In quem luſum variè adeò luſit hic noſter Poëta, vt hoc libro legantur octo epigrammata, præter hoc eiuſdem argumenti: ſunt autem infra 15. 23. 45. 46. 49. 52. 61. 105. In quo ingenij vbertatem poſſis admirari.

1 ÆTHERIAS *aquila.*] Comparat hos leonum & leporum luſus, cum raptu Ganymedis: & innoxios vngues aquilæ, cum innoxiis dentibus leonum. *Puerum*, Ganymedem Trois Regis filium, quem adamatum Iupiter ab Aquila rapi iuſſit, & Deorum à poculis miniſtrum fecit.

2 TIMIDIS *vnguibus.*] Sollicitis ne Ganymedem læderent. *Onus* corporis Ganymedei. De hac Aquila eſt epigr. 56. lib. 5.

5 SVA *Cæſareos exorat præda leones*] Exorare eſt orando aliquid impetrare, l. 11. ep. 61. *Exorare Deos, ſi vos tam magna liceret.* & apud Teren-

tium mille locis. Ab hac mente per metaphoram *exorat leones ſua præda*, id eſt, ab iis impetrat, ne lædatur. Eadem ſignificatione, l. 4. ep. 54. dixit

Lanificas nulli tres exorare puellas *Contigit.*

Cæſareos appellat *leones*, quos Cæſar Domitianus in arena exhibuit.

4 LVDIT *in ore lepus*] Idem appellauit *laſciuos leporum curſus* epigr. 45. De his verbis *laſciuus* & *ludere* ſatis dictum ſupra epigr. 4.

5 QVÆ *maiora miracula*?] Metonymicῶs pro, quod maius miraculum? Nam ſubiungit, *ſummus vtrique auctor adeſt*, id eſt, vtrumque miraculum ſuum habet authorem ſummum.

6 HÆC *ſunt Cæſaris, illa Iouis*] Comparat Domitianum cum Ioue, quem alibi multis in locis appellat Iouem, vt l. 8. ep. 15. & l. 9. ep. 40. & 88. ſe namque ipſe Domitianus, Dominum & Deum vocabat, vt latiùs diximus lib. 5. ep. 8. & l. 10. ep. 72.

AD EPIGR. VIII.

L. ARVNTIVS Stella Poëta Patauinus, de quo plurima apud Martialem mentio in multis epigrammatis, clarus proſphoneſi, & poëmatiis Papinij Statij ſummi Poëtæ, luſerat longo poëmatio de Columba ſua, ad Catulliani paſſeris imitationem. Hoc opus commendat Martialis hoc epigrammate, præfertque illud molliſſimo & elegantiſſimo Catulliano de paſſere Epigrammati, vt aſſentetur Stellæ, qui erat ditiſſimus, vt conſtat ex multis Epigrammatis, ac præcipue ex l. 8. ep. 78. & l. 12 ep. 3. & Martialem muneribus ſubinde ſubornabat, vt l. 7. ep. 35. ſcribit autem ad Maximum vel Veronenſem, vel Catulli amatorem.

1 STELLÆ *delicium mei columba.*] Metonymicῶs *columba* pro opere de columba, cauſa pro effectu. Hoc poëma ſimul cum ceteris Stellæ non extat.

2 VERONA *licet audiente*] Amplificatio ab aſſeuerationis fiduciâ, quod Veronenſibus vniuerſis ciuibus Catulli audientib. id dicturus ſit.

3 VICIT *paſſerem Catulli*] Metonymicῶs item. id eſt, poemation de paſſere. Appellat autem *paſſerem* duo illa mellitiſſima epigrammata Catulli, alterum, quo paſſerculi nequitias deſcribit: alterum quo mortem deflet. & credo id temporis ſic vulgariter nominari illa poëmata, vt l. 11. ep. 7. dicemus. Videor autem ſubolere Martialem aliquantulum dettahere Catullo, cùm quod omnes Poëtæ viuentes moleſtè ferrent in ſuam inuidiam laudari veteres, quod fere accidit: & id Horatius cum indignatione queritur l. 2. epiſt. 1.

Indignor quidquam reprehendi: non quia craſſe
Compoſitum, illepidéve putetur: ſed quia nuper.

& in Arte, —— *quid autem*
Cæcilio Plautoque dabit Romanus ademtum
Virgilio Varióque.

Tum quod præ ſe Catullum contemnebat, vt colligi poteſt ex dicto lib. 1. ep. 7 in illis verbis ad Dindymum,

Donabo tibi paſſerem Catulli.

Id eſt, donabo tibi poema, quod Catulli paſſerem poſſit vel æquare, vel ſuperare; & l.10. ep.103. *tenuem* appellat,&ſe ei æquat. Sic enim ſcribit laudans ſe ipſe, & iactans ſuæ Bilbili gloriam ſuam.

Nec ſua plus debet tenui Verona Catullo,
Méque velit dici non minus illa ſuum.

4 TANTO *Stella meus tuo Catullo*] Comparatio à proportione, tantò maior Poëta eſt Stella Catullo; quantò maior eſt columba paſſere. Hic autem Columbam & paſſerem propriè accipe. *Tuo*] dixit quod hic maximus forte Veronenſis fuit, vel Catulli admirator. Paſſeris huius Catulliani meminit, l. 4. ep. 14. & l. 7 ep. 13. & 14. & 77. Iuuenal. ſat. 6. verſ. 8.

—— haud ſimilis tibi Cynthia,nec tibi cuius
Turbauit nitidos extinctus paſſer ocellos.

De hoc paſſere ſatis eſt à multis confutata obſcœna opinio Politiani.

AD EPIGR. IX.

DECIANVS hic quem etiam inf. epig. 40. extollit,poëtarum Stoicæ ſectæ ſtudioſus. quis fuerit mihi non ſatis liquet, nec plena onomaſticis fides, quæ Emeritenſem fingunt. Hic eum laudat, quod cum Catonis & Thraſeæ Pæti conſtantiam imitetur, fortius faciat, cùm ſibi non inferat manus. Catonis exitus vulgatiſſimus eſt, & notiſſimus: de Thraſea Pæto, & eius nece Tacitus lib. 16. Suet. in Nerone cap. 57. & Domit. c. 10. Fuit hic Catonis imitator, & Stoicæ philoſophiæ aſſertor, gener Cæcinae Paeti, de quo inf. epigr. 14. diximus. *Magnum* dicit quod Neroni maximè reſtiterit: & magnæ fuerit eo miſerrimo tempore aûctoritatis. Conſtantiam eius prouerbialiter laudat l. 49. 54.

Diuitior Criſpo, Thraſea conſtantior ipſo.

1 CONSVMMATIQVE *Catonis.*] *Conſummatum Catonem* appellat, id eſt, omni virtutum genere perfectiſſimum.

2 DOGMATA.] Id eſt,inſtituta, & viuendi rationem.

3 TALIS *vt eſſe velis.*] Vt velis in eorum numerum adſcribi ob conſtantis animi fortitudinem. Sed malo legere, vt in aliis exemplaribus, *Saluus vt eſſe velis.* vt nolis tibi mortem conſciſcere, vt fecit Cato, ne Cæſaris victoris vultum ſubiret, & Thraſea Neronis iuſſu.

4 PECTORE *nec nudo*, &c.] Nec in gladium incumbis, & tibi manus infers.

5 QVOD *feciſſe velim.*] Id eſt, places cùm ſic te geras.

6 NOLO *virum facili.*] Non placet ille nec virum exiſtimo, qui facili negotio ſibi mortem conciſcit,vt famam fortis, & conſtantis aucupetur. Videtur Martialis hanc ſententiam ab Ariſtotele deſumpſiſſe qui lib.3. Eth. ad Nicomachum,eum, qui ſe ipſe occidat,vt paupertatem, moleſtiam, aut quippiam aliud mali effugiat, non fortem, ſed

timidum, & ignauum exiſtimat. Eſt namque mollis,& effeminati animi laborioſa, & moleſta fugere, nec mortem quod honeſta ſit, ſed vt euitet malum aliquod, oppetere. Et rurſus lib. 5. in fine, *Ei*, inquit, *qui ſe ipſe occidit, ignominia quadam irrogatur.* Eſt hæc Ariſtotelis ſententia multorum ſuffragiis comprobata. Lucanus enim,

——fortiſſimus ille eſt
Qui promtus metuenda pati: ſi cominus inſtent
Et differre poteſt. ——

Q. Curtius. *Fortium virorum eſt magis mortem contemnere, quàm odiſſe vitam. Sæpe tædio laboris ad vilitatem ſui compelluntur ignaui.* Hic noſter lib. 11. ep. 57. *Rebus in anguſtis facile eſt contemnere vitam,*
Fortiter ille facit, qui miſer eſſe poteſt.

Et Val. Maximus lib. 3. cap. 2. §. 6. in externis, de Theramene qui hauſto veneni poculo ſe interemit, ait. *Profectò eſt ſupplicio ſe liberare tam facilè ſupplicium perpeti.* Seneca item ſcribit epiſt. 24. *His adjicias & illud eiuſdem nota licet, tantam hominum imprudentiam eſſe, imò dementiam, vt quidam timore mortis cogantur ad mortem.*

7 LAVDARI *qui ſine morte poteſt.*] Eum ego probo, qui ſummâ conſtantiâ toleret mala, & aduerſis ſe obiiciat, ita vt fortiſſimus ab omnibus iudicari poſſit, nec morte ſe à periculis, & malis eripiat, quod mollis animi eſt.

AD EPIGR. X.

LVſus petitus à proprietate nominis, nam *bellus* diminutum eſt à *bonus*. Hic Cotta volebat videri bellus, id eſt formoſus, & ſalſus, & omnia belliſſimè agens. Nam l. 3. ep. 62. in Cotilum quid ſit *bellus homo* ex opinione vulgi explicat multis verbis. & lib. 2. epigr. 7. in Attalum cum multa bellè eum facere dixiſſet,

Nil bene cum facias, facis attamen omnia belle.

Vbi perſpicuè *bellum* hypocoriſticῶς inſinuat à bono deriuari.

Eſt autem *bellus*, idem quod Hiſpani dicunt *lindo*, quod verbum *à limite* Latino deducunt: & id quod ſuis limitibus abſolutum eſt, *lindo* appellant. Sic *alindar* dicunt agrum, aut domum confinem alteri eſſe, & etiam dicunt *lindo alindado*. & quamuis ea ſit propria ſignificatio ex loquendi conſuetudine, ad omnia quæ bona ſunt accommodatur id verbum, dicimuſque *linda muger*, *lindo ſermon*, *linda caſa*. Sic Latinè *bella femina*, *bella oratio*, *bella domus*; nec paruitatem eo nomine, vt poſtulat diminutio, ſed perfectionem ſignificamus. Sic *bellum* dicebat *hominem*, qui ad omnia erat idoneus. Cotta *bellus* volebat videri, & ſubinde iactabat ſe *bellum* eſſe, & *magnum* item. Martialis à verbi proprietate luſit in eum. *bellus* idem eſt, quod Hiſpanicè *bonito*, quod verbum de rebus puſillis ſemper dicitur (Gallicè *belaud, mignon, beau fils*) Cotta igitur, ſi bellus homo ſit, non magnus homo eſt, ſed puſillus.

AD EPIGR. XI.

AMbiebant pauperes & cupidi homines nuptias feminarum, quæ opibus pollebant;ſed ex iis magis expetebantur vetulæ, quæ morti propinquiores exiſtimabantur. quò teſtamento earum heredes relicti citiùs ad opimam pecuniam peruenirent: & item illæ, quæ deſperatis morbis laborabant. De prioribus Iuuenalis ſatyr. 1. verſ. 39.

Cum te ſubmoueant qui teſtamenta merentur,
Noctibus in cœlum quos euehit optima ſummi
Nunc via proceſſus, vetulæ veſica beatæ.

De poſterioribus hic noſter faceriſſime, lib. 2. ep.26.

Tuſſim autem exiſtimabant ſignum eſſe deploratæ valetudinis. Horat. lib.2. ſat. 5. *——ſi quis*

Forte cohæredum ſenior male tuſſiet, huic tu
Dic ex parte tua, ſeu fundi, ſiue domus ſit
Emtor, gaudentem nummo te addicere.

Itaque tuſſientes vetulas ceteris præferebant, quòd eas morti propinquiores eſſe crederent. quæ tuſſis ſæpius hoſce heredipetas fallebat, vt lib. 5. 40.

Signa rarius, aut ſemel fac illud,
Mentitur tua quod ſubinde tuſſis.

& l. 2. ep. 26. vt dictum eſt.

Hic ergo Gemellus vel, vt in aliis legitur, Venuſtus, omnem lapidem mouebat quò Maronilla ſibi nuberet: poterat id fieri propter excellentem feminæ pulchritudinem. Reſpondet Poëta nihil illa fœdius fuiſſe. Quid igitur hominem alliciebat? Reſpondet *παραδόξως, tuſſis,* vel vt aliàs *tuſſit.* id eſt morti propinqua eſt ob deſperatum morbum.

AD EPIGR. XII.

DEnſiſſimas tenebras hoc loco Heraldus offendit, ſed offundit denſiores. Diſcuſſerat eas anteà Hadrianus Turnebus lib. 18. cap. 30. cuius interpretatio veriſſima ad ſummam, quamuis aliqua habeat diſcuſſione digna quæ non ſunt huius loci. Illud vulgatum de Sumtuaria lege exibilandum hoc loco: nam *bis quina numiſmata,* id eſt, decem ſextertij, Equitibus Romanis in hoc ſpectaculo viritim à Cæſare elargita ſunt, qui non ſe addixit legi Sumtuariæ. Sed hæc *bis quina Numiſmata,* quæ hoc loco data ſunt à Principe, centum quadrantes pendent, quæ vulgaris erat, & irriſa ſæpe à Poëta noſtro ſportula. Quæ ſumma hoc loco pro congiaro data eſt Equitibus. Vnde lib. 3. epig. 7. irriſorie eandem ſummam pro ſportula datam congiarum appellat.

Centum miſelli iam valete quadrantes, Anteambulonis congiarum laſſi.

Et hæc pecunia erogabatur equitibus, non ad bibendum tantùm (quis enim ſobrius eques Romanus vnis ſpectaculis centum vini quadrantes haurire non erubuiſſet?) ſed ad edulia, & bellaria emenda, quæ venum circumferebantur inter equites, vt vulgò apud Athenien-

ſes in theatro vbi edebatur, quod in exemplum adducit Ariſtoteles Ethic. lib. 10. ad Nicomachum cap. 5. his verbis, *Quod iis vſuvenit qui in theatro edunt bellaria. Id enim faciunt tum maxime, cum imperiti ignobileſque concertant.* Vbi Euſtathius Græcus Ariſtotelis interpres ſcribit obſeruatum eſſe ſuo æuo Conſtantinopoli: Et plebeculæ Romanæ venalia erant cicer frictum, & frictæ nuces (Horatij teſtimonio in arte.)

Nec ſi quid fricti ciceris probat, & nucis emtor
Æquus accipiunt animis, donántve corona.

Quos ſcilicet dixerat antea

—— *quibus eſt equus, & pater, & res:*

Id eſt equites, patritii, & locupletes, qui quidem, cicer & nuces non emebant, quæ aliquando ab editoribus gratis donabantur, vt Horatius innuit lib. 2. ſat. 3.

In cicere, atque fabâ bona tu perdaſque lupinis,
Latus vt in circo ſpatiere, aut æneus ſtes

Et Perſius ſat. 5. verſ. 177.

—— *Vigila & cicer ingere large Rixanti populo.* ——

Eſt igitur Martialis reprehenſio ſic concipienda. Si equiti cuiuis decem ſextertii ad emendum panem, edullia, & bellaria, & etiam ad bibendum dantur, cur tu Sextiliane adeò intemperanter te geris, vt ſolus bibas viginti ſextertios? Illud enim *bis decies* duplicatum ſignificat numerum ſuperiorem bis quina Numiſmata.

1 IAM *defeciſſet portantes calda miniſtros.*] Non obtundam te agitata multis controuerſiis à doctiſſimis viris quæſtione. Vtrum veteres calidam aquam, vel ſolitariam, vel mero infuſam in delitiis habuerint, lege doctiſſimum Lipſium 1. lib. electorum c. 4. & repugnantem eruditiſſimum medicorum Hieronymum Mercurialem variarum lib. 1. cap. 8. & ſi vacat de eâdem re peritiſſimum medicum Myconium Barcinonenſem qui de frigida potione diligentiſſime Hiſpano ſermone ſcripſit. Inficiari non poſſumus in delitiis fuiſſe, confirmantibus id multis veterum teſtimoniis, quæ adducuntur à Lipſio dicto loco: quibus adde locum notatu dignum Clementis Alexandr. lib. 2. pædagogi cap. 3. *Argenteorum & aureorum gemmeorumque poculorum irritus eſt vſus, & inutilis, vt qui ſit vſus ſolum deceptio. Nam ſiue eis calidum mixtum liquorem infuderis, excalefactorum vaſorum moleſta eſt tractatio.* Hactenus Clemens ex interpretatione Gentiani Herueti. Eſt item verum quod Mercurialis docet, vt colligere potes ex epigr. 86. lib. 6. datam eam potionem medicamenti loco præcipuè laſſis, commotiſque, vt Plutarchus de tuenda valetudine affirmat, & ego confirmo pulcherrimo Tibulli teſtimonio lib. 1. eleg. 10. de Fortunato & beato ruſtico.

Ipſe ſuas ſectatur oues, at filius agnos,
Et calidam feſſo comparat vxor aquam.

Quamuis etiam attigiſſe videtur Poëta morem antiquum. Solebant namque

namque veteres ex itinere feſſi aquâ calidâ ſe fouere, atque lauare. Plautus in Epidico, ſcc. Male morigerus,

—— abi intrò, ac iube huic aquam calefieri.

Vbi Epidicus monet Stratippoclen, vt iubeat aquam calefieri ad lauandam virginem peregrè venientem. & in Bacchidibus ſcen.1.

—— aqua calet, eamus hinc intro, vt laues:
Nam vt in naui vecta es, credo timida es.

Et in Truculento ſcen. piſcis ego credo,

Sed obſecro hercle Aſtaphium, i intro, ac nuncia
Me adeſſe. tu i properè, & ſuade iam vt ſatis lauerit.

Ceterum quod antiquitus in aqua calida potanda, hodieque id vſu venire videmus, in aqua niue refrigerata: cùm omnibus ſit in deliciis, & eadem ſolet aliquando ægris miniſtrari à medicis. Quod olim etiam factitaſſe Medicos conſtat: Nam Galenus 7. Methodi, memorat ſe interdum ſtomachi, ac membrorum intemperiem aqua niuibus refrigerata curaſſe. Hinc lux Suetonio in Claudio cap. 40. dum inquit. *De quæſtore quodam candidato inter cauſſas ſuffragationis ſuæ poſuit, quòd pater eius frigidam ægro ſibi tempeſtiuè dediſſet.* vbi aqua frigida ægro data. De hoc eodem bibone infra dicemus epigrammate 27.

AD EPIGR. XIII.

NObile epigramma eiuſdem eſt cum inferiori 83. argumenti. de hoc Regulo Plinij Nepotis æmulo, multa apud ipſum vulgatiſſima. Gaudebat celebrari à Poeta, quem crediderim munuſculis Martialem ſubornare ſolitum. Quæ liberalitas multa peperit epigrammata, notiſſima in hiſce libris.

1 QVÆ *par tam magnæ non erat inuidiæ.*] Simile de Plutone, epigr.46. lib.7. *Non tulit inuidiam taciti regnator Auerni.*

Recte cetera in hoc epigrammate ſunt ab Heraldo, Radero, & aliis explicata. Sequens verò vltimum diſtichum exiſtimo à nemine intellectum fuiſſe. Priori verſu eſt elegans anthiteton, *Nunc & damna iuuant.* Damna namque pro iactura poſuit, quam fecit Regulus in ruina porticus, cuius reedificatio plurimo conſtare oportuerat. *Iuuandi* verbum reconditâ & abſtruſa ſignificatione, *quæſtum* facere ſignificat. Probat pulcherrimum Martialis epigramma 37. lib. 3.

Iraſci tantum felices noſtis amici,
Non belle facitis, ſed iuuat hoc facere.

Id eſt, hoc facere vobis quæſtui eſt. Non credis? vide idem lib.12. ep.13.

Genus, Aucte, lucri diuites habent iram,
Odiſſe quam donare vilius conſtat.

Non hac lacti ſimilius, quam hoc epigramma ſuperiori. *felices* dicit illud hoc *diuites*, quod idem eſt, vt lib. 2. epigr. 30.

Quippe rogabatur felixque vetuſque ſodalis,
Et cuius laxas arca flagellat opes.

ſedente cognouiſſet Cato, diſceſſit è theatro. Quem abeuntem ingenti plauſu populus proſecutus priſcum morem iocorum in ſcenam reuocauit. Hæc iiſdem ferè verbis Valer. Max. lib. 2. cap. 10. *Dulce ſacrum* appellat, quod populo eſſet gratiſſimum. *Iocoſam Floram* propter Iocos & vulgi licentiam in iis ludis. Ouid. 5. Faſtorum,

Mater ades florum ludis celebranda iocoſis.

Et paulò poſt:

Quærere conabar quare laſciuia maior
His foret in ludis, liberiórque iocus.

In hoc autem huius Poëtæ acumen cernere licet, quod quam hiſtoriam ceteri ad augendam Catonis maieſtatem adducunt, eam ipſe in eius reprehenſionem detorquet. Meminit eius hiſtoriæ & Seneca epiſt. 97.

2 A N *ideo tantum veneras vt exires.*] Imitatus eſt hoc Sidonius epiſt. 5. lib. 1. his verbis, *Brixillum dein oppidum dum ſuccedenti Aemiliario nauta decedit Venetus remex, tantum, vt exiremus, intrauimus.*

AD EPIGR. IIII.

Alloquitur librum ſuum, vt ſolet ferè in omnibus libris, & fingit eum velle ab ſcriniis Poetæ in vulgus ſe proripere, ne toties lituras patiatur & emendationes: & reuocare conatur à propoſito, Romanorum riſus & maledicentiam deſcribens.

1 ARGILETANAS *mauis habitare tabernas.*] Argiletus, vel Argiletum locus erat Romæ, in quo erant multæ opificum tabernæ, & Bibliopolia: Sutores item vt lib. 2. epigr. 7.

Argíque letum multus obſidet ſutor.

Tabernæ Romæ per pilas deſignabantur: nam cuique tabernæ ſua pila apponebatur; & cum pilæ eſſent faciliores proſpectu, quàm tabernæ, per pilas tabernæ numerabantur. teſtis magnus Catullus, epigr. 32.

Salax taberna, voſque contubernales,
A pileatis nona fratribus pila.

Quo ſignificat nonam tabernam eſſe à Caſtoris templo. Horat. lib. 1. Sat. 4. *Nulla taberna meos habeat neque pila libellos.*

Id eſt, libri mei non ſint venales, neque intus in taberna nidis, vel pluteis repoſiti: neque foris in pilea omnibus expoſiti. Mauult igitur liber hic habitare Argiletanas tabernas, quàm Martialis ſcriniis includi.

2. NESCIS, *heu, neſcis.*] Diacopa, quæ affectum aſſeuerantis exprimit. Verbum *neſcis* recondita notione poſitum hic eſt. non enim ſignificat ſimpliciter ignoras, ſed non cognoſcis, quod non ſis expertus faſtidia Romæ, Capella primo quarto libro. *Nimirum, inquit Bromius, qui facetior eſt Deorum, eámque penitus neſciebat.) Hæc autem ex arenis Libyæ anhelantis adducitur.* Loquitur de Dialectica, quæ ſpecie feminæ inducitur, quam Bacchus neſciebat, id eſt, non cognoſcebat; & nota hoc loco

quàm propriè & vere vulgatus interpres ſacræ ſcripturæ multis in locis vſurpet hoc verbum in hac ſignificatione, vt Matthæi cap. 25. verſ. 12. *Amen dico vobis, neſcio vos*, quod Græcè eſt, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὐκ οἶδα ὑμᾶς. & Marci cap. 14. verſ. 71. *Ille autem cœpit anathematizare, & iurare, quia neſcio hominem iſtum quem dicitis*, vbi pro *neſcio* eſt in Græco ὐκ οἶδα. Vnde *neſcium* paſſiuè ſumitur aliquando pro ignoto, vt Plautus Rudente, Act. 1. Scena vlt. *Quæ in locis neſciis, neſcia ſpe ſumus.*
id eſt in locis ignotis, dubia & incerta ſpe.

3 DOMINÆ *Romæ.*] Expreſſit illud Virg. lib. 1. verſ. 286.

Romanos rerum dominos gentemque togatam.

——dominantis mœnia Romæ, dixit Silius lib. 3.

Dominus autem nobile nomen eſt, vt apud Græcos κύριος, vt patet ex lib. 3. epigr. 1.

Plus ſanè placeat domina qui natus in vrbe eſt.

Et lib. 6. epigr. 86.

Setinum, dominæque niues, denſiq; trientes.

& Ouid. in epiſt. Phædræ,

Regnat, & in dominos ius habet ille Deos.

Iuuenal. ſat. 3. verſ. 33.

Et præbere caput domina venale ſub haſta.

& hic lib. 14. epigramm. 1.

Synthesibus dum gaudet eques dominuſque ſenatus.

Vnde diſco verum Etymon huius nominis *Curia*, vbi Senatus cogebatur, quod ducitur à Græco nomine κύριος, & ſignificat κυρίαν ἐκκλησίαν, id eſt *dominam concionem.* Nec audias Grammaticorum deliramenta, qui in Etymis ſemper inſaniunt, deducúntque hoc nomen à *Cura* quod *in Curia curis agitentur Senatores*, ſed dominus Senatus in dominam cogebatur concionem.

4 MARTIA *turba.*] Id eſt, Romani à Marte originem trahentes, quod is pater Romuli fuerit, ſic lib. 2. ep. 75. *Martiam arenam* pro Romana dixit, & l. 5. epigr. 19. *Martiam Romam.*

5 MAIORES *nuſquam rhonchi.*] Supple ſunt. Rhonchum appellant Græci naſi ſonum, qui emittitur ſtertendo, vt lib. 3. epigr. 82.

Nos accubamus, & ſilentium rhonchis
Præſtare iuſſi, nutibus propinamus.

Hinc fit, vt irriſionis & ſubſannationis ſignum ſit, quòd eo ſignificemus adeò ineptum eſſe alterius dictum aut factum, vt ſtertere velimus, ne audiamus, aut videamus illud. hac ſignificatione legitur lib. 4. epigram. 87.

Nec rhonchos metues malignorum.

6 IVVENESQVE *ſeneſque & pueri.*] Per ætatum diuiſionem expreſſit, quod vno verbo poterat. *cuncti, omnes*, vel, *vniuerſi.*

7 NASVM *Rhinocerotis.*] Naſus dicatus eſt ſubdolæ irriſioni, vt

ſcribit Plin. lib. 11. cap. 37. puto quòd naſi corrugatione naturâ habitus irridentis exprimatur. Perſ. ſat 1. verſ. 55.

Rides, ait, & nimis vncis

Naribus indulges. —— Hinc adagium, *naſo ſuſpendere*, id eſt irridere. Hinc naſuti, irriſores dicuntur, vt lib. 13 epigr. 2.

Naſutus ſis vſque licet, ſis denique naſus.

Vnde quod irriſores acre iudicium plerumque habent, naſus pro iudicio acri vſurpatur. l. 1. epigr 42.

Non cuicunque datum eſt habere naſum.

Et naſutus pro homine Critico & aliorum Cenſore l. 12. epigr. 37.

Naſutus nimium cupis videri.

Vt ergo ſignificaret acerrimum iudicium Romanorum omnium, & ſubdolam eorum irriſionem, & ſubſannationem, naſum rhinocerotis dixit illos habere: cum id animal fortiſſimum habeat naſum. nempe cornu munitum & armatum, & quo poſſit vel taurum & vrſum ſublimes iactare, vt ſupra in ſpectaculis, epigr. 9.

Quantus erat cornu, cui pila taurus erat.

& 22. *Namque grauem gemino cornu ſic extulit vrſum,*

Iactat vt impoſitas taurus in aſtra pilas.

8 GRANDE *Sophos.*] *Sophos*, aduerbium Græcum eſt σοφῶς, Latinè *ſapienter.* Eratque frequentiſſima acclamatio eorum, qui recitantis ſcripta laudabant, vel oratores audiebant. adulatoria plerumque & emta, vel pecunia, vel cena. infra epigr. 50.

Mercetur alius grande, & inſanum σοφῶς. & epigr. 67.

Non ſex paratur, aut decem Sophôs nummis.

& libr. 6. epigr. 48.

Quod tam grande Sophôs clamat tibi turba togata,

Non tu, Pomponi, cena diſerta tua eſt.

grande Sophôs vocat clamatum contenta voce, & ſæpe *tergeminum* vocauit: lib. 3. epigr. 46.

At tibi tergeminum mugiet ille Sophôs.

vbi in verbo *mugiet*, quod boum proprium eſt, expreſſit inſanam vocis contentionem. dicebant Latinè *Euge belle.* Perſ. ſat. 1. verſ. 62.

Sed recti, finemque, extremumque eſſe recuſo

Euge tuum, & bellè.

Dicebant item *Benè*, *Præclarè*, *Feſtinè*, vt inquit Cic. lib. 3. de orat. & aliis exclamationibus laudabant ſcripta, vt lib. 2. epigr. 27.

Effetè, grauiter, citò, nequiter, euge, beatè.

Sed de ambitione recitantium, & adulatione acclamantium, & plaudentium, multa elegantiſſimè Horatius ad finem Poëticæ, & Perſius loco citato, vbi videndus eſt Theodorus Marcilius, qui multa de hiſce acclamationibus congerit, erudite & diligenter.

9 DVM *baſia captas.*] Dum ambis gratulationes & baſia: nam ba-

ſiabant veteres quos probabant, & quibus plaudebant (vt etiamnum hodie moris eſt inter Venetos) Ideo libros Poëtarum gratos, baſiabant. de his baſiationibus inf. epigr. 77.

—— at circum pulpita noſtra,

Et ſteriles cathedras baſia ſola crepant. & l. 4. ep. 49. ad Flaccum,

Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.

id eſt, oſculantur manibus ad os admotis: ſed de baſiationibus ſalutantium aliàs multis in locis dicemus.

10 A B *excuſſo miſſus in aſtra ſago.*] Sagum militaris veſtis nota, ſed & ſtragulum craſſum. Plin. lib. 16. cap. vl. in fine de viſco. *ſacerdos candida veſte cultus arborem ſcandit: falce aurea demetit, candido id excipitur ſago.* Ab hoc Hiſpanè forte *Sayal*, quaſi ſagale, ex quo ſaga fiant. *Ibis miſſus in aſtra ab excuſſo ſago*, id eſt pendes pœnas tuæ credulitatis: iidem enim qui te baſiarunt, traducent & irridebunt; metaphora ſumtâ ab iis, qui irridendi cauſa hominem, vel canem proeaciter ſago plurium manibus diſtento in ſublime iactant, ludibrio habentes. quod factitaſſe Othonem teſtis eſt Suetonius cap. 2. in eius vita: hodieque Hiſpani id faciunt, vocantque *mantear*. *In aſtra* per hyperbolem dixit, vt multis in locis.

11 T R I S T I S *arundo.*] Ex arundine Ægyptia, calami ſcriptorij fiebant, l. 14. epigr. 38.

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus.

& eodem lib. epig. 209.

—— inoffenſa curret arundo via.

Et Apuleius in principio lib. 1. Metamorph. *Modò ſi papyrum Aegyptiam, tu argutia Nilotici calami inſcriptam, non ſpreueris inſpicere* Et vt ait Plin. l. 16. cap. 36. *Chartis ſeruiunt calami Ægyptij maximè cognatione quadam papyri.* fiebant & ſagittæ vt lib. 10. epig. 15. & Plinius dicto lib. & cap. *Triſtem* dixit *arundinem*: vel ob atramentum, vel ob lituras quæ eâ fiebant, quod cenſura omnis ſeuera ſit, tetrica & triſtis, vt ſupra dictum eſt in Epiſtola. Et Horat. ſat. 1. lib. 2. triſtem verſum appellat ſatyram qua ſeuere mores alieni taxantur, his verbis,

Quanto rectius hoc, quam triſti lædere verſu

Pantolabum ſcurram, Nomentanúmque nepotem.

12 Æ T H E R I A S *volitare per auras.*] Id eſt, prodire in vulgus, & in hominum manus peruenire.

13 L A S C I V E.] hîc propriè poſitum. Eſt enim *laſciuum* quod Hiſpanè dicimus *traulieſo inguieton*, vt lib. 14. epigr. 75.

Ludite laſciui, ſed tantum ludite ſerui. Horat. lib. 1. ſat. 3. in fine,

—— vellunt tibi barbam Laſciui pueri:

Sic Virgil. Capellam appellat laſciuam: & hic noſter lib. 13. epigr. 39. hædos laſciuos vocat, & infra epigr. 45. *Laſciuos leporum curſus.*

Et Virgil. Galateam laſciuam puellam dicit, quæ malo petebat iuue-

nem,& ſe cupiebat ante videri. Hinc natum eſt, vt hoc nomine vtamur pro libidinoſo & inhoneſto, vt idem epigr. 5.

Laſciua eſt nobis pagina, vita proba eſt.

Cauſa quod Venerem proxime præcedit ſemper Iocus, & cùm amantes ad iocos deueniunt, propinqui maxime ſunt Veneri; nec vlla certior ad eam via quàm per iocum, quod prudentiſſimus Horatius bellè inſinuauit nobis, lib. 1. carm. ode 2.

Siue tu mauis Erycina ridens,
Quam Iocus circumuolat & Cupido.

Vides *Cupidinem*, id eſt, amoris ardorem, qui amantes ſtimulat, & *Iocum*, qui viam aperit, & pudorem abſtergit, *Venerem* ipſam, id eſt, actum Venereum circumuolitare. quod nobis apertè indicat pictura relata ab auctore epigrammatum orbis, quam hic exprimendam curauimus.

MORAVIAE PROVINCIAE GERMANIAE MAG

Epigramma repertum à Conrado Celte in gemma ſignatoria, aureæ cruci inſertum in monaſterio Ritiſch, iuxta Olmuntz, menſe Iulio, Anno Domini M. D. IIII.

L*ASCIVI* igitur dicti ſunt inhoneſti, quod laſciuia coniuncta ſit cum actis Venereis. Sic Catullus epigr. 17. ad Aurelium,

Prædicare cupis meos amores,
Nec clam: nam ſimul exjocatis vna.

Et Ouid. lib. 3. de arte. *jocos* res Venereas appellauit,

Cum cuſtode foris, tunica ſeruare puellæ,
Celent furtiuos balnea multa jocos.

Quid? quod *ludendi* verbum ſubputidum eſt, & laſciuæ ſignificationis. Liuius Andronicus apud Feſtum in *adfatim, adfatim edi, bibi, luſi:* Quod expreſſit Sardanapalus in epigr. apud Athenæum, lib. 12. Ἐγὼ ἐβασίλευσα, ϗ ἄχρι ἑώρων τοῦ ἡλίου φῶς, ἔπιον, ἔφαγον, ἠφροδισίασα. Catullus in Hymenæo: *Ludite, vt lubet, & breui Liberos date.*——

Ouidius lib. 1. Amor. eleg. 8.

Ludunt formoſæ, caſta eſt, quam nemo rogauit.

Et lib. 2. de Arte:

Ludit, ſed furto celetur culpa moleſto,

Et lib. 3. *Ludite, eunt anni more fluentis aquæ.*

Propertius item:

Turba Menandreæ fueras, nec Thaidos olim,
Tanta in qua populus luſit Erichthonius.

Et puriſſimæ impuritatis auctor Petronius in Satyrico.

Ipſe pater veri, doctuſq. Epicurus in arte
Luſit, & hoc vitam dixit habere telos.

Sic intelligo epigr. 45. lib. 6.

Luſiſtis; ſatis eſt: Laſciui nubite cunni. Et lib. 11. ep. 105.

Tu tenebris gaudes, me ludere teſte lucerna.

Quod ſequenti verſu declarat,

Et iuuat admiſſa rumpere luce latus.

AD EPIGR. V.

ALloquitur Domitianum Imp. & excuſat ei laſciuiam librorum tanquam Cenſori, & orat vt poſita Cenſoria ſeueritate eos legat.

1 CONTIGERIS *forte.*] Μειώσεως modeſtiæ cauſa.

2 TERRARVM *dominum pone ſupercilium.*] Supercilium pro faſtu & ſeueritate vſurpari, manifeſtum eſt ex Plin. lib. 11. cap. 37. & 52. Inde adagia Supercilia tollere, ponere, contrahere. vocat autem ſupercilium Domitiani terrarum dominum, quòd eo terrarum orbis gubernaretur. Sic l. 9. epigr. 81. Palatinum ſupercilium pro faſtu Imperatoriæ domus. Nutum appellat Virgil. 6. lib.

Sic ait, & totum nutu tremefecit Olympum.

Quo expreſſit frequens illud Homericum,

Ἦ ϗ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.

Veteres etiam ſuperciliosos vocabant, qui faſtuoſi & ſeueri erant. Sic lib. 11. epigr. 2. ſupercilium Catonis pro ſeueritate ponit,

Triſte ſupercilium, durique ſeuera Catonis Frons.——

Hinc priſca ſupercilia vocat Virgilius in Copa, ſiue, quis alius eius poëmatij auctor,

Ah pereat, cui ſunt priſca ſupercilia.

Et Seneca in Hippolito. act. 2. in choro,

Quàm grata eſt facies torua viriliter,
Et pondus veteris triſte ſupercilij.

3 CONSVEVERE *iocos veſtri quoque ferre triumphi.*] Inter multa & varia quæ in Romanis triumphis accidebant, illud meo iudicio mirabilius, quod in ſummo omnium honore quo die Imperator ſuorum laborum maximum præmium capiebat, eo ipſo & in ipſa triumphi pompa per iocum à militibus ipſis, dicteriis, conuiciis & omne genus probris differebatur. Quicquid enim contumelioſum de Imperatore quondam rumor ſparſerat, id in eum audientem effutiebant ea pompa. Hæc carmina licentiæ plena & procacitatis, triumphalia appellabant: Quorum extat celebre exemplum apud Suet. in Iulio, c. 49. vbi ponit carmina contumelioſa quæ milites in Cæſarem iocula̱riter canebant. *Iocos* dixit, id eſt, dicteria & ſales.

4 MATERIAM *dictis*, &c.] Id eſt, non pudet ducem dicteriorum & probrorum, quæ in eum milites iactant, & eorum, quæ de ſe dicuntur. Dictum, quamuis commune ſit verbum ad omnia quæ dicuntur, proprie ad ſalſa dicta accommodatur. Cæſar apud Cic. 2. de Orat. ad Q. fratrem. *Dicere aiunt Ennium flammam à ſapiente facilius ore in ardente opprimi, quàm bona dicta teneat: hæc ſcilicet bona dicta quæ ſalſa ſunt*: Nam ea dicta appellantur proprio iam nomine, & Dicacitatis etiam etymon nos docens, ait Quintil. lib. 6. cap. 4. *Dicacitas ſine dubio à dicendo, quod eſt omni generi commune, ducta eſt: Propriè tamen ſignificat ſermonem cum riſu aliquo inceſſentem.*

5 QVA *Thymelem ſpectas deriſóremque Latinum.*] Thymele & Latinus Mimi erant Domitiano gratiſſimi: Iuuenal. Sat. 1. verſ. 36.

——*& à trepido Thymele ſummiſſa Latino.*

Vnde coniectantur vulgò Thymelem vxorem fuiſſe Latini: ſed de ea apud nullum ſcriptorem, præter Poetas, memini me aliquid legiſſe. De Latino Suet. in Domitiano cap. 15. de Aſcletarionis Mathematici cadauere à canibus diſcerpto: *idque ei*, inquit, *cœnanti à mimo Latino, qui præteriens forte animaduerterat, inter ceteras diei fabulas referretur.* De hoc alias, & de Paniculo multa. Orat igitur vt qua fronte mimos ſpectat, eâdem carmina ſua legat. *Latinum* autem appellat *deriſorem*, vt lib. 13. ep. 2. per hyperbolen, *Et poſſis ipſum tu deridere Latinum.* Vide & de Latino & Thymele, doctam Angeli Politiani aduerſus Merulam diſceptationem, lib. 7. epiſtolarum, epiſtola ad Guarinum.

6 INNOCVOS *cenſura poteſt permittere luſus.*] Suſcepit Domitianus cenſuram, vt author eſt Suet. in eius vita, cap. 8. & quod magis mirere

ſeueriſſimè exercuit morum correctionem. Excuſat ergo Poeta luſus ſuos Cenſori, quòd innocui ſint: nam famoſa ſcripta quibus aliqui notarentur aboleuerat Domitianus cum auctorum ignominia.

7 LASCIVA *eſt nobis pagina.*] Et ideò luſus innocui ſunt. Latinè tantùm loquuntur verſus, & prætextata continent verba.

8 VITA *proba eſt.*] Commendat ſe Cenſori, & morum correctori. Sic lib. 11. ep. 16. cùm dixiſſet ſe velle nequiorem edere libellum, addidit:

Mores non habet hic meos libellus.

Sic enim lego cum Douza: id eſt, quamuis laſciuus ſit is, mores mei ſancti ſunt De hac excuſatione multus Raderus, qui Catullum ad Aurelium Furium, Ouid. 2. Inſt. Hadrianum Imperatorem in epitaphio Voconi hoc verſu, *Laſciuus verſu, mente pudicus erat.*

& Apuleium in Apologia 1. pro ſe in primo, & alios plures congerit: ego addo hunc verſum adducere Auſonium in epiſtolâ affixa in fine Centonis nuptialis, & ei, auctorem præfigere Plinium Iuniorem, licèt aliqui voluerint pro Plinio Martialem ſubſtituere, quod probare non audeo, cùm videam Plinium carmina laſciua ſcripſiſſe, vt ipſe teſtatur, lib. 7. epiſt. 4. & potuiſſe à duobus eiuſdem æui, & amicitia coniunctis hunc verſum vſurpari.

AD EPIGR. VI.

FIngit Poëta Domitianum accepto libro hoc ſibi diſticho reſpondiſſe: in ſpectaculo rum forte naumachiæ, de quo ſatis multa in ſpectaculis epigr. 24. & 28. & fingit Domitianum ſubiratum exiguitate doni, vel intempeſtiuitate temeritatis arguere Poetam, quòd quo tempore naumachiam exhibeat, tradat ei mala carmina, quæ olim, vel comburebantur, vel aquis macerabantur, vt conſtat epigr. vlt. lib. 3. & l. 4. 10. l. 9. 59. & l. 14. 196. & dicemus ad epigr. 54. lib. 5. poſſet Martialem ſimul cum libro ſuo aquis mergere.

AD EPIGR. VII.

INTER ſpectacula quæ Domitianus edidit, & ferarum venationes, hoc fuit mirabile, quod leones accumbentes adaperto rictu ludentes & diſcurrentes lepores recipiebant, & illæſos remittebant. In quem luſum varie adeo luſit hic noſter Poëta, vt hoc libro legantur octo epigrammata, præter hoc eiuſdem argumenti: ſunt autem infra 15. 23. 45. 46. 49. 52. 61. 105. In quo ingenij vbertatem poſſis admirari.

1 ÆTHERIAS *aquila.*] Comparat hos leonum & leporum luſus, cum raptu Ganymedis: & innoxios vngues aquilæ, cum innoxiis dentibus leonum. *Puerum*, Ganymedem Trois Regis filium, quem adamatum Iupiter ab Aquila rapi iuſſit, & Deorum à poculis miniſtrum fecit.

2 TIMIDIS *vnguibus.*] Sollicitis ne Ganymedem læderent. *Onus* corporis Ganymedei. De hac Aquila eſt epigr. 56. lib. 5.

5 SVA *Cæſareos exorat præda leones*] Exorare eſt orando aliquid impetrare, l. 11. ep. 61. *Exorare Dei, ſi vos tam magna liceret.* & apud Teren-

tium mille locis. Ab hac mente per metaphoram *exorat leones ſua præda*, id eſt, ab iis impetrat, ne lædatur. Eadem ſignificatione, l. 4. ep. 54. dixit

Lanificas nulli tres exorare puellas Contigit.

Cæſareos appellat *leones*, quos Cæſar Domitianus in arena exhibuit.

4 LVDIT *in ore lepus*] Idem appellauit *laſciuos leporum curſus* epigr. 45. De his verbis *laſciuus* & *ludere* ſatis dictum ſupra epigr. 4.

5 QVÆ *maiora miracula*?] Metonymicῶs pro, quod maius miraculum? Nam ſubiungit, *ſummus vtrique auctor adeſt*, id eſt, vtrumque miraculum ſuum habet authorem ſummum.

6 HÆC *ſunt Cæſaris, illa Iouis*] Comparat Domitianum cum Ioue, quem alibi multis in locis appellat Iouem, vt l. 8. ep. 15. & l. 9. ep. 40. & 88. ſe namque ipſe Domitianus, Dominum & Deum vocabat, vt latiùs diximus lib. 5. ep. 8. & l. 10. ep. 72.

AD EPIGR. VIII.

L. ARVNTIVS Stella Poëta Patauinus, de quo plurima apud Martialem mentio in multis epigrammatis, clarus proſphoneſi, & poëmatiis Papinij Statij ſummi Poëtæ, luſerat longo poëmatio de Columba ſua, ad Catulliani paſſeris imitationem. Hoc opus commendat Martialis hoc epigrammate, præfertque illud molliſſimo & elegantiſſimo Catulliano de paſſere Epigrammati, vt aſſentetur Stellæ, qui erat ditiſſimus, vt conſtat ex multis Epigrammatis, ac præcipue ex l. 8. ep. 78. & l. 12 ep. 3. & Martialem muneribus ſubinde ſubornabat, vt l. 7. ep. 35. ſcribit autem ad Maximum vel Veronenſem, vel Catulli amatorem.

1 STELLÆ *delicium mei columba*.] Metonymicῶs *columba* pro opere de columba, cauſa pro effectu. Hoc poëma ſimul cum ceteris Stellæ non extat.

2 VERONA *licet audiente*] Amplificatio ab aſſeuerationis fiduciâ, quod Veronenſibus vniuerſis ciuibus Catulli audientib. id dicturus ſit.

3 VICIT *paſſerem Catulli*] Metonymicῶs item. id eſt, poemation de paſſere. Appellat autem *paſſerem* duo illa mellitiſſima epigrammata Catulli, alterum, quo paſſerculi nequitias deſcribit: alterum quo mortem deflet. & credo id temporis ſic vulgariter nominari illa poëmata, vt l. 11. ep. 7. dicemus. Videor autem ſubolere Martialem aliquantulum detrahere Catullo, cùm quod omnes Poëtæ viuentes moleſtè ferrent in ſuam inuidiam laudari veteres, quod fere accidit: & id Horatius cum indignatione queritur l. 2. epiſt. 1.

Indignor quidquam reprehendi: non quia craſſe
Compoſitum, illepidéve putetur: ſed quia nuper.

& in Arte, —— *quid autem*
Cæcilio Plautoque dabit Romanus ademtum
Virgilio Varióque.

Tum quod præ ſe Catullum contemnebat, vt colligi poteſt ex dicto lib. 1. ep. 7 in illis verbis ad Dindymum,

Donabo tibi paſſerem Catulli.

Id eſt, donabo tibi poema, quod Catulli paſſerem poſſit vel æquare, vel ſuperare; & l.10. ep.103. *tenuem* appellat,&ſe ei æquat. Sic enim ſcribit laudans ſe ipſe, & iactans ſuæ Bilbili gloriam ſuam.

Nec ſua plus debet tenui Verona Catullo,
Méque velit dici non minus illa ſuum.

4 TANTO *Stella meus tuo Catullo*] Comparatio à proportione, tantò maior Poëta eſt Stella Catullo; quantò maior eſt columba paſſere. Hic autem Columbam & paſſerem propriè accipe. *Tuo*] dixit quod hic maximus forte Veronenſis fuit, vel Catulli admirator. Paſſeris huius Catulliani meminit, l. 4. ep. 14. & l. 7 ep. 13. & 14. & 77. Iuuenal. ſat. 6. verſ. 8.

—— haud ſimilis tibi Cynthia,nec tibi cuius
Turbauit nitidos extinctus paſſer ocellos.

De hoc paſſere ſatis eſt à multis confutata obſcœna opinio Politiani.

AD EPIGR. IX.

DECIANVS hic quem etiam inf. epig. 40. extollit,poëtarum Stoicæ ſectæ ſtudioſus. quis fuerit mihi non ſatis liquet, nec plena onomaſticis fides, quæ Emeritenſem fingunt. Hic eum laudat,quod cum Catonis & Thraſeæ Pæti conſtantiam imitetur, fortius faciat, cùm ſibi non inferat manus. Catonis exitus vulgatiſſimus eſt, & notiſſimus: de Thraſea Pæto, & eius nece Tacitus lib. 16. Suet. in Nerone cap. 37. & Domit. c. 10. Fuit hic Catonis imitator, & Stoicæ philoſophiæ aſſertor, gener Cæcinae Paeti, de quo inf. epigr. 14. diximus. *Magnum* dicit quod Neroni maximè reſtiterit: & magnæ fuerit eo miſerrimo tempore auctoritatis. Conſtantiam eius prouerbialiter laudat l. 49. 54.

Diuitior Criſpo, Thraſea conſtantior ipſo.

1 CONSVMMATIQVE *Catonis.*] *Conſummatum Catonem* appellat, id eſt, omni virtutum genere perfectiſſimum.

2 DOGMATA.] Id eſt,inſtituta, & viuendi rationem.

3 TALIS *vt eſſe velis.*] Vt velis in eorum numerum adſcribi ob conſtantis animi fortitudinem. Sed malo legere, vt in aliis exemplaribus, *Saluus vt eſſe velis.* vt nolis tibi mortem conſciſcere, vt fecit Cato, ne Cæſaris victoris vultum ſubiret, & Thraſea Neronis iuſſu.

4 PECTORE *nec nudo*, &c.] Nec in gladium incumbis, & tibi manus infers.

5 QVOD *feciſſe velim.*] Id eſt, places cùm ſic te geras.

6 NOLO *virum facili.*] Non placet ille nec virum exiſtimo, qui facili negotio ſibi mortem conciſcit,vt famam fortis, & conſtantis aucupetur. Videtur Martialis hanc ſententiam ab Ariſtotele deſumpſiſſe qui lib.3. Eth. ad Nicomachum,eum, qui ſe ipſe occidat,vt paupertatem, moleſtiam, aut quippiam aliud mali effugiat, non fortem, ſed

timidum, & ignauum exiſtimat. Eſt namque mollis, & effeminati animi laborioſa, & moleſta fugere, nec mortem quod honeſta ſit, ſed vt euitet malum aliquod, oppetere. Et rurſus lib. 5. in fine, *Ei*, inquit, *qui ſe ipſe occidit, ignominia quædam irrogatur.* Eſt hæc Ariſtotelis ſententia multorum ſuffragiis comprobata. Lucanus enim,

——fortiſſimus ille eſt
Qui promtus metuenda pati: ſi cominus inſtent
Et differre poteſt. ——

Q. Curtius. *Fortium virorum eſt magis mortem contemnere, quàm odiſſe vitam. Sæpe tædio laboris ad vilitatem ſui compelluntur ignaui.* Hic noſter lib. 11. ep. 57. *Rebus in anguſtis facile eſt contemnere vitam,*
Fortiter ille facit, qui miſer eſſe poteſt.

Et Val. Maximus lib. 3. cap. 2. §. 6. in externis, de Theramene qui hauſto veneni poculo ſe interemit, ait. *Profectò eſt ſupplicio ſe liberare tam facilè ſupplicium perpeti.* Seneca item ſcribit epiſt. 24. *Hu adijcias & illud einſdem nota licet, tantam hominum imprudentiam eſſe, imò dementiam, vt quidam timore mortis cogantur ad mortem.*

7 LAVDARI *qui ſine morte poteſt.*] Eum ego probo, qui ſummâ conſtantiâ toleret mala, & aduerſis ſe obiiciat, ita vt fortiſſimus ab omnibus iudicari poſſit, nec morte ſe à periculis, & malis eripiat, quod mollis animi eſt.

AD EPIGR. X.

LVſus petitus à proprietate nominis, nam *bellus* diminutum eſt à *bonus.* Hic Cotta volebat videri bellus, id eſt formoſus, & ſalſus, & omnia belliſſimè agens. Nam l. 3. ep. 62. in Cotilum quid ſit *bellus homo* ex opinione vulgi explicat multis verbis. & lib. 2. epigr. 7. in Attalum cum multa bellè eum facere dixiſſet,

Nil bene cum facias, facis attamen omnia belle.

Vbi perſpicuè *bellum* hypocoriſticῶς inſinuat à bono deriuari.

Eſt autem *bellus*, idem quod Hiſpani dicunt *lindo*, quod verbum *à limite* Latino deducunt: & id quod ſuis limitibus abſolutum eſt, *lindo* appellant. Sic *alindar* dicunt agrum, aut domum confinem alteri eſſe, & etiam dicunt *lindo alindado.* & quamuis ea ſit propria ſignificatio ex loquendi conſuetudine, ad omnia quæ bona ſunt accommodatur id verbum, dicimuſque *linda muger, lindo ſermon, linda caſa.* Sic Latinè *bella femina, bella oratio, bella domus*; nec paruitatem eo nomine, vt poſtulat diminutio, ſed perfectionem ſignificamus. Sic *bellum* dicebat *hominem*, qui ad omnia erat idoneus. Cotta *bellus* volebat videri, & ſubinde iactabat ſe *bellum* eſſe, & *magnum* item. Martialis à verbi proprietate luſit in eum. *bellus* idem eſt, quod Hiſpanicè *bonito*, quod verbum de rebus puſillis ſemper dicitur (Gallicè *belaud, mignon, beau fils*) Cotta igitur, ſi bellus homo ſit, non magnus homo eſt, ſed puſillus.

AD EPIGR. XI.

AMbiebant pauperes & cupidi homines nuptias feminarum, quæ opibus pollebant;ſed ex iis magis expetebantur vetulæ, quæ morti propinquiores exiſtimabantur. quò teſtamento earum heredes relicti citiùs ad opimam pecuniam peruenirent: & item illæ, quæ deſperatis morbis laborabant. De prioribus Iuuenalis ſatyr. 1. verſ. 39.

Cum te ſubmoueant qui teſtamenta merentur,
Noctibus in cœlum quos euehit optima ſummi
Nunc via proceſſus, vetulæ veſica beatæ.

De poſterioribus hic noſter facetiſſime, lib. 2. ep. 26.

Tuſſim autem exiſtimabant ſignum eſſe deploratæ valetudinis. Horat. lib. 2. ſat. 5. ——*ſi quis*

Forte cohæredum ſenior male tuſſiet, huic tu
Dic ex parte tua, ſeu fundi, ſiue domus ſit
Emtor, gaudentem nummo te addicere.

Itaque tuſſientes vetulas ceteris præferebant, quòd eas morti propinquiores eſſe crederent. quæ tuſſis ſæpius hoſce heredipetas fallebat, vt lib. 5. 40.

Signa rarius, aut ſemel fac illud,
Mentitur tua quod ſubinde tuſſis.

& l. 2. ep. 26. vt dictum eſt.

Hic ergo Gemellus vel, vt in aliis legitur, Venuſtus, omnem lapidem mouebat quò Maronilla ſibi nuberet: poterat id fieri propter excellentem feminæ pulchritudinem. Reſpondet Poëta nihil illa fœdius fuiſſe. Quid igitur hominem alliciebat? Reſpondet *παραδόξως, tuſſis,* vel vt aliàs *tuſſit.* id eſt morti propinqua eſt ob deſperatum morbum.

AD EPIGR. XII.

DEnſiſſimas tenebras hoc loco Heraldus offendit, ſed offundit denſiores. Diſcuſſerat eas anteà Hadrianus Turnebus lib. 18. cap. 30. cuius interpretatio veriſſima ad ſummam, quamuis aliqua habeat diſcuſſione digna quæ non ſunt huius loci. Illud vulgatum de Sumtuaria lege exibilandum hoc loco: nam *bis quina numiſmata*, id eſt, decem ſextertij, Equitibus Romanis in hoc ſpectaculo viritim à Cæſare elargita ſunt, qui non ſe addixit legi Sumtuariæ. Sed hæc *bis quina Numiſmata*, quæ hoc loco data ſunt à Principe, centum quadrantes pendent, quæ vulgaris erat, & irriſa ſæpe à Poëta noſtro ſportula. Quæ ſumma hoc loco pro congiario data eſt Equitibus. Vnde lib. 3. epig. 7. irriſorie eandem ſummam pro ſportula datam congiarum appellat.

Centum miſelli iam valete quadrantes, Anteambulonis congiarum laſſi.

Et hæc pecunia erogabatur equitibus, non ad bibendum tantùm (quis enim ſobrius eques Romanus vnis ſpectaculis centum vini quadrantes haurire non erubuiſſet?) ſed ad edulia, & bellaria emenda, quæ venum circumferebantur inter equites, vt vulgò apud Athenien-

namque veteres ex itinere feſſi aquâ calidâ ſe fouere, atque lauare. Plautus in Epidico, ſce. Male morigerus,

—— abi intrò, ac iube huic aquam calefieri.

Vbi Epidicus monet Stratippoclen, vt iubeat aquam calefieri ad lauandam virginem peregrè venientem. & in Bacchidibus ſcen.1.

—— aqua calet, eamus hinc intro, vt laues:
Nam vt in naui vecta es, credo timida es.

Et in Truculento ſcen. piſcis ego credo,

Sed obſecro hercle Aſtaphium, i intro, ac nuncia
Me adeſſe. tu i properè, & ſuade iam vt ſatis lauerit.

Ceterum quod antiquitus in aqua calida potanda, hodieque id vſu venire videmus, in aqua niue refrigerata: cùm omnibus ſit in deliciis, & eadem ſolet aliquando ægris miniſtrari à medicis. Quod olim etiam factitaſſe Medicos conſtat: Nam Galenus 7. Methodi, memorat ſe interdum ſtomachi, ac membrorum intemperiem aqua niuibus refrigerata curaſſe. Hinc lux Suetonio in Claudio cap. 40. dum inquit. *De quæſtore quodam candidato inter cauſſas ſuffragationis ſuæ poſuit, quòd pater eius frigidam ægro ſibi tempeſtiuè dediſſet.* vbi aqua frigida ægro data. De hoc eodem bibone infra dicemus epigrammate 27.

AD EPIGR. XIII.

NObile epigramma eiuſdem eſt cum inferiori 83. argumenti. de hoc Regulo Plinij Nepotis æmulo, multa apud ipſum vulgatiſſima. Gaudebat celebrari à Poeta, quem crediderim munuſculis Martialem ſubornare ſolitum. Quæ liberalitas multa peperit epigrammata, notiſſima in hiſce libris.

1 Q V *Æ par tam magna non erat inuidiæ.*] Simile de Plutone, epigr.46. lib.7. *Non tulit inuidiam taciti regnator Auerni.*

Recte cetera in hoc epigrammate ſunt ab Heraldo, Radero, & aliis explicata. Sequens verò vltimum diſtichum exiſtimo à nemine intellectum fuiſſe. Priori verſu eſt elegans anthiteton, *Nunc & damna iuuant.* Damna namque pro iactura poſuit, quam fecit Regulus in ruina porticus, cuius reedificatio plurimo conſtare oportuerat. *Iuuandi* verbum recondità & abſtruſa ſignificatione, *quæſtum* facere ſignificat. Probat pulcherrimum Martialis epigramma 37. lib.3.

Iraſci tantum felices noſtis amici,
Non belle facitis, ſed iuuat hoc facere.

Id eſt, hoc facere vobis quæſtui eſt. Non credis? vide idem lib.12. ep.13.

Genus, Aucte, lucri diuites habent iram,
Odiſſe quam donare vilius conſtat.

Non hac lacti ſimilius, quam hoc epigramma ſuperiori. *felices* dicit illud hoc *diuites*, quod idem eſt, vt lib. 2. epigr. 30.

Quippe rogabatur felixque vetuſque ſodalis,
Et cuius laxas arca flagellat opes.

Hoc *genus lucri habent* : illud *iuuat.* Si ſecus interpreteris, dic mihi quid inſulſius eſſe poterat priori epigrammate? *Non belle facitis, ſed iuuat*, id eſt, delectat vos iraſci. probat ergo ingenioſe quomodo iuuet, & genus lucri ſit iraſci illis verbis:

Odiſſe, quàm donare, vilius conſtat.

Sic etiam epigrammate 108. infra hoc verbum *iuuat* accipiendum.

In ſteriles campos nolunt iuga ferre iuuenci;
Pingue ſolum laſſat, ſed iuuat ipſe labor.

Id eſt, quæſtui eſt. Vnde inſulſam notabis huius verbi explicationem apud Horat. Sat. 1. lib. 1.

Quid iuuat immenſum argenti pondus & auri,
Furtim defoſſa timidum deponere terra?

Quam adducit vetus Commentator, dum inquit, *Cum, tanto ſtudio, pecuniam quæras, quid te delectat eadem non vti, ſed humi defoſſam ſeruare?* Viden' quomodo tota gratia acutiſſimi Poetæ pereat, non intellecta vna vocula? An exiſtimas auarum defoſſa pecunia non delectari? imò hoc fine pecuniam congerit, vt in eadem Satyra de auaro numos contemplante, —— *Populus me ſibilat? at mihi plaudo,*
Simul ac nummos contemplor in arca.

Sed nota acumen ſubtiliſſimi Poetæ. Dixerat omnem lapidem moues, dum ne ſit te ditior alter: & ſubiungit; *Quid te iuuat* defoſſa grandis pecuniæ ſumma? *iuuat*, id eſt ditat, locupletat. Quo dicto ſtultitiæ redarguit auarum, qui cùm ditiſſimus eſſe cupiat, id faciat, quo nulla ratione diues eſſe poteſt.

Eſt ergo, vt dixi, pulcherrima antitheſis *damna iuuant*, quæ potius ſolent ſua natura detrimentum afferre: cauſam autem adiungit per Epiphonema. *Sunt ipſa pericula tanti.* id eſt, adeò timentur pericula, vt ſi quis ea euaſerit nullum damnum putet damnum, imò in lucro maximo ponit.

2 STANTIA *non poterant tecta probare Deos.*] Non intelligo vt vulgus interpretum *probare* eſſe Deos; id enim ridiculum eſt: ſed *probare*, id eſt probos eſſe oſtendere, qui magni Reguli curam habebant, & ſuperſtitem eſſe curabant, vt dixit compare epigrammate 83. infra,

Quis curam neget eſſe te Deorum? & lib. 2. ep. 91. ad Cæſarem Domitianum eadem ſententia vſus eſt,

Rerum certa ſalus, terrarum gloria Cæſar,
Soſpite quo magnos credimus eſſe deos.

Vbi omninò lego, *manos credimus eſſe Deos*, id eſt bonos. Nam antiqui *manum* dicebant bonum: vnde *mane*, quod bona ſit ea lux præ tenebris noctis præcedentis: & *Dij Manes*, Grammaticorum obſeruatione vulgata. Bonus autem & probus idem: Sic probare, id eſt bonum fateri, vel oſtendere. Hiſpani bellè hic exprimimus: idem enim eſt *yo os probare eſto.* atque, *yo os hare bueno eſto.* Libro etiam 5. epigr. 1.

Soſpite, inquit, *quo gratum credimus eſſe Iouem.*
Grati comprehenſione Iouis bonitatem intelligit, vt contra *ingrati* nomine iniquitatem omnem, vt apud Publium Mimographum,

Maledicta omnia dixeris, cum ingratum hominem dixeris,

Lippis, & tonſoribus notum, miſeros illos veteres à proſperis vel aduerſis euentibus rerum Deos bonos vel malos exiſtimaſſe. Teſtimonia ocioſus lege hoc loco apud Heraldum: Sed ne te fallat eius interpretatio, qui exiſtimat *probare* hîc ſignificare τιμᾶν, quod ſupra iam admonui.

AD EPIGR. XIIII.

EGregiæ, & ſelectæ matronæ Romanæ factum deſcribitur elegantiſſimo hoc & grauiſſimo epigrammate. Hiſtoria notiſſima eſt. Laudes celebratæ ab eloquentiſſimo Plinio Iuniore multis in locis. Raderus egregiam nauauit hoc loco operam.

AD EPIGR. XV.

DE hoc ſupra epigr. 7. & exiſtimo hoc ſpectaculo Domitianum ſibi nimium placuiſſe, quæ cauſa fuit cur Poeta noſter nouem epigrammata de eodem ſcripſerit hoc libro.

AD EPIGR. XVI.

HÆc adhortatio Epicurea frequentiſſima eſt, vt lib. 2. ep. 59. & 90. lib. 4. ep. 54. lib. 5. epig. 21. 60. & lib. 7. ep. 46. & 64. & lib. 8. ep. 44. & 77. Sodalem ſe fuiſſe Iulio triginta & quatuor annos teſtatur lib. 12. ep. 34. ob id longam fidem dicit, probatæ ſcilicet amicitiæ, *&* *cana Iura*, id eſt vetera ſodalitatis.

1 ET *numerat paucos vix tua vita dies.*] Eadem ſententia ſcribit lib. 6 epigramm. 70. multos verſos de valetudine Cottæ ſenis, qui omnes, & hæc ſententia deſumta ſunt à Seneca lib. de breuitate vitæ cap. 3. *Tua* inquit, *vita numerat paucos* &c. id eſt, paucos dies, quamuis ſexagenarius ſis, vixiſti: nam non eſt viuere vita, ſed valere, ſed quietum eſſe, ſed indulgere genio: ſed bene viuere, vt inquit Terentius,

—*Vixit dum vixit bene.*

Et Arbiter lepôrum hoc ſenſu dixit in ſatyris,

Sic erimus cuncti poſtquam nos auferet Orcus,
Ergo viuamus, dum licet eſſe bene.

Contra ingenioſè Ouid. lib. 1. de ponto eleg. 5.

Nam mea per longos ſi quis mala digerat annos,
Crede mihi, Pylio Neſtore maior ero.

Quam ſententiam ſecutus Plinius Iunior lib. 4. epiſt. 24. ad Valentem ſuum ait: *Si computes annos exiguum tempus, ſi vices rerum, æuum putes.*

2 NON *bene diſtuleris videas quæ poſſe negari.*] Id eſt continuò tibi eripi poſſe voluptatem, cùm vita in eadem ipſa eripi tibi poſſit, nec certa voluptas ſit vlla præter eam quæ præteriit. Hic enim eſt ſenſus ſequentis Pentametri;

Et ſolum hoc ducas, quod fuit, eſſe tuum.

3 CATENATIQVE *labores.*] Quod quaſi catena alii aliis ligati ſint, & cohærentes; ita vt vno excepto multi ſubſequantur. Quò reſpexit Garſias Laſſus à me laudatus, & laudandus ſæpe, in ecloga 3. ſub principio, his verbis,

Mas la Fortuna de mi mal no harta,
Me afflige, i d'vn trabaio en otro llena, &c.

Prudens eſt Hiſpanorum votum, & Adagium, *Bien vengas, mal, ſi vienes ſolo.*

4 GAVDIA *non remeant.*] omninò legendum, *remanent*, quod indicat ſequens comma, *Sed fugitiua volant.* nam poſſunt fugitiua volare, & remeare ſubinde, ſed non remanere.

5 SÆPE *fluent imo ſic quoque lapſa ſinu.*] Endiadis eſt, quamuis gaudia recondas in imum ſinum, ex eo labentur & fluent ſæpe.

AD EPIGR. XVII.

SIMILE epigramma eſt 80. ad Lauſum lib. 7.

Triginta toto mala ſunt epigrammata libro:
Si totidem bona ſunt, Lauſe, liber bonus eſt.

AD EPIGR. XVIII.

DVpliciter interpungunt hoc epigramma: legunt enim, cum interrogatione vltimum verſum alij, & explicant. Eſt ne magna res, Tite, quam præſtare colonus poteſt? Quaſi dicat. Sæpe coloni robuſti bonis lateribus, vaſtâ voce, rabulæ fiunt, & cauſas actitant. Mihi non placet id vitæ genus ſequi, quod quilibet e populo ſequi poteſt, vt dicit epigrammate .3. lib. 5.

„ *Hoc ego tuque ſumus, ſed quod ſum non potes eſſe:*
„ *Tu quod es, è populo quilibet eſſe poteſt.*

Alii ſubtilius abſque interrogatione legunt, vt ſit illuſio quædam quâ reſpondet Tito, & ludat in ambiguitate, *Res magna eſt*, id eſt magna pecunîa eſt, quam colonus ex colendo agro congerit. Vel *res magna eſt*: id eſt improbus labor, quo ſubiectus eſt colonus ſerendo, vt metat, & metendo, vt ſerat, vt ſcribit Fauorinus apud Stobeum cuius verba latina reddita ſic ſonant. *Aiunt amatorem quendam à patre terram colere coactum, laqueo finiuiſſe vitam, cùm in tabella ſcripſiſſet, agriculturam eſſe rem infinitam, & nunquam abſolui: ſerendum enim, vt metamus: & metendum vt feramus: abſurdo rei circulo.* Quod retulit Robertus Titius lib. 5. controuerſ. locorum cap. 23. etiam Virgil. eodem ſenſu ſcripſit lib. 2. Georg. ver. 400.

„ *—— redit agricolis labor actus in orbem.*

Tu vtramuis explicationem elige.

AD EPIGR. XIX.

SOrdidàm hanc Tuccæ ruſticitatem facetiſſime irridet Martialis, & ad ea, quæ congeſta ab aliis ſunt, illud forte à nemine animaduerſum,

adiunge. Hic iugulari falernum, mori, & veneno necari non minimo ſcelere: Nam ſatis notum eſt dici per metaphoram; ſed per eandem dici de vino viuere, quod contrarium eſt, ignotum. Nec illud tibi obtrudam vulgatiſſimum, *ferre ætatem bene*, quod dicitur de iis, qui cùm ſenes ſint, iuuenes apparent: Sed pulcherrimum exhibeo tibi Petronij locum. *Statim allatæ ſunt amphoræ vitreæ diligenter gipſatæ, quarum in ceruicibus pittacia erant affixa cum hoc titulo*, FALERNVM OPIMIANVM, ANNORVM CENTVM: *dum titulos legimus comploſit Trimalcio manus, & Heu, inquit, ergo diutius viuit*. Vides viuere diſerte dictum de vino?

1 DE *nobis facile eſt*.] Elegans dicendi formula. id eſt, facilis eſt noſtri iactura, nam forte abſque ſcelere poteras nos iugulare, & ſcelus eſt iugulare falernum.

AD EPIGR. XX.

PER ſe lucet facetiſſimum epigramma. Quatuor dentes reliqui tribuuntur à Poëta his cadauerosis vetulis ad deformitatem oſtendendam. Sic epigrammate 92. lib. 3.

Cum tibi trecenti Conſules vetuſtina,
Et tres capilli, quatuorque ſint dentes.

Vide quæ ibi notauimus & lib. 2. epigr. 41.

AD EPIGR. XXI.

AMO Poetam hunc multis de cauſis, ſed præcipuè quod vrbanitatis magiſter ſit diligentiſſimus. Odi ſuperciliosos qui exiſtimant hominem obſcenum eſſe. Diſpeream ſi quid in eo obſcenum offendi. Omnia enim eo fine ſcribit, vt nos riſu, & ſubſannatione à vitiis, & à ruſticitate morum deterreat; & quæ Stoicorum princeps Seneca, magna ſententiarum & verborum pompâ, docet, hic faceriis gratiſſimis nobis exhibet, Horatij ſententia omnibus præferendus quòd vtile miſcuerit dulci. Eſt autem ſumma ruſticitas conuiuij dominum meliores cibos ſumere, quàm conuiuas. Ab hac vt abhorreamus multa epigrãmata conſcripſit in eos, qui precioſiores cibos, meliora vina ſibi quàm conuiuis apponi iubebant, quæ ſuis locis explicabimus: Et Iuuenalis hos inſectatur multis verſibus Sat. 5. qui denique petit, vt idem omnes cœnent, elegantibus hiſce verbis, ——*ſolum*,

Poſcimus vt cœnes ciuiliter.

Sed nota hoc loco factum ſummi Principis Iulij Cæſaris, quod refert Suetonius in eius vitâ, cap. 48. *Domeſticam*, inquit, *diſciplinam in paruis, ac maioribus rebus diligenter adeò ſeuereque rexit, vt piſtorem alium, quàm ſibi, panem conuiuis ſubycientem, compedibus vinxerit*. Nam qui conuiuis alios quàm ſibi cibos apponi iubet, videtur iis eos, quos attingere dedignatur, conuiuis obiicere potius, quàm apponere. Plinius in Panegyrico. Traiano laudi tribuit æqualitatem in conuiuis ſeruatam. *Nec ieiunus, inquit, & inanibus plenus ipſe eructans* (legerem & ructans) *non tam apponis, quàm obycis cibos, quos dedigneris attingere*. Præterea nota, vina etiam

ab iis lurconibus, & ruſticis diuerſa apponi ſolita, & aliam itidem aquam potaſſe conuiuas. de vino noſter lib. 4. epigr. 86.

Nos bibimus vitro, tu myrrha Pontice: quare?
Prodat perſpicuus ne duo vina calix.

vtrumque probat Iuuenal. Sat. 5. verſ. 51.

Non eadem vobis poni modo vina querebar:
Vos aliam potatis aquam.

AD EPIGR. XXII.

Hoc epigramma elogium eſt veri Mucij Scæuolæ. Nam quod legitur, lib. 8. epigr. 30. & lib. 10. epigr. 25. ad fictos Scæuolas pertinent, datos populo in ſpectaculis: de quibus dicemus ſuis locis. Notiſſima eſt hiſtoria, & magnificè narrata à Liuio lib. 2. & à Seneca ep. 24.

1 Sed *tam ſæua pius miracula non tulit hoſtis.*] Nota elegantem Epithetorum Hypallagen. Nam hoſtis ſua natura ſæuus, miracula pia: tranſtulit Epitheta: miracula dixit ſæua, & hoſtem pium.

2 Si *non erraſſet, fecerat illa minus.*] Id eſt, Eſto. occidiſſet Mucius regem forte, qui ſupererant obſtinato animo lecto Imperatore in obſidione permanſiſſent vſque ad vrbis expugnationem. Effecit error, vt Porſena auditâ Mucij oratione, timuerit, & abſceſſerit. Ergo minus feciſſet hæc dextra occidendo regem, quàm errando.

AD EPIGR. XXIII.

Reuertitur ad leonem, ad lepores, vt ſæpe hoc eodem libro, in quo nota *frangere* dictum de leporibus propriè, vt lib. 1. ep. 50. rumpere,

Leporemque forti callidum rumpes equo.

Et lib. 12. epigr. 14. —— *ſæpius illis,*
Priſce, datum eſt Equiti rumpere quàm leporem.

Et eod. verbo vtitur epigr. 52. de iiſdem leporibus,

Et quæ non cernunt, frangere colla volunt.

Id eſt, dilaniare: & Solinus lib. 20. *Apud hos,* inquit, *populos nati canes omnibus feris anteponuntur, frangunt tauros, leones perimunt.*

AD EPIGR. XXIIII.

Svb perſona Cottæ, molles & effeminatos ſui temporis homines taxat, qui bene vaſatos è balneis ad conuiuia; è conuiuiis ad lectum educebant, fiebâtque ſtrenuorum huiuſcemodi militum in balneis delectus. Seneca quæſt. natur. lib. 1. cap. 16. de Hoſtro quodam profligatiſſimæ obſcænitatis homine. *In omnibus,* inquit, *balneis agebat ille delectum, & aperta menſura legebat viros.* vbi mutoniati fiebat maximus plauſus. vt lib. 9. epig. 34.

Audieris in quo, Flacce, balneo plauſum,
Mutonis illic eſſe mentulam ſcito.

Sic enim malo, quàm *Mathonis*, vel *Morionis*. Muto enim ille dicebatur, quod magnum haberet faſcini pondus, quaſi totus eſſet mentula,

quæ ipſa muto vocabatur. Horat. ſat. 2. lib. 1.

Huic ſi mutonis verbis mala tanta videntis
Diceret hæc animus. ——

Quo loco imitatus eſt teſte Porphyrione Lucilium, qui lib. 8 ſatyr. ſic ſcripſerat,

At læua lacbrymas mutone abſterget amica.

Sic enim lego non *à læua*, nec *tam læua*, vt alij ex vetere ſcriptura corruperunt: inde mutoniati dicti ſunt, bene vaſati: & lib. 3. epig. 73.

Dormis cum pueris mutoniatis.

De eodem plauſu eſt elegantiſſimus apud Petronium locus de adoleſcente quodam in balneo lauante. *Illum autem*, inquit, *ingens frequentia circumuenit cum plauſu, & admiratione timidiſſima. Habebat enim inguinum pondus tam grande, vt ipſum hominem laciniam faſcini crederes.* Quæ vltima verba ſic intellige. Erat tantus Priapus, vt homo ipſe appendix eius, vel lacinia eſſe videretur. Id eſt, multo breuior erat homo, quam ſuus ipſius faſcinus. De delectu locus in Lampridio in vita Heliogabali, *Romæ*, inquit, *denique nil egit aliud niſi emiſſarios haberet, qui ei bene vaſatos perquirerent, eoſque ad aulam perducerent, vt eorum conditionibus frui poſſet.* Ii autem emiſſarii non alio quàm per balnea diſcurrebant. Id eo idem ipſe quo poſſet conditiones bene vaſatorum cognoſcere, lauacrum publicum in ædibus aulicis fecit, & ſimul & palam populo exhibuit, vt Lampridius teſtatur. Et ille effeminatus inf. epigr. 97. eoſdem auidè ſpectabat in balneo.

Vna lauamur aſpicit nihil ſurſum;
Sed ſpectat oculis deuorantibus Draucus,
Nec otioſis mentulas videt labris.

1 IAM *ſcio me nudum diſplicuiſſe tibi.*] Fatetur Martialis ſe bellâ hac ſupellectile non ſatis inſtructum eſſe, quod diſertis verbis prodit lib. 7. epigr. 54.

Lingas non mihi (nam proba & puſilla eſt)
Sed quæ de Solymis venit peruſtis,
Damnatum modo mentulam tributis.

Ob hoc ſe huic Cottæ diſplicuiſſe dicit nudum. idem dicit Gallæ, epigr. 50. lib. 3.

Et ſemper vitas communia balnea nobis,
Numquid Galla times ne tibi non placeam.

Eadem autem querela, quod non inuitaretur ob eandem penuriam, eſt lib. 3. epigr. 27. in Gallum.

AD EPIGR. XXV.

EST hoc epigramma in cynædos, qui molliciem diſſimulantes, ſe rigidos, & ſeueros oſtentabant.

1 ADSPICIS *incomtis illum.*] Aliqui volunt illum κοσμίως accipi, quòd alibi illi cuiuſdam mentio ſit. Ego malo ἀνικῶς, *incomtis capillis*.

Sunt qui volunt ſe nimium viros videri, quod epigrammate 36. lib. 2. *turbare capillos* dixit, & epigr. 57. lib. 7. *Hirſutum* appellat talem virum. Quo epigrammate duo Diſticha vltima ſunt ſimillima huic.

2 TRISTE *ſupercilium.*] De τὸ *triſte*, vide in epiſtola huius libri, n. 7. *Loqui Curios, & Camillos*, velut dicto epigrammate *Fabios & Quintos, Numas, Ancos*, vt epigr. 28. lib. 1. prouerbialiter dicitur, & ſignificat grandia, & ſeuera verba proferre digna his antiquis, & bonis viris. Sic Iuuenal. ſat. 2. verſ. 3.

Qui Curios ſimulant & Bacchanalia viuunt.

Et hic lib. 7. epigr. 67.

Hæc ego vel Curio, Fabricioque legam.

3 NOLITO *fronti credere.*] Id eſt, ſupercilio, & triſtitiæ frontis. Sic Iuuenalis horum fronti fidem adhibendam eſſe negat, ead. ſat. 2. verſ. 9.

Fronti nulla fides. quis enim non vicus abundat
Triſtibus obſcœnis? ———

4 NVPSIT *heri.*] Vulgaris obſcœnitatis formula, id eſt, muliebria heri paſſus eſt. quanquam verè corruptiſſimo illo ſeculo nupſere cynædi. Notum de Nerone. Sueton. in eius vita, cap. 28. & 24. Et Seuerus Sulpicius in 2. ſacræ hiſtoriæ de Nerone ipſo. *Poſt etiam* (inquit) *Pythagoræ cuidam in modum ſolemnium coniugorum nuberet, inditumque Imperatori flammeum, dos, & genialis thorus, & faces nuptiales: cuncta denique quæ in feminis non ſine verecundia conſpiciuntur ſpectata.* De Heliogabalo, Lampridius. & Clemens Alexandrinus hoc vitium eleganter taxat his verbis ex verſione Gentiani Herueti, lib. 3. pædag. cap. 3. *Homines patiuntur muliebria, & feminæ præter naturam viros agunt & nubunt, vxoreſque ducunt feminæ.* Quod etiam vitium, & impudentiſſimum facinus velle hic noſter lib. 12. epig. 42. de Calliſtrato & Afro reprehendit: Et Satyricorum Princeps Iuuenalis hanc eandem turpitudinem notat vrbaniſſimè, ſat. 2. verſ. 134.

Primo Sole mihi peragendum in valle Quirini,
Quæ cauſa officij? quid quæris? nubit amicus,
Nec multos adhibet. liceat modo viuere: fient.
Fient iſta palàm, cupient, & in acta referri:
Interea tormentum ingens nubentibus hæret,
Quod nequeunt & partu retinere maritos.

Vbi illud *cupient & in acta referri*, eſt habere liberos, quia ſtatim ac naſcebantur à parentibus in acta publica referebantur. Apuleius: . . . . *pater natum tibi filium ceterorum more profeſſus eſt.* Et Iulius Capitolinus in Gordianis, *Filium Gordianum nomine Antonini, & ſigno illuſtrauit, cum apud Præfectum ærarij more Romano profeſſus filium publicis actis eius nomen inſereret.* Et idem in M. Aurelio, *Inter hæc liberales cauſas ita muniuit, vt primus iuberet apud Præfectos Ærarij Saturni vnumquemque ciuium natos liberos profiteri intra tertium diem, nomine impoſito*: quod fiebat, vt de paterno iure conſtaret: ad hereditates, legata, & caduca capienda, & etiam ius trium

libero-

liberorum. Id Iuuenalis idem conceptis verbis, ſat. 9. verſ. 82.

Nullum ergo meritum eſt ingrate, ac perfide, nullum,
Quod tibi filiolus, vel filia naſcitur ex me?
Tollis enim, & libris actorum ſpargere gaudes
Argumenta viri. foribus ſuſpende coronas,
Iam pater es: dedimus quod famæ opponere poſſis:
Iura parentis habes, propter me ſcriberis hæres,
Legatum omne capis, nec non & dulce caducum.
Commoda præterea iunguntur multa caducis,
Si numerum, ſi tres impleuero.——

Et cum liberi referrentur in acta, referebantur etiam & parentes. Colligo ex Scæuola in L. Imperatores. §. mater grauida. ff. de Probationib. *Mulier grauida repudiata filium enixa abſente marito, ſpurium in actis profeſſa eſt. Spurium*, id eſt, vulgo conceptum, abſque patre certo. Ergo cum parentes erant certi, referebantur eorum nomina in acta cum nominibus liberorum, & ideo dixit Iuuenalis,

—— *cupient & in acta referri.*

Quorum verborum ſententiam eſſe, hanc ſatis notat illud verbum *interea*, id eſt, dum non referuntur in acta, quod eſt, dum non pariunt, & liberos non habent: Nam eò dementiæ cinædi iſti deueniebant, vt exiſtimarent poſſe concipere, & beneficia, ac medicamenta ad id comparabant: quod paulò poſt in eadem ſat. 2. verſu 140. facetè ſcripſit.

—— *ſteriles moriuntur, & illis*
Turgida non prodeſt condita pyxide Lyde,
Nec prodeſt agili palmas præbere Luperco.

Et in eod. ſupra dicto epigramm. 42. lib. 12. de Calliſtrato & Afro hoc innuit noſter his verbis.

Dos etiam dicta eſt: nondum tibi Roma videtur
Hoc ſatis? expectas: nunquid & vt pariat.

Hoc idem crimen quod viri viris nubant ſeueriſſime vindicat Imp. Conſtantini & Conſtantis ad populum conſtitutio l. cum vir 31. cód. ad leg. Iul. de adulter. de cuius legis variâ lectione eſt à noſtris Criticis Iuriſconſultis ſummis controuerſiis agitata quæſtio, quam breuiter, & eruditè Dionyſius Gothofredus in ſuis gloſſis diſcidit, quem adi: Et quemadmodum hoc Martialis loco & aliis vt Suetonij de Nerone cap. 29. *nubere* eſt muliebriter ſe gerere, & muliebria pati: Sic lib. 8. epigr. 12.

—— *vxori nubere nolo meæ.*

Id eſt nolo vxori meæ ſubditus eſſe, ſic etiam Pomponius, vt eſt apud Nonium in *Nubere. Sed meus frater maior poſtquam vidit me inde eiectum domo, nupſit poſterius dotatæ vetulæ variceſæ Afræ.* Nubere in eadem ſignificatione qua noſter epigrammate ſuperiori, & quod hic *locupleti*, Pomponius *dotatæ* dixit. Quod acumen non pupugit plumbeum cor putidi illius Grammaticuli Nonij Marcelli. vt *Nubere vxori* eſt vxori ſub-

ditus eſſe, ita & duci virum ab vxore idem ſignificat, lib. 10. epig. 79.

Cuſtodes das Polla viro, nec accipis ipſa:
Hoc eſt vxorem ducere Polla virum.

AD EPIGR. XXVI.

ADHORTATIO Fauſtino miſſa, vt ſuos libros edat, qualis Plinij Secundi ad Octauium & Arrianum. Eſt epigramma perſpicuum. quartus verſus non ſatis liquet;

1 NEC *ſileant noſtri, prætereántque ſenes.*] *Senes* dixit quod Fauſtini opera, multæ & bonæ frugis eſſent, qualia ſolent probare ſenes: ſed quid eſt, *prætereant?* præteritum hoc ab interpretibus, qui non ſubodorarunt verbi elegantiam, & proprietatem. Eſt *præterire* hoc loco, non attingere omnino. Qua metaphora exhibebo tibi ſuauiſſimum guſtum, cum Horatiani loci exacta interpretatione: eſt in arte,

Centuriæ ſeniorum agitant expertia frugi,
Celſi prætereunt auſtera poemata Rhamnes,
Omne tulit punctum qui miſcuit vtile dulci.

Elegantiſſima eſt allegoria deſumta à ſuffragiis populi, quibus magiſtratus creabantur: nam ſuffragiorũ tabellæ colligebantur in ſeptis per pontes à diribitoribus: deinde congerebantur in menſas, & ſecernebantur per nomina candidatorum: & tabulis quibuſdam cereis tot puncta ſignabantur ſub cuiuſque nomine, quot ſuffragia candidatus habuiſſet: Et qui plura tuliſſet puncta, is vel Conſul, vel Prætor, vel alius magiſtratus creabatur, & præconis voce publicabatur. Dicebant autem *agitari* cum à populo, qui pauciſſima puncta tuliſſet: ita vt repulſam pateretur, prælato alio competitore. *Præteriri* verò eum, qui nullum omninò punctum & ſuffragium tuliſſet. De hoc verbo quod huius loci eſt accipe teſtimonium Ciceronis pro Cn. Plancio. *Nunc tantum diſputo de iure populi, qui & poteſt, & ſolet nonnumquam dignos præterire: nec ſi à populo præteritus, quem non oportuit, à iudicibus condemnandus eſt, qui præteritus non eſt.* & eiuſdem in Tuſculanis. *Cum bonus vir ſuffragiis præteritur, non ille à vano populo repulſam fert.* &c. Liuij lib. 22. *Nec cuiquam eorum præter Terentium Coſ. erat mandatus honos, quem iam non antea geſſiſſet, præteritis aliquot fortibus, ac ſtrenuis viris.* Valer. Maxim. lib. 9. cap. 3. §. 6. de ira. *Age quàm euidenter ſe in pectore vniuerſi P. R. geſſit eodem tempore, quo ſuffragiis eius dedicatio ædis Mercurij, M. Pletonio primipili Centurioni data eſt, præteritis Conſulibus.* Sed hi omnes propriè loquuntur de ſuffragiis, metaphoricè Seneca lib. 4. de benef. cap. 10. *Ideo locupletem, ſed indignum prætéribo; pauperi viro bono dabo.* & Iuriſconſultus in L. de ventre prætérito, ff. de liber. & poſthum. & hic noſter lib. 7. epigr. 83.

Quod ſum præteritus vetus ſodalis.

Reſpexit igitur Horatius ad hunc ritum, cùm dixit *poemata*, quæ nullâ vtilitate ad delectationem ſolam comparantur, agitari à ſenibus, & dixit *centurias ſeniorum*, quòd magiſtratus centuriatis comitiis crearen-

tur. Iuuenes autem præterire auſtera poemata, in quibus vtilia ſolummodo, & non delectantia inueniuntur: Illum autem Poetam, qui miſcuiſſet vtile dulci, cunctorum ſuffragiis probari, quod eſt *ferre omnia puncta.* Sic Apollinaris epiſt. 9. lib. 1. *cui ſi examinis tui quoque puncta tribuantur*, &c. & ep. 19. lib. 3. *ideoque plus debeo, quia gloriæ punctum quod dictioni negares, das amicitiæ*: id eſt, ſuffragium. Nec poſſum me continere, quin nunc miſceam vtile dulci, & legem tibi explicem hoc loco non intellectam hactenus ab aliquo, & quod mirere magis, à magno Cuiacio lib. 3. obſeruat. cap. 2. ignoratam. Ea eſt L. laudabile, cod. dè aduocat. diuerſ. iudic. *laudabile vitaque hominum neceſſarium aduocationis officium, maxime principalibus præmiis oportet remunerari: Ideòque iubemus viros clariſſimos fiſci pro tempore patronos fori tua celſitudinis ſolemni die feſtiuitatis Calendarum Ianuariarum, ipſius tantummodo anni per quem tale peragunt officium, inter ſpectabiles ſacri noſtri conſiſtorij Comites diuinâ noſtra ſerenitatis manu punctis conſequi ſolatia.* Hæc enim vera lectio eſt, non *puncti* vel *punctos*. Eſt autem *punctis conſequi ſolatia*, dari iis mercedes ſuæ aduocationis communi conſenſu, vt dicitur L. Iubemus. anteriori; *Et ſolatia ſibi communi conſenſu deputata per idem biennium conſequi.* quæ eadem verba repetuntur in L. petitiones: eod. tit. quod in Baſilicis τὸ pactum vocatur, id eſt ea merces, quæ punctis & omnium conſenſu aſſignata erat patronis fiſci. Vnde æſtuans Cuiacius voluit fingere nouam lectionem in hac lege, & ſcribere *Solatia pacti.* & Gothofredus cæcutiens omninò, *puncti ſolatia* cùm legat, interpretatur *punctum ſeu mercedem honoris*, quod ipſe iuratus fateretur non intelligere.

2 CINERI *gloria ſera venit.*] Argutatur ſuo more Raderus, & Epicureum fingit Martialem, & damnat impietatis, vt animam mortalem credat ex hoc loco. Nugæ: Sed hortatur Fauſtinum, vt viuens ſentiens ſua fruatur famâ & gloriâ, quod ipſe de ſe teſtatus ſupra eſt epigrammate 1.

AD EPIGR. XXVII.

IAM dictum epigrammate 12. de hoc Sextiliano. Raderus exiſtimat eum profeciſſe in bibendo, quod epigrammate 12. bis tanto ceteris equitibus potarat, hîc hauſit quantum bis quinque poſſent. Ego non exiſtimo hoc verum: Sed vtrumque epigramma de eadem potione compoſitâ eſſe affirmo: Nam, vt ibi dictum eſt, bibebat duas ſportulas, quæ non dabantur Equitibus ad potionem tantùm, ſed ad emenda edulia, fructus, vel bellaria: quorum omnium, & vini pretium in potu tantùm conſumebat hic bibo. Hîc autem dicit eum bibere quantum *ſubſellia quinque*, id eſt, quantum quini Equites: ita vt quod quini Equites vini haurire poſſent, hic ſolus conſumeret, non integras quinas ſportulas, ſed ex iis quantum à quinque Equitibus in vinum erogaretur. Sicque conſtat ſatis, vt eſſe poſſit idem hauſtus vini in vtroque epigrammate.

1 AQVA *toties ebrius eſſe potes.*] Plin. l. 14. cap. vlt. *Inuentum eſt*, inquit,

quemadmodum aqua quoque inebriaret. poſtquam dixerat, *Eſt, & Occidentis populis ſua ebrietas fruge madida.* & paulò poſt, *Egyptus quoque è fruge ſibi potus ſimiles excogitauit.* Potuit igitur Martialis hoc intelligere de eâ aquâ, quâ fruges ad inebriandum macerantur. Sed quid mirum ſi ea aqua mira ſolertia vitiorum ad ebrietatem medicaretur? Quid, inquam, mirum ſi inebriaret Sextilianum? Ego non exiſtimo de aqua hac intelligi, ſed de aquâ, qua vinum diluitur: propterea quod ſuperiori ep. 12. dixerat hunc merum bibere. Nunc autem dicit *aquâ toties ebrius eſſe potes.* id eſt, vel vino aqua diluto inebriari poſſes toties bibendo.

2 N E C *conceſſorum*] Sic in Plantiniana editione errore manifeſto, & iam à multis emendato *conſeſſorum*, id eſt eorum, qui tecum ſedent.

3 ÆRA, *ſed à cuneis vlteriora petis.*] Metalepſis. *æra vlteriora à cuneis.* id eſt, æra à cuneis vlterioribus, id eſt à gradibus, vel inferioribus, vel ſuperioribus. Cunei enim gradus ſunt deſcendenti inferiores vlteriores, aſcendenti ſuperiores vlteriores ſunt. Hic autem *Numiſmata* non intelligas ſportulas integras, quarum vnaquæque bis quina numiſmata continebat, vt eſt in ſuperiori epigrammate: ſed ſummam aliquam reliquam ex decem nummis, quæ cuique dabantur poſtquam illi Equites iam parcè bibiſſent, quam vniuerſam ſolus Sextilianus conſumebat, quod ſignificauit diſertè non expreſſo *Numiſmatum* numero, & ſequenti verſu cùm dixit *æra* tantum. de cuneis diſerte Lipſ. de Amphitheatro, cap. 12.

4 T E S T A *ſed antiqui felix ſiccatur Opimi.*] Eſt antitheton cum viliſſimo Peligno, Thuſcoque vino, & cum Laletana fæce. felix namque teſta diues eſt, & precioſa, vt ſupra *amphora precioſa*, epigr. 19. Sic dicuntur *felices arbores*, quæ fructum ferunt, quod precioſæ ſint, & diuites; & contrà *infelices*, quæ fructus non ferunt. *& hortus felix*, lib. 13. epigr. 20. qui varias habet opes, vt lib. 10. 48.

Attulit, & varias, quas habet hortus, opes.

De voce *felicis*, dictum eſt ad epigr. 13. huiuſce libri n. 1.

AD EPIGR. XXVIII.

EST faceriſſima illuſio in hoc epigrammate. nam eſt expoſtulatio cum Procillo quòd fuerit memor compotor, quaſi de re ſeria. quod eò deuenit, vt excluderet eum à conuiuio, quòd ipſe ſpe tam deuorauerat. Concluditur epigramma veteris Poetæ verſiculo, à Luciano in Sympoſio, & à Plutarcho relato. In quo de voce μνήμονα, ſit ne δαριω̃ς proferenda μνάμονα, quæſtio eſt ſatis futilis, in qua ſibi placet Heraldus.

1 T V *factum tibi rem ſtatim putaſti.*] Notum adagium eſt, id eſt magnum tibi lucrum exiſtimaſti ex mea vocatione tibi proueniſſe. Hoc enim eſt *rem facere*, multùm lucrari Horat. lib. 1. epiſt. 1.

Is ne tibi melius ſuadet, qui, vt rem facias, rem
Si poſſis rectè; ſi non quocunque modo rem.

Et hic lib. 2. epigr. 26.

Iam te rem factam, Bithynice, credis habere,

Erras, blanditur: Naeuia non moritur.

Exiſtimabat Bithynius ſe iam iam hæredem ex ingenti pecunia fore vetulæ & tuſſientis vxoris.

2 ET *non ſobris verba ſubnotaſti Exemplo nimium periculoſo.*] Seneca lib. I. de Clementiâ, cap. 26. *omnia*, inquit, *mœſta, trepida, & confuſa ſunt.* (loquitur de crudelitate) *voluptates ipſæ timentur, non conuiuia ſecura ineunt, in quibus lingua ſolicite etiam ebrijs cuſtodienda eſt:* Sed clarius, & copioſius, lib. 3. de benef. cap. 26. *Sub Tyberio Cæſare fuit accuſandi frequens, & pene publica rabies, quæ omni ciuili bello grauius togatam ciuitatem confecit. Excipiebatur ebriorum ſermo ſimplicitas iocantium. Nil erat tutum: Omnis ſæuiendi placebat occaſio.* Et poſt hæc verba exempla aliquot ſubiungit huiuſce rei. Plinius etiam iunior in Panegyrico Traianum laudat, quòd non ipſe, vt alij Imperatores ſolebant, plenus, veniret ad conuiuium ſpectaturus, & adnotaturus conuiuas ſuos. *Non enim*, inquit, *ante medium diem diſtentus, ſolitariæ cenâ, ſpectator, adnotatorque conuiuijs tuis immines.* Ob hoc ergo noſter dixit, *Exemplo nimium periculoſo.*

AD EPIGR. XXIX.

Παράδοξον per illuſionem videtur enim belle excuſare Acerram, & acrius accuſat. Multus Martialis in huiuſmodi luſu.

1 IN *lucem.*] Quemadmodum reprehendebantur illi qui ante nonam toros frangebant, vt apud Iuuenalem Marius, ſat. 1. verſ. 49.

Exul ab octaua Marius bibit, &c. & dicemus ad l. 4. ep. 8. num. 2.

Eodem modo illi, qui conuiuia & compotationes in lucem protrahebant intemperantes habebantur, epigr. 9. lib. 7.

In lucem cenat Sertorius, Ole quid ad te?

AD EPIGR. XXX.

INuehitur in plagiarium Fidentinum, quemadmodum in alios multos. Eſſet enim latiſſimus communis locus ſi de plagiariis, & carminum furibus hîc eſſet dicendum. Vltimum Diſtichon continet luſum in ambiguo in *mea* & *tua* frequentiſſimum. Huic poëtæ plenæ exemplorum paginæ. Cetera perſpicua, & per ſe nota.

AD EPIGR. XXXI.

SVBTILIS iocus in Diaulum chirurgum, qui arte chirurgicâ relictâ, ſe ad libitinam contulerat, & veſpillo factus cadauera ſepeliebat. De medicorum generibus pleni medicorum libri, præcipua apud eos facultas clinica eſt, de cuius origine Plin. lib. 20. c. 1. diſſerit, eamque tribuit Hippocrati, quamuis alij de hoc ambigât, ſed tamen clinice præſtantiſſima, cui ceteræ ſubiectæ: ſic ophthalmici id eſt ocularij medici, chirurgi & ceteri inferiores clinico, & quaſi adminiſtri. Aucbant inferiores quocunque modo poſſent ad Clinicem aſcendere. Dicta Clinica eſt à κλίνη id eſt lecto, in quo ægri decumbunt, quos clinici viſunt, &

quos lex, ſi duas. §. Grammatici. ff. de excuſationibus *περιοδευτὰς* appellat, & circulatores, quos alibi circitores dicunt, vt eſt in veteri gloſſario, titulo de medicina. *circitura, περιοδία* à circumeundo, quòd ad viſendos ægros circumeant. cùm alibi circitorum nomen conueniat. iis quibus veſtes diſtrahendæ, & circumferendæ committuntur, vt l. cuicunque. §. §. ſed etiam. 4. ff. de inſtitor. actione. Appellatur etiam Græce *κλίνη* feretrum, ſandapila, vel lectus, quo mortui efferuntur, & ab hac mente fingit Martialis Clinici nomen per iocum. Cum igitur Diaulus Chirurgus eſſet, & ob tarditatem ingenij vel ætatem non poſſet ad clinici dignitatem aſcendere, factus eſt veſpillo, & à lecto mortuorum quos efferebat clinicus, quoquo modo euaſit.

AD EPIGR. XXXII.

VOTVM continet hoc epigramma Encolpi pueri, ſerui & amaſij Pudentis Centurionis, quo vouerat crines Phœbo, ſi dominus, & amator eius ad primipilarem dignitatem eueheretur, cuius voti reus factus, abſcidit comam lib. 5. epigr. 49.

1 HOS *tibi Phœbe.*] Phœbo conſecrari primam comam notiſſimum ex Plutar. in Theſeo, cuius moris exempla multa congerit Hadrianus Iunius commentario de coma cap. 4. *Totos* dixit *crines à vertice*, quo expreſſit mirum pueri deſiderium, & propenſam in dominum voluntatem: non enim voluit comæ partem aliquam, quam poterat ab auriculis aut mento tondêre, ſed à vertice, vt tota concideret.

2 TONSVM *fac citò ſerò virum.*] Eſt elegans antitheſis, quòd optat tonſum, & non virum. Nam pueri quoad excedebant ex ephebis, intonſi & comati erant, flectebantque ad decorem capillos, & torquebant, quod Martiali non placebat, vt epigrammate 42. lib. 4.

——mollêſque flagellent
Colla comæ: tortas non amo Flacce comas.

Vbi vide, quæ diximus ad numerum 5. Quinetiam, & calamiſtris inurebantur, & cirrati incedebant. Vnde pro pueris *cirratos* dicunt Poëtæ. Perſius ſat. 1. verſ. 43.

Ten' cirratorum centum dictata fuiſſe Pro nihilo pendas?

At iam puberes tondebantur. Optat igitur Poëta vt citò Encolpus tonſus fiat, primipilarem aſſequutus demum dignitatem. Serò vero fiat vir, quo dominus eius amore diu fruatur. de Voce *viri* diximus ad lib. 4. epigr. 42. n. 10.

AD EPIGR. XXXIII.

NOtum epigramma, ſed verba fortaſſe non intellecta. *Non amare* dicebant veteres pro *odiſſe*. Teſtis germanus Ciceronis Quintus lib. aureo de petitione Conſulatus ad Marcum fratrem: verba ſunt, *Qui ſine cauſa non amant, eos aut beneficio aut ſpe, aut ſignificando* (lege omninò ſignificans) *tua erga illos ſtudia futura, delinies: dans operam, vt de illa animi prauitate deducas.* Hæc ille. Dic ſodes, *Non amare* eſt ne animi prauitas? Ergo *non*

amare odiſſe eſt. Hic noſter diſertis verbis, lib. 2. epigr. 55.

> *Vis te Sexte coli: volebam amare,*
> *Parendum eſt tibi: quod iubes, colêris:*
> *Sed ſi te colo, Sexte, non amabo.*

Id eſt, odio habebo. & eſt ratio, quia non d[illegible]t Poëta, *nec poſſum dicere quare*, niſi *τὸ non amo*, *τὸ odi* ſignificaret: Nam cùm amare ſit ardentiſſimo amore in aliquem ferri, non opus eſt, vt ſint cauſæ, quibus non amemus, immò ad amandum debent eſſe multæ, & iuſtæ, & graues: quod ſignificauit Quintus frater ſuperioribus verbis, *qui ſine cauſa non amant*, & ad non amandum vulgari ſignificatione, nulla eſt maior cauſa, quàm non eſſe cauſam amandi.

1 NEC *poſſum dicere quare.*] Id eſt, huius odij mei nullam poſſum aſſignare cauſam, quòd abſque cauſa oderim te. Quod videmus quotidie vſuuenire, & quoſdam homines odio proſequamur, quod tota eorum natura, forma, vultus, mores, noſtræ naturæ aduerſentur. Habet autem, & hoc duplicem ſenſum: vel odi ſine cauſa, quod in ſacris dicitur, *gratis*; pſal. 34. verſu 19. Heb. pſ. 35. חנם de quo conquerebatur ſanctiſſimus ille Rex, quod *animi prauitatem* appellauit Quintus frater: Et in hoc ſenſu illa verba, *nec poſſum dicere quare*, nil aliud ſignificant, quàm nullam poſſum mei in te odij cauſam proferre, cùm deberem iuſtam aliquam cauſam aſſignare, cur te oderim, & ſic, gratis te odi. quod Hiſpani eleganter dicimus, *quiero te mal de valde.* & contrà, *quiero te bien de valde.* Alius ſenſus eſt, quo innuit aliquod ſummum eſſe in Sabidio flagitium, quod nefas ſit, id eſt, non poſſit dici. Videor autem ſubodorare id flagitium eſſe, quod Sabidius impuri oris, ſuſpicari me facit epigramma 17. lib 3. quod cum ſcriblitam ardentem, ſecundis menſis allatam, nemo tangeret, hic idem Sabidius terque, quaterque buccis ſuis ſufflauit, & remiſſo ardenti calore, nemo ex conuiuiis auſus eſt tangere, quod inſufflata ab hoc impuro homine, fortè cunnilinguo, vel fellatore, conuiuiis *virus* fuit.

AD EPIGR. XXXIIII.

PErſpicuum eſt hoc faceтiſſimum epigramma, & acumen ſummum huius Poetæ perſpicere potes in multis, & quod contrarium facientem Gallam ob viri obitum reprehendit etiam & irridet, lib. 4. epigr. 58. vide Senec. epiſt. 99. in medio.

AD EPIGR. XXXV.

INgenioſè deſumtum epigrammà ab Ouidio lib. 3. Amorum, eleg. 15. quam lege.

1. INCVSTODITIS.] Id eſt, ſine Ianitore. Solebant enim Ianitores ſerui ad valuas ſtare. Ouid. lib. 1. Amorum eleg. 6. Dominæ Ianitorem multis verſibus alloquitur.

2 APERTIS *liminibus.*] Poterant fores non cuſtodiri, & tamen eſſe clauſæ: ſed vtroque furorem Leſbiæ expreſſit magis.

3 Nec *tua furta tegis.*] Notum eſt furta, furtiuos ſignificare Veneris actus, vt lib. 6. epigr. 39. de filiis Marullæ ex adulterio conceptis,

Materna produnt capitibus ſuis furta.

Et lib. 7. epigr. 73. ad Mercurium,

Sic tibi laſciui n[illegible] ſit copia furti.

Eodem ſenſu *furtiuam noctem*, vocat Ouid. lib. 1. Amorum, eleg. 11.

Inque miniſteriis furtiua cognita noctis.

Noctis furtiua, id eſt, deſtinatæ Veneris furtis, & lib. 3. de arte amandi,

Cùm cuſtode foris tunicam ſeruante puella,

Celent furtiuos balnea multa iocos?

4 Nec *ſunt grata tibi gaudia ſi qua latent.*] Huiuſce rei cauſam reddit, Ouidius lib. 3.

Quæ venit ex tuto minus eſt accepta voluptas:

Vt ſis liberior, Thaide, finge metus.

5 At *meretrix abigit teſtem veloque ſeraque.*] Hoc erat in Lupanari, vbi cellæ inſcriptæ erant nominibus meretricum, vt eſt apud Iuuenalem, ſat. 3. de Meſſalina ſe publicè proſtituente, verſ. 122.

Et cellam vacuam, atque ſuam mox nuda papillis

Conſtitit auratis, titulum mentita Lyciſca.

Quò etiam reſpexit Seneca pater 2. controuerſ. *Deducta eſt in lupanar, accepiſti locum, pretium eſt conſtitutum, titulus inſcriptus eſt.* Tertull. de pudicit. lib. 1. *ſub ipſis libidinum titulis.* Et hic lib. 11. epigr. 46:

Intraſti quoties inſcripta limina cellæ,

Seu puer arriſit ſiue puella tibi:

Contentus non eſt foribus veloque ſeraque.

Hoc velum ex centonibus conficiebatur, & cento appellabatur: erantque plurimi centones in lupanari, tàm in quaque cella, quàm in ipſa maiori lupanaris ianuâ. Diſco id ex veteri Iuuenalis Scholiaſte ad illum locum ſat. 6. verſ. 121.

Intrauit calidum veteri centone lupanar.

Veteri, inquit, *centone*, *vt velo ex pannis facto.* legerem ibi *Veteri velo ex pannus facto.* quod ipſe ſcripſerat.

Suffragatur locus elegantiſſimus Petronij in Satyrico, *Et ſubinde*, inquit, *vt in locum ſecretum venimus, centonem anus vrbana iniecit, & hic, inquit, debes habitare. Cùm ego negarem me cognoſcere domum, video quoſdam inter titulos, nudaſque meretrices furtim conſpatiantes: Tarde imò ſerò intellexi me in fornicem eſſe deductum. Execratus itaque aniculæ inſidias, operui caput, & per medium lupanar fugere cepi in aliam partem*, vbi lege, *Centonem anus vrbana reiecit*, id eſt, ſublatum reiecit à tergo, vt intraremus. Hiſpanè, *hecho la antepuerta.* Euiuſmodi velis cubiculorum ianuæ tegebantur, Lampridius in Heliogabalo, *qui ſuborto militum ſtrepitu exterritus in angulum ſe condidit: obiectuque veli cubicularis, quod in introitu erat cubiculi, ſe texit.* Quo loco illa verba, *quod in introitu erat cubili*, meritò tanquam gloſſema expunguut P. Faber & Caſau-

Caſaubonus. Hæc autem vela eo ponebantur ne ſcilicet per forium rimas inſpicere poſſent curioſi quid intus ageretur. Iuuen. ſat. 9. verſ. 105.

—— claude feneſtras,

Vela tegant rimas, iunge oſtia, tollite lumen.

E medio, &c. Epictetus libro 3. diſſert. 22. *ceteri parietibus, ianuis, velis teguntur. Ego ſub dio, in propatulo ago, omnium oculis, & inquiſitioni expoſitus, Deo me probo.* Eadem ratione in aulis principum ante portas erant cancelli ligneâ operâ, & ad oſtium pendebat velum. Oſtendo id ex Sidonio Apollinari lib. 1. epiſt. 1. de Theodorico rege, *Pelliterum turba ſatellitum ne abſit admittitur: ne obſtrepat eliminatur: ſicque pro foribus immurmurat excluſa velis, incluſa cancellis.* Vnde Iulianus in l. cetera 43. §. ſed etſi cancelli. ff. de legatis. 1. cancellos, & vela coniunxit his verbis. *Sed etſi cancelli ſint, vel vela legari poterunt.* In ſcholiis antiquorum Grammaticorum aut Rhetorum antiquorum erat ante auditorium proſcholion, quod ab auditorio diſtinguebatur velo, vel centone. Id patet ex veteribus colloquiis puerorum vtrâque linguâ ſcriptis, quæ excuſa ſunt cum gloſſariis antiquis: ibi enim puer narrat, vt perueniens ad ſcalas gradus aſcenderit, compoſitè vt decet, & in proſcholio pileum poſuerit, & compoſuerit capillos, & ſic introierit in auditorium ſubleuato centone. Hinc apud Impp. nata formula, *leuato velo cauſas cognoſcere*: id eſt, apertis foribus, omnibuſque admiſſis. Honorius & Theodoſius in l. de ſubmerſis. cod. de naufragiis, & apud eccleſiaſticos ſcriptores obſeruatum reperio, cum res maiori examine indigebat, vel criminale iudiciũ eſſet, iudices velum tribunali prætendere ſolere. teſtimonio eſt Clemens Romanus, qui lib. 2. Apoſtolicorum conſtitutionum cap. 56. Sic inquit ex interpretatione Bonij. Aſpicite mundana iudicia, quorum poteſtati videmus tra- «
di homicidas, adulteros, veneficos, ſepulcrorum perfoſſores, latrones: «
De quibus cum quæſiuerunt præfecti iudicio ab iis, qui illos in iudi- «
cium adduxerunt, demum interrogant eos, An illa ita ſe habeant? Qui- «
bus affirmantibus, non continuo eos ad ſupplicium mittunt, ſed per «
plures dies quæſtiones exercent cum multo conſilio, & velo interiecto. «
Hinc intellige Imp. Conſtantini verba in l. de officio rectoris prouinciæ, cod. Theod. *non ſit venale iudicis velum, non ingreſſus redemti, non infame licitationibus ſecretarium:* Vbi obiter notabis locum hunc in quo iudices ſedebant & cauſas examinabant ſecretarium vocari, quia hiſce velis à turba & populo ſecernebantur, l. 3. c. de offic. diuerſ. iudicum, cum al. multis. Cetera vide apud Lipſium ad lib. 13. annalium Taciti, & Caſaubonum ad Hiſt. Auguſt.

7 RARAQVE *Summœni, fornice rima patet.*] Erat idem lupanar in Summœnio, ideò *Summœnianas* appellat publicas lupanaris meretrices alibi: nec intelligas, alias eſſe meretrices ſuperioris verſus: & alias huius: Sed in eodem lupanari meretrix abigit teſtem, veloque ſeraque & ipſo fornice rara rima eſt, quâ poſſit aliquis curioſus eliminare quid ibi fiat.

I

8 A *Chione ſaltem, vel ab Elide diſce pudorem.*] Chione & Elis, vel Lades vt alias, proſtibula erant procul dubio Martialis tempore notiſſima.

9 ABSCONDVNT *ſpurcas & monumenta lupæ.*] bene, & verè à Turnebo lib. 13. c. 19. explicatum eſt, has eſſe, quas lib. 3. epig. 93. hic idem *buſtuarias mœchas* appellauit, quæ viliſſimo precio proſtituebantur ſeruis, & infimis hominibus extra vrbem, ad ſepulchra, & monumenta.

10 CENSVRA.] Pro quacunque reprehenſione ſumitur. ſic Ouid. vnde hanc ſententiam deſumſit, Martial. elegia prædicta:

Nec te noſtra iubet fieri cenſura pudicam:
Sed tamen, vt tentes diſſimulare rogo.

11 DEPREHENDI *vetο.*] *deprehendendi* verbum ſolemne eſt, de iis qui in aliquo crimine & re turpi, deprehenduntur. Senec. epiſt. 43. *Ianitores conſcientiæ noſtræ, non ſuperbia oppoſuit. Sic viuimus, vt deprehendi ſit, ſubito aſpici.* Et ideo de iis, qui in adulterio deprehendebantur, Horat. lib. 1. ſat. 2. in fine.

Deprehendi miſerum eſt, Fabio vel iudice vincam.

Et ſat. 4. —— *deprehenſi non bona eſt fama Treboni.*

Et lib. 2. ſat. 7.

——quid ſi me ſtultior ipſe
Quingentis emto drachmis deprehenderis.

Ouid. lib. 1. amorum, eleg. 9.

Mars quoque deprenſus fabrilia vincula ſenſit.

Hinc Iuuenali lux, ſat. 6. verſ. 182. de mœcha in complexibus ſerui, aut equitis iacente.

—— clames licet, & mare cœlo
Confundas, homo ſum. Nil eſt audacius illis
Deprenſis: iram atque animos à crimine ſumunt.

Eſt notiſſimus iocus ex ambiguo, quem refert Quintilianus lib. 6. c. 4. ad finem, quidam enim interrogatus qualem exiſtimas deprehenſum, reſpondit tardum. Et Cicero ad Atticum. P. inquit, *Clodius deprehenſus domi C. uj Cæſaris,* & Vlp. in L. Palam. 45. §. quæ in adulterio. ff. ad L. Iul. de adulter. ſæpe hoc verbo deprehenſa vtitur, & ibidem deprehenſio eadem mente dicitur.

AD EPIGR. XXXVI.

EXCVSAT epigrammaton linguam, id eſt verborum laſciuam licentiam, quam præteritione excuſauit in epiſtola, exemplo multorum, qui ante ſe epigrammata ſcripſère. Nunc autem ipſâ Poematis naturâ, quæ id videatur poſtulare, nec placitura epigrammata ſint, niſi prætextatis verbis componantur.

1 NEC *quos prælegat in ſchola magiſter.*] Sic lego cum multis qui iamdiu hunc locum emendarunt. Solebant ſeuera carmina, vt Tragœdiæ, & Epopœiæ, prælegere magiſtri in ſcholis; lib. 8. epig. 3. ſic loquitur Muſa ad Martialem,

An iuuat ad Tragicos ſoccum transferre cothurnos?
Aſpera vel paribus bella tonare modis?
Prælegat vt tumidus rauca te voce magiſter.

Mos erat enim apud ludimagiſtros, non ſolum diſcipulis ſuis ea prælegere, quæ vetuſtate Poetarum cõmendabantur, & iam mortuis auctoribus cenſebantur: ſed etiam ea, quæ amici ſui quique nobiliſſimi in lucem emittebant. Perſ. ſat. 1. verſu 43.

Ten' cirratorum centum dictata fuiſſe
Pro nihilo pendas?

Et Tullius ad Q. fratrem: *Alterum eſt de Caluenti Mariȷ oratione quod ſcribis: miror tibi placere me ad ipſum reſcribere: præſertim cùm illam nemo lecturus ſit, ſi ego nihil reſcripſero: meam in illum pueri omnes tanquam dictata perdiſcant.*

2 Q V I D *ſi me iubeas Thalaſsionem.*] Thalaſſio carmen erat ſolemne conuiuiis Fecenninis iocularite plenum, quod in nuptiis cani ſolebat: dicatum Thalaſſo Deo boni in nuptiis ominis, lib. 12. epigr. 42.

Nec tua defuerunt verba Thalaſſe tibi.

Seneca in Medea, Choro 1.

Feſta dicax fundat conuicia Feſcenninus.

Hoc carmen ſua habebat verba laſciua, & aperta, & dominantia, vt ait Horatius, quæ ab ipſa carminis formulâ abeſſe non poterant, nec pro illis honeſtiora & tectiora ſubſtitui. Eſt igitur Poetæ acuta comparatio. Quemadmodum ineptus eſſes, ſi Thalaſſionem recantare iuberes verbis non Thalaſſionis, id eſt honeſtis: ad eundem modum ineptus, qui me epigrammata iubes ſcribere linguâ non epigrammatum: & addit continuo alias comparationes duas, ſcilicet Floralium ludorum, de quibus late ſupra epigr. 3. n. 1. dictum eſt, & habitus meretricum, & matronarum. Matronæ ſtolâ induebantur, quod non erat permiſſum meretricibus: Nam hæ togam geſtabant. Probant id epig. 39. lib. 2. de Mœcha,

Vis dare, quæ meruit munera? mitte togam.

Et lib. 6. epigr. 64.

Sed patris ad ſpeculum tonſi, matriſque togatæ Filius. —— ;

Et lib. 10. epigr. 52.

Thelin viderat in toga ſpadonem,
Damnatam Numa dixit eſſe mœcham.

Et de hoc multa mentio apud Horatiȷ, Tibulli & Iuuenalis commentatores. Dicit autem *ſtolatum pudorem*, pro ſtolâ pudicâ matronarum, quæ meretricibus non permittebatur.

3 N E C *poſſunt niſi pruriant iuuare.*] Eodem ſenſu doctiſſimus Poëtarum Catullus ep. 16.

Qui tum denique habent ſalem, ac leporem
Si ſunt molliculi, ac parum pudici,
Et, quod pruriat, incitare poſſunt

Non dico pueris, ſed ĳs piloſis,
Qui duros nequeunt mouere lumbos.

4 Nec *caſtrare velis meos libellos.*] Idem iubebat, ſed minacibus verbis Catullus dicto epigrammate,

Si qui forte mearum ineptiarum
Lectores eritis, manuſque veſtras
Non horrebitis admouere nobis,
Pædicabo vos, & irrumabo.

Admouere manus dixit quod Martialis *caſtrare*. hoc autem impetrauit faceti ſſimus Poëta à Cornelio, & ab omnibus ſanæ mentis hominibus, ſed non potuit noſtro ſeculo ab aliquibus malè feriatis impetrare, qui lepidiſſimos libellos epigrammatum caſtrauerunt, & pro ſua virili parte curarunt ne puriſſimæ Latinitatis monimenta viuerent.

5 Gallo *turpius nihil eſt Priapo.*] Prouerbialiter extulit hanc ſententiam, & perſeuerauit in metaphorâ, eadem formula vſus, l. 11. ep. 73.

Drauci nata ſui vocat piſcinam
Collatus cui gallus eſt Priapus.

Gallum Priapum caſtratum appellat. Vocabantur caſtrati Galli, quòd matris Deum ſacerdotes, qui Galli proprio vocabulo nuncupabantur, eſſent omnes caſtrati.

AD EPIGR. XXXVII.

EXtollit Poëticè amorem, & pietatem inter Lucanum & Tullum fratres, rarum exemplum, quod omnibus ſeculis,

——*fratrum quoque gratia rara eſt,*

Vt ait Ouid. 1. Metamor. Lucanus tamen deceſſit prior, vt conſtat ex epigr. 52. lib. 9. quod eſt de his ipſis. infra verò epigr. 94. eadem pæne de Fabricio & Aquino dicuntur à Poëta.

AD EPIGR. XXXVIII.

PRæpoſteram feminarum luxuriam hoc epigrammate taxat ſub nomine ficto Baſſæ, quam nominat etiam multis in locis. De eadem luxuria conqueritur Plinius, lib. 33. cap. 12. quod argenteis vaſis, quæ ad cibos comparantur ad ſordes etiam abutantur, his verbis. *Iam vero pædagogia ad tranſitum virilitatis cuſtodiantur argento, feminæ lauentur, & niſi argentea ſolia faſtidiant, eademque materia, & cibis, & probris ſeruiat.* Sed eleganter Alexandrinus Clemens Pædagog. lib. 2. cap. 3. exagitat hunc abuſum ex interpretatione Gentiani Herueti, *Sellæ autem*, inquit, *argenteæ pelues, & acetabula, ſcutellæ & catini, & præterea vaſa aurea, & argentea, nonnulla quidem ad ciborum miniſterium, alia verò ad alios vſus, quos me pudet dicere*, & circa finem Capitis de eadem re. *Res eſt autem planè ridicula, & digna maximè, quæ ludibrio habeatur, argenteæ vrinæ receptacula, & vitreas matulas viros inferre, & has, quæ ſine ratione ſunt diuites mulieres, ex auro excrementorum facere receptacula, vt ne egerere quidem eis liceat abſque ſuperbia. Vellem quidem eos per*

totam vitam, aurum ſtercora exiſtimare. Eadem ratione & hic epig.12.lib.11. exagitat Sardanapalum, quod vaſa à Mentore fabricata in matulam mœchæ ſuæ conuerterat.

Te potare decet gemma qui Mentora frangis,
In ſcaphium mœchæ, Sardanapale, tuæ

Miſerum aurum appellat ob vſum indignum & demiſſum ad contumeliam, vt olim Apoſtolus dicebat. *alia vaſa facta in honorem, & alia in contumeliam ab eodem figulo.*

1 CARIVS *ergo cacas.*] irriſione dictum eſt, vt dicitur *carius habitare aliquis*, qui nimio precio conducit domum.

AD EPIGR. XXXIX.

REVERTITVR ad plagiarium Fidentinum quem etiam exagitat infra epigr. 51.

1 QVEM *recitas.*] Parecbaſin de recitatione longiſſimam adducit Raderus vndique congeſtam, lib. 10. epig. 60. ſed exquiſitiora in hac re multa ab eo prætermiſſa, quale illud eſt exquiſitiſſimum, apud Plin. ſecundum lib. 9. epiſt. 34. *Sed puto me non minus male ſaltare, quàm legere:* Nam cum dixiſſet ſe velle familiaribus amicis recitare per libertum ſubiungit. *Ipſe neſcio, quid illo legente interim faciam: Sedeam defixus & mutus, & ſimilis otioſo: An, vt quidem, quæ pronuntiabit, murmure, oculis, manu proſequar. Sed puto,*&c. vbi ſaltare eſt idem, quod græcis ὀρχεῖσθαι, id eſt exprimere verborum ſenſus, quibuſdam motibus corporis Iuuenalis ſat. 6. verſ. 63.

Chironomo ledam molli ſaltante Batyllo.

Vbi vtrumque coniunxit *Chironomon*, & *Saltare*: nam *Chironomos* græcis dicitur is, qui manuum & digitorum motibus exprimit aliquid. Exempla inuenies apud Lucianum περὶ ὀρχήσεως. hi autem Chironomi à Theatro ad conuiuium euocabantur, vbi ad ſymphoniam aues, & reliqua obſonia ſciſſorio gladio diuidebant. Petronius, *ad Symphoniam geſticolatus lacerabat obſonium.* Iuuenal. ſat.5. verſ. 121.

Structorem interea, ne qua indignatio deſit,
Saltantem videas & Chironomonta volanti Culello. Vbi caue credas Lipſio lib. 2. Saturn. cap. 2. qui ſtructorem eundem Chironomonta ſaltantem intelligit: hiſce namque verſibus duo ſunt diuerſi: ſtructor alter: & alter Chironomon ſaltans. *Saltare* igitur in prædicta Plinij epiſt. nil aliud eſt quàm χειρονομεῖν, quod in Theatris à Pantomimis fiebat. Hic Fidentinus ita malè recitabat, vt tota carminum Martialis venuſtas periret omninò, & quamuis ea carmina Martialis eſſent legitima, recitatione prauâ deſinebant eſſe auctoris ſui, & incipiebant eſſe Fidentini recitantis. Contrario ſenſu eleganter Plinius iunior epiſt. 15. lib. 3. molli & ſuaui recitationi tantum tribuit, vt ſuſpicetur ſibi ab ea imponi, & iudicium eius acre quoquo modo impediri.

Verba eius ſunt: *Videor iam nunc poſſe reſcribere opus eſſe pulchrum, nec ſupprimendum, quantum æſtimare potui ex iis, quæ præſente me recitaſti: ſi modo mihi non impoſuit recitatio tua: legis enim ſuauiſſimè, & peritiſſimè. confido tamen me non ſic auribus duci, vt omnes aculei iudicij mei illarum delinimentis refringantur: hebetentur fortaſſe, & paululo retundantur.*

AD EPIGR. XL.

REVERTITVR ad Decianum, de cuius laudibus, ſupra epigr. 9.
1 RAROS *inter numerandus amicos.*] *raros* dicit quod rariſſimum ſit, & pæne ſingulis ſeculis vix vnum amicorum par, ſpectandum orbi propoſitum ſit. De quo communi loco, vide plura apud Ciceronem in Lælio. Ideò ſubiungit,

Quales priſca fides famaque nouit anus.

Nam *priſca fides* temporis antiquitatem denotat, vt apud Virgilium in 9. verſ. 79.

—— *Priſca fides facto: ſed fama perennis.*

Id eſt quamuis factum antiquiſſimum ſit, eius fama per omnia ſecula perdurabit. Eadem ſententia de raritate amicorum, infra epig. 94.

Famaque quod raro nouit, Amicus erat.

2 SI *quis Cecropiæ madidus Latiæque Mineruæ.*] id eſt Græcis, & Latinis literis eruditus. eadem dicendi formula vſus eſt lib. 4. epigr. 23.

Qui ſi Cecropio ſatur lepôre,
Romanæ ſale luſerit Mineruæ.

3 MADIDVS.] Artibus imbutus & eruditus, quod alibi dixit,

Iure madens, varióque togæ limatus in vſu.

lib. 7. epig. 50. & epigr. 68. eod. libro,

Cuius Cecropia pectora voce madent.

4 DISPEREAM.] Similis execratio eſt epigr. 5. lib. 2. ſed aliis verbis ad eundem Decianum.

Ne valeam ſi non totis Deciane diebus, &c.

Et lib. 4. epigr. 31. ad Hippodimum.

Ne valeam, ſi non eſt res gratiſſima nobis.

Et *ne viuam.* vt lib. 10. ep. 12.

Ne viuam niſi te, Domiti, permitto libenter.

Et contra in affirmationibus iurabant, *Ita viuam.* cuius iuramenti extat elegans exemplum apud Valerium Maximum lib. 9. c. 13. §. 3. de Iunio Bruto, his verbis. *Nam à Furio, quem ad eum occidendum Antonius miſerat, comprehenſus: non ſolum ceruicem gladio ſubtraxit: verum etiam conſtantius eam præbere admonitus, ipſis his verbis iurauit: Ita viuam dabo. O fati cunctationem ærumnoſam! ô iurandi ſtolidam fidem!* Quæ verba, quam ſtolida ſit Stephani Pighij legentis, *Ita vt viuam*, emendatio, ſatis apertè indicant.

AD EPIGR. XLI.

MALE in Plantinianis liuidus hic μεϊαχῶς ſcribitur littera maiuſcula. Eſt enim mobile nomen omnibus inuidis, commune & in

quemuis eorum ſcriptum eſt epigramma, & in lemmate melius legeretur *in liuidum*, id eſt, in inuidum.

1 QVI *ducis vultus.*] Vulgata formula, id eſt, te triſtem, & ſeuerum oſtendis. Seneca integram phraſim poſuit epiſt. 58. incipit, *Cum Baijs deberem. Itaque*, inquit, *vultum adducet ad triſtitiam.* & lib. 6. de benefic. cap. 4. *Si cum daret ſuſpirauit, vultum obduxit*, vbi legendum eſt omnino non *abduxit*, vt in editione Romana, ſed *adduxit*, & deeſt, *ad triſtitiam.* D. Hieronymus ad Ruſticum: *Teſtudineo Grunnius ad dicendum incedebat gradu, & per interualla quædam vix verba carpebat, & tamen cum menſa poſita adducto ſupercilio, contractis naribus, duobus digitulis concrepabat.* Sic hoc loco *ducis vultus*, id eſt, ducis vultus ad triſtitiam. eadem phraſi vſus eſt Suetonius de Tiberio, cap. 68. *Incedebat*, inquit, *ceruice rigida & obſtipa adducto fere vultu*, id eſt, *triſtis & ſeuerus*: Quod declarauit ſeqq. verbis, *plerumque tacitus, nullo aut rariſſimo etiam cum proximo ſermone*, &c.

AD EPIGR. XLII.

Epigramma in eos qui in facetiis modum non ſeruant, nec iudicium adhibent vt nec vrbanitatem à ſcurrilitate & vernilitate ſeiungant, quod iudicium difficillimum eſſe docet latè Cicero 2. de Oratore ad Quintum fr. & etiam in officiis. Argutè Martialis Cæcilium hunc, qui ſe vrbanum exiſtimabat comparat cum multis ſcurris, vt diſcat tandem qui ſiet.

1 VERNA *es.*] De vernularum importuna licentia, & ſcurrilitate multa ſunt apud Horatium, Senecam, & hunc auctorem à multis in communes locos congeſta, vt eruditè fecit Douza ad Petronium lib. 1. cap. 11.

2 Hoc *quod Tranſtyberinus ambulator.*] Non continuò pro ambulatore intelligas habitatorem Tranſtyberinum, & ideo Iudæum, quòd Iudæa plebecula trans-Tyberim habitauerint. Nam etiam trans-Tyberino habitabant, & alij multi, & etiam laxis ac magnificis ædibus, vt lib. hoc epigr. 109.

Eſt tibi, ſitque precor, multos creſcatque per annos,
Pulchra quidem, verùm trans-Tyberina domus.

Et Horat. lib. 1. Sat. 9.

—— trans-Tyberim cubat is ſupra Cæſaris hortos.

Ego ambulatorem trans-Tyberinum eum intelligo, qui ſulphurata vænum circumferebat per trans-Tyberinam regionem: vbi inter habitores ab vrbe remotiores liberius dicax erat.

3 QVI *pallentia ſulfurata fractis permutat vitreis.*] De hac permutatione idem lib. 10. epigr. 3.

Quæ ſulphurato non ſit emta ramento,
Vatiniorum proxeneta fractorum.

Statius item Papinius lib. 1. ſylu. in Kal. Decemb.

Hic plebs ſcenica, quique comminutis

Permutat vitreis gregale ſulfur.

Qui mos permutandi ſulphurata fractis vitreis hodieque viget Valentiæ,& Barcinonæ,quòd illa fragmenta vitrea in fornacibus vbi conflatur vitrum recocta liqueſcant,& ex iis iterum poſſint integra vitrea vaſa fabricari. Turnebus lib.24. cap.43. exiſtimat hæc ſulphurata à Iudæis vendi, quod diſerte poteſt probari falſum ex epigrammate 57. l.12. vbi enumerans Martialis multos, & varios vrbis ſtrepitus,qui eum cogebant ruſticari, & in villa ſomnum quærere, Iudæos & hos venditores ſulphuratorum diuerſos enumerat his verbis,

A matre doctus nec rogare Iudæus,
Nec ſulphuratæ lippus inſtitor mercis.

Vbi vides diuerſos eſſe ſtrepentes rogatores Iudæos,& ſulphuratorum inſtitores.

4 QVOD *otioſa Vendit,qui madidum cicer coronæ.*] *Otioſam coronam* plebiculam intelligit feriatam in theatro vel Circo ſedentem ad ſpectãdum: tunc enim in otio eſt,nec negotiis occupatur. de qua re vide epigr.12. hôc libro. *Madidum* autem *cicer* crudum eſt, & maceratum aqua: nam variè condiebatur Cicer. Varro ſexageſimo, *Qui nobis miniſtrarunt pueri diebus feſtis cicer viride.* Et Plautus *coctum* ſeu *toſtum cicer* nominat. Eſt igitur, *Frictum, Toſtum, Coctum, Madidum, Tepidum.* Forſan garuances verdes,antequam matureſcant eſui aptum. Ego *Viride* intelligo frictum vili oleo quòd viride eſt. *Frictum*, quomodocumque frictum. *Toſtum*, cinere vel gypſo, vt apud noſtrates vulgò. *Coctum*,aqua *Madidum* maceratum,& crudum. *Tepidum* ad differentiam madidi calidum.

Ex his omnibus condituris madidi ciceris vilior guſtus,vilius pretium. Hodieque Valentiæ & Barcinonæ, lupini aqua macerati vulgò vænales circumferuntur,& pauperculæ plebi in deliciis ſunt. Ij igitur, qui madidum cicer plebeculæ vendebant viliſſimi inſtitores habebantur, & dum omnium dicteriis expoſiti, ſe procacitate & impudicis dictis vindicabant.

5 QVOD *cuſtos dominuſque viperarum.*] Erant Romæ olim, vt & nunc, agyrtæ, & circulatores ad imperitæ plebis oblectationem nil non tentantes,& etiam apud alias nationes, præcipuè apud Græcos, qui hiſce impoſturis delectabantur, vt Athenis apud Apuleium,lib.1. Metamor. *Et tamen*, inquit, *Athenis proximo, & ante Poecilem porticum iſto gemino obtutu circulatorem reſpexi, equeſtrem ſpatham praeacutam mucrone infeſto deuoraſſe*, & deinde multa ſubiungit de his circulatoribus. Sed hæc verba leuiter corrupta ſic lego. *Et tamen Athenis proximo ex-ante Poecilem porticum*, &c. *Ex ante* dixit more priſco, vt eſt apud Ciceronem, *Ex ante diem kal.* Sic legendum apud Macrob. lib.1. Saturn. cap.8. vbi de Saturnij æde agit. *Habet*, inquit, *aram ex ante ſcenaculum* pro *cenaculum*, vbi antiqua lectio erat, *habet aram & ante ſe cœnaculum*, vel *ante Senatulum*. Deinde expungo illud comma inter verbum *Equeſtrem & Spatham*. Nam τὸ *equeſtrem* ad

ſpatham non ad circulatorem referendum. Eſt enim ſpatha equeſtris gladius. Circulatorem equeſtrem quis vidit? Qui impoſtores vſque ad vltima ſecula Romani Imperij viguerunt. Nam Aurelius Prudentius, in ſupplicio Rom. Martyris, hymno 10. Περὶ στεφάνων, hæc ſcribit:

Ignoſco fatuis, hac tamen vulgaribus,
Quos lana terret diſcolor in ſtipite:
Quos ſæpe falſus circulator decipit.

Quæ verba ideo adduxi, vt à nemine adhuc intellecta tentarem explicare. In primis lege *ſalſus circulator*, nam *falſus* non recipit Latina conſuetudo. in animatis enim & perſonis *falſus* eſt ille qui ſe fingit eſſe quod non ſit, & *falſus propheta*, *falſus amicus*: qua acceptione falſus circulator eſſet qui ſe fingeret circulatorem, cùm tamen non eſſet: quod eſt contra ſenſum horum verborum. Lego igitur *ſalſus* quod viſus, & ſuis impoſturis, & procacibus dictis excitaret. Illud autem difficillimum eſt, *Quos lana terret diſcolor in ſtipite.*

Hoc à me ſæpe viſum in noſtris circulatoribus, tibi vt potero deſcribam. Sunt duo bacilli æquales, & ita complanati vt æqualiter iungantur inter ſe, quorum quilibet interius foramen habet tanquam tubulum vſque ad extremitatem, remanentibus ſolidis duobus digitis. Ea autem parte qua deſinunt illi Canaculi, fiunt tranſuerſa foramina ad latus vtriuſque baccilli; & per eos Canales inſerunt cordas quaſdam laneas, vel ſericas, quarum extremitates exeunt per illa tranſuerſa foramina. Hæ autem duæ chordæ diſcolores ſunt: ita, vt vna ſit alba, altera verò rubea, & ad extremitatem inferiorem ita colliguntur, vt continua ſit vna chorda ex diuerſicoloribus, ex vna parte extrahunt cordam albam. In altero foramine tranſuerſo alterius baccilli, eminet tantum extremitas rubeæ chordæ. Proponunt igitur illam chordam pendentem albam, quam exiſtimant terminari in eo foramine tranſuerſo alterius bacili, & dicunt, Si apprehenſa illa extremitate extrahant illam chordam & extendant ſe effecturos, vt quæ alba ſit reddatur rubra. Apprehenſa igitur illa extremitate, extrahunt chordam, quæ, cùm per eam partem quæ per canaliculum illius baccilli demiſſa eſt, rubra ſit, exit rubra. Nihilominus tamen quantum extrahitur de chorda rubra, illa tantum abſcondatur de altera alba quæ pendebat. Exiſtimat imperitum vulgus immutari chordæ colorem illa abſtractione, cùm partes illæ chordarum inter ſe colligatarum æqualiter dimittatur per canaliculos ad inferiorem bacillorum partem, ita vt extracta vna æqualiter altera abſcondatur: & rurſus cùm tota rubea ab vna parte pendet, apprehenſa albæ extremitate iterum extrahunt albam, ſe rubea æqualiter abſcondente, & hoc eſt quod ſignificant verba Prudentij, quem locum doleo non intellexiſſe Victorem Giſelinum in commentario eius: nam refert ad licia diuerſa colore maleficis nota, vt eſt apud Virgilium in Pharmaceutria,

Terna tibi hæc primum triplici diuerſa colore

Licia circumdo. —— Quid enim hæc cum lana diſcolore in ſtipite? ſic igitur hic locus interpretatus: nunc animaduertere oportet. Ex iis circulatoribus aliqui ſerpentes collo implicitas brachiis, & manibus circunferebant: vel innoxias, & abſque veneno; vel noxias, contra quarum venenum ſe medicamentis muniebant, vel aſſueſcebant, ne eos læderent, quas tamen habebant vænales ad medicamenta, vel venena conficienda. Hi autem ſunt de quibus Paulus loquitur L. in circulatores, vlt. ff. de extraordinar. criminib. Cuius verba ſunt, *In circulatores qui ſerpentes circumferunt, & proponunt; ſi cui ob eorum metum damnum datum eſt, pro modo admiſſi actio dabitur.* & hic lib. 7. epigr. 86.

Si gelidum collo nectit Glacilla Draconem.

Cum igitur hi circulatores viſendi & admirandi cunctis incederent per vrbem omni pudore depoſito procaces erant, & dicteria ſcurrilia iaciebant in quemuis.

6 QVOD *viles pueri Salariorum.*] *Salarios* appellat, qui ſalſamenta vendebant, qui pueros ſalſamentorum diribitores habebant procaces, & dicaces, vt fere ſunt omnes qui in tabernis negotiantur. De quibus pueris loquitur etiam epigr. 87. lib. 4. quos dicit in pluteis tabernæ ſolere ſcribere,

Si damnauerit, ad ſalariorum
Curras ſcrinia, protinus licebit,
Inuerſa pueris arande charta.

Horum ſales non vrbani, ſed ſcurriles ſunt.

7 QVOD *fumantia.*] Coqui viles circuibant popinas, carnes & alia edulia vendentes, & tomacula, quæ farcimina quædam erant ex carnibus minute conciſis, admixtis ouis, & ſalſamentis. Hæc ferebant in ollis coopertis quò calida eſſent. Ideò dixit *fumantia*, id eſt vaporem ex ſe emittentia. *raucum* dixit coquum, quòd ij, qui vænalia circumferunt per vrbem, vel clamore, vel vino rauci plerumque ſunt: & ij etiam ſcurriliter ſolebant cum emtoribus iocari. Vetuit Claudius vt eſt apud Dionem in principio eius vitæ, ne aqua calida & carnes elixæ venderentur. *Cauponum*, inquit, *tabernas in quas coeuntes potabant demolitus eſt, edixitque ne quis carnem elixam aut aquam calidam venderet, in quoſdamque contra delinquentes animaduertit.* & Nero teſte Suetonio cap. 16. & Veſpaſianus Xiphilino interdixerunt, ne quid in popina cocti, præter legumina & olera væniret.

8 QVOD *non optimus Vrbicus Poeta.*] Aſſentior Turnebo qui lib. 3. c. 17. ad illud Iuuenal. ſat. 6.

Vrbicus exodio riſum mouet Atellanæ.

non ſentit vt Britannicus. Vrbicus nomen eſſe proprium, ſed commune actoris Atellanarum. Erant autem Atellanæ fabulæ Tragœdiarum exodia ad exhilarandum populum, vt fiebant olim Satyri. Hiſpani in

comœdiis vocamus *entremeſes*. Erant hæ Atellanæ,fabulæ vrbaniſſimis iocis refertæ,quo riſus excitaretur, & ideò authores earum dicebantur *Vrbici* quaſi *Vrbani*. Ideo Poeta hoc loco non abſolute dicit Cæcilium aſſimilari *Vrbico Poetæ*: ſed *non optimo Poetæ Vrbico*: vt hodieque videmus apud noſtrates aliqua exodia comœdiarum vrbaniſſima, & multi artificij, alia verò inſulſa, & ineptiſſima.

9 QVOD *de Gadibus improbus magiſter*.] Elegerim *improbis*,vt l.5.ep.79.

Nec de Gadibus improbis puella.

Notiſſimum eſt Gades noſtrates olim per totum orbem doctas ſaltatriculas miſiſſe, quæ vibrantes laſciuos lumbos docili tremore,vt eodem loco dicit, mire ſpectantes delectabant. Vnde lib. 14. ep. 203. cuius lemma, *Puella Gaditana*. ſic ait:

Tam tremulum criſſat, tam blandum prurit,vt ipſum
Maſturbatorem fecerit Hippolytum.

Statius item Papinius lib. 1. ſylua. in Kal. Decemb.

Hoc plaudunt grege ludiæ tumentes,
Illic Cymbala, tinnulaque Gades,
Illic agmina confremunt Syrorum.

Vbi legerim. *Ludiæ trementes*. ex dicto epigr. 79. lib.5. & lib.14. ep.205. & ex Iuuenale ſat. 11. verſ. 161.

Forſitan exſpectes, vt Gaditana canoro,
Incipiat prurire choro,plauſuque probata,
Ad terram tremulo deſcendant clune puellæ.

Virgilius item in Copa,ſiue alius eius Poematij auctor, de Syriſca:

Copa Syriſca caput Graia redimita mitella
Criſpum ſub Crotaſo docta mouere latus.

Criſpum latus, id eſt, criſſans & tremulum. Apuleius, *Nam dextera* (inquit) *ferebat aneum trepitaculum: cuius per anguſtam laminam in modum balthei recuruatam traiecta mediæ pauca virgulæ, criſpante brachio tergeminos ictus, reddebant argutum ſonum*. Hinc criſpitudo, Arnobius lib. 2. ad medium, *Vt praeirent obſcænis numeroſiter, & ſcabillorum concrepationibus ſonoris, quibus animarum alia laſciuiens multitudo, incompoſitos corporum diſſolueretur in motus, ſaltitaret, & cantaret,orbes ſaltatorios verteret, & ad vltimum clunibus, & coxendicibus ſubleuatis lumborum criſpitudine fluctuaret*. Has ad quæſtum circumducebant Gaditani qui eas docebant,

Edere laſciuos ad Bætica cruſmata geſtus. Vt lib. 6. epigr. 71.

Cumque ipſi puellas haſce circumferrent, perfricta fronte fuiſſe neceſſe eſt, & ſcurrili dicacitate.

10 QVOD *bucca eſt vetuli loquax cinædi*.] Profligatiſſimæ impudentiæ cinædi erant,& ad eam impudentiam, quæ per ſe loquax eſt, ſi accederet ſenectus, quæ garrulitate ſe iactat, importuniſſima loquacitate obtundebant omnium aures. Ideò dixit vetuli cinædi. Bucca verò quamuis turpe verbum ſit in fellatoribus, vt lib. 2. epigr. 28. Calda

Calda Vetuſtinæ nec tibi bucca placet. Hoc loco nihil tale ſuſpicatus eſt; ſed de loquacitate, & ſcurrilitate loquitur: ideò adiecit *bucca loquax*, & prouerbiale illud dictum vulgatiſſimum, *Quicquid in buccam.* Quod Hiſpani dicimus, *lo que le viene a la boca*, pro ſermone temere prolato, abſque vlla cogitatione & conſideratione.

11 QVARE *deſine*, &c.] Eſt concluſio qua monet Cæcilium à φιλαυτία diſcedat: de quo elegantiſſimum eſt Catulli de Suffeno ad Varum ep. 22. Eſt facetiſſima illuſio: Nam ſtolidus hic Cæcilius Galbam ſe, & Sextum Caballum poſſe vincere exiſtimabat, qui ſcurræ erant, & non vrbani, & Ironicōs taxat hominis ſtoliditatem, qui nec vrbanitatem ab ſcurrilitate, nec vrbanos à ſcurris diſcernebat. Et cum loqueretur cum eodem ipſo, non explicans hos duos ſcurras eſſe, perſiſtens in eadem Ironia.

Non cuique, inquit, *datum eſt habere naſum.* De naſo ſupra epigr. 4. ſatis multa.

12 LVDIT *qui ſtolida procacitate*, &c.] Hic *caballus* eſt, id eſt quadrupes bellua, non *Sextius Caballus*, quem tu vrbaniſſimum exiſtimas.

AD EPIGR. XLIII.

SERIVM epigramma de glorioſa Porciæ Vticenſis Catonis filiæ, & Bruti (qui Cæſarem percuſſit) vxoris morte. Nota hiſtoria ex Plutarcho, Valer. Maximo & aliis ſexcentis.

1 MORTEM *non poſſe negari.*] Id eſt, non poſſe impediri: quod probat continuo ſui patris exemplo, qui cum ſibi manus intuliſſet impeditus ab amicis ſe ſiuit ligari, & oblata viuendi ſpe, cùm ſomni ſimulatione iuſſiſſet eos abire, ſolutis vinculis vulneris, inſerta per illud manu viſcera abſtraxit.

CREDIDERAM SATIS HOC VOS DOCVISSE PATREM.] De morte Catonis ſupra adducti auctores: inter quos videndus Seneca epiſt. Solicitum te eſſe 24. *vltima*, inquit, *illa nocte Platonis librum legentem Catonem poſito ad caput gladio, duo hæc in rebus extremis inſtrumenta proſpexerat, alterum vt vellet mori, alterum vt poſſet.* Vbi non oſcitanter tranſeundum illud eſt, POSITO AD CAPVT GLADIO: eſt enim ex antiquo more cuius non erit iniucunda narratio atque cognitio: Quam altiùs paulò repetam, vt rei pulcherrimæ auctario ſubleuatus, Lector, nugas noſtras æquiore animo feras. Primùm omnium veterum auctorum teſtimoniis conſtat in cubiculis ſeruata quædam fuiſſe ſumma Religione, veluti imagines (vt Larium quæ cubiculares vocabantur: liquidò id conſtat ex Sueton. in Auguſto, cap. 7. cuius verba adſcribam, *Thurinum cognominatum* Auguſtum, *ſatis certa probatione tradiderim nactus puerilem imagunculam eius aream veterem, ferreis, ac pene iam exoleſcentibus literis hoc nomine inſcriptam, quæ dono à me principi data inter cubiculares colitur.* Inter eas enim imagines eorum etiam quos amarent collocabant. Idem auctor in Caligula de Germanici liberis, cap. 7. *Duo*, inquit, *infantes adhuc rapti*,

vnus iam puerascens insigni festiuitate, cuius effigiem Augustus in cubiculo suo positam quotiescunque introiret exosculabatur: & Plin. lib. 35. cap. *Iidem & vultus Epicurij per cubicula gestant, ac circumferunt.* Lares autem in cubiculo cum his imaginibus custodiri apposito custodiæ puero, idem auctor in Domitiano sic doceat, cap. 7. *Puer curæ larium cubiculi ex consuetudine aßistens interfuit cædi.* Cuius ministerij, Macrobius etiam sub fin. lib. 1. Saturnal. meminit. Fuere etiam inter has imagines eorum Deorum simulachra quæ thori genialis curam haberent, August. de Ciuit. Dei, lib. 6. cap. 9. *Parcatur humanæ verecundiæ, peragat cetera concupiscentia carnis & sanguinis procurato secreto puderis. Quid impletur cubiculum turba Numinum? quando & paranymphi inde discedunt.* Deinde in eodem cubiculo gladius etiam religiosè seruabatur. Tacitus lib. 15. Annalium de Sceuino coniurationis in Neronem reo. *Is raptus*, inquit, *per milites, & defensionem orsus. ferrum cuius argueretur olim religione patria cultum, & in cubiculo habitum, ac fraude liberti subreptum respondit.* Præterea gladium pendentem in cubiculo asseruabant. Quintil. in pariete palmato. *Habuerat adolescens gladium in cubiculo suo semper, siue antequam in hanc fortunam* (cecitatis) *inciderat paratum, siue quia cæcitatis miseræ solatium est habere rem videntium.* Et paulò post, *Cur ego, inquis, gladium tuum in cubiculo tuo habebas? Quia habueram semper: quia vsurus illo non eram.* Lege omnino (quanquam) & continuo, *Ante gladium illum familiarem oculis inuseci, ante omnibus seruulis notum pependit in cubiculo, tanquam testis conscientiæ meæ palam in medio negligenter, sic vt subtrahi posset. Non illum conscientia trepida velauit. Tam notus in cubiculo fuit quam cæcitas Domini.* Tandem pendebat gladius hic ad caput. Vnde apud Virgil. 6. Æneid. verſ. 523. sic Deiphobus,

Egregia interea coniux arma omnia tectis
Emouet, & fidum capiti subduxerat ensem. Et 7. lib. de Turno,
Arma amens fremit: arma toro, tectisque requirit.

Vbi illud thoro requirere arma & subducere ensem à capite idem existimo. Et Plutarch. in Catone fere idem quod Seneca, ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὸν Πλάτωνος διάλογον τὸν περὶ ψυχῆς, καὶ διελθὼν τοῦ βιβλίου τὸ πλεῖστον, καὶ ἀναβλέψας ὑπὲρ κεφαλῆς· ὡς οὐκ εἶδεν κρεμάμενον τὸ ξίφος. i. *Sumsit in manus Platonis Dialogum de anima, & postquam percurrisset maiorem libri partem, & suspiciens super caput, vt non vidit suspensum ensem,* &c. Et in sacris Bibliis Iudith, c. 13. verſ. 8. *Et cum hac dixisset accessit ad columnam quæ erat ad caput lectuli eius, & pugionem eius qui in ea ligatus pendebat exoluit, cúmque euaginasset illum,* &c. Vbi in Græco est, καθεῖλε τὸν ἀκινάκην, erátque Persicus gladius, quem Olophernes gestabat, & cum isset cubitum, suspenderat ad caput. de acinace Herodotus in Polymnia, Περσικὸν ξίφος, τὸν ἀκινάκην καλέουσι. In quibus omnibus vides suspensum ad caput gladium, vt ad manum esset si quid occurrisset. & notandum etiam aliquos solitos esse sub puluino ad idem pugionem abscondere, vt est apud Suet. in Domitiano, cap. 17. *Puer qui cura Larium cubiculi ex consuetudine aßistens, interfuit cædi, hoc amplius*

narrabat ſe iuſſum à Domitiano ad primum ſtatim vulnus pugionem puluino ſubditum porrigere ac miniſtros vocare, nec ad caput quicquam excepto capulo, & præter ea omnia clauſa reperiiſſe. Dixerat autem in Othone, cap. 11. *Poſt hæc ſedata ſiti gelida aquæ potione arripuit duos pugiones, & explorata vtriuſque aciem cum alterum puluino ſubdidiſſet foribus apertis*, &c. Quod Latini dicunt ad caput; Nos Hiſpani dicimus, *à la cabejera*: hodieque hunc morem obſeruamus, vt ad caput ponamus enſes cùm dormimus.

2 I NVNC.] Inſultantis formula, quâ vſus eſt etiam lib. ſpect. ep. 23.

I nunc, & lenitas corripe turba moras.

AD EPIGR. XLIIII.

Reprehendit ruſticam Mancini auaritiam, & ſordes, qui conuiuas multos parcè, & illiberaliter excepit, apro tantum appoſito, & eo minimo. Enumeratque per negationem ferè omnia, quæ ſolent in conuiuiis, apros, aues, & alias carnes comitari, & veluti veſtire.

1 NON *quæ de tardis ſeruantur vitibus vuæ.*] Collige ex hoc verſu famelicum hoc conuiuium hyberno tempore fuiſſe: nam enumerantur fructus, qui ſeruari ſolent: velut vuæ, pira, melimela, punica mala. Vuæ non omnes, ſed paucorum generum ſeruabantur: veluti Duratinæ, Purpureæ, Ollares, quas ſic appellat Martialis, lib. 7. epigr. 19.

Illic & vuæ collocantur ollares.

Sic dictæ quod in ollis ſeruarentur. Horat. ſat. 4. lib. 2.

——Venucula conuenit ollis.

Rectius Albanam fumo durauerit vuam.

Quæ omnes non vini cauſa habebantur, & communi vocabulo à Græcis τρώξιμοι appellantur, vt eſt in L. qui fundum 205. ff. de verb. ſign. & Poeta lib. 13. epigr. 22. de vuis Duracinis.

Non habilis cyathis, & inutilis vua Lyæo,

Sed non potanti me tibi nectar ero.

Et Plinius idem ſcribit quem ad hæc omnia conſule, lib. 14. cap. 1. & Ouid. Metamorph. *——ſunt poma grauantia ramos,*

Sunt auro ſimiles longis in vitibus vuæ,

Sunt & purpureæ, tibi eas ſeruabit & illas.

Vbi purpureas nominat, quæ ſic vocabantur à colore purpureo, vt apud Horat. lib. Epod. od. 2.

Certantem & vuam purpuræ.

Dixit autem *de tardis vitibus*, propterea quod in eiſdem vitibus aſſeruabantur fere ad vitium putationem, vt lib. 3. epigr. 58.

Hic poſt Nouembres imminente iam bruma,

Seras putator horridus refert vuas.

Nam id erat proprium, vt nunc eſt in Italia, vitium putandarum tempus. Admonet me hic locus difficultatis cuiuſdam apud Virgilium, quæ poteſt attentum quemuis lectorem torquere, vt me diu torſit. Eſt locus eclog. 2. verſ. 70. vbi Corydon ſe ipſe increpat, quod amore

Alexis ductus, multa quorum vſu indigeret prætermiſerat, verſus eſt:

Semiputata tibi frondoſa vitis in vlmo eſt. Conqueritur quod inceperat putare in vlmo vitem, & ſemiputatam reliquerit non ſine magno vitis damno. Concionatur hoc loco, vt ſolet fere in omnibus, religioſus Pontanus, & quamuis diuino ſe gerit more, humano humanè errat: communemque locum nobis obtrudit, de operibus inceptis, & non perfectis. Ad populum phaleras, ſcilicet. Percontarer ego libenter ab eo quî fieri poſſet, vt Corydon tantùm temporis anteuertiſſet putationem? Nam initio eclogæ tempus per multos verſus aſſignat earum querelarum, quas fundit in ecloga,

Nunc etiam pecudes vmbras & frigora captant,
Nunc virides etiam occultant ſpineta lacertos,
Theſtylis, & rapido feſſis meſſoribus æſtu.

Et multa præterea, quæ media æſtate, hæc facta fuiſſe demonſtrant, & deinceps violas nominat, & flores bene olentes à Nymphis adduci, ſe pollicetur daturum pruna, & in eodem verſu frondoſam appellat vlmum: Quomodo hoc tempore iam erat ſemiputata vitis? Hoc loco Zoilus forte de Virgilio triumphaſſet: ſed Gordium hunc nodum ſic diſſolue. Illud *ſemiputata*, non ad putationem referas, ſed ad foliorum denudationem. Vites enim, quæ vlmis maritabantur, vt optima eſſet vini coctura, ſolebant frondibus denudari, vt radiis ſolis valentius maturarentur. Hoc cœperat Corydon facere, & reliquerat dimidiatum opus; conqueriturque de ſua negligentia, qua timet fore, vt vuæ ſub foliis latentes acerbæ remaneant. Quod innuit Epitheto Vlmi, quam *frondoſam* nominat: Eam namque & vitem ipſam integram reliquit frondibus obtectam. hoc autem nociuum eſt vuis. Virgilius Georg. 2. verſ. 409.

—— Bis vitibus ingruit vmbra,

Et ideo eligebantur arbores minus frondoſæ ad vites maritandas, de qua electione ſcribit Plin. lib. 17. cap. 23. vbi vlmum præfert ceteris, excepta atinea, quæ propter nimiam frondem non eſt vtilis huic rei, & aliis, quæ ibi enumerat: vt intelligas Corydonis damnum eſſe, quòd vlmus non eſſet ſpoliata ſuis frondibus. Sed dices *putare vites*, non eſſe foliis nudare, ſed ſecare ferro inutilia ſarmenta, & findere putando ad fructus ferendos: Sed ſcias putandi verbum omninò ſignificare καθαίρειν, id eſt purgare quomodocunque ſit, vt *putare lanam*, quod Græci dicunt κροκυδίζειν, Latini propriè carrere. Plautus Menechmis.

Inter ancillas ſedere iubeas lanam carrere,

Galli *carder*, & inde *eſcardeurs*: vnde nos Hiſpani *cardar* & *cardadores*. & *carduus*, qui aptus carrendæ lanæ; & *carmen* ferreum, inſtrumentum ad hoc artificium: Quod Iuuenalis expreſſit per periphraſim. ſat. 7. verſ. 224.

Qui docet obliquo lanam deducere ferro.

Putare igitur *lanam* eſt *κροκοδίζειν*, Titinnius Fullon.

Date penſam lanam, qui non reddet tempori
putatam recte facite, vt mulctetur malo.

Et Tibullus eleg. 6. lib. 1.

Tractáque de niueo vellere ducta putat.

Inde in Gloſſis veteribus *ξαίνειν, pulatrix* corrupte, lege putatrix. Hinc aurum putum putum, id eſt, igne purgatum, ſic enim accipio illud purum *ἀπὸ τοῦ πυρὸς*, quod eo elemento ſumma fiat cuiuſque rei purgatio, ſic per hyperbolem in ſacris, *igne me examinaſti*, id eſt vehementer purgaſti, & Ouidius.

Scilicet, vt fuluum ſpectatur in ignibus aurum,
Tempore ſic duro eſt inſpicienda fides.

Putum autem, id eſt putatum, quamuis ego crediderim à *puto putandi* verbum deductum. *putum* autem à verbo *poto*, quaſi habile vt potetur. Metalepſis enim ab *u* ad *o*, & contra frequentiſſima eſt. debet autem eſſe puriſſimum id, quod potandum eſt. Vnde Hiſpani dicimus, cùm rem aliquam tenuiſſimam, & purgatiſſimam ſignificare volumus, velut lintea, & vela, *tan delgado, tan limpio que ſe podia beuer.* Vide etiam Varronem de lingua Latina, lib. 5. verbo, *Diſputatio.*

Ex quibus omnibus intelligendum ac corrigendum puto doctiſſimum Catullum in epig. 65. de nuptiis Pelei & Thetidos, vbi ſic inquit.

Rura colit nemo: molleſcunt colla iuuencis,
Non humilis curuis purgatur vinea raſtris,
Non glebam prono conuellit vomere taurus:
Non falx attenuat frondatorum arboris vmbram,
Squalida deſertis robigo infertur aratris.

Qui verſus quemlibet attentum lectorem monebunt, vel tantum nullam congruam ſententiam elici poſſe niſi tranſmutentur. Ego verò tranſmutationem apponam, & explicationem qualiſcumque erit, aſſignabo. Ait ergo neminem rura colere, ideóque molleſcere colla iuuencis: nec taurum conuellere glebam prono vomere. Ideóq. rubiginem ſqualidam inferri aratris deſertis, & deniq. vineam humilem, id eſt, non maritatam vlmis in cacumina prorepentem nec pugnari curuis raſtris. Nec vmbram arboris frondoſe maritatæ viti nocentem attenuari falce. Hunc ſenſum ex verſibus ita compoſitis elicies liquidò,

Rura colit nemo, molleſcunt colla iuuencis,
Non glebam prono conuellit vomere tellus,
Squallida deſertis rubigo infertur aratris:
Non humilis curuis purgatur vinea raſtris,
Non falx attenuat frondatorum arboris vmbram.

2 DVLCIBVS *aut certant quæ melmela fauis.*] De melimelis plurima mentio, quod dulciſſima eſſent. Ideo Græci earum vocabulum ex melle compoſuerunt, quod omnia dulcia mellis vocabulo ſignificant, imitatione

imitatione Hebræorum, quibus דבש *debes*, id eſt *mel*, cuncta dulcia deſignat, vt ficus, vuas, dactylos. Vnde illud Exodi 13. *de terra fluente lacte, & melle*, interpretantur Rabbini, terram abundantem lacticiniis pecorum, & fructibus dulcibus ſtirpium. Qua ſignificatione aliquando accipiunt Græci Medici vocabulum μῆλα.

3 AVT *imitata breues Punica mala roſas.*] Non intelligas Punica mala breuitate temporis imitari roſas; ſed figura potius, & colore. nam βαλαύστιον, roſis aſſimilatur. Illud autem *breues* veluti per antitheſin poſuit; non per ſimile.

4 TANTVM *ſpectauimus omnes.*] Metaphora deſumta à Theatro, vbi apri ſpectaculo exhibebantur. Eadem metaphorâ vſus eſt ſupra epigr. 21. de Cæciliano ſordido Conuiuatore,

—— turba ſpectante vocata
Solus boletos, Cæciliane, voras.

Et ſequenti verſu perſiſtit in metaphorâ,

Ponere aprum nobis ſic & arena ſolet.

Et eſt luſus in verbo *ponere*, quod frequentiſſime ferculorum appoſitionem apud hunc Poetam ſignificat, vt epigr. ſequenti, & mille aliis in locis. Quod magis miraberis de vino conuiuis exhibito, dicitur hoc verbo, vt lib. 4. epigr. 69.

Tu Setina quidem ſemper vel Maſſica ponis,
Pamphile. —— Et lib. 7. epigr. 78.
Ipſo conſule conditum, ſed ipſe
Qui ponebat, erat, Seuere, conſul.

Et lib. 13. epigr. 123.

Fumea Maſſiliæ ponere vina potes.

Petron. in ſatyrico de conuiuio Trimalcionis. *Dum titulos*, inquit, *perlegimus, compoſuit Trimalcio manus, & heu, inquit, ergo diutius viuit! verum eſt, vinum opimianum præſto, heri non tam bonum poſui, & multò honeſtiores cenabant.* Sed non eſt cur mirere: Pocula enim vino plena in menſis vnicuique conuiuæ ponebantur, vt diximus ad lib. 2. epigr. 1. n. 4.

AD EPIGR. XLV.

DE luſibus leporum in leonum rictibus dictum eſt ſupra epigr. 7. 15. & 23. & dicetur infra in aliis. Miſerat Martialis ex tam multis epigrammatis huius argumenti ad Stellam, forte ea quæ ex omnibus ſelegerat potiora, tanquam ad hominem emunctæ naris, & ſimul cum illis, miſit hoc epigramma, per prolepſim, excuſans ſe, quòd occaſionem præberet Stellæ ſatietatis: Nam quemadmodum ipſe, lib. 3. epig. 49. in Ligurinum quod importune inter cœnandum ad quinque vſque libros legeret; *Putidus eſt*, inquit, *toties ſi mihi ponis aprum.* Sic idem putabat in ſe Stellam dicturum.

1 LASCIVOS.] De hoc verbo vide multa ſup. epigrammate 4. numero penultimo.

2 QVOD *maior nobis charta minorque gerit.*] Non eſt quod torquearis cum Radero, quid ſignificent hæc, nec arioleris ſpectaculorum librum mancum eſſe, & intercidiſſe epigramma huius argumenti; hoc enim eſt magno conatu magnas nugas agere. *maior minórque charta*, pro quacunque charta poſuit, id eſt, omnibus in chartis, vt Hiſpani dicimus *no de io papel chico ni grande, que no eſcruieſſe.* quamuis omnes chartæ ſint æquales. vel ſi mauis argutari, dic ex infinitis hiſce epigrammatis miſiſſe Stellæ illud longiſſimum 105. & alterum ex his hexaſtichis. Ideò ſubiungit, & *bis idem facimus*, quod quando hoc epigramma miſit, forte bina tantum huius argumenti ſcripſerat: deinde, vt erat laſciuientis ingenij ad faſtidium vſque id proſecutus eſt.

3 BIS *leporem tu quoque pone mihi.*] Illud *quoque* ad bis referendum eſt de leporina carne, quam grati ſaporis veteribus eſſet: alias dabitur commodior dicendi locus.

AD EPIGR. XLVI.

EXCVSAT breuitatem ſuorum libellorum, & obiter commendat ſe lectori quod non eadem ſæpe repetat Homeri exemplo, qui eiſdem verbis millies eandem rem inculcat, nulla verborum varietate diſtinguens poëma. Comma autem hoc Græcum tertio quoque verſu inuenies apud Homerum, quo innuit poeta ſe poſſe ſi vellet longiores ſcribere libros: Sed abhorrere ſe ab hac battologia. Prior verſus ſubobſcurus eſt, cuius hic eſt ordo. Ne charta edita pereat mihi breuibus libellis, id eſt, ne hæ chartæ ob libellorum breuitatem excidant facile, & peſſum eant: potius quàm hæc chartarum iactura fiat, repetamus eadem vſque ad faſtidium.

AD EPIGR. XLVII.

LEMMA huius epigrammatis varium eſt in variis editionibus, aliæ habent *ad Ædilam*, & aliæ ad Ædilum. Ianus Gruterus in ſua illa inaniter glorioſa editione, quam mille amplius locis ſerio correctis, vt ipſe dicit, locupletauit, Metamorphoſen quandam ſe gloriatur effeciſſe, non conſulto Mercurio, aut Venere, & ex femina virum exhibuiſſe nobis, ſed cinædum. Ego quamuis veteres reclament codices, Ædilam ſcio feminam eſſe: Nec quod lib. 9. epigr. 58. in Hedylum iocatur Martialis continuò, ille idem eſt de quo hîc loquitur: Nam quæ hoc epigr. continentur, nulla ratione viro poſſunt accommodari.

1 CVM *dicis propero.*] *Properare* obſcœnum verbum eſt. ſignificat ad voluptatis metam quò dirigitur, celerrimus ille Veneris curſus pertingendam currere. Ouid. lib. 2. de arte amandi, verſ. 717.

Crede mihi Veneris non eſt properanda voluptas,
Sed ſenſim tarda perficienda mora. & verſ. 727.
Ad metam properate ſimul: tunc plena voluptas
Cum pariter victi, femina virque iacent.

Ex quibus locis exiſtimauerim conflaſſe Martialem hoc epigram-

ma quo petit ab Ædila, ne equum qui hanc bigam gubernat, ſatis ſua ſponte currentem, intempeſtiuè impellat, quòd hac re futurum ſit, vt debilitetur & ceſſet à curſu: Nam quamuis ipſa ad metam perueniat, non obſtat quo minus abſoluat is curſum ſuum.

2 FAC *ſi facis.*] Turpiculum etiam verbum Ouidio citato ab Heraldo. Eodem Petronius vtitur in Satyrico de quodam puero, *Interpoſita minus hora pungere me manu cepit & dicere, Quare non facimus? Tum ego toties excitatus plane vehementer excandui, & reddidi illi ſuas voces, Aut dormi, aut ego iam dicam patri.* & deſumitur origo à Græcis qui ποιεῖν dicunt, idem eſt perficere, vt in Iulio Capitolino & in ſupra allegato Ouidij loco.

Sed ſenſim tarda perficienda mora.

Et elegans iocus eſt apud hunc lib. 3. ep. 79.

Rem peragit nullam Sertorius, incboat omnes,
Hunc ego cum futuit non puto perficere.

Id eſt reſoluere, vt inquit Ouid. lib. 2. de arte, verſu 683.

Odi concubitus qui non vtrimque reſoluunt.

3 EXSPECTARE *iube.*] Deſumtum ab eodem Ouidio lib. 2. de arte, verſ. 689. *Me voces audire iuuat ſua gaudia faſſas,*
Vtque morer meme ſuſtineamque rogent.

AD EPIGR. XLVIII.

DE hoc eodem ſup. epigr. 31. dictum eſt, & eſt aliud epigramma 74. lib. 8. eiuſdem argumenti.

1 QVOD *Veſpillo facit, fecerat & medicus.*] Ludit in ſubaudito verbo efferendi, vel extollendi: Nam veſpillones mortuos efferunt; mali medici viuos efferunt, hoc eſt occidunt, vel tollunt de medio.

AD EPIGR. XLIX.

CRambe repetita, quæ magiſtros ſolet occidere: Nam ad ſatietatem vſque de his leporibus hoc libro: ſed ſi æquus fueris iudex, potius ingenij copiam miraberis: quodque enim per ſe epigramma ſelectiſſimum eſt, ſed *Putidus eſt toties ſi mihi ponis aprum.* Hoc epigramma per ſe lucet.

AD EPIGR. L.

LEmma emendandum ſic, *Ad Licianum de vita ruſtica.* illud enim de locis Hiſpaniæ ab aliquo ſciolo additum. Ad Licianum ad Celtiberos ſuos proficiſcentem mittit hoc epigramma, & depingit ea omnia loca, quæ viſurus eſt, vt eum inuitet eorum amœnitate propoſita ad vitam ruſticam, & genialem.

1 VIDEBIS *altam Bilbilim.*] Satis colligitur ex hoc epitheto quod iam diu à viris doctis eſt animaduerſum, & præcipue à Hieronymo Curita Annalium Aragoniæ fidiſſimo & eruditiſſimo ſcriptore, & qui iam in Itinerarium Antonini doctiſſima edidit commentaria, Oppidum in Celtiberia, quod vocatur *Calataiud*, non eſſe antiquam Bilbilim, quod hoc noſtrum in plano ſit. Bilbilis autem alta, & in acri

monte ſita, quare lib. 10. epigr. 20. dixit,

Pendula quod patriæ viſere tecta libet.

2 EQVIS *& armis nobilem.*] Legendum omninò, *aquis*, cùm quòd Bilbilitanorum equorum nulla vſquam mentio: tum quòd Salonis aquæ durando ferro ad cudenda arma nobiliſſimæ, vt infra:

Salone qui ferrum gelat. Et lib. 4. epigr. 55.

Armorum Salo temperator ambit. Et lib. 14. epigr. 33.

Pugio quem curuis ſignat breuis orbita venis,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

Et Iuſtinus lib. 44. Bilbilim fluuium nominat ferrum durantem, quem Barrerius in Salonem iuxta Bilbilim exonerari tradit. Sed ego credo Iuſtinum *Bilbilim* appellaſſe Bilbilis fluuium, cuius nomen non curauit quærere.

3 STERILEMQVE *cauum.*] Per ſcrupea, & ſalebroſa loca verſari debet, qui de his locis diligentem ſuſceperit diſquiſitionem. Ego nil addam tam multis, quæ commentatores, & Geographi, & Critici congeſſerunt. Illud *Botrodi nemus*, non in *Boleti nemus*, quòd lib. 12. epigr. 18. ad Iuuenalem *Botrodum, Plateámque*, nomina craſſiora apponat.

4 ÆSTVS *ſerenos aureo franges Tago, Obſcurus vmbris arborum*] Quòd ſit auriferus, Tagus, omnes auctores, & experientia nunc docet. Sic noſter lib. 10. epigr. 96. & lib. 12. ep. 3. auriferum vocat, vt diuitem lib. 10. epigr. 16. Et quòd arborum vmbris ſit opacus, etiam Iuuenal. demonſtrat his verbis, ſat. 3. verſ. 54.

—— tanti tibi non ſit opaci Omnis arena Tagi.

5 ET *vernos apros.*] In veteri *vernas* legitur, & multò melius; nam vernos non conuenit occidi in bruma, *& vernas lupos* appellat lib. 10. epig. 30. qui domeſticam piſcinam natant. Lipſius lib. 4. poliorceticῶν 4. dialogo 1. legit *veros*, ad differentiam domeſticorum, id eſt, in ſuburbanis ſyluis paſtorum, quos aliquando caueis includebant, vt melius ſaginarentur, lib. 9. epigr. 90.

De cauea fugiat ne male paſtus aper.

Ego ſubtiliorem, retenta hac lectione, rationem redderem, quòd Romæ ambitioſi illi conuiuatores, vel parcentes ſumtui, vel quòd veros apros non inuenirent, imponebant ſæpe conuiuis, pro vero apro porcum apponentes. De quo conqueritur eleganter Martialis difficillimo illo epigrammate 22. lib. 8.

Inuitas ad aprum, ponis mihi Gallice porcum,
Hybrida ſumſi das, Gallice, verba mihi.

Quod ſuo loco emendatum, & explicatum leges: cùm igitur hæc querela communis eſſet, eorum omnium, quibus hac in re verba dantur, felicitati aſſignat Liciniano quod veros apros, & ſibi, & conuiuis mactaturus ſit.

5 LEPOREMQVE *forti callidum rumpes equo.*] De verbo *rumpendi*, ſupra

diximus epigrammate 23.

7 CERVOS *relinques villico.*] Non relinquet ceruos villico, quòd leporina præſtantior eſui ſit, quàm ceruina, vt pueriliter ſenſit Raderus; Nam venatoribus hiſce non mercenariis, non præda ipſa, ſed venatio cordi eſt, & lepus difficilius capitur, & maiori celeritate ad eum inſectandum opus eſt. Qui curſus celerrimus mirè delectat venatorem; & eadem ipſa capiendi difficultas: nam iidem ipſi lepores tanto ſtudio, & animi contentione conquiſiti, occiſi deinceps ſordeſcunt, & vileſcunt, vt aliqui tangere nolint appoſitos, Horatius ſat.2. lib.1.

—— leporem venator vt alta
In niue ſectetur, poſitum ſic tangere nolit.

Nil enim aliud quærit, quàm curſus, & inſectationis voluptatem. Hac de cauſa monebat, lib.12. ep.14. Priſcum, ne hac ductus voluptate præceps curreret eques,

Parcius vtaris moneo rapiente veredo,
Priſce, nec in lepores tam violentus eas.

Ceruos igitur non tam captu difficiles, nec qui curſu capiantur, & ideo non tantam adferant voluptatem, relinquas villico. Nam niſi ſic intelligamus, inepta ſententia eſſet, quod gratior caro cuiuſcumque feræ captæ, vel à villico poterat apponi Liciniano, nec relinqueret ceruos villico comedendos, ſed captandos.

8 VICINA *in ipſum ſylua deſcendet focum.*] Syluæ propinquitatem ad focum in felicitate numerat Poeta, epigr. 58. lib.3.

Et larga feſtos lucet ad lares ſylua.

Et epigr. 18. lib. 12.

Surgentem focus excipit ſuperba
Vicini ſtrue cultus Illiceti.

De foco diximus infra epigrammate 93. n. 4.

9 FOCVM *Infante cinctum ſordido.*] *Sordido Infante*, id eſt incomto, quales fere ruſtici, vt infra epigrammate 56.

Sordidáque in paruis otia rebus amat.

Vocat autem *infantes ſordidos*, diſcinctos & incomtos, vernulas. Sic lib. 4. epigr. 66.

Nec tener Argolica miſſus de gente miniſter,
Sed ſtetit inculti ruſtica turba foci.

Vbi *ruſticam turbam* opponit delicatis è Græcia ſeruulis, vt hoc loco *infantes ſordidos. Cinctum focum*, dixit, vt lib.3. epigr. 58.

Cingunt ſerenum lactei focum vernæ.

Et Horatius lib. 1. Epod. ode 2.

Poſitóſque vernas, ditis examen domus,
Circum renidentes Lares. Et Tibullus lib.2. eleg.1.
Tunc nitidus plenis confiſus ruſticus areis,
Ingeret ardenti grandia ligna foco.

Turbaque vernarum, Saturni bona ſigna coloni,
Ludit, & ex virgis extruet ante caſas.

10 VOCABITVR *venator.*] Alias legitur, *venabitur vocatus*, & meliùs: ſed hoc ſenſu *vocatus*, idem eſt quod conuiua, ſupra epigrammate 44.

Bis tibi triceni fuimus Mancine vocati.

Vocandi enim verbo cenatorium eſt; vel abſolutè poſitum, vt inf. lib. 2. epigrammate 37.

Cras te Caciliane non vocatti.

Et lib. 5. ep. 49.

Non cenat quoties nemo vocauit eum. Et epigr. 52.
Ceno domi quoties, niſi te, Charopine, vocaui.

Vnde intelliges difficilem locum Horatij lib. 2. carm. od. vlt.

—— non ego pauperum
Sanguis parentum; non ego, quem vocas
Dilecte Mecœnas, obibo.

Vbi *quem vocas*, non eſt coniungendum cum *dilecte*, ſed *dilecte Mecœnas*, coniunctum. id eſt, quem ô dilecte Mecœnas ad cenam ſoles vocare, vt lib. 1. ſat. 6.

Nunc quia Mecenas tibi ſum conuictor.

Extat elegans locus apud Senecam, lib. 3. de benefic. c. 26. vbi, cum narraſſet Paulum Prætorium virum liberatum à Maronis cuiuſdam calumnia, diligentia, & fide ſerui ſui, ſubiungit. *Si quis hunc ſeruum vocat, & illum conuiuam vocabit.* vbi verbum *vocabit* ambiguè poſitum, id eſt, vocabit conuiuam, cum inimicum, & calumniatorem vocare deberet: vel vocabit conuiuam, id eſt, ad conuiuium adducet. Inde dicebantur *vocatores*, ſerui, qui dominorum iuſſu amicos ad conuiuium cogebant, vt lib. 7. epigr. 85. *Iam dices mihi vapulet vocator.*

Inde dicuntur *Vocationes*, inuitationes ad cœnam, Catullus epigrammate 48. *—— mei ſodales Quærunt in triuijs vocationes?*

Venabitur igitur conuiua, & hic conuiua non veniet tibi per vocatorem procul accerſitus; ſed à te ipſo clamatus tua ipſius voce, & loco proximo. & inter cenandum ipſa tua menſa poterit venari, quemadmodum tu prandens *roberta* feras, figere potes. ideò dicit *venabitur vocatus*. Nam alias poterat venari; etſi non eſſet conuiua tuus. Quid? quod epigrammate 44. ſupra citato, *vocati* illi ſunt, qui iam diſcumbunt. & Suetonius in Caligula, cap. 39. *Compererat*, inquit, *pronuntialem locupletem ducenda HS. numeraſſe vocatoribus, vt per fallaciam conuiuio interponeretur: Nec tulerat moleſte tam magno æſtimari honorem cœnæ ſuæ.* Seneca lib. 3. de ira, cap. 37. *Minus honorato loco poſitus iraſci cepiſti conuiuatori, vocatori, ipſi qui tibi præferebatur.* & Plin. lib. 35. cap. 10. *Vocatores ſuos oſtendenti, vt diceret à quibus inuitatus.*

11 ET *veniet tibi.*] *Veniet* abſolutè dictum ad cœnam ſignificat, vt epig. 84. lib. 12.

Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpeſſus dicas tædia mille, veni.

Et epigramma 51. lib. 6.

Iraſcar, licet vſque voces, mittaſque, rogeſque.
Quid facies?inquit. quid faciam? veniam.

Et lib. 8. epigr. 67.

Mane veni potius, nam cur te quinta moretur?
Aut cur non ſero, Cæciliane, venis?

12 OLIDÆQVE *veſtes murice.*] Dibaphum male olere teſtatur, ep. 4. lib. 4. nam cum multa enumeret malè olentia, quibus tetrum Baſſæ odorem aſſimiletur. *Quod bis,* inquit, *murice vellus inquinatum.* Teter autem odor proueniebat ex lotio, quo temperabatur purpura, teſtis eſt Plinius lib. 9. cap. 39. his verbis. *In conchyliata veſte cetera eadem ſine buccino, præterque ius temperatur aquâ, pro inuiſo humani potus excremento, dimidia & medicamina adduntur.* dixerat autem ante de tinctura purpuræ: vnde colligo in ea lotium indi ſolere. Ius autem appellat hoc loco, temperaturam illam tincturæ, quamuis Budæus lib. 2. de aſſe, non *ius*, ſed *vu* legat, quod non multum repugnabo: nam extrema verba eam lectionem adiuuant, *Sic gignitur laudatus ille pallor ſaturitate fraudata.* Ideo lingentem Philænem delectari veſtibus murice tinctis ſcribit, non ductam colore, ſed odore, quod is referat olidi illius barathri halitum lib. 9. ep. 63.

13 NON *rumpet altum pallidus ſomnum reus.*] Supra dixerat, *querulus cliens*, nunc autem *pallidus reus.* Diuerſi hi ſunt; nam cliens toto tempore patrono vtitur ad negotia ſua; reus autem in ipſa *δίκῃ*, & cauſa. Eadem hæc duo coniunxit Seneca lib. de breuit. vitæ cap. 3. *Dic* (lege diu) *quantum ex iſto tempore creditor, quantum amica, quantum Reſp.* (lege omnino reus) *quantum cliens abſtulerit.*

14 SED *mane totum dormies.*] Plin. Iunior lib. 7. ep. 3. *Quouſque regnabis. Quouſque vigilabis cum voles? dormies quamdiu voles?* & eſt locus communis frequens Martiali.

15 GRANDE, *& inſanum Sophôs.*] de hac acclamatione vide ſupra epigr. 4. n. 8.

16 DVM *Sura laudatur tuus.*] hunc Liciniam Suram ſuorum verſuum laudatorem, & in Auentino monte ad Dianæ habitantem nominat, lib. 6. ep. 64. De quo etiam mentio, eſt apud Ælium Spartianum in Hadriano. erat cauſarum patronus, & Romæ agebat cauſas. Illud autem ſuperiori verſu *non ſuperbus*, non interpretor cum Radero, non ambies honores, & magiſtratus: Id enim, præterquam quòd alienum eſt ab eius verbi notione, ineptiſſimum eſt: Sed *non ſuperbum* intelligo, non elarum, non faſtoſum, non ceteros contemnentem. Nam illi, qui ſe ab vrbibus, ſtrepitus & occupationes negotiorum fugientes, in rura, & agros ſe contulerunt, non putant ceteros, qui in mediis aulis ne-

gotiis diſtenti remanſerunt præ ſe homines eſſe. Ideò ſupra dixit,

Miſerere tu felicium.

Id eſt, dole felicium vicem, qui ſecuro tuo otio non poſſunt perfrui, non autem eos contemnas. Vltimum Diſtichon ſic intellige. Quoad vſque aliquis ad iuſtam laudem, famam, & gloriam perueniat, non eſt à laboribus, & negotiis ceſſaturus: At verò cum eò peruenerit, relictis negotiis, iure ſuo reliquum vitæ tempus poteſt viuere; nec impudens iudicandus eſt, ſi, cùm iam totum vitæ tempus famæ vixerit, reliquum ſibi viuat.

AD EPIGR. LI.

NOTISSIMVS jocus ex Homero; ſed non eſt in cocum, vt in epigraphe ſcribitur, ſed in Æmilianum eius dominum, qui Miſtyllum vocauerat cocum, non alia cauſa, quam quod apud Homerum lib. 1. Iliad. legerat μίστυλλον τ' ἄρα τ' ἄλλα, id eſt, *ſecabant ſane & alia.* & taxat Æmilianum, quòd non alia occaſione ductus, hoc nomen indiderat coco, neque erat potior ratio cur primum illud Homeri verbum vſurpaſſet quam ſequentia, quæ ſunt τ' ἄρα τ' ἄλλα, ex quibus confingit Martialis nomen, non minus ſono ipſo feſtiuum, quam μίστυλλον; nam nomina, quæ deſumuntur à Græca lingua parcè ab ea in Latinam ſunt detorquenda, id eſt, ad Latinam conſuetudinem, cum aliqua conuenienti ratione accommodanda, vt præcepit Horatius, bene Martiali notus, in arte.

Et noua fictaque nuper habebunt verba fidem: ſi
Græco fonte cadant parcè detorta.

Et hæc fuit huius loci occaſio. Sed ego profectò Æmilianum potius exiſtimo argutum hominem, & facetum fuiſſe, & non ſine cauſa nomen impoſuiſſe hoc coco ſuo: Nam quoties vocabat cocum ſuum, *Miſtulle*, dicebat, qui erat vocandi caſus nominis eius, & etiam imperantis vox verbi μιστύλλω, quo facetus eſſet jocus, vt quoties vocaret cocum, imperaret etiam vt ſecaret, vel ſcinderet obſonia. Eſt ſimile nomen apud Latiniſſimum Petronium in ſatyrico impoſitum ſciſſori à Trimalcione, cuius authoris verba, quòd aurea verè ſint, vt cetera eius operis, libenter tranſcribebam. *Non minus & Trimalcio eiuſmodi methodo latus. Carpe,* inquit, *proceſſit ſtatim ſciſſor, & ad ſymphoniam ita geſticulatus lacerauit obſonium, vt putares Darium hydraule cantante pugnare. Ingerebat nihilominus Trimalcio lentiſſima voce, Carpe.* Ego *ſuſpicatus ad aliquam vrbanitatem toties iteratam vocem pertinere, non erubui eum, qui ſupra me accumbebat, hoc ipſum interrogare. At ille, qui ſæpius eiuſmodi ludos ſpectauerat; Vides, inquit, illum, qui obſonium carpit? Carpus vocatur; itaque quotieſcunque dicit Carpe, eodem verbo & vocat & imperat.* Poterat igitur hic cocus Æmiliani, ſciſſoris officio fungi, & eodem loco, quo Trimalcionis Carpus, quoties vocabatur, ſcindere iubebatur. Et acutè Martialis ſubſequentia, verba in vnum conflauit, vt cùm Miſtyllus imperatus ſuo nomine

cœpiſſet

cepiſſet aliquod obſonium ſcindere *Taratalla* nomine, & alia item ſecare & carpere imperaretur. Nec mirum videatur cocum ſciſſoris officio fungi, id enim colligere potes ex Ælio Lampridio in Heliogabalo, in nefandis eius peſtis nuptiis, aſſumto Aurelio *Zotico* Smyrneo marito, & Domino. Lampridij verba ſunt, *Nupſit & coiit, vt & pronubum* (lego *pronubam*) *haberet, clamaretque, concide magire*: hic enim Zoticus, vt teſtatur Dio in excerptis, de artificio quod pater exercuerat, dictus eſt *magirus*, qua vox cocum ſignificat. Erant igitur ea verba, ſi ſonum expectares imperantis coco vt ſcinderet obſonium, reapſe autem imperabat præcidere, vel percidere: quæ omnia verba obſcenæ notionis ſunt, vt diximus ad lib. 2 ep. n. 1. Colligo ergo coqui officium eſſe, etiam ſcindere obſonia: confirmari poteſt idem ex loco Iuuenalis, ſat. 9. verſ. 107. male accepto, quà ab interpunctione in hac editione vltima, quà ab interpretibus illum non intelligentibus. Iuuenalis verba ſunt,

> *Quo tamen ad cantum Galli facit ille ſecundi,*
> *Proximus ante diem caupo ſciet, audiet, & quæ*
> *Finxerunt pariter librarius, archimagiri Carptores.*

Eſtque expungendum comma inter illa duo verba *Archimagiri. Carptores*, vt eſt in bono codice manuſcripto, quem ego ſeruo, & in veteribus excuſſis. Erant enim *Magiri*, aliqui carptores, quos hic Archimagiros vocat, quod ſuperioris, quam reliqui coqui, ordinis erànt, vt in prægustatoribus, quorum duo genera obſeruo: alterum, quod ad menſam ſtabat: alterum genus eorum, qui in coquina reſidebant: & vtrumque genus prægustatorum nomine vocabatur. Sic in Carptoribus venit, qui communi etiam cum Coquis nomine appellabantur. Solebant etiam hi Archimagiri dominos monere de hora prandij vel cenæ, ex culina cui præerant: Sidonius Apollin. lib. 2. epiſt. 9. *Ecce & ab Archimagiro aduentas, qui tempus inſtare curandi corpora moneret. Quem quidem nuntium per ſpatia Clepſydræ horarum incrementa ſeruantem, probabat competentes ingreſſum, quinta digrediens. Prandebamus breuiter*, &c.

AD EPIGR. LII.

REuertuntur ad eundem ludum lepores iidem illi, de quibus epig. 7. 15. & 23. dictum eſt, quæ conſule.

AD EPIGR. LIII.

ARtificioſum epigramma eſt, & totum allegoricum; nam perſiſtit ab initio ad finem in metaphora deſumta ab aſſertione, & vindicta libertatis: Rogatque Quintianum, vt plagiarium poetam, abſque dubio Fidentinum, plagij reum faciat, quòd verſus Martialis liberos iam, & à domino manumiſſos compingat in ſeruitutem.

1 NOSTROS *dicere ſi tamen libellos Poſſum, quos recitat tuus Poeta.*] Hæc correctio non eò pertinet, quò putat Raderus, quòd ſubrepta iure quidem noſtra ſint, re autem & vſu, furis; ſed ad malam Fidentini reci-

tationem, qua bonos, & pulchros Martialis verſus, ita malè legendo deformaret, vt vix idem author ſuos agnoſceret, vt dictum eſt ſupra epigrammate 39. *Sed malè cùm recitas, incipit eſſe tuus.*

2 Assertor *venias.*] Notum eſt neminem poſſe de liberali cauſa agere ſine aſſertore; & quemuis aſſertorem eſſe poſſe, qui in libertatis fauorem ſi ſemel cauſa cecidiſſet, iterum ac tertio poterat de eadem agere. L.1. Cod. de aſſertore tollendo. & hæ actiones, aſſertiones perfuſoriæ vocabantur, auctore Iacobo Cujacio ad L.13. ff. de excuſationib. qui verè emendat Tranquillum in Domitiano, cap.8. vbi legebatur, *Ne ſemper ſe perſuaſorijs aſſertionibus accommodarent.* Quam lectionem tenet mordicus Torrétius. Sed Cujacium ſequitur Caſaubonus. Quintil. lib.5. cap.2. Aſſertionem ſecundam, appellat ſecundam actionem in cauſa libetali, ad quam prima, vt præiudicium adſumitur. & cùm hæ aſſertiones ter quaterve fierent ideò dixit,

Hoc ſi terque quaterque clamitaris.

3 Impones *plagiario pudorem.*] Id eſt, acclamatione tua plagiarius ipſe pudore victus cedet. De crimine plagij, locus lippis & tonſoribus notus.

AD EPIGR. LIIII.

EVndem Fidentinum plagiarium inſectatur hoc epigrammate, qui furto ſubreptis carminibus Martialis aliqua addebat de ſuo, quò furtum diſſimularet, cuius argumenti eſt epigramma 100. lib.10.

1 Qvæ *tua traducit manifeſto carmina furto.*] De notione verbi traducendi, vide multa ſupra epigr.4. ſpectaculorum, n.1.

2 Sic *interpoſitus vitio contaminat vncto.*] Inualuit hæc Turnebi emendatio lib.23. cap.25. ſed magis arridet Raderi, qui legit (*villo*) potuitq. facilè ex *villo* fieri *vilis*, quæ lectio eſt obſoletorum codicum. *Villo*, igitur, *vncto*, ſi legas, bellè congruit lectio ſententiæ: Nam Lingonicus bardocucullus craſſiſſimus erat longis villis, & ſordidus oleo & interpoſitus purpureis, & hianthinis veſtibus pexatis, & delicatiſſimi coloris, poterat ſuis ſordibus eas inficere, & commaculare.

3 Cecropias *offendit pica querelas.*] Improba pica. id eſt, non probata ob cantum. vide quæ diximus ad epigr. 97. huius libri n. 3.

4 Stat *contra.*] Sic Seneca, *Conſcientia ſtat contra.* & Iuuenal. ſat.3. verſ. 290. *Stat contra, ſtarique iubet, parere neceſſe eſt.*

Metaphora deſumta à ſubſelliis iudiciorum, vbi patroni aduerſi ſedebant, accuſator contra defenſorem: & quando dicebat accuſator ſtabat, notiſſimũ id ex omni Antiquitate. Cicero prima oratione, quam pene puer pro Sexto Roſcio Amer. habuit. *Credo ego vos iudices mirari quid ſit, quòd cum tot ſummi oratores homineſque nobiliſſimi ſedeant, ego potiſſimum ſurrexerim,* &c. Et in eadem oratione de Capitonibus, *quorum alterum in ſubſellijs accuſatorem ſedere video. Stare,* igitur, *contrà,* eſt ſurrexiſſe, vel accuſatorem, vel defenſorem ad dicendum. Abſoluta autem, vel accu-

ſatione, vel defenſione, ius erat oratori ſedere. Ideò poſtquam dixerat, finiebat hoc verbo *Dixi* : ne videretur ſedere contra morem, antequàm abſolueret orationem.

5 FVR *eſt.*] Formula intentionis eius, qui furti accuſat. Perſius ſat.1. verſ. 99. *Fur es, ait Pædio.*

Deinde ſubiungit depulſionem Pædij, qui exiſtimabat ſe omnino intentionem accuſantis propulſare, ſi antithetis, & verborum aliis figuris vteretur. ideo dicit, *——Pedius quid? Crimina raſis*

Librat in antithetis doctas poſuiſſe figuras

Laudatur.

AD EPIGR. LV.

PRæfero veterem inſcriptionem *ad Fuſcum*, quamuis non erit abſurdum, ſi vtramque coniungas. Eſt epigramma ſelectæ ſententiæ deſumtum ex libro Ciceronis de amicitia, qui nouas amicitias ita demum admittendas eſſe docet, ſi tanquam in herbis non fallacibus, in iis fructus appareat. Cetera perſpicua per ſe ſunt.

AD EPIGR. LVI.

COmmunem locum de vita ruſtica, id eſt beata, & quieta, continet hoc epigramma, qui frequens eſt apud Martialem, & in quo multus eſt Horatius. Paucula in eo ſunt quæ obſeruatione indigeant. Scribit Poeta ad Frontonem, cuius meminit Iuuenal. ſat. 1. verſ.10.

Frontonis platani, conuulſaque marmora clamant.

1 SORDIDAQVE *in paruis otia rebus amat.*] *Sordida otia*, incomta, ſine cultu, & cura vrbana; Virgilij imitatione, qui ecloga 2. ſordida appellat rura, *O tantum libeat mecum tibi ſordida rura,*

Atque humiles habitare caſas, & figere ceruos.

Quod expreſſit noſter parodicῶς, lib. 10. ep. 96.

Et repetam ſatura ſordida rura caſa.

Sic *toga rara*. lib. 10. ep. 47. Eadem mente diſcincta otia appellat, Ouid. lib.1. Amor. eleg.9.

Ipſe ego ſegnis eram, diſcinctaque in otia natus.

Vbi diſcincta eſt neglecto cultu, & ſordido, vt diximus ſupra epigr. 50. n. 8. *Paruis rebus*, ruſticas intelligit, quæ vrbanis vileſcunt.

2 QVISQVAM *picta colit Spartani frigora ſaxi.*] *Picta frigora* per Metalepſim dixit pro *frigora ſaxi picti*. & eleganter *colit frigora*, irriſoriè de adulatoribus & matutinis ſalutatoribus, qui in atriis Laconico marmore cruſtatis, mane ambulabant expectantes intromitti ſalutatum, & deducere amicum magnum anteambulones. De his eſt elegans apud Papinium locus, lib. 1. Thebaid. verſ.144.

Et nondum craſſo laquearia fulua metallo,

Montibus, aut alte Graijs effulta nitebant,

Atria, congeſtos vix explicitura clientes.

Quem deſumere potuit à Virgilio, lib.2. Georg. verſ. 461.

Si non ingentem foribus domus alta ſuperbis,
Mane ſalutantum totis vomit ædibus vndam:
Nec vario inhiant pulchra teſtudine poſtes.

3 ET *matutinum portat ineptus aue.*] De ſalutatoribus cõmunibus amicis multi loci. Sed quare hoc loco vocat *ineptum ſalutatorem*? an quia, vt Cicero de orat. dicit, *ineptus eſt qui ſe oſtentat, & multus eſt in aliqua re.* Qui ſe magnis amicis oſtentabant multi erant, quod intempeſtiua ſalutatione, & oſculis vexabant potentes; aut quia per totam vrbem diſcurrebant, vt eleganter Manil. lib. 5.

Inſtar erit populi totaque habitabit in vrbe,
Limina peruolitans. ——

4 ANTE *focum plenas explicuiſſe plagas.*] Hunc locum ſic intelligo. ante focum, quem vt ſupra epigr. 50. vicina ſylua ſtruxit, infante cinctum ſordide explicare plagas alitibus vel lepotibus aut cuniculis plenas, quas, vel ipſe rure adducat; vel venator, aut auceps, quod quidem ſuauiſſimum eſt. Sic locutus eſt Virg. in voto Mopſi. eclog. 5.

Et multò in primis hilarans conuiuia Bacchi,
Ante focum ſi frigus erit, ſi meſſis in vmbra.

5 ET *piſcem tremula ſalientem ducere ſeta.*] Ouid. Metamorph. fere eiſdem verbis, *Et calamo ſalientes ducere piſces.* Pulchrè hanc piſcendi voluptatem expreſſit, lib. 10. epigr. 30.

Nec ſeta longo quærit in mari prædam,
Sed à cubiculo, lectuloque iactatam
Spectatus altè lineam trahit piſcis.

6 PINGVIS *inæquales onerat cui villica menſas.*] Tenuioris fortunæ homines menſas inæqualibus pedibus habebant: vide quæ notauimus ad lib. 2. ep. 43. n. 4.

7 VIVAT *& vrbanis albus in officijs.*] Ego aliter atque Lipſius, Domitius, & Turnebus, hunc locum expono. *Albus* enim intelligo in vmbra, & otio degens, vt lib. 10. epigr. 12.

Et venies albis non cognoſcendus amicis.

Quod ſequenti ſtatim diſticho expoſuit,

Sed via quem dederit, rapiet cito Roma colorem,
Niliaco redeas tu licet ore niger.

Nam qui ruſticantur fuſco colore ſunt: qui vero in vrbe, & otio degunt albi: Sic lib. 3. epigr. 57.

Non ſegnis albo pallet otio caupo.

Albus, igitur, ironicῶς dixit, quaſi delicatus & pulcher, non denigrata facie viuat in vrbanis officiis, id eſt, in illis ſalutationibus & anteambulationibus, quæ amicorum inferiorum officia ſunt.

AD EPIGR. LVII.

CAupones quos malignos vocat Horatius ſat. 5. lib. 1. inſectantur Poetæ veteres ſæpe: eorum faceriſſimam irriſionem continet hoc

epigramma: quòd continuis imbribus madefacta vindemia, eorum auaritiæ fecerit ſatis, cúm non ſit iis neceſſe aquam, vt ſolent, vino miſcere. Eſt autem iocus ab ironia, *Non potes, vt cupias*, id eſt, quamuis cupias, *vendere merum*. Certum autem, nunquam cauponem id cupiturum. vinum autem collectum ex madenti vua aquam vocat, l. 9. ep. 100.

Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

AD EPIGR. LVIII.

EPigramma eſt eiuſdem argumenti ac epigr. 38. lib. 4.

Galla nega: ſatiatur Amor, niſi gaudia torquent,
Sed noli nimium, Galla, negare diu.

Quod etiam dixit eódem lib. 4. epigr. 82.

Negare iuſſi, pernegare non iuſſi.

AD EPIGR. LIX.

HOc epigrammate ingenuè fatetur Martialis puſillum eſſe pondus ſuum, de quo ſupra dictum eſt epigrammate 24. n. 1. ad hoc autem fingit lepidam narratiunculam de puero vænum ducto, pro quo centum millia nummum poſcebat mango, & inducit expoſtulationem, quod eam pecuniam pro puero non enumeraſſet, quam Phœbus bene vaſatus, protinus penderat: & purgat ſe Martialis reſpondens, quòd pondus nihil ſibi dediſſet, quemadmodum Phœbo ſuum bis decies puero delargita.

1. LAVDATVR *meam Phœbus in inuidiam.*] Id eſt, vt ego inuideam, & contemnar, laudatur Phœbi liberalitas.

2 SED *ſeſtertiolum bis decies.*] *Seſtertiolum* pro ſeſtertiolorum patrij caſus, ironicóq́ autem vſus in tam ingenti pecunia diminutiuo nomine.

3 DONAVIT *mentula Phœbo.*] Poëtæ Satyrici hunc communem locum copioſè tractant de mutoniatis, quibus vetulæ ingentem pecuniam teſtamentis legabant, eorumque noctes plurimi emebant. Iuuenal. ſat. 1. —— *qui teſtamenta merentur. Noctibus*...

Et paulò poſt,

Vnciolam Proculeius habet, ſed Gillo deuncem,
Partes quiſque ſuas ad menſuram inguinis heres.

Vnde colligitur non ſolum appeti ab impuris hiſce vetulis mutones, ſed etiam puſillas mentulas, quamuis non eodem pretio compararentur. Et non ſolum vetulæ hunc delectum faciebant, ſed molles cynędi. Idem Iuuenalis ſat. 9. verſu 35.

—— *nam ſi tibi ſydera ceſſant*
Nil faciet longi menſura cognita nerui.

4 HOC *da tu mihi.*] Id eſt, eandem pecuniæ ſummam mihi elargire, & formoſum puerum pluris emam, quàm Phœbus. Ad hanc eandem querelam alludit, lib. 9. epigr. 3.

Et quæritur de te mentula læſa nihil.

Id eſt, in nulla re à te læſa, ſed voti compos in omnibus facta.

AD EPIGR. LX.

Hvivs epigrammatis inſcriptio futura fuiſſet, *ad Flaccum de ſeceſſu Bajano*: nam, vt ego exiſtimo, cum aliquo potentiori Martialis ſeceſſerat in Baias, vbi ſportula dabatur communis, id eſt, centum quadrantes, qui valent centum noſtros marauatinos: ideò cōqueritur, quòd exſpectatio in eo ſeceſſu eum forte fefelliſſet. Exiſtimabat enim ſe excipiendum cena recta, & incidit in ſportulam inter Baianas balineorum delicias, quam ſportulam famem appellat, vt potentiores, qui eam diuidebant amicis famem vocat, epigr. 7. n. 3. lib. 3.

Quid cogitatis ô fames amicorum?

1 Redde *Lupi nobis, tenebroſaque balnea Grylli.*] Mauult male cum cenet, male lauari in balneis mercenariis & infamibus, qualia erant Lupi, & Grylli. Lupi balneum ventis infeſtabatur: Ideo id *Aeoliam* nominat, epigr. 14. lib. 2. quo eodem *tenebras* vocat Grylli, vt hoc loco *balnea tenebroſa*.

2 Tam *malè cum cænem*, &c.] Malè cœnato nullæ ſunt gratæ deliciæ, vt vnguenti, epigr. 12. lib. 3.

Res ſalſa eſt, bene olere & eſurire.

AD EPIGR. LXI.

Abſoluitur tandem hic jocus leporum & Leonum, hoc epigrammate, quamuis aliquid ſupereſt elegantiſſimo epigrammati ſequenti 105. Sed ea omnia quæ in hoc continentur, lucent ſatis ex ſuperioribus epigrammatis eiuſdem argumenti. Nec aliquid habet hoc diuerſum ab illis præter laſciuientis ingenij copiam.

AD EPIGR. LXII.

Licinianum Bilbilitanum Poetam ciuem ſuum ad poſteritatis, & gloriæ ſpem erigit hoc epigrammate, adducendis multis Poetis, & aliis ſcriptoribus, qui patriam ſuam item glorioſam reddiderunt.

1 Verona *docti ſyllabas amat vatis.*] Doctum vatem appellat Catullum, & eodem epitheto ornant plerique, inter quos Tibullus lib. 3. eleg. 7

Sic cecinit pro te doctus, Minor, Catullus,
Ingrati referens impia facta viri.

exiſtimo ab elaborata, & perfecta elocutione, & obſeruatione diligentiſſima antiquitatis. *Syllabas* pro numeris poeticè poſuit: nam per Synecdochen cùm conſtent numeri ex ſyllabis, ſyllabæ pro numeris rectè vſurpantur, & eodem tropo vocabula ipſa vocantur ſyllabæ. Cuius notionis ignoratio obſcuriſſimum reddidit locum Plinij ſecundi, in initio præfationis in libros de rerum natura, qui locus quod ſciam à nemine adhuc explicatus eſt, verba Plinij hæc ſunt. *Namque tu ſolebas, Meas eſſe aliquid putare nugas, vt obiter emolliam Catullum conterraneum meum (agnoſcis & hoc caſtrenſe verbum.) Ille enim vt ſcis, permutatis prioribus ſyllabis duriuſculum ſe fecit, quam volebat exiſtimari Veraniolis ſuis & Fabullis.* hæc ille: vbi illud, *permutatis prioribus ſyllabis* torſit multos, qui nd neſcio

quas antiquas ſcribendi rationes confugerunt, vel ad numerorum, & pedum permutationem: corrumpentes apud Catullum hæc verba, à Plinio adducta, exiſtimantes non poſſe. apud eum authorem ſic legi, quod apud hunc emollita legantur. Sed mehercùlè nugas agunt. Hic enim *ſyllabis permutatis*, eſt, vocabulis permutatis. & illud *prioribus* poterat admonere Plinium non emolliuiſſe hæc verba Catulliana, ſed alia, quæ initio præfationis permutata legantur. Sic enim inquit. *Libros naturalis hiſtoriæ, nouitium Camœnis Quiritium tuorum opus*, vbi emolliuit Catullum, qui in eo epigrammate, quod hoc loco citat, primo ſcilicet omnium, ſic ait,

Coi dono lepidum nouum libellum,
Arida modo pumice expolitum.

Vbi pro *lepido nouo libello*, Plinius dixit *opus nouitium*; quod ſeruile nomen modeſtius eſt, quam illud. *Arida modo pumice expolitum*, mollit Plinius his verbis, *natum apud me proxima fœtura*: Hoc eſt Catullum emollire, id eſt modeſtioribus vti verbis, ac ille vſus fuerit. Dura enim eſt modeſtis auribus glorioſa ſui iactantia, & laus: vnde & eodem ſenſu doctiſſimus poeta Auſonius ad Paulinum ſic ait. *Dein non illud Catullianum, Coi dono lepidum nouum libellum: ſed amuſoteron* (lege omninò, μαλακώτερον) *& verius: cui dono illepidum rudem libellum*, vbi μαλακώτερον, vt verè emendat Scaliger, mollius ſignificat: ex quibus ſumma lux acceſſit Plinij verbis in denſiſſimis tenebris huc vſque ſepultis. Syllabas verba ſignificare manifeſtum ex L. 1. Cod. de formulis & impetrationib. ſubl. cuius verba ſunt, *Iuris formulæ aucupatione ſyllabarum inſidiantes, cunctorum actibus radicitus amputentur.* vbi *aucupatione ſyllabarum*, intellige notationem conceptorum verborum, quibus formulæ continebantur, vt manifeſte *oſtenditur* ex L. in fraudem fiſci 45. §. quoties 7. ff. de iur. fiſci, vbi *manu commentarienſis* deſcripta, acta & formulæ litigatoribus tradũtur, vt ad verbũ proferantur: Quòd ſi quis aliter protulerit, cadit cauſa. Hinc in Scholiis Iuriſconſultorum tritum eſt ſermone prouerbium, *Qui cadit à ſyllaba, cadit à cauſa.* quod veteres excidere, vel cadere formulâ dicebant, vt eſt apud Sueton. in Claudio, cap. 14. & apud Senecam, ep. 49. *Mus incipit*, &c. *Quid enim aliud agitis, cum eum, quem interrogatis, ſcientes in fraudem inducitis, quam vt formula cecidiſſe videatur.* & lib. 2. de Clementia, cap. 2. *Plura ponere eſt tutius, ne vna definitio parum rem comprehendat, & vt ita dicam, formula excidat.* Et apud Quintil. declamat. 260. *Sit tolerabile formulâ errare.* Quod Quintilianus nepos, lib. 7. cap. 3. ſic protulit. *Nam etiam eſt periculoſum, cum ſi vno in verbo ſit erratum, tota cauſa cecidiſſe videamur.*

2 CENSETVR *Apona Liuio ſuo tellus.*] Verbum *cenſendi* eleganter à luſtro ad alias res transfertur: ſed fortè non capiunt omnes verbi vim. Cenſebantur illi, qui profitebantur apud Cenſores, nomen, genus, Tribum, vxorem, liberos: Sed propriè cenſebantur re familiari, & pecuniæ ſumma: Hæc enim proprie cenſus vocabatur; vt cenſus Equeſtris

erat ad quadringẽnta millia nummum HS. Itaque dicebatur cenſus quis, vel quadraginta, vel quinquaginta, vel alia ſumma: & vocabantur capite cenſi illi qui nullam pecuniam in cenſum referebant: pauperculi ſcilicet, & qui capita ſolum Reipublicæ offerebant, quos alio nomine *proletarios* appellabant, quòd ad prolem tantùm generandam vtiles viderentur. Cum igitur alicuius bona ſignificare volebant, dicebant: *Hic cenſetur quadringentis, ille ſexcentis*, & ſic de aliis. Hinc natus eſt dicendi elegantiſſimus modus: hic cenſetur virtute, ille cenſetur pulchritudine: ſic eleganter Manilius, lib. 1. de Cicerone,

——& cenſu Tullius oris Emeritus cælum.

Id eſt, qui ob oris ſuauitatem, dignus eſt, qui in cœlum efferatur, vel viribus, vel alia quauis re. Quod Hiſpani elegantiſſimè multis modis efferimus, hoc modo dicimus, *eſte haze cuerpo de hazienda de la Muſica que ſabe*, aut *eſte haze caudal de la Muſica que ſabe*. Ex his intelliges locum ex L. 1. de Iuſt. & Iure. P. *Videmus etenim cetera quoque animalia iſtius iuris peritia cenſeri.* Quæ verba tranſtulit Iuſtinianus in ſuas Inſtitutiones titulo de Iure natur. gent. & ciu. §. 1. Vbi nomen illud *peritia* eſt retinendum, nec imperitè tranſmutandum in *perita*. Significat enim non ſolùm homines huius iuris cognitionem in ſenſum referre poſſe, verumetiam cetera animalia. Quod perſpicuè Theophilus in paraphraſi inſtitutionum explicat his verbis, *ὁρῶμεν γὰρ, οὐ μόνους ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα ἐν τοῖς ἔργοις τὸν νόμον ἀναγεγραμμένα.* Eadem formula dixit Vlpianus in L. 1. ff. ad municipal. & de incol. *niſi fortè priuilegio aliquo materna origo cenſeatur.* Eſt pulcherrimus locus apud Senecam, epiſt. 77. incipit Inimicitias. *In cane*, inquit, *ſagacitas prima eſt, ſi inueſtigare debet feras; curſus, ſi conſequi; audacia, ſi mordere & inuadere. Id in quoque optimum eſt* (legerim ex v. c. optimum eſſe debet) *cui naſcitur, quo cenſetur.*

3 IMBRIFER *Nilus.*] Non erat quod ambitioſè hoc loco Raderus *ἀπορίας* proponeret, cur imbrifer vocaretur Nilus, cùm omnium ſcriptorum cenſenſu, aut numquam, aut rarò imbres cadant in Ægypto. nam ſatis per ſe epitheton illud *imbrifer* Nilo adiunctum, ſignificat Nilum imbrium vice fungi in Egypto. Quid? quod notiſſimæ illæ Nili inundationes imbres appellantur à bonis authoribus. Ouid. lib. 2. de arte, verſ. 648.

Dicitur Aegyptus caruiſſe iuuantibus arua
Imbribus, atque annis ſicca fuiſſe nouem.

Vbi libenter legerem rigantibus, vt quamuis vocet imbres: in epitheto tamen *rigantibus* ſatis notet fluminis illius inundationem.

4 DVOSQVE *Senecas vnicumque Lucanum.*] Hi ſunt tres domo Cordubenſes, duos Senecas, Declamatorem, cuius extant excerpta controuerſiarum inter opera Senecæ philoſophi excuſſa: & ipſe Philoſophus eius nepos: & Lucanus nepos Philoſophi. Illud autem,

Et docti Senecæ ter numeranda domus. lib. 4. epigr. 40. quamuis ingenioſè

ingenioſè poſſet ad hos tres ex eadem domo detorqueri. Ego exiſtimo illud, *ter numeranda*, ſignificare multùm numeranda & celebranda, vt ſuo loco dicemus.

4 GAVDENT *iocoſæ Canio ſuo Gades.*] Caue putes cum Radero *iocoſas Gades* dici, quòd Canius iocoſus eſſet; nam quamuis talis erat Canius, vt conſtat ex epigr. 70. huius libri, & epigr.20.lib.3. & aliis: non tamen Canius faceret iocoſas Gades,ſed ipſæ eædem iocoſæ erant ſuâ naturâ, quarum ciues choreis & ſaltationibus mirè dediti erant, vt dictum eſt ad illud, *Quod de Gadibus improbis magiſter.* epigr. 42.

5 NEC *me tacebit Bilbilis.*] Modeſtè vſus eſt figura *Litote*, quòd de ſe diceret. Eſt autem in hoc epigrammate mira varietas, & copia, quam poteris per te ipſe expendere. *Veronam* dixit *amare vatis ſui carmina*, quòd Veronenſes deditiſſimi Catullo fuere. *Mantuam felicem Marone* dicit, quòd ab eodem Poeta ob agrorum diuiſionem infelix fuerat dicta,

Mantua væ miſeræ nimium vicina Cremonæ.

Aponam tellurem. I.Patauium *cenſeri* dicit *Liuio Hiſtorico, Stella, & Valerio Flacco Poetis*.nec caret hoc amplificationis artificio: nam cum Patauium vrbs eſſet agrorum fertilitate, & rerum omnium feliciſſimo prouentu ditiſſima, non cenſetur bonis, & copiis ſuis: ſed his tantum ſcriptoribus, quibus ſe feliciorem exiſtimat, quàm diuitiis ſuis.

Nilum, id eſt, Ægyptum *plaudere* dicit,quòd ea gens plauſibus dedita eſſet ſiſtrorum, & crepitaculorum,quibus ſonitibus comitabantur Iſidem Deam, vt eſt apud Ouid. 10. Metam.

Te Dea, te quondam,tuaque hæc inſignia vidi,
Cunctaque cognoui,ſonitum comiteſque faceſque
Siſtrorum. —— Et Tibullus ad Deliam,
Quid tua nunc Iſis mihi Delia? quid mihi proſunt
Illa tua toties æra repulſa manu.

Eodem plauſu excipiebant etiam nobiles viros ad ſe venientes. Vnde Statius lib.3. ſyluarum in Propemptico, *Metij Celeris.*

Nunc Regina Phari numenque Orientis anheli
Excipe multiſono puppem Mareotida ſiſtro.

Pelignos Synecdochicōs Sulmonem. *Sonare* dicit *Naſone*,quod totus ille tractus irriguus ſit, & multis aquarum canalibus, & fluuiis defluentibus vndique ſonet, ad quorum littora Naſonis carmina ſonabant, vt etiam eſt apud Virgilium de Hyla ecloga 6. verſ. 44.

——*Hylam nautæ, quo fonte relictum*
Clamaſſent, & littus Hyla, Hyla omne ſonaret.

Nam in ripis quoties clamatur repercuſſus in plana aquæ ſuperficie ſonus ad aures redditur maior.

Cordubam facundam appellat,quòd ſolum illud ſua natura ſemper Poëtas produxit,qui,quamuis Latinis authoribus non vſquequaque ſatisfacerent,erant tamen Poëtæ. Nec de Senecis,& Lucanis intelligas: nam

N

multis ante ſeculis erant ibi Poëtæ, vt conſtat ex Cicerone in Orat. pro Archia, *qui* (inquit de Metello Pio) *vſque eò de ſuis rebus ſcribi cuperet, vt etiam Cordubæ natis Poetis, pingue quiddam ſonantibus atque peregrinum, tamen aures ſuas dederet*: cumque facundiæ proprium ſit loqui, ideò dixit, loquitur Seneca.

Gades iocoſas vocat, qua diximus de cauſa. Ideò adiungit *gaudent*, quòd iocis gaudeamus: quibus ſubiungit, *Ameritam gaudentem* etiam *Deciano* ob gentis ſimilitudinem, cùm in eadem Hiſpania ambæ vrbes ſint.

Bilbilim gloriari Liciniano dicit, quod Celtiberi natura glorioſi ſint & elati. Hæc placuit animaduertere, vt obſerues quanta cum cura, & diligentia ſcribebantur hæc à veteribus, & quàm meritò maximi fiebant ſuo tempore, & nunc à doctis fiunt.

AD EPIGR. LXIII.

Hoc epigramma per ſe ſatis lucet, & ad id commentarij libri per multa: tantùm locum Senecæ de luxuria Baijs legibus ſoluta apponam. Eſt epiſt. 52. his verbis. *Itaque de ſeceſſu cogitans numquam Canopum elidet* (lego *eliget*, vt paulò poſt) *Non tantum, corpori ſed etiam moribus ſalubrem locum eligere debemus) quamuis neminem Canopus eſſe frugi vetet: Nec Bajas quidem quæ diuerſorium vitiorum eſſe ceperunt*, &c.

AD EPIGR. LXIIII.

PErſtringit Celerem Poetam ob nimiam recitandi cupiditatem, qui ſubinde rogabat Martialem, vt ei aliquid recitaret, quò poſſet occaſionem ſumere ſuorum recitandorum. *Non audire*, ſcilicet noſtra: *Sed recitare*, ſcilicet tua. Similem ſententiam habes, lib. 5. epigr. 74. & lib. 7. epigr. 2.

AD EPIGR. LXV.

GLorioſam Fabullam reprehēdit hoc epigrammate, quòd ſe nimium laudaret à forma, ab ætate, & à fortunis. Sed hæc omnia videbatur, ſibi adimere nimia illa iactantia, & prædicatione. De hac eadem fortè eſt epigr. 79. lib. 8. De nomine *bella*, ſupra epigr. 10.

AD EPIGR. LXVI.

HOc epigramma eſt Grammaticis crux, ideo fœdata ab iis Epigraphe, additis ineptis verbis, *De genere & declinatione ficus*, quæ omnino expungenda ſunt. Res ſic ſe habet. Ficus feminini generis, ſecundæ & quartæ declinationis, promiſcuè ſignificat & arborem, & fructum eiuſdem arboris, vt bene probat Laurentius Valla, cap. 4. lib. 1. elegantiarum: Sed ficus ſecundæ declinationis pro morbo neſcitur cuius ſit generis. Nam ex hoc epigrammate non poteſt conſtare in quo nulla huius morbi mentio, vt liquet ex ſequentibus.

Cæcilianus irriſit Martialem quod ficus quarta declinatione protuliſſet, exiſtimans eſſe tantum ſecundæ: ideò dicit,

—— rides quaſi barbara verba,
Et dici ficos, Cæciliane iubes.

Cui Martialis reſpondet, & arborem & fructum eſſe poſſe quartæ declinationis,

Dicemus, inquit, *ficus quas ſcimus in arbore naſci;*
Dicemus ficus, Cæciliane, tuos.

Sic enim omnino legendum eſt, non *ficos*, vt oſtenderet iterata voce perperam *ficus* à Cæciliano reprehendi. Vltimus hic verſus non eſt ab aliquo (quod ſciam) intellectus, quamuis à Galeoto Martio aliquid dictum eſt, quem perperam, & Aſcenſius, & Theodoricus Vallæ expoſitores reprehendunt. Verus ſenſus hic eſt, *Tuos*, id eſt familiam tuam dicemus *ficus*, quod ficoſi omnes ſint. Qua turpitudine notauit aliam familiam, lib. 7. epigr. 70. *Ficoſa eſt vxor*, &c.

Sed *ficum* appellari ficoſum hominem probat, epigr. 52. lib. 4.

Geſtari functis niſi deſinis, Aedile, capris:
Qui modo ficus eras, iam Caprificus eris. Et lib. 12. ep. 33.
Vt pueros emeret Labienus vendidit hortos,
Nil niſi ficetum nunc Labienus habet.

In illo *ficum* appellat Ædilum quod ficoſus eſſet, in hoc *ficetum* appellat puerorum familiam, quorum quiſque *ficus* erat, id eſt ficoſus. Conſtat igitur decipi Grammaticos qui ficum pro morbo ex hoc loco nobis obtrudunt *generis maſculini*.

AD EPIGR. LXVII.

INuehitur in plagiarium ſuorum librorum, qui exiſtimabat Poetam fieri poſſe recitandis pro ſuis carminibus Martialis: monetque, vt quæ nondum ipſe vulgauerat, emat, quamuis maiori pretio, ſi velit ſua furta non deprehendi.

1 FVR *auare.*] Non vocat auarum ob furtum librorum, non enim eos hic furabatur; ſed nomen Poetæ volebat acquirere vili pretio, quanti ſcilicet emebantur epigrammatum libelli, ideò auarum vocat.

2 TOMVS *vilis.*] Non eſt quod Merulam in Domitium, & Vitellium in Merulam audias, obtundent enim nihil intelligendo. *Volumen* de quouis libro dicitur, tracto nomine à more priſco. Solebant enim ſcripta vna facie in chartis, vel membranis exarari, deinde in ſpiram colligebantur, inde à voluendo dictum eſt *volumen*, quod nomen retentum deinde in libris aliter conglutinatis. *Tomus* à verbo τέμνω dicitur, id eſt pars, vel fruſtum abſciſum à maiori corpore, quæ quidem pars ſi inuolueretur, in ſpiram vocari poſſet volumen. Itaque poteſt aliquod eſſe volumen, & tomus; quando propter amplitudinem librorum in aliquot volumina eos diuidimus, vt inquit Plin. in epiſtolis. *Libri tres in ſex volumina propter amplitudinem diuiſi.* Sic liber primus Bibliothecæ Diodori Siculi *duobus voluminibus* conſtat, quæ Diodorus ipſe Τμήματα & μερίδας vocat. Poteſtque eſſe volumen, & non tomus, vt ſi ſex Perſij ſatyras

n vnum volumen redigas, erit volumen, & non tomus, cum integrum opus, & non abſciſſum contineat. eſſeque poteſt tomus, & non volumen, propriè ſumtum, id eſt, non inuolutum vt volumen, ſed conglutinatum vt libri noſtri. Hac diuiſione dirimes Grammaticorum prælia. *Vilis* hoc loco parui pretij ſignificat, vt diximus in epiſtola ad illud: *At mihi fama vilius conſtet.* n. 3.

3 NON *ſex paratur, aut decem Sophos nummis.*] Id eſt tanti, quanti conſtant libelli mei. De acclamatione recitantium dictum eſt ſatis ad epigramm. 3. huius libri.

4 SECRETA *quære carmina.*] Proprie hoc loco ponitur hoc nomen *ſecreta*, id eſt, ſeparata ab omnibus aliis, quæ vulgata iam ſunt; à ſecernendo ducto vocabulo, à quo ducitur etiam & ſcrinium, de quo ſequenti verſu.

5. ET *rudes curas.*] egregiè hîc ſe ridendum propinauit Raderus. exiſtimauit enim, *rudes curas*, eſſe carmina impolita, qualia prodire poterant ab authore rudi, & ignaro. Sed os hominis! qui elegantiſſimum Poetam, & acutiſſimum ſæpe facit ineptum.. Accipe verum ſenſum. *Rudes curas* dixit, ob excellentem metaphoram, qua ſequenti verſu vſus eſt, cùm appellat *chartam virginem.* Virgines enim, & puellas viro immaturas, vel nondum virum paſſas, rudes appellabant, vt lib. 7. ep. 94.

Hoc me frigore baſiet nec vxor,
Blandis filia nec rudis labellis.

Propertius item, epigr. 3. lib. 4.

Hæcne marita fides, & pacta ſunt mihi noctes,
Cum rudis vrgenti brachia victa dedi?

rudem filiam appellat virgunculam, & lib. 7 epigr. 30. rudem coitu hœdum, dicit *fœtum rudem querulæ capellæ*, & lib. etiam 9. epigr. 73.

Concordem ſociat, ſed rudis agna feram.

Et lib. 5. epigr. 42.

Nec fontes Aponi rudes puellis.

fondes rudes ſcribit, id eſt, intactos à puellis, quia in illis fœminæ lauari non poterant. Et Ouid. in epiſtolis.

Et rudis ad partus, & noua miles eram.

Rudes igitur curas, id eſt, ea carmina quæ nondum in vulgus prodiere.

6 QVAS *nouit vnus.*] Ludit in voce *nouit*, cùm de virginibus loqueretur. Nouit enim eas vnus pater, nec adhuc vir eas nouit.

7 SCRINIOQVE *ſignatas.*] de ſcriniis, ſupra ad epigr. 3. n. 4. *Signatas*, id eſt clauſas & diligenter cuſtoditas. nam quamuis reapſe, quæ diligenti cuſtodiæ commendabantur, ſignabantur annulo ſignatorio; nihilominus tamen, quæ ſimpliciter claui tantum claudebantur, dicebantur ſignata: & claues ſignare Plinius, lib. 33. cap. 1. *Nunc rapienda comparantur epulæ, pariterque, qui rapiant eas, & claues quoque ipſas, ſignaſſe non eſt.*

ſatis. Sic noſter epigr. 79. lib. 14. de flagris.

Ludite laſciui, ſed tantum ludite ſerui,
Hæc ſignata mihi quinque diebus erunt.

Id eſt, clauſa, & cum cura cuſtodita. vt videre eſt in l. cum pater, 77. §. pater pluribꝰ. π. de legat. 2. vbi ſic legitur, *Pater pluribus filiis heredibus inſtitutis, moriens claues, & annulum, cuſtodiæ cauſa, maiori natu filiæ tradidit, & liberto eidem filiæ, qui præſens erat, res, quas ſub cura ſua habuit, adſignare iuſsit.* &c. vbi illud *adſignare iuſsit*, interpretatur doctiſſimus Cuiacius, verè, annulo obſignatas præbere adſeruandas. Sed elegantiam Poetæ eſt operæpretium obſeruare: nam *ſignatas* curas, idem eſt quod virgines. Patet ex Lucilio lib. 29. ſatyrarum. *Primum Chryſi cùm negat ſignatam reddere,* Quod fragmentum eſt apud Nonium cap. 2. verbo *ſignatam. Signatam,* inquit, *integram virginem vetuſtas voluit dicere.* Plautus, *Tam à me pudica eſt quam ſi ſoror ſiet; & ſignata virgo.* Cùm igitur chartam vocaturus eſſet virginem, copiæ, & varietatis rationem habens, *ſignatas* dixit *curas,* & etiam luſit in verbi ambiguitate. *ſignatas*, id eſt, clauſas: *ſignatas*, id eſt virgines.

8 VIRGINIS *pater chartæ.*] Virgines curæ virgini chartæ committendæ erant. *Virginem chartam* vocat, quæ nondum in manum viri alicuius conuenerat, quamuis Marcellus Empiricus, cap. 8. *chartam virginem* appellet eam, in qua nihil ſcriptum ſit. & eandem Vlpianus in l. 52. §. 4. π. de leg. 3. *puram* vocat, quo epitheto vſus eſt Ouidius, ſignificare volens chartam, in qua occultæ notæ ſcriptæ eſſent, quæ viſu non perciperentur lib. 3. de arte amandi, verſ. 629. his verbis.

Fallit & humiduli quæ fiet acumine lini,
Et feret occultas pura tabella notas.

Hac eadem ratione, *togam puram* Romani dicebant eam, quæ non erat prætexta, & apud Ælium Lampridium *pura mantilia* dicuntur, quæ non erant clauata.

9 PATER.] Id eſt, carminum author, id autem more Græco, nam cum non habeant vocem vllã Græci, quâ authorem alicuius ſcripti dicant, patrem appellant, vt in epitome Athenæi, initio ſtatim Ἀθηναῖος ἐϛὶ ὁ τῆς βίβλου πατήρ. & eſt phraſis Hebraica: אב enim patrem, & authorem cuiuſque rei ſignificat. Et perſeuerat in eleganti metaphora: nam patres, nubiles filias cuſtodiunt, quoad vſque maritentur.

10 QVÆ *trita duro non inhorruit mento.*] Facilè interpreteris verſum hunc ſecutus Domitium, & vulgarem interpretationem. *Duro mento,* aiunt, id eſt barba. nam cùm libri ſinu vel manibus tenentur, ſolent chartæ ſordida quadam lanugine inhorrere. Adiuuat hanc interpretationem epigramma 84. lib. 14. vbi de manuali ſic inquit,

Nec toga barbatos faciat vel penula libros,
Hæc abies chartis, tempora longa dabit.

Vides hic *barbatos libros*, fieri attritu veſtium, quo villi quidam & pili

ſolent innaſci chartis. Sed hoc loco alia omnino lucet ſententia. *Charta*, inquit, *quæ non inhorruit*, id eſt nondum ſordidata fuit mento duro, id eſt mento,& barba lectoris. Nam cum Romani ferè omnes barbam raderent,mentum durum appellauit raſam barbam, quæ tamen breuiſſimis pilis ſubeuntibus,dura & aſpera eſſet. Eſt autem hoc commune omnibus, qui libellos exiguos in manu tenent,vel lectione feſſi,vel aliqua cura ſuſpenſi nata,vel ex lectione, vel ex alia re, libellum mento applicent, quò fit, vt ſordeſcat. Conceptis verbis id dicit Poeta,lib.10. epigr. 95. *Vt roſa delectat,metitur quæ pollice primo,*

Sic noua nec mento ſordida charta iuuat.

Vbi loquebatur de carminibus nondum vulgatis, ſed recens cultis toga purpurea. Eſtque elegans ſimilitudo: nam quemadmodum roſa, quæ primo, id eſt recens metitur pollice, neque adhuc naribus admota eſt,ita vt flacceſcat: ſic charta noua, & recens,quæ nondum mento applicita fuit, iuuat, & delectat.

11 MVTARE *dominum non poteſt liber notus.*] Alluſit ad plagiarios,qui alienos ſeruos, vel nouitios, vel non notos, ſupprimebant: & quemadmodum ſeruus notus non poterat latere, quouis obuio eum cognoſcente; ſic liber notus non poteſt mutare Dominum, id eſt auctorem.

12 NEC *vmbilicis cultus.*] Vmbilici per Synecdochen cornua ſignificant: nam vnum volumen vnicum habebat vmbilicum, & duo cornua: quòd vt ſemel intelligas, nec tranſuerſum ducant interpretes,memineris quid ſupra diximus eſſe volumen, quod cum complicabatur in ſpiram in medio, ita vt chartæ extrema æquaret, caudex quidam, vel rotundum lignum inſtar oſtorij, ponebatur, ſuper quod facilius membranæ inuoluerentur. Quibus in volumen complicaris in medio vtrinque apparebat lignum illud, & ideo dicebatur, ſimilitudine quadam, vmbilicus: & cum is non aſſueretur membranis, niſi opere iam abſoluto, hinc natum prouerbium, *Ad vmbilicum perducere*, id eſt abſoluere librum. Et cum capita illius caudicis, ex vtraque parte paululùm prominerent, ſolebant affigi his rotunda quædam capitula cornea, oſſea, vel eburnea, ornatus causâ, quæ plerumque coloribus pingebantur. Hæc capitula *Cornua* vocabantur. Ouid. 1. triſt. eleg. 1.

Nec titulus minio, nec cedro charta notetur,

Candida nec nigra cornua fronte geras.

Vocabantur autem voluminis *frontes*,extremitates complicatæ in orbem membranæ, in quarum medio erant cornua, & quodque volumen duas habebat frontes, vt idem author verſu ſequenti docet,

Nec fragili gemina poliantur pumice frontes.

Solebant enim extremitates illæ æquari pumice, vt ſupra dixit, *pumicata fronte*, & idem epig. 118.

Raſum pumice.——

Et lib. 4. 10. & vulgatum illud Catulli,

Arida modo pumice expolitum.

Ab hoc vmbilico, qui, vt dixi, caudex erat rotundus, & in quoque volumine vnicus erat, dicuntur volumina, *Codices:* nam caudex, & codex; vt aula, & olla; Claudius, & Clodius, idem ſunt. Quoties igitur vmbilici, numero multitudinis, de vnico libro dicuntur, intellige cornua, quæ, quod in medio apparerent, vmbilici vocabantur; & quod in fronte cornua. Sic hoc loco, & lib. 3. epig. 2.

Et frontis gemino decens honore.

Pictis luxurietis vmbilicis. & lib. 4. 91.

Iam peruenimus vſque ad vmbilicos. Et lib. 5. ep. 6.

Nigris pagina creuit vmbilicis.

Et lib. 8. ep. 61.

Nec vmbilicis quod decorus, & cedro.

At contrà vmbilici numero multitudinis, per eandem ſynecdochen pro vmbilico & caudice, interiori ſumſit dicto, lib. 5. epigr. 6. dum ſcribit creuiſſe paginam, id eſt, volumen nigris vmbilicis, id eſt nigro caudice: quod idem abſque tropo numero ſingulari expreſſit lib. 2. ep. 6.

Quid prodeſt mihi tam macer libellus,

Nullo craſſior vt ſit vmbilico.

Id eſt, tam breui, & charta membrana ſcriptus, vt non potuerit ei caudex vllus, & vmbilicus adaptari,

AD EPIGR. LXVIII.

IRRIDET Chœrilum, qui ſubinde querebatur parrheſian, id eſt, nimiam loquendi libertatem Martialis, cui reſpondet vere liberum eum eſſe, qui in Chœrilum dicat: ludens in vocis ambiguitate, cùm priori verſu dicacem ſignificet: poſteriori ſolutum ab omni cura, & negotio, vt eſſet, qui in obſcuriſſimum hominem aliquid diceret indignum, vel maledicentia, vel ſalibus. Quæ ſententia eſt epigrammatis 61. lib. 5. & epig. 62. lib. 12. vbi negat Martialis indignos illos eſſe, qui ſuo ſtilo perſtringantur.

AD EPIGR. LXIX.

RVFI cuiuſdam, ob Næuiæ vxoris amorem furentis, deſcribit ineptias, qui nihil aliud quàm Næuiam nocte dieque ſonabat. Simile huic epigrammati, eſt illud Papinij in epithalamio,

Aſteris & vatis totam cantata per vrbem:

Aſteris ante dapes, nocte Aſteris, Aſteris ortu:

Quantum non clamatus Hylas.

1 . SI *taces hanc loquitur.*] Elegans antitheſis, qua ſignificatione voluit Rufum, vel tacitum, geſtu ipſo, & motu inſanum in Næuiam amorem ſignificare.

2 VNA *eſt Næuia.*] Id eſt nihil aliud loquitur, aut ſpirat, quàm vnicam Næuiam.

3 Si *non ſit Næuia mutus erit.*] Eandem ſententiam protulit, de Se *Tantos, & Tantas* ſubinde dicente, lib. 6. ep. 54.

—— Iunget vix tria verba miſer.

4 Næuia *non vna eſt.*] Luſit in ambiguitate verbi *vna*: ſupra enim dixerat *vna eſt Næuia*, id eſt, de Næuia ſola loquitur Rufus. Nunc *non vna eſt*, quia duplex eſt, id eſt, vxor duorum. quod colligo ex epig. 90. lib. 7

Mœchum Gellia non habet, niſi vnum.

Turpe eſt hoc magis, vxor eſt duorum.

Quod nemo (quòd ſciam) hactenus intellexit. Lux a Seneca Philoſopho, cuius verba ſunt. 3. de benef. cap. 16. *Infrunita, & antiquata eſt, quæ neſciat matrimonium vocari vnius adulterium.* Si ergo adulterium vnius, matrimonium vocatur, continuò adulteri eius dicetur ea femina vxor. Erat autem iam veri mariti vxor. Ergo vxor, eſt duorum, quod turpe magis eſt, quàm ſi duos haberet adulteros; tunc enim vna eſſet mariti veri vxor: illa autem, quæ vnicum haberet adulterum, vxor vocabatur eius, & illud adulterium matrimonium, vt honeſto nomine culpam illam, quam minimam Romanæ feminæ ducebant, obtegerent. Vnde lib. 3. epig. 92.

Vt patiar mœchum rogat vxor, Galle, ſed vnum.

Nam videbatur vxor petere honeſta, cùm vnicum adulterum peteret, quod erat veluti matrimonium. Næuia igitur, *non vna eſt*, id eſt vxor duorum eſt. quo ſignificabat adulterum habere Næuiam. Ideò ſubiungit, *—— quid vir ineptè furis?*

Quaſi diceret ineptus es marite, qui vxoris adulterium nondum odoratus es: & inſano amore vxorem tuam, tanquam caſtam proſequeris.

Eadem loquendi formula eſt apud ſuauiſſimum Poetam Propertium lib. 1. eleg. 13. vltimo diſticho,

Quæ tibi ſit felix, quoniam nouus incidit error,
Et quodcumque voles, vna ſit iſta tibi.

Quod miror doctiſſimum Scaligerum non intellexiſſe, cùm dicat ſimile hoc eſſe illi Martialis dicto ad Ouid. lib. 1. ep. 106.

Et quicquid voluit, teſta vocatur anus.

Non enim precatur Gallo habilem ad quoſcumque vſus vxorem; ſed caſtam, & pudicam: ſicque interpretare, *vna ſit iſta tibi*, id eſt non adultera, nec multiplex: *quodcumque voles*, id eſt quod tibi optandum maxime eſt, & eſt quodcunque tu voles, id eſt deſiderabis. Ex his omnibus intelligendus eſt difficilis Ciceronis locus in epiſt. fam. lib. 9. ep. 22. vbi Stoicorum opinionem referens aſſerentium, nec in re, nec in verbo obſcœnitatem eſſe: dum in re conatur probare, eam non inueniri, ait: *Quæ mulier vna? Quid inquam eſt, vſurpata duplex cubile?* quibus verbis rem obſcænam ſermone tecto & inuoluto ſignificari conſtat, & idem eſſe, *Quæ mulier vna, ac vſurpata duplex cubile.* aliter enim hæc verba, *Quæ mulier*

vna?

vna? rem obſcœnam non ſignificarent.

AD EPIGR. LXX.

CAnium continuò riſu diſtentum comparat hoc epigrammate cum Pane Deo, qui ridentis imagine viſebatur apud Terentum in campo Martio. Nam cum nihil aliud Canius vnquam ageret, quam ridere, vt facetè Poeta, lib. 3. epigr. 20. ſcribit, nulla cum re poterat aptius conferri, quàm cum ridente ſimulachro: ſed diſtichon male eſt in omnibus libris interpunctum. Sic diſtingue,

Cepit, Maxime, Pana quæ ſolebat,
Nunc oſtendere Canium Terentos.

Ordo autem eſt, ô Maxime, Terentos cepit nunc oſtendere Canium, quæ ſolebat Pana, ſcilicet oſtendere.

AD EPIGR. LXXI.

SVmmo artificio excuſat ſe Proculo, quòd ad eum manè ſalutandum non veniret. Mittit autem hoc epigramma ſimul cum aliquo libro, hoc fortè primo, vel alio quouis: libroque imperat, vt pro ſe Proculo dicat Aue. Eiuſdem eſt argumenti epigramma 109. infra, & epigr. 25. lib. 11. reliqua perſpicua ſunt in illo verſu,

Protinus à læua clari ſub fronte Penates.

Legerem libenter cum veteri libro,

—— *clari tibi fronte Penates.*

vt ſit, protinus clari Penates excelſæ domus ſunt adeundi tibi, *à læua fronte*, id eſt à ſiniſtra ædium parte.

AD EPIGR. LXXII.

AD ſomnum inuocandum hoc epigramma compoſitum fuit à Poëta, & priſcum morem exprimit in eo antiquorum, qui in honorem Imperatoris, amici, aut amicæ, tot cyathos bibebant, quot eſſent in eorum nomine litteræ. conſtat hoc etiam epigr. 51. lib. 8. & 95. lib. 9. & 37. & 95. lib. 11.

1 NÆVIA *ſex cyathis*.] Contenti omnes fuerunt huc vſque hoc priſco more intelligendo, & forte nemo, vt ipſus erat, intellexit. Exiſtimant enim, ita, petenti cyathorum numerum æqualem nominis literis, propinari, vt ſingulatim totidem cyathi ei in manus traderentur, & toties biberet, quot eſſent cyathi: ſed hoc ineptum eſſet, cùm cyathus exiguus eſſet hauſtus, & mora fieret longa exhauriendis tot minimis poculis. Ego ſic interpretor, & meo iudicio verè. Pocula ipſa diuerſa erãt inter ſe, ita tamen, vt aliud tres cyathos, aliud quatuor, aliud quinque, & ſic deinceps caperet: & erant item minora, quæ duos cyathos, & etiam quæ vnum, vt quiſque ſuo arbitrio, vel minoribus, vel maioribus, vteretur: ſemper tamen ad certam menſuram fiebat, quò quiſque ſciret vini modum. Itaque ſex cyathis bibebatur Næuia; hoc eſt vnico poculo, quod capiebat ſex cyathos, qui *Semis* dicebatur. Iuſtina bibebatur vnico poculo, quod ſeptem cyathos capiebat, qui *Septunx* voca-

batur, vt dicto epigrammate 51. lib. 8.

Si dubia eſt Septunce trahar.

Lycas poculo quinque cyathorum, qui *Quincunx* appellabatur, vt lib. 2. ep. 1. *Te conuiua leget in iſto quincunce.*

Lyde poculo quatuor cyathorum, qui *Triens* vocabatur, cuius plena ſunt epigrammata. Ida poculo trium, qui *Quadrans* erat. Eſt etiam poculi octo cyathorum mentio, ep. 37. lib. 11. nomine *Beſsis.*

Quincunces, & ſex cyathos, beſſemque bibamus.

Erat autem faceтiſſimus iocus: nam cum quiſque petebat amicæ poculum, ſtatim reliqui coniectabant ex numero cyathorum, quî vocaretur amica ea, cuius nominis literæ pares eſſent cyathis.

2 Et *quia nulla venit, tu mihi ſomne veni.*] Alluſit ad veterem morem, quo ad ſomnum conciliandum poſcebatur vltimum poculum, Mercurio tanquam Somni Præſidi conſecratum. Athenæus lib. 1. Deipnoſoph. (*poſt cœnam*, inquit, *cum iam cœtus diſſolueretur, litabant antiqui Mercurio; non vt poſteritas Ioui Teleo, quoniam Mercurius ſomno præeſt.* & eius nomine hoc poculum inſcriptum erat, quod ποτήριον ἑρμοῦ, vel ἑρμῆς dicebatur teſte Polluce, lib. 6. cap. 15. qui Hermen vltimam potionem ſcribit vocatam ex Homero Odyſſ. H. Pocula autem apud Græcos ſacra, tria erant, Γραμματικὰ ποτήρια nuncupata. Primum Διὸς Σωτῆρος, Iouis Seruatoris. Secundum ἀγαθοῦ δαίμονος, Boni Dæmonis. Tertium Ἑρμοῦ, Mercurij: quod vltimum exhauriebatur in Mercurij honorem, vt Apollonij Scholiaſtes ille doctiſſimus, lib. 1. docet. Mercurium autem Præſidem eſſe ſomni, ſatis conſtat ex Virgilio, & Ouidij fabula de Argo, & quod in lectorum fulcris effigies eius ſculpi ſolebat, quæ ἑρμῖνες dicebantur, vt docet author etymologici in voce ἑρμὶς, & Suidas in ἑρμῖνες: cui etiam libabant, vt iucunda immitteret ſomnia, vt ſcribit Didymus ad odyſſea Ψ. & colligitur ex Heliodoro, lib. 3. vide infra epigram. 107.

AD EPIGR. LXXIII.

INſectatur ſæpius plagiarium Fidentinum, & irridet, quod emtis Martialis verſibus, & recitandis pro ſuis, exiſtimaret ſe Poetam creditum iri; comparat autem eius gloriosam ſtultitiam, cum Ægles edentulæ vanitate, quæ emtis facticiis dentibus, & ori inſertis exiſtimabat ſe dentatam vere eſſe. Vtebantur enim, & antiqui hoc fuco, vt fractum os artificio reficerent, & forte quod hodieque fit facticios dentes auro vinciebant, vt & proprios quando non ſatis firmi erat, quod & firmitati, & conſeruationi conducat aurum. Vnde cum cautum eſſet lege Decem virali ne aurum in ſepulchris conderetur cum cadauere his verbis, *Neue aurum addito*, iidem Decemviri aurum, quo dentes vinciuntur, his verbis exceperunt, *Si quoi auro dentes vincti eſſent aſtim cum illo ſepelire, vrereme ſe fraude eſto*, quas leges apponit Cic. lib. 2. de legibus in fine. Sic Lucianus, Τέτταρας ἐν λοιποῖς ὀδόντας ἔχουσας. χρυσίῳ καὶ ζώνης ἐν

λελιμ́ένους, id eſt, quatuor iam reliquos dentes habere auroque hos vinctos. *Emtis oſſibus*, dixit, *Indicoque cornu*, quòd ex his duabus materiis, oſſibus ſcilicet & ebore, fiebant hi dentes.

1 CALVVS *cum fueris eris comatus.*] Notum eſt adagium, *Caluus comatus*, ad eos irridendos, qui, quæ ex ſe non habent, fuco, & impoſturis habere videri volunt.

AD EPIGR. LXXIIII.

ARgutiſſimum epigramma eſt, quo perſtringit Cæcilianum, qui cùm deformem haberet vxorem, zelotypia tactus, repente eam cuſtodibus ſepſit: Quàm autem deceptus fuerit hac cautione, ironicõs & irriſoriè declarat.

1 QVI *tangere vellet vxorem gratis.*] Non ſignificat non fuiſſe tactam; ſed non gratis, propterea quod ipſa pretium tangentibus ſoluebat: qui mos anuum & deformium erat, epigr. 74. lib. 7.

Vis futui gratis, cum ſis deformis anuſque,
Res perridicula eſt, vis dare, nec dare vis.

Et lib. 11. epigr. 63.

Lesbia ſe iurat gratis numquam eſſe futuram,
Verum eſt: cum futui vult, numerare ſolet.

2 DVM *licuit.*] Argumentum eſt hoc ambiguè poſitum, vel dum licuit eam fœdare gratis, vel dum licuit vxor tua vænalis.

3 SED *nunc poſitis cuſtodibus, ingens Turba futurorum eſt.*] Ne exiſtimes eam violari à cuſtodibus; ſed ingentem turbam excitatam fuiſſe ad deſiderium vetitæ feminæ: *Nitimur enim in vetitum omnes, cupimuſque negata.* Cum igitur illa ante propoſito pretio vix vnum inueniret, hoc mariti artificio ingens turba ſeſe offerebat: ideo ſubiungit, *Ingenioſus homo es*: nam, vt dicuntur ingenioſi, qui artificiis excogitandis rem ſuam familiarem augent: ſic Cæcilianus ingenioſus fuit, quòd & auxit numerum vxori, & lucratus ſibi eſt quod illa antea amaſiis impendebat. Quibus arguriis ironicõs ſignificari vult Cæcilianum ipſum optaſſe, vt vxor fœdàretur, & hoc artificio id quod optabat ingenioſè eſſe conſecutum.

AD EPIGR. LXXV.

INſectatur Paullam, quòd viuente marito mœchum habuiſſet. id autem ſubtili probat coniectura, quod mortuo marito nupſit illi, quem mœchum ſuſpicabant. Non enim nuptura fuiſſet, niſi ducta conſuetudine, quæ ei cum illo ante fuerat: ideo ait ante coniugium negari illud potuiſſe, poſt coniugium nequaquam, quod, veluti confeſſio criminis, fuiſſet matrimonium: vt conſtat etiam ex epigr. 22. lib. 6. in Proculinam, quæ mœcho nupſerat,

Non, inquit, *nubis Proculina, ſed fateris.*

Et Virgil. lib. 4. de Didone poſt nuptias Æneæ, ſic ait:

Neſcia furtiuum Dido meditatur Amorem,

Coniugium vocat, hoc prætexit nomine culpam.

Et Ouid. Metamorph.

Coniugiumq; vocas, ſpecioſaque nomina culpæ
Impónis Medea tuæ?

AD EPIGR. LXXVI.

LINVS numquam mutuum ſoluebat, adeò, vt idem eſſet dare ei mutuum, ac donare. Qui aliquam pecuniam ei dabat mutuò, totam perdebat. Præſtat igitur donare dimidium eius, quod mutuò petit; ſic enim fiet, vt dimidium illud tantum perdas. Sed hoc conſilium docet Martialis, quî eludatur epigr. 76. lib. 4.

Millia miſiſti mihi ſex bis ſena petenti,
Vt bis ſena feram bis duodena petam.

Poterat, igitur Linus petere duplum eius, quod volebat, cuius dimidium compleret optatam ſummam.

AD EPIGR. LXXVII.

VAlerium Flaccum Argonauticõn ſcriptorem deterret à Poetices ſtudio, & conatur ad oratoriam facultatem trahere petitis argumentis à ſola vtilitate.

1. PIERIOS *differ cantus.*] *Differ*, id eſt, ſuſpende in aliud tempus; cum rationes tuæ nunc efflagitent, vt facias rem.

2. ÆS *dabit ex iſtis nulla puella tibi.*] Id eſt nulla, ex nouem iſtis tuis Muſis, tibi pecuniam ſuppeditabit.

3 NVMMOS *habet arca Mineruæ.*] Nec intelligas, hoc de foro Romano, iuxta quod Mineruæ templum; nec de Minerua Domitiani, vt Perotus argutatur, ſed ſic accipe. *Arcam habere* dicuntur opulenti & diuites: in ea enim pecunias deponebant, vt lib. 2. epigr. 4. vbi ſextus ille fenerator quæritur ſe numos non habere in arca.

Et quadrans mihi nullus eſt in arca.

Et epigr. 30. eiuſd. libri,

Et cuius laxas arca flagellat opes.

Et lib. 3. epigr. 40. & lib. 8. ep. 44. & lib. 9. epig. 4. de arcâ Iouis. & lib. 10. ep. 14. Sic Horat. ſat. 1. de Auaro,

—— *at mihi plaudo*
Ipſe domi ſimul ac nummos contemplor in arca.

Paulus item Iuriſconſultus in L. Offilius. 97. ff. de leg. 3. *Pone*, inquit, *in condito centies aureos eſſe, qui in vſum ſumi ſolerent: diceres totum quod eſſet relictum in arca deberi.* & idem in lege, Si certos. 37. de verborum obligationibus. Contra verò paupertatis ſignum erat. *Non habere arcam*, Catullus ep. 23. ad Furium.

Furi, cui neque ſeruus eſt, neque arca.

Et ep. ſequenti,

Nec ſeruum tamen ille habet, neque arcam.

Hinc arcarij ſerui, quibus domini pecunia, & eius cura commiſſa.

Scæuola I C. in L. Thais. 41. §. vltimo. ff. de fidei commiſſariis liberta-tibus: *Stichum* (inquit) *rationibus redditis manumitti volo. Stichus arcarius pro-bante domino nomina fecit* &c. & in ſacris litteris Eſther. cap. 3. v. 9. vulgatæ editionis, interpres hoc nomine vſus eſt: ſic enim inquit, *Et decem mil-lia talentorum appendam arcariis gazæ tuæ.* Quod vnico verbo gazophylacij ſeptuaginta interpretes expreſſerant. κἀγὼ δὲ χαράξω εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλέως ἀργυρίου τάλαντα μύρια. Erant etiam arcarij publicæ pecuniæ, quos græci οἰκονόμους appellant. In eadem editione vulgata, in epiſtola D. Pau-li ad Romanos, cap. 16. n. 23. *Salutat vos Eraſtus arcarius ciuitatis:* quod græcè eſt, ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως, ſic accipiendus eſt, titulus in C. lib. 10. de ſuſceptoribus præpoſitis, & arcariis. & l. 1. C. de his, qui ex publicis rationibus mutuam pecuniam acceperant. & l. 3. præcepit. c. de canone largitionalium titulorum. Sic dicit Mineruæ ar-cam numos habere, hoc eſt oratores, & cauſarum patronos ingentem pecuniam lucrari, Poeris autem nil præter plauſum, & baſia præberi. De baſiis ſupra epigr. 4. & dicemus alibi vberius. *Cathedras* verò Gym-naſiorum ſubſellia interpretor Hor. ſerm. 1. ſat. 10.

Diſcipulorum inter iubeo plorare cathedras.

Quibus idem epitheton tribuit Iuuenalis ac noſter, ſat. 7. verſ. 202.

Pœnituit multos vana, ſteriliſque cathedra.

AD EPIGR. LXXVIII.

CHarinum cunnilingum inſectatur hoc epigrammate, quem mor-bum, in eo etiam notat, epig. 30. lib. 4. enumerat autem ea omnia, quæ ad corpus colorandum ſunt accommodata, vt ficta admiratione tandem cunnilingum eum eſſe oſtendat: integram valetudinem: par-cum potum; nam qui largè bibunt, ſolent vel hydropiſi, vel alio mor-bo pallere: bonam concoctionem; nam crudi pallidi ſunt: Solis vſum, qui colorabat; vnde *colorarij* dicebantur qui cutem curabant ad Solem, teſte Cornuto ad illud Perſij ſat. 4.

—— *curata cuticula Sole.*

Chromatiarij (inquit) *dicuntur colorarij, vel qui toto die in arena ſunt, vel in ſole.* Seneca epiſtola 87. *At nunc blattaria* (ſic lege à blattis lucifugis non *bal-ſtaria*,) inquit, *vocant balnea, ſi quia non ita aptata* (fortè *apta*) *ſunt, vt totius diei ſolẽ feneſtris ampliſſimis recipiant, niſi lauantur ſimul, & colorãtur* &c. Et Ci-cero lib. 2. de oratore ad Quintum fr. Antonium ſic inducit loquentem. *Vt cum in Sole ambulem, etiamſi aliam ab cauſam ambulem, fieri natura tamen, vt colorer: Sic cum iſtos libros ad Miſenum (nam Romæ vix licet) ſtudioſius legerim, ſentio orationem meam illorum cantu quaſi colorari.* Vbi non poſſum mirari ſatis Ciceronis magnos emendatores noſtri ſeculi, Victorios, Manutios, Lambinos, Gothofredos, & alios, qui manifeſtum mendum in illis vl-timis verbis non ſunt ſubodorati. Quid enim quæſo eſt *cantu colorari orationem*? ſi dixiſſet modulari, aut aliud ſimile, non fuiſſet mirum: Sed quæ tandẽ acyrologia, & metaphora? Error non ferendus in eloquen-

tiæ parente & ſole. —— *Solem quis dicere falſum Audeat?*

Tu omninò lege loco illius vocis *cantu*, *tactu*; vt perſeueret in eleganti Solis metaphora Antonius. Solis enim calor, tactus dicitur. Idem Cicero lib. de nat. deorum. *Et is eius* (Solis) *tactus eſt, vt non tepefaciat ſolum, ſed etiam comburat.* Hoc eodem Solis exemplo vſus eſt Seneca, ep. 19. his verbis. *Qui in Solem venit, licet non in hoc venerit, colorabitur.* Hanc autem in Sole vnctionem & corpori ſiccitatem, acquirere docet Arnob. lib. 1. & cuti colorem ſ. d. ex quibus omnibus eiuſdem Ciceronis locus intelligendus eſt, lib. 1. epiſt. 9. vbi ſumta cõparatione aliptarum, ſic inquit. *Sed vellem non ſolum ſalutis meæ, quemadmodum medici, ſed etiam vt aliptæ virium, & coloris rationem habere voluiſſent.* Hunc autem ſolem, quem bibebant vncti, nitidum, & vnctum vocat, cui aſſum opponit. lib. 12. ad Atticum, ep. 6. *pro iſto* (ait) *aſſo Sole, quo tu abuſus es in noſtro pratulo, à te nitidum ſolem, vnctumque repetemus.* Enumerat etiam vncturam cutis; nam qui colorari volebant, vngebantur oleo ad ſolem, & aliquando ad ignem. Celſus lib. 1. c. 2. *exercitationem rectè ſequitur modo vnctio, vel in Sole, vel ad ignem*, &c. & Perſius Sat. 4.

At ſi vnctus, ceſſes, & figas in cute Solem.

Vſus eſt autem verbo *tingendi*, pro vngendi verbo, Perſij imitatione, qui ſat. 3. verſ. 44.

Sæpe oculos memini tingebam paruus oliuo.

Quem etiam imitatus eſt lib. 2. ep. 59.

Frange toros, pete vina, roſas cape, tingere nardo.

quod rarum exiſtimo eſſe. Vel ſi mauis, intellige tinctum cutis de fuco, & medicamine faciei, quo molles ſolebant vngere cutem. Tertullianus lib. de pœnitentia, cap. 11. *Nam ergo in coccino & Tyrio pro delictis ſupplicare nos condecet? Cedo acum crinibus diſtinguendis, & puluerem dentibus elimandis, & biſulcum aliquid ferri vel æris vnguibus repaſtinandis: ſi quid ficti nitoris; ſi quid coacti ruboris in labia aut genas vrgeat*, (vbi lege omnino vigeat) Quid enim eſſet *vrgeat*, cùm petatur ceruſa illa, & minium ad genas, & labias diſtinguendas? Hoc fugit Pammelium. & idem Tertullianus de *pallio*, cap. 4. de Achille puero. *adhuc ſuſtinet pingere, vel ſtolam fundere, comam ſtruere, cutem fingere, ſpeculum conſulere, collum demulcere, aurem quoque foratu effeminatus:* vbi forte legendum *cutem*, (vt in noſtro epigrammate) *tingere.* Hic verò Carinus, etſi purpuriſſata facie eſſet, pallebat tamen, quia morboſi vt experimur in fęminis, malo illo corporis habitu purpuram ipſam qua tinguntur decolorant, & veluti pallidam reddunt. Herodotus ex verſione A. Politiani lib. 5. Heliogabali luxum deſcribens, tincturã tamẽti cutis Heliogabali notat, *ipſe identidem aurigans, aut ſaltans conſpiciebatur, quippe ne latere quidem ſua patiebatur flagitia: procedens etiam in publicum pictis oculis, geniſq. purpuriſſatis, faciemq. ſuapte natura formoſam indecoris coloribus inficiens.* & de Sardanapalo Atheneus, lib. 12. *Hoc rex,* inquit, *cum vix annuiſſet ac permiſiſſet: admiſſus Medus, vt eum aſpexit ceruſſa obli-*

tum, muliebriter veſtitum cum pellicibus carminantem purpuram, ac cum illis ſedentem pedibus porrectis, & in altum ſublatis, tinctis fuco ſupercilijs, muliebri ſtola indutum, raſa barba, leuigata pumicis attritu facie, colore quàm lactis candidiore, picturatis oculis, &c. Hunc enim tinctum oculorum laſciuiam Iuſtinus vocat, lib. 1. his verbis, *Inuenit* (Arbactus) *eum inter ſcortorum greges purpuram colo nentem, & muliebri habitu cum mollitia corporis, & oculorum laſciuia omnes feminas anteiret, penſa inter virgines partientem.* & tandem noſter concludit, *Cunnum Charinus lingit, & tamen pallet.* Qui locus explicatur à doctiſſimo Medicorum Hieronymo Mercuriali, lib. 4. variarum lect. cap. 15. vbi ſcribit explicans difficilem Galeni locum, lib. 10. de ſimplicium medicamentorum facultatibus, cap. 1. fellatores à Græcis λεσβιάζοντας, Cunnilingos verò φοινικίζοντας appellari, quòd purpureo colore menſtrui labia geſtarent tincta, quod hyperbolicῶς dicebatur, quemadmodum & Catullus de fellatore dixit,

——*de mulſo labra notata fero.*

Cum igitur hic Chatinus nil non faceret quò coloraretur, mirum erat hominem pallere.

AD EPIGR. LXXIX.

Epitaphium continet Feſti cuiuſdam amici Domitiani Imperatoris, qui cum fœdiſſimo mentagræ morbo laboraret, ſibi ipſe intulit manus.

1. NEC *tamen obſcuro pia polluit ora veneno.*] Placet Ianus Guillielmus lib. 3. veriſimilium, cap. 19. qui legendum putat *palluit*, vt apud Virgil. de Cleopatra veneno peritura,

——*pallentem morte futura.*

Adde & rationem, quòd improprie *polluit* dixiſſet poeta *ora veneno*, quæ iam mentagra, & atra illa lue ſatis eſſent polluta. Obſcurum appellauit venenum, id eſt ſecretum, & quod intimis præcordiis noceat.

2. AVT *torſit lenta triſtia fata fame.*] Mira huius ſupplicij amplificatio, cum dicat fata ipſa triſtia, id eſt mortem, fame torqueri. Sic Liuius, l. 21. vltimum ſupplicium humanorum appellat *famem*, his verbis: *Licuit ſi voluiſſemus ad Erycem clauſos, vltimo ſupplicio humanorum fame, interficere.* Saluſtius in ep. Gn. Pompeij ad Senatum, ex lib. 5. hiſtoriar. dum inquit, *Nil amplius in abſentem me ſtatuiſſetis, quam adhuc agitis, P. C. quem contra ætatem proiectum ad bellum ſæuiſſimum cum exercitu optimè merito, quantum eſt in vobis (miſerrima omnium morte) confeciſtis.* & Ammianus Marcell. lib. 17. *Fames*, inquit, *ignauiſſimum mortis genus.*

3. SANCTAM *Romana vitam, ſed morte peregit.*] *Romanam mortem* vocat, quæ ferro quæritur. Id enim maioris animi roboris eſſe exiſtimabant, cum ignauiſſimus quiſque veneno ſe poſſit facile perimere. Hanc mortem multi ex illuſtribus illis Romanis appetiuerunt: Lucreciæ, Catones, Scipiones, Fabij, Bruti, Pæti, Thraſeæ, & celebris Arria, de qua ſupra.

4. DEMISITQVE *animam nobiliore rogo.*] nil muto; non enim placet,

loco nec *via*: Quid enim eſſet nobiliore via? Sed *rogum* metonymicῶς pro nece ipſa poſuit.

5 HVIVS *Cæſar amicus erat.*] Id eſt, non ſe hic Cæſaris odio, vt Porcius Cato, interemit, ne ſcilicet ſubire tyranni, vt ipſe dicebat, vultum cogeretur: nam erat eius amicus Domitianus, cui his verbis blanditur Martialis, vt Traiano Neruæ lib. 11. ep. 6.

Ipſe quoque infernis reuocatus Ditis ab vmbris
Si Cato reddatur, Cæſarianus erit.

Id eſt, Cæſaris amicus, qui partes eius ſequatur; nam Cato Cæſarianas partes nunquam probauit, vt grauiſſime Lucanus de eo cecinit lib. 1.

—— quis induat arma
Scire nefas: magno ſe iudice quiſque tuetur.
Victrix cauſa Dijs placuit: ſed victa Catoni. quibus verbis Catonem Diis æquauit, quæ maxima eſt auctoritatis eius amplificatio.

AD EPIGR. LXXX.

INſectatur ardelionem Attalum, vt lib. 2. ep. 7. quod ſemper ambitioſè occupatus vellet videri: eſtque luſus in vſu vario verbi *agendi*, cuius proprietas cum ea ſit, vt ſignificet aliquid ante ſe ducere, vt oues, capras, mulas, vel aſinum, quod veteres *minare* dicebant, quo verbo vſus eſt doctiſſimus Auſonius epigr. 66. de bucula Myronis.

Ageret iuuencas, cùm paſtor domum duas
Suam relinquens, me minabat vt ſuam.

Et eodem verbo ſacrorum Bibliorum interpres, multis in locis vſus eſt. Cum inquam hæc ſit verbi agendi proprietas, ad cauſas, ad res, ad animam, & ad alia multa, vt ad Comœdias, & ad Tragœdias, transfertur.

1 AGAS *animam.*] Id eſt pereas. Hiſpani dicimus *echar el alma* eadem phraſi.

AD EPIGR. LXXXI.

CANI auaritiam, qui multas ſportulas colligere ſolebat, taxat hoc epigrammate, qui ſuprema vitæ nocte ſportulam petiuit, & periit, contracto dolore ex hoc, quod vnica fuerit ea ſportula, nec ad alias rapiendas grauatus morbo potuit accedere.

AD EPIGR. LXXXII.

OBſcurum epigramma, & quod torſit omnes interpretes, intactum tamen, & non intellectum omnes reliquerunt; ſed planiſſimus eſt meo iudicio ſenſus. Patres appellari dominos à filiis inſolens erat eo tempore; ſed vel per irriſionem: vel per blanditias ſolebant ſerui à dominis, domini vocari, vt lib. 5. ep. 58.

Cum voco te dominum, noli tibi Cinna placere,
Sæpe etiam ſeruum ſic reſaluto meum.

Hic igitur Soſibianus cùm patrem ſuum audiret à communi domino appellari dominum, eodem nomine ipſum patrem vocabat, & ſic blandè fatebatur patrem ſuum eſſe ſeruum.

AD

AD EPIGR. LXXXIII.

EIuſdem argumenti eſt cum epigr. 13. ſuperiori ad quod multa diximus.

1 EN *quanto iacet abſoluta caſu.*] Metaphora à Iudiciis: nam rei abſoluebantur. & quaſi dicat hanc porticum fortuna,& Deorum iudicio à crimine obruendi Reguli abſolutam fuiſſe. dicit abſolutam tanto caſu,ludens etiam in verbo *caſus*, quod & ruinam,& ſucceſſum rei ſignificat.

2 SECVRO *ruit incruenta damno.*] Id eſt, poſtquam iactura illa ſaluo domino futura erat, cùm præter porticum dirutam, non vltra proceſſurum erat damnum.

3 TANTÆ,*Regule, poſt metum querelæ.*] Ordo eſt, ô Regule,quis negat te eſſe curam Deorum poſt metum tantæ querelæ, id eſt,poſtquam iam omnes ſecuri ſunt eius damni, quod deberet ingentes querelas contra fortunam excitare, vt ſupra dixerat,

Nimirum timuit noſtras Fortuna querelas.

AD EPIGR. LXXXIIII.

ORIS, & labiarum Manneiæ ſpurcitiam notat hoc epigrammate, quòd lingeret catella; quippe hoc animal lambendis inmundiciis delectatur.

AD EPIGR. LXXXV.

SALSE notat Quirinalem Equitem Romanum,qui cœlebs cum eſſet, ſe omnibus ancillis ſuis miſcebat, ex quibus permultos ſuſcipiebat liberos. Eſt autem facetus hic iocus in ambiguitate illius nominis,*pater familias*, ſic enim dominum modeſto & blando nomine veteres appellabant, quo ipſo debitæ in ſeruos benignitatis admoneretur. Seneca ep. 47. *Ne illud quidem videtis, quàm omnem inuidiam maiores noſtri dominis, omnem contumeliam ſeruis detraxerint? Dominum patrem familiæ appellarunt, ſeruos (quod etiam in mimmis adhuc durat) familiares.* Et Tertullianus in apolog. *Gratius* (inquit) *eſt nomen pietatis, quàm poteſtatis: & iam familiæ magis patres, quàm Domini vocantur.* Sed hic verum dicit patrem familias Quirinalem; quòd eius familia ab eodem nata eſſet.

1 ET *inuenit Quo poſſit iſtud more?*] Dele interrogandi notam,quæ eſt in editionibus Plantinianis: elegantius enim per affirmationem legetur.

2 DOMVMQVE, *& agros implet Equitibus vernis.*] Libidinem notat Quirinalis, qui non ſolùm domeſticas ancillas, & vrbanas: ſed etiam villicas, & agreſtes inibat: ex quibus magnum prouentum habebat puerorum. Eſt autem elegans antitheton in illo *Equitibus vernis*, nam Equites ſerui eſſe non poſſunt, nec ſerui Equites.

AD EPIGR. LXXXVI.

FAcetum epigramma de faceto præcone, qui cùm Marij cuiuſdam ſuburbanum venderet, ſub ſpecie excuſantis Marij paupertatem, noxium eum locum, & peſtilentem publicauit, quo effectum eſt, vt

nemine pretium faciente miſer Marius cogeretur tenere prædium ſua iactura, & noxiâ.

1 Præco *facetus.*] De facetiis, & dicacitate præconum multa veterũ teſtimonia, celeberrima Ciceronis in oratione pro Quintio, Sextio, Næuio, & ſecundo de oratore, & item in Bruto de Granio præcone. Erant enim impunè dicaces & liberrimi. Hic autem præco confinxit vitium huius loci: nam re vera erant pulchra iugera, & ſuburbana, ſed mentitus per iocum.

2 Nil *debet, fænerat imò magis.*] Hæc fuit præcouis facetia, & iocus. Voluit enim videri officioſè facere, ne aliquis exiſtimaret Marium (vt reapſe erat) oppreſſum aere alieno vendere ſuburbanum, & ideò id minoris liceret. Cúmque ſublata cauſa aliam deberet adiungere, addidit eam quæ emtores omnes fugauit.

3 Qvæ *ratio eſt igitur.*] Hinc elice veterem morem à paucis, aut quod ſciam, à nemine obſeruatum, præcones per quos res vænibant, ſolere cauſſas & rationes quibus domini tales res vendebant contenta voce proferre; quamuis vitia rei vendendæ non ſolebant narrari, id enim ſtultum dicit fore Cicero officiorum lib. 3. his verbis, *Quid verò ſtultius, quam venditorem eius rei quam vendat, vitia narrare? quid autem tam abſurdum, quam ſi domini iuſſu, ita præco prædicet,* DOMVM PESTILENTEM VENDO? Sed ita eranr hi præcones dicaces, & inſulſi, vt ducerent iocum & vrbanitatem eſſe vænalis rei vitia proponere, vt Noſter hîc narrat, & Apulei. lib. 8. metamorph. his verbis, *Tunc præco diruptis faucibus, & rauca voce ſaucius in meas fortunas ridiculos conſtruebat iocos: Quem ad finem canterium iſtum vanui fruſtra ſubiiciemus, & vetulum, extritis vngulis debilem, & colore deformem, & in hebeti pigritia ferocem, nec quidquam amplius, quam ruderarium cribrum.*

4 Sic *Mario noxius hæret ager.*] Noxius non ob confictam præconis cauſam; ſed quod Mario cupienti pecunias cogere ex ſuburbano, ad æs alienum perſoluendum, cùm eo premeretur, noxius erat ager neceſſariò retinendus, & colendus.

AD EPIGR. LXXXVII.

Epigraphe huius epigrammatis varia eſt in variis libris. in veteribus impreſſis legitur *de Nonio Microſpio:* in aliis *Micropſigo*, in aliis *Microſpico:* alij habent *Micropſycho*, quod probat Raderus, quia ſignificet parui, & puſilli animi hominem. Ego elegerim *Microſpico*; & exiſtimo confictum nomen à Martiale ex Græco μικρὸς, & Latino *ſpecio*, quod rarò hic appareret. Idem eſſet *Micropſopo* confictum ex duobus Græcis. Notat hominem numquam domi ſuæ commorantem, nec vicinis vnquam viſum, id autem vrbaniſſimè, & faceriſſimè.

1 Tam *longè eſt mihi quàm Terentianus Qui nunc Niliacum regit Syenen.*] Hunc præfectum Ægypti Martialis amicum ob commune Poetices ſtudium, exiſtimarunt aliqui eſſe politiſſimum illum de re metrica

ſcriptorem, qui hodiéque extat. Ego non crediderim, quod ille Maurus fuerit natione, libertus forte alicuius Terentiani. hic autem eques, ſaltem Romanus, ex familia Terentia in aliam per adoptionem tranſlatus, quod notat cognomen illud, ea terminatione, qui mos erat Romanis, vt adoptatis in aliquam familiam, ſuæ familiæ nomen ita detortum, pro cognomine haberent, vt Publius Cornelius Scipio Æmilianus, qui è familia Æmilia in Cornelium adoptatus commigrauerat.

AD EPIGR. LXXXVIII.

EBriam Feſceniam irridet, quòd heſternum vini fœtorem voratis paſtillis diſſimulare contendebat, quo remedio grauior odor prodebatur. Simile epigramma eſt 4. lib. 5.

1 NE *grauis heſterno fragres Feſcenia vino.*] Id eſt, heſterna potatione, quæ largiſſima fuit, cùm duraret in ſequentem diem: ſic de Acerra ſupra epigr. 29. *Heſterno fœtere mero qui credit Acerram*

Fallitur, in lucem ſemper Acerra bibit.

Et Cicero 2. Philipp. vomitum Antonij poſtquam deſcripſerat ſubiungit, *Tu iſtis lateribus, iſta gladiatoria totius corporis firmitate, tantum vini in Hippiæ nuptiis hauſiſti, vt tibi neceſſe fuerit vomere poſtridie.*

2 PASTILLOS *Coſmi.*] De Coſmo myropola multa mentio apud hunc Poetam. Paſtilli τροχίσκοι Græci ſunt, de quibus Celſus, lib. 5. cap. 17. diminutum nomen à pane: nam panis forma fiunt, vt teſtatur Feſtus: ſúntque maſſulæ quædam rotundæ, & planæ ex puluiſculis odoratis, & melle admixto confectis: apud nos ex ſaccharo fiunt, quos Hiſpani vocamus *paſtillas de boca.*

3 ATQVE *duplex animæ longius exit odor.*] *Animam* vocabant halitum, ſic *fœtere alicui animam* dicebant: Vnde *bene*, vel *male animati*, pro iis, quibus halitus fœtebat, vel bene olebat. Hinc quæſitus iocus à Varrone in Bigarmo, vt eſt apud Nonium verbo *Cepe*: *Aui*, inquit, *& ataui noſtri, cùm allium ac cepe eorum verba olerent: tamen optimè animati erant.* Ludit in τὸ *animati*; vult enim ſignificare, etſi veterum verba, allium ac cepe olerent, dum loquerentur halitu illo fetido: tamen fortes & ſtrenuos eſſe: cum illa verba, *bene animati*, aliter interpretata, i. *bene olentes*, contrarium à ſuperioribus notant. & cùm diapaſmatis odor longius eſſet exiturus, deberet ſecum vehere vini odorem, quò facilius Feſceniæ ebrietas proderetur.

4 DEPRENSAQVE *furta.*] Nota quodcumque vitium, aut ſcelus, quod cum curâ tegitur, appellari furtum. Sic Latinè *furtum fieri* dicitur, quod clam, & occultè fit.

5 SIS *ebria ſimpliciter.*] Elegans formula Martiali familiaris, qua ſibi placere ſignificat, vt crimina abſque technis, & fallaciarum inuolucris, fiant. lib. 6. epigr. 7.

Offendor mœcha ſimpliciore minus.

AD EPIGR. LXXXIX.

EPitaphium eſt ad ſepulchrum Alcimi ſerui Martialis in ipſo ætatis flore rapti, quem in agro Labicano ſepelierat.

1 LABICANA *leui ceſpite velat humus.*] Contegebantur cadauera humo in planis ſepulchris condita, vel terrâ, vel arenâ, vel ceſpite. Commune votum erat, vt quodque horum leue eſſet. notiſſima formula per ſingulares litteras ſepulchris inſcripta S. T. T. L. *ſit tibi terra leuis.* cui adiungit noſter, —— *molliſque tegaris arena.* lib. 5. ep. 30. hîc *leuem* dixit *ceſpitem* eadem notione, quod epigr. 35. lib. 5. per negationem dixit, *Mollia nec rigidus ceſpes tegat oſſa.* ——.

Ex quibus locis colligitur ceſpitem ſolere congeri in ſepulchris: quod confirmat etiam Iulianus Imperator in L. pergit 5. Cod. de ſepulchro violato, his verbis, *Pergit audacia ad buſta defunctorum, & aggeres conſecratos; cùm & lapidem hinc mouere, & terram euertere, & ceſpitem euellere proximum ſacrilegio maiores noſtri ſemper habuerint.*

2 ACCIPE *non Phario nutantia pondera ſaxo.*] Vide ad epig. 1. n. 5. Spectac. quæ notauimus.

3 SED *fragiles buxos.*] Non intelligo coronas ex foliis buxi, & vitis, vt Raderus ſenſit. Quî enim dixiſſet Poeta de coronis factis ex foliis vitis, *opacas palmitis vmbras*? ſed ſic accipe. Sepulchra deſignabantur in agris, & in fronte ponebatur ſcriptio, quæ contineret latitudinem, & longitudinem ſoli ſepulchro deſtinati; quod ſpatium ſoli ſacrum erat. Horat. ſat. 8. lib. 1.

Pantolabo ſcurræ, Nomentanoque nepoti,
Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum
Hîc dabat: heredes monumentum ne ſequeretur.

In hoc ſpatio erigebantur tumuli, obeliſci, pyramides, arcus & alia ſepulchralia ædificia. Alij arbores ponebant, quæ creſcentes locum monumenti opacarent: quod ſibi optabat Propert. lib. 2. eleg. 13. his verbis,

Deinde vbi ſuppoſitus cinerem me fecerit ardor,
Accipiat manes paruula teſta meos.
Et ſit in exiguo laurus ſuper addita buſto,
Quæ tegat extincti funeris vmbra locum.

Vnde perſpicuè colligitur ſeri ſolere has arbores, quòd felicibus Manibus perpetuas, & virentes arbores conuenire exiſtimabant: ideo eligebant Buxos, Cupreſſos, Laurus, quæ numquam amittunt folia: quò reſpexit Iuuen. ſat. 7. verſ. 208. cùm dixit,

Di maiorum vmbris, tenuem, & ſine pondere terram,
Spirantéſque crocos, & in vrna perpetuum ver, &c.

Quod idem obſeruabatur in floribus, quos etiam ſerebant iuxta ſepulchra: quem morem, tanquam aliud agens, tangit Perſius, ſat. 1.

Nunc non è tumulo, fortunataque fauilla
Naſcentur violæ?

Hoſque flores etiam eligebant fortius durantes, quod colligo ex Plinij cap. 11. lib. 21. de potho. *Duo* (inquit) *genera huius; vnum, cui flos hyacinthi eſt: alterum candidius, quæ ferè naſcitur in tumulis, quoniam fortius durat.* Quæ vltima verba ſubobſcure tranſtulit ex Theophraſto, in fine lib. 6. Hiſtoriæ plantarum: vbi Græca ſic Latinè ſonant, *Quo vtuntur circa tumulos, quòd & fortius durat.* Hîc autem Martialis buxos, & vites inſeuit in honorem Alcimi, & eius ſepulchro ſignauit modum agri in pratis quibuſdam, quæ per hyperbolem rigari lachrymis ſuis dicit.

4 ACCIPE *chare puer noſtri monumenta doloris.*] Retineo *doloris*, non *laboris*, vt Scaliger legit in Catullum p. 93. Non enim Poeta epitaphium hoc laboris monumentum appellaſſet; nec erat quòd in eo conſcribendo iactaret laborem ſuum: hæc enim accipienda ſunt de carminibus hiſce, non de ſepulchro & inſitis arboribus: ideò ſubiungit,

HIC *tibi perpetuo tempore viuit honor.*] Sic enim lego, non *vincit*, quòd de viuacitate, & perpetuitate ſuorum carminum augurатur Poeta, vt lib. 10. epigr. 2.

At chartis nec furta nocent, nec ſecula prœſunt,
Solaque non norunt hæc monumenta mori.

Et Plin. in epiſt. ad Priſcum, lib. 3. Martialem de ſuis carminibus benè ſperaſſe ſcribit, *Aeterna* (inquit) *quæ ſcripſit non erunt fortaſſe, ille tamen ſcripſit tanquam futura.* Et Propertius, lib. 3. eleg. 2. ad amicam ſcribit, quot erunt in libello ſuarum laudum, tot futura eſſe formæ eius monumēta,

Fortunata meo ſi qua eſt celebrata libello,
Carmina erunt formæ tot monumenta tuæ.

5 NON *aliter cineres mando iacere meos.*] Hoc etiam ad honorem epitaphij refero. id eſt, non aliter velim ſepeliri, quàm cum epitaphio celeberrimi alicuius Poetæ.

AD EPIGR. XC.

Cinnam carpit non obtrectatorem, & adulatorem, vt exiſtimat Raderus, ſed eum, cui is ſederat morbus, vt ſemper in aurem proximo garriret. Iudicat autem doctè Lipſius totum hoc epigramma natum eſſe à quodam ioco Scauri, qui de Iunio Othone Declamatore, qui tecto quodam, & ſuſpicioſo dicendi genere, vbi minime opus eſſet, vteretur, aiebat illum acta in aurem legere: cùm acta publica, & vulgata omnibus eſſent.

1 SEDIT *hic tibi morbus.*] Morbus pro vitio, vt in plurimis locis: habe vnicum Manilij, lib. 5.

„ *Naturæ pudet, atque habitat ſub pectore cæco*
„ *Ambitio, & morbum virtutis nomine vitant.*

Sedit dixit, communi notione; id eſt, firmiter placet. Virgilius, lib. 7. Æneid. verſ. 611.

Has, vbi certa ſedet patribus ſententia pugnæ.

Et lib. 11. verſ. 550. —— *omnia ſecum*

„ *Verſanti ſubito vix hæc ſententia ſedit.*

Imperator Iuſtinianus de Vſuris in principio, *Nobis melior ſententia ſedit.* Vnde noſtri cùm aliquem ſignificare volunt ſuæ ſententiæ tenacem, dicunt, *Aſentoſele eſſo, no ay ſacarſelo de la cabeça.*

2 VT *ſæpe in aurem Cinna Cæſarem laudes?*] Artificioſè reprehendens Cinnæ morbum; detorquet reprehenſionem in Cæſaris laudem, quaſi innuere velit, nihil tam publicum eſſe debere, quàm eius laudationem: cùm & ea, quæ ad Cæſaris periculum pertinerent, nefas eſſet ſecretò dicere, vel reticere. Eſt in hanc ſententiam celebre Vlpiani iudicium in L. ſi quis. 6. ff. de pœnis. vbi præcipit quid agendum ſit, quando aliquis damnatus, iam morte mulctandus, dicat ſe aliquid habere, quod ad ſalutem Principis pertineat: Enumeratis enim variis iudicum conſuetudinibus in hac re, tandem præcipit non eſſe hos damnatos audiendos, ſed pœna exequenda, quod magis exiſtimet eſſe puniendos, qui tandiu conticuerunt, quod pro ſalute Principis habere ſe dicere iactent.

AD EPIGR. XCI.

BASSAM tribadem facete carpit confeſſione erroris ſui, quod exiſtimaſſet caſtiſſimam eſſe feminam, quia nunquam ad eam vir adiret: ſed ſemper cùm feminis eſſet: poſtea verò compertum eſt tribadem eſſe.

1 BASSA *fututor eras.*] Eſt auxeſis in nomine *fututor* adiuncto feminæ, quam fututricem par erat appellare; ſed appellat fututorem, vt turpitudinem eius magis notet. Eſtque hoc tribadibus peculiariter tributum à Martiale, vt de iis *futuere* dici poſſit: nam cùm *futuo* ſit à verbo φυτεύω, id eſt planto, vel ſemino, ſolum de maribus cum feminis in vaſis naturalibus. nam ibi ſolum generatio fieri poteſt: Sed cùm tribades mares in illa turpitudine imitentur, de his *futuere* dicitur: ſic Martial. epigr. 69. lib. 7. *Ipſarum tribadum tribas Philæni,*

Rectè quam futuis vocas amicam.

Vbi eſt elegans iocus in ambiguitate verbi *rectè*, quod poteſt adiungi verbo *futui*, vt ſit non præpoſterè, ſed per naturalia: & cum verbo *vocas*, id eſt, ritè, & tuo iure vocas amicam, vt viri quas futuunt, amicas vocant.

2 DIGNVM *Thebano ænigmate monſtrum.*] Metalepſis, id eſt, dignum ænigma Thebano monſtro: quamuis *monſtra facere*, vt hic comminiſci dixit Catullus epig. 105.

Sed tu cum Tappone omnia monſtra facis.

Sic enim legit doctiſſimus Scaliger, non *cum caupone*, vt antea legebatur; & notat *facere monſtra* helleniſſimum eſſe, id eſt, τερατολογεῖν vel τερατεύειν.

3 HIC *vbi vir non eſt, vt ſit adulterium.*] Hoc eſt epigrammatis acumen: in hac enim repugnantia, & contrarietate rerum, ineſt monſtrum factum à Baſſa.

AD EPIGR. XCII.

ADmonet Lælium ne iniuſtè ſecum agat, quod ſine talione carpat ſua carmina: monetque, vt vel deſinat carpere; vel ſua edat, quò poſſit idem ei reprehendere.

AD EPIGR. XCIII.

ACERBE inuehitur in Mamurianum pauperem, qui puerum Ceſtum de ſtupro appellabat ſubinde.

1. TANGI *ſe digito.*] obſcœnus ritus ad pelliciendos cinædos, tangere eorum poſteriora impudico digito, id eſt medio exerto, & duobus proximis curuatis, ita vt ſpeciem tunc præberet manus Priapi: Hanc digitorum poſitionem obſcœnam eſſe docent multa veterum teſtimonia, Tranquilli in Caligula, cap. 56. de Caſſio Chærea eius occiſore: *quem*, inquit, *canis ſeniorem, iam vt mollem & effœminatum denotari omni probro conſuerat, & modò ſignum petenti, Priapum, aut Venerem daret: modo ex aliqua cauſa agenti gratias, oſculandam manum offerre formatam, commotamque in obſcœnum modum.* Et Lampridi in Heliogabalo. *Nec enim vnquam verbis pepercit infamibus: cum & digitis impudicitiam oſtentaret, nec vllus in conuentu, & audiente populo eſſet pudor.* Hoc autem digito ad poſteriora admoto, ſignificari promtum eſſe ad pædicandum eum quem tangebat, ex hoc epigrammate colligo: Nam minatur Martialis Mamuriano, non talionem, ſed maiorem pœnam, & ait: *Non culum digito fodiam, ſed oculum.* Hinc eſt vt molles, & cinædos hac digiti medij extẽſione notarẽt, vt colligitur ex his quæ diximus ad epigr. 1. n. 1. cùm non ſolum ad irriſionem: Sed etiam ad infamiam, & mollitiem alicuius denotandam id fieret, vt in illo epigrammatis 28. lib. 2.

Rideto multum qui te, Sextile, cinædum
Dixerit, & digitum porrigito medium.

Id eſt ſi te, Sextile, cinædum aliquis vocauerit, tu eandem contumeliam illi obiice, & repende ſublato medio digito, quæ nota cinædi eſt: & perſpicuè magis, id probat nuper adductus locus Suetonij. Hiſpani vehementius id probrum iaciunt, quàm antiqui; nam illi ea digiti oſtenſione idem ſignificabant, ac ſi dicerent *Pædicabo te*; cùm Priapum ſolum oſtenderent: Noſtrates autem, inſerto pollice inter medium digitum, & indicem, ita vt emineat & appareat medius pollex, reliquis digitis in pugnum contractis, idem innuunt, ac ſi dicerent *Pædicaui iam te*, propterea quod illa digitorum poſitio nates repræſentat inſerto Priapo in podicem, quem poſitum digitorum *Higa* vulgò appellant, quamuis priſca lingua *puguer* vocauit à πυγὴ, id eſt natibus. Vnde tractus eſt mos, vt quemadmodum veteres ad faſçini remedium ſuſpendebant pueris in collo Priapulum; noſtri ſuſpendant, hanc quam vocant Higam. Et itenu quemadmodum, illi ad faſcinum auerruncandum matutinâ ſaliuâ puerorum oculos, & labella perungebant, digito medio in hanc turpicu-

am figuram exerto, vt conſtat ex Perſio ſat. 2.

Ecce auia, aut metuens Diuûm matertera, cunis
Exemit puerum, frontemque, atque vda labella
Infami digito & puſtalibus ante ſaliuis
Expiat, vrentes oculos inhibere perita.

Sic & noſtrates ad inhibendum oculum faſcinantem, quando puerum, aut puellam, aut feminam eximiæ pulchritudinis ſibi charam, vident, porrigunt in eam illam *bigam*.

2 NON *opus eſt digito.*] Id eſt, non eſt, quod digito puerum tangas; ſignificans, te velle eum pædicare.

3 TOTVM *tibi Ceſton habeto.*] Id eſt, non ſolum concedo, quod digito ſolicitas; ſed totum, & integrum puerum, vnde colligo etiam quod ſupra dixeram.

4 SED *ſi nec focus eſt*, &c.] Eſt paraſceue ad epiphonema contentum, vltimo verſu epigrammatis; & deſcribit ſummam Mamuriani egeſtatem imitatione Catulli in illo celebri epigrammate contra Furium, 25. quem locum etiam ſumſit amplificandum epigr. 57. lib. 11. pene ad verbum. Focus ſignum erat locupletis domus, vt epigr. 47. lib. 10. inter beatæ vitæ adiuncta, focum perennem enumerat, & lib. 10. epigr. 96.

——tepet igne maligno
Hic focus, ingenti lumine lucet ibi.

Et Catullus citato epigrammate ſcribit Furio ignem non eſſe, & in eodem, quod Martialis adduximus,

Et triſtis nullo qui tepet igne focus.

Vide etiam quæ notauimus, ad epigr. 50. huius lib. n. 7.

5 NEC *curtus Chiones Antiopeſve calix.*] Hæ meretrices erant, vel notæ omnibus, vel Martiali, quibus impoſuit hæc ficta nomina: notátque huius paupertatem, cui nec calicem, qualem hæ meretrices ad obſcœnos vſus habebant, poſſideret ad bibendum. Erat enim mos meretricibus poſt coitum lauari, quod etiam & honeſtiores feminæ ſolebant facere. Inde conuitium Ciceronis in orat. pro Cœlio in Claudiam Pub. Claudij ſororem, in celebri illa idolopœïa Appij Claudij: *Ideo*, inquit, *aquam adduxi, vt ea tu inceſte vtereris?* adduxerat autem aquæductu in vrbem aquam nomine Claudiam, & Ouid. in celebri illa eleg. 7. lib. 3. Amorũ vbi narrat ſe ἀσιτίᾳ laboraſſe per totam noctem, verſu vlt. inquit,

Dedecus hoc ſumta diſſimulauit aqua.

Et hic lib. 2. epig. 50. ex hoc more facetum ſumſit iocum in Lesbiam.

Quod fellas, & aquam potas, nil Lesbia peccas:
Qua tibi parte opus eſt Lesbia ſumis aquam.

Habebant ad hunc vſum curtos quoſdam calices, vt conſtat ex epigrammate in Zoilum 81. lib. 3.

Curtaque Ledæ ſobrius libat teſta.

Habebant

Habebant etiam ſeruulos qui aquam in his vaſis miniſtrabant, quos vocabant *Baccariones à baccario* aquario vaſe. gloſſarium, *Baccario* προχόοvος: Et etiam *aquariolos*, ab hoc miniſterio nominabant, vt eſt apud Feſtum in excerptis Paulj: & Apuleius apologia 2. *hiſce*, inquit, *auditus, aquariolus iſte vxoris ſuæ, ita ira extumuit.* &c. Et Tertul. Apologet. cap. 43. *lenones perductores aquarioli.* Ælius Lampridius in vita Commodi, aquarioli officium ſignificat, his verbis. *Auriga habitu currus rexit, gladiatoribus coniunxit, aquam geßit, vt lenonum miniſter.* Vnde Arabes corruperunt vocabulum Hiſpanis vſurpatum *alcaguete*, pro gerulo verborum amantiũ inter ſe, & eo qui cõciliat amatori voluntatem, & amorem Dominæ.

6 CÆREA *ſi pendet lumbis, & trita lacerna.*] *caream* dixit pro ſordidiſſima, quæ ſudore ſit veluti incerata: ſudoris enim congelati in veſte, vel in alia re, ſpecies eſt cæræ. Sic de abolâ Cinici cuiuſdam, lib. 4. epigr. 53.

Cerea quem nudum tegit vxor abolla grabati.

Et ſic accipiendum eſt illud Iuuenal. ſat. 10. verſ. 55.

Propter quæ fas eſt genua incerare Deorum.

Id eſt, precando prehendere Deorum genua, quamuis aliter interpretari hæc verba rectè poſſunt: qui habitus erat miſericordiam implorantium; ſed toties, vt manu ſudore genibus impreſſo ſæpe, & ſiccato, deinde genua viderentur incerata: & per hyberbolen dixit *incerare*, pro *precari* prehenſis genibus; vt Hiſpani dicimus, *roer los ſantos*, pro oſculari eorum imagines, quæ oſculis & tactu attenuantur, quamuis æneæ ſint, vt eleganter cecinit Lucretius lib. 1.

——— tunc portas propter aëna
Signa, manus dextras oſtendunt attenuari.
Sæpe ſalutantum tactu propterque meantum.
Hæc igitur minui cum ſint attrita videmus.

Et non ſolum dextras oſculabantur, & oſculis attenuabant, vt hoc loco (quamuis in aliis libris non *dextras*, ſed *extras* legitur) ſed & mentum, & rictus, vt eſt apud Ciceronem de Herculis ſimulachro Agrigentino, lib. 4. in Verrem, *Ibi eſt ex ære ſimulacbrum ipſius Herculis, quo non facile quidquam dixerim me vidiſſe pulchrius, vſque eo iudices, vt rictus eius, ac mentum paulò ſit attritius, quod & in precibus & gratulationibus non ſolum id venerari, verum etiam oſculari ſolent.* Dixit igitur, *cerea lacerna*, id eſt, ſudore incerata. Hæc autem inceratio reddebat frigidiſſimam veſtem: Vnde intelliges, epigr. 34. lib. 4.

Sordida cum tibi ſit, verum tamen Attale dicit,
Quiſquis te niueam dicit habere togam.

7 PASCERIS *& nigra ſolo nidore culina.*] Hyperbole huius patris eſuritionum, quòd ſolo nidore paſceretur. Culinam autem dicebant rapere hos lurcones, vt epigr. 45. lib. 5.

——— captus es vnctiore cœna,
Et maior rapuit canem culina Iam te. ———

Iuuenalis ſat. 5. ibi, *Captum te nidore ſuæ putat ille culinæ.*

Et *canes* item appellabantur: ſed parcius hoc loco; non enim canem Mamurianum,ſed canis compotorem ſequenti verſu vocat,qui pronus aquam immundam bibebat cum cane,id eſt, vt canis. Nam antea dixerat non eſſe ei nec *curtum* quidem *calicem*: *pronum* autem dicit *bibere*,quòd vel extremæ egeſtatis eſſet, vel ſummæ auiditatis: qui locus me admonet vt Gedeonis ſacram hiſtoriam Iudicum 7. non vulgariter intellectam illuſtrem in præſentia, quæ ſic ſe habet. Cum Gedeon triginta & duo millia virorum coëgiſſet in Madianitas, admonitus eſt à Deo, vt liberam faceret iis, qui vellent, abeundi poteſtatem. Abierunt viginti duo millia,qui prælium pertimeſcebant; cumque remanerent decem millia adhuc, Dominus præcepit multos abijci ni finito prælio poſſent viribus ſuis victoriam partam eſſe iactare. Hoc igitur ſignum datum Gedeoni eſt, *Qui manu lambuerint aquas, ſicut ſolent canes lambere, ſeparabis eos ſeorſum: qui autem curuatis genibus biberint cum altera parte erunt.* Fuit itaq. numerus eorum, qui manus ad os proiicientes lambuerant aquas trecenti viri: omnis autem reliqua multitudo flexo poplite biberat. Volebat Dominus ſecluſis fortiſſimis, maximum & periculoſiſſimum bellum cum timidiſſimis conficere. Cùm igitur Madianitæ vltra flumen conſiderent, qui cum Gedeone cis flumen erant ſitibundi ad aquas accurrunt. Ex quibus qui proximum hoſtem timebant pæne ſtantes manu aquam in os ingerebant: ceteri verò nil hoſtem timentes, genibus in ripa flexis,proni hauſtu ſecuri ſumebant aquam. Illi priores timidi erant, quòd notatur ſimilitudine canum: nam canes bibituri ex aliquo fluuio, ſi præſenſerint ibi animalia eſſe à quibus cauendum ſit, raptim & currentes lambitare ſolent: Vnde natum Prouerbium, *Tanquam canis è Nilo*, de iis, qui properantes, ac currentes aliquid faciunt, quod hoc facere canes apud Nilum Ælianus, lib. 1. de varia hiſtoria refert: & Plin. lib. 8. cap. 40. timentes ſcilicet Crocodilos, hippopotamos, & alias feras. Poſteriores autem fortiores, qui nil territi, flexis genibus in aquam ipſam os immergebant, quos Gedeon abire iuſſit, & cum ſolis illis trecentis timidis prælium commiſit. Idem hoc Ioſephus,lib.5. cap. 8. plane ſentire videtur. Solet enim Deus omnipotens miranda facta per viliſſima inſtrumenta ſæpe operari.

8 SED *fodiam qui ſupereſt oculum.*] Argutè luſcum Mamurianum oſtendit, cum dicat *oculum, qui ſupereſt*, quòd ex duobus altero amiſſo alter ſupererat: hæc autem verba minantis, vt lib. 3. ep. 92.

Vt patiar mœchum, rogat vxor, Galle: ſed vnum
Huic ego,non oculos eruo,Galle, duos.

Et Plautus in Aulularia Scen. *Ex, inquam:*

Oculos herclè ego iſtos, improba, effodiam tibi.

Et in Captiuis, Scena,*Miſer homo eſt*:

Nam herclè ego huic dicti ſi liceat, oculos effodiam lubens.

Et in Trinummo:

Oculum ego tibi effodiam, ſi verbum addideris. *Oculum* autem *effoſſum* dicebant veteres, *effuſum*, vt apud Velleium Paterculum de prælio Pharſalico, cuius verba ſunt. *Aciem Pharſalicam, & illum cruentiſsimum Romano nomini diem, tantumque exercitus profuſum ſanguinis, & colliſa duo inter ſe Reipubl. capita, effuſumque alterum Romani Imperij lumen, tot taleſque Pompeianarum partium caſos viros, non recipit enarranda hic ſcripturæ modus.* Quo loco illud *effuſum* proprium, & Latiniſſimum poſſeſſione exturbare conati ſunt parum conſiderati Cenſores. Manutius primum elegantiarum auceps, qui olim *effuſum lumen* Latinæ linguæ rationem reſpuere ſe probare ſcripſit, quamuis timidè intactum reliquerit locum. Titius deinde lib. 7. locorum controuerſorum, cap. 9. ſecutus eum, quem tacet Douzam, *effoſum*, vel *offuſum* reponit: ſed fruſtra eſt, qui, cum alios temere ſubinde reprehendat, ignorauit Latiniſſimum dicendi modum, quem Iulianus retinuit in edicto perpetuo, laudante Vlpiano in L. item quæritur. 5. §. item Iulianus. π. locati. cuius verba ſunt: *Si ſutor puero parum bene facienti forma calcei tam vehementer ceruicem percuſſerit, vt ei oculus effunderetur, ex loco eſſe actionem patri eius.* Et idem Vlp. in L. ſed etſi quemcumque. 5. §. vlt. Ad legem Aquil. *Puero diſcenti ingenuo filiofam. parum bene facienti, quod demonſtrauerat, forma calcei ceruicem percuſſit, vt oculus puero perfunderetur*, vbi vides in eadem re ab eodem Iuliano deſumta pæne iiſdem verbis *effundere*, & *perfundere* in ead. notione. Vnde emendo celebrem Pauli legem, Vulneris. 8. π. de iniuriis. *Vbi vulneris*, inquit, *magnitudo atrocitatem facit, & nonnunquam locus vulneris: veluti oculo percuſſo* (lego *perfuſo*) non enim percuſſio leuiſſima poterat atrocitatem facere, niſi inflictum oculo vulnus oculum perfunderet. & hinc coniecturam facio corrigendum locum eſſe in Inſtitut. π. de iniuriis. §. atrox. vbi atrocem iniuriam definiens Iuſtinianus ex legib. in tit. de iniuriis contentis, ex eod. Paulo ſic ait: *Nonnunquam & locus vulneris atrocem iniuriam facit: veluti ſi in oculo quis percuſſus fuerit.* emendo, *veluti ſi in oculo, qui perfuſus fuerit.* quaſi voluerit Iuſtinianus explicare Paulum, qui, vt dixi, non quamuis oculi percuſſionem atrocem iniuriam iudicauit, niſi ex ea perfuſio conſequeretur.

9 DENIQVE *pædica Mamuriane ſatur.*] Deſumtum hoc eſt, vt pæne totum epigramma, à Catullo ex ep. 21. vbi Aurelium patrem eſuritionum inſectatur, quòd pædicare cuperet ſuos amores: vbi ait,

Atqui, ſi id faceres ſatur, tacerem.

AD EPIGR. XCIIII.

EPitaphium eſt Fabritij, & Aquini, qui eodem tumulo ſiti erant, quapropter in epigraphe reponerem, *De Fabricio, & Aquino*, quia ibi erat vterque duplici erecta ara cum inſcriptione cuiuſque: erant ambo primipilari honore inſigniti, rarum amicorum par.

1 QVI *prior Elyſias gaudet adiſſe domos.*] Eadem ſententia amplificata

eſt exemplis ſupra epigr. 37.

2 MVNERA *pili.*] Voce *munera* multitudinis numero ſignificauit vtrumque primipilarem fuiſſe.

3 PLVS *tamen eſt titulo quod breuiore leges.*] Retineo hanc lectionem: nam vetus quæ eſt inſcriptum, non arridet. *Titulo breuiore*, dixit ob vltima verba epigrammatis, *Amicus erat*, quod præfert cuiuis honori, & muneri.

4 FVNCTVS *vterque ſacro*, &c.] In veteri eſt *iunctus*, ſed expungitur hæc lectio Martialis copia, qui priore verſu hoc nomine erat vſus. itaque retineo *functus*. Nec illud *ſacro fœdere*, refero ad amicitiam, ſed ad mores ſanctos, quos appellat *ſacrum fœdus laudatæ vitæ*: videntur enim qui ſic viuunt, cum virtute fœdus pepigiſſe.

5 FAMAQVE *quod rarò nouit.*] De raritate amicorum, & vt vix ſingula ſecula ſingulis paribus cenſeantur, ſatis diſertè Cicero in Lælio. Hinc poteris obſeruare ſolere amicos eodem ſepulchro claudi, vt coniuges, amantes, & amaſij.

AD EPIGR. XCV.

OBſcœnum epigramma, ſed quod auſim affirmare à nemine adhuc intellectum; nam abſtinentiam à coitu ex mala voce bonam facere nũquam probauerint, vt concedam libenter ex bona nimio coitu fieri malam: ſed Poetam cantaſſe male dicit, id eſt, inſuauem, & abſonam habuiſſe vocem feminam hanc, dum commiſcuit ſe viris; nunc autem cum deſierit hoc, ſuauem habere vocem. Ego argutiſſimum epigramma ſic accipio. Hæc Aegle dum copiam ſui faceret, quamuis corporis cauſa quæreretur à multis, nihilominus tamen, vt fama ferebat, malè cantabat. Deinde cum ætate progreſſa, iam hoc officio non vteretur, vocabatur à multis irrumanda ſub ſpecie cantilenæ; cumque illi, quos ipſa fellaret, turpitudinem celare vellent, dicebant ſe vocare feminam vocis cauſa. ſicque increbuit hæc opinio eam bene cantare, non quod cantaret, ſed quod hoc nomine aliam culpam prætexerant illi. Argute igitur Martialis *baſianda*, inquit, *non es, cùm bene cantas*, quo innuit eam fellatricem eſſe, & ob eam ſpurcitiam ab eius oſculis eſſe abſtinendum.

AD EPIGR. XCVI.

FAcetiſſimum eſt hoc epigramma in Helium peſſimum cauſidicum, quem cum nemo patronum aſciſceret, ipſe ſe vltrò cauſis ingerebat, & agentibus magna voce obſtrepebat, quo illi offenſi importunis clamoribus, & quod cauſæ impedirentur, ſolebant hominem precio placare, ne clamoribus obtunderet iudices, & agentes. Eſtque vrbaniſſima negatio Martialis, quo aliud mordacius ſubiungat; negat enim eum gratis clamare, quod reapſe facit, vt ſubiiciat paradoxon illud & ridiculum ab inexpectato, *accipere vt taceat*, cùm ceteri omnes acciperent, vt loquerentur. Similem iocum adducit Quintilianus lib. 6. cap. 3. de

riſu. *Belle interim*, inquit, *ſubiicitur pro eo quod neges, aliud mordacius, vt Iunius Baſſus quærente Domitia,quod incuſans eius ſordes, calceos eam veteres diceret vendere ſolere, non mehercule, inquit hoc vnquam dixi, ſed emere te ſolere.*
2 ACCIPIS *vt taceas.*] quæ ignominia maior eſt, ac ſi diceret gratis eum patrocinari. Adagium eſt celebre *Arabius tibicen.*

AD EPIGR. XCVII.

SAtyricum vere epigramma eſt Scazonte verſu compoſito; fingit in eo Poeta ſe Scazontem rogare, vt pauca verba ingerat Materno amico ſuo in aurem, quem dum nominare non vult, nihilominus nominat. Eſt eiuſdem pæne argumenti, ep. 25. ſupra.
1 DICAS *in aurem ſic vt audiat ſolus.*] Maxima ſecreti commendatio per ironiam facta, *dicas in aurem*, & quòd ea, quæ in aurem dicuntur poſſunt contenta voce dici, addit, *ſic vt audiat ſolus.*
2 QVI *Bæticatus.*] Id eſt, pullis lacernis indutus: nam Bæticus color pullus eſt. Nonius. *Pullus color eſt, quem nunc Hiſpanum, vel natiuum dicimus.* Cumque iuxta Bætim natiuæ oues frequentius naſcerentur, Bætium Noſter pro Hiſpano colore poſuit. Vnde exiſtimo pullum colorem, quaſi purum dici, id eſt natiuum. Cuius coloris duo genera ſunt apud nos, vt quottidiano experimento deprehendimus: alterum rutilum, ſubflauum aurei coloris, quod etiam Plinius, lib.8. cap.48. indicat his verbis, *Hiſpania nigri velleris præcipuas* (oues) *habet. Pollentia iuxta Alpes cani. Aſia rutuli, quas Erithræas vocant: item Bætica.* Hinc lib. 12. epig. 100. de Bæti fluuio,

Aurea qui nitidis vellera tingis aquis.

Et lib. 9. epigr. 62.

Vellera natiuo pallent vbi flaua metallo.

Alterum verò magis fuſcum, & qui ferreum, vel ferrugineum refert. qui non adeò ſplendet, ac prior quamuis apud Noſtrates maiori in pretio ſit, & etiam apud veteres. Oſtendet tibi id Virgilij locus, à nemine quod ſciam, adhuc animaduerſus. is eſt, lib.9. de Arcente, verſ.581.

Stabat in egregiis Arcentis filius armis,
Pictus acu chlamydem, & ferrugine clarus Ibera.

Ferrugine Ibera, pro veſte ferruginei coloris Bætici, vel Iberi. has quas diximus aureas oues concupiuit Hercules, vt eſt in fabulis, & à Geryone, qui eas poſſidebat vi extorſit. Hinc, flauos capillos Erotij puellæ laudans, lib.5. epigr. 38. ſic ait,

Quæ crine vincit Bætici gregis vellus,
Rhenique nodos, aureamque nitellam.

Et lib. 14. epigr. 133. cuius lemma, Lacernæ Bæticæ,

Non eſt lana mihi mendax, nec mutor aeno:
Sic placeant Tyriæ, me mea tinxit ouis.

3 QVI *coccinatos non putat viros eſſe.*] Delicatiores, & lautiores habebantur, qui purpurâ vterentur, non tamen continuò molles, & effe-

minati. Nam quod Seneca ep. 115. *Lacernas coloris improbi* appellat *purpureas*, vt ſentit Lipſius lib. 1. elect. c. 13. quòd inſolens ille color Senecæ temporibus, & audax, non tamen inde colligi poteſt purpuratos effeminatos haberi: *improbum* enim ſignificat non probatum ab omnibus. Sic *laborem improbum* appellauit Virgil. id eſt vulgò improbatum: *improbam picam* dixit ſupra ep. 54. id eſt non probatam ob cantum, vt idē Virgilius, lib. 1. Georg. verſ. 119. *improbum anſerem*. Attamen nota Martialis acumen, qui quod apud Senecam legerat *improbum colorem*, pro purpureo, ideo epigr. 16. lib. 10. *Tyrion improbam* vocauit, hoc eſt, quæ improbos mitteret colores, & non probatos mollitiei causâ,

Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit aëno.

Et Plinius lib. 9. c. 41. *Rurſum abſolutus inebriatur Tyrio, vt fit ex vtroque nomen improbum, ſimulque luxuria duplex.* Quæ loca miror latuiſſe doctiſſimum Lipſium in explicatione illius Senecæ loci.

4 NATIVA.] Quæ non ſunt artificio tincta, quales ſunt veſtes Beticæ de quibus, ſupra n. 1. & Iuuenalis ſat. 12. verſ. 40.

Atque alias (veſtes) *quarum generoſi graminis ipſum*
Infecit natura pecus, ſed & egregius fons
Viribus occultis, & Bæticus adiuuat aër.

Id Græci αὐτοφυὲς dicunt, vt eſt in L. ſi cui 70. π. de leg. 3. & in ead. L. §. verſicoloribus. ita etiam legitur, *purpuram autem & coccum quoniam nil natiui coloris ſunt, contineri arbitror.* Sic lib. 9. ep. 62. de Bæticis ouibus,

Vellera natiuo pallent vbi flaua metallo.

Qui color natiuus nomine caret, vt teſtatur Plinius, lib. 8. cap. 48. de Ouibus, *Colorum*, inquit, *plura genera, quippe cum deſint etiam nomina eis, quas natiuas appellant.*

5 LAVDAT.] Lipſius lib. 1. electorum, cap. 13. legit *laudet*, & placet.

6 GALBANOS *habet mores.*] Docte hunc locum Læuinus Torrentius explicat in Galba Suetonij, cap. 3. qui Galbana ferebant, Galbanati dicebantur, & delicati habebantur, lib. 3. epigr. 82.

Iacet occupato Galbanatus in lecto.

7 VNDE *ſuſpicer virum mollem.*] *Mollis* appellatione cinædi comprehenduntur à Martiale, lib. 2. epigr. 84.

" *Mollis erat, facilisque viris Pœantius Heros.*

Et lib. 3. epigr. 72.

Dormis cum pueris mutoniatis,
Et non ſtat tibi Phœbe, quod ſtat illis:
Quid vis me rogo, Phœbe, ſuſpicari?
Mollem credere te virum volebam,
Sed rumor negat eſſe te cinædum.

Voce illa *cinædi* explicauit, quid eſſet *mollis*, & apud Sueton. in Caligula, cap. 56. vbi ſcribens Caligulam denotare volentem Caſſium Chæream cinædum, & effeminatum, in ſignum Priapum aut Venerem de-

diſſe eidem petenti, hoc verbo mollis vtitur: ait enim; *Quem Caius ſeniorem iam, vt mollem, & effeminatum denotare omni probro cenſuerat*, &c.

8 VNA *lauamur*.] Balnea petere molles, vt dilectum facerent draucorum, dictum eſt ſup. epigr. 24. in principio.

9. SED *ſpectas*.] Placet Iani Guillielmi emendatio, qui veriſimilium 3. cap. 19. *deſpectas*, legit. eadem medicina facienda epigrammati 64. lib. 11.

Spectas nos Philomuſe cum lauamur.

Et legendum *deſpectas*, cùm idem ſit argumentum vtriuſque epigrammatis.

10 OCVLIS *deuorantibus*.] Prouerbialiter dictum per hyperbolen, id eſt, nimiam auiditatem præ ſe ferentibus. Eadem formula vſus eſt, lib. 9. epigr. 60. de Mamurra pædicone.

Inſpexit molles pueros, oculiſque comedit.

Inde natus prouerbialis dicendi modus, *Oculos paſcere*, Terentius in Phorm. act. 1. ſcen. 2.

„ *Reſtabat aliud niſi oculos paſcere.*

Et hic noſter lib. 4. epigr. 78.

„ *Tunc ego non oculos, ſed ventrem paſcere veni.*

Et nos Hiſpani eodem vtimur dicendi modo *apaçentar la viſta*: Gallicè *repaiſtre les yeux*; quem eleganter, vti ſolet, his verbis expreſſit Garſias Laſſus ecloga 2. ſub perſona Nemoroſi,

El lleno de alboroço y alegria
Sus ojos mantenia de pintura.

11 NEC *otioſis mentula videt labris*.] Prouerbialiter etiam dixit, *non otioſis labris*: ſed vt Apuleius, inquit, *vndantibus labris*, quo habitu auiditas ſignificatur. Sic Iuuenal. ſat. 9. verſ. 35. ad Draucum quendam,

„ *Quamuis te nudum ſpumanti Virro labello Viderit.*——

Quam formulam Iuuenalis exprimimus Hiſpani cùm dicimus, *Que ſe le hinche a alguno la boca de agua.* Galli Equites proprie exprimunt, *luy faire venir l'eau en la bouche*, quando quis audit, vel videt aliquid maxime appetendum: metaphora forſan ab equis ducta.

AD EPIGR. XCVIII.

IRRIDET Næuolum imperitum rabulam, qui vt ſe clientibus oſtentaret, loquebatur tantum dum ceteri clamarent; dúmque intelligi non poſſent quid diceret, & hac ratione placebat ſibi: cumque ceteri tacerent, ipſe, ne verbum quidem, proferebat, hac arte diſertus quilibet eſſe poſſet, ſi hoc eſſet eſſe diſertum. Prouocat igitur eum Martialis, vt tacentibus ceteris dicat aliquid. Primus verſus non admodum placet, vt legitur in vulgatis: arrident magis appoſitæ in margine Plantinianæ editionis emendationes, quibus melior lectio ſic habet,

„ *Dum clamant omnes loqueris hinc Næuole tantum.*

Nam illud *ſemper* non ſignificaret, tacentibus aliis, tacuiſſe etiam

Næuolum. Illud autem *tu* non videtur ab emuncta Poetæ nare poſitum.

AD EPIGR. CXIX.

FAcetus luſus per correctionem quod Diodorus quidam podagra laboraret, & litigans nil perſolueret patrono; hunc non eſſe pedum morbum dicit Poeta, ſed manuum, quæ chiragra dicitur: & hic manuum morbus metaphoricè dicitur; ille pedum vere: nam vitium quoduis per metaphoram morbum appellant, fere omnes nationes, & Latini vt diximus ſupra epigr. 90. n. 1. facetiſſime Hiſpani dicimus, quando aliquem inſaniam præ ſe ferentem, videmus. *No tiene el mal en los pies, ſino en la cabeça.* Manus verò cum inſtrumenta largitionis ſint, largas eſſe cùm damus: contractas verò, cùm parci ſumus, dicimus. Diogenes, vt eſt apud Laertium ἔλεγε δὲ καὶ δεῖν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῖς φίλοις ἐκτείνειν μὴ συγκεκαμμένοις τοῖς δακτύλοις. Id eſt. *Dicebat manus ad amicos non complicatis digitis extendi oportere*, quod hoc loco Raderus adnotauit, deſumens ex Petro Nanio ſuppreſſo eius nomine.

AD EPIGR. C.

VVlgare vitium multis epigrammatis emendare conatur Martialis: Eſt enim meo iudicio omnium efficaciſſima reprehenſio vitiorum eorundem irriſio. Sunt eiuſdem argumenti epigrammata infra 104. & lib. 4. 51. & lib. 6. 79. Eſt autem id vitium quod ad ampliorem fortunam elati homines anguſtius & parcius viuunt, & qui in tenuiſſima re liberales erant in ſummis diuitiis ſordidi fiunt.

1 NON *plenum modò vicies habebas.*] Id eſt vicies centena millia numum H S. Hiſpanè *veinte quentos de marauedis. non plenum*, id eſt, non iuſtum, vel non rotundatum: Sic enim loquitur, Hor. ep. 6. lib. 1.

Mille talenta rotundentur, totidem altera: porrò
Tertia ſuccedant, & quæ pars quadret aceruum.

Plenum centies, dixit lib. 5. epig. 71.

2 SED *tam prodigus, atque liberalis, & tam lautus eras.*] Prodigum non poſuit hoc loco, ſed pro largitate & effuſione liberalem dixit propria ſignificatione: lautum intelligit in conuiuiis in excipiendis amicis & hoſpitibus cum ſplendore.

3 OPTARENT *tibi centies amici.*] Commune votum erga largos & liberales. Centies centena millia numum H. S. Hiſpanicè, *cien quentos de marauedis.*

4 AT *tu ſi quaſi non foret relictum: Sed raptum tibi centies.*] Alget ſententia. Quid enim eſt raptum tibi centies, quomodo raptum quod non erat antea? leuiſſima literarum tranſpoſitione reſtitues acumen ſuum Poëtæ: pro *raptum*, lege *partum*. Eſt enim antitheſis familiaris huic Poëtæ inter relictum & partum ſic ep. 47. lib. 10 de vit. beata.

Res, inquit, *non parta labore, ſed relicta.*

Eſtque acutiſſimus ſenſus: Quod in iis quæ relicta nobis ſunt, liberaliores

raliores, ſimus quam in iis quæ nobis labor, & ſudore conſtant, quod hæc ſoliciti & laboris memores retinemus, illa vt quæ nihili nobis conſtant, largiter profundimus. Sic Ariſtot. 2. Rhetoric. eos qui à maioribus ſuis relictas habent opes, liberaliores eſſe dicit, quàm eos qui labore proprio illas ſibi compararunt, cum antea pauperes eſſent, quod rudiores diuitiarum ſint, verumque earum vſum qui in liberalitate poſitus, ignorent: Vnde magis relictis, quam partis rebus gaudemus ſemper: Perſ. ſat. 6.

—— Vis tu gaudere relictis?

5 In *tantam miſer eſuritionem.*] Id eſt, auaritiam & ſordes quibus familiaris eſt eſuritio. Eſt autem hoc verbum vſitatum Catullo, à quo deſumſit id Martialis.

6 Nigræ *ſordibus explices moneta.*] Nigram monetam æream appellat: nolebat enim hic aurum aut argentum in amicorum conuiuiis profundere. *Sordibus* dixit quod ea moneta ſordeat: Sic lib. 12. ep. 57. nummularij menſam ſordidam vocat, quæ vilem monetam contineret; qua numeranda manus & menſa ſordent: Idque dicitur per contemtum. Explicare autem conuiua quid ſit, forte multi ignorabunt: Eadem pæne dicendi formula vſus eſt infra epig. 104.

Explicat & cœnas vnica menſa duas.

Ego ſic accipio. Auarus iſte, quæ multò ante tempore apparabat, hæc magnifica ſuo iudicio conuiuia, quicquid poterat ad ea ſeruare condebat, & deinde promebat in menſas; hoc vocat explicare conuiuia, id eſt, ita ſtruere vt ea quæ complicauerat & aſſeruauerat ante explicaret, & promeret in iis: Ideo hoc verbo mirè rem hanc ſignificante vſus eſt Poeta, & hac dicendi formula, nemini, quod viderim, vſurpata, præter elegantiſſimum Petronium Arbitrum, cuius verba ſunt. *Vtrumque tamen tanquam non agnoſcerem, fabulam tacui, & cœnæ ordinem explicui; Sunt enim verba Eucolpi, qui antea initiauerat Eumolpum ſecum; ſupraque ille ipſe dixerat. Imo, inquam ego, ſi ciuras hodiernam bilem, vna cœnabimus, mando ædiculas cuſtodi cœnulæ officium.* Et paulò poſt, *& iam plena nox erat, mulierque cœnæ mandata curauerat.*

7 Septem *veteres tui ſodales.*] Eſt Emphaſis in numero, quod non auſus fuiſſet Muſarum numerum implere, quemadmodum lautiores, qui etiam illum conuiuarum numerum ſuperabant: vt apud Horat. lib. 1. ſat. 4.

Sæpe tribus lectis videas cœnare quaternos.

Eſt etiam emphaſis in verbo *tui*: Non enim erant ſodales tantum inter ſe, ſed omnes huius Auari. Eſt & in verbo *veteres*, quibus maior habenda eſt reuerentia. Vetuſtas enim vt in vino, ſic in amicis commendatur: Obuia paſſim in Martiali exempla; ſed illuſtrius ſupra epigr. 55. quod vide: Sic conqueritur lib. 7. epigr. 85. ſe præteritum à Sexto natali die, cúmque dixiſſet,

Eſſem cum tibi, Sexte, non amicus.

ſubiungit deinde,

Quod ſum præteritus vetus ſodalis?

8 Constemus *tibi plumbea ſelibra.*] Id eſt ſelibra monetæ plumbeæ quam ſupra vocat nigram. Romæ verò non cudebatur plumbeus nummus, ſed irriſoriè plumbeum appellat æreum, vt lib. 10. ep. 74.

Centum merebor plumbeos die toto.

Id eſt, centum quadrantes pro ſportula qui ærei erant. Sic Plautus in Trinum.

Cui ſi capitis reus ſit, nunquam credam nummum plumbeum.

Appellabant autem plumbeum veteres, quod in quoque genere deterius erat, vt lib. 10. epig. 49. de vino Sabino, ſibi à Cotta in auro propinato.

Quiſquam plumbea vina vult in auro? Et epigr. 94.

Nec furem plumbea mala timent.

Antitheticῶς dixit plumbea mala, cùm Alcinoi aurea poma nominaſſet, vt in ſuperiori illud in auro: Contra ponitur plumbeo vino: quæ erant precioſiora, aurea vocabant.

9 Hoc *ſi contigerit fame peribis.*] Elegans argumentum à proportione æqualitatis ſumitur: nam ſi conſecutus centies abiit hic in ſummam eſuritionem, conſecuturus millies peribit fame.

AD EPIGR. CI.

Irridet meritò Afram putidam vetulam, quæ quod patrem & matrem haberet, ſe puellam venditabat, & matrem, mammam: patrem vocabat tatam, more pupullarum. Hæc autem fictitia nomina ſunt, quibus infantuli vtuntur edocti à nutricibus: ſed quæres qui dixerit Martialis mammas atque tatas habet? Nam vnicam mammam habitura erat Afra, & vnicam tatam. Reſpondent fortaſſe, vocabat ſenes, mares; & fœminas, tatas & mammas. Apage: non dixit Poëta, vocat: ſed, habet. Tu ſic ſolue nodum. Hæc habebat duas matres & duos patres. Quid, inquis, hoc monſtri eſt? Nutricium veteres patrem, nutricem matrem appellabant. Conſtat id liquido, ex l. 1. §. vl. ff. de obſequio parentibus præſtando. Vbi Vlpianus ſic, *Indignus militia iudicandus eſt qui patrem & matrem à quibus ſe educatum dixerit, maleficos appellauerit.* Hic enim non de parentibus illa nomina patris & matris accipienda ſunt. Quid enim addidiſſet, *à quibus ſe educatum dixerit?* aut quid opus fuiſſet hac confeſſione educationis, ſi notam maleficij naturalibus parentibus inuſſiſſet; nonne hoc ſufficiens eſſet ad malitiæ indignitatem, quamuis non eſſet educatus ab illis? Idem affirmat D. Hieronym. ep. 1. his verbis, *Nutricius, ſecundus poſt naturalem pietatem pater*, (legerem libentius, *poſt naturalem parentem pater.*) Sed audi Nonium, *matrem veteres etiam nutricem dici volunt*: Plautus in Menechmis,

Ita forma ſimili puer vt mater ſua

Non internoſſe poſſet, quæ mammam dabat:
Non adeò mater ipſa quæ illos pepererit.

Virgil. Æneid. lib. 8.

Fecerat & viridi fœtam Mauortis in antro
Procubuiſſe lupam, geminos huic vbera circum
Ludere pendentes pueros, & lambere matrem:
Impauidos illam tereti ceruice reflexam
Mulcere alternos, & corpora fingere lingua.

Vbi vides matrem lupam, non quæ pepererat; ſed quæ mammas dabat. Pædagogos etiam Papas vocabant, quod erant parentum vice, vt docet Iſidorus in gloſſis, & vetus Scholiaſtes Iuuenalis. Pædagogi etiam Papæ nomine, etiam à pueris balbutientibus vſurpato, vt tata. Cùm igitur Afra patrem & matrem nutricium, & nutricem haberet, mammas atque tatas habebat: ſed ipſa adeò erat vetula, vt omnium patrum & omnium matrum maxima mater, id eſt, abauia eſſe poſſet, quod per hyperbolem irriſoriè dictum eſt.

AD EPIGR. CII.

DEflet immaturam Demetrij famuli amanuenſis mortem, & ſimul ætatem eius, & narratiunculam de data libertate apponit. In epigraphen illud forte ex epigraphe ſuperioris epigrammatis irrepſit: nam hic puer vnde Afer?

1 ILLA *manus.*] Manus poſuit per metonymiam pro ſeruo amanuenſi, cuius characteres quibus depingebat Martialis epigrammata, placebant Cæſaribus ad quos illa mittebantur.

2 NE *tamen ad Stygias.* Similis manumiſſio Glauciæ pueri facta à Meliore quodam eius Domino: & lib. 6. ep. 29. & Plin. Iunior epiſt. 16. lib. 8. *Confecerunt me infirmitates meorum, mortes etiam & quidem Iuuenum: Solatia duo nonnumquam paria tanto dolori: ſed tamen ſolatia. Vnum facilitas manumittendi. Videor enim non omninò immaturos perdidiſſe quos iam liberos perdidi.*

AD EPIGR. CIII.

APertus iocus in deformis Veneris imaginem, cùm dicat pictorem blanditum fuiſſe Mineruæ, quas de formæ pulchritudine litigauerat olim cum Venere, & cauſa ceciderat. Pictores autem, Mineruæ clientes ſunt. Idem iocus & hæc clientela exprimitur, lib. 5. ep. 41.

Pinxiſti Venerem, colis Artemidore Mineruam,
Et miraris opus diſplicuiſſe tuum.

AD EPIGR. CIIII.

EPigramma eſt eiuſdem argumenti cum ſuperiore Centum de Scæuola, qui cùm nondum plena quadraginta haberet, decies optabat; quam pecuniam conſecutus, ad ſordes & auaritiam delapſus eſt.

1 DICEBAT *nondum Scæuola factus Eques.*] Placent antiqui Codices Franciſci Modij, qui vt ipſe teſtatur, lib. 1. ep. 33. habent,

Dicebas nondum Scæuola iuſtus Eques.

Illud enim (*Iuſtus*) propriè dicitur de Equite, qui iuſtum habet quadringentorum ſummam ad Equeſtrem cenſum, epigr. 67. lib. 4.

Vt poſſet Domino plaudere iuſtus Eques.

2 RISERVNT *faciles & tribuere Dei.*] Riſus in Diis, benignitatis & conceſſionis ſignum: Sic lib. 11. epigr. 7. de Roma,

Riſiſti: licet ergo, nec vetamur.

Riſu enim quis videtur annuere, vt lib. 6. epigr. 82.

Subriſi modicè lenique nutu,
Me quem dixerat eſſe non negaui.

Et lib. 8. epigr. 56.

Riſit Thuſcus eques, paupertatemque malignam,
Repulit, & celeri iuſſit abire fuga.

Hunc autem verſum imitatione deſumſit à Virgilio ecloga 3.

——*ſed faciles Nymphæ riſere ſacello.*

3 DEQVE' *decem plures*, &c.] Id eſt, maior pars de decem, quæ ad minus ſex continebat.

4 EXPLICAT *& cœnas vnica menſa duas.*] Vnica menſa eſt vnicum ferculum, nam epulæ ipſæ menſæ appellantur. Sic frequens eſt dicendi modus, bellaria ſecundis menſis ſunt grata. Virgil. lib. 1. Æneid.

Poſtquam prima quies epulis menſæque remotæ.

Vbi menſæ pro obſoniis vel epulis poſuit; nam deinde ſubiungit,

Dixit, & in menſa Laticum libauit honorem.

Non igitur menſæ remotæ fuerant, ſed epulæ, quibus onerabantur. hoc autem imitatione Græcorum dicunt Latini: nam Pollux apud Græcos τράπεζαι vocari τὰ σῖτα teſtatur. Quid autem ſit, duas cœnas explicare, diximus ſupra epigr. 100. De ferculis verò ab vna ad aliam & aliam cœnas reſeruatis, admonet epigramma 48. lib. 10. de Perne tres cœnas explicante, —— *cœniſque tribus iam Perna ſuperſtes Addetur.*

Et Iuuenalis de ſordido quodam homine loquens, ſat. 14. verſ. 127.

Ipſe quoque eſuriens, neque enim omnia ſuſtinet vnquam
Mucida cærulei panis conſumere fruſta,
Heſternum ſolitus medio ſeruare minutal
Septembri, nec non differre in tempora cœnæ
Alterius concham æſtiuam cum parte lacerti
Signatam, vel dimidio putrique ſiluro,
Filaque ſectiui numerata includere porri.

Et lib. 3. epig. 57. hæc ferculorum in craſtinum reſeruatio, notatur his verbis,

Nec auara ſeruat craſtinas dapes menſa.

5 ASSE *cicer tepidum conſtat.*] De cicere tepido dictum eſt ſup. epig. 42.

6 ET *aſſe Venus.*] Per Mioſin dixit *aſſe*, nam plebeia Venus gemino conſtat aſſe, lib. 2. epigr. 53.

Si plebeia Venus gemino tibi vincitur aſſe.

7 IN *ius ô fallax atque inficiatur camus.*] Quid ſit fallax obuium cuiuis,

fallax fuit iſte quod promiſerat ſe large beateque victurum, & poſtea ad ſummas ſordes & eſuritionem ſe ipſe redegit: ſed quid illud *inficiator?* quid inficiabatur iſte? inficiabatur quidem ipſo viuendi genere ſe decies à Diis accepiſſe: nam cum ea pecuniæ ſumma lautum & liberalem reddere debuiſſet, cùm ſordidus & auarus appareret, ſi non verbo reapſe & opere negabat eam pecuniam conſecutum eſſe.

8 AVT *viue.*] Satis dictum de hoc verbo ſupra ep. 17.

AD EPIGR. CV.

VLtimum eſt epigramma de leonibus leporum luſu gaudentibus: ſed elegantiſſime ſcriptum per comparationem aliorum ſpectaculorum, hoc præferens ceteris omnibus.

1 IMPROBÆQVE *tigres indulgent patientiam flagello.*] Improbas tigres dixit, quod ferociſſimum id animal ſit & difficillimè cicuretur. Illud autem *indulgent patientiam*, notandum eſt vehementer, quod ſumma & proprietate & elegantia dictum ſit à Poeta: Non enim ſignificat quod cuiuis ſeſe obuium offert, id eſt, patienter flagella ſuſtinent propter metum aut fatigationem, vt Seneca elicit, ep. 4. de leonibus: *Aliter leo aurata iuba nitet dum contrectatur, & ad patientiam recipiendi ornamenta cogitur.* Sed ſic accipe, indulgere dare eſt, vel facere aliquid tua voluntate, quod alias poteras negare, ſi velles: ſic hæ tigres cùm poſſent contra flagellatores inſurgere, & flagella non pati ſua voluntate & reuerentia Cæſariani Numinis, eam patientiam indulgebant flagello, quod poſtea dicturus erat Poeta:

Quis ſpectacula non putet Deorum?

Et ſtatim eadem ſententia,

Hæc clementia non paratur arte;
Sed norunt cui ſeruiant leones:

Et lib. ſpectaculorum, epigr. 17. de elephante,

Non facit hoc iuſſus, nulloque docente magiſtro,
Crede mihi: numen ſentit & ille tuum.

Vbi vide quæ notauimus.

2 NIGRO *belluam nil negat magiſtro.*] Afri ſerui elephantorum magiſtri erant fuſco ipſi vt bellua colore: ſic epigr. 77. lib. 6.

Quæq́, vehit ſimilem bellua nigra Libyn.

Cetera huius epigrammatis liquent ex epigrammatibus ſuperioribus eiuſd. argumenti, 7. 15. 23. 45. 46. 49. 52. 61.

AD EPIGR. CVI.

COmmendat Nomentanum vinum vbi ipſe agrum habebat, vetuſtate tamen ad perfectam cocturam adductum.

1 EXVIT *annoſa mores nomenque ſenecta.*] Mores, id eſt, aſperitatem & ingratum ſaporem; nomen quod male audiret id vinum annoſum, tamen & vetus nullus appellaret Nomentanum.

2 ET *quicquid voluit teſta vocatur anus.*] Similis ſententia, epig. 117. lib. 13.

cuius lemma, Mamertinum ſcilicet vinum:

Amphora Neſtorea tibi Mamertina ſenecta
Si detur, quodnis nomen habere poteſt.

Scribebant in amphoris vinariis Conſules quorum anno ſingebantur, vt vini ætas deinceps perciperetur; quamuis etiam poſt factas amphoras puras addititij tituli his ſupponerentur, vt dictum eſt ex Petronio ſupra epigr. 19. & vulgatum illud eſt Horatij ad amphoram cum inſcriptione à figulo appoſita,

O natam mecum Conſule Mario.

Dicit igitur Martialis ad tantam bonitatem Nomentanum vinum media vetuſtate peruenire, vt amphoræ eius quicunque titulus poſſit conuenire: ita vt vel poſſit ſubſcribere, Opimiamum vinum vel Falernum centum annorum, vel alium quemuis titulum.

AD EPIGR. CVII.

EST epigramma hoc de eodem Rufo & Næuia de quibus ſup. epigr. 69. Hic Rufus erat vxorius, & vxor Næuia impudica, & forte negabat viro ſæpiuſculè: & quando promittebat, exiſtimabat Rufus ſummam ſibi paratam felicitatem. Cœnabat cum Martiale, & nolebat merum bibere, quod merum exiſtimetur Veneris eneruare vires; dilutum autem accendere: volebatque Rufus in eo prœlio conſtare ſibi vt maiorem caperet ſobrius voluptatem. Ex hac potione coniectatur Martialis promiſſam Rufo à Næuia noctem, & deinde ex ſuſpiriis, ſilentio & gemitibus coniectatur negatam eſſe. Admonet igitur vt frequentibus vtatur poculis, nec parcat ſibi, quod dormiendum ſit, & non futuendum illi.

1 DILVTI *bibis vnciam falerni.*] Fran. Modius, epigr. 33. ad Poſthum. ex c. v. legit *lymphati*, & amplectitur quod apud Horatium, lib. 2. carm. ode 11. legatur *reſtinguere pocula lympha*: ſed ego non admitto epitheton hoc vt nimis Poëticum, in epigrammate adeo proprio ſermone conſcripto: ſed retinenda eſt vulgata lectio.

2 POLLICITA *eſt tibi beatam noctem Næuia.*] Familiaris Latinis dicendi modus, promittere noctem, negare noctem, paſciſci noctem, vti nocte, vt honeſtè concubitus ſignificetur: Ouid. lib. 1. Amorum, eleg. 8.

Sæpe nega noctem: capitis modò finge dolorem.

Et eadem elegia paulò ante,

Qui quia pulcher erit poſcet ſine munere noctem.

Et eleg. 11. eiuſdem libri,

Inque miniſteriis furtiuæ cognita noctis,
Vtilis, & dandis ingenioſa notis.

Petron. in ſatyr. *Ego autem nactus occaſionem vindictæ Eumolpum excludo, redditaque ſcortillo vice ſine æmulo ſcilicet, & cella vtor & nocte.*

3 NEGABIT.] Rectè Franciſcus Modius eodem loco legit, *negauit:* & corruptum eſſe locum, propter affinitatem literarum *b* & *v* conſo-

nantis. Eſt enim hic Poetæ coniectura qua diuinat repulſam Rufi ex ſuſpiriis,reticentia & gemitu.

4 Et *durum iugules mero pudorem.*] Omninò legendum *dolorem*, vt eſt in veteri Codice, id eſt,moleſtiam & triſtitiam contractam ex repulſa; & eſt elegans dicendi modus: Quam ſententiam aliis verbis expreſſit Horatius, ep.5. lib.1. de ebrietate,

Sollicitis animis onus eximit. Et lib. Epodõn, ode 9.

Curam metumque Cæſaris rerum iuuat,
Dulci Lyæo ſoluere.

Hinc Bacchus Liber dictus quia liberat à curis. Eſt elegans locus apud Senecam,lib.de tranquill. vitæ,c.vlt. *Nonnunquam*,inquit,*& vſq. ad ebrietatem veniendum, non vt mergat nos; ſed vt deprimat curas; trudit enim curas, & ab imo animo mouet,& vt morbis quibuſdam, ita triſtitiæ medetur: Liberque non ob licentiam linguæ dictus eſt inuentor vini, ſed quia liberat ſeruitio curarum animum, & aſſerit, vegetiorem audacioremque in omnes conatus facit.*

5 Dormiendum *eſt.*] Id eſt,non eſt tibi coëundum: Somnus enim vicarius erat congreſſus cum vxore: deficientibus enim amicis, quæ vel negabat vel fallebant, inuocabatur Somnus: ſup. epigrammate 72.

Et quia nulla venit; Tu,mihi, Somne, veni.

Vide quæ ibi notauimus.

AD EPIGR. CVIII.

RESpondet Lucio Iulio amico ſuadenti, vt aliquod magnum opus ſcriberet, epopeiam ſcilicet vel Lyrica & Dithyrambica, vt Virg. & Horatius ſcripſerunt: Reſpondet,inquam, ſe otia deſiderare, & non quæcunque, ſed qualia olim Mœcenas Horatio & Virgilio dederat, quos notiſſimum eſt à Cilmo Mæcenate fuiſſe locupletatos.

1 Et *nomen flammis eripuiſſe meum.*] *Flammis*, intellige, rogi & funeris ſui, id eſt,ſuperuiuam meis cineribus: ſic Horat. ode vlt. lib.3.

Non omnis moriar: multaque pars mei
Vitabit Libitinam, &c.

Et noſter epigr. 2. lib. 10.

Pigra per hunc fugies ingrata flumina Lethes,
Et meliore tui parte ſuperſtes eris.

Et Propert. lib.3. eleg.2.

At non ingenio quæſitum nomen ab æuo
Excidet. ingenio ſtat ſine morte decus.

2 Pingue *ſolum laſſat, ſed iuuat ipſe labor.*] De iuuandi verbo ſupra epigr. 13. ſatis multa. Eadem acceptione hic ſumendum eſt *iuuat*, id eſt, quæſtui eſt, loquebatur enim de diuitiis, quæ erogatæ Poetis, & quas ſibi optabat ad otia conſequenda.

AD EPIGR. CIX.

EXcuſat ſe Gallo quod non mane ad eum ſalutandum eat, & dicit librum quem mittit vicariam operam præſtaturum, ſeque iturum

ad cœnam: Cauſatur autem domuum diſtantiam.

1 A T *mea Vipſanas ſpectant cenacula laurus.*] Vipſanas laurus, id eſt, porticum Marci Vipſani Agrippæ, in cuius regione via lata habitabat Martialis. *Cœnacula* ſua dixit irriſorie: Non enim credibile Equitem Romanorum in cenaculis habitaſſe: ſunt namque cenacula ſupremæ domus partes, quæ plerumque pauperibus locabantur, & ad ea ſcalis altis aſcendebatur: Sic alibi infra epig. 118.

Scalis habito tribus, ſed altis.

Cœnaculorum multa mentio in Pandectis, præcipue titulo, de his qui effuderunt vel deiecerunt. vbi l. Si vero ſupra cœnaculariam exercere quid ſit, fortè ignotum. Eſt cœnacularij mentio l. ſolutum. §. ſolutam. ff. de pignerat. act. ſignificatq́. ibi cœnacularius is qui ab eo qui totam domũ à domino conduxit cœnaculum. Hic autem ſi id cœnaculũ vel eius partẽ aliis locabat dicebatur cœnaculariam exercere, quod colligo ex ipſis Vlpiani verbis in l. Si verò. *Nam etſi quis* (inquit) *cœnaculariam exercens ipſe maximam partem cœnaculi, ſolus tenebitur*, & paulò poſt. *Sed ſi quis cœnaculariam exercens, modicum ſibi hoſpitium retinuerit, reſiduum locauerit pluribus; omnes tenebuntur, quaſi hoc coenaculo habitantes, vnde deiectum effuſumúe eſt.* Vbi perſpicuè cœnacularium cœnaculum ſolum conducere: quòd ſi aliis locaſſet, cœnaculariam exercere dicebatur. Habitaſſe autem & conduxiſſe cœnacula pauperes, bellè docuit Vlp. in d. l. ſolutum eodem §. illis verbis; *Plane in eam duntaxat ſummam, inuecta mea, & illata tenebuntur, in quam coenaculum conduxi: Non enim credibile eſt, hoc conueniſſe, vt ad vniuerſam penſionem inſulæ friuola mea tenerentur.* friuolorum enim nomine intelligebant veteres, pauperum curtam ſupellectilem: Vnde Iuuenalis ſat. 3. verſ. 97.

Viuendum eſt illic, vbi nulla incendia, nulli
Nocte metus: Iam poſcit aquam, iam friuola transfert
Vcalegon, tabulata tibi iam tertia fumant.

De aqua eſt pulcherrimus locus in l. nam ſalutem. §. vt curam ff. de off. Præf. vigilum. Vt curam adhibeant omnes inquilinos admonere, ne negligentia aliqua incendij caſus oriatur; præterea vt aquam vnuſquiſque in cœnaculo habeat, iubetur admonere. Hic autem pauper quem Iuuenalis irriſorie Vcalegonem appellat, habitabat in cœnaculo, & 74.

2 S E D *tibi non multum eſt, vnum ſi præſto togatum.*] Togam enim anteambulones in honorem amici magni ſumebant, epigr. 57. lib. 2.

Quem grex togatus ſequitur & capillatus.

Et lib. 11. epigr. 25.

Hoc quiſquam ferat, vt tibi tuorum
Sit maior numerus togatulorum.

Comitatus togatorum, honorificus erat: in dial. de cauſis corruptæ eloquentiæ, qui Quintiliano tribuitur, hæc verba ſunt de oratorum

honore.

honore. *Iam verò qui togatorum comitatus & egreſſus? quæ in publico ſpecies? quæ in iudicijs veneratio?* &c. Erad illud in vita beata, epig. 47. lib.10. *toga rara*, locum iſtum fuſius tractabimus.

3 MVLTVM *eſt hunc vnum ſe mihi Galle nego.*] Eleganter hunc locum perſequitur multis verbis, lib. 11. ep.25.

4 IPSE *ſalutabo decima vel ſerius hora.*] Legitur in veteri Codice, *te ſæpius hora.* decima hora erat hora cœnæ, lib.4. epig.8.

Hora libellorum decima eſt, Eupheme, meorum:
Temperat ambroſias cùm tua cura dapes.

Si verò retineas *Sirius.* ſignificabit cœnas diuitiorum longiuſculas eſſe, & ad multas horas. Veniam igitur vel ipſa cœnæ hora, vel iam dimidia cœna, quando caletur mero, & poſcitur maioribus poculis.

5 MANE *tibi pro me dicat auere liber.*] Id eſt, pro me ſit liber ipſe ſalutator, dum ego componendis verſibus mane domi maneo. nam ſalutator nil ſcribere poſſum, vt ſupra epigr. 71.

Sic licet excuſes quia qualiacumque leguntur
Iſta, ſalutator ſcribere non potui.

AD EPIGR. CX.

EST hoc epigrammate magnus quidam Poetæ conatus in deſcribenda catella Publij, & eiuſdem laudanda pictura: quo forte ſibi, vt mihi viſus eſt, Catulli paſſerem, ſtellæ columbam, Papinij pſittacum ſuperaſſe: quas aues procul dubio hæc catella deformauit.

1 ISSA *eſt paſſere nequior Catulli.*] Primo ſtatim verſu oſtendit Poeta, quàm ſibi placuerit hæc catellæ deſcriptio, cùm non eam comparauerit cum paſſere viuo; ſed cum epigrammate & poëmate Catulli: nam ſi de naturali paſſere loqui vellet, non Catulli, ſed Leſbiæ paſſerem diceret. *Nequior* autem accommodatum verbum eſt ad luſus laſciuos, qui nequitiæ appellantur, vt lib.4. epig. 42.

Nequitias tellus ſcit dare nulla magis.

2 PVRIOR *oſculo columbæ.*] Prouerbialiter dictum de re pura, non autem ſimpliciter dictum: nam & artificium in hoc ſubolco Poetæ, quod voluerit inſinuare purius eſſe hoc epigramma Stellæ poematio, quo puellam depingebat. De Pſittaco Papinij nullam heic feciſſe mentionem non miror; nam neſcio qua de cauſa hic magnum Poetam Statium omninò in omnibus ſuis libris prætererit, & ſupra epigr. 62. quo Poetas inſigniores recenſet, qui ſuo tempore florebant, Papinium viuum non putauit: Vellem ab aliquo docto viro huiuſce rei cauſam doceri.

3 SENTIT *triſtitiamque gaudiumque.*] Ne intelligas ſignificare Poetam triſtari catellam & gaudere: hoc enim cum ſit omnibus beſtiis commune, non eſſet in Iſſa laudandum: ſed ſentit hos affectus in Publio hero; nec cùm triſtis eſt intempeſtiua feſtiuitate ei obſtrepit, nec cùm gaudet deſiſtit à feſtiuitate.

4 COLLO *nixa cubat.*] Placet Franciſcus Modius qui ex veteri codice legit *nexa*, ep.33. lib. 1.

5 VT *ſuſpiria nulla ſentiantur.*] *Suſpiria* poſuit pro reſpiratione, quæ ſi craſſior ſit & vehementior, ronchus appellatur.

6 GVTTA *pallia non feſellit vlla.*] Elegans metaphora, quaſi pallia paciſcerentur cum catella ne mingeret, quòd ſi faceret falleret pallia: id non commiſit catella, nec feſellit pallia gutta vlla.

7 HANC *ne lux rapiat ſuprema totam*] Ingenioſa hyperbole exprimendo fine pingendæ catellæ, qua excellentiam picturæ & imitationis declarat, quod ea pars Iſſæ, quæ oculis cernebatur, eſſet in ipſa pictura longo tempore poſt eius mortem duratura bene.

8 VT *ſit tam ſimilis ſibi nec ipſa.*] Franciſcus Modius eodem loco ex membranis emendat hunc locum, cùm reponat pro *Ipſa*, *Iſſa*. Eſt enim elegantior affirmatio, & ea repetitio tergemina vocis *Iſſa* maiorem habet venuſtatem.

Duo poſteriores verſus eiuſmodi ſunt, vt auſim affirmare in ſimili argumento, nullos inueniri ſimiles.

AD EPIGR. CXI.

MVltorum querela fortè Romæ erat, epigrammatum longitudinem accuſantium, & breuiſſima requirentium: ſic Poeta Coſconium ob hoc carpit, lib. 2. epigr. 77. & lib. 3. epigr. 82.

Vt faciam breuiora mones epigrammata Cocles:
Fac mihi quod Chione: non potui breuius.

Et lib. 10. epigr. 59. reprehendit etiam præproperum & feſtinantem lectorem,

Conſumta eſt vno ſi lemmate pagina tranſis,
Et breuiora tibi non meliora placent.

Sic aliqui vt breuitate placerent, ſcribebant diſticha, vt d. epigr. in Coſconium, *Sed tu Coſconi diſticha longa facis.*

Et epigr. 29. lib. 8.

Diſticha qui ſcribit, puto vult breuitate placere,
Quid prodeſt breuitas dic mihi, ſi liber eſt?

Cùm igitur Velox idem quereretur, reſpondet Poeta ipſum breuiora facere quòd nulla ſcribat.

AD EPIGR. CXII.

MIttebat Martialis epigrammatum librum ad Regulum, & ſimul thuris forte libellam: poſſet quis dona mirari tam humilia, tam opulento viro: Excuſat Martialis munerum tenuitatem eorundem ſignificatione; liber namque ſapientiæ ſtudioſo mitti debet, thus verò Deos colenti, quibus ſæpe thure faciendum eſt. Cùm igitur Regulus ſapientiæ fama & pietatis opinione clarus eſſet, conueniens fuit hæc munera ei mitti.

AD EPIGR. CXIII.

VRbana cuiuſdam Priſci reprehenſio eſt, & correctio Poetæ, qui errore & ignorantia ſordium huius hominis, cùm eum non nouiſſet, dominum honoris cauſa Regemque ſalutabat, vt Olum, lib. 2. epigr. 68. *Quòd te nomine iam tuo ſaluto,*

Quem Regem dominum prius vocabam,&c.

At verò poſtquam bene nouit, ſuo nomine vocabat. Luſus eſt in illis verbis, *iam mihi Priſcus eris*, in quibus eſt ambiguitas: Non enim dixit vocabo te Priſcum; ſed eris mihi Priſcus, id eſt, priſcis temporibus natus, & tanquam priſci illi qui multis ſeculis nos præceſſerunt mihi non cognitus: Non me fugit quæ Gruterus congerit ad Senecæ ep. 3. quem, ſi vacas, vide.

AD EPIGR. CXIIII.

HOc epigramma ſcriptum erat vt affigeretur fronti alicuius libelli, aut potius omnium libellorum ſimul ſcriptorum, quo admonetur lector vænales eſſe Poetæ libros apud Quinctum Pollium Valerianum Bibliopolam.

1 INVIDEBIS *otio tuo Lector.*] Id eſt, ſi otij tui te ceperit inuidia & odium, ita vt malè id occupatum velis.

2 APINASQVE *noſtras.*] Adagium tricæ apinæque, quo etiam vtitur, ep. 1. lib. 14.

AD EPIGR. CXV.

HOc epigramma & ſequens 117. eiuſdem ſunt argumenti. Hoc ſcribitur ad Fauſtinum Teleſphori vicinum, quo narrat Poeta Fænium Antullæ filiæ totum agellum in ſepulchrum conſecraſſe, ibique filiæ oſſa condidiſſe.

1 NOMENQVE *ſacrauit.*] Quia ſepulchra ſacra erant, & inſcriptiones tumulorum Diis manibus fiebant: & aliquando addebatur ſacrum. *Sacrauit*, igitur *nomen*, id eſt, ſacrauit hoc rus filiæ nomine.

2 DIGNIOR *ipſe legi.*] *Dignior* dixit propter naturæ ordinem, qui requirit vt parentes ante filios diſcedant: Quando ſecus accidit, dicitur fieri turbato naturæ ordine, vel fatis malè iudicantibus: vt in L. nam etſi. 11. de inoff. teſtam. *Turbato tamen ordine mortalitatis, non minus parentibus quàm liberis piè relinqui debet.* & in inſcriptione vrnæ Papiniani I C. inuentæ Romæ à quodam ruſtico, vt teſtatur Hieronymus Magius, lib. 2. miſcell. cap. 11.

ÆMILIO PAVLO PAPINIANO
PRÆFECTO PRÆTORIO IVRISCONSVLTO
QVI VIXIT ANNOS XXXVI DIES X
MENSES III PAPINIANVS HOSTILIVS
EVGENIA GRACILIS TVRBATO ORDINE
IN SENIO HEV PARENTES FECERVNT

Poſteriori formula in Moguntina inſcriptione legitur, teſtante

Godeſcalco Stevvecho in lib.10. Apuleij quæ talis eſt,

L. SPERATI DESIDERATI ADVLESCENTIS SPEI ET PIETATIS INCOMPARABILIS SPERATI HERMODORVS ET IVLIANA PATRES MALE IVDICANTIBVS FATIS SVPERSTITES POSVERVNT. quem ſenſum explicat ſequens verſus, *Et Stygias æquum fuerat patrem iſſe ſub vmbras.*

AD EPIGR. CXVI.

IRRIDET Procillum quendam inuidum, cùm dicat ſe cupi à puella candidiſſima; ſed amare aliam nigerrimam. Audito illo priori ſummam capiebat Procillus moleſtiam, ita vt præ mœrore ſe eſſet ſuſpenſurus, audito verò poſteriori reſpirauit. Nam inuidi triſtantur alterius bono (erat autem bonum amari à tam candida puella) lætantur vero alterius malo, erátque malum deperire adeò nigram puellam.

1 IAM *ſuſpendia ſæua cogitabis.*] Melius in nouis editionibus *cogitabas*, quod habent etiam & veteres Colinei, cui verbo adderem libenter interrogationis notam. Suſpendia autem inuidorum eſſe colligo ex hoc loco & ex epigr.76. lib.4.

Cauſa eſt tam ſubiti nouique voti,
Pendentem volo Zoilum videre.

2 SI *noui bene te.*] Communis formula, *Si bene me noui, ſi bene te noui, ſi bene illum noui.*

Melius autem eſt (*viues*) quàm (*viuis*) id eſt, non ſuſpendes te cùm videas me non frui illa oblata felicitate candidæ puellæ; ſed delapſum eſſe in hanc miſeriam nigerrimæ amicæ.

AD EPIGR. CXVII.

EST alterum epigramma de Faenio & Antulla. *æterno*, dixit, *cinerum honore ſacrauit*, quod ſepulchra in æternum ſacra eſſent. Nota autem ſacraſſe & iugera pauca culti ſoli vel (vt in veteribus legitur) pulchra, id eſt, ſacrauit totum agellum, vt ſupra dixit, hortos, breue rus, & prata.

1 CITO *rapta ſuis.*] quòd immatura morte, & turbato mortalitatis ordine deceſſit.

2 HOC *erit Antullæ miſtus vterque parens.*] Veteri more quo amici, coniuges, & denique omnes qui inter ſe inſigni amore fuiſſent, vnico ſepulchro clauderentur. Apuleius lib. 8. *Tunc propè familiares miſera Charites accuratiſſime corpus ablutum munita ſepultura. ibidem marito perpetuam coniugem reddidere.* Val. Maxim. lib.4. cap.6. de M. Plaucio, ſuper vxore Oreſtilla mortua in gladium incumbente, *quem*, inquit, *amici ſicut erat togatum & calceatum corpori coniugis iunxerunt, ac deinde ſubiectis facibus vtrumque vna cremauerunt: quorum ibi factum ſepulchri Tarenti etiam nunc conſpicitur, quod vocatur* ΤΩΝ ΦΙΛΟΥΝΤΩΝ. Similem caſum de crematis coniugibus duobus Rabirij parentibus, narratur epigr. 71. lib. 10.

Bis ſex luſtra tori nox mitis & vltima cluſit,

Arſerunt vno funera bina rogo.

Iaſon item apud Valerium Flaccum lib. 5.

Quod tamen externis vnum ſolamen in oris
Reſtat, ait, caras humus hæc non diuidet vmbras:
Oſſaque nec tumulo, nec ſeparc conteget ima;
Sed ſimul vt iunctis veniſtis in æquora fatis.

Strabo lib. 14. Paridis & Oenones idem ſepulchrum eſſe ſcribit, & Suet. in Auguſto cap. 17. narrat eum Antonio & Cleopatræ communem ſepulturæ honorem tribuiſſe, ac tumulum ab ipſis inchoatum perfici iuſſiſſe. apud Hebræos etiam hoc fuit in more, vno coniuges ſepulchro claudi, vt vel vnico ex multis conſtat teſtimonio D. Lucæ in actis Apoſtolorum cap. 5. num. 10. εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι, εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Id eſt, *intrantes autem iuuenes inuenerunt illam mortuam, & efferentes ſepelierunt ad virum ſuum.* Thracum item conſuetudine, decedente aliquo, vxor ex pluribus quas ſibi coniunctas habuerat dilectior ex amicorum iudicio cultius ornata, ad eius tumulum efferebatur quò contegeretur, ſimulac cum viro: reliquis mœrentibus vxoribus, veluti magno illo Amoris vinculo ſolutis. & Tullius in Tuſculanis lib. 1. ferè eundem morem Indorum refert. apud Græcos item memoriæ proditum eſt, vt cùm aliqui magna familiaritate mutuo inter ſe vtebantur, vno pallio viui ſe operirent, ac in morte eodem loco tumularentur in ſignum indiſſociabilis amicitiæ.

3 PERPETVO *dominis ſeruiet iſte ſuis.*] Pulchra quidem ſunt quæ adducit Raderus de monumentis quæ ſequerentur vel non ſequerentur. Tu tamen caueſis exiſtimes hoc ſepulchro inſcriptum eſſe heredes non ſequi; non enim de hoc loquitur Poeta: nam ineptum eſſet quod ſubiungit, *Perpetuo dominis ſeruiet.* ——

Quod ſi heredes ſequeretur, dominis etiam ſeruiret, quòd heredes domini ſint: Sed non loquitur hoc loco de monumento, ſed de toto agello monumento conſecrato: Ne, inquit, aliquis ſpetet agellum hunc comparare ſibi vel pretio, vel donatione, vel alia acquiſitionis cauſa, propterea quod hinc alienari nihil poteſt, cùm totum conſecratum ſit, nec pars vlla relinquetur profana, quæ poſſit ad alium tranſire; ſicque perpetuò dominis ſuis qui hunc agellum conſecrarunt ſeruiet ipſe.

AD EPIGR. CXVIII.

LVpercus quidam auarus & ſordidus ſubinde Martialem interrogabat, An vellet mitti ad ſe puerum cui traderet libellum epigrammatum, mutuo, quem lectum remitteret ſtatim? Excuſat Martialis longum interuallum à Luperci ad ſuam domum, & indicat vbi hi libelli ſint vænales.

1 ET *ſcalis habito tribus, ſed altis.*] Irriſoriè hoc dicit Martialis vt ſupra dictum eſt, epig. 109. ſed notanda vehementer illa particula, *ſed*, quæ cum ſua natura aduerſam ſententiam ab eo quod dictum eſt, vel ſaltem

mollientem ſignificet, vt ſi dicas, Eſt quidem ſtultus, ſed optimis moribus; Eſt deformis fœmina, ſed honeſta: à Martiale per iocum *παρὰ προσδοκίαν* vſurpatur, cùm augere vult ſuperius dictum, vt ſic, Eſt deformis, ſed impudica: Eſt ſtultus, ſed prauis moribus. Eſtque jocus ab inexpectato, vt poteris per te mille locis notare, vt lib. 2. epig. 41.

Et tres ſunt tibi Maximina dentes,
Sed plane piceique buxeique. Et lib. 9. ep. 42.
Hoc nihil eſſe putas? ſcelus eſt, mihi crede, ſed ingens.

Quod ſemel animaduerſum poteris facilè legendo obſeruare: apud alios etiam auctores idem inuenitur, vt elegans illud Apuleianum de fœmina aſino ſuccumbente.

Recepit (inquit) *me, ſed totum.*

2 ARGI *nempe ſoles ſubire letum.*] Tmeſis, qualis etiam eſt lib. 2. ep. 17.

Argique letum multus obſidet ſutor.

De Argileto ſupra epig. 4.

3 ILLINC *me pete ne roges Atrectum.*] Omninò lego, *me roges Atrectum.*

4 DE *primo dabit alterove nido.*] Erant capſæ in pluteis bibliothecarum diſtinctæ numeris, quas metaphoricè nidos vocabant; ordine autem pretioſiores præcedebant; Sic vt oſtenderet ſuorum libellorum apud Atrectum æſtimationem de primo vel ſecundo nido daturum dixit, quos autem parui faciebant libros in vltimis nidis ponebant: Patet hoc ex epigrammate 16. lib. 7. ad bibliothecam Iulij Martialis,

Hos nido licet inſeras vel imo,
Septem quos tibi miſimus libellos.

5 RASVM *pumice purpuraque cultum.*] De hoc librorum cultu diximus ſupra pag. 67.

6 TANTI *non es ais! ſapis Luperce.*] Ironica confeſſio qua non tam libri ſui futilitatem, quàm ſordes Luperci notat. Eundem ſenſum habes lib. 4. ep. 72.

Aes dabo pro nugis, & emam tua carmina ſanus?
Non, inquis, faciam, tam fatuè, nec ego.

AD EPIGR. CXIX.

CONcludit librum, & ſimul excuſat eius longitudinem ironicῶς, quaſi poſtularet aliquis ab eo vt plura adderet epigrammata, dicit ſatis eſſe centum. Dixit perfectum numerum quamuis ſint centum decem & nouem.

1 NIL *illi ſatis eſt Caciliane mali.*] Alluſit ad celebre dictum Callimachi Cyrenenſis Poetæ, quem Grammaticum propter humanarum literarum profeſſionem appellat ille qui excerpta ex Athenæo ſcripſit initio libri tertij. *Callimachus* (inquit) *Grammaticus magnum librum æqualem dicebat eſſe magno malo.*

AD M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIB. II.

AD EPIST.

IOCOSA & vrbanitate plena hæc epiſtola eſt, ſcripta ad Decianum, de quo plurima libro ſuperiori mentio. Inducit primo limine per Ethopœiam Decianum loquentem & reprehendentem Martialem, quòd epiſtolam epigrammatis præfixerit; quòd ſuperuacuum id ſit, quòd ridiculum, quòd inefficax ad defenſionem, quòd omnium reprehenſioni expoſitum. Deinde fingit longiſſimam eſſe epiſtolam: poſtremò iocularíter & per ἀπόδειξιν eam abſoluit, pauciſſimis verbis.

1 PARVM *ne tibi præſtamus ſi legimus epigrammata?*] Diſſuaſio eſt à moleſto; quòd moleſtum futurum ſit legere epigrammata, ſi ei labori addatur & epiſtolæ lectio.

2 QVID *hic porrò dicturus es, quod non poſſis verſibus dicere?*] A ſuperuacuo; quòd epigrammata, vt inferius dicit, in quacunque pagina viſum ſit, epiſtolam facere poſſint.

3 VIDEO *quare tragœdi epiſtolam accipiant, quibus pro ſe loqui non licet.*] Tragœdia Poëma dramaticum eſt, ſiue repræſentans: in quo non licet Poëtæ ex ſua perſona aliquid loqui: ideò tragœdi accipiunt, id eſt, adiungunt, vel præfigunt ſuis tragœdiis epiſtolam, qua opus illud tueantur, vel aliquid ſignificent neceſſarium ad eius intelligentiam, vel de aliqua re admoneant lectorem. Id autem fieri à tragœdiis manifeſtum eſt ex hoc loco; & fortè tempore Martialis extabant multæ Latinæ tragœdiæ, quibus præfixæ erant hæ præfationes, vel epiſtolæ: nobis cum iniuria temporis nullas reliquerit Latinas, præter eas nouem, quæ Senecæ nomine circumferuntur, in quibus nulla eſt epiſtola aut præfatio, nihil tale poſſumus aliis teſtimoniis affirmare: Græci quidem qui hodieque extant Æſchylus, Sophocles, & Euripides nil tale habent.

4 EPIGRAMMATA *Curione non egent.*] Erat Curio quaſi theatralis præco, qui iuſſu Principis vel populi edicebat populo iuſſa, quæ ſi à Principe emanarent, edicta vocabantur; & id dicebatur monere populum edicto: hoc faciebat Curio. Plinius, lib. 4. ep. 7. *Scripſit publicè vt è Curionibus eligeretur vocaliſſimus aliquis, qui legeret eum populo:* Et Trebellius in Gallienis. *Ille per Curionem dici iuſſit*, TAVRVM TOTIES NON FERIRE DIFFICILE EST. Et ibidem: *Mirantibuſq; cunctis rem tam ridiculam, per Curionem dici iuſſit, (impoſturam fecit, & paſſus eſt.)* Vbi

in vtroque loco lego, *edici iuſſit*, vt ſeruetur formula Romani ſermonis. Hi Curiones forte epiſtolam, vel præfationem tragœdi ſcriptoris populo recitabant: quamuis de hoc more nihil memini me legiſſe, præter id quod ex hoc loco colligi poteſt. Vide quæ de hoc nomine, *Curionis*, congeſſit Buleng. de Theatro, lib. 1. cap. 46. poſt Scalig. ad Feſtum, verbo *Curiales*.

5 E T *togam ſaltanti inducere perſonæ*.] Prouerbialiter dictum eſt, quod ſic intellige: Toga proprius Romanorum cultus; Virgil. lib. 1. Æneid.

Romanos rerum dominos gentemque togatam.

Quem verſum vſurpauit hic lib. 14. epigr. 124. cui ſubiungit hunc pentametrum: *Ille facit magno qui dedit aſtra patri.*

Sumebatur toga ad res ſerias. Exuebatur vti ludicris, vt in Saturnalibus, quibus pænulæ ſumebantur. Vnde locus in Cariſianum, lib. 6. epigr. 24. *Nil laſciuius eſt Cariſiano,*

Saturnalibus ambulat togatus.

Sumebant & ſyntheſes depoſitis togis, vt lib. 14. epigr. 1

Synthesibus dum gaudet eques, dominuſque ſenatus.

Saltantes perſonæ ridiculæ ſunt & ioculares, quibus indecens eſſet aptare togam, quemadmodum meretricibus ſtolam, ſup. lib. 1. epigr. 92.

Quis Floralia veſtit, & ſtolatum

Permittit meretricibus pudorem?

quòd ſtola matronarum habitus eſſet, toga autem meretricum. Suetonius in Calig. cap. 54. cum palla & tunica talari ſaltaſſe Caligulam docet, cùm indutos togis ſaltare prohibitum fuiſſet. Hoc igitur loco per ſaltantem perſonam epigrammata intelligit, quæ plurimum ridicula ſunt; per togam, epiſtolam vel proſphoneticam, vel apologeticam, quæ ſeria eſſe debet. Noli ergo, inquit, rem ridiculam facere, qui iocoſis epigrammatis ſerias adiungas epiſtolas.

6 D E N I Q V E *videas an te delectet contra retiarium ferula*.] Eſt diſſuaſio, ab inutili & inefficaci: propterea quòd debilis defenſio eſt epiſtola contra epigrammatum calumniatores. Retiarius contra Myrmillonem tridente acutiſſimo agebat, Myrmillo ſe contra retiarium longo enſe defendebat, cuius ictibus reprimebat retiatij & impetus, & retium inſidias; quo tamen retiarius Myrmilloni negotium faceſſebat. Quod ſi Myrmillo contra retiarum ferula infirma & fragili vteretur, malè ſe defendere poſſet. Eſt igitur allegoria: Vide, an te contra retiarium ferula delectet vti, id eſt, vide, an contra maledicos & mordaces velis epiſtolio te munire. De Myrmillone & retiario vide numum argenteum, qualem apud me inter alios ſeruo.

7 E G O *inter illos ſedeo qui protinus reclamant*.] Perſeuerat in eadem arenariorum allegoria: nam qui ſpectabant certamen, vel gladiatorum, vel Myrmillonis & retiarij, ſtatim ac vterlibet cœperat aduerſarium vincere, reclamabant: *Occide, vre, verbera*. Seneca ep. 7. *Si latrocinium fecit ali-*

ſecit aliquis, ſi occidit hominem, ille meruit vt hoc pateretur. Tu quid meruiſti miſer vt hoc ſpectes? Occide, vre, verbera. Sic enim lego locum illum male acceptum ab operis typographis. Et idem epiſt. 37. *Eadem honeſtiſſimi huius & turpiſſimi auctoramenti verba, vri, vinciri, ferroque necari.* Vbi emendo, *vri virgis, ferroque necari.* Nam hæc verba per parodiam deſumta ſunt ab Horatio, lib. 2. Sermonum, ſat. 7. *Quid refert vri virgis, ferroque necari: Auctoratus eas, aut turpi clauſus in arca?* Et Petronius: *In verba Eumolpi ſacramentum iurauimus vri, vinciri, verberari, ferroque necari, & quicquid aliud Eumolpus iuſſiſſet, tanquam legitimi gladiatores domino corpora animoſque religioſiſſimè addicimus.* Nam auctorati gladiatores in hæc tria verba iurabant; quod ſacramentum exigebat populus ab vtroque aduerſario his reclamationibus. Significat ergo, ne exiſtimes me, cum te videam à retiario malè mulctari, te defenſurum eſſe. Nam potius ſedeo inter illos, qui protinus reclamant, id eſt, cum te videro ab obtrectatoribus lacerari tenui epiſtolio tantum defenſum, non te defendam, immò potiùs eorum maledicentiam adiuuabo.

8 QVID *ſi ſcias*, &c.] Παράδοξον eſt, quo videtur innuere longam ſe epiſtolam velle ſubtexere, quam ſtatim finit pauciſſimis verbis ſequentibus, quæ per ſe liquent.

AD EPIGR. I.

EXCVSAT libri huius breuitatem, qui nonaginta & tria habet epigrammata, cum poſſet ipſe plurima addere. Enumerat deinde vtilitates breuioris libelli, & vltimò conqueritur hunc vel ita breuem aliquibus viſum iri longum.

1 TERCENTENA *quidem.*] Numerum poſuit finitum pro infinito; luſitque deinde in verbo, *ferre*, quod priori verſu portare vel capere, poſteriore pati & tolerare ſignificat.

2 AT *nunc ſuccincti.*] Metaphora, qua ſignificamus expeditum aliquem, vt de milite ad prœlium parato. Qui autem ſuccincti ſunt, breuiores ſunt in his quæ faciunt. Inde dixit *ſuccincti*, pro breuioris.

3 BREVIOR *quod mihi charta perit.*] Hæc per modeſtiam dicuntur à Poeta, quaſi neceſſe ſit chartas epigrammatis exaratis perire, leuiórque iactura chartarum ſit in paucis quàm in pluribus epigrammatis. Sic lib. 6. epigr. 64.

Scribere verſiculos, miſeras & perdere chartas.

Et Iuuenal. ſat. 1.

—— *perituræ parcere chartæ.*

4 NEC *tantum nugis ſeruiet iſte meis.*] Melius in veteribus excuſis,

—— *ſeruiet ille meis*

5 TE *conuiua leget miſto quincunce.*] Hæc eſt quarta & vltima ratio, qua præfertur breuior libellus longiori; quòd non interrumpat compotationem, nec temperatura potus eius lectione corrumpatur. Eſtque grandis hyperbole, quales multæ ſunt familiares huic Poetæ. Dicit

enim adeò breuem eſſe libellum hunc,vt miſto quincunce,id eſt, infuſo vino in poculum, datoqúe poculo conuiuæ poſito parumper in menſa, antequam tepeſcat,id eſt,aliquid remittat de frigiditate, poterit conuiua legere librum hunc. Quod vt intelligas,nota priſcum morem veterum in poculis. Hæc implebantur vino ea menſura qua quis petebat,vt lib.1. dictum eſt epigr. 72. & hoc dicebatur miſcere, quamuis merum eſſet. quod liquet ex epigr.6.lib.8.

Hic ſcyphus eſt in quo miſceri iuſsit amicis
Largius Aeacides,& bibit ipſe merum.

Vbi Aeacides iuſſit miſceri amicis largius merum,& ipſe bibit. & lib.13. epig.108.

Miſceri decet hoc à Ganymede merum.

Iuuenalis Satyr.5.verſ.60.

——neſcit tot millibus emtum
Pauperibus miſcere puer.

Dixit autem, *quincunce*, pro quouis poculo. Dabantur igitur conuiuis pocula à pincernis vino plena: illi autem vel protinus hauriebant,vel deponebant in orbibus, hoc eſt, rotundis menſis,quæ iungebantur triclinio. Porrigi à miniſtris pocula manifeſtum eſt ex hoc Poëta, libr.9.epigr.26. cùm enim dixiſſet:

Dantem vina tuum quoties aſpeximus Hylum,

tertio diſticho ſubiungit:

Auertam vultus tanquam mihi pocula Gorgon
Porrigat? ——

& lib.11.epigr.12.

Tolle puer calices,tepidiqúe toreumata Nili,
Et mihi ſecura pocula trade manu.

Quod miror negaſſe doctiſſimum P.Ciaconium lib.de triclinio,cui ego non negarem aliquando ab ipſis miniſtris poſita eſſe pocula. inde ponere vinum antiquos dicere ſolitos diximus ad lib. 1.epig. 45. quia pocula eodem plena ponebantur. Sed vtcunque ponebantur in orbibus, ponebantur coram eo qui ea iuſſerat miſcere. Hinc queritur Helene Paridis laſciuiam,qui pocula ipſi appoſita ſumebat amoris teſtificandi cauſa.

Et modo ſuſpiras,modo pocula proxima nobis
Sumis. ——

Et ne citrei orbes, qui auro contra væniebant, circulis poculorum macularentur,lintea ijs ſuperponebant.lib.14.epigr.138.

Nobilius villoſa tegant tibi lintea citrum,
Orbibus in noſtris circulus eſſe poteſt.

Sed ante linteorum vſum ob hanc eandem cauſam, machinulas quaſdã ligneas imponebant menſæ, ſuper quibus ſtatuebantur lagenæ, has *incitegas* appellabant. Paullus ex Feſto. *Incitega* machinula in quâ conſtituebatur in conuiuio vini amphora,de qua ſubinde deferrentur vina. Hęc

machinula quamuis à Græco deduci poteſt, Græci enim ἐγγυθῆκαι vocant, tamen dicitur ab integendo, cui verbo, vt multis alijs per epentheſin addebant ſyllabam *ci*, vt dicerent *incitegere*, quemadmodum dicebant *reciprocum*, pro, *reprocum*. *reciperare*, pro *reparare*. *concipilare*, pro *compilare*. Sed creſcente luxuria has machinulas abiecerunt, & inſtrauerunt menſis citreis gauſapa, vt probat diſtichon Martialis ſupra poſitum. Ex hoc etiam Feſti loco colligo morem à paucis obſeruatum in cõuiuijs, ſolere in orbibus amphoram vel lagenam vino plenam ſtatui, vt inde miniſtri conuiuis ſubminiſtrarent. Cum igitur conuiuæ miſtus eſſet quincunx, & ipſe acceptum à miniſtro poſuiſſet in orbe antequam hauriret, poterat breuiſſimum hunc libellum totum perlegere, nec tamen eo breuiſſimo temporis ſpatio vinum porrectum frigidum poſitum tepeſceret; & hũc exiſtimo eſſe verum huius loci ſenſum. Ex quo obiter colligere eſt, in conuiuijs fuiſſe frequentes recitationes carminum. Vnde multi ſales inuenti à Martiale in eos, qui miſeros conuiuas recitandis carminibus obtundebant; vt in Ligarium lib. 3. epig. 44. & 50. & Perſius ſat. 1.

——ecce inter pocula quærunt
Romulidæ ſaturi, quid dia poemata narrent.

6 Esse *tibi tanta cautus breuitate videris.*] cauere proprium iuriſconſultorum verbum, & officium: ipſi enim alijs cauent, id eſt, prouident, ne illis vel iuris ignorantia, vel actionum non curantia aliquid damni accidat. Cicero ad Trebatium. *Cum tu multa mihi & meis cauiſſes.* Cautus igitur is eſt, qui præmunitus ad quoduis damnum futurum, ne ſibi lædat, eſt.

AD EPIGR. II.

CElebrat Dacicam victoriam, & triumphum quem egit Domitianus ſolus, cuius laurea tota eius fuit, nec cum alio communicata: amplificat hoc argumentum à comparatis, enumeratis iis qui præcipua cognomenta ex prouinciis deuictis compararunt.

1 Creta *dedit magnum.*] L. Metellus triumphauit de Cretenſibus expugnatis, & appellatus eſt Creticus, illuſtri cognomento.

2 Maius *dedit Africa nomen.*] P. Cornelius Scipio Africanus dictus eſt ob euerſam Carthaginem, & vniuerſam Africam in prouinciæ nomen redactam. Maius nomen Africani fuit, quod tertiam orbis, non minimam partem Romano Imperio ſubegit, quàm Metelli, qui inſulam non maximam.

3 Nobilius *domito*, &c.] Nobilius nomen Germanici acquiſiuit primus omnium Druſus Liuiæ ex Nerone filius, ab Auguſto adoptatus, pater Germanici Cæſ. qui Druſus obiit in Germanica expeditione; ne te fallat Raderus, qui ſuo more fallitur, cum exiſtimet Germanicum Cæſarem, qui fraude Piſonis interiit, eſſe primum cui Germanici nomen obtigit; non enim is fuit, ſed eius pater Druſus, vt patet ex lectione 1. lib. Annal. Cornel. Tacit. Sed poteris dubitare, quomodo hoc loco dicat nobilius nomen tributum à Germania; an no-

bilius nomine ab Africa deſumto? Germania præ Africa angulus quidem eſt ignobilis. Deinde cur non aſſignet eum cui Germanici nomen obtigit domito Rheno: cùm Metellum Cretæ, Scipionem Africæ ſuperiori diſticho accommodarit? Sic ſoluo nodum: Nobilius nomen non dixit; quod maioris eſſet dignitatis & auctoritatis, ſed quod magis notum; eo quod pluribus fuerit accommodatum. Nam cognomenta ex victoriis ſumta non communicabantur filiis & heredibus. Metelli namque filij non ſunt dicti Cretici, nec Marcelli Syracuſani. At verò Germanici nomen ſemel & primò acquiſitum à Druſo, continuò tributum eſt eius filio Germanico, & deinde Claudius Nero, Galba, Otho, Veſpaſianus, Titus,& tandem Domitianus adhuc iuuenis hoc cognomentum aſſumſerunt; vt conſtat ex veteribus numis, etſi non reportaſſent nouas ex Germanis victorias: quamuis Domitianus, vt teſtatur Tranquillus cap. 2. non neceſſaria expeditione in Germaniam profectus, nomen Germanici aptauerit ſibi. Sed credo ferocem illam gentem paſſim inſurrexiſſe aduerſus Romana præſidia, præbuiſſeque his omnibus Imperatoribus victoriæ occaſionem, vnde Germanici nomen aſſumerent. Nobilius igitur dixit, quod Africani nomen in ſolo victore cognitum fuit, & Cretici in ſolo Metello illo triumphatore, & ſic in reliquis omnibus: at verò Germanici nomen in quamplurimis fuerit nobilitatum, & hac de cauſa non aſſignauit proprium victorem qui hoc nomen acquiſierit. Ideò ſubiungit Iudaicum triumphum Veſpaſiani patris communem fuiſſe cum Tito fratre, quod teſtatur Sueton. cap. 2. in Domit. Vt tandem concludat lauream de Dacis maiorem eſſe, quod eius ſolius ſit,& cum alio nullo communicata.

4 QVAE *datur ex Dacis.*] Lipſius lib.1. epig.5.contendit Cattis legendum eſſe.ego Dacis magis probo; vnde Dacici nomen aſſumpſit Domitianus,vt patet ex numis. Quod argutatur Heraldus de laurea Ioui Capitolino data,laudo,ſed huc non facere exiſtimo.

AD EPIGR. III.

ELudit Sextum quendam, qui gloriabatur ſe nihil debere, cum vt deberet non eſſet ſoluendo: Concedit enim id,& deinde ſubiungit rationem, qua vrgeat vehementer Sextum, cùm dicat eum ſoluere nō poſſe: Qui enim ſoluere non poteſt,ſuum fecit,quod mutuò accepit. Ex ſuo autem nihil debet quis. Eleganter epigr.105.lib.9.ad Phœbum.

Quod tibi non poſſum ſoluere Phœbe,meum eſt.

AD EPIGR. IV.

ASpergit Amianum quendam inceſti cum matre concubitus ſuſpicione: deſumit coniecturam à nominibus, quibus ſe hi mutuò appellabant:fratrem eum mater,is ſororem matrem vocabat.

1 FRATER *te vocat,& ſoror vocatur.*] fratris & ſororis naturæ honeſtiſſima nomina turpicula tegendi criminis cauſa facta ſunt. Amicos fœminæ fratres vocabant,amicas viri ſorores. Tibull.lib.3.eleg.1.

Hæc tibi vir quondam nunc frater mitto Neæra.
& hic noſter, lib. 12. epig. 20.
Quare non habeat Fabulla quæris
Vxorem Themiſon, habet ſororem.
& lib. 10. epigr. 65.
Quare deſine me vocare fratrem,
Ne te, Carmenion, vocem ſororem.

Quid quod & Cinædos tecto nomine fratres appellabant? Petronius in Satyrico: *Si non faſtidis,* inquit, *fœminam ornatam, & hoc primum anno virum expertam concilio tibi, ô iuuenis, ſororem. Habes tu quidem & fratrem; neque enim me piguit inquirere. Sed quid prohibet & ſororem adoptare?* & in toto opere Cinædos. ille Giton frater appellatur: Ideò hæc vocat nomina nequiora.
2 MATER, *quæ cupit eſſe ſe ſororem.*] Elegans Epiphonema, & concluſio totius ſententiæ, vbi priori verſu τὸ *ſororem,* ſumitur obſcœna ſignificatione, poſteriori, propriâ.

AD EPIGR. V.

Excuſat ſe, quòd non videat ſæpius Decianum, & ſimul eum accuſat, quòd ſæpè negetur eſſe domi. cauſatur longam locorum intercapedinem: & tandem eleganti antitheto concludit Epigr.
1 NE *valeam.*] formula de qua lib. 4. epigr. 31. vt diſperam, de quo iureiurando ſupra dictum eſt lib. 1. epigr. 40.
2 TOTIS *Deciane diebus & tecum totis noctibus eſſe velim.*] prouerbialis Hyperbole pro multo temporis ſpatio vſurpata. Sic apud Horat. in arte:
—— *vos exemplaria Græca*
Nocturna verſate manu, verſate diurnâ.
Quod Hiſpani imitamur, dicimuſquè *de dia y de noche.*
3 SED *duo ſunt quæ nos diſtingunt millia paſſûm.*] fortè hyperbolicòs dictũ, & fortè verè & Latinè. Nam in vrbe adeò lata probabile eſt fuiſſe intercapedinem tantam: & cùm perſeueret in eodem ſpatio ſignando, inclino in hanc ſententiam, vt verum ſpatium ſit.
4 VEL *tantum cauſis, vel tibi ſæpè vacas.*] illud tantùm ſignificat, hunc cauſſidicum, quando meditabatur orationes ſuas, ſolere excludere ſalutantes; & etiam quando ibi vacabat, id eſt, quando vel lauabat, vel cœnabat, vel ludebat.
5 TE *tamen vt videam.*] acutiſſima & elegantiſſima antitheſis in *videam,* &, *non videam, duo millia,* & *quatuor millia, non piget,* & *piget.* Eſt autem acuta & pungens ſententia, ſi qua alia apud hunc auctorem.

AD EPIGR. VI.

Faſtidioſum Seuerum quemdam notat, quòd præpropera feſtinatione vix deguſtato libello, ad finem quam primùm peruenire cupiebat, quem etiam perſtringit leuiter lib. 5. epigr. 81.
1 I *nunc.*] formula indignantis & alterius factum reprehendentis, vt ſupra lib. 1. epigr. 43.

I nunc & ferrum turba moleſta nega.

& lib.10.epigr.96.

I cole nunc reges: quicquid non præſtat amicus,
Cum præſtare tibi poßit Auite, ſecus.

2 SPECTAS ἐσχατοκολλιῶν,] Scaliger in Tibullum ἐσχατοκόλλιον diminutiuè legi vult, quod ſit contraria pars τῷ πρωτοκώλλῳ, in libris in quibus κῶλα ſunt ſcapi vel partes adglutinatæ. Ego vt vera ea omnia concedam, non tamen mutarem vulgatam lectionem, vt ſit ἐσχατοκολλιῶν id quod in vltimo κώλῳ ſcriptum eſt. *Spectas.* nam ſubinde finem libri ſpectare impatientis eſt & nimium properantis.

3 RAPTA *ſcribere, ſed Vitellianis.*] illud ſed paradoxon, eſt, vt diximus, ſupra lib.1.epigr. Nam Vitelliani elegantiores pugillares erant, in quibus res laſciuæ & elegantes ſcribebantur: vt lib.14.epigr.8.

Nondum legerit hos licet puella,
Nouit quid cupiant Vitelliani.

4 HÆC *ſunt ſingula quæ ſinu ferebas.*] ex ſingulis epigrammatis iunctis ſimul libellus fit. Eſt igitur abſurdum, ſingula per ſe magni facere, ſimul autem omnia collecta faſtidire & abiicere. Sinu autem ferre vel geſtare formula eſt vſitatiſſima apud veteres, pro charum habere, vt ex ſinu illius, vel illius eſſe, pro ex intima familiaritate: hic autem & propriè, & etiam hac notione vſurpatur. Sic lib.3.epig.2. ad librum ſuum.

Fauſtini fugis in ſinum?

& epigr.5. ad eundem, Iulio Cereali miſſum.

Eſt illi coniux, quæ te manibuſque ſinuque
Excipiet, vel ſi puluerulentus eas.

& lib.6.epigr.61.

Meque ſinus omnis, me manus omnis habet,

Quid? quod multa in ſinum condebant quæ ſecum portare erat neceſſe, Petronius in Satyrico. *Ego quoque ſinum meum ſaxis onerabo, vt quotieſcunque cœperis à te exire, ſanguinem tibi à capite mittam:* & alibi: *illa de ſinu licium protulit varij coloris, filis intortum, ceruicemque vinxit meam.* & alibi: *duas inſtitas ancilla protulit de ſinu, alteraque pedes noſtros alligauit, altera manus.* quo loco legunt aliqui, *ſura:* ſed malè: non enim diceret latiniſſimus auctor, protulit de ſura: ſed, ſoluit. & Horatius lib.2. ſat.3. ——*nuceſque*

Ferre ſinu laxo donare & ludere vidi.

Pecunia item ſinu condebatur. Noſter lib.4.epig.51.

Poſtquam bis decies tribuit Dea cœca, ſinumque
Ruperunt nummi, factus es, ecce pedes.

& lib.5.epigr.16.

Et fiet vario ſordidus ære ſinus.

& Ouid. lib.1. eleg.10. cum nudum dixiſſet amorem, ſubiungit,

Quid puerum Veneris pretio proſtare iubetis?
Quo pretium condat, non habet ille ſinum.

Hinc natum prouerbium: *vacuo ſinu remittere*, id eſt, pauperem, inopem, & vacuum, vt lib.10.epig.78.

Felix auriferæ colone terræ

Rectorem vacuo ſinu remittes.

& *implere ſinum*, id eſt, diuitiis abundare. Seneca lib.6.de benef. cap.vltim. *plurium ſinum, ac domum implere.*

5 PER *conuiuia cuncta per theatra.*] in conuiuiis, porticibus & theatris locum habebant Epigrammata laſciua, & homines etiam faceti. Sic lib.7. epig.75. in Philomuſum facetum hominem:

Quòd te diripiunt potentiores,

Per conuiuia, porticus, theatra.

6 NVLLO *craſſior vt ſit vmbilico.*] ſupra de hoc dictum eſt epig. 67.li.1.

7 SI *totus tibi triduo legatur.*] omninò legendum *toto*, id eſt, Quid mihi prodeſt edidiſſe paruulum libellum, quem intra horam poſſes perlegere, ſi tamen triduum totum conſumis in eo perluſtrando.

8 NVMQVAM *deliciæ ſupiniores.*] Iohannes Britannicus vir non indoctus ad illud Iuuenalis ſat.1.

Et multum referens de mœcenate ſupino.

Mollem, delicatum ac negligentem dicit ſignificari Cilnium Mœcenatem, quod ego concedam libenter, ſed adducit locum hunc & interpretatur ſupiniores molliores, quod non concedam. Hoc enim loco ſupiniores ſegnes ſignificat, & oſcitãter ſumtas: nam delitiæ alacriter ſunt percipiendæ.

9 LASSVS *tam citò deficis viator.*] Elegans allegoria, cuius verſum tertium iam dudum emendauit Ioſephus Scaliger in Propertium, lib.2. & legit:

Interiungere, id eſt, à iugo ſoluere equos vel boues cibi capiendi & laſſitudinis vitandæ cauſa, vt lib.3.epigr.67.

Exarſitque dies, & hora laſſos

Interiungit equos meridiana.

& Seneca eleganter per metaphoram vſus eſt eadem voce epiſt. 83. *Conſuetudinem*, inquit, *meam noſti, breuiſſimo ſomno vtor, & quaſi interiungo: ſatis eſt mihi vigilare deſiiſſe.* Camenæ namque inter vrbem & Bouillas erant.

AD EPIGR. VII.

Atalum irridet, qui ſibi in omnibus placebat, belleque ſe omnia gerere iactabat. De qua voce iam ſuprà lib.1.epi.10. dictum eſt, & plura Martialis lib.3.epig.62.

1. MAGNVS *es Ardelio.*] lib.4.epig.79.

——— deformius Afer

Omninò nil eſt ardelione ſene.

Prouerbialiter ardeliones vocantur illi, qui magna oſtentatione nil agentes, omnia volunt videri facere. Eſt enim ardelio ex auibus vncunguibus quædam, quæ ſæpiſſimè per multum temporis ſpatium alas qua-

tiens, in aëre veluti pendet, nec progreditur aliquò. Hiſpani *cernicalo* vocamus, à verbo noſtrate *cerner*, quod ſignificat ſurfures à farina ſeparare & diſcriminare: ſic dicimus de his qui in nihilo agendo occupatiſſimi ſunt: *Cerner y no hechar harina.* id eſt, multum operæ ponere, nil tamen proficere aut efficere. Magnus Ardelio, id eſt, multum ardelioni ſimilis. Imitamur hoc Hiſpani, & dicimus eſſe aliquem *gran gallina, gran zorro.* id eſt, ſimillimum gallinæ, ſimillimum vulpi.

AD EPIGR. VIII.

EXcuſat errores ſuorum epigrammaton, & cauſatur in ijs librariorũ feſtinationem, ſuam etiam non curantiam, quam libenter fatetur; & manifeſto mala eſſe ſua non inficiatur, ſed tamen ſe eſſe ſolum huius generis ſcriptorem affirmat.

1 NON *meus eſt error, nocuit librarius illis.*] in hoc errore Raderus toto errat cœlo: exiſtimat enim librarium hunc ſua præpropera feſtinatione adeò Martialem vrſiſſe, vt ipſe nimis properaret, ſicque multa non dato ad emendandum ſpatio, obſcura & parum Latina inculcaſſe: quod quidem manifeſtò falſum eſt. Non enim dixiſſet Martialis, *non meus eſt error*: nam quamuis librarij feſtinatione parùm conſideratè ſcripſiſſet epigrammata, haberet erroris aliquam quidem excuſationem, ſuus tamen eſſet error. Quî igitur dicere poterat, *Non meus eſt error?* Quid quòd librarij ſerui erant bibliopolarum? bibliopolæ Poëtas vrgebant: non librarij: erant enim librarij, qui tranſcribebant Poëtarum carmina in multa exemplaria, quæ bibliopola in taberna venderet: ſed vt penſum abſoluerent, ſolebant nimis properare, & interrumpere voces ipſas, verſus aliquando integros præterire, tranſmittere alios, & loco mutare. Vnde obſcuritas & Latinitatis corruptio ſæpè conſequebatur. & hic eſt verus horum carminum ſenſus.

2 TVNC *ego te credam cordis habere nihil.*] aut ego nihil cordis habeo, aut hic verſus non eſt à Martiale ſic ſcriptus. Quis enim vel mediocriter in hoc Poëta verſatus non intelligit alienum hunc ſenſum eſſe à ſumma eius vrbanitate? Nam infinitis prope Epigrammatis iocum captat à ſui irriſione & contemtu. Adde quod ſi Lectorem dicet nihil cordis habere, quod exiſtimet ſe peccaſſe, non autem librarium, quî poterat ſequenti verſu obiectioni illi: *Iſta tamen mala ſunt*, reſpondere, *quaſi nos manifeſta negemus?* Quæ lectio germaniſſima eſt ex Aldina & Colinea editionibus. Si manifeſtum eſt eſſe mala tua carmina, cur me ſtultum appellas, quod errores tuos non librario, ſed tibi imputem? Auſim affirmare Martialem ſic ſcripſiſſe:

Num ne ego te credam cordis habere nihil?

id eſt, ſi dixeris me peccaſſe, te cordatum & ſapientem iudicabo. Eodem ſenſu ſupra li. 1. epig. penult. in Lupercum, cum dixiſſet apud Attrectum venalem eſſe ſuum librum denarijs quinque, ſubiungit:

Tanti non es, ais? ſapis Luperce.

3 HÆC

3 HÆC *mala ſunt, ſed tu non meliora facis.*] ſatis vrbanè ſe laudat, cum Epigrammatarium Poëtam ſe ſolùm legi dignum vocet, nam cùm alloquitur lectorem non nominatum, omnes quotquot ſunt comprehendit.

AD EPIGR. IX.

EX Ouidio deſumpta ſentẽtia, quemadmodum alia multa ab eodem: Nam lib. 1. de arte amandi, ſcribit bene ſperandum eſſe de puella, quæ quamuis initio inexorabilis eſſe videatur, per gradus tamen, quos habet negotium iſtud, tandem deueniat ad legendam epiſtolam, ab amatore miſſam: & deinde reſcribat, quo facto tandem victa ſuccumbat. verba eius ſunt:

Legerit, & nolit reſcribere: cogere noli.
Tu modo blanditias fac legat ipſa tuas,
Quas voluit legiſſe, volet reſcribere lectis:
Per numeros veniunt iſta, graduſquéſuos.

fingit igitur ſe Næuiæ ſcripſiſſe, illam verò reſcripſiſſe nihil.

1 NON *dabit ergò?*] Reſpondet daturam proculdubiò, quòd literas ad ſe ſcriptas legerat.

AD EPIGR. X.

NOmine ficto Poſthumi, eius moleſtas baſiationes hoc epigrammate & infra 12.21.22.& 23.inſectatur.

1 BASIA *dimidio quæ das mihi Poſthume labro.*] magis arridet vetus lectio, *quod das*, &c. Sequitur enim, *laudo.*

2 DIMIDIO *labro.*] erat fortè delicatulorum baſiatorum, vnum labrum protrahere, & eius dimidia parte alterius os contingere. Quod etiam dicitur epigrammate 22. inf. Laudat igitur Poſthumum quòd non vtroque labro baſiaret, quod ob fœditatem oris, vel ſpurcitiem fellandi vel lingendi eſſet intolerabile, Concedit deinde, vt ab hoc dimidio demat dimidium, & tantum quarta labri parte oſculetur. Vnde colligo baſiationem dimidio labro non eſſe ſignum arctæ neceſſitudinis, ſed fieri tantum cum ijs, qui leuiter cogniti erant. Concedit enim Martialis eam baſiationem, & ſuperaddit minorem etiam dimidia parte ſufficere. Addit tandem ab inexpectato, inenarrabile donum ſibi futurum, ſi hoc totum dimidium ſibi habeat, nec ſe vlla ratione contingat.

AD EPIGR. XI.

Cœnipetam Selium hoc epigrammate & ſeqq. 14.& 27. multis modis irridet, vt Monogenem lib. 12.epigr.84. quamquàm doleret, quòd à nemine vocaretur.

1 QVOD *ambulator porticum terit ſerus.*] inf.epigr.14.

Si quis ibi ſerum carpat amicus iter.

2 LVGVBRE *quiddam quod tacet piger vultus.*] Elegans dicendi modus; vultus tacet, id eſt, tacendo præ ſe fert lugubre quiddam & mœſtum. Sic dixerat ſupr.lib.1.epig.69.de Rufo.

—— *Si tacet hanc loquitur.*

Piger, dixit, quia mœſtus pigro ſimilis & lento.

3 QVOD *pene terram tangit indecens naſus.*] & naſi naturalem enormitatem in Selio, & habitum etiam pudore correpti ob neglectum oſtendit: nam pudibundi, cùm præ pudore oculos demittunt, in faciem eminentem naſum adſpiciunt, & longiorem ſe habere videntur. Hunc habitum exprimunt Itali, qui ſignificantes aliquem illuſum & pudibundum remanſiſſe, aiunt: *reſtò con vn palmo di naſo.* & Galli dicunt: *il demeurà auec vn pied de nez.* Item inferiores Germani: *hy heeft eenen langhen nueſe.* Eſt hyperbole, quòd terram pænè tangat. Hic habitus in ſacris literis peculiari forma exprimitur: dicitur enim vultus concidere eius, qui pudibundus eſt, vt Geneſis 4. verſ. 5. *Iratuſquè eſt Cain vehementer, & concidit vultus eius*, & alijs innumeris in locis. Quod Hiſpani, qui multos habemus Hebraiſmos, exprimimus ijſdem verbis, cum dicimus: *Cayò ſe le la cara de verguença.* Huc reſpexit D. Orientius Illiberitanus Epiſcopus, cuius poëmata nuper ad nos adducta, à Martino Antonio Delrio, doctiſſimo viro Societatis IESV ſacerdote, Louanij ab eo reperta, & exemplo curauimus illum Salamanticæ typis mandare, dum Diſticho 213.

Pendula quæ mœrent rugis deformibus ora
Protulerant vanum conſpicienda decus.

vbi dixit, *pendula ora*, vt exprimeret habitum mœrentium, quem exprimit Horatius in arte poëtica, agens de decoro perſonarum his verbis:

Format enim natura prius nos intus ad omnem
Fortunarum habitum: iuuat aut impellit ad iram,
Aut ad humum mœrore graui deducit & angit.
Poſt effert animi motus interprete lingua.

Mœroris igitur cauſa, quòd domi cęnat, melius & verius editio Colinei,

MOERORIS *igitur cauſa quæ eſt? domi cœnat.*] Hiſce enim lurconibus cœnare domi, velut ſumma calamitas eſt. qua occaſione finxit lib. 5. epig. 79. domicœnij nomen,

Si triſti domicœnio laboras.

AD EPIGR. XII.

POſthumum, cui fœtebat anima, & accitis odoribus id diſſimulare conabatur, taxat hoc epigrammate, quem eundem ſup. epi. 10. & infra epig. 21. 22. 23. inſectatur.

1 POSTHVME *non bene olet, qui bene ſemper olet.*] Elegans epiphonema, & luſus in verbo, *bene olet*: priori loco, *bene olere* ex ſe ſignificat, poſteriori *bene olere*, ex acquiſitis odoribus. Sic lib. 6. epig. 55.

Rides nos, Coracine, nil olentes:
Malo, quàm bene olere, nil olere.

AD EPIGR. XIII.

SAnum litigantibus in turpi cauſa conſilium: & obiter taxat iudices, qui à litigantibus pecuniam extorquent, quaſi dicat, Maior erit iactu-

ra pecuniæ, ſi auiditati Iudicis & patroni ſatisfacturus ſis, ſolue abſque lite creditori.

AD EPIGR. XIV.

DEſcribit Paulino Selij cœnipetæ ſummam in quærendis vocationibus diligentiam, & celebriora vrbis loca nominat, vbi maximus ciuium concurſus fieri ſolebat, vt inde conuiuatorem inueniret: quæ omnia loca notiſſima ſunt, tum per ſe, tum etiam omnibus commentarijs, nec eſt quod in re manifeſta immoremur. Hi enim cœnipetæ hanc ponebant operam in captandis cœnis. Sic Catullus epigr. 48. indignatus, quòd ſpurci illi duo Porcius & Socration luxurioſè conuiuarentur, & ſui ſodales vix haberent, quo famem leuarent, inquit:

Vos conuiuia lauta ſumtuoſe
De die facitis, mei ſodales
Quærunt in triuijs vocationes.

1 INDE *petit centum pendentia tecta columnis.*] de hoc dictum eſt ſup. epi. 1. lib. ſpectaculorum, n. 5.

2 NEC *Gryli tenebras Aeoliamque lupi.*] vide quæ diximus lib. 1. epig. 60.

3 AD *Europes tepida buxeta recurrit.*] cur *tepida*, dixerit, explicat lib. 3. epi. 20. *Inter tepentes poſt meridiem buxos.*

4 AD *cœnam Selium tu rogo, Taure, voca.*] quaſi dicat: ſi tecum cœleſtis Taure cœnet Selius, morietur. Alluſit ad morem Græcorum, qui dicebant apud inferos cœnaturos eos, qui morituri eſſent. Cicero lib. 1. Tuſculan. Quæſt. *Quid ille Dux Leonidas dicit? pergite animo forti Lacedæmonij, hodie apud inferos fortaſſe cœnabimus.* loquitur autem de glorioſa illa Spartanorum apud Thermopylas cum Xerxe pugna, quam Valerius Maximus lib. 3. cap. 2. de fortitudine in externis, §. 3. decerpſit: vbi ſic Leonidæ retulit dictum: *Sic prandete commilitones tanquam apud inferos cœnaturi.* & ſubiungit ſtatim explicans hanc formulam Valerius. *Mors erat denunciata, Lacedæmonij perinde, ac ſi victoria eſſet promiſſa, ductori intrepidè paruerunt.* Idem refert Plutarchus in Laconicis. Imitamur hoc prouerbium Hiſpani, cũ dicimus: *fueſe a cenar con Dios*, id eſt, obijt.

AD EPIGR. XV.

VRbane ſpurcum notat Hermum, cum videatur eum laudare, & ſuſpicionem ſuperbiæ remouere, quod calicem ſuum nemini propinaret; poterat enim hoc ſuperbum videri: humanè tamen dicit factum, ne ſcilicet compotores habitu fœtido & ſpurco offenderentur, quòd acutè lectori relinquit inferendum. Habebant autem veteres peculiares quique calices, illi ſiquidem qui honoratiores erant: ſic legimus Heroicis temporibus vſitatum: Vnde celebratiſſimus ille Neſtoris Pylij calix, duobus fundis & columbis argenteis ornatus. & epig. 6. lib. 8.

Hi duo longæuo cenſentur Neſtore fundi:
Pollice de Pylio trita columba nitet.

& deinde Achillis ſcyphum enumerat:

Hic ſcyphus eſt, in quo miſceri iuſſit amicis
Largius Æacides, & bibit ipſe merum. & mox:
Hac propinauit Bytiæ pulcherrima Dido,
In patera Phrygio cùm data cœna viro eſt.

Vnde etiam collige, ſolere ijs, quos chariores habebant, vel honorare volebant, calices ſuos propinare: & colligitur etiam ex hoc eodem epigrammate, & ex notiſſimo propinandi amicis more apud Gallos, de quo infinitis locis extat mentio apud veteres ſcriptores, quod fiebat poſt exhauſtum poculum, mittendo calice illi, cui propinabant & quem nominabant. Locupletiſſimus teſtis huius moris Cicero lib.1. Tuſcul. Quæſt. circa finem de Theramene, *qui* (inquit) *cum coniectus in carcerem triginta iuſſu tyrannorum, venenum vt ſitiens obbibiſſet, reliquum ſic è poculo eiecit, vt id reſonaret, quo ſonitu reddito, ridens, Propino*, inquit, *hoc pulchro Critiæ qui in eum fuerat teterrimus. Græci enim in conuiuiis ſolent nominare cui poculum tradituri ſint.* Quod idem narrat Valer. Maxi. lib.3. cap.2. §.6. in externis. Cumque potionem exhauſtam ab eo dixiſſet, ſubiungit: *Quòdque ex ea ſuperfuerat iocabundus illiſum humo clarum edere ſonum coegit, renidensq́ſ; ſeruo publico, qui eam tradiderat, Critiæ*, inquit, *propino; vide igitur vt hoc poculum ad eum continuò perferas.* Quem morem à Græcis acceptum Romani paulùm immutarunt; non enim calicem ſolùm, ſed & vinum calici infuſum libatum propinabant, & in orbem circumferebatur: ad quem morem reſpexit Virgilius extremo primo lib. Æneid. verſ. 733.

Hic regina grauem gemmis auroq́ue popoſcit,
Impleuitque mero pateram.

& paulò pòſt:

Dixit, & in menſa Laticum libauit honorem,
Primáque libato ſummo tenus attigit ore:
Tum Bitiæ dedit increpitans, ille impiger hauſit
Spumantem pateram, & pleno ſe proluit auro.
Poſt alij proceres.

Et Varro lib. 4. de ling. lat. idipſum declarat his verbis: *Præterea in poculis erant pateræ, eò quod pateant latiùs ita dictæ. Hiſce etiam nunc in publico conuiuio antiquitatis retinendæ cauſa, cùm magiſtri fiunt, potio circumfertur.* Et Plautus in Perſa: *Age, circumfer mulſum bibere, Da vſque plenis cantharis*. Lucianus in mercede conductis. Hinc Syneſio fax ep.32. ὡς μὴ διαχυθῆναι τῷ καθάρματος κορδακίζοντος ἐν τῇ τῆς κύλικος περιφορᾷ. id eſt, vt non exhilaretur ſcelerato ſaltante in poculi circumlatione. Hoc eſt quod reſpexiſſe videtur Pontifex in diſt.44. cap.10. dum inquit: *ſinguli ſingulum bibere faciant, & maximè vltra tertiam vicem poculum non contingant.* & Ouid. idem innuit in arte, & alijs in locis. & etiam amatori reſiduum poculi dabant, vt Plautus, Horatius, Petronius & alij probant. Superbi verò nec calicem ſuum alijs propinabant, nec porrectum ab illis guſtabant. quod eleganter Iuuen. ſat.5. verſu 127. reprehendit.

—— Quando propinat
Virro tibi, ſumitque tuis contacta labellis
Pocula? quis veſtrum temerarius vſque adeòque?

1 HVMANE *facis.*] Eadem formula vſus eſt lib. 12. ep. 55. de Ægles cunilingæ baſiis, vbi humanitatis cauſam, quam non hic explicat, diſertè ponit,

Humanè facit hoc tamen, ſed vnum eſt:
Gratis quæ dare baſium recuſat,
Gratis lingere nec recuſat Aegle.

AD EPIGR. XVI.

ZOILI animi morbum irridet, qui oſtentandæ ſupellectilis cauſa corporis morbum ſimulabat: eundem carpit, lib. 5. epigr. 80. quod actum ſimulans, ſubinde in cœna mutaret veſtes. Eiuſdem argumenti eſt epigr. 59. lib. 6. de Baccara hibernas tempeſtates & frigora optante, vt gauſapinas veſtes ſumere poſſet.

1 FACIVNT *hanc ſtragula febrem.*] Impoſuit nobis audax Grammaticus Laurentius Valla, qui lib. 6. inelegantium elegantiarum, cap. 46. Vlpianum doctiſſimum Iuriſconſultum fingit ſcripſiſſe, inſtrato omne veſtimentum contineri, quo amicimur, Labeone teſte; & ſubiungit Vlpianum videri intellexiſſe, ſtragulam veſtem eſſe veſtimentum hominis, quo amicitur, quale eſt Græcorum pallium; ſe verò non meminiſſe ſtragulam veſtem reperiri in hoc ſenſu, ſed in opertorium lectorum potius, vbi dormiebant & diſcumbebant. Raderus autem ad Vallæ lapſum labitur etiam, cæcorum more. Neuter viderat Vlpiani verba: & quod mage mireris, Alexander ab Alexandro, qui geniales ſcripſit dies, eodem errore alia via lapſus eſt: vult enim Vlpianum defendere, cum magis offendat: nam ſudat multum, vt probet ſtragulæ veſtis nomine, hominis veſtimẽtum intelligi, quod Vlpianus numquam ſomniauit. Lege attentè verba *L. inſtratum* 45. ff. *de verb. ſignificatione.* vbi contrarium omninò affirmat Vlp. nam cùm *L.* 43. verbo *victus*, veſtem quoque contineri ex Labeonis ſententia docuiſſet, ita ſcribit, hac L. 45. *Inſtrato omne veſtimentum contineri, quod iniyciatur, Labeo ait. Neque enim dubium eſt, quin ſtragula veſtis ſit omne pallium* περίστρωμα: in victum ergo veſtem accipiemus, non ſtragula, inſtratu omnem ſtragulam veſtem. vbi docet veſtis nomine abſolute ſignificari eam qua amicimur: ſi verò voluerimus id quod in ſtratum continetur, ſignificare, non dicemus abſolutè, *veſtem*, ſed, *veſtem ſtragulam*; vt pallium abſolutè eſt quo cooperimur, pallium autem περίστρωμα, quod ſternimus. Explicat ſe ipſe Vlpianus in L. quæſitum 12. §. proinde 28. ff. de inſtructo, & inſtrumento legato. Proinde inquit, *ſi fundus ſit inſtructus, legatus, & ſupellex continebitur, quæ illic fuit vſus, ipſius gratia & veſtis non ſolum ſtragula, ſed quæ ibi vti ſolebat.* Vbi nota dubitaſſe ſumma cum ratione Vlpianum, an veſtis, qua amiciebatur dominus fundi, cederet legato, cùm non eſſet ipſa in vſum

fundi. Nam ſtragulas veſtes notum eſt eſſe in vſus ipſius fundi: Ideò adiecit veſtem non ſolum ſtragulam, quæ id omne eſt quod in ſtratum continetur, vt ſupra dictum eſt, ſed etiam veſtem abſolutè dictam, quæ eſt, qua amicimur, & qua ibi vti ſolebat dominus fundi, cedere legato. Quod clarius infra. §. idem reſpondit 41. expreſſit. *Idem* (inquit) *reſpondit theriacam quoque & cetera medicamenta, quæ receſſus cauſa dominus ibi habuit, & veſtem propter receſſum ibi depoſitam inſtructo fundo legato ineſſe.* Melius igitur fuiſſet Alexandro Neapolitano mendacij Vallam arguere, quàm eius mendacium defenſionis nomine fulcire, contra Vlpianum contrariam ſententiam, vt probauimus, aſſerentem. Ex dictis obiter notare poteris in fundis habere veteres depoſitas veſtes, quibus in receſſu vterentur. Nam Romæ togati incedebant, togam verò deponebant in receſſibus. Vnde lib. 10. epigr. 47. de vita beata,

——Toga rara, mens quieta.

Et lib. 4. epigr. 66.

Idibus & raris togula eſt excuſſa Calendis.

Et lib. 12. epigr. 18.

Ignota eſt toga, ſed datur petenti
Rupta proxima veſtis è cathedra.

Hoc igitur loco ſtragula, tapetia & aulæa & veſtes, quibus ſternebatur cubans Zoili lectus, nomine ſtragularum intelliguntur. De iiſdem lib. 14. ep. 147.

Stragula purpureis lucent villoſa tapetis.

Et ſequenti epigrammate, de lodicibus,

Ludo ſtragula ne toro paterent,
Iunctæ nos tibi venimus ſorores.

2 Si *fuerit ſanus coccina quid facient?*] Ludit in nomine *ſanus*: ſignificat enim & qui valet & qui mente conſtat. Eodem voto feſtiuè vtitur lib. 6. epigr. 84. *Octaphoro ſanus portatur Auite Philippus:*

Hunc tu ſi ſanum credis, Auite, furis.

3 Qvid *ſindone tinctus olenti?*] *Tinctus* ſubſtantiuum nomen, id eſt, tinctura: Eſt autem Hypallage, *tinctus olenti ſindone*, id eſt, ſindon olenti tinctu: erat autem dibapha veſtis, id eſt, bis tincta murice, quæ grauiter olebat ex tinctura purpuræ. Sic lib. 1. epigr. 50.

——olidaque veſtes murice.

Vbi vide quæ in hunc ſenſum notaui. Sindon autem quid ſit, à multis video ignorari, cum quibus errat more ſuo Raderus, ſed paucis verum accipe. Sindon veſtis erat Tyria à Tyro aut Sidone, vnde nomen traxit, aduecta, ſubtili bombice & delicato contexta. Hanc veſtem ſumebant frequenter, qui pila deſierant ludere, aut poſt balnea, lib. 4. epigr. 19. de Andromide,

Ridebis ventos hoc munere tectus & imbres,
Non ſic in Tyria ſindone tutus eris.

Vocabimus igitur ſindones Hiſpanè *ropas de leuantar*, non autem *ſabanas*, vt vulgus credit. Ex ſacris literis idem colligo, Iudicum cap. 14. dixit Samſon: *proponam vobis problema: quod ſi ſolueritis mihi intra ſeptem dies conuiuij, dabo vobis triginta ſindones, & totidem tunicas. Si autem non potueritis ſoluere, vos dabitis mihi triginta ſindones, & eiuſdem numeri tunicas.* Vides hic ſindones accipi pro palliis, aut veſtibus cooperientibus tunicas inferiores; & in fine capitis vtraſque veſtes appellat ſic: *deſcenditque Aſcalonem & percuſſit ibi triginta viros, quorum ablatas veſtes dedit iis qui problema ſoluerant.* & Iſayæ cap. 3. inter varia & precioſa ornamenta mulierum ſic infert: *& mutatoria, & palliola, & linteamina, & acus, & ſpecula, & ſindones, & vittas*, &c. Et Dominus noſter IESVS-CHRISTVS mortuus inuolutus ſindone ſepultus eſt, Matth. 24. cap. *& accepto corpore Ioſeph inuoluit in ſindone munda.* & Marci 15. *Ioſeph autem mercatus ſindonem, & deponens eum inuoluit ſindone.* Erat enim mos vt veſtibus cooperti ſepelirentur; quemadmodum Romæ induti toga deferebantur, vt lib. 9. epigr. 58.

& pallens toga mortui tribulis.

& Iuuenalis ſatyr. 3. verſ. 117.

Pars magna Italiæ eſt ſi verum admittimus, in qua
Nemo togam ſumit niſi mortuus,

Cui addere poſſumus huius ritus mentionem in noſtro iure ciuili. Nam Paulus L. filiusfamilias ff. de in rem verſo, inquit, *filiusfamilias togam emit, mortuo deinde eo pater ignorans & putans ſuam eſſe, dedicauit eam in funus eius.* & paulò inferiùs: *atquin ſi filio pater togam emere debuit, in rem patris res verſa eſt, non tunc quo funerabatur, ſed quo tempore emit.* & Vlpianus, in l. & ſi quis 14. ff. de religioſ. & ſumtibus funerum, §. impenſa. 4. *impenſa peregre mortui, quæ facta eſt, vt corpus perferretur, funeris eſt, licet nondum homo funeretur: idemque & ſi quid ad corpus cuſtodiendum, vel etiam commendandum* (legit Cuiacius, *communiendum*) *factum, vel ſi quid in marmor vel veſtem collocandam.* (aliàs *elocandam.*) vbi vides veſtem in funeris impenſa. & Scæuola in l. ſi plura. vltima eiuſdem tituli. *Ei cui veſtimenta legantur, ſi in funus erogata, vtilem actionem in hæredem dandam placuit & priuilegium funerarium.* Illa enim verba, *in funus erogata* ſunt de hoc Romanorum iure intelligenda. Sed dices quid commune habet ſindon, amictoria veſtis cum decumbente in lecto? Soluo nodum, quem quæris in ſcirpo: Veſtes quibus ornabantur, ſolebant in lecto, ſuper ſtragula ſternere, pauperes, togulas: diuites verò & delicati ſindones purpureas & veſtes alias. De togulis eſt epigr. 57. lib. 11. de paupere Chæremone, *Et breuis atque eadem nocte dieque toga.*

die ſcilicet amicta, nocte ſtrata ſupra lectum, & lib. 4. epigrammate 53. de Cynico.

Cerea quem nudum tegit vxor abolla grabati.

De veſtibus delicatis hoc epigramma teſtimonio, cum hic vanus precioſæ ſupellectilis oſtẽtator ſindonem ſtrauerat lecto. & eodem epigrammate 57. lib. 11. *Conſtringátque tuos purpura texta toros.*

fundi. Nam ſtragulas veſtes notum eſt eſſe in vſus ipſius fundi: Ideò adiecit veſtem non ſolum ſtragulam, quæ id omne eſt quod in ſtratum continetur, vt ſupra dictum eſt, ſed etiam veſtem abſolutè dictam, quæ eſt, qua amicimur, & qua ibi vti ſolebat dominus fundi, cedere legato. Quod clarius infra. §. idem reſpondit 41. expreſſit. *Idem* (inquit) *reſpondit theriacam quoque & cetera medicamenta, quæ ſeceſſus cauſa dominus ibi habuit, & veſtem propter ſeceſſum ibi depoſitam inſtructo fundo legato ineſſe.* Melius igitur fuiſſet Alexandro Neapolitano mendacij Vallam arguere, quàm eius mendacium defenſionis nomine fulcire, contra Vlpianum contrariam ſententiam, vt probauimus, aſſerentem. Ex dictis obiter notare poteris in fundis habere veteres depoſitas veſtes, quibus in ſeceſſu vterentur. Nam Romæ togati incedebant, togam verò deponebant in ſeceſſibus. Vnde lib. 10. epigr. 47. de vita beata,

——Toga rara, mens quieta.

Et lib. 4. epigr. 66.

Idibus & raris togula eſt excuſſa Calendis.

Et lib. 12. epigr. 18.

Ignota eſt toga, ſed datur petenti
Rupta proxima veſtis è cathedra.

Hoc igitur loco ſtragula, taperia & aulæa & veſtes, quibus ſternebatur cubans Zoili lectus, nomine ſtragularum intelliguntur. De iiſdem lib. 14. ep. 147.

Stragula purpureis lucent villoſa tapetis.

Et ſequenti epigrammate, de lodicibus,

Ludo ſtragula ne toro paterent,
Iunctæ nos tibi venimus ſorores.

2 SI *fuerit ſanus coccina quid facient?*] Ludit in nomine *ſanus*: ſignificat enim & qui valet & qui mente conſtat. Eodem voto feſtiuè vtitur lib. 6. epigr. 84. *Octaphoro ſanus portatur Auite Philippus:*

Hunc tu ſi ſanum credis, Auite, furis.

3 QVID *ſindone tinctus olenti?*] *Tinctus* ſubſtantiuum nomen, id eſt, tinctura: Eſt autem Hypallage, *tinctus olenti ſindone*, id eſt, ſindon olenti tinctu: erat autem dibapha veſtis, id eſt, bis tincta murice, quæ grauiter olebat ex tinctura purpuræ. Sic lib. 1. epigr. 50.

——olidaque veſtes murice.

Vbi vide quæ in hunc ſenſum notaui. Sindon autem quid ſit, à multis video ignorari, cum quibus errat more ſuo Raderus, ſed paucis verum accipe. Sindon veſtis erat Tyria à Tyro aut Sidone, vnde nomen traxit, aduecta, ſubtili bombice & delicato contexta. Hanc veſtem ſumebant frequenter, qui pila deſierant ludere, aut poſt balnea, lib. 4. epigr. 19. de Andromide,

Ridebis ventos hoc munere tectus & imbres,
Non ſic in Tyria ſindone tutus eris.

Vocabimus igitur ſindones Hiſpanè *ropas de leuantar*, non autem *ſabanas*, vt vulgus credit. Ex ſacris literis idem colligo, Iudicum cap. 14. dixit Samſon: *proponam vobis problema: quod ſi ſolueritis mihi intra ſeptem dies conuiuij, dabo vobis triginta ſindones, & totidem tunicas. Si autem non potueritis ſoluere, vos dabitis mihi triginta ſindones, & eiuſdem numeri tunicas.* Vides hic ſindones accipi pro palliis, aut veſtibus cooperientibus tunicas inferiores; & in fine capitis vtraſque veſtes appellat ſic: *deſcenditque Aſcalonem & percuſſit ibi triginta viros, quorum ablatas veſtes dedit his qui problema ſoluerant.* & Iſayæ cap. 3. inter varia & precioſa ornamenta mulierum ſic infert: *& mutatoria, & palliola, & linteamina, & acus, & ſpecula, & ſindones, & vittas*, &c. Et Dominus noſter IESVS-CHRISTVS mortuus inuolutus ſindone ſepultus eſt, Matth. 24. cap. *& accepto corpore Ioſeph inuoluit in ſindone munda.* & Marci 15. *Ioſeph autem mercatus ſindonem, & deponens eum inuoluit ſindone.* Erat enim mos vt veſtibus cooperti ſepelirentur; quemadmodum Romæ induti toga deferebantur, vt lib. 9. epigr. 58.

& pallens toga mortui tribulis.

& Iuuenalis ſatyr. 3. verſ. 117.

Pars magna Italiæ eſt ſi verum admittimus, in qua
Nemo togam ſumit niſi mortuus,

Cui addere poſſumus huius ritus mentionem in noſtro iure ciuili. Nam Paulus L. filiusfamilias ff. de in rem verſo, inquit, *filiusfamilias togam emit, mortuo deinde eo pater ignorans & putans ſuam eſſe, dedicauit eam in funus eius.* & paulò inferiùs: *atquin ſi filio pater togam emere debuit, in rem patris res verſa eſt, non tunc quo funerabatur, ſed quo tempore emit.* & Vlpianus, in l. & ſi quis 14. ff. de religioſ. & ſumtibus funerum, §. impenſa. 4. *impenſa peregre mortui, quæ facta eſt, vt corpus perferretur, funeris eſt, licet nondum homo funeretur: idemque & ſi quid ad corpus cuſtodiendum, vel etiam commendandum* (legit Cuiacius, *commundandum*) *factum, vel ſi quid in marmor vel veſtem collocandam.* (aliàs *elocandam.*) vbi vides veſtem in funeris impenſa. & Scæuola in l. ſi plura. vltima eiuſdem tituli. *Ei cui veſtimenta legantur, ſi in funus erogata, vtilem actionem in hæredem dandam placuit & priuilegium funerarium.* Illa enim verba, *in funus erogata* ſunt de hoc Romanorum iure intelligenda. Sed dices quid commune habet ſindon, amictoria veſtis cum decumbente in lecto? Soluo nodum, quem quæris in ſcirpo: Veſtes quibus ornabantur, ſolebant in lecto, ſuper ſtragula ſternere, pauperes, togulas: diuites verò & delicati ſindones purpureas & veſtes alias. De togulis eſt epigr. 57. lib. 11. de paupere Chæremone, *Et breuis atque eadem nocte diéque toga.*

die ſcilicet amicta, nocte ſtrata ſupra lectum, & lib. 4. epigrammate 53. de Cynico.

Cerea quem nudum tegit vxor abolla grabati.

De veſtibus delicatis hoc epigramma teſtimonio, cum hic vanus precioſæ ſupellectilis oſtētator ſindonem ſtrauerat lecto. & eodem epigrammate 57. lib. 11. *Conſtringátque tuos purpura texta toros.*

vbi pro *texta* togam intelligo purpuream prætextam. & epi. 63. lib. 9.

Tinctu murice veſtibus, quòd omni

Et nocte vtitur, & die Philænis.

Fœminæ item ſternebant pallia lectis. conſtat id ex Iuuenale ſat. 6. verſ. 234. ——— *tunc corpore ſano*

Aduocat Archigenem, onerosáque pallia iactat.

id eſt, ſimulat febrim, & quaſi æſtu fatigata reijcit à lecto pallia. Notandum obiter pallium virorum fuiſſe indumentum, à Græcis ad Romanos translatum, ſimile noſtrorum Sacerdotum pallium, quod Hiſpani vocamus MANTEO. Hinc palliatæ comœdiæ, in quas Græci inducebantur: contra togatas, in quas Romani. Erat etiam & fœminarum cultus, ſed aliâ figurâ & vſu, nam eo pallio fœminæ operiebant tunicas, & in conuiuijs laſciuiæ causâ, tunicatæ, & pallio coopertæ cubabant. Vnde Noſter cùm Silæ futuræ vxori leges præſcribens inquit, lib. 11. ep. 24.

Ad cœnam venies: ſed ſic diuiſa recumbes,

Vt non tangantur pallia noſtra tuis. & epi. 28.

Eſſe verò diuerſa vtraque pallia conſtat perſpicuè ex I. C. Vlpiano *in l. veſtis. 23. §. ff. de auro & argento legato.* vbi enumerans muliebria veſtimenta, & in ijs pallia: vt etiam Scæuola in *l. Titia. 38. §. 1.* eiuſdem tituli, inquit: *Muliebria ſunt, quæ matrifamiliæ causâ ſunt comparata, quibus vir non facilè vti poteſt ſine vituperatione: veluti ſtolæ, pallia, &c.* ergò muliebria pallia diuerſa à virilibus. Inde palliolatæ incedebant mulierculæ, lib. 9. epi. 33.

Hanc volo, quæ facilis, quæ palliolata vagatur.

ad eundem modum Hiſpani fœmineum pallium vocamus MANTEO DE MVGER, quod fœminæ noſtræ auro intextum ſternunt lecto ægrotantes. Vnde ſoluo difficillimum in hac ead. lege nodum, qui difficultate ſua deterruit doctiſſimos quoſque viros coëgitque diſſimulare. Enumerat Vlpianus inter peculiaria mulierum veſtimenta, pallia & pęnulas, quibus vir ſine vituperatione non vtatur. Subiungit deinde: *Communia ſunt quibus promiſcuè vtitur mulier cum viro, veluti ſi eiuſmodi penula palliúmue eſt, & reliqua huiuſmodi, quibus ſine reprehenſione vel vir vel vxor vtatur.* Quomodo vir ſine reprehenſione vtetur pallijs & pęnulis quæ numerata ſunt ſupra inter muliebria veſtimenta? Aliquam prætulit facem ſed exiguæ lucis quicunque Pandectis Florentinis addidit vocem illam [*eiuſmodi*] duabus lineis intercluſam. Ego ſic me expedio. Pallia & penulæ quibus fœminæ vtebantur, diuerſa erant figura à pallijs & pęnulis virilibus, ſed viri non poterant honeſtè mulieribus vti: fœminæ verò honeſtè poterant virilibus. quemadmodum olim promiſcuè togis vtebantur, & hodieqúe noſtræ fœminæ & pallijs & togis virilibus in Hiſpania vtuntur, abſque reprehenſione, vel noctu, vel iter facientes, aut ægrotantes, aut ad pluuiam, aut ad frigus arcendum. Ideò adiunxit ille neſcio quis vocem [*eiuſmodi*] quaſi diceret ſi ea forma pallia & pęnulæ ſint, vt viris conueniant & continuò feminis.

AD

AD EPIGR. XVII.

NOTAT auaram mœcham tonſoris cuiuſdam, quæ adoleſcentis pecunias corradebat: ludit autem in nominibus eius artificij. Tonſorum enim eſt & tondere & radere, vt ait Vlp. in L. *item Mela* 11. in principio. ad Leg. Aquil. *& ſic ſerui, quem tonſor radebat, gula ſit præciſa adiecto cultello*, &c. Et Græci detonſionem, qua crines radebantur & barba, *σκάφιον*: illam verò qua ſeruabantur ad honeſtatem & decorem & pili, *κῆπον* appellabant. Non tondebat igitur, ſed erat vxor tonſoris, ſed radebat non capillum aut barbam, ſed pecunias.

Priores tres verſus conſumit in deſcriptione loci, vbi hæc tonſtrix habitabat, ad ingreſſum ſcilicet ſuburræ, vbi ſolebant verberari ſontes, & tortores, flagella ibi ſuſpendebant, propeque Argiletum, vbi tabernæ ſutoriæ, vt dictum ſup. lib. 1. epigr. 118.

Vltimo verſu legit Heraldus, *inquis*, vbi legitur *inquam*, ſed vtrumque admitto.

Hæc tonſtrix occaſionem nacta erat ſuarum nequitiarum, à conuentu adoleſcentum, qui in tonſtrinis conueniebant, & ibi otioſi ſedebant, prætereuntes & accedentes ad tonſtrinam inſpicientes: patet id ex Phormione Terentij, actus 1. ſcen. 2.

> *Nos otioſi operam dabamus Phædriæ*
> *In quo hæc diſcebat ludo, ex aduerſum ei loco*
> *Tonſtrina erat quædam, hic ſolebamus fere*
> *Plerumque eam operiri, dum inde iret, domum.*
> *Interea dum ſedemus illic*, &c.

Vnde apud Plautum in Amphytr. 4. ſcen. *Naucratem quem.* Amphytruo enumerans quæ percurriſſet loca ad inueniendum Naucratem, ait:

> *Nam omnes plateas perreptaui, gymnaſia, myropolia,*
> *Apud emporium atque in macello, in palæſtra atque in foro,*
> *In medicinis, in tonſtrinis, apud omnes ædes ſacras.*

Et in Epidico Act. 2. Scena St. *tacete*,

> *Periphanem per omnem vrbem quem ſum defeſſus quærere,*
> *Per medicinas, per tonſtrinas, in gymnaſio atque in foro,*
> *Per myropolia, & lanienas, circumque argentarias.*

Theophaſtus item in characteribus ethicis, cap. 11. *περὶ ἀδολεσχίας* coniunxit hæc duo tonſtrinam, & myropolium, vera hominum ocioſorum conciliabula; his verbis. *ἢ διηγῆσθαι περιστὰς πρὸς κουρεῖον, ἢ μυρεπώλιον*, &c. Hinc *παροιμιακῶς* dictum *κουρεακὴ λαλιά*, vt apud Polybium qui lib. 3. ſcripta falſa, qualia Chæreæ & Solyli, reprehendens, ſic inquit: *οὐδὲν ἂν δέοι πλεῖον λέγειν· οὐ γὰρ ἱστορίας, ἀλλὰ κουρεακῆς καὶ πανδήμου λαλιᾶς ἐμοὶ γε δοκοῦσι τάξιν ἔχειν καὶ δύναμιν.* Plura vide apud Adagiographum. Adag. *notum lippis, & tonſoribus.*

AD EPIGR. XVIII.

VRbane valere dicit Maximo, cuius cliens fuerat, & cauſam reddit, quod Maximus ipſe cliens eſſet alterius;& cœnipeta etiam:quo nomine parem dicit vtrumque eſſe, & tandem concludit non debere clientem alterius eſſe, qui vult habere clientes.

1 CAPTO *tuam, pudet heu, ſed capto.*] Elegans confeſſio ſuæ turpitudinis: nam cœnipetæ egregiè ab ipſo taxantur ſuperioribus epigrammatis, in Selium & alijs, quæ videbimus infra.

2 IAM *ſumus ergo pares.*] frequens Martialis in his repetitionibus, vt li. 1. epi. 78. & alijs multis, quæ Raderus diligenter adnotauit.

3 TVMIDIQVE *anteambulo regis.*] Ne te fallant, qui hoc nomen vnius formæ eſſe putant. Videbis enim ex carminis ratione duas eſſe formas, quod ex *e* & *a* ſupprimatur per ſynalœpham illud *e*, quod in nomine vnius formæ fieri non poterat. Hac voce vſus eſt etiam lib. 3. epig. 7.

4 ESSE *ſat eſt ſeruum: iam nolo vicarius eſſe.*] Eſt vicarius in familia ſeruus, ſub alterius ſerui poteſtate ex domini voluntate conſtitutus. Vide, ſi vacat, Rodiginum, lib. 25. cap. 23. Eadem ſententia dicit infra epigr. 32.

Non bene crede mihi ſeruo ſeruitur amico;
Sit liber dominus qui volet eſſe meus.

5 QVI *rex eſt, regem Maxime non habeat.*] Notiſſimum eſt, reges à priſcis appellari potentiores amicos. ſic ſuprà lib. 1. epig. 113.

Cùm te non noſſem, dominum regémque vocabam.

& lib. 3. epig. 7.

Regis ſuperbi ſportula receſſerunt. & lib. 5. epigram. 20.

Luxuria eſt, tumidiq́ue vocant hæc munera regis.

& epigrammate 23.

Rex niſi dormieris non potes eſſe meus. de quo loco multa Heraldus, cui adiunge Senecam in Hercule furente primo choro.

——*ille ſuperbos Aditus regum duráſque fores Expers ſomni colit.*——

Et Columellam in præfatione lib. 1. de re ruſtica. *An honeſtius duxerim mercenarij ſalutatoris aucupium, circumuolitantis limina potentiorum, ſomnumq́ue regis ſui rumoribus inaugurantis.*

AD EPIGR. XIX.

COntumelioſè carpit Zoilum, qui felicem credebat eum, quem ad cœnam vocaret: adeóque ſordidam eſſe cœnam dicit, vt nullum liberum hominem beare poſſit; ſed rogatores dignos Zoili conuiuio tantum eſſe: De cuius Zoili moleſto faſtu eſt longum & elegans epigramma lib. 3. 81.

1 DEBET *Aricino conuiua recumbere cliuo.*] in cliuo Aricino frequentes erant mendici & rogatores; Iuuenalis.

Dignus Aricinos qui mendicaret ad axes.

Luſit autem in verbo *recumbere*, nam recumbebant rogatores, & recumbebant etiam conuiuæ.

AD EPIGR. XX.

PLagiarium Paulum excuſando carpit, qui, cum carmina emeret, vt ſua recitabat: nam emtione res ſunt emtoris. Sic ſuprà lib. 1. ad Fidentinum, epig. 30.

Si dici tua vis, hæc eme, ne mea ſint.

In libris Ciceronis eandem hanc homonymiam explicat Seneca, lib. 7. de benef. cap. 6. & hic Noſter lib. 6. epigr. 12. Fabullam eodem loco perſtringit.

Iurat capillos eſſe, quos emit, ſuos
Fabulla. numquid Paule peierat?

AD EPIGR. XXI.

DE hoc epigrammate dictum eſt ſup. epigr. 10. Nec intelligas cum multis manum dari baſiandam: hoc enim Imperatores ſoli facere poterant, & quidem inuidioſè: faſtuoſi enim & elati Imperatoris erat, manu non oſculo excipere. Suetôn. in Domit. cap. 12. *ab iuuenta minime ciuilis, animi confidens etiam, & tum verbis, tum rebus immodicus, Cinædi patris concubinæ ex Iſtria reuerſæ, oſculumqúe vt aſſueuerat offerenti, manum præbuit.* & Plin. in Panegyrico ad Traianum. *Iam quo aſſenſu ſenatus, quo gaudio exceptus es, cùm candidatis, vt quemque nominaueras, oſculo occurreres? deuexus quidem in planum, & quaſi vnus ex gratulantibus, te mirer magis, an improbem illos, qui effecerunt, vt iſtud magnum videretur, cùm velut affixi curulibus ſuis manum tantùm, & hanc cunctanter & pigrè & imputantibus ſimiles promerent?* Hinc Senecæ lux Epiſt. 47. cuius initium, *Libenter.* qui delicatos ſugillans ſeruorum alienorum oſculantes manum, eoſdem ait ſe deprehendere: vt ſignificet alienos ſeruos ab his delicatis venerari, tanquam egregios viros ſummoſqúe Imperatores. Intellige igitur manum tangendam & præbendam his dari, velut fidei & amicitiæ pignus. Ouid. de remed. amoris.

Sed felix vt ames, non omni porrige dextram:
Sunt expertori toxica damna ſuo.

Sic candidati prehendebant ciuium manus in campo. Vnde prenſare dicebantur petitores. Horatius lib. 1. ep. 6.

Si fortunatum ſpecies & gratia præſtat,
Mercemur ſeruum, qui dictet nomina, læuum
Qui fodiat latus, & cogat trans pondera dextram
Porrigere.

vbi, *trans pondera*, intelligo de his, qui vel carnes, vel piſces, vel aliud quid quod ponderaretur, populo vendebant: qui erant *trans pondera*, hoc eſt, trans lances & ſtateras ſedentes, quibus magni illi Senatores, qui prenſabant, admoniti à nomenclatoribus, dextras porrigebant. quod fuit dictū ab Horatio, vt indignitatem ambitionis oſtenderet. Hæc autem manuum porrectio, ſi libenter fieret, honori, ſi cunctanter & pigrè, non item, tribuebatur. Idem Horatius lib. 1. ſat. 9. in deſcriptione garruli.

Accurrit quidam notus mihi nomine tantum,

Arreptaque manu. Quid agis dulciſſime rerum?

AD EPIG. XXII.

Hoc Epigramma liquet per ſe & ex epig. 10. ſupra.

AD EPIGR. XXIII.

DIcit Poſthumi nomen confictum eſſe à ſe, neque eſſe verum, vt promiſit in epiſt. 10. libri, quæ iam explicata ſupra extat. Cauſam autem cùm reddat, cur verum nomen huius ficti Poſthumi non proferat, cum magis lædit, cum dicat has offenſas baſiationes poſſe ſe bene vindicare, ſcilicet baſiendo, vt faciebat Linus quidam deſcriptus facetiſſimo epigr. 94. lib. 7.

AD EPIGR. XXIV.

COnqueritur non reſpódere ſibi Candidũ mutuo amore & neceſſitudine, quod paratus Martialis ſit ad omnẽ aduerſam fortunam cũ eo tolerandam, ipſe autem de proſpera nihil communicet cum ipſo. Eundẽ hunc, tanquam glorioſum officij iactatorem carpit infra epigr. 43.

1 SQVALLIDVS *barebo pallidiorque reo.*] de veſtis mutatione in reatu, tam rei ipſius, quam propinquorum & amicorum, diſſeruit latè Lipſius lib. 1. Electorum cap. 13. ſed his hoc addere poteſt. Non eſſe permiſſum lege, imò prohibitum, veſtem ſordidã rei nomine in publico habere, capillumúe ſubmittere, niſi ita coniunctus eſſet affinitati, vt inuitus in reũ teſtimoniũ dicere cogi non poſſit. ijſdem verbis habetur in l. *veſtem*. 39. π. *de iniurijs*, & mirum videri poſſit ſub titulo de iniurijs hanc legem cõtineri, cum in ea nec verbum ſit vllum de iniuria. Vnde, quemadmodũ ex alijs infinitis Pandectarum locis colligere poſſumus, fragmenta illa ſæpè manca & abſque delectu in titulos eſſe congeſta; & verò Venuleius, è cuius libris ſumtum eſt fragmentum illud de publicis iudicijs, agebat in quibus iniuria erat, quemquam ſordidatum rei gratia adeſſe. Probatur hoc ex Vlpiano *l. item apud Labeonem* 15. §. *generaliter*. 27. eod. tit. cuius verba ſunt: *Hæc autem ferè ſunt, quæ ob infamiam alicuius fiunt, vt puta ad inuidiam alicuius, veſte lugubri vtitur, aut ſqualida, aut ſi barbam demittat, vel capillos ſubmittat.* Hinc illud Senecæ 10. declamationum 1. *Sordidatus es, non queror, ſed ſi ſordes tuæ inuidiam mihi concitant, queror.* & Sidon. Apollin. lib. 1. epi. 7. *& ab induſtria ſqualledi præripuiſſent reo debitam miſerationem ſub inuidia ſordidatorum.*

2 PER *freta per ſcopulos exulis ibo comes.*] per freta & ſcopulos prouerbialiter dicitur, id eſt, per loca periculoſa & difficilia. Exulis autem comitẽ ire, ſignum arctæ & raræ amicitiæ. lib. 7. epig. 43. de Ouidio Maximi Cęſeni comite.

Æquora per ſcyllæ magnus comes exulis iſti,
Qui modò nolueras Conſulis ire comes.

& epigrammate ſequenti de ijſdem.

Hunc nuper Siculas ſecutus vndas:
O nullis Ouidi tacende linguis!

Spreuiſti Domini furentis iras.
& lib. 12. epi. 25. cùm obijceret Theleſino veteri ſodali auaritiam & ſordes, qui nõ credebat Marciali pecuniam, niſi dato agello pignori, inquit:

Ecce reum Carus ſe detulit, adſit agellus.
Exilij comitem quæris? agellus eat.

3 QVOD *ſi Deus ore ſereno annuerit.*] de verbo *annuendi*, vide quas collexit Briſſonius de formulis l. 1. & quæ perperam fuiſſet hîc tranſcribere: rogabant enim Deos vt annuerent.

4 FELIX *Candide ſolus eris.*] id eſt, te relinquam, & tuæ amicitiæ renunciabo deinceps, cum nolis opes tuas mecum communicare.

AD EPIGR. XXV.

FAceta antiſtrophe in Gallam, quæ ſemper promiſſa fallebat, promittebat enim ſe daturam roganti, deinde non dabat: rogat igitur vt aliquando neget, quod futurum ſit vt det,

AD EPIGR. XXVI.

LIB. 1. epigr. 11. de argumento huius epigrammatis dictum eſt, de his ſcilicet, qui vetularum ægrotantium nuptias ambiebant, vbi de tuſſi ſatis dictum. Irridet nunc Bithynicum, qui hæc ſigna in Næuia propinquæ mortis eſſe ſibi perſuaſerit, cum tamen ipſa blandiretur ei, & gratificaretur querula ſpiratione, frequenti tuſſi & ſputo in ſinus miſſo.

1 IAM *te rem factam.*] Formula, vt lib. 1. epigr. 29. vbi de ea dictum eſt. & lib. 6. epigr. 60.

— rem factam Pompilus habet.

AD EPIGR. XXVII.

SAtis agitatus Selius iſte cœnipeta, ſupra eſt, epigr. 11. & 14.

1 ACCIPE *ſiue legas ſiue patronus agas.*] Acclamantium officia præſtabantur recitantibus carmina, vel hiſtorias, vel declamationes, hæc enim recitatio legendo fiebat. Perſius ſat. 1.

Sede legens celſa liquido cum plaſmate guttur
Mobile colluerit, patranti fractus ocello.

Et Plin. lib. 9. epiſt. 34. *Cogito ergo recitaturus familiaribus amicis, experiri libertum meum. Hoc quoque familiare, quod elegi non bene, ſed melius ſcio lecturum; ſi tamen non fuerit perturbatus. Eſt enim tam nouus lector, quam ego Poeta.* Vide quomodo recitaturus legebat, quod clarè dixerat initio epiſtolæ. *Audio me male legere dũtaxat verſus, orationes enim cõmodius.* Et Suet. in Auguſto, *multa varij generis proſa oratione compoſuit; ex quibus nonnulla in cœtu familiarium, velut in auditorio recitauit; ſicut reſcripta Bruto de Catone. Quæ volumina cum iam ſenior ex magna parte legiſſet, fatigatus Tiberio tradidit perlegenda.* & in Claudio cap. 41. *In principatu quoque & ſcripſit plurimum, & aſſidue recitauit per lectorem.* Ex quibus locis colligo id, quod autea dixi, recitationem non memoriter ſed lectione fieri: & deinde auctores ſolere aliqua vrgente

cauſa impeditos, quo minus per ſe ipſos legere poſſent, lectorem aliquem ſibi ſufficere: præſentibus tamen & audientibus iiſdem ipſis recitabant Lectores. Eædem acclamationes fiebant patronis in cauſſæ defenſione, vel accuſatione: & hoc ſignificat, *ſiue patronus agas.* hoc officium petentibus præſtabatur à non amicis, vt lib. 10. epigr. 70.

Nunc Conſul, Prætor retinet, reduceſque choreæ:
Auditur toto ſæpe Poeta die.
Sed nec cauſsidico poßis impune negare,
Nec ſi te Rhetor, Grammaticuſve rogent.

2 EFFOETE.] De his acclamationibus ſupra diximus lib. 1. epigr. 4. Hæc autem, *effœte*, male accepta fuit à noſtris Criticis, & quod non intellecta, relecta ſtatim & mutata. Nec deſunt ſuffragatores libri veteres, tanquam mortui teſtes. Heraldus mutat *effecte*, alij *affecte*, id eſt, perfecte. Ego nil muto: effœta etiam illa dicuntur, quæ omnino iam fœtum emiſerunt: per metaphoram, *effœtè* dicitur id, quod ita dicitur, vt nihil amplius dicendum reliquerit in eare; quaſi diceret: ita bene & perfecte, vt nihil ſupra dici poſſit.

3 HOC *volui.*] Verba ſunt recitatoris vel patroni reſpondentis Selij acclamationibus.

4 FACTA *eſt iam tibi cena.*] Eadem notione hoc dicitur, ac ea formula de qua ſuperiori epigrammate, *rem factam habere.*

5 TACE.] Legerem libentius, *tacet*, quod verbum Poetæ eſt notantis Selij auiditatem cenæ, qui ſtatim ac factam ſibi cenam audiuit, tacuit.

AD EPIGR. XXVIII.

SExtillum notat, quod fellator & cunnilingus eſſet. diſtichum primum explicatum iam & affatim ſupra lib. 1. epigr. 1. & 93. cetera ſic intelligentur. Impuritatis ſex ſunt ſcelera: primum, cinædum eſſe. ſecundum, pædiconem: tertium, fututorem: quartum, irrumatorem: quintum, fellatorem: ſextum, cunnilingum. Negat Sextillum quatuor habere priora, & dicit eum ſcire duos ſupereſſe, hoc eſt, fellandi & lingendi turpitudinem. primo diſticho cinædus continetur. tertio verſu pædico & fututor. quarto irrumator. Vltimo diſticho hæc quatuor negantur, & res duæ quæ ſuperſunt, obiiciuntur Sextillo, id eſt, fellare & lingere. Eodem ſale perfricat Coracinum quemdam, lib. 4. epigr. 43.

AD EPIGR. XXIX.

DEſcribit faſtum liberti cuiuſdam, ad Senatoriam dignitatem euecti, qui cùm notatus fronte & ſignatus, ſtigmatiam Græci vocant, eſſet ſpleniis frontem contegebat; & ſimul tacite carpit infamiam ſui ſeculi, quod tales admitteret Senatores; de qua re Iuuenalis ſat. 1. latius.

1 RVFE *vides illum ſubſellia prima tenentem.*] Non eſt audiendus Calderinus, qui ad iudicum ſubſellia hoc refert. Nam neque in iis prima ſunt aut poſtrema; nec Martialis ſi hic ſtigmatias Iudex fuiſſet, in-

tactum eius officium & faſtum iudicialem prætcriiſſet. Sed omnino intelligendum eſt de ſubſelliis in Orcheſtra, in quibus Senatores ſedebant ſpectantes in theatro, non loco aut ordine, ſed quòd dignitate cetera præcederent. Quid quod in ipſa Orcheſtra iſte faſtuoſus prima occupabat ſubſellia; quemadmodum de Manneio ficto Equite, in facetiſſimo illo epigr. 14. lib. 5.

Sedere primo ſolitus in gradu ſemper.

Nam quamuis Equites in quatuordecim ordinibus ſedebant, hic tamen primum gradum occupabat. Codices multi habent, *terentem*, multi, *tenentem*. Ego potius vltimam lectionem amplecterer, *tenere* enim imperioſam quandam indicat poſſeſſionem. vt *tenere* Galliam, Hiſpaniam.

2 QVÆ QVE *Tyron toties epotauere lacernæ.*] Dibaphæ purpureæ erant huius lacernæ: id dictum eleganti metaphora verbi, *epotauere*, & metonymia verbi *Tyron*, pro purpura ex Tyro allata. Eæ autem lacernæ deliciatiorum erant, præcipuè in theatralibus ſpectaculis.

3 ET *toga non tactas vincere iuſſa niues.*] Elegantiſſimè dictum. verbum autem *iuſſa*, ſignificat à fullonibus dealbatam fuiſſe togam illam. in fullonica autem ſic dealbabantur veſtes, vt vel æquare, vel vincere niues viderentur. Eſt hoc manifeſtum ex ſacra Euangelij hiſtoria: nam Matthæus 17. cap. nu. 2. in transfiguratione Domini. *Et ſplenduit*, inquit, *facies eius, ſicut Sol, veſtimenta autem eius facta ſunt alba, ſicut nix.* Quod idem Marcus ſic expreſſit c. 9. num. 3. *Et veſtimenta eius facta ſunt ſplendentia & candida nimis, velut nix. qualia fullo non poteſt ſuper terram candida facere.* Inde dicti erant petitores candidati, non quod candida toga ſoli vterentur, quæ communis ferè omnium erat: ſed quod ita cretata, ſplendens, & candida eorum eſſet toga opera fullonica, vt oculorum aciem præter cetera perſtringeret, & ab hoc ſplendore veſtis Candidati dicebantur.

4 NON *extrema ſedes lunata lingula planta.*] Senatorij calcei lunati, quamuis nigri. Horatius lib. 1. ſat. 6.

Nam vt quiſque inſanus nigris medium impedijt crus Pellibus.

& Iuuenalis, ſat. 7. verſ. 192. de Quintiliano,

Adpoſitam nigræ lunam ſubtexit alutæ.

Quamuis ad luxuriam aliqui Senatorios hos calceos cereos, galbos, hederaceos, coccinos, ſolebant induere, vt hîc ſequenti verſu,

Coccina non læſum cingit aluta pedem.

Sed negotium faceſſit hoc loco, quid ſit, *non extrema lingula.* Hadrianus Iunius emendauit, *non externa*, id eſt, non nupera, vt dictum ſit à Poeta ad inuidiam concitandam contra hunc, qui iam diu nobilitatem fuiſſet adeptus: Sed ſtulta omninò hæc eſſet ſententia: nam antiqua nobilitas minori inuidiæ ſubiecta eſt, quàm recentior. Ideo Heraldus meliori iudicio legit, *cuique heſterna*, id eſt, recenti, non heſterno die ei conceſſa, vt dixit Perſius heſternos Quirites, nouiſſimos ciues Romanos, qui vel

pridie ante ſui heri mortem libertate donati erant, ſat. 3. verſ. 106.

Heſterni capite induto ſubiere Quirites.

Sed vterque meo iudicio toto aberrauit cœlo: non enim animaduerterunt Senatoriam dignitatem non in lingula, ſed in linula calcei ſignificati. Luna autem iam notatur à Martiale, cum dicat, *Sedet lunata planta.* *lingula* verò in calceis erat fibula aurea vel argentea, quam delicatiores auream & gemmatam geſtabant. Retineo igitur antiquam lectionem, *& non extremam lingulam* interpretor inter primas numerandam, & multis pretioſiorem, dictum per liptotem, id eſt, contrarij negationem, vt non indoctus pro docto.

Non læſum, hoc loco *pedem* intelligo ſuffultum in ipſo calceo linteis tenuiſſimis, vel bombycinis delicatiſſimis, ne pes ſoleæ duritie offenderetur.

5 ET *numeroſa linunt ſtellantem ſplenia frontem.*] de ſpleniis, quæ erant centones quidam ex lino vel ſerico, quæ faſciola fronti alligata continebantur madefacta vnguentis, vel medicamine aliquo ad capitis dolorem, vel oculorum morbum, multi multa dixerunt inter quos videndus Theodorus Marcilius ad Perſij ſat. 1. pag. 14. & plurima eorum apud Martialem mentio, quare non amplius addam de iis. *Numeroſa* interpretor grandia. Nam hic frontis notas tegere cupiens, latis vtebatur ſpleniis, quas etiam paſſis capillis & in frontem promiſſis tegebant alij. Colligo id ex Petronio, cuius ſunt verba, *Simul vt notæ quoque literarum non adumbratæ comarum præſidio totæ ad oculos legentium accederent*: Et eaſdem ipſas Auſonius, epigr. 15. & 16. Sed literæ vel ſingulatim ſcriptæ, vel per compendia & notas, id autem fiebat in fronte, & etiã per totam faciem. Quæ pœna erat fugitiuorum, & notum epigramma antiquis, quamuis nobis ignotum inſcribebatur. Petronius, *Impleuit Eumolpus frontes vtriuſq. ingentibus literis, & notum fugitiuorum epigramma per totam faciem liberali manu duxit.* Vnde indicebantur ſerui ſtigmatitij, inſcripti lib. 8. epigr. 75.

Quatuor inſcripti portabant vile cadauer.

Et literati, Plautus in Caſina. *Si hic literatus me ſinat, quod bonum, atque fortunatum mihi ſit.* & fronte notati, vt epigr. 21. lib. 3.

Proſcriptum famulus ſeruauit fronte notatus.

Sic Seneca, lib. 3. de Ira: *Varia vinculorum genera, varia pœnarum, lacerationes membrorum, inſcriptiones frontis.* De notis Vlpianus intelligendus in L. 1. ff. de fugitiuis. §. Tandiu 8. *Cuſtodiuntur autem tandiu, quandiu ad Præfectũ vigilum, vel ad Præſidem deducantur, eorumque nomina & notæ, & cuius ſe quis eſſe dicat, ad magiſtratus deferantur, vt facilius agnoſci & percipi fugitiui poſſint.* *Notæ* autem verbo etiam cicatrices cõtinentur. Illa vltima verba ſic accipienda ſunt: aliquando domini irati non compungebant notis ſeruorum frontes, ſed deformabant cicatricibus. Patet hoc ex Vlp. L. locum. ff. de vſufr. *Quamuis vſufructuarius nec contrarius quidem miniſteriis, nec inuſitatis artificium ſerui corrumpere poſſit, nec ſeruum cicatricibus deformare, quod præcipue fiebat in*

fiebat in ſeruis Aethiopicis fortaſſe, quòd in nigro colore non poterant perſpicue litera-rum imprimi. Colligo id ex Petronio. Nam cùm Eucolpus ſuaderet, vt ad euitandum periculum ſe atramento inungerent, & fierent nigri, inquit, *Ita tanquam ſerui Aethiopes, & praſto tibi erimus, & permutato colore imponemus inimicis.* Reſpondet Gyton refutans ſententiam illam, *Age, numquid & labra poſſumus tumore teterrimo implere, numquid & crines calamiſtro conuertere? numquid & frontes cicatricibus ſcindere?* Quæ omnia ſigna neceſſaria erant, vt verè ſerui Æthiopes viderētur. Damnati etiam in metallum, qui tam erant ſerui quàm liberi, vt conſtat ex Imperatoris Gordiani edicto. L. metalli. C. de pœnis. ſolebant in facie notis depingi. Probo id ex Imperatoris Conſtantini prohibitione. L. ſi quis. eod. tit. de pœnis: *Si quis*, inquit, *in metallum fuerit pro criminum deprehenſorum qualitate damnatus, minime in eius facie ſcribatur, cum & in manibus & in ſuris poſſit pœna damnationis vna inſcriptione comprehendi, quò facies, quæ ad ſimilitudinem pulchritudinis cæleſtis eſt figurata, minime maculetur.* Notandum etiam eſt inſcriptiones in ſuris, vti in cruribus fieri. Claudianus lib. 2. in Eutrop.

—— pars compede ſuras
Cruraque ſignati nigro lucentia ferro Iura regunt.

Et in manibus ad tyronum imitationem, qui in manibus ſcribebantur, ne ſi militiam ſubterfugerent, latere poſſint. Oſtenditur ex Aëtio celeberrimo medico, cuius Græca verba ſic Latinè ſonant: *Stigmata vocant inſcriptiones in facie, vel in alia quauis corporis parte, qualia ſunt militum in manibus.* & D. Gregorius, lib. 2. ep. idem docet ſcribens, *Ne quis manu ſignatus ante expletam militiam, in monaſteriis reciperetur.* Idem fiebat & in brachiis, vt probatur in L. Stigmata 3. Cod. de fabricenſib. *Stigmata, hoc eſt, notæ publicæ fabricenſium brachiis ad imitationem tyronum infligantur, vt hoc ſaltem modo poſſint latitantes agnoſci.* Imperator verò Zeno in L. decernimus. Cod. de aquæ ductu. iubet aquarios, vel aquarum cuſtodes, quos hydrophylacas nominant, & ſuo felici nomine ſingulis membris impreſſo ſignati. Ex quibus omnibus colligere poſſumus ſeruos ſignari ſolere in facie, in ſuris, in brachiis, & in manibus. Sicq. Plin. lib. 18. cap. 8. Queritur quod viatores ſuo tempore ſerui eſſent, his verb. *At nunc eadem illa vincti pedes, damnatæ manus, inſcripti vultus exercent.* vbi damnatas manus intellige inſcriptas & ſtigmatis compunctas.

6 Linunt.] dixit, id eſt, vngunt vnguento vel medicamine. Sed quid ſit *Stellantem*, dubitaui diu, quamuis Domitius ſtellis vel notis inſignita indicat, & Iuretus ad Symmachum, lib. 4. epiſt. 2. idem aſſirmet & multa adducat teſtimonia, quibus probet hanc ſignificationem. Sed mea ſententia indignum eſſet Martialis acumine, qui epigramma ioco ab inexpectato, & τῷ ἀπροσδοκήτῳ clauſurus, aculeum in præcedenti verſu oſtendiſſet. nam ſi ſplenio texiſſet notatam ſtigmatis frontem, iam ſuperuacuum eſſet idem dicere ſequenti verſu. Præterea *Stigmatias* ſeruus literis notabatur domini nomen exprimentibus, vel aliud quid, quod

ſeruitutem teſtaretur, ideo dixit: ——*ſplenia tolle leges.*
Stellæ non leguntur. Lego libentiſſimè cum doctiſſimo Lipſio *ſtillantem frontem*, id eſt, fluentibus & decidentibus ſtillis vnguēti Marcelliani, vel eius quo madefacta ſplenia erant.

AD EPIGR. XXX.

REprehendit Caium, vt illiberalem & parum ſibi in amicitia reſpondentem, à quo cùm petiiſſet exiguam pecuniæ ſummam, ipſe conabatur Martiali perſuadere vt cauſas ageret: Sic rem facturus monet eum, vt det quod petit, non autem conſilium, quod non petit. Nam ridiculum eſt non petenti conſilium dare vel vtile; vt lib. 5. ep. 20.

Iam dudum tacito rides Germanice naſo,
Vtile quod non vis do tibi conſilium.

Iocus hic deſumptus à Seneca, ep. 45.

1 MVTVA *viginti ſeſtertia.*] Ex hoc loco conatur Agricola perſuadere ſeſtertium generis neutrius eandem ſummam eſſe, ac ſit ſeſtertius generis maſculini, qui valet decem noſtros marauetinos. Sic enim agit: *Si viginti ſeſtertia eſſent viginti millia numūm HS. quæ ſumma apud Noſtrates ducenta millia marauetinorum, quî poterat Martialis adiungere,*

Quæ vel donanti non graue munus erat,

cum ingens ſit pecunia. Sed refellitur ab omnibus Agricola, & exſibilatur, tanquam anguſti animi & ignarus antiquæ illius opulentiæ & magnificentiæ. Erant enim Romanorum ingentes & incredibiles opes, ſi cum pauperie noſtra conferantur: nec eſt mirum exiguam eam eo fœlici tempore ſummam Martiali videri: Quid? quod adiungit:

Quippe rogabatur felixque vetuſque ſodalis,
Et cuius laxas arca flagellat opes.

De felici ſupra dictum eſt lib. 1. epigr. 13. & de veteri ſodali item lib. x. ep. 37. de arca etiam lib. 1. ep. 77. & eadem formula, qua hic vſus etiam eſt lib. 5. ep. 13. *Et libertinas arca flagellat opes.*
Dicitur autem arca flagellare opes, quando inferiori parte omnino plena & pene cumulata, ſuperiores poſtes, qui arcam claudunt, pecuniam ipſam rangunt & premunt. Vide Turnebum, lib. 21. cap. 4.

AD EPIGR. XXXI.

FAcetè & tectè Chriſtinam notat non placentem in actu Venereo.

1 SÆPE *ego Chriſtinam futui.*] De hoc verbo iam admonuimus, lib. 1. ep. 41. proprium eſſe coitus naturalis, quando vir & fœmina propria generationis inſtrumenta coniungunt & copulant. rariſſimum eſt aliter hoc accipi. Quòd ſi animaduertiſſet Robertus Titius, lib. 3. Controuerſ. locorum, cap. 19. non tam ſibi in putida illa huius epigrammatis explicatione placuiſſet. Vult enim Chriſtinam hanc ſignificari hoc loco fellatricem; quod eſt omninò à vero alienum, quamuis in eodem capite duos illos ex Priapeia locos bene & doctè interpretatus eſt, nec eum ſua laude fraudabo: nil tamen ad noſtrum epigramma.

2 DET *quam bene quæris?*] *Dandi* verbum turpiculum eſſe iam antea admonuimus,& ex mille locis ſequentibus colligetur.

3 SVPRA *quod fieri nil Mariane poteſt.*] Difficilis locus, & quod ſciam, à nemine intellectus, quem ſic accipio. Acumen eius eſt in ambiguitate illius formulæ, *Supra quod fieri nil poteſt*. Significat enim in communi ſermone, nihil melius eſſe poſſet. *facere* autem & *fieri* obſcœna verba ſunt, vt probauimus lib.1.epi.47.

Cum dicis propero, fac ſi facis Aedila, &c.

Cum igitur videatur Poëta ſignificare ita bene dare Chriſtinam, vt nihil ſupra: ſignificauit ex ambiguo ita male dare,vt ſupra, id eſt, iterum facere non poſſis. ita vt ſi ſemel eam facias, non poſſis iterum.

AD EPIGR. XXXII.

Ponticum,qui ab alijs coli volebat,carpit vrbanè, quòd liber non eſſet, ſed multis ambitioſè ſeruiret, fingitque multa negotia, in quibus operam ſuam recuſabat Ponticus patronus adhibere, veluti litem cum Balbo & Licinio, iurgium de agelli finibus cum Patroba, cauſam plagij cum Laronia.

1 ORBA *eſt.*] de muneribus miſſis, ſenibus atque viduis dicemus infrà lib.4. ep.56. Nunc verò in lucrum orbitatis vide quæ Tacitus in hæc verba lib. de moribus Germanorum, *Quanto plus propinquorum, quo maior affinium numerus, tanto ſenectus gratioſior; nec vlla orbitatis pretia.* Et Seneca lib. de conſolatione ad Martiam, *in ciuitate noſtra plus gratiæ orbitas confert, quàm eripit, adeòque ſenectutem ſolitudo quæ ſolebat deſtruere, ac potentiam ducit, vt quidam odia filiorum ſimulent, & liberos eiurent, & orbitatem manu faciant.* vbi legendum ex emendatione Chriſtophori Choleri pro [*ac potentiam*] *agmen potius.*

Hæc quæ ſelecta: cætera plebis habes.

2 SIT *liber, dominus qui voles eſſe meus.*] vt ſup.ep.18.eand.ſententiam.

AD EPIGR. XXXIII.

Luſcam Philænim irridet hoc Epigr.vt epig.65.lib.4. & quòd nolit eam baſiare,vt etiam dicit lib.10.epi.23. tres cauſas in hoc reddit,quod calua ſit,quod rufa,quod luſca.

1 CALVA *es*] caluæ fœminæ deformes habentur, vt etiam viri; quod ex multis locis conſtat.

2 RVFA *es.*] rufus color in fœminis nullius veneris eſt.

3 LVSCA *es.*] cum fere omnis pulchritudo in oculis ſita ſit, oculorũ defectus multùm eas deformat.

4 TE *qui baſiat, hic Philæni fellat.*] acuta nimis facetia eſt: alludit enim ad pondus,caluum,rufum,& luſcum,vt etiam nominatur lib.9.epig.38.

Et ſit luſca licet, te tamen illa videt.

& cum fellare dici poſſit baſiare: è conuerſo, qui Philænim baſiauerit, fellare dici poteſt.

AD EPIGR. XXXIV.

GAllam luxurioſam anum inſectatur, quæ tota ſua dote redemerat Philerum ſeruum,& cum eo conſuetudinem habebat, patiebaturqúe tres natos ſuos ex defuncto marito fame perire.

1 PRÆSTATVR *cano tanta indulgentia cunno.*] Quod Veneris gratia impendebant viri obſcœnis, præſtare dicebātur, Poëticè & irriſoriè: vt ſup. lib.1.epi.59. Quod autem fœminæ, dicebatur præſtari eiuſdem baratro, vt hoc loco,& lib.10.epi.90. Cano cunno dixit, pro vetulo. Sic Horatius lib.1.ſat.2.

—— mirator cunni Cupiennus albi.

2 QVEM *nec caſta poteſt iam decuiſſe Venus.*] id eſt, iam te non decebat virum, nedum amicum habere.

3 PERPETVAM *Di te faciant Philerotis amicam.*] hæſit mihi multo tempore aqua in hoc verſu: nec video ab aliquo huc vſque intellectum, intactum video à pleriſque. Quem ego ſic intelligo: vt optet Martialis eam quamprimum mori. Nam hoc pacto perpetua futura eſſet amica Philerotis, vt quæ iunctæ matrimonio moriuntur, ſemper nominantur vxores eorum, quorum fuerant tempore mortis, quæ fortè ſi vixiſſent diutius, poſſent à viris repudiari, & vxores eſſe deſinerent. ſic iſta Galla niſi ſtatim moriatur, poterit non amica eſſe Philerotis, quod iurgia & iræ inter eos intercedere poſſint, quæ diſceſſus ſint cauſa. Perpetua igitur amica erit interueniente morte, nam aliter eſſe non poteſt perpetua. Quid? quod fortè hic Phileros erat idem atque ille elator vxorum, de quo lib. 10.epig.43.

Septima iam Phileros tibi conditur vxor in agro,
Plus nulli Phileros quam tibi reddit ager.

4 O *mater qua nec Pontia deterior.*] in veteri, eſt Pontica, vt ſit Medea quæ liberos trucidauit, & prouerbio locum dedit de iniquis matribus, vt dicatur, mater deterior Medea. Sed Iuuenalis ſat.6.verſ.637.

—— ſed clamat Pontia, feci,
Confiteor, pueriſque meis aconita paraui.

& potuit Martialis prouerbium ſumere à venefica ſui temporis matre. Ego vtrumuis probauerim.

AD EPIGR. XXXV.

IRriſio quædam eſt à comparatis ſumpta. Phœbus enim quidam varus erat, diſtortis cruribus & talis coeuntibus, quæ crura ſimilia eſſe dicit cornibus Lunæ: itaque poſſe Phœbum in Rhytio lauari. Rhytum notum eſt genus eſſe poculi cornu ſimile: ita tamen vt figuram Y referret. conſtat ex Athenæo lib.2.cap.15.& 16. inde Rhytium diminutiuum.

AD EPIGR. XXXVI.

CArpit Pannicum quemdam, vt mollem virum, qui nimium vir videri volebat, turbatis capillis, horrida barba, ſordida cute, cruribus & pectore ſetoſis.

1 Pectere *te nolim.*] mallem, *flectere:* nam pexus non eſt nimius in homine cultus, flexus verò fœminarum eſt, vel virorum mollium. Sic li. 3. epig. 62. in Cotilum, bellum & mollem.

Bellus homo eſt flexos qui dirigit ordine crines.

& epigrammat. 65. lib. 10.

Inflexa nitidus coma vagaris.

Sic Spartianus comam Hadriani Imperatoris nimium cultam notauit, quod ad pectinem flexa eſſet in fine vitæ eius. Hi flexus fiebant calamiſtris igne candentibus. Vnde formula, *calamiſtris inurere*, & huius cultus miniſtri *ciniflones*, vel *cinerarij*, quod in cinere calefacerent calamiſtra. Sic Arnobius lib. 2. *Nec in formas erubeſcerent maſculorum calamiſtris vibrare cæſariem.* Quem locum corruptum emendauit D. Scaliger, & legendum præcepit, *Nec ij fornis erubeſcerent calamiſtris vibrare maſculorum cæſariem*, vt ſit fornis calamiſtris, id eſt, calidis. nam fornum calidum vocabant veteres, inde fornucapes, quæ poſtea fornipes, quod forna, id eſt, calida caperent.

2 Sed *nec turbare capillos.*] Aliud eſt extremum, turbare capillos more ferarum, quod alienum eſt ab hominis humanitate.

3 Splendida *ſit nolo, ſordida nolo cutis.*] ſplendida cutis vel vnguentis vel fuco fiebat. Sic ſup. lib. 1. de Carino, epi. 78.

Tingit cutem Carinus & tamen pallet.

contrarium autem eſt ſordida cutis.

4 Nec *tibi mitrarum, nec ſit tibi barba reorum.*] Barbam mitrarum intelligo barbam mitras geſtantium, vt Phrygi olim, vt apud Virgil. 4. Æneid. Iarbas Æneæ ſic obijcit:

Mæonia mentum mitra crinémque madentem
Subnixus.

& lib. 9. obijciunt Rutuli Troianis mitras:

Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitræ.

Barbari enim illi ſummo cultu barbas nutriebant. Contra eſt reorum barba: nam rei ſordidati turbato capillo, & promiſſa in pectus barba incedebant. Vnde Seneca epi. 78. *Cæſar, cum illum tranſeuntem per Latinam viam vnus ex cuſtodiarum agmine, demiſſa vſque in pectus vetere barba rogaret mortem, nunc enim*, inquit, *viuis.* vbi nota, *cuſtodiarum* vocem pro cuſtoditis poſitam eſſe: vt Sueton. in Calig. cap. 27. *cùm ad ſaginam ferarum munere præparatarum carius pecudes compararentur, ex noxijs laniandos adnotauit, & cuſtodiarum recognoſcens nullius inſpecto elogio, ſtans tantummodo intra porticum mediam à caluo ad caluum duci imperauit.*

5 Nunc *tibi crura pilis, &c.*] Mollium erat crura depilare. ep. 62. lib. 5.

Crura gerit nullo qui violata pilo.

& dicto epigr. 65. lib. 10.

Leuis dropace tu quotidiano,
Hirſutis ego cruribus, geniſque.

& lib. 12. epigr. 38.

Ore tener, latus pectore, crure glaber.

vbi legerim, *lęuis pectore*. Nam de effœminato homine loquitur, cui non erant piloſa pectora, vt contra de his viris Virgilius.

Barba viros, hirtaqúe decent in corpore ſeta.

& in hoc epigrammate ſequenti commate:

—— & ſunt tibi pectora ſetis Horrida.

potuitqúe facilè corrumpi ex vſitata à multis ſcriptura. Scribunt namq; *læuis* priori ſyllaba cum diphthongo, & ex *e* factum eſt *t*. Denique notandum eſt, pumice molles ſe leüigare ſolere, & crura: vt apud Ouid. lib. 1. de arte amandi, verſ. 508.

Nec tua mordaci pumice crura teras.

& Manilius lib. 5. Aſtronomicō̃ de mollibus.

Pumicibuſqúe canis horrentia membra polire.

de manu apud Noſtrum lib. 5. epig. 42.

Et pumicata pauperes manu monſtras.

& de lumbis apud Iuuenalem ſat. 8. verſ. 16.

Si tenerum attritus catinenſi pumice lumbum,

& etiam nuce ardenti, vt de Auguſto docet Suet. cap. 68.

6 Mens *eſt Pannice vulſa tibi.*] Elegantiſſima κατάχρησις, cum de mente quæ neque hirſuta neque vulſa ſit, vulſa dicatur. Eſt etiam Metonymia, per vulſam mollem & effœminatam intelligit, ſumto ſigno pro re ſignificata & conſequenti.

AD EPIGR. XXXVII.

CÆcilianum guloſum & impudentem conuiuam mẽſas omnes euerrentem facetè & deſcribit & reprehendit.

1 Qvicqvid *ponitur hinc & inde verris.*] aptiſſima vſus eſt metaphora. Nam qui ſolum verrit, nihil in eius ſuperficie relinquit.

2 Mammas *ſuminis.*] Notiſſimum quid ſit apud antiquos *ſumen*, & quòd habitum in delitijs. Perſius ſat. 1.

—— calidum ſcis ponere ſumen.

3 Imbricemqve *porci.*] id eſt, vertebram demtis coſtis: *Spinam* vocamus Hiſpani.

4 Commvnemqve *duobus attagenam.*] collige ex hoc aliquod ferculum, vt auem, integrum apponi ſolitum inter duos. Nam ea quæ vel parua erant, vel diuidi commodè poterant, ſingulatim apponebantur, vt cõſtat ex epig. 19. lib. 7. de illo guloſo Sanctra, qui per fraudem ter poſcebat apri glandulas, quater lumbum, & vtramque coxam leporis, & duos armos, neque erubeſcebat peierare de turdo, id eſt, falsò iurare ſibi non eſſe appoſitum.

5 Hæc *cum condita ſunt madente mappa.*] Mos erat ad conuiuia mappas ſingulos ferre, ac præcipuè eos qui aliquid de alienis epulis domum ferre volebant. Conſtat ex eodem Sanctræ epigrammate, & lib. 12. epigr. 29. de Hermogene fure.

Attulerat mappam nemo, dum furta timentur,
Mantile è menſa ſurripit Hermogenes.

Vnde colligo à domino conuiuij non apponi mappas: & in eod. epigr. vltimo diſticho.

Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit vnquam.

& Catullus idem ſcribit de Aſinio Marrucino mapparum etiam fure. epigr.12.

Marrucine Aſini manu ſiniſtra
Non belle vteris, in ioco atque vino,
Tollis lintea negligentiorum.

6 CRAS *te Cæciliane non vocabo.*] iamdiu Domitius & Modius, *vocaui*, repoſuerunt arguto ſenſu & vero. De verbo *vocandi* vide quæ diximus ad illud *venabitur vocatus*. epig. 50. lib. 1.

AD EPIGR. XXXVIII.

FAcetum reſponſum ab inexpectato Lino quærenti, quem fructũ capiebat ex Nomentano agro, & fortè irridenti Martialem, quòd agrũ haberet in ſterili illo ſolo, Reſpondet hunc maximum fructum ſe capere, quod dum ruſticatur in eo agro, non videt Linum.

1 QVID *mihi reddat ager.*] verbum *reddendi* ſolum eſt de agris & prædijs dictum, quæ dicuntur reddere, hoc eſt, fructum dominis exhibere. Inde redditus, quem Hiſpani *renta* appellant, & reddere *rentar*. Eodem verbo vſus eſt lib. 10. epi. 43.

Septima iam Phileros tibi conditur vxor in agro,
Plus nulli Phileros, quam tibi reddit ager.

AD EPIGR. XXXIX.

MAtronarum cultus ſtola, meretricum toga, mœchæ ad ſupplicium toga indutæ ferebantur, lib. 10. epigr. 52.

Thelin viderat in toga ſpadonem,
Damnatam Numa dixit eſſe mœcham.

& Iuuenalis ſat. 2.

Damnetur ſi vis etiam Calphurnia, talem
Non ſumet damnata togam.

& lib. 6. epigr. 64.

Sed patris ad ſpeculum tonſi matriſque togatæ
Filius. & Horatius ſat. 2. lib. 1.

——quid inter-
eſt in matrona, ancilla, peccesſve togata?

De qua re etiam ſcripſerunt Briſſonius ſelect. antiq. lib. 1. cap. 14. & Lipſ. ad annales Taciti lib. 2. & Heraldus heic.

Dicit igitur mœcham hanc famoſam potius morte dignam, quàm precioſis veſtibus. Id autem ſignificat vrbanè illis verbis,

Vis dare quæ meruit munera, mitte togam.

quam ſcilicet ſumat damnata ob adulteria.

AD EPIGR. XL.

IN guloſum Tongilium morbum ſimulantem inuehitur faceriſſimè, qui cauſatus hemitritæum, quicquid eſculenti & poculenti appetebat, impudenter flagitabat ab amicis.

1 VRI *hemitritæo.*] Morbus hic, vt ſcribit Lucius Serenus, lib.1. cap. 24. non habebat Latinum nomen, quamuis poſteriores Medici ſemitertianam febrem vocarunt deinceps. de qua re lege doctiſſimum Mercurialem, lib. 1. Var. lect. cap.24.

2 SVBDOLA *tenduntur craſſis modo retia turdis.*] Elegans Metaphora ab aucupibus ſumta, qui retia tendunt ad captandas auiculas. Sic iſte guloſus morbi ſimulatione captabat turdos craſſos ab amicis. Eademque metaphora à piſcatu ſumta vtitur ſequenti verſu,

Hamus & in mullum mittitur atque lupum.

3 CÆCVBA *ſiccentur.*] Satis de hoc loco contendit Turnebus, lib.17. cap.18. & lib.23. cap.24. legendum eſſe *ſaccentur*, vbi multa de ſaccis vinariis, quibus vina refrigerari & liquari ſolebant. Ego non multò repugnarem, ſi quis lectionem veterem vellet retinere; ita vt *ſiccentur* ſit, exhauriantur. & ſit hypallage, ſiccentur vina, id eſt, ſiccentur amphoræ cæcubi vini & Opimiani. Sic lib.1. ep.27. de Sextiliano bibone.

Teſta ſed antiqui felix ſiccatur Opimi.

4 CONDANTVR *parco fuſca Falerna vitro.*] *Parco vitro* dixit, quod, cum Falernum vinum precioſum eſſet, non poterat peti amplo vaſe, & prætcrea erat indomitum, nec poterat largè ſumi: aut ſi mauis refer ad verba petentis, qui extenuabat petitionem, cum parcum appellabat vitrum, vt vulgò fieri ſolet.

5 OMNES *Tongilium medici iuſſere lauari.*] Mirabile noſtris temporibus medicamentum, ſed vſitatiſſimum priſcis in febribus.

6 GVLA *eſt.*] Eadem concluſio in ſimili argumento eſt lib.11. ep.87.

Non eſt hæc tuſſis Parthenopæe, gula eſt.

AD EPIGR. XLI.

MAximinam vetulam pene edentulam monet, ne in riſus ſoluatur, ita vt oris deformitatem prodat, ſed potius ſeriis & luctuoſis rebus interſit, vt fletum non riſum edat.

1 RIDE *ſi ſapis ô puella, ride.*] Abſque dubio carmen eſt Phaleucium alicuius Poetæ, qui hodieque non extat. Ouidij fuiſſe docet ſequens verſus: *Pelignus puto dixerat Poeta.*
Nam quamuis alij poſſent præter Ouidium Pelegni Poetæ eſſe, tamen hac periphraſi ſolus Ouidius intelligitur. Domitius exiſtimat ſententiam tantùm, non verba ab Ouidio eſſe deſumta, in lib.3. de arte amandi, p.271. ſed tamen Martianus Capella in Satyrico hunc eundem verſum Peligno iuueni tribuit. Genus verò carminis ſuaſit Beroaldo fuiſſe deſumtum ex Ouidij Medea, & idem argumentum dedit Politiano Beroaldi refutandi, quòd Phaleucium carmen alienum ſit à cothurno Tragico,

Tragico, tribuitque hunc verſum epigrammatis Ouidij, quæ nuſquam apparent. Nam de Medea etſi non extet, eſt certiſſimum Quintiliani teſtimonio. Verſum eſſe vt ponitur à Martiale, arguit parodia vltimo epigrammatis huius verſu,

Plora, ſi ſapis, ô puella plora.

2 Sed *non dixerat omnibus puellis.*] Hæc ſententia vere deſumta eſt ex loco Ouidij ſup. citato, qui puellas pulchro ore, dentibus albis monet vt rideant. Contra autem deformi ore, nigris dentibus, ne rideant; ideò non dixit omnibus puellis.

3 Et *tres ſunt tibi Maximina dentes.*] oris deformitatem augebant tres dentes nigro pallore. *Tres* autem dixit, ad augendam paucitatem, quemadmodum ſup. epi. 20. lib. 1. quatuor dicebat dentes, & infrà lib. 3. epigr. 92. totidem dentes & tres capillos: vbi me ipſum vide.

4 Debes *non aliter timere riſum.*] Satyrico ſtylo obiter perſtringit ſpanium, qui flexis capillis ventum timebat, vel fortè caluam diductis ad frontem capillis tegebat, & ne flante vento redirent ad ſuum locum capilli, nuda relicta calua timebat ventum, vt Marinus lib. 10. epigr. 83. quem ſic alloquitur,

Raros colligis hinc & hinc capillos,
Et latum nitidæ, Marine, Caluæ.
Campum temporibus tegis comatis.
Sed moti redeunt iubente vento,
Redduntúrque ſibi, caputque nudum
Cirris grandibus hinc & inde cingunt.

Perſtringit etiam & Priſcum, qui manum timebat, quòd forte compoſita veſte refugiebat tangentes, vt Hortenſius olim, & de homine bello, lib. 3. epigr. 63. *Pallia vicini qui refugis cubiti.*

Vel forte gipſatis manibus fugiebat alterius manus contactum: Nam amici manus dextras iungere ſolebant in ſalutationibus, vt ſupra dictũ eſt, epigr. 21.

5 Mimos *ridiculi Philiſtiones.*] id eſt, Mimos ridiculos Philiſtionis. Mimorum duo genera. alij fuêre ridiculi, & obſcœni, alij graues ethologi. Vlpian. 2. Olynth. οἱ μῖμοι σώφρονος ποιητοῦ σπουδαῖοι εἰσι. ἄλλοι δὲ μῖμοι γελοῖοι. id eſt, mimi Sophronis Poetæ graues ſunt: alij autem mimi ridiculi. Sed propriè mimi erant ridiculi & obſcœni. Diomedes, lib. 3. *Mimus eſt ſermo cuiuſlibet motus ſine reuerentia, vel factorum cum laſciua imitatio.*

Ouid. *Scribere ſi fas eſt imitantes turpia mimos,*
Quid ſi ſcripſiſſes mimos obſcœna iocantes?

De Philiſtione Euſebius, & Sidonius Apollinaris, & alij multi.

6 Te *mœſtæ decet aſſidere matri.*] ineptum exiſtimo quod Domitius ſentit, *mœſtam matrem* hîc Hecubam intelligi, lugentem virum Andromachem, lugentem fratrem ſuum Electram: Ego communiter exiſtimo dictum, ſuadereque Maximinæ, vt mœſtis omnibus aſſideat: Nam

his Tragicis perſonis, quas Domitiùs dicit, non poterat Maximina aſſidere, nec dixiſſet poſtea,

7 ET *tantum Tragicis vacare Muſis.*] quod de lectione Tragœdiarum dictum puto. *Aſsidere*, autem dixit, quòd ſolennis eſſet mos lugentium mortuos, ſedere: Probant multa veterũ teſtimonia. Tibull. lib. 2. eleg. 7.

Illius ad tumulum fugiam ſupplexque ſedebo.

& Propertius, lib. 3. eleg 14.

Affert huc vnguenta mihi ſertiſque ſepulchrum
Ornabat cuſtos, ad mea buſta ſedens.

& in ſacris literis Ezechielis, cap. 8. *& ecce mulieres ſedebant plangentes Adonidem.* & Matth. cap. 27. *Erat autem ibi Maria Magdalene & altera Maria ſedentes iuxta ſepulchrum.* Sic lib. 7. epigr. 57.

Ad tumulum Picens dum ſedet ipſe ſuum.

AD EPIGR. XLII.

ZOilum ſpurcum fellatorem, vel cunilingum, vel vtrumque notat, quòd in ſolio podicem demergeret, idque conſulto & conſpurcaret, admonetque vt caput mergat, quò fiat vt ſpurcius reddatur ſolium.

1 SOLIVM.] Vas eſſe ſolium lauationi accommodatum, quod habebatur in balneis, notiſſimum eſt, & præterea ligneum fuiſſe: deinde gliſcente fœminarum luxuria argenteum fieri ſolitum notiſſimum eſt, præcipuè ex Plinio, lib. 33. cap. 12. ſed qua forma fuerit fabrefactum video ignorari, & à nemine quod viderim inquiri. Nam ſolium diuerſum erat à labro. Labrum namque vas erat longum & amplum, capax cuiuſque iacentis hominis: ſed ſolium exiſtimo dictum à ſimilitudine ſolij regij, quod erat vas amplo & lato ore; ita vt ſedentes immiſſis intus cruribus pertingente aqua vſque ad genua, lauari vel foueri poſſent: Illi ſcilicet qui nollent in labris mergi, neque vt aqua ventrem & ſtomachum ablueret. Id videor probare ex hoc epigrammate. Quæ enim eſſet Martialis reprehenſio, ſi Zoilus ſublueret podicem in eo vaſe, in quo ſolerent iacentes demergi? Et præterea ex epigr. 70. infra quod concludit hoc verſiculo,

Ante hîc mentula quam caput lauetur.

Quod epigramma eiuſdem eſt cum hoc argumenti. Sed clarius ex epigram. 81. lib. 6.

Iratus tanquam populo Charideme lauaris;
Inguina ſic toto ſubluis in ſolio.

Si vas illud eſſet vt labrum, quid poſſet Charidemus aliis nocere, ſubmerſis inguinibus. Sed relictis coniecturis maniſeſtò deprehenditur hoc ex M. Catone, lib. de re Ruſt. cap. 10. vbi enumerans Cato, quæ neceſſaria ſunt ad inſtruendum agrum, enumerat labra ad multos vſus, ſed præcipue labrum eluacrum vnum, ſolium vnum, & eadem verba repetit 11. cap. labrum autem eluacrum appellat ad lauandum & eluendas ſordes.

Ergo ſolium non erat vas,in quo totum corpus ſubmergeretur. Patet id etiam ex loco Cornelij Celſi: *interpoſitis duabus horis in ſolium aquæ calidæ reſupinus demittendus eſt, ſic vt à genibus ad vmbilicum aqua pertingat.* Ergo neceſſe fuit,vt hic æger genibus flexis demitteretur in ſolium: Aliter enim non poſſet aqua à genibus ad vmbilicum pertingere: nam ſolium ipſum, quod fiebat ad crura ſolum lauanda,ſedentes recipiebat, pertingente aqua vſque ad genua. Erat igitur neceſſarium,vt in genua procumberet quis,ſiue inguina vel ventrem lauare vellet. Probat id etiam locus Suetonij in Auguſto, cap. 82. *At quoties neruorum cauſa, marinis Albuliſque calidis vtendum eſſet,contentus hoc,vt inſidens ligneo ſolio, quod ipſe Hiſpanico verbo, Durctam vocabat, manus ac pedes alternis iactaret.* vbi notandum verbum *inſidens*,& præterea iactationem illam manuum & pedum non poſſe fieri,niſi ſedendo: & clarius percipitur ex Petronij Satyrico, vbi Eumolpus narrat, vt fuerit è balneo eiectus ob importunam narrationem; eius verba ſunt: *Nam & dum lauor, pene vapulaui, quia conatus ſum circa ſolium ſedentibus carmen recitare. At poſtquam è balneo, tanquã de theatro, eiectus ſum, circuire omnes angulos cœpi, & clara voce Encolpum clamitare.* vbi ſedentes fuiſſe dicit circa ſolium,idque in balneo. Et Iulius Paulus, lib. 3. ſentent. tit. 6. §. 88. de mundo muliebri diſſerens, ſellam balnearem enumerat inter alia: vbi non video dubitaſſe aliquem,aut quæſiuiſſe quæ ſit ſella balnearis. Ego exiſtimo ſolium eſſe. Nam ſellarum in balneo nulla vnquam mentio. Vlpianus in L. argento 25. D. de auro & arg. legat. §. ornamenta. 10. in eodem muliebri mundo lauationem ponebat: exiſtimo eſſe eandem cum ſella balneari Pauli, & ſolio noſtro.

AD EPIGR. XLIII.

CAndidum quemdam magnificè liberalitatem laudantem, & Pythagoricam ſententiam ſubinde vſurpantem, ταῦτα κοινὰ τῶν φίλων, nihil autem amicis largientem taxat vrbaniſſimè; & docet diſtributione eleganti non eſſe bona & delitias Candidi amicis communes, & contentione facta inter Candidi opulentiam & ſuam paupertatem, oſtendit eum verbo tenus,non reapſe eſſe liberalem.

1 CANDIDE κοινὰ φίλων.] Notiſſimum Adagium eſt,quod lege apud adagiographum,

Amicorum omnia ſunt communia.

2 AT *me quæ paſſa eſt*,&c.] De hoc diſticho dictum eſt ſatis,ad lib. ſpectaculorum, epigr. 22.

3 TV *Libycos Indis ſuſpendis dentibus orbes.*] De orbibus citreis ex Libya Romam adductis & in magno pretio habitis,qui eburneis pedibus fulciebantur, latus inſtitui poſſet communis locus, ſed quòd notiſſimus ſit (vel ex noſtro Poeta Plinio,lib. 13. cap. 15. & Paulo IC. in L. ſi ſterilis. 21. §. quamuis. ff. de action. emti) prætermittetur. Tantùm dicam notandam eſſe illam dicendi phraſim: *ſuſpendis orbes Indis dentibus*. vbi *ſuſpen-*

dere fulcire eſt, & ea quæ ſic fulta ſunt pendere dicuntur. Prioris formulæ exemplum eſt in Topicis Ciceronis: *Eius operis vitio, quod ita ædificatum eſt, vt ſuſpendi non poſſit.* de qua & poſteriori ſatis multa à nobis ſuprà dicta ſunt ad lib. ſpectacul. epigr.1. n.5. Erat verò opulentiæ argumentum hoc Libycos orbes ebore ſuſpenſos poſſidere, epig.23. lib.9.

Credis ob hoc me Paſtor opes fortaſſe rogare. & paulò poſt:

Vt Mauri Libycis centum ſtent dentibus orbes.

4 FVLCITVR *teſta fagina menſa mihi.*] à vili menſæ materia auget paupertatem ſuam,& quod fulciatur teſta, inæqualem ſignificat; qualis erat pauperum, vel eorum, qui modico contenti rura ſua habitabant, vt ſupra lib. 1. epigr. 56.

Pinguis inæquales onerat cui villica menſas.

& Ouid. Metam. 8.

——menſa ſuccincta tremenſque

Pontanus: menſæ ſed erat pes tertius impar.

Teſta parem fecit.——

5. IMMODICI *flaua tegunt chryſendeta mulli.*] *Chryſendeta*, lances auro & gemmis diſtinctæ opulentorum ſupellex, de quibus multa Martialis multis in locis. Mullus autem quanto in pretio haberetur, notiſſimum eſt vel ex conqueſtione Tiberij Cæſaris apud Sueton. cap. 34. Corinthiorum vaſorum pretia in immenſum exarſiſſe, treſque mullos triginta millibus nummûm væniſſe grauiter conqueſtus. Et Plin. lib.9. cap.17. Octo millibus mullum emtum ab Aſinio Celere ſcribit. & Iuuenalis de Criſpino. *——mullum ſex millibus emit.*

Immodici verbo mira opulentiæ amplificatio continetur: nam mulli bilibres magno in pretio erant; propterea quod id pondus rarò excedebant. Plin. eodem loco, *Ex reliqua nobilitate & gratia maxima eſt & copia mullis, ſicut magnitudo modica, binaſque libras ponderis rarò admodum exuperant, neque in viuarijs piſcinisque creſcunt.* & noſter lib.11. epig.50.

Nunc vt emam grandemve lupum, mullumve bilibrem

Vbi *bilibrem* coniunxit cum grandi lupo, vt donum amplificaret. Quamuis Plinius eod. libro, cap. 18. mullum in mari rubro captum octuaginta librarum ſcribat Licinium Mutianum prodidiſſe, ſed non tam grandes inueniebantur in ſuburbanis littoribus. Maximum omnium exiſtimo fuiſſe quatuor pondo & ad ſelibram, de quo Seneca ep.95. facetam narrationem apponit, eum ſcilicet Tiberio Cæſari miſſum, eius iuſſu delatum in macellum & venditum, cumque ipſe Tiberius prædixiſſet fore, vt aut Apicius eum, aut P. Octauius emturus eſſet: *Licitati ambo ſunt, vicitque Octauius: cùm quinque ſeſtertijs emiſſet piſcem, quem Cæſar vendiderat, ne Apicius quidem emerat.* Deinde Martialis tempore librarum quatuor inueniebantur, vt lib. 10. epigr. 31.

Nam bene cœnaſti mullus tibi quatuor emtus

Librarum, cœnæ pompa caputque fuit.

6 At *mihi ſuccurrit pro Ganymede manus.*] De hac obſcœnitate dicemus, lib.9. epigr.42. & lib.11. 74.

7 Ex *opibus tantu veteri fidoque ſodali.*] Emphaſis eſt in nomine veteri, vt diximus ſupra.

AD EPIGR. XLIV.

Carpit Sextum fœneratorem, vt ſordidum & illiberalem, qui petitionem Poetæ, quam timebat, ſolebat, anteuertere, enumeratis creditoribus ſuis & ingenti ære alieno, quo ſe premi conquerebatur. Hoc autem ſordidorum eſſe hominum docet Ariſtoteles, l.2. Rhetor. ad Theodecten; vbi cum enumeret ea, quæ pudorem cuiuis poſſunt incutere, hoc addit, *Quando ſuſpicio eſt aliquem à nobis mutuò eſſe petiturum, ab eo ante mutuo petere, aut aliquid facere, vnde poſſit à petitione ille retardari.* Seneca etiam lib.1. de benefic. cap.1. hoc vitium reprehendit his verbis: *Quis enim noſtrum contentus fuit, aut leuiter rogari, aut ſemel? Quis non, cum aliquid à ſe peti ſuſpicatus eſt, frontem adduxit, vultum auertit, occupationes ſimulauit, longis ſermonibus, & de induſtriâ non inuenientibus exitum, occaſionem petendi abſtulit, & varijs artibus properantes neceſſitates eluſit?* &c. Idem hoc eſt Sexti vitium. Deſumſit fortaſſe occaſionem fingendi hanc narratiunculam Martialis ex his locis: Solet enim grauiſſima quæque ex magnis ſcriptoribus ſumta ad iocos & riſum detorquere.

1 Emi *ſeu puerum togamve pexam.*] *pexa toga* opponitur *rudi*, quæ pexa non erat, ſed craſſo & impolito filo contexta. Vnde Martialis iocus in Fabianum, lib.3. epigr.36.

Hoc merui Fabiane toga tritaque meaque,
Et nondum credas me meruiſſe rudem. & lib. 7. epigr.85.
Nec leuis toga, nec rudes lacernæ.

Aliquando *pexa* opponitur *trita*, id eſt, laceræ, & iam ſine villo, vt inf. epigr. 58. *Pexatus pulchrè mea rides Zoile trita.*

Quam Feſtus *decotem*, vel vt Lipſius lib.1. elect. cap.13. emẽdat, *decutem* appellat, quod eſſet ſine flocco & quaſi ſine cute. Erat igitur *pexa* veſtis tenuiſſimo filo, è lana ſelecta, quam pectebant, vt villoſa deſuper eſſet. Vnde Plin. lib.8. cap.48. Iſtriæ Liburniæque lanam pexis veſtibus ineptam dixit, quod pilo propior quam lanæ ſit. Intellexit Lipſius d. lib. 1. elect cap.13. *pexam* opponi *tritæ*; Sed intellexit male apud Perſium, ſat.5. in illis verbis, ——*pexuſque togamque recenti.*

Verbum *pexi*, ſumi pro *pexato*; & non iniuria reprehenditur à Theodoro Marcilio in eundem Perſij locum, quamuis reprehenſionis ratio ineptior ſit ipſa re reprehenſa; dicit enim, ineptiret hoc ita ponens Perſius: ſequitur enim, ——*togaque recenti.*

Si toga recens etiam pexa illa; non eſt neceſſe togam recentem eſſe pexam: poteſt enim eſſe rudis & recens, & poteſt eſſe pexa & trita. *pexus* autem apud Perſium ſignificat pexo capillo & nitido, vt apud Ciceronem in Catilinam: *quos pexo capillo nitidos videtis.*

2 SEV *tres vt puto quattuorve libras.*] Heraldus, quem ſequitur Raderus, *computo* legit, loco duarum vocum, *vt puto*, ſeu *vel puto*, & exiſtimat ſummam eſſe aliquam pecuniæ, quam Martialis ſecum audiente Sexto forte computabat. argutum nimis ſed ineptum commentum: loquitur enim Poeta de emtionibus ſuis, vel pueri vel togæ, vel argenti. Illud autem *vt puto*, interponitur dubitationis cauſa, quando non ſuccurrit memoriæ recepta. Hiſpani dicimus, *Si no me engagno, a lo que pienſo.* Libras autem intelligit argenti facti: eſt enim familiaris Martiali dicendi modus, vt argenti ſelibram, lib. 7. epigr. 85.

3 QVEM *noſtis veterem meum ſodalem.*] Eſt emphaſis in veteri ſodale, vt ſup. epigr. 43. diximus, qui & diues erat: diuitiarum argumentum fœnus: vt ſup. lib. 1. epigr. 77. de Minerua,

Hac ſapit, hac omnis fœnerat vna deos.

& epigram. 86.

—— nil debet, fœnerat imò magis.

Ex arca etiam colligitur diuitem eſſe, vt diximus ſup. ad epigr. 77. lib. 1. nec ipſe negabat ſibi arcam eſſe; dicit enim:

Et quadrans mihi nullus eſt in arca.

4 O *grande ingenium mei ſodalis.*] Ironicè dixit *ingenium*, ne diceret ſordes & auaritiam: ſic ſupra lib. 1. epigr. 74. de Cæciliano fatuo Zelotypo, *—— ingenioſus homo es.*

5 DVRVM *eſt*, &c.] Elegans Concluſio acerba auari reprehenſione comprehenſa, quòd preces & petitionem Poetæ ſordidè anteuortiſſet Sextus.

AD EPIGR. XLV.

FAceta Glypti irriſio, qui cum iamdiu arrigere deſiiſſet, tandem Cybeles ſacerdos factus præcidit mentulam; id tanquam ſuperuacaneum reprehendit Poeta, cum iam ipſe ſuo pondere non vteretur, poterat præciſum exiſtimare.

1 QVÆ *tibi non ſtabat.*] Eadem formula vtitur, epigr. 73. lib. 3.

Dormis cum pueris mutoniatis,
Et non ſtat tibi, Phœbe quod ſtat illis.

& lib. 11. ep. 26.

Stare Lino deſit mentula.

& epigr. 28.

Ferreus es, ſi ſtare poteſt tibi mentula Flacce.

à quo verbo deduxit iocum vlt. verſu, epigr. 75. lib. 3.

Quæ non ſtat magno ſtare Luperce tibi?

2 GALLVS *eras.*] Galli dicebantur, quibus amputatus eſſet Priapus. Cybeles ſacerdotes Galli dicebantur, propterea quod omnes execti.

AD EPIGR. XLVI.

ARguit Næuolum Auaritiæ, quòd ſodali ex innumeris veſtibus, nullam largiretur pœnè nudo & algenti.

1 CVM *breue ſicaniæ.*] Idem verſus eſt lib. 9. epigr. 14.

Cum breue Cecropiæ ver populantur apes.

2 SIC *tua oppoſitis prælucent præla lacernis.*] Nam veſtes quò nitidiores eſſent, præliis ſolebant premi. lib. 11. epi. 9.

De Pallatinis dominæ quod ſerica prælis.

id eſt, ſerica Auguſtæ prælis Palatinis incluſa: & Seneca de Tranquillitatę vitæ, lib. 1. cap. 1. *Placet non in ambitionem cubile compoſitum, non ex arcula prolata veſtis, non ponderibus, aut mille torminibus ſplendere cogentibus expreſſa.* Et Ammianus Marcellin. lib. 28. *Deinde cum à Syluani lauacro, vel Mamneæ aquis ventitant ſoſpitalibus, vt quiſquam eorum egreſſus tenuiſsimis ſe terſerit linteis, ſolutis preſſorijs veſtes luce nitentes arbitra diligenter explorat.*

3 SIC *micat innumeris arcula ſynthesibus.*] Arculæ veſtium erant repoſitoria, vt patet ex ſuperiori Senecæ loco, & ex Horatio, lib. 2. ſat. 3..

—— *cui ſtragula veſtis*

Blattarum ac tinearum epulæ, putreſcat in arca.

Syntheſis, hoc loco communiter accipitur pro quauis veſte: accommodatur quidem aliquando ad cœnatoriam veſtem; vt epigr. 80. lib. 6.

Vndecies vna ſurrexti Zoile cena,

Et mutata tibi eſt ſyntheſis vndecies.

& vltimo verſu,

Frigus enim magnum ſyntheſis vna facit..

4 SPECTAS *hyemem ſuccincti lentus amici.*] *Lentus*, dixit, pro tardo ad miſericordiam: *ſuccincti* verò ſignificat pœne nudi, & quaſi ad iter capeſſendum, vel ad opus accincti.

5 ET *lateris frigora tuta times.*] *Latus* appellat ſodalem: vt l. 6. ep. 68.

Inter Baianas raptus puer occidit vndas,

Eutychus ille tuum, Caſtrice, dulce latus.

Pro *tuta* in Veteri eſt *trita*, vt ſit metonymia, *frigora trita*, id eſt, frigora à tritis lacernis prouenientia, quamuis Lipſius *tute* legit, non malè.

6 NON *metuas mortem Næuole ſed tineas.*] Corruptiſſimus verſus varie à diuerſis emendatus. Veriorem Lectionem exiſtimo eſſe:

Non metuas, non Te Næuole, ſed tineas.

Hoc acutiſſimo ſenſu: *Quantum erat infelix pannis fraudare duobus, non te Næuole, ſed tineas.* Nam cum tot habeas veſtes, vt iis nulla ratione vti poſſis per totum vitæ curſum, non fraudabis te veſte aliqua, ſed tineas, à quibus veſtes tuæ corrodendæ ſunt. Cumque dixiſſet, *pannis fraudare duobus*, ſuccurrit ſtatim per iocum Næuoli ſuſpicioni, & timori, qui exiſtimaret velle Martialem ſe aliqua veſte fraudare illis verbis: *Non metuas*: non enim volo te fraudari, ſed tineas.

AD EPIGR. XLVII.

MOnet Gallum cinædum, ne famoſam mœcham ſectetur, ne à marito comprehenſus patiatur irrumationem. Similis argumenti eſt epigr. 60. infra.

1 LEVIOR *à conchis Galle Citheriacis.*] *Conchas Cytheriacas* appellat, quod venereæ ſint: nam Venus nata ex concha Plautus in Rudente: *Te ex concha natam eſſe autumant, caue tu harum conchas ſpernas.* Hinc Hiſpani appellamus conchas *Veneras* ab eâdem Venere.

2 CONFIDIS *natibus.*] Sic epigrammate allegato:

Supplicium tantùm dum puerile times.

3 NON *eſt pædico maritus.*] id eſt, non gaudet natibus, quibus tu confidis ei ſoluturum.

AD EPIGR. XLVIII.

BEatam vitam non loco, ſed commoditatibus contineri docet.

1 TABVLAMQVE *calculoſque.*] Hendyadis, id eſt, tabulam calculorum, tabulam luſoriam, de qua lib. 11. epigr. 17.

Hic mihi biſſeno numeratur teſſera puncto:
Calculus hic gemino diſcolor hoſte perit.

2 VNVM *non nimium rudem ſodalem.*] Non optiſſimum, apud quem non liceat ineptire aliquando, ſed non nimium rudem, vt de vita beata inf. epigr. 90. *Sit non doctiſſima coniux.*

3 ET *caram puero meo puellam.*] Namque hoc haberet puerum morigerum & quietum.

4 ET *grandem puerum diuque leuem.*] *Grandem*, ad domeſtica miniſteria, *leuem*, ad pœdicandum.

5 HÆC *præſta mihi Rufe vel Bitonti.*] Sic lego, *Bitontum* enim vile & obſcurum Apuliæ oppidum, & quemadmodum in amœnis locis ſolemus malis vrgeri; vt lib. 4. epig. 60. —— *cum mors*

Venerit, in medio Tybure Sardinia eſt.

Sic contrà in obſcuris & ſterilibus locis quoties nobis ſuppetunt bona, iucundam tranſigimus vitam.

6 ET *thermas tibi habe Neronianas.*] Erant enim hæ thermæ Neronianæ, ceteris amœniores; vt lib. 7. epigr. 33.

——Quid Nerone peius?
Quid thermis melius Neronianis?

AD EPIGR. XLIX.

HVius epigrammatis acumen facile percipitur ex epigr. ſuperiori 47. & inferiori 60. Vxorem Theleſinam ducere recuſat, quod mœcha ſit, deinde certior factus eam mœchari cum pueris, cupit eius nuptias, vt ſcilicet pueros deprehenſos poſſit pædicare. Sic lib. 10. epig. 40.

Semper cum mihi diceretur eſſe
Secreto mea Polla cum cinædo,
Irrupi Lupe, non erat cinædus.

Eſt elegans

eſt elegans fabella in Apuleij Aſino de piſtore, qui puerum latentem vxoris ſuæ mœchum aſini illius aurei indicio deprehendit, quem continuò in cubiculum arreptum pædicauit.

AD EPIGR. L.

FAcetus in Leſbiam iocus, quæ fellatrix erat,& eadem ſicca & abſtemia. Acumen epigrammatis in ambiguitate eſt illius verbi, *ſumis aquam*. Sumere enim aquam *potare* ſignificat. Apuleius de Aſino aureo lib. 9. *vt aquæ recentis oppletam peluim offerrent potui meo; ac ſi intrepidus & more ſolito ſumens aquis allubeſcerem*: & prætereà id quod veteres fœminæ faciebant, vt poſt coitum pudenda lauarent, idque dicebatur aquam ſumere; vt dictum iam eſt lib. 1. epig. 96. & quia ſpurcum huius Leſbię os cum fututricum pudendis comparari poterat, quæ aqua abluebantur, ideò dixit: *nil Lesbia peccas, cum idem facis, quod factura ſunt fututrices.*

AD EPIGR. LI.

HYlum pathicum inſectatur quòd pauperrimus cùm eſſet, bene vaſatos quærebat, & ijs, ſi quam pecuniolam habebat, largiebatur, & ipſe fame peribat.

1 VNVS *ſæpè tibi tota denarius arca.*] de arca diximus, ſup. ad lib. 1. epig. 77.

2 ET *hic culo tritior Hyle tuo.*] trita moneta vilior erat, ideò laudata aſpera, quòd noua; nec manuum tritura leuior. Quare Imperator Nero in collatione publica exegit ingenti faſtidio & acerbitate nummum aſperum, argentum puſtulatum, aurum obryzum, quæ verba Suetonij ſunt in eius vita, cap. 44. Perſius ſat. 3.

Quis modus argento? quid fas optare? quid aſper
Vtile nummus habet.

Seneca epi. 19. *Sed mouebis mihi controuerſiam, ſi te noui, nec voles quod debeo, niſi in aſpero & probo accipere*: quod videri poteſt deſumtum ex Theophraſti ethicis characteribus cap. 4. περὶ ἀγροικίας, cuius verba ſunt: Καὶ τὸ ἀργύριον δὲ παρά τι λαβὼν ἀποδοκιμάζειν, λίαν γὰρ λυπρὸν εἶναι, καὶ ἕτερον ἅμα ἀνταλλάττεσθαι. i. & argentum quod ab aliquo acceperit, quaſi tenuè nimis ſolet reijcere, & poſtulare, vt alio id ſibi mutetur. & cap. 21. περὶ μικροφιλοτιμίας. de homine inepte ambitioſo, & qui laudis cupidine laborat, ſic idem inquit. καὶ ἀποδιδοὺς μνᾶν ἀργυρίου, καινὸν ποιῆσαι ἀποδοῦναι. i. & dans minam argenti, facit dare nouam. dicebatur & aſper nummus Gręcis albus. gloſſæ, Ἀσπάριον λευκὸν, *aſprum*. idem ἀσπρότης *aſpritudo, candor*, quod aſperi nummi ijdem & candidi, necdum tritura manuum decolorati. Sic Apuleius l. 9. Aſini aurei: *Demonſtrat ei nouitate nimia candentes ſolidos aureos.* Hinc gloſſæ Aſpratum κόλλυβον, quòd fortè hæc fuerît collybi origo, intertrimentum pecuniæ, vt paruum illud additamentum collybi, pro eo quod ex nummis deteritur, ſolueretur creditori. Deinde κόλλυβος commune nomen factum eſt ad omnem argenti permutationem ſignificandam. Pollux lib. 3. cap. 9. ἀργυρεῖν ἀλλαγή, ὁ καλούμενος κόλλυβος. nam in omni permutatione conſiderari debet pecuniæ diminutio, qua ab ipſamet pecuniæ, qua à loco:

à loco, quòd eius mutatione pro regionum qualitate pecuniæ pretium immutetur: ab ipſa pecunia, vel quòd detrita, vt dictum eſt, vel quòd nõ probi nummi, nam in ipſa cuſione adulterabatur argẽtum æris mixtione, vel aurum. Vnde ærosa pecunia dicebatur, quæ ære permixta erat. Vt in l. *creditor*, 102. ff. *de ſolutionibus*. quam ſolebant quęſtores ad libellam exigere, vt deprehenderent, num proba eſſet. Liuius lib. 32. *Carthaginenſes eo anno argentum in ſtipendium impoſitum primum Romam aduexerunt, id quia probum non eſſet, Quæſtores renunciauerant, experientibuſque pars quarta decocta erat, pecunia Romæ mutuò ſumta intertrimentum argenti ſuppleuerat*. Vbi intertrimentum ſignificat defectus ille argenti in ea pecunia, quæ erat ærosa: quo nomine generatim pro quouis damno vtitur Iuriſconſultus. l. vlt. §. vl. *de pignerat. act. ſimul cum intertritura*. quòd idem ſignificat, & omnia à verbo *tero*. Vnde Varro detrimentum deducit lib. 5. de ling. lat. quòd res tritæ damnum accipiant. à quacunque autem cauſa nummi diminuti ſint reprobi vocãtur, vt in l. *eleganter*. 24. §. *qui reprobos*. dicto tit. *de pig. act*. quibus aduerſantur probi, vt eſt in loco ſupra citato Senecæ, & Liuij, & apud I. C. in l. *Titius*. 24. ff. *de pecunia conſtituta*, & alijs. Eſt etiam de aſpero nummo mentio apud Noſtrum, lib. 12. epi. 55. vbi puellam auaram præ baſiatione, aſperum nummum petere dicit his verbis:

Aut libram petit illa Coſiniani,
Aut binos quater à noua moneta.

vbi nouam monetam pro aſpera ponit, vt fecerat lib. 4. epig. 28.

Et centum nummos nouæ monetæ.

Et vidimus ſup. in vltimo loco Theophraſti.

Vt igitur miſeram Hyli paupertatem augeret, denarium ſolum dicit habuiſſe non aſperum & nouum, ſed tritum & penè decutem. & tritiorẽ dicit denarium: ſolet enim Cinædos hoc epitheto notare vt lib. 9 ep. 58.

Culus tritior Hedyli lacernis.

3 INFELIX *venter ſpectat conuiuia culi.*] *Spectandi* verbo vtitur Martialis, ad ſignificandum conuiuas nihil comedentes ſup. lib. 1. ep. 44.

Et nihil inde datum eſt, tantum ſpectauimus omnes.

ideò ſubiungit:

Et ſemper miſer hic eſurit, ille vorat.

Nam *vorare* dicit eum quemadmodum lib. 12. epig. 76. dixit, *Secundum paſtas glandes nates habere.*

AD EPIGR. LII.

NOn minus difficilè quam breue epigramma, hoc eſt, Ego ingenuè fateor me non ſatis eius ſenſum aſſequi. Dicam tamen quod ſuccurrit. Hic Daſius balneo præpoſitus pretium exigebat ab ijs, qui lauare volebant. Erat iam lotura Spatale ita mammoſa vt locum in balneo pro tribus videretur occupare. Daſius ab ea tres popoſcit quadrantes, hoc enim erat balinearum pretium, vt teſtatur Horatius ſat. 3. in fine.

—— dum tu quadrante lauatum Rex ibis.

Cicero pro Cœlio. *Niſi fortè mulier potens quadrantana illa permutatione familiaris facta erat balneatori; Spatale continuò tres quadrantes perſoluit.* Simile illud eſt de numeroſa Labieni calua li.1.epi.50.

Vidiſſem modò fortè cum ſedentem.
Solum te Labiene tres putaui;
Caluæ me numerus tuæ fefellit,&c.

Vel fortè nequior huius epigrammatis ſenſus: quod ſcilicet hic Daſius mulieroſus eſſet, & meretrices ſectaretur, cumqúe tres appeteret meretrices, vna Spatale contentus eſt, quæ pro tribus dedit, nam futuit eam Daſius, pædicauit & irrumauit. Itaque Daſius hic peritus huius meretricij negotij, nouit bene meretrices numerare, qui pro tribus vnicam Spatalen popoſcit: Nunc ad hunc ſenſum verba quî accommodentur, doceamus.

Loturas appellat meretrices, quæ quidem poſt coitum aquam ſumebant, vt dictum eſt epig.ſuperiori 50. *Poſcere*, obſcœnum verbum, id eſt, petere aliquid obſcœnum, vt epigr.69.lib.9.

——— illud puerile popoſci.

Dare, notiſſimum verbum eſt, obſcœnitati aptum. *Pro tribus* ſignificare id,quod diximus,patet ex epi.33. lib.9. vbi cum facilem & morigeram ſe velle amicam diceret, hæc verba ſubiungit,

Hanc volo quam redimit totam denarius alter:
Hanc volo quæ pariter ſufficit vna tribus.

vbi illa verba, *Quæ ſufficit vna tribus*, ſic intelligo: quæ vna ſufficit tribus obſcœnitatibus,futuitioni,pædicationi,& irrumationi,& his verbis explicuit quid ſignificaret illud verbum *totam ſuperarus*,id eſt,eam,quæ duobus denarijs emta nil neget.Eſſe autem aliquas fœminas eo infelici adeò perditas,quæ nihil negarent, ex dicto epi. 69. lib. 9. quod poteris legere, conſtat, & illud omnibus modis largam epigrammatis 66. lib. 12. de his obſcœnitatibus interpretare.

Sed ego libentius ſic interpungerem:

Nouit loturas Daſius,numerare popoſcit
Mammoſam Spatalen, pro tribus illa dedit.

Quod ſic interpretor,Daſius nouit meretrices, & ideò Spatalen mammoſam & deformem popoſcit,id eſt,iuſſit *numerare*, id eſt, ſoluere futuitionis precium,quod faciebant deformes,vt lib.11. ep.63.

Lesbia ſe iurat gratis nunquam eſſe futuram,
Verum eſt,cum futui vult,numerare ſolet.

Illa verò dedit pro tribus,id eſt,ſoluit triplum pretium, & functa eſt triplici munere Venereo,vt dictum eſt.

AD EPIGR. LIII.

DOcet Maximum,qua ratione poſſit eſſe verè liber, quod ſe cupere ſubinde iactabat:quamuis nolebat ea facere, quæ ad veram libertatem conſequendam eſſent neceſſaria.

1 LIBER *eris, cœnare foris ſi Maxime non vis.*] Eadem ſententia eſt epigrammatis 11. lib. 9.

Cœnes, Cantbare, cum foris libenter
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, monemus:
Liber non potes, & guloſus eſſe.

& Iuuenal. ſat. 5. verſ. 161.

Tu tibi liber homo, & regis conuiua videris:
Captum te nidore ſuæ putat ille culinæ;
Nec male coniectat. Quis enim tam nudus, vt illum
Bis ferat? Etruſcum puero ſi contigit aurum,
Vel nodus tantum, & ſignum de paupere loro.

Vbi liberum Poëta eſſe negat illum, qui cœnas regum inſectatur, & culinæ eorum nidore capitur.

2 SI *plebeia Venus gemino tibi vincitur aſſe.*] *Plebeiam* appellat *Venerem* eleganti Metonymia, pro ea, quæ demenda eſt plebeia & populari meretrice, & quæ cuiuis perſoluenti precium pateret. Solebant enim in Lupanari pretia deſignari meretricum, quæ quidem exigebant ante coitum. Iuuenalis de Claudia Meſſalina, quæ Lyciſſæ habitum mentita in lupanari proſtabat, ſat. 6. lib. 1. &

Excepit blanda intrantes, atque æra popoſcit.

& Ouid. lib. 1. Amor. eleg. 10.

Stat meretrix certo cuiuis mercabilis ære.

Hoc autem pretium à lenonibus in cellæ ſcriptione notabatur; quod ſi virguncula primo proſtitueretur deflorationis pretium ſignabatur, & deinde ceteri concubitus diuerſa pecuniæ ſumma. Eſt elegans locus in hiſtoria Apollonij Tyrij, *Puella proſternit ſe ad pedes: miſerere virginitatis meæ, nec proſternas hoc corpus ſub tam turpi titulo. Leno vocauit villicum puellarum, & ait; Ancilla exornetur, ſcribatur ei titulus, qui cum Tarſiam defloraueris, mediam libram dabit, poſtea populo patebit ad ſingulos ſolidos.* Erat autem forte Martialis tempore duorum aſſium pretium ſummœnianis mœchis conſtitutum; & hoc diuerſum fiebat pretium, pro loco vel qualitate fœminæ. Nam epigr. 33. lib. 9. duo denarij pretium ſunt meretricis grauioris, & quæ nil negaſſet, vt patet ex illo verſu,

Hanc volo quam redimit totam denarius alter.

3 SI *tua non rectus tecta ſubire potes.*] id eſt, ſi velis in cœnaculis habitare; atque altis ſcalis, ſed anguſtis aſcendebatur, ita vt procerus quiuis incuruus ſubire deberet.

4 HÆC *tibi ſi vis eſt, ſi mentis tanta poteſtas.*] Excelſo quodam & forti animo opus eſt ad diuitias & delicias contemnendas.

5 LIBERIOR *Partho viuere Rege potes.*] Prouerbialiter dictū eſt: Parthorum enim Reges nemini ſubiecti erant, ſeq. regum reges appellabant.

AD EPIGR. LIV.

FAccete taxat cinædum, cui vxor cuſtodem dedit ſpadonem, ne ſcilicet ab eodem cuſtode poſſit pædicari. Eundem iocum repetit, lib. 10. epigr. 69.

Cuſtodes das Polla viro, nec accipis ipſa:
Hoc eſt vxorem ducere Polla virum.

Erat enim rarum, & ridiculum videri poterat viro dari cuſtodem ab vxore, cum contra vſu venit, vt vxori à viro daretur.

AD EPIGR. LV.

DIctum eſt iam de hoc epigr. lib. 1. epigr. 33. Eſtque tacita reprehenſio cuiuſdã Sexti faſtuoſi & ſuperbi hominis, qui magnus amicus eſſe volebat, & coli ab aliis: non autem amari vt æqualis.

1 VIS *te Sexte coli.*] cultus quilibet diſparitatem ſecum fert conditionum: nam cultor timeat neceſſe eſt, ne cultum offendat. timori cum amore non conuenit; vt ait Seneca ep. *libenter* 47. *Non poteſt Amor cum timore miſceri.* & idem oſtendit Tragicum illud vetus dictum:

oderint dum metuant. adductum à Cicerone in Orat. pro Sextio, & 1. Philipp. & etiam lib. de offic. 1. quod ſcribit Tranquillus Imperatorem Caligulam iactaſſe, ſubinde cap. 30. vbi tragicum dictum appellat, & quamuis neſciamus à quo Tragico ſumtum ſit. Seneca lib. 1. de ira, cap. vlt. Syllano tempore ſcriptum dicit his verbis, *Quid ergo? non aliquæ voces ab iratis emittuntur, quæ magno emiſſæ videantur animo, veram ignorantibus magnitudinem? qualis illa dira & abominanda: Oderint dum metuant. Syllano ſcias ſeculo ſcriptam.* & idem lib. 2. de Clementia, cap. 2. *Illud mecum conſidero, multas voces magnas, ſed deteſtabiles in vitam humanam perueniſſe, celebreſque vulgo ferri; vt illam: Oderint dum metuant.* De qua ſententia multi ex veteribus multa, quibus oſtenderunt, quàm fallantur tyranni, qui eam ſequuntur. Nam ipſi coguntur in miſerrimo vitæ ſtatu, hoc eſt, in ipſo timore ſemper verſari: præclareque Publius ille mimographus: *Neceſſe eſt vt multos timeat quem multi timent.*
& eleganter Seneca in Oedipo, act. 3.

Timet timentes, metus in auctorem redit.

Et Cicero in hac eadem ſententia, lib. 2. de offic. *Etenim*, inquit, *qui ſe metui volent à quibus metuuntur, eoſdem metuant ipſi neceſſe eſt.* & Saluſtius, ſiue quis alius eſt, qui ad Cæſarem ſcripſit de republica ordinãda, oratione. 1. ait, *Neque (arbitror) quemquam à multis metuendum eſſe, quin ad eum ex multis formido recidat.*

2 SED *ſi te Sexte colo, non amabo.*] Notandus eſt ambiguus ſenſus in voce, *non amabo*: ſignificat enim, non te amore proſequar, vt ego volebam, & te proſequar odio, quo dignus es, cum tuo faſtu & ſuperbia. de formula, *non amare*, pro *odiſſe*, conſule d. epigr. 33. lib. 1.

Non enim fieri poteſt vt te colam & amem: nam hoc ſoli Deo accidere poteſt, vt colatur & ametur: ceteri ſi coluntur, amari non poſſunt:

quod in ipſo cultu timor ſit. Seneca d. ep. 47. *Hoc qui dixerit, obliuiſcatur id dominis parum non eſſe, quod ſatis eſt Deo, qui colitur & amatur,* &c.

AD EPIGR. LVI.

ACerba illuſio in Gallum, forte Libyæ Prætorem, cuius vxor mœcha erat: fingit autem notatam auaritiæ crimine fuiſſe, & reſpondet ei falsò id accidiſſe, quod non auara alienarum opum fuerit, ſed potius ſui corporis prodiga.

1 NON *ſolet illa Accipere omnino. quid ſolet ergo? dare.*] Luſus eſt in verbo *dare*. Eſt enim contrarium τῷ *accipere. accipere* autem ſignificat capere pecuniam pretio alicuius rei, vt ſup. lib. 1. epigr. 96.

Non facis hoc gratis, accipis vt taceas.

Dare autem de fœminis obſcœnum eſt verbum, id eſt, viris gratificari & morigerari, vt 16. epigr.

—— vis dare nec dare vis.

AD EPIG. LVII.

VEntoſum quemdam notat, qui faſtum & diuitias cum oſtentare vellet, nihil tamen haberet, vnde faſtum & comites poſſet ſuſtentare. Eſt forte hic Saufellus ille, de quo infra epigr. 74.

1 HIC *quem videtis greſſibus vagis lentum.*] tardus inceſſus grauitatis & dignitatis ſignum.

2 AMITHYSTINATVS *media qui ſecat ſepta.*] id eſt, qui amethyſtinis veſtibus, ſed conductis ornatus, per media ſepta ambulat vagus. Erant enim ſepta, vbi populus ſuffragium ferebat, ſed quando comitia non erant, in ipſis ſeptis erant mercatores res pretioſas & delicatas vendentes, vbi ſolebant ſemper ferè omnes diuites adeſſe, oſtenditur id manifeſto ex epigr. 60. lib. 9.

In ſeptis Mamurra diu multumque vagatus
Hic vbi Roma ſuas aurea vexit opes.

Et per totum epigramma. & prætereа lib. 10. ep. 80.

Et gemitus imo promit de pectore, quod non
Tota miſer coëmat ſepta, feratque domum.

3 NON *ipſe Codrus alpha pænulatorum.*] numerum & ordinem notant Græci Alphabeticis litteris. Sic α appellant primum, β, ſecundum. ω. vltimam. In ſacris Literis: *ego ſum α & ω, principium & finis.* Hic autem Codrus lacernas omnium precioſiſſimas geſtabat, quem fingit Poeta ſibi ſubiratum, epig. 27. lib. 5. quod eum α dixerit pænulatorum, quod epigramma ſic concludit:

Dicas licebit beta me togatorum.

4 QVEM *grex togatus ſequitur & capillatus.*] de togatis diximus, lib. 1. epig. 109. Capillatus grex puerorum nobilium eſt, vt epigr. 62. lib. 10.

Ludi magiſter parce ſimplici turbæ:
Sic te frequentes audiant capillati.

nutriebant enim comam ingenui pueri,& aliquando cirris inſigniebantur. Sic Perſius ſat.1.

Ten' cirratorum centum dictata fuiſſe,
Pro nihilo pendas!

capillos namque nutriebant vſque ad pubertatem, vnde *capillati* pueri imberbes dicebantur. Petronius, *Videmus ſenem caluum tunica veſtitum ruſſea, inter pueros capillatos ludentem pila.* & alibi: *Aquam poſcit ad manus, digitosqúe paululum aſperſos in capite pueri terſit.* & Noſter lib.3.epi.58.

Et pædagogo non iubente, laſciui
Parere gaudent villico capillati.

Hinc Perſius ſat.3.verſ.54.indetonſam appellat iuuentutem.

—— quibus indetonſa iuuentus
Inuigilat ſiliquis, & grandi paſta polenta.

5 RECENSQVE *ſella.*] de geſtatorijs ſellis vide Lipſ. Elect. 1. cap. 19. affatim differentem:

6 OPPIGNERAVIT *admodò Claudij menſam.*] fortè hic Claudius eſt idem trapezita, de quo lib.12.epig.57.

Hinc otioſus ſordidam quatit menſam
Neroniana nummularius maſſa.

Erant namque Nerones ex familia Claudia. Erat autem ſignum extremę & deploratæ egeſtatis, annuli vel venditio vel oppigneratio. Iuuenal. ſat.11. verſ.42.

Talibus à dominis, poſt cuncta nouiſſimus exit
Annulus, & digito mendicat Pollio nudo.

& ſe annulum detracturos dicebãt, cum omnia ſua profuſuros eſſe pollicebantur in alicuius fauorem. Sueton. in Iulio cap.33. *Nam cum in alloquendo exhortandóque ſæpius digitum læuæ manus oſtentans, affirmaret ſe ad ſatisfaciendum omnibus, per quos dignitatem ſuam defenſurus eſſet, annulum quoque æquo animo detracturum ſibi, extrema concio, cui facilius erat videre concionantem, quam audire pro dicto accepit, quod viſu ſuſpicabatur promiſſumque ius annulorum cum millibus* CCCC. *fama diſtulit.* Sic Hiſpani dicimus in ſimili re, *vender haſta la camiſa.*

AD EPIGR. LVIII.

DE hoc epigrammare dictum eſt ſup. epi. 44. Carpit Zoilum, quòd pretioſis cõductis veſtibus faſtuoſus incederet, irrideretqúe Martialem trita toga indutum: fatetur quidem tritam eſſe, ſed ſuam & non conductam.

AD EPIGR. LIX.

ENcomium cœnationis cuiuſdam, à Domitiano conſtructæ, quam ipſe propter eius exiguitatem, micam auream vocauit.

1 EX *me Cæſareum proſpicis eſſe tholum.*] qui ſit hic tholus Cæſareus prorſus ignoro. Nam tholus commune nomen eſt ad omnia cacumina in ædificijs rotunda forma faſtigiata. Sic Varro de re ruſtica, tholum appellat

ædificium rotundum,columnatum: huiuſmodi erant Romæ infiniti. Si coniecturæ locus eſt, exiſtimauerim micam hanc ita eſſe exædificatam, vt ex ipſo triclinio proſpiceretur aliquis tholus ædificij,quod ſepulchrũ alicuius præteriti Imperatoris contineret; & auſim affirmare eſſe Mauſoleum D. Auguſti: quod quidem ex eius ruderibus,& modo ædificij cõiectare nunc poſſumus, in tholum deſinebat, quo viſo admonebantur conuiuæ ſuæ ſortis, & naturæ imbecillitatis; quod breuis æui eſſent, & citò morituri. Nam ſi Auguſtus qui viuus inter Deos relatus fuerat, & Deus habitus,condebatur illo ſepulchro, quî poſſet inferioris ſortis homo properam non expectare mortem? Hæc autem mortis memoria ethnicos illos ad vitæ lautitias excitabat, vt diximus, affatim lib. 1. epigr. Itaque exiſtimo totã vim huius epigrammatis in proſpectu tholi ſitam eſſe: & illum Deum Auguſtum ſignificare, cuius erat tholus. Et iuratus dicerem hunc eſſe verum Martialis ſenſum, & epigram. 65. lib. 5. gemellum huius eſſe, vbi cum eadem continuatur exhortatio ad delitias, clauditur epigramma hoc diſticho:

Iam vicina iubent nos viuere Mauſolea,
Cum doceant ipſos poſſe perire Deos.

Quis non dicat Martialem ſeipſum explicare voluiſſe? Quamuis ſciam hæc aliter accipi à doctiſſimo Scaligero lib. 2. Auſonianarum lectionum cap. 26. qui exiſtimat tholum Cæſareum eumdem eſſe, in quem ipſa mica faſtigiabatur. Sed hoc ipſius Latinitatis ratio non admittit. nam ſi tholus ipſe bona pars eſt eius ædificij, quî diceret Martialis ex hac mica proſpici tholum? Prætereà idem magnus vir ſubiungit ex ipſo micæ tholo pẽdere cranium humanum, quod mortis conuiuas ipſos admoneret. Crederem libenter oculato teſti Scaligero, ſed ipſe nec auritus eſt; nam neq; videre potuit micam hanc, tot ſeculis iam dirutam: nec ad illam cranij ſuſpenſionem probandam auctorem aliquem adducit. Cætera quæ ipſe ſcribit de cranijs, vel laruis adductis per conuiuia, ſic aptis, vt earum articuli, vertebræque in omnem partem verterentur, vt conuiuæ humanæ conditionis admoniti largius genio indulgerent, doctiſſime vt alia etiam multa, quæ de imagine circumlata per triclinia ab alijs adducuntur, & à Lipſ. lib. 1. Satur. cap. vlt. libenter probo, exoſculor, & addo cap. 8. diſt. 44. in decreto. vbi hunc morem perueniſſe pęnè incorruptum videtur vſque in illud tempus Chriſtianorum. cuius cap. verba ſunt. *Nec laruas dæmonum ante ſe ferri conſentiat* [*presbyter vllus*] *quia hoc diabolicum eſt, & ſacris canonibus prohibitum*. Sed non exiſtimo ad hoc Epigramma vlla ratione hæc pertinere.

1 FRANGERE *toros*.] id eſt, libenter in thoris reſide. Hac formula vtitur epigram. 8. lib. 4.

Imperat extructos frangere nona toros.

2 TINGERE *nardo*.] *tingere* pro *vngere* rarum eſſe diximus iam ſupra li. 1. epi. 78.

AD

AD EPIGR. LX.

De hoc epigrammate iam ſuprà epi.47.aliquid diximus. Monet Hylum puerum,vt diſcedat ab vxore armati Tribnni,nec natibus confidat,nam quamuis caſtrari mares vetuiſſet Domitianus, vetuerat etiam & adulteria.

1 VXOREM *armati futuis puer Hyle Tribuni.*] *armatum Tribunum* dixit, vt oſtenderet Tribunum militarem. Tribuni plebis, Tribuni ærarij & alij multi diſtinguebantur à militaribus,quòd militares inquam, latus parazonio cingerent. Erat autem parazonium latus quidem gladius mucrone obtuſo,de quo lib.14.epig.32.

Militiæ decus hoc,& grati nomen honoris,
Arma Tribunitium,cingere digna latus.

2 SVPPLICIVM *tantum dum puerile times.*] Sic omninò legendum, nõ autem *puer Hyle.* Eſt verò puerile ſupplicium pædicatio.

3 DVM *ludis.*] de verbo *ludendi* diximus ſupr.lib.1.epi.4.

4 CASTRABERE] reſpexit ad morem antiquum. Pœna enim fuit frequens apud Romanos Mœchis irrogata, à maritis caſtrari: Plautus in Pœnulo ſcena, *ſat.s ſpectatum.*

MI. *Quid agis?* SY. *facio quod manifeſto mœchi haut fermè ſolent.*
MI. *Quid eſt?* SY. *refero vaſa ſalua.* vbi ludit in voce *vaſa*. *Vaſa* enim etiam teſtes ſignificant,vnde *bene vaſati*,pro *mutoniatus*, vt diximus ad lib.1.epig. 35. De hac etiam pœna locus eſt apud Valer. Max. lib.6.cap. 1. *C. Accienus à Vibieno. Item Pontius à P. Cernio deprehenſi caſtrati ſunt.* quod mariti non inconſultò faciebant:Ea enim parte eis peccatum erat. Hinc iocus eſt epig. 85.lib.3. vbi Martialis irridet maritum quendam, qui mœcho abſciderat nares,cum debuiſſet potius partem ſecare, qua offenſus erat.

5 IAM *mihi dices, Non licet hoc*] Domitianus edicto vetuerat caſtrari mares, non hominum charitate, ſed odio fratris Titi, & vt eum mortuum in inuidiam adduceret. Teſtis Xiphilinus è Dione in vita Domitiani, cuius verba ex interpretatione Gulielmi Blanci hæc ſunt. *Quas ob res etſi Edrinum Eunuchum amabat, tamen quod Titus exectos quoque dilexerat, vetuit in eius contumeliam, ne qui in poſterum intra fines Romani Imperij caſtrarentur*, Suetonius etiam in Domitiani vita, cap. 7. meminit eiuſdem edicti. Poëta etiam lib.6.epig.2. Eadem hæc tam caſtrationem marium, quam adulteria prohibita fuiſſe à Domitiano, per totum epigramma docet:& de caſtratione ſola innuit, lib. 7. epi. 7. & 9.& Papinius lib. 4.Syluarum in vita Domitiani,vbi Domitiani laudes enumerat.

Qui fortem (inquit) *vetat interire ſexum,*
Et Cæſar prohibet mares adultos
Pulchræ ſupplicium timere formæ.

Quod idem narrat & Ammianus lib. 18. Domitianum imitati ſunt & alij Imperatores, hominum generi proinde conſulentes, vt Hadrianus teſtante Vlpiano in l. Cornelia. 4. §. vlt. ff. ad leg. Cornel. de Sicar. &

Paulus Iuriſconſult. lib. 5. ſentent. tit. 23. §. 13.
6 HYLE *licet*] id eſt, adulterari non licet, quod caueatur eodem edicto.

AD EPIGR. LXI.

ACerbè inuehitur in maledicum quemdam, qui cum antea fellator eſſet, deinde maledicentia famoſus factus fuerat.
1 CVM *tibi vernarent dubia lanugine malæ,*] id eſt, antequam ex Ephebis exceſſiſſes. Legendum autem omninò eſt *dubia*, vt lib. 12. epig. 42.

Tam dubia eſt lanugo tibi, tam mollis, &c.

Mutata eſt vox *dubia* in *tenera* ab ijs, qui non intellexerunt, quid eſſet *dubia*. Illud dubium dicitur, quod dubitari poteſt, ſit necne. Deducitur à vocibus, *duo* & *via*, quamuis *v* in *b* cognatum immutetur. Cum enim duę viæ ſunt, hæremus neſcientes, vtram capeſſamus. Hinc dubiũ illud dicitur, quod nos reddit ancipites. Sic, *dubia lanugo* ea eſt, quæ vix oculis percipitur. Vnde intelliges difficilè illud epitheton epig. 76. lib. 3. de Bætico ſarcophago:

Et pulpam dubio de petaſone voras.

ſignificat enim *dubius petaſon*, de quo dubitari poſſit, putridus ſit, nec ne.
2 LAMBEBAT *medios improba lingua viros*] Periphraſis fellationis, vt lib. 3. epi. 81.

Hac debet medios lambere lingua viros.

3 POSTQVAM *triſte caput, &c.*] hæc per ſummum contemtum dicta ſunt: lambebat enim abiectiſſimos homines, & ab ijs etiam faſtidiebatur.
4 NIMIAQVE *ærugine captus,*] id eſt, in teterrimum delapſus vitium: Nam quemadmodum ferrum, quod ærugine capitur, quod eadem formula Hiſpani dicimus (*tomarſe de orin*) omnino corrumpitur; ſic qui aliquo inficitur vitio, ærugine capi dicitur.
5 AD LATRAS *nomen quod tibi cunque datur.*] id eſt, latras ad quodcunq. tibi datur nomen.
6 NAM *cum fellaret, purior illa fuit.*] mala vel impura lingua dicitur maledica, impurus homo, impurum os; impura lingua dicitur de fellatore & cunilingo. Eſt igitur iocus in voce *purior*, nam lingua eius, cùm fellaret, non erat adeo impura & mala, quamuis eſſet impuriſſima. Eſt elegans iocus ex hac ambiguitate lib. 3. epi. 79.

De nullo quereris, nulli maledicis Apici,
Rumor ait linguæ te tamen eſſe malæ.

De homine impuro. Eſt ex ambiguo etiam iocus lib. 9. epig. 64.

Ad cœnam inuitant omnes te Phœbe cynædi,
Mentula quem paſcit, non puto purus homo eſt.

& epigr. 69. *puram puellam* appellat eam, quam ipſe non irrumaſſet.

Sed mihi pura fuit, tibi non erit Aeſchyle ſi vis,
Accipe & hoc munus condicione mala.

Petronius ſic intelligendus eſt in ſatyrico; *Quibus ego auditis intentaui in oculos Aeſchyli manus, & quid dicis, inquam, muliebris patientiæ ſcortum, cuius nec ſpiritus purus eſt?* Et paulò poſt: *Non taces nocturne percuſſor, qui ne tu quidem cũ fortiter faceres cum pura muliere pugnaſti.*

AD EPIGR. LXII.

LAbienum pathicum vrbanè perſtringit, ea occaſione, quòd crura, pectus, brachia & pondus velleret. Videri hoc poterat amicæ cauſa facere; ſed interrogat cuius cauſa culum depilet, quod facere non poterat, niſi pædiconum cauſa.

1 *Quod pectus, &c.*] molles depilari ſolebant, & præcipuè pectore, vt ſuprà diximus ad epigr. 36.

AD EPIGR. LXIII.

LVxurioſum Melichum deſcribit, & luxuriæ crimine damnat eleganti dilemmate; qui cum centum ſeſtertia ſola haberet, è ſacra Via Lædam pulcherrimam ſeruam totidem ſeſtertijs emit. tantam pecuniam impendere in amatam ſeruam luxuria eſt. Quod ſi dixeris Meliche te non amare, maior luxuria erit.

1 QVÆ *tulit è ſacra Læda redemta via*] falsò hic putant Domitius & Heraldus hanc Lædam meretricem fuiſſe, & hanc pecuniam à Melicho amatore ei datam. Eſt enim intelligendum de ſerua emta, vt epi. 71. lib. 6.

Vendidit ancillam, nunc redimit dominam.

redimere enim *emere* eſt, vt eodem lib. epig. 60.

Et redimunt ſoli carmina docta coci.

Cicero in Anton. *Pompeio* (inquit) *ſua domus patebit, eámque non minoris, quàm emit Antonius redimet, redimet inquam Cn. Pompeij domum filius.* & apud iuriſconſultos pluribus in locis. hinc Vectigalium emtor *redemtor* appellatur ab iuriſconſulto Alfeno in l. Cæſar. in princip. π de Publicanis & vectigalibus, & etiam apud Imperatorem Conſtantinum. l. 1. de officio rectoris prouinciæ, c. Theodoſ. *Non ſit venale iudicis velum, non ingreſſus redemti, non infame licitationibus ſecretarium.* Quid? quod tanta pecunia vix poterat cum meretrice conſumi, & ſi cum meretrice conſumta fuiſſet, quam frigidum eſſet dubitare an amaſſet Melichus eam. Quæ enim cauſa poterat intercedere præter amorem tantæ cum meretrice expenſæ pecuniæ? De ſerua poterat dubitari, vtrum vel formæ cauſa, vel miniſterij emeretur. & præterea via ſacra vendebantur ſerui, vt aliæ res.

2 SI *tanti diues amares,*] nam impenſis ſolis centum ſeſtertijs, quæ Melichus poſſidebat, iam pauper erat factus: pauperi autem amare turpe eſt; vt ſup. lib. 1. epi. 93.

Denique pædica Mamuriane ſatur.

& Saluianus Maſſilienſis Epiſcopus lib. 7. de prouidentia Dei in princip. luxurioſos pauperes his verbis inſectatur. *Criminoſior quippe eſt luxurioſa paupertas, & maioris eſt inuidiæ miſer nugator.* & inferius: *Adde autem quod hæc, vt dixi, faciunt iam ſenes, adde quod pauperes. Vtrumque enim ſceleris*

Bb ij

augmentum eſt: minus ſiquidem prodigioſum eſt peccare iuuenes, peccare locupletes, &c.

AD EPIGR. LXIV.

REprehendit vrbanè Taurum quemdam cunctabundum, & de vitæ fine diu deliberantem, qui modo ſe ad Rhetoris, modo ad cauſidici munus cogitatione applicabat, nunquam tamen manus operi admouebat. Dicit in hac dubitatione cunctãtem eum futurum forte vt mors occupet.

1 ET *fuerat ſerum iam tibi deſinere*] id eſt, ſi opportuno tempore alicui ex his duobus muneribus te addixiſſes, iam diu deberes ab vtrolibet feriari, eſſetqúe ſerum nunc id relinquere.

2 SI *ſchola damnatur.*] id eſt, ſi Rhetoris officium non arridet tibi: Rhetores namque ij ſunt, qui in ludo Rhetorica pręcepta diſcipulos docent.

3 IPSE *poteſt fieri Marſya cauſidicus.*] id eſt, ea eſt cauſſidicorum inopia & ſolitudo, vt ipſe Marſya ſaxeus, & in foro ſtans poſſet cauſſas habere. Hic enim legitimus eſt Poëtę ſenſus. Nam ſuprà dixit de paucitate Rhetorum.

—— tres vno perierunt Rhetores anno.

Præterea muneris huius facilitatem notat, vt fecerat ſup. lib. 1. epi. 18.

Cogit me Titus actitare cauſas,
Et dicit mihi ſæpè, magna res eſt.
Res magna eſt Tite, quam facit colonus.

& etiam tarditatem Tauri ſatyrice deſignat, quaſi dicat: quamuis rudis & ſaxeus ſis, ne deſperes, nam ipſe Marſyas fungi poteſt hoc munere.

AD EPIGR. LXV.

IRonicè & irriſoriè illudit Saletanum, quod ficto ob vxorem mortuam dolore triſtior incedebat, à qua tamen decies centena millia numũ dotis acceperat.

1 EXTVLI, *inquit, vxorem.*] refert Saletani reſpondentis verba.

2 O *grande fati crimen!*] quod in veris doloribus accidebat, hîc in ficto fingit Poëta: fortunam enim & fatum & Deos ipſos accuſabant veteres, vt ſup. lib. 1. epi. 13.

Nimirum timuit noſtras fortuna querelas.

& apud Tacitum lib. 2. Annalium: *commota plebs in Deorum iaciebat.*

3 CENTENA *decies quæ tibi dedit dotis?*] Ex Iuuena. loco ſat. 10. verſ. 335.

—— & ritu decies centena dabuntur Antiquo.

vbi gloſſæ veteres ſic habent: *Dos ſcilicet ſecundum morem.* Colligunt aliqui hanc fuiſſe ſummam antiquæ dotis. Adiuuant hanc opinionem authoritate Taciti Annali. libr. 2. vbi cum narraſſet Domitij Pollionis filiam captam eſſe in virginem Veſtalem, poſthabita Fonteij Agrippæ filia, addit: *& Cæſar quamuis poſt habitam decies ſextertij dote ſolatus eſt.* & ex Seneca: *Beatiores iſtos putas, quorum Pantomimæ decies ſeſtertio nubunt, quam Scipionem, cuius liberi à ſenatu in dote as graue acceperunt.*

& Martialis lib.11.epi.24.

—— decies mihi dotis in auro

Sponſa dabis, dixi.

Addere poſſent verba Vlpiani iuriſconſulti in l.cum de in rem verſo, de vſur. Sed miror lapſos eſſe in re adeò manifeſta, nec vellem doctiſſimum Lipſium in hanc opinionem inclinaſſe: Nam Iuuenalis locus ſic accipiendus eſt: vt illa vera *ritu antiquo* non ad ſummam, ſed ad dotis dictionem referantur: quod gloſſæ clarè innuunt, & Senecæ locus contra illos eſt, nam Pantomimæ, quæ Senecæ tempore decies ſeſtertium dotis accipiebant, opponuntur veteribus Scipionibus, quorum filiæ exiguam pecuniæ ſummam in ære graui à ſenatu ſumebant nomine dotis. Vlpianus verò (vt Tacitus) loquitur de perſonis certis, & de dote certa, quæ fuit eius ſummæ: nec poterant rei ipſi quæ acciderat vel addere vel demere, ſicqúe non eſt verum ſolennem eſſe eam pecuniæ ſummam in dotibus. Nam poſſent mille authores laudare, apud quos maior vel minor dotis ſumma reperitur. Sufficiat idem Martialis epi.38.lib.5.

Ducenties accepit, & tamen viuit.

& Iuuenalis idem ſat.2. de fictis Gracchi nuptijs, in quibus ad verarum nuptarum ritum dos dicebatur, ait:

Quadringenta dedit Gracchus ſeſtertia dotem

Cornicini.

Præterea quis adeò ſtupidus eſt, vt exiſtimet apud aliquam nationem fieri poſſe, vt ſit conſtituta, & certa, & ſolennis dotis ſumma? Cum Reſpublic. ex diuitibus & pauperibus conſtet, & quiſque pro ſua facultate dotem dicat filiabus ſuis. Sed exiſtimo hanc dotis ſummam in incertis perſonis exempli cauſa, pro dote ſignatam, &, vt rectè admonuit Heraldus, pro maxima dote poſitam, vſurpatam fuiſſe ex communi loquendi more: Nam quoties multam pecuniam ſignificare volebant, per Synecdochen decies centena dicebant, vt mille homines pro multis. Horat. ſat.3. lib.1. in princ. de Tigellio Sardo Cantore.

—— decies centena dediſſes

Huic parco paucis contento quinque diebus

Nil erat in loculis.

Ideo Seneca loco ſup. ſcripto, cum notaret Pantomimas ſumma & maxima dote decies centenis ſeſtertijs nubere dixit. Itaque *decies centena* non eſt ſolũ ſolennis ſumma in dotibus, ſed ad maximas dotes & ad maximas quaſque pecuniæ ſummas exprimendas ea verba iculariter vſurpantur, quod vellem doctiſſimum Lipſium animaduertiſſe.

4 NOLLEM *accidiſſe hoc tibi Saletane.*] faceta ironia totius epigrammatis eſt. illud enim:

O grande fati crimen, ô grauem caſum!

ambiguè dictum. Sonat enim conqueſtionem veram ſortis Saletani, qui amiſerat vxorem: ſed re vera conqueſtio eſt indignantis Martialis, quod

tam grandem pecuniæ ſummam hereditate accepiſſet. Eodem modo intelligendus hic verſiculus. Sonat enim, nollem vt vxorem amiſiſſes: ſed reuera eſt, nollem vt ſic locuples effectus ſis.

AD EPIGR. LXVI.

MOroſam depingit matronam, quæ comta à ſerua ornatrice, cum animaduertiſſet in vnico anulo cirrorum peccatum fuiſſe, ira accenſa, eodem ſpeculo quo id animaduerterat in *Plecuſam* ornatricem animaduertit tanta ſæuitia, vt ſectis comis, & fracto capite miſera Plecuſa ceciderit.

Totum per ſe liquet: & prætere a perpulchrè omnia Heraldus eſt interpretatus, quem conſule.

Illud *vt digna ſpeculo fiat imago tuo.* de caluitie, quam imprecatur Lalagæ, intelligendum eſt. quicquid enim *depilatum* eſt, *caluum* appellat Martialis, vt ſupr. epigr. 31. Philænim caluam aſſimilari dicit mentulæ, innuens mentulam caluam eſſe, id eſt, depilatam. Sic ſpeculum caluum erit & ſimile cranio Lalages.

AD EPIGR. LXVII.

MOleſtam Poſthumi importunitatem ab otio profectam notat, qui quoties Martialem conueniebat, ſemper quid ageret, interrogabat. hoc dicit inde eſſe, quod Poſthumus ipſe nihil haberet, quod ageret: Nam quamuis erat communis formula eorum qui ſe ſalutabant, vt notat Briſſon. lib. 8. de formul. ciuiliter, non tamen fiebat niſi ſemel in die.

AD EPIGR. LXVIII.

ARtificioſè reprehendit voluntariam ſeruitutem ſalutantium & aſſectatorum, qui vt à magnis amicis impetrarent diuitias, iis ſolebant adulari: De quibus plurima eſt apud hunc Poëtam mentio, ſed nihil hoc epigrammate vrbanius: fingit autem ſe ſponte ſua ab hac ſeruitute, quam impenderat, Olo vindicaſſe.

1 QVOD *te nomine iam tuo ſaluto.*] Salutare proprio nomine æqualium erat, vel ſuperiorum, ad conciliandam vel confirmandam gratiam. Vnde candidati, qui petitores erant magiſtratuum, plebeculam proprij nominis ſalutatione demulcebant. Hinc profectum mirabile illud *nomenclatorum* (quos etiam monitores vocabant) miniſterium, de quo paſſim apud authores veteres mentio eſt, & dicemus plura ad epigrammata 22. & 55. lib. 5. Sic Horatius: gratiæ conciliandæ inſtrumentum nomenculatorem exiſtimat. Scribit enim ſaty.

Si fortunatum ſpecies, & gratia præſtat:
Mercemur ſeruum, qui dictet nomina, læuum
Qui fodiat latus, & cogat trans, pondera dextram
Porrigere.

Nominare enim aliquid nomine proprio, argumentum eſt memoriæ illius, quam non retinemus eorum quos non amamus. Vnde Principes

aliqui ad hominum gratiam comparandam, memoria retinebant ſingulorum nomina. Ex qua re immortales laudes reportabant. D. Auguſtus, vt de illo ſcribit Sueton. Patres in Curia ſalutauit ſedentes, & quidem nominatim ſingulos, nullo ſubmonente; & quod magis mireris, de Nerone ſcribit idem: *Omnes ordines ſubinde ac memoriter ſalutauit.* & de optimo Principe Traiano ſcribit Plinius in Panegyrico hæc verba: *Gratum erat cunctis, quod Senatum oſculo exciperes, vt dimiſſus oſculo fueras. Gratum quod Equeſtris ordinis decora honore nominum ſine monitore ſignares. Gratum quòd tantum, non vltro clientibus ſalutatis quaſdam familiaritatis notas adderes.* Quod eſſet æqualium ſalutatio, nomine proprio facta, probari poteſt ex epigrammate 113. lib. 1.

Cùm te non noſſem, dominum regemque vocabam,
Poſtquam te noui, iam mihi Priſcus eris.

Sed clarius ex hoc ipſo, nam quando Olum colebat, regem & dominum vocabat. Nunc autem cum ſe ab ea ſeruitute vindicaſſet, proprio ſalutabat nomine. Id etiam perſpicuè ex epig. 88. lib. 6. colliges:

Mane ſalutaui vero te nomine caſu,
Nec dixi dominum Cæciliane meum.
Quanti libertas conſtet mihi, tanta requiris.
Centum quadrantes abſtulit illa mihi.

De nomine regis, vide plura ad epig. 18. hoc eod. libro.

2 TOTIS *pilea ſarcinis redemi.*] notiſſimum eſt epigramma; *ad pileum vocare*; Conſule adagiographum, vbi plura congerit in hunc locum communem.

3 TOTIS *ſarcinis.*] id eſt, ſarcinulas meas vendidi, vt corraſa inde pecunia poſſem ſportulæ tuæ ſupplere vicem. Vide adagium, *cum ſarcinis enatare.*

4 QVI *ſe non habet.*] is dicitur ſe habere, qui cupiditates ſuas coërcere poteſt. Vide adagium: *Qui ſe non habet, Samum poſtulat.*

5 SERVVM *ſi potes Ole non habere.*] Salutatores illi & anteambulones ſolebant à faſtuoſis illis regibus & dominis ſuis ſportulam accipere, quibus ſeruum alebant, penſionem domus perſoluebant, emebant veſtes, & etiam Veneri faciebant ſatis, vt conſtat ex epigr. 30. lib. 3. & epig. 26. lib. 4. ſexaginta nummis ſe togulam non emere dicit, & ideò Poſthumi ſeruituti renunciare. Idem dicit lib. 9. epigr. 103. & Iuuenal. ſat. 1.

Sed cum ſummus honor finito computet anno,
Sportula quid referat quantum rationibus addat.
Quid facient Comites, quibus hinc toga, calceus hinc eſt
Et panis fumuſque domi.

Qui igitur his omnibus valedicere poteſt liber eſſe poterit. Nam qui his rebus & gulæ præcipuè addictus eſt, liber eſſe non poteſt: vt epig. 11. lib. 9. *Liber non potes & guloſus eſſe.*

Hæc omnia vidimus probata, ſup. epig. 53

AD EPIGR. LXIX.

IRridet facetè nebulonem quendam cœnipetam, ſed qui recuſantis ſpecie ſemper ad cœnam vocatus ibat. fingit cogi ad cœnam rectam à Meliori, & monet vt ſi vir ſit, conſtanter neget ſe iturum, ne ſcilicet inuitus eat. Hi namque paraſiti his vtebantur impoſturis, quas eleganter detegit Sidonius, lib.3. epiſt.3. *Ieiunat*, inquit, *quoties non vocatur, ſed ſic quoque leuitate paraſitica inuitetur excuſans*, &c.

1 IPSE *quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire.*] Argumentum à minori: Si ditiſſimus & luxurioſiſſimus Apicius gaudebat ad cœnam ire, cur tu pauper & qui domi non ſis cœnaturus, non gaudebis? Eſt autem hoc argumentum fictum à Martiale; & hæc fictio ei familiaris. Sic lib.7. ep.41. fingit Alcinoo multos poma dediſſe,

Alcinoo nullum poma dediſſe putas?

2 SI *tamen inuitus vadis, cur Claſſice vadis?*] Firmum argumentum: nam ſi potes non ire, non ibis, ſi inuitus vadis: & eſt paraſceue ad ſequentem Claſſici reſponſionem.

3 COGOR *aiſ? verum eſt, cogitur & Selius.*] Elegans luſus in verbo *cogitur*. *Cogi* enim dicitur is qui contra voluntatem ſuam aliena vi aliquid facit: & *cogi* dicitur, vngi aut duci ad aliquam rem quamuis propria voluntate. Sic Scius de cuius diligentia, qua curabat ad cœnam vocari, dixerat ſatis, ſup. ep. 11. 14. & 27. ſua voluntate cogebantur ad cœnam. Apud Terentium in Andria, act.4. Scen.1. Carinus ironicῶς perſtringit Pamphilum, quod Philumenam quam dixerat odiſſe vxorem cuperet his verbis,

C. ſcio cum patre altercaſti dudum, & is nunc propterea tibi
Succenſet, nec te quiuit hodie cogere illam vt duceres.

& paulò inferius:

C. ſcio tu coactus tua voluntate es.

4 SI *vir es, ecce nega.*] Virum appellat noſter eum, qui vel gloriam, vel diuitias, vel voluptates contemnit. Itaque hoc loco, *ſi vir es*, id eſt, ſi conuiuia & lautiores epulas potes contemnere, dic te nolle ad cœnam ire. Sic de gloria ſupr. lib. 1.

Nolo virum facili redimit qui ſanguine famam.

& de ingenij laude, lib.6. epig.14.

Verſus ſcribere qui poteſt diſertos
Non ſcribat, Laberi, virum putabo.

AD EPIGR. LXX.

COtylum fellatorem alios faſtidientem, & qui nolebat quemquam prius in ſolio lauari, notat & docet ſpurciorem eum eſſe, quam quemuis alium.

1 NON VIS *in ſolio prius lauari.*] de ſolio diximus ſup. ep. 42.

2 VNDIS *ne fouearis irrumatis.*] facete vocat aquas irrumatas, quæ mentulam abluerint & contraxerint ſperma.

3 Te *primus licet abluas, neceſſe eſt, Ante hic mentula, quam caput lauetur.*] Obſcurior locus ſi attentiùs legeris, quem ſic explico. Cotylus formidabat aquas irrumatas: ne igitur irrumatæ ſint, lauet ipſe primus. ſed hac lege vt potius obſcœnas partes quam caput in ſolio abluat: quod fellantes os habent ſpurcum; adeo vt ſi aliquem baſiauerint, eum ſordibus inficiant. Sic lib. 11. epigr. 96. admonet Flaccum:

Incideris quoties in baſia fellatorum,
In ſolio puto te mergere Flacce caput.

Eſt igitur ſenſus, *licet*, id eſt, quamuis tu primus abluas te, neceſſe eſt, ne irrumentur aquæ ante, id eſt, potius hic caueтur pondus tuum, quàm caput.

AD EPIGR. LXXI.

CÆcilianum veteratorem callidum carpit faceтiſſime, qui quoties aliqua carmina Martialis legeret, continuò ea cum ſimilibus Marſi vel Catulli verſibus comparabat, tanquam ſi Martialis carmina illis præferret. Dicit malle ſe, vt Cæcilianus recitet ſua, quam illorum veterum Poëtarum. Totum autem epigramma per ironiam contextum eſt.

1 Candidius *nihil eſt te.*] Candidus ille dicitur, qui ingenue & abſque iuuidia iudicat. Erat autem communis Poëtarum querela, quod homines inuidia moti vetera præſentibus præponebant, & opera viuorum Poëtarum reprehendebant non alio nomine, quàm quòd noua eſſent. Tractat hunc locum eleganter Horat. lib. 2. epiſt. 1. ad Auguſtum, quæ tota verſatur fere in hoc argumento, ſed præcipue illa carmina,

Indignior quicquam reprehendi, non quia craſſe
Compoſitum, illepideue putetur: ſed quia nuper
Nec veniam antiquis, ſed honorem & præmia poſcit.

& hic noſter epig. 69. lib. 8.

Miraris veteres Vacerra ſolos,
Nec laudas niſi mortuos Poetas.

Et vide quæ diximus ad epigr. 1. lib. 1. Ironicòs igitur candidiſſimum dicit Cæcilianum, quod præferat Martialis viui carmina Marſi & Catulli mortuorum poëmatis, quod maligni non feciſſent.

2 Hæc *mihi das tanquam deteriora legas.*] Fateor ingenuè me diu de huius carminis ſenſu dubitaſſe: nam ſi illud, *deteriora* ad mea carmina referas, eſt omninò contraria ſententia. Nam ſequenti verſu ſtatim ſubiungit,

Vt collata magis placeant mea.

Si *deteriora* quî poſſunt magis placere? ſi verò *deteriora* referas ad carmina Catulli & Marſi, non poteſt conuenire. Hic enim notandum eſt Martialis carmina legi à Cæciliano, Marſi verò aut Catulli recitari memoriter ad illam contentionem & collationem; & quoties in hoc

epigrammate *legendi* verbum eſt, intelligi de carminibus Martialis: *recitandi* verò verbum de verſibus aliorum. Non igitur potuit illud *deteriora* intelligi de veterum poematis: propterea quod *legendi* verbum in his ponitur. Nodum hunc neminem video ſenſiſſe adhuc, nedum ſoluiſſe. Ego leui immutatione ſic expedio. Loco illius vocis *deteriora*, repone *dexteriora*, id eſt, meliora; & refer ad *mea* vt ſit ſenſus. *Hac mihi das*, id eſt, has recitationes in meam gratiam ſuſcipis, & mihi præſtas tanquam dexteriora ſint mea carmina, quæ tu legis.]

3 VT *collata, magis placeant mea?*] Amouenda eſt interrogationis nota. Eſt enim explicatio ſuperioris hemiſtichij. *Tanquam dexteriora legas.*

4 CREDIMVS *illud.*] Ironicῶς etiam dictum, id eſt, credo te eo fine & animo veterum poemata recitare.

5 MALO *tamen recites Cæciliane tua.*] Facete hoc ambiguo ſenſu dictum. id eſt, malo me honorari prælatus tibi, quam Marſo & Catullo. Sed re vera malo, vt tua peſſima carmina recites, in meorum contentionem, quam elegantiſſima illa Marſi & Catulli: Hoc enim procul dubio mea magis placebunt.

AD EPIGR. LXXII.

POSTHVMVM Pathicum irridet ironicῶς, quòd heſterna cœna fuiſſet à Cæcilio quodam pædicatus. Eſt totum epigramma artificioſa verborum ambiguitate confictum, & ironiæ etiam ſale conſperſum.

1 OS *tibi præciſum.*] Turnebus, lib. 7. cap. 12. monet legendum eſſe, *perciſum*; quod apud Plautum in Caſina legatur, *Percide tu os, quod es bette tonde*. Nam, *præcide*, inquit Turnebus, aliud eſt & turpitudini affine, immò verò obſcœniſſimum. Sic, *os tibi perciſum*, in Martiale legendum eſt, non *vt obtinet, præciſum*. Idem eſt ſecutus Ioſephus Scaliger in Catalecta Virgilij: *Ad incitandum*, inquit, *riſum, hiſtriones ſibi os percidi & batui alapis patiebantur.* Martialis,

——os tibi perciſum eſt, &c.

Eandem lectionem probat Gruterus in hunc locum, & authoritate antiquarum membranarum fulcit. Ego fateor *percuſſum os*, *præciſum & percuſſum*, Latinè dici, & idem eſſe. Nam de *perciſo* planum eſt ex dicto loco Plauti: *de percuſſo*, hoc idem epigramma, quarto verſu, & Iuriſconſultus Vlpianus in L. Prætor. 7. §. vlt. in fi. ff. de iniuriis probant. Præciſum autem germana ſignificatione idem eſt, quod perciſum: Sed tamen modeſtiæ cauſa tributum eſt ſummæ obſcœnitati pathicorum, & *præcidi* dicuntur, qui pædicantur, vt lib. 4. ep. 48.

Præcidi gaudes, præciſus Papile ploras.

& lib. 12. epigr. 35.

Dicere præciſum te mihi ſæpe ſoles.

& alijs multis in locis Hoc igitur verbo neceſſariò vti debuit Poëta, cũ tota vis epigrãmatis in verborũ ambiguitate ſita ſit, ſicquè, *os tibi præciſum eſt*, ſignificat ſono verborum os tibi eſt percuſſum, ſed ex mente Poëtæ irrumatus es: nam cum pathici natibus prçcidantur, fellatores prçciduntur ore.

2 QVANTO *non ipſe Latinus Vilia panniculi percutit ora ſono.*] de Latino diximus ep. 5. lib. 1. cui Panniculus miniſter erat ad riſum conciliandum, & ſinebat ſe alapis percuti à Latino. lib. 5. ep. 62.

O quam dignus eras alapis Mariane Latini,
Te ſucceſſurum credo ego Panniculo.

& Tertullianus de ſpectaculis: *Inſuper contumelijs alaparum ſic os obijcit, quaſi de præcepto domini ludat.* & Cyprianus, *ictibus infelix facies locatur, vt infelicior venter ſaginetur.*

Iuuenalis etiam reprehendens Romanorum laſciuiam, qui in agendis fabulis ſicuti mimi alapis ſe percutiebant, ait ſat. 8. verſ. 191.

——ridere poteſt, qui
Mamercorum alapas.

Hinc putat Scaliger dicto loco, natum eſſe prouerbium, *os præbere alicui*, pro morigerari. Sed maior in prouerbio Hyperbole: Nam *præbere os*, eſt offerre irruminationi, vt leno ille apud Terent. in Eunuch.

qui hodie vſque os præbui.

id eſt, permiſi tantum, non vt me irrumaret adoleſcens ille. *Sonum* autem ambiguè dixit etiam: Eſt enim alaparum ſonitus in percuſſione oris, & reapſe intelligit Martialis tumultum & riſum eorum, qui irrumationi affuerunt.

3 CÆCILIVM *tota rumor in vrbe ſonat.*] Eſt hic etiam faceta quidem ambiguitas, ſed latens, & nemini, quod ſciam, adhuc animaduerſa in voce (*rumor*) Nam cum irrumatio à ruma ducatur, vtitur Martialis frequentiſſimè, quoties de irrumatione agit, hàc voce, vt hoc loco vides, & lib. 3. epigr. 33.

Mollem credere te virum volebam,
Sed rumor negat eſſe te cinædum.

rumor, id eſt, fama. Sed rumor, id eſt, irrumatio & epigr. 79.

De nullo quereris, nulli maledicus Apici;
Rumor ait lingua te tamen eſſe mala.

rumor eodem modo accipiendus eſt. & ep. 86.

Narrat te rumor Chione numquam eſſe fututam.

4 ESSE *negas factum,*] Eſt etiam in voce *factum* ambiguitas. Eſt enim *facere* obſcœnum vt ſup. dixi lib. 1. ep. 47.

5 QVID *quod habet teſtes Poſthume Cæcilius.*] perſpicua eſt in voce *teſtis*, ambiguitas, & perſpicuus luſus. Similis eſt Plauti in Amphitryone.

Al. *mihi quoque aſſunt teſtes qui illud, quod ego dicam, aſſentiant.* Am. *qui teſtes?*

Al. *teſtes.* Am. *Quid teſticulare.*

AD EPIGR. LXXIII.

ACutiſſima Lyris fellatricis, & eiuſdem ebriæ reprehenſio, ficta interrogatione & reſponſione concepta. Eſt autem verſus ſubobſcurus. Fugit enim tanta ſubtilitas oculorum aciem. Argutiſſimam ſententiam eius, *quod ſobria*, ſic concipe. *Vis ſcire quid faciat Lyris? fellat quod & facit ſobria.* Ergo perpetua fellatrix eſt: nam cū ſobria fellet, & nunc idem faciat, quod facit ſobria: Ergo ebria nunc eſt & etiam fellat. Fieri autem non poteſt vt non ſit vel ebria, vel ſobria, ebria facit idem quod ſobria: ergo ſemper fellat. Notat igitur eam duobus vitijs, fellatione perpetua & ebrietate præſenti.

AD EPIGR. LXXIV.

EST hoc epigramma eiuſdem argumenti ac ſuperius 57. Depingit in eo faſtuoſum inceſſum & comitatū Saufelli cuiuſdam, qui fœneratoribus ſua oppignerauerat, vt anteambulones ſuos conuiuio exciperet. Inſcribitur epigramma ad *Maternum*, nobilem Poëtæ tempore Oratorē, de quo plurima mentio apud Plinium iuniorem, & in eo Dialogo qui de cauſis corruptæ eloquentiæ tribuitur Quintiliano.

1 CINCTVM *togatis.*] de comitatu togatorum, vide, quæ diximus ad lib. 1. epi. 109.

2 *Quanta reduci Regulus ſolet turba.*] de Regulo multa legere potes apud Plinium, de eius facultate dicendi deque mala mente & malo animo. Noſtri Poëtæ amicus erat fortè, quod in eum benignus, cùm adeò diues eſſet. De eo ſup. epigrammata legiſti tria, lib. 1.

3 AD *alta tonſum templa cum reum miſit.*] Solere reos & barbam & capillum promittere, diximus ſup. epi. 36. Cum verò abſoluerentur, tondebāt capillum, radebant barbam, exuebant lugubres veſtes, vngebantur & comebantur, & Ioui Capitolino gratias acturi aſcendebant Capitolium. Ideò metonymicōs *tonſum reum* dixit, pro liberato à iudicio. Tunc rei amici gratulabundi patronum, qui amicum liberauerat, comitabantur & reducebant domum. Legi autem in editione Iunij *ſola turba*, pro *ſolet turba*, operarum manifeſtus error.

AD EPIGR. LXXV.

IN ſpectaculis epigr. 10. vbi de leone, qui gubernatorem offendit, ſcribit Martialis huius epigrammatis argumentum contentum etiam eſt, vbi de verberibus, quibus feræ à magiſtris vapulabant, irritationis vel emendationis cauſa dictum à nobis eſt.

1 INSERTAMQVE *pati blandus in ora manum,*] de inſerenda manu ori leonum luſus cauſa, vide Senecam lib. 1. cap. 3. de benefic. & epiſt. 86. & Noſter ſpectac. lib. ep. 18.

2 SANGVINEAM *raſtris quæ renouabat humum.*] Theatri arena ſanguine & humano & ferarum tincta erat, in ſpectacul. epi. 11. de vrſō.

Præceps ſanguinea dum ſe rotat vrſus arena,

Vnde theatrales miniſtri ſolebant pueros mittere cum raſtris,quæ arenã verſarent,quo maculæ illæ ſanguineæ verſa arena delerentur,quod præſtabant duo illi pueri à furioſo leone interemti. Hoc officium verſandæ arenæ raſtris apud Græcos fuit inter præludia, quibus præparabantur athletæ iuuenes ad cetera certamina:& pictores, ſculptoresqúe eoſdem raſtrum,ſeu ruttum tenentes effingebant.Probat vtrumque celebris Feſti Pompeij locus, cuius verba ſunt. *Rutrum tenentis iuuenis eſt effigies in Capitolio ephœbi,more Græcorum arenam ruentis exercitationis gratia,quod ſignum Pompeius Bithynicus ex Bithynia ſuppellectilis regiæ Romam deportauit.* Et inter athletas maxima erat contentio,quis ſocium ſuum ſuperaret in puluere palæſtrico verſando,quod *παρορύττειν* Græci dicunt.

3 MARTIA *non vidit maius arena nefas.*] Raderus exiſtimat *Martiam* dici *arenam*,quia gladiatorum prælia ſic committebantur, vt iuſti ſæpè belli ſpeciem præferrent.

Cur non dicitur etiam *Diana*? cum in ea frequentiores eſſent venationes? *Martiam* dixit,pro Romana, vt ſup. lib. 1. epi. 4. *Martiam turbam*,pro Romana turba. propterea quod vltimo verſu exemplum erat adducturus benignitatis, qua præditæ erant Romanæ feræ,cum diceret:

A noſtra pueris parcere diſce Lupa.

id eſt,ab ea Lupa Romana,id eſt,in hoc ſolo enutrita, quæ Romulo Remoqúe vbera prębuit,tantum abfuit,vt puellos illos laniaret,diſce manſuetudinem.

4 EXCLAMARE *libet.*] Vtitur hac eadem apoſtrophes formula, lib. 10.epi.31.

Exclamare libet,non eſt hoc improbe, non eſt
Piſcis.

AD EPIGR. LXXVI.

EST elegans iocus in quendam, cuius nomen ignoramus, captatorem & hæredipetam,qui Marium quendam neglexerat incultum, à quo hęreditatem aut legatum nunquam expectauit. Is autem Marius ſua ſpõte quinque argenti libras verè ei teſtamento reliquit. Iocatur igitur Martialis ab inexpectato Marium huic captatori verba dediſſe, propterea quod legatum illud præter ſpem ei accidiſſet. Verba autem nobis dant illi,qui id faciunt,quod nobis præter ſpem eſt. Quemadmodum ergo ſi aliquis ex ijs,quos hic hæredipeta captabat & muneribus colebat,moriens nihil ei reliquiſſet,dediſſet verba: Eadem ratione hic Marius, cui nihil ipſe dederat, quinque illis argenti libris relictis verba dedit, cum id præſtitit quòd omninò præter ſpem ei accidit: luditqúe in verbo *dandi*, vt & Ouid.lib.1.de arte amandi,verſ.166.

Cum dare non poſſem munera,verba dabam.

AD EPIGR. LXXVII.

INeptum quendam Cenſorem, Coſconium nomine irridet, quod ſua epigrammata longa putaret, & defendit ſe cum dicat longa & breuia

epigrammata, non à numero verſuum, ſed à ſubiecta materia eſſe vocãda. Illa enim breuia dicenda ſunt, quamuis ſint longiſſima, in quibus nihil ſuperfluum eſt: illa verò longa, quamuis diſticha aut monoſticha quibus aliquid demi poſſet. Verè Plinius lib. 5. epiſt. 6. *Vides, inquit, quot verſibus Homerus, quot Virgilius arma, hic Aeneæ, Achilles ille deſcribat, breuis tamen vterque eſt, quia facit quod inſtituit.* & paulò inferius de villæ deſcriptione, quam inſtituerat in illa epiſtola. *Non epiſtola,* (inquit) *quæ deſcribit, ſed villa quæ deſcribitur, longa eſt.* Quod imitator eius Sidonius ſic expreſſit, epi. 2. lib. 2. in fine. *Qua propter bonus arbiter & artifex lector, non paginam quæ ſpatia deſcribit, ſed villam quæ ſpatioſa deſcribitur, grandem pronunciabunt.*

1 VTILIS *vngendis axibus eſſe potes.*] Decepit Raderum Domitius, qui exiſtimat dixiſſe Martialem, *auriga eſſe potes, potius quam Poetarum cenſor.* Nã aurigę curruum axes ſubinde vnguat, vt facilius currant rotæ. Sed frigida eſſet hæc comparatio Poëtæ. Quid? quod aurigæ non adeò deſpecti erant eo tempore, immò populi fauorem poſſidebant, & ingẽtem pecuniæ vim ſuo artificio lucrabantur, vt eſt in epi. 74. lib. 10.

Cum Scorpus vna quindecim graues hora
Feruentis auri victor afferat ſaccos.

ad quod epigramma locum hunc tractabimus. Interpretare igitur: *Vtilis vngendis axibus eſſe potes,* id eſt, ſtolidiſſimus & ſtultiſſimus es: nam craſſum & pingue dicebant veteres, pro ſtulto, & inepto; & rudi, ſic lib. 9. epigr. 27.

Credis ob hoc me Paſtor opes fortaſſe rogare,
Propter quod vulgus, craſſaque turba rogat.

vbi *craſſa turba* eſt ignarum vulgus. Sic prouerbium: *craſſa Minerua,* vel *rudi Minerua aliquid fieri,* pro non accurata ratione, ſed vulgariter & rudi modo. Sic Cicero in oratione pro Archia, Poëtas Cordubẽſes pingue quiddam ſonare dixit, & peregrinum, id eſt, carmina incondita, & à quibus Romanæ aures abhorrere poſſent. Sic lib. 8. epi. 56. de Virgilio, qui viſo Alexi Galateæ fuerat oblitus.

Excidit attonito pinguis Galatea Poetæ.

pinguis, id eſt, ruſtica. & Horatius ſat. 3. ——— *Probus quis*

Nobiſcum viuit? multum eſt demiſſus homo illi.
Tardo cognomen pingue damus.

id eſt, ſtultum vocamus. qui etiam lib. 2. ep. 2. in fine, verſus impolitos & prauè factos, pingue munus vocat.

Nec prauè factis decorari verſibus opto,
Ne rubeam pingui donatus munere.

Ab hac mente vocabant Romani *Gordos,* Hiſpana voce eos, quos ſtultos volebant appellare. Hæc autem vox nobis craſſos & obeſos ſonat. teſtis eſt Quintilianus lib. 1. cap. 5. cuius hæc ſunt verba: *& gurdos, quos pro ſtolidis accipit vulgus, ex Hiſpania duxiſſe originem audiui.* vbi legendum eſt, *gordos;* Sic enim Hiſpani hanc vocem proferimus, hodieqúe Gotholani *gort* vo-

cant ſtultum. Eſt igitur elegans Metonymia producta vſque ad metalepſin: Nam axes vnguine vnguntur, vnguen autem extrahitur ab animalibus obeſis: obeſi homines ſtulti ſunt. Si ergo vtilis es ô Coſconi vngendis axibus, pinguis, obeſus, & ob id, ſtultus es.

2 HAC *tu credideris longa ratione Coloſſum.*] Erat longiſſima omnium ſtatua Palatini Coloſſi, adeò vt in Prouerbium abijſſet: *longior Coloſſo*, vt li. 8. ep. 60. *Summa Palatini poteras æquare Coloſſi,*

Si fieres breuior, Claudia, ſeſquipede.

3 ET *puerum Bruti, &c.*] de ſigillo Bruti lege Plin. lib. 34. cap. 8. Eſt etiam diſtichon in Apophoretis lib. 14. epi. 171.

Gloria tam parui non eſt obſcura ſigilli,

Iſtius pueri Brutus amator erat.

De quo etiam lib. 9 epig. 51. reſpondens Gauro, qui eum ſuggillabat, quòd breuiſſima opera ſcriberet:

Nos facimus Bruti puerum, vos Lagona vinum,

Tu magnus luteum, Gaure, gigante facis.

4 DISCE *quod ignoras.*] Imbiberat vulgus hanc opinionem; Epigrammata ſola breuitate placere, lib. 8. epig. 29.

Diſticha qui ſcribit, puto, vult breuitate placere.

Quid prodeſt breuitas, dic mihi, ſi liber eſt.

& lib. 3. epig. 83.

Vt faciam breuiora mones, Epigrammata, Cocles,

Fac mihi, quod Chione. non potui breuius.

Quod tamen Martialis non probat, & licere epigrammata lònga ſcribi contendit, contra Tuccam, lib. 6. epig. 65. Idem nunc probat authoritate Marſi, & Pedonis in quorum operibus ſæpè vnum epigramma duas paginas complebat, contra moroſos homines, qui breuitatem in epigrāmatis ſolummodo exigebant, & quod magis mirere etiam in tragœdijs, vt innuit Iuuenal. ſat. 1.

—— impune diem conſumſerit ingens

Telephus: aut ſummi plena iam margine libri

Scriptus, & in tergo necdum finitus Oreſtes?

Erat autem Marſi & Albinouani ſumma id temporis authoritas.

5 NON *ſunt longa quibus nil eſt quod demere poſſis.*] nam vt dictum eſt, breuia illa ſunt à quibus nil demi poteſt. Sic li. 14. epi. 202.

Delitias parua ſi vis audire catella,

Narranti breuis eſt pagina tota mihi.

AD EPIGR. LXXVIII.

Faceta irriſio thermarum Cæciliani, quę adeò frigidæ erant, vt ipſo æſtatis tempore, piſces poſſent ſua frigiditate à corruptione vindicare. Fingit igitur interrogari à Cæciliano, vbi poſſit commodè piſcem æſtiuo tempore ſeruare: Reſpondet ab inexpectato, in thermis tuis potes.

AD EPIGR. LXXIX.

CArpit fallacem & ſubdolum nebulonem Naſicam, qui diligenter vocationes eius obſeruabat, & cum ab aliquo vocatum ad cœnam Poëtam intelligeret, continuò eum inuitabat, quod ſciret non iturum. Deprehendit Martialis veteratoris huius artes, & irriſoriè anteuertit eius inuitationem, iubetque vt ſe habeat excuſatum, quòd domi cœnet, innuens ficte ab eo ſemper inuitari.

1 Coeno *domi*.] Eſt iocus à paradoxo,& inexpectato: Siquidem excuſatio non in domicœnio,ſed in lauta inuitatione fit.

AD EPIGR. LXXX.

FAnnius Cepio,qui in Auguſtum coniurauerat,cùm proſcriptus percuſſores fugeret, ſe ipſe interemit. Hunc appellat furorem Poëta, quod ſe, ne occideretur occidit,& morrem morte redemit: de quo facto dictum eſt ſup.lib.1.epigr.9.

AD EPIGR. LXXXI.

INdignatio hęc eſt in Zoilũ, qui vna lectica laxiſſima faſtuoſus incedebat,cum omnium indignatione. vrbana permiſſione concedit Poëta, vt Zoili lectica hexaphoris lecticis, quæ laxiſſimæ erant, laxior eſſet, dũmodo eadem mortuus efferretur. Nam cum antea * lecti, qui lege perſcriptus erat, ad mortuos efferendos, qui feretrum vel ſandapila dicebatur, vterentur lectica, ad poſteros hic mos traductus fuit. Narrat Agellius lib. 10. c. 3. Tiberium Gracchum ſic ſcripſiſſe in quadam oratione. *Quanta libido, quantáque intemperantia ſit hominum adoleſcentum, vnum exemplum vobis oſtendam. His annis paucis ex Aſia miſſus eſt, qui per id tempus magiſtratum non ceperat, homo adoleſcens pro legato:is in lectica ferebatur, ei obuiam bubulcus de plebe Venuſina aduenit, & per iocum cum ignoraret, qui ferretur, rogauit num mortuum ferrent. vbi id audiuit, lecticam iuſſit deponi, ſtuppiſque quibus lectica deligata erat, vſque adeò verberari iuſſit, dum animam efflauit.* Et Cicero Philippica 2. ſuperbiam Antonij,qui faſtidiret ab Aquinatibus videri, reprehendens, *At* inquit, *iſte operta lectica latus eſt per oppidum vt mortuus.* & lib.6.ep.77.

Inuidioſa tibi quam ſit lectica requiris,
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

Vnde colligere poteſt honeſtiores ſolum ferri ad rogum lectica, & lib. 9.epig.3.

Octo Syris ſuffulta datur lectica puellæ,
Nondum ſandapilæ pondus amicus erit.

AD EPIGR. LXXXII.

INſectatur Ponticum,forte mollem virum, qui ſeruum Draucum pædiconem ſuum fecerat,vt ſe mutum fingeret,& abſciſſa lingua,ne ſcilicet vrgeretur à curioſis, vt heri crimen fateretur, hac impoſtura dicit manifeſtius illud crimen facturum iri.

1 Fingis.] Alij legunt, *figis*: quod ego non intelligo, alij, *fugis*, vt ſit, admiſſo crimine abſcidiſti linguam ſeruo & aufugiſti. Raderus legit

fœdas

ſædas, eodem ſenſu. Ego exiſtimo retinendam vulgatam ſcripturam, eo ſenſu quo ſcripſi.

AD EPIGR. LXXXIII.

STVLTI mariti irriſio eadem, quæ lib. 3. epig. 84. qui deprehenſum adulterum truncauit naribus & auribus, intactis vaſis, quibus peccauerat. Illo enim ſupplicio non adhibet futuro malo remedium, quod feciſſet, ſi virilia ei amputaſſet, quæ pœna irrogabatur adulteris à marito deprehenſis, vt diximus ad epigramma 60. huiuſce libri.

1 ET *ſi qui fuerant prius requirunt.*] omninò legendum eſt:

Et ſe qui fuerant prius requirunt. id eſt, quamuis laceri vultus mœchi ſint, cum in vxoris animo remaneat memoria eius formæ, quam integram amauerat, requiret eum ſubinde. De verbo *requirendi*, vide multa ad epig. 1. lib. 1.

2 ISTE *poteſt & irrumari.*] Emphaſim habent ſummam hæc verba. Nam illa voce *iſte* ſignificat adulterum adhuc hærere vxori, tanquam ſi domi eſſet. Deinde *irrumare*, eſt vox, qua ei minatur eum adulterum ita lacerum poſſe irrumare maritum forte primum ad fellandum, irrumator autem & fututor eſſe poteſt. *Minari vero irrumatione*, tritum eſt apud veteres, Catullus epig. 16.

Pædicabo vos atque irrumabo.

& noſter 2. lib. 4. epigr. 50.

Quid me Thais ſenem ſubinde dicis?
Nemo eſt Thais ſenex ad irrumandum. & lib. 3. epig. 96.
Si te, prendero, Gargili tacebis. id eſt, irrumabo te.

AD EPIGR. LXXXIIII.

POeticus luſus eſt, & fictio facetiſſima, vt notet Sertorium Siculum quendam cunnilingum: fingit namque poetica licentia Philocteten Pæantis filium, qui Paridem occidit, à Venere factum eſſe pathicum; quæ Dea fœdis & turpibus amoribus ſoleret conuiuas ſuos vindicare, mortemque Paridis, à quo pulcherrima fuerat in illo celebri Dearum certamine iudicata, voluerit immiſſa Philoctete mollitia vlciſci. Quæ omnia per iocum ficta ſunt. Nuſquam enim legimus fortiſſimum illum virum tale aliquid paſſum.

Lingendi cupidinem immiſſam eſſe à Venere in Sertorium alia fabula confingit: Nam Eryx Veneris filius fuit occiſus in Sicilia, ignoto & numquam comperto occiſore: vnde monti in Sicilia nomen, cui ſuperpoſitum templum Veneri Erycinæ dicatum, de quo Virgil. 5. Æn.

Tum vicina aſtris Erycino in vertice ſedes
Fundatur Veneri Idaliæ.——

Eſt & nummus C. Conſidij Nomani, vna parte tum Veneris imagini, & reuerſa cum Templo fundato in vertice montis. Eſt apud Torrent. Sueton. p. 162 Fingit igitur famam eſſe occiſum à Sextorio, qui infinitis propè ſeculis poſt Erycem natus fuerat.

1 Mollis *erat.*] *mollem* accipi, pro pathico, diximus ſup. lib. 1. ep. 97.

AD EPIGR. LXXXV.

VRbana valde togæ petitio eſt. Mittebat vitream ampullam tenuiſſimo vimine ſupertextam, ad frigidam aquam, vel potionem aliam cuſtodiendam, quæ ſolum vtilis eſſet æſtiuo tempore. Mittebatur autem Saturnalibus ipſo Decembri menſe. Excuſat intempeſtiuitatem muneris, & docet quî poſſit amicus eam leuem iniuriam alia ſimili vindicari, vt mittat ſibi non pexam & uilloſam togam aptam hyberno tempore, ſed raſam, quales ſumebantur æſtiuo tempore.

1 Niveæ *cuſtodia copta.*] argutè nimis *coptam*, pro coctа repoſuerunt veteres libri, & Critici noſtri retinuerunt: quod *copta* placentę genus ſit, cui contuſæ ſpecies, aut legumina commiſcebantur. Et Hadriano Iunio in notis non ſatis recoctus in arte videtur fuiſſe, qui *cœtum* voluit legi, qui fuit Domitius. Ego ineptiſſimum puto *coptam*, legi; De qua dicemus lib. 14. ep. 68. nam ſi placenta eſt cui miſcebantur ſpecies contuſæ, quo modo appellabitur niuea & apta æſtiuo tempori? & quomodo placenta vaſe vimineo ſeruabatur? Hæc omnia decoctæ niui refrigeratæ procul dubio conueniunt.

2 Rasam *tu mihi mitte togam.*] *Raſa toga* eſt conſentanea æſtatis tempori; quemadmodum & detrita. Inter *raſam* autem & *detritam* hoc intereſſe exiſtimo: quod *trita* eſt ea, quæ vetuſtate villum amiſit, cum antea fuiſſet villoſa vel pexa, vt diximus ad illud,

Emi ſeu puerum togamve pexam. epigr. 44. huiuſce libri.

raſa autem ea eſt, quæ à ſua textura nullum habet eminens villum, quam lêuem appellat, lib. 7. ep. 85.

Nec lêuis toga, nec rudes lacernæ.

Et qualis eſt pannus ille, qui noſtro ſeculo Florentiæ præcipue, & iam multis aliis in locis texitur, quem Hiſpani R[illegible] vocamus, paulò deflexo vocabulo à tela raſa. Has togas raſas diui Auguſti nouiſſimis temporibus cepiſſe docet Plinius ex Feneſtella. lib. 8. Natur. Hiſt. cap. 48. De detritis veſtibus æſtate vſitatis, eſt elegans locus Artemidori in Oneirocriticis, cap. 3. lib. 2. *Veſtitus*, inquit, *conſuetus omnibus bonus eſt, & qui iuxta anni tempus commodus exiſtit. Aeſtatis enim tempore lintea & veſtimenta detrita geſtare ſibi videri, bonum vtique fuerit & ſanitatis ſignum: hyeme verò lanea, eaque noua*: De raſis eſt Iuuenalis locus, ſat. 2. verſ. 97.

Cærulea indutus ſcutulata aut galbana raſa.

Villoſa etiam radi ſolebant, quemadmodum hodieque fit in omnibus pannis, & villis illis pro tomento vtebantur. Mart. lib. 14. ep. 159.

Oppreſſæ nimium vicina eſt faſcia plumæ,
Vellera Lingonicus accipe raſa ſagis.

Cuius epigrammatis lemma eſt, Tomentum Lingonicum.

AD EPIGR. LXXXVI.

IRRIDET Critica cenſura errorem multorum, qui exiſtimant magnũ quiddã præſtari ab his, qui difficillima ſcribunt Poëmata: non ob reconditam eruditionem, non ob accuratam elocutionem, ſed tantùm ob intortos quoſdam numeros & coactos, quibus nihil eſt in Poeſi laborioſius. Quod videmus nec Græcos nec Latinos celebres Poetas vnquam tentaſſe. Eſt enim puerilis quidam labor in his næniis collocatus, quas Poëta appoſitiſſimè nugas difficiles appellat, & ineptias ſtudio & labore compactas.

1 QVOD *nec carmine glorior ſupino.*] *Supinum carmen* intelligo, de quo Sidonius, lib. 9. epiſt. 14. verſus ſcilicet qui metro ſtante ſic recurrunt, vt neque literis motis, nec tranſpoſitis, vt ab exordio ad terminum, ſic à fine releguntur ad ſummum, qualis eſt:

Roma tibi ſubitò motibus ibit Amor, & illud:

Sole medere pede, ede perede melos.

qui retrò lecti ead. verba continent & eundem rythmum. Supinum enim eſt id, quod retrò fit. Ouid. de Ponto eleg. 5.

Flumina quæ in fontes curſu reditura ſupino.

2 NEC *retrò lego Sotaden cinædum.*] de Sotadæo verſu plurima ſunt apud Rhetoricos ſcriptores, & præcipuè apud doctiſſimum Terentianum Maurum, de quibus non eſt nunc diſputandi locus. Scripſit hic Cinædica, vt tradit Strabo, lib. 14. Ideò vocat Sotaden cinædum metonymicῶς, poſito Sotade, pro carmine eo, cuius Sotades inuentor fuit. Aliqui autem mali otio abutentes ſolebant heroicos verſus ſcribere, ita compactis vocibus, vt, ſi retro non per litteras, vt ſuperiores, ſed per voces legerentur, Sotadici fierent qualis eſt hic:

Aſtra tenet cœlum, mare claſſes, area meſſes.

Erat Sotadicus retrò ſic lectus:

Meſſes area, claſſes mare, cœlum tenet aſtra.

3 NVSQVAM *Græcula quod recantat Echo.*] de Echo & carmine ita concepto, vt ex vltima carminis ſyllaba, vel ex duab. vltimis fiat vox integra apta ſenſui, quæ contineat vel reſponſionem vel interrogationem. Vide Politianum in Miſcellan. cap. 22. Quæ nugæ adeò noſtratibus placuerunt, vt paſſim in iis ſe exercuerint, & exempla ſint innumera in vernaculis cantilenis. Dixit autem *Græculam*, per contemtum: quod Græci huiuſmodi rerum ſint architecti, vt dixit Iuuenal. ſat. 3. verſ. 78.

Græculus eſuriens in cœlum iuſſeris, ibit.

4 NEC *dictat mihi luculentus Atys Mollem debilitate Galliambon.*] Non video, quî poſſit hoc loco non intelligi politiſſimum illud Catulli poematium, de Aty Galliambico carmine ſcriptum, cuius initium eſt:

Super alta vectus Atys celeri rate maria. num. 64. & id ponit pro quouis Galliambo cuius ſubdifficilis eſt compoſitio. De verſu Galliambo videnda ſunt, quæ ſcribit Terentianus Maurus de metris.

5 QVID *ſi per graciles vias Petauri.*] de *Petauro*, quid eſſet & qua figura, obſcura omninò ratio eſt, cum ne veſtigium quidem eius rei hodie extet. Machinamentum fuiſſe, quo homines rotarentur, certum eſt ex Iuuenale, & ex aliis rebus, quas congerit Hyeron. Mercurialis in doctiſſimo libro de arte gymnaſtica 3. cap. 8. & qui ſe exercebant, petauriſtæ vocabantur; funambulorum proculdubio genus, qui ad eam rem non viribus, non corporis agilitate, ſed arte quadam & exercitata induſtria opus habent. Eſt igitur Poetæ comparatio aptiſſima. Ladas curſor erat velociſſimus, de quo infr. lib. 10. epigr. 100. Et Cicero, lib. 4. ad Herennium. *Quaſi ſi quis ad Olympiacum venerit curſum, & ſteterit, vt mittatur, impudenteſque illos dicat eſſe, qui currere ceperunt, ipſe intra carceres ſtet, & narret alijs quomodo Ladas, aut Boius cum Sicyonijs curſitarit.* cuius etiam meminit Iuuenal. ſaty. 13. verſ. 97. Hic ſua velocitate non poſſet in Petauri machina ſubeunda vti, quod id artificium à ſe eſſet omnino alienum, nec in eo vnquam fuiſſet exercitatus. Quid? quod moleſte ferret per illos exiguos Petauri gradus ſuum curſum retardari? Eadem etiam ratione ſummi Poetæ, qui ingenij præſtantia ad res magnas ſcribendas apti ſunt, dolerent ſe minutiis illis & ſubtilibus ineptiis detineri, nec ad eas aut apti natura aut vſu facti eſſent.

6 TVRPE *eſt difficiles habere nugas.*] hoc diſtichon celebre continet epiphonema: Cuius ſententiæ cauſa totum epigramma ſuſceptum eſt.

7 SCRIBAT *carmina circulis Palæmon.*] Ego non exiſtimo hunc eſſe Quintum Rhemmium Palæmonem, celebrem Romæ Grammaticum, nec malum Poetam, qui Romæ docuit, cuius vitam ſcripſit Suetonius in libello de Claris Grammaticis: ſed eſſe alium Martialis tempore, vero vel ficto nomine vulgarem Poetam, & qui per circulos auram captabat, recitandis carminibus popularem. Circuli namque ſunt plebeiorum hominum conciones, quod in circulum coëant ad videndum vel audiendum aliquem canentem, recitantem, vel manibus operantem: quos ob hoc circulatos appellabant, vt dictum eſt ſup. lib. 1. epigr. 42. Sic lib. 10. epigr. 62. ad ludi magiſtrum,

> *Nec calculator, nec Notarius velox*
> *Maiore quiſque circulo continetur.*

& Quintil. lib. 6. cap. 4. in fine ait: *Vrbanus homo erit cuius multa bene dicta reſponſaque erunt, & qui in ſermonibus, circulis, conuiuijs, item & in concionibus, omni denique loco ridiculè commodéque dicet.*

Hos circulos κύκλους appellant Græci, & eas artes quæ valent ad vulgus oblectandum, ἐγκυκλοπαιδίας, vt Ariſtoteles in procœmio Topicorum, cum eius artis vtilitates recenſeat, dicit vtilem eſſe ad ἐγκυκλοπαιδίας, id eſt, ad circulares hominum congreſſus. Quam vocem Quintilianus ſecutus, eius ſonum eò deflexit, vt encyclopediam diceret, omnium artium & ſcientiarum abſolutiſſimum circulum, & perfectam earum omnium cognitionem; qui poſteros omnes in eundé induxit errorem, vt contra

veterum acceptionem,id nomen pro re honorificentiſſima vſurparent, cum veteres pro triuialibus diſciplinis id ſumerent. Hæc igitur difficilia carmina ignarum vulgus ſolet admiratione afficere, & in circulis ab eo celebrari. A quibus dicit Martialis ſe abhorrere & raris auribus, id eſt, eruditis & teretibus quæ raræ ſunt, placere.

AD EPIGR. LXXXVII.

SComma eſt in Phœbum, vel ſi mauis cum Iunio in Sextum, qui enormi quadam facie & vaſta cum eſſet, qualis apparere ſolet eius qui ſub aqua natat, ita ſibi placebat vt bellas puellas diceret ſui amore ardere, quod, quam eum fallat, acutè antitheſi illa demonſtrauit, *Ardere puellas, & eum ſub aqua natare.* Nam qui ſub aqua natant, flammam accendere ex ſe non poſſunt. Eſt aliud in hunc eundem ſcomma lib. ſeq. epi. 88.

AD EPIGR. LXXXVIII.

PErſtringit vanum quendam Mamercum, qui glorioſè Poëtam ſe ſubinde iactabat, cum tamen nihil vnquam recitaret. Cuius ingenio ita diffidit, vt moleſtum eum fore, ſi aliquid recitet, affirmet, & elegāti conceſſione & permiſſione quicquid velit eſſe, ei concedit, dummodo nihil recitet.

AD EPIGR. LXXXIX.

INſectatur Gallum fellatorem, idque facetiſſima illuſione, cum alia eius vitia clarorum virorum exemplo excuſet, fellationem autem nullo modo, nullo exemplo ſignificat poſſe ſe excuſare. Eodem ſale adſpergit Pannicum cinædum lib. 9. epi. 48.

1 VITIVM *Gaure Catonis habes.*] Notiſſimum hoc ex omni antiquitate Vticenſem Catonem, qui ceteros mortales ſui ſæculi authoritate ſuperauit, nimis vino indulſiſſe: lege Plutarchum in eius vita.

2 HOC *Ciceronis habes.*] Eloquentiæ Romanæ principem Ciceronem inuita Minerua poëma condidiſſe Critici veteres ſui temporis, & noſtri item recentiores iudicarunt. Notiſſima eſt vel ex eius orationibus in Antonium irriſio celebris illius carminis,

O fortunatam, natam me Conſule Romam,

de quo Iuuenal. ſat. 10. verſu 120.

Ingenio manus eſt, & ceruix caſa, nec vnquam
Sanguine cauſidici maduerunt roſtra puſilli,
O fortunatam, natam me Conſule Romam.
Antoni gladios potuit contemnere, ſi ſic
Omnia dixiſſet. Ridenda poëmata malo,
Quam te conſpicua diuina Philippica famæ.

Vbi vides Ciceronem occiſum eſſe ab Antonio, abſciſſo capite, & dextera manu, quod Philippicas Orationes in M. Antonium ſcripſiſſet, ſed præcipuè ſecundam ex ijs, diuinam & conſpicuæ famæ orationē. Quod ſi tam puſillus fuiſſet Orator, vt fuit Poëta, & ita ridendas orationes, vt ridenda poëmata ſcripſiſſet, ſecurus fuiſſet ab Antonij gladijs.

3 QVOD *vomis, Antoni.*] Celebris eſt Antonij vomitus ex diuina Philippica; vbi illud nequiſſimum leuitatis genus diuinitus amplificat Cicero his verbis. *Tu iſtis faucibus, iſtis lateribus, iſta gladiatoria corporis firmitate, tantum vini in Hippiæ nuptijs exhauſeras, vt tibi neceſſe eſſet in pop. Rom. conſpectu vomere poſtridiè. O rem non modò viſu fœdam, ſed etiam auditu! Si inter cœnam in tuis immanibus illis poculis hoc tibi accidiſſet, quis non turpe duceret? in cœtu verò Pop. Romani negotium publicum gerens, Magiſter equitum, cui ructare turpe eſſet, is vomens fruſtis eſculentis vinum redolentibus gremium ſuum & totum tribunal impleuit.*

4 QVOD *luxuriaris, Apici.*] De Apicij luxuria plena ſunt omnia. dicemus de eo ad lib. 3. epi. 22.

5 QVOD *fellas, vitium dic mihi cuius habes?*] Elegans Paradoxon, quo iugulat Gaurum fellatorem.

AD EPIGR. XC.

QVinctilianum ſummum Rhetorem ſuo tempore certiorem facit de voto ſuo, & ſimul excuſat otium ſuum & delitias, quòd non ſit pecuniæ cupidus.

1 QVINCTILIANE, *&c.*] ipſemet Quintilianus fatetur ſe Romæ per 23. annos Romanam iuuentutem Rhetorica docuiſſe, poſtquam à Galba ex Hiſpania Romam adductus fuit, vt cōſtat ex Euſebio in Chronico olympiade 211. & eumdem etiam Calaguritanum appellat, olymp. 217. vrbis fuit magiſter primus, qui ſtipendia meruit à fiſco.

2 GLORIA *Romanæ Quintiliane toga.*] Ex his verbis nō colligitur Quintilianum natum fuiſſe Romæ: Nec eſt quod interpreteris cum Radero gloriam Romanæ togæ appellare Quintilianum, quòd togatam iuuentutem Romæ docuerit: ſed hoc dicit Poëta, quod eſſet ciuis Romanus: fuit etenim & ſenator, vt conſtat ex ſat. 7. Iuuenal. à quo dicitur,

Felix & ſapiens & nobilis & generoſus.

& ſubiungit ſtatim:

Adpoſitam nigræ lunam ſubtexit alutæ.

Quibus verbis ſignificat eum, non ſolum Romanum ciuem fuiſſe, ſed etiam ad ſenatoriam dignitatem euectum.

3 VIVERE *quod propero pauper.*] properat viuere, qui genio indulget: vt lib. 1. epig. 16.

Sera nimis vita eſt craſtina, viue hodie.

Pauper, dixit, quod pauperes debent attētiores eſſe in rem familiarem augendam, quàm diuites, qui viuere & delitiari ſecurè poſſunt.

4 NEC *inutilis annis.*] id eſt, ætate florente & ad tolerandos labores apta: inutiles enim ſenes dicuntur. Sic Anchiſes 2. Æneid.

Iam pridem inuiſus Dŷs & inutilis annos
Demoror.

5 DIFFERAT *hoc patrios, &c.*] permiſſio qua oſtendit ſe nulla pecuniæ cupiditate teneri neque ambitione: prius vitium illis verbis exprimit: —— *patrios optat qui vincere cenſus.*

poſterius,illis verbis:

Atriaque immodicis arctat imaginibus.

Nam maiorum eorum, qui magiſtratus togæ vel militiæ geſſerant, imagines per atria diſponebantur,vt lib.5.epig.21.

Nec nos atria, nec domus potentum,
Nec lites tetricas,forumque triſte
Noſſemus,nec imagines ſuperbas.

& quò plures imagines eſſent,eò nobilior familia cenſebatur. Hinc prouerbialiter dicitur: *fumoſis maiorum imaginibus illuſtris.* dicunturque fumoſæ imagines, quod picturæ veteres vetuſtate ipſa, vel in fumo denigrentur:& quò vetuſtiores imagines, eò honoratiores. Notiſſimus Iuuenalis locus eſt:

Stemmata quid faciunt,quid prodeſt Pontice longo
Sanguine cenſeri,pictóſque oſtendere vultus
Maiorum,& ſtantes in curribus Aemilianos?
Et Curios iam dimidios humeroſque minorem:
Coruinum,& Galbam auriculis naſoque carentem.

& paulò poſt:

Fumoſos equitum cum dictatore magiſtros.

6 ME *focus,&c.*] de foco,vt eſſet felicis domus & abundantis ſignum, ſup.lib.1.epig.93.

7 ET *nigros non indignantia fumos tecta.*] id eſt, non laquearia auro incruſtata, vel variata coloribus, quæ ne fumo corrumpantur cautio eſt, ſed tecta humili contignatione compacta, quæ quamuis fumo infuſcentur, nulla iactura ſit.

8 ET *fons viuus,*] id eſt, natura ipſa ſcaturiens conquiſitis longo labore & ſumtu aquęductibus: nec tubis ad voluptatem ex metallis fabrefactis.

9 HERBA *rudis.*] id eſt,gramina ipſa ſponte naſcentia, & viuis ceſpitibus innixa,non ordinatis myrtetis,aut alijs frondibus,arte mira varijs nexibus tortuoſa:vt dixit lib.3.epig.58. de villa Fauſtini.

Baiana noſtri villa Baſſe,Fauſtini
Non otioſis ordinata myrtetis,
Viduáque platano,tonſilique buxeto,
Ingrata lati ſpatia detinet campi:
Sed rure vero,barbaroque lætatur.

10 SIT *mihi vernà ſatur.*] Famuli ſaturi alacres ſeruiunt,non conqueruntur,non inuident.ſic lib.3.epi.58.

Veſcuntur omnes,ebrioque non nouit
Satur miniſter inuidere conuiuæ.

11 SIT *non doctiſſima coniux.*] Amici ſui Iuuenalis imitatur ſententiam, conceptam multis verſibus:ſat.6.verſ.446.

Non habeat matrona tibi quæ iuncta recumbit
Dicendi genus,&c.

Quam ſententiam concludit his verbis:

—— ſolœciſmum liceat feciſſe marito.

Quæ verba facetè detorſit Noſter li.11.ep.20.ad inſatiabilē Gallę pruritū.

Quæris cur nolim te ducere Galla? diſerta es.

Sæpe ſolœciſmum mentula noſtra facit.

12 SIT *nox cum ſomno, ſit ſine lite dies.*] Sępè queritur Martialis ſibi obſtrepi dormire volenti, ſed præcipuè longiſſimo epigrammate 57. lib. 12. & lib. 9. epigr. 70. & alijs multis in locis. felicitati igitur aſſignat noctem cum ſomno, vt in voto vitæ beatæ, lib.10.epigr.47. *Somnus qui faciat breues tenebras.* & ibidem litibus liberari exoptat cùm dicit,

Lis numquam —— & lib.5.epig.21.

Nec lites tetricas nec forum Noſſemus.

AD EPIGR. XCI.

EST petitio ad Cæſarem Domitianum iuris trium liberorum: Erat enim Martialis orbus, & ea commoda quæ trium liberorum parentes ex lege Papia habebant, capere non poterat vt à tutela, vel cura poſſet excuſari, vt in albo Decurionum poſſet æquari patri habenti filios, ex conſtitutione Imperator. Diocletiani & Maximiani, relata in L. in albo C. de Decurion. lib. 10. & vt poſſet omne legatum capere, ſcribi heres, & caduco frui, quod marito exprobrat mœchus apud Iuuenalem ſat. 9. verſ.87.

Iura parentis habes propter me ſcriberis hæres,
Legatum omne capis, nec non & dulce caducum
Commoda præterea iunguntur multa caducis,
Si numerum, ſi tres impleuero. iuſta doloris
Næuole cauſſa tui.

Præterea ex lege Papia, qui liberos non haberent, non poterant vxoribus ſuccedere, niſi deducta decima bonorum parte, vt docet Vlpian. tit. 15. *Vir & vxor inter ſe decimam matrimonij nomine capere poſſunt, &c. Si verò ius haberent trium liberorum, neceſſariò in omnia bona ſuccedebant.* Hoc igitur ius petit à Domitiano, tanquam munus ſuorum carminum, quibus ſępè Imperator fuerat delectatus.

1 SOSPITE *quo magnos credimus eſſe Deos.*] Iam diximus ſup.lib.1.epig. 13.videri nobis hoc loco legēdum *manes*: Nam ſi retineas *magnos*, difficulter poteris aptare ſenſum illi verbo, quod Raderū mirè torſit hoc loco.

2 QVOD *fortuna vetat fieri, &c.*] Hæc eſt formula huius iuris petendi, vt annotat doctiſſimus Antonius Auguſtinus libro de legibus & ſenatuſconſultis in lege Papia Poppæa.

3 HÆC *ſi diſplicui, &c.*] Elegans dilemma & diſtichon celebre multorū vſurpatione, cui petitioni aſſenſus eſt Domitianus, & præmij loco ius quod petebat tribuit, vt conſtat ex ſeq.epi.& ex epi.95.lib.3.& ex 27.li.4. De iure trium liberorum eſt mentio lib.8.epi. 31.& lib.9.epi. 68. & facetiſſima illuſio de Munna, in cuius auditorio mira erat à diſcipulis ſoli-

ſolitudo, quem dicit ius trium diſcipulorum petiiſſe, quod ius nuſquam erat. Sed irriſionis gratia confingitur à Poeta.

Iura trium petijt à Cæſare diſcipulorum,
Aſſuetus ſemper Munna docere duos. Eſt epig. 60. lib. 10.

AD EPIGR. XCII.

IMpetrauerat petitum Ius à Domitiano, conceſſerat Imperator id pretium Muſarum. Valedicit vxori, cum iam ſit omnia Iura patrum, Principis benignitate conſecutus.

1 VALEBIS *vxor.*] id eſt, morere, vt ego hereditatem à te capiam munere Imperatoris, quod munus perire non debet, vt dicit ſequenti verſu,

2 NON *debet domini* (ſic enim lego, non *domino*) *perire munus.*] Hæc enim eſt huius verbi *valere*, ſignificatio. Nam in funere poſtquam præfica illud verbum *ilicet*, id eſt, ire licet, alta voce pronuntiauerat, qui comitati funus erant, demum abituri extremum vale dicebant hoc modo: *Vale, vale, vale. Nos te ordine quo natura permiſerit ſequemur.* Sic hoc verbum accipiendum eſt, lib. 5. ep. 67.

Sic erit æternum Pontiliane vale.

id eſt, tibi valedicam, vt mortuo. & in æternum à te recedam. Varro de L. Latina ſcribit ideo mortuis ſalue & vale dici, non quod valere & ſalui eſſe poſſint, ſed quod ab his recedamus, eos numquam viſuri. Sed planius noſter huius verbi vim expreſſit, lib. 9. epig. 8.

Iam ſatis eſt: non vir Afer aueræ, vale

id eſt, ſi non vis ſalutari, morere. Eſt elegans narratio apud Plutarchum περὶ ἀδολεσχίας, de Fabio illo Maximo, Marciæ marito, qui cum vxori Cæſaris Auguſti conſilio de reuocando ab exilio Agrippa poſthumo nepote Marciæ aperuiſſet, & illa Liuiæ, idque reſciſſet Auguſtus, venientem eum de more mane & ſolitum illud dicentem Auguſto *Aue Cæſar*, reſalutauit his verbis, *Vale Fabi:* quod cùm ille intelligeret, domum reuerſus manus ſibi intulit. Vel *valebis vxor*, id eſt, à me diſcedes: malo enim Ius trium liberorum ab Imperatore conceſſum, quàm verus liberorum fieri pater: ex te peribat illud Ius liberorum agnatione. Ex qua re finxit faceti ſſimum iocum in Dentonem quemdam, id ius à Cæſare petentem, lib. 8. ep. 31. cuius vltimum diſtichum eſt:

Nam dum tu longe deſerta vxore, diuque
Tres quæris natos, quatuor inuenies.

Et Seneca apud Lactantium, lib. 1. de falſa religione, cap. 16. *Cur Iupiter deſiit liberos tollere? vtrum ſexagenarius factus eſt, & illi Lex Papia fibulam impoſuit, an impetrauit ius trium liberorum.*

AD EPIGR. XCIII.

PRolepſis eſt ad Regulum, ad quem miſit librum hunc ſecundum, qui dubitare poterat cur ſecundus eſſet, cum primus nondum in lucem prodiiſſet: vt etiam videbis ad ep. 1. lib. ſequentis. Reſpondet

Ec

timidiorem eſſe primum hoc ſecundo.

1 VNVM *de titulo tollere iota potes.*] Hoc diſticho oſtendit nullum ſeruari in epigrammatis ordinem. Nam cum quodque epigramma opus per ſe ſit, quemadmodum conſtat ex ſuperiori epigrammate 77.

—— Marſi doctique Pedonis

Sæpe duplex vnum pagina tractat opus.

vbi vnum opus, vnum epigramma dicitur: Non ſunt inter ſe apta & colligata, ita vt vnum ab alio pendeat: quilibet ex his libris primus, quilibet vltimus eſſe poteſt. Itaque facetè Regulum monet, vt ſi velit hunc fieri primum, vnum iota de duobus, quæ titulo præfiguntur, ad ſignificandum binarium numerum, tollat, & erit primus liber.

AD M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATVM LIB. III.
AD EPIGRAMMA I.

Hoc epigramma & ſequens præfationem continet huius libri, & hoc indicat, vbi liber ſcriptus ſit, in ſeceſſu ſcilicet Poetæ, qui Roma in Galliam Ciſalpinam profectus fuerat, quæ Galliæ pars togata vocabatur; quòd in ea togis, velut Romæ vterentur Galli. Dicitque maiorem gratiam habiturum ſuperiorem librum, quòd ſcriptus Romæ fuerit, quàm hic, qui peregrinus aduenit.

1 GALLIA *Romana nomine dicta toga.*] Romanam togam dicit, quòd proprius eſſet Romanis is cultus: Vnde gens Romana togata appellatur à Principe Poetarum, lib. 1. Æneid. verſ. 286.

Romanos rerum dominos gentemque togatam.

Induebantur itaque hi Galli Romano veſtitu, vnde togati dicti ſunt.

2 HVNC *legis & laudas librum fortaſſe priorem.*] priorem librum appellat ſecundum, ſuperiorem qui poteſt, inquis, cum tres ſint? Reſpondeo hoc tempore nondum vulgatum fuiſſe primum, ſed ſecundũ prodiiſſe prius, vt conſtat ex epigr. ſuperiori vltimo lib. 2. Cumque adhuc premeretur primus, duo tantum noſcebantur Poetæ libri, hic & ſuperior. Ideò dixit priorem. Nam ſi de primo intellexiſſet, prohiberetur Latinitatis ratione appellare priorem: Prior enim de eo dicitur, qui præcedit inter duos tantum, quemadmodum de duobus dici non poteſt primus, ſed prior.

3 ILLA *vel hæc mea ſunt, quæ meliora putas.*] Duza exiſtimat legendum cum interrogatione hunc verſum, deceptus illa particula *vel*, quæ disiunctim coniungit duo, vt ſit velut Zeugma propoſitum Lectori, *vel illa*

quæ priori libro continentur, vel hæc quæ poſteriori ſunt mea, quæ putas meliora? vt reſpondentem lectorem argueret ignorantiæ, quòd eiuſdem auctoris opera non agnoſceret, & vnum alteri præferret. Sed hoc inepta ſententia prolatum eſſet à Poeta, nec eſt explicatum ſequentibus verſibus. Retineo igitur veterem ſcripturam, vt ſine interrogatione legam, & ſic interpretor, *Illa quæ tu meliora putas, mea ſunt, vel hæc mea ſunt:* vbi *vel* habet vim argumenti à minori vt cùm dicimus, *hic occidet vel patrem ſuum.*
4 PLVS *ſane placeat Domina qui natus in vrbe eſt.*] Dominam vrbem ἀξιέπαινως appellat Romam. de quo Epitheto diximus ad lib.1.ep.3.
5 DEBET *enim Gallum vincere verna liber.*] Vernas appellabant ſeruos, qui nati domi erant, de quibus diximus, ſup. lib.1. ep.42. Vernam igitur nominat priorem librum Romæ natum: hunc autem Gallum, quod ſcriptus eſſet in Galliis.

AD EPIGR. II.

Continet hoc epigramma vrbanam, & ſane Poeticam huius libri Proſphonêſin, ad Fauſtinum amicum ſuum, à quo ſi recipiatur, dicit ſecurum eſſe poſſe à criticorum morſibus. Quam ſententiam eandem expreſſit aliter, lib.4. epigr.87.
1 FESTINA *tibi vindicem parare.*] *Vindex* is dicitur, qui alterius cauſam ſuſcipit vindicandam & defendandam. Sic ſcriptores in proſphonêſi eos ad quos libros ſuos mittunt, vindices ſumunt ad ſui defenſionem. Hoc nomine vſus eſt, ſup. lib.1. epigr. 54.
Indice non opus eſt noſtris nec vindice libris. id eſt, nullo cognitore meorum librorum opus eſt, nec aſſertore, vt ibi ſuperiori epig. 53. aſſertorem allegat ſibi Quintilianum in cauſa libertatis.
2 FAVSTINI *fugis in ſinum.*] illa voce *ſinum*, fauorem Fauſtini ſignificat Poeta, vt diximus ſup. lib.2. epigr.6.
3 CEDRO *nunc licet*, &c.] de librorum veteribus ornamentis & picturis diximus, ſup. ad lib.1. ep. 67. quæ per quinque ſequentes verſus cõplectitur omnia Poeta, quo ſignificat Fauſtino vindice & defenſore libellum hunc magni æſtimandum iri, nec fore vt timeat cordyllas, aut piper, & fore vt habeat: *Nec ſcombros metuentia carmina, nec thus*, vt ait Perſius, ſat. 1.
4 ILLO *vindice nec Probum timeto.*] doctiſſimus Caſaubonus ad librum Suetonij de Claris Grammaticis exiſtimat hunc Probum eſſe M. V. Probum Berytium Phœnicem, qui Romæ floruit ſub Nerone, vt conſtat ex Chronicis Euſebij, qui, vt colligitur ex eodem Suetonio, emendationi librorum deditus fuit. & ideò criticótatos fortè, ſed alias legitur probrum, quod fortaſſe aptius eſt: nam Grammaticum illum non audimus Martialis tempore celebrem fuiſſe fama; nam ſupereſſe non poterat, verum, vt idem Suetonius affirmat, idem ipſe animaduerterat ſe contemni, magiſque opprobrio legentibus quàm gloriæ & fructui eſſe.

AD EPIGR. III.

IRridet ſtultum fœminam pulchra facie & fœdiſſimo corpore, quæ cum tegere corpus & aperire faciem debuiſſet, contra celabat faciem & nudum corpus oſtendebat.

1 FORMOSAM *faciem nigro medicamine velas.*] non eſt veriſimile ſic legendum eſſe. Quo enim modo medicamine ad lauandam inungeret faciem, & quidem nigro: deinde inſolens dicendi modus eſt, *velare medicamine*, obtegere, inungere, operire dici poſſet. Ego legerem libenter *nigro velamine celas.* Quorum vltimum verbum eſt in veteri Codice: hæc enim femina ſubligar adoptauerat ori quod Chione fellatrici ſuadet, lib. 3. epigr. 86. *Si pudor eſt, transfer ſubligar in faciem.*

2 IPSAM *crede Deam verbis tibi dicere noſtris.*] pro Dea, intellige aquam, cui Numen ineſſe credebãt veteres: vnde appellatæ Lymphæ vel Nymphæ aquæ: hoc autem colligebant ex perennitate ſcaturiginis, quam exiſtimabant abſque numine eſſe non poſſe. Hinc fontes ipſos ſacros vocabant. epigr. 57. lib. 4.

Ergo ſacri fontes, & litora ſacra valete.

& etiam aquam ex iis ſalientem. Horatius, ode 1. lib. 1.

Nunc ad aquæ lene caput ſacræ.

ſic fluminibus Dij ſui aſſignabantur, & expiationis vim habere credebant, vndas fluminis, & fontes. Virgil. lib. 2. Æneid.

Tu genitor cape ſacra manu patrioſque penates,
Me bello ex tanto digreſſum & cæde madentem
Attrectare nefas, donec me flumine viuo
Abluero. & Perſius, ſat. 2. verſ. 16.
Hæc ſanctè vt poſcas, Tyberino in gurgite mergis
Mane caput bis terque, & noctem flumine purgas.

& Iuuenal. ſaty. 6.

Ter matutino Tyberi mergetur & ipſis
Verticibus timidum caput abluet. Ouid. 4. faſtorum,
Bis caput intonſum fontana ſpargitur vnda. Tibull. El. 1. lib. 2.
Et manibus puris ſumite fontis aquam.

Illiſque fluminibus ſacrificabant, vt Diis; Strabo, lib. 15. de Perſia & Perſarum moribus. *Aquæ*, inquit, *ſacra peragunt hoc modo; in lacum, vel flumen, vel fontem venientes ſcrobem faciunt, ibique hoſtiam iugulant, &c.* Neque verò Perſas ſacrificaſſe tantum fluminibus, ſed Romanos etiam legimus. Eſt Plutarchi teſtimonium in Lucullo, qui ſcribit Lucullum Euphratem fluuium tranſiturum, pro tranſitu ei fluuio Taurum immolaſſe, quæ hoſtia & fluminum, quia Neptuni, erat. ei namq. fiebat Tauro nigro, quod maris eius coloris eſſe videretur. vt enim alij, ſic etiam aquarum niger aliquando eſt color. Virg. initio 5. Æneid.

——— *fluctuſque atros Aquilone ſecabat.*

Vnde emendationem Fornerij rerum cottid. lib. 1. c. 15. ad l. 1. §. Imbre. ff.

de aqua & aquæ pluuię arcendæ, calculo albo ſignandam duco, dum pro *increſcit*, [*nigreſcit*] legit. Sed tamen propria fluminum hoſtia apud Perſas equus erat, & quidem albus. Herodotus Halicarnaſſeus in Polyhymnia deſcribens iter Xerxis in Thraciam, ſic inquit: *Hinc meridiem verſus ad ipſum ſtrymona, ad quem Magi mactatis equis candidis litauerunt. His & alijs compluribus medicamentis in flumen factis per nouem vias Hedonorum iêre, &c.* Hinc intelliges locum Cornelij Taciti Annalium lib. 6. vbi cum narraret peruenisse ad Euphraten Vitellium cum Tiridate Perſa, ſcribit. *Sacrificantibus cum hic more Romano ſuóue taurilia daret, ille equum placando amni adornaſſet, nunciauere accolæ Euphraten nulla imbrium vi ſponte in immenſum attolli.* Qui locus negotium faceſſit doctiſſimo Lipſio, qui ſcribit Soli à Perſis equo fieri, idque rectè ex Ouidio, Iuſtino, Xenophonte, Pauſania probat. At de amne nihil ſibi lectum fatetur. Sed fuit hoc in magno viro μνημονικὸν ἁμάρτημα, vt patet ex locis à nobis adductis.

AD EPIGR. IV.

Loquitur cum libro ſuo, quem Romam mittit, & continet epigramma iuſtam quandam Poëtæ indignationem. Queritur enim de Romanorum faſtidio, & de corrupto eorum iudicio, qui eo tempore cytharœdos longè præferebant Poëtis.

1 CVR *abſim quæret breuiter, tu multa fatere.*] male diſpunctus verſus, diſpunxit Modius, & placet ita:

Cur abſim quæret, breuiter tu multa fatere.

Eſt enim elegans antitheſis in *breuiter*, & *multa*. Quod ſi illud *breuiter* coniungas cum *quæret*, inepta erit ſententia, quî enim poterat ſcire Martialis an Roma breuiter vel prolixe eſſet quæſitura? Illud autem *Multa*, Emphaſim demonſtrat ſequentis verſus, illorum ſcilicet verborum,

——— *vana tædia togæ.*

nam in vanitate rogatorum multa ſunt quæ ferri non poſſint.

2 RESPONDE, *Poëta Exierat, veniet cum cytharœdus erit.*] In his verbis totum fel huius epigrammatis eſt, quod eo tempore cytharœdi pluris fiebant, quàm ceteri artifices. quod idem queritur Iuuenalis, ſat. 5. multis verſibus: Eratque ea ars pecunioſa, vt lib. 5. ep. 75.

Artes diſcere vult pecunioſas?
Fac diſcat cytharœdus aut choraules.

& Sueton. in Veſpaſiano cap. 19. ingentem pecuniæ vim donatam Terpno Diodoroque cytharœdis ab eod. Veſpaſiano teſtatur.

AD EPIG. V.

Eſt alia proſphoneſis huius libri, ad Iulium Cerealem amicum ſuum, concepta per apoſtrophen ad eumdem libellum, quem rogat, velitne multis an vni tantum commendari. Reſponderque ipſe vni tantum eſſe Iulio: docet qua ad eius domum ſit iturus, vbi habitet, excuſatq; eleganti ſententia defectum literarum.

1 CVI *non eris hoſpes.*] id eſt, eris familiaris. Quod vltimo verſu magis.

explicat, cum dicat Iulium & coniugem eius ſuos eſſe. hoſpites autem non vocabant ſuos.

2 ASSIDVVM *nomen in ore meum.*] quod quàm plurima in toto opere epigrammata ſunt, in quibus fiat de Iulio mentio.

3 PRIMIQVE *in limine tecti, quos tenet Daphnis, &c.*] Obſcurus locus. Quid enim eſt, *in limine primi tecti?* cum non dixiſſet, qua regione, qua via habitaret Iulius, & in ea vicinia illud primi tecti limen eſſet. Senſit difficultatem Domitius, & finxit vicinum fuiſſe Iulium Martiali, & contiguas ambas domos eſſe, & ideò dixiſſe *primi tecti*, quaſi prioris noſtræ domus, id eſt, quam habitabamus Romæ, antequam ad Cornelij forum veniſſemus. Ducitur hæc coniectura; quòd Martialis habitabat ad Vipſanam porticum, vbi erat Lauretum, vt dixit ſup. lib. 1. epi. 109.

At mea Vipſanas ſpectant cœnacula laurus.

cumque hic dicat Daphnem poſſediſſe domum illam, Daphnis autem laurum ſignificet, hinc colligit domum Cerealis ad Lauretum Vipſanæ porticus, in ea Martialis vicinia ſitum fuiſſe. ſed quam multa peccet paucis verbis, & quam decipiatur etiam Raderus, qui eum ſequitur, paucis obſerua. Primum ſi hic liber fingitur natus in foro Cornelij, qui nunquã Romam viſerat, quî poterat non admonitus ſcire, vbi dominus eius Romæ habitauerat: Deinde erat vnicum Romæ in porticu Vipſana Lauretum. Nonne notiſſimum eſt fere totam conſitam eſſe Lauris? quas vnico triumpho populabantur omnes? Præterea quid illud monſtri eſt, tenere Iulium eos lares quos Lauretum antea tenuerat: Quis vnquam ſomniauit Lauretis, Pinetis, aut Populetis aut alijs arbuſtis Lares tribui? Lares à Religione habitantium in domibus originem traxêre. Lauri non dicuntur habitare. Eſſet enim abſurda locutio. Tandem quæ Latinitatis ratio patitur vt dicturus Martialis in domo quam Romæ habitabamus, diceret, *in limine primi tecti.* Si duas habitaſſet, dicere potuiſſet, *in limine prioris tecti.* Sed *primi* qui poterat? & dicturus iuxta domum noſtram priorẽ, quî dicit *in limine primi tecti?* Diceresne Latinè habitat aut tenet domum in ædibus meis? dicturus iuxta ædes meas. Locum ſic intelligo. Iulius Cerealis habitabat in prima ſtatim domo ingredientibus Romam ab Æmilia via, hanc appellat limen tecti primi: quod ſi non ita eſſet, deſcripſiſſet ſuo more regionem, viciniam & viam, vt fecit lib. 1. epig. 71. à foro autem Cornelij, quæ hodie Imola dicitur, per Æmiliam viam nulla erat Romam vſque erratio, ſed recta ibatur. Ingreſſo vrbem Iulij domus prima occurrebat. Eius autem ædes prior poſſederat Daphnis quidam, fortè diues aliquis libertus. Viri enim nomen proculdubio Daphnis eſt, nõ Laureti.

4 MANIBVSQVE *ſinuque excipiet.*] id eſt, tanquam carum amplectetur & fouebit, de quo dictum eſt lib. 2. epi. 6. & 5. epig. 2.

5 PECCAT *qui commendandum ſe putat eſſe ſuis.*] Aurea ſententia, quam aureis verbis proſequitur breui & eleganti epiſtola 57. lib. 1. Symma-

chus, *Inciuilis enim indicatur is, qui iis quibus amore & aliis neceſſitudinibus eſt coniunctus, quàm diligentiſſime ſe commendat.*

AD EPIGR. VI.

MArcellinum donat huius epigrammatis munere, vt celebret diem decimum quintum Kalend. Iunias, natalem eius patris & in quo ipſe Marcellinus primam barbam depoſuit, teſtimonium virilitatis, pluris æſtimandam eſſe diem hanc à Marcellini patre, ob barbæ depoſitionem, quam ob natalem ſuum affirmat.

1 TVIS *bis celebranda ſacris.*] Celebrabant filij diem natalem parentum, & contra parentes filiorum. Dies autem depoſitionis barbæ, vel tyrocinij celebris erat Romanis, & ſolemnis per totum vitæ curſum. Duplicatis igitur ſacris ait celebrandum eſſe diem alteris, ob patris natalem, alteris ob tyrocinium proprium.

2 IMPVTAT *æthereos ortus hæc prima parenti.*] Poeticè dictum *natalem diem* nota, vt apud Perſium, ſat. 2. verſ. 1.

Hunc Macrine diem numera meliore lapillo,
Qui tibi labentes apponet candidus annos.

3 LIBAT *florentes hæc tibi prima genas.*] id eſt, hac die primam barbam depoſuiſti. Vulgaris ac notiſſima veterum conſuetudo deponendæ barbæ multis teſtimoniis confirmata à Criticis noſtris: vt ex Suetonio in Nerone, cap. 12. de depoſitione ſolemni barbæ Neronis. *Gymnico* (inquit) *quod in ſeptis edebat, inter Buthyſia apparatum barbam primam poſuit, conditamque in auream pyxidem, & pretioſiſſimis margaritis adornatam Capitolio conſecrauit.* Et Petronius in ſatyr. de Trimalcione, *Præterea grande armarium in angulo vidi, in cuius ædicula erant lares argentei poſiti, Venerìſque ſignum marmoreum, & pyxis aurea non puſilla, in qua barbam ipſius conditam eſſe dicebant*: Vide Lipſium ad 14. Annal. C. Taciti: ſed adiunge pulcherrimum ex Suetonio locum eidem rei confirmandæ, in Caligula, cap. 10. *Viceſimo ætatis anno accitus Capreas à Tyberio, vno atque eodem die togam ſumſit, barbamque poſuit, ſine vllo honore, qualis contigerat tyrocinio fratrum eius.* Vbi nota non ſolere eodem die & ſumi virilem togam, & deponi barbam: Nam aliquando imberbes togam ſumebant, ſumta toga deducebantur à cognatis ad forum; & hic dies tyrocinij dicebatur. Laudatiſſimum Luculli tyrocinium fuit, qui quò die togam virilem ſumſit, accuſatorem patris ſine iudicio afflixit; vt refert Plutarchus in eius vita.

AD EPIGR. VII.

INſultat diuitibus ſui temporis, qui togatorum greges adducebant allectos ſportula centum quadrantum, occaſione ſumta ab edicto Domitiani, qui vt ſcribit Sueton. cap. 7. Sportulas publicas ſuſtulit, reuocata cœnarum rectarum conſuetudine. & ita Neronis edictum obliterauerat, qui vt Suetonius ſcribit, in eius vita, cap. 16. publicas cœnas ad ſportulas redegerat. De eadem re infr. ep. 11. & epigr. 30.

Sportula nulla datur, gratis conuiua recumbis.

& epig. 60. *Sportula quod non eſt, proſit, edamus idem.*
1 CENTVM *miſelli iam valete quadrantes.*] centum quadrantes ſportulam complere Martialis tempore teſtatur ipſe, lib. 1. epigr. 60.

Dat Baiana mihi quadrantes ſportula centum.

& lib. 6. ep. 88.

Quanti libertas conſtet mihi tanta requiris?
Centum quadrantes abſtulit illa mihi.

& lib. 10. ep. 74. —— *quandiu ſalutator,*
Anteambulones, & togulatos inter
Centum merebor plumbeos die toto. & ſeq. epigr.
Sportula nos iunxit quadrantibus arida centum.

Sed aliquando diuitis voluntate augebatur ſportula, vt faciebat Diodorus ille, qui natali ſuo largiebatur tricenos nummos, lib. 10. ep. 27. Attamen quotidiana erat huius ſumma, quam diximus. Iuuenal. ſat. 1.

—— *denſiſſima centum*
Quadrantes lectica petit, &c.

Vnde defraudantes genium ſolebant ſubducere penſionem domus, ſeruorum alimenta, & alia quæ enumerauimus ad epigr. 68. lib. 2.
2 ANTEAMBVLONIS *congiarium laſſi.*] de anteābulonibus dictum eſt lib. 2. epigr. 18. & quare ſportulam congiarium appellet: vide ſupr. lib. 1. ep. 12.
3 QVOS *diuidebat balneator elixus.*] alludit ad illud epigrammatis 60. lib. 1. vbi in Baiis præbebantur centum quadrantes pro ſportula: *elixus* autem dixit quaſi balnei calore & vapore coctus.
4 O *fames amicorum.*] amicos diuites famem amicorum inferiorum vocat. quod centum quadrantes tantum largirentur ad omnem victum & cultum; vt dictum eſt ſup. epig. 60. lib. 1.
5 REGIS *ſuperbi ſportulæ receſſerunt.*] intelligit Neronem, quem etiam regem appellat, ſup. lib. ſpectacul. epig. 2.

Inuidioſa feri radiabant atria Regis.

Nero autem, vt dixi, cœnas rectas ad ſportulas redegerat.
6 NIL *ſtropharum eſt.*] ignotum eſt hoc loco cur ſtrophas dicit, vbi enim ſtrophæ ſunt in ſportula? Centum dabantur quadrantes, centum petebantur, nihil hic ſtropharum. Sed reconditus & ſubtilis eſt horum verborum ſenſus; & mos quidem à nemine hactenus animaduerſus. Potentiores illi diuites, qui pauperum togatorum operas conducebant, quique pro ſportula diuidebant centum, vt dictum eſt, quadrantes: hoc appellabant conuiuium, & hos ſportularios conuiuas: quid? quod per vocatorem eos cogebant & inuitabant. Conſtat hoc ex epig 26. lib. 12.

Nec venit ablatis clamator verna lacernis,
Accedit gelidam ſeruus ad auriculam,
Et rogat vt cenes ſecum Latorius, inquit,
Viginti nummis non ego malo famem?

Hinc

Hinc liquet ſenſus obſcuriſſimi illi epigrammatis 68. lib. 4.

Inuitas centum quadrantibus, & bene cœnas:

Vt cœnem inuitor Sexte an vt inuideam?

Vnde colligo, primum inuitari ſportularios. Deinde intereſſe ſpectatores cœnæ illius diuitis, à quo ſportulam accipiebant. Nam hic Sextus inuitabat ad ſportulam, & coram inuitatis lautè & opiparè cœnabat: miſelli autem illi ſpectatores deuorantes fercula oculis tantùm inuidebant regi cœnanti. Hoc conqueritur Martialis, ſe vocari ad cœnam nomine, reapſe verò ad inuidendum. Eratque notiſſimum quot nummis quiſque horum potentiorum inuitaret, lib. 9. epig. 103.

Denarijs tribus inuitas, & mane togatam

Obſeruare iubes atria Baſſe tua.

Et communis loquendi formula: ille tot denariis, hic tot quadrantibus inuitat. Quod idem dicebatur & conuiuari, vt colligitur ex duobus locis Suetonij: priori, in Auguſto, cap. 74. *Conuiuabatur*, inquit, *aſſiduè neque vnquam niſi recta, non ſine magno ordinum hominumque delectu*. Ergo alij non recta, ſed ſportula conuiuabantur: poſteriori in Veſpaſiano, cap. 19. *Sed & conuiuabatur aſſiduè, ac ſæpius recta* (ſic enim eſt legendum) *ad dapſile vt macellarios adiuuaret*. Vnde facetè Claudius munus illud gladiatorum, quod in ſeptis extraordinarium & breue dierumque paucorum, appellabat ſportulam: quia primum daturum ſe dixerat, velut ad ſubitam condictamque cœnulam inuitare ſe populum, vt inquit Suetonius cap. 21. Dicit igitur iam impoſturam illam diuitum periiſſe, qui inuitare, conuiuari, & habere conuiuas dicebantur, cum tamen nullus apud eos cœnaret. Sed ſportulis datis dimitterentur omnes conuiuæ: has appellat ſtrophas, & nihil iam ſtropharum eſſe gaudet.

7 IAM *ſalarium dandum eſt.*] verbum Græcum *ἀλόειον*, id eſt, *σιτίον*, id eſt, victum vnius diei & ſic appellat cœnam rectam: quod Romani cœna ſola in diem paſcebantur.

AD EPIGR. VIII.

CÆcitatem Quinti mentis, non oculorum, ſed ipſius animi irridet hoc epigrammate. Amabat enim Thaida meretricem luſcam, quam nemo niſi cæcus amare poſſet: Illa, inquit, vno caret oculo, Quinctus verò duobus. Eſtque iocus à proprietate ad metaphoram. Illa namque propriè vno carebat oculo: hic verò metaphoricè duobus. Vide proximum epigramma 11.

AD EPIGR. IX.

PErſtringit Cinnam detractorem ſuum, qui verſiculos ſubinde contra eum ſcribebat. Negat ſcribere Cinnam, quod eius carmina à nemine legantur. Is enim ſcribere dicitur, cuius ſcripta leguntur & cognoſcuntur. Illa verò, quæ nullus nouit, non ſcripta dici poſſunt. Sic l. 6. ep. 64. in detractorem, *Audes præterea, quos nullus nouerit in me*

Scribere verſiculos, miſeras & perdere chartas.

AD EPIGR. X.

ARgutiſſimum epigramma in Philomuſum quendam nepotem, cui pater menſtruam penſionem conſtituerat, eámque ſubducta ratione per ſingulos dies præbebat, quo effectum eſt, vt vniuerſa patris pecunia pæne abſumeretur: ita vt mortis tempore fere nihil, aut parum haberet rei familiaris. Hæredem extremis tabulis filium ex aſſe reliquit: facetè Martialis exhæredaſſe dicit, quòd nihil reliquiſſet. Eſtque iocus in ambiguo: Nam, *nihil tibi reliquit*, intelligi poteſt eò, quòd te exhæredauit, & idem, *nihil tibi reliquit*, quòd iam omnia conſumſerat.

1 CONSTITVIT *Philomuſe pater tibi millia bina.*] ſi illud millia bina ſeſtertia * ſint, efficitur ſumma duorum computorum noſtratium, quæ ad menſtruam penſionem non eſt credibile fuiſſe filio à patre conſtituta, quamuis Romanorum opes immenſæ id temporis erant: ſed ſi modeſtius agamus, & bina millia nummûm ſeſtertiûm maſculina capias, conſtituunt viginti millia marauetinorum noſtratium. Sed vtramuis ſummam intelligas, idem erit ſenſus. Nam vel opulentiſſimus erat Philomuſi pater, & ei bina millia ſeſtertia menſtrua conſtituerat, vel non adeò diues, & duo millia ſeſtertiûm maſculinorum dabat filio menſtrua. Quicquid horum ſit, exhauſta eius eſt res familiaris his impenſis, ita vt moriens nihil filio relinquere potuerit.

AD EPIGR. XI.

SVccenſuèrat Martiali Quinctus quidam, ob ſuperius nonum epigramma, quod diceret ſe ſcommate notari. Amabat ipſe Quinctus Hermionen quamdam. Refutat igitur Poeta irriſoriè Quincti accuſationem, hoc modo: Si tua puella, ô Quinte, nec Thais vocatur, nec luſca eſt, cur exiſtimas diſtichon illud in te eſſe factum? Si puella tua Lais vocaretur aliquid poterat videri ſimile, quod Thais & Lais affinia quodammodo nomina ſunt. Sed ſi tua puella vocatur Hermione, quid ſimile habet cum Thaide? At dices tu, Quinctum notaſti, eo diſticho, & ego Quinctus ſum. Mutemus amantis nomen. Nam cum ego ludam ſemper nominibus fictis, quid intereſt Quinctum vocem an Sextum, Thaidis amatorem? ſit amator Sextus: ſicque tota lis dirimi poterit.

AD EPIGR. XII.

FAbullum nimis elegantem conuiuatorem carpit, qui cum optimo vnguento heſterna cœna conuiuas vnxiſſet, eos tamen famelicos dimiſerat. Salſa irriſione hos conuiuas mortuis comparat, qui inunguntur, & non cœnant.

1 SED *nihil ſcidiſti.*] conuiuale verbum, ſcindebantur enim obſonia, vt conuiuis diuiderentur: qui verò nihil ſcindebat, nihil diuidebat. infr. epigr. 93.

Eſſe negas coctum leporem poſciſque flagella;
Mauis Rufe coquum ſcindere, quàm leporem.

Hic bellus conuiuator obſonia non ſcindebat, ſed integra iubebat tolli à menſa, vt ſequenti epigrammate: fortè vt iiſdem cœnas alias explicaret, vt diximus ad lib.1. epig.100. & 104. de ſciſſoribus autem & carptoribus ciborum diximus affatim, ſup. lib.1. epig.51.

2 RES *ſalſa eſt bene olere & eſurire.*] eſt amarulenta irriſio, quàm fames extorſerat Poetæ: ſimilis eſt ſup. lib.1. epigr. 60.

Tam malè cùm cœnem, cur bene Flacce lauor?

3 QVI *non cœnat & vngitur Fabulle, Hic verè mihi mortuus videtur.*] de vngendis cadaueribus defunctorum communis locus. Vide quæ hic Raderus cumulat, & adde in Iure noſtro Macrum Iuriſconſultum in L. funeris 37. ff. de religioſ. & ſumtibus funerum: *Funeris ſumtus ille*, inquit, *accipitur, quicquid corporis cauſa, veluti vnguentorum erogatum eſt.* & Vlpianum, in L. & ideo 7. de in rem verſo. §. illud. 3. cuius verba ſunt: *Illud plane verum eſt, quod Labeo ſcribit. Si odores & vnguenta ſeruus emerit, & ad funus erogauerit, quod ad dominum ſuum pertinebat, videri in rem Domini verſum.* ſic Sanctus Orientius epiſcopus Illyberitanus de cadaueribus defunctorum reſurgendis,

Non modo, quæ tumulis benè condita ſaxa reſeruant,
Aut aruum ſolidans puluis odórque tenet.

Vbi vide, quæ notauimus.

AD EPIGR. XIII.

LIquet epigramma ex ſuperiori, & ex his, quæ diximus de ſciſſoribus, & de ſeruandis ad alias cœnas explicandis, & ex dicto epigrammate 93. inf. Hæc Næuia, ne ſcinderet & carperet ea, quæ apponebantur, cauſſabatur coqui negligentiam, & obſoniorum cruditatem. Salſe dicit Poeta: *Numquam ſic ego crudus ero*: *Crudus* enim is dicitur, qui non concoquit cibos. Noſter lib.12. ep.77.

Ebrius & crudus nil habet agricola.

& Horatius lib.1. epiſt. 6. in fi.

—— crudi tumidique lauemur,
Quid deceat, &c.

ſic Iuuenal. ſat.1. verſ.143.

Et crudum pauonem in balnea portas.

id eſt, quem ſtomachus non concoxit. & Perſius, ſat. 2. verſ. 65.

—— non ſi qua elegidia crudi
Dictarunt proceres.

Qui verò non comedit, crudus eſſe non poteſt.

AD EPIGR. XIV.

QVidam Tucius ſportularum fiducia Romam petebat: exiſtimabat enim ſe ſola ſportula poſſe Romæ viuere, vt dicemus infr. ep.30. & dictum etiam eſt, lib.2. ep.68. & cùm ab Hiſpania, vſq. iam ad Miluium pontem in via Flaminia, qui mille paſſus ab vrbe diſtat, peruenisſet, occurrit illi ſportularũ fabula, quam ego fabulam non ſentio cum Radero

eſſe, de tenuitate ſportularum, vt ipſe contendit. Hoc enim notiſſimum erat nationibus omnibus, quibus innotuerant importuna illa officia, quæ anteambulones præſtabant regibus, & centum quadrantibus hæc omnia à miſeris togatis locari: Sed fabulam ſportularum intelligo eſſe. Domitiani edictum, quo ſportulæ ſublatæ fuerant, eo tempore reuocata cœnarum rectarum conſuetudine, vt ſupr. dictum eſt epi. 7. Cum igitur hic Tucius videret cœnis rectis nullam crepare pecuniam, exiſtimauit ſe viuere Romæ non poſſe, vt cogitauerat, ſi ſportula daretur, & redijt in Hiſpaniam.

AD EPIGR. X.V.

COdrum cœcum irridet, qui amabat puellam, quam audierat formoſam eſſe, vt Aſper ille ep. 49. lib. 8.

1 PLVS *credit nemo.*] totus luſus poſitus eſt in huius verbi ambiguitate. *Credere* namque eſt pecunias alicui commodare, vnde creditores debitoribus opponuntur. Nemo, inquit, plus credit in tota vrbe, quàm Codrus: mirabile hoc videri poterat: cum pauperrimus eſſet. Reſpondet alia verbi credendi ſignificatione, Cæcus amat, quam formoſam audit & credit eſſe.

AD EPIGR. XVI.

SVtorem Bononienſem quemdam iuſta indignatione ſuggillat, quòd gladiatorum munus exhiberet; quem Bononienſem eſſe conſtat ex ep. 58. huius libri, & ſuccenſuiſſe Martiali ob hæc ſcommata diſcimus ex epig. 98.

1. DAS *gladiatores ſutorum Regule Cerdo.*] Conſtat non eſſe muneris exhibendi omnibus æquam poteſtatem. Extat enim apud Tacitum lib. 4. Annal. ſenatuſconſultum, quo cautum eſt, ne quis gladiatorium munus ederet, cui minus quadringentorum millium res eſſet, qui cenſus equeſtris erat. & Sueton. in Claudio cap. 28. *& Harpocram,* ait, *ſuſpexit, cui lectica per vrbem vehendi, ſpectaculaque publica edendi, ius tribuit.* Erat autem hic Harpocras libertus, cuius generi non permittebatur id ius. Eadem eſt apud Iuuenalem indignatio, ſat. 3.

Quondam hi cornicines & municipales arenæ
Perpetui comites, noſtraque per oppida buccæ.
Munera nunc edunt & verſa pollice vulgo
Quemlibet occidunt populariter.

& Perſius ſat. 4. verſ. penult.

Reſpice quod non eſt, tollat ſua munera cerdo.

2 QVODQVE *tribuit tibi ſubula ſicca rapit.*] Elegans Antitheſis: quæſtum ſubula facis, quem ſicca tibi extorquet è manibus.

3 VT *velles corio ludere cerdo tuo.*] Elegans alluſio in luſu & corio, *ludere,* id eſt, ludos exhibere, *Corio tuo,* id eſt, impenſis & ea pecunia, quam ex corio contraxeras.

4 NVNC *in pellicula cerdo tenere tua.*] Adagium lege; *Se intra pelliculam*

continere: quod ab Apologo Aſini leonis pelle cōrecti natum, detorquetur: falsè à Poëta in cerdonem: tene te intra pelliculam tuam, *id eſt*, contine te intra terminos tui artificij, & conditionis, neque velis id facere, quod ſoli potentes & nobiles viri faciunt.

AD EPIGR. XVII.

NArratiuncula quadam faceta Sabidij cuiuſdam, oris fęditatem notat, cui fœtebat anima, fortè quod cunnilingus, vel fellator: nam cū ſcriblita quædam ſecundis menſis appoſita fuiſſet, neque eſſet aliquis, qui eam tangeret, propterea quod arderet, terque quaterque ſufflauit ipſe, quo facto tepuit quidem illa, ſed nemo voluit tangere, quod halitu eius conſpurcata fuiſſet. Eadem eſt ſententia epig. 95. lib. 7.

1 CIRCVMLATA *diu menſis ſcriblita ſecundis.*] Mirum eſt quam Andabatarum more pugnent Domitius & Merula hoc loco; & laureolam quærant in muſtaceo, vel nodum in ſcyrpo. Eſt antiquis notiſſimum bellarium ſecundis menſis apponi ſolitum ſcriblita: integrum nomen ſcribilita eſt. vt legitur apud Plautum in prologo Pœnuli,

Dum ludi fiunt, in popinam pediſſequi
Irruptionem facite, nunc dum occaſio eſt,
Nunc dum ſcribilitæ æſtuant, occurrite.

ſed κατὰ συγκοπὴν, ſcriblita à Poëtis metri cauſa dicitur, quam facere docuit M. Cato lib. de re ruſtica, cap. 78. his verbis: *Scriblitam ſic facito, In balteo tractes caſeum ad eumdem modum facito, vti placentam ſine melle*: vbi nota diuerſam eſſe ſcribilitam à placenta. Cuius confectionem docuerat idem Cato, cap. 76. Vnde Petron. in ſatyr. deſcribens mirabile illud repoſitorium in conuiuio Trimalcionis, de ſigno Libræ ſic loquitur. *Super libram ſtateram, in cuius altera parte ſcriblita erat* (lege *ſcribilita*; & ſic emenda etiam M. Catonis literam) *in altera placenta*. Inde ſcriblitarij ab Afranio dicuntur, huius edulij confectores his verbis.

Piſtori cur non, cur non ſcriblitario,
Vt mittat fratris filio lucunculos.

alij legunt, *Stribilita*, ἀπὸ τοῦ στρέφειν, quod eſt torquere, ideò, quod in circuitu torqueatur reſtis in modum. Vnde nos *Tortam* dicimus.

AD EPIGR. XVIII.

FAceta irriſio eſt ineptæ cuiuſdam Maximi excuſationis, qui recitaturus raucitatem excuſauit, cum poſſet recitationem ipſam excuſare. Ad hoc argumentum pertinet diſtichon lib. 4. epi. 41. & aliud lib. 6. epig. etiam 41.

1 PERFRIXISSE *tuas queſta eſt præfatio fauces.*] Ex frigiditate raucitas vocis ſubſequitur, præfationem autem appellat id quod à recitaturo, antequam opus inciperet, vel ad captandam auditorum beneuolentiam, vel ad aliqua vitia excuſanda dicebatur, idque verſibus alterius generis ab opere recitando. Colligo hoc ex præfatione ſatyrarum Perſij, quæ præfatio primæ ſatyræ tantum eſt in qua cum * recentem paſſim Poëtarum

numerum carpere propoſuiſſet, & eos Poëtas reprehenderet, qui potentiorum adulatione, inuitis Muſis & Apolline nullo verſus conſarcinabant ſonitu quodam verborum inani, nulla ſubiecta ſcientia neque ſententia, per prolepſim occupat opinionem auditorum, qui poterant exiſtimare eum eſſe ex ſubitariorum Poëtarum numero: idque facit diuerſis carminibus ab ijs, quibus vſus eſt in ſatyris. Hoc igitur intelligit nomine præfationis, qua Maximus hic raucitatem excuſauerat.

2 CVM *te excuſaru Maxime, quid recitas?*] Excuſatio totum opus remouet, vel differt. Qui habitus excuſatus eſt, non eſt cur recitet, poteratque hic finita excuſatione à ſede illa celſa, quam conſcenderat recitaturus, deſcendere, & auditorum concionem ſoluere.

AD EPIGR. XIX.

EST flebilis quædam narratio caſus cuiuſdam, quo periit pulchellus puer, quem Hylam vocat, quem caſum ego exiſtimauerim fictum à Martiale, quamuis potuerit verus eſſe. Ludebat Hylas puer apud Vipſanam porticum, vbi fictiles feræ ad ornamentum poſitæ erant, apertis rictibus, in quarum hiatus ludibundus puer manum immittebat: forte acceſſit ad vrſam quandam, in cuius ore caſu latebat vipera viua, quæ irritata pueri manu eum acriter momordit, ita vt immiſſo veneno occideret.

1 PROXIMA *centenis oſtenditur vrſa columnis.*] Domitius Vipſanam porticum intelligit, vt ſup. lib. 2. epi. 14. de Sellio.

Inde petit centum pendentia tecta columnis.

quod ego verum exiſtimo.

2 EXORNANT *ficta qua Platanona fera.*] Non poſſum ſatis mirari Iulium Cæſarem Bulengerum, qui lib. de venatione Circi, cap. 21. ſomniat hanc eſſe picturæ cuiuſdam deſcriptionem, eamque picturam expreſſam eſſe è rei veritate: quia ſpectacula ad memoriam pictura exprimebantur, vt eſt apud Capitolinum in Gordianis, & Trebellium in Carino. Et fingit monſtrum quoddam Thebano ænigmate dignum, ingenio aut arti tribuendum, quod in ora ferarum indebant angues & viperas, quæ feris eſſent innoxiæ, beſtiarijſque nocerent. & ad hoc figmentum confirmandum adducit hoc epigramma in quo corrupte legerat:

Exornant pictæ qua Platanona feræ.

Quid facias illo? iubeas miſerum eſſe libenter, & Anticyras nauigare. Lege tu, *fictæ*, vt eſt in correctioribus codicibus, ne decipiaris cum Bulengero. Platanon autem locus eſt Platanis conſitus, vt Daphnon lauris, vt eſt lib. 10. ep. 76.

Diſpoſuit Daphnona ſuo Torquatus in agro.

& libr. 12. epigram. 50.

Daphnonas platanos ac aërias Cypariſſos,
Et non vnius balnea ſolus habes.

3 VIVEBATQVE *anima deteriore fera.*] eleganter & verè Poëtice, nam

ſi viueret fera, inſertam manum procul dubio morderet: ficta morderé non poterat: ſed hæc ficta viuebat, non ſua, ſed deteriore viperæ anima, quæ nocentius multò momordit.

4 DVM *perit ô facinus auſa quod vrſa fuit.*] Corruptus verſus, qui ſic lectus languet. Eſt in veteri *falſa*, non meliore ſenſu, ſed ab eo ſic emendarem:

Comperit & facinus auſa quod vrſa fuit.

id eſt, exeunte vipera ab ore feræ, viſa eſt ipſa ſua ſponte fateri ſcelus illud.

AD EPIGR. XX.

CAnium Poëtam perpetuò ridentem deſcripſit lib.1.epi.70. vbi eum Panos ſtatuæ comparat, perpetui riſus ſpecie conflatæ. Hoc epigrāmate longa quadam ſuſpenſione concepta, per interrogationem Muſæ factam, cum ſemper ridere reſtatur, vltimo verſiculo addita Muſæ reſponſione. De hoc Canio præter epigramma allegatum, eſt mentio eodē lib.1. ep.62. & infrà hoc 3.lib.ep.63.

1 VTRVM *ne chartis tradit ille victuris.*] id eſt, habentibus Genium, vt lib.6.epigr.60. *Victurus Genium debet habere liber.*

Eadem formula vſus lib.11. epi.4.

At quàm victuras poteramus pangere chartas.

& ſuprà lib.1.epigram.108.

Condere victuras temtem per ſæcula curas.

vbi vetus Codex habet, *chartas.*

2 AN *quæ Neroni falſus adſtruit ſcriptor?*] fortè hic Canius Rufus ſolutâ vel ligata oratione ſuſceperat Claudij dominatum deſcribere, & Neronis res geſtas, quas ſcriptores metu vel odio falſas ſcripſerant, vt teſtis eſt Tacitus in procemio Annalium his verbis. *Tiberij, Caijque & Claudij ac Neronis res florentibus ipſis, ob metum falſæ, poſtquam occiderant, recentibus odiis compoſitæ ſunt.* Quæ igitur falſus ſcriptor Neroni tribuit, hic tradit chartis victuris. Caue verò ne cum Radero verbum, *æmulatur*, in ſequenti verſu poſitum in hoc intelligas: Eſſet enim ineptiſſimus ſenſus.

3 AN *æmulatur improbi iocos Phædri.*] Poëta hic Phædrus fabularum Æſopicarum ſcriptor, cuius quinque libros P. Pithœus primus edidit, & doctorum manibus hodiéque teritur.

4 AN *in cothurnis horridus Sophocleis.*] Quamuis Æſchylus fuerit primus, qui magniloquentiam docuerit, vt teſtatur Horatius in Arte:

Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno.

&, *componere verba Aeſchyleo cothurno* dicatur Propert.lib.2.eleg.33.

Deſine & Aeſchyleo componere verba cothurno.

in prouerbium tamen abijt *Sophocleus cothurnus.* quòd Sophocles cæteros Tragicos dictionis grauitate longè ſuperauerit. Virgil. ecloga 8.verſ.10.

Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno.

Quod imitatus eſt Martial.lib.5. epi.31.

Varro Sophocleo non inficiande cothurno.

Eſt autem cothurnus metonymicῶς orationis ſublimitas, quòd Tragici ſublimiores ſint ceteris Poëtis, & actores Tragœdiarum cùm referrent Heroes cothurnati incedebant, quò proceriores viderentur: fingebant enim veteres Heroas illos mortales homines corporis proceritate ſuperare. Hinc Poëtæ ſublimes, quamuis non tragœdi, cothurnati vocantur. Noſter lib. 5. epigr. 5.

Grande cothurnati pone Maronis opus.

& lib. 7. epigr. 62.

Sacra cothurnati non attigit ante Maronis.

Quid autem ſit cothurnus non omnibus video liquere; eſt genus calceamenti, quo crura vſque ad genua tegebantur, & ſub pede inſuebantur ſoleæ multæ è ſubere compactæ, obtectæ corio, quæ ſtaturæ bonam addebant partem, eoq́ue calceamento, vt dixi, vtebantur Tragici, ad referendos vel Deos, vel Heroas. Quæ inuentio Æſchyli Poëtæ fuit, vt patet ex loco Horatij ſuprà adducti. Hinc intelliges pulcherrimam Senecæ comparationem epiſtola 77. incipit *Inimicitias mihi, &c. Nemo ex iſtis* (inquit) *quos purpuratos vides, felix eſt, non magis quàm ex illis, quibus ſceptrum & chlamydem in ſcena fabula aßignant, cum præſente populo elati,* (lege latè) *inceſſerunt, & cothurnati ſimul exierunt, excalceantur, & ad ſtaturam ſuam redeunt.* Virgilius hoc calceamentum tribuit virginibus Tyrijs, 1. lib. Æneid.

—— haud equidem tali me dignor honore

Virginibus Tyriis mos eſt geſtare pharetram

Purpureoque alte ſuras vincire cothurno.

Qui locus à nemine, quod ſciam, hactenus intellectus fuit, neque eius difficultas eſt in eo, quod Scaliger dubitat, quo modo venatrix: cui currendum ſæpè eſt, & incedendum per montes & rupes, poſſit calceata cothurno incedere: nam altum fuiſſe negare non poſſumus; cum id conuincant Plin. ep. 7. lib. 9. & Iuuenal. ſat. 6. verſ. 505.

—— breuiorque videtur

Virgine Pygmæa nullis adiuta cothurnis,

Ad quod reſpondet Raderus, Veneris ibi calceos καταχρηστικῶς fuiſſe cothurnos dictos, nec tragicos fuiſſe, ſed pro calceamento quouis poſitos: quod non eſt mirum erraſſe Raderum Germanum hominem, & qui veros cothurnos numquam viderat, quales nos habemus in Hiſpania, præcipuè in Salmanticenſi tractatu, vbi fere omnes ruſticę fœminæ cothurnis calceantur, & eorum vſu delectatæ facilitate ſumma currunt, incedunt per aſpera loca nullo impedimento. Quo quidem reſponſum eſt vere Scaligeri dubitationi, ſed mallem, aliud maius dubitaſſet Scaliger, quod ego dubito. Conabatur eo in loco Venus diluere Aeneæ filij opinionem, qui exiſtimauerat eam eſſe aut Dianam, aut aliam Nympham, protuleratque hæc verba:

O quam te memorem Virgo? namque haud tibi vultus

Mortalis, nec vox hominem ſonat. O Dea certè

An Phœbi ſoror, an Nympharum ſanguinis vna.

Reſpondet Venus ſe non eſſe Deam, & virginibus Tyrijs morem eſſe pharetram geſtare, quod ſuprà dixerat Poëta:

Virginis os habitumque gerens & virginis arma Spartanæ.

quo dicto negat ſe Dianam eſſe, quod poterat arcu & pharetra decepiſſe Æneam. Illud autem, quod geſtaret cothurnos, more cœterarum: quod eſt argumentum, vt probet ſe non eſſe Deam, an Deæ vel Nymphæ incedebant cothurnatæ vt Diana pharetrata? Nodum ſic diſſoluo. Æneas viderat Venerem venatricis habitu & ſtatura proceriore, quam humana eſſe ſolet. Ad quod tacitè reſpondet Venus, quaſi dicat, Ne me exiſtimes ob ſtaturæ proceritatem Deam eſſe, aut Nympham: Obſerua hanc proceritatem nõ eſſe mihi à natura, ſed addititiam propter cothurnos quibus calceata incedo. Suetonius Tranquillus in Auguſto, cap. 73. ſcribit, eum calceamentis altiuſculis vt procerior, quam erat, videretur, vſum fuiſſe. Quem vſum forte didicit à Iulio patre, qui teſtante Dione lib. 43. vtebatur pedum tegmine fulmentato & Puniceo, vt Albani Reges olim: quod genus ſuum ad hos referebant, propter Iulium, à quo gẽs Iulia: & Caligulam ſolitum geſtare cothurnos probat idem Suetonius in eius vita, cap. 52. Vnde patet Reges & grauiores viros altiuſculis calceamentis vſos fuiſſe, grauitatis cauſa, vt de Indis Arrianus, & de Perſis Xenophon tradiderunt. Acron etiam in ſatyram 6. Horatij lib. 1. notat omnium Senatorum altiores fuiſſe calceos.

5 AN *otioſus in ſchola Poëtarum.*] Hic *ſchola* non propriè ſumitur. Nullus enim Romæ hoc tempore locus deſtinatus Poëtis, ſed communiter accipiendum pro quouis hominũ conuentu ad recitaturos Poëtas audiẽdos.

6 AN *ſpatia carpit lentus Argonautarum?*] Porticum Argonautarum intelligit, vbi otioſi ſolebant poëtarum verſus ſpaciantes relegere, vt conſtat ex epig. 1. lib. 11. Hæc ipſa eſt porticus Iaſonis, de qua ſup. lib. 2. epig. 14.

Si nihil Europe fecit, tum ſepta petuntur,
Si quid Phyllirides præſtet & Aeſonides.

& lib. 11. epigram. 1.

Turbam non habet otioſiorem
Pompeius, vel Agenoris puella,
Vel primæ dominus leuis carinæ.

In hac porticu mirificè depicta erat hiſtoria Argonautarum. Moris erat apud Romanos hiſtorias, fabulas & alia multa in porticibus depingere. Spartianus ſcribit res bello geſtas à Seuero depictas in porticu fuiſſe. Et Petron. in ſatyr. *Interrogare*, inquit, *ego atrienſem cœpi, quas in media* (ſcilicet porticu) *picturas haberent. Iliada & Odyſſeam, inquit.* Sic ludorum magnificentiam, ne memoria intercideret, in porticibus etiam depingebant. Vopiſcus in Carino. *Memorabile maximè & Carini & Mameriani hoc habuit imperium, quod ludos Romanos nouis ornatos ſpectaculis dederunt, quos in Palatio circa porticum ſtabuli pictos vidimus.*

Inter tepentes poſt meridiem buxos. ſic lib.2.epi.14.
Lotus ad Europes tepida buxeta recurrit.

7 STERTITNE *thermis an lauatur Agrippa.*]melior lectio aliorum codicum, *Titíne thermis.*
Erant enim thermæ Titi Imperatoris, de quibus dictum lib. ſpectaculorum epigr.2.

Hic vbi miramur velocia munera Thermæ.

8 AN *impudici balnea Tigillini.*]lege, *Tigellini*, qui eſt Sophonius Tigellinus, de quo & eius impudicitia C.Tacitus lib. 14. Annal. *Impoſuit cohortibus Sophonium Tigellinum, veterem impudicitiam atque infamiam in eo ſecutus.* & paulò pòſt: *Validior Tigellinus in animo Principis ex intimis libidinibus aſſumtus.* Et libro Hiſtoriar.1. *Sophonius Tigellinus obſcuris parentibus, fœda pueritia, impudica ſenecta.* cuius vitam etiam breuiter deſcribit vetus ſcholiaſtes Iuuenalis ad verſum:

Pone Tigellinum —— 155. ſat. 1.

9 AN *rure Tulli fruitur atque Lucani.*] fratres hi erant ſumma inter ſe charitate coniuncti, vt conſtat ex epig.37. lib.1.

AD EPIGR. XXI.

PVlcherrima de Antio Reſtione proſcripto narratio eſt apud Valer. Max. lib. 6.cap.8. §.7. quam etiam perſequitur eleganter Macrobius libr.ſaturn.1.cap.11.vnde petere poteris.

1 FRONTE *notatus.*]de notis ſeruorum iá dictum eſt ſup.ad li. 1. ep.29.

2 NON *fuit hæc domini vita, ſed inuidia.*] id eſt, non tam ſeruatus eſt à ſeruo ad vitam, quàm ad inuidiam & omnium odium, qui indignabantur, quod à ſeruo tam indignè ab eo accepto eſſet in ſummo vitæ diſcrimine ſeruatus.

AD EPIGR. XXII.

APicij luxuria abijt in prouerbium Tiberij Cæſaris tempore, quo & ipſe vixit, qui helluones omnes longo interuallo ſuperauit. Hic cũ ſexcenties luxurians abſumſiſſet, videretque ſibi centies ſupereſſe, veritus ne egeſtate & fame opprimeretur venenũ bibit. Acutiſſimè Martial. nihil guloſius ab eo factum dixit, quàm, quod venenũ ſumſerit, timens ne deeſſet pecunia, qua gulæ faceret ſatis. Eſt celebre hoc mirandũ Apicij factũ Senecę amplificatione ad Heluiã, cap.10.& narratione Dion.li.57.

AD EPIGR. XXIII.

COntinet hoc diſtichõ indignationem Poëtæ in auarum inuitatorẽ, qui obſonia omnia pueris ad pedes retro ſtãtibus tradebat, nil conuiuis relinquens. Poteras inquit vti compendio, & menſam à pedibus ponere vbi fercula apponentur rapienda pueris tuis, nec videnda conuiuis. Locum vt intelligas, obſerua triclinium tres lectos habuiſſe ita diſpoſitos, vt vnum complecterentur alij duo, referrentq; formam Π maiuſculæ: In medio orbis collocabatur ad ponendas dapes, qui orbis mẽſa dicebatur, vt inde conuiuæ recumbentes in lectuli triclinij s poſſent

ſibi deſumere, quod libuiſſet. Cum igitur hic omnia obſonia ſtatim ac ponerentur in menſa, traderet pueris retrò, ait ſarius fuiſſe, vt à pedibus collocaretur. De ſeruis autem retrò ſtantibus in conuiuijs dicemus latè, ad epigr. 82. huius libri.

AD EPIGR. XXIV.

Continet hoc epigramma facetiſſimam de Thuſco haruſpice narratiunculam, qui cum mactaret hircum ad Bacchi aras cuidam agreſti viro falcem præbuit, iubens vt teſticulos hirci amputaret, cumqúe ipſe cum hirco luctaretur, oſtendit ingentem quandam herniam, quam ruſticus confeſtim falce ſecuit, exiſtimans id ad ſacra pertinere.

1 VITE *nocens roſea.*] legendum *roſa*, quod caper hoc vni nocens, Baccho mactabatur, quod vitem roderet. Ouid. lib. 1. faſt. Ennij Poëtæ verſus Græcos imitatus, quos παρῳδικῶς adducit Suetonius in Domitiano cap. 14. ſic ait:

Rode caper vitem, tamen hinc cum ſtabis ad aras
Intus quod ſpargi in cornua poſſit, erit.

De qua re, & de vino fundi ſolito capitibus ſtantium ad aras victimarũ lege pulcherrimam obſeruationem Angeli Politiani in miſcellan. c. 26.

2 STABAT *moriturus ad aras.*] communis ſacrorum formula multis exemplis à Barnaba Briſſonio firmata, ſed breuiter & eruditè de toto ſacrorum ordine diſſeruit Franciſcus Santius Brocenſis, Rhetoricæ & Græcæ linguæ apud Salmanticenſes Doctor, vir (dubio procul) immortalitate dignus, quem mihi contigiſſe Magiſtrum in his humanioribus literis ſemper gloriabor, in ſcholiis ad ſat. 6. Perſij.

3 TETER *vt immunda carnis abiret odor.*] Victimæ mares mactatæ antequam excoriarentur, caſtrabantur, vt docet Feſtus in ſolitaurilia. hic autem cauſam affert, cur illud fieret, vt ſcilicet immundæ illius partis teterrimus odor non offenderet nares.

4 SVPER *aras virides.*] virides dixit, propter herbas, quas aris ſternebant, liquidum ex Terentio in Andria, ſce. 4. act. 4.

—— Ex ara hinc ſume verbenas tibi,
atque eas ſubſterne.

vbi Donatus: *verbena quaſi herbena redimicula ſunt ararum.* & paulò inferiùs: *Verbenæ ſunt omnes herbæ frondéſque feſtæ ad aras coronandas.*

5 SIC *modò qui fueras Thuſcus nunc Gallus aruſpex.*] aruſpicina ab Hetruria accita Romam. hic aruſpex Thuſcus erat, quod hoc ſacrorum genus priſcum, adducti ex Hetruria ſacerdotes exercebant. Galli verò Cybeles erant ſacerdotes, qui omnes ſecti erant, vt dictum eſt ſup. ad lib. 2. ep. 45. Eſt igitur luſus in tranſmutatione ſacerdotii, & in ambiguitate nominis Galli: ſignificat enim & Cybeles ſacerdotem, & caſtratum.

6 DVM *iugulas hircum, factus es ipſe caper.*] Nota hic acriter differentiam inter hircum & caprum, quòd hircus non caſtratus ſit, caper verò caſtratus hircus, quamuis hæc confundantur.

AD EPIGR. XXV.

IOcus eſt in Sabineum Rhetorem frigidiſſimum in dicendo, quem ait hyperbolicõs poſſe feruens balneum refrigerare: eſtq́; iocus in ambiguitate à frigore aëris ad orationis frigus, traducta ſignificatione. Sic dicimus frigere alicuius orationem, & aliquem in dicēdo refrigerari. Suet. in Claudio cap. 41. *Et eum primum frequenti auditorio commiſiſſet, ægrè perlegit refrigeratus ſæpè à ſeipſo.* vide adagium, *Ialemo frigidior*, & quæ notauimus ad lib.4. epigr.2.

1 ROGO *lauet vti Rhetorem Sabineum.*] variè legitur hic verſus. Ex omnibus lectionibus ego hanc elegerim vt molliorem,

Roga lauetur hic Rhetor Sabineus.

2 NERONIANAS *is refrigerat thermas.*] thermæ & balnea à calore laudabantur, contrà frigida reprobabantur. lib.2. 78. thermæ verò Neronianæ ceteras calore & commoditate ſuperabant, quas laudat lib. 2. epi. 48. vbi vide quæ notauimus. Eſt igitur amplificatio frigiditatis huius Rhetoris, qui calidiſſimas Neronis thermas refrigerare poſſit: quod Domitius ad ventris flatum retulit. Exiſtimo ſomniaſſe pedentem Sabinum. Hadr. Iun. cent. 2. prouerbialiter accipit hæc verba. adag. 50.

AD EPIGR. XXVI.

CAndidum, quem iam ſup. lib.2. epigr.43. ſuggillauerat, nunc acriter perſtringit, quod vxorem haberet adulteram, populóque communem, & philautiæ vitium in eo notat, quod ſolet omnibus eſſe odioſum, ſua enim ita laudabat, vt cetera contemneret.

1 ET *cor ſolus habes.*] *habere cor*, prouerbialiter dicebant eum, qui prudētiam aut fortitudinem haberet. ſequenti epigrammate

Et mihi cor non eſt.

Hinc *cordati* dicuntur ſapientes: & apud Ennium:

Egregiè cordatus homo Catus Æliu' Sextus.

Et à corde etiam apud Noſtrates appellamus *cuerdos* ſapientes. Scipionem etiam Naſicam veteres propter ſingularem ſapientiam corculum vocauerunt. Contra verò ſtultos non habere cor dicebant, & item fortunas omnes, vt eſt apud Plautum act.1. ſce.1. in Ciſtellaria.

SI. *At mihi cordolium eſt.* GY. *quid id? Vnde tibi eſt cordolium? commemora. obſecro? Quod neque ego habeo, neque quiſque alia mulier, vt perhibent, viri.*

& in Milite Sc. *cohibete. Eam des, quæ ſit quæſtuoſa, quæ alat corpus corpore, Cuique ſapiat pectus: nam cor non poteſt quod nulla habet.*

vbi lege, *cor dolium*, duabus formis. Eſt autem *dolium* Epitheton cordis, vt apud Lucilium, crucium, epitheton vini quod cruciat, ſic doliū quod dolet: & eadem ratione in Pœnulo ſcen. *Negoti ſibi,*

——*ibi tibi Erit cordolium, ſi quam ornatam melius conſpexeris.*

Erat igitur hoc commune ſexus illius conuitium: Vnde pectus illis pro corde tribuebant, non cor.

2 Hoc *me puto velle negare.*] melius alias, *Hoc non puto poſſe negare,* vt ſit irriſoria quædam conceſſio, quæ fidem adſtruat ſequenti ſcommati.

Vxorem ſed habes Candide cum populo.

id eſt, communem, vt ſup. lib. 1. ep. 69.

Nauia non vna eſt. ——

AD EPIGR. XXVII.

EXpoſtulat cum Gallo in vrbanitatis cauſsâ, quod ſæpe inuitatus numquam Poetam reuocaſſet: in vtrumque culpam confert: in ſe, quod cor non habeat, ad prætereundum Gallum: in Gallum, quòd cum inuitet alios, Gallum prætereat.

AD EPIGR. XXVIII.

NOtat facetè ſpurciciem oris Neſtoris cuiuſdam, qui Mario auriculam grauiter olere querebatur, & per paradoxon cauſam reddit huius graueolentiæ: quod ſcilicet ipſe Neſtor Mario garriat ſemper in auriculam: poterat autem Neſtori anima fœtere, quod vel fellator, vel cunnilingus eſſet. De garritu in aurem dictum eſt iam ſupra lib. 1. epigr. 90.

AD EPIGR. XXIX.

COnficta eſt quædam dedicatio anathemàtis ſeruilis Zoili cuiuſdam, qui ex Ergaſtulario elatus fuerat ad Equeſtrem dignitatem eo compoſita vt Zoilum ſeruilis conditionis admoneret. Solebant enim ſerui libertatem adepti, vinculis ſoluti, annulos ferreos ſeu compedes Saturno, velut anathemata dedicare; quod is Deus in compedes olim à filio coniectus, adeptus deinde libertatem, ſeruos in clientelam ſuam viſus ſit accepiſſe, & eorum libertatis veluti auctor & protector, cuius cauſſa Romæ in compedibus viſebatur; vbi ſcribit Verrium Flaccum fateri ſe huius rei cauſſam ignorare, quam Macrobio Apollodori lectio ſuggeſſit. Saturnum Apollodorus alligari ait per annum laneo vinculo, & ſolui ad diem ſibi feſtum, id eſt, menſe Decembri, atque inde prouerbium dictum: *Deos laneos pedes habere.* Hinc etiam natum eſt, vt per Saturnaliorum dies ſerui libertatem adipiſcerentur, & ceteri pileati incederent tanquam ſerui recens liberti facti. Vtriuſque rei ſunt teſtimonia apud hunc noſtrum, lib. 11. ep. 7.

Vnctis falciferi ſenis diebus,
Regnator quibus imperat fritillus,
Verſu ludere non laborioſo,
Permittis puto pileata Roma.

& lib. 14. epigr. 1.

Syntheſibus dum gaudet eques Dominuſque Senatus,
Dumque decent noſtrum pilea ſumta Iouem.

& eiuſd. lib. 14. ep. 79. *flagra* eſt lemma,

Ludite laſciui, ſed tantum ludite ſerui:
Hæc ſignata mihi quinque diebus erunt.

Et Seneca, ep. 18. cuius initium eſt, *December eſt menſis. Si te bene noui, arbitri partibus functus, nec per omnia nos ſimiles eſſe pileata turba voluiſſes, nec per omnia diſſimiles.*

1 ANNVLOS *priores.*] Ludit in annulorum nomine: ſunt enim annuli ferrei ſeruorum compedes, & ſunt annuli inſigne equeſtris dignitatis. Notat autem Zoilum Equitem eſſe Romanum, cum dicat annulos priores: Nam ſi annuli priores ſunt illi ferrei, neceſſe eſt vt alij ſint poſteriores, homini verò libero, nulli annuli competunt præter equeſtres. Sed apertum eſt teſtimonium Equeſtris Zoili dignitatis, lib. 11. ep. 38. *Zoile quid tota gemmam præcingere libra*

Te iuuat, & miſerum perdere Sardonycha?

Annulus iſte tuis fuerat modò cruribus aptus:

Non eadem digitis pondera conueniunt.

Eſſe denique annulum Equeſtris dignitatis inſigne notiſſimum eſt, & inde quæſitus à Noſtro ſalſiſſimus iocus, lib. 8. ep. 5.

Dum donas Macer annulos puellis,

Deſiſti Macer annulos habere.

AD EPIGR. XXX.

Dictum eſt ſup. lib. 2. epig. 68. miſeros hoſce ſportularum captatores, ex centum ſportulæ quadrantibus genium fraudantes, cellæ penſionem & veſtes ſubtrahere, ſeruum alere & Veneri etiam ſatisfacere. Sublata Domitiani edicto ſportula, hi omnes in deteriorem conditionem ſibi viſi ſunt incidiſſe, vt eſuritor ille Tucius, de quo ſup. epi. 14. qui à ponte Miluio rediit in Hiſpaniam audita ſportularum fabula. Arguit igitur Gargilianum quemdam temeritatis, quòd ſublata ſportula Romæ viuere perſeuerabat.

1 GRATIS *conuiua recumbis.*] quod ſublata ſportula iam non conductus pretio, vt antea, ſed gratis recumberet: Nec vocaretur ad cœnam vernalis, vt inf. epigr. 60. in Ponticum,

Cum vocor ad cœnam non iam venalis vt antè.

Eſſe autem hos ſportularios conuiuas & per vocatorem ſolere cogi dictum eſt ſup. ad epigr. 7. huiuſce libri.

2 ET *fuſcæ penſio cellæ.*] hoc expreſſit Iuuenalis eleganti metonymia, ſat. 1. verſu 120.

Et panis fumuſque domi. ——

nam per fumum domi fuſcam fumo domum intelligit, id eſt, fumoſam.

3 VNDE *datur quadrans? Vnde? Vir es Chiones!*] male acceptus verſus ab interpunctione. Domitius ſic interpungit: *Vnde datur quadrans? Vnde vir es Chiones?* Colinei editio, A. M. DXXIIX. vnicam habet in fine interrogationem; quam lectionem ego prætulerim ceteris. Qui Domitij interpunctionem ſequuntur, vt Heraldus. ſic interpretantur. *Vnde datur quadrans?* id eſt, ad lauandum. nam pauperes quadrante lauabantur. Conſtat ex Horat. ſat. 3. lib. 1. in fine.

—— dum tu quadrante lauatum Rex ibis.

& Iuuenalis, ſat. 6. verſu 445.

Cadere Syluano porcum, quadrante lauari.

Vnde Seneca, ep. 87. de balneo: *Cur*, inquit, *exornaretur res quadrantaria, & in vſum, non oblectamentum reperta.* Sic Cicero pro Cœlio, perſtringens ſororem illam Clodij, quæ quadrantatia dicta fuit, quòd cùm pretio exciperet iuuenes, quidam facetus pro aureis nummis quadrantes in eius loculos immiſerat. *Niſi forte* (ait) *mulier potens quadrantaria illa permutatione familiaris erat balneatori:* quo ſcommate notauit Clodiam, illa quadrantariæ appellationis infamia. Ego verò non exiſtimo hanc lectionem & interpretationem veram eſſe. Nam quamuis negare non poſſum quadrante lauari pauperes, non concedam quadrantis ſolo nomine intelligi quadrantem illum, qui dabatur balneatori, cùm id nullo exemplo poſſit confirmari. Ideo vt dixi, præfero Colinei interpunctionem, ſicque interpretor: *Vnde datur tibi quadrans? Vnde*, id eſt, à quo quadrãte *ſis vir Chiones* quadrantariæ meretricis? vt obiter perſtringat etiam Chionen, in quo alluſit ad hiſtoriam Clodiæ ſupra adductam. Nec intelligas vilium harum meretricum pretium eſſe quadrantem ſolum. verũ perſolui his ſolere non argento, ſed quadrantibus, & minus quã valeret ſeſtertius nũmus, qui argenteus erat, & valebat decem noſtros marauetinos. As verò quatuor valebat quadrantes, geminóque aſſe perſoluebatur plebeia Venus, vt diximus ſup. ad epigr. 53. lib. 2. ad illum verſum:

Si plebeia Venus gemino tibi vincitur aſſe.

Id eſt, ſi quatuor quadranribus redemeris plebeiam & vulgatam meretricem. Dixit autem: *Vnde datur quadrans?* per Synecdochen, id eſt, vnde deducis octo quadrantes, quibus Chionæ facias ſatis, quæ non proſtat argento, ſed ære. Hinc enim tractum eſt per iocum nomen Clodiæ, de qua loco Ciceronis ſupra allegato, quam Plutarchus dicit ab adoleſcente deluſam, qui pro argenteis nummis quadrantes æreos in eius loculos immiſiſſet. Vnde, vt ipſe ait in Ciceronis vita, κουαδραντάρια nuncupata eſt, quod Latinè ſonat quadrantaria; quod nomen non impoſitum fuit de nouo Clodiæ: erat enim iam antiquum vilium meretricum cognomentum, vt conſtat ex illo Cæcilij ænigmate, apud Quintilianum, lib. 8. cap. 6. *Quadrantariam Clytæmneſtram in triclinio Coam, in cubiculo Nolam.* De cuius explicatione lege Brodæum, lib. 3. Miſcellan. cap. 24. de quo ante ſcripſerat Cælius Rhodiginus, lib. 18. antiq. lectionum, cap. 16. & Andreas Alciatus, lib. 2. parergõ, cap. 12.

1 CVM *ratione licet*, &c.] Luſus eſt in ambiguitate. *Ratio* namque priori verſu & parſimoniam & computationem rectam ſignificat, poſteriori verò cauſam. Hiſpano more, dicimus namque, *con mucha raçon.* dicturi. non ſine cauſſa. hac etiam formula vſus eſt S. Orientius in libello illo aureo, quem edidi, propè finem.

Hinc cohibet totum pacis concordia mundum.

Quæ brutis etiam cō rōne datur.

vbi eleganter, vt ſolet, Delrius meus, illas litterarum notas *cō rōne* interpretatur. & legi debere monet, *cum ratione.*

AD EPIGR. XXXI.

Conatur reprimere Ruffinum ob diuitias nimis ſuperbientem, quas dicit amplas quidem eſſe, ſed non accedere ad libertinorum opes: quo ſimul eius arguat ſtultitiam, qui ea re glorietur, quam multò magis abiectiſſimi homines erant conſecuti. epigramma per ſe liquet.

1 VRBANIQVE *tenent prædia multa Lares.*] Raderus ſic interpretatur: *habes ſuburbania prædia non pauca*: aliena à Poetæ mente ſententia: voluit enim ſignificare laxas & magnificas habitare ædes Rufinnm, quæ multorum prædiorum inſtar eſſent. Nam prædia vrbana notiſſimum eſt ſignificare omnia ædificia, vt conſtat ex L. Vrbana prædia 198. ff. de verb. ſign. *Lares* igitur *Vrbani*, id eſt, domus, quam in vrbe poſſides, *tenent prædia multa*, id eſt, occupant multa ædificia.

2 ET *ſeruit dominæ numeroſus debitor arca.*] id eſt, fœneras multos. De voce dominæ dictum eſt, ſup. lib. 1. epigr. 4. & de arca, lib. 1. ep. 77.

3 AVREA *menſa.*] vel propter coronam auream additam menſæ, vel auream dixit, pro pulcherrima quales erant citreæ.

4 PLVS *habeat Didymus, plus Philomelus habet.*] Nomina Græca indicant libertos hoſce fuiſſe. Didymi meminit, libro 12. ep. 43. Philomelus autem forte cytharœdus tempore Martialis. De libertinis opibus dicemus ad lib. 5. ep. 13.

AD EPIGR. XXXII.

Conuitium eſt in Matriniam vetulam, quæ querebatur, quòd Poëta non virum egiſſet cum ea. Excuſat hoc cum dicat eam non vetulam, ſed iam mortuam, iam cineres.

1 NON *poſſum vetulam quereris Matrinia?*] in veteribus legitur,

An poſſim vetulam queris Matrinia?

Sed ego prætulerim vulgatam lectionem: colligo veram eſſe ex reſpōſione Poetæ, quæ ſe purgat, quod in eo certamine ante victoriam occubuiſſet. Erat enim intempeſtiua hæc purgatio; ſi Matrinia tantum interrogaſſet eum vtrum poſſet.

1 POSSVM *Hecubam, poſſum Nioben.*] tot filiorum matres neceſſe eſt veterrimas eſſe, has igitur enumerat per Synecdochen pro omnibus vetulis.

3 SED *ſi Nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.*] Notiſſima fabula ex Metamorphoſi Ouidiana, de Hecuba in canem, lib. 13. cū Polymneſtori Thraciæ regi ob occiſum Polydorum filium oculos eruiſſet, & à Thracibus lapidibus impeteretur, in canem eſt conuerſa, ſignificat igitur ſe vetulas poſſe quidem, ſed ſi nondum nimia vetuſtate fœminarum formam exuerint.

AD

AD EPIGR. XXXIII.

ANcillam ingenuâ facie ſe præferre cœteris omnibus dicit: id autem per [illegible]: nam cum dixiſſet ſe ingenuam malle, & ea deficiente libertinam, extremo loco ancillam ſi ea ingenua facie ſit. Vtrãq. vincet apud me, inquit. ingenua facies in pretio. Vnde Propertius inter laudes ſuæ puellæ ingenuum colorem enumerat, lib.1. eleg.4.

Ingenuus color, & multis decus artibus, & quæ
Gaudia ſub tacita dicere veſte licet.

cetera per ſe ſatis liquent.

AD EPIGR. XXXIIII.

IOcus in Chionen petitus à ſignificatione nominis. Chione namq. Græcè niuem ſignificat. Dicit igitur hanc partim dignam, partim indignam hoc nomine: digna quod frigida ſit, indigna quod nigra ſit.

AD EPIGR. XXXV.

LAudat toreumá mirè in phiala elaboratum. Erant autem piſces quidam quos dicit addita aqua nataturos, idque hyperbolicῶς, vt etiam inf. ep. 41. de lacerta Mentoris.

1 ARTIS *Phidiacæ toreuma clarum.*] non quod à Phidia fabrefacti fuerint hi piſces, ſed quod toreuticen, id eſt, artem conficiendorum toreumatum is inuenerit, quam in ſummo habitam fuiſſe pretio Plin. lib. 35. cap. 10. docuit.

AD EPIGR. XXXVI.

EXpoſtulat cum Fabiano iniuriarum, quod cum vetus eſſet amicus, eaſdem cogeretur, quas ſodales noui præſtare operas anteãbulonis.

1 HORRIDVS *vt primo ſemper te mane ſalutem.*] horridus frigore matutino, vt ſolebant antelucani ſalutatores frigore corripi, vt ſup. lib. 1. ep. 56. *Quiſquam picta colit Spartani frigora ſaxi,*
Et matutinum portat ineptus, Aue.

Ad eund. modum Perſius hic ſat.1.

—— calidum ſcis ponere ſumen,
Scis comitem horridulum tritâ donare lacerna.

De antelucanis ſalutatoribus Iuuenal. ſat.5. verſ.20.

—— ſollicitus ne
Tota ſalutatrix iam turba peregerit orbem,
Sideribus dubijs, aut illo tempore, quo ſe
Frigida circumagunt pigri ſerrata Bootæ.

2 PER *mediumque trahat me tua ſella lutum.*] Anteambulonum, qui diuitum ſellas ſequebantur, incommoda multa erant, hoc in primis, quod ſæpe per lutum occupante viam lectica eundum iis eſſet, lib.10. ep. 10.

Lecticam ſellamque ſequar? nec ferre recuſo
Per medium pugnas, ſed prior ire lutum. & lib.12. ep.26.
At mihi quem cogis medios abrumpere ſomnos,
Et matutinum ferre patique lutum.

Alia multa enumerat Iuuenal. ſat. 3. verſu 239. & ſequentibus multis, & quaſdam referuntur epigr. ſeq. 46. vbi ſe excuſat, quod non poſſit operam togatam præſtare Candido.

3 LASSVS *vt in thermas*, &c.] hic intelligit Raderus queri Martialem, quod cogeretur lauari cum Fabiano in thermis Agrippæ, cum ipſe ſoleret lauari in Titi æque bonis aut etiam melioribus. Sed ineptum nobis hæc interpretatio obtrudit Martialem, & nimis ineptè delicatum, qui quereretur, quod ſimul cum amico potenti lauaret, & præferret vſitatorum balneorum vſum, amicitiæ Fabiani. Iuſtior eſt multò Fabiani conqueſtio. Queritur enim, quod iam laſſus hora decima, vel ſerius quando iam cœnandum eſſet, cogeretur ſequi Fabianum in thermas Agrippæ, quo ibi relicto, quod ſimul lauari per faſtum amici potentis non liceret, properabat ipſe ad Titi thermas, quæ longo ſpatio diſſitæ erant à thermis Agrippæ.

4 HOC *per triginta merui Fabiane Decembres.*] Ter repetit quatuor verſibus ſeqq. verbum *merendi*, quod militare eſt; quod ſequ. verſu tyronis nomen ab ead. origine deſumtum eſſet vſurpaturus.

Per Decembr. annos intelligit, per Synecdochen nec ſine Emphaſi: quod cùm arguat Fabianum auaritiæ, Decembres nominat, quibus menſibus ſolebant patroni clientibus munera dare, Saturnalibus ſcilicet tempore brumæ, vt ſcribitur, ep. 71. lib. 8.

5 HOC *merui Fabiane toga tritaque meaque.*] ne intelligat Lectorem trita toga à Fabiano Martialem donatum fuiſſe, adijcit illud, *meaque.* magni enim amici clientibus tritam togam munere dabant, vt Perſius ait loco ſup. citato, ſat. 1. *horridulum trita donare.*

& Horat. lib. 1. epiſt. 19.

Non ego ventoſæ plebis ſuffragia venor,
Impenſis cœnarum, & tritæ munere veſtis.

6 VT *nondum credas me meruiſſe rudem.*] locus eſt in ambiguitate, quam non vidit in hoc loco Raderus: Nam de rude qua donabantur gladiatores, communis eſt acceptio, & notiſſimus omnibus locus. Sed hic intellexit etiam Martialis non meruiſſe rudem, id eſt, togam rudem, ſaltim de qua diximus ſup. ad lib. 2. ep. 44. poterat Raderus admoneri præcedenti verſu, quo dixerat ſe præſtitiſſe operas Fabiano toga ſua & trita.

AD EPIGR. XXXVII.

EST reprehenſio diuitum, qui irarum occaſionem quærunt, ne officia inferiorum amicorum munerentur, quod Tacitus lib. 4. annaſium grauiter notat his verbis: *pro gratia odium redditur*. De huius epigrammatis explicatione diximus multa ad lib. 1. epigr. 13.

AD EPIGR. XXXVIII.

COntinet hoc epigramma Satyram aduerſus Romanos corruptos mores, qua oſtendit Romæ nullum eſſe bonis viris locum. eiuſdem argumenti eſt epigr. 5. lib. 4. fingit Sextum quemdam decreuiſſe Romæ

viuere; id diſſuadet,quod neque cauſas agere, neque carmina componere, neque potentiores colere,alicuius ei futurum ſit vtilitatis.

1 ATQVE *erit in triplici par mihi nemo foro.*] Triplex forum;vetus Romanum vnum, alterum Caij Iulij Cæſaris, tertium Auguſti, in quibus cauſſæ agebantur: de quibus copioſè Alexander Neapolitanus, lib.2. cap.12. & Marlianus in topographia vrbis, lib 3. cap.24. & Noſter lib.7. epigr.64.

Lis te bis decimæ numerantem frigora brumæ
Conterit vna tribus, Gargiliane, foris.

& lib. 8. epigr. 44.

Foróque triplici ſparſus ante equos omneis.

Papinius Statius, lib. ſiluar.

Nec ſaltem tua dicta continentem,
Quæ trino iuuenis foro tonabas.

2 EGIT *Ateſtinus*,&c.] nomina ficta pauperum cauſſidicorum.

3 SED *neutri penſio tota fuit.*] penſio ἐνοίκιον eſt, id eſt, ea pecunia, quæ pro mercede habitationis ædium alienarum ſoluebatur: vt conſtat toto tit. Π. Locati & conducti,& hic noſter lib.12. epigr. 32.

Vidi Vacerra ſarcinas tuas, vidi:
Quas non retentas penſione pro bima
Portabat vxor rufa crinibus ſeptem,
Et cum ſorore cana mater,ingenti:
Furias putaui nocte Ditis emerſas.

4 OMNES *gelidis quicunq. lacernis.*] gelidæ lacernæ paupertatis ſignum. Sic infr. lib.7. ep. 91.

Eſſe queror gelidáſque mihi triſtéſque lacernas.

diciturque per metonymiam, quia trita vel ſordida, vt lib.1. ep.93. diximus,faciliùs frigus admittunt.

5 SVNT *tibi,Naſones, Virgilióſque vides.*] lego, *ſunt ibi.* id eſt, Romæ.

6 ATRIA *magna colam.*] Atria potentiorum erant,vbi clientes & ſalutatores expectabant magnum amicum,vt diximus ad lib.1. ep.56.

7 PALLET *cetera turba fame.*] nam qui aridam ſportulam tantum capiebant à diuitibus, egregiè fame peribant. Sic ſupra potentes illos qui ſportulam donabant, famem appellat amicorum; vt ad lib.1. epigr. 60. late diximus, & ad epigr. 7. huiuſce libri.

8 SI *bonus es caſu viuere Sexte potes.*] qui ſubnixi aliquo præſidio pecuniæ viuunt, cum ratione viuunt: ſciunt enim iam vnde viuant. Sic ſupra epigr.30. Gargilianũ decipi docet,quod nulla cum ratione viuat, quamuis is exiſtimet ſe cum ſumma viuere: qui verò nullo ſubſidio ſuffultus viuit,caſu viuit. Significat igitur Sextum ſi bonus ſit, poſſe viuere caſu; & ex conſequenti poſſe fame perire. *Si bonus es*, inquit, nam ſi malus ſis, certa cum ratione viuere potes, vt dicitur lib.4.ep.5. vbi ſuadet Fabiano, ne Romam petat.

Qui nec leno potes, nec comiſſator haberi:

Nec alia crimina perpetrare, vnde ſceleratis ſuppetunt pecuniæ: quam ſententiam Iuuenalis eleganter ſub Vmbricij perſona perſequitur multis verſibus: ſat.3. à verſu 41.

Quid Romæ faciam? mentiri neſcio, &c.

AD EPIGR. XXXIX.

AMatores turpium perſonarum cœci appellantur à Poëta, quòd ob nimiam turpitudinem non offendantur: vt ſup. epig. 8.

Thaida Quintus amat, quam Thaida? Thaida luſcam.
Vnum oculum Thais non habet, ille duos.

Contra verò, qui pulcherrimas amant, bene videre dicuntur: vt hoc loco Lycoris luſca formoſiſſimum amabat puerum: *Optimè vides, quamuis vno oculo capta ſis.*

1 ILIACO *ſimilem puerum Fauſtine magiſtro.*] legendum omninò *miniſtro*, qui Ganymedes eſt Iouis miniſter, quem lib. 11. ep. 105. Dardanium miniſtrum vocat,

Dulcia Dardanio nondum miſcente miniſtro
Pocula, Iuno fuit pro Ganymede Ioui.

& lib.2. ep. 43. Iliacum vocat cinædum,

Grex tuus Iliaco poterat certare cinædo.

AD EPIGR. XL.

IRridet Theleſinum quemdam, qui magnam rem ſe præſtitiſſe exiſtimabat, quòd mutuam dediſſet Poetæ pecuniæ ſummam, & ſe magnũ ob id reputabat. Reſpondet Martialis maiorem ſe eſſe, qui debitum illud ſoluat, cum pauper ſit, & honeſtè poſſet decoquere.

1 TER *quinquaginta dediſti.*] legitur alias, *ter quinquagena*, eodem ſenſu.

2 QVAS *grauis arca premit.*] idem eſt *premere*, quod ſupra dicit lib. 2. ep. 30. flagellare. de arca dictum eſt, ſup. lib.1. ep. 77.

3 ESSE *tibi magnus Theleſine videris amicus.*] magni amici ſunt, quos ſup. lib.2. epigr.18. reges appellat, Hiſpani *ſeñores*. Iuuenalis ſat.1. verſ.33.

——— *poſt hunc magni delator amici.*

4 TVM *magnus quod das.*] alias legitur, *Tu magnus quod das*: ſed melius, *Tu n' magnus quod das?*

5 IMMO *ego quod recipis.*] nam ſi tu magnus fuiſſes, id nomen dono mihi dediſſes: ego magnus, qui pauper ſoluo, vt tu recipias.

AD EPIGR. XLI.

SImile eſt ſuperiori epigr. 35. Erat in phiala ad viuum excuſa lacerta quæ ſpirare videbatur, & ideo timeri poterat quamuis argentea.

1 MENTORIS *manu ducta.*] id eſt, Mentoreo artificio fabrefacta: quemadmodum, lib. 9. epigr.60.

——— *& ſi qua fuerunt*
Pocula Mentorea nobilitata manu. *Ducta* autem proprium eſt

cælatorum & ſculptorum verbum. Virgil. lib.6.Æneid. verſu 847.

Excudent alij ſpirantia mollius æra,

Credo equidem viuos ducent de marmore vultus.

AD EPIGR. XLII.

POllam quamdam fruſtrari docet ſuo labore, quæ ſciſſuras ventris lomento tegebat, cum id potius ſuſpicionem maioris deformitatis moueret in animis ſpectantium.

1 LOMENTO *rugas vteri, &c.*] vtile eſſe ad hoc lomentum docet, lib. 14.epi.60. quod fieri ſolebat & creta, vt eſt apud Petron. *Inter rugas malarum tantum erat creta vt putares detectum parietem nimbo laborare.*

2 TIBI *ventrem non mihi labra linis.*] communis huius loci interpretatio, *labra linire*, pro *decipere*, vſurpatum affirmat, vt *os ſublinire*, apud Plautum, vt ſit ſenſus tibi ventrem linis, ſed hoc fuco non me decipis, qui ſciam quam fœdis ſulcis vteri aratum habeas vterum, vt inf.ep.70.

Aut ſulcos vteri prodere nuda times.

Hanc verò dicendi formulam Nonius Marcellus originem duxiſſe à genere ludi, quo dormientibus ora pinguntur, ſcribit, Quos enim aliis ridendos propinare volebant, dormientes per iocum liniebant colore aliquo, vel fuligine. Virgilius in Sileno ait Deum illum à iuuenibus cōprehenſum, & ligatum moris facie pictum eſſe ab Ægle Naiade.

—— iamque videnti

Sanguineis frontem moris & tempora pingit.

& Antheraſtilis in Pœnulo Plauti inquit:

Stulta ſoror es magis quam volo, an vero pulchra videre obſecro,

Si tibi illic non os oblitum eſt fuligine. & Petron.in ſatyr. *Ancilla*, inquit, *totam faciem eius fuligine longa perfricuit, & non ſentientis labra humeroſque ſopitionibus pinxit*, vbi Duza pro *ſopitionibus*, legit *ſcipionibus*: Sed Gruterus lib. 2. ſuſp. cap.3. Emendat *ſopitis titionibus*, id eſt, extinctis, qui carbones facti denigrare poſſunt. Schoppius lib.1. veriſimilium cap.7. *ſopiti titionibus*, legit, vt referatur ad Aſciltō, ad quem etiam refertur illud *non ſentientis*. Ego Gruteri lectionem prætulerim. De his autem iocoſis in dormientes cōtumelijs multa leguntur apud veteres ſcriptores. Suetonius de Clodio cap.8. narrat eum his ludibrijs obnoxium fuiſſe, præcipuè in conuiuijs. *Solebant*, inquit, *& manibus ſtertentis ſocij induci, vt repentè expergefactus faciem ſibi confricaret.* Hinc igitur natum exiſtimant hunc dicendi modum, *labra linire.* Sed ego exiſtimo aliam eſſe huius formulæ originem: ductam enim puto metaphoram à vaſis, quibus amaræ potiones & medicamenta exhibebantur à medicis, quorum labra ſolebant illini melle, vt eius dulcedine decepti ægrotantes potionem haurirent, & quod eo melle ægrotantium labris illitis decipiebantur ipſi. Inde tractum cenſeo hoc prouerbium, quamuis parœmiographus ſequatur Nonium Marcellū. Hanc rem Graphicè, vt ſolet omnia, deſcribit Lucretius Carus, hiſce elegantiſſimis verſibus:

Sed veluti pueris abſinthia tetra medentes
Cum dare conantur prius oras pocula circum,
Contingunt mellis dulci flauóque liquore:
Vt puerorum ætas improuida ludificetur,
Labrorum tenus, interea perpotet amarum
Abſinthi laticem, deceptaque non capiatur;
Sed potius tali facto recreata valeſcat.

vbi expende verba illa, *ludificetur Labrorum tenus.* Quæ ſignificant illiniri labra fallaci illo melle. Manet hodiéque hoc adagium apud noſtrates, dicimus enim, *vntò meles labros.* id eſt, decepit me. Apud Græcos etiam hunc fuiſſe morem conſtat ex comparatione Themiſtij, in oratione qua Nicomedenſes ad Philoſophiam exhortatus eſt. *Imitandi,* inquit, *nobis ſunt ſapientiores medici: qui pharmaca ea, quæ amariora ſunt, circumlito prius melle poculo bibenda prabent.* Attamen doctiſſimus Scaliger ad 4. Propertij lib. multò aliter hæc legit, & intelligit hunc verſum, ſic enim emendat:

Polla tibi ventrem non nihil atra linit.

Atrasque ait vocitare ab Atticis eas ancillas, quæ dominis erant in delicijs, quas in veteribus inſcriptionibus delicias & delicium vocabant dominæ. Ego aſſenſum ſuſtineo, & ſuſpiciens tanti viri auctoritatem, eius ſententiam non auſim taxare, quamuis leuiſſima exiſtimem coniectura prolatam.

3 SIMPLICITER *pateat vitium fortaſſe puſillum.*] ſimpliciter, id eſt, ſine fuco aliquo: vt lib. 1. epig. 88.

—— ſis ebria ſimpliciter. & lib. 6. epig. 7.
Offendor mœcha ſimpliciore minus.

4 QVOD *tegitur, maius, creditur eſſe malum.*] in veteri codice eſt, *nefas*: non aliena lectio à dictione Martialis: nam infrà epig. 72. *de eadem,* ferè de eadem re ait:

Neſcio quod maius ſuſpicor eſſe nefas.

AD EPIGR. XLIII.

TIngentem canos Lentinum quendam irridet, quòd hoc fuco iuuenem aſſimulabat, interminatus nô euaſurum hac ſtropha mortem.

1 CORVVS, *qui modò cycnus eras.*] metonymia, id eſt, tam ſubitò coruo ſimilis, qui modò cycno ſimilis erat.

2 SCIT *te Proſerpina canum.*] qui morti propinqui erant, credebantur ab antiquis tonderi à Proſerpina, & his quaſi primitijs Orco initiari, nec aliter diem ſuum obire poſſe. Hanc cauſam difficilis mortis in Didone affert Virgilius lib. 4.

Nam quia nec fato, merita nec morte peribat,
Sed miſera ante diem ſubitóque accenſa furore:
Nondum illi flauum Proſerpina vertice crinem
Abſtulerat, ſtygióque caput damnauerat Orco.

Dixerat enim anteà:

Tum Iuno omnipotens longum miſerata dolorem,
Difficileſque obitus Irim demiſit Olympo,
Quæ luctantem animam, nexóſque reſolueret artus.

Sic Horat. lib. 1. ode 28.

Mixta ſenum ac iuuenum denſantur funera, nullum
——ſæua caput Proſerpina fugit.

Nam qui moritur, velut Orci victima eſt, quia antequam pecudes in ſacris immolarentur, capitis eorum ſetæ ferro ſecabantur. Virg. 6. Æneid.

Et ſummas carpens media inter cornua ſetas,
Ignibus imponit ſacris libamina prima.

Quod admonet Macrobius deſumtum eſſe ex Homero. ἀρνῶν ἐκ κεφαλέων τάμνε τρίχας. Ergo, inquit, Proſerpina ſcit te canum, & iam maturū morti, ne exiſtimes te poſſe eius cultrum effugere. Sanctiſſimus & antiquiſſimus Alexandrinus Clemens lib. 3. pædagogi, cap. 3. hanc ſententiam eādem vſurpauit, reprehendens eos viros, qui ſe fœminarum ritu comunt, his verbis, ex interpretatione Gentiani Herueti. *Pilos autem tingere & canos vngere, ac coloribus oblinere, quibus perditi Androgyni effœminatíque homines vtuntur, muliebréſque pexus omninò dimittendi ſunt, putant enim ſe ſicut ſerpens poſſe ſenium capitis exuere, dum ſeipſos pingentes transformant, ac renouant. Sed etſi pilos callidè circumſcribant, rugas tamen non effugient: ſed neque mortem latebunt, etſi tempus per artem ementiantur.*

3 PERSONAM *capiti &c.*] tinctus ille capillorum eleganter capitis perſona dicitur, & quemadmodum perſona detracta detegitur, & cognoſcitur facies, ita & remoto fuco capillorum, cognoſceris iam ſenex & Orco mactandus.

AD EPIGR. XLIV.

IMportunos & acerbos recitatores exagitat Poëta multis locis, ſed præcipuè Ligurinum hoc epigrammate & ſequenti, & etiam inf. 46. Eſt autem hoc epigrammate hyperbolica quędam amplificatio, quales multæ & familiares huic Poëtæ, quo nomine apud Seueros Criticos malè audit. Omnia autem in eo per ſe liquent: illud animaduerſione dignum, vbi legitur: *Ad cœnam venio, fugas ſedentem.*

corruptè legi: ſuprà enim dixerat:

Et ſtanti legis, & legis ſedenti.

Nec eſt adeò verborum inops, vt poſt quatuor verſus repeteret idem verbum. Quod ſi intelligas ſedentem ad cœnam, abſurdum eſt: Nam veteres non ſedentes, ſed recumbentes cęnabant. Vnde abſurdior eſt emēdatio Raderi, qui legit, *ad cœnam ſedeo.* Tu omnino lege:

Ad cœnam venio, fugas edentem.

fuitque facilis loci corruptio, ex ſibilo verbi *fugas*: intellexit enim librarius dictante alio ex eo ſibilo *ſedentem*, pro *edentem*. Quo vitio corrupti fuerunt innumeri auctorum loci.

2 VIR *iuſtus, probus, innocens timeris.*] Elegantiſſima ſententia, pro Iuſtitia:namque probitas & innocentia potius appetuntur, quàm fugiantur aut timeantur. Tu autem importuna recitatione cum his virtutibus poſſis commendari & amari, fugeris ab omnibus. Horatius in arte ad finem mirè extulit recitatorum importunitatem, grauiſſimis verbis & ſententijs.

AD EPIG. XLV.

Eiuſdem eſt cum ſuperiore argumenti, quo renunciat cœnę Ligurini, quod acerba & moleſta recitatione conuiuas enecet: quod latius ſequenti epigr. 49. perſequitur.

1 FVGERIT *an menſas, &c. ignoro:*] notiſſima fabula huius cœnæ, quam Phœbus dictus eſt noluiſſe ſpectare. *Ignorandi* autem verbum, pro dubitandi poſuit.

2 MVLLVMVE *bilibrem.*] vide quæ notauimus de mullo ad ep. 43. li. 2.

3 TACE.] lib. 5. epi. 79. Turanium ad cœnam inuitans, cum ei ſe multa appoſiturum, tandem pollicetur abfore recitationes.

Nec craſſum (inquit) *dominus leget volumen.*

& lib. 11. itidem epig. 53. inuitans Iulium Cerealem, inquit:

Plus ego polliceor, nihil recitabo tibi,
Ipſe tuos nobis relegas licet vſque Gigantas,
Rura vel æterno proxima Virgilio.

recitabant domini vt hiſce in locis, vel per lectorem, vt Plin. lib. 1. ep. * teſtatur. *Audiſſes Comœdum vel lectorem* (loquitur de cœna) *vel, qua mea liberalitas eſt, omnes.* & lib. 3. epi. 5. de Plinio ſecundo auunculo: *Mox, quaſi alio die, ſtudebat in cœna tempus; ſuper hanc liber legebatur, adnotabatur, & quidem curſim. Memini quendam ex amicis, cum lector quædam perperam pronuntiaſſet, reuocaſſe, & repeti coëgiſſe, huic auunculum meum dixiſſe. Intellexeras nempe? cùm ille annuiſſet. Cur ergò reuocabas? decem amplius verſus hac tua interpellatione perdidimus.* Et Corn. nepos in vita Attici. *Neque vnquam ſine lectione aliqua apud eũ cœnatum eſt, vt non minus animo, quam ventre conuiuæ delectarentur.* Quem morem apud multos bonæ notæ auctores inuenies.

AD EPIGR. XLVI.

Reuertitur ad eũdem Candidum, quem vt illiberalem taxauerat, ſup. lib. 2. epig. 24. & 43. & hoc eodem lib. epig. 26. cumquè vt impudentem reprehendit, qui ſeruiles operas ab amico exigeret: ait mitti à ſe libertum, maiuſquè hoc eſſe quam ſi ipſe iret in eius comitatu: polliceturquè ſe præſtaturum id, quod homine libero dignum ſit, & quod libertus præſtare non poſſit.

1 EXIGIS *à nobis operam ſine fine togatam.*] *Exigendi* verbum propriè in pecore ſedem habet, agere namque eſt minare pecus: *inigere*, agere in aliquem locum, veluti in ſtabula, cuius oppoſitum eſt *exigere*. id eſt, extrahere pecus à ſtabulis. Hinc transfertur ad ſignificationem vulgò notam, vt ſit quod Hiſpani dicunt *cobrar;* id enim eſt pecunias aut rem aliquam à debi-

à debitore extrahere. Eadem mente ſignificat eijcere, nam qui exigit pecus, eijcit illud ab eo loco. Vnde dicebant Romani ab exactis regibus, id eſt, à die quo eiecti fuerunt, ſiue à regifugio. Eadem ratione dixit Terentius, *exigere Comœdias*, id eſt, eas explodere à Theatro, antequam ſpectarentur, vt eſt in prologo Andriæ, cuius verba obiter emendabimus.

Fauete, adeſte æquo animo & rem cognoſcite,
Vt pernoſcatis, & quid ſpei ſit reliquum,
Poſt hac quas faciet de integro Comœdias;
Spectandæ an exigendæ ſint vobis prius.

vbi lege: *vt pernoſcatis* ——

vt τὸ is ad Poëtam referatur; & ſit ſenſus, vt pernoſcat Poëta quid ſibi à vobis expectari poſſit, an Comœdiæ, quas deinceps facturus ſit, ſint ſpectandæ à vobis & admittendæ, an priuſquam ſpectentur, explodendæ & exibilandæ. Exigis ergo, id eſt, petis & quaſi tuo iure flagitas à nobis togatam operam, id eſt, officia togatorum anteambulonum.

2 Vix *ego lecticam ſubſequor, ille feret.*] ſup. epi. 36.

Per mediumque trahat me tua ſella lutum.

vbi vide quæ à me adnotata ſunt.

3 In *turbam incideris.*] Iuuenal. ſat. 3. verſ. 243.

—— *nobis properantibus obſtat*
Vnda prior: magno populus premit agmine lumbos
Qui ſequitur: ferit hic cubito, ferit aſſere duro.
Alter at hic tignum capiti incutit, ille metretam,
Pinguia crura luto, planta mox vndique magna
Calcor, & in digito clauus mihi militis haret.

Vbi vides anteambulonum incommoda, vbi in turbam incidunt Reges lectica vecti.

4 Cvnctos *vmbone repellet.*] per metaphoram irriſoriè vmbonem appellat, liberti vel cubitos vel ventrem, cuius oppoſitu obuios repellere poterat: *vmbo* enim eſt quicquid extumidum prominet. Vnde pars illa, quæ in Romano clypeo, inſtar dimidij oui, eminebat, vmbo appellabatur, & per Synecdochen totus clypeus dicebatur vmbo. Virgil. lib. 10.

Ardet apex capiti, criſtiſque à vertice flamma,
Funditur, & vaſtos vmbo vomit aureus ignes.

& Sidonius:

Hanc fulcit rutilus ſpatioſo circite lœuum Vmbo latus.

Sic Suetonius in Iulio cap. 68. in fine de Acilio Cæſaris milite, *tranſiliuit*, inquit, *in nauem vmbone obuios agens.*

5 Ingenvvmqve *latus.*] ingenuum latus, inualidum appellat, quod ingenui hominis vires modicæ ſint, vt quæ non ſint oneri ferendo. Sic lib. 10. epigr. 47. *vires ingenuæ, ſalubre corpus*, id eſt, vires quæ homini ingenuo ſufficiant.

6 Tergeminvm *ſophos.*] id eſt, maximum, vt diximus ad li. 1. ep. 4.

7 Esse *pudor vetuit fortia verba mihi.*] *Pudor*, id eſt, ingenuus ruſticitatis

metus,qui prohibet clamationem: eſt enim ruſticorum voce alta loqui: quod docuit politiſſimus philoſophorum Theophraſtus in characteribus ethicis, cap. 4. περὶ ἀγροικίας, vbi inter alia ruſticitatis argumenta enumerat καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ λαλεῖν. vnde Tranio initio Plautinæ Moſtellariæ Grumionis vociferationi ſic reſpondet: *Quid tibi malum hic ante ædes clamatio eſt? An rure cenſes te eſſe? abſcede ab ædibus, Abi rus,abi directè.*

AD EPIGR. XLVII.

IRridet Baſſum,quod villam ſuburbanam ſterilem omninò coleret,& ex vrbe in eam ea omnia,quæ ex villis in vrbem deportari ſolent, importabat. hanc villam inf. comparat cum fructuoſiſſima Fauſtini villa, epigr.57.

1 PHRYGIÆQVE *matris Almo quà lauat ferrum.*]cultros intelligit Gallorum Cybeles ſacerdotum. Ouidius in faſtis:

Illic purpurea canus cum veſte ſacerdos
Almonis dominam,ſacraque lauit aquis.

2 ET *quà puſilli feruet Herculis fanum.*] puſillũ Herculem aſſentatoriè. Nã Domitianus ſe Herculi comparabat: Itaque Martialis Domitianum magnum Herculem vel maiorem, Alcidem autem puſillum, vel minorem nominat,vt conſtat ex epi.65.66.& 67.lib.9. & etiam 104. *feruet*,dixit vel ob frequentiam ſalutantium Deum, vel ob æſtum & calorem Solis.

3 PLENA *Baſſus ibat in rheda.*] rhedam appellat etiam carrucam verſu antepenult. *Plenaque rheda*,dixit propter res multas quas ſecum portabat. Vrbanè Iuuenalis Mathonis pinguedinem irriſit illis verſibus, ſat.1.

Cauſidici noua cum veniat lectica Mathonis *Plena ipſo.*

4. OMNES *beati copias trahens ruris.*] faceta irriſio, cum ab vrbe in rus diuitis ruris traheret copias. Hanc ſententiam expreſſit Symmachus lib. 1. epiſt. 5. his verbis. *Namque hic vſus in noſtram venit ætatem,vt rus quod ſolebat alere,nunc alatur.* Idem dixit lib.10.epi.96.

Paſcitur hîc,ibi paſcit ager. & eodem lib.ep.58.
Dum ſuburbani,dum iugera paſcimus agri.

5 ET *vtrumque porrum.*] ſectiuum & capitatum , de quibus in xenijs epigr.17.& 18.

6 ILLIC *coronam pinguibus grauem turdis.*[de turdorum corona eſt epig. 51.in xenijs. Erant namque turdi in orbem diſpoſiti, corona fortè è vimine facta: De hac eadem Ouidius lib.1.Amorum verſ.269.

Quin etiam turdóque licet miſſáque corona,
Te memorem dominæ teſtificere tuæ.

7 LEPOREMQVE *læſum Gallici canis dente.*] leporarij canes gallici appellantur, vnde apud nos Hiſpanos *galgos* parum immutato nomine.

8 NONDVMQVE *victa lacteum faba porcum.*]id eſt,porcellum adhuc lactentem,qui nondum fabam guſtauerat. *vincere* enim *fabam*,mandere eſt & dentibus frangere.

9 SED *tuta fœno curſor oua portabat.*] curſores ſerui vocabantur, qui in itinere faciendo vel deambulando per vrbem, rhedam vel equos, pedites præcedebant in comitatu, quos Galli, *Laquayz*, & inde nos Hiſpani, *Lacaios*, vocamus. Suetonius in Nerone capit. 30. *Numquam carrucis minus mille iter feciſſe traditur, ſoleis mularum argenteis:* (lego, *agentibus*) *canuſinatis mulionibus, armilata & phalerata cum mazacum turba atque curſorum.* & Seneca, epiſt.87. cuius initium *naufragium. O quam cuperem* (inquit) *illi nunc occurrere aliquem ex his troſſulis in via diuitibus, curſores & Numidas.* & ep.124. *Omnes iam ſic peregrinantur, vt illos Numidarum præcurrat equitatus, vt agmen curſorum antecedat.* & Petron. in ſatyr. *hinc inuolutus coccina gauſapa lecticæ impoſitus eſt, præcedentibus phaleratis curſoribus quatuor, &c.*

10 ROMAM *petebat Baſſus.*] affigenda eſt hic interrogationis nota. Poterat enim videri Baſſus hoc ruris apparatu Romam ire. Reſpondet per paradoxon, immo rus ibat.

AD EPIGR. XLVIII.

FAceta eſt Olli cuiuſdam irriſio, qui, cum domum ædificaret, per miôſin ironicõs ſe pauperis cellam exſtruere ſubinde dicebat lætabundus, quòd magnificas ædes & molliſſimam habitationem fabrefaceret. Non potuit autem opus perficere, niſi venditis prędijs, quibus alebatur: remanſitqúe elegantiſſima ædificata domo, & deſtitutus omni re familiari: cúmque in ea domo deinceps habitaret, verè pauperis cellam habere dicit Poëta, cum antea ipſe id per iocum prædicaret. Eſt autem iocus deſumtus à metaphora ad proprietatem verbi, vt ſup. li.1. ep.85. de Quirinali: *Paterfamilias verus eſt Quirinalis.*

Sic hoc loco Ollus, qui per mioſin dicebat ſe pauperis cellam quamdam exſtruere, nunc cum in eadem cella factus pauper habitet, verè pauperis cellam habet.

AD EPIGR. XLIX.

PErſtringit impudicum inuitatorem, qui diuerſa vina ponebat, precioſa ſibi, meram fecem conuiuis: tantumq; hæc duo vina inter ſe diſtabant, vt dicat ſe malle inuitatoris pocula olfacere, quàm ſiccare ſua.

1 VEIENTANA *mihi miſces.*] de verbo *miſcendi* affatim dictum eſt ſup. epi.1. lib.2.

2 TIBI *Maſſica potas.*] ſuſpectus mihi locus de mendo. Non enim ſubolet Martialis phraſim, *potas tibi Maſſica*, libenter emendaſſem, *tibi Maſſica ponis.* Nã ponere vina & obſonia tritiſſimum eſt, vt dixi ad lib. 1. epi. 44. Pręterea confirmat meã coniecturã id quod ſequitur: Quî enim poterat pocula iã ab inuitatore exhauſta olfacere, poſita ſic poterat? Sed tamẽ à veteribus mẽbranis deſtituti Hiſpani aſſenſum cohibere in his cogimur.

2 OLFACERE *hac malo pocula quam bibere.*] Neque hunc locum exiſtimo incorruptum: *Bibere* enim *hac pocula* nõ memini me apud Latinos legiſſe. Deinde de poculis eius, qui cum loquitur, non dixiſſet Martialis hęc pocula, ſed, iſta pocula. Ego libenter emendarem, *hîc*; ex quo Aduer-

bio facilè potuit librarius falli vt ſcriberet, *hac*. Nam veteres id per diphthongum *ei* ſcribebant, *heic*, & ex ſimilibus literarum antiquarum ductibus fieri potuit, *hac*. ſi ſic legeris, planus erit ſenſus. malo hîc, id eſt, apud te, ad tuā menſam olfacere pocula, quam bibere Veientanum vinum.

AD EPIGR. L.

IAm ſup. epi. 44. & 45. explicatum eſt huius argumentum. Hic Ligurinus nullam aliam ob cauſſam conuiuas cogebat apud ſe, quam vt recitaret, cui minatur forè vt ſolus cœnet domi.

1 DEPONI *ſoleas*.] cœnaturi ante accubitum excalceabantur, ne ſcilicet ſtragula lecti luto calceorum conſpurcarent. Terentius in Heautontimorumeno Act. 1. ſcen. 1.

Adcurrunt ſerui, ſoccos detrahūt: video alios feſtinare, lectos ſternere, cœnā adparare. à balneo autem cum ad cœnam pergerent, ſoleas aptabant pedibus, quas deponebant cœnaturi: Eas autem aſſeruabant ſeruuli à pedibus ſtantes vt lib. 12. epi. 89.

Bis Cotta ſoleas perdidiſſe ſe queſtus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam. & lib. 14. ep. 65.
Defuerit ſi fortè puer ſoleaſque libebit.
Sumere, pro puero proderis ipſe tibi. & lib. 8. epi. 59.
Si nihil inuaſit puerum, tunc arte doloſa
Circuit, & ſoleas ſurripit ipſe ſuas.

Exire autem ſoleatos è balneo probat epig. 84. lib. 12.

Colliget & referet lapſum de puluere follem,
Et ſi iam lotus, iam ſoleatus erit.

Nam etiam in thermis vbi lauabantur, exercebantur etiam pila, vt libr. 14. epig. 163.

Redde pilam: ſonat æs thermarum. ludere pergis?
Virgine vis ſola lotus abire domum?

Et Papin. lib. 1. ſiluar. in poëmate cui lemma Balneum Etruſci.

Quid nunc ſtrata ſolo referam tabulata? crepantis
Auditura pilas vbi languidus ignis inerrat,
Aedibus & tenuem voluunt hypocauſta vaporem?

Erat autem inſolens negotium poſt lauationem aptatis ſoleis iterum ludere: nam luſus pilæ erat ante lauationem lib. 7. ep. 31.

Non pila, non follis, non te paganica thermis Præparat.

& dicemus ad lib. 4. epig. 8. Sic Petron. Trimalcionem illum lautiſſimū ſenem deſcribit omnia inſolenter, & præter hominum morem facientem, & inter alia ſoleatum pila ludere dicit, id eſt, poſt lotionem his verbis: *Nec tam pueri nos, quanquam erat opera pretium, ad ſpectaculum duxerant, quā ipſe paterfamilias qui ſoleatus pila ſparſiua exercebatur.*

2 INTER *lactucas oxygarumque liber.*] inchoari cœnam lactucis præter antiquiſſimum morem, quo cœnam claudebant, teſtimonio eſt epig. 14. lib. 13.

Claudere quæ cœnas lactuca ſolebat auorum,
Dic mihi, cur noſtras inchoat illa dapes?

& quod Martialis de lactucis ſingulatim edidit, de omnibus acetarijs etiam intelligendum eſt, quas menſas frigidas appellabant. Plutar. 8. ſympoſ. 9. *Menſæ frigidæ vocatæ, quòd antè oſtrea olus crudum habent, vt dixit Plato, à cauda ad os translatæ pro vltimo ordinem habent*. Hunc autem præpoſterum ordinem taxat Seneca more ſuo epiſt. 115. his verbis: *Deinde ad cœnas lautitia transfertur, & illic commendatio ex nouitate & ſoliti ordinis commutatione captatur, vt ea quæ claudere ſolent, cœnæ prima ponantur, vt quæ aduenientibus dabantur, exeuntibus dentur. Cum aſſueuit animus faſtidire quæ ex more ſunt, & illis pro ſordidis ſolita ſunt*. Quem locum Senecæ ſi animaduertiſſet doctiſſimus Mercurialis, non aſſeruiſſet lib. 4. variarum, cap. 11. hanc immutationem cœpiſſe Plutarchi tempore & Martialis: cum Seneca ambos ætate præceſſerit.

3 PVTIDVS *eſt toties ſi mihi iungis aprum.*] id eſt, putidus erit mihi aper, ſi toties apponatur, quoties tu librum recitas. Eſt autem auxeſis propter aprum, qui erat in antiquis delicijs. Iuuenal. ſat. 1. verſ. 139.

—— ſed quis feret iſtas
Luxuriæ ſordes? quanta eſt gula, quæ ſibi totos
Ponit apros, animal propter conuiuia natum.

De verbo *ponendi*, ad lib. 1. ep. 44. diximus latè.

4 QVOD *ſi non ſcombris ſcelerata poëmata dones.*] Perſius ſat. 1.

Linquere nec ſcombros metuentia carmina, nec thus.

5 COENABIS *ſolus iam Ligurine domi.*] cœnabis, inquit, domi ſolus, vbi magiſter conuiuij hoc tibi ſumis, vt recitando eneces conuiuas: ſoli .n. inuitatores domi ſuæ poterant conuiuis recitare, non autē in domo aliena. Videor hūc morem confirmare poſſe ex hoc loco & etiā ex alijs adductis, ſup. ep. 45. ad illud, *Tace.* & ex eod. ep. cū dicat de menſa Ligurini:

—— fugimus nos Ligurine tuam.

Non fugituri alienam te præſente, quod ibi non recitares. Sic Perſius ſat. 1. de diuite recitationis gratia cogente conuiuas, *cui rancidulum quid balba de nare locutus*, inquit,

Aſſenſere viri, nunc non cinis ille Poëtæ
Felix, non leuior cippus nunc imprimit oſſa?
Laudant conuiuæ.

& paulò inferius de eodem diuite pauperculum laudatorem ad cœnam vocante, & lacernula ſubornante ait:

—— calidum ſcis ponere ſumen.
Scis comitem horridulum trita donare lacerna,
Et verum inquis, amo, verum mihi dicite de me.

AD EPIGR. LI.

GAllam quamdam vt fatuam deridet vel ſuggillat, vt mendacem & glorioſam, quæ cū faciem, crura manusq;, quæ oculis patebant, lau-

daretur, nudam ſe magis placituram dicebat, ſempérque communia balnea, vbi Martialis lauaretur, vitabat. ironicῶς interrogat Martialis numquid vereatur ne is ei diſpliceat.

1 E t *ſemper vitas communia balnea nobis.*] mirabilis, ſi noſtrorum temporum honeſtatem ſpectes, videbitur fœdus hic antiquorum mos, qui communia viris & fœminis balnea habebant, & nullo nuditatis pudore promiſcuè lauabantur, lib.7. ep.34.

Sed nudi tecum iuuenéſque ſenéſque lauamur.

loquiturquc cum matrona. Res hęc digna viſa eſt lege regi, vt ait Horatius. Plutarchus queritur turpiſſimum hunc morem Græcos à Romanis accepiſſe in vita M. Catonis. Dio lib.49. Agrippam primum Romæ publica balnea exhibuiſſe communia viris & fœminis ſcribit: Sapientiſſimus Imperator Hadrianus conatus hanc conſuetudinem tollere, vt Dio teſtis eſt, & etiam Ælius Spartianus in eius vita. *Lauacra*, inquit, *pro ſexibus ſeparauit.* Sed vel non obtinuit, vel non diu, lex Hadriani: Nam M. Anton. Philoſophus de eadem re legem tulit & lauacra mixta ſubmouit, auctore Iulio Capitolino, quæ lex ſeruata vſque ad Heliogabalum, qui eam ſuſtulit: quam retulit Alexander Seuerus: vtrumque Ælius Lampridius in eius vita teſtatur. *Balnea*, inquit, *mixta Romæ exhibere prohibuit, quod quidem iam ante prohibitum Heliogabalus fieri permiſerat.* Hæc vltima prohibitio ſpreta etiam adeo, vt & Chriſtiani priſci eumdem morem vſurparent. nam in Conſtitutionibus, quæ Clementinæ dicuntur, cauetur, vt viri balneis virilibus, muliebribus mulieres vtantur, cap.6. & 9. lib.1. & Decretis Synodalibus obſcœnus hic mos prohibitus, vt in Concilio Laodiceno Can. 30. & poſt illud Concilium promiſcuè Clerici & monachi cum laicis ſimulque cum fœminis lauabantur. Lege quintam Synodum in Trullo, can. 77. vbi Balſamon, vt apparet, *poſt hanc Synodum*, inquit, *Clerici quidam & monachi & laici cum fœminis lauantur.* Iuſtinianus Imperator Nouel. 117. inter legitimas diuortij cauſas recenſet, ſi mulier non impetrata à marito venia cum viris lauet: vt videas quàm pertinaciter durauerit fœdiſſimus ille mos.

2 N e *tibi non placeam.*] iuſtam habebat Martialis cauſam diſplicendi fœminis, quod malè vaſatus eſſet, vt diximus ſup. ad lib. 1. ep.24. huc reſpexit hoc loco. Erat autem ineptum Gallam id timere, & non potius curioſe indagare, vt videret an ſibi experiri expediret.

AD EPIGR. LII.

Tongilianus domum emerat millibus ducentis ſeſtertiûm, quæ cum igni eſſet abſumta amici eius certatim, veluti ſymbolas contulerunt, vt ædificationem adiuuarent. Ex quibus ſumma ingens accreuit Tongiliano, id eſt, decies ſeſtertium. Argutè Poeta non iniuria ait poſſe videri Tongilianum incendiſſe ſuam domum, vt eam pecuniæ ſummam lucraretur. Eſt eadem ſententia, ſed amplificata apud Iuuenal. ſat. 3. de Aſturicio quodam, quam ſic concludit,

—— *& merito iam*

Suſpectus, tanquam ipſe ſuas incenderit ædes.

Vter autem ab vtro ſumſerit, cum eodem tempore floruerit vterque, incertum mihi.

1 CASVS *in vrbe frequens.*] frequentia fuiſſe Romæ incendia, conſtat ex toto epigrammate ad Vulcanum 7. lib. 5. & Iuuenalis idem ead. ſat.

Nam quid tam miſerum, tam ſolum vidimus, vt non
Deterius credas horrere incendia, lapſus
Tectorum aſſiduus, an mille pericula ſæua *Vrbis*, &c.

AD EPIGR. LIII.

INdignatio in Chloën, quæ ſingula ſua membra ſubinde laudabat, ſeq́; pulchritudine cęteris fœminis antecellere prædicabat, exiſtimans Martialem eius amore vri. Eam ſe ſpernere teſtatur, cum dicat poſſe carere ſingulis illis tam laudatis membris, & ipſa tota.

AD EPIGR. LIIII.

DEtegit Gallæ fallaciam, quæ ne Poetæ petenti & ſolicitanti daret, poſcebat ea, quæ ipſe præſtare non poterat: hoc autem reapſe negare erat, non ſimpliciter, ſed artificio quodam: ſimplicius dicit potuiſſe negare.

1. MVLTO *ſimplicius.*] de hoc nomine *ſimplicius*, dictum ęſt, ſup. ad lib. 1. epigr. 88.

AD EPIGR. LV.

GElliam nimium ſibi placentem, quòd exoticis odoribus quacumq; incedebat, omnium ad ſe conuertebat oculos, monet ne ſibi ob hoc placeat: nam quiuis canis hoc artificio poteſt bene olere.

1 COSMVM *migrare putamus.*] de Coſmo vnguentario multa apud hunc Poetam mentio. Dixit autem per hyperbolen, *putare migrare Coſmum*, id eſt, quocumque tu vadis, deferri vnguentarias Coſmi arculas.

2 NOLO *peregrinis placeas tibi Gellia nugis.*] peregrinis dixit, *id eſt*, à te externis, & tibi addititiis; nugas autem appellat vnguenta, quemadmodum omnia, quibus ſine incommodo carere poſſumus: ſic verſus nugas vocat ſæpè.

3 SIC *puto poſſe meum.*] lege, *Seu puto poſſe meum ſic bene olere canem*, &c.

AD EPIGR. LVI.

HOc epigramma & ſubſequens, cauillum mordax in Rauennam continent, quæ cum in mediis paludibus aquoſo nimium ſolo ſita ſit, mira eſt in ea ſiccitas potabilium aquarum; quia cum maris æſtus augeſcente Luna eam vrbem alluat, tum ſalſedine ſua, tum vligine ſoli & cœno, vicientur omninò aquæ. Quam rem graphicè depinxit Apollinaris Sidonius, ep. 5. lib. 1. & ſalſe ep. 8. eiuſd. libri de eadem Rauenna, *Sitiunt viui, natant ſepulti.* & vſus eſt etiam alia Antitheſi carmine nono:

Vndoſa petijt ſitim Rauenna.

Maunlt igitur Martialis ciſternam ſibi Rauennæ eſſe, quam vineam cùm pluris ibi potabilis aqua quam vinum veniret.

AD EPIGR. LVII.

AB eadem ſiti Rauennate petitus eſt iocus. Callidus enim caupo poſcenti Poetæ mixtum, merum vendidit, quòd aqua ibi pluris fieret quàm vinum.

AD EPIGR. LVIII.

LVculentam continet hoc epigramma Fauſtinæ villæ deſcriptionem, in qua omnia erant ad fructum & vtilitatem comparata: quæ villa confertur cum facili Baſſi ſuburbano, in quem Baſſum eſt ep. 97.

1 NON *otioſis ordinata myrtetis.*] id eſt, non diſpoſitis in ordinem myrtis. *otioſis*, id eſt quæ nullum fructum ferant.

2 VIDVAQVE *platano.*] id eſt, infructuoſa ſumta metaphora à viduis fœminis, quæ non gignunt liberos.

3 TONSILIQVE *buxeto.*] tonderi arbores aliquas applicitas lignis vel cannis hodieque videmus, & in varias formas coaptari. Plin. lib. 12. cap. 2. hanc artem primum Cn. Manlium Equitem Romanum inueniſſe teſtatur.

4 INGRATA *lati ſpatiis detinet campi.*] ingrata, id eſt, ſterilia, quæ nihil reddunt domino, more ingratorum hominum. ſic intellige in vita beata, lib. 10. ep. 47. ——*Non ingratus ager.*
gratus enim eſt, qui non ſolum quæ accepit, ſed etiam maiora reddit. qua comparatione elegantiſſima vſus eſt Cic. 1. officiorum his verbis: *Quod ſi ea quæ acceperis vtenda maiore menſura, ſi modo poſſis, iubet reddere Heſiodus. Quidnam beneficio prouocati facere debemus, an non imitari agros fertiles qui multò plus afferunt quàm acceperunt?* & Ouid. lib. 1. de remedio amoris, verſ. 174.

Obrue verſata Cerealia ſemina terra,
Quæ tibi cum multo fœnore reddat ager.

& lib. 1. de arte amandi, verſ. 513.

Credita non ſemper ſulci cum fœnore reddunt.

5 SED *rure vero barbaróque lætatur.*] rus verum illud eſt, quod ad fructus percipiendos colitur: nam ſi in rus aliqua ex hortorum deliciis transferuntur, non ruris ea cenſenda ſunt: ideò adiungit barbaro, id eſt, non ad ordinem & ad decuſſim exacto, arboribus & arbuſtis hortenſibus proportione ſibi inuicem reſpondentibus.

6 HIC *farta premitur angulo Ceres omni.*] id eſt, omnia domus cubicula ingentibus aceruis frugum ſunt occupata. *fartam Cererem* dixit per metonymiam, id eſt, abundantes fruges.

7 ET *multa flagrat teſta ſenibus Autumnis.*] id eſt, cella vinaria plena eſt amphoris veteris vini: nam quamuis teſta quoduis vas fictile ſignificet, abſolute ſumtum hoc nomen vinarium vas ſignificat; vt lib. 1. epigr. de vino Nomentano vetuſtate domito: *Et quicquid voluit teſta vocatur anus.*

Vt autem

Vt autem ibi vocauit teſtam anum: ſic hoc loco autumnos appellat ſenes, id eſt, vetuſtam autumnitatem vini.

8 Hic *poſt Nouembres,* &c.] de ſeris vuis dictum eſt, ſup. ad ep. 44. l. 1.

9 Vitvlvsqve *inermi fronte prurit in pugnam.*] molli fronte dixit, lib. 6. ep. 38. turgidam dixit frontem Horat. lib. 3. carm. od. 13.

Cui (hædo) *frons turgida cornibus*
Primis, & Venerem, & prælia deſtinat
Fruſtra: quæ verba noſter reſpexiſſe videtur,
Sic vitulus molli prælia fronte cupit.

10 Vagatvr *omnis turba ſordidæ cortis.*] periphraſes gallinarum, anſerum & aliarum auium cicurium, quas appellat lib. 7. ep. 30. *rancæ cortis aues.*

11 Argvtvs *anſer.*] argutum anſerem vocat: quia ſemper ſtrepat, gratitet & clangat ſtridulæ a voce & alarum motu. Cycnos etiam hoc Epitheto ornauit Virgilius in Moeri, ecloga 9.

Sed argutos inter ſtrepere anſer olores.

12 Gemmeiqve *pauones.*] id eſt, alis gemmantibus, vt lib. 13. epig. 70.

Miraris, quoties gemmantes explicat alas;
Et potes hunc ſæuo tradere dure coco?

13 Nomenqve *debet quæ rubentibus pennis.*] periphraſis eſt Phœnicopteri, de quo lib. 13. ep. 71.

Dat mihi penna rubens nomen, &c.

14 Nvmidicæqve *guttata.*] gallinas intellexit Numidicas, quæ maculis diſtinctas habent plumas, tanquam guttis, de quibus eſt epi. 73. lib. 13.

15 Rhodias *ſuperbi fœminas premunt galli.*] gallinas Rhodias in pretio habebant Romani.

16 Cerevs *turtur.*] id eſt, pinguis, vt interpretantur Grammatici omnes: nam ex pinguedine apparet pallidus ille color, ceræ colorem referens, quem colorem ſtatim epig. 60. aureum vocat:

Aureus immodicis turtur te clunibus implet.

& de pallore eſt epigr. 55. lib. 9.

Si mihi Picena turdus palleret oliua.

Ceream etiam ficedulam appellat lib. 13. epigr. 5.

Cerea quæ patulo luceat ficedula lumbo,
Cum tibi forte datur, ſi ſapis, adde piper.

Vbi ſeipſe explicat, cum appellat ficedulam ceream: & illis verbis, *patulo lumbo* pinguem eſſe demonſtret: patulus namque lumbus eſt extentus & obeſus, vt dicto ep. 60. dixit, *immodicis clunibus.* Hinc miror doctiſſimum Mercurialem var. lect. lib. 5. cap. 7. mirari Grammaticos, qui pro cereo intelligant pinguem: rectè enim illi metonymicῶς interpretantur; cum ex pinguedine conſequatur cereus ille color, quamuis eodem cap. acutiſſime Cornelij Celſi locum, lib. & cap. 7. de oculorum

ſuffuſionibus emendet. Eſt locus: *Si ſuffuſioni color ceruleus eſt aut auro ſimilis, ſi labat & hac atque illac mouetur, vix vnquam ſuccurritur*. vbi loco *cerulei coloris*, *cereum* reponit,& meritò ex ſup. dictis locis. Ducitur etiam hoc argumento, quod Paulus Ægineta ſuffuſiones ceruleas curabiles dicat, cuperem vt diligentiſſimus Mercurialis incurabiles oſtenderet cereas vel aureas, quod neglexit.

17 AVIDI *ſequuntur villicæ ſinum porci.*] non malè emendauerat olim Robertus Titius, lib.2. locorum controuerſorum, cap.12. *ſonum*, id enim & experientia & multorum authoritate confirmatur, porcos ſonum agnoſcere & ſequi: ſed neſcio quid argutius videre videor, in priſca lectione: villicam namque, quæ vel hordeum, vel alias fruges ſinu geſtabat, ad paſcendos porcos, ſequebantur auidi ipſi, ita vt oneratum ſinum frugibus agnoſcerent.

18 MATREMQVE *plenam mollis agnus expectat.*] id eſt, agni ſepoſiti & à matribus diuulſi, dum ipſæ paſcuntur, eas expectant ad ſugendum, dum ferentes vbera lacte diſtenta reuertantur à paſcuis ad ſepta. De capris idem dixit Virgil. eclog. 4. verſu 21.

Ipſæ lacte domum referent diſtenta capellæ Vbera.

19. CINGVNT *ſerum lactei focum vernæ, Et larga feſtos lucet ad lares ſilua.*] de Vernis focum corona cingentibus, & de proxima ſilua in focũ deſcendente, diximus ſup. lib.1. ep.56. Sed quid caupo erat in villa? neminem video hîc nodum quæſiuiſſe, nec ego quærerem in ſcirpo, ſed dubito non iniuria: nam caupones in oppidis ſemper, ſic ſolue nodũ. Caupones plerumq; ſeruierant, qui dominorum vinum vendebant, hi inſtitores habebant, qui vinum vel per theatra, vel per vicos ferebãt vænum. patet hoc ex lectione earum legum, quæ congeſtæ ſunt in titulum Nauta, Caupon. ſtabularij in Pandectis. In villis autem viatorum cauſſa villarum domini propter quæſtum cauponam conſtituebant, in qua vini & obſonia præbebantur viatoribus pretio, & hoſpitium item iis dabatur, vt conſtat ex L. nauta 5. eod. tit. *Caupo mercedem accipit, vt viatores manere in caupona patiatur.* Paulò ante Caius IC. in L. 2. eiuſdem tituli Cauponum viatorum meminit his verbis: *Sicut & caupo viatorum*, & Vlp. in L. vii. §. vlt. ff. furti aduerſus naut. Caupon. & ſtabular. *Cumque non adeò in villis Caupona frequentaretur, vt in oppidis, otioſus maiorem diei partem deberet eſſe Caupo Fauſtinianæ villæ.* Occupat hoc per prolepſin Martialis, & ait Cauponẽ non pallere otio, ſed aucupio, piſcatui, & venatui operã dare.

20 NEC *perdit oleum lubricus Palæſtrita.*] Palæſtritæ ſerui erant, qui in palæſtra oleum, puluerem, & ceroma luctaturis ſuppeditabant, ipſique aliquando luctabantur: in hac autem villa ampliſſima illa familia, quæ neceſſaria erat ad eam colendam, palæſtram habebat & palæſtritam. Hic autem non vt in publicis palæſtris totum diem occupari debebat in eo miniſterio: ne igitur otioſus langueret iiſdem exercitationibus quibus caupo occupabatur. De Palæſtrita, epig. 82. inf.

Partitur agri glandulas palæſtrites.

21 EXERCET *hilares facilis hortus vmbellas*] id eſt, hortus nullo artificio exquiſito compoſitus, ſed paratu facilis eo fine conſitus eſt, vt poſſit hilares vmbras præbere recubantibus. Sed hic verſus variè legitur. Alij enim, *facilis hortus* legunt. Alij, *facilis hortus arcus vmbras*: alij, *facilis hortus vrbanos*. Colineus excudit, *facilis hortus vmbras*. Ego libenter amplecterer lectionem illam, *vrbanos*. id eſt, hortus facilis exercet & occupat vrbanos, eos ſcilicet, qui ab vrbe in villam veniunt ruſticaturi.

22 ET *pædagogo non iubente laſciui Parere gaudent villico capillati.*] perſpicuum locum obſcurarunt interpretationes Iunij & Raderi. ille, *parere*, inquit, *in ſubmittendo capillitio*, id quod adultior ætas factitabat, quod Duzæ dicit placere. Raderus autem contrà ſentit, *parere in reſecando capillitio*, vt lib. 12. ep. 18.

Diſpenſat pueris, rogátque longos
Lêuis ponere villicus capillos.

Vt villicus ille nouacula lêuis factus vellet pueros ſui ſimiles eſſe. Sed hæc interpretatio vtrique loco inepta eſt: Nam in hoc non rogabat villicus pueros, vt ponerent capillos; ſed ipſos rogabat dominum, vt liceret ſibi ſupponere. Dicit enim Poeta ſe habere villicum, qui diſpenſaret ceteris pueris, & ipſe lenis erat & capillatus, quamuis villicus factus vir videri volebat, & ſubinde rogabat, vt liceret ſibi deponere comam. Erat enim hoc præpropera cinædorum feſtinatio, quod inuiti præſtabant domini. Vtrumque diſce ex appoſitiſſimo, epig. 86. lib. 12.

Nolueram Polytime tuos violare capillos,
Sed iuuat hoc precibus me tribuiſſe tuis.

& ex ep. ſup. adducto 49. lib. 5.

Quid non cogit amor? ſecuit nolente capillos
Encolpus, domino nec prohibente tamen.
Permiſit fleuitque pudens.

At verò cum noua nupta domum ducebatur, primo die capillatos mariti pueros tondebat, vt lib. 11. ep. 79.

Flammea texuntur ſponſæ, iam virgo parata eſt:
Tondebit pueros iam noua nupta tuos.

& Catullus in Epithalamio:

Sordebant tibi villicæ
Concubinæ hodie, herique
Nunc tuum cinerarius
Tondet os.

Tonſio enim in pueris, ſignum erat emeritæ libidinoſæ militiæ; quod iam pubertatem ingrederentur. ſup. ep. 32. lib. 1. de Eucolpo,

Vtque his longum dominuſque puerque fruatur
Muneribus, tonſum fac cito ſero virum.

& in epigrammate huic gemino 44. lib. 5.

Sed tu nec propera, breuibus nec crede capillis,
Tardaque pro tanto munere barba veni.

Itaque hic, qui iam grandiuſculus erat, vt ceteris præponeretur, cupiebat deponere comam, & in eo epigr. narrat Poëta ruſticationem ſuam beatam, quam exercebat Bilbili, habebaturque in optatis puer grandis & leuis, vt ſup. lib. 2. ep. 48.

Et grandem puerum diuque leuem.

Præſertim ruſticantibus, qui pûeros cupiebant, quâ valentes ad miniſteria, quâ molles ad delitias. Neutri itaque fuit locus intellectus. Hic autem, quem vrgemus, planiſſimũ habet, vt dixi, ſenſum. capillati pueri qui domino in delitiis erant, ſoli pædagogo parebant, ceteris ſeruis iniurij & procaces. Laudat igitur hanc villam ex omni parte bene conſtitutam, bene moratam: in qua laſciui illi pueri non cogente pædagogo villico in omnibus parerent. Capillatos autem intelligit hoc loco vel ingenuos pueros, vel ſeruulos habitos in delitiis, de quibus locus eſt, ſup. lib. 10. ep. 62.

Ludimagiſter parce ſimplici turbæ
Sic te frequentes audiant capillati.

& diximus ad lib. 2. ep. 57. & de nomine *laſciui*, ad ep. 4. lib. 1.

23 Et *delicatus opere fruitur Eunuchus.*] id eſt, Eunuchus in deliciis habitus, & in vrbe delicate nutritus, aliorum exemplo excitatus opere delectatur, id enim ſignificat verbum illud *frui*, vti ſcilicet aliqua re cum fructu & delectatione. Sic apud Iuuenalem, ſat. 1. verſu 49.

Exulat Octauia, Marius bibis, & fruitur Dijs Iratis.

id eſt, cum voluptate ſumma comeſſationibus indulget, propter exiliũ, illamque Deorum iram, quæ Solum vertere eum coëgerat, conuertit ipſe in ſuas voluptates.

24 Nec *venit inanis ruſticus ſalutator.*] melius in Codice vetuſto, *non venit*, cum non ſit coniuncta cum ſuperiori ſententia, ſed diuerſa. Vocat autem ſalutatorem ruſticum vicinũ, ex alia villa aut oppidulo, qui officij gratia ad Fauſtinum ſalutandum veniebat. non autem inanis, vt ambitioſi illi vrbani ſalutatores, ſed adferens multa dona, eaque vtilia, mella, caſeum, glires, hœdos, capones, & oua.

25 Facto *vocatur lætus opere vicinus.*] vocatur ad cœnam, vt lib. 1. ep. 50.

Venabitur vocatus, & veniet tibi
Conuiua clamatus prope. vbi vide quæ notauimus.

26 Nec *auara ſeruat craſtinas dapes menſa.*] craſtinas dapes, id eſt, craſtino & ſequenti die iterum apponendas, vt eadem fercula duas explicent cœnas, vt vidiſti ſup. ad lib. 1. ep. 100. & 104.

27 Vescvntvr *omnes ebrióque non nouit Satur miniſter inuidere conuiua.*] Inuidet miniſter conuiuæ, quando ipſe iis, quæ apponuntur, non veſcitur, aut non ita largè bibit, ſed in hac villa cum non ſeruentur dapes in craſtinum conuiuium, menſarum reliquiis affatim ſaturantur miniſtri,

& largis potionibus inebriantur, ita vt ebrio conuiuæ non inuideant. ſic ſup. optat eſſe ſibi ſaturum vernam, lib.2. ep.9.

28 AT *tu ſub vrbe poſſides famem mundam.*] id eſt, in ſuburbano tuo hortorum habes munditias, quæ famem gignant, non leuent.

29 ET *turre ab alta proſpicis meras laurus.*] aliàs, *moros*, *laurus*; ſed malè: *meras laurus*. id eſt, ſolas nullis interpoſitis aliis arboribus fructuoſis, vt fieri ſolebat in hortis.

30 FVREMQVE *Priapo non timente ſecurum.*] irriſio eſt. nihil enim miſerabilius rure, in quo non timētur fures. beatum illud, in quo & domino & furi multa ſuperſunt, vt de domo locuplete dixit Horat. ep.6.l.1.

Exilis domus eſt vbi non & multa ſuperſunt,
Et dominum fallunt, & proſunt furibus.

Priapum verò cuſtodem eſſe Hortorum manifeſtum eſt. tenebat falcem & porrectum ab inguine palum, vt Horat. ſat.8. lib.1.

——Deus inde ego furum auiumque
Maxima formido, nam fures dextra coërcet,
Obſcœnóque ruber porrectus ab inguine palus.

& noſter lib.6. ep.16. ad Priapum,

Tu qui pene viros terres & falce cinædos
Iugera ſepoſiti pauca tuere loci.

31 ET *vinitorem farre paſcis vrbano, &c.*] breuiter perſtringit, quæ latius de Baſſo villam petente dixerat, ſup. epig. 47.

32 RVS *hoc vocari debet an domus longè.*] hæc dicta ſunt de villa Baſſi, quæ erat, vt dicit, picta, id eſt, ſummo diſpoſita ordine, ad paſcendos oculos, vt pictura; adeò vt videretur domus longè diſſita ab vrbe, non rus. *domus longè* dixit, per helleniſmum vt Propertius, lib.1. eleg.20.

Egreſſam longe Phaſidos iſſe viam.

viam longè, id eſt, τὴν πόῤῥω ὁδὸν, id eſt, longam viam. Sic domus longè, ὁ πόῤῥω οἶκος.

AD EPIGR. LIX.

DE hoc epigrammate iam dictum eſt, ſupra ep. 16. indignationem continet, quod libertini generis homines gladiatorum munus exhibeant; quod, vt ibi diximus, & cenſum & dignitatem edentis requirebant. Sutor Bononiæ, fullo Mutinæ. Scilicet reſtabat adhuc, vt Caupo viliſſimus iam vbicumque daret.

AD EPIGR. LX.

EAmdem in vrbanitatem, quam reprehendit ſup. lib.1. ep.21. & de qua lib.6. ep.11. hoc loco inſectatur, & eos qui ſibi optima, ceteris vilia & minuta ponebant. vt ait Plin. lib.2. epig. 6. Hoc autem epigrāmate fraudem detegit potentiorum, qui poſt ſublatas ſportulas, hac ſtrophe vtebantur vt viliſſimis obſoniis paſcerent conuiuas, pretioſa ſibi ſolis apponentes, vt idem & forte minus impenderent in rectam cœnam, quam in ſportulas impendebant.

1. CVM *vocor ad cœnam non tam venalis vt ante.*] Iam ſup. diximus ſportulam accepturos ad cœnam vocari, hoc lib. epigr. 7. legendum autem eſt
—— non iam venalis vt antè.
nam ſi legas; *non tam venalis*, videretur Martialis ſignificare ſportulæ ſūmam creuiſſe. Scimus autem ex ſuperioribus voluiſſe ſignificare ſportulas eſſe à Domitiano ſublatas, reuocata cœnarum rectarum conſuetudine. Ideò legendum, *Iam*.

2 SVMITVR *inciſo Mytilus ore tibi.*] Vera lectio eſt, *ſugitur*. Nam verſu ſequenti, verbo *ſumendi* vtitur. Nec adeò infans Martialis eſt, vt eodem verbo ſubinde vtatur. Quid? quod melius conuenit ſententia, ſi *ſugitur* legas. Nam illud, *inciſo ore*, dicitur, quod acies teſtæ labra edentis ſcindat. Id autem facilis in ſuctu accidere poterat, & eodem verbo paruitatem illarum oſtrearum oſtendit, quæ cum non poſſent dentibus vel cultro auelli, ſimul cum ipſa teſta erant ſugendæ.

3 FVNGOS *ego ſumo ſuillos.*] aliàs, *puſillos*, ſed melius *ſuillos*, per contemtum.

4 AVREVS *turtur.*] idem quod cereus, vt eſt ſuperiori epigr. 57. à colore pinguedinis ſic dictus. Vide ibi quæ notauimus.

5 CVR *ſine te cœno, cum tecum Pontice cœnem.*] Elegantiſſima antitheſis ænigmatica, in quibus excellit mirè hic Poëta: *Cœno ſine te, quod non cœno idē: cœno tecum, cum in eodem tecto recumbam.*

6 SPORTVLA *quod non eſt, proſit, edamus idem.*] legerem libenter ſportula quod non ſit, aliàs legitur, ſportula quæ non eſt. *Edamus idem*, vt nō ſit ſtrophis hiſce ſordidus locus.

AD EPIGR. LXI.

IMportunum Cinnam & aſſiduum flagitatorem vrbanè à ſe reijcit, qui artificio quodam petitiones ſuas extenuabat, cum diceret nihil eſſe quod peteret, id eſt rem leuem & nullius momenti. Iocatur Poëta ad proprietatem verbi transferens Cinnæ mioſin: *Si nihil*, inquit, *petis, negans ego id quod petis, nihil nego.*

AD EPIGR. LXII.

QVintum quendam falli oſtendit, veram animi magnitudinem non agnoſcens, quam exiſtimabat ſitam eſſe in inſanis quibuſdam emtionibus rerum opinione vulgi pretioſarum: hoc enim potius puſillanimitatem arguere docet: animus enim magnus à ſeipſo tātum pendet, in ſe ſita eſſe omnia exiſtimat: puſillus contra ſuæ exiguitatis conſcius, hæc externa præſidia ſibi comparat ad contemtum.

1 QVOD *conſtat decies tibi non ſpecioſa ſupellex.*] lego libenter cum Lipſio, *ſpacioſa*, id eſt, non multiplici, nec multarum rerum, ſed paucarum earūque ſummi pretij. *non ſpacioſa*, dixit, id eſt, non multum ſpatij occupans: quæ explicatio fulcitur ſequenti verſu quod argenti libra ita artificioſa cælata erat, vt quinque millia ſeſtertiûm conſtaret. ſed hæc emendatio non eſt Lipſij, ſed ipſius Domitij, qui in veteribus legerat, *ſpacioſa*, & ex-

plicat *non ſpatioſa*, id eſt, exigua. noſtri autem temporis Critici multa venditant pro ſuis, quæ in vulgatis vetuſtis inueniuntur.

2 AVREA *quod fundi pretio carruca paratur.*] auream non intelligas ex auro ſolido factam, ſed ex ligno aptatis in eo aureis bracteis. Quin etiam & iunctura mularum carrucam trahentium erat argentea, vt conſtat ex Celſo iuriſconſulto, in L. cum aurum 19. alias incipit, Etſi non ſunt claui. §. lectum plane. *Vt in iunctura argentea ſcio me dixiſſe. Eſt autem iunctura mularum ornatus, quem Græci μωλονικότμω interpretantur,* & Paul. lib. 3. Sententiarum tit. 6. §. 96. *Carruca cum iunctura legata, mulæ quoque legata, non mulio videtur.* Erat igitur cælata ex auro, quemadmodum etiam cælabantur ex argento, Romanorum inuentu, vt teſtatur Plin. lib. 34. cap. 11. *At nos* (inquit) *carruceas ex argento cælare inuenimus.* & lib. 34. cap. 17. de argento ſic ait. *Cæpere deinde & eſſeda, & vehicula, & petorita exornare: ſimiliq́ue modo ad aurea quoque, non modò argentea ſtatiuula inanis luxuria peruenit, quæque in ſcyphis cerni prodigium erat, hæc in vehiculis atteri, cultus vocatur, hic luxus prohibitus quōdam.* Argumento eſt quod fuerit permiſſus ab Alexandro Seuero, de quo Lampridius: *Carrucas Romæ & rhedas ſenatoribus omnibus vt argentatas haberent, permiſit, intereſſe Romanæ dignitatis putans, vt hi tanti vrbis ſenatores vectarentur*: Et Vopiſcus in Aureliano. *Dedit præterea poteſtatem, vt argentatas priuati carruceas haberent, cum antea ærata & eborata vehicula fuiſſent. Pretio fundi*, dixit Hyperbolicōs & prouerbialiter Cicero in oratione pro Sexto Roſcio Amerino: *In quibus eſt authepſa illa, quam tanto pretio nuper mercatus eſt, vt, qui prætereuntes pretium enumerari audiebant, fundum venire arbitrarentur.*

3 QVOD *pluris nulli eſt quàm domus empta tibi.*] Domitius legit, *quod pluris mula eſt.* & meo iudicio rectè, quod acutius quiddam ſonat: mulam nempè emtam fuiſſe pluris quàm domum, vt ſit eadem hyperbole quæ ſuperior. Mulis autem vehi Romanos ſolitos eſſe, manifeſtum ex multis huius Poëtæ locis, eaſq́ue habuiſſe in delicijs equitantes per orbem, lib. 9. epigram. 23.

Vt lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas.

vbi legerem, *luculenta*, id eſt, precioſa mula, qualis erat hæc Quinti. & libr. 8. epig. 61.

Vehimurque mulis non vt ante conductis.

Sic Iuuenalis ſat. 7. delicatos illos diuites vehi per porticus magnificè ædificatos dicit, quoties plueret, ne ſcilicet vngula mulæ luto inquinaretur:

Balnea ſexcentis & plures porticus, in qua
Geſtetur dominus quoties pluit. anne ſerenum
Expectet, ſpargátque luto iumenta recenti?
Heic potius, namque heic mundæ nitet vngula mulæ.

AD EPIGR. LXIII.

HVius epigrammatis explicationem petere poteras ab epigr. 10. lib. 1. hic latiſſimè explicat quid ſit ex communi opinione *bellus homo*,

qualis Cottilus quidam leuiculus homo videri volebat.

1 Bellvs *homo eſt, flexo qui dirigit ordine crines.*] Verba ſunt vſque ad vltimum diſtichon Cotyli reſpondentis, & ab effectis bellum hominem diffinientis. In hoc verſu lege *flexos*, vt coniungatur cum nomine *crines*. flectere autem crines vel capillos vſitatum Poëtæ, ſup. lib. 2. epig. 36. vbi latius explicuimus hæc.

2 Balsama *qui ſemper, cynnama ſemper olet.*] mollium eſſe bene olere, notum apud veteres. Iuuenal. ſat. 2. inducit Laroniam quandam in hirſutum & rigidum morum cenſorem, mollem tamen, ſic loquentem:

——ſed tamen vnde

Hæc emis, hirſuto ſpirant opobalſama collo,

Quæ tibi? ne pudeat dominum monſtrare tabernæ.

vide tamen quæ dicta ſunt epi. 12. lib. 2. in Poſthumum.

3 Cantica *qui Nili, qui Gaditana ſuſurrat.*] de Ægyptijs canticis vide Heraldum in hunc locum. De Gaditanis dictum ſup. ad ep. 62. lib. 1.

4 Qvi *mouet in varios brachia volſa modos.*] id eſt, expeditus Chiromia, vt brachiorum motibus & digitorum cruſmatis delectet. brachia verò vulſa & raſa mollium ſunt, vt crura & pectus: vide quæ diximus ad lib. 2. epigr. 36.

5 Inter *fœmineas tota qui luce cathedras deſidet.*] cathedras fœmineas intelligit ſellas, vbi fœminæ ſedentes inter ſe colloquebantur. hic autem bellus homo varijs fabulis toto die eas detinebat.

6 Atqve *aliqua ſemper in aure ſonat.*] id eſt, ſemper in aliqua aure aliquid inſuſurrat & garrit, quod eſt hominis intimæ cum fœminis conſuetudinis. de garritu in aurem multa ſup. lib. 1. epig. 90.

7 Qvi *legit hinc, illinc miſſas ſcribitque tabellas.*] indicium hominis in leuiſſimis rebus occupati, vt Fauſtus ille epig. 65. lib. 2. quamuis alio fine multis puellis ſcribebat.

Neſcio tam multis quid ſcribas Fauſte puellis,

Hoc ſcio, quod ſcribit nulla puella tibi.

8 Pallia *vicini qui refugit cubiti.*] delicati nolebant à proximè ſedentibus tangi, neq; in conuiuio, vbi ſe mutuò cubitis tangebant accumbẽtes: hic autem proximè accumbentis cubitum refugiebat, ne ſcilicet vicini pallia fortè rudia inquinarent ſuam pretioſam ſyntheſin. Sic Poëta præſcribens Silæ ſibi nubere volenti leges, quas obſeruare nupta deberet, ſic ait epi. 24. lib. 11.

Ad cœnam venies, ſed ſic diuiſa recumbes,

Vt non tangantur pallia noſtra tuis.

quibus in locis manifeſtè deprehenditur accubuiſſe pallijs, quod etiam liquet ex epig. 59. lib. 8. vide etiam quæ diximus ſuprà epigrammate 41. lib. 7.

9 Qvi *ſcit quam quis amet.*] curioſi hominis ſignum.

10 Hirpini *veteris qui bene nouit auos.*] Hirpinus nobilis equus, in Circo,

Circo,& multarum palmarum,de quo latè Lipſius centuria tertia epiſt. 26.ad Valentem Acidalium.

11 Res *petricoſa Cotile bellus homo.*] Sententiam protulit de dictis Cotili bellum hominem diffinientis; *rem* ſcilicet *eſſe petricoſam*,id eſt, ſalebris & petris impeditam. Sed melior lectio eſt, *pertricoſa*, vt Domitius docuit, id eſt, res difficilis & multis rugis impedita: nam tricæ impedimenta ſunt & fila quædam quibus pullorum pedes implicari ſolent & impediri. Inde pertricoſum,quod multis tricis impeditum eſt.

AD EPIGR. LXIV.

LAudat artificioſè Canium Gaditanum Poëtam à ſuauitate fabulandi;quem audientes maiori dulcedine capiendos eſſe innuit,quàm ex ſirenarũ cantu percipi poſſet. De ſirenis notiſſima hiſtoria ex odiſſ.Homeri, vbi leges vt Vlyſſes obturauerit ſociorum aures, vt ſe malo ligari iuſſerit,vt euaſerit maximum illud periculum. Ait ſe non hoc mirari ſed miraturum magis, ſi fabulantem reliquiſſet Canium Vlyſſes. de Canio ſatis multa ad lib.1.ep.62.& 70.& hoc eod.libro ep.20.

1 Sirenas *hilarem nauigantium pœnam.*] Elegantiſſimis antithetis ornatum eſt hoc gemmeum epigramma, in quo eſt *Hilaris pœna,blanda mors, crudele gaudium.*

AD EPIGR. LXV.

BAſia Diadumeni ſuauiſſimis odoribus fragrare, multis oſtendit cõparationibus,quæ ſuauiora futura dicit, ſi liberè & ſine inuidia daret. De Diadumeno & eius baſijs,vide epi.47. & 84.lib.5.& ep.34.lib.6. & eundem ac baſiorum fragrantiã ſuppreſſo nomine celebrat li.11.ep.9. in quo eædem ferè ſunt ſimilitudines verborum copia variatæ.

1 Qvod *ſpirat tenera malum mordente puella.*] tenera puella non poterat fœtido halitu,vt anus,poma mordens contaminare, ſed fractura & arroſione olentia reddere & gratiora amaſijs ſuis. Erat enim eo tempore, vt hodiéque, puellis mos, vt amatoribus ſuis poma arroſa mitterent, & attritas etiam corollas,& huiuſmodi nugas ad eorum amorem captandum. teſtis Lucianus in Toxare.

2 Qvod *de Corycio quæ venit aura croco.*] Corycus mons Ciliciæ,vbi optimum crocum gignitur, cuius odor gratiſſimus veteribus; adeò vt ad demulcendum popellum in theatris aqua croco immixta per tubulos emitteretur,vt dictum eſt ſup.in Amphitheatro ep.3.

3 Qvod *meſſor Arabs.*]in Arabia felici meſſes benè olentes erant,qualis erat nardi: meſſor itaque metens herbas illas fragrabat earum odoribus.

4 Qvod *ſuccina trita.*]ſuccinum ſuccus arborum eſt,Vnde nomen accepit:ait Plin.nat.hiſt.lib. 37. c.3. *quod arboris ſuccum eſſe priſci credidere, ob id ſuccinum appellãtes.*vbi & cap.ſuperiori omnia quę ad electrum, inuenies. Tacitus etiam in fin. lib.de morib. German.ferè idem quod Plin.Succinumq; affirmat arborum eſſe ſuccum hoc argumento,*Quia terrena quædã*

atque etiam volucris animalis plerumque interlucent, quæ implicata humore, mox dureſcente materia cluduntur. Hoc autem ſuccinum manu tritum fragrat. Dioſcorid. lib.1. 93. *Lachrymam populorum commemorat, quæ in Padum amnem defluat, durari ac coire in ſuccinum, quod electrum vocant, alij Chryſophorum: id attritum iucundum odorem ſpirat.* Candidum verò odore præſtantius eſt. Plin. d. c.3. libr.37. Ex quibus omnibus D. Iſidorus congeſſit plura, etymolog. libr. 16. c. 8. Cum verò manuum tritura odorem fragrantiſſimum mitterent ſuccina, ideò à Noſtro inter benè olentia annumerata hic, & li.5.ep.38.

Quod ſuccinorum rapta de manu gleba. & lib.11.ep.9.

Succina virginea quod regelata manu.

Sic lego, non [*religata*] cum Domitio, gelatur namque ſuccus: i. riget præ duritie, vt lib.4.ep.59. noſter loquitur:

Quæ dum miratur pingui ſe rore teneri,
Continuò riguit victa repente gelu.

& regelatur attritu digitorum anima caloris acceptâ. Quo verbo vſus eſt infr. epig.93. in Vetuſtinam:

Cum bruma menſam tibi ſit per Auguſtum,
Regelare nec te peſtilentia poſſit.

Sic inquam lego, quamuis non mihi lateat manibus delicatorũ geſtari ſolita ſuccina religata, teſte Tertulliano, & præcipuè fœminarum nobiliorum, vt Plin. dictis locis teſtatur, & Poëta ingenio facilis & facilitate ingenioſus in Metamorphoſi morem iſtum attingit lib.2. verſ.364.

Inde fluunt lachrymæ ſtillatáque ſole rigeſcunt,
De ramis electra, nouis quæ lucidus amnis
Excipit, & nuribus mittit geſtanda Latinis.

vbi etiam rigere electra dixit. Ex ſupradictis videbis vnde ſumſerit comparationem Iuuenalis ſatyr.6. verſ.571.

In cuius manibus, cui pinguia ſuccina, tritas *Cernis ephemeridas.*

Sic li.5. epigr.38. *Quod ſuccinorum rapta de manu gleba.*

& lib.9. epi.14. *Gemma quod Heliadum pollice trita notet.*

5 PALLIDVS *Eoo thure quod ignis olet.*] ignem pallidum dixit, quod igneus ille color immiſſo thure in pallidum flectat.

6 QVID *ſi tota dares illa ſine inuidia.*] *tota* dixit, id eſt, plenis labris, parcè enim hic puer dimidio labello fortè dabat. *ſine inuidia*, id eſt, non parcè, nec reluctanter, quamuis ſibi in eodem Diadumeno placere affirmat, dicto epig.47. lib.5. & 84. eiuſdem.

AD EPIGR. LXVI.

HOc epi. & alio item 70. lib.5. M. Antonium Triumuirũ inſectatur ob Ciceronis indigniſſimam necem eumqúe confert cũ Photino Ægyptio, qui venerandum illud Pompeij Magni caput amputauit, oſtẽdens peiorem eſſe Antonij quàm Photini cauſam, quod Photinus id facinus domino Ptolomæo pręſtitiſſet, cuius imperio excuſari poteſt: Antonius autem ſibi ſoli, nulla relicta excuſatione.

1 PAR *ſcelus admiſit Pharijs Antonius armis.*] Periphraſis Photini, quem dicto epigr.70.lib.5.Pharium vocat.
2 ABSCIDIT *vultus enſis vterque ſacros.*] *vultus ſacros* Poëticè dixit, pro capitibus ſacris, more Græcorum, qui celeberrimus viros ἱερὰς κεφαλὰς vocant, vt ſequenti etiam diſticho.
3 ILLVD, *laurigeros ageres cum læta triumphos.*] Eſt vna vtriuſq; laus, quod Pompeius tanti tamque excellentis corporis caput eſſet, præcipuè in ſũmo Triumphi honore, adeò vt laurea Triumphi corona Romæ imponenda, capiti Pompeij imponenda eſſet. Non minus illuſtris Ciceronis laus, cuius ore tota Roma loqueretur, dignaque eius lingua eſſet per quã tam præſtantis animi ſenſa exprimerentur. Valer. Maxim. lib. 5. cap. 3. §. 4. de Ciceronis morte: *ac protinus*, inquit, *caput Romanæ eloquentiæ & pacis, clariſſimam dextram per ſummum & ſecurum otium amputauit*, Vide elegantem declamarionem Senecæ.

AD EPIGR. LXVII.

IN pigros quoſdam nautas eſt epigramma, quos Argonautas dicit ſe vocare proprio nomine, nõn quod ſtrenuis illis heroibus, qui Iaſonẽ comitati ſunt ad Phaſin ſimiles ſint, ſed à proprietate vocis ſumto ioco, quod ἀργὸς Græcè pigrum & deſidioſum ſignificet. dicitur enim quaſi ἀεργὸς id eſt, ſine opere.

1 CESSATIS *pueri nihilque noſtis Veterno, reſinaque pigriores, Quorum per vada, &c.*] Nullum eſt huius Poëtæ epigramma, cuius inconſtantior ſit lectio, corrumpentibus ferè omnibus emendatoribus, ac primò verbum *noſtis*, mutauit Lipſius in *moſtis*, pro *mouiſtis*, id eſt, non vlterius progreſſi eſtis. & quod neceſſe fuerat immutare, reliquit integrum, verbum *ceſſatis*, quod mutandum fuerat in *ceſſaſtis*, vt cohæreret cum verbo *moſtis*. Ioann. verò Iſaacus Pontanus, in notis ad ſeptimum ſaturnaliorum Macrobij librum, cap. 16. emendat, *poſtis*, id eſt, *poteſtis*. & conatur veterum teſtimoniis probare, nihil poſſe idem ſignificare, quod non prodeſſe. Sed hæ emendationes argutulæ magis quàm veræ ac propriæ ſunt: nuſquam enim apud hunc Poëtam illa συγκοπὴ ἀρχαία. & immutare illud verbũ, *noſtis*, eſt vere nihil noſſe de huius loci ſenſu. melius Gruterus qui in notis retinet verbum *noſtis*, ita vt referatur ad remigandi artem, quam hi pueri omninò ignorabant. Deinde ſequuntur ſalebræ illæ *Veterno reſinaque*, in quibus hærent interpretes, veternoſi & reſina impediri. Doctiſſimus Turnebus Aduerſariorum lib. 13. cap. 19. ſic legit. *Vientone aſinaque pigriores*, reiecta & damnata veteri lectione ex ſyllabarum quantitate, quaſi in his phaleuciis perpetuum ſeruet Bilbilitanus hic tenorem, & docte quidem, ſed non appoſite Veientonem ex Iuuenalis ſatyris obtorto collo huc adducit, & adagium (*aſino vel aſina pigrior*) nobis obtrudit. Gruterus autem legit: *Vaterno raſinaque pigriores*. duoque nomina ait eſſe riuulorum, per quos nauigabat Martialis, quos riuulos ego nunquã agnoui. deducti ſunt tantũ à Grutero, vt ſequentem verſũ:

Quorum per vada tarda nauigantes.

redderet clariorem: ſatius fuiſſet quod Raderus fecit ingenuè fateri ſe, quid illud monſtri eſſet, ignorare. Ego vulgatam libenter retineo lectionem,

Veterno reſinaque pigriores.

vt ſit hyperbole: veternus enim torpor eſt ſomni morboſi, notiſſimus Medicis. Sic veternoſum appellant, quod pigerrimum eſt & quaſi veterno occupatum. Reſina verò ſua tenacitate & lentitudine pigriſſima eſt, vel quod ipſa per arborum truncos lentiſſime fluat, vel quod detineat. Illud autem:

Quorum per vada tarda nauigantes.

quas turbas dedit! Domitius vetus interpres non intellecto difficillimo loco, ſic explicat: *ad quorum ſpectatorum*, impedita interpretatio, quam expediuit Raderus, vt ſignificet ad quorum ſpectatorum celeuma, per vada tarda nauigantes, remos tingitis, vt referatur ad naumachiam: Sed in Naumachia nulla erat remorum tarditas, immò ſumma celeritas & feſtinatio, neque ad ſpectatorum in littore ſedentium celeuma nautarum pueri mouebant remos, ſed ipſi ſoli celeuma canebant. Vnde videtur Domitij & Raderi interpretatio omninò corruere: Neque auſim in re adeò implicata negligentiæ quemquam accuſare, quod hic locus à nemine fuerit intellectus. Ego videor mihi lucem allaturus denſiſſimis hiſce tenebris, quam accendo ſibilo tantum addito nomini *Quorum*, vt ſit, *quorſum*. & poſt ſequentem verſum nota addatur interrogationis, & fit ſenſus planiſſimus. *Quorſum*, id eſt, quo fine pueri nauigantes per vada tarda, nulla vi fluentis aquæ adiuti, dum promouere ſe à remorum impulſione ſit neceſſe, tanquam otioſi & ludentes, tingitis in aqua remos, leuiter motos nec impulſos brachiorum vi, ſed vt tantum eos vngere in aqua velle videamini, ad numeros celeumatis expectantes cantus. Rythmum ſenſi, & ſubſequitur ratio: cùm iam medium cœlum teneat ardentiſſimus ſol, eiuſque radiis videatur palus vel flumen exardeſcere. Quam lectionem exiſtimo germanam eſſe, vel ex eo quod ea retenta nihil neceſſe ſit in toto epigrammate permutari.

2 IAM *promo Phaetonte ſudat Aethon.*] id eſt, iam inclinato ad pomeridianum curſum.

3 INTERIVNGIT *equos.*] de hoc verbo iam dictum eſt ſup. li.2. ep.6.

AD EPIGR. LXVIII.

ADmonitionem continet ad pudicas matronas, ne ſequentia legant epigrammata, quod prætextata ſint, nec digna caſtis earum auribus. Sed ſuſpicatur fore vt poſt hanc admonitionem auidiùs quàm præcedētia matrona legat, quæ ſequuntur: quod factum eſſe teſtatur inf. ep.86.

1 CVI *ſint ſcripta rogas interiora? mihi.*] *interiora*, id eſt, quæ ſubſequuntur, ſumta metaphora ab ædificijs, in quibus interiora dicuntur ſubſequentia, & quæ à primo ingreſſu remotura ſunt. Virg. 1. Æneid.

Eſt domus interior regali ſplendida luxu.

in qua metaphora perſiſtit ſequenti verſu:

Gymnaſium, thermæ ſtadium eſt hac parte recede.

2 EXVIMVR: *nudos parce videre viros.*] Gymnaſio, thermis & ſtadio exuebantur, vnde quæſitum nomen gymnaſio γυμνάζεσθαι, namque denudari ſignificat.

3 SAVCIA *Terpſichore.*] *Saucia* dixit, pro ebria: nam mero ſaucium dicebant, pro ebrio, vt lib. 4.

Incaluit quoties ſaucia vina mero.

& Ennius in Alceſtide apud Fulgentium in *friguttit*,

—— hæc anus admodum

Friguttit, nimirum ſe ſauciauit flore Liberi.

quo loco reponendum exiſtimat Godeſcalcus Stevvechius in quæſtionibus ad Apuleij lib. 9. *rore Liberi*, quod apud eundem Apuleium, lib. 8. legatur: *cruorem præter fluentis aquæ rore diluere*; quod ſatius fuiſſet intactum relinquere homini præcipue in Plauti lectione adeò verſato: Plautus enim mille locis *florem vini & florem Liberi*, pro optimo vino vſurpauit, vt in Curculione, Act. 1. Sc. flos:

Flos, inquit, *veteris vini meis naribus obiectus eſt.*

Idem in Ciſtellaria:

Quique adeò me compleui flore Liberi. *Saucium* autem nullo addito nomine pro ebrio ſumi, præcedente tamen ſenſu potionis vini probat locus Iuſtini, lib. 1. de filio Tamiris & eius exercitu: *Cum ventum* (inquit) *ad Cyri caſtra eſſet, ignarus rei militaris adoleſcens, velut ad epulas, non ad prælium veniſſet, omiſsis hoſtibus inſuetos barbaros vino ſe onerare patitur.* Et paulò poſt: *Nam cognitis his Cyrus reuerſus per noctem ſaucios opprimit, omneſque Scythas cum Reginæ filio interficit.* Hæc enim vera & vetus lectio confirmata Strabonis authoritate, qui lib. 11. cum hæc in Sacis geſta ſcribit, Scythas dicit οἰνωμένους καὶ ἀποκραιπαλῶντας fuiſſe. & idem Iuſtinus, lib. 24. *Hac*, inquit, *aſſeueratione incitati Galli, ſimul & heſterno mero ſaucij, ſine reſpectu periculorum in bellum ruebant.* & Apuleius, lib. 7. *Et inſtantia validiore vinum immixtum, ſed iam modico tepefactum vapore ſaucij, & his crapula vinolentiaque madidis, ipſe abſtemius non ceſſat impingere*, & lib. 9. *Quanto me felicior Daune vicinia, quæ mero & prandio matutino ſaucia.*

4 SCHEMATE *non dubio.*] id eſt, non tectè, & figurate & proprie & Latine.

5 QVAM *recipit Sexto menſe ſuperba Venus.*] periphraſis Priapi quem matronæ ferebant VIII Kal. Auguſti extra portam Collinam ad Veneris templum, cum ſacrorum pompa, & in eius ſinu reponebant. Ad hæc ſacra Priapi alludit Prudentius contra Symmachum his verbis:

Hic Deus è patrio prænobilis Helleſponto,
Venit ad vſque Italos, ſacris cum turpibus hortos
Sinum lactis, & hæc votorum liba quotannis
Accipit, & ruris ſeruat vineta Sabini,
Turpiter infixo pudeat quem viſere ramo.

6 CVSTODEM *medio ſtatuit quam villicus horto.*] altera eiuſdem periphraſis obſcœnæ, quam enormem in Priapo hortorum cuſtode figurabant, porrecto ab inguine palo, vt ſup. diximus hoc eodem libro, ep. 58.

7 OPPOSITA *ſpectat quam proba virgo manu.*] iocus in virgines pudicas ſpecie: reapſe verò gaudentes ſpectaculo Priapi, quæ manum oculis admouebant, tanquam auertentes viſum à re tam turpi, digitulis tamen parum apertis, vt quaſi per rimulas tali viſu fruerentur.

AD EPIGR. LXIX.

EVmdem Coſconium, quem ſup. lib. 2. ep. 77. tanquam ſtolidum reprehenderat, quod epigrammata eius longa eſſe dicebat, hoc epigrammate tanquam inſulſum & indoctum Poetam, epigrammatographum irridet, eſtque totum epigramma conceptum ironicῶς: vocat enim caſtiſſima Coſconij epigrammata, & digna quæ pueris & virginibus legenda proponantur, quæ laudat ſpecie caſtitatis, reapſe irridet, tanquam indocta & legenda tantum ſimplicibus & ignaris, quales ſunt pueri & virgines.

1 INQVE *tuis nulla eſt mentula carminibus.*] ſup. lib. 1. ep. 36.

——ſed hi libelli
Tanquam coniugibus ſuis mariti,
Non poſſunt ſine mentula placere. cetera per ſe liquida ſunt.

AD EPIGR. LXX.

MIrabilem Ceruini cuiuſdam in amore mutabilitatem deſcribit, qui Aufidiam vxorem per faſtidium repudiauerat, poſt deinde nuptam riuali deperibat, ita vt eius mœchus curauerit fieri. Simile argumentum habet ep. 71. lib. 6. de dominio cuiuſdã Theliſinæ vel Theleſuſæ. Eſt communis hominum conſuetudo in vetita ferri impotentius. Horat. ſatyr. 2. lib. 1.

——leporem venator vt alta
In niue ſectetur, poſitum ſic tangere nolit:
Cantat & apponit: meus eſt Amor huic ſimilis: nam
Tranſuolat in medio poſita & fugientia captat.

& ſup. lib. 1. ep. 74. hanc ſententiam complexus eſt.

1 NVMQVID *ſecurus non potes arrigere?*] elegans quæſtionis propoſitæ per interrogationem ſolutio. Cauſa enim cur Ceruinus iſte repudiatam vxorem & alteri nuptam amabat, erat quod fœminam quam ſecurè poſſidebat appetere non poterat.

AD EPIGR. LXXI.

NÆuolum pathicum inſectatur, qui pædicabatur à ſeruo: nec eſt opus diuinatione ad diſtichum intelligendum, cum ſatis per ſe liqueat.

AD EPIGR. LXXII.

FAtuam quandam Laufellam irridet meritò hoc epigrammate, quæ cum peteretur (imo cuperet miſceri Poëtæ) nolebat honeſtatis cauſa cum eo lauari: ad quod mouet eam, affingens ei corporis turpiſſima vitia, quæ ad finem diluit per correctionem, ſubiiciens aliud peius, & quod magis fœminam pungat, quod fatua ſit.

1 NEC *vis mecum Laufella lauari.*] de communibus balneis dictum eſt, ſup. hoc eod. lib. ep. 51.

2 NESCIO *quod magnum ſuſpicor eſſe nefas.*] ex veteri repone (*maius*) vt ſup. epigr. 42.

3 AVT *tibi pannoſæ pendent de pectore mammæ.*] pannoſas mammas, id eſt, rugoſas, nam pannoſus & pannuceus, pannis obſitum ſignificat; & ſic quodcunque rugoſum eſt & lacerum laxumue, pannoſum aut pannuceum dicitur. Sic ep. 47. lib. 11.

Tenditur & digitis pannuceâ mentula laſsis,
Nec leuat extinctum ſollicitata caput.

Et pomorum genus quoddam, quæ pannucea dicuntur, de quibus Plin. lib. 15. cap. 5. *Celerrime in rugas marceſcunt pannucea.*, quo capite nominum reddit rationem. Quæ etiam Macrobius, lib. 3. cap. 19. inter malorum genera recenſet.

4 AVT *ſulcos vteri prodere nuda times.*] ſup. epigr. 4. dictum eſt.

AD EPIGR. LXXIII.

PHœbum quemdam, vel vt in aliis codicibus eſt, Gallum inſequitur, vt fellatorem, qui cum iam virum cum feminis eſſe non poſſet, pueris mutoniatis morem gerebat, ſpurciſſimo ore.

1 MVTONIATIS.] id eſt, bene vaſatis, vt diximus ſup. ad lib. 1. ep. 24.

2 ET *non ſtat tibi Phœbe quod ſtat illis.*] *Stat*, id eſt, erigitur. de verbo *ſtandi*, in hac obſcœna ſignificatione diximus, ad ep. 45. lib. 2.

3 MOLLEM *credere te virum volebam.*] id eſt, cinædum, vt ſequenti verſu explicat ipſe, & nos ſup. lib. 1. ep. 97.

4 SED *rumor negat eſſe te cinædum.*] de voce *rumoris*, vide quæ diximus ad lib. 2. ep. 72.

AD EPIGR. LXXIIII.

INgenioſè fellatorem Gargilianum perſtringit, quod faciem & caluam reſinis quibuſdam depilaret.

1 PSILOTHRO *faciémque lauas.*] benè emendarunt Critici, *leuas*: nam Pſilothro & Dropace vngi potius quàm lauari dicimus. *leuas* autem dixit, quaſi ab onere pilorum, vt lib. 14. ep. 22. dixit leuare dentes.

Lentiſcum melius, ſed ſi tibi frondea cuſpis
Defuerint, dentes penna leuare potes.

Caue autem ne *leuas* à verbo leuare, pro leuigare deductum exiſtimes: nam illud longam habet e, hoc autem habet breuem quod non ani-

maduertit Heraldus, dum ſimilem adducit Auſonij locum vbi verbum *leuas*, priori producta legitur.

Inguina quod calido leuas tibi Dropace cauſa eſt.

quod aliqui diphtongo ſcribunt, vt diximus ſup. lib. 2. ep. 36.

2 ET *Dropace caluam.*] in calua ſuperſtites pilos non ferebat Gargilianus, volebatque nitidam eſſe omninò caluam, ideo Dropace vtebatur ad leuigandum efficaci, vt lib. 10. ep. 65.

Leuis Dropace tu quotidiano,
Hirſutis ego cruribus geniſque.

3 NVMQVID *tonſorem Gargiliane times.*] irriſio eſt Gargiliani, quaſi aliquis eſſet tyrannus, qui tonſorem timeret, cum is terræ filius nihil haberet, quò ſibi à tonſore timendum eſſet. Notum eſt illud relatum à Cicerone 2. de offic. & 5. Tuſculana de ſuperiori Dionyſio, *qui cultros metuens tonſorios candenti carbone ſibi adurebat capillum.* & ead. Tuſculana, hoc facere ſolitum ait: *candentibus inglandium putaminibus.* id eſt, ardentibus nucum corticibus; nucibus enim candentibus depilabant ſe antiqui. Sueton. in Auguſto, cap. 58. Sed de hoc eodem metu eleganter Martialis noſter lib. 11. ep. 59.

Quid ſi me tonſor, cùm ſtricta nouacula ſupra eſt,
Tunc libertatem diuitiaſque roget?
Promittam. neque enim rogat illo tempore tonſor,
Latro rogat. res eſt imperioſa timor.

4 QVID *faciem tingis?*] iamdiu Franciſcus Modius epiſt. 109. emendauit: *quid facient vngues?* quam emendationem ſuadet ratio ob ea quæ ſequuntur. arguit enim Gargilianum quod non poſſet tonſoris metu illis vti reſinis, cuius opera adhibenda neceſſariò eſſet ad vngues reſecandos: hoc enim erat munus etiam tonſoris, cuius ferramenta fabricabantur & ad tondendos capillos, & diuerſa ad reſecandos vngues, vt conſtat ex ep. 36. lib. 14. cuius lemma Ferramenta tonſoria,

Tondentibus hæc arma tibi ſunt apta capillis,
Vnguibus hæc longis, vtilis illa genis.

& Horatius de Vulteiono Mena præcone, lib. 1. ep. 7.

Ad raſum quemdam vacua tonſoris in vmbra,
Cultello proprios purgantem leniter vngues.

Ad quod miniſterium adhiberi tonſorem liquidò conſtat, ex Val. Max. lib. 3. cap. 2. §. 15. de Porcia: *Cultellum,* inquit, *tonſorium quaſi vnguium reſecandorum cauſa popoſcit, eoque velut fortè elapſo ſe vulnerauit; clamore deinde ancillarum in cubiculum reuocatus Brutus obiurgare eam cœpit, quòd tonſoris præripuiſſet officium.* Plautus in Aulular. ſcen. *poſtquam obſonauit.*

Quin ipſe tonſor pridem vngues demſerat,
Collegit, & omnia abſtulit præſegmina.

5 TRADVCERE *Caluam.*] de verbo, *traducendi,* dictum eſt ſup. ſpectaculorum libro, ep. 4.

6 Hoc

6 Hoc *fieri cunno Gargiliane ſoles.*] ſuggillat Gargilianum, quod fellator eſſet eiuſq. caput vice cunni fungeretur, quaſi dicat: quamuis caput tuum mentula intret, non ideò debes id, tanquam cunnum depilare.

AD EPIGR. LXXV.

IRriſio eſt in Lupercum quemdam iam eneruem, qui *ἀστύα* laborabat, ipſe tamen omnem mouebat lapidem vt poſſet.

1 Sed *nihil eruca faciunt bulbique ſalaces.*] erucam, bulbos, & Satureia Venerem excitare notiſſimum eſt ex Medicis: Erucam appellat ſalacem herbam, lib.10. ep.48.

In quibus eſt lactuca ſedens, & ſectile porrum:
Nec deeſt ructatrix mentha, nec herba ſalax.

de bulbis eſt ep.34. lib.13.

Cum ſit anus coniux, & ſint tibi mortua membra,
Nil aliud bulbis, quam ſatur eſſe potes. Vide in hanc rem Io. Baptiſtam à Porta Magiæ natural.

2 Coepisti *buccas opibus corrumpere puras.*] Lipſ. lib.5. ep.6. emendat, *opicus*, (vt Scalig. ad Feſtum in omiſſis) & contendit eo nomine ſignificari ſalacem: ſed nimio, vt mihi videtur, emendandi ſtudio, argutè potius quàm verè mutat hunc locum, nec legerat attentè totum epigramma: Nam vt vltimum diſtichon ſenſui cohæreat, neceſſe omninò eſt, vt legatur, *opibus*. magno enim ſtare dicit Luperco pondus: idque, quod opibus corruperat buccas puras, quæ niſi oblato ſummo pretio non poſſent ad tantum allici turpitudinem.

3 Sic *quoque non viuit ſollicitata Venus.*] bene viuit, quod mortua membra communiter dicat iacentia, & dicto lib.13. ep.34. Sed alij legunt, *venit.* Eſt autem ſumma aſtuſiæ huius amplificatio, cum ait lib.4. ep.6. *Nemo ſenex fit ad irrumandum.* Sollicitatam dixit Venerem, quo verbo vtitur in hac incitandi ad Venerem notione, vt lib.6. ep.71.

Tendere qua tremulum Pelian, Hecubaque maritum
Poſſet ad Hectoreos ſolicitare rogos.

& lib.8. ep.56.

Et libata dabat roſeis carcheſia labris,
Quæ poterant ipſum ſolicitare Iouem?

& Petron. in Satyrico: *Sollicitauit inguina mea mille iam mortibus frigida*, vbi legerem, *motibus*, propriò militiæ Venereæ verbo. Ouid. lib.2. eleg.10.

At mihi contingat Veneris langueſcere motu.

4 Mirari *ſatis hoc quiſquam.*] quæſiuit iocum in ambiguitate verbi. Nam *ſtare* in mentula arrigere eſt, vt dictum eſt ſup. lib.2. ep.45. *Stare autem magno*, id eſt, conſtare: Quam phraſim imitamur Hiſpani cum dicimus: *Eſtame la caſſa en muchos Ducados.*

AD EPIGR. LXXVI.

NOtat Baſſi in vetulas furorem, qui puellas faſtidiebat, nec in vetulis forma, ſed ſenectus hominem delectabat.

1 NEC *formoſa tibi ſed moritura placet.*] poterat Baſſus allici anus alicuius forma, vt ſæpe accidit: non tamen ita erat, ſed alliciebatur vltima ſenectute, & eò magis delectabatur vetula, quò ſenior eſſet, quod expreſſit nomine illo, *moritura.*

2 NON *eſt hæc mentula demens.*] faceta metaphora cum demens de perſona dicatur, & hic transfertur ad mentulam.

3 CVM *poſſis Hecubam, non potes Andromachen?*] ſubticet turpe verbum, *futuere*, vt ſup. fecit ep. 32. hoc eod. libro.

Non poſſum vetulam, &c.

AD EPIGR. LXXVII.

CVnnilingum Bæticum eſſe conſtat, ex epigr. ſequenti 80. Eum hoc loco tectè eo notat vitio, & ducitur hac coniectura, quod putrida quæque appetat, faſtidiatque bonos cibos, quòd ſcilicet putrida obſonia ſint ſapore cunni, ſuctu, quo is delectabatur. Primis quatuor verſibus ènumerat precioſa edulia, à quibus Bæticus abhorrebat, quatuor ſequentibus viliſſima quæque & putrida.

1 NEC *ſectæ quadra placentæ.*] caue putes cum Heraldo placentas quadratas fuiſſe, ſed fruſta & ſegmenta, in quæ ſecabantur, quadrata erant, & quodque eorum quadra dicebatur, vt ipſa verba declarant: Quadra ſectæ placentæ, ſic lib. 6. ep. 75.

Cum mittis turdum'ue mihi, quadrám've placentæ.

& lib. 9. ep. 92.

Secta plurima quadra de placenta.

& Gloſſarium. quadra. πώνς, lege πῶμος, à qua mente dixit Seneca, lib. 4. de benef. cap. 29. *Quis beneficium dixit quadram panis?* &c. id eſt, fruſtum panis: ſic Horat. lib. 1. epiſt. 17.

Et mihi diuiduo findetur munere quadra.

de fruſto Caſei Toloſani Noſter in Vacerram, lib. 12. epigr. 32.

Nec quadra deerat Caſei Toloſani.

Hæ quadræ imprimebantur placentis, antequam coquerentur, vt videre eſt apud Moretum Virgilij, ſiue alius ſit eiuſdem auctor.

—— léui tum protinus illam
Componit tabula; tepidas ſuper ingerit vndas:
Contrahit admiſtos tum fontes, atque farinas,
Transfuerſat durata manu; liquidóque coactos
Interdum grumos ſpargit ſale, iámque ſubactum
Format opus, palmiſque ſuum dilatat in orbem,
Et notat impreſſis æquo diſcrimine quadris.

ex his intelliges Iuuenalem, ſatyr. 5. verſ. 2.

—— aliena viuere quadra.

2 E t *pulpam dubio de petaſone voras.*] dubio, id eſt, ſemiputrido, quod diximus ſup. ad ep. 61. lib. 2.

3 T e q v e *iuuant gerres, & pelle melandrya cana.*] *gerres* quid ſint, explicat Plin. lib. 32. cap. vlt. quas fœtere conſtat, ex ep. 32. lib. 12.

Fuiſſe gerres, aut inutiles manas
Odor impudicus vrcei fatebatur.

de Melandrys idem Plinius lib. 9. cap. 15.

4 R e s i n a t a *bibis vina.*] id eſt, ſapore & odore reſinæ infecta.

5 N e s c i o *quod ſtomachi vitium ſecretius eſſe Suſpicor.*] ironica irriſio. *vitium ſecretius ſtomachi*, poſuit, pro appetentia lingendi.

6 E c q v i d *enim Batice ſaprofagis?*] Græcis litteris ſcriptum eſt in aliquibus libris compoſitum verbum ex σαπρός, id eſt, putridus. quamuis non male emendauero κοπροφαγεῖς, quod verbum eſt Galeni li. 10. de ſimplicibus medicamentis, cap. 1. ſignificátque vorare ſtercus: nam Xenocratem damnas, quod pro medicamento ægris vorandum daret ſtercus, grauius probrum ait eſſe κοπροφάγον, quàm fellatorem aut cinædum audire, quò forte reſpexit Martialis in hoc cunnilingo, quem ſummo probro inſectatur, quod putrida voret, appellans eum ſtercoriuorũ.

AD EPIGR. LXXVIII.

Qværſitus iocus eſt in nomine Palinuri, qui fuit magiſter nauis Æneæ notiſſimus, apud Virgilium libro 5. Æneidos diſſoluit nomen Poëta. nam πάλιν *rurſum* ſignificat, οὐρεῖν verò *meiere*, ita vt Palinurus ſit iterum meiens. Minxerat hic Paulinus ſemel, & iam periculo lapſus, quod id faceret currente carina, volebat iterum meiere & exponere lapſus periculo. Dicit eum futurum Palinurum, vel quod iterum meiat, vel quod caſurus ſit, vt Æneæ Palinurus.

AD EPIGR. LXXIX.

FEſtinantem in omnibus rebus Sertorium notat hoc diſticho, qui cum omnia inchoaret, nil tamen perficiebat. Quod vt augeat, vſque ad ſummum, ait ſe non putare Sertorium perficere, cùm ſe venũ præbeat; quam rem ipſa natura non patitur imperfectam relinqui, quòd ſumma celeritate fieri poſſit. & quod omnia animalia natura ducente in finem eius actionis mira celeritate properent. Diximus de hoc ep. ſupra lib. 1. ep. 47.

AD EPIGR. LXXX.

FEllatorem Apicium perſtringit, qui medios viros lambebat, & malæ linguæ eſſe dicebatur, etiam tacens. Dictum eſt de hoc epig. lib. 2. ep. 61. & de nomine *rumoris* eod. lib. ep. 72.

AD EPIGR. LXXXI.

INſectatur Bæticum eundem, quem ſup. ep. 77. qui Gallus erat & idem cunnilingus. Miratur, cur abſcindi ſibi pondus paſſus ſit, cui tam gratũ muliebris Baratrum: quod ſi iam ſacris Cybeles eſſet initiatus, caſtrandum caput, quod eo idem præſtaret, quod pondere eſſet præſtiturus.

1 BARATHRO.] honeſtè cunnus ſignificatur, aliàs pro ſtomacho poſuit ſup. lib.1. ep.88.

Extremo ructus cum venit à barathro.

2 HÆC *debet medios lambere lingua viros.*] fellandi paraphraſis, vt ſup. lib. 2. ep. 61.

Lambebat medios improba lingua viros.

3 SAMIA *teſtâ.*] Samos nota inſula in Ionio mari, vel ex Varrone, in qua Iuno colebatur, quod in ea nata, educata, & Ioui nupta fuerit: in ea fiebant vaſa fictilia, quæ Samia vocabantur. Ideo hîc teſtæ Samiæ mentionem facit noſter Martialis, qua amputabant ſibi virilitatem Galli matris Deûm ſacerdotes. Plin. lib.35. cap.12. in fi. *Samiâ teſtâ matris Deûm ſacerdotes, qui Galli vocantur, virilitatem amputant, nec aliter citra perniciem, ſi M. Cœlio credamus, qui linguam ſic amputandam obiecit graui probro, tanquam & ipſe iam tunc eidem Vitellio malediceret.* Quam teſtam ob duritiem ſilicem vocat Catullus, in Ay. epig. 64.

Diuoluit ille acuto ſibi pondera Silice.

Iuuenalis ſat. 6. de his ſacerdotib. verſu 512.

Mollia qui rapta ſecuit genitalia teſta. legerem libenter *fracta.* Lucilius ſat. 8. citatus à Nonio in verbo Samium, ex lectione Adriani Iunij, ſic inquit:

Hanc vbi vult malè habere vlciſci pro ſcelere eius.
Teſtam ſumit homo Samiam ſibique illicò telo
Præſcidit caulem, teſteſque vna amputat ambo.

Hinc Samium idem ac acutum Nonius Marcellus: *Samium acutum vnde ſamiare dicimus acuere.* Auſonius, *Samium, Lucumonis acumen*, gloſſæ veteres, Samiator ἀκονητής, & in vulgari Græco, *Samiator* Græcis characteribus ſcribitur pro eodem. Flauius itidem Vopiſcus in D. Aureliano exemplū epiſtolæ Valeriani Auguſti Cejonio Albino Præf. vrbi miſſæ *Samiata arma*, pro acutis ponit.

4 SACRA *tamen Cybeles decipis ore, vir es.*] Sic lib.11. ep. 62. de Manneio cunnilingo,

Lingua, Maritus, mœchus ore Manneius.

AD EPIGR. LXXXII.

ZOilum quemdam fellatorem inſectatur hoc eleganti epigrammate, & ſuperbos eius faſtus in conuiuio latè depingit.

1 SVMMENIANAS *canet inter vxores.*] Summenianæ meretrices ſunt, quæ in lupanari proſtabant in eo loco, qui ſummenianum dicebatur, vt ſup. lib. 1. ep. 35.

Rataque Summœni fornice rima patet.

appellat autem irriſoriè vxores, vt ep.32. lib.12.

Summœnianæ qua pilantur vxores.

2 CVRTAQVE *Ledæ ſobrius bibat teſta.*] de curta teſta Ledæ diximus ſup. epigr. 35. lib.1. addidit autem *ſobrius*, vt augeret turpitudinem, quæ

in ebrio non tanta fuiſſet,vt ſup.ep.16.

Ebrius es,nec enim faceres hæc ſobrius vnquam.

3 IACET *occupato galbanatus in lecto*] de galbana veſte dictum eſt ſuprà epig.97.lib.1.dixit autem,*occupato in lecto*,quem ſcilicet totum ipſe occupabat:qua figura dixit Iuuenalis ſat.1.verſ.32.

——— magni lectica Mathonis Plena ipſo.

4 CVBITIS *trudit hinc & inde conuiuas.*] Erat hic in medio honoratiori loco,& nolebat à conuiuis tangi,eouſque cubitis à ſe remouebat vtrinque:vel vt laxius recumberet, vel ne pretioſæ veſtes à conuiuis tererentur.

5 STAT *exoletus.*] ſtare miniſtros cœnantibus dominis, & quidem præcinctos notiſſimus eſt apud veteres mos.inf.lib.4.ep.66.

Nec tener Argolica miſſus de gente miniſter,
Sed ſtetit inculti,ruſtica turba foci.

& Seneca lib.3.de benef.cap.27. *Vt primum diluxit,ſeruus, qui cœnanti ad pedes ſteterat, narrat, quæ inter cœnam ebrius dixiſſet.* præcinctos autem eſſe docet nos Horatius lib.2.ſat.vlt.

His vbi ſublatis,puer altè cinctus acernam,
Gauſape purpureo menſam perterſit.

& Apuleius lib.2. *totis linea tunica mundulè amicta, & ruſſea faſciola prænitente altiuſculè, ſub ipſas papillas ſuccinctula, illud cibarium vaſculum floridis manibus rotabat in circulum.* & Philo Iudæus, lib. de vita contemplat.agens de luxurioſis & prophanis Romanorum conuiuijs. *Ex ijs* [miniſtrantibus] *minores pueri pincernas agunt, grandiores aquam afferunt, loti & nitidi fucatique ac cincinnati,*(alunt enim capillitium) *vel omninò intonſi, vel à fronte tantum præſectis in orbem crinibus, tenuiſſimas candidiſſimáſq. præcincti tunicas, anteriore parte ad genuas demiſſas,poſteriore ad poplites. Vtrimque mollibus tanijs adſtricti commiſſuras,pro pendentibus ad latera finibus. Sic ornati adſtant nutus obſeruando,quid quiſque poſtulat.* præcingebantque ſe hi ſerui linteo. Seneca: *Ad hoc præſtò aderit miniſtrorum ornatiſſimorum turba linteis ſuccincta.* Vnde Caligula ſenatum deſpiciens, quoſdam ſummis honoribus functos, vt ſeruos ſtare, ſuccinctos linteis ad pedes eius non recuſauit. teſte Sueton. in eius vita. cap.26. *Quoſdam ſummis honoribus functos,*inquit, *ad eſſedum ſibi occurrere legatos,per aliquot paſſuum millia:& cœnanti modò ad pluteum,modò ad pedes ſtare ſuccinctos linteo paſſus eſt.* Ex hac conſuetudine illud eſt in Euangelio Iohannis cap. 13. n. 4. quod Dominus noſter, vt lauaret diſcipulorum pedes, formam ſerui accipiens, præcinxit ſe linteo. & apud D. Lucam eſt expreſſus hic mos ca. 17. n. 7. *Quis autem veſtrum habens ſeruum arantem, aut paſcentem, qui regreſſo de agro dicat illi ſtatim, tranſi,recumbe; & non dicit ei, para quod cœnem,& præcinge te,& miniſtra mihi donec manducem & bibam,& poſt hæc tu manducabis & bibes.*& cap.12.num.37.inquit idem:*Beati ſerui illi,quos,cum venerit Dominus,inuenerit vigilantes. Amen dico vobis, quod præcinget ſe, & faciet diſcumbere illos,& tranſiens miniſtrabit illis.*vt demonſtret Dominum,qui vi-

gilantes inuenerit ſeruos ſuos, gratiæ loco ſe tanquam eorum ſeruum illis miniſtraturum fore.

6 SVGGERITQVE *ructanti pinnas rubentes.*] inditis in guttur pinnis exonerare ſolebant ſtomachum. Sueton. in Claudio cap. 33. *Nec temere vnquam triclinio abſceſſit, niſi diſtentus ac madens, & vt ſtatim ſupino ac perſonam bianti, pinna in os inderetur ad exonerandum ſtomachum.* Quæ conſuetudo exitium ei attulit, vt narrat Tacitus, extremo li.12. Annalium. *Igitur* (inquit) *exterrita Agrippina, & quando vltima timebantur, ſpreta præſentium inuidia, prouiſam iā ſibi Xenophontis medici conſcientiam adhibet. Ille tamquam niſus euomentis adiuuaret, pinnam rapido veneno illitam faucibus eius demiſiſſe creditur.* Spectabat igitur exoletus ructus Zoili, vt hianti ore pinnas ingereret. *Rubentes* dixit, quod ex phœnicoptero aptiores eſſent huic negotio, de qua aui lib. 13. ep. 71. *Dat mihi penna rubens nomen.*

7 PERCVRRIT *agili corpus arte tractatrix, Manumque doctam ſpargit omnibus membris.*] Molles veterum delitiæ eo proceſſerant, vt ad fricanda mēbra delectationis cauſſa, in conuiuiis mares vel fœminas adhiberent, qui artificio quodam membra contrectarent. Mares plerumque exoleti, qui hoc munere fungebantur. Seneca epiſtola Clara, num. 66. *An potius optem, vt malaxandos articulos exoletis meis porrigam, vt muliercula; aut aliquis in mulierculam ex viro verſus, digitulos meos ducat? Quidni ego fœliciorem putem Mutium, qui ſic tractauit ignem, quaſi illam manum tractatori præſtitiſſet?* de qua conſuetudine accipio locum à nemine, quod ſciam, animaduerſum, apud Lampridium, in Heliogabalo. *In conuiuijs exoletos maximè iuxta ſe ponebat, eorumque attrectatione & tactu præcipuè gaudebat.* Hi tractatores, fœminæ tractatrices dicebantur.

8 DIGITIQVE *crepantis ſigna nouit Eunuchus.*] ad crepitum digitorum matellas poni notiſſimum eſt, vel ex epig. 89. lib. 6.

Cum peteret ſeram media iam nocte matellam,
Arguto madidus pollice Panaretus. & lib. 14. 119.
Dum poſcor crepitu digitorum, & verna moratur.
O quoties pellex culcitra facta mea eſt.

& ex diſerto Petronij loco in ſatyr. *Cum has miraremur lautitias, Trimalcio lautiſſimus homo digitos concrepuit, ad quod ſignum matellam ſpado ludenti ſuppoſuit.*

9 ET *delicatæ ſciſcitator vrinæ. &c.*] auget delicatum huius Malchionis faſtum, qui ad mingendum non apprehendebat manibus propriis penē, ſed ſeruum ad hoc miniſterium habebat deſtinatum, quem *ſciſcitatorem*, vel vt alibi legitur, *ſuſcitatorem* vrinæ vocat, qui apprehenſum penem inſerebat matellæ vt ipſe meieret.

10 AT *ille retrò flexus ad pedum turbam.*] id eſt ad pueros ad pedes ſtantes, vt eſt ſup. epi. 23.

Omnia cum retrò pueris obſonia tradas,
Cur tibi non menſa ponitur à pedibus?

11 INTER *catellas anſerum exta lambentes.*] exta anſerum ac præcipuè iecur in delitiis habebantur, vt lib. 13. ep. 58.

Adſpice quam tumeat magno iecur anſere maius.
Miratus dices, hoc rogo creuit vbi?

& apud Horatium lib. 2. ſatyr. vlt.

Pinguibus & ficis paſtum iecur anſeris albi. Ouid. 1. faſt.
Nec defenſa iuuant Capitolia quò minus anſer
Det iecur in lances, Inachi laute, tuas. & Iuuenal. ſat. 5.
Anſeris ante ipſum magni iecur, anſeribus par.

de quo Plinius multa. Amplificat igitur mollis huius delitias, qui pretioſa edulia catellis abiiciebat, quæ libenter comediſſent conuiuæ.

12 PARTITVR *apri glandulas palæſtritis.*] de ſeruis palæſtritis dictum eſt ſup. ep. 57. Sed Lipſius lib. 4. poliorceticōn dialogo 1. emendat, atque aliter intelligit hunc locum. Nam cum Varro lib. 3. de re ruſtica dicat, *Vidiſtis ad buccinam inflatam, certo tempore apros & capreas conuenire ad pabulum, cum è loco ſuperiore in palæſtram apris effunderetur glans, capreis vitia.* Hoc loco ductus *aprum palæſtritum,* pro bene ſaginato accipit, & legit, *Partitur apri glandulas palæſtritæ,* vt ſit ſenſus: partitur inter catellas glandulas optimi apri paleſtritæ. Vbi agnoſce nimium in doctiſſimo viro emendandi & argutandi ſtudium. Quis enim vnquam aprum palæſtritam appellauit? Deinde quomodo inter catellas partiebatur glandulas? *Partiri* enim inter eos dicitur, qui cum ratione portionem ſuam quique capere poſſunt. vt apud Virgil. lib. 1. Æneid. de ſeruis ab Ænea occiſis.

Hinc portum petit, & ſocios partitur in omnes.

Quid? quod verſus qui continuò ſequitur, id explicat.

Et concubino turturum nates donat.

Retineo igitur vulgatam lectionem, & eas glandulas palæſtritis donari intelligo, pene in contemtum conuiuarum.

13 LIGVRVMQVE *nobis ſaxa cum miniſtrentur.*] per metonymiam dixit, *Saxa miniſtrari,* pro vino in ſterili & ſaxoſa Liguria nato.

14 VEL *coctæ fumis muſta Maſſilianis.*] Maſſiliatum vinum aſperrimum erat, & fumo maturabatur, vt multa alia vina. Horatius lib. 3. car. ode 8.

Hic dies anno redeunte feſtus
Corticem adſtrictum pice dimouebit.
Amphoræ fumum bibere inſtitutæ, *Conſule Tullo.*

Columella lib. 1. cap. 6. *apotheca rectè ſuperponentur his locis, inde plerumque fumus earum exoritur, quoniam vina celeriùs vetuſteſcunt quæ fumi quodam tenore præcocem maturitatem trahunt.* Quod inſaluberrimum eſſe teſtatur Plin. libr. 23. cap. 1. ideò dixit lib. 12. ep. 83.

Fumoſa feret ipſe tropin de fece lagenæ.

Hac de cauſa conqueritur hic Poëta conuiuis dari Maſſiliana vina fumoſa, & eadem deteſtatur lib. 10. ep. 36.

Improba Maſſiliæ quicquid fumaria cogunt.

& lib.13.epigram.123. *Fumea Maſſiliæ ponere vina potes.*

14 E T *Coſmianus ipſe fuſus ampullis.*] *ampulla* vitreum vas rotundum:erātque ex ijs aliquæ, quæ Coſmi nominabantur ad vnguenta condenda, vt lib.14.epig.110.

Hac licet in gemma, quæ ſeruat nomina Coſmi.

ideò dixit: *ampullis Coſminianis.*

15 M V R I C E *aureo nobis diuidere mœcha pauperis capillare.*] *murex aureus*, cōcha erat, vel aurata, vel ex auro facta, qua vnguentum parcè ſumebatur. Capillare autem vnguentum eſt ad capillos tingendos. *pauperis mœcha*, dixit per contemtum, vt Hiſpani dicimus *coſa de puta pobre.*

16 N V T I B V S *propinamus.*] ne ſcilicet emittamus vocem, quia iuſſi fuimus impuriſſimi illius Zoili ronchis præſtare ſilentium. Propinatio enim, quemadmodum ſup.ep.15. lib.2. dictum, fiebat prolato nomine eius, cui propinabatur: Nunc autem nutibus ſolum.

17 H o s *Malcionis.*] nomen confictum à μαλακὸς, quod mollem ſignificat.

18 N E C *vindicare Ruffe poſſumus, fellat.*] poterat timeri ſibi à dentibus fellatorum, qui lædere poterant, vt inf.epig.96. de Chione fellatrice.

Ne legat hunc Chione mando tibi Ruffe libellum,
Carmine læſa meo lædere & illa poteſt.

AD EPIGR. LXXXIII.

COclitem quemdam vt fellatorem vrbanè perſtringit, qui ſubinde petebat à Martiale, vt breuiora faceret epigrammata, ipſe autem vt ei obſequatur breuiſſimo verſu epigramma comprehendit, verſus eſt: *Fac mihi quod Chione*, ſubiungit deinde non potuiſſe ſe breuius epigramma facere. Verſus autem & exempli cauſa ponitur & ſententiæ, cum ab eo petat vt ſe fellet, quemadmodum facit Chiones, quam fellatricem eſſe perſpicuum eſt, inf.ep.86. & 96.

AD EPIGR. LXXXIV.

COntinet illuſionem hoc epigramma cōceptam per ambiguitatem: vocat enim Tongilionis linguam, mœcham, quod is lingeret & ore mœchus eſſet, vt ille Manneius, ep.62. lib.11.

Lingua maritus, mœchus ore Manneius.

percontatur ergo, quid narret eius mœcha: ex hac interrogatione poterat quis exiſtimare Tongilionem puellam aliquā habere, cum qua mœcharetur. Corrigit ſtatim, non dico puellam, ſed linguam. Eſt iocus etiam in verbo *narrat*, proprio linguæ.

AD EPIGR. LXXXV.

EXplicatum eſt hoc epigr.ſup.lib. 2.epi.60. & 83. cuius argumentum idem eſt.

1 C V M *ſit ſalua ſui mentula Deiphobi.*] alludit ad Virgilianum Deiphobum de quo lib.6.verſu 494.

Atque hic Priamiden laniatum corpore toto

Deipho-

Deiphobum vidit, lacerum crudeliter ora,
Ora manúſque ambas, populatáque tempora, raptis
Auribus, & truncas inhoneſto vulnere nares.

AD EPIGR. LXXXVI.

IVſſerat ſup. epi. 68. ne matrona caſta ab eo epigrammate ſequentia legeret, ſed prædixerat futurum, vt totum librum ſtudioſa legeret. Nũc autem id exitum dicit comprobaſſe: ſed tamen cum mimos laſciuos ſpectet, non inhoneſtius legere poteſt hoſce verſus.

1 SED *ſi panniculum, ſi ſpectas caſta Latinum,*] de Panniculo & Latino diximus ſup. ep. 5. lib. 1. & lib. 2. ep. 72.

AD EPIGR. LXXXVII.

FEllatricem Chionen reprehendit, quod tecta pudenda parte corporis lauaretur, cum tamen illa non peccaſſet, monetque vt velamen transferat ad os, quo peccauerat.

1 *Narrat te rumor.*] de nomine *rumoris* dictum eſt ſup. lib. 2. epi. 72. & de eius turpicula ſignificatione.

2 SI *pudor eſt,*] id eſt, ſi facis præ pudore.

3 TRANSFER *ſubligar in faciem,*] vt contegas os impurum & irrumatum.

AD EPIG. LXXXVIII.

PRoponit iocosè, velut ænigma quoddam, quo interrogat, ſimiléſne an diſſimiles ſint duo fratres, cunnilingus alter, & alter fellator? Cũ igitur diuerſa inguina lingerent, dubitari poſſit ſimiléſne an diſſimiles ſint. Eſtque iocus in ambiguitate, à ſimilitudine lineamentorum ad ſimilitudinem morum traducto vocabulo. Geminorum autem ſimilitudo apud veteres erat in pretio, vt probatur ex l. proinde 22. ∏ ad leg. Aquil. & ex lepida narratiuncula Plinij lib. 7. cap. 12. cuius verba operæ pretium erit apponere. *Toranius, M. Antonio iam triumviro, eximios forma pueros, alterum in Aſia genitum, alterum trans Alpes, vt geminos vendidit, tanta vnitas erat. Poſtquam deinde ſermone puerorum detecta fraude, à furente increpitus Antonio eſt, inter alia magnitudinem pretij conquerente. (nam ducentis mercatus erat ſeſtertijs.) Reſpondit verſutus ingenij mango, ob id ipſum ſe tanti vendidiſſe, quoniam non eſſet mira ſimilitudo in vllis eodem vtero editis: diuerſarum quidem gentium natales tam concordi figura reperiri, ſuper omnem eſſe taxationem. Adeoque tempeſtiuam admirationem intulit, vt ille proſcriptor animus modò & contumelia furens, non aliud in cenſu magis ex fortuna ſua duceret.*

AD EPIGR. LXXXIX.

EST aliud ſcomma in Phœbum, de quo ſup. lib. 2. epi. 87. qui vultum veluti nitentis ſemper habebat, cui ſuadet vt lactucis & maluis, quæ ventrem mouere ſolent, vtatur ſæpiùs, ne faciem habeat durum cacantis, quod aſſequetur cacando. Similis iocus eſt apud Sueton. in Veſpaſiano, cap. 20. *Statura fuit quadrata, compactis firmiſque membris, vultu velut nitenti. Vnde quidam vrbanorum non infacetè ſiquidem petenti, vt & in ſe aliquid dice-*

ret, dicam (inquit) *cùm ventrem exonerare deſiens.*

1 V T E R E *lactucis.*] vtiles eſſe lactucas ad molliendum ventrem, conſtat ex Medicis, & ex epi.53.lib.11.

Prima tibi dabitur ventri lactuca mouendo Vtilis.

Et ex Horat.lib.epod.od.2. ——*& graui*

Malua ſalubres corpori.

quas lib.1.carm.od.31.leues vocat, quòd valeant exinanire & leuare ventrem.

2 E T *mollibus vtere maluis.*] molles appellauit ex etymo, dicuntur enim à μαλακὸς, id eſt mollis. Vnde apud Hiſpan. maritima vrbs amęniſſima & molliſſima *Malaca*, vulgò *Malaga.*

AD EPIGR. XC.

Paradoxon eſt in Gallam deformem, fortè & anum, quę volebat futui, nec dare aliquid pro pretio volebat: & eſt luſus ſimilis lib.7. epig. 74. *Vis futui gratis, cum ſis deformis anuſque,*

Res perridicula eſt vis dare, nec dare vis.

Habet autem miram elegantiam quater repetitum vocabulum, *vult*, & additum ad finem verbum, *velit.*

AD EPIGR. XCI.

Facetam continet hoc epigramma narrationem, de ſene Miſitio, qui errore quodam à Cybeles ſacerdotibus exectus eſt, dum putant ſe Achillam formoſum puerum, qui vnà cum ſene iacebat in lecto, exſcindere.

1 H V I C *comes hærebat domini fugitiuus Achillas.*] alij legunt, *Achilles*, & Duza formoſos pueros à poculis ſic nominatos docet ex Luciano. Sed ego exiſtimo nihil mutandum: Nam *Achillas* nomen ſerui etiam ex lib. 7.epi.56. eſſe conſtat. Neque intelligas hunc puerum fuiſſe huius Miſitij ſeruum, ſed alterius domini fugitiuum hæſiſſe huic comitem.

2 H O C *ſteriles ſenſere viri.*] ſteriles viros caſtratos appellat, vt ep.9. lib.9.

Ne faceret ſteriles ſæua libido viros. & Catullus in Aty.

Egone Deûm monſtra & Cybeles famula ferar

Ego Mæmmas, ego mei pars, ego vir ſterilis ero?

3 C O N T I N V O *ferrum noxia turba rapit.*] ferrum poſuit per ſynecdochen pro Samia teſta, qua euirabantur Galli, vt dictum eſt, ſup.ep.80.

4 N A M Q V E *puer pluteo vindice tutus erat.*] Ex hoc loco videor mihi colligere cubiculares lectos ab vna parte, anteriori aut poſteriori, pluteum habuiſſe, qui eam partem lecti veluti ſepiret, relicta alia cum ſola ſponda, vt ingreſſus & aſcenſus facilis eſſet: Nam verſu præcedenti:

Exciduntque ſenem, ſpondæ qui parte iacebat.

Erant igitur duæ in lecto partes, altera ſpondæ, altera plutei. Hic puer dixit Gallis, ſe iacere ad partem ſpondæ, cum ad plutei partem iacere eſſet ſolitus, qua parte ipſe pluteo tutus erat ab illorum incurſu.

5 SVPPOSITAM, *&c.*] notiſſima fabula Iphigeniæ Agamemnonis filiæ in Aulide, quam adducit pro exemplo. In eo enim ſacrificio rapta fuit Iphigenia à Diana, & eius loco ſuppoſita cerua, quam Græci duces pro Iphigenia immolarunt. At verò in hoc tumultu pro puero ſenis mentula ſuppoſita eſt, quam Galli veluti mactauerunt. Petrus Crinitus lib.19.de honeſta diſciplina, cap.8. contendit pro voce *puero*, ſupponendam *ceruo*, quem ſequitur Mellerius Palmerinus in Spicilegijs ſub principio: quod *ceruos* appellarent veteres *fugitiuos ſeruos*, vt conſtat ex Feſto in voce Seruorum dies. *Seruorum*, inquit, *dies feſtus vulgò exiſtimatur Idus Auguſti, quòd eo die Seruius Tullius natus ſerua, ædem Dianæ dedicauerit in Auentino, cuius tutelæ ſunt cerui, à quorum celeritate fugitiuos vocent ſeruos.* Sed ego nihil mutarem, cum pro virgine dicat ceruam ſuppoſitam, & pro puero ſuppoſitam mentulam.

AD EPIGR. XCII.

EST iam explicatum epigramma hoc ſup.lib.1.ep.69.in verb.*vna*. ſed interpunctio quæ clariorem reddit ſenſum, ſic eſt mutanda.

Vt patiar mœchum rogat vxor Galle, ſed vnum:
Huic ego non oculos, eruo Galle duos?

eſt enim iocus in antitheſi, ab vno ad duos, & poſtrema verba minantis ſunt, vt diximus ſuprà ad lib.1.ep.93.ibi, *ſed fodiam, qui ſupereſt, oculum.*

AD EPIGR. XCIII.

EST inuectiua in Vetuſtinam quamdam, cuius nomen à vetuſtate deducit, quæ in extrema ſenectute virum quærebat. Eſtque totum epigramma hyperbolicum, vt moris eſt huic Poëtæ.

1 CVM *tibi trecenti Conſules,*] Eſt hyperbole, qua ſignificatur vel trecentos habere annos, vel ſaltem centum quinquaginta, cum ſingulis annis par Conſulum crearetur.

2 ET *tres capilli.*] de hac hyperbole dictum eſt ſup. lib.1.ep.20. & lib.2. ep.41. quibus adde diſtichon ex lib.12.epi.7.

Toto vertice quot gerit capillos,
Annos ſi tot habet Ligia, trima eſt.

3 RVGOSIOREM *cum geras ſtolæ frontem.*] Notandus eſt dicendi modus, *gerere frontem, & gerere mammas*. Quod rarum eſt apud Latinos: Hiſpaniſmus autem apud nos frequentiſſimus eſt: *lleua buena cara ò mala, lleua buen cuerpo ò malo.* à quo verbo faciem & vultum vocamus, *geſto*, quod geratur.

4 CVM *comparata, &c.*] Eſt mira hyperbole, cum Vetuſtinæ rictum ineſſe dicat, crocodilo verò ſi cum ea conferatur eſſe os, & idem anguſtū, cum contra ſit, vt fœminæ os, Crocodili rictus dicatur.

5 MELIVSQVE *ranæ garriant Rauennates.*] de ſtagnis Rauennæ, quæ ranis abundabant, diximus ſup.epi.56.& 57. & hic lege Sidonij verba li. 1.epiſt.8. *Ita tamen*, inquit, *quòd te Rauenna felicius exultantem, auribus Palatino culice perfoſſis, municipalium ranarum loquax turba circumſilit.*

6 ET *illud olens quod viri capellarum.*] Periphraſis hircorum, qui graueolentiam præcipuè habent in coitu: ideò dixit, *viri.* Idem eſt lib.4.epi.4. de malo Baſſæ odore dixit olere:

Quod preſſa piger hircus in capella.

& lib.7.ep.93.de malè olente Thaide ait:

Non ab amore recens hircus, non ora leoni.

hæc autem periphraſis deſumta eſt ex Virgilio, ecloga 7.

Vir gregis ipſe caper deerrauerat.

Quod Horatius aliter expreſſit lib.1.carm.ode 17.

Impune tutum per nemus arbutos
Quærunt latentes, & thyma deuia
Olentes vxores mariti.

Quod imitatus Noſter lib.14.ep.140.de odoribus Cilicijs, inquit.

Non hos lana dedit, ſed olentis barba mariti,
Cyniphio poterit planta latere ſinu.

Hinc alarum in homine fœtor, *caper*, tum, *hircus* dicitur, & Græcè τράγος. Catullus in Rufum epi.70.

Lædit te quædam mala Fabulla, qua tibi fertur
Valle ſub alarum trux habitare caper.

& Horat.ode 12.epodon: —— *namque ſagacius vnus*

Polypus, an grauis hirſutis cubet hircus in alis.

& Noſter lib.11.ep. 23.

Inde Tragus celeréſque pili mirandaque matri Barba.

quem tetrum odorem eleganti periphraſi appellauit etiam hircum Ouidius, de arte amandi lib.1.verſ.524.his verbis:

Nec lædat nares vírque patérque gregis.

Vnde hircoſus dicebatur, qui alarum fœtore offendebat nares, cuius vocabuli mentio eſt apud Vlp.in l. qui clauum, 12. §.vltimo.ff. de ædilit.edicto. *Is, cui os oleat,* inquit, *an ſanus ſit, quæſitum eſt. Trebatius ait non eſſe morboſum, os alicui olere, veluti hircoſum, ſtrabonem: hoc enim ex illuuie oris accidere ſolere. &c.* qui locus malè torſit doctiſſimos quoſque noſtri ſeculi viros, Cuiacium in primis, qui lib.11.obſer. cap. 10. exiſtimat hircoſum eum eſſe, cui os malè oleat, idque probat ex Noſtro, lib.12.ep.59.

—— *te piloſus Hircoſo premit oſculo colonus.*

& ex Plauto in Mercatore ſcen. *Adducam*:

Iam plenus ætatis, animaque fœtida ſenex Hircoſus.

Deinde malè hominem habet τὸ *Strabonem*, & ingenioſe emendat *Scabronem*, vt ſit, qui gingiuas & dentes alluuie ſcabros & ſpurcos habet. eius etiam diſcipulus Ioſeph.Scalig.collectaneis in Varron.ad lib. 6. ἀναμνηστικῶς, vt ipſe ait, legit. *Vt lurcoſum, raponem,* & interpretatur *raponē* ἀδηφάγον adducitque Varronis locum hunc, *Cum hic rapo vmbram quoque ſpei deuoraſſet.* poſtea dicit hircoſum etiam defendi poſſe, eſſéque eum, cui ex fœda & deteſtabili libidine os oleat, eiuſmodi enim vocabantur hirci, vt Catullus ep.38. *Salax taberna, & putare ceteros hircos.*

& in dicto Atellanæ Tiberio obiecto apud Suetonium, cap. II. III.

Hircus vetulus naturam capreis liguris.

Hac interpretatione adeò ſibi placet Scaliger, vt non ſatis dignè ſe expediiſſe Cuiacium dicat. Ego vero, vtriuſque pace dixerim, multo aliter ſentio accipiendum eſſe Trebatij dictum. Primum credibile non eſt adeò abſurdè doctum IC. loquutum fuiſſe, vt cum oris fœtorem morbum non eſſe affirmaret, non magis quàm alium fœtorem corporis, exemplum in eadem parte corporis, hoc eſt, in ore, poſuerit. Eſſet enim inepta ratio, & nugatoria reſpondiſſe Trebatium oris fœtorem non magis morbum eſſe, quam oris fœtorem. Itaque ambo hi magni viri lapſi ſunt hac in re. nam Trebatius dixit non magis morbum cenſeri oris grauеolentiam, quàm alarum, nec morboſum magis exiſtimari debere eum, cui os oleat, quàm hircoſum. deinde adductæ auctoritates ad probandum hircoſum dici de ore, non probāt: Nam apud Noſtrum,

—— te piloſus

Hircoſo premat oſculo colonus.

Illud *hircoſo ore*, vel dictum eſt, quod piloſus eſſet, vel quod male oleret ei os, & per metonymiam alarum odor, ad oris odorem transfertur eo loco. & in loco Plauti duo vitia diuerſa notantur in Sene, quod illi anima fœtida ſit, & quod grauiter ei oleant axillæ. Catulli locus, quem adducit Scalig. non id probat; nam per contemtum hircos appellabant fellatores, vt patet ex loco Atellanæ ſupra adducto. Eſt enim ea natura hirci, vt capris naturam lambat. quid? quod hirſutos hircos, vel capras appellabant. & apud Suetonium, vbi extat verſus Atellanæ ſupra adductus, accommodatum eſt hirci nomen ob hanc cauſam Tiberio. Inquit enim Suet. *Obſcenitate oris, hirſuto atque olido ſeni clare exprobrata.* Et coram Caligula, vt idem ſcribit, cap. 50. *quod hirſutus eſſet, quacumque de cauſa capram nominare criminoſum, & exitiale habebatur.* Itaque retineo apud IC. vocem illam, *Hircoſum*, in ea, quam dixi ſignificatione. Ad ſcrupulum accedo, quem iniecit vox illa, *Strabonem.* Et primum dicere poſſum Trebatium voluiſſe ex re manifeſta oſtendere rem non adeo manifeſtam: nam cum dubium nemini eſſe poſſet, quin Strabo morboſus non eſſet, dixit non magis eum, cui os oleat, morboſum eſſe, quam Strabonem: forte, quod exiſtimaſſet in hircoſo non ſatis eſſe probatum: nam cum vterque odor ex non bona corporis habitudine proueniat, poſſet aliquis dubitare an verum eſſet hircoſum morboſum non eſſe. Ideo ad maiorem probationem, rem adiunxit in qua nulla ſubeſſe poſſet dubitatio, & addidit Strabonem. apud Iuriſconſultos enim diuerſa vitia coniūngi non eſt inſolēs, vt in L. ob quæ. 4. §. item aleatores, & L. idem. 10. §. fin. dicto Hor. de ædilit. edicto. Sed ſi fas eſſet ſacroſanctam noſtris iureconſultis Florentinorum Pandectarum fidem in dubium quacumque ratione vocare, diceremus profecto τὸ *Strabonem*, gloſſema ab aliquo ſciolo in ora libri adſcriptum, quod poſteà in Trebatij verba

nullo iure, vt fere fit, inuaſit. Sed quid fuerit ſequutus ſciolus ille ſcholiaſtes, fortè non liquebit omnibus, aperiam paucis. Hircoſum ille exiſtimauit eum eſſe, qui diſtortis oculorum pupillis, & in angulum oculorum compreſſis intuetur: ab hirquis, id eſt, angulis oculorum interioribus, qua mente interpretantur multi illud Virgilianum, eclog.3.

Nouimus & qui te tranſuerſa tuentibus hirquis.

Sic enim legunt, qui id ſequuntur, potius quam *hircis*, vel exiſtimauit deductum nomen ab hirco animali, quod præ libidine cõtorquere oculos ſolear, vnde Græci, στραγωδιὼν βλέπειν, diſtorte intueri, quo vicio qui laborant Strabones Latinè dicuntur. Vnde natum eſt gloſſema illud. Sed ego in hac acceprione *hircoſi* nomen nũquam legi, niſi apud Lexicographum Iuriſconſultum ,, qui hanc eandem legem in teſtimonium adducit.

7 Et *anatis habeas vropygium macra.*] legendum ὀῤῥοπύγιον, de quo nomine multa dicit hoc loco Merula. Eſt autem extremitas illa vertebræ podici proxima. Hiſpani vocamus, *obiſpillo*: quod mitræ Epiſcopalis figuram quodammodo habeat. In macris auibus eminentior eſt illa pars, in pinguibus, ſebo & pinguedine rotundatur. In viris ſumma deformitas: inde quæſitus iocus, ſup. ep.98.

Sit culus tibi quàm macer, requiris?
Pædicare potes, Sabelle, culo.

quaſi diceret, adeò macer es, vt tibi ὀῤῥοπύγιον, tanquam mentula emineat, quò poſſes pædicare, & etiam in feminis ſummum vitium erat, has *depugos* vocabant. Horat. lib.1. ſat.2. —— *veram*

Depuges naſuta, breuis latere, ac pede longo eſt.

at vero è contrario καλλίπυγοι, quæ pulcris natibus erant magnifiebant, de quibus Athenæus, lib. 12. hæ namque, cùm nullam nubendi ſpem haberent, vt indotatæ, & pauperes, non alia de cauſſa ſplendidè fuêre collocatæ, quàm quòd καλλίπυγοι habitæ, & reperræ.

8 Senemqve *Cynicum vincat oſſeus cunnus.*] Oſſeum cunnum appellat, quod præ macie totius corporis vix oſſibus hæreat. Comparat deinde deformitatem eius Cynico ſeni, de quo inf. lib. 4. ep.53.

Cum baculo peraque ſenem, cui cana patriſque
Stat coma & in pectus ſordida barba cadit.

quæ omnia Vetuſtinæ barathro accommodari poſſunt. Vetulum appellat cunnum, etiam lib.10. ep. 90.

Quid velis vetulum Ligella cunnum.

canum etiam dicit, ſup. ep. 34. lib.2.

Præſtatur cano tanta indulgentia cunno.

9 Cvm *te lucerna*, &c.] viliſſima ſcorta in monumentis proſtituebantur, vt ſup. dictum eſt, lib.1. ep. 35. hæ ad balnea quæſtus cauſa ſe conferebant, vt conſtat ex Lampridio & Ammiano Marcellino adductis hoc loco ab Heraldo. Hæc igitur vetula, corrupto donis balneatore,

admittebatur inter hæc buſtuaria ſcorta extincta lucerna, ne poſſet internoſci.

10 CVM *bruma menſem ſit tibi per Auguſtum.*] extinctum iam omninò naturalem huius vetulæ calorem per hanc hyperbolem ſignificat: nam cum Auguſto menſe caloribus æſtuemus, ipſi bruma erat, quæ quidem menſe Decembri eſt, vt lib. 7. ep. 94.

Bruma eſt, & riget horridus Decembris.

11 REGELARE *nec te peſtilentia poſſit.*] peſtis ardentiſſimus morbus eſt: apud Medicos ſatis notum. vnde Arnobius lib. 1. contra gentes, ait: *Peſtilentiæ contagia vrunt genus humanum.* Senes autem cum pigri ſint, minus hoc morbo affligantur. Docet Plini. libr. 7. capit. 50. *Senes minimè ſentire peſtilentiam*. Eſt ergo hyperbole ad ſummam Vetuſtinæ frigiditatem notandam, quod nec peſtilentia ipſa poſſit ipſam regelare. Eſt autem dicendi modus deſumtus à Seneca, epiſt. *Vt à communibus* 68. *Iam ætas mea contenta eſt ſuo frigore, vix media regelatur æſtate.* vtitur eodem verbo Columella, lib. 1. de re ruſt. cap. 5. vide quæ diximus ſup. epigr. 65.

12 GAVDES *ducentas nuptum ire poſt mortes.*] in veteribus eſt, *audes.* Quod ſi ſequaris, apta erit Iunij coniectura, qui legit, *nupturire ducentas mortes.* hyperbolicῶς dixit, ſed lib. 9. ep. 16. vero numero Chloe

Inſcripſit tumulo, ſeptem celebrata virorum
Se feciſſe Chloe.

& Iuuenalis, ſat. 6. verſ. 228.

Sic creſcit numerus, ſic fiunt octo mariti
Quinque per Autumnos, titulo res digna ſepulchri.

13 STERNATVR *Acoride triclinio lectus.*] corruptus eſt Senarius hic, emendatus olim à Scaligero in Auſonianis lectionibus, lib. 2. cap. 4. qui legit: *Sternatur à Coriole clinico lectus.* quam lectionem veram puto: quid enim ibi faceret triclinium? Sed Scaliger non explicat quid hoc loco *clinicus* ſit. Eſt enim Veſpillo, quem irriſoriè clinicum vocat, vt ſup. lib. 1. ep. 31.

Chirurgus fuerat nunc eſt Veſpillo Diaulus,
Cœpit quo poterat clinicus eſſe modo.

vide ibi quæ notauimus.

Comparat autem genialem lectum cum funerali: quemadmodum nuptiales tedas infrà cum facibus mortuorum; vt ſit ſenſus, Tibi nubere volenti non genialis lectus, ſed feretrũ vel ſandapila paranda eſt, imò lectus vbi mortui in atriis, pedibus ad fores porrectis locabantur, vt inde ſimul cum ipſo lecto efferrentur & cremarentur. de quo eſt ep. 97. li. 10.

Iam ſcrobe, iam lecto, iam pollinctore parato.

& Perſius, ſat. 3. verſu 103.

—— tandemque beatulus alto
Compoſitus lecto, craſſiſque lutatus amomis,
In portam rigidos calces extendit: at illum
Heſterni capite induto ſubiere Quirites.

& Tibull. el. 1. lib. 1.

Flebis & arſuro poſitum me Delia lecto,
Triſtibus & lacbrymis oſcula mixta dabis.

vbi nota illa verba, *arſuro lecto*. & Propertius, lib. 2.

Nec mea tunc longa ſpacietur imagine pompa,
Nec tuba ſit fati vana querela mei.
Nec mihi tunc fulico ſternatur lectus eburno,
Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro.

14 THALASSIONEM *qui tuum dicet ſolus.*] de Thalaſſione iam ſup. dictum eſt, lib. 1. ep. 36. *Solus* autem dixit, quod Thalaſſio ſolebat dici à multis: Solus verò Veſpillo aptus erat, qui id carmen caneret Vetuſtinæ.

15 VSTORQVE *tedas præferat noua nupta.*] vſtores ſunt pyrarum, in quibus mortui cremabantur, ædificatores, & qui cadauera in vſtrinam conijciebant, vt cremarentur, & ſilicennium ſilicernium, hoc eſt, feralem cœnam cuſtodiebant à pauperibus & mendicis, qui eas dapes in rogum coniectas ſemivſtulatas ſibi ſolebant rapere; vt conſtat ex ſcommate Catulliano in Rufam quamdam, epigr. 60.

——Sæpe quam in ſepulchretis
Vidiſtis ipſo rapere de rogo cœnam.
Cum deuolutum exigue proſequens panem,
A ſemiraſo tonderetur vſtore.

Vbi vides vſtoris nomen vſurpatum à Catullo. Cum igitur nouis nuptis tedæ præferrentur, ait conueniens eſſe, vt huic vetulæ tedas præluceat vſtor, quæ tedæ faces eſſent rogi. Vnde quaſi ſe explicans ſubiungit continuò: *Intrare in iſtum ſola fax poteſt cunnum.* quod fax mortuorum eſſet, quamuis aliquando pro nuptiali teda hoc nomine vtantur ſcriptores.

AD EPIGR. XCIIII.

SComma in Rufum auarum, qui dum dapes ab vna in aliam cœnam ſeruare volebat, cauſſatur coqui negligentiam, qui crudas exhibuiſſet menſæ, poſcebatque ad eum verberandum flagella. Dicit malle hunc coquum flagellis ſcindere, quam leporem cultro. Quod epigramma iam ſup. epigr. 13. explicatum eſt.

AD EPIGR. XCV.

NÆuoli cuiuſdam ſuperbum faſtum & arrogantiam increpat, qui ſemper expectabat, dum à Martiale ſalutaretur, nec ipſe prior ſalutabat vmquam. Comparat in multis vtrumque, & oſtendit nulla in re ſe Næuolo eſſe inferiorem, ſola mollitie & turpitudine fatetur eum priorem eſſe.

1 SED *reddis Næuole ſemper.*] priorem ſalutare confitentis erat ſe inferiorem eſſe ſalutato: Reddere autem, *Aue*, vel reſalutare, erat officium ſuperioris. Itaque lib. 10. ep. 70.

Nunc

Nunc reſalutantes video nocturnus amicos, inquit, vbi, *reſalutantes amicos* intelligo potentes & faſtuoſos, qui expectabant dum ſalutarentur; vt redderent aue. quos nocturnus videbat, quod mane aliis detentus occupationibus non vidiſſet. Domini etiam comitatis vel vrbanitatis cauſa ſeruos reſalutabant, & per ludum vocabant dominos, lib. 5. ep. 58.

Cum voco te Dominum, noli tibi Cinna placere,
Sæpe etenim ſeruum ſic reſaluto meum.

Nimium verò faſtuoſi nec reſalutabant, lib. 4. ep. 84.

Securus nullos reſalutas, deſpicis omnes.

Et Suetonius de Nerone, cap. 37. *Certe neque adueniens, neq. proficiſcens quemquam oſculo impertiuit, ac nec reſalutatione quidem; ſed vel reſpiciebat ſalutantes, vel annuebat nullo prolato verbo.* Iuuenal. ſat. 3. verſ. 184.

—— quid das vt Coſſum aliquando ſalutes?
Vt te reſpiciat clauſo Veiento labello?

Erat igitur officium faſtoſi ſuperioris reſalutare; Quamuis aliqui modeſtiæ vel beneuolentiæ cauſa anteuertebant ſalutationem, vt Philippus apud Horatium, epiſt. 7. lib. 1. qui Vulteium Menam præconem prior ſalutauit:

—— Vulteium mane Philippus
Vilia vendentem tunicato ſcruta popello,
Occupat: & ſaluere iubet prior.

2 QVOD *prior & Curius dicere ſæpe ſolet.*] per Synecdochen Curium poſuit, pro quouis, nobili & graui viro: vt Iuuenalis, ſat. 1.

Qui Curios ſimulant & Bacchanalia viuunt.

de quo iam ſup. dictum eſt ad ep. 25. lib. 1.

3 PRÆMIA, &c.] de præmiis intelligendum acceptis à Tito & Domitiano, vt ſup. lib. 2. ep. 91. & 92.

4 NON *expectato dat mihi fama rogo.*] de hoc ſup. dictum eſt, lib. 1. ep. 1.

5 VIDIT *me Roma Tribunum.*] fuit Martialis Tribunus honorarius. Vnde etiam Equeſtris dignitas ei data: Non enim Eques fuit ex cenſu, vt alij, ſed ex munere Tribunicio, quo qui fungebantur, intra quatuordecim gradus ſpectare poterant, vt legitimi & iuſti Equites. Hinc ſubſequitur: *Et ſedeo qua te ſuſcitat Oceanus.*

Quo ſignificat Næuolum hunc non eſſe Equitem Romanum, & ſolere ſuſcitari ab Oceano, qui diſponendis ordinibus præerat, de quo & Lectio frequentes ioci apud hunc Poëtam. *ſuſcitandi* autem vel *excitandi* verbum theatrale, ſignificat amouere à loco, in quo quis intra quatuordecim gradus ſedebat, lib. 6. ep. 9.

Et quereris ſi te ſuſcitat Oceanus?

& lib. 5. ep. 36.

Et ſuſcitanti Lectio reluctatur.

& eod. libro ep. 14.

Bis excitatus terque tranſtulit caſtra.

Sueton. in Aug. cap. 14. *Cum ſpectaculo ludorum gregarium militem in 14. ſedentem excitari iuſſiſſet.*

6 QVOT *mihi Cæſareo*, &c.] innuit à ſe impetratum eſſe multis à Cæſare ius Ciuitatis, vt Plinius impetrauit multis: vt conſtat ex toto lib. 10. epiſtolarum.

7 IAM *iam ſic prior es Nanole, vincis, Aue.*] illa palilogia, iam iam, eſt eius, qui tandem intelligit, quod antea non intelligebat. quod Hiſpani imitamur eadem voce: *ya ya*, Sic *Prior es*, dixit, vbi illud *ſic*, ad præcedentem verſum refertur, *ſic*, *Quod pædicaris & cenes.* Ideò *prior es*, id eſt, in anteriore loco, nam qui pædicatur, anterior eſt: qui pædicat poſterior hæret ad nates Pathici. Quare ſubiungit: *Vincis*, id eſt, obtines cauſam. Ideo ego prior te ſalutabo *Aue*: & hic eſt arguti Poëtæ ſenſus, quem nemo quod ſciam ſubodoratus eſt quidem.

AD EPIGR. XCVI.

GArgilius quidem cunnilingus iactabat ſe tanquam mœchus & corruptor puellæ Martialis: interminatur ei, ſi prehēſus fuerit, ore vt irrumetur, quòd vocem perdet & tacebit. ſimilis iocus apud Catullum, epig. 75. in quemdam Gellium,

Quod voluit, fecit: nam quamuis irrumet ipſum,
Nunc patruum, verbum non faciet patruus.

obturatur enim os τῆς γλωσσοποιΐας.

1 SI *te prendero*.] proprio mœchorū verbo vſus eſt, de quo ſup. l. 5. ep. 35.

AD EPIGR. XCVII.

QVOD in hoc libro multis epigrammatis inſectatus eſt Chionen fellatricem, mandat Rufo ne illa hunc librum legat; quia cum omnibus carminibus læſa, poteſt & ipſa lædere dentibus, cum irrumatur, vt diximus ſup. ep. 82.

AD EPIGR. XCVIII.

EXplicatum eſt ſup. hoc diſtichum, ep. 93. ad illud
Et anatis ὀρρόπυγιον macra.

AD EPIGR. XCIX.

SVpra ep. 16. & ep. 58. inſectatus fuerat ſutorem quemdam, quod Gladiatorum munus exercuiſſet, quem fingit ſubiratum fuiſſe Poëtæ ob ea ſcommata, quem placat hoc epigrammate: Cum dicat ſe non vitam eius, ſed artem non tacuiſſe; Petitque vt impune liceat ſibi iocari, cum impunè liceat ſutori iugulare, id eſt, dare ea munera, vbi homines iugulentur. Vide epigrammata ſupra dicta.

AD EPIGR. C.

MIſerat Poëta curſorem cum carminibus perferendis ad Rufam ſexta hora, quo tempore immodicis imbribus forte velut ruebat cœlum. Non aliter ait mittendum fuiſſe librum illum, quod mala carmina digna erant, quæ aqua & ſpongia à tabellis delerentur, quod fieri ſolebat, vt lib. 4. ep. 10.

Curre, ſed inſtructum comitetur Punica librum
Spongia, muneribus conuenit illa meis.

& iam diximus, ſup. lib. I. ep. 6.

I CVRSOREM.] de Curſoribus & Curſu publico: vide quæ Lipſius collegit, epiſtola 59. Centuriæ ſingularis ad Nicolaum Micolletium.

AD M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIB. IV.

AD EPIGRAMMA I.

CELEBRAT Natalem Domitiani diem, politiſſimo epigrammate, & adiungit precationem pro vita & incolumitate Imperatoris.

I CÆSARIS *alma dies.*] id eſt, natalis, proprioque epitheto vſus eſt. *almus* enim ab alendo dictum, & accommodatur Diis & rebus aliis, quæ vel ad generationem, vel procreationem hominis pertinent: Sic alma Venus & alma Ceres dicitur, non alma Pallas aut Bellona. Cum igitur hic natalis eſſet dies, qui eduxit in lucem Domitianum, ideò dixit, *alma dies.*

2 ET *luce ſacratior illa*, &c.] adulatione eo ducitur, vt præferat Domitianum Ioui, & ſacratiorem diem natalem Domitiani dicat, quàm natalem Iouis. Tuliſſe autem Idam dicunt Iouem, quod à Rhea traditus Curetibus fuit in monte Ida.

3 LONGA *precor*, &c.] duo precatur, & quod longa ſit dies illa, & quod Neſtoreos annos ſuperet Natalis Domitiani, & quod proſperè feliciterque proueniat ſemper, velut vt nunc vel melius.

4 HIC *colat Albano Tritonida cultus in auro.*] hic, id eſt, Domitianus, de quo loquitur. Teſtatur Suetonius in Domitiano, cap. 4. eum in Albano quotannis quinquatria Mineruæ celebraſſe, magnificoſque ludos Theatrales, & Scenicos, inſuper Oratorum ac Poetarum certamina ibi edidiſſe. Loco illius vocis, *cultus*, eſt in veteribus, *multus*; quod probo magis. Erat enim Domitianus occupatus eo tempore in coronandis victoribus aureis coronis. Probatur id ex Papinio, lib. 3. ſyluarum, in poëmate vltimo ad Claudiam vxorem:

—— ter me vidiſti Albana ferentem
Dona comes, ſanctoq. indutum Cæſaris auro. Nam cum Ludorum victoribus coronæ ex Lauri, oleæ, vel quercus, vel alius arboris foliis darentur. Craſſus diues, vt teſtatur Plin. l. lib. 21. cap. 3. *primus argento, auroque folia imitatus, Ludis ſuis coronas dedit.* qui mos ab hac origine manauit in poſteros. De patre huius Imperatoris ſcribit Sueton. cap. 19. hæc. *Apollinari tragædo quadringena; Terpio, Diodoroque Citharœdis ducena, nonnullis*

centena,quibus minimum quadragena ſeſtertia, ſuper plurimas coronas aureas dedit. Idem faciebant Prętores per Ludos,ex quo more quæſitus Poëtæ iocus, l.8. ep. 33. *De Prætoricia folium mihi, Paule,corona,*

Mittis, & hoc phiala nomen habere iubes.

Vnde veriorem iudica lectionem vulgatam, *in auro*,quam eam, quæ nobis ab aliquibus obtruditur, *in aruo*. Eſſetque durum vocare aruum Albanum montem illum. Sicque interpretor, *Multus*, id eſt,aſſiduus & totus in illa re colat Mineruam.

5 PERQVE *manus tantas plurima quercus eat.*] Notum eſt quernam coronam ciuicam eſſe,quam per adulationem primùm conceſſerunt Auguſto,quod ciues vniuerſos ſeruauiſſet. Eſt in nũmis eius cum inſcriptione intra coronam ipſam, OB CIVES SERVATOS, quam pro foribus poſitam fuiſſe Auguſto docet Dion. . . . & Ouid. 2. Metamorph.

Poſtibus Auguſtis eadem fidiſſima cuſtos

Ante fores ſtabis mediamque tuebere quercum. Quod Tiberius recuſauit,teſte Tranquillo in eius vita, cap. 26. *Prænomen quoque Imperatoris cognomenque patris patriæ, & ciuicam in veſtibulo coronam recuſauit.* Hac modeſtia vſi non ſunt peſſimi alij Cæſares, in quorum nummis, vt in Auguſti, cernitur hæc querna corona. Plin. lib. 16. cap. 4. *Hinc ciuicæ coronæ, militum virtutis inſigne clariſſimum: Iampridem verò & Clementiæ Imperatorum, poſtquam ciuilium bellorum profanatione, meritum cœpit videri ciuem non occidere.* In Auguſto fortè fuit ratio: in ceteris Imperatoribus idem pręſtitit adulatio: Itaq. optat vt hic honor ſæpiſſimè tribuatur Domitiano, qui iam aliquoties tributus fuerat, vt lib. 8. ep. vlt.

Non quercus te ſola decet, nec laurea Phœbi:

Fiat & ex hedera ciuica noſtra tibi.

Sed ego in hanc ſententiam inclino, vt hic locus non de Domitiani ciuica intelligatur, ſed de quernis coronis, quas ipſe victoribus in certamine quinquennali Capitolino Ioui inſtituto largiebatur. Eſt ea inſtitutio apud Tranquillum in eius vita, cap. 4. *Inſtituit & quinquennale certamen Capitolino Ioui triplex; Muſicum, Equeſtre, Gymnicum & aliquanto plurium, quam nunc eſt, coronatorum.* Quo in certamine querna dabatur corona, ex arbore ſcilicet Ioui dicata. Hanc conſecutus eſt Colinus quidam, ad quem inf. eſt epig. 54.

O cui Tarpeias licuit contingere quercus,

Et meritas prima cingere fronde comas.

apud Iuuenalem, ſat. 6. verſu 383.

Quædam de numero Lamiarum & nominis Appi,

Et farre & Vino Ianum, Veſtamque rogabat:

An Capitolinam deberet Pollio quercum

Sperare, & fidibus promittere.

Et eò magis adducor, vt credam hanc veriorem eſſe interpretationem; quod præcedenti verſu optat, vt Quinquatria Mineruæ in Albano

monte ſæpius ab Imperatore celebrentur. in hoc autem vt quinquennale hoc certamen. Illa verò verba, *Perque manus tantas*, non videntur poſſe ad ciuicam Domitiani coronam referri: hæc enim non manibus, ſed capite tenebatur.

6 HIC *colat ingenti redeuntia ſæcula luſtro.*] de ludis ſecularibus intelligit, quos Domitianus exhibuit, vt docet Sueton. cap. 4. Conſulatu 14. anno, vrbis conditæ 841. non habita ratione eorum, quos Claudius celebrauerat, 63. vel 64. ann. poſt ſeculares Auguſti, anno ab vrbe condita 800. quos quidem anteuerterat Claudius, vt docet Suetonius ca. 21. irriſa voce præconis inuitantis more ſolemni ad ludos, quos nec ſpectaſſet quis, nec ſpectaturus eſſet. Cum multi ſupereſſent adhuc qui ſpectauerant, & hiſtriones etiam producerentur, qui producti fuerant ſecularibus Auguſti, vt refert Pli. lib. 7. cap. 48. Sed habita ratione eorum quos exhibuit Aug. anno ab vrbe condita 736. Itaque Domitiano ludi Claudiani non fuere ſeculares: vnde ep. 63. l. 10. de matrona nobili lõgæua in illo verſu:

Bis mea Romano ſpectata eſt vita Tarento.

perperam interpretantur docti viri Politianus, Beroaldus, Onuphrius Panuinus ex libello de ludis ſecularibus: Heraldus & Raderus qui exiſtimant hanc matronam ſeculares Claudij ludos & Domitiani ſpectaſſe, inter quos tantùm interfuêre 41. anni. Qui poterat hoc in epitaphio à Martiale, tanquam pro miraculo celebrari, quod quadraginta & vnum annos expleuiſſet? Præterea quomodo credemus Poëtam, qui pœne totus eſt in Domitiani adulatione Claudij ſeculares ludos voluiſſe pro ſecularibus accipi, cum id non poſſet non offendere Domitianum, qui eos abolitos omninò voluit? Lipſius etiam neſcio quid comminiſcitur, & emendandum putat, loco τ̃ *vita*, *vitta*. cent. 3. epiſt. 26. ad Valentem Acidalium. vt hæc matrona glorietur ſe tot illos annos nuptã, & in theatris vittam ſuam, maritatum inſigne, ſpectatam. Intellige ergo hãc matronam vixiſſe 105. annos, qui interfuerunt inter Auguſti ſeculares, & ſeculares Domitiani ad minimum, & eò amplius. Ideò non dixit Martialis hanc matronam ſpectauiſſe vtroſque ludos; ſed vitam eius ſpectatam fuiſſe in vtriſque. Potuit enim ludis Auguſti recens nata in cunis eſſe, & ludis Domitiani vltima iam ſenectute confecta. Illud autem, *ingenti luſtro*, referendum eſt ad verbum, *colat*. Dixit autem, *Ingenti luſtro*, quaſi annuens legitimè celebratos eſſe ludos, ſumta annorum computatione à ſecularibus Auguſti, non à feſtinatione Claudii: nam ab eo tẽpore non eſſet luſtrum ingens. Luſtri autem nomine vſus eſt, quod Domitianus cenſor fuerit, vt teſtatur Suetonius cap. 8. & diximus iam ſup. epigr. 5. & cenſor luſtrum condebat, vt omnia verba adulationi accommodentur.

7 ET *quæ Romuleus ſacra Terentus habet.*] fiebant ſacra ad aram Ditis, in Tarenti ludis ipſis ſecularibus, de qua ara latiſſimè Val. Max. lib. 2. cap. 4. & diximus lib. 1. epig. 70. de toto negotio ſecularium ludorum ſcripſit

diligentiſſimè Onuphrius Panuinus in appendice quadam ad Faſtos Conſulares.

8 MAGNA *quidem ſuperi petimus, &c.*] Ex his verbis colligo petiiſſe, vt Domitianus iterum ſeculares ludos celebraret: idq; ſignificat verbis illis *redeuntia ſecula.*

9 PRO *tanto quæ ſunt improba vota Deo*] verbo *improba* vſus in propria ſignificatione, id eſt, non probata, quæ probari non poſſunt.

AD EPIGR. II.

LEpida narratiuncula de Horatio quodam publicos ludos nigris lacernis ſpectante, cum Imperator & populus omnis cum cādidis veſtibus aſſideret: nam ſubito decidente niue, nigræ illæ lacernæ albæ factæ ſunt.

1 NIGRIS *munus Horatius lacernis.*] Romani togis lacernas, penulas, aliaſque veſtes craſſas vel pluuiæ vel frigoris arcendi cauſſa ſuperinducebant, vel togas mutabant, præſertim in theatro, ludorumque ſpectaculis ad cœli inclementiam, cum theatra (vt plurimùm) abſq; tecto eſſent & eius loco velis & carbaſis tegerentur. de hoc lacernarum vſu Noſter lib.5.epi.8.& lib.14.ep.37.

Amphitheatrales nos commendamur ad vſus,
Cum tegit algentes noſtra lacerna togas.

Ideò Iuuenalis ſa.9.verſ.29.lacernas monumenta togæ vocat. Hanc veſtium permutationem Domitianus in quadam Naumachia ab eo edita non permiſit, vt refert Xiphilinus ex Dione in eius Imp. vita: Cuius verba à Xylandro latina facta hæc ſunt, *Poſt hæc dies feſtos egit, videlicet triūphales: exhibuit crebra certamina prælijs peditum, ac deinde equitū commiſſis in circo, tum etiam in nouo quodam loco bello nauali facto, in quo non ſolum omnes ferè qui pugnauerunt mortui ſunt, ſed etiam multi ex ſpectatoribus, propterea quod maximo imbri & vehementi tempeſtate repentè commotâ, nemini permiſit abire ex ſpectaculo: & quanquam ipſe penulam mutauit, tamen cæteros nihil mutare paſſus eſt.* Tertull. in Apologet. Lacedæmonios primos fuiſſe qui hoc excogitauerint his verbis ſcribit: *Video & theatra nec ſingula ſatis eſſe, nec nuda: Nam ne vel hyeme voluptatis impudica frigerent, primi Lacedæmonij penulam nudi excogitarunt.* vbi illud verbum, *frigerent,* non communi notione poſuit, cum & non ceſſare impudica illa ſpectacula, nec in fauore hominum eſſe deſijſſe ſignificauit. frigere enim hac acceptione apud veteres vſitatum video; hinc frigus pro remiſſione amoris, & languore. Sic intelligendus Horatij locus lib.2.ſat.1. à nemine quod ſciam vſque adhuc interpretatus.

—— puer vt ſis
Vitalis, metuo & maiorum ne quis amicus
Frigore te feriat.

Vnde apud Iuriſconſultum in l. cum hic ſtatus 32. §. quod ſi diuortium. 12. ff. de donat. int. vir. & vx. friguſculum idem ſignificat. verba ſunt: *Quod ſi diuortium non interceſſerit, ſed fribuſculum,* lego vt in aliis *friguſculum, pro-*

ſectò valebit donatio, ſi frigus ſenlum quieuit. Quod Græci nomine etiam ψυχρὸς & Aduerbio ψυχρῶς (vulgò frigidè & ineptè) ſcitè exprimunt: & nos Hiſpani itidem bellè dicimus, *infrioſe*, quando dicere volumus: *no me tiene la volantad que ſolia.* & apud Latinos refrigeratus is eſt, qui cauſam vt nõ in fauore ſit hominum præbet, aut patitur. Suetonius in Claudio cap. 41. *Hiſtoriam in adoleſcentia hortante T. Liuio: Sulpicio verò, Placco etiam adiuuante ſcribere aggreſſus eſt, & cum primum auditorio commiſiſſet, ægrè perlegit refrigeratus ſæpè à ſemetipſo, &c.* vide quæ diximus ad lib. 3. ep. 25.

2 C V M *plebs & minor ordo maximuſque Sancto cum duce candidus ſederet,*] Vniuerſum populum dicit albatum ſediſſe cum Imperatore, quem vocabulo idem ſignificante Ducem appellat. Minor ordo Equeſtrem ſignificat, maximus Senatorium, li. 14. ep. 137. cuius lemma Lacernæ albæ, docet in ludis theatralibus albatos omnes ſedere.

Amphitheatrales nos commendamus ad vſus,
Cum tegit algentes noſtra lacerna togas.

Secus erat in municipiis, vbi Ædilibus ſolùm concedebatur ludos cum tunicis albis ſpectare. Iuuenalis ſat. 3. verſu 177.

Aequales habitus illic ſimilemque videbis
Orcheſtram, & populum: clari velamen honoris
Sufficiunt tunicæ ſummis Aedilibus albæ.

AD EPIGR. III.

DE iiſdem niuibus eſt hoc epigramma, vbi laudat Domitiani conſtãtiam, qui decidente niue immoto vultu ludos ſpectaret, & vltimò dicit ſe ſuſpicari has niues immitti à puero Cæſare ab æthere.

1 A D S P I C E *quàm denſum tacitarum vellus aquarum.*] *vellus aquarum* dicit à ſimilitudine; nam nix aſſimilatur velleri: Ideò à veteribus Græcis per periphraſim ἐριῶδες ὕδωρ vocabatur nix, id eſt, aqua lanata. teſtatur id doctiſſimus Euſtathius ad Dionyſium his verbis. τὴν χιόνα ἐριῶδες ὕδωρ ἀστείως οἱ παλαιοί φασι τοῦ σοφοῦ βασιλέως Δαβὶδ ἀφορμὴν ἐνδόντος αὐτοῖς, ὅς εἶπε, διδόντος χιόνα ὡσεὶ ἔριον. id eſt, *eleganter veteres niuem lanatam aquam dicunt, præbetque ipſis occaſionem ſapiens rex Dauid, cum dicit, Qui dat niuem ſicut lanam.* Tacitas aquas dixit, vt infrà, ſiccas.

3 I N D V L G E T *tamen ille Ioui.*] Ioui tribuuntur quæcunque in media aëris regione gignuntur & decidunt, & Domitianus vt Ioui ſacrificaretur, perſiſtebat immotus ad niuis lapſum.

3 C O N C R E T A S *pigro frigore ridet aquas.*] Suetonius in vita Domitiani cap. 4. *Edidit*, inquit, *nauales pugnas penè iuſtarum claſſium effoſſo & circumducto iuxta Tiberim lacu, atque inter maximos imbres proſpectauit.* Ex quo loci colligunt Domitius & Raderus niuem hanc decidiſſe in Naumachia, ſed non certo colligunt, nam de niue non dicuntur imbres.

4 S I D V S *Hyperborei ſolitus laſſare Bootæ,*] quod Domitianus, vt Suetonius teſtatur, in Germania contra Cattos, & poſtea contra Sarmatas ac Dacos pœnè puer depugnauerat, & ibi didicerat frigus tolerare,.

quod eleganti Metonymia dixit, *laſſare Booten.* id eſt, contra eius vim durare.

5 Et *madidis Helicem diſsimulare comis.*] id eſt, præ ſe ferre non commoueri frigoribus, & imbribus Septentrionalibus. *Helix* enim vrſa maior eſt. De verbo *diſsimulandi*, vide plura, ad lib. ſpectacul. epi. 1.

6 Suſpicor *has pueri Cæſaris eſſe niues.*] Innuit hoc diſticho puerum Domitiani, quem tulerat ex Domitia ſecundo ſuo conſulatu conſecratum fuiſſe. quod & Papinius teſtatur & numorum Domitiæ, quibus Diui Cæſaris mater inſcribitur, & alter quem adducit Læuinus Torrentius ad cap. 3. Suetonij, in quo depicta eſt Domitia cum inſcriptione Domitia Avgvsta Imper. Domitiani, & ex altera parte puer globo cœleſti inſidens, & multis ſtellis circundatus cum inſcriptione, Divvs Cæsar Imp. Domitiani F.

AD EPIGR. IV.

Solita & familiari huic Poëtæ hyperbole perſequitur graueolentiam Baſſæ cuiuſdam, idemque facit in Thaidem, lib. 6. epig. 93.

1 *Quod ſicca redolet palus lacunæ,*] Lacuna alueus eſt aqua plenus, palus verò ipſe alueus quamuis ſiccus, etſi hæc confunduntur ab auctoribus. Sed hic Poëta proprietatis Latinæ diligentiſſimus obſeruator, & *cuſtos palus*, dixit, *ſicca lacuna*, id eſt, aluus illa abſque aqua cœnoſo & vliginoſo ſolo, quod quidem vel ob animalia ibi mortua, vel ob recoctum ardore ſolis cœnum grauem emitiit odorem.

2 Crvdarvm *nebula quod Albularum.*] Albula vel Albulæ propè Tyburem ſulfureis aquis ſemper fumat, vt ſup. lib. 1. ep. 13.

Canaque ſulfureis Albula fumat aquis.

Quæ nebulæ ob ſulfur malè olent. *Crudarum* autem dixit, propterea quod illæ nebulæ manè excitantur, antequam ſolis radijs veluti decoquantur aquæ, & matutino tempore ſint veluti crudæ, id eſt, non coctæ ſolis ardore: nam calor vehemens qualis meridie eſt, diſcutit nebulas illas, & etiam earum graueolentiam.

3 Piscinæ *vetus aura quod marinæ.*] Eſt metalepſis in voce *vetus*, quæ accommodatur *auræ*, cum conueniat *piſcinæ*, id eſt, quod redolet aura piſcinæ marinæ veteris: nam aqua marina ſi corrumpatur, quod craſſior ſit ceteris aquis, peius olet.

4 Qvod *preſſa piger hircus in capella,*] dictum eſt iam ſup. lib. 3. epig. 93. piger non eſt perpetuum hirci epitheton, cum hirci velociſſimi & inquieti ſint, ſed piger dixit quando diu in coitu immoratur.

5 Lassi *bardiacus quod euocati.*] de varietate lectionis hoc in verſiculo multi multa: relictis variis & inter ſe diſcrepantibus ſcriptorum opinionibus, ego amplecterer vulgatam hanc lectionem: & ſi aliquis contenderet *Bardaics* legendum eſſe, non multum repugnarem: dum conſtet veſtem eſſe Gallicam rudem & oleo inquinatam, qua vti ſolebant

bant milites vt defenderentur ab imbribus & ventis: Eſſe autem ſordidam probat epig.54. lib.1.

Sic interpoſitus vitio contaminat vncto
Vrbica lingonicus Tyrianthina bardocucullus.

Euocati milites erant iam emeriti, qui ad militiam ex otio illo ingentibus ſtipendiis alliciebantur in aliqua difficili expeditione. Hi iam ætate prouecti & ſtipendiis locupletati, attentiores, vt fit, erant ad rem familiarem: ideò veſtibus vtebantur ad vtilitatem, potius quam ad decorem, præcipuè his bardaicis vel bardocucullis, quibus cum incubarent, grauis exhalabat odor. *Laſſi* verò dixit ob longam militiam & prouectam ætatem. Redolet igitur Baſſa, quod bardaicus attritus à milite euocato.

6 QVOD *bis muricee vellus inquinatum.*] latè interpretati ſumus hunc verſum lib.1.epi.50.ad illud

——*olidaque veſtes murice*

dibaphum appellant Græci bis tinctum, quod Horatius ſuo more Latinis verbis expreſſit lib.2.carm.ode 16.

——*te bis Afro*
Murice tincta Veſtiunt lanæ.

& in Epod. ode 12.

Muricibus Tyriјs iterata vellera lana,
Cui properabantur?

dibaphæ autem purpuræ originem tradidit Plinius lib. 9. cap.41.vbi inquit: *Et cum confecêre conchylia, tranſire melius in Tyrium putant. pœnitentia hoc primum debet inueniſſe artifice mutãte, quod damnabat; inde ratione nata, votum quoque factum è vitio portentoſis ingeniјs, & gemina demonſtrata via luxuriæ, vt color alius operiretur alio, ſuauior ita fieri leniorque dictus.* & ſubiungit: *Quin & terrena miſcere coccoque tinctum Tyrio tingere, vt fieret hyſginum.* Hæcque appellatur dibapha Tyria vt idem inquit cap. 39. eiuſdem libri. Murice autem inquinatum eſt Tyrio tinctum. Virgil.4.Æneid.

——*Tyrioque ardebat murice lana*
Demiſſa ex humeris. & Tibullus,
Nec quæ de Tyrio murice lana rubet.

Ex quibus collige dibaphum fieri ſolitum vel ex ipſo murice iterato, vel ex conchylio, & murice, vel ex cocco, & murice, ita vt ſemper poſterior tinctura eſſet ex murice Tyrio. Vnde graueolentia illa, de qua dicto epigrammate.

7 QVOD *ieiunia ſabbatariorum,*] ob ieiunium hominis anhelitum malè olere notiſſimum eſt, vel ex Græco prouerbio, *νηςείας ὄζειν.* vnde intelligere poteris amplificationem, quam addit Poëta, lib.11.epi.9. vbi gratiſſimum baſiorum pueri ſui odorem cum multis rebus fragrantiſſimis comparaſſet, ſubiungit:

Hoc fragrant pueri baſia manè mei.

Erat enim mirum ieiunum puerum eum odorem ſpirare. & Ouid. lib.3. de arte amandi verſ.277. monet ne fœmina, quæ fœtidum oris habet odorem, loquatur manè, alias dibaphum virus emitteret:

Cui grauis inquit, *odor, nunquam ieiuna loquatur,*
Et ſemper ſpatio diſtet ab ore viri.

Sabbatariorum nomine, Iudæos intelligit, qui religioſius quàm reliquæ gentes ieiunia obſeruabant, & quod Sabbathum colerent Sabbatarij dicti ſunt. Eratque perſuaſum antiquis Iudæos ſua natura malè olere, ideò fœtentes appellabantur. Ammianus lib. 2. *Cum Marcus Imperator* (inquit) *Palæſtinam pertranſiret Aegyptum petens, fœtentium Iudæorum & tumultuantium tædio percitus, &c.* & Fortunatus de quingentis Iudæis à Sancto Auito baptizatis ſic canit, carm.lib.5.

Abluitur Iudæus odor baptiſmate diuo,
Et noua progenies reddita ſurgit aquis,
Vincens Ambroſios ſuaui ſpiramine rores,
Vertice perfuſo chriſmatis efflat odor.

Ait ergo peius olere Baſſam, quàm anhelitum Iudæi, eiuſque ieiuni.

8 MOESTORVM *quod anhelitus reorum.*] cura & ſollicitudine auocatur aliò ſtomachi calor, quò fit vt minus coquatur ea, quæ in ſtomacho ſunt, vnde putris anima exit. Rei autem vrgentur curis & anxietatibus.

9 QVOD *ſpurcæ moriens lucerna Ledæ.*] Leda ſynecdochicῶς, pro quauis meretrice poſuit: Id enim familiare eſt huic Poëtæ, vt ſup.lib.1.epi.93.

Nec curtus Chiones Antiopesúe calix. & lib.3.epi.81.
Curtaque Leda ſobrius bibat teſta.

vbi has nominat meretrices, pro quibuſcunque. In Lupanari verò proſtabant meretrices ad lucernas, teſtis Iuuenalis ſat.6. verſu 130. de Meſſalina loquens è lupanari domum reuertente:

Obſcuriſque genis turpis fumóque lucernæ.

& Horatius ſat.7.lib.2. ——— *acru vbi me*
Natura incendit, ſub clara nuda lucerna
Quæcunque excepit turgentis verbera caudæ,
Clunibus aut agitauit equum laſciua ſupinum.

Hæ lucernæ extinctæ, quòd ſpurcæ eſſent, fumum è ſe emittebant fœtidum & peſtilentem. Qui *tedæ* legi malunt, perperam faciunt; cum inauditum ſit lucernam eſſe tedæ.

10 QVOD *ceromata fæce de Sabina.*] ceroma vnguentum erat eraſum, ex oleo & luto confectum, quo luctantes vngebàtur: quòd ſi ex oleo Sabino eraſo fieret, malè olebat. quid ſi ex fece vel amurca?

11 QVOD *vulpis fuga, vipera cubile,*] per metonymiam dixit *fugam*, pro lorio vel ſtercore proiecto à vulpe in fuga. Notiſſimum enim eſt vulpē, cum à canibus vrgetur, excrementata ex ſe proijcere fœtida, adeò vt ſolum quod contingat ſterileſcat, & fœtore canes à ſe auertat. Cubile viperæ grauiter fœtere docent viperarij.

12 Malles *quàm quod oles olere Baſſam,*] Summa fœtoris Baſſæ amplificatio, quòd grauius oleat, quàm ea omnia quæ enumerauit, neque id ſolum,ſed quod ea ipſa eligat ea potius olere,quàm quod olet.

AD EPIGR. V.

Breuis ſatyra eſt hoc epigramma,quo lepido figmento carpit Romanos mores: fingit enim Fabianum pauperem,bonum virum, verum & ſimplicem Romam petere.vbi non erat locus huiuſmodi moribus, prædicitque ei fore vt numquam diues ſit.ſimile eſt hoc epigramma ſuperiori,38.lib.3.De Sexto.

1 Nec *pauidos triſti voce citare reos.*] id eſt, non potes eſſe præco. Nam voce præconis ad iudicium vocabantur rei, conſtat ex L. Diuus Antoninus 7. ff. de in integrum reſtitut. Diuus Antoninus Martio Auito Prætori de ſuccurrendo ei qui abſens rem amiſerat, in hanc ſententiam reſcripſit: *Etſi nihil facilè mutandum eſt ex ſolemnibus, tamen vbi æquitas euidens poſcit,ſubueniendum eſt. Itaque ſi citatus non reſpondit, & ob hoc more pronuntiatum eſt,confeſtim autem pro tribunali te ſedente adijt:exiſtimari poteſt non ſua culpa, ſed parum ex audita voce præconis defuiſſe, ideóque reſtitui poteſt.* Et ex Suetonio in Tiberio,capit.11.*Senſim itaque* (inquit) *regreſſus domum, repente cum apparitoribus prodiit, citatumque pro tribunali voce præconis conuitiatorem rapi iuſſit in carcerem.* Hi autem præcones homines erant perfricta fronte, & fere ſcurræ,vt colligitur ex oratione Cicero. pro Quintio. Martialis tempore erat notiſſimus quidam præco nomine Liburnus,de quo epigrammate 7. libri 1.

——procul horridus Liburnus.

vbi horridus dixit,quod triſti voce citaret reos: eundem nominat Iuuenalis ſatyra 4.verſu 75.

——primus clamante Liburno
Currite, iam ſedit.

2 Nec *potes algentes arrigere ad vetulas.*] vt poterat Baſſus, ſuprà libr. 3. epigr.76.

Arrigis ad vetulas,faſtidis Baſſe puellas.

Veteratores autem & auari iuuenes ſolebant ſollicitare vetulas diuites,vt multis in locis ſuprà dictum eſt.*Algentes* dixit, quòd iam pene extincto naturæ calore algeant anus, vt dixi ſuprà de Vetuſtina libro 3. epigram.92.

Regelare nec te peſtilentia poſſit.

3 Vendere *nec vanos circum palatia fumos.*]notiſſimum ex Adagio Fumos vendere.

4 Plaudere *nec Cano, plaudere nec Glaphyro.*] Canus Choraules,cui mire placenti denarios quinque donauit Galba prolatos manu ſua è peculiaribus loculis ſuis, ſcribit Suetonius in Galba cap.12. Glaphyrus citharœdus fuit,de quo Iuuenalis ſat.6.verſ.76.

Accipis vxorem de qua citharœdus Echion,

Aut Glaphyrus fiat pater Ambroſiuſque choraules.

Erant autem hi citharœdi & tibicines, gratiſſimi tempore Martialis, & ideò ditiſſimi. Ideò ſup.lib.3.ep.4. —— *poëta*

Exierat, veniet cum cytharœdus erit.

& lib.5.ep.57. vbi monet Lupum, vt filium faciat cytharœdum aut choraulem.

Fac diſcat cytharœdus aut choraules.

5 NVMQVAM *ſic Philomelus eris.*] Philomelum poſuit pro ditiſſimo, de quo ſup.lib.3.ep.31.

Plus habuit Dydimus, plus Philomelus habet.

vbi vide quæ notauimus.

AD EPIGR. VI.

MAſſilianum, qui ſimulabat pudicitiam & caſtitatem, cum improbus omnino eſſet, carpit & comparat cum quodam elegiarum recitatore improbiſſimo.

1 CREDI *virgine caſtior pudica.*] prouerbium, *caſtior virgine.*

2 ET *frontis teneri cupis videri.*] quemadmodum procaces duræ frontis dicuntur eſſe, ſic modeſti teneræ frontis dicuntur.

3 QVAM *qui compoſitos metro Tibulli, &c.*] Hæret hic omnibus interpretibus aqua. Domitius intelligi hoc exiſtimat de Argino formoſiſſimo Stellæ puero, de quo Poëta lib.7. epigram. 14. ſcribit, & alios miniſtros Stellæ pulcherrimos comparat choro Ganymedeo, eod.libro, epigr.49. Hunc Arginum non eſſe, qui recitaret Elegias, ſentit Raderus. quod videretur Martialis hoc dicto amicum Stellam ſuboffendere, appellans improbos miniſtros ſuos. ſed frigida eſt hæc refutatio: vereretur enim magis Martialis offendere Arginum hoc dicto, quam Stellam: nec credibile eſt eum, quem dicto epigrammate 14. libr.7. adeò formoſum depinxerit, vt Hylæ * comparari improbum appellaſſe * Domitius verò non probat hunc Arginum ſolitum eſſe Stellæ carmina recitare. Quare incertum omninò negotium eſſe exiſtimo, & tectis verbis ſignificatum fuiſſe improbum aliquem elegiarum recitatorem, qui in domo Stellæ laxiori & auditorũ capaci carmina ſua legebat. Solebat enim fieri vt diuites domum ſuam recitatoribus commodarent, vt adnotat hic Heraldus & Marcilius ad illud Perſij, *Scilicet hæc populo.* ſat.1. Intelligit ex hoc epigrammate Scaligerum laſciui carminis fuiſſe auctorem Tibullum, quod ambigo, & ἀπέχομαι.

AD EPIGR. VII.

ACcuſat Hylum puerum inconſtantiæ, qui quod vno die dederat, ſequenti negauit: Cauſſabatur annos barbamque, quæ emeritum iam facere debebant eum. Hoc factum eſſe vna nocte ridet Poëta.

1 SED *iam cauſſaris barbamque annoſque piloſque.*] barba ex pilis fit tantum natis in mento, pilorum nomine aliis in locis nati pili intelliguntur, veluti ſub alis, in pectine, in pectore & in podice. Sic lib. 11. epigr. 23. de maſturbatore quodam,

Et faciunt digiti, præcipitantque virum.
Inde tragus, celereſque pili, mirandaque matri
Barba, nec in clara balnea luce placent.

AD EPIGR. VIII.

PEtit ab Euphemo extructore menſæ Domitiani, vt ſua carmina legi iubeat Imperatori commodiſſimo tempore, id eſt, hora cœnæ, cum iam cœperit incaleſcere mero: quod vt faciat, præmittit horarum ante cœnam totius diei diſtributionem.

1 PRIMA *ſalutantes atque altera continet hora.*] vulgaris eſt locus de horis antiquorum, qui diem totum à prima luce ad noctem vſque, in duodecim æquales horas partiebantur, & in totidem noctem ipſam; quæ horæ diei ac noctis in Æquinoctiis ſolummodo æquales erant, inter ſe reliquis temporibus anni inæquales. Nam æſtate quando longiſſimi ſunt dies, horæ diei longæ erant, noctis breuiores, hyeme verò contra. Eſt igitur prima hora per totum annum, qua incipit luceſcere. Hac & ſecunda portabatur moleſtum illud *Aue*, de quo in multis ſup. epigrammatis dictum & in plurimis ſeqq. dicendum. Raderus hoc loco longam collectionem affert eorum omnium, quæ de antiquorum horis ſcripta ſunt, quem poteris conſulere.

2 SEXTA *quies laſſis, ſeptima finis erit.*] de hora lauandi variæ ſunt ſcriptorum opiniones, quibus relictis meam coniecturam apponam. Quietem à labore vſurpabant non omnes hora ſexta, ſed tantum laſſi, qui velut interiungebant vſque ad ſeptimam, à ſeptima in octauam hi lauabantur; quamuis in hoc epigrammate nulla lotionis mentio. Ab octaua in nonam paleſtritæ ſe exercebant, quorum exercitationi aderant frequentes ſpectatores vſque ad nonam, qua monebantur cœnatum ire. Et hæc eſt ratio & diſtributio horarum facta hoc loco à Martiale. Sed ego exiſtimo ſextam horam, ſeptimam, octauam & hyeme nonam in lauatione conſumi à diuerſis. Robuſtiores vel qui in palæſtra poſt modum ſe volebant exercere, velle curioſi paleſtræ ſpectatores; ſexta & ſeptima lauabant, delicatiores octaua, quod ſexta & ſeptima nimis balneæ calerent: Probo id ex epigr. 48. lib. 10.

Nuntiat octauam Phariæ ſua turba iuuencæ,
Et pilata redit iamque ſubitque cohors.
Temperat hæc thermas, nimios prior hora vapores
Halat, & immodico ſexta Nerone calet.

Hîc tres horæ nominantur Sexta, ſeptima, & octaua. Dices vbi ſeptima? Septima eſt illa prior. Nam cum dixiſſet, *temperat hæc termas*, *per hæc* ſignificauit octauã, quam nominauerat, ratione cuius prior erit ſeptima.

& Tibull. el. 1. lib. 1.

Flebis & arſuro poſitum me Delia lecto,
Triſtibus & lacbrymis oſcula mixta dabis.

vbi nota illa verba, *arſuro lecto*. & Propertius, lib. 2.

Nec mea tunc longa ſpacietur imagine pompa,
Nec tuba ſit fati vana querela mei.
Nec mihi tunc fulico ſternatur lectus eburno,
Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro.

14 THALASSIONEM *qui tuum dicet ſolus.*] de Thalaſſione iam ſup. dictum eſt, lib. 1. ep. 36. *Solus* autem dixit, quod Thalaſſio ſolebat dici à multis: Solus verò Veſpillo aptus erat, qui id carmen caneret Vetuſtinæ.

15 VSTORQVE *tedas præferat noua nupta.*] vſtores ſunt pyrarum, in quibus mortui cremabantur, ædificatores, & qui cadauera in vſtrinam conijciebant, vt cremarentur, & ſilicennium ſilicernium, hoc eſt, feralem cœnam cuſtodiebant à pauperibus & mendicis, qui eas dapes in rogum coniectas ſemivſtulatas ſibi ſolebant rapere; vt conſtat ex ſcommate Catulliano in Rufam quamdam, epigr. 60.

——Sæpe quam in ſepulchretis
Vidiſtis ipſo rapere de rogo cœnam.
Cum deuolutum exigue proſequens panem,
A ſemiraſo tunderetur vſtore.

Vbi vides vſtoris nomen vſurpatum à Catullo. Cum igitur nouis nuptis tedæ præferrentur, ait conueniens eſſe, vt huic vetulæ tedas præluceat vſtor, quæ tedæ faces eſſent rogi. Vnde quaſi ſe explicans ſubiungit continuò: *Intrare in iſtum ſola fax poteſt cunnum.* quod fax mortuorum eſſet, quamuis aliquando pro nuptiali teda hoc nomine vtantur ſcriptores.

AD EPIGR. XCIIII.

SComma in Rufum auarum, qui dum dapes ab vna in aliam cœnam ſeruare volebat, cauſſatur coqui negligentiam, qui crudas exhibuiſſet menſæ, poſcebatque ad eum verberandum flagella. Dicit malle hunc coquum flagellis ſcindere, quam leporem cultro. Quod epigramma iam ſup. epigr. 13. explicatum eſt.

AD EPIGR. XCV.

NÆuoli cuiuſdam ſuperbum faſtum & arrogantiam increpat, qui ſemper expectabat, dum à Martiale ſalutaretur, nec ipſe prior ſalutabat vmquam. Comparat in multis vtrumque, & oſtendit nulla in re ſe Næuolo eſſe inferiorem, ſola mollitie & turpitudine fatetur cum priorem eſſe.

1 SED *reddis Næuole ſemper.*] priorem ſalutare confitentis erat ſe inferiorem eſſe ſalutato: Reddere autem, *Aue*, vel reſalutare, erat officium ſuperioris. Itaque lib. 10. ep. 70.

Nunc

Nunc reſalutantes video nocturnus amicos, inquit, vbi, *reſalutantes amicos* intelligo potentes & faſtuoſos, qui expectabant dum ſalutarentur; vt redderent aue. quos nocturnus videbat, quod mane aliis detentus occupationibus non vidiſſet. Domini etiam comitatis vel vrbanitatis cauſa ſeruos reſalutabant, & per ludum vocabant dominos, lib. 5. ep. 58.

Cum voco te Dominum, noli tibi Cinna placere,
Sæpe etenim ſeruum ſic reſaluto meum.

Nimium verò faſtuoſi nec reſalutabant, lib. 4. ep. 84.

Securus nullos reſalutas, deſpicis omnes.

Et Suetonius de Nerone, cap. 37. *Certe neque adueniens, neq. proficiſcens quemquam oſculo impertiuit, ac nec reſalutatione quidem; ſed vel reſpiciebat ſalutantes, vel annuebat nullo prolato verbo.* Iuuenal. ſat. 3. verſ. 184.

—— quid das vt Coſſum aliquando ſalutes?
Vt te reſpiciat clauſo Veiento labello?

Erat igitur officium faſtoſi ſuperioris reſalutare; Quamuis aliqui modeſtiæ vel beneuolentiæ cauſa anteuertebant ſalutationem, vt Philippus apud Horatium, epiſt. 7. lib. 1. qui Vulteium Menam præconem prior ſalutauit:

—— Vulteium mane Philippus
Vilia vendentem tunicato ſcruta popello,
Occupat: & ſaluere iubet prior.

2 QVOD *prior & Curius dicere ſæpe ſolet.*] per Synecdochen Curium poſuit, pro quouis, nobili & graui viro: vt Iuuenalis, ſat. 1.

Qui Curios ſimulant & Bacchanalia viuunt.

de quo iam ſup. dictum eſt ad ep. 25. lib. 1.

3 PRÆMIA, &c.] de præmiis intelligendum acceptis à Tito & Domitiano, vt ſup. lib. 2. ep. 91. & 92.

4 NON *expectato dat mihi fama rogo.*] de hoc ſup. dictum eſt, lib. 1. ep. 1.

5 VIDIT *me Roma Tribunum.*] fuit Martialis Tribunus honorarius. Vnde etiam Equeſtris dignitas ei data: Non enim Eques fuit ex cenſu, vt alij, ſed ex munere Tribunicio, quo qui fungebantur, intra quatuordecim gradus ſpectare poterant, vt legitimi & iuſti Equites. Hinc ſubſequitur: *Et ſedeo qua te ſuſcitat Oceanus.*

Quo ſignificat Næuolum hunc non eſſe Equitem Romanum, & ſolere ſuſcitari ab Oceano, qui diſponendis ordinibus præerat, de quo & Lectio frequentes ioci apud hunc Poëtam. *ſuſcitandi* autem vel *excitandi* verbum theatrale, ſignificat amouere à loco, in quo quis intra quatuordecim gradus ſedebat, lib. 6. ep. 9.

Et quereris ſi te ſuſcitat Oceanus?

& lib. 5. ep. 36.

Et ſuſcitanti Lectio reluctatur.

& eod. libro ep. 14.

Bis excitatus terque tranſtulit caſtra.

Sueton. in Aug. cap. 14. *Cum ſpectaculo ludorum gregarium militem in 14. ſedentem excitari iuſſiſſet.*

6 QVOT *mihi Caſareo,* &c.] innuit à ſe impetratum eſſe multis à Cæſare ius Ciuitatis, vt Plinius impetrauit multis: vt conſtat ex toto lib. 10. epiſtolarum.

7 IAM *iam ſic prior es Nauole, vincis, Aue.*] illa palilogia, iam iam, eſt eius, qui tandem intelligit, quod antea non intelligebat. quod Hiſpani imitamur eadem voce: *ya ya,* Sic *Prior es,* dixit, vbi illud *ſic,* ad præcedentem verſum refertur, *ſic, Quod pædicaris & cenes.* Ideò *prior es,* id eſt, in anteriore loco, nam qui pædicatur, anterior eſt: qui pædicat poſterior hæret ad nates Pathici. Quare ſubiungit: *Vincis,* id eſt, obtines cauſam. Ideo ego prior te ſalutabo *Aue*: & hic eſt arguti Poëtæ ſenſus, quem nemo quod ſciam ſubodoratus eſt quidem.

AD EPIGR. XCVI.

CArgilius quidem cunnilingus iactabat ſe tanquam mœchus & corruptor puellæ Martialis: interminatur ei, ſi prehēſus fuerit, ore vt irrumetur, quòd vocem perdet & tacebit. ſimilis iocus apud Catullum, epig. 75. in quemdam Gellium,

Quod voluit, fecit: nam quamuis irrumet ipſum,
Nine patruum, verbum non faciet patruus.

obturatur enim os τῆς γλωσσοποιῶν.

1. S i *te prendero.*] proprio mœchorū verbo vſus eſt, de quo ſup. l. 5. ep. 35.

AD EPIGR. XCVII.

QVOD in hoc libro multis epigrammatis inſectatus eſt Chionen fellatricem, mandat Rufo ne illa hunc librum legat; quia cum omnibus carminibus læſa, poteſt & ipſa lædere dentibus, cum irrumatur, vt diximus ſup. ep. 82.

AD EPIGR. XCVIII.

EXplicatum eſt ſup. hoc diſtichum, ep. 93. ad illud.
Et anatis ὀρρoπύγιον macra.

AD EPIGR. XCIX.

SVpra ep. 16. & ep. 58. inſectatus fuerat ſutorem quemdam, quod Gladiatorum munus exercuiſſet, quem fingit ſubiratum fuiſſe Poëtæ ob ea ſcommata, quem placat hoc epigrammate: Cum dicat ſe non vitam eius, ſed artem non tacuiſſe; Petitque vt impune liceat ſibi iocari, cum impunè liceat ſutori iugulare, id eſt, dare ea munera, vbi homines iugulentur. Vide epigrammata ſupra dicta.

AD EPIGR. C.

MIſerat Poëta curſorem cum carminibus perferendis ad Rufum ſexta hora, quo tempore immodicis imbribus forte velut ruebat cœlum. Non aliter ait mittendum fuiſſe librum illum, quod mala carmina digna erant, quæ aqua & ſpongia à tabellis delerentur, quod fieri ſolebat, vt lib. 4. ep. 10.

Curre, ſed inſtructum comitetur Punica librum
Spongia, muneribus conuenit illa meis.

& iam diximus, ſup. lib. I. ep. 6.

1 CVRSOREM.] de Curſoribus & Curſu publico: vide quæ Lipſius collegit, epiſtola 59. Centuriæ ſingularis ad Nicolaum Micolletium.

AD M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATVM LIB. IV.

AD EPIGRAMMA I.

CELEBRAT Natalem Domitiani diem, politiſſimo epigrammate, & adiungit precationem pro vita & incolumitate Imperatoris.

1 CÆSARIS *alma dies.*] id eſt, natalis, proprioque epitheto vſus eſt. *almus* enim ab alendo dictum, & accommodatur Diis & rebus aliis, quæ vel ad generationem, vel procreationem hominis pertinent: Sic alma Venus & alma Ceres dicitur, non alma Pallas aut Bellona. Cum igitur hic natalis eſſet dies, qui eduxit in lucem Domitianum, ideò dixit, *alma dies.*

2 ET *luce ſacratior illa*, &c.] adulatione eo ducitur, vt præferat Domitianum Ioui, & ſacratiorem diem natalem Domitiani dicat, quàm natalem Iouis. Tuliſſe autem Idam dicunt Iouem, quod à Rhea traditus Curetibus fuit in monte Ida.

3 LONGA *precor*, &c.] duo precatur, & quod longa ſit dies illa, & quod Neſtoreos annos ſuperet Natalis Domitiani, & quod proſperè feliciterque proueniat ſemper, velut vt nunc vel melius.

4 HIC *colat Albano Tritonida cultus in auro.*] hic, id eſt, Domitianus, de quo loquitur. Teſtatur Suetonius in Domitiano, cap. 4. eum in Albano quotannis quinquatria Mineruæ celebraſſe, magnificoſque ludos Theatrales, & Scenicos, inſuper Oratorum ac Poetarum certamina ibi edidiſſe. Loco illius vocis, *cultus*, eſt in veteribus, *multus*; quod probo magis. Erat enim Domitianus occupatus eo tempore in coronandis victoribus aureis coronis. Probatur id ex Papinio, lib. 3. ſyluarum, in poëmate vltimo ad Claudiam vxorem:

—— ter me vidiſti Albana ferentem
Dona comes, ſanctoq. indutum Cæſaris auro.

Nam cum Ludorum victoribus coronæ ex Lauri, oleæ, vel quercus, vel alius arboris foliis darentur. Craſſus diues, vt teſtatur Plin. l. lib. 21. cap. 3. *primus argento, auroque folia imitatus, Ludis ſuis coronas dedit.* qui mos ab hac origine manauit in poſteros. De patre huius Imperatoris ſcribit Sueton. cap. 19. hæc. *Apollinari tragœdo quadringena; Terpio, Diodoroque Citharœdis ducena, nonnullis*

centena, quibus minimum quadragena ſeſtertia, ſuper plurima coronas aureas dedit. Idem faciebant Prętores per Ludos, ex quo more quæſitus Poëtæ iocus, l.8. ep. 33. *De Prætoricia folium mihi, Paule, corona,*

Mittis, & hoc phiala nomen habere iubes.

Vnde veriorem iudica lectionem vulgatam, *in auro*, quam eam, quæ nobis ab aliquibus obtruditur, *in arno*. Eſſetque durum vocare aruum Albanum montem illum. Sicque interpretor, *Multus*, id eſt, aſſiduus & totus in illa re colat Mineruam.

5 PERQVE *manus tantas plurima quercus eat.*] Notum eſt quernam coronam ciuicam eſſe, quam per adulationem primùm conceſſerunt Auguſto, quod ciues vniuerſos ſeruauiſſet. Eſt in nūmis eius cum inſcriptione intra coronam ipſam, OB CIVES SERVATOS, quam pro foribus poſitam fuiſſe Auguſto docet Dion. . . . & Ouid. 2. Metamorph.

Poſtibus Auguſtis eadem fidiſſima cuſtos

Ante fores ſtabis mediamque tuebere quercum. Quod Tiberius recuſauit, teſte Tranquillo in eius vita, cap. 26. *Prænomen quoque Imperatoris cognomenque patris patriæ, & ciuicam in veſtibulo coronam recuſauit.*

Hac modeſtia vſi non ſunt peſſimi alij Cæſares, in quorum nummis, vt in Auguſti, cernitur hæc querna corona. Plin. lib. 16. cap. 4. *Hinc ciuicæ coronæ, militum virtutis inſigne clariſſimum: Iampridem verò & Clementiæ Imperatorum, poſtquam ciuilium bellorum profanatione, meritum cœpit videri ciuem non occidere.* In Auguſto fortè fuit ratio: in ceteris Imperatoribus idem pręſtitit adulatio: Itaq. optat vt hic honor ſæpiſſimè tribuatur Domitiano, qui iam aliquoties tributus fuerat, vt lib. 8. ep. vlt.

Non quercus te ſola decet, nec laurea Phœbi:

Fiat & ex hedera ciuica noſtra tibi.

Sed ego in hanc ſententiam inclino, vt hic locus non de Domitiani ciuica intelligatur, ſed de quernis coronis, quas ipſe victoribus in certamine quinquennali Capitolino Ioui inſtituto largiebatur. Eſt ea inſtitutio apud Tranquillum in eius vita, cap. 4. *Inſtituit & quinquennale certamen Capitolino Ioui triplex; Muſicum, Equeſtre, Gymnicum & aliquanto plurium, quam nunc eſt, coronatorum.* Quo in certamine querna dabatur corona, ex arbore ſcilicet Ioui dicata. Hanc conſecutus eſt Colinus quidam, ad quem inf. eſt epig. 54.

O cui Tarpeias licuit contingere quercus,

Et meritas prima cingere fronde comas.

apud Iuuenalem, ſát. 6. verſu 383.

Quædam de numero Lamiarum & nominis Appi,

Et farre & Vino Ianum, Veſtamque rogabat:

An Capitolinam deberet Pollio quercum

Sperare, & fidibus promittere.

Et eò magis adducor, vt credam hanc veriorem eſſe interpretationem; quod præcedenti verſu optat, vt Quinquatria Minęruæ in Albano

monte ſæpius ab Imperatore celebrentur. in hoc autem vt quinquennale hoc certamen. Illa verò verba, *Perque manus tantas*, non videntur poſſe ad ciuicam Domitiani coronam referri: hæc enim non manibus, ſed capite tenebatur.

6 HIC *colat ingenti redeuntia ſæcula luſtro.*] de ludis ſecularibus intelligit, quos Domitianus exhibuit, vt docet Sueton. cap. 4. Conſulatu 14. anno, vrbis conditæ 841. non habita ratione eorum, quos Claudius celebrauerat, 63. vel 64. ann. poſt ſeculares Auguſti, anno ab vrbe condita 800. quos quidem anteuerterat Claudius, vt docet Suetonius ca. 21. irriſa voce præconis inuitantis more ſolemni ad ludos, quos nec ſpectaſſet quis, nec ſpectaturus eſſet. Cum multi ſupereſſent adhuc qui ſpectauerant, & hiſtriones etiam producerentur, qui producti fuerant ſecularibus Auguſti, vt refert Pli. lib. 7. cap. 48. Sed habita ratione eorum quos exhibuit Aug. anno ab vrbe condita 736. Itaque Domitiano ludi Claudiani non fuere ſeculares: vnde ep. 63. l. 10. de matrona nobili lõgæua in illo verſu:

Bis mea Romano ſpectata eſt vita Tarento.

perperam interpretantur docti viri Politianus, Beroaldus, Onuphrius Panuinus ex libello de ludis ſecularibus: Heraldus & Raderus qui exiſtimant hanc matronam ſeculares Claudij ludos & Domitiani ſpectaſſe, inter quos tantùm interfuêre 41. anni. Qui poterat hoc in epitaphio à Martiale, tanquam pro miraculo celebrari, quod quadraginta & vnum annos expleuiſſet? Præterea quomodo credemus Poëtam, qui pœne totus eſt in Domitiani adulatione Claudij ſeculares ludos voluiſſe pro ſecularibus accipi, cum id non poſſet non offendere Domitianum, qui eos abolitos omninò voluit? Lipſius etiam neſcio quid comminiſcitur, & emendandum putat, loco τῦ *vita*, *vitta*. cent. 3. epiſt. 26. ad Valentem Acidalium. vt hæc matrona glorietur ſe tot illos annos nuptã, & in theatris vittam ſuam, maritatum inſigne, ſpectatam. Intellige ergo hãc matronam vixiſſe 105. annos, qui interfuerunt inter Auguſti ſeculares, & ſeculares Domitiani ad minimum, & eò amplius. Ideò non dixit Martialis hanc matronam ſpectauiſſe vtroſque ludos; ſed vitam eius ſpectatam fuiſſe in vtriſque. Potuit enim ludis Auguſti recens nata in cunis eſſe, & ludis Domitiani vltima iam ſenectute confecta. Illud autem, *ingenti luſtro*, referendum eſt ad verbum, *colat*. Dixit autem, *Ingenti luſtro*, quaſi annuens legitimè celebratos eſſe ludos, ſumta annorum computatione à ſecularibus Auguſti, non à feſtinatione Claudii: nam ab eo tẽpore non eſſet luſtrum ingens. Luſtri autem nomine vſus eſt, quod Domitianus cenſor fuerit, vt teſtatur Suetonius cap. 8. & diximus iam ſup. epigr. 5. & cenſor luſtrum condebat, vt omnia verba adulationi accommodentur.

7 ET *quæ Romuleus ſacra Terentus habet.*] fiebant ſacra ad aram Ditis, in Tarenti ludis ipſis ſecularibus, de qua ara latiſſimè Val. Max. lib. 2. cap. 4. & diximus lib. 1. epig. 70. de toto negotio ſecularium ludorum ſcripſit

diligentiſſimè Onuphrius Panuinus in appendice quadam ad Faſtos Conſulares.

8 MAGNA *quidem ſuperi petimus, &c.*] Ex his verbis colligo petiiſſe,vt Domitianus iterum ſeculares ludos celebraret: idq; ſignificat verbis illis *redeuntia ſecula.*

9 PRO *tanto quæ ſunt improba vota Deo?*] verbo *improba* vſus in propria ſignificatione,id eſt,non probata,quæ probari non poſſunt.

AD EPIGR. II.

LEpida narratiuncula de Horatio quodam publicos ludos nigris lacernis ſpectante,cum Imperator & populus omnis cum cādidis veſtibus aſſideret: nam ſubito decidente niue, nigræ illæ lacernæ albæ factæ ſunt.

1 NIGRIS *munus Horatius lacernis.*] Romani togis lacernas,penulas,aliaſque veſtes craſſas vel pluuiæ vel frigoris arcendi cauſſa ſuperinducebant,vel togas mutabant, præſertim in theatro, ludorumque ſpectaculis ad cœli inclementiam, cum theatra (vt plurimùm) abſq; tecto eſſent & eius loco velis & carbaſis tegerentur. de hoc lacernarum vſu Noſter lib.5.epi.8.& lib.14.ep.37.

Amphitheatrales nos commendamur ad vſus,
Cum tegit algentes noſtra lacerna togas.

Ideò Iuuenalis ſa.9.verſ.29.lacernas monumenta togæ vocat.Hanc veſtium permutationem Domitianus in quadam Naumachia ab eo edita non permiſit,vt refert Xiphilinus ex Dione in eius Imp.vita:Cuius verba à Xylandro latina facta hæc ſunt,*Poſthac dies feſtos egit, videlicet triūphales.exhibuit crebra certamina prælia peditum,ac deinde equitū commiſſis in circo,tum etiam in nouo quodam loco bello nauali facto, in quo non ſolum omnes ferè qui pugnauerunt mortui ſunt, ſed etiam multi ex ſpectatoribus, propterea quod maximo imbri & vehementi tempeſtate repentè commotis, nemini permiſit abire ex ſpectaculo: & quanquam ipſe penulam mutauit, tamen ceteros nihil mutare paſſus eſt.* Tertull.in Apologet.Lacedæmonios primos fuiſſe qui hoc excogitauerint his verbis ſcribit:*Video & theatra nec ſingula ſatis eſſe, nec nuda: Nam ne vel hyeme voluptatis impudica frigerent, primi Lacedæmonij penulam nudi excogitarunt.* vbi illud verbum, *frigerent,* non communi notione poſuit, cum & non ceſſare impudica illa ſpectacula, nec in fauore hominum eſſe deſijſſe ſignificauit.frigere enim hac acceptione apud veteres vſitatum video;hinc frigus pro remiſſione amoris, & languore. Sic intelligendus Horatij locus lib.2.ſat.1.à nemine quod ſciam vſque adhuc interpretatus.

——puer vt ſis
Vitalis,metuo & maiorum ne quis amicus
Frigore te feriat.

Vnde apud Iuriſconſultum in l.cum hic ſtatus 32. §. quod ſi diuortium. 12. ff. de donat. int. vir. & vx. friguſculum idem ſignificat. verba ſunt: *Quod ſi diuortium non interceſſerit,ſed fribuſculum,*lego vt in aliis *friguſculum,pro-*

fectò valebit donatio, ſi frigusculum quieuit. Quod Græci nomine etiam ψυχρὸς & Aduerbio ψυχρῶς (vulgò frigidè & ineptè) ſcitè exprimunt: & nos Hiſpani itidem bellè dicimus, *enfrioſe*, quando dicere volumus: *no me tiene la voluntad que ſolia.* & apud Latinos refrigeratus is eſt, qui cauſam vt nō in fauore ſit hominum præbet, aut patitur. Suetonius in Claudio cap. 41. *Hiſtoriam in adoleſcentia hortante T. Liuio: Sulpicio verò, Flauo etiam adiuuante ſcribere aggreſſus eſt, & cum primum auditorio commiſiſſet, ægrè perlegit refrigeratus ſæpè à ſemetipſo, &c.* vide quæ diximus ad lib. 3. ep. 25.

2 C V M *plebs & minor ordo maximuſque Sancto cum duce candidus ſederet,*] Vniuerſum populum dicit albatum ſediſſe cum Imperatore, quem vocabulo idem ſignificante Ducem appellat. Minor ordo Equeſtrem ſignificat, maximus Senatorium, li. 14. ep. 137. cuius lemma Lacernæ albæ, docet in ludis theatralibus albatos omnes ſedere.

Amphitheatrales nos commendamus ad vſus,
Cum tegit algentes noſtra lacerna togas.

Secus erat in municipiis, vbi Ædilibus ſolùm concedebatur ludos cum tunicis albis ſpectare. Iuuenalis ſat. 3. verſu 177.

Aequales habitus illic ſimilemque videbis
Orcheſtram, & populum: clari velamen honoris
Sufficiunt tunicæ ſummis Aedilibus albæ.

AD EPIGR. III.

DE iiſdem niuibus eſt hoc epigramma, vbi laudat Domitiani conſtātiam, qui decidente niue immoto vultu ludos ſpectaret, & vltimò dicit ſe ſuſpicari has niues immitti à puero Cæſare ab æthere.

1 A D S P I C E *quàm denſum tacitarum vellus aquarum.*] *vellus aquarum* dicit à ſimilitudine; nam nix aſſimilatur velleri: Ideò à veteribus Græcis per periphraſim ἐριῶδες ὕδωρ vocabatur nix, id eſt, aqua lanata. teſtatur id doctiſſimus Euſtathius ad Dionyſium his verbis. καὶ χιόνα ἐριῶδες ὕδωρ ἀστείως οἱ παλαιοὶ φασὶ τὸ σοφοῦ βασιλέως Δαβὶδ ἀφορμὴν ἐνδόντος αὐτοῖς, ὅς εἶπε, διδόντος χιόνα ὡσεὶ ἔριον. id eſt, *eleganter veteres niuem lanatam aquam dicunt, prabetque ipſis occaſionem ſapiens rex Dauid, cum dicit, Qui dat niuem ſicut lanam.* Tacitas aquas dixit, vt infrà, ſiccas.

3 I N D V L G E T *tamen ille Ioui.*] Ioui tribuuntur quæcunque in media aëris regione gignuntur & decidunt, & Domitianus vt Ioui ſacrificaretur, perſiſtebat immotus ad niuis lapſum.

3 C O N C R E T A S *pigro frigore ridet aquas.*] Suetonius in vita Domitiani cap. 4. *Edidit*, inquit, *nauales pugnas pœnè iuſtarum claſſium effoſſo & circumducto iuxta Tiberim lacu, atque inter maximos imbres proſpectauit.* Ex quo loci colligunt Domitius & Raderus niuem hanc decidiſſe in Naumachia, ſed non certo colligunt, nam de niue non dicuntur imbres.

4. S I D V S *Hyperborei ſolitus laſſare Bootæ,*] quod Domitianus, vt Suetonius teſtatur, in Germania contra Cattos, & poſtea contra Sarmatas ac Dacos pœnè puer depugnauerat, & ibi didicerat frigus tolerare,

quod eleganti Metonymia dixit, *laſſare Booten.* id eſt, contra eius vim durare.

5 ET *madidis Helicem diſsimulare comis.*] id eſt, præ ſe ferre non commoueri frigoribus, & imbribus Septentrionalibus. *Helix* enim vrſa maior eſt. De verbo *diſsimulandi*, vide plura, ad lib. ſpectacul. epi. 1.

6 SVSPICOR *has pueri Cæſaris eſſe niues.*] Innuit hoc diſticho puerum Domitiani, quem tulerat ex Domitia ſecundo ſuo conſulatu conſecratum fuiſſe. quod & Papinius teſtatur & numorum Domitiæ, quibus Diui Cæſaris mater inſcribitur, & alter quem adducit Læuinus Torrentius ad cap. 3. Suetonij, in quo depicta eſt Domitia cum inſcriptione DOMITIA AVGVSTA Imper. Domitiani, & ex altera parte puer globo cœleſti inſidens, & multis ſtellis circundatus cum inſcriptione, DIVVS CÆSAR IMP. DOMITIANI F.

AD EPIGR. IV.

SOlita & familiari huic Poëtæ hyperbole perſequitur graueolentiam Baſſæ cuiuſdam, idemque facit in Thaidem, lib. 6. epig. 93.

1 *Quod ſiccæ redolet palus lacunæ,*] Lacuna alueus eſt aqua plenus, palus verò ipſe alueus quamuis ſiccus, etſi hæc confunduntur ab auctoribus. Sed hic Poëta proprietatis Latinæ diligentiſſimus obſeruator, & *cuſtos palus*, dixit, *ſicca lacuna*, id eſt, aluus illa abſque aqua cœnoſo & vliginoſo ſolo, quod quidem vel ob animalia ibi mortua, vel ob recoctum ardore ſolis cœnum grauem emittit odorem.

2 CRVDARVM *nebulæ quod Albularum.*] Albula vel Albulæ propè Tyburem ſulfureis aquis ſemper fumat, vt ſup. lib. 1. ep. 13.

Canaque ſulfureis Albula fumat aquis.

Quæ nebulæ ob ſulfur malè olent. *Crudarum* autem dixit, propterea quod illæ nebulæ manè excitantur, antequam ſolis radijs veluti decoquantur aquæ, & matutino tempore ſint veluti crudæ, id eſt, non coctæ ſolis ardore: nam calor vehemens qualis meridie eſt, diſcutit nebulas illas, & etiam earum graueolentiam.

3 PISCINÆ *vetus aura quod marinæ.*] Eſt metalepſis in voce *vetus*, quæ accommodatur *auræ*, cum conueniat *piſcinæ*; id eſt, quod redolet aura piſcinæ marinæ veteris: nam aqua marina ſi corrumpatur, quod craſſior ſit ceteris aquis, peius olet.

4 QVOD *preſſa piger hircus in capella,*] dictum eſt iam ſup. lib. 3. epig. 93. piger non eſt perpetuum hirci epitheton, cum hirci velociſſimi & inquieti ſint, ſed piger dixit quando diu in coitu immoratur.

5 LASSI *bardiacus quod euocati.*] de varietate lectionis hoc in verſiculo multi multa, relictis varijs & inter ſe diſcrepantibus ſcriptorum opinionibus, ego amplecterer vulgatam hanc lectionem: & ſi aliquis contenderet *Bardaici* legendum eſſe, non multum repugnarem: dum conſtet veſtem eſſe Gallicam rudem & oleo inquinatam, qua vti ſolebant

bant milites vt defenderentur ab imbribus & ventis: Eſſe autem ſordidam probat epig.54. lib.1.

Sic interpoſitus vitio contaminat vncto
Vrbica lingonicus Tyrianthina bardocucullus.

Euocati milites erant iam emeriti, qui ad militiam ex otio illo ingentibus ſtipendiis alliciebantur in aliqua difficili expeditione. Hi iam ætate prouecti & ſtipendiis locupletati, attentiores, vt fit, erant ad rem familiarem: ideò veſtibus vtebantur ad vtilitatem, potius quam ad decorem, præcipuè his bardaicis vel bardocucullis, quibus cum incubarent, grauis exhalabat odor. *Laſſi* verò dixit ob longam militiam & prouectam ætatem. Redolet igitur Baſſa, quod bardaicus attritus à milite euocato.

6 QVOD *bis murice vellus inquinatum.*] latè interpretati ſumus hunc verſum lib.1.epi.50.ad illud

—— *olidaque veſtes murice*

dibaphum appellant Græci bis tinctum, quod Horatius ſuo more Latinis verbis expreſſit lib.2.carm.ode 16.

—— *te bis Afro*
Murice tincta Veſtiunt lanæ.

& in Epod. ode 12.

Muricibus Tyrijs iteratæ vellera lanæ,
Cui properabantur?

dibaphæ autem purpuræ originem tradidit Plinius lib. 9. cap.41.vbi inquit: *Et cum confecère conchylia, tranſire melius in Tyrium putant. pœnitentia hoc primum debet inueniſſe artifice mutâte, quod damnabat; inde ratione nata, votum quoque factum è vitio portentoſis ingenijs, & gemina demonſtrata via luxuriæ, vt color alius operiretur alio, ſuauior ita fieri leniorque dictus.* & ſubiungit: *Quin & terrena miſcere coccoque tinctum Tyrio tingere, vt fieret hyſginum.* Hæcque appellatur dibapha Tyria vt idem inquit cap.39. eiuſdem libri. Murice autem inquinatum eſt Tyrio tinctum. Virgil.4.Æneid.

—— *Tyrioque ardebat murice lana*
Demiſſa ex humeris. & Tibullus,
Nec quæ de Tyrio murice lana rubet.

Ex quibus collige dibaphum fieri ſolitum vel ex ipſo murice iterato, vel ex conchylio, & murice, vel ex cocco, & murice, ita vt ſemper poſterior tinctura eſſet ex murice Tyrio. Vnde graueolentia illa, de qua dicto epigrammate.

7 QVOD *ieiunia ſabbatariorum,*] ob ieiunium hominis anhelitum malè olere notiſſimum eſt, vel ex Græco prouerbio, νηστείας ὄζει. vnde intelligere poteris amplificationem, quam addit Poëta, lib.11.epi.9. vbi gratiſſimum baſiorum pueri ſui odorem cum multis rebus fragrantiſſimis comparaſſet, ſubiungit:

Hoc fragrant pueri baſia manè mei.

Erat enim mirum ieiunum puerum eum odorem ſpirare. & Ouid. lib.3. de arte amandi verſ.277. monet ne fœmina, quæ fœtidum oris habet odorem,loquatur manè,alias dibaphum virus emitteret:

Cui grauis inquit,odor,nunquam ieiuna loquatur,
Et ſemper ſpatio diſtet ab ore viri.

Sabbatariorum nomine, Iudæos intelligit, qui religioſius quàm reliquæ gentes ieiunia obſeruabant,& quod Sabbathum colerent Sabbatarij dicti ſunt.Eratque perſuaſum antiquis Iudæos ſua natura malè olere,ideò fœtentes appellabantur. Ammianus lib. 2. *Cum Marcus Imperator* (inquit) *Palæſtinam pertranſiret Aegyptum petens,fœtentium Iudæorum & tumultuantium tædio percitus,&c.* & Fortunatus de quingentis Iudæis à Sancto Auito baptizatis ſic canit,carm.lib.5.

Abluitur Iudæus odor baptiſmate diuo,
Et noua progenies reddita ſurgit aquis,
Vincens Ambroſios ſuaui ſpiramine rores,
Vertice perfuſo chriſmatis efflat odor.

Ait ergo peius olere Baſſam,quàm anhelitum Iudæi, eiuſque ieiuni.
8 MOESTORVM *quod anhelitus reorum.*] cura & ſollicitudine auocatur aliò ſtomachi calor,quò fit vt minus coquatur ea, quæ in ſtomacho ſunt,vnde putris anima exit. Rei autem vrgentur curis & anxietatibus.
9 QVOD *ſpurca moriens lucerna Ledæ.*] Ledæ ſynecdochicῶς, pro quauis meretrice poſuit:Id enim familiare eſt huic Poëtæ,vt ſup.lib.1.epi.93.

Nec curtus Chiones Antiopesúe calix. & lib.3.epi.81.
Curtaque Leda ſobrius bibat teſta.

vbi has nominat meretrices, pro quibuſcunque. In Lupanari verò proſtabant meretrices ad lucernas,teſtis Iuuenalis ſat.6. verſu 130. de Meſſalina loquens è lupanari domum reuertente:

Obſcuriſque genis turpis fuméque lucernæ.

& Horatius ſat.7.lib.2. ——*acris vbi me*
Natura incendit,ſub clara nuda lucerna
Quæcunque excepit turgentis verbera caudæ,
Clunibus aut agitauit equum laſciua ſupinum.

Hæ lucernæ extinctæ,quòd ſpurcæ eſſent,fumum è ſe emittebant fœtidum & peſtilentem.Qui *tedæ* legi malunt,perperam faciunt; cum inauditum ſit lucernam eſſe tedæ.
10 QVOD *ceromata fæce de Sabina.*] ceroma vnguentum erat eraſum, ex oleo & luto confectum, quo luctantes vngebãtur:quòd ſi ex oleo Sabino eraſo fieret, malè olebat. quid ſi ex fece vel amurca?
11 QVOD *vulpis fuga,vipera cubile,*] per metonymiam dixit *fugam*, pro lotio vel ſtercore proiecto à vulpe in fuga. Notiſſimum enim eſt vulpé, cum à canibus vrgetur,excrementata ex ſe proijcere fœtida, adeò vt ſolum quod contingat ſterileſcat,& fœtore canes à ſe auertat. Cubile viperæ grauiter fœtere docent viperarij.

12 MALLES *quàm quod oles olere Baſſam,*] Summa fœtoris Baſſæ amplificatio, quòd grauius oleat, quàm ea omnia quæ enumerauit, neque id ſolum, ſed quod ea ipſa eligat ea potius olere, quàm quod olet.

AD EPIGR. V.

Breuis ſatyra eſt hoc epigramma, quo lepido figmento carpit Romanos mores: fingit enim Fabianum pauperem, bonum virum, verum & ſimplicem Romam petere. vbi non erat locus huiuſmodi moribus, prædicitque ei fore vt numquam diues ſit. ſimile eſt hoc epigramma ſuperiori, 38. lib. 3. De Sexto.

1 NEC *pauidos triſti voce citare reos.*] id eſt, nòn potes eſſe præco. Nam voce præconis ad iudicium vocabantur rei, conſtat ex L. Diuus Antoninus 7. ff. de in integrum reſtitut. Diuus Antoninus Martio Auito Prætori de ſuccurrendo ei qui abſens rem amiſerat, in hanc ſententiam reſcripſit: *Etſi nihil facilè mutandum eſt ex ſolemnibus, tamen vbi æquitas euidens poſcit, ſubueniendum eſt. Itaque ſi citatus non reſpondit, & ob hoc more prònuntiatum eſt, confeſtim autem pro tribunali te ſedente adijt: exiſtimari poteſt non ſua culpa, ſed parum ex audita voce præconis defuiſſe, ideóque reſtitui poteſt.* Et ex Suetonio in Tiberio, capit. 11. *Senſim itaque* (inquit) *regreſſus domum, repente cum apparitoribus prodiit, citatumque pro tribunali voce præconis conuitiatorem rapi iuſſit in carcerem.* Hi autem præcones homines erant perfricta fronte, & fere ſcurræ, vt colligitur ex oratione Cicero. pro Quintio. Martialis tempore erat notiſſimus quidam præco nomine Liburnus, de quo epigrammate 7. libri 1.

——procul horridus Liburnus.

vbi horridus dixit, quod triſti voce citaret reos: eundem nominat Iuuenalis ſatyra 4. verſu 75.

——primus clamante Liburno
Currite, iam ſedit.

2 NEC *potes algentes arrigere ad vetulas.*] vt poterat Baſſus, ſuprà libr. 3. epigr. 76.

Arrigis ad vetulas, faſtidis Baſſe puellas.

Veteratores autem & auari iuuenes ſolebant ſollicitare vetulas diuites, vt multis in locis ſuprà dictum eſt. *Algentes* dixit, quòd iam pene extincto naturæ calore algeant anus, vt dixi ſuprà de Vetuſtina libro 3. epigram. 92.

Regelare nec te peſtilentia poſſit.

3 VENDERE *nec vanos circum palatia fumos.*] notiſſimum ex Adagio Fumos vendere.

4 PLAVDERE *nec Cano, plaudere nec Glaphyro.*] Canus Choraules, cui mire placenti denarios quinque donauit Galba prolatos manu ſua è peculiaribus loculis ſuis, ſcribit Suetonius in Galba cap. 12. Glaphyrus citharœdus fuit, de quo Iuuenalis ſat. 6. verſ. 76.

2 S e d *iam cauſſaris barbamque annoſque piloſque.*] barba ex pilis fit tantum natis in mento, pilorum nomine aliis in locis nati pili intelliguntur, veluti ſub alis, in pectine, in pectore & in podice. Sic lib. 11. epigr. 23. de maſturbatore quodam,

Et faciunt digiti, præcipitantque virum.
Inde tragus, celereſque pili, mirandaque matri
Barba, nec in clara balnea luce placent.

AD EPIGR. VIII.

Petit ab Euphemo extructore menſæ Domitiani, vt ſua carmina legi iubeat Imperatori commodiſſimo tempore, id eſt, hora cœnæ, cum iam cœperit incaleſcere mero: quod vt faciat, præmittit horarum ante cœnam totius diei diſtributionem.

1 P r i m a *ſalutantes atque altera continet hora.*] vulgaris eſt locus de horis antiquorum, qui diem totum à prima luce ad noctem vſque, in duodecim æquales horas partiebantur, & in totidem noctem ipſam; quæ horæ diei ac noctis in Æquinoctiis ſolummodo æquales erant, inter ſe reliquis temporibus anni inæquales. Nam æſtate quando longiſſimi ſunt dies, horæ diei longæ erant, noctis breuiores, hyeme verò contra. Eſt igitur prima hora per totum annum, qua incipit luceſcere. Hac & ſecunda portabatur moleſtum illud *Aue*, de quo in multis ſup. epigrammatis dictum & in plurimis ſeqq. dicendum. Raderus hoc loco longam collectionem affert eorum omnium, quæ de antiqũorum horis ſcripta ſunt, quem poteris conſulere.

2 S e x t a *quies laſſis, ſeptima finis erit.*] de hora lauandi variæ ſunt ſcriptorum opiniones, quibus relictis meam coniecturam apponam. Quietem à labore vſurpabant non omnes hora ſexta, ſed tantum laſſi, qui velut interiungebant vſque ad ſeptimam, à ſeptima in octauam hi lauabantur; quamuis in hoc epigrammate nulla lotionis mentio. Ab octaua in nonam paleſtritæ ſe exercebant, quorum exercitationi aderant frequentes ſpectatores vſque ad nonam, qua monebantur cœnatum ire. Et hæc eſt ratio & diſtributio horarum facta hoc loco à Martiale. Sed ego exiſtimo ſextam horam, ſeptimam, octauam & hyeme nonam in lauatione conſumi à diuerſis. Robuſtiores vel qui in palæſtra poſt modum ſe volebant exercere, velle curioſi paleſtræ ſpectatores; ſexta & ſeptima lauabant, delicatiores octaua, quod ſexta & ſeptima nimis balneæ calerent: Probo id ex epigr. 48. lib. 10.

Nuntiat octauam Pharia ſua turba iuuenta,
Et pilata redit iamque ſubitque cohors.
Temperat hæc thermas, nimios prior hora vapores
Halat, & immodico ſexta Nerone calet.

Hîc tres horæ nominantur Sexta, ſeptima, & octaua. Dices vbi ſeptima? Septima eſt illa prior. Nam cum dixiſſet, *temperat hæc termas*, τῷ *hæc* ſignificauit octauã, quam nominauerat, ratione cuius prior erit ſeptima.

Sexta igitur Neronianæ thermæ immodico calore ardent: ſeptima halant nimios vapores: octaua temperatæ ſunt, & aptæ delicatorum lotioni. quod idem dixit lib. 11. ep. 53.

Octauam poteris ſeruare, lauabimur vna. & Plin. lib. 3. ep. 1. de Spurinna: *vbi hora*, inquit, *balnei nuntiata eſt, (Eſt autem hyeme nona, æſtate octaua,) in Sole, ſi caret vento, ambulat nudus. Deinde mouetur pila vehementer & diu.* vbi notandum eſt, non totam horam lotione conſumi, ſed nunciata ea aliquam ſuſcipi exercitationem, vel ambulationem, vel pilæ ludum, aut aliam: poſt lotionem ſoleati quieſcebant, nec exercebantur. Ideo Menogenen, lib. 12. ep. 84. irridet, qui captandæ cęnæ ſtudio ſoleatus iam & lotus lapſum de puluere follem colligebat, vt diximus ſup. ad lib. 3. ep. 50. Ælius Spartian. in Hadriano ſcribit eum Imperatorem vetuiſſe quemquam ante octauam lauari niſi ægrum; quod non feciſſet, ſi horis ſexta & ſeptima prioribus lauare non ſolerent. Nona hora parabatur & ſtruebatur cœna, vt vel decima vel paulò antè decimam accumberent. Ideò dixit verſu ſequenti,

Imperat extructos frangere nona toros.

Id eſt, imperat extruere, & frangere toros: *frangere autem toros*, vt diximus ſup. ad lib. 2. ep. 59. eſt toris inſidere. Eſt igitur nona hora veluti indictio quædam cœnæ, quæ miniſtros monet, vt lectos ſternant, cœnamque parent. Nam poſt nonam erat epulandum, vt teſtatur vetus cōmentator ad Oden. 7. Horatij lib. 2. his verbis: *Romanorum conſuetudo fuit, vt poſt nonam conuiuarentur.* ad illud

Cum quo morantem ſæpe diem mero Fregi.

quod deſumſit ex Horatio, lib. 1. epiſt. 7. dum inquit,

—— ſic ignouiſſe putato
Me tibi, ſi cœnas hodie mecum: vt libet. ergo
Poſt nonam venies.

& clarè probari poteſt ex auctore ad Herennium, lib. 4. *Itane? eamus*, inquit, *hoſpites. Frater venit ex Salerno. Ego illi obuiam pergo, vos huc decimâ venitote. Hoſpites diſcedunt, ille ſe raptim domum ſuam conijcit: illi decima, quò iuſſerat, veniunt.* & hic noſter ſup. lib. 1. epig. 109. ſic inquit:

Ipſe ſalutabo decima vel ſerius hora.

vbi vetus liber habet, *—— te ſæpius hor[illegible]*
Ego libentius legerem: *—— nec ſerius hora.*
Quod videtur magis conuenire acumini Martialis. Dicit enim ſe affuturum Gallo ipſa hora accumbendi, quæ decima erat, nec ſerius, ne cœnam perderet: quod optabat Martialis Cæciliano, l. 8. ep. 67. cum dixit:

Mane veni potius, nam cur te quinta moretur,
Aut cur non ſerò Cæciliane venis?

Id eſt, cur non venis peracta iam cœna? Itaque Seneca, lib. de Tranquillitate vitæ, cap. vlt. de Pollione, ſic ait: *Qualem Pollionem Aſinium Oratorem magnum meminimus, quem nulla cura vltra decimam retinuit.* Ne epiſtolas quidem

poſt illam horam legebat, ne quid noua cura naſceretur; ſed totius diei laſsitudinem duabus illis horis ponebat. & paulò poſt: *Maiores quoque noſtri nouam relationem poſt horam decimam in Senatu fieri vetabant.* Ex quibus locis colligo veram cœnandi horam decimam eſſe. & teſtatur hoc idem epigramma hoc tetraſticho: *Hora libellorum decima eſt, Eupheme, meorum*, &c. adde etiam Cicer. lib. 9. ad Pætum, epiſt. *Accubueram hora nona, cum ad te harum exemplum in codicillis exarani.* Hinc Iſidor. lib. 20. etym. cap. 2. annonam dictam fuiſſe, quaſi ad nonam, his verbis: *Annona, tractum eſt à tempore, quo Romani veteres ad cibos aduocabantur.* & hinc Belgæ fortè ex *Noen*, & *Noenmael*, tempus prandendi, & prandium vocant. ex ſupra dictis Iuuenalis, ſat. 1. intemperantiam Marij exulis notans, octaua cœnare hora dixit:

Exul ab octaua Marius bibit, & fruitur Dijs
Iratis. ——

Et illi qui de die conuiuabantur, male audiebant, ob intemperantiã, non ſpectato legitimo cœnæ tempore, vocabantque diem totum id ſpatium quod decurrebat inter diei initium & cœnam. Sic intelliges locum illum Catulli, ep. 48. ad Porcium, & Socrat.

Vos conuiuia lauta ſumtuosè
De die facitis. ——

& Horatius, ode 1. lib. 1.

Eſt qui nec veteris pocula Maſsici,
Nec partem ſolido demere de die
Spernit.

Solidum diem vocat eas horas, quæ erant ante cœnam conſignatæ laboribus & exercitationibus. *Demere igitur de die ſolido*, eſt aliquid ſubtrahere iuſtis occupationibus, idque conuiuiis dare. Quod ode 7. lib. 2. appellauit, *frangere diem mero.*

Cum quo morantem ſæpe diem mero Fregi.

Quod Hiſpani aliquatenus imitamur, cùm dicimus: *Quebrar el ayuno*, & Gallicè dicitur eleganter, *rompre ſon ieuſne*: id eſt, edere antè legitimum prandij tempus. Eſt igitur dies strictè ſumtus, totum ſpatium temporis ante cœnam. Nam ſi hoc non ita eſſet, inſulsè doctiſſimus Catullus diceret fieri ab illis de die conuiuia, cùm à nullo de nocte fierent. Nam à decima hora qua conuiuabantur, vt oſtenſum eſt, vſque ad noctem, duæ horæ intererant, ita vt omnes de die cœnarent, ſi diem intelligamus totum lucis diei ſpatium. Sic interpretor Suet. locum, cap. 21. de Domitiano. *Quoties otium eſſet, alea ſe oblectabat, etiam profeſtis diebus matutiniſque horis, ac lauabat de die.* id eſt, illis horis quibus neceſſariis occupationibus vacare debuiſſet. & non legitimo lotionis tempore. Eadem formula vſus fuerat ante Plautus in Aſinar. act. 4. Scena, *Sequere hac:*

Tu ergo fac vt illi turbas, lites concias
Cum ſuo ſibi gnato vnà ad amicam de die
Potare, illam expilare iam. & etiam vtitur Liuius de Annibale

luxuriâ diſtento apud Capuam. *Ceperunt*, inquit, *epulari de die, & conuiuium non ex more Punico, aut militari diſciplinâ eſſe.* Ex his intelliges, *tempeſtiua conuiuia*, dici ea, quæ legitimo tempore parabantur, & è contra intempeſtiua. Hîc obiter animaduertas licet, maiorem diei & meliorem partem vocari ſeptem horas ante decimam. Teſtatur id Iuriſconſultus Paulus in L. vrbis 2. §. 1. ff. de verb. ſign. his verbis: *Cuiuſque diei maior pars eſt horarum ſeptem primarum diei, non ſupremarum.* vocatque primas horas eas, à quibus ad decimam poſſunt ſeptem numerari, qualis eſt prima, ſecunda & tertia. A quibus ſi incipias, ſeptem horas priores computabis ante decimam. Non autem incipiendum erat ab alia poſteriori, vt à quarta vel quinta: Sic enim ſeptem horarum ſpatium includere deberet cœnæ tempus, quod non erat operibus aptum, & hoc eruditiſſimo Virgilio non latuit, cum lib. 9. Æneid. verſ. 157. dixit:

Nunc adeo melior quoniam pars acta diei:
Quod ſupereſt læti bene geſtis corpora rebus,
Procurate viri.

quaſi diceret: horis iam tranſactis, quæ operibus deſtinantur, curate corpora cibo & potu.

Hoc obſeruaui, ne quis decipiatur, forte exiſtimans maiorem diei partem eſſe, quaſcumque ſeptem horas diei, qui error eſt in procliui: Quiuis enim dicet ex duodecim horis maiorem partem eſſe ſeptem: ſed hoc non ita eſt apud Romanos: nam ſi à quinta incipias numerare vſque ad duodecimam, reapſe maiorem diei partem numerabis: Sed non hanc maiorem partem, quam Iuriſconſultus definit; propterea quod includes in has ſeptem horas illas, quæ cœnæ tribuuntur. Nam quamuis comparatione ad reliquas quinque maiorem diei partem efficiant, nihilominus tamen comparatione ſeptem horarum diei primarum, quæ vacuæ omninò & deſtinatæ operibus ſunt, non efficient maiorem partem diei: & eò Virgilius conſultiſſimè non maiorem partem, ſed meliorem dixit diei, vt ſciamus non ſolum maiorem partem appellari, ſed etiam meliorem, ob eas, quas diximus, cauſas.

3 ET *bonus ætherio laxatur nectare Cæſar.*] Nectar ætherium per adulationem vocat vinum Domitiani. & verſu præcedenti dixerat dapes ambroſias.

4 INGENTIQVE *tenet pocula parca manu.*] eſt elegans antitheſis in manu ingenti, & poculis parcis. Vnde omninò reijciendam puto veteris libri lectionem.

5 POCVLA *parca.*] eſt etiam laus adulatoria Domitiani, quem parcè bibere ſignificat.

6 AD *matutinum noſtra Thalia Iouem.*] elegans metonymia, *ad Iouem matutinum ire*, pro matutino tempore, ne feriis rebus occupato Imperatori intempeſtiuè obtruderentur Poetæ Ioci. Hac enim de cauſa diſtribuit horas omnes vt dictum eſt.

AD EPIGR. IX.

Fabulla quædam Sotæ medici filia, deſerto marito, qui cum eam pater coniunxerat, ſequebatur Clytum quemdam mœchum, quem deperditè amabat & largè donabat muneribus, luxurioſeque cum eo viuebat. Vtitur ioco ab ambiguo in aduerbio ἀσώτως, quod ſignificat prodigaliter: luditque Poëta in ea voce: nam ipſa filia erat Sotæ? vnde componit vocem ἀσώτως, quæ ratione illius particulæ priuatiuæ, α, diluit ſignificationem Sotæ. Itaque ἔχεις ἀσώτως, eſt, geris te, non vt filia Sotæ: at propriè geris te, vt prodiga & luxurioſa. Patrem autem Clinicum nominauit, id eſt, medicum, vt ſup. dictum eſt, ad lib. 1. ep. 31. in quo pungit me mirum acumen Poëtæ, quod forte nullam adhuc cutem noſtrorum læſit. Quod vt intelligas nota hæc quæ ſequuntur. ἄσωτος Græcis eſt prodigus, & qui luxurioſe viuendo rem ſuam profundit, & pecuniam dilapidat. Vtitur eo nomine Cicero 2. de finibus contra Epicurum: *Nollem enim* (inquit) *mihi fingere aſotos* (*vt ſoletis*) *qui in menſam vomant, & qui de conuiuijs auferantur*, &c. Cuius nominis etymon tradit Ariſt. initio lib. 4. Eth. ad Nicomachum, cuius verba ſunt ex interpretatione Gruchij. *ἄσωτος eſt, qui ſalutem ſuam negligens per ſe ipſe perijt: videtur autem ipſius interitus quædam eſſe facultatum effuſio, reique familiaris conſumtio, quòd ex ijs vita ſuſtentatur.* Id autem dicit, quòd σώζω apud Græcos *ſeruo* ſignificat. inde σωτὴρ ſeruator, & σωτηρία ſalus. Inde Poëta Medici nomen traxit vt vocaret Sotam, & hinc acumen: filia medici σωτῆρος, id eſt, ſeruatoris, qui alios ad ſalutem reſtituit, ἔχεις ἀσώτως, id eſt, geris te abſque ſalute, id eſt, deſperatè per te ipſa peris, ſine remediis à patre tuo Medico adhiberi ſolitis. Vox enim illa hæc tria poteſt ſignificare, ſine patre Sota, prodigaliter, & deſperata ſalute. Hinc petitum acumen epigrammatis 84. lib. 9. vbi huc alludere videtur Noſter. Carpit Cinnam, quod luxurioſe exhauſit opes; quia Aſtrologus ei prædixerat citò periturum, irridetque eum Martialis: nam qui ſua conſumſit, citò periit: eſt enim ἄσωτος.

AD EPIGR. X.

Mittit ad Fauſtinum recentem librum, & iubet ſimul cum eo ſpongiam deferri ad delendum vna litura totũ librum, quo dicit emendari poſſe. Hoc autem per vrbanam modeſtiam dictum eſt.

1 NEC *adhuc raſa mihi fronte libellus.*] de re libraria fere omnia, quæ ad librorum ornamenta pertinent, diximus ſup. lib. 1. ep. 67.

2 CVRRE *ſed inſtructum comitetur pumice librum Spongia.*] ſic mutauit hunc locum Iunius, cùm in veteribus legeretur,

Curre ſed inſtructus, comitetur Punica librum
Spongia.—— Iunij lectionem videtur improbare primus huius epigrammatis verſus:

Dum nouus eſt, nec adhuc raſa mihi fronte libellus.

Nam ſi non erat adhuc complanata frons pumice, quî poterat deinde

dicere inſtructum eſſe pumice: Quamuis conciliat Raderus non ineptè inſtructum ire debere pumice, vt ſi placeret, perpoliretur, ſin minus deleretur ſpongia. Sed mihi videtur verior antiqua lectio, quam Franciſcus Modius, ep. 119. approbauit, quamuis dicat ſe nihil de Punica ſpongia legiſſe: cum Plin. lib. 9. cap. 45. Africas ſpongias, quæ generantur in Syrtibus, commendet, & à Medicis præferantur ceteris ad fomenta. Eſt autem ex antiquo more deductum dicendi genus. Nam in tabulis & membranis ſcribebant, in quibus deletiles erant characteres, quos delebant vda ſpongia. Vnde iocus Auguſti, cap. 85. apud Sueton. & Macrob. lib. 2. Saturn. cap. 4. Qui cum inchoaſſet Ajacem Tragœdiam, eamdemque non placitam ſibi deleuiſſet, interroganti Lucio, quid ageret, *Aiax*, inquit, *in ſpongiam incubuit*. & lib. 14. epigr. 7. cuius lemma, *pugillares membranei:*

Eſſe puta ceras, licet hæc membrana vocetur,
Delebis, quoties ſcripta nouare voles.

nouauit namque ſpongiâ. quâ etiam Menſæ tergebantur. vt lib. eodem epigr. 144. cuius lemma *Spongia*;

Hæc tibi forte datur tergendis ſpongia menſis
Vtilis, expreſſo cum leuis imbre tumet.

Hinc ortum eſt dicendi genus, *ſpongia delere ſcripta*, quamuis in membrana non delebili, vel in charta eſſent exarata. Simili ioco vſus eſt ſupra lib. 3. ep. 99. cum dixit librum ſuum remittens Rufo:

Imbribus immodicis cœlum nam forte ruebat:
Non aliter mitti debuit iſte liber.

AD EPIGR. XI.

INſultat Lucio Antonio Saturnino Germaniæ ſuperioris Præſidi, qui bellum ciuile in ea regione contra Domitianum mouerat, dũ ſe Marco Antonio IIIviro ob nominis ſimilitudinem ſimilem fore ſperabat, qui poſtea, vt refert Sueton. in Domitiano, cap. 6. captus & interfectus eſt, vel à Lucio Maximo, vt Xiphilinus ſcribit, vel ab Vrbano Appio, vt Aurelius Victor; qui aliam cauſſam huius belli aſſignat, ſcribens Antonium accenſum ſæuitiis Domitiani, & maximè verborum iniuria, quòd ſe ab eo ſcortum ſciret appellari, ciuile bellum corripuiſſe. Vtrumque nomen oſtendit Poëta infauſtum eſſe Saturnini Tribuni Pl. ſeditioſi interfecti cum Glaucia Prætore (de quo fere omnes Romani ſcriptores) & Antonij item Actiaco nauali prælio victi.

1 ET *Saturninum te pudet eſſe miſer.*] Hic appellabatur L. Antonius cognomento Saturninus, ſed nolebat hoc cognomentum ſibi adiungi: ſed tantum familiæ Antoniæ nomen ſibi vſurpabat, ne ſcilicet Saturnini illius ſimilior, quàm Marci Antonij videretur.

2. IMPIA *Parrhaſia mouiſti bella ſub vrſa.*] Septentrionales omnes regiones proximas eſſe Polo Arctico conſtat: ideo *ſub vrſa Parrhaſia*, dixit Poëticè, pro in Germania ſuperiori.

3 QVALIA *qui Pharia coniugis arma tulit.*] Phariam coniugem Cleopatram appellat,periphraſticōs,quæ Antonio nupſit,eúmque ad bellum contra Auguſtum claſſe,opibus,& ſua præſentia inſtruxit. Victi ambo Actiaco prælio in Ægyptum ſe abdiderant,vbi extincti ſunt. Notiſſima hiſtoria:ideò ſubiungit,

Obruit Actiaci quod grauis ira freti.

4 AN *tibi promiſit Rhenus,* &c.] eſt argumentum à maiori ad minus: Si Ægyptus ditiſſima & potentiſſima prouincia, quam intelligit nomine Nili,non potuit vires Antonio ſuppeditare, quomodo poterit Germania ſuperior tenuiſſima prouincia ſibi eaſdem largiri?

5 ILLE *etiam*, &c.] Argumentum à minori ad maius; ſi Antonius, qui tibi collatus Cæſar erat, occidit noſtris armis,quid de te faciendum erit?

AD EPIGR. XII.

THaidem fellatricem inſectatur, hoc epigrammate, quemadmodum inf.ep.50. & ep.85. quam dicit nulli negare, & monet, vt ſi hoc eam non pudet,pudeat ſaltē nihil negare,id eſt,fellare,vt legitur lib.12.ep.81.

Quiſquis nil negat, Atticilla, fellat.

quamuis ad eum locum dicemus,quid de ea lectione ſentiamus. Sed *nihil negare*,eſt omnibus impudicitiis exponi,de quo dictum eſt,ſup. ad lib. 2. ep. 52. ad illud:

—— *pro tribus illa dedit.*

Eſtque vſitatus dicendi modus apud hunc Poëtam, *nihil negare,* vt lib.11. ep. 50. *Nil tibi, Phylli nego, nil mihi Phylli nega.*

& lib. 12. ep. 72.

Nil non Lygde mihi negat roganti:
At quondam mihi, Lygde, nil negabas.

AD EPIGR. XIII.

CAnit Epithalamium in nuptiis Pudentis & Claudiæ. Pudentis multa apud hunc Poëtam mentio, infinitis ferè locis.

1 MACTE *eſto tedis ô Hymenæe.*] de nomine *macte*,vel *mactus* multa hoc loco obtrudit nobis Raderus, ex meris Lexicis, quæ prætermittere eſt ſatius.

2 MASSICA *Theſeis tam bene vina fauis.*] ex melle & vino temperabatur mulſum, gratiſſima veteribus potio: fiebat autem optimum Dioſcoride & Plin. lib.22.cap.24. teſtibus, ex vino auſtero & ex melle Attico.Probabatur autem magis ex Maſſico, vt hoc loco. Ex Falerno verò adeò erat auſterum, vt multis diſpliceret. Ideo Catius Epicureus apud Horat. ſat. 4. lib. 2. Aufidium accuſat quod ex Falerno auſtero faceret mulſum, his verbis:

Aufidius forti miſcebat mella Falerno:
Mendosè: quoniam vacuis committere venis

Nil niſi lene decet: leni præcordia mulſo
Proluerit meliùs.

Vbi notandum eſt, non reprehenſum Aufidium, quod mulſum ex Falerno & melle feciſſet, in quo deceptus eſt Mercurialis, lib. 2. Variarum, cap. 17. nam hoc fiebat ſæpe & commendabatur in mulſum, vt apud hunc Poëtam, lib. 13. ep. 108.

Attica nectareum turbaſtis mella Falernum,
Miſceri decet hoc à Ganymede merum.

Et Macrobius, lib. 7. cap. 12. affert adagionem, quo gulones vtuntur: *Mulſum quod probe temperes, miſcendum eſſe nouo Hymeto & vetulo Falerno.* Sed quod hic Aufidius feciſſet mulſum ex Falerno auſtero, quod ſignificauit Horatius illo Epitheto, *forti.* nam ex leni Falerno & dulci optimum & laudatum fiebat mulſum. Vnde Poëta dixit ep. ſupra citato l. 13. ep. 108. *nectareum Falernum.* Sunt enim duo Falerni genera, vt ſcribit Athenæus. Alterum auſterum, & (vt inquit Perſius) indomitum. & alterum lene, dulce, & nectareum, ex quo fiebat mulſum Ganymedeum. Ex his omnibus intelliges quàm perperam Heraldus hoc loco affirmet ex vino auſtero & melle non fieri mulſum, ſed tantum adhiberi mel vt miteſceret vinum, & remitteret auſteritatem. Dicitur in hanc ſententiam Virgilij verſ. Georgicorum lib. 4.

Dulcia mella premes, nec tantum dulcia, quantum
Et liquida & durum Bacchi domitura ſaporem.

Qui locus germaniſſime de mulſo intelligendus eſt: hoc enim in mulſo præſtat mel, vt domet durum ſaporem Bacchi. Nuſquam enim Heraldus leget ad communem & quotidianum potionis vſum admiſceri mel vino.

3 NEC *melius teneris iunguntur vitibus vlmi.*] apta vſus eſt comparatione, cum ab aliis Poëtis à coniugio metaphoricè deſumantur ad hanc adiunctionem vitium ad vlmos, quam multis verſibus bellè ſequitur Catullus in carmine nuptiali, el. 63. vbi vlmum vocat maritum. Horatius, ode 2. Epod.

Ergo aut adulta vitium propagine
Altas maritat populos.

Catullus:

Aut ſi forte eadem (vitis) *vlmo coniuncta marito.*

& Statius, lib 5. ſyluarum 1. carmine de Abaſcantij pietate:

Qualiter æquæuo ſociatam palmite vitem
Vlmus amat, miſcetque nemus ditemque precatur
Autumnum, & caris gaudet redimitæ racemis.

4 NEC *plus lotos aquas, littora myrtus amat.*] notiſſima lotus ex Homericis fabulis, lib. 9. Odyſſ. quæ arbor aquas amat: Myrtos autem naſci in locis maritimis experientia docet; in montoſis autem & mediterraneis non proueniunt.

5 DILIGAT *ipſa ſenem quendam, ſed & illa marito, &c.*] melius in veteri codice tranſpoſitis duobus pronominibus,

Diligat illa ſenem quendam, ſed & ipſa marito.

AD EPIGR. XIV.

Mittit ſua carmina ad Silium Italicum celeberrimum Punici ſecundi belli ſcriptorem, qui conſul Romæ, in Aſia proconſul fuit, petitque ab eo laudato prius, vt deponat ſeueritatem ad legendos laſciuos libellos, ſuadere ad id Saturnaliorum dies. De Silio eſt epigr. 62. lib. 7. & 51. lib. 11. cuius vitam & mortem narrat diſertè Plin. Iun. epiſt. 7. li. 3.

1 QVI *periuria Barbari furoris Ingenti premis ore.*] Scripſerat enim celebrē de bello Punico ſecundo epopœiam. Iiſdem ferè verbis vtitur epigr. 19. lib. 6. *Tu Cannas, Mithridaticumque bellum.*

Et periuria Punici furoris, &c.

2 PERFIDOSQVE *faſtus Hannibalis, leueſque Pœnos magnis cedere cogis Africanis.*] Mere Poëtica metonymia, qua dicuntur Poëtæ facere id, quod canunt factum: inuenerunt nomen apud Græcos, ποιητὴς enim idem eſt ac Latinè, factor, id eſt, qui res ipſas facit, & architectatur. Quod Poëta imitandis rebus tantum polleat, vt eas ipſas ante oculos ponere videatur, quæ virtus ἐνέργεια, vel ἐνάργεια à Græcis dicitur, quaſi dicas operationem ipſarum rerum. Sic Virgil. in Mœri verſu 19.

Quis caneret Nymphas, quis humum florentibus herbis
Spargeret? aut viridi fontes induceret vmbra?

id eſt, quis caneret humum florentibus herbis ſparſam? aut quis caneret fontes inductos viridi vmbra? alluſit enim ad quoſdam Virgilij de quo loquitur verſus, in Daphnide,

Spargite humum folijs, inducite fontibus vmbras, Paſtores.

Et Horatius ſat. 10. lib. 1. de Cornelio Alpino Memnonis fabulam ſcribente:

Turgidus Alpinus iugulat dum Memnona, dúmque
Depingit Rheni luteum caput, hæc ego ludo.

id eſt, dum Memnona fingit iugulatum. Hinc eſt, quod grauiſſimus Philoſophus Ariſtoteles in arte poëtica, facultatem poëticam imitationem eſſe docuerit, quòd ea verbis, tanquam pictura coloribus res ante oculos ponat, ipſis ad viuum imitandis: quamuis Horatius, ſi attentè obſerues, nunquam probauit hanc poëſεως cum pictura comparationem, fortè quod videretur ea multum detrahere de poëſεως dignitate: Nam pictura fabrilis quidem ars multò facilior eſt, & aliquando cognita hebetibus & imperitis hominibus: poëſis verò non niſi diuinis ingenijs cōceſſa: imitatur enim res verbis tantum, quę omnium humanarum actionum difficillima meo iudicio eſt. Ait ergo Noſter: *Cogis cedere Africanis magnis perfidos Hannibalis faſtus, & leues Pœnos.* id eſt, canis & propriè depingis quemadmodum cedere coacti ſint.

3. DVM *blanda vagus alea December.*] quia menſe Decembri erant Satur-

nales dies quibus maxima aleæ licentia: Eſt enim alea ludus omnis in quo multum fortunæ, prudentiæ minimum, qualis eſt talorum ludus, pro quo aliquando per Synecdochen ſumitur, vt in illo Cæſaris dicto à Sueton. relato in eius vita, cap. 32. quod abiit in prouerbium: *iacta eſt alea*, (dicunt eleganter Galli, *a tout perdre n'y a qu'vn coup.*) Tali enim iaciebantur, non alea. blandam aurem appellat, quòd homines blandè alliciat. Ab eadem mente lib. 5. epig. vlt. dixit:

Et blando male perditus fritillo.

4 INCERTIS *ſonat hinc & hinc fritillis.*] fritillus erat lignea quædam turricula rotunda, in quam emittebant talos, eoſque in ea verſabant & rotatim ab ea excutiebant, ne ſcilicet poſſent digitis ita componi, vt caderent ad iacientis voluntatem, quod hodiéque fit. ideò addidit epitheton, *incertis*: quòd iactatus per fritillum non ſit aleatori certus, vt ſolet aliquibus eſſe per manum. *Sonat*, verò dixit, quod tali trocleatim in fritillo verſati ſonarent. Sic Seneca in ſatyra Claudiana:

Nam quoties miſſurus erat reſonante fritillo.

Et Sidonius epiſt. 9. lib. 2. *crepitantium fritillos teſſerarum ſtrepitu*, & idem in carmine 23.

Hic talos crepitantibus fritillis.

à cuius ſtrepitus ſono deductum fritilli nomen, exiſtimant viri docti: quod verſati in ea buxea, eborea, vel cornea turricula, tali ſtrepitum emittebant, qui etiam augebatur gradillis quibuſdam, interius exciſis in ipſa turricula, per quos decidebant tali. Auſonius in parentalibus, el. 1.

Vidimus & quondam tabulæ certamine longo
Omnes, qui fuerant enumeraſſe bolos:
Alternis vicibus, quos præcipitante rotatu
Fundunt, exceſſi per caua buxa gradus.

& Sidonius epiſt. 12. lib. 8. *hic teſſera frequens eboratis reſultatura pyrgorum gradibus.* & Agathias antholog. lib. 1. πύργυ δουρατέυ κλίμαξι κευθομένω. id eſt, *pyrgi durates latens in gradibus.* Iohannes Sauarus doctus vir in epiſt. 12. lib. 8. Sidonij Apollin. ductus Speudoacronis authoritate qui ſat. 7. Horatij lib. 2. *pyrgus*, inquit, *pyxis ſine fundo*, exiſtimat turriculam ſane ſine fundo fuiſſe, vt per poſticum foramen iacerentur tali: ſed hic manifeſtus error eſt. Qui enim poterant tali rotari in pyxide ſine fundo? Quid quod ex verbis Senecæ in dicta Satyra Claudiana manifeſtò colligitur fundũ habuiſſe. *Placuit nouam*, inquit, *pœnam excogitari debere, inſtituẽdum illi laborem irritũ & alicuius cupiditatis ſpecies ſine fine & effectu. Tũc Aeacus iubet illũ alea ludere, pertuſo fritillo: & iã cœperat fugientes ſemper teſſeras quærere, & nihil proficere:*

Nam quoties miſſurus erat reſonante fritillo,
Vtraque ſubducto fugiebat teſſera fundo.

in hoc enim irritus erat labor, quòd, cùm Claudius emitteret talos in pyrgum, per fundum pertuſum exciderant: & is, quo erat mentis ſtupore, non perſpiceret perfuſum eſſe fundum: ſed exiſtimaret fritillum ta-

lem eſſe,qualibus ipſe in vita vtebatur. Quæ cum ita ſint, falſum omninò eſt communes fritillos ſine fundo eſſe. Hunc fritillum appellat turriculam in lemmate epigrammatis 16.lib. 14. cuius vſum, & manus improbitatem belle deſcribit eo diſticho.

Quærit compoſitos manus improba mittere talos?
Si per me miſit,nil niſi vota facit.

vbi vides quàm eleganter dixit in fritillo nullum ſubeſſe dolum: nam cùm manus ipſa acceptis talis poſſet eos componere, vt cadant ad aleatoris arbitrium. Hiſpani dicimus *clanar el dado.* quod Galli, *pipér le dé.* Si eadem manus fritillum ſumat, nihil poteſt facere præter votum, quo optat felicem ſortem,

Namque aliud quid ſit quod iam implorare poteſſis *Non video.*

Sed & *pyrgus* voce Græca turrim ſignificat. Horatius ſat.7.lib.2.

—— qui pro ſe tolleret atque
Mitteret in pyrgum talos.

appellatur etiam phimus apud Pollucem cap.31.li.10. & orca apud Perſium ſat.6.verſ. 50.

Scite erat in voto damnoſa Canicula,quantum
Raderet anguſtæ collo non fallier orcæ.

5 ET *ludit rota nequiore talo.*] ex Diſticho ſuperiori videor mihi intelligere hunc verſum à nemine hactenus intellectum. *Rotam* enim accipio pro corona aleatorum,quam ita vocat à ſimilitudine rotarum: ſedebát enim in orbibus,quos cingebant omnes circum. Eſtq; rota in recto caſu,quæ quidem *ludit nequiore talo.* id eſt, talis manu iactis ſine fritillo, in quo iactu manus improba talorum illas compoſitiones & nequitias pattrare poteſt; appellauítque per metonymiam talum nequiorem,pro ludo talorum nequiore eo, in quo fritillis vtebantur. Ita vt duo genera aleatorum his duobus verſibus comprehendantur: alterum ſimplex fritillis vtens:alterum nequius talo ſolo & improba manu.

6 SIC *forſan tener auſus eſt Catullus Magno mittere paſſerem Maroni.*] notiſſimus eſt Catulli paſſer, de quo iam ſup.dictum eſt ad lib.1. ep.8. tenerum appellat propter molliſſimos verſus. Miſiſſe autem paſſerem ſuum Maroni ſciebat probè Martialis ſummum eſſe mendacium,cùm Maronem multò ætate Catullus præceſſiſſet: ſed vſus eſt de induſtria hac Poetica nugatione, quam molliuit verbo illo, *forſan.* Fecit hoc autem, cum ſcriberet ad doctiſſimum virum Silium, qui hoc magis riſurus erat, ex quo ioco & figmento, & ſe Catullo, & Silium Maroni æquauit;quod Silio iucundiſſimum erat futurum, qui toto ſuæ vitæ curſu Virgilium imitati conatus eſt, eiúſque natalem diem religioſiſſime celebrabat, & ad eius ſepulchrum tanquam ad aram accedebat ſæpius,vt narrat Pli. d. ep.li. 3.

AD EPIGR. XV.

FAcetum eſt epigramma, quo irridet ſtultitiam Cæciliani cuiuſdam, qui cum rogaſſet mille nummos Poëtæ in ſex aut ſeptem dies,& ipſe

ſe non habere dixiſſet: ſequēti die fingens amicum quemdam hoſpitem ſibi adueniſſe lancem & argentea aliqua vaſa mutua petit, quæ ad quinque millia aut plus penderent. Irridet eum argumento à minori: Si negaui mille nummos, quomodo ea pignora, quæ quinque millia valent?

AD EPIGR. XVI.

CRiminationem continet hoc epigramma in Gallum quēdam, quòd nouercā viuo parente aſſuefeciſſet, & eandem mortuo retineret: deſumit coniecturam ab eo, quod contra conſuetudinem omnium priuignorum, nouercam domi retineret.

1 PRIVIGNVM *nō eſſe tuæ, &c.*] id eſt, rumor erat te non cum nouerca tua ita te gerere, vt priuignum decebat, eſſeque potius eius mœchum, quàm priuignum.

2 NON *tamen hoc poterat viuo genitore probari.*] nam cum patre te habitare honeſtum erat, poteráſque negare inceſtum. Simile illud eſt ep. 75. li. 1.

Mœchus erat, poteras tamen hoc tu Paulla negare;
Ecce vir eſt, numquid Paulla negare potes?

3 IAM *nuſquam pater eſt Galle, nouerca domi eſt.*] Hic eſt neruus coniecturæ in Gallum.

4 MAGNVS *ab infernis.*] Tribuit hoc per adulationem Regulo, vt in cauſſis defendendis æquiparet Ciceroni.

5 NAM *quæ non deſinit eſſe.*] γνώμη à veriſimili, id eſt, ab eo, quod plerūque accidit. Videmus enim vſu venire ſemper, vt priuigni nouercas oderint, & contra, ita vt ſublato patre apertas deinde exerceant inimicitias. Quæ igitur mortuo patre nō deſijt eſſe nouerca, credibile eſt nouercam nunquam Gallo fuiſſe.

AD EPIGR. XVII.

VRbanè Lyciſcam quamdam fellatricem notat obliquè eā perſtringens, dum videtur cum Paulo expoſtulare, qui ſuadebat, vt in eam eos ſcriberet verſus, quibus & ruberet & iraſceretur: affirmátque Paullum velle ſolum Lyciſcam irrumare, quo ſignificat ſe etiam eamdem irrumaſſe. de Lyciſca Iuuenal. ſat. 6. verſ. 123.

Proſtitit auratis titulum mentita Lyciſcæ.

AD EPIGR. XVIII.

DEſcribit miſerandum pueri caſum, qui decidēte ſtiria iugulatus eſt.

1 QVA *vicina pluit Vipſanis porta columnis.*] De Vipſana porticu centum columnis ſuſpenſa dictum eſt ad epig. 19. lib. 3. Porta autem Capena eſt, de qua ſimili dicendi forma ſcripſit epig. 47. lib. 3.

Capena grandi porta quæ pluit gutta.

2 QVI *roſcida templa ſubibat.*] tranſibat hic per portā Capenam ad porticum Vipſanam quam appellat roſcida templa, quod ita vocentur ędificia magna, roſcida, *roſcia*, quòd decidente ſemper aqua aquæductus illius madeat.

3 DECIDIT *hiberno prægrauis vnda gelu.*] Elegans ſtiriæ periphraſis.

4 TA-

4 TABVIT *in calido vulnere mucro tener.*] id eſt, calore vulneris ſoluta eſt ſtiria ex parte qua confoderat pueri iugulum quam appellat mucronem à gladij ſimilitudine.

5 QVID *non ſæua ſibi, &c.*] duobus verſibus duo elegantiſſima epiphonemata comprehendit, prius de fortunæ licentia, poſterius paradoxum habet acutiſſimum cum aquæ dicantur contra totam ſuam naturam iugulare. Eſt elegantiſſimum epigramma lib. 3. Anthologiæ Flacci cuiuſdã de Thrace puero, qui cum in Hebro luderet, ruptoque gelu mergeretur in aquas, cum imæ partes aquæ impetu traherentur, caput quòd ſupereminebat, abſciſſum eſt ipſo gelu. Quod epigramma Germanicus penè ad verbum latiniſſimè conuertit.

AD EPIG. XIX.

MIttit ad amicum Endromidem quam deſcribit à nomine, loco, & effectis, id eſt, vſu. De eadem veſte eſt in Apophoretis li. 14. ep. 126.

1 SEQVANICÆ *pinguem textricis alumnam.*] texebantur hæ veſtes craſſæ & villoſæ in Galliis, & præcipuè apud Sequanos: lanificiũ verò apud veteres fœminarum fuiſſe notiſſimum eſt. Ideò docet. *Sequanicæ textricis alumnam* vocat eam veſtem, eleganti metaphorâ, quod quemadmodũ alumnæ à nutricibus alerentur, & educerentur, ſic & pannus à textrice augebatur & educebatur.

2 QVÆ *Lacedæmonium barbara nomen habet.*] Galliarũ prouincia eo tempore barbara erat. Lacedæmonij verò non barbari, quia Græci. Hoc veſtis genus fortè inuentum fuit à Lacedæmoniis, à quibus nomẽ accepit. Deinde cœperunt in Galliis texi, & idem nomen Græcum retinuerunt. Eſt igitur nouum, barbaram veſtem nomine non barbaro appellari.

3 SORDIDA *ſed gelido non aſpernanda Decembri Dona,*] ſordida dixit, pro incultis, & non vrbanis. *Sed non aſpernanda dona gelido Decembri*, id eſt, per meronymiam iis qui eo menſe frigora ſentiunt, & quòd endromis ea depellat, tempore brumæ ſumebatur, Iuuenal. ſat. 3. verſ. 102.

——igniculum brumæ ſi tempore poſcas,
Accipit Endromidem.

4 PEREGRINAM *mittimus endromida.*] peregrinã dixit, quod id veſtis genus Romanum non eſſet, ſed vel Lacedæmonium, vel Gallicum. Hac veſte indutos vocat Sidonius epi. 2. lib. 1. Endromidatos.

5 SEV *lentum ceroma teris.*] incipit narrare endromidis vtilitates. prima, vt poſt luctam ea tegi poſſit, ne aëris frigiditate poſt ſudorem lædatur. ſecunda, vt poſt pilæ ludum poſſit idem præſtare. Enumerat autem tria pilæ genera, Trigona, harpaſtum, & follem. de quibus & quarto hic prætermiſſo, quod eſt de paganica, videndus hic idem lib. 14. ab epig. 45. vſq; ad epigr. 48. de toto autem pilarum negotio videndus Mercurialis in arte gymnaſtica, lib. 2. cap. 5. & P. Faber Agonoſticõ lib. 1. cap. 6. à quibus omnia radens Raderus hoc loco ea congeſſit, quem videre potes.

6 TEPIDVMVE *trigona.*] tepidum appellat trigona, quod ludentum

manu numquam excideret,& ab ea lege fieret,vt videre eſt lib.12.ep.84.
7 SEV *harpaſta manu pulueruleuta rapis.*]id eſt,lapſum harpaſtum in puluere rapiendo excitas,vt lib.7.ep.31.

Non harpaſta vagus pulueruleuta rapis.

nam cum in puluere luderent quoties pila decidebat, puluerulenta reddebatur. Idem dixit de folle dicto lib.12.epi.84.

Colligit & refert lapſum de puluere follem.

& de harpaſto item lib.14.ep.48.cuius lemma, *Harpaſta.*

Hac rapit Antai velox in puluere drancus.

Hoc enim dicitur *rapere*, quod aliter expreſſit Lucanus in Panegyrico ad Calpurnium Piſonem his verbis.

Nec tibi mobilitas minor eſt,ſi fortè volantem.
Aut geminare pilam iuuat,aut reuocare cadentem,
Et non ſperato fugientem reddere geſtu.

vbi tria in ludo pilæ notanda.geminare volantem pilam, id eſt, reddere dum ipſa volat,nec adhuc decidit: reuocare cadentem, id eſt, poſtquam ſolum percuſſit,& ſaltu aſſurrexit,eam reuocare. reddere fugientem nō ſperato geſtu,id eſt,quando videtur pila præteruolatura ludentem,eam reddere eo corporis geſtu & membrorum poſitione,quam nemo ſuſpicaretur aut ſperaret.Hinc dicebantur *raptim ludere*,qui pilas è puluere rapiebant, quamuis erant alia duo genera ludendi, alterum *datatim*, alterum *expulſim*. Quæ quoniam non vulgò nota ſunt, operæpretium erit ea explicare. *Datatim* ludere eſt,quando inter multos in corona vel choro ita luditur,vt alius alii pilam det,& ſæpè fallat: nam cum geſtu ſignificet ſe alicui iacere, iacit alij, qui ſecurus eſt in choro. De verbo *datatim*, videndus eſt Nonius Marcellus, cap. 2. de proprietate ſermonum, verbo *datatim*, 213. ſed totum ludum belliſſime expreſſum, videre eſt apud Iſidorum lib.1.etymolog.cap.26.vbi adducit Ennii locum,de quadam impudica: quamuis Næuii eſſe & non Ennii, viri docti ex Feſto probant, & eſſe verſus ex Tarentilla Næuii: verba, vt adducuntur ab Iſidoro, ſunt: *Quaſi in choro pila ludens datatim dat ſeſe & communem facit, alium tenet,alij adnutat, alibi manus eſt occupata, alij peruellit pedem, alij dat annulum ſpectandum à labris,alium inuocat,cum alio cantat,attamen aliis dat digito literas.* Etſi hæc verba variè varij immutent, nos Hiſpani habemus ludum, quem vocamus *de la olla*, vbi fœminæ conueniunt in circum, & accepta olla alia alij iacit accipiendam, & ſæpè cum annuat vni, iacit continuò alij, vt decipiat. Nam ſi olla decidit, plectitur ea, cui decidit. Ex ſuprà dictis intelligendus locus Nonii Poetæ in exodio citatus à Marcello eodem loco. *In molis non ludunt raptim pila, datatim morſo.* Quibus verbis ſignificat in piſtrino ſeruos ita inter ſe conuenire, vt accepta polenta, aut pane, buccellam vnus morſu euelleret, & alteri traderet mordendum, & ſic in orbem iret panis:non verò raptim, id eſt, ſumente vno totum ſibi,nec imperante aliis: quæ verba deſumta ſunt per meta-

phoram à pilæ ludo. Vltimum genus eſt; *expulſim*, quod erat, quando iacta pila ſe inuicem luſores, ne eam poſſent rapere, expellebant. Varro apud Nonium in verbo *expulſim*, dicto cap. *Purgatum ſcito, quoniam videbis Romæ in foro ante lanienas pila expulſim ludere.* Quod narrat de Lacedæmoniis in theatro ludentibus. Lucianus in Anacharſi ſub Solonis perſona, & Iulius Pollux lib. 4. Onomaſtici, meminit huius ludi. Hinc eſt quod IC. Alphenus in l. ſi ex plagis. 52. §. vlt. ad leg. Aquil. Sic caſum quemdam deciderit: *Cum pila complures luderent, quidam ex his ſeruulum, cum pilam recipere conaretur, impulit, ſeruus cecidit, & crus fregit. Quærebatur an dominus ſerui lege Aquilia cum eo, cuius impulſu ceciderat, agere poſſet: Reſpondi non poſſe: cum magis caſu quàm culpa, videretur factum.* vbi nota illam impulſionem de ludi ratione fuiſſe, caſu autem fregiſſe crus, & non culpa impellentis, cum qui expulſim luderent, & lege ludi ſe inuicem impellerent. Etiam apud Petronium Trimalcio ille præ mollitie rapere nolebat decidentes pilas, ait acutiſſimus ſatyrographus: *Nec tam pueri nos, quamquam erat operæpretium, ad ſpectaculum duxerant, quam ipſe paterfamilias, qui ſoleatus pila ſparſiua exercebatur, nec eam amplius repetebat, quæ terram contigerat, ſed follem plenum habebat ſeruus, ſufficiebátque ludentibus.* Præterea nota quoſdam fuiſſe, qui pedibus vice manuum, pilâ ludebant: Manil. lib. 5.

Ille pilam celeri fugientem reddere planta,
Et pedibus penſare manus, & ludere ſaltu,
Per totumque vagas corpus diſponere plantas,
Vt teneat tantos orbes, ſibique ipſe recludat,
Et velut edoctos iubeat volitare per ipſum.

vbi illud *fugientem reddere planta*, quod eſt in veteribus, mutat Scaliger, & ita legit: *fugientem prendere planta*: vel quòd locus Lucani à me ſupra ſcriptus in quo hac phraſi vtitur, illi latuit, vel quòd Lucanus ita loquitur cui inimicitiã renuntiauit, & eum pueriliter inſectatur, ſanè Poetam celebrem, & Cordubenſem noſtrum.

8 PLVMEA *ſeu laxi partiris pondera follis.*] id eſt, metiris momẽta & motus follis plumei, id eſt, leuiſſimi, ita vt ſcias quantum ſpatii miſſus follis decurſurus ſit, Eſtq; elegãter dictum per metalepſin, *plumea pondera follis.* nam Epitheton illud, *plumea*, non ponderibus, ſed folli ipſi conuenit; & apparet acuta antitheſis, quod pondera ſint plumea, id eſt, leuiſſima, ponunturq; pondera pro motibus ipſius follis, id eſt, *noſti probè vbi follis cadat.* nam quemadmodum pondera in ſtatera vel lance cadunt, ſic follis finita iacientis vi decidit ſuo pondere, in qua cognitione ſita eſt tota ludendi ars. Cetera quæ de hac re dici poſſent ad Phyſicos remittimus, qui de motu proiectis commentarios edidere.

9 SIVE *leuem curſu vincere quæris Athan.*] de Atha puero curſore, Plinius lib. 7. cap. 20.

10 TE *premat Iris aqua.*] metonymia, ſignum pro re ſignata: nam Iris nũtia pluuiarũ eſt, quã exiſtimabat vulgus rapere aquas è fluuiis, quas iterũ emitteret. ſic li. 22. ep. 29.

Caſuras aliò ſic rapit Iris aquas. & Plautus in Curculione.

Ecce autem bibit arcus, pluet credo hodie.

11 NON *ſic in Tyria ſindone nudus eris.*] vide de ſindone multa, quæ dixi, ſup. lib. 2. ep. 16.

AD EPIGR. XX.

DVo in duabus fœminis vitia reprehendit, alterum Cæreliæ, quæ cum eſſet puppa, id eſt, adoleſcentula & tenera, ſe vetulam dicebat. Alterũ Gelliæ, quæ cum reapſe eſſet anus, ſe vocabat puppam, & teneram fingebat geſtu & voce. Neutram poſſe fieri affirmat, cum Gellia ridicula ſit, Cœrelia verò putida. Putidũ autem Latini appellant id, quod cogit nos auertere vultum, & veluti faſtidium gignit, vt ſup. ep. 50. lib. 3.

Putidus eſt toties, ſi mihi ponis aprum.

ſic putide proferre literas dicuntur illi, qui nimis affectate eas proferũt, à verbo puteo, vt quemadmodum à rebus, quæ putent, auertimus vultũ, ſic etiam ab iis, qui frigide aliquid dicunt, vel faciunt, ironicè cupiẽtes feſtiui videri, vt faciebat hæc Cærelia, non quod ſibi diſpliceret, vt ait Domitius & Raderus, qui Eraſmum ſecuti in adagio φίλαυτοι hoc loco decepti ſunt.

AD EPIGR. XXI.

CViuſdam Selii taxat impietatem, qui cum Diagora negabat vllos eſſe Deos, & magis impiã adducebat impiæ ſententię rationem, quòd dum negaret Deos, ſe diuitem factum eſſe videret. Multa in hanc ſententiam Seneca in eo libro, qui inſcribitur, *Quare bonis viris mala accidant cùm ſit prouidentia.*

1 VIDET *beatum.*] beatum, id eſt, diuitẽ, quemadmodũ felicem, l. 8. ep. 42.

Si te ſportula maior ad beatos
Non corruperit. & lib. 10. epi. 82.
Sed ſi non fias quadrante beatior vno. & Horat. li. 3. carm. od. 9.
Perſarum vigui rege beatior.

AD EPIGR. XXII.

DEſcribit luctam quamdam Veneream, quam habuit cum Cleopatra vxore in balneis poſt primos congreſſus.

1 ET *adhuc placanda marito.*] Sequitur morem naturæ. Sic enim natura comparatum eſt, vt quæ nuper meliores factæ ſunt, pudicitiæ cauſa ſubiratas ſe oſtendant corruptoribus, quamuis maritis, à quibus mutuis blanditijs placari ſolent.

2 LVCEBAT *totis cum tegeretur aquis.*] Similis eſt locus epiſt. 3. lib. 1. Ariſtæneti cuius verba ex verſione Merceri ſunt: *Sub platano fons amœniſſimus fluit, aquæ tam frigidæ, vt pede rigorem ſentias, tam limpidæ, vt nantibus nobis & per aquæ perlucidum vitrum amanter amplexis, membra clarè apparerent omnia.*

3 CONDITA *ſic puro numerantur lilia vitro.*] Exiſtimo veteres liliis delectatos ea ſolere vitreis vaſis cõdere, ne ſcilicet facile ab aere corrũperentur

tur,& forte ne graueolentia eorum læderet caput, quod vſuuenire ſæpe videmus. Colligo ex hoc loco & ex alio genuino Ouidij, lib. 4. Metam.

In liquidis trans lucet aquis vt eburnea, ſi quis
Signa tegat claro vel candida lilia vitro.

Idem dico de roſis in ſequenti verſu: vel forte hæc ambo intelligenda ſunt de ſpeculariis, quibus ſolebant hortos & etiam vites tegere, ne à frigore aut aëre læderentur. vt conſtat ex ep. 14. lib. 8. vbi de ſpecularibus dicemus multa. Appellat autem hic Poëta vitrum omne, *gemma*, propter nitorem & leuitatem, vt etiam epigr. 68. lib. 8.

Condita perſpicua viuit vindemia gemma,
Et legitur felix nec tamen vua latet.

& lib. 14. ep. 110, cuius lemma, *ampulla potoria*,

Hæc licet in gemmâ, quæ ſeruat nomina Coſmi
Luxurioſe bibas ſi ſollicita ſitis.

& latrunculos luſorios quos ep. 71. lib. 7. vitreos vocauerat.

Sic vincas Nonimmque Publiumque
Mandris,& vitreo latrone clauſos:

appellat gemmas, lib. 12. ep. 40.

Pedis, diſſimulo; gemma vis ludere, vincor.

& lib. 14. ep. 20.

Inſidioſorum ſi ludis bella latronum,
Gemmeus iſte tibi miles & hoſtis erit.

Eſſe autem vitreos conſtat, ex Ouid. lib. 2. de Arte am.

Fac pereat vitreo miles ab hoſte tuus.

& Lucan. in panegyr. ad Piſonem:

Callidiore modo tabula variatur aperta
Calculus & vitreo peraguntur milite bella,
Vt niueus nigros, nunc & niger alliget albos.

Erât enim coloribus diſtincti, ac præcipue albo & nigro, ſed facti omnes ex vitreo. Vnde notandus error Raderi, qui dicto epig. 71. lib. 7. *vitreum latronem* cœruleum interpretatur, id eſt, veneti coloris, nullo iudicij colore.

4 PERSPICVÆ *plus vetuſtis aquæ.*] Apoſtrophe ad aquas, Poëtis familiariſſima, etiam in Narrationibus. Dicit autem ſe paratum fuiſſe ad Veneris prœlium, niſi aquarum perſpicuitate, ne furtum illud proderetur, timuiſſet.

AD EPIGR. XXIII.

Leuſtricum Brutianum optimum & integerrimum virum, teſtimonio Plinij Iunioris, lib. 6. ep 22. laudat, vt Poëtam elegiacum & epigrammatarium Græcum, præfertque eum nobiliſſimo Poëtæ Callimacho, & optat vt, ſi epigrammata Latina ſcribat, ſecundus ipſe ab eo numeretur. Eſt autem epigramma conceptum per Apoſtrophen ad Thaliam Muſam.

1 DVM *tu lenta nimis.*] id eſt, tarda ad deliberandum.

2 QVIS *primus tibi quiſue ſit ſecundus.*] fingit Thaliam deliberare inter duos Callimachum & Brutianum, vtri palmam datura eſſet in elegia, & epigrammatis Græcis conſcribendis, & antequàm ſententiam protuliſſet, Callimachum ipſum ſe victum demonſtraſſe, & ceſſiſſe palmam Brutiano; quo Poëtico charactere Brutianum præfert Callimacho.

3 QVOD *ſi Cecropio ſatur lepore.*] id eſt, ſi hominem ſatietas ceperit epigrammatum Græcorum.

4 ROMANÆ *ſale luſerit Minerua.*] id eſt, ſi ad epigrammata Latina ſcribenda ſe contulerit.

5 ILLI *me facias precor ſecundum.*] fatetur his verbis, poſſe Brutianum ſuperiorem ſe, in epigrammatis Latinis eſſe poſſe: cupereque vt cum primas Brutiano tribuat, ſe in ſecundis conſiſtere. Quæ maxima etiam laus Brutiani eſt, quo ſimul ſe ipſe extulit, & Callimacho Græco ſe Latinum parem fecit.

AD EPIGR. XXIIII.

Lycoridem veneficam, propter inuidiam amicas omnes occidentem, optat amicam fieri vxori ſuæ.

1 EXTVLIT.] per metonymiam ſignificat occidi, propterea quod mortui efferebantur, vt apud Terentium in Andria, act. 1. ſcen. 1. *Effertur, imus.*—— Eadem figurâ Hiſpani dicimus, *elle enterrò*, vt dicamus, *el le matò.*

AD EPIGR. XXV.

Deſtinat ſenectuti ſuæ Altini oppidum Venetiæ, quod laudat & comparat Baiis.

1 ÆMVLA *Baianis Altini litora villis.*] huius oppidi mentio eſt apud Plinium, lib. 3. cap. 16. & 18. Strabonem, lib. 5. Pomponium 2.

2 ET *Phaëthontei conſcia ſylua rogi.*] notiſſima fabula Phaëthontis eſt, vt fulmine Iouis ictus ceciderit in Eridanum vel Padum fluuium, in cuius litore plorantes Heliades ſorores in arbores commutatæ ſunt, electrum ſtillantes. Has arbores ſiluam vocat Phaëthontei rogi conſciam, & eodem verbo *rogi*, reſpexit ad mortis genus, quòd combuſtus fulmine ſit.

3 QVÆQVE *Antenoreo*, &c.] Antenor Troianus condidiſſe Patauium dicitur, prope Padi fluminis oſtia in Veneta regione, vt narrat Virgil. 1. Æneid. ideo appellat Faunum Antenoreum, id eſt, Patauinum, quem finxit duxiſſe vxorem ad lacus Venetos. Quæ fictio Poëtica eſt, cùm ea fabula legatur nuſquàm.

4 ET *tu Ledæo felix Aquileia Timauo.*] Timauus fons eſt, quem maris fontem appellant, quod tantus ſit, vt lacus aut fluuius videri poſſit. Hic etiam Poëticè fingit Caſtorem equum ſuum Cyllarum duxiſſe ad aquas ſeptenas, quod ſeptem oſtiis influat Timauus in mare; quamuis Plin. lib. 3. cap. 3. Caſtorem Ledæ filium cum Polluce fratre dicat cum Ar-

gonautis ad Timauum veniſſe, & hoc idem de Cyllaro equo affirmat noſter, lib. 8 epigr. 28.

An tua multifidum numeranit Lana Timauum,

Quem prius Aſtrifero Cyllarus ore bibit.

5 Vos *eritis*, &c.] non contigit ei voti fieri compos: conſtat enim in Hiſpania Bilbili obiiſſe.

AD EPIGR. XXVI.

Obijcit Poſtumo cuidam auaritiam, qui exigebat togatam operam à Martiale, & iraſcebatur, quod non fuiſſet ab eo toto anno domi ſalutatus: ait ſe paruam feciſſe iacturam, quòd ſexaginta perdiderat nummos, quibus non poterat togam ad ſalutandum emere. Totum hoc epigramma eſt affatim explicatum ſup. ep. 68. lib. 2. num. vlt.

AD EPIGR. XXVII.

Vrbanè petit ab Imperatore munera, quod laudatus ſæpè ab ipſo ſit & donatus muneribus non contemnendis: cum tamen & laus & munera laceſſerent inuidorum maledicentiam, rogat Cæſarem vt muneribus ſibi dandis augeat inuidorum dolorem.

1. Non *minus ergo ſoles.*] conturbauit Raderum hæc lectio, & reponendum putat cum interrogatione.

——*Num minus ergo ſoles?*

Exiſtimat enim illud, *ergo*, non poſſe in alia lectione cohærere. Ego non video quid interſit, quò ad vocem, *ergo*, inter vulgatam & Raderi lectionem: nihil immutandum cenſeo. Sed noto hoc loco, *ergo*, in vera ſignificatione vſurpatum. Ergo enim ablatiuus eſt Græcus nominis ἔργον, id eſt, opus, vt ſignificet *opere*, id eſt, reapſe, vel propterea vt apud Ciceronem in Catone maiore: *Ne poſtulantur quidem vires a Senectute, ergò & legibus & inſtitutis vacat ætas noſtra muneribus iis, quæ non poſſunt ſine viribus ſuſtineri.* Vbi, *ergo*, eſt propterea vel propter hanc cauſſam.

2. Qvid? *quod honorato*, &c.] honorato non ſola voce, id eſt, laudibus, dediſti re ipſa munera, quanta ſolus dare poteras, id eſt, ius trium liberorum, vt diximus lib. 2. ep. 91. & 92. & lib. 3. ep. 94. vbi equeſtria ſibi ornamenta data, & Tribunitiam dignitatem ſcribit.

3. Ecce *iterum nigros corrodit liuidus vngues.*] anxij & ſolliciti animi ſignum vnguium corroſio, Perſius ſatyr. 5. verſu 162. inducens Chæreſtratum rationes deſpicientem, quibus iugum amoris ferre ſe recuſaret, ait:

——*crudum Chæreſtratus vnguem Abrodens ait hæc.*

de Poetis vulgatum. Horat. ſat. 10. lib. 1. de Lucilio.

Sæpe caput ſcaberet, viuos & roderet vngues.

& Perſius, ſat. 1. verſu 120.

Nec pluteum cædit, nec demerſos ſapit vngues; liuidus ergo pro inuidia anxius corrodit vngues nigros, & fortè quòd caput ſcaberet ſæpe.

AD EPIGR. XXVIII.

INſectatur Chloen quamdam, quæ Luperco amico profuſe donabat ſua, & enumerat multa & varia dona, monetque futurum vt nuda remaneat.

1 DONASTI *tenero Chloe Luperco.*] *tenero*, id eſt, adoleſcentulo, delicato vt Hor. lib. 1. carm. ode 5.

Quis multa gracilis te puer in roſa,
Perfuſus liquidis vrget odoribus.

& hic noſter lib. 11. epigr. 44.

Ille tamen gracili cum Ganymede iacet.

2 HISPANAS *Tyriaſque coccinaſque.*] intellige lacernas.

3 INDOS, *Sardonychas, Scythas ſmaragdos.*] id eſt, Indicos & Scythicos.

4 ET *centum numeros nouæ monetæ.*] vetus codex habet, *dominos*, non inepta lectione. Eſt enim Horatiana imitatio in arte de Chærilo Poeta.

Rettulit acceptos regale numiſma Philippos,

Philippos vocauit nummos ſignatos Philippi Regis effigie; ſic hoc loco *centum dominos*, id eſt, centum nummos ſignatos effigie domini, id eſt Domitiani: ſic enim Imperatorem hunc appellabant, vt lib. 4. epig. 8.

Edictum Domini Deique noſtri.

Nouæ monetæ, dixit, quod ea maiori eſſet in pretio, quàm trita, vt diximus ſup. lib. 2. ep. 51. Sed planius legetur, *nummos*.

5 GLABRARIA.] non memini me alibi legiſſe hanc vocem; glaber, ſine pilis eſt: inde, *glabrare*, id eſt glabrum facere; vnde glabriones, qui glabrabant, & inde petitum cognomen Aciliorum familiæ. Oues ſine pilis, quas, vt Varro lib. 2. cap. 2. de re ruſtica, glabro ventre appellari ab antiquis apicas vel minas oues ſcribit, non erant in pretio. Vnde Plautus in Truculento,

Ego perperas minas oues in crumena hac in vrbem detuli. Hinc exiſtimo confectum fuiſſe à Poëta per iocum nomen, *glabraria*, quaſi cui nihil eſſet relictum alicuius pretij.

6 NVDAM *te ſtatuet tuus Lupercus.*] Quæſitus iocus in nomine: Nam Luperci ſacerdotes erant Romulo & Remo deſtinati, qui Lupercalibus ludis rem diuinam nudi agebant, per vicos & compita diſcurrentes, & pellibus obuias quaſque fœminas verberantes, quæ & ipſæ palmas ad id præbebant, quod hoc ictu fœcundas ſe fieri credebant. Vnde Iuuenal. ſat. 2. verſu 142.

Nec prodeſt agili palmas præbere Luperco.

Cum igitur hic adoleſcens Lupercus vocaretur, & Luperci ſacerdotes nudi incederent, nudam relictum iri à ſuo Luperco ei minatur.

AD EPIGR. XXIX.

MVltitudinem ſuorum librorum excuſat, fateturque pulchriora quę rara, idq. multis probat exemplis, rogatq. Pudentem vt quemcumq. librũ legeret ex ſuis vnicum putet, quò pluris ab eo fiat, tanquam rarum.

1 HYBER-

1 HYBERNÆ *pretium ſic meruere roſæ.*] de hybernis roſis miſſis ex Ægypto ad Domitianum exſtat elegans epigramma 80. lib. 6. & quo modo qui eas afferebant, inuenerint ſummam copiam Romæ, quas quidem in pretio habebant, quòd alieno tempore prouenirent, eſſentque rariores quàm in Vere. Apud Lucianum Nigrinus: *Qui media ſe hyeme roſis implerent, rarum illud & intempeſtiuum & iis amantes ſui temporis, & naturale ſuperbè, vt vile ac nihili deſpicati.* Mamertinus in Panegyr. Iuliano dicto: *Quinetiam*, inquit, *prandiorum & cœnarum magnitudines Rom. populus ſanciebat, cum quæſitiſſimæ dapes non guſtu, ſed difficultatibus æſtimarentur, miracula autum, longinqui maris piſces, alieni temporis poma, æſtiua niues, hybernæ roſæ.* vbi etiam de pomis. Pacatus item in Panegyr. Theodoſij. *parum ſe lautos putabant, niſi luxuria vertiſſet annum, niſi hybernæ poculis innataſſent roſæ.* & Capitolinus ait in conuiuio L. Veri Imperat. coronas datas, *Lemniſcis aureis interpoſitis, & alieni temporis floribus.*

2 SIC *ſpoliatricem commendat Fauſtus amicam.*] in aliis, *Faſtus.* Sed omnes literâ maiuſculâ, vt ſit nomen proprium. Sed ego Faſtus minuſcula litera ſcriberem, vt ſignificet ſuperba meretricis faſtidia, quæ non paſſim amatores admittat, eoſque, quos admiſerit ſpoliet, & huius congreſſus pluris fiunt à iuuentute, quam eius, quæ omnibus patet, vt verſu ſequenti:

Ianua nec iuuenem ſemper aperta tenet.

3 SÆPIVS *in libro memoratur Perſius vno.*] notiſſimus Poëta Satyricus Perſius, qui Nerone Imperante VI Satyras vnico libello comprehendit, de quo Fabius Quintilianus lib. 10. cap. 1. *Multum*, inquit, *& veræ gloriæ, quamuis vno libro Perſius meruit.*

4 QVAM *leuis in tota Marſus Amazonide.*] non exiſtimo cum Calderino hunc eſſe Marſum, nobilem epigrammatographum, cuius meminit in epiſt. lib. 1. & lib. 7. epigr. 28. & epig. 98. æquat eum cum Catullo, & lib. 8. ep. 56. ſperat, ſi Flaccus in ſe fuerit benignus, fore vt Marſo ſimilis ſit: *Ergo ero Virgilius ſi munera Mæcenatis*

Des mihi? Virgilius non ero, Marſus ero.

Sed alium quemdam arbitror Heroicum Poetam, qui præpoſtere Herculis cum Amazonibus bellum longo opere ſcripſerat; quod Amazonida appellauerat; quem ideò leuem quaſi nullius pretij vocat: quam notam credibile non eſt voluiſſe inurere epigrammatographo Poëtæ, cuius ſe ſimilem eſſe optauerat.

5 TV *quoque de noſtris releges quæcumque libellis.*] inſedit pene omnibus libris manifeſtus error nullo ſenſu. Legendum:

Tu quoque de noſtris releges quemcunque libellis,

Eſſe puta ſolum. quam emendationem ſibi tribuit Raderus; forte emendauit locum ex ingenio, cum codicem nullum in quo ſic legeretur vidiſſet.

AD EPIGR. XXX.

CElebrat Baianos piſces Domitiano ſactos: & monet piſcatorem, vt procul ab eo lacu recedat, terretque eũ ficta narratiuncula cuiuſdã, qui dum hamo in eo lacu auſus eſſet piſcari, repente captus oculis fuit.

1 SACRIS *piſcibus hæ natantur vndæ.*] cur ſacri hi piſces vocarentur, abunde docuerunt Heraldus & Raderus hoc loco.

2 QVI *norunt dominum.*] appellat dominum, quem diximus epig.28.

3 MANVMQVE *lambunt.*] manum Domitiani intelligit, vt ſup. ep.1.

Perque manus tantas plurima quercus eat.

vtrum autem verum hoc ſit, ſit fides penes Poëtam. Ea tamen apud alios authores legimus de hoc genere, vt probabile videri poſſit. Apud hunc ipſum lib.10.epig.30. fere eadem; & apud Plinium, Æmilianum & alios, quos adducit diligenter Raderus hoc loco.

4 HOC *quondam Libys impius profundo.*] ſic legendum eſt, non *improbus*, quod Gruterus amplectitur, nam impius dicitur Libys, quod auſus fuerit piſces ſacros violare. Exiſtimo autem hanc narratiunculam Poëticè fictam à Martiale.

5 DVM *prædam calamo tremente ducit.*] de hoc genere dicendi, vide quæ ſcripſimus ſup. lib. 1. epig.56.

6 BAIANOS *ſedet ad lacus rogator.*] rogatores dicuntur, qui ſtipem rogant, vt lib.10. epig.5.

Interque raucos vltimos rogatores.

& lib. 12. ep. 57.

A matre doctus nec rogare Iudæus.

7 IACTIS *ſimplicibus cibis in vndas.*] ſimplicibus, id eſt, ſine hamo, vel abſque medicamine aliquo, quod poſſit necare vel inebriare ſacros piſces.

8 ET *piſces venerare dedicatos.*] id eſt, conſecratos Domitiano. In aliis legitur, *delicatos*, quod, quamuis placeat Grutero, mihi non arridet.

AD EPIGR. XXXI.

QVeritur, quod cum vellet Hippodami nomen ſæpe verſibus ſuis inſerere, id præſtare non poſſet, repugnante contumaci ſyllabarum ordine: quod nomen prima longa & tribus poſterioribus breuibus, non facile poſſit verſibus accommodari. Eiuſdem argumenti eſt ep.12. lib.9. cum duobus ſequentibus.

1 QVOD *cupis in noſtris.*] reſpondet Hippodamo, qui petierat à Martiale, vt nomen ſuum ſcriptis illuſtraret, quod id ſibi honori arbitraretur.

2 NE *valeam.*] de his formulis, Ne valeam, & Diſperеam, dictum eſt ſup. ad lib.1. epig.40. & lib.2. epig.5.

3 AVERSO *fonte ſororum impoſitum.*] longe petita hypallage: per fontem enim ſororum intelligit Poeticam facultatem, per quam intelliguntur verſus, qui non admittebant contumaces ſyllabas huius nominis: &

auerſo fonte, id eſt, auerſis ipſis Muſis. Eſt autem Muſarum fons Hippocrene vel Caballinus.

4 QVOD *nec Melpomene,* &c.] tres Muſas nominatim ponit, pro tribus carminum generibus: *Melpomenen*, pro elegiaco, cui præeſt, vt colligitur ex Horatio, ode 24. lib. 1. vbi eam inuocat ad deflendam Quinctilij Vari mortem: ——*pracipe lugubres*

Cantus Melpomene, cui liquidam pater

Vocem cum Cithara dedit.

Polyhymniam vel *Polumneiam*, pro lyrico, cui tribuitur apud eundem, lib. 1. od. 1. —— *nec Polumneia.*

Lesboum refugit tendere barbiton. *Calliopen*, pro Heroico, vel Dithyrambico, quod hæc duo genera pene eandem materiam habeant, & eundem characterem. Sic ab Horat. od. 4. lib. 3. inuocatur Calliope:

Deſcende cœlo, & dic age tibia,

Regina longum Calliope melos.

Longum melos vocauit Heroicum carmen, vel lyricum Dithyrambicum, in quibus Heroum, vel Deorũ continentur facta & laudes. Ideoq. dixit noſter, *pia Calliope.* Eandem inuocat Virgil. lib. 9. verſ. 525.

Vos ô Calliope precor aſpirate canenti.

& paulò poſt:

Et meminiſtis enim Diua, & memorare poteſtis. memorare poteſtis dixit, quod Calliope Heroici carminis, quo Virgil. opus ſuum comprehendebat, habeat poteſtatem.

5 NON *ſemper bellè dicitur Hippodamus.*] nomen ſolo pentametro & in fine aptari poteſt: ita vt tres poſteriores ſyllabæ *podamus*, quæ breues ſunt, efficiant proceleumaticum pedem, qui pro anapæſto poni poteſt in fine, quod vltima ſyllaba poſſit breuis pro longa vſurpari. Sed hoc non ſemper bellè fit.

AD EPIGR. XXXII.

DEciderat forte electri lachryma in apim, & deinde guttatim globulus factus fuerat, in quo clauſa perſpiciebatur apis. Præmium hoc tam precioſi ſepulchri dicit Poëta debitum fuiſſe maximis apiculæ laboribus. Credibileque eſſe tale præmium ab ipſa optatum fuiſſe. Solebat autem hoc ſæpè euenire, vt eſt inf. ep. 59. de vipera, & lib. 6. epig. 15. de formica, vt docent Plin. lib. 37. cap. 3. & Cornel. Tacitus lib. de moribus German. in fine. Quod etiam D. Ambroſius, lib. 2. Hexameron, cap. 15. ſcribit his verbis: *Quid autem tibi referam, quod electrum lachryma virgulti ſit, & in tanta materia ſoliditatem lachryma dureſcat? nec lenibus id aſſeritur teſtimoniis, quando folia & minutiſsimæ ſurculorum portiones, aut exigua quædam animantium genera in electro ſæpe reperiantur, quæ videtur, cum adhuc gutta eſſet, mollior recepiſſe, & ſolidata tenuiſſe.*

1 ET *latet & lucet Phaëthontide condita gutta.*] id eſt, gutta Phaëthontidis ſororis Phaëthontis.

2 NECTARE *clauſa ſuo.*] id eſt, melle, quod electrum flauum ſit vt mel.

3 DIGNA *tantorum pretium tulit illa laborum.*] de apum laboribus & induſtria multa Plinius in hiſtoria, & Virgil. 4. Georg.

4 CREDIBILE *eſt ipſam ſic voluiſſe mori.*] epiphonema à coniectura expreſſa per metaphoram: nam apibus aut mortis aut ſepulchri cura non eſt.

Voluit hîc dixit, ſicut, *miratur*, de Vipera, dict. epigr. 59.

AD EPIGR. XXXIII.

IRridet Soſibianum quemdam, qui ſubinde iactabat ſe habere in ſcriniis multos libros elaboratos, & nihil in lucem dabat. dicebat hæredes ſuos, libros eos edituros: iam tempus eſſe, vt libri legantur, affirmat, vt ipſe iam pereat.

1 PLENA *laboratis habeas cum ſcrinia.*] de ſcriniis iam ſup. dictum eſt, lib. 1. ep. 2.

2 EDENT *hæredes, inquit, mea carmina.*] ex his verbis pendet iocus: nam hæredes non dicuntur ante obitum eius, cuius hæredes ſunt.

3 TEMPVS *erat iam te Soſibiane legi.*] ambiguitas eſt in eo, quod Soſibianus intelligere poterat iam eſſe tempus, vt ipſe emitteret ſua carmina: Martialis autem intelligit tempus eſſe, vt ea legantur edita ab hæredibus, vt ipſe dicebat, id eſt, tempus eſſe vt iam pereat.

AD EPIGR. XXXIV.

SOrdidam Attali togam iure poſſe niueam appellari dicit: quod, vt diximus, ad lib. 1. epig. 93. ſordes & inceratio veſtium frigidæ ſunt.

Eſt igitur iocus in antitheſi, inter *Sordidam* & *niueam*, & ambiguitate in voce (*niuea*:) Significat enim albam, vt nix, & frigidam etiam, vt ſup. lib. 3. de Chione, ep. 34.

AD EPIGR. XXXV.

IN ſpectaculis veteribus non modo feræ emittebantur in arenam, vt Leones, Tigres, Vrſus, Rhinocerotes, Elephantes, Tauri, ſed etiam manſuetiores animantes, veluti grues, vt teſtatur Xiphilinus in Tito, galli gallinacei, vt ſcribit Ælianus, lib. 2. cap. 2. de varia hiſtoria, & Plin. lib. 10. cap. 21. & Herodianus in Seuero. Simiæ etiam, quæ parua corporis declinatione ictus miſſilium euitabant, vt hic noſter, lib. 14. ep. 201.

Callidus emiſſas eludere Simius haſtas,
Si mihi cauda foret Cercopithecus eram.

Et lepores, vt ſup. dictum eſt pluribus in locis. Damæ etiam, vt ex hoc epigram. & ex 74. inf. Quarum pugnam deſcribit hoc loco: Cum enim ſummo impetu aduerſis frontibus concurriſſent, vtraque mutuo ictu extincta eſt.

1 FRONTIBVS *aduerſis molles concurrere Damæ.*] imbelles vocat, dicto epigr. 74. inf. & li. 13. ep. 94. cuius lemma *Damæ.*

Imbelles Damæ quid niſi præda ſumus.

frontibus autem aduerſis concurrere, proprium cornutorum animalium, vt videmus in tauris, quod ipſe Poëta vlt. verſu in exemplum adduci.

2 SPECTAVERE *canes prædam.*] quia canes non ſæuiunt in morientes animantes, & quaſi ſtupuerunt tetro illo ſpectaculo, vt eis tribuat per metaphoram humanum ſenſum.

3 CVLTRO *nil ſupereſſe ſuo.*] cultrum proprium venatoris, quo iugulabant feras, quas ceperant venabulo, cominus vel fruſtrato ictu propius ad eas accedebant. de quo lib. 14. epi. 31. ſub lemmate *culter venatorius.*

Si deiecta gemes longo venabula roſtro,
Hic breuis in grandem cominus ibit aprum.

& libr. 7. epigr. 27.

Tuſcæ glandis aper populator & ilice multa,
Quem meus intrauit ſplendenti cuſpide culter.

Gratius de venatione, adornans venatorem propriis armis, inquit,

Ima Toletano præcingant ilia cultro.

vnde colligi poteſt Toleti olim cudi hos cultros, hodiè optimi gladii ibi fabricantur: bonitas fortè aquæ in cauſa eſt. Originem inde habuit antiqua formula, *ad cultrum ſe locare*, quemadmodum *ad gladium*. quod ſignificat locare operas ad venationes in ſpectaculis. vt, *ad gladium* ſignificat locare ſe muneri gladiatorio. Quæ formulæ ſunt apud Senecam epi. 87. cuius initium *Naufragium*. cum ibi Catonem narret Cenſorium cantherio vehi ſolitũ, hippoperis quidẽ impoſitis. *O quam cuperem*, inquit, *illi nunc occurrere aliquem ex his troſſulis in via diuitibus curſores & Numidas & multum ante ſe pulueris agentem.* [lego agentibus] *Hic ſine dubio cultior comitatiorque, quam M. Cato videretur: hic inter illos apparatus delicatos, qui cum maximè dubitat, vtrum ſe ad gladium locet, an ad cultrum.* Quæ vltima verba ſubobſcura leuiſſima emendatione lucem accipient, ſi legas, *Qui tum maximè dubitat.* Nam hunc tumidum equitem in via diuitem, domi verò pauperrimum, tum maximè cum eo faſtu incedit, ſuæ paupertatis conſcius, deliberat inter ſe, vtrum operas ſuas gladiatorio muneri, an venationi locet. Damnabantur etiam noxii ad vtrumlibet horum. De venatorio munere, eſt text. in l. Aut damnum, 8. §. quicunque. 11. & ſeruos 12. ff. de pœnis. De gladiatorio autem ſunt. l. ſi quis. 6. §. ſed etſi. 6. ff. de iniuſto rup. irr. facto teſtam. & l. ſi quis. 25. §. ſi quis 3. ff. de acq. vel omit. hæred. & l. 1. ff. de abigeis, vbi *damnari ad gladium* eſt, ad ludum gladiatorium, in qua damnatione Paulus lib. 5. ſentent. tit. 17 §. 3. obſeruat eos, qui ad gladium dantur intra annum eſſe conſumendos, quod qua ratione faciendum eſſet, docet Imp. Conſtantinus in cod. Theodoſ. lib. 9. tit. 18. ad leg. Fabiam de plagiar. his verbis: *Si quis eiuſmodi reus fuerit oblatus, poſteaquam ſuper crimine patuerit, ſeruus quidem, vel libertate donatus, beſtijs primo quoque munere obijciatur: liber autem ſub hac formula in ludum detur gladiatorium, vt antequam aliquid faci-*

at, quo ſe defendere poſſit, gladio conſumatur.

4 S I C *pugnant tauri, ſic cecidere viri,*] Duo notat, & quod more taurorum imbelles damæ in pugna ſint, de quo dictum eſt num. 1. & quod mortem oppeterent virorum more. In arena enim gladiatores, & in prælio milites ſæpè tanto impetu in mutua vulnera irruunt, vt pariter cadant mutuo confoſſi: vt legimus ſup. ep. 29. in ſpectaculis:

Inuentus tamen eſt finis diſcriminis æqui,
Pugnauere pares: ſuccubuere pares.

AD EPIGR. XXXVI.

VErſicolorem notat Olum, quo nigra comâ cum eſſet, barbam habebat canam. Cauſſam aſſignat quod poſſet comam tingere, barbam autem nequaquam. Breuiſſimum eſt epigramma & fortaſſe cuiuis obuium videbitur. Ego autem neminem adhuc inueni, qui id intellexerit. Quæ enim cauſa eſt cur Olus tingere non poſſit barbam, cum poſſet tingere capillos. Raderus nodum propoſuit, cum dicat mirum videri poſſe, cùm notum ſit multos etiam barbam infeciſſe: ſed non ſoluit cùm dicat ſe exiſtimare, neque notum Romæ tunc fuiſſe, nec artificium tam commodè tegi potuiſſe, vt falleret ſpectatores, imò & raſo fuiſſe mento Olum, nec barbam aluiſſe, eóque minus inficere eam potuiſſe. Os hominis! Nam vt id certum ſit, moris non fuiſſe Romæ tingere barbam, cuius contrarium idem ipſe dixerat: quid obſtitit quò minùs Olus contra morem barbam tingeret, vt iuuẽtutem ſimularet? Quid? quod incerta omnia ſunt, quemadmodum & quod ſubiungit, non potuiſſe tam commode tegi artificium: Idem enim incommodum eſſet in coma: ſed quod turpius eſt, ſi raſo fuit mento, homo cupidus tegendorum canorum, quî poterat ſciri, cana an nigra barba eſſet, cum legamus Galbam Imperatorem raſo ita fuiſſe mento, vt ab omnibus imberbis iudicaretur? Ego igitur exiſtimo Poëtam voluiſſe grauius probrum tectis verbis in Olum iacere, quod hic Olus eſſet cunnilingus, & hac de cauſſa barbam tingere non poſſet, tum quod ſtatim fucus ille frictu turpiſſimæ illius actionis dilueretur, tum quod delicatæ illæ matronæ nollent femina ſibi illini medicamento tinctorio; ideò dixit, *Non potes barbam tingere, comam potes.*

AD EPIGR. XXXVII.

AFrum quemdam vanum diuitiarum oſtentatorem increpat Poëta, quemadmodum infra Mancinum epigr. 61. Hic Afer nomina multa & ampliſſima numerabat, penſiones inſularum & fundorum, & redditus Parmenſis pecudis, ſe audire id gratis quotidie non poſſe affirmat, niſi ea nauſea aliqua pecunia reficiatur.

1 C E N T V M *Coracinus, &c.*] nomina hæc ſunt debitorum, quos hic vanus creditor ſubinde nominabat.

2 E x *inſulis fundiſque tricies ſoldum.*] de inſulis ſatis ſuperque ſup. ad lib. ſpectaculorum, epigr. 1. nu. 5. ſoldum, id eſt, ſolidum, quod alibi plenum

lib.1. ep.100. *Non plenum mo‐do vicies habebat.*

3 E x *pecore redeunt ter ducena Parmenſi.*] Pecus & lana Parmæ multum laudata: ideò hic oſtentabat ingentes ex gregibus illis redditus, ex quo loco & verſibus ſeqq. liquet hunc Afrum oſtentatorem eſſe, non autem auarum & ſordidum, vt ſcripſit Raderus, qui vt anteuerteret Martialis petitionem, dicebat multa ſibi deberi neque exolui.

4 A V D I R E *gratis Afer iſta non poſſum.*] id eſt, non accepta pecunia non libenter te audiam diuitias has oſtentantem. De nomine *gratis*, vide quæ diximus ſup. lib.2. ep. 74. Eſſetque abſurdum ſi Afer hic ſordidus nugator eſſet, petere ab eo pecuniam, vt audiret cauſas eius indigentiæ.

AD EPIGR. XXXVIII.

MOnet Gallam vt aliquandiu neget, ne ſcilicet ſatietur amor, non tamen pernegct quod eſſet torquere nimis. Eiuſdem argumenti eſt epi.58. lib.1. & inf.82.

AD EPIGR. XXXIX.

LOnga ſuſtentatione definit in paradoxon, quod continet ſcomma in Charinum, quem lib. 1. epi.78. cunnilingum appellauit. Enumerat varia cęlati argenti genera, quæ poſſideri à Charino dicit, & inter ea miratur non eſſe argentum purum.

1 A R G E N T I *genus omne comparaſti.*] nomine *argenti*, omne factum argentum intellige, id eſt, vaſa argentea. docet Paulus l. quæſitum, 78. §. illud. 4. ti. de leg. & fideicomm. 3. cuius verba operæpretium eſt deſcribere, vt ſubtiliſſimam iuriſconſulti rationem hac in re animaduertas. *Illud*, inquit, *fortaſſe quæſiturus eſt aliquis, cur argenti appellatione factum argentum comprehendatur, cum ſi marmor legatum eſſet, nihil præter rudem materiam demonſtratum videri poſſet. Cuius hæc ratio traditur: quippe ea quæ talis naturæ ſunt, vt ſæpius in ſua redigi poſſint initia, ea materiæ potentia victa numquam vires eius effugiant.* Quæ loquendi formula etiam obſeruatur à Noſtro multis in locis, vt argenti nomine vaſa argentea ſignificet, ſic lib.7. ep.85.

——— nulla venit à me
Argenti tibi libra puſtulati.

& lib.8. epigr.71.

Quattuor argenti libras mihi tempore brumæ
Miſiſti, ante annos, Poſtumiane, decem.

Argentum verò factum, quod dixi paulò ante ſignificare vaſa argentea, oſtendit Vlpianus in l. cum aurum. 19. §. argento 9. ti. de auro & arg. leg. his verbis: *argento facto legato, Quinctus Mutius ait vaſa argentea contineri.* & idem repetit in l. Quinctus Mutius. 27. eiuſd. tit.

2 E T *ſolus veteres Myronis artes.*] enumerat varios cælandi argenti artifices, quorum archetypa gloriabatur Charinus ſe comparaſſe. Qui omnes noti ſunt ex veteribus monumentis, & præcipuè ex Plinio, qui patriam, ætatem, mores & artificium cuiusque deſcribit accuratè, à quo petenda hæc ſunt.

3 Nec *deſunt tibi vera Glaniana.*] mirè variant hoc loco & codices & interpretes. Alii *Graniana*, à Granio, alii *Gratiana*, vt eſt apud Plinium 33. lib. cap. 11. Raderus putat retinendum *Glaniana*. quod Glanus fluuius Latii ſit, *Liris* appellatus, à quo fieri poteſt, vt *Glaniana* dicantur: quod concederem libenter ſi de piſcibus, ſed vaſa cœlati argenti non video, qui poſſint à fluuio denominari. Ego ſuſtineo aſſenſum, quoad vſque aliquid inueniam. Nam *Glaniana vaſa* nuſquam memini me legiſſe. *Vera* autem retinendum omninò, cum ſit oppoſitum adulterinis. Solebant enim auari artifices veterum manus plerumque imitari, & inſcriptiones effingere, quo precioſiora vaſa fierent, quod archetypa imitatis præferrentur, vt in lapidibus veros appellant adulterinis contrarios, vt libr. 9. epigr. 60.

Sardonychas veros menſa quæſiuit in omni.

& lib. 10. epig. 87.

Veros Sardonichas ſed ipſe tradat.

4 Neqve *Gallaico linuntur auro.*] *Callaico* legendum omninò. Eſtque aurum Callaicum Hiſpanum, ad deaurandum argentum probatiſſimum. vt lib. 14. ep 95. de phiala aurea cœlata.

Quamuis Callaico rubeam generoſa metallo,
Glorior arte magis, nam meus iſte labor.

5 Nec *menſis anaglypta de paternis.*] Anaglypta vaſa ſunt in aſperitatem exciſa, vt ſcribit Plin. dicto lib. 33. cap. 11. quæ aſpera vocat Iuuenal. ſat. 14. verſ. 62.

Hic leue argentum, vaſa aſpera tergeat alter.

ſignis enim reddebantur aſpera. Virgil. lib. 5.

Cymbraque argento perfecta, atque aſpera ſignis.

de menſis paternis dixit, id eſt, de menſis patrum veterum, quæ antiquitate ipſa commendabantur, vt lib. 8. ep. 6. in Euctum, & 34. eiuſdem libri, quo nomine vſus eſt Iuuen. ſat. 6. verſ. 355.

Hæc tamen argenti ſupereſt quodcunque paterni,
Leuibus athletis ac vaſa nouiſſima dona.

id eſt, donat athletis vaſa vetera patrum ſuorum ac nouiſſima, vbi etiam vides argenti vocabulo vaſa comprehendi.

6 Qvare *non habeas Charine purum?*] ambiguitas in nomine *purum*. Argentum purum non eſt cœlatum, vt colligitur manifeſtè ex verbis Pauli l. ſi in rem. 6. ꝑ. de rei vind. quæ ſunt: *Quamuis & in vaſis occurrat difficultas, vtrum lancem dici oporteat, an etiam quadrata, vel rotunda, pura, an cælata ſint.* Vbi vides pura contra poni cœlatæ. Hinc intelligendus Iuuenalis ſatyr. 9. verſ. 241.

—— argenti vaſcula puri.
Sed quæ Fabricius Cenſor notet.

& ſat. 10. verſ. 19.

Pauca licet portes argenti vaſcula puri.

& purum

& purum argentum eſt, quod ab ore impuro intactum eſt, quod nõ poterat habere cunnilingus hic Charinus, cum omnia vaſa ſuo ore impuraret.

AD EPIGR. LX.

INgrati animi crimen obiicit Poſthumo, quem cum triginta annos pauperem coluiſſet, relictis aliis diuitibus patronis, diues iam & potens factus, nihil Poëtæ largiebatur. Expoſtulat cum Fortuna, quæ Poſthumum impoſtorem beauerat.

1 ATRIA *Piſonum ſtabant cum ſtemmate toto.*] *atria* dixit, quod in his nobilitatis inſignia à veteribus collocabantur, quæ duplicia erant, cereæ imagines & ſtemmata, de quibus Plinius plene libro 35. capite 2. his verbis: *Aliter apud maiores in atriis hæ erant, quæ ſpectarentur, non ſigna externorum artificum, nec æra aut marmora, expreſſi cera vultus ſingulis diſponebantur armariis, vt eſſent imagines, quæ comitarentur gentilitia funera, ſemperque defuncto aliquo totus aderat familiæ eius, qui vnquam fuerat, populus*. Stemmata verò lineis diſcurrebant ad imagines pictas. Vnde colligo diuerſas eſſe imagines cereas ab ſtemmatis, in quibus imagunculæ pictæ erant, non enim recte dixiſſet Plinius, imagines pictas de cereis. dixerat idem antea Seneca libro 3. de beneficiis, capit. 28. *Qui imagines in atrio exponunt, & nomina familiæ ſuæ longo ordine, ac multis ſtemmatum illigata flexuris in parte prima ædium collocant*. Vtrumque inſigne comprehendit Iuuenalis initio ſatyr. 8.

Stemmata quid faciunt? quid prodeſt Pontice, longo
Sanguine cenſeri, pictoſque oſtendere vultus
Maiorum, & ſtantes in curribus Æmilianos?

Ecce ſtemma depictum, nunc ſequuntur imagines cereæ vetuſtate exeſæ & mutilæ:

Et Curios iam dimidios, humeroque minorem
Coruinum, & Galbam auriculis, naſoque carentem.

Stemmata autem quî fierent, docet Paulus l. ſtemmata. ff. de grad. affinitatis. Στέμματα, inquit, *cognationum directo limite in duas lineas ſeparantur, quarum altera ſuperior, altera inferior: Ex ſuperiore autem & ſecundo gradu tranſuerſæ lineæ pendent.* Ab his lineis ſtemmatum vocamus Hiſpani genus, *linaie*, quaſi *lineaie*. quod lineis continuetur ſeries familiæ. Hæ lineæ oculorum gratia ramuſculis pictis diſtinguebantur. Iſidorus lib. 9. cap. 6. *Solent*, inquit, *Aduocati ſtemmata, ſiue ramuſculos facere in genere, cum gradus cognationum partiuntur*. Hinc Perſius ſat. 3. verſ. 28.

Stemmate quod Tuſco ramum milleſime ducis.

ducere ramum dixit, id eſt, ducere originem. Vnde etiam recentiores Iuriſconſulti arborem dicunt conſanguinitatis, ſeriem cuiuſcunque generis. His ramuſculis fiebat ſtemma in modum coronæ: vnde nomen ſtemmatis deductum à στέφω, quod eſt corono. De cereis autem imaginibus habes collectanea doctiſſimi Lipſij, libr. 1. Electo-

ctorum, cap. 9. Conſtat igitur ex his imagines armariolis incluſas fictas eſſe è cera, imagines verò inſertas ſtemmati pictas fuiſſe. Stemma ergo totum dixit Poëta, pro magna illa Calphurniorum familia, quæ nobiliſſima fuit, cuius cognomentum Piſonum. *Stabant* verò ſignificat florebant, vt apud Virgil. lib. 2. Æn. Sinon de Palamede inquit:

Dum ſtabat regno incolumis, regumque vigebat
Conſilijs.

& Ouid. lib. 1. triſtium, elegia 8.

Dum ſtetimus: turbæ quantum ſatis eſſet habebat
Nota quidem, ſed non ambitioſa, domus.

Cicero lib. 1. epiſt. 1. *Declarareque maluerim*, (inquit) *quanta vis eſſe potuiſſet in conſenſu bonorum, ſi ij pro me ſtante pugnare non deſtitiſſent, quum afflictum excitare potuiſſent.* Eſt metaphora ab hominum ſtatu, qui dum incolumes ſunt, ſtare poſſunt, labefactati corruunt & cadunt, vnde cadauer, mortuum corpus.

2 Et *docti Seneca ter numeranda domus.*] lib. 1. epi. 62. ad illos verſus,

Duoſque Senecas, vnicumque Lucanum
Facunda loquitur Corduba.

diximus hunc verſum de his tribus ſolere explicari. De Seneca patre, qui Rhetor dicitur, de Seneca filio, qui Philoſophus, & de Lucano Poëta nepote Rhetoris ex Mela. Quamuis Martinus Delrius doctiſſimus vir in commentariis ad Senecam Poëtam exiſtimat hoc verſu tres Senecæ Rhetoris filios intelligi debere, qui clariſſimi fuerunt. Vide Senecam Philoſophum & Tragicum, Annæum Nouatum, ſiue Iunium Gallionem, Annæum Melam patrem Lucani; hoc ſequitur Raderus, & ſecum facere Gyraldum dicit. Sed nemo ex his animaduertit aliam multo maiorem eſſe in hoc loco difficultatem. Quis ſcilicet Martialis tempore Senecæ domum poſſideret, qui aliquo eſſet nomine & pretio, & poſſet coniungi à Poëta cum nobiliſſima Calphurniorum familia? nam Lucanus qui vltimus fuit in illius familiæ ſplendore, iam fuerat, antequàm Martialis innoteſceret à Nerone occiſus: neque eſt credendum in re ſeria, quale eſt huius Epigrammatis argumentum, Poëticè confinxiſſe hiſtoriam. Ego exiſtimo Senecæ domum hanc nobilem fuiſſe, propter Pollam Lucani vxorem, quæ vidua Martialis tempore mortuum maritum ſummo ſtudio colebat, eiuſque natalem diem celebrabat, vt conſtat ex epigrammatis 20. 21. & 22. lib. 6. ſcriptis ad eandem Pollam de die natali Lucani. Credibile ergo eſt Martialem poëtã voluiſſe poëtriã Pollam viduam celebrem, & locupletem colere vtilitatis cauſſa, & de ea domo intelligendum puto verſum hunc. *Ter autem numeranda domus,* non credo dictum cauſſa trium Senecarum, aut duorum & Lucani, ſed ſignificare more Græco valde numerandam domum, id eſt, memorandam.

3 Præsvlimvs *tantis ſolum te Poſthume regnis.*] tantis regnis, dixit per

metonymiam, pro tantis regibus. Reges enim appellabant amicos magnos, quos colebant, vt ſæpe dictum eſt, & in vltimo diſticho huius epigrammatis.

—— & ſerum eſt alium mihi quærere regem.

4 COMMVNIS *nobis lectus & vnus erat.*] locus facilitate ipſa ſubobſcurus. Dubito cur Poëta addiderit verbum illud *vnus*. Qui poteſt lectus communis eſſe non vnus? Sic me expedio. Communis lectus eſſe poteſt duobus amicis, & non vnus tantùm: poteſt enim vterque ſuum lectum habere & cubare ſimul, altero relicto vacuo, vt quoties libuerit, poſſint ſeparari. Hoc quamuis ſit ſignum arctiſſimæ neceſſitudinis, non tamen tantæ, quanta illorum eſt, quibus duobus tantum vnus eſt lectus, qui nullo caſu poſſunt diſtrahi & ſeiungi. Perduxit igitur Poëta his verbis, *communis & vnus lectus*, ad ſummam amicitiæ ſignificationem.

5 HOC *Fortuna placet?*] Expoſtulat cum Fortuna, cui hominum felicitates tribuuntur, quam appellat Deam cœcam, inf. epigr. 51. Cui etiam inſultat ſequentibus verbis.

—— Poſthumus impoſuit.

quaſi annuat fortunam eo fine diuitias dediſſe Poſthumo, vt liberalis in amicos eſſet. Is autem illas adeptus auarus factus fuerat.

AD EPIGR. XLI.

PErſtringit malum Poëtam recitaturum qui vocis gratia collū fouebat velleribus, quæ dicit æquius fuiſſe auribus auditorum imponi, ne ſcilicet malis verſibus offenderentur, quod verius puto, quam intelligi de male recitante, vt eſt in lemmate, quo ioco vrbanè in ſe vſus & lib. 14. epi. 142. cuius lemma, *focale*.

Si recitaturus dedero tibi forte libellum,
Hoc focale tuas aſſerat auriculas.

vbi nota *focale* non eſſe aurium tegmen, vt quidam peſſimè ex hoc loco colligunt. Sunt enim *focalia*, vellera, ſiue lanæ quibus fauces fouebant præcipue recitantes, ne rauces cerent, dicta à faucibus vt ſit *focale* quaſi faucale. quod ad fauces ſolas religandas vtile eſſet: & hoc loco vrbane Martialis vult ab auditore circumdari auriculas focali, ne verſus audiat.

AD EPIGR. XLII.

LAudat Flacci puerum Amazonicum artificioſe. deſcribit enim quē optabat puerum, & poſt longam deſcriptionem, talem fuiſſe Amazonicum affirmat.

1 SI *quis forte mihi poſſet præſtare locanti.*] in al. codicib. legitur, *roganti* & ſeq. verſ. in aliquibus, *rogare*. Vtraque lectio probari poteſt: nam quemadmodum pueri proſtituebantur in lupanari, vt dicemus ad epig. 7. & 9. lib. 9. & ad 46. lib. 11. ſic credibile eſt ſolitos eſſe locari & etiam gratis commodari. Commodato autem petere per verbum *rogandi* exprimitur. Cicero in Verrem, lib. 2. *Quæ poſteàquam ille omnia abſtulit, alia rogando,*

alia poſcendo, alia ſumendo. Vbi *rogando* eſt, commodata petendo, & Noſter ſup. ep. 15.

Mille tibi nummos heſterna luce roganti,
In ſex aut ſeptem Cæciliane dies. ———

& paulò pòſt:

——— *lancem paucaque vaſa rogas.*

Sic Martialis Rufo ſcribit ſe tonſorem puerum commodaſſe. epigr. 52. lib. 8.

Tonſorem puerum, ſed arte talem,
Qualis nec thalamus fuit Neronis:
Druſorum cui contigere barbæ
Aequandas ſemel in genas rogatus,
Rufe, Cedițiane, commodaui.

Potuit igitur Poëta optare puerum vel locatum vel commodatum: itaque vtraque lectio retineri poteſt.

2 NILIACIS *primum naſcatur in oris.*] id eſt, ſit Ægyptius.

3 NEQVITIAS *tellus ſcit dare nulla magis.*] nequitiæ ſunt laſciuiæ & improbitates Venereæ, quæ per μίωνσ nequitiæ appellantur: deducitur enim nomen hoc à nequam, quod fit per ſyncopen ex nequicquam, quod ſignificat ſine fructu: quotieſque vanam rem ſignificare volebant, nequam eam appellabant, vt *hominem nequam*, id eſt, nullius pretij, cumque honeſte ſignificare volebant luxurioſum, laſciuum, fœdifragum, nequam appellabant. Sic dicimus Hiſpani, *hombre de poco*. id eſt, nullius virtutis: nec eſt, vt Grammatici exiſtimant, epitheton, ſed neuter accuſatiuus pendens à præpoſitione circa, id eſt, κατὰ. Hinc deducitur nequitia eadem ſignificatione, ſed frequentius vſurpatur hoc nomen pro laſciuia, & Venerea improbitate. Imitamur hoc Hiſpani pro eadem re cum dicimus *niñerias*, hac formula *hizo le las niñerias*, id eſt, miſcuit ſcilli. Eſſe autem Aegyptios his motibus præditos conſtat innumeris veterum ſcriptorum teſtimonijs: Ouidius libro 1. Triſtium, elegia 2.

Non vt Alexandri claram delatus in vrbem:
Delicias videam, Nile iocoſe, tuas.

& Statius li. 3. ſyluarum in propemtico Mecij Celeni:

Curve Terapnæi laſciuiat ora Canopi.

& Iuuenal. ſat. 15. verſ. 44.

——— *horrida ſane*
Aegyptus, ſed luxuria, quantum ipſe notaui,
Barbara famoſo non cedit turba Canopo.

& ſat. 6. verſ. 84. Hyperbolicòs dixerat:

Prodigia & mores vrbis damnante Canopo.

loquens de Eppia, quæ nupta Senatori, Euryalum Mirmyllonem ſequuta fuerat Alexandriam vſque. Flauius item Vopiſcus grauis author

in Saturnino Ægyptiorum mores deſcribens,eos dicit eſſe nouarum rerum vſque ad cantilenas publicas cupientes,verſificatores, epigrammatarios: apponitque Adriani Augusti Epiſtolam,quâ Ægyptiorum mores ad viuum exprimuntur.

4 NAMQVE *in Mareotide fuſca.*] Mareotidem poſuit per Synecdochen, pro tota Ægypto, quæ mares & fœminas ſubfuſco colore producit. Vnde prouerbialiter dixit lib. 10. ep.12.

Niliaco redeas tu licet ore niger.

vt Hiſpani dicimus, *vna cara de vngineo.*

5. MOLLESQVE *flagellent colla comæ.*] Molles comas appellat non intortas calamiſtris,quod ſubindicat ſequentibus verbis:

Tortas non amo, Flacce, comas.

ideò dixit, *flagellent*, nam cirri non poterant collum flagellare: cum anulatim ſubrigerent. Eadem laude inſignitur Eucolpus ſup.li.1.ep.32.

Dumque decent fuſæ lactea colla iubæ.

Sic Apollinaris, epiſt. 1. lib. 1. vbi corporis habitum Theodorici regis deſcribit: *Aurium*,inquit,*legulæ,ſicut mos gentis eſt, crinium ſuperiacentium flagellis operiuntur.* Huiuſmodi autem capillorum formationes cuiuſque arbitrio fiebant, & ſolebat eſſe capillorum habitus aliquis peculiaris familiæ toti,atque adeo genti. Suetonius de Tiberio,cap.68. *Colore*,inquit, *erat candido, capillo pone occipitium ſubmiſſiore, vt ceruicem etiam obtegeret, quod gentile in illo videbatur.* & de Nerone, cap. 51. *Circa cultum habitumque adeo pudendus, vt comam ſemper in gradus formatam peregrinatione Achaica etiam pone verticem ſubmiſerit.* Ouid. lib.3. Artis:

Alterius crines humero iactentur vtroque,
Talis es aſſumtâ Phœbe canore lyrâ.

6. FRONS *breuis.*] erat frons breuis in laude,præbet teſtimonium Horatius, lib.1. carm. ode 33. ad Tibullum:

Inſignem tenui fronte Lycorida
Cyri torret amor.

& epiſt. 7. lib. 1. ad Mecænatem:

Quod ſi me nolles vſquam diſcedere, reddes
Forte latus, nigros anguſta fronte capillos.

Petronius in deſcriptione pulcherrimæ Circes frontem minimam ponit,cuius pauca verba operæ pretium erit hic deſcribere, à quibus fortè per imitationem deſumtum fuit hoc epigramma. *Crines*, inquit, *ingenio ſuo flexi, per totos ſe humeros effuderent: frons minima, & quæ radices capillorum retrò flexerat: ſupercilia vſque ad malarum ſcripturam currentia, & rurſus confinio luminum penè permixta: oculi clariores ſtellis extra Lunam fulgentibus: nares paululum inflexa: & oſculum quale Praxiteles habere Dianam credidit.* Quæ verò fœminæ ampliori erant fronte, ſolebant anguſtam reddere artificio: fronti namque illigabant nimbum, quo anguſtior ea videretur. Eſt autem *nim-*

bus, vt Iſidorus ſcribit, lib. 19. etym. cap. 31. *Faſciola tranſuerſa ex auro aſſuta in linteo, quod eſt in fronte fœminarum.* Hinc Plautus *nimbatam* appellat meretricem quæ nimbo ornata eſſet: in Pænulo, act. 1. ſc. *Negoti ſibi qui volet nauem & mulierem*, &c. vbi Milphio. *Quàm magis aſpecto*, inquit, *tam magis nimbata eſt, & nuga mera.* & Arnobius, lib. 2 *Laminas pertunderent aurium, imminuerent frontes nimbis, fuligine oculos obumbrarent.* Quem locum Plauti explicans Ioannes Meurſius Criticarum exercitat. par. 1. ad Pœnulum cap. 3. exiſtimat hos nimbos flexis iam capillis retrò alligari, vt minor frons videretur, eoſque tam callidè & tanto artificio à fœminis diſſimulari, vt ægrè cognoſci poſſent. Hinc eſſet, quod dicat Milphio, meretricem quò attentius intueretur, eò magis ſibi videri nimbatam: imbuebat enim nimbos colore eodem qui eſſet capillorum: reprehenditque Iſidorum, quod aurum linteo nimborum *aſſutum* dicat, ſiquidem eo modo internoſci potuiſſet. Sed meras agit nugas doctiſſimus iuuenis: quo enim colore infici poſſent faſciolæ frontales, qui oculos deciperet? aut quomodo ſericæ vel linteæ faſciæ capillorum faciem haberent? Fœminarum coſmetica continentiſſimus iuuenis ignorabat: Apud noſtrates notiora hæc ſunt, & ex noſtro more antiquum minuendæ frontis artificium facilè deprehendemus. Capillos à vertice in faciem demittunt, faſciola deinde ſericâ vel linea frontem ligant, comprehenſis ſubtus capillis, quos deinde retrò flectunt, & faſciola interiori eos detinente frōs breuior videtur. Hinc intellige Petronij deliciarum arbitri in hoc artificio ſcientiam: Dixit enim de Circe, *frons minima, & quæ radices capillorum retrò flexerat*, ne ſcilicet exiſtimaret inuidus aliquis minimam illam frontem à nimbo eſſe, & capillos non à radicibus, ſed à faſciola arcta retrò flexos. Vnde non exiſtimo iure reprehendi ſanctiſſimum Hiſpanum noſtrum Iſidorum: faſciolæ enim illæ quò ſolidiores & firmiores eſſent, intexi auro poterant.

7 ATQVE *modus breuiter ſit naribus vncis.*] ordo eſt, naribus breuiter vncis ſit modus. Duo innuit, alterum moderatum debere eſſe naſum: alterum flexuram illam modica vncitate decoram, vt ſupra dicebat Petronius: *nares paululum inflexæ.* & Sidonius dicta epiſt. 2. lib. 1. de Theodorico rege. *naſus*, inquit, *venuſtiſſime incuruus.*

8 SÆPEQVE *nolentem cogat, nolitque volentem.*] in re Venerea hæc pugna gratiſſima eſſe ſolet, vt ſæpe excitentur, & quaſi cogantur nolentes, ſæpeque volentes, quò magis incendantur, ad tempus fruſtrentur, vt lib. 5. epig. penult.

Inſequeris, fugio, fugis, inſequor, hæc mihi mens eſt,
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

& eod. lib. 47. epigr.

Baſia dum nolo niſi quæ luctantia carpſi,
Et placet ira mihi plus tua, quàm facies.

9 ET *timeat pueros, excludat ſæpe puellas.*] Placet enim amatoribus zelotypia eorum quos amant, cum ea non aliunde, quam ab amore proficiſcatur.

10 VIR *reliquis.*] ſic vocabant eos, quos iam ad rem Veneream inhabiles volebant ſignificare: exuerant enim puerilem ætatem, quæ τὸ παθικὰ ſola patiebatur; Vnde ſup. lib.1. ep.32.

Tonſum fac citò, ſerò virum.

11 IAM *ſcio*,&c.] fingit reſpondere Flaccum, & vere talem fuiſſe ſuum Amazonicum. illud *nec fallo*, formula vetus eſt, pro verum dicis. Dicebant enim veteres, *ſi ſciens fallo*, id eſt, niſi verum dico.

AD EPIGR. XLIII.

EST faceta quædam in Coracinum illuſio expreſſa per ſuſpenſionem, quæ deſinit in paradoxon. Negat enim quod minus eſt probrum: & fatetur quod eſt maius. Similis iocus refertur à Quinctiliano de Iunio Baſſo, lib. 6. cap.3. qui quærente Domitia Paſſieni, quod incuſans eius ſordes, calceos eam veteres diceret vendere ſolere. *Non me hercule* (inquit) *hoc vnquam dixi, ſed emere te ſolere.* Simile eſt etiam epigr. 28. lib.2. in Sextillum.

1 IRATAM *mihi Pontiæ lagenam, Iratum calicem mihi Metelli.*] deeſt, *velim*, aut, *experiar*, aut, *ſentiam*, aut aliud ſimile. Nec ſequaris Domitium qui hæc coniungit cum verbo, *viro*, ineptè. De Pontia iam ſup. dictum eſt, ad epig.34. lib.2. quæ aconita, vt Iuuenalis, ait, miſcuerat filiis ſuis: hoc autem fieri ſolere in lagena manifeſtum eſt, ex epigr. inf. 69.

Diceris hac factus cælebs quater ipſe lagenâ.

& lib. 12. ep. 93.

Suſpiras, ratio eſt, times lagenam.

De Metello autem non memini me alibi legiſſe aliquid, forte fictum nomen eſt, & affixum alicui venefico. Eſt ergò imprecatio quædam, qua, vt neget ſe appellaſſe Coracinum hunc Cynædum, imprecatur ſibi venena, quæ Pontia & Metellus ſolebant præbere.

2 IVRO *per Syrios tibi tumores.*] occaſionem dedit hic locus interpretibus rixandi. Domitio & Merulæ non conuenit de ſenſu eius. Nam Domitius exiſtimat tumores Syrios, ad tumentes Syros debere referre, quod hi tumidi & ſuperbi audiant à veteribus. Reprehendit eum Merula cupidè, ſed iure, & *Syrios tumores* accipit pro morbis immiſſis à Cybele, quibus corpora inflarentur, adducitq. locum Perſij, ſat.5. verſ.186.

Hinc grandes Galli, & cum ſiſtro luſca ſacerdos,
Incuſſere Deos inflantes corpora: ſi non
Prædictum ter mane caput guſtaueris alli.

vbi multi *Deos corpora inflantes*, enumerant, Hippo. Cybelen, & Iſidem immittentes eos morbos, qui corpora inflent. Sed ego veriorem

exiſtimo Beroaldi ſententiam, qui hoc loco *tumores Syrios*, accipit pro tumoribus prouenientibus ex verberibus & vulneribus, quæ ſibi Galli, fanaticum furorem ſimulentes, infligebant. Quam rem graphicè depingit Apuleius, lib. 8. Metamorph. de quibus etiam locus ſup. adductus Perſij commodè & planè intelligi poteſt. *Syrios* vocauit, quod Cybele Dea Syria vocabatur, de qua extat elegans liber Luciani. Dicitur etiam eadem Dea Berecynthia. Ideò ſubiungit: *Iure per Berecyntios furores.* Qui ſunt iidem quos Galli ſimulabant.

3 QVOD *dixit tamen leue & puſillum eſt.*] auget his omnibus ſuſpicionem, quò ſubiungat magis ridiculè maius illud crimen cunnilingi.

AD EPIGR. XLIIII.

VEſuuij vel Veſulj montis, quem alij *Veſeuium*, vel *Veſbium* vocant, incendium deplorat. Eſt notiſſimus mons in Campania felici, in Cumanis, de quo omnes Geographi, & ex recentioribus copioſe ſcribit Leander Albertus in deſcriptione Italiæ. De eius incendio Suetonius in Tito, cap. 8. Papinius, Silius, Dio, Euſebius, & alij multi: Hoc incendio extinctus fuit celeberrimus & luculentiſſimus Naturalis hiſtoriæ author Plinius 2. Veronenſis, cuius caſum deſcribit accuratè Plin. iunior, li. 6. epiſt. 16. ad Tacitum.

1 HIC *eſt pampineis viridis modo Veſuuis vmbris.*] *Viridis modò* dixit, vt deinde ſubiungeret antitheſin:

Cuncta iacent flammis, & triſti merſa fauilla.

Vmbris pampineis. Metonymia eſt. tribuitur enim effectui id, quod cauſa eſt. Vmbra ſiquidem omnis nigra: pampini ex quibus vmbra virides. Notauit autem in hoc montis eius fertilitatem & vinearum prouentum; Qui hodieque celebris eſt in Italia ſumma copia Græci vini. Vocaturque hic mons vulgò, *il Monte di Somma.*

2 PRESSERAT *hic madidos nobilis vua lacus.*] Poëticè dicitur, id eſt, muſtum ex nobilibus vuis expreſſum impleuerat lacus madidos. Lacus appellat torcularia ipſa.

3 HÆC *iuga quam Nyſa colles plus Bacchus amauit.*] ob vini nobilitatem Bacchus prætulit Veſuuium montem Nyſæ Indiæ monti, vbi ex Iouis femore editus fuit: vnde inuenit nomen Dionyſij à Ioue & Nyſa deriuatum.

4 HOC *nuper Satyri monte dedere choros.*] Bacchi Comitatus Satyri & Fauni, qui choreas agebant, in locis amœnis. Eratque eorum locorum ſumma laus. ſic ſup li. 9. ep. 62. de Platano Cordubenſi:

Sæpe ſub hac madidi luſerunt arbore Fauni.

5 HÆC *Veneris ſedes*, &c.] Erant in Veſuuio monte duo fana, Veneris alterum, alterum Herculis.

6 CVNCTA *iacent flammis & triſti merſa fauilla.*] hoc incendio, vt diximus ſup. occidit Plinius. Nec eſt fides habenda Euſebio, qui ſcribit duodecimo anno Traiani Imp. periiſſe Plinium, dum viſeret incendium

Veſuuij

Veſuuij montis. Nam cum idem Plin. l.b.2. cap.106. enumeret ea loca ex quibus erumpit ignis è terra, non meminit Veſuuij montis. Vnde colligitur hoc incendium tempore Titi vel primum fuiſſe, vel à multis ſeculis repetitum. Non enim latuiſſet diligentiſſimo ſcriptori incendium ſui temporis adeò celebre: Sed credibile excitatum fuiſſe ea fama, vt vellet oculis inſigne illud naturæ miraculum perluſtrare, vt id litteris mandaret: quemadmodum Plin. iunior in ſup. dicta epiſt. teſtatur feciſſe.

7 Nec *ſuperi vellent hoc licuiſſe ſibi.*] Mira hyperbole, qua Diis humanum pœnitentiæ tribuit affectum.

AD EPIGR. XLV.

Alloquitur Phœbum in gratiam Parthenij Domitiani cubicularij, cuius filius Burrus quinque annos eo natali die compleuerat. Rogat vt ſacrificium libenter accipiat, votoque patris de filio fortunet. De hoc Parthenio & filio Burto mentio eſt, lib.5. epig. 6.

1 Plena *dat lætus acerra.*] Prouerbialiter dictum, quo ſignificat abũdè datum thus. Eſt enim, *acerra*, thurarium vas λιβανωτρὶς Græcè, vt eſt, in gloſſ. quam arculam manibus tenebat in ſacrificiis puer, qui in iis Camillus vocabatur. Formulam ſumſit à Virg. Æneid. 5. verſ. 745.

Pergameumque larem & cana penetralia Veſtæ,
Farre pio & plena ſupplex veneratur acerra.

Eadem etiam vſus eſt Horat. lib.3. carm. ode 8.

Quid velint flores & acerra thuris
Plena miraris. Contra verò parua acerra, ſignificabat pauperum & tenuium ſacrificium, qui tribus digitis paucula grana thuris libabant. Ouid. lib. 4. eleg.8.

Nec quæ de parua pauper Dîs libat acerra Thura

2 Palatinvs *munera Parthenius.*] Palatinum appellat Parthenium, quod cubicularius eſſet Palatinus Domitiani, vt docet Sueton. in eius vita. cap.16. & 17.

3 Vt *qui prima nouo ſignat quinquennia luſtro.*] Duplici de cauſa celebrabatur hic dies à Parthenio, & quod natalis eſſet filio: & quod in eo quinquennium expleuiſſet, quod eſſet puero primum luſtrum, quod ſpatium quinq; annorum eſt, vt apud Græcos Olympias, vnde ſequenti verſu,

Impleat innumeros Burrus Olympiadas.

Idem eſt, ac innumera luſtra.

4 Sic *te tua diligat vxor.*] Daphnim intellige, quam perdite Phœbus (vt eſt in fabulis) amauit, cum ea auerſata ſemper illum fuiſſet. de voce *ſic*, videndus Briſſonius de formulis, lib. 1. & infra lib.7. epigr. 73.

5 Gavdeat *& certa virginitate ſoror.*] Perpetuam virginitatem ſeruaſſe Dianam & caſtitatis laudem meruiſſe, omnium ſcriptorum teſtimonio comprobatur. Id autem gratiſſimum Apollini fratri ſemper fuit, Timuitque aliquando ne ſecus illa faceret. Sic Oriona, quem ab ea

ob temeritatem ſagittis confectum. Horat. lib.3. carm. od. 4. cecinit. occiſum eſſe ſagittæ eius ictu in fronte tradit Diocles in lethiferis pharmacis, decepta ab Apolline, qui ſponſionem fecerat cum ea, ſi in natam quoddam lignum certò ſagittam dirigeret, cum ipſe probè noſſet caput eſſe aduenientis Orionis, qui tantæ magnitudinis erat, vt à quauis vel maxima profunditate humeros ſaltem ſupereminens emitteret. ſic Virgil. lib. 10. verſ. 763.

——quàm magnus Orion,
Cum pedes incedit medij per maxima Nerei
Stagna viam ſcindens, humero ſupereminet vndas.

Id autem feciſſe Apollinem conſtat, quod ſuſpicaretur aliquem amoris igniculum in ſorore accenſum, conſuetudine Orionis, quæ etiam illi nubere decreuerat. Ideò Poëta nec obteſtatione vtitur, quod gratiſſima Apollini futura eſſet certa ſororis virginitas.

6 PERPETVO *ſic flore mices.*] florem iuuentæ intellige: Nam Bacchus & Apollo perpetua iuuenta donati ſunt, & inter ſe de pulchritudine, deque comarum prolixitate ſemper certarunt. Ideò optat in hoc certamine victorem eſſe Phœbum.

AD EPIGR. XLVI.

IRridet faſtus animoſque Sabelli rabulæ, qui donatus fuerat Saturnalibus quibuſdam multis xeniis, quæ omnia ſimul nullius pretij eſſent: ille verò ſe diuitem & beatum exiſtimabat. Enumerat ea omnia & deſcribit. Similis irriſio legitur, lib.7. ep.52.

1 SATVRNALIA *diuitem Sabellum.*] in Saturnalibus mitti ſolere dona amicis notiſſimum eſt ex omnibus ſcriptoribus, & ex Macrob. & ex hoc Poëta etiam. Aduocatis & cauſſidicis mittebantur, vt ex hoc epigrãmate colligi poteſt, iiſdem Saturnalibus & etiam Natali die, vt conſtat ex epig.87. lib. 10.

2 FABÆQVE *freſa.*] frendere frangere eſt. inde *faba freſa*, id eſt, fracta vel nudetur pellicula illa duriori, qua contecta eſt faba, ſicque fiat mollius & ſuauius ex ea pulmentum.

3 ET *thuris piperiſque tres ſelibræ.*] tres ſelibras dixit, vt à tribus miſſas ſignificaret, & muneris vilitatem irrideret: nam ſi ab vno miſſum id munus fuiſſet, ſeſquilibram dixiſſet.

4 ET *Lucanica ventre cum Faliſco.*] Lucanica farciminis genus, quod milites à Lucanis didicerunt, vt Varro ſcribit, li.4. de L.L. *Lucanicam*, inquit, *dicunt, quod milites à Lucanis didicerunt, qui & à Faliſcis ventrem*; qui venter porcinus eſt, & fartus fruſtis porcinæ carnis, pipere & aliis ſaporibus conditæ. De Lucanica eſt epig. 35. lib.13. Cur autem fœmin. genere efferatur, Chariſius Grãmaticorum Coryphæus, lib.1. docet: *Quecumque*, inquit, *deriuantur & media ſunt poteſtatis, quouis genere dici poſſunt: ſumũt enim genus ab ijs, quibus coniuncta ſunt, vt puta, Lucanicum intelligitur pulmentum & inteſtinum, & hic lucanicus ſubauditur botellus, aut apparatus, & hæc Lucanica*

fœminino genere intelligitur bira, hoc eſt, inteſtinum aut aliud quod vnuſquiſque intelligere voluerit. Sumtum enim eſt nomen ab inuentoribus Lucanis.

5 E T *ficus Libyca gelata teſta.*] de ficubus Libycis hibernis ſcitum eſt, à Catone Africanas appellatas, quæ cauſæ fuerunt belli Punici tertij. De Mæſiis quî producantur, videndus Plin. lib. 15. cap. 18. hic autem per hyperbolen vnicam ficum Libycam exiſtimo à Poeta dici miſſam Sabello. hæc enim ficus magno in pretio habebatur. Quare Aduocato miſſa vnica eſt, quia magnis patronis non mitteretur vnica, ſed plures: neque eſſet xenium contemnendum. Quam ficum vt ornaret cliens, gelatam teſtam referſit bulbis, cocleiſque, caſeoque. Sic intelligo gelatam teſtam, non vt accipit Domitius, cui ſuffragatur etiam Raderus, pro corio ficus duro. Nam ſi, vt ipſi adſtruunt, hæ ficus erant recentes & non aridæ, quî fieri poterat, vt adeo dura contegerentur cute, quæ teſta dici poſſet? gelatamque dixit, quod brumali tempore miſſa eſſet.

6 E T *craſſo figuli polita cælo Septenaria ſynthesis Sagunti.*] Synthesis compoſitio eſt & conſtructio aliquarum rerum, ſed præcipue veſtium, vt conſtat ex Scæuola in L. Titia 38. §. 1. ff. de auro & arg. leg. *Quæro, an ex vniuerſa veſte*, id eſt, *Syntheſi*, &c. Vnde per Synecdochen Synthesis pro veſte ſumitur, lib. 5. epig. 80.

Vndecies vna ſurrexti Zoile cœna,
Et mutata tibi eſt Synthesis vndecies.

& vltimo verſu:

Frigus enim magnum Synthesis vna facit.

Sed hoc nomine, vt dixi, vniuerſa veſtis compoſita in veſtiario vocabatur. Hinc per tranſlationem eleganter Syntheſim vaſorum appellat, Septenariamque vocat, quod ſeptem vaſa Saguntina fictilia contineret. Eadem metaphora vtitur Papinius, lib. 4. ſilu.

Aut vnam dare Syntheſim quid horres
Alborum calicum atque cacaborum.

Quæ omnia doctiſſimus Turnebus notauit vere lib. 23. cap. 19. Saguntina vaſa lutea appellat ſemper Poëta per contemtum, vt lib. 8. ep. 6.

Ficta Saguntino pocula ficta luto.

Ideo *craſſo polita cælo* dixit, & *toreuma luteum*, *Hiſpana rota*. Irriſoriè vocat *toreuma*, cum id nomen cælatis auri argentique vaſis tribuatur, vt ſup. lib. 3. epigr. 35.

Artis Fidiacæ toreuma clarum.

& d. ep. 6. lib. 8.

Miratus fueris cum priſca toreumata multum.

Eadem irriſione vtitur in poculis fictilibus miſſis ad Flaccũ, li. 12. ep. 75.

Nullum ſollicitant hæc Flacce toreumata furem,

7 E T *lato variata mappa clauo.*] mappas ſolere mitti Saturnalibus vulga-

tum eſt, ex lib. 5. ep. 18.

Quod tibi Decembri menſe quo volant mappæ.

& lib. 7. ep. 52. & ep. 71. & lib. 10. ep. 87. inf. ep. 89. Hæ autem vel puræ erant, vel clauatæ, id eſt, clauis purpureis vel aureis variegatæ. Claui in veſte vel lati vel anguſti. vnde *latus clauus* Senatoria, *anguſtus* Equeſtris veſtis. & *latus clauus* pro Senatoria dignitate, vt in L. nuper 42. ff. de donat. int. vir & vx. & *Anguſtus clauus*, pro Equeſtri, vt eſt apud Velleium Paterculum de Mecœnate ſcribentem, qui Equeſtri dignitate contentus erat his verbis: *Mecœnas non minus Agrippa Cæſari charus, ſed minus honoratus, quippe vixit anguſto clauo penè contentus.* Vnde in d. L. 42. IC. differentiam aſſignat inter laticlauium & Equeſtrem dignitatem, dum inquit, *vt ecce ſi vxor viro laticlauij petendi gratia donet, vel vt Equeſtris Ordinis fiat*, &c. De quibus late dicemus ad lib. 5. ep. 87. Hinc irriſoriè Noſter mappam variatam lato clauo miſſam dicit, pro magno xenio huic rabulæ, quaſi dignam quæ Senatori mitteretur. Eodem ioco vtitur Petronius cum mappam laticlauiam dicit his verbis: *Pallio enim coccineo ad raſum incluſerat caput, circaque oneratas veſte ceruices laticlauiam immiſerat mappam, fimbrijs hinc atque illinc pendentibus.* Vbi *immiſerat*, pro *ſtrauerat*, dixit non communi notione, vt apud Ælium Lamprid. in Alex. Seuero: *Conuiuium neque optimum neque nimis parcum, ſed nitoris ſummi habuit. ita tamen, vt pura mantilia mitterentur, ſæpius quoque clauata, durata verò nunquam*, &c.

8 SATVRNALIA *fructuoſiora*, &c.] concludit epigramma ſcommate mordaci in Sabellum, qui decem annis ſuperioribus non habuerat fructuoſiora Saturnalia, cum hæc adeò vilia & ſordida depinxerit.

AD EPIGR. XLVII.

IOcus eſt in pictorem, qui encauſtum depinxerat Phaëthontem, deſumtus ex nominum ſignificatu, in quo frequenter hic noſter ludit: ἔγκαυστον enim ab igne dicitur, quod ignito cœlo in cera pingerentur imagines, vel etiam in ebore. De quo genere picturæ déque eius inuentoribus & cultoribus multa Plin. lib. 35. cap. 11. δίπυρος autem bis vſtum ſignificat. Cum igitur Phaëthon igne conſumtus fuiſſet, & iterum à pictore igne expreſſus in cera, dipyron feciſſe Phaëthonta per iocum dixit.

AD EPIGR. XLVIII.

EST epigramma in Papilium Pathicum, qui pædicari appetebat, & deinde præciſus flebat: Per irriſionem quærit, vtra ex his duabus cauſa flectus ſit: an quòd pœniteat eum obſcænæ illius pruriginis: an quod deſinat præcidi.

1 PRÆCIDI *gaudes.*] de verbo præcidendi dictum eſt, ſup. epigr. 72. lib. 2. n. 1. Eadem ſignificatione dicebant vett. *Diuidere.* Vnde natus eſt communis error in obſcuri loci Ciceroniani explicatione in epiſt. 22.

lib. 9. vbi in exemplum earum vocum quæ alias honeſtæ aliquam ſonant obſcœnitatem hæc poſuit verba. *Numquid non honeſtum verbum eſt diuiſio? at ineſt obſcœnum, cui reſpondet intercapedo.* Vulgariter interpretantur diuiſionem propria acceptione honeſtum eſſe verbum: At verò ſignificari etiam eo pathicam turpitudinem, cui poſteriorum intercapedo reſpondeat, quos interpretes fallere gnauiter docuit magnus Scaliger olim in Catullum, pag. 38. nam in verbo *diuiſio* ineſt hoc verbum *viſio*, quod eſt βδέω: ſicut in verbo *intercapedo* ineſt *pedo*, quod eſt Græcè πέρδω. Eſt autem *viſio* Latinè flatum ventris ſine ſtrepitu mittere, ita vt non aures, ſed nares ſolum offendat: Pedo autem eundem flatum cum ſonitu emittere, & Latinè vtrumque verbum per onomatopœiam fictum eſt.

2 POENITET *obſcœnæ pruriginis.*] Ariſtoteles in hiſtoria animal. ſentit pathicos eo fieri, quod aliquibus ſemen defluat ad podicem, & inde oriatur prurigo. Sed hoc falſum omninò eſt, nec fieri poteſt vt homini ad podicem ſemen fluat, & hanc patiendi prauam cupiditatem neceſſe eſt ad aliam naturalem cauſam referre.

AD EPIGR. XLIX.

FLaccum quendam per παράδοξον ſtultum eſſe oſtendit, qui communem vulgi errorem ſecutus, exiſtimabat epigrammata meras eſſe nugas, tragœdias verò & epopœias poëmatis grauitatem ſibi vendicare. Oſtendit id, quod eſt tragœdiæ & epopœiæ, materiam è fabulis fictis & Poëtarum ſomniis eſſe deſumtam, epigrammatων verò materiam ex hominum moribus: illa delectationem & vanam admirationem continere, hæc autem correctionem & emendationem vitiorum. eiuſdem argumenti eſt epi. 4. lib. 10.

1 ILLE *magis ludit, &c.*] Comparat Tragicos & Epicos Poëtas cum Epigrammatariis, vt oſtendat illos maiores agere nugas. Fabulæ autem, quæ hic apponuntur, notiores ſunt quam vt indigeant explicatione.

2 A *noſtris procul eſt omnis veſica libellis.*] per irriſionem veſicam appellat cothurnatum dicendi genus illorum Poëtarum.

3 NEC *inſano ſyrmate,*] per allegoriam Tragicorum faſtum irridet. Syrma namque ea veſtis pars eſt, quæ oblonga nimis ſolum verrit, qualem reges & heroes trahebant per theatra in agendis tragœdiis. vſurpauit hoc verbum lib. 12. ep. 96.

Tranſtulit ad Tragicos ſe noſtra Thalia cothurnos,
Aptaſti longum tu quoque ſyrma tibi.

& Iuuenal. ſat. 8. verſ. 228.

Ante pedes domiti longum tu pone Thyeſtæ
Syrma, vel Antigonæ ſeu perſonam Menalippes.

& ſatyr. 15. verſ. 30.

Nam ſcelus à Pyrrha, quamquam omnia ſyrmata voluas,
Nullus apud Tragicos populus facit.

4 ILLA *tamen laudant omnes, &c.*] Obiectio eſt per prolepſim, quod

omnes grauitate epopœiæ & tragœdiæ capiantur:hæc enim poëmata & præcipuè tragœdia,grauiſſimis hominibus digna videbantur,adeò vt ſeriò ea ſcriberent,vt fecerat Auguſtus,qui Aiacē quam inchoauerat,ſpōgia deleuerat. Vnde ioci occaſionē ſumſit cum dixit Aiacem ſuū in ſpōgiam incubuiſſe:de quo Suetonius in eius vita ca.85. Cui obiectioni reſpondet Poëta, verum illud eſſe omnes laudare, admirari & adorare ſublimia illa poemata:iſta tamen epigrammata legere.

AD EPIGR. L.

Tectè fellatricem appellat Thaidem,quam ſuprà epigr.12. eodem vitio notauit. Appellabat hæc poëtam ſubinde ſenem, reſpondet ad irrumandum neminem ſenem eſſe. Quaſi dicat ad eum vſum, ad quem tu homines appetis,ſatis aptus ego ſum,quamuis ſim ſenex. Senes namque ad hoc libidinis genus magis apti ſunt, ad quod non tanta vi opus eſt. Notauimus iam id ſuprà lib.3. epig.74.vel75. Ad idem notandus eſt aptiſſimus locus Suetonij Tranquilli in Tiberio cap.44.vbi narrat ſolere Tiberium iam ſenem pueros irrumare: & ſubiungit. *Pronior ſanè ad id genus libidinis & natura & ætate.*

AD EPIGR. LI.

Epigramma eſt eiuſdem argumenti cum 100. & 104.lib.1.de Cæciliano,qui factus ditior, parcior redditus eſt; vehebatur enim hexaphoro, cum vix ſex millia poſſideret,prouectus ad vicies,pedes incedebat. Optat vt Dij ei hexaphorum reddant *ἀφαιρεθέν*,hoc eſt,vt ad priſtinam tenuitatem reuertatur.

1 DEA *cæca.*] Periphraſis Fortunæ,quæ non diſcernit quem proueheat, aut quem demittat.

2 SINVMQVE *ruperunt numi.*]de reponēdis in ſinum nummis dictum eſt ſup. lib.2.epi.6.

AD EPIGR. LII.

IN ficoſum Ædilum eſt epigramma, qui iunctis capris geſtari ſolebat, qui cum propter morbum ficus meritò appellaretur,nunc ob geſtationem caprarum,caprificus poterit appellari.

1 GESTARI *iunctis capris.*] Domitius nimis hoc loco argutatur de Ædilo Cynædo,qui eam turpitudinem paſſus ficuum contraxerat morbum. Ego planiùs hæc accipio de homine ficoſo, quem ficum ſolet appellare Noſter,vt diximus lib.1.epigr.66. Illud poterit admitti, quod de Capris dicit,eſſe forte meretrices,ductus Horatij auctoritate lib.1. ep.5. qui capras olidas appellat meretrices.

—— locus eſt & pluribus vmbris:
Sed nimis arcta premunt olidæ conuiuia capræ.

Tamen placet magis cum Radero de capris cicutatis id intelligi, vt ſup. l.1.ep.105. Tigres,pardos,ceruos,vrſos,afros,biſontes iugū ſubiiſſe legimus. & Lampridius in Heliogabalo narrat eum Imperatorē quaternos canes ad currum iunxiſſe,& ſic eſſe vectum,proceſſiſſeque in publicū:&

nos ſuperioribus annis vidimus mendicum quemdam hominem curru à valido quodam cane publicè vectari. Vnde non mirum erit Ædilum vanum fortè & inſanum hominem à capris geſtari voluiſſe.

AD EPIGR. LIII.

EPigramma eſt in fictum quemdam philoſophum Cynicum, qui ſolo corporis cultu & maledicentia Cynicum ſe profitebatur: cum omni prorſus Cynica inſtitutione & doctrina eſſet deſtitutus. Ideò negat eum Cynicum eſſe, & tantum concedit eſſe canem.

2 INTER *penetralia noſtræ Pallados.*] magis placet, *intra*, vt ſit vnum & idem templum Mineruæ Flauianæ à Domitiano extructum, cuius mẽtio lib.12.epi.3. ad librum ſuum, vt ſit ſenſus; Cynicum hunc ſtare ſæpè ſolitum inter penetralia Mineruæ, & limina eius templi.

2 CVM *baculo peraque ſenem.*] Plena eſt Cynici cultus deſcriptio, de qua fidem facit Laërtius in Antiſthene & Diogene, vbi tota hæc liberrima ſecta deſcribitur.

3 CVI *cana putriſque ſtat coma.*] id eſt, cui coma ſtat canis & putredine. Nec eſt inſolens dicendi genus apud veteres, ſed fortè ſignificatio non vulgaris. Eſt enim idem ac, plena eſt coma canis & putredine. Virgilius lib.6.Æneid.verſ.300. ——*ſtant lumina flamma,*
id eſt, pleni ſunt oculi flammis. & lib.12.verſ.407.

——*iam puluere cælum*
Stare videre. id eſt, plenum puluere. & Horat.lib.1.od.9.
Vides vt alta ſtet niue candidum Soracte,

& vetuſtiores Siſennius lib.9. *Cælum caligine ſtat.* Lucilius ſat.5.
——*interea ſtat ſentibus pectus.*

Sic lego ex Nonio & Gell.li.8.c.5. non *fundus.*

4 CEREA] quid ſit cerea toga, vel abolla, diximus ſup.lib.1.epi.93.n.6.

5 QVEM *nudum tegit abolla grabati.*] alias legitur *nudi* meliori lectione. Nam iacens Cynicus in lecto, nudus eſſe debebat, nec cultior alius iaceret veſtitus. Itaque nullo ſenſu legeretur, *quem nudum:* & nudi grabati mentio frequens apud Noſtrum, vt ſup.lib.1.epigr.93.

Sed ſi nec focus eſt nudi, nec ſponda grabati.

& lib.11.epigr.57.

Et teges, & cimex & nudi ſponda grabati.

Neque ideò intelligas *ri, vxor,* referri ad grabatum: non enim erat vxor grabati, ſed ipſius cynici, cum qua cubabat, vt diximus ſup.lib.2.epig.16. & inde quæſitus iocus lib.14.ep.119.de culcitra.

Dum poſcor crepitu digitorum & verna moratur,
O quoties pellex culcitra facta mea eſt.

appellat culcitram pellicem matulæ, quod cum ea cubaret, & in ea meieret. nam meiere per *μίμησιν* eſt rem habere, vt Perſius ſat.6.

Patriciæ immeiere vuluæ.

Sic apud Tertullianum in Apologet. *cum Mimus Græcus in Macedonia Oe-*

2 Et *meritas prima cingere fronte comas.*] prima frõde, quod quercus Iouis ſacra: vnde de memore Tragico querna corona donato alibi, li. 11. ep. 10.
3 Clarvs *fronde Iouis Romani fama cothurni.*] vel quod ab Imperatore data, vel quod querna olim ciuica erat, reliquarum nobiliſſima.
4 Vtaris *totis Collinæ diebus.*] id eſt, nullam diei partem perdas, ſed totos dies genio indulgeas, ita vt nec particulam ſolido de die demas, quã rebus gerendis impertias, vt Horat. dixerat lib. 1. ode 1. vt à nobis explicatum eſt ſup. ep. 8. huius libri.
5 Extremvmqve *tibi ſemper adeſſe putes.*] ſumtum ab Hor. li. 1. ep. 4.

Inter ſpem curamque, timores inter & iras,
Omnem crede diem tibi diluxiſſe ſupremum.

6 Lanificas *nulli tres exorare puellas. &c.*] Inexorabile fatum eſſe annuunt omnes poëtæ. Horat. lib. 2. ep. 2. propè finem.

—— ſi metit Orcus
Grandia cum paruis non exorabilis auro?

& Seneca in Hercule furente

Id cuique ratus prece non vlla
Mobilis ordo.

& Euripides θάνατον ἀδάμαντον vocat. & Propertius:

Cum ſemel infernas intrarunt funera leges,
Non exorato ſtant adamante viæ.

Vnde apud Homerum 9. Iliad. Agamemnon Neſtori reſpondens, cum de Achillis ira diſſereret, implacabilem dixit & indomitum Plutonem eſſe, & proptereа Deorum omnium hominibus odioſiſſimum.
7 Divitior *Criſpo.*] Neronis vitrico, cuius opibus Nero ditatus eſt.
8 Thrasea *conſtantior ipſo.*] De Thraſea Pæto diximus ſup. li. 1. ep. 9.
9 Lavtior *& nitido ſis Meliore licet,*] Nobilis hic Melior Statij Papinij carminib. epiſtolę ſyluæ ſecũdæ, epitaphio Glauciæ, Arborẽ & Pſittaco, fuit lautus & ſplendidus, ideò nitidus appellatur à Noſtro vt à Papinio Sylua 2. *Quæ per ſupremas nitidi Melioris opace.*
10. Nil *adicit penſo Lacheſis fuſoſque ſororum Explicat.*] Similis ſententia apud Senecam in Hercule furente choro 1.

Duræ peragunt penſa ſorores,
Nec ſua retrò fila reuoluunt.

AD EPIGR. LV.

Licinum Hiſpanum poetam Horatii imitatorem, qui tempore Domitiani floruit, hortatur ad celebranda Celtiberiæ loca, quæ quamuis durioris nominis carmine comprehendit.
1 Qvi *Gaurum veterem,*] Graius vel Grauius Hiſpaniæ fluuius, de quo Pli. li. 4. cap. 20. legendum igitur *Graium veterem*, quem ſic appellat quod veteribus hoc nomine indagabatur. Suo tempore verò *Grauius.*
2 Arpis *cedere non ſinis diſertis.*] Arperum oppidum Apuliæ. Horatius

autem Apulus Venaſius, & per vſitatiſſimam poëtis ſynecdochen, Arpos pro tota Apulia, & per Metonymiam, Apuliam pro Horatio poſuit: vt ſit totus ſenſus. Ita excellis in Lyrico carmine, vt Hiſpanus cum ſis, non cedas Horatio; nec plus gloriæ ille Apuliæ, quam tu Celtiberiæ conferat.

3 ARGIVAS *generatus inter vrbes.*] Vitioſa diſpunctio huius quas turbas dedit. Doctiſſimos viros certè decepit, nam Raderus anxiè quærit, quomodo Hiſpanus poëta inter Græcas vrbes natus dicatur, & confugit ad Græcorum colonias in Hiſpaniam ductas, inter quas Grauii caſtellū. Plin. li. 4. cap. 20. Tu verò nebulas haſce ita diſcute. Poſt verſum ſuperiorem appinge Periodi notam, & quod ſequitur

Argiuas generatus inter vrbes.

ſit ſuppoſitum verbi, *cantet*, id eſt, Poëta quilibet Græcus generatus inter Argiuas vrbes, célebret eas veluti Thebas, Mycenas, Rhodon aut Lacedæmona, quod dictum eſt Horatij imitatione od. 7. lib. 1.

Laudabunt alij claram Rhodum aut Mitylenem,
Aut Epheſum, bimariſve Corinthi
Mœnia, vel Baccho Thebas, vel Apolline Delphos
Inſignes, aut Theſſala Tempe, &c.

Nam deinde per contentionem ſubiungit. *Nos Celtis genitos & ex Iberis.* celebremus nomina noſtrorum oppidorum.

4 AVT *libidinoſæ Ledæas Lacedæmonis palæſtras,*] *Ledæas palæſtras* appellauit puellarum luctas, quæ Lacedæmone nudæ ad palæſtram deſcendebant, & cum viris etiam nudis luctabantur. Propert. lib. 3. el. 12.

Multa tuæ Sparte, miramus iura palæſtræ,
Sed mage virginei tot bona gymnaſii.
Quod non infames exercet corpore ludos,
Inter luctantes nuda puella viros. & Ouid. epiſt. 15.
More tuæ gentis nitida dum nuda palæſtra
Ludis, & es nudis mixta puella viris.

Idem Xenophon de Republ. Lacedæmon. Euripid. in Androm. Cuius rei fœdæ & inhoneſtæ cauſſæ multæ à multis afferūtur. Plutarch. in Lycurgo exiſtimat id inſtitutum fuiſſe, vt iuuenes puellarū pulchritudine capti, facilius earū nuptias appeterent. Ego crediderim in honorē Ledæ, quę proprios edidit Deos, Caſtorem & Pollucē, id fieri ſolitū. Nam quādo ipſa dea Ioui placuit, nuda erat in balnęo, in cuius rei memoriā nudæ prodibant in certamē Ledeæ memoriæ tributū. Ideoq; dictū à poëta *Ledæas palæſtras*; ſed cur libidinoſæ Lacedæmonis, cū ea ciuitas morum honeſtate & ſanctitate ceteris antecelleret, an propter gymnicum hoc puellarum certamen? an quod præcipuè Venus ibi coleretur & ſacra eſſet Veneri ea vrbs? an propter vtramque cauſſam?

5 NOS *Celtis genitos & ex Iberis,*] Vulgatiſſimum eſt eum Hiſpaniæ tractum, vbi Bilbilis à Celtis olim occupatum fuiſſe. & incolas ex Celtarū & Iberiæ nomine Celtiberos appellatos fuiſſe.

6 GRATO *non pudet referre verſu.*] id eſt, verſu qui gratiſſimæ patriæ gratiam referat, ea illuſtranda & celebranda.

7 SÆVO *Bilbilim optima metallo.*] ſæuum metallum ferrum appellat, quod optimè Bilbili cudebatur, quãuis aurum etiã haberet in l.12. ep.18.

Aurum Bilbilis & ſuperba ferro.

de ſalonis aquis nobilib. & armorũ tẽperatura diximus ſatis ad l.1.ep.50.

8 QVÆ *Chalybaſque Noricoſque.*] Chalybes deſcripti à Mela lib.1.cap.12. & celebratiorum Poetarum carminibus. De Noricis ſcripſimus ſup. ad lib. ſpectacul. epi.23.n.1.

9 PLATEAM *ferro ſuo ſonantem.*] Hiſpaniæ oppidum Platea, ferrariis officinis nobile, de quo d.epi.8 lib.12.

Hic pigri colimus labore dulci Boterdum Plateamque.

Subſequuntur multa nomina oppidorum, quæ propter ignobilitatẽ ignota ſunt veteribus ſcriptoribus, & nobis quod diruta iam vel immutata non licet diuinare quæ fuerint: vnde conſultò prætermittimus.

10 PER *quæ vel piger ambulet viator.*] legendum omninò *Per quod.* vt referatur ad *Ilicetum.*

11. ET *quod fortibus excolit iuuencis.*] legendum, *Quæ*, vt referatur ad arua: Librarii enim negligentia tranſpoſita hæc ſunt.

12 HÆC *tam ruſtica malo quàm Britannos.*] Iacobus à Cruce Notis in Martialem, emendat hunc locum, & legit, *Biſuntos:* quod Biſuntium Ptolomæo oppidum ſit in Hiſpania. Os hominis! qui cum ſcribat in hoc epigrammate poetæ verba, vel non legat, vel non perpendat. Excuſat Martialis ruſtica Hiſpaniæ oppidorũ nomina: qui poterat ea præferre aliis eiuſdem Hiſpaniæ nominibus. Non adeò ſtultus Noſter. Ego præfero aliquorum codicũ lectionẽ, vbi eſt loco ũ *Britannos. Bituntum.* Eſt autem Bituntum Italiæ oppidum, quod ruſticitate nominis videtur omnia Hiſpaniæ oppida, quæ hic annumerantur, ſuperare. Eſtq; viliſſimũ Apuliæ oppidum, quod per contemtum etiam adduxit ſup. lib.2.ep.48.

Hæc præſtes mihi Ruſe, vel Bitunti.

Sic enim lego, vel quod idem eſt, *Bitonti.* Eſt igitur recriminatio in delicatum lectorem Italum, quaſi diceret, irrides hæc ruſtica nomina, irride tuum Bituntum.

AD EPIGR. LVI.

CVm liberalitas & munificentia nullum ſibi proponat præmium, refutat hoc epigrammate Gargiliani cuiuſdam hæredipetæ vanitatẽ, qui ſe munificum vocari volebat, quod iis, quos captabat, ingentia munera mitteret: ſordidumq; eum & ſpurcũ vocari debere affirmat, largirique & donare ſe docturũ profitetur, ſi ſibi pauperi & à quo nihil expectare poteſt, munera mittat. Huius argumenti vt puta, rei illis temporibus vſitatiſſimæ, ſunt permulta epigrammata. ſup. lib.2.ep.76. inf. lib.5. ep.18. li.6.ep.62.& 63. lib.8.27. li.11.56. li. 12.92. præter alios auctores, qui nobis hanc rẽ ſuis ſcriptis fecere notã, elegantiſſimus elegantiarũ arbiter

Petronius deſcribit in ſatyrico Crotona Italiæ oppidum, vbi oẽs hæredipetæ erant, in qua deſcriptione villicus quidã hæc verba profert totũ negotium mirè complectentia: *Quoſcunque homines*, inquit, *in hac vrbe videritis, ſcitote in duas partes eſſe diuiſos. Nam aut captantur, aut captant.* Quinetiã & apud IC. vulgatiſſimus de captatoriis inſtitutionib. & volũtatio. locus.

1 VIDVISQVE *ingentia mittis.*] aliàs legitur, *vetulis*, ſed malo, *viduis*. nam hæ diligentius captabantur. Vnde illis faſtus & imperium. ſup. lib. 1. ep. 50. *Imperia viduarum procul.* & lib. 2. ep. 32.

Abnegat & retinet noſtrum Laronia ſeruum,
Reſpondes, orba es, diues, anus, vidua.

2 VIS *te munificum.*] per hyperbolen auget Gargiliani vanitatem, nam munificentia maius quiddam eſt liberalitate.

3 QVI *potes inſidias dona vocare tuas?*] dẽſumtum, vt alia pleraque ex Sen. epiſt. 8. *Munera iſta fortunæ putatis? inſidiæ ſunt.* Vt enim piſcis ſpe aliqua cibi capitur, ac decipitur: ſic qui accipiunt captantur, & qui mittunt munera, captant.

4 DONA *Gargiliane mihi.*] ſolet frequenter poeta à ſeipſo iocum capere, cum ingenuè ſuam tenuitatem fateatur, *Dona*, inquit, *mihi vt omnino captatoris opinionem amittas, cum omnes ſciant nil à me expectari poſſe.* Similis eſt iocus & ſup. de Zoilo ægrotante lib. 2. ep. 16.

Vis fieri ſanus, ſtragula ſume mea.

AD EPIGR. LVII.

INdicit Fauſtino hoſpitium Tybure, vbi Fauſtinus degebat Auguſto menſe, & poeta apud Baias alieno valde tempore. Iubet igitur Baias valere cum ſe Tybur ad Fauſtinum conferat.

1 LASCIVI *ſtagna Lucrini.*] ob laſciuientium ibi hominum frequentiam, & victorum diuerſorium, vt docuimus ſup. ad epi. 63. lib. 1.

2 TV *colis Argiui regnum Fauſtine coloni.*] id eſt, Tibur conditum à Catullo Amphiarai filio, quem Horatii imitatione lib. 1. od. 6. Argiuum vel Argæum colonum vocat. Sic enim ille:

Tibur Argæo poſitum colono.

3 QVO *te bis decimus ducit ab vrbe lapis.*] id eſt, Tiburtinum tuum diſtat ab vrbe viginti millia paſſuum.

4 HORRIDA *ſed feruent Nemæi pectora monſtri.*] poetica periphraſis ſũmi æſtus, qui viget præcipue Auguſto menſe, quando ſol in leone commoratur. *Pectora*, verò dixit, quod in leonis pectore fulgentiſſimum aſtrum eſt, quod Aſtrologi cor leonis appellant. de fabula Nemæi leonis iam ſæpius dictum.

5 NEC *ſatis eſt Baias igne calere ſuo.*] tacite cauſam reddit ſuæ migrationis inſtitutæ ad vitandos calores, quos ibi quà à Solo, quà à cœlo perferebat.

6 ERGO *ſacri fontes, & littora ſacra valete.*] Quod ſacri fontes ſint, dictũ eſt ſup. li. 3. ep. 3. ſacra littora nõ admittit Gruterus, quod in veteri cod. dicat

ſe inueniſſe, *grata*, ſed ego retinuerim libenter, *ſacra*, quod ſubiungat.

7 NYMPHARVM *pariter Nereidumque domus.*] quod Nymphæ in fontibus, Nereides in littoribus degant. Nec video quî poſſet Poëta eo tempore, quo æſtus eius loci fugiebat, grata appellare Littora.

8 HERCVLEOS *colles gelida vos vincite bruma.*] id eſt, hiberno tempore cedat vobis Tibur. Hoc autem æſtiuo vos ei cedite.

AD EPIGR. LVIII.

IRridet Gallam deploratæ impudicitiæ fœminam; quæ maritum ſecretò lugebat, in quo mirari libet ſummum Poëtæ acumen, qui ſup. li. 1. ep. 34. Gelliam reprehendebat quod patrem non ſecretò, ſed palam fleret, eaſque lachrymas non veras, ſed fictas dicebat: quod ille verè doleat qui ſine teſte dolet. Nunc autem illud ipſum tribuit vitio Gallæ, quæ adeò erat infamis ob impudicitiam viuente viro, vt poſſet eam pudere, quod fleret.

1 NVM *plorare pudet te, puto, Galla, virum?*] corrupta lectio. omninò legendum, vt in aliis abſque interrogatione:

Nam plorare pudet te, puto, Galla virum.

quod enim Raderus præferat aliam lectionem; & ſic interpretetur: *Num puto pudet te Galla virum plorare?* id nec Latinitatis ratio, nec communis ſenſus admittit.

AD EPIGR. LIX.

HVIVS epigrammatis argumentum explicatum eſt ſup. ep. 32. in ſimili caſu de ape incluſa electro. Hic eadem ratione vipera ſuccini viſco implicata interiit.

1 FLENTIBVS *Heliadum ramis.*] Poëticè dictum. Heliades enim ſorores Phaëtontis, qui eius caſum deflentes, in arbores conuerſæ fuerunt, à quibus defluit ſuccinum.

2 DVM *vipera ſerpit.*] præfert Gruterus, *repit*. Ego retineo, *ſerpit*: ſerpere enim dicuntur ἄποδα, repere autem, quæ pedes habent breuiſſimis cruribus, vt lacertæ.

3 CONCRETO *riguit vincta repente gelu.*] *Gelu concreto*, dixit pro ſuccino: non quod frigore, ſed quod rigore & duritie gelu imitetur. vide quæ diximus ſup. ad li. 3. epig. 65. Malo *Qua vincta*, legere, quam *victa*, vt alias legitur, quod ſuperiori verſu dicat *teneri*.

4 NE *tibi regali placeas Cleopatra*, &c.] Epiphonema per Apoſtrophen, quod Viperæ ſepulchrum reapſe ditius & pretioſius ſit quouis Mauſoleo, refert autem Plutarchus in Antonio Cleopatræ corpus ab Auguſto regali apparatu conditum eſſe cum Antonio. Sed clariùs Suetonius in Auguſto, cap. 17. *Ambobus*, inquit, *communem ſepulturæ honorem tribuit, ac tumulum ab ipſis inchoatum perfici iuſſit.* Credibile autem eſt tumulum inchoatum à tam faſtuoſa regina, abſolutum à tanto Imperatore fuiſſe ſplendidum: ſed hoc viperæ ſepulchrum ſplendidius multò.

AD EPIGR. LX.

INeuitabile fatum eſſe docet hoc epigramma, cum loca eligantur ad ſalubritatem, pro anni ſtationibus, neque in vllo loco liceat mortem effugere. Adducit in exemplum Curiacium quemdam, qui cum valetudinis cauſa Tibure æſtiuo Solſtitio habitaret, ibidem obiit.

1 ARDEA *Solſtitio*, &c.] tria oppida Solis feruore æſtuantia enumerat. Ardeam oppidum Latij, Poeſtum Lucaniæ, & Baias. Quarum periphraſis, *Quique Cleonæo ſidere feruet ager.* Cum ſuperiori epig. 57 dixerit Baias duplici calore Cœli & Solis feruere.

2 CVM *Tiburtinas damnet Curiatius auras*, &c.] id eſt, cum Tibur infame ſit, valetudine & morte Curiatij extincti, ibi inter laudatiſſimas eas & ſalubres aquas.

3 NVLLO *fata loco poſſis excludere.*] γνώμη celeberrima, quam prouerbio inſigni confirmat: CVM MORS VENERIT, IN MEDIO TIBVRE SARDINIA EST. id eſt, imminente fato, vel ſaluberrimus locus, quale eſt Tibur, peſtilens eſt, qualis eſt Sardinia. Sardinia namque notiſſima mediterranei maris inſula, notata à veteribus ob cœli grauitatem, vt conſtat multis auctorum teſtimoniis: Taciti præcipuè, lib. 2. Annal. ſub fine, qui narrat ſub Tiberio Senatuſcõſultum fuiſſe factum, *vt Iudæorum & Aegyptiorum quatuor millia in inſulam Sardiniam veherentur, qui ſi interiiſſent ob grauitatem cœli, facilem iacturam, & vile damnum futurum.* Quod Sueton. etiam cap. 36. in Tiberio refert, non nominata Sardinia his verbis: *Iudæorum iuuentutem per ſpeciem ſacramenti in prouincias grauioris Cœli diſtribuit.*

AD EPIGR. LXI.

VAnum quemdam & mendacem Mancinum depingit, & reprehendit, qui miſeros ſodales ſubinde enecabat, narrandis iis, quæ ſibi donabantur. Quæ multa enumerat Poeta more ſuo, qui ſæpè nimius eſt in ſua amplificatione. Rogat hominem vt tandem tacere velit, aut ſi non poſſit, aliquid narret, quod libenter ſodales audiant, id eſt, ſe ſpoliatum bonis ſuis, iacturam feciſſe, fuſtibus cæſum, aut aliud quid infortunij, quod ſodales libentiſſimè audituri ſunt.

1 IN *ſchola Poetarum Dum fabulamur.*] ſup. lib. 3. ep. 10. de Canio:

An otioſus in ſchola Poetarum
Lepore tinctos Atticos ſales narrat.

Erat autem Poetarum ſchola, vbi ad recitandum Poetæ conueniebant. qui locus aptiſſimus confabulationibus. Quamuis hoc nomen ſequentibus temporibus vſurpatum fuit pro quouis collegio. Erantque ſcholæ Iuriſconſultorum, id eſt, collegia. Vnde Aduocati eorum collegiorum vel ſcholarum ſcholaſtici vocabantur: quo nomine primum nuncupati ſunt Rhetores, vt in Dialogo de Oratoribus ſcribit vel Tacitus vel Quintilianus. & etiam declamatores litium fictarum. Vnde tranſlatum nomen ad verarum litium actores, Plin. lib. 2. ep. *Adhuc*, inquit,

Scholaſticus tantum eſt, quo genere hominum nihil ſimplicius. Nos enim qui in foro veriſque litibus terimur, multum malitiæ quamuis nolimus, addiſcimus. Schola & auditorium & ficta cauſa innoxa eſt. Hac acceptione vtitur eo nomine Conſtantinus Imperator in L. præter ſolemnes 2. Cod. de lucr. aduocat. lib.12. *Præter ſolennes & canonicas penſitationes multa à prouincialibus indigniſſima poſtulantur, ab officialibus & ſcholaſticis.* & Lex in Cod. Theodoſiano. *Non latet,* inquit, *ſcholaſticos vltra modum acceptis honorarijs, in defenſionem cauſarum annonas & ſumtus accipere conſueſſe,* & aliis multis in locis, de quibus eruditi Iuriſconſulti diſſerunt. Hinc celebris ſcriptor Agathias Hiſtoricus & Poeta Græcus ſcholaſticus appellatur, qui aduocatus erat, vt ipſe teſtatur ſub initium libri 3. & epigr. ad Silentiarum.

1 SARDONYCHAS *auro lineiſque ter cinctum.*] mirè variant libri in hoc verſu: Legitur namque *Sardonycha auro*, vel, *Sardonycha verum.* Quem lectionem veriorem puto. nam lib. 9. ep. 60. legitur:

Sardonychas veros, menſa quæſiuit in omni.

Cinctum autem dixit ter lineis: Nam Plinius hanc gemmam veram tribus lineis nigra, candida, & miniata ſcribit diſtingui.

2 DVASQVE *ſimiles fluctibus maris gemmas.*] Smaragdos Demetrius intelligit, alycalles, quas Plinius littoroſo mari ſimiles dicit, alij Cyanea, alij Beryllos, alij Cariſtos. Elige tu quam malueris gemmam, & de his lege Franciſcum Ruci, qui diligenter ſcripſit de gemmis.

3 QVID *tibi ſodales fecimus mali tantum.*] vſitata conqueſtio Poetæ ſup. lib. 1. ep. 19.

Quid tantum fecere boni tibi peſſima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali.

AD EPIGR. LXII.

LYcorin irridet, quæ cum ſciret ebur candidius fieri frigidiſſima Tiburis aura, vt Plin. teſtatur, & Silius Ital. dum inquit:

——*ſemperque nouum quod tiburis aura Paſcit ebur.*

vbi, *paſcit*, dixit pro ſuſtentat & conſeruat, & Propert. lib. 4. eleg. 7.

Nunquam Herculeo numine pallet ebur. Perſuadebat ſibi omnia ibi candida fieri. Ideoque cum nigra eſſet, migrauit in Tibur. Hoc expreſſius de eadem lib. 7. ep. 12. Nigram autem Lycorim eſſe dicit ſup. lib. 1. ep. 73. *Sic quæ nigrior eſt cadente moro*
Ceruſſata ſibi placet Lycoris.

AD EPIGR. LXIII.

DEflet Cæreliæ cuiuſdam matris caſum, quæ cum à Baulis (id villæ nomen eſt, quæ promontorium Miſenum inter & Bajanum lacum flexo mari alluitur, Taciti verba, lib. 14.) peteret Bajas, naufragio periit in eo freto.

1 OCCIDIT *inſani crimine merſa freti.*] de more habet Noſter crimina rebus inanimatis tribuere, vt lib. 9. ep. 31.

Cappadocum ſanis Antiſtius occidit oris
Ruſticus.ô triſti crimine terra nocens!

Sic ſup. lib.2. ep. 65.

O grande fati crimen, ô grauem caſum.

Eodem modo nefas appellat, ſup. lib.1. ep. 13.

Heu quam pene nouum porticus auſa nefas.

De ruina porticus Reguli, quam eandem innocentem appellat, eod. lib. ep. 83. *Propter quem fuit innocens ruina.*

2 GLORIA *quantæ perit vobis.*] ingenioſe Raderus hoc loco, vt ſolet, hanc gloriam periiſſe Baiis dicit, cum Agrippinam Neronis matrem non merſiſſent, à qua celebre poſſent ducere, vt Icarium mare ab Icaro, Helleſpontus ſinus ab Helle, aliaque ab aliis caſibus. Sed hæc interpretatio non congruit Poëtæ verbis, qui Cæreliam crimine inſani freti merſam dicit. Sed hæc gloria Baiarum ab innocentia proueniebat, quod aquæ illæ etiam iuſſæ hoc criminis monſtrum, nec Neroni quidem præſtitiſſent. Illa igitur ſumma innocentiæ gloria vobis, ô Bajanæ aquæ, periit, cum nocentes veſtra ſponte in Cærelia factæ ſitis. Itaque eius morte iam damnatæ, vt dixit ſup. ep. 60.

Cum Tiburtinas damnet Curiatius auras.

De Agrippina, & quomodo machinoſo nauigio repente ſoluto mergi iuſſa fuerit à Nerone, Suet. Dio & ceteri Hiſtorici.

AD EPIGR. LXIIII.

Laudat hortos Iulij Martialis à ſitu, à cœlo, à ſubiectis amœnis regionibus, à quiete, à benignitate & hoſpitalitate domini: præfertq. eos Tiburi, Præneſte, Satiæ.

1 IVLLI *iugera.*] legendum omninò cum doctis viris, *Iuli*, vt l.7.ep.16. *Iuli bibliotheca Martialiſ.* & Gruterus fidem facit, ita legi in Cod. Pal. & in Iunij. Tacitus lib.17. de Iulio Martiale quodam Tribuno bis mentionem facit, forte an hoc eodem.

2 LONGO *Ianiculi iugo recumbunt.*] longo iugo dixit, quod, vt Baronius Cardinalis Annal. vol. 1. probat, Ianiculum erat veteribus locus ille, qui complectebatur omnes colles, qui modicarum vallium interiectu coniuncti ab eo termino qui eſt proximus Auentino atque Vaticano continuantur, & ſuper Mutia porta porriguntur, ac propter Pontem Milicium terminantur.

3 PVRIS *leniter admouentur aſtris.*] *ri admonentur*, ad culmina delicata celſæ villæ referendum. Nec poſt illud *aſtris* punctum aliquod eſſe debet. *Pura* vocat *aſtra*, quæ nullis nebulis aſpectui ſubtrahuntur: eadem eleganti metaphora inf. lib. 8. ep. 14. *puros ſoles & ſine fece diem*, dixit:

Hibernis obiecta Notis ſpecularia puros
Admittunt ſoles, & ſine fece diem.

4 ET *totam licet æſtimare Romam.*] idem dixit de Bibliotheca d. ep.16. lib. 7. *Vicinam videt vnde lector vrbem.*

Eſt autem

Eſt autem hæc elegans Metonymia: Nam quæ videmus, æſtimamus & iudicamus. Sic dicimus Hiſpani eadem metonymia; *ſojuzgar deſde vn lugar alto à los bajos. Dominos* verò montes dixit, quod malo quam *domino*. Nam dominos montes ſeptem illos appellat colles Romanos, vt ſæpe dicit Dominam Romam. & Poëta

Romanos rerum dominos.

5 Qᴠᴏᴅᴄᴠᴍǫᴠᴇ *iacet ſub vrbe frigus.*] Metonymia quarti generis, id eſt, quæcumque loca frigida.

6 Eᴛ *quod Virgineo cruore gaudet, Anna pomiferum nemus Peranna.*] de *Anna Peranna*, vel *Perenna* Didonis ſorore in Italia apud Æneam exulante, & in amnem Numicum, vt vitaret Lauiniæ inſidias, ſe præcipitante, & tãdem pro Dea culta plenæ ſunt fabulæ. Totam autem narrationem complectitur eleganter Ouid. 5. Faſt. Menſe namq. Martio colebatur Idib. eius, vt annare & perannare liceret, vt Macrob. ſcribit, lib. 1. Saturn. c. 2. Ob hanc rem *Peranna* dicebatur, vel quod fere idem eſt *Perenna*, vt inquit Ouid. d. lib.

Anne Perenne latens Anna Peranna vocor.

Illud autem quod *virgineo cruore gaudet*, video à nemine, quod ſciam, intellectum. Nam quod id ſit nemus Aricinæ Dianæ, quod, vt Strabo lib. 5. ſcribit, madebat ſanguine hominum mactatorum ad morem ſacrorum Dianæ Tauricæ, nec mihi fit veriſimile, nec vt ita ſit, diceret Poeta, *virgineo cruore*. Minus arridet quod vulgariter dicitur, *cruorem virgineum* ferarum eſſe à Diana virgine fuſum. Ego ſic exiſtimo hoc loco cruorem pro ipſa morte ſumi metonymicῶς: Nam quamuis Anna Perenna incruentam obierit mortem, aquis ſuffocata, Poëticè tamen dixit, cruorem pro eius interitu. Gaudere autem dicit nemus cruore eius virginis, quaſi gloriari eiuſdem morte. Cruor dicitur ſanguis fuſus: ſanguinem verò pro vita vſurpabant veteres, quod non probat illud Virgilij: ——— *vitam cum ſanguine fudit.*
ſed aliud eiuſdem diuini Poetæ, lib. 9. verſ. 349.

Purpuream vomit ille animam.

Quod animam exiſtimabant ſanguinem eſſe, audio hodiéque apud Gotholanos ſanguinem arietum vel gallinarum frictum & paratum ad cibum, vitam vocari, quæ conſona ſunt, aut potius deſumta ex ſacris literis Deuteronomij, cap. 12. num. 23. vbi præſcribitur forma ſeruanda in comedendis animalibus. Leguntur hæc verba. *Hoc ſolum caue, ne ſanguinem comedas. Sanguis enim eorum pro anima eſt, & iccirco non debes animam comedere cum carnibus.* Hinc cruor à Poëta pro morte vſurpatur.

7 Gᴇѕᴛᴀᴛᴏʀ *patet eſſedo tacente*, &c.] id eſt, geſtatores, hoc eſt, illi, qui vel onera, vel homines eſſedo geſtant, qui eſſedarij etiam dicuntur. Spectantur ex his hortis, ſed ſpectatores non obtunduntur rauco illo & moleſto rotarum ſtridore, nec is ſomnum interrumpere poteſt. Idem accidit in nautico celeuſmate & helciariorum clamore nauicularum,

quæ prope Miluium Pontem per Tiberim tranſcurrebant.

6 AVT *facti modo diuitis Molorchi.*] Molorchus hoſpes fuit Herculis, quem benigne euntem ad Leonem Nemæum opprimendum hoſpitio excepit, quamuis pauper: ſic Statius in Hercule, Sylu. lib.3.

——Nec pauperis arua Molorchi.

Factus autem diues dicitur hoc loco, quòd Domitianus in Latia via Herculis fanum ditiſſimum extruxit, & Molorchi Sacellum vicinum locupletauit. De hoc templo eſt epigr. 65. lib.9.

AD EPIGR. LXV.

PAradoxon eſt familiare huic Poetæ, cui reſpondet per ſubiectionem, quaſi dicat: Quî fieri poſſe putes, vt Philænis ſemper altero ploret oculo, cùm omnes plorent ambobus. Nodum ſoluit, dum ait, *Luſca eſt.* Nam luſci non poſſunt ſiccis oculis plorare.

AD EPIGR. LXVI.

IRridet ſub ſpecie admirationis Linum quemdam, qui ingens patrimonium dilapidauerat eo victu & cultu, quo alius poſſet id multum augere: dicítque eum rem feciſſe difficilem. Nam eâdem parſimoniâ, qua alius quis ex paupere diues fieri poterat, ille contrà ex ditiſſimo factus eſt pauperrimus.

1 DVLCIVS *eſſe poteſt.*] corruptus locus: neque vox *dulcius*, facit ad ſenſum. nam quamuis dulce aliàs ſit ruſticari. Laudataque vita ruſtica ab hoc noſtro ſæpius, hoc loco intempeſtiua fuiſſet ea laudatio, quod patet ex epigrammatis totius argumento. Vidit hoc Gruterus, & ex triũ, vt ipſe teſtatur, manuſcriptorum fide, *vilius* reponit, id eſt, minus ſumtuoſum. De codicum fide, fides ſit pænes eum: ego omnino lego *durius*, id eſt, moleſtius ex parcitate. Expendo ad hoc locũ Terentij (qui auctor Latinæ proprietatis Magiſter extitit, vel Ciceroni) in Andriâ, act.1. ſc.1.

Primum hac pudicè vitam parcè, ac duriter
Agebat, lanâ, ac telâ victum quæritans.

Vbi vides. *duriter* ſequi *ἐκ τῶ parcè.* Ad eumdem modum hoc loco, cum Lini parſimoniam augeat, omnibus modis duram egiſſe Municipalem vitam dicit. Vellémq. in omnibus emendationibus ſummam haberi litterarum ductus rationem. Vnde inclino in hanc ſentẽtiam, quod *durius* minus declinet à *dulcius*, quàm *vilius*. & inde facilis fuerit librarij lapſus.

2 IDIBVS *& raris togula eſt excuſſa kalendis.*] propterea, quod, vt diximus ſup. lib.2. ep.16. n.1. in ſeceſſu aliis à toga veſtibus vtebantur. Repoſitam autem habebant togam, quam ſumebant rariſſimè ſolemnibus in feſtis, vel Idibus, quibus *alba Ioui grandior agna cadit*, publicis ſacrificiis vel Kalendis, quas Auſonias vendicat cura Iunonis, vt Ouid. 1. Faſt. ait. Iuuenal. ſaty. 3. verſ. 171. auget hanc togæ raritatem in Italia; his verbis:

Pars magna Italiæ ſi verum admittimus, in qua
Nemo togam ſumit, niſi mortuus.——

Excuſſa autem malo, quam quod eſt in veteri libro, *tibi ſumta*. Quod exiſtimo eſſe interpretamentum alicuius Grammatiſtæ. Id tamen præfert Heraldus. Eſt autem elegans Metonymia, quæ etiam Emphaſin habet, vt ſignificet ita rarò ſumi togam, vt neceſſe ſit excuti à puluere, quo obſita fuerat.

3 DVXIT *& æſtates Syntheſis vna decem.*] Syntheſis vnam veſtem etiam ſignificat, vt dictum eſt ſup. epig. 46. Notatur ſumma Lini parſimonia, quòd tantum abeſſet à luxu, vt eadem veſte decem annis vteretur.

4 SALTVS *aprum*, &c.] commoditates ex rure Lino prouenientes enumerat, cùm eſculenta & poculenta omnia haberet ſua, nullo pretio comparata.

5 NEC *tener Argolica*, &c.] Græci pueri delicati ingenti pretio venundabantur, in quo plerique inſaniebant, ita vt effunderent in puerorum pretia ingentes opes. ſic ſup. lib. 1. ep. 59.

Millia pro puero, centum me mango popoſcit,
Riſi ego, ſed Phœbus protinus illa dedit.

& lib. 12. ep. 33. de Labieni inſania,

Vt pueros emeret Labienus vendidit hortos.

nulla ergo ab hac luxuriæ parte Lino paupertatis occaſio, & ſubiungit:

6 SED *ſletit inculti ruſtica turba foci.*] de quorum verborum interpretatione dictum eſt, ſup. lib. 1. epig. 50. num. 9. & lib. 3. epig. 82.

7 SAVCIA *vena mero.*] de hoc dicendi modo, *ſaucius mero*, pro ebrio, dictum eſt ſup. lib. 3. ep. 68. num. 3. *Venam* autem pro libidinis inſtrumento ſumit, Horatij imitatione, qui lib. 1. ſerm. ſat. 2. *Nam ſimulac venas* (inquit) *inflauit tetra libido.* Sic rigidam venam dicit, lib. 6. ep. 46.

Nec quæ ſtat rigida ſupina vena.

& lib. 11. ep. 17.

O quoties rigida pulſabis pallia vena.

8 NEC *nocuit tectis ignis*, &c.] proponit nunc per negationem cauſſas paupertatis, quarum nulla contigit Lino, tectorum conflagrationem, agrorum ardorem, nauium naufragium.

9 NEC *Sirius agris.*] Sirius Canis aſtrum eſt nocentiſſimum ſegetibus & arboribus, è cuius nimio ardore ſolent perire fundi, quæ calamitas καῦμα à noſtris Iureconſultis appellatur, vt in L. ſi in venditione. 10. de peric. & comm. rei vend. & in L. cum res legata 47. §. vlt. ff. de leg. 1. quamuis alij his locis χάσμα legant, id eſt, hiatus ſoli & terræ motu relictus, quod non probo.

10 SVPPOSITA *eſt blando nunquam tibi teſſera talo.*] de teſſeris & talis vide locum Vbertini, & docte tractatum à doctiſſimo & probiſſimo viro Martino Antonio Del Rio, in eruditiſſimo libro comment. ad Senecæ Tragœdias, in Hercul. furente. Tantum illud adnotato ad huius loci intelligentiam, Talorum ludum minoris eſſe aleæ, quàm teſſerarum. & ſolere aleatores, vt hodiéque fit, à minori ludo incipere: deinde

incaleſcentibus luſoribus, depoſitis talis, ſupponebatur teſſera. Hac de cauſa ipſa teſſera, lib. 14. ep. 15. gloriatur ſe, quamuis non ſit par numero talis, Nihilominus tamen maioris eſſe aleæ. verba Poetæ ſunt:

Num ſim talorum numero par teſſera, dum ſit
Maior quam talis alea ſæpe mihi.

Senſus igitur Martialis in hoc epigrammate eſt: Numquam ô Line aleatorum prœliis interfuiſti, vbi ſumma cū pecuniæ iactura ſupponi ſolet teſſera blando talo, id eſt, miti & moderatæ aleæ talo.

11 ALEA *ſed parca ſola fuere nuces.*] ſed alea tua nuces fuere, quibus pueri ſolebant ludere, vt lib. 14. epig. 18. cuius lemma, *Nuces.*

Alea parua nuces, & non damnoſa videtur
Sæpe tamen pueris abſtulit illa nates.

& Perſ. ſatyr. 1.

Tunc cum ad caniciem & noſtrum iſtud viuere triſte,
Aſpexi, & nucibus facimus quæcumque relictu,
Cum ſapimus patruos.

Inde natum Prouerbium, *relinquere nuces*, id eſt, à puerorum moribus abſcedere, ætate iam ſuadente. Hic ergo Linus, cum turba puerorum agreſtium nucibus ludebat. Ex quo nullum ei damnum poterat prouenire.

12 FECISTI *rem Line difficilem.*] Paradoxon familiare huic Poetæ, id eſt, quemadmodum rem difficilem feciſſes, qui fluxu & omni deliciarum genere defluens rem conſeruaſſet, ita & tu hac mira parſimonia, cum rem perdideris, difficile quiddam præſtitiſti. Similis iocus eſt ſup. lib. 2. ep. 76.

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit,
Cui nihil ipſe dabas, is tibi verba dedit.

AD EPIGR. LXVII.

INcrepat Prætorem quemdam, qui amico Gauro centum ſeſtertia oranti, vt cenſum Equeſtrem trecentis ſuis expleret, excuſauerat, cauſatus ingens munus quod Scorpo & Thalio agitatoribus daturus eſſet. Conqueritur Poeta Prætorem equo potius æneo velle largiri, quam Equiti viuo. Simile argumentum eſt epigr. 26. lib. 5.

1 DICEBATQVE *ſuis hæc tantum deeſſe trecentis.*] Quadraginta ſeſtercia, Cenſum eſſe Equeſtrem notum eſt.

2 VT *poſſit Domino plaudere iuſſus Eques.*] magis arridet *iuſtus Eques*: quòd iuſtus Eques is ſit, qui cenſu integro quadringentorum cenſetur Eques. *Domino*, id eſt, Domitiano Imperatori, qui ſe ipſe Dominum Deumque vocabat. *Plaudere*, id eſt, intra quatuordecim ordines ſedere, quod ij, qui Equeſtri dignitate eſſent, propius ad Imperatorem accedentes plauſum reddebant. Nam quamuis populus omnis plaudebat aduenienti Cæſari, vt lib. 6. ep. 34.

Quaque ſonant pleno vocéſque manúſque theatro,
Cum populus ſubiti Cæſaris ora videt.

Tamen cupiebat Gaurus plaudere eques in quatuordecim ordinibus.

3 SCIS *me Scorpo Thalioque daturum.*] Scorpus nobilis agitator Domitiani tempore, quem deflet poeta mortuum, lib. 10. ep. 50. cuius epitaph. ſcribit eod. lib. ep. 53. & ingentes eius quæſtus enumerat ep. 74.

Cum Scorpus vna quindecim graues hora
Feruentis auri victor afferat ſaccos.

Cuius meminit lib. 11. epig. 1.

Sed cum ſponſio fabulaque laſſæ,
De Scorpo fuerint & incitata.

De Thalio, velut verius legit Lipſius, *Thallo*, Nihil memini me legiſſe, præter nomen eius in tabella, quam adducit Onuphrius Panuuinus li. de lud. Circenſ. cap. 13.

4 AH *pudet ingrata, pudet ab male diuitis arca.*] de arca iam dictum ſup. li. 1. ep. 77.

5 QVOD *non das Equiti, vis dare Prætor equo?*] Difficilis locus, & qui videtur probare Scorpum non agitatorem, ſed equitem eſſe. Quod idem videtur oſtendere ep. 26. lib. 5.

Quam non cenſuro dare quadraginta caballo,
Aureus vt Scorpi naſus vbique micet.

Sed tamen ita me expedio: ſtatuæ equeſtres inter alia præmia victoriæ ponebantur agitatoribus, ab ijs, qui fautores eorum ſe profitebantur. Vnde viri docti in ſuperiori diſticho pro *aureus*, reponunt *æreus*: vt dicemus ad eum locum. Hoc ergo eſt, *dare equo*, id eſt, equeſtri ſtatuæ, in qua maioris pretii erat æneus equus cum baſi, quàm ſtatua ipſa.

AD EPIGR. LXVIII.

SExti cuiuſdam inurbani impudentiam notat, qui ſpectantibus ſportulariis ipſe bene cœnabat. Iam explicatum eſt hoc Epigramma ſup. li. 3. ep. 7.

AD EPIGR. LXIX.

PAmphilum quemdam veneficum carpit, quod bona vina veneno infecta conuiuis ponebat. Dicit ſe id nec credere, nec ſuſpicari, non tamen ſitire.

1 VEL *Maſſica ponis.*] de verbo *ponendi vini*, dictum eſt ſup. ad lib. 1. epi. 44. n. 3.

2 HAC *factus cælebs quater eſſe lagenam.*] id eſt, quatuor necaſſe vxores, vt earum dote fieret locupletior. Itaque Pamphili lagena erat infamis, vt ſup. ep. 43. *Lagena Pontiæ.*

AD EPIGR. LXX.

SCribit ad Maronillas (vel ſi mauis, ad Maronillum) vt ſcribatur ſic: *Fieri putaret poſſe quis, Maronille*, aut forte legendum Varonillæ, quæ ſorores ſunt. Nam hoc fœminarum nomen Martialis tempore, legitur

apud Tranquillum Domitiani, cap. 8.) ſcribit inquam de Ammiano quodam, qui, cùm patris mortem optaret, vt hereditate potiretur, vltimis tabulis pater nihil ei præter veſtem ſolam reliquit. Miratur fieri potuiſſe, vt Ammianus doleret ob patris mortem, viuus enim aliquid filio largiebatur.

1 PRÆTER *aridam veſtem.*] acutè Lipſ. lib. 1. elect. c. 18. emendat, *reſtem*, qua ſe Ammianus ſuſpenderet, quo magis ſignificabatur patris odium. & verò reſtis arida eſt: ſed tamen *veſtem* retineo, meliori ſenſu, quod arida veſtis ſit ſola veſtis, nulla alia re adhibita, ſic li. 10. ep. 75.

Sportula nos iunxit quadrantibus arida centum.

Sic dicimus Hiſpani, *panas ſecas*, & Galli, *a beau pain ſec.* id eſt, panem aridum, nullo alio cibo adiuncto.

2 VLTIMIS *pater ceris.*] id eſt, vltimo teſtamento: nam prioribus pater hæredem ſcripſerat, vnde Ammiano deſiderium paternę mortis, quo hæreditatem illam cernere poſſet. A conſuetudine autem in ceratis tabulis ſcribendi, quę vulgatiſſima eſt, appellabantur ceræ μιλωτικαὶ quęuis ſcripturæ, vel etiam tabulæ: vnde apud Iureconſultos ſecundæ tabulæ dicuntur pupillares ſubſtitutiones: propterea quod poſt proximi hæredis inſtitutionem ſeparatim ſcribebatur ea ſubſtitutio, de quibus mentio apud Iuriſconſultos multis in locis, & in l. moribus. 2. §. interdum. ff. de pupill. ſubſtit. Quam ſubſtitutionem Iuſtinianus in §. ſin autem 5. Inſtit. de pupill. ſubſt. fieri iubet in poſterioribus partibus teſtamenti ſeparatim, eamque proprio lino, propriaque cera conſignari, ne ſcilicet periculum pupillo ſubſtituto hæreditatis certo crearetur, ſi ea ſubſtitutio palam fieret. Quam ſubſtitutionem appellat Cornel. Tacitus li. 1. annal. ſecundam ſpem. *In ſpem*, inquit, *ſecundam nepotes pronepoteſque: tertio gradu primores ciuitatis ſcripſerat.* Hinc Sueton. in Nerone, cap. 17. *Aduerſus* inquit, *falſarios tunc primum repertum, ne tabulæ niſi pertuſæ ac ter lino per foramina traiecto obſignarentur, cautum vt in teſtamentis primæ duæ ceræ teſtatorum modo nomine inſcripto, vacuæ ſignaturis oſtẽderentur.* Primas duas ceras appellat inſtitutionem & ſubſtitutionem: ſic Horat. li. 2. ſat. 5.

—— & tabulas à te remouere memento:
Sic tamen vt limis rapias: quid prima ſecundo
Cera velit verſu, ſolus multiſne cohæres
Veloci percurrere oculo.

id eſt, leuiter perſcrutare, an ſolus, an cohæres cum multis ſis, quod videbis in limine ipſo teſtamenti, vel ad longum ſecundo verſu. reliqua verò eiuſdem teſtamenti in ima cera ſcripta dicebantur. Sueton. in Iulio cap. 83. *Sed nouiſſimo teſtamento tres inſtituit hæredes ſororum nepotes, Caium Octauium ex dodrante, & Lucium Pinarium, & Quintum Pbedium ex quadrante reliquo. In ima cera C. Octauium, etiam in familiam, nomenque adoptauit, pluresque percuſſorum in tutoribus filij, ſi quis ſibi naſceretur, nominauit.* quod hic dicit, *nouiſſimo teſtamento*, Noſter dicit, *vltimis ceris.*

5 VT *Ammianus mortuum patrem nolles.*] Vulgatiſſimum erat Ammianũ patris mortem impensè optare, hæreditatis cupiditate, quod in prioribus teſtamentis ſe ſciret hæredem inſtitutum. Cùm autem aperto teſtamento nihil ſibi videret relictum, dolebat mortuum patrem, à quo viuo aliquid poterat accipere. Eodem ioco vtitur lib.6.ep.63.ad Marianum:

Si cupis vt plores, da Mariane nihil.

AD EPIGR. LXXI.

QVeritur puellarum Romanarum facilitatem, ex quibus nullam, quæ negaret, inueniebat, adeò vt ne caſtæ quidem, quamuis non darent, non tamen negabant. Huic epigrammati coniunctum eſt epigr. 82.inf.

1 QVÆRO *diu totam.*] Negantem puellam quærebat ob eam cauſam, quod facilitas in dando ſanare ſoleat, vt dixit ipſe li.8.ep.38.

Galla nega, ſatiatur Amor, niſi gaudia torquent.

& epi.42.de puero, quem optabat ſibi contingere, inquit:

Sæpè nolentem cogat, nolitque volentem.

& libr.1.epi.58.

Nolo nimis facilem, difficilémque nimis.

& vltimo verſu ſubiungit cauſſam:

Nec volo quod cruciat, nec volo quod ſatiat.

Cetera huius arg. vid. ſup.dict.ep.42.

2 TANQVAM *fas non ſit.*] ſequenti verſu dicit, *Tanquam non liceat.* Differunt autem *fas eſſe* & *licere*, quod fas eſſe eſt, ſua natura æquum eſſe aliquid, cuius contrarium eſt nefas, vt apud Horat. ode 11. lib. 1. vbi ſic interpunge.

Tu ne quæſieris (ſcire nefas) quem mihi quem tibi
Finem Dij dederint, Leuconoë.

Eſt enim formula. *Scire nefas*, de his rebus, quarum inueſtigatio non cõceditur hominibus. vt apud Lucan.lib.1.verſ.126.

—— quis iuſtius induat arma,
Scire nefas, magno ſe iudice quiſque tuetur.
Victrix cauſa Diis placuit, ſed victa Catoni.

Dicitur autem fas & nefas à fando, quod non ſit æquum fari contra eam rem, vel ſit æquum fari. Vnde Hiſpani, cum aliquid iniquum dicere volumus, & quod fieri nequit, dicimus. *No ay hablar en eſo.* At *licere* refertur ad facultatem, quam ab aliquo habemus: ſic dicimus, *Non licet mihi per patrem.* Quaſi igitur vel ex ſua natura iniquum ſit negare, vel turpe, vel ad negandum conceſſam non habeant facultatem, dicit:

Tanquam fas non ſit, tanquam ſit turpe negare,
Tanquam non liceat.

3 CASTA *igitur nulla eſt.*] hic debet apponi interrogatio, quòd hæc obiectio ſit, cui reſpondet per ſubiectionem. *Caſtæ ſunt mille.* & addit alterã obiectionem. *Quid ergo caſta facit?* Reſpondet ſubiectione etiam, *non dat.*

non tamen illa negat. Sed Ouidius non vocat eam, quæ ſolùm non dat, ſed eam quæ non rogatur, caſtam, lib.1.eleg.8.

Ludunt formoſæ: caſta eſt, quam nemo rogauit.

AD EPIGR. LXXII.

TAcitè ſordes aliquorum reprehendit ſub Quincto, qui cum animi cauſſa poëtæ libellos expeteret, paucos tamen impendere in eam rem nummos recuſabat. Eſt eiuſdem argumenti ep.118.lib.1.

1 EXIGIS *vt donem noſtros tibi Quinte libellos.*] Arriſit hoc verbum Martiali, ſic li.3.ep.46.

Exigis à nobis operam ſine fine togatam.

vbi de eius verbi ſignificatione dictum, & li.7.ep.76.

Exigis vt donem noſtros tibi Tucca libellos.

2 BIBLIOPOLA *Tryphon.*] Nobilis Quintiliani præfatione, de quo Noſter etiam, lib.13.ep.3.

Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.

3 NEC *ego.*] id eſt, neque ego tam fatuè faciam vt gratis tibi noſtros donem libellos.

AD EPIGR. LXXIII.

ATticum Veſtinum, filium illius Veſtini, quem Nero conſulem immerentem occidit, vt eſt apud Sueton. & Tacitum Annal.15. laudat à liberalitate, qua in extremo vitæ ſpiritu cum amicis vſus eſt, quibus ingentia diuiſit dona; quo facto lubens deceſſit.

1 PRAVIS *Veſtinus.*] id eſt, grauiſſimo morbo affectus.

2 VT *traherent parua ſtamina pulla mora.*] pulla Parcarum ſtamina ea ſunt, quæ mortem minantur. Vnde li.6.ep.55. poëtica periphraſi hanc ſententiam expreſſurus: *Si mihi vita vſura contingat diuturna*, his verbis eam protulit.

Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores Stamina,

Contra verò alba ſtamina dicebantur ducere Parcæ, quando vitam in longius protrahebant. Iuuen.ſat.12.verſ.64.

—— poſtquam Parca meliora benigna
Penſa manu ducunt hilares & ſtaminis albi
Lanificæ.

pro *orabat*, autem in ſuperiori verſu repono, *orauit*, ex Colinei editione.

3 IAM *ſibi defunctis caris dum viuit amicis.*] hoc nomine Parcas exiguam orabat moram, quod non ſibi vellet viuere, quippe iam defunctus, ſed amicis tantùm, quod votum valde pium erat.

4 SEQVE *mori poſthac credidit ille ſenem.*] Eandem ſententiam elegantiſſimam vſurpauit libr.10. epig.53. de Scorpo agitatore viginti ſeptem annorum:

—— Dum numerat palmas, credidit eſſe ſenem.

AD

AD EPIGR. LXXIV.

DE damis in arena aduerſis frontibus in ſe mutuò concurrentibus, dictum eſt ſup. epig. 35. huius lib.

1 ADSPICIS *imbelles, &c.*] Elegantibus antithetis hoc diſtichon ornauit. Imbelles damæ, fortia prœlia, timidis feris, quanta ira.

2 VIS *Cæſar damis parcere? mitte canes.*] apoſtrophe ad Cæſarem acuto paradoxo ornata. Nam qui canes exitio ſolent damis eſſe, ijs immiſſi earũ dirimerent certamen, quo perierunt. Simile acumen eſt ſup. lib. 1. ep. 49. de lepore in ore leonis ludente.

Si vitare canum morſus lepus improbe quæris,
Ad quæ confugias ora leonis habes.

AD EPIGR. LXXV.

LAudat Nigrinam quamdam, à liberalitate in maritum, cui impertierat paternos cenſus, comparatque eam cum Euadne & Alceſti, quas ei poſtponit, quod illæ morte charitatem in coniuges, hæc ſine morte demonſtrauit.

1 O *felix animo, felix Nigrina marito.*] felicem animo appellat Nigrinam, quod hic animus ita benignus in virum ſummæ laudi ei futurus ſit. Felix autem marito, quòd feliciſſimus fuerit maritus tali coniugẽ, ita vt τὸ *(marito)* in dandi caſu accipiatur. Nam cum hoc loco liberalitas eius in maritum laudibus extollatur, nòn erat conſentaneum eam felicẽ ob maritum vocare, ſed contra maritum ob eam: qui ſenſus non eliceretur ex verbis, ſi τὸ *marito*, in ſexto caſu vſurpatum eſſet, quanquam tolerari etiã poſſet, cum ea liberalitas nata eſſet ex mariti virtute, qua ipſa felix eſſet.

2 ATQVE *inter Latias gloria prima nurus.*] Nam cum mentionem faciat infra de Euadne & Alceſti, quæ exteræ nationis fuerant, ideò dixit, *Latias nurus.* gloriam primam eam appellat more ſuo, qui eminentiſſimũ quoduis in ſuo genere ſic vocare ſolet, vt lib. 13. ep. 93.

Inter quadrupedes gloria prima lepus.

3 TE *patrios miſcere iuuat cum coniuge ſenſus.*] Incedit omnibus fere libris hoc mendum, cum omnino *cenſus* legendum ſit, vt Domitius legit.

4 GAVDENTEM *ſocio participique viro.*] Mira verborum proprietate vſus eſt. Nam cum Nigrina miſcuiſſet cum coniuge cenſus patrios, eum tanquam ſocium ſibi coniunxit. Nam ſocii ij dicuntur, qui pecuniam in vnum conferunt, eamq; miſcent & communem faciunt. *Participem* verò dixit, reſpiciens ad id, quod maritus ex ſe nihil cõtulerat, ſed ex mera vxoris liberalitate particeps eius pecuniæ factus, in ſociũ eſſet aſſumtus.

5 ARSERIT *Euadne.*] de Euadne Capanei vxore, & Alceſti Admeti, plenæ ſunt fabulæ.

6 TV *melius certè*] Miror neminem adhuc ſuboluiſſe mendum in hoc verſu, cũ potuiſſet quiuis admoneri varia lectione codicũ. Nã in cod. Pal. *certo* legitur, & in Colineana editione recẽtiori *certa*. legendũ ergo, *certa*, vt cõgruat cũ *vita*. τῷ *melius* appono colõ, vt ſit ſẽſus: Tu meliꝰ te geſſiſti,

quã Euadne & Alceſtis, quib. vt amorẽ in coniuges probarent, mori neceſſe fuit. Deinde ſubiungit ætiologiam: Nam *tu pignore*, id eſt, ea liberalitate, qua vſa es in maritum, *certa vita*, id eſt, nulla cogente mortis neceſſitate, vel non inſtante fato, ſed in ſumma tranquillitate meruiſti, vt tantus amor tuus videretur, quantus poſſet videri, ſi pro coniuge mortem oppetiiſſes: itaque præferendus amor tuus, qui vita, non morte ſpectatus fuit. Hæc enim ſolent præferri, quæ in vita excellentia ſunt. Nam ignauus quiſque ſæpè aliqua cogente cauſſa, morti ſe offert. Sic li. 1. ep. 9.

Nolo virum, facili qui redimit ſanguine vitam:
Hunc volo laudari, qui ſine morte poteſt. & lib. 11. ep. 57.
Rebus in anguſtis facilè eſt contemnere vitam.
Fortius ille facit, qui miſer eſſe poteſt.

AD EPIGR. LXXVI.

SIc ſup. lib. 1. ep. 76.

Dimidium donare Lino, quam credere totum
Qui mauult, mauult perdere dimidium.

Hic autem auarus amicus, in quem eſt hoc epigramma, illud ſibi conſilium vtile exiſtimauit, & duodecim millia petenti Poëtæ ſex millia miſit. Dicit ſe ſcire quomodo ab illo periculoſo conſilio poſſit liberari; ſcilicet cum volet bis ſena, petet bis duodena.

AD EPIGR. LXXVII.

ZOilum inuidum depingit eleganti paradoxo, dum dicit mutata voluntate ſe diuitem velle fieri, cum ſup. multis epigrammatis paupertatẽ libenter amplecti teſtatus eſſet, vt Zoilus præ inuidia ſe ſuſpendat.

1 CONTENTVS *modicus, meoque lætus.*] in vita beata, li. 10. ep. 47. id multis verbis expreſſit.

2 PAVPERTAS, *dabis veniam, recede.*] Quàm libenter de ſe fatetur, ſup. li. 5. ep. 13.

Sum fateor, ſemperque fui, Calliſtrate, pauper.

Recedendi verbo vtitur in hunc ſenſum: li. 8. epig.

Nuda recede Venus.

3 PENDENTEM *volo Zoilum videre.*] ſup. lib. 1. ep. 116. de Procillo inuido.

Iam ſuſpendia ſacra cogitabas &c.

AD EPIGR. LXXVIII.

HOc epigramma additum eſt in Iuniana editione, cum in veteribus non inueniatur: ſed elegans eſt, & poëta dignum: liquet autem per ſe. Varum quendam vevanum reprehendit, qui conuiuis ornatum diuitem oſtentabat, cœnam autem paruulam apponebat. Ventrem ſe dicit non oculos paſtum veniſſe, & eleganti metatheſi aut apponat dapes rogat, aut auferat opes.

1 TVNC *ego: non oculos ſed ventrem paſcere veni.*] de hac formula, *paſcere oculos*, dictum eſt ſup. ep. 97. li. 1. n. 10.

AD EPIGR. LXXIX.

INſectatur facetiſſimè Afrum quemdam ardelionem importunè & intempeſtiuè officioſum, quem ſexagenarium iam monet, vt ea officia iunioribus relinquat.

1 CONDITA *cum tibi ſit iam ſexageſima meſſis.*] id eſt, cum iam ſexagenarius ſis. Eſtque metalepſis: nam pro meſſibus autumnos intelligit, pro autumnis annos.

2 ET *facies multo ſplendeat alba pilo.*] id eſt, obſitus ſis multis canis.

3 NEC *vlla cathedra eſt.*] Cathedra commune nomẽ eſt Græcis pro quouis ſedili, & eadem ratione à Latinis vſurpatur, nunc pro ſella, nunc pro muliebribus ſtratis, iuxta epithetum additum. Hac vltima ſignificatione ſumitur à Noſtro, ſup. li. 3. ep. 63.

Inter femineas tota qui luce cathedras Deſidet. & l. 12. ep. 38.
Hunc qui femineis noctéſque dieſque cathedris Inſedit.

Sed hic pro ſella vel lectica ſumi exiſtimo: nam in lecticis paruæ ſellæ collocabantur, vt cum vellent, iacentes ſederent aliquando. Videor mihi deprehendere ex Iuuenal. ſat. 1. ver. 65.

——— *cum iam ſexta ceruice feratur*
Hinc atque inde patens, ac nuda pene cathedra.

Nam ſexta ceruice hexaphoron eſt; quod de lectica, non de ſella intelligendum. *Nudam* dixit *cathedram*, quod nullo eſſet tegumento cooperta, cum velum, & pellis omnino remota eſſent; his enim cooperiebatur lectica, vt oſtenditur ex lib. 11. ep. 99.

Lectica nec te tuta pelle, veloque,
Nec vendicabit ſella ſæpius clauſa.

vbi multa dicemus. Hic igitur Afer importunus ſalutator, vagus per vrbem quoties ſe lectica vel ſella geſtatoria offerebat, extemplò aduolabat vt ſalutaret eum, qui geſtabatur. Hos ſalutatores & baſiatores mirè depingit, & conſectatur d. ep. 99. li. 11.

4 ET *ſine te nulli fas eſt prodire Tribuno.*] Eadem dixit de baſiatoribus, ſupraſcripto epigr.

Non Conſulatus ipſe, non Tribunatus,
Seníque faſces, nec ſuperba clamoſi
Lictoris, abiget virga baſiatorem.

5 ET *ſacro decies repetis palatia cliuo.*] decies dixit pro ſæpiùs. per cliuum autem ſacrum ibat ad Cæſaris domum.

6 SIGERIOSQVE *modos Partheniéſque ſonas.*] Ex Sueton. in Domitian. ca. 17. & ex noſtro multis in locis ſcimus Parthenium cubicularium fuiſſe Domitiani, cui Xiphilinus comitem dat Sigerium. Hæc lippis & tonſoribus nota. Quid autem ſit, *ſonare modos Sigerios & Parthenios*, omnibus video ignotum. Queritur Gruterus interpretum iniuriam, qui id nobis non explicarunt; iuſta querela ſi ipſe explicaſſet: ſed fatetur ſe non intelligere; ingenue quidem. Adducit tamen veram lectionem ex vete-

ribus libris, qua lux affulgeat his tenebris. Nam ſcribit in illis legi *Meros*, quæ vera lectio eſt, *Sonare* autem *meros Sigerios & Parthenios*, nihil aliud eſt, quam eos Cæſaris cubicularios ſemper in ore habere & iactanter eorum intimam amicitiam omnibus oſtentare. Neque eſt inſolens veteribus dicendi modus, quoties aliquem nihil aliud, quàm eam rem loqui ſignificare volunt. Cicer. lib. 9. ad Atticum epiſt. 15. in fine. *Dolabella*, inquit, *ſuis literis Idibus Martij datis, merum bellum loquitur.* & Horat. lib. 1. ep. 7. ad finem.

——ex nitido fit ruſticus atque
Sulcos & vineta crepat mera.

Sic Noſter lib. 7. ep. 53. ad Naſidianum.

Sæpe mane mihi de me mera ſomnia narras.

Sic enim legendus locus. id eſt, nihil aliud mihi dicis, quam ſomnia tua. Hic igitur ſenex oſtentandi ſui cauſa, de nulla re alia, quam de Sigerio & Parthenio loquebatur.

7. DEFORMIVS *Afer omninò nihil eſt Ardelione ſene.*] Senes vſu iam rerum triti, & experientia docti, vanas ſpes, & amicitiæ acquiſitiones effugere debent. Id faciant ſanè iuuenes, quibus adhuc fortuna non impoſuit. Illi autem qui ſumma cura & diligentia nullum non lapidem mouent, omniaque agunt, nihil agentes, ardeliones vocat poëta noſter, de quo dictum eſt affatim lib. 2. ep. 7. n. vlt.

AD EPIGR. LXXX.

Facetiſſimum epigramma, & quod per ſe ſatis liquet. Matho, poëta Tiburtino ſemper vtebatur pro ſuo, tandè aliquando id voluit emere, *Impoſui*, inquit Poëta: nam quod vſu prædium tuum ſemper erat, non erat quod mancipio velles eſſe tuum. Huius epigrammatis acumen fortè noſter deſumſit, vt pleraque alia, ex Senecæ epiſt. *Errare mihi videmur*, 73. ſic legitur. *Stulta auaritia mortalium poſſeſſionem, proprietatemque diſcernit, nec quicquam ſuum credit eſſe, quod publicum eſt.* vnde idem auctor epiſt. *Quis dubitare*. 90. ait: *Deſierunt* [homines] *omnia poſſidere, dum volunt propria.* Quibus locis per poſſeſſionem intelligit vſum ipſum rei. Nam alias IC. in poſſeſſione legitima, quam ex ciuili vel naturali ratione in poſſeſſionem ciuilē & naturalem diuidunt, requirunt animum, & vt aiunt Græci, ψυχὴν, διάθεσιν, προαίρεσιν, τοῦ δεσπόζοντος. Quæ certè ſunt facti, & in facto poſſeſſionē veram (vt quæ ſemper plurimum facti habeat) conſiſtere arguunt, cum ipſum velle & nolle ſit facti. Quicquid vel eminēs ipſe Cuiacius ex antiquiorum Conſultorū reſponſis obſeruans afferat vel inferat, aſſerēs animi poſſeſſionē ideò iuris eſſe, quod plena iuris opinione imbui debeat. Licet enim varij in ea diſputatione & pæne contrarij textus in iure ciuili videantur: repetitur tamen nullus, quem noſtra hæc concluſio non ſoluat. nimirum poſſeſſionem omnem, vt in acquiſitione, retentione, & omiſſione vel amiſſione, conſideratur, facti eſſe: iuris autem pro vt ex eiuſmodi acquiſitione, retentione, vel amiſſione, ius poſſidendi quæſitum eſt. Sic obuiabitur Antinomiis forſan mille, & quamuis

mille vel conſultos aut Doctores & interpretes legas, videbis ridebiſq. ſubolfeciſſe aliquos hanc rationem decidendi infinita illa, quæ in hanc rem multis columnis & paginis alleguntur Iuriſc. reſponſa dubia, nec tamen in veritate agnita fortiter ſatis (vt doctos & ſtrenuos decuerat) perſtitiſſe.

AD EPIGR. LXXXI.

LOquacem Mathonem quemdam inſectatur, qui nec ſanus, nec æger numquam ceſſabat loqui, & in medio febris ardore ſummo conatu declamabat. Hanc demum exiſtimabat ipſe rem magnam eſſe. Docet Poëta maiorem rem eſſe eo tempore tacere.

1 DECLAMAS *in febre Mathon.*] hunc Mathonem exiſtimant interpretes celebrem eſſe cauſidicum, de quo Iuuenal. ſat. 1.

—— *nam quis iniquæ*
Tam patiens vrbis, tam ferreus vt teneat ſe,
Cauſidici noua cum veniat lectica Mathonis *Plena ipſo.*

Sed ego exiſtimo hoc nomen fictum eſſe, & à Noſtro & à Iuuenale etiam; cum Mathonis cauſidici nulla ſit apud Hiſtoricos mentio illis temporibus. Neque Iuuenalis tam incautus fuiſſet, vt diuitis Cauſidici verum proferret nomen, & forte factum fuit nomen ἀπὸ τῆς μανίας, nam vt inſanum hunc vterque Poëta notat. Sic etiam Itali *Mato*, inſanum vocant.

2 NON *es ſanus amice Mathon.*] ludit in nomine *ſanus*, quod tam ad corporis, quam ad animi valetudinem accommodatur, vt ſup. de Zoilo, lib. 2. ep. 16.

Si fuerit ſanus, coccina quid facient?

3 DECLAMAS *Hemitritæus.*] de hoc morbo dictum eſt ſup. lib. 2. ep. 40. cuius etiam meminit Noſter lib. 12. ep. 92.

4 SI *ſudare aliter non potes eſt ratio.*] cum ad leuandam febrim proſit ſudor, ſi tu aliter quam declamandis cauſis ſudare non potes, exigit ratio vt declames.

5 MAGNA *tamen res eſt, &c.*] eſt obiectio Mathonis, nam ardente febri magnam rem cuiuis reputauerit declamare, cui reſpondet per ſubiectionem: verè res magna in febri non eſt declamare, id enim phreneſim notat: Sed tacere, quod ſanum eſſe mente indicat.

AD EPIGR. LXXXII.

PEndet hoc epigramma à ſuperiori 71. quod fingit Fabullam legiſſe & rogata eius preces bis terque neglexiſſe. Purgat ſe Fabulla, quod quamuis negare iuſſerit, non tamen iuſſerit pernegare. De hoc epigr, & de aliis eiuſd. argumenti dictum eſt ſup. lib. 4. epig. 58.

AD EPIGR. LXXXIII.

MIttit ad Ruffum duos epigrammaton libellos, quos vult Venuleio commendari. Præfinitque tempus, quo eos ſit lecturus, etſi longiores videbuntur, præcipit vt altera plicata charta breuiores faciat.

1 NON *tetrica nugas exigit aure meas.*] legendum *exigas*, pendet enim oratio à verbo, *rogo*. Eſt autem *exigat*, examinet, ductâ metaphora ab architectis vel ſtatuariis, qui opera ſua ad perpendiculum & ad normam exigunt. Cic. act. 4. in Verr. lib. 1. irridet Verrem, qui columnas exigi ad perpendiculum poſtulabat, neque ipſe quid eſſet ad perpendiculum, exigere noſſet; Vnde dicuntur *exacta opera*, quæ examinata ſunt & inuenta perfecta, pro quo Plautus *amuſſitata* dixit, quaſi ad amuſſim exacta. Sic Noſter lib. 5. ep. 81. *Dum noſtras legis exigiſque nugas.*
& lib. 7. epig. 27; vbi legitur

Excipe, ſed certa quos legis aure iocos.

iam docti viri ex vett. libris *Exige*, emendarunt. & Propert. lib. 3. eleg. 8.

Exactis calamis ſe mihi iactat equis.

id eſt, perfectiſſimis equis, de quibus Ouid.

Vendicat vt calamus laudem quos fecit equorum.

cuius contrarium eſt, *rudes apes.* Ouid.

Non exacta ſatis rudibuſque ſimillima ſignis.

exigat igitur *tetrica aure*, id eſt, examine rigida cenſura, quod alibi tergere dixit, lib. 6. ep. 1.

Quem (librum) *ſi terſeris aure diligenti.*

2 SED *nec poſt primum legat hæc ſummumue trientem.*] trientem dixit Synecdochicῶς, pro quouis poculo. Petitque, ne poſt primum hauſtum, cum adhuc non incaluerit mero, legat epigrammata, neque poſt vltimum, cum iam finita cœna videatur alacritas conuiuij iam friguiſſe, ſed in media cœna, cum iam poſcunt maioribus poculis, quod tempus medium, Bacchum vocat, id eſt, potionem inter primas & vltimas: id enim tempus effuſam habet hilaritatem: itaque ſup. epigr. 8. Euphemum rogat, vt quo tempore hilaris cœnet,

11. *Et bonus æthereo laxetur nectare Cæſar.*

tunc ſuos ei offerat libellos. Dixit autem eleganter, *prælia*, quod Bacchus maximus ſit præliator. Vnde ſup. ep. 68.

Hinc iam depoſito poſt vina roſaſque pudore,
Quid dicat, neſcit ſaucia Terpſichore.

Sauciam dixit, quaſi in Bacchi prœlio vulnus accepiſſet, vbi vide quæ diximus de ſaucio pro ebrio.

3 TIBI *charta placetur.*] eodem ſenſu dixit, lib. 10. epig. 1.

Si nimius videor ſeraque coronide longus
Eſſe liber: legito pauca, libellus ero.

AD EPIGR. LXXXIV.

NÆuolum inſectatur, qui pro rerum ſuarum euentu modeſtum vel arrogantem ſe oſtendebat. Nam cum nullis premeretur curis, deſpiciebat cunctos. Cum verò ſollicitus erat, omnibus ſe ſubmittebat. Precatur ei Poëta perpetuam ſolicitudinem.

1 SECVRO *nihil eſt te Næuole peius.*] ſecurus dicitur ſine cura. Vnde

transfertur ad ſignificandum eum, qui ſine periculo eſt, quod idem ſine cura ſit. Virgil. de Pygmalione Didonis ſorore.

Securus, inquit, *amorum Germanæ*. id eſt, contemnens ſororis in maritum amorem.

2 Secvrvs *nullos reſalutas.*] hunc eundem Næuolam ſup. lib. 3. ep. 95. reprehendens ob inurbanitatem, quod numquam diceret Aue, ſed redderet ſemper. Hic autem magis auget eius faſtum quod ne reſalutaret quidem. de verbo *reſalutandi*, ibi ſatis multa.

3 Dominvm *regemque ſalutas.*] de hac ſalutatione eſt epig. 113. lib. 1.

Cum te non noſſem, Dominum regemque vocabam.

de nomine, *Regis*, vide quæ dicta ſunt, ſup. ep. 18. n. vlt. lib. 2.

AD EPIGR. LXXXV.

Fellatricem Thaida vrbanè carpit epigrammate, quod nemo ſit in vrbe tota, qui probare poſſit à ſe fœdatam eſſe.

1 Cvm *multi cupiant rogentque multi.*] in hoc verſu eſt epigrammatis iocus. nam illud cupiant & rogent videri poterat ad ſuperiora referri, quod multi cuperent eam futuere. Sed reapſe refertur ad ſequentia, quod cupiant eam irrumare.

AD EPIGR. LXXXVI.

Inurbanitatem Pontici notat hoc diſticho, qui conuiuis vilia, ſibi pretioſa vina miſcebat & ne ei fucus detegeretur, conuiuis vitro propinabatur, ſibi myrrha.

1 Tv *myrrha Pontice.*] per metonymiam dixit, *myrrha* pro poculis myrrhinis. Erant autem hæc ſummo in pretio, adeò vt Lucanus dicat:

——*non auro myrrhaque bibunt.*

quaſi æquipararet myrrham auro. Hinc IC. Paulus in L. ſupellecti. 3. §. 4. ff. de ſupellectili legata. myrrhinorum eximiũ pretium eſſe, &c. his verbis: *De myrrhinis & cryſtallinis dubitari poteſt, an debeant adnumerari ſupellectili, propter eximium vſum & pretium. Sed de iis idem dicendum eſt.* & hic Noſter lib. 10. ep. 80. Erotem quemdam inuidum cum depingat,

Plorat, inquit, *Eros quoties maculoſa pocula myrrhæ*
Inſpicit, aut pueros nobiliuſue citrum.
Et gemitus imo promit de pectore, quod non
Tota miſer coemat ſepta ferataque domi.

nam in ſeptis pretioſiſſima quæque vænalia exponebantur, vt lib. 9. epig. 60. de Mamurra vano oſtentatore.

In ſeptis Mamurra diu multumque vagatus,
Hic vbi Roma ſuas aurea vexat opes. & inf. eod. epig.
Myrrhina ſignauit depoſuitque decem.

Et præterquam quod pretioſa eſſent, etiam ſaporem gratum vino ardenti communicabant, vt lib. 14. ep. 113.

Si calidum potas ardenti myrrha falerno
Conuenit: & melior fit ſapor inde mero.

De ardenti vino ad hoc epig. 113. dicemus, vbi adducemus Gloſſarium vetus ſub titulo de potionibus. calidum, θερμὸς, feruentem ζέον. De myrrhinis vaſis communis locus apud omnes Poetas & Hiſtoricos, & apud Iuriſconſultos frequens & obuia cuiuis mentio, & de inciuilitate in hoc epigr. notatá diximus, ad lib. 11. epig. 21.

AD EPIGR. LXXXVII.

ELegans apoſtrophe eſt ad librum ſuum, quem hortatur & monet vt curet Apollinari placere, quod ſi obtineat, poterit ceterorum iudicia contemnere: ſin minus, deſperet poſſe in vulgus placere.

1 SI *vis auribus Atticis placere.*] Attici præter cœteros vrbaniores cenſebantur, & politiores: lege libellum, qui tribuitur Ciceroni, de Optimo Genere Oratorum.

2 NEC *rhonchos metues malignorum.*] de rhonchis & aliis ſubſannationibus dictum eſt, ſup. ad lib. 1. epigr. 4.

3 NEC *ſcombris tunicas dabis moleſtas.*] Perſ. ſat. 1.

Linquere nec ſcombros metuentia carmina, nec thus.

Nam peſſima carmina ad ſalſamentarios amandabantur, qui ea, quæ vendebant, chartis illis malè fortunatis inuoluebant: vel ad coquos, vt lib. 3. epigr. 2.

Ne nigram citò raptus ad culinam,
Cordyllas madida tegas papyro
Vel thuris piperiſque ſis cucullus.

Erant autem ſcombri piſciculi ſalſi, quos Hiſpani *anchouas* vocamus, Galli *anchoix*, de quibus Plin. lib. 31. cap. 8. Tunicas verò dixit moleſtas, quod illa charta qua inuoluti ſcombri afferebantur, coniiceretur in ignem à coquo, ibique arderet. Sumta metaphora à tunicis moleſtis damnatorum, de quibus vide inf. lib. 10. ep. 25.

4 SI *damnauerit ad ſalariorum, &c.*] de ſalariis dictum eſt, ſup. lib. 1. ep. 2.

5 INVERSA *pueris arande charta.*] *arare* & *exarare*, per metaphoram dicebant ſcribere in ceratis chartis, propterea quod ſtilo ſulculis quibuſdā literas deſignabant. Hinc traductus dicendi modus ad ſcripturam, quæ fiebat atramento in chartis. Solebant verò Poëmata ſcribi tantum vna chartæ facie, ne moleſta legentibus eſſent. Vnde Iuuenal. ſat. 1. taxans longam fabularum ſeriem ſui temporis Poëtis inquit, verſ. 5.

—— plena iam margine libri
Scriptus & in tergo nondum finitus Oreſtes.

Et ea quæ in tergo ſcribebantur, ὀπισθόγραφα, id eſt, retrò ſcripta vocabantur, quod verbum apud Iureconſultos.

6 SALARIORVM.] ergo pueri poëmata hæc nacti, in tergo chartarum ſolebant, vel ſeriò vel ludibrio ſcribi, vt hodieque fieri videmus.

AD EPIGR. LXXXVIII.

LEmma eſt verius in antiquis, dè Baſſa ad Fabullum; facetè Baſſam quamdam irridet, quæ cum crebrò flatum ventris emitteret, in infantulum

infantulum, quem ſecum ſemper delitiarum, vt videri volebat, cauſâ haberet, culpam reiiciebat. Detegit Poëta fucum à coniectura, quod non ſit nimis infantium amatrix, ſed tegendæ ſuæ turpitudinis cauſâ habeat ſecum infantem.

1 INFANTARIA.] fictum nomen & nouatum à Poëta, quemadmodum alia, vt domicænium, ancillariolus.

AD EPIGR. LXXXIX.

TAxat diſſimulatorem quemdam, qui cum epigrammatum forte donum à Poëta accepiſſet, quinque Saturnalibus diebus nullum ei remiſit de more donum. Interminatur ei, nec ſe aliquid amplius miſſurum affirmat.

1 ET *iam Saturni quinque fuere dies.*] id eſt, iam Saturnalia finita ſunt, de quibus Macrobius in cognomine libro luculentus doctor.

2 ERGO *nec argenti ſex ſcrupula Septitiane.*] ſcrupulum non parùm moleſtum iniicit hic locus doctis viris. Vnde variæ lectiones. Hæc vulgata *Septitiane*, planior quidem: nam lib. 11. epig. 108. ad Septitianum quemdã, qui properanter librum ſuum legerat ſcribit. & forte hic diſſimulator Septitianus fuit. Sed hanc lectionem ſequuti veri fuere diſſimulatores: nam quid faciemus, lib. 8. ep. 71. vbi ſic legitur:

Libra fuit (miſſa) *quinto* (anno) *Septitiana quidem.*

Qui id animaduerterunt, legunt hoc loco, *argenti Septitiani.* & ad oram Plantinianæ editionis adſcripſit Iunius, *Septitianum argentum* improbioris eſſe notæ: & ſic interpretatur *Septitianam libram* in ſup. ſcripto epigrammate, neſcio quo auctore. Sed Raderus doctiſſimus vir ad idem epigramma *Septitianam libram*, ex Alciato conatur perſuadere eſſe octo vnciarum cum ſemiuncia, quod primo bello Punico de iuſta duodecim vnciarum libra detracto ſextante, dextans tantum pro integra libra remanſerit, quo tempore ſcribit Plinius aſſes dextantarios pondere cuſos: & deinde vrgente Hannibale, de eo dextante detracta vncia ad dodrantem redacta fuerit libra. Denique Papiria lege ex eodem dodrante ſemiuncia detracta fuit, ita vt libra octo vnciarum cum ſemiuncia fuerit. Hanc exiſtimat eſſe Septitianã libram: Sed nominis rationem fatetur ſe ignorare. Vnde cum hanc libram imminutam Septitianam exiſtimet appellari, in noſtro epigrammate legit:

Ergo nec argenti ſex ſcrupula Septitiana.

Ego liberum cuique relinquo iudicium, & in tantis tenebris quam facem accendam, ignoro. Hoc tantum liquet, vel argentum vel pondus Septitianum rem fuiſſe vilẽ. Nam hæc enumeratio Poëtæ per *μείωσιν* concipitur. Vox *ergo* hoc loco reapſe ſignificat, vt diximus ſup.

3 NEC *à querulo mappa cliente fuit.*] de mappis, quæ menſe Decembri mittebantur, dictum eſt ſup. epigr. 46. Querulum vero clientem dixit, quòd ad patronum clientes querelas ſuas deferebant, vt lib. 1. ep. 50.

Procul horridus Liburnus & querulus cliens.

4 ANTIPOLITANI *nec quæ de ſanguine thynni*,&c.] muriam intelligit, quæ de ſanguine thynnorum, facta mittebatur Antipoli Romã;conſtat ex Diſticho & lẽmate Xeniorum,l.13.103. Lẽma eſt MVRIA, Diſtichon:

Antipolitani fateor ſum filia thynni,

Eſſem ſi Scombri,non tibi miſſa forem.

5 NEC *quæ coctana parua gerit.*] coctana genus paruarum ficuum ex Syria, de quibus lib.13. epigr.28.

Hæc tibi quæ torta venerunt condita metha,

Si maiora forent coctana, ficus erant.

ſolebant etiam hæc mitti Saturnalibus, vt etiam oliuæ Picenæ ſequenti verſu. idque conſtat ex lib.7. epig.52.

6 DICERE *te poſſes vt meminiſſe mei.*] acutè Raderus hoc loco formulam hanc eſſe putat in mittendis muneribus vſitatam, vt amici amicus memor eſſet,& adducit Catullum, qui linteum à Fabullo ſibi miſſum μνημόσυνον ſodalis ſui appellat.

7 DECIPIES *alios*,&c.] id eſt, me poſthac non decipies.

Nam mihi tam notus diſſimulator eris.

Notandum eſt Martialis verbum quo eſt vſus pro ingrato diſſimulante munera. quemadmodum etiam vtitur verbo *diſſimulandi*,inf. lib.5. epig. 16. & epigr. 37. & lib.11. epigr. vltimo, quod vt alia pleraque, deſumſit ex Seneca,lib.3. de beneficiis,cap.1. *Dum, inquit, ingratus eſt, qui beneficium accepiſſe ſe negat,quod accepit. Ingratus eſt, qui diſſimulat.*

AD EPIGR. XC.

VITÆ ſuæ modum, quem tenebat in ruſticatione, exprimit breuiter hoc epigrammate, quo fingit reſpondere rogatus ab amico quid ageret rure, & ſimul vult videri epigrammata ſucciſiuo labore ſcribere. Qui mos magnis Poetis.Horat.lib.1. ſat. 4. ad fin.

—— vbi quid datur oti

Illudo chartis.

De vitæ modo, ordine quodam & veluti orbe circumacto,magni illius ſenis Spurinnæ legere poteris cum fructu & voluptate 1. epiſt. lib.3. Plinij iunioris.

1 FAMVLOS *poſt arua reuiſo.*] id eſt, viſo arua, & poſtea reuiſo famulos.

2 PARTIBVS *atque meis iuſtos indico labores.*] viſus eſt ſectatus breuitatem, obſcuritatem etiam affectaſſe: nam hic verſus ſubobſcurus eſt, quod verborum ordo forte non liqueat multis. Eſt autem hic, *Atque meis*, id eſt, *famulis, indico iuſtos labores,partibus*, id eſt, *per partes.* Eſt enim quædam metalepſis, id eſt indico labores iuſtis partibus. Quod dictum Virgiliana imitatione: nam lib. 1. Æneid. verſ. 511. de Didone ſic ſcribitur: *Iura dabat,legeſque viris, operumque laborem*

Partibus æquabat iuſtis, &c.

3 PHOEBVMQVE *cio, Muſamque laceſſo.*] Synonymως dicta Poëtice, pro carminum compoſitione.

4 HINC *oleo corpuſque frico.*] ſup. ep. 8. nitidas vocat palæſtras, quod oleo vngerentur in iis. Ouid. lib. 5. Faſtorum,

Late lyra pulſu, nitida quoque late palæſtra.

ſic vnctam & pinguem Poëtæ palæſtram paſſim vocant.

5 MOLLIQVE *palæſtra Stringo libens.*] hæc coniungo, vt ſit, *ſtringo lucta corpus*, vel forte, *ſtringo* palæſtræ puluere, quem lib. 7. ep. 66. haphen vocat. Nam vnctione laxatam cutem haphe adſtringebat.

6 ANIMO *gaudens ac fœnore liber.*] imitatus eſt Horat. qui lib. Epod. od. 2: *Beatus* (inquit) *ille, qui procul negotiis,*

Vt priſca gens mortalium,
Paterna rura bobus exercet ſuis,
Solutus omni fœnore.

7 PONDERO, *poto*, &c.] ex vett. iamdiu emendarunt viri docti, *prandeo.*

8 DVM *paruus lychnus modicum conſumat olivi.*] lychnum poſuit pro lucerna, Virgilij & Cicer. imitatione; ille lib. 1. Æneid.

—— *pendent lychni laquearibus aureis*

hic autem in Orat. pro Muræna: *Aliud eſt lumen lychnorum, & aliud Solis.* Grauius enim verbum eſt lychnus quam lucerna, quod notauit Fortunatianus, li. 3. ſcholaſticæ Rhetoricæ. Epitheta verò lychni & oliui *paruum* faciunt, vt extenuet laborem inſumtum ſcribendis epigrammatis, vt diximus in argumento.

AD EPIGR. XCI.

CLauſula eſt hoc epigramma totius libri. librum ſuum alloqui familiare huic Poëtæ. Expoſtulat cum eo, quod adhuc poſt tot epigrammata procedere quærat, nec velit in ſcheda teneri.

1 OHE *iam ſatis eſt.*] ad verbũ tranſcripta hæc verba ex Horat. ſat. 5. li. 1.

Tum pueri nautis, pueris conuicia nautæ
Ingerere, huc appello trecentos, inſeris ohe Iam ſatis eſt. Eſt autem

vox Donato teſte ſatietatem ſignificantis, ſic apud eundem, ſat. 5. lib. 2.

Importunus amat laudari? donec ohe iam
Ad cælum manibus ſublatis dixerit, vrge &
Creſcentem tumidis infla ſermonibus vtrem.

Vbi coniunge duas illas particulas, *Ohe iam*, vt ambæ ſatietatem & faſtidium notent coniunctæ: Quod Hiſpani imitamur, cum eodem affectu dicimus, *cara.* Iuuenal. ſat. 7. verſ. 62. cum paupertatem obſtare Poëticæ facultati doceat, ſubiungit:

——*ſatur eſt, cum dicit Horatius, ohe.*

Forte quod hæc vox Horatio familiaris fuerit, quæ Plautina eſt. in Aulul. act. 1. ſcen. *exi inquam.*

Abſcede etiam nunc, etiam nunc, etiam ohe nunc.

Hinc intelligendus Perſius ſat. 1.

Auriculis, quibus & dicas, cute perditus, ohe.

id eſt, erubeſcens crebris laudationibus, ipſorũ à quibus laudaris, vel pudore correptus, vel crebritate faſtiditus cogaris dicere: *ohe Iam ſatis eſt.*

2 IAM *peruenimus vſque ad vmbilicos,*] id eſt, ad finem. Vide adagium, *ad vmbilicum ducere.* De vmbilicis autem & librorum ornamentis dictum eſt ſup. li. 1. ep. 91. n. 12.

3 NEC *ſumma potes in ſcheda teneri.*] Scheda commune nomen eſt omnibus chartis. Summa autem ſcheda eſt extrema marginis ora, & vt ſignificat, plenum eſſe libellum, dicit adhuc nõ poſſe teneri in extrema marginis ora. nam cum carmina dimenſa ſint ſuis numeris, neceſſariò relinquenda eſt margo in ſcheda, at ſi interpolentur alia epigrammata, occupatur margo, vt diſcimus ex Iuuenal. ſat. 1.

—— plena iam margine libri
Scriptus, & in tergo necdum finitus Oreſtes.

4 SIC *tanquam tibi res peracta non ſit.*] ludit in verbo, *res peracta:* rem enim peragere eſt ſuo munere defungi, quod priori verſu ſignificatur, nam ibi *res peracta non ſit*, eſt tãquam ſi tu non iam perfunctus fueris tuo munere, cum plenus ſis epigrammatum, in poſteriori verſu.

Quæ prima quoque pagina peracta eſt.

ſignificat, iam peregiſti quod agere potes prima pagina; nam ea legenda, ſatietas iam tui lectorem cepit, quod planè dixerat ſup. lib. 2. ep. 6.

Lectis vix tibi paginis duabus,
Spectas ἐσχατοκώλιον Seuere.

5 IAM *librarius hoc & ipſe dicit.*] quod ſcribendo, *feſſus iam ſit. Librarij* nomen vulgatæ ſignificationis eſt, pro eo qui libros ſcribit, vt ſu. li. 2. ep. 1.

Deinde quod hæc vna peragit librarius hora. & epig. 8.
Non meus eſt error, nocuit librarius illis.

Eſt autem nomen vt Grammatici vocant, mobile: nam cum *ſcriptor* commune nomen ſit, contrahitur per adiectiuum *librarius*, ad librorum ſcriptorem ſignificandum. Horatius & fixo & mobili vſus eſt in Arte poëtica, vt *ſcriptor ſi peccat, idem librarius vſque.* Nihilominus tamen *librarij* nomen pro quocumque ſcriptore vſurparunt antiqui. Sic in gloſſario veteri *liberarius, liberarus, χαρτεύς.* corrupte, pro *librarius.* χαρτεὺς verò generale verbum eſt ad quemcunque ſcriptorem. Vnde Galli Iudicis actuarium ſiue tabellionem vocant *greffier.* Eadem ſignificatione vſurpatur *librarius* in l. ſi librarius 92. ff. de regul. iur. In re militari librarij dicuntur ij, qui rationes in libros referebant: vt inquit Veget. li. 2. cap. 7. Ad quem locum Godeſcal. Stevvechius lapidis Tarraconenſis cuiuſdam elegantem deſcriptionem adducit, quæ ſubſequitur: C. TADIO. C. F. IANVARIO PISAVRENSI VIXIT ANN. XXXIV. C. TADIVS LVCANVS LEG. VII. G. F. LIBR. OPTIME DE SE MERITO. interpretatur recte legionis ſeptimæ Geminæ Felicis librarius.

Ex quibus intelliges verba Paterni IC. in l. quibuſdam vlt. de iure im-

munit. *Librarii quoque*,inquit, *qui docere poſſint,& horreorum librarii, & librarii depoſitorum , & librarii caducorum*:vbi *librarij , qui docere poſſint*, intelligo peritos homines rationum referendarum,qui poſſint alios ad idem munus inſtituere. Depoſitorum autem ſunt hi,qui rationes conficiebant pecuniæ ad ſigna à militibus depoſitæ.Id enim fieri ſolebat in Romana militia,vt docet Vegetius lib. 2. cap. 20. vbi enumerat multas depoſitorum commoditates,diuinituſque id inſtitutum eſſe dicit ab antiquis,ſed præcipuam ipſe adducit , vt pro ſignis militaribus fortius dimicarent , nec de deſerendis iis cogitarent vmquam, quamuis hic mos in perniciem verſus eſt Domitiani tempore , vt legitur apud Suetonium in eius vita, cap.7.cum ex depoſitorum fiducia L.ille Anton.Saturninus anſam arripuerit coniurationis. Vnde Domitianus prohibuit pluſquam mille nūmos,à quoquam milite ad ſigna deponi . Harum rationum libros aſſeruabant ij,qui Capſarij vocabantur;vnde nos Hiſpani,qui præcipuum rationum librum apud mercatores conficit & ſeruat,vocamus *caxero*, & librum ipſum, *libro de caia*. propterea quod libri in capſis ſeruarentur. Sic Horat.lib.1.ſat.4.

——*beatus Fannius vltro*

Delatis capſis & imagine.

id eſt,delatis libris in capſis ad Apollinem Palatinum, & ſat. 10. de Caſſio Parmenſe: ——*capſis quem fama eſt eſſe librisque Ambuſtum propriis.* de quibus capſariis mentio eſt in d.l.quibuſdam vlt.de iure immunit.his verbis: *vt ſunt menſores,optio,valetudinarii,medici,capſarii,& artifices,& qui foſſam faciunt veterinarii, &c.* vbi illud & inter τὸ *capſarii*, & τὸ *artifices*, abeſt à pandectis Piſanis. Vnde errandi cauſa viris doctis,qui exiſtimarunt capſarios conficiendarum capſarum artifices eſſe,cùm diuerſi omninò ſint capſarii ab artificibus.Nam iure militari artifices eos intelligo,qui,quæcumque militaria inſtrumenta & machinas fabricabantur , cumq; omnes illi qui numerantur in ea lege per ἀσυνδέτων numerentur,diuerſi ſunt capſarii ab artificibus. Poſt artifices autem addita eſt coniūctio affirmationis cauſa,ne foſſores quis exiſtimaret ab illis eſſe excludendos, quod illorum opera ad artifices etiam videatur referri. Hinc vernulæ, qui ingenuos pueros ſequebantur, euntes ad ludum, ferebantque libros, capſarii dicebantur. Suetonius in Nerone cap. 36. *Conſtat quoſdam* [liberos damnatorum] *cum pædagogis & capſariis vno prandio pariter necatos*. & Vlpianus in L.ſi collectaneus(13.de manumiſſis vindicta)ait, *vel capſarius*,id eſt *qui portat libros*.Ex quibus intelliges Iuuenalem ſat.10.verſ.116.

Quiſquis adhuc vno partam colit aſſe Mineruam,

Quem ſequitur,cuſtos anguſtæ vernula capſæ.

FINIS LIBRI QVARTI.

INDEX RERVM ET VERBORVM, QVÆ HIS COMMENTARIIS CONTINENTVR.

A

Abolla 343.344
accipere verb. 190
acclamationes variæ, 38.165.166
accuſandi rabies 61
Accuſator 90
acerra 337
Achillas ſeruus 282
Achillis Scyphus 155.156
aciliorum familia 320
acinacis 77
adoptati quomodo nominarentur apud Romanos 115
adulterium prohibitum 193.194
adulterium vnius, matrimonium vocatur 104
adulterorum pœna 209
aduocati dicti ſcholaſtici 350.351
Ædificia publica 6
ædificia properare 6
ædificia ſuſpendere 4.5
ædiles in ludis cum tunicis albis 295
in Ædilum quendam iocus 342
ægles edentulæ vanitas 106
Ægyptij 97.332.333
Ægyptus 307
Æmilia via 222
Æneas 233
Æolia 94
Ærugine capi 194
Æſchylus primus docuit magni loquentiam 231
ætatem bene ferre 53
Æthiopis ſerui ſigna 169
Ætna poëma 4
Afer ardelio reprehenditur 363
Afer oſtentator 326
Afri ſerui elephantorum magiſtri, 133
Africa 148
ager fertilis 256
agere verb. 112.248
agitari à populo 58
agni agnoſcunt matres 258
Agrippina ſubmerſa 352
Aiax in ſpongiam incubuit 306.342
Αλάεσιν 225
alarum fœtor in homine 284.285
Albani reges 233
albati Romani ſedebant in ludis theatralibus. 295
albula 296
albus pro delicato & pulchro 92
alcagnete 121
Alceſtis 361.362
Alcides puſillus 250
Alcinij ſepulcrum 116.117
aleæ ludus 310.311
aleatores 355.356. oorum duo genera 311

Alexander Seuerus 254
Alindar Hiſp. 46
Almus 191
altini oppidum 318
amare turpe pauperi 195
non amare 62.63.189
amari & coli ſimul ſoli Deo conueniunt 189
amatores bene videntes 244
amatores turpium perſonatum cæci 244
ambitioſus, *pro* affectato 30
ambulator Tranſtyberinus 71
amethyſtine veſtes 190
amici diuites fames amicorum inferiorum 224
amici magni 244. reges dicti 331
amico ſe commendare inciuile 222. 223
amicorum raritas, 124
amicitiæ vetuſtas laudatur 129
Ammianus 358
amor & timor non cōueniunt 189
amoris iuſtæ debent eſſe cauſæ 63
amphoris vinarijs inſcripta nomina conſulum 134
ampulla 280
anaglypta vaſa 328
Anchona Hiſp. 368.
ancillariolus 369
anima ſanguis exiſtimabatur 353
anima pro halitu 115
animati benè, vel malè 115
animi vera magnitudo 262
anna peranna, vel perenna 353
annona 303
annuere verb. 165
annulus quid 238
annuli venditio vel oppignoratio 191
annulo ſignare 100.101
anſer argutus 257
anſerum exta 279
anteambulo 162
anteambulonum incommoda 241. 242.249
antenor 318
antipolis 370
Antonini reſcriptum 299
M. Antoninus philoſ. Imp. 254
Antonius Auguſtinus 216
M. Antonius 266.267.306.307. eius voluntas 214
aper in delicijs 84.253
apicius 180.200.214.234
apis in electri globulo 323
apum labores 323.324
Apuleij fabula de piſtore 185
apulia 346
aqua an inebriet 60
aqua croco immixta 265
aqua dea 220
aqua frigida 48.49
aqua irrumata 200.201
aqua marina corrupta 296
aqua nigri coloris 220
aquæ calidæ vſus veteribus 48.49
aquæ egeſtas Rauennæ 255.256
aquam in cœnaculo habere 136
aquam ſumere 185
aquarum vellus 295
aquas pingere 25
aquarij 169
aquarioli 121
aræ virides 235
arabia felix 265
Arabius tibicen 125.
arare & exarare 368
arbor conſanguinitatis 329
arbores tondere 256
arbores iuxta ſepulcra ſitæ 116
arca 357. diuitis argumentum 182
arca flagellat opes 170
arcam qui habere dicantur 108 109
arcam premere, flagellare 244
arcanum 11

Arcarij

arcarij ſerui 108.109
archimagiri 89
arcula 183
Ardea op. 350
ardelio 151.152.362
argentaria 161
argentum puſtulatum 185. purum & cœlatum 328. 329. pro vaſis argenteis 327. Septitianum 369
argiletus, vel argiletum 36.161
arginus 300
argutum quid 32
argonauta 267
argonautarum porticus 233
Ἀργὸς, piger 267
aricinus cliuus 162
Arperum op. 345
arpos 346
artifices in re militari 373
arundo Ægyptia 39
de aruſpice Thuſco narratio faceta 235
aruſpicina ex Hetruria 235
As 239
Ἀβώτης 305
aſper 185
aſpera vaſa 328
aſpritudo 185
aſſertiones perfuſoriæ 90
aſſertor 90
aſſiduus labor 2
aſtra pura 352
Ἀσωτία 273
Atellanæ fabulę 74.75
Atellanæ dictum 285
atræ ancillæ 246
atrium 243. in atriis nobilitatis inſignia collocata 329
attici aliis vrbaniores 368
Atticus Veſtinus 360
auarus 128.129
auarus inuitator carpitur 234
auari eſt petitionem alterius anteuertere 181
auaritia ſumma 183
Auguſtus Imp. 225. 233. patres ſedentes in curia ſalutauit nominatim 199. eius Mauſoleum 192 ludi ſeculares 293. iocus 306
Auguſto primùm conceſſa querna corona 292
Auguſtus m. 287
S. Auitus 298
aures raræ 213
aurea menſa 240
aureus 130.263
aureus turtur 262
aurigæ in honore 206
aurum arcanum 12. Callaicum 328 miſerum 69. obryzum 185
aurum purum putum 80
aurum in ſepulcris condi prohibitum 106
autumnus 256.257

B

Babylon à Poëtis multum celebrata 2
Baccariones 121
Bacchus 366. cur dicatur liber 135. eius comitatus 336. cum Phœbo contentio 338
bæticus 274
bæticus color 125
bætis fl. 125
Baiæ op. 350
baiani piſces 322
balnea 236. viris & fœminis communia 254. eorum pretium 186 187. balnea Lupi & Cyrilli 94. in balneis delectum facere 54. balneis exeuntes & ad cœnam pergentes ſoleas aptabant pedibus 252

balnearis Cella 179
barathrum 275.276.286
barba 301. eam radebant Romani 102. an poſſit tingi 326. illius cultus 173. 174.
barbæ depoſitionis dies ſolennis 223.
bardaicus 296
bardiacus 296
bardocucullus 297
baſiabant veteres, quos probabant 39
baſiandi varij modi 153
baſſa 296.297.298.299.308.369
Baſſus irridetur 250.274
bellus quid & vnde 46.264.265
Berecynthia 336
beryllus 351
beſſis pocul. 166
bibere pocula 251
bibliopola 152. neceſſitudine cum Poëtis coniuncti bibliopolæ, 34.
in Bibliotheca capſæ numero diſtinctæ 142
Bilbilis op. 83.84 346.347
Biſuntium op. 347
Bithynicus 165
Bitontum op. 184.347
bona relicta, parta 128.129
Booten laſſare 296
brachia vulſa, raſa 264
bruma 287
bruti ſigillum 207
bucca 75.76
bulbi 273
Burrus 337
buſtuaria ſcorta 66.287
buxus 116

C

C. litera, pro q. 2
cadauer 330
cadere 95
caduco frui 216
Cæciliani ſtultitia 311.312
Cęrelia puppa 316
Cęrelicaſus 351
Caiero, Hiſp. 373
calamiſtris inurere 173
Calatauid op. 83
calcei cerei, galbi, hederacei, coccini 167
calceamentis altiuſculis vtebantur viri grauiores 233
calicem ſuum propinare 156
calices habebant veteres peculiares 155
calices meretricum 120.121
Caligula Imp. 144. 189. 223. 133. indigne tractauit Senatores, 277
Calliope 325
καλλίπυγος 286
calor vehemens diſcutit nebulas, 296
Calphurniorum familia 330
calua 272
caluæ fœminæ 171
caluus, *pro* depilato 198
camenæ 151
cana iura 51
candidati 163.167.198
candidus quidam taxatur 179.236 248
candor 185
canis natura 122
canis per iniuriam aliquis dicitur, 344
canes ad currum iuncti 342.343
canes leporarij gallici dicti 250
Canius poëta 231.265
canos tingere 246
cantica Ægyptia, Gaditana 264
canus choraules 299
capena porta 312

caper 235. 284. 285. Baccho ſacrificabatur 235. matrem agnoſcit 258
capillare vnguentum 280
capillati pueri 191
capillatus 259.260
capillatus grex 190
capilli tres 283
capilli incompti 55
capillorum variæ formæ 333.334
capillos turbare 173. tingere 246 247. pectere 173. flectere 173. 264
capra pro meretrice 342
caprificus 342
capſarij 373
captare 15
captatoriæ inſtitutiones 348
caput ſacrum 267
ad caput enſem ponere 76.77.78
capite cenſi 96
Cariſtus 351
Carius habitare 69
carmen Sotadicum 211
carmen ſupinum 211
carmina quæ auditoribus præceptores veteres legerint 66.67
carmina laſciua 43. mala *ibid.*
carmina peſſima ad ſalſamentarios amandata 368
carminum recitationes in conuiuiuiis 147
carmen inſtrumentum ferreum, 79
Carpophorus quatenus à Martiale laudatus 22.23
carptores 189
carpus 88
carruca 263
caſeus Tholoſanus 274
caſta puella quæ dicatur 359.360
Caſtor 318.319
caſtrandi mos 193
caſtrati dicti Galli 68
caſus 113
caſu viuere 243
cathedra 109. 363
Cato Vticenſis vino indulgebat 213. eius mors 45.76
Catullus vixit ante Virgilium 311 eius paſſer 137
caudex 102.103
cauere verb. 147
Καῦμα 355
caupones inſectantur Poëtæ 92. 93
caupones in villa, quomodo 258
cauſas cognoſcere leuato velo 65
cautus 147
celtiberi 98.346
cenſere, verb. 95.96
Cenſetur virtute, &c. 96
cenſor 293
cenſura pro quacumque reprehenſione 66
cenſus 95.96
cento 64
cera pro quibuſuis tabulis 358
cera prima, ſecunda ima 358
cerea lacerna 121
Ceres farta 256
cereus color 257
Cerner, Hiſp. 152
Cernicalo, Hiſp. 152
ceroma 298
certamen quinquennale Ioui Capitolino inſtitutum 292.344
ceruini cuiuſdam in amore mutabilitas 270
ceruus 85.283
Ceſpes in ſepulcris 116
κῆπος 161
Chalybes populi 347

Charinus 327
charta virgo 100.101
chartæ victuræ 231
Χαῦσμα . 355
Chione 66.239.241.281.290
Chironomos 69
Chloë 255.287
chorus natatorum - 25
Chryſendeta 180
Chryſophorum 266
Ci ſyllaba inſerta per epentheſin 147
Cibi ſciſſores & catptores 227
cicer variis modis conditum 72
Cicero inuita Minerua poëma faciebat 213. ab Antonio occiſus, *ibid.* eius laus 267
cinædi 75.119.149
cinerarij 173
ciniflones 173
cinna importunus 262
circitores 62
circitura 62
circulati 212
circulatores 62.72.73.74
circuli 212
cirratus 62
citharœdi in honore 221.300
citrei orbes 146.176
ciuitatis ius multis impetrauit Martialis 290
Claudia Meſſalina 188
Claudiani ludi ſeculares 293
Claudius Imp. 225. 278. eius edictum de aqua calida & carnibus elixis 74
Clauus latus, anguſtus 340
Cleopatra 307
cliens 87. querulus 369
cliens alterius non debet habere alios clientes 162
Κλῆρ quid 61.62
clinica facultas 61
clinicus 287.305
Clodia quadrantaria 239
clypeus 249
clytus mœchus 305
Cobrar, Hiſp. 248
coctana 370
cocus ſciſſoris officio fungitur, 89
codex vnde 105
codrus 190.228
cæna antiquorum 11. recta 223. 225. ad ſportulas redacta 223. 224. cœna à lactucis inchoari ſolita 252. 253. in ea legendi & recitandi mos 248. cœna Zoili 162. Ligurini 248
cœnas duas explicare 132
cœnaculariam exercere 136
cœnacularius 136
cœnaculum 136
cœnandi hora 137.302.305
cœnatio à Domitiano extructa, 191. 192
cœnaturi excalceabantur 252
cœnipetæ 162.200
cogere verb. 200
cognomenta ex victoria ſumpta non communicabantur hæredibus 148
colere & amare ſimul 189
κόλλυβος quid 185
κῶλον 150
color natiuus 126
colorare verb. 109.110
colorarii 109
Coloſſus 6
Comæ molles 333. coma tincta 326. eam nutriebant ingenui pueri, 190.191
comam phœbo conſecrare 62
comœdiæ palliatæ, togatæ 160

comœdias exigere 249
concha cytheriaca 184
conchylium 297
concipilare, pro *compilare* 147
congiarium 224
coniuges eodem ſepulchro claudebantur 140.141
C. Conſidii Nomani nummus, 209.
conſilium dare non petenti, ridiculum 170
conſilium litigãtibus in turpi cauſa datur 154.155
conſulum nomina in amphoris vinariis 134
per conſules numerare 283
conuiua 224. 138. eis quare ſępè inuiderent miniſtri 260. quomodo tractandi 53. 54. ſinguli mappam afferebant 174.175
conuiuari 225. item de die 303. 304
conuiuium 224. tempeſtiuum 304
conuiuia explicare 129
in conuiuiis frequentes recitationes carminum 147. vini præbendi mos 147. potentiorum fraus 261
κοπροφαγεῖν 275
copta 210
coqui viles popinas circuire ſoliti 74
Coracinus irridetur 335
corculum 236
cordatus 236
cordolium 236
Corduba facunda 97.98
Corinthia vaſa 180
Cornelii forum 222
P. Cornelius Scipio Africanus 147
cornua in libris 102
coronæ in ludis 291.292
corona ciuica 292
corona querna 344.345
Corycus mons 265
Coſconius 205,270
Coſmus myropola 115.255. eius ampullæ 280
Cothurnus 231.232.233
κουριακὴ λαλιά 162
Crania humana adducta per conuiuia 192
craſſus pro ignauo 206.207
credere verb. 228
creditor 228
creſcunt ædificia 6
creta 245
crimina rebus inanimatis tributa 351.352
crimina plura quam quæ propriis nominibus vocentur 29
Criſpus Neronis vitricus 345
κρωκίζειν 79
crocodili rictus 283
crocum 265
Croton oppidum 348
crucium epitheton vini 236
crudus 227
cruor 353. virgineus ibid.
crura depilare 173
Cuerdos Hiſp. 236
culcitra 343.344
culinam rapere 121
culter venatorius 325
ad cultum ſe locare 325
cultus diſparitatem fert ſecum cõditionum 189
in cultu timor 190
cunei quid 60
cupreſſus 116
cura rudis 100
cura ſignata 101
curia vnde 37
curio quid 143.144
curius, pro graui viro 289
curruum axes vngere 206

curſores 291
curis ſplendida, ſordida 173
κωδρατία 239
cyanea 351
Cybele 335. 336. eius ſacerdotes 182 235. 276. 282. 283.
cycnus argutus 257
cyllarus Caſtoris equus 318. 319
Cynici cultus deſcriptio 343
Cynicus ſenex 286

D.

DAcici cognomen 148
damarum pugna 324. 325. 361
damnari ad gladium 325
damnati in metallum notis depicti 169
dapes craſtinæ 260
Daphnis 222
daphnon 230
dare verb. 171. 187. 190. 205
Daſius 186. 187
datatim ludere 314. 315
dea cœca 342
debitor 228
Decembr mensis 242. 287
Decianus poëta 45. 149
decies centena ſeſt. 197
decima hora 302. 303
defenſor 90
delatores exacti 8. 9
delicati accumbentium cubitum refugiebant 264. 277
deliciæ 151
demens 274
dentes vincire auro 106
depilari ſoliti delicatiores 195
depilatum & caluum 198
depoſitorum librarii 373
deprehendere 15. 66
depugus 286
detrimentum 186
Diadumenus 265
Diana 337
Dibapha veſtis 158. 167. 297
dibaphum malè olere 87
dicacitas 42
dictum quid 42
didymus 240
dies apud Romanos 303
diei diſtributio 301. eius melior & maior pars 304
de die ſolido partem demere 303. 345
digitus index, digitus medius & infamis 31. 32. impudicus 119
digito monſtrare 31
ad digitorũ crepitum mateliç ponebantur, 278
digitum tollere 27
digitum medium oſtendere 32
ad digitum pugnare 27
Dionyſius vnde 336
Dionyſius tyr. 272
dirigere 22
Diſpeream 70. 322
diſſimulare verb. 296
diuites reprehendũtur 241. fames amicorum 243
diuidere verb. 340. 341
diuiſio 341
dolium epitheton cordis 236
dolore perculſi veteres deos ipſos accuſabant 196
domicænium 369
Domitia 296
domina 240
dominus 37
domini montes 353
Domitianus Imper. 148. 216. 217. 344. 354. Herculis ęmulus 16. 250 Ioui comparatus 44. venabulo feras tranſuerberabat 14. illius edictum de more caſtrandi 193. de cœnis 223. natalis dies 291. lu-

di ſeculares 293. naumachia 23. 24.294.bellum in Germania 295 conſtantia 295. piſces Baiani illi ſacri 322.
domus longè 261
dormientes iocoſis contumeliis affecti 245
dotis ſumma 196.197
dropax 271.272
Druſus Liuiæ ex Nerone filius 147
dubius 194
ducere verb. 244.245
duracinæ vuæ 78
dureta 179
durus 3

E.

Ἔχειν ἀσώτως 305
Echo 211
edictum 143
efferre, *pro* occidere 318
effœte 166
effundere verb. 123
ἐγχώπιον 147
ἐγκυκλοπαιδία 212.213
ἐγχειρίδιον 34
electrum 266.323
elephantorum magiſtri 133
Elis 66
elixus 224
eluacrum labrum 178
emtione 28.fit emtoris 163
encboez Gall. 368
encyclopædia 212.213
endromidati 313
Endromis veſtis 313
ἐνέργεια vel ἐνάργεια 309
epigramma 30.144.341
epigramma vnum opus eſt 218
epigrammata non eſſe caſtranda 68. laſciua 151. eorum propria virtus 32
epigrammata breuia & longa 205 206. 207. nullum ſeruant ordinem 218. ſucciſiuo labore ſcripta 370
epiſtola cur vtantur tragœdi 143
epopœiæ 341.3.2
epotare verb. 167
Eppia 332
epulæ menſæ dicuntur 132
equus non poteſt eſſe ſeruus 113
eques iuſtus 131.132.356
equitibus pecunia in ſpectaculis elargita 47.48. illorum locus in theatro 167
equeſtris cenſus 356
equeſtris dignitas Martiali data 289 eius inſigne 238.340
equo dare 357
equus albus fluminum hoſtia 221
ergo 319
eruca 273
Eryx Veneris filius 209
ἐσχατοκωλικόν 150
ἐσχατοκώλιον 150
eſſedarij 353
eſuritio 129
euge belle acclam. 38
euocati milites 297
Euphemus 301
Euphrates fluu. 220
Europe à Ioue vecta 16.17
exarare 368
excidere 95
excitare verb. 289
exigere verb. 248.249.360.366.
exigere tetrica aure 366
exorare verb. 43.44
explicare conuiuia 129
expulſim ludere 314.315
exulis comitem ire 164.165

F.

FAba freſa 338
Fabianus 241.242.299
Fabius Maximus 217
Fabritius & Aquinus 123
Fabulla Sotæ medici filia 305
Fabullus 226
facere verb. 83.171.203
in faciem transferre ſubligar 281
facta res 165. facta cœna 166
falernum vinum 307.308
Faliſcus venter 338
fallax 132.133.
fames vltimum ſupplicium humanorum 111
Fannius Cepio 208
fas vnde 359. fas eſſe *ibid.*
fatum inexorabile 345. ineuitabile 350.
fauni 336
fauſtina villa 256
fax 288
febris ſemitertiana 176
felix arbor, &c. 60
feræ in ſpectaculis 324. quomodo irritarentur in arena 20
feras cominus & eminus ferire 22. 23.
ferculum integrum inter duos 174
ferculorum reſeruatio in craſtinum 132
feretrum 208.287
ferre verb. 145
ferrugo Ibera 125
ferrum ſæuum metallum 347
ficedula cerea 257
ficoſus 99
ficus 98.99. pro ficoſo 342
ficus Libyca, vel Africana 339
fides priſca 70
fieri verb. 171
Flaccus puer in Hebro ſubmerſus 313
flectere capillos 173.264
Flora meretrix 35
floralia 35
florentiæ pannus 210
flores ſati iuxta ſepulcra 116.117
flos vini, flos Liberi 269
fluminum dij 220
fluminum hoſtia 210.221
focale 331
focus ſignum domus locupletis 120.215.
fœdus ſacrum 124
fœmina pulchra facie & fędo corpore 220. fœminæ pallio coopertæ, etiam virili 160. in arenā deſcendunt 11. poſt coitum lauare ſolitæ 185. καλλίπυγοι 286
fœmina cathedra 264
fœmis diuitiarum argumentum 182
follis ludus 313.314
fons rudis 100. viuus 215
fontes ſacri 210.348
formula cadere 95
fornicipes 173
fornucapes 173
fornus 173
fortis quis iudicandus 45.46
forum 161
forum Romanum triplex 243
frangere 54
frangere toros 302
frater 148.149
frendere 338
frigere verb. 294
frigora trita 183
friguſculum 294.295
fritillus 310.311
friuola 136
frons mollis 257. breuis 333. 334. tenera, dura 300

frontem

frontem gerere 283
frontes libri 102
frontis ſplenia 168
frui verb. 260
fuga vulpis 298
fugitiuorum nota 168
fullo 167
fullonica 167
fumo vinum maturare 279
fumoſæ imagines 215
in fundis veſtes depoſitas habebãt veteres 158
funus antiquorum 217
furtiua nox 64
furtum 115. pro furtiuo Veneris actu 64
futuere verb. 118.170

G.

Gades iocoſæ 97.98
gaditanæ ſaltatrices 75
Galba Imp. ſemper fuit raſo mento 326
galbanati 126
Galgos Hiſp. 250
Galla anus luxurioſa 172. 253. 254. 349
galli qui dicerentur 182
galli Cybeles ſacerdotes 235. 276. 282.283.
gallia togata 218
galliarum prouincia barbara dicta 313. in ea texebantur veſtes villoſæ 313
galliambus verſus 211
gallinæ Rhodiæ & Numidicæ 257
gallus priapus 68
gallus quidam carpitur 312
Ganymedes 43. 244
Gargilianus 290. eius vanitas 347
garritus in aurem 237.264
gaudium crudele 265
Gaurus eques Rom. 356.357
Gedeon 122
Gellia anus 255.316
gelu concretum pro ſuccino 349
geminorũ ſimilitudo in pretio 281
gerere frontẽ, gerere mammas 283
Germania 148
germanici nomen 147.148
gerres 275
Geryonis oues aureæ 115
geſtatores 353
geſto Hiſp. 283
glaber 320
glabrare verb. 320
glabraria m. 320
glabrio 320
gladiatorum auctoratorum iuramentum 145
gladiatorum munus 228.261.290. 325
gladius in cubiculo ſeruari ſolitus 77
gladium ad caput ponere 76.77
ad gladium ſe locare 325
glaniana vaſa 318
Glanus fl. 318
glaphyrus 299
Glyphi irriſio 182
gordi, i, ſtulti 206
gort 206
græci circulatoribus delectabãtur 72. numerum & ordinem notant literis 190. nugarum inuentores 211. pueri delicati magno pretio venditi 355. iliorum mos in colenda amicitia 141
Graius vel Grauius fl. 345
χαυνὸς 372
gratus, ingratus 51.256
grauij caſtellum 346
greffier gall. 372
gulonum adagio 308

gymnaſium 161.269

H.

HAbere ſe 199
Hadrianus Imp. 193.254.302
hæredipetæ 205.347.348
haphæ 371
harpaſti ludus 313.314
Harpocras libertus 228
haſta 21.22
Hebræi vno ſepulcro coniuges condebant 141
Hecubæ fabula, 240. cur canis appellata 344
heliades in arbores verſæ 318.349
Heliogabalus 55.110
Helius cauſidicus 114
helix 296
heleſpontus 352
hemitritæus morbus 176.365
herba rudis 215
Herculi ſe comparabat Domitianus 250
Herculis fanum 354
ἑρμῆτες 106
Higa 119
hippocrene fons 323
Hippodamus 322
hircoſus 284.285.286
hircus 235.296.
hircus hirſutus 285
hircum olere 284.285
hirpinus equus 264.265
hirſutus 56
Hiſpani multos habent hebraiſmos 154
Hiſpan. pallium muliebre 160
hombre de poco, hiſp. 332
homo bellus 263.264.265
hominum inconſtantia 270
horarum diei diſtributio 301. horæ primæ diei 304
honor, pro rerum pulchritudine 2.3.
de Horatio quodam narratio 294
horti penſiles 5
hoſpes 221.222
hoſtis pius 54
ὕδωρ ἱεριῶδης 295
hydrophylæ 169
Hylas puer caſu perit 230
Hylus inconſtans 300
ὑποδόχαρα 368

I.

IAm, iam 290
ianiculum 352
ianitoris munus 63
Iaſonis porticus 235
Icarium mare 352
ictus & iactus 22
Ida tulit Iouem 291
ieiunium anhelitum malè olere facit 297
ignis pallidus 266
ignorare verb. 248
ilicet 217
imagines familiarum 215
imagines cereæ 329.330
imagines cubiculares 76.77
imaginibus maiorum fumoſis illuſtris 215
immittere pro ſternere 340
Imperatores ſoli manum præbebant baſiandam 163
improbus 126.294
impuritatis ſcelera 166
impurus 194
incerare verb. 121
inceſſus tardus grauitatis ſignum 190
inciſum os 262
incitega 146.147
incitegere 147

Indorum mos in ſepulcris amicorum 141
indulgere 133
infantaria 369
infantes ſordidi 85
ingenioſus 107
ingenuum latus 249
ingratus 256
inigere verb. 248
innocentia 248
inſcriptiones in ſuris, cruribus, brachijs, & manibus 169
inſtratum 157.158
inſula quid 4.5
interiora 268
interiungere verb. 151.268
intertrimentum 185.186
intertritura 186
inuidi natura 140
inuidus vngues corrodit 319
inuitator bonum vinum ſibi retinens, fæcem ponit conuiuis 251
iocus Venerem præcedit 40.41
Iphigenia 283
iris 315
irrumare verb. 209
irrumatio à ruma 203
ita viuam 70
Iudæi ſabbatarij dicti 298. fœtentes *ibid.*
iudices mali taxantur 154.155
in iudiciis pecunia deponi ſolita 13.
iugulare Falernum 53
Iulia gens 233
Iulius Cerealis 221.222
Iulius Martialis 352
iunctura 263. argentea & aurea *ibid.*
Iunius Otho declamator 117
Iupiter 295. Capitolinus 292
ad Iouem matutinum ire 304
ius trium liberorum 216
ius trium diſcipulorum 217
iuuare 49.50.135
iuuentus indetonſa 191

L.

Labor 4.5
labrum 178
labra linire 245
lacaios hiſp. 251
Lacedæmon, cur libidinoſa dicta 346
Lacedæmonij 313
lacerna 190. 294. purpurea 167. gelida 243
lacerta in phiala excuſa 244
lacuna 296
lacus pro torculari 336
lactuca 281.282. in principio cœnæ 252.253
Ladas curſor 212
lades 66
Læda ſerua 195
læuis 174
lagena Pamphili, Pontiæ 357
lana Iſtriæ & Liburniæ 181
lancea 21.22
laniena 161
lanificium 313
lanugo dubia 194
laquais gall. 251
lares 222. vrbani 240. cubiculares 76.77
laronia 264
laruæ in conuiuijs 192
laſciuus 39.40.41.81
laticlauium 340
Latinus 281
Latinus mimus 42
latrunculi luſorii, vitrei, gĕmei 317
latus *pro* ſodali 183
lauabantur pauperes quadrante 238.239.

lauandi hora 301.302
lauandi mos poſt coitum 120.121
lauatio 179. poſt eam quieſcebant Romani ſoleati 302
lautus 128
laudantur pauci ante obitum 32.33
Laufella fatua 271
laureolus 12
laurus 116
laurus meræ 261
lectica 208. ſellas habet 363
Lectius 289
lectus 208
lectus genialis & funeralis 287
lectus communis 331
lecti ſternendi modus 159.160
lecti tres in triclinio 234
lecti cubiculares 282
Leda meretrix 298
Ledæ curta teſta 276
ledæa palæſtra 346
Lentinus 246
lentus 183
Leonidæ dictum 155
leonis ori manum inſerere 204
leonis cor aſtrum 348
leones accumbentes recipiebant lepores diſcurrentes 43
lepus 85
leuare verb. 271
Leuſtricus Brutianus 317.318
λιβανωτρὶς 337
libellus breuior longiori præſtantior 145
Liber cur dicatur Bacchus 135
liberalis 128
liberales in re tenui, in ſummis diuitijs ſordidi 128
liberaliores in rebus relictis, quam partis 128.129
liberorum trium ius 216
liberos in acta referendi mos 56. 57
libra Septitiana 369
librarius 152.372.373
libri barbati 101.102
librorum ornamenta 219.305
libro de caia hiſp. 373
Liburnus præco 299
Libyci orbes ebore ſuſpenſi 180
Libys impius 322
licere verb. 359
Licinus poëta 345
Licinius Sura 87
Ligurinus 251
lilia vitreis vaſis condita 316.317
limen primi tecti 222
linaze hiſp. 329
lindo hiſp. 46
lineæ in ſtemmatis 329
Lingonicus bardocucullus 90
lingua maledica impura 194
lingula calcei 168
linire os alicuius 245
linteo præcinctus 277
linteorum vſus in orbibus citreis 146
Linus quidam irridetur 354.355
Liris fl. 328
literæ in fronte 168
littora ſacra 348
lomentum 245
loqui Curios & Camillos, &c. 56
lotium in tinctura purpuræ indi ſolitum 87
lotus arb. 308
lucanica 338.339
Lucanus 330
lucernæ in lupanari 298.
Lucius Antonius Saturninus 306.
Lucullus 220.223
ludere verb. 41.193.228
ludere raptim, datatim & expulſim 314.315
ludi à Domitiano exhibiti 291

ludi in municipiis 295
ludi ſeculares 293
ludorum magnificentia in porticibus depicta 233
ludus *de la olla*, Hiſp. 314
lumbos pumicare 174
luna calcei 168
in lupanari celle meretricum nominibus inſcripta 64
luperci ſacerdotes 320
lupini aqua macerati 72
lurco 121
luſcus 354
luſtrum 293.337
luſus leporum & leonum 43
luxuria fœminarum 68
Lychnus pro lucerna 371
Lyciſca 312
Lycoris 244.318.351
lympha 220
Lyris 204

M

MAcellum 161
macte 307
Magirus 89
Malaca vrbs 282
Malchionis faſtus 278.279.280
malua 282
malum quod tegitur, minus creditur 246
mamma 130.131. mamma pannoſa 271. mammas gerere 283
Mancinus quidam mendax 350
mane, & manus 50
manes Dij 50
Cn. Manlius eq. Rom. 256
mantilia pura 101
manuale 34
manus pro ſeruo amanuenſi 131. manus larga, contracta 128. manum baſiandam dare, porrigere 163. manuum pumicare 174
mappa laticlauia 340
mappam ſinguli conuiuæ afferebant, 174. 175. in Saturnalibus mappæ mitti ſolitæ 339.340.369
marauatinus 94
Marcellinus 223
mareotis 333
Marius 303
Marſus Poëta 321
Marſia 196
Martia turba 205
Martialis cocus dictus 1. 2. ſolus epigrammatarius 152. 153. orbus 216. Tribunus honorarius 289. eius laus 32. 33. domus 222
Maſſicum vinum 307.308
Maſſilianum vinum 279
Maſſilianus 300
mater 130.131
Mato Poëta 364.365
Matho, Ital. 365
Matrinia vetula 240
Matronæ in arenā deſcendunt 11
matronarum habitus ſtola 144
Mauſolea in aëre pendentia 3.4
Mauſoleum D. Auguſti 192
Maximi recitaturi excuſatio 229
Maximiana vetula 176
Medea 172
medici Clinici 61
medicorum mos cum præbent ægris pharmaca amariora 246
medicina 161
meiere, verb. 343
mel 308. omnia dulcia ſignificat, 80.81
Melandrys 275
Meleagri de confecto apro hiſtoria 21.22
Melchus luxurioſus 195
Melimela 80.81
melior 345

melos longum 313
Melpomene 323
membra in conuiuio fricare 278
mendici 162
mens vulſa 174
menſa pro ferculo 132. ſordida nummulariorum 129. pauperum 180
menſæ inæqualibus pedibus 92. frigidæ 253
mentagra morb. 111
mentum durum 101.102
Mercurius ſomni præſes 106. eius poculum 106
mereri verb. 242
meretrix togata 67. 144. nimbata 334. culcitra 343. vulgatæ pretium 239. meretrices poſt coitum lauabant 120. 121. 187. deformes 187. Summenianæ 276. publicæ 286. proſtrabant ad lucernas 298
Merus 364
meſſes benè olentes 265
L. Metellus Creticus 147
mica aurea 191.192
milites euocati 297
Miluius pons 227
mimorum duo genera 177
minare verb. 112
minari irrumatione 209
Mineruæ quinquatria exhibita, 292
miraculum ſæuum 54
miſcere verb. 146.251
de Miſitio ſene narratio faceta 282
miſſio 27
μισύλλω, verb. 88
Miſtyllus coci nomen 88
mitra 173
mœchæ toga indutæ ad ſupplicium ferebantur 173
mœchi caſtrabantur 193
mœcho cuidam abſciſſæ nares 193 209
Mœrentium habitus 154
Moguntina inſcriptio 139.140
Molorchus 354
mollis 3. 126. 127. mollis vir 271. molles depilari ſoliti 195. eorum mores 173.174
molles veterum deliciæ 278
moneta noua, trita 185.186.320. nigra 129
monſtra facere 118
montes domini 353
morbus pro vitio 117.118.128
morientes dicũtur cœnaturi apud inferos 155
mors quatenus oppetenda 46. Romana 111. blanda 265
mortis memoria ethnicos ad vitæ lautitias excitabat 192
morti propinqui credebãtur tonderi à Proſerpina 246
mortui lectica delati 208
mortuis vale & ſalue cur dicerentur 217
mortuorum cadauera vngi ſolita, 227
mortuos lugentium mos ſedere, 178
motus 273
mugire 38
mularum iunctura 263
muliebria pati 56
mulierculæ palliolatæ 160
mullus 180. 248
mulſum 307.308
munera dari ſolita Saturnalibus, 242
muneris exhibendi poteſtas non omnibus conceſſa 228
munerũ mittendorũ formula 370
munificentia maior liberalitate, 348

munna 216
murex 297. aureus 280
muria 370
muſarum fons 323
muto quid 54.55.93
mutoniati vnde 55.271
Myrmillo glad. 144
Myropolium 161
Myrrhina pocula 367.368
myrtus 308

N

NÆuia carpitur 227
Næuolus rabula 127.288.366
Naſica irridetur 208
naſus 334. ſubdolæ irriſioni dicatus 37. pro acri iudicio 38
naſo ſuſpendere 38
naſutus 38
natalem diem parentum celebrabant filij, & contra 223
natali die munera dari ſolita 338
natatorum peritia 25.26
naturæ ordo turbatus 139
Naumachia 23.268. Domitiani 294
ne valeam 70.149.322
ne viuam 70
nebulæ crudæ 296
nec fallo 335
Nectar ætherium 304
nefas 359
Negotia plura quam nomina propria 29
Neptuni hoſtia taurus 220
nequam 332
nequitia 137.332
Nereides apud Martialem 25.349
Nero Imp. 185.199.223.224
Nerones ex familia Claudia 191
Neronianæ thermæ 236.302
neſcire verb. 36.37
neſcius paſſiuè ſumitur interdũ 37
Neſtor quidam 237
Neſtoris Pylij calix 155
nidus pro capſa bibliothecæ 142
Nigrinæ liberalitas laudatur 361
nihil negare 307
nilus fl. eiuſque inundatio 7. cur imbrifer dictus 96
nimbatus 334
nimbus 333.334
Niñerias, Hiſp. 332
nix 295. 324. decocta 31●
nobilis 148
noctem promittere, &c. 134
νίπμα quid 27
Noen, Noenmael, Belg. 303
nomen verum 28
nominis deriuatio 29
nomina à Græcis deſumta quomodo ad Latinam conſuetudinem accommodanda 88
nominare proprio nomine 198
nomenclatorum officium 198
nona hora 301.302
Norica prouincia 21
norici populi 347
notæ ſeruorum 168.169
nouerca 312
nubere quid 56.57
nuce ardenti depilare, &c. 174.272
nucibus ludere 356
nugæ 255. difficiles 211.212
numerus finitus pro infinito 145
Numidicæ gallinæ 257
nummus plumbeus 1. æreus 130. albus 185. aſper 185. 186. probus, reprobus 186. Auguſti 292
nupta noua domum ducta primo die mariti pueros capillatos tondebat 259
nuptias feminarum diuitum expetebant pauperes 47.165
nuptis nouis tedæ præferebantur, 288

nutricius 130.131
nutrix 130.131
nutus 41.
Nymphæ 349
Νυσσίας ὄζειν 296.298

O

OBeliſci 116
obeſus ſtultus 207
Obiſpillo, Hiſp. 286
occide, vre, verbera 144.145
Oceanus 289
octaua hora 301.302
P. Octauius 180
oculorum defectus in fœminis, 171
oculus effuſus 123
odiſſe gratis 63
ohe 371
olere bene 154.264
ollæ ludus 314
ollares vuæ 78
olli faceta irriſio 251
olus verſicolor notatur 326
opera exacta, amuſſitata 366
opus rude 366
opus tectorum Lacedæmone Romam tranſlatum 7
oratio frigida 236
oratores quando ſtarent vel ſederent 90.91
orbes citrei 146.179
orbes ſuſpendere Indis dentibus, 179.180.
orbis pro menſa rotunda 146
orbis in triclinio 234.235
orbitatis commoda 171
orca 311
orci victima 247
ordo minor Equeſtris, maximus Senatorius 295
Orion 337.338
Orphei fabula 19
Ὀῤῥοπύγιον 286
os 283. præcidere, percutere 202. 203. oris fœtor 284.285
oſſeus cunnus 286
oſtrea 262
otia ſordida, diſcincta 91
otioſa myrteta 256
oues aureæ Geryonis 125
Ouidius ſolus Pelignus Poëta dicitur 176

P

PÆdagogi 131
pædagogis ſolis parebant pueri capillati 260
pænula 144.160.294
Palæmon Poëta 212
Palæſtra ledæa 346
Palæſtra nitida, vncta 371
Palæſtrita 258.259.279
Palinurus 275
pallium 157.158.160
palliis olim accubuiſſe 264
palliis ſtracti lecti 160
palma 28
palus 296
Pamphilus veneficus 357
panis aridus 358
panniculus ſeruus Latini 203.281
pannicus quidam carpitur 172
panos dei ſimulacrum 105
pannoſus 271
pannuceus 271
papa 131
papia lex 216
Papiniani I. C. vrnæ inſcriptio 139
Papinij Pſittacus 137
παραδειγματίζειν 9
parazonium 193
Parcarum ſtamina pulla 360. alba ſtamina, *ibid.*

parentes in acta referri ſoliti 57
parmæ pecus & lana 327
παρθυνίζειν, verb. 205
Parthenius 337.363.364
Parthorum reges 188
particeps 361
partiri 279
paſcere oculos 362
Paſiphaë 10
paſtilli quid 115
Patauium vrbs 97.318
pater 130.131. pro auctore 101
paterfamilias 113
patres dominos à filiis vocari inſolens 112
Pathici 341
patulus lumbus 157
Paulinus 275
pauo gemmeus 157
pauper luxurioſus 195
pauperes quadrante lauabantur, 238.239
pectere capillos 173
pectus glabrum, piloſum 174
pectus mulieribus pro corde tribuitur 136
pecunia priuata in templis deponebatur 13
pecunia ſinu condita 150. æroſa 186
in pecuniæ permutatione quid conſiderandum 185.186
pedo, verb. 341
penſio 243
peragere rem 372
peranna 353
percidere verb. 89.202.203
percuſſum os 202.203
perfundere verb. 123
περίσχισμα 157.158
ad perpendiculum exigere 366
Perſæ fluminibus ſacrificabant 2.0
perſona capitis 247
perſonæ ſaltantes 144
Perſij præfatio 229.230
pertricoſus 265
petricoſa 18.265
peſtis 287
petaſon dubius 194.275
petauriſtæ 212
petaurum 212
petitores candidati dicti 167
pexa toga 181
pexus 181
Phædrus Poëta 231
Phaëthon 318.340
pharia coniux 307
philautiæ vitium 236
phileros 172
Philippicæ orationes Ciceronis, 213.214
Philippi nummi 320
Philippus apud Horatium 289
Philiſtio mimus 177
Philoctetes paridis interfector 209
philomelus 240.300
philomuſus ridetur 226
Philoſophi cynici dicti canes 344
philoſophus Cynicus fictus 343
Phimus 311
Phœbi & Bacchi certamen 338
Phœbus quidam irr detur 213.281
phœnicopteri periphraſis 157. pennæ 278
Photinus Ægyptius 266.267
pica 90
pictores Mineruæ clientes 131
picturæ & Poëſeως cōparatio 309
piger 296
pila pedibus ludere 315
pila in thermis 252
in pilæ ludo tria notanda 314
pilæ quatuor genera 313.314
pileatum incedere 237
pili 301
pinguis pro ſtulto 206.207

placenta 229.274
plagiarius 90.163
platanon 250
platanus 256
platea op. 347
plaudere, verb. 356
plauſus in balneis 54.55
Plinij mors 336.337
plumbeus 130
pluteus 282
Pluto hominibus odioſiſſimus 345
pocula ſacra 106. myrrhina 367
pocula ſingulis conuiuiis in menſa ponebantur plena 81. mos veterum 146
poculorum diuerſa genera 105.106
poculum vltimum ad ſomnum conciliandum 106
poculum parcum 304
poëmata veterum nouis prælata 201. difficilia reprehendũtur 211 vna chartæ facie ſcribi ſolita 368
pœna hilaris 265
Pæſtum op. 350
Poëtæ facere dicuntur, quæ canunt 309. cothurnati 232
Poëtæ Cordubenſes 206
Poëtarum communis querela 201 ſchola 350
Poëtica facultas imitatrix dicta 309
ποιητὴς 309
Polla Lucani vxor 330
Polla quædam irridetur 245
Pollio Aſinius 302
polyhymnia 323
poma arroſa mittere 265
poma pannucea 271
Pompeij laus 267
pondera plumea 315
ponere vina, vel obſonia 146.251
ponere verb. 81.357
Pontia 335
ponticus patronus 171.208.367
in popina quid vendi permiſerint quidam Imp. 74
porcellus lacteus 250
Porcia Catonis filia 76
porci ſpina, imbrex 174
porci villicam agnoſcunt, ſonum ſequuntur 258
porrum ſectiuum 250
porticibus hiſtoriæ pictæ à Romanis 233
poſcere verb. 187
poſſeſſio 364
Poſthumus moleſtus Martiali 198 329
potandi mos apud veteres 105.106
πιεῖν ἑρμῆς 106
potiri 18
præceps vnde 15
præcidere verb. 89.202.340
præcincti ſerui 277
præcones 114.299
prædia vrbana 240
præfatio 229.230
prægustatores 89
præſtare & præſtari 172
prætcrire 58
prætorum ludi 292
prehendere, verb. 290
prehenſare verb. 163
Priapus 261. eius ſacra 269.270
principes quidam memoria retinebant ſingulorum nomina 199
in principum aulis cancelli ante portas, & ad oſtium velum 65
prior, primus 218
priuignus 312
probare 50
probitas 248
Probus Gram. 219
Procillus quidam inuidus 140
proletarij 96
pronum bibere 122
properare verb. 82

properare viuere 214
propinare calicem ſuum 156.157
propinatio 280
Proſchelion 65
Proſerpina 246.247
προσκέλιον 150
prouerbia: Tolle digitum 27. comes facundus in via pro vehiculo eſt 33. vultum ducere 71. quicquid in buccam 76. male cœnato nullæ deliciæ gratæ 94 qui cadit à ſyllaba, cadit à cauſa 95. ad vmbilicum perducere 102 103. caluus comatus 107. tanquam canis è Nilo 122. labra vndantia 127. non otioſis labris, oculos paſcere, oculis deuorare, *luy faire venir l'eau à la bouche: Repaiſtre les yeux* 127. columbæ oſculo purius 137. tricæ apinæque 139. ſinu vacuo remittere, ſinum implere 151. vultus tacet, 153. vultus concidit 154. naſus tangit terram, Lurconi cœnare domi ſumma calamitas; *il demeura auec vn pied de nez* 154. cœnare apud inferos 155. lippis & tonſoribus notum 161. per freta & ſcopulos 164. mater deterior Medea 172. πάντα κοινὰ τῶν φίλων 179. oderint dum metuant, 189. *vender baſta la camiſa* 191. ad pileum vocare 199. cum ſarcinis enatare 199. os præbere 203 Minerua rudi aliquid facere, 206. coloſſo longior 207. ſe intra pelliculam continere 228. 229. Sophocleus cothurnus 231. cor habere 236. Ialeno frigidior 236. Dij laneos pedes habent, 237. os ſublinire 245. aſino pigrior 267. quadra aliena viuere 274. fumos vendere 299. caſtior virgine 300. *rompre ſon ieuſne* 303 *à tout perdre il n'y à qu'vn coup* 310 iacta eſt alea 310. *piper les dez* 311 cũ mors venerit, in medio Tibure Sardinia eſt 350. relinquere nuces 356. *a beau pain ſec.* 358
Pſilothrum 271
Pudentis & Claudiæ epithalamiũ, 307
pudor 249.250
puellæ quæ debeant ridere 177
puellæ olim mittebant amatoribus ſuis poma arroſa, &c. 265
puellæ præcipua laus ingenua facies 241
puellarum Romanarum facilitas, 319
pueri locari, commodari & in lupanari proſtitui ſoliti 331
pueri intonſi 62. capillati 191.259. 260.
pugio ſub puluino 77.78
pugnare ad digitum 27
puguer 119
pulchritudo ferè omnis in oculis, 171
pullus color 125
pumice libri extremitates æquabantur 102
pumice molles ſe leuigabant 174
punica mala quomodo roſas imitentur 81
pupillares ſubſtitutiones 358
pura puella 194
pura toga 101
purpura 125.126. malè olet 87. dibapha 297
purpureæ vuæ 78
purus 80
putare verb. 79
putare lanam 80
putidè proferre literas 316
putidus 316

putus 80
pyramides in ſepul. 116
pyrgus 310.311

Q

QVadra 274
Quadrans 94.239
quadrans pocul. 106
quadrantaria Clodia 239
quæſtores pecuniam ad libellam exigere ſoliti 186
quercus Ioui ſacra 345
querna corona 292
quincunx 145.146
quincunx pocul. 106
quinquatria 291
quinquennale certamen Ioui Capitolino inſtitutum 292
Quintilianus ſenator Romanus, 214
Quinctus quidam Martiali iratus 225.226
Quirinalis eques R. 113

R

RAdere brachia, &c. 264
Raia, Hiſp. 210
Ramum ducere 329
rapere,verb. 314
rapo 284
raptim ludere 314
raſtris arenam theatri vertere 205
ratio 239
ratione viuere 243
raucitas vnde 229
Rauenna 255.283
recedere, verb. 362
reciperare, pro *reparare* 147
reciprocum 147
recitandi modus 165.166
recitare quiſnam potuerit 253
recitatio 165.166
recitatores importuni 247. 248 252
recitatoribus domum ſuam commodabant diuites 300
reclamare, verb. 144
recumbere verb. 162
reddere verb. 175
redditus 175
redemptor 195
redimere verb. 195
refrigerare 236
refrigeratus 295
regelare, verb. 266.287
regulus 204
relinquere nihil 226
rem facere 60
renta, *rentar*, Hiſp. 175
repere, verb. 349
reprocum 147
requirere, verb. 209
reſalutare, verb. 289.367
reſina 268
reſtis arida 358
retiarius 144
rei 87. 299. veſtem mutant 164. eorum barba & capilli 173.204. abſoluti, tonſi 204. anhelitus malè olet 298
rex 199.367. reges dicuntur amici potentiores 162.331
rheda 250.263
rhetores qui 196
rhinocerotis naſus 38
rhodia gallina 257
rhonchus quid 37.138.368
rhytium 172
rhytum poculum 172
rictus 283
rigere electrum 266
riſus in Dijs 132
riſus ſignum annuentis 132
rogare, verb. 331.332
rogatores 312

rogus *pro* nece 112
Roma domina vrbs 219. 353. frequentia incendia 255
romani à Marte oriundi 37. toga deferebātur 159. gens togata 218 fluminibus ſacrificabant 220. cœna ſola in diem paſcebantur 225. hiſtorias depingebāt in porticibus 233. ab exactis regibus 249. mulis vecti 263. illorum elogium 18. ingentes opes 170. mores corrupti 242. 243. 599. corruptum iudicium 221
romanum forum Palladium, item Latinum, vel Latium dictum, 35
roſæ hybernæ 321
roſæ in vaſis vitreis 317
roſcida ædificia 312
rota pro corona aleatorum 311
rude opus 366
rudis 28.100.242
rudis toga 181
Ruffinus diues 240
Rufus auarus 288
rufus color in fœminis 171
rumor 203.271.281
rumpere 54
rus verum 256. beatum 261
ruſtici alta voce clamant 250
rurrum 205

S.

SAbbatarij iudæi 298
Sabellus irridetur 338
Sabidius 63.229
Sabineus rhetor 236
ſacci vinarij 176
ſacramentum, pro pecunia depoſita in ſacro 13
ſacramento contendere 13
ſacrificabant veteres Dijs fluminũ 220
ſacrificium pauperum 337
ſacrorum formula communis 235
in ſacris antequam pecudes immolarentur, capitis ſetæ ferro ſecabantur 247
ſagum 39
ſaguntina vaſa 339
ſalarij 74
ſalarium 225
Saletanus irridetur 196
ſalſamētorũ diribitores dicaces 74
ſaltare 69
ſalutandi mutuum officium 288
ſalutantium volũtaria ſeruitus 198
ſalutare proprio nomine 198.199
ſalutationes qua hora fierent 301
ſalutatores 91. 92. ſportulam accipiebant 199. antelucani 241. ruſticus 260. inanis 260
ſamia vaſa 276. teſta 282
ſamiare verb. 276
ſamiator 276
ſamos inſ. 276
Sanctra guloſus 174
ſandapila 208.287
ſanus 158
σαπροφαγεῖν 275
Sardanapalus 110.111
Sardinia 350
ſardonyx 351
ſatureia 273
ſaturnalia 237.242.309.310.338.369
Saturninus Tribunus pleb. 306
Saturnus laneo vinculo tenetur 237. ſerui libertatē adepti ei vincula dedicabant 237
ſatyri 336
ſaucius *pro* ebrius 269.355.366
Saufellus faſtuoſus 204
ſaxa miniſtrari 279
Scabro 284
σκάτιοι 161
ſcheda 372
ſchema Iouis & Cæſaris 16
ſchola 233.350.351

ſcholaſtici 350.351
ſciens fallo 335
ſcindere verb. 226
Scipio Naſica corculum 136
ſcire nefas 359
ſciſcitator vrinæ 278
ſciſſores 88.89
Scombrus 368
Scorpus agitator 357
ſcorta publica 286
ſcribendi mos apud veteres 306
ſcribere quid 225
ſcriblita 229
ſcriblitarij 229
ſcriniarij 34
ſcrinium vnde 34.100.101
ſcriptor 372
ſecretarium Iudicum 65
ſecretus 100
ſeculares ludi 293
Secundi cognomen multis familiis commune 35
ſecurus 366.367
ſed coniunct. 141.142
ſedere verb. 117.178
Selij impietas 316
ſella balnearis 179. geſtatoria 191
ſemis pocul. 105
ſenatoria dignitas per latum clauum ſignificata 340
ſenatorij calcei 167.233
ſenatorum locus in orcheſtra 167
Senecæ tres 96.330
ſenes inutiles 214. peſti minus obnoxij 287
ſepeliendi mos apud veteres 159
ſeptima hora 301.302
Septitianus 369
ſeptum quid 190.367
ſeptunx pocul. 105.106
ſepulcra veterum 116. ſacra 139.140. amici omnes vno ſepulcro claudebantur 140.141
ſerpere verb. 349
Sertorius feſtinans notatur 275
Sertorius pathicus 209
ſeruus non poteſt eſſe eques 113
ſeruus fugitiuus ceruus dictus 283
ſerui domini vocati à dominis ſuis 112. Æthiopes 169. vendebantur via ſacra 195. ſaturi alacres ſeruiunt 215. vinculis ſoluti cōpedes Saturno dedicabant 237. curſores 251. ſtabant, cœnantibus eos reſalutabāt domini 289 eorum notæ 168.169.234
ſeſtertiolum 93
ſeſtertium 170.356
ſeſtertius 170.239
ſexta hora 301.302
ſicambri 7
Sigerius 363.364
ſignata quæ dicantur 100.101
ſilicernium 288
Silius italicus 309
ſimiæ in ſpectaculis 324
ſindon 158.159.316
ſinu geſtare 150
ſirenarum cantus 265
ſirius canis aſtrum 355
[illegible] 225
ſmaragdus 351
ſocij qui dicantur 361
ſol vnctus & nitidus 110. eius calor dicitur tactus 110. ſole colorari 109.110
ſolatia punctis conſequi 59
ſoldum 326.327
ſoleati è balneo exibant Romani 252
ſolicitate 273
ſolium quid 178.179
ſoluere qui non poteſt, ſuum facit, quod mutuò accipit 148
ſomnus 135. vitæ beatæ neceſſarius 216

ſonare meros Parthenios & Sigerios 363.364
ſontes vbi verberari ſoliti Romæ 161
Sophocles 231
Sophonius Tigellinus 234
Σοφῶς acclamatio 38
ſordidus & niueus 324
ſordidorum hominum mos 180
ſoror 148.149
Soſibianus irridetur 324
ſotadæus verſus 211
Σωτὴρ, σωτηρία 305
σώζω 305
ſpatale mammoſa 186.187
ſpatha 73
ſpectacula 294. in ijs feræ & manſueta animantia 324. ſpectaculũ nauale 23
ſpectare verb. 186
ſpeculum caluum 198
ſplenia 168
ſponda 282
ſpongia 305.306
ſportulæ 199. 243. 261. 262. edicto ſublatę 223.238. centum quadrãtibus conſtant 224. per iocum pro munere gladiatorio 225. de ijs fabula 227.228
ſportularij 224.225.238
ſtagna Rauennæ 283
ſtare verb. 271.273.330.343
ſtatuæ equeſtres agitatoribus datæ 357
ſtellæ columba 137
ſtellio quid 29
ſtellionatus crimen 29.30
ſtemmata 329. ſtemmatis origo, *ibid.*
ſtigmatias 166.169
ſtigmarij ſerui 168
ſtiria decidente puer iugulatus 312
ſtola 67.144.175
ſtolatus pudor 67
ſtomachi vitium ſecretius 275
ſtomachi calor cura minuitur 298
ſtomachum exonerare 278
Strabo 284.285.286
ſtragula veſtis 157.158
ſtriblita 229
ſtrophæ 224.225
ſubligar adaptare ori 210
ſubſellia in orcheſtra 166.167
ſubſtitutio pupillaris 358
ſuburræ 161
ſuccinctus 145.183.277
ſuccinum 265.266.349
ſuffragia populi in creandis magiſtratibus 58
ſuffuſiones ceruleæ 258
ſulphurata fractis vitreis permutandi mos 71.72
ſumen 174
ſummenianæ meretrices 65. 188. 276
ſummenianum 276
ſumere aquam 185
ſupellex ſpatioſa 262.263
ſupercilia ponere, &c. 41. pro faſtu 41. priſca 42
ſuperciliofi 41
ſupinior 151
ſupinus 211
ſupplicium puerile 193
ſupra quod nil fieri poteſt 171
ſuſcitare verb. 289
ſuſcitator vrinæ 278
ſuſpendere verb. 179.180
ſuſpendium inuidorum eſt 140
ſuſpenſuræ balneorum 5
ſuſpirium 138
ſutor gladiatorum munus exhibens 228.290
ſutoriæ tabernæ Romæ 161
ſuus 222
ſyllabæ pro numeris 94. pro ver-

bis 95

ſynthesis 144.183.339.355

ſyrij tumores 335.336

ſyrma 341

T

TAbernæ Romæ pilis designabantur 36

tabulæ ſecundæ 358

Tagus auriferus 84

talorum ludus 310.311.355.356

tarenti ludi 293

tata 130.131

taurilia 221

Taurus quidam carpitur 196

taurus quomodo irritetur in arena 20. eius impetus quantus 18.19

taurus Neptuni & fl. hostia 220

teda 288

templa auro ornata 12. in ijs depoſita priuata pecunia 12. tabulæ pactionum 13

tenere verb. 167

teſſeræ 355.356

teſta 256.257. hamia 276. gelata 339

teſtamentum 358

teſtamenta virginibus veſtalibus commendata 11.14

thalaſſio quid 67.288

Thaïs 225.342.367

Thalius vel Thallus 357

theatrum 294. in eo edebantur bellaria 48. arena tincta ſanguine 204.205. raſtris verſa 205

in theatris aqua croco immixta per tubulos emittebatur 265

Theleſinus 244

thermæ 236. Neronianæ 184. 302. Cæciliani 207. Titi Imp. 234. Titi & Agrippæ 241

in thermis pila exercebâtur Rom. 252

tholoſanus caſeus 274

tholus 191.192

Thracum mos in ſepeliendis maritis & vxoribus 141

Thraſea Pætus 45.345

Thymele 42

Tiberius Imp. 292. eius conqueſtio 180

Tibur 348.350

tigris improba 133

timanus fons 318

timor cum amore non miſcetur 189

tinctus 158

tinea 183

tingere pro vngere 110.192

titiones ſopiti 245

toga puta 101. pexa, rudis, trita, recens 181. 242. lenis 210. raſa, detrita 210. romana 218. cerea 343 repoſita 354. ſordida, niuea 324 veſtis anteambulonum 136. propria Romanorum 144. in vrbe tantum ferebatur 158. candidatorum 167. meretricum 175. toga indutum ſaltare prohibitum 144. ea deferebantur mortui 159 togam petit Martialis 210. togã ſumere 294. togis ſuperinducta lacerna 294

togatorum comitatus honorificus 136.137.204. eorum vanitas 221

toietani cultri & gladij 325

tollere quid 21

tomaculum 74

tomarſe de orin hiſp. 194

tomentum 210

tomus 99.100

Tongiliani domus 254

Tongilius guloſus 176

tonſio in pueris 259.260

tonſoris officium 161.272

ad tonſtrinã conueniunt otioſi 161

toreuma 339. in phiala elaboratum 241
toros frangere 302
torta 219
tractatores & tractatrices 278
traducere 8.9.90.272
tragœdia 143,341
tragœdiarum actores cothurnati 232
τραγῳδικὸν βλέπειν 286
τράγος 284
Traianus 199
tribas 118
tribunus militaris 193
tricæ 265
triclinij tres lecti 234
triens pocul. 106.366
Trigonis ludus 313.314
triſtis,i,ſeuerus 31
trita toga 181
triumphalia carmina 42
in die triumphi militibus licebat Imperatorem conuitijs proſequi 42
Tryphon 360
Tucius 217.228
tumores Syrij 335.336
tumuli 116
tunica moleſta 368
tunicatæ fœminæ 160
turbare capillos 173
turdorum corona 250
turricula 310.311
turtur cereus 257. aureus 262
tuſſis ſignum deploratæ valetudinis 47
tyranni ſemper timent 189
Tyria dibapha 297
tyriæ virgines 232.133
tyrocinij dies 223
Tyros improba 126
tyros *pro* purpura 167

V.

Valere verb. 217
Varonillæ ſorores 357.358
Varus reprehenditur 362
vaſa 193.209
vaſa anaglypta 328
vaſati 193
vaſorum ſyntheſis 339
vectigalium redemptor 195
vel,coniunctio 219
velare medicamine 220
velum tribunali prætendi ſolitum 65
vela in lupanari 64.65
vena 355
venabulum 21.22. tecto ferro 15
venatio, non præda delectat venatores 85
venatores Deorum habitum induere ſoliti 10
venatorum munus 325
vendendi mos per præcones apud veteres 114
veneras hiſp. 184
Veneti baſiant,quos probant 39
venter Faliſcus 338
ventrem linire 245
venire verb. 86.87
Venus 184.209.232.233.plebeia 132. 188.239.ſollicitata 273
Veneris Erycinæ templum 209
Veneris ſimilitudinem referre in venationibus 11.12
Venerem iocus præcedit 40.41
verba dare 205
verbena 235
vernæ 219. corona focum cingentes 258. capſarij 372. eorum licetia 71
verrere ſolum 174

verſus ſupinus, Sotadæus, Galliambus 211
veſica 341
Veſpaſianus Imp. 225. eius triumphus Iudaicus 148
veſpillo 61.62.83.287.288
veſtales virgines 13.14
veſtis 157.158. veſtes natiuæ 126. in fundis ſeruatæ 158. reorum 164 pexæ 181. prælis preſſæ 183. amethyſtinæ 190. detritæ, villoſæ, raſæ 210.313. Galbanæ 277. dibaphæ 297. aridæ 358
veterator 299
veternoſus 268
veternus 268
vetulæ cur ſolicitarentur 299
vetuſtas amicitiæ & vini laudatur 129
Vetuſtina 283
Veſuuius mons 336
via ſacra 195
via longè 261
vicarius 162
victi confeſſio 27
victimæ mares mactatæ caſtrabãtur, antequam excoriarentur 235
viduæ 348
vincere fabam 250
vindex 219
vina reſinata 275
vinum fundi ſolitum capitibus ſtantium ad aras victimarum 235
vinum merum & dilutum 134
vinum Nomentanum 133. Cæcubum, Falernum 176. Maſſilianũ 279.
vipera 230.231
vipera ſuccini viſco incluſa 349
viperæ cubile grauiter fœtet 298
viperæ ſepulcrum 349
Vipſana porticus 136. 222. 230. 312
vir 200
vir non exiſtimatur, qui manus ſibi infert 45
vir nubit vxori 57
viri non poſſunt vti pallio muliebri 160
viri ſteriles 282
Virgilius Catullo ætate poſterior 311
virgo. i. ſignata cura 101
virgo charta 100.101
virgines ſpecie tantũ pudicæ 270
virginis defloratio in lupanari virguncula ſignabatur 188
virgineus cruor 353
virilitatem amputare 276
viſio verb. 341
Vitelliani pugillares 150
vites rodit caper 235. tardæ 78
vites vlmis maritatæ frondibus denudari ſolitæ 79. illarum putandarum tempus 78.79
vitiorum maxima reprehenſio 128
vitrum 317
vitrum parcum 176
viuere de vino dictum 53
viuere ratione & caſu 243
vmbilici in plurali 103
vmbilicus 102.103
vmbo 249
vmbra omnis nigra 336
vigere axes 206.207
vngere ad ſolem 109.110
vnguen 207
vngues tondere 272
vnguium corroſio 319
vnto melos labros hiſp. 246
vocabulum vnde 29
vocare verb. 86.175
vocationes 86
vocatores 86
volumen 99.100
ad voluptatem quid maximè inci-

taret ethnicos 344
vocare verb. 186
vrbici actores 75
ſub vrſa parrhaſia 306
vſtores 288
vſtrina 288
vuæ quæ ſeruari poſſunt hyberno tempore 78
vulpes cum vrgetur à canibus, excrementa emittit fœtida, &c. 298.
Vulteius Menas 289
vultus 283. ſacri 267
vxor illius ſemper dicitur eſſe, cuius eſt dum moritur 172
vxor ne ſit nimis docta 215.216
vxor grabati 343.344
vxor viro dat cuſtodem 189
vxor ducit virum 58
vxor pro femina vnius adulteri 104
vxoribus ſuccedere qui poſſent 216.

Z.

ZElotypia amatorum grata 335
ζηλοῦς ἔχειν 33
Zoilus carpitur 208.237.238.276. 362
Zoticus 89

FINIS.

INDEX
OMNIVM VOCABVLORVM QVÆ IN OMNIBVS M. VAL. MARTIALIS PoëMATVM LIBRIS

reperiuntur, vnâ

CVM

RERVM, EPITHETORVM AC phraſium ſingularium annotatione: tàm ad linguæ Latinæ, quàm ad poëſeos rectum vſum, concinnatus ac editus

A

IOSEPHO LANGIO CÆSAREMONTANO.

LVTETIAE,

Apud CLAVDIVM MORELLVM, via Iacobæa ad inſigne Fontis.

M. DC. VII.

Cum priuilegio Regis.

LECTORI BENEVOLO,

IOSEPHVS LANGIVS CAESAREmontanus. S. P. D.

ADMONENDVS es, amice lector, de quibuſdam, ad vſum huius noſtri indicis pertinentibus. Ante omnia ſcito me in colligendo hoc indice, HADRIANI IVNII, doctiſſimi viri, editionem, quæ anno, 1579. ex Plantiniana prodiit officina, duas potiſſimum ob cauſas ſecutum eſſe. Primùm, quia Lugdunenſi & aliis nonnullis exemplaribus, cùm librorum diſtinctione, tum lectionis varietate ac veritate præſtabilior & magis emendata videbatur, non mihi ſolùm, ſed etiam doctiſſimis quibuſdam viris, quos huius laboris & auctores, & moderatores, & cenſores habui. Deinde, cum de Typographi voluntate in adornanda noua Martialis editione, non adeò certus eſſem: Iunianam hanc cæteris præferendam cenſui: vt, ſi fortè Typographus nouam recuſaret indici adijcere, tu tamen eam haberes aliundè, quæ & recentior, & propter cum auctoris ſummam in literis laudem, tum Typographi fidem & induſtriam: vtriuſque verò celebritatem nominis eſſet nobilior, atque docto cuique magis approbata.

Ad ipſum nunc indicem quod attinet, habes eum hîc, Candide Lector, non ſingulorum ſolum verborum inueſtigandæ quantitati ſiue proſodiæ accommodatum: ſed coniunctorum etiam ſtructuræ ac proprietati perquirendæ ſatis idoneum. Nam & Epitheta ſuis adiuncta ſubſtantiuis, & vice verſa, ſub-

ſtantiua cum ſuis coniuncta Epithetis planiſſimè inuenies.

Formulas prætérea loquendi rariores & elegantiores ita depræhendes excerptas, vt ad propoſitum tuum haud difficulter poſſis accommodare. Numerorum rationem ſic collocatam in toto Indice obſeruabis, vt priori numero, qui Veteri Romano numerandi more Latinis literis, j. ii. iii. iv. v. xii. &c. exprimitur, librum: ſequenti verò Ziphra, Epigramma, vel ſi plures fuerint, Epigrammata eiuſdem libri, denotari cogites. Verſuum rationem ac numerum aſcribere, ſuperuacaneum duximus, cum ob breuitatem Epigrammatum, tum quod quærendi laborem, triplici numerorum ordine conſtituto, difficiliorem ac magis impeditum fore, iudicauimus. Numero denique, cum ſigno † præpoſito, libri ſpectaculorum Epigrammata deſignari ſcias. In his autem omnibus colligendis, digerendis, annotandis, quantam maximam potuimus, diligentiam ac curam adhibuimus: quæ ſi in imprimendo quoque (quod nobis de optimi viri, Typographi noſtri, fide ac ſolertia pollicemur) adhibita eſt: ſpe ſum bona, vtriuſque noſtrum laborem haud dubiè, te probaturum. Vale, candide Lector, & noſtris fauens conatibus, hiſce, dum meliora damus, ad tuam commoditatem vtere, fruere.

INDEX

ABSOLVTISSIMVS OMNIVM VOCABVLORVM IN M. VALERII MARTIALIS Epigrammaton libris, ad quantitatem & vſum eorum reperiendum vtiliſſ.

NVMERVS IN HOC INDICE PRIOR, ISTO charactere j.ij.v.x. librum: poſterior verò arithmeticus 1. 2. 3.4.5.6. &c. libri Epigramma denotat. NVMERO etiam, cum ſigno † præpoſito, libri ſpectaculorum Epigramma deſignatur.

Aa

A j.27.32.35.44.49.52.71.77.88.ij.16.75.iij.14.46.69.72.95.iiij.30.46.49.63.73.85.89.v.3.36.61.71.85.vj.8.13.31.42.70.vij.29.50.55.85.viij.16.17.32.55.59.75.ix.5.29.41.x.3.6.7.29.xj.4.22.36.40.xij.17.26.29.

Bb

Ab.†3.4.8.18.21.24.j.4.13.49.67.72.iij.1.58.iv.3.16.57.vj.47.93.vii.7.11.36.79.iix.31.45.51.55.ix.9.13.18.52.x.20.36.37.48.101.xj.6.xii.3.11.63.xiii.48.112.xiv.112.120.173.

Abderitanæ plebis pectora, x.25.

Abdices, v.57.

Abducere, vij.92.iix.21.

Abductas, iix.56.

Abeat, v.85.xij.17.

Abeſſe, vj.19.vij.6.iix.56.

Abeſt, vij.5.24.

Abies, xiv.84.

Abigas, x.33.

abigatq́; , x.5.

Abiget, xj.99.

Abigit, j.35.

Abire, j.72.v.21.iix.32.56.xj.17.44.xii.71.xiv.163.

Abires.iv.61.

Abiret, iii.24.

Abiſti, j.100.

Abit, †16.j.63.iix.59.x.75.xj.8.xij.103.

Abite, xj.7.

Ablatis lacernis, xij.26.

Abluas, ij.70.

Abnegat, ij.32.

Abnuit, †28.

Abolla, iix.48.Cerea, iv.53.

Abollam Tyriam, iix.48.

Abortiuo ouo, vj.93.

Abrumpere, xii.26.

abruptâ, reſte, v.64.

Abſcidit, iii.66.

Abſcindere, iii.85.

abſciſſa,iii.81,
abſciſſâ linguâ,ii.82.
abſcondunt,j.35.
abſens, iix. 78. Sacerdos,x.92.
abſentem,xi.61.rogum ix.78.
abſentes comæ,ix.38.
abſentis, vi. 85. vii. 50. amicitiæ,ix.102.
abſim,iii.4.
abſit,x.87.
abſolui,iv.16.
abſoluis,xi.21.
abſoluit,xii.92.
abſoluta,j.83.xii.64.
abſtinet,ix.87.xi.40.
abſtulerat, † 2.vij.60.
abſtulit,iii.52.vi.88.ix. 104. x. 51. xi. 70. 92. 94.xiv.18.
abutere,vii.92.

Ac

Ac,iv.90.ix.23. xii.50.
acapna ligna,xiii.15.
accedas,vii.25.
accedent,x.48.
accedit,xii.26.
accedunt,xi.72.
accendit,xiv.26.
accepit, † 5. j. 106. v. 38. xii. 18. xiv. 175. 189.
acceptâ aquâ, xiii. 47.
acceſſi,vii.17.
acceſſit,vii.52.x.103.
accidat,vi.82.
accidiſſet,ii.65.
accidit,vii.13.
accipe, j.89.ii.27.vi.15. 80. 85. vii. 1. iix. 9. 56. ix. 69. x. 16. xj. 30. xii. 75. xiii. 9. 11. 45. 102. xiv. 1. 27. 28. 87. 89. 96. 102. 159. 185.219.
accipere, ii.56.ix.70.x. 75.
acciperes,xiii.45.
accipiam,xii.40.
accipiat, ix.96.
accipienda,ix.50.
accipient,xii.52.
accipies,v.1.xi.58.
accipis, ix.70. x.69.88.
accipit, iix. 75. ix. 5. x. 36.
accipiter,xiv.216.
accius,xi.91.
accola, v. 3, proximus, v. 23.
accubamus,iii.82.
accubare,v.71.
accubat,x.27.
accubuiſſe,xiv.135.
accubuit,iix.50.
accumbat,x.84.
accumbimus,ii.37.
accuſas,iii.13.
acer vertagus, xiv. 200.
acerba,xii.34.
acerbum,ii.26.
acerbus,xii.47.
acerna menſa,xiv.89.
acerra, j. 29. plenâ, iv. 45.
acerram, i.29. ſeptimâ, x.24.
acervos,vii.53.
acervum ingentem, vii.26.
aceti, vii. 24. xiii. 122. rubentis, xi. 57. Niliaci,xiii.122.
aceto,x.45.
acetum, xii. 48. xiii. 122.
Achillam,vii.56.
Achillas,iii.91.
Achilleas comas, xii. 84.
Achilleos pedes, ii. 14.
Achilles,v. 49.
acidâ cretâ,vi.93.
Acidaliâ arundine, ix. 14.
Acidalio nodo,vi.13.
acipenſem,xiii.91.
acipenſis,xiii.91.
Acoride,iii.93.
acos tenues,x.37.
acre vlcus,xi.99.
acri equo,xii.14.
acribus curis,iii.20.
acrior chius,v.62.
acris equi,vi.38.
acriùs,iix.81.
acrius cor,vi.64.
acta, † 6. iii. 20. vi. 70. xi. 62.
actas quindecies Olympiadas,x.23.
Actiaci freti,iv.11.
actis tantis,ix.104.
actitare,i.18.
aculeolos,iix.71.
acus, xiv. 150. aurea, xiv.24.
acuta teſta,v.18.
acutâ arundine, x. 14.
teſtudine, xiii. 86.

cuſpide,xiv.92.
acuto capite,vi.39.
acu, iix. 28. ix. 14. incertâ, ii. 66. Semiramiâ, iix. 28. laſciuâ,xi.46.

Ad

Ad, † 16. j. 37. 49. 52. 102. 118. ii. 6. 14. 57. 69. 74. iii. 20. 24. 44. 50. iv. 5. 8.25.30. 50. 60. v. 5.9. 68.vi. 37. 45. 58. vii. 5. 9. 19. 26. 66. iix. 4. 15. 22. 38. ix. 14. 24. 30. 32.41. x. 13.18. 19.20. xi. 4. 8.11.24.34.xii. 3.17.26.29.30. xiii.3. 15. 91. xiv. 112. 130. 137.162.172.199.
adamanta,vii.99.
adamantas,v.11.
addas,iix.2.ix.46.
addat,x.98.
adde,iii.35.x.48. xiii.5. xiv.170.
addere, iix. 3. ix. 95. x. 26.xiv.115.
addetur,x.48.
addictus cliens,ix.3.
addideris, ix. 5. xi. 27. xiv.217.
addidit,ix.18.104.
addimus,x.24.
addiſti,x.31.
addita, j. 102. ix. 4. xiii.3.
addite,x.24.
addixti,xii.16.
adeas,iii.5.
adeò, iv. 11. vii. 17. iix. 19.xi.35.
adeóne,i.11.96.
adeóque,vii.6.
ades, † 24.
adeſſe,iv.54.x.30.
adeſt,i.7.34.iix.30.x.37. xiii.101.
adeunda, vii.92. ix. 46. atria,i.71.
adeunte,j.91.
adhæret,v.62.
adhibere,vi.57.
adhibes,vii.99.
adhibetur,x.27.
adhuc, † 15.23. i. 55. ii. 10. iii. 22. 50. iv. 10. 22.91.v.23.38.71.vi. 32. 38.vii. 43. 62.79. iix.3. 28. 64. 67. ix. 43. xi. 109. xiii. 68. 102.xiv.13.
adicit,iv.54.x.82.
adire,i.79.v.16.
adiſſes,ix.67.
aditus,iix.68.
adiuuante aurâ,x.30.
adiuuat,xi.61.
adlatras,ii.61.
admiror, iii. 69. v. 64. vii.84.
admiſiſſet,v.70.
admiſit,iii.66.
admiſsâ luce,xi.105.
admiſſus,xii.57.
admittam,xiv.37.
admittas,v.6.
admittat,iii.93.
admitte,iv.8.
admittere,i.26.iii.17.
admittit,vii.67.
admittunt,iix.14.
admoneas,x.104.
admonetur,iv.64.
adopta,iv.31.
adoptiuis ramis, xiii. 46.
adorant,iv.49.
adorantes,xii.29.
adorat, † 17.
Adrianus culex, iii. 93.
adſcripta,xiv.2.
adſit,xii.25.
adſpeximus,ix.26.
adſpice,v.32.ix.88.xiii. 58.xiv.109.
adſpicimus,ix.26.
adſpicis,iii.35.iix.30.59. ix.24.xiv.115.
adſtabat,iix.56.
adſtrictâ fronte,xi.40.
aducto æquore, xiii. 79.
aduena,xii.3.
aduentum,iv.15.
aduerſus frontibus.iv. 35.
aduertere,vi.64.
adulter,i.36.x.95.
adultera,vi.7.ix.3.
adulterium,i.91.
aduocato,x.87.
aduolans,v.25.

Ae

Aeaci ſeueri,x.5.
Aeacidæ,xi.44.
Aeacides,iix.6.
æde primâ,vii.50.
ædémque,iix.44.
ædes, vii.96. xi. 35. xii. 32.
ædibus mediis,ix.62.
ædificat,ix.47.

ædificem,ix.23.
ædificet,ix.47.
ædifico,ix.47.
ædile,iv.52.
ædilem,v.85.xiv.1.
ædilis,xi.105.
ædila,i.47.
Ægæi maris,vi.34.
Æger, iv. 81. vi. 47. xii.92.Tityr', viii.56.
ægida,xiv.179.
Aegis,vii. 1. ix.21.
Aegle,i.95.xii.55. dentata,i.73.
Aeglen communem, xi.82.
ægram amicam,xi.8.
ægro,i.102.ix.98.
ægrota,xii.56.
ægrotas,xii.56.
ægrotat,ii.16.
ægrum, v.25. dentem, x.56.
Aelia,i.20.
Aeliano,xi.41.
Aelius,v.25.
Aemiliâ,vi.85.
Aemiliæ viæ,iii.4.
Aemiliæ gentes, x.12.
Aemiliane, i. 51. v. 82.
Aemilius,xii.19.
æmula, carmina, xii. 96. dona, iix. 28. labra,iv.42. littora,iv. 25.vina Tuſcis cadis, xiii.118.
æmulatur,iii.20.
Aeneâ thecâ,xi.76.
Aeneæ,v.1.
Aeni equitis,xi.22.
ænigmate,i.91.
aëno, xiv. 133. Agenoreo,x.16.
Aeoli,x.30.
Aeoliámque,ii.14.
Aeolio Noto, v. 72. Vellere,viii.51.
Aeolium decus,viii.28.
æqua venus,iv.13.
æquales libros, vii. 89.
æqualis,vii.89.
æquandas,viii.52.
æquare,viii.60.
æquarum legum ſanctiſſime cultor, x.37.
æqui,xi.6.50.
æquitare,v.29.
æquor,x.30.
æquota, † 24. viii. 43. fraterna, † 16.
æquore aducto, xiii. 79.toto, † 26.
æquoreâ conchâ, xiv. 209.Rauenna,xiii.21.
æquorei Anxuris,x.58.
æquoreis aquis, x. 51. vndis,xiii.84.
æquoreo puluere, † 28. Sale, xiii.89. tridente,v.25.
æquorum,x.87.
æquum,j.115.x.76.
æra, j. 27. 77.vii. 15. ix. 60.70. xi. 17.28. xii. 57. lugētia,xiiii.204. ſordida,ix.9.
ærariorum,xii.57.
ære,vi.27.xii.66. arguto,xi.22. exiguo, ix 44.quaterno,xii 77. vario,v.16.
æripedē ceruū,ix.104.
ærugine nimiâ, ii. 61. viridi rinctos verſus, x.33.
aëra tacitum,viii.32.
aëre vacuo, † j.11.
aërias Cypariſſos, xii. 50.
æs,j.77.iiii.72.thermarum,xiiii.163.
Æſchyle,ix.5.69.
Æſonides,ii.14.
æſtas trigeſima, x. 103.
æſtate,x.62.96.
æſtatem,x.30.
æſtates,ix.2. decem,iv. 66.
æſtatis,ii.85.
æſtimarit,x 35.
æſtimas,xi.1.
æſtimare,iv.64.
æſtiua hora,xii.1.
æſtiuas niues, v. 65. vmbras,i.13.
æſtiuo imbre, iii. 65. menſe, ix. 13. tempore, ii.78.
æſtiuum rus,viii.61.
æſtuantem,xi.99.
æſtuantes Baias,iii. 20.
æſtuanti,iii.82.
æſtuet,ix.23.
æſtus,xi.79. Serenos,i. 50.ſiccos,vi.42.
ætas, ii. 64. vi. 85. vii. 95.viii.36. x.86. breuis,vi.29.85.inutilis, xi.70.mitis,xiiii.47. tota,x.38.
ætate,xiii.205.
ætatem, x. 36.longam, vi.70.

ætatis,x.13.
æternâ in roſâ viuere, iix.77.
æternas habenas,vi.3.
æterno auro,xi.5. Carmine,x.16.honore,j. 117.Vergilio,xi.53.
æternum,v.67.
æthera,† 16.iix 36.
æthere,iv.3.
ætheriâ aulâ,xiii.4.
ætherias auras,j.4.7.
ætherio nectare, iv. 8. Olympo,ix.4.
ætherios ortus,iii.6.
ætherius pater, ix. 36. 37.
æthiope triſti,vii.86.
æthiopes, † 3.
æthon, iii. 67. iix. 21. miſellus,xii.78.
ætnæaque regna, vii. 63.
ætnæis oris,iix.45.
ætolâ Calydone, ix.49. Cuſpide,xiii.93.
ætolę cuſpidis,vii.1.feræ,vii.26.
Aetolo ſue,xiii.41.
æuo medio,iix.77.placido, x.23. Pylio,iv. 1.

Af.

Afer, iv.37.79. ix.8.26. x.84.
affatus, † 25.v.3.
affecit,xii.78.
affectas,xi.33.
afferat, x 74.
affers,ix.89.
affertur,iii.50.
affirmas,vi.14.
affirmat,iv.21.
affligunt,vi.33.
affuit, † 21.
Afra,j.101. Nomas, ix. 77.
Africa,ii.2.
Africanis magnis, iv. 14.
Africanus,xii.10.
Afro rigido, xii.42.

Ag.

Agam, iii. 38. iv. 90. xiv.1.
agas, j.80.ii.27.67. vii. 9.agaſque,v.6.
agat,j.20.iii.20.
Agathime velox,ix.39.
agedum,xi.57.
age,ii.64.iix. 67. x. 87.
agelli,vii.50.92. latentis,xii.73. paruuli, x. 91.
agello, vii.90. Arpino, xi.51.
agellos tres,xii.16.
agellum, j. 117. meum, ii.32.
agellus,xii.25.
Agenorio aëno, x.16.
Agenoridæ Cadmi, ii. 43.
Agenoris,xi.1.
agentibus,j.96.
ager, † 2.j.86.iv.60.v. 72.vii.70.101.ix.55.x. 43. 51. 96. Amiternus, xiii. 20. ingratus, x, 47. luxurioſus, xi. 9. Nomentanus, ii. 38. Regius, x. 94.ſuburbanus, xiii. 12 ſuperbus,† 2.Tuſcus,ix.23.
agere,iix.7.
ageres.iii.66.
ageret.iix.26.
ages,iix.3.x.37.xi.8.
agger,xii.14.
aggeſtâ humo,iix.57.
agi, iix.33.
agili arte.iii.82.
agimus,xii.9.
agis,i.80.ii.7.67.iix.16. 76.
agit,i.69.v.62.ix.4.
agitur,i.27.
agna frequens, vii. 53. mollior, v. 38.rudis, ix.73.
agni, x. 92.Phryxæi, x. 51.
agnoſcat,iix.3.
agnoſcende,ix.67.
agnus mollis, iii.58.
agreſti rudique viro, iii.14.
agricola, xii.73.crudus & ebrius,xii.77.
agricolæ,xiv.34.
agricolam,vii.35.
agri Cærerani, vj. 73. municipes, x. 103. ſuburbani,x.58.
Agrippæ, iii. 20. 36. x. 87.
agris, iv. 66. Diomedęis,xiii.93. Nomentanis,i.106.
agro, vi. 94. x. 43.79. Elyſio, x.101.
agros,i.85.ix.62.pater-

nos,xi.71.
agrum,ix.22.
agunt,ix.7.

Ah

Ah,xiv.115.facinus,xi.71. 92. miſer & demens,vii.64. pudet, iv.67.ſcelus,xi.92.

Ai

Ais,j.118.ii.96.xii.67.87.
ait, j.43.86.iii.80.iv.67.vi.82.vii.65.ix.37.45.88.x.2.xi.21.
αἶνα, x.4.

Al

Ala,xi.89.
alabaſtra,xi.9.
alanus,vii.29.
alapis,v.62.
alas gemmantes, xiii.70.liquidas,iv.49.
alat,xiii.49.
alauda,xii.58.61.
alba brachia, xi.85. facies,iv.79.
albâ ceruſâ,x.22.gemmâ,xi.37.pennâ,x.3.
albæ lacernæ, xiv.137. lanæ, xiv.155.luces, x.62.Palladiæ,v.1.
Albana comiſſatio,xii.48.
Albanâ arce,ix.104.
Albanæ oliuæ,ix.24.
Albano auro,iv.1.
Albanos Tuſculóſque colles,iv.64.
Albanum,xi.8.
albas,xiv.139.
albeſcere,vii.12.
albet,iix.18.
albi Galeſi,xii.24.
Albi Maxime,xi.107.
Albinus,iv.37.
albis amicis, x.12. lacernis,iv.2.
albo otio,iii.58.
Albula, xii.100. Cana, j.13.
albularum crudarum, iv.4.
albus,j.56.iix.26.
Alceſtim,iv.75.
Alcidæ, v.66. vi.68. prioris,ix.104.
Alcide,ix.67.
Alciden, † 16. ix.4.45. xiv.178. maiorem, ix.66.
Alcides, vii.49 ix.26. 35.minor,ix.104.ſacratus,vii.49.
Alcime,j.89.
Alcine,v.65.
Alcinoi,iv.64.x.94.
Alcinoo,vii.41. xii.31.
Alcon mitior,xi.85.
Alconti,vi.70.
alea,xiii.1. xiv.15. parua,xiv.18.ſola,iv.66.
aleâ blandâ,iv.14.
aleator vdus,v.85.
alecem,xi.28.
ales, xiii.68. xiv.218. plurima,ix.56.
Alexis, v.16. vi.68. iix.73.
Alexim,vii.28.
Alexin,iix.56.63.
algâ Erythræâ,x.16.
algentem, xi.99.hortam,v.79.
algentémque togam, xii.36.
algentes, iv.5. togas, xiv.137. vetulas.iv.5.
alget,v.72.iix.67.x.76. xii.31.
algidóſue ſeceſſus, x.30.
alia,† 21.cauſſa iii.50.
aliâ viâ,xi.92.
alias,ii.18.
alica,ii.37.xiii.6.9.
alicam,xii.83.xiii.6.
alicui,v.53.
aliculam,xii.83.
aliena, j.67.iii.70. xii.52.
alienus,xiv,122.eques, v.19.odor,ii.12.
aliis,ii.21.
alio, vi.93.ix.106. mittente,x.73.
alióque,xii.32.
alios,iii.5.27.iv.89.vii.31.99.xii.48.
aliorum,xiv.73.
aliqua pars,vii.25.
aliquâ in chartâ,v.27.
aliquâ aure, iii.63.parte,v.5.
aliquando. iv.61. v.51. x.46.xii.49.
aliquem,vii.57.
aliquid,j.98.108. ii.24. iii.11.72.95.iv.37.vii.17.
aliquod,iv.31.
aliquis,j.117.v.61.vi.11. ix.18.96.x.66.
alis geminis,iix.51.

alir,xiii.59.
aliter, † 3.j.17.30.89.ii. 41.61. iii. 100. iv. 81. vi.77.iix.12.ix.38.
alitis,ix.32.eximiæ,xiv 67. ſuperbæ, vi. 55. ix.12.
alitum,xiii.61.
aliud,j. 93. vi.94. x.11. 14.xiii.34.
alium,iv.40.ix.105.xi. 49.
alius,i.50.iii.58. iv.27.
allatres,v.61.
alligas,xii.91.
alligat,iix.51.
alligati lactis,iix.64.
alludens,iii.19.
alma dies,iv.1.
alma patens Memnonis,iix.21.
almo.iii.47.x.91.
alpha,ii.57.v.27.
Alphæi,vi.85.
Alphicus,ix.97.
alta, i. 61. ii. 74. v. 23. vii.41.
altaque,iix.3.
alta atria,xii.3.domus, xii.3.marmora, iix. 3. porticus, xi. 50. quies,vii.41.ſemita, v. 23. templa, ii. 74. vulnera,i.61.
altaq; ſaxa,xi.91.
altâ ripâ,x.85.turre,iii. 58.valle,iii.58.
altam Bilbilim, i.50.x. 104.
altè,iix.75.ix. 60.x.30. xii.19.
alter, iii. 50. iix. 73. ix. 33.37.66.x.20.92.
altera, iv. 8.20. 83. vii. 82.iix.65.xi.8.53.
alteráue, xi.32.
altera barba,vii.82.
altera charta,iv.83.
alterâ cœnâ,xi,32.
altére ſtulto,xiv.49.
altéres,xiv.49.
alterius, ii. 18. vii. 37. Iouis,ix.37.
alternas,xiv.1.
alternis,v.39.
alterno lacerto,vii.66.
alternum caſtora,x.51.
alternus,ix.52.
alrero,v.14. oculo.iv. 65.
alteroque,vi.78.
alteróue,i.118.
alterum pedem,x.100.
alterúmque,iv.37.
alti Tiburis,vii.12.
altilis gallina,xiii.62.
altini,iv.25.
altinum,xiv.155.
altis, i.118. Syluis, † 18.
altius, † 16. vi. 42. 64. xiv.197.
alto, x. 58. Tribunali, xi.99.
altos ramos,iix.61.
altricem terrã, xiii.50.
altum decus,ix.2.ſomnum, i. 50. tramitem,x.19.
altus, vii. 68. honor, xiv.4.
aluit,iii.38.
alumna,xii.21.
alumnam pinguem, iv.19.
alumne,i.77.xii.60.
alumnum paſtum mero lacte,xiii.41.
aluta coccina,ii.29.
alutâ nigrâ, vii. 34. ruptâ,xii.26.
alutam,xi.61.
Am
Ama,vi.11.x.71.
amabit,xi.6.
amabo,ii.55.iix,76.
amamur,ix.99.
amant,ix.9.
amantem,iix.51.
amantis, iii. 11.iv.82.x. 38.
amántque,i.105.
amare, ii.55. vi. 63.vii. 25. ix. 40. x. 20. 73. 89.xii.44.
amares,ii.63.
amaret,x.35.89.
amari,i.55.
amari fellis,vii.24.
amaris,vii.75.xii.34.
amaris litibus,xii.69.
amaro munere, ix.96.
amas, iv.9. vi.29.ix. 1. xii.44.
amáſque,vii.10.
amat, i. 50.56.62.71. 86. iii. 8. 15.39. iv.13. 83. v. 10. 56. vi. 6.54. 60. 61. vii. 7.31.67. 86. iix. 30. 49. 54. 63. 81. ix. 15.22. 30. 62.101. x. 58. xi. 41. xii.11. 52. 100. xiii. 83.119. xiv. 107.165.

amatque.ix.50.
amator, i. 97. xiv. 171. frequens.vii.96.
amatorem Iouem,xiv. 207. Tibullum,xiv. 193.
amatrices aquas, vii. 14.x.4.
amatrix,vii.68.
amauit,iv.44.viii.11.
amazona peltatam, ix. 104.
amazonicus,iv.42.
amazonide,iv.29.
ambit,iv.55.
ambitione nouâ, xii. 96.
ambitioſa, ix.63.atria, xii. 69. caſa, xii. 67. tellus,vi. 80.
ambitioſe lepus, i.52.
ambroſiâ,xi.58.
ambroſias dapes,iv.8. viii.39.50.xiii.91.
ambulante cœnâ, vii. 47.
ambulat,iv.55.vi.24.
ambulator ſerus, ii.11. tranſtiberinus, i.42.
ambulátue,iii.20.
ambules,iii.2.
amem,vi.11.viii.73.
amentque,ix.43.
amêre,vii.28.xii.63.
amèris,vi.11.
ames,v.47.viii.56.
amet,i.56.iii.11.63.v.7. 32.vii. 88.98. viii.63. xi.16.
amethyſtinę lanæ,xiv. 154.
amethyſtinas veſtes, i. 97.
amethyſtinatus, ii. 57.
amethyſtinos triéres, x.49.
Amiane, ii.4.17. vi.92.
Amiano,iv.70.
Amianus,iv.70.
amica, iii.69. v. 72.vii. 13.ix.42. x.68. xi.28. 40.xiv.6.187.diues, xi. 50. fallax, v. 43. omnis,i.72.
amicâ nouâ inflammatus,x.86.
amica quies, viiii. 101.
amicæ,ii.82.viiii.3.xiv. 9. Lacedæmoniæ, xiv.156.
amicam,vii.69. xi.24. xii. 30. ægram. xi. 8. mille librarum. xi. 101. perpetuam, ii.34. ſpoliatricem, iv 29. ſubtilem, xi. 101.
amicas,viii.79.
amice,iv.25.81. v.54.vi. 85.xii.76. diſſimulator,v. 26. lector, v. 16.
amici, i.55.100.ii.11.iv. 15. vi. 39. vii. 79.xi. 56. cari, iv.5.facundi,viii. 28. x.73.felices,iii.37. mœſti,vi. 85. pares, x.47.ſuccincti,ii.46.veteris, viii.18.
amicis,v. 43. viii. 6.ix. 99. x.14. albis, x. 12.
catis, iv.73. miſeris, x,36.
amſcitia cara,iv.67.
amicitiâ prætextata, x. 20.
amicitiæ,iii.36.ix.3.86. abſentis,ix. 102. fidæ pectus,ix.15.
amicitias, x.44. ingratas,v.19.
amico,x.11.xii.36. caro, iv. 10. x. 44. xii. 92. diuiti, v. 18. oranti nummos, viiii. 47. ſeruo,ij.32.
amicorum,iii.7.iix.77.
amicis,ii.74.
amicos, vii. 85. xii. 56. 70. caros, xiii. 55. flentes, j. 79. inhumanos,v.23.pueros, vi.50. raros,j.40.reſalutantes,x.70.
amictorium, xiv. 149.
amictu,vii.32.
amicum,iv.61. ix.15.53. x.14. xi. 99. ſterilem, x. 18. veterem, viii. 14.ix.86.
amicus,j.79.94.ii.14.v. 26.vii.85.iix.72.ix.3. 15. x.96. xii. 48. xiv. 87.Cæſar, v. 20.certus, iv. 5.frequens, viii. 18. iucundus, probus,innocens,x. 76. leuis,xi. 44.magnus,iii.40. nouus, iii.36. potés. vii. 44. 71. rarus, xiv.121.vetus patriusq́; vi. 25.

Amille,

Amille,vii.61.
amiſit,vi.62.vii.13.xiii.63.
amiſſum maritum,iv.58.patrem,j.34.
amiternus ager,xiii.20.
amne Aonio,xii.11.gelido,vii.79. Tuſco,ix.104.
amnis candidus,vii.92.
amniumque,x.7.
amœne,xii.67.
amœni nemoris,ix.52.
amomo,v.65.xii.17.
amomo Aſſyrio,viii.77.
amo,i.33.ii.63.iv.42.ix.53.xiv.201.
amor,i.32.iv.38.74.v.16.49.vi.13.68.vii.23.aureus,viii.51.xii.52.tantus,ix.81.vagus,xii.98.
amorq; recti,x.78.
amore,ii.87.iii.58 vi.93.vii.25.86.ix.57.x.86.xii.52.blando,viii.77.ſancto,vi.29.ſidonio,vii.31.vero,x.20.
amores,v.38.caſtos & pios,x.35.celænæos,xiv.204.dulces,† 25.Iliacos,xii.52.laſciuos,xiv.187.meros,xiv.206.notos,vii.49.
amoribus,vii.13.
Amphion,xii.76.
amphitheatrales magiſtros,xi.70.vſus,xiv.137.
amphitheatri conſpicui,† 2.
amphitheatro,† 28.Cæſareo,† 1.magno,ix.70.
amphora,xii.77.xiii.122.carioſa,xi.50.longè fracta,xj.9.Mamertina,xiii.117 noua,vi.27.pretioſa,j.19.viciata,vi.93.turbida,viii.45.
amphoræ ferentis focum,xii.32.
amphoram,xii.66.
amphoras centum aquæ fecit,ix.100.
ampla,j.61.ora,j.60.
amplectitur,iix.81.
amplexa,ix.62.xii.66.
amplexu,vi.68.xi.27.
amplexus,iv.22.
ampliat,x.25.
ampliauit,iix.66.
ampulla potoria,xiv.110.
ampulis Coſmianis,iii.82.vitreis,vi.35.
amycleâ coronâ,ix.74.plumâ,xiv.161.
Amyclæo veneno,viii.28.
Amyclis fundanis,xiii.115.Therapnæis,ix.106.
Amyntas,xi.42.

An.

An,j.5.55.ij.65.iij.5.20.58.88.iv.11.15 48.68.v.42.83.vi.68.vii.6.34.viii.5.28.33.38.41.51.55.63.ix.60.102.x.37.65.xi.61.62.76.xii.66.75.xiii.96.xiv.91.
anaglypta,iv,39.
ἀνακλινοπάλην,xiv.201.
Analecta,vii.19.xiv.82
anas tota,xiii 52.
anatis macræ,iii.93.
Anchialum,xi.95.
anchora,†,26.
ancilla,iii.33.xi.33.fallax,xi.50.gaudens,xi.28.
ancillam,vi 71.xi.24.xiv.40.
ancillariolum,xii.58.
ancillas,i.85.
ancipiti iugo,vii.91.
ancos,ix.28.
Andragoras,vi.53.
Andremone Caballo notior,x.9.
Andromachen,iii.76.
Andromaches,v.54.
Andromeden,† 27.
angueis,xii.78.
anguem gelidum,xii.29.
angues geminos,xiv.177.
anguilla domeſtica,xii.31.
angulo omni,iii.58.
anguſta,iii.93.
anguſtâ auenâ,iix.3.Sandapilâ,viii.75.

anguſtè,xi.52.
anguſtis rebus,xi.58.
anguſtum,xi.4
anhelat,vi.42.
anhelitus,iv.4.
anima deteriore,iii.19.
animæ,i.88.
animalibus cunctis,xi. 85.
animam,i.79.i.80.
animi,ii.64.xi.104.xii. 6.triſtis morſus,xii. 34.
animi leues,iv.45.
animis,vii.6.
animo, iv. 75. 90. magno,iii.62.tuo,ix.42.
animos truces, ix.11.
animoſa pericula, xii. 14.
animoſque, iv.46.viii. 71.
animum,vii.53.xi.57.
animumque,x.32.
animus puſillus, iii.62.
Annæ pomiferum nemus Perannæ,iv.64.
Anne,viii.51.
Annei Sereni,viii.81.
anni, vi. 70. ix. 12. 50. teneri,ix.14.
Annibalis,iv.14.
annis, i. 126. ii. 90. vii. 18. 64. 85. ix. 2, xi. 82. 98. bis denis, ix. 78. creſcentibus, i. 83. decem, iv. 46. feſtinatis,vii.89. mediis, x. 32. primis, x. 71. puerilibus, xi. 52. ſimplicibus, x. 20.
velocibus,viii.8.
Annius,vii.47.
anno, i. 100. ii. 64. v. 40. viii. 64. ſexto, viii. 71. toto, iv. 26. ix.84. x.70. vno,xii, 56.
annorum,x.28.
annos, i. 109. v. 59. vii. 8.vii.13.85.iix.61,xi. 57. xii. 7. emeritos, vii.62.futuros,xii.8. graues,vii.63. iugales quindecim,x.38. quindecim, xii.59. ſupremos, i.89. terdenos,xii.18.ternouenos, x. 24. totos, x.23.virides,i.102.xi. 72.
annoſa ſenecta,i.106.
annoſo Falerno, vi.27.
annoſque,iv.7.
annua iuſta, x. 61. millia ſena,ix.10.
annuatque,ix.43.
annuerit,ii.24.
annũ, x.10. ingentem, vii.62.vnum, vi.18.
annumerare,ii.8.xi.42.
annumeres, † 42.
annuos faſces, viii.72.
annuoſque, viii.72.
annus, ii. 40. x. 30. 75. decimus, iix. 71. prior, xii. 100.
anſa fractâ,xi.57.pandâ,xiv.106.
anſæ veterum Corinthiorum,ix.58.
anſer, xiii.74.argutus, iii.58.lætus, ix.32.
anſere magno, xiii.58. Romano,xiii.75.
anſeris iecur,xiii.58.
anſerum,iii.82.
Antæi,xiv.48.
antè, † 22. i.26.56. ii. 1. 18. 22. iii. 47. 59. 60. v.22.24. vi.17. 21. 33. vii.50.62.66. iix.61. 74. ix.7.81.97. x.28. 104.xi.27.xii.78.79. xiii. 72. xiv. 39. 72. 122.
anteambulo,ii.18.
anteãbulonis laſſi,iii.7
anteambulones,x.74.
antecedit,xii.24.
antenorii laris,i.77.
antenoreo Fauno, iv. 25.
antequam,ii.44.
Antiochi,xi.85.
Antiochum,xi.85.
Antiopes,i.93.
Antipolitani thynni, iv.89.xiii.103.
antiqua nomina, xiv. 43. theatra,iv.55.
antiquæ lenæ, v.45. famæ, † 7.
antiquas pelles, ix.75.
antiqui, i.27. dẽtis,vii. 12.poli,xii.63.
antiquis Sabinis,i.63.
antiquos, v. 10. ritus, iii.24.
antiquum Iouem,v.23.
antiquus honor, xi. 12.
antiſtes,vii.73.
antiſtius,ix.31.

Antiúmue,x.30.
antlia,ix.19. (70.
Antoni, ii.89. iii.66.v.
Antonius, iii.66. iv.11. ix.101.x1.21. felix, x. 23. Marcus,x.32.
antra,iv.57.v. 66. vicina,vii.49.
antris effoſſis,xiii.60.
antro,vi.47.Pimplæo, xii.11.ſub vdo,x.35.
Antulla,i.117.
Antullæ,i.115.117.
anuli,xi.101.xiv.121.
anulos, iii. 29. iix. 5. priores, iii.29.ſenos, xi.60.
anulum,ii.57.
anulus, ix. 89. xi. 38. fixus, ii. 66. garrulus, xiv.169. grauis, xiv. 123.leuis,v.62.
anúmque,ix.82.
anus,ii. 32.iv.13. 20. vi. 27. ix. 50. x. 8.90.xi. 24.88.xiv.127.charta,xii.4.luſca,xii.71. mentula,xi.47.recta, i.106.vxor, xiv.147.
anúſque,vii.74.
anxius,vi.1.vii.19.iix.38
anxur,vi.12.candidus, v.1.ſplendidus, x. 51. ſuperbus,vi.42.
anxuris æquorei, x.58.
Ao
Aoniæ Comæ, vii.62.
Aonidum,vii.21.
Aonio amne, xii.11.
Ap
Ἀπομαξάμενος,i.46.
Apelleum opus,vii.
Apelleâ arte,xi.10.
aper,i.105.v.66.vii.26. x.15. xi.35. xii.50.71. xiii.93.94.fuſus,†15. gratus, iii. 77. malè paſtus,ix.90.nudus, i. 44. paſtus, ix. 92. ſpumeus,xiv.221.
aperi,iii.3.
aperta ianua,iv.29.ora, i.15.
apertè,iii.68.
apertis,i.35.
aperto ore,v.36.
apes,vi.34.vii.87.ix.14. Sicaniæ,ii.46.
apes ſicanias,xi.9.
apex ſerenus, iix.36.
aphronitrum,xiv.58.
api cecropiæ,xi.43
Apiane,vi.62.
apibus hyblæis, ix. 27.
apici,ii.89.iii.22.80.
apiceo,vii.54.
apicius,ii.69.x.73.
Apinæ,xiv.1.
apináſque,i.114.
apis clauſa,iv.32.parca, xiv. 222. populatrix Hymetti,xiii.104.
Apollinarem,vii.25.
Apollinari docto,iv.87
Apollinaris, vii. 88. x. 30.xi.16. (89.
Apolline,x.21.nullo,ii.
Apollineas,x.12.
Apollinei vatis, vii. 22.
Apollineo ore,vi.29.
Apollinis,x.35.(45.88.
Apollo, iix.6. diues, ix.
Apollodoro,j.62.
Apollonius,v.22.
Apona tellus, j.62.
Aponi,vi.42.
apparas,j.100.
appellat,vii.91.
appetitur,ix.27.
Appia,ix.104.x.17.
applicabat,vi.28.
appone,iv.78.
apponunt,iv.78. (46.
appoſitis lacernis,ii.
approbare,vi.66.vii.38.
Appulla terra, ij.46.
apri, vii. 19. ferocis, ix. 88. innumeri, vii. 1. Laurentis,x.45.ſpumantis,xi.70.
aprica littora,j.50.
aprilem,vii.94.
apriles,ix.53.
apris,xii.14.
apro,j.44 vii.58. ix 49. xii. 71. Arcadio, ix. 104. non inuento, xii.1.patri,iii.13.
apros, j. 50.xiv.30.ſpumantes, xiv.70.vernos,j.50.
aprum, j. 44. iii. 50. iv. 66. vii.77.iix.22. ix.15. xii.17. 48.grádem, xiv.31. laurentem, ix. 49. mœnalium, †27.
apta, xi. 61. xiii.10.xiv. 58.arma,xiv.23.36.
aptantem Dædalon, iv.49.
aptaſti,xii.96.
aptat, ix.47.70.

aptetur,ix.95.
aptiſſima,v.54.
aptius,xiii.26.
aptus,xi.38.xii.69.
apud,v.59. ix.36. xi.53.
84.xii.17.
apula herba,iix.28.
Apulia,xiv.155.
Apulos campos, x.74.
Apyrina,xiii.42. lecta,
xiii.43.

Aq

Aqua,ij.87.v.4.vii. 34.
xiv. 118. calida & fri-
gida,xiv.196.
aquâ,j.27.xiii.33. acce-
ptâ,xiii.47. ardenti,
xiv.94. craſsâ, xi.22.
guſtatâ,vii.46. Heſ-
periâ,viii.28.nitidâ,
viii.68. nitratâ, xiii.
17. potâ, xi.105. ſty-
giâ, ix. 104. ſubita,
ix.19.
aquæ, iv. 18.22 ix.100.
Caſtaliæ,vii.21.craſ-
ſæ, xii.26. decoctæ,
xiv.116.Hiantex,xii
3.iuſſæ,iv.63.offēſæ,
viii. 33. percūtis. xii.
50.rigidæ,xii.31.
aquã,j.107. ii.50. iii.35.
55.vi.69.caldam,iix.
67. calidam , vi.86.
furtiuã, vi. 47.geli-
dã,xiv.106.immun-
dã,j.93. niueam, xii.
17.rigētem,xiv.117.
tepentem,vi.35.
aquarum,xii.100. taci-
tarum,iv.2.
aquas, j.77. iii.3. iv.13.
ix.59. xi.83.xiv. 196.
lethes, x.23. amatri-
ces,vii.14.x.4. Baia-
nas,ix. 59. Caſuras,
17.29. cõcretas,iv.3.
dulces,xiii. 89. faci-
les, † 26. infernas,j.
102.ix.30.laboratas.
ix.19.largas, xiv.112.
laudatas , iv. 60.ni-
mias, x.85.ſeptenas,
ix. 25. ſtygias, iv.73.
ſubitas,xiv.130.
aquila,i.7.
aquilæ,x.19.65.
Aquileia-felix,iv.25.
aquiliſque,x.100.
aquilone,v.9. rauco,i.
50.
aquilonis iniqui ſtri-
dentes flatus,x.82.
aquinus iunctus fido
Fabricio,i.94.
aquis, v.3.iix.28.æquo-
reis,x.51. arctois,iv.
11.Baianis,i.63.cala-
bris, iix. 28. calidis,
vii. 34. xii. 75. dile-
ctis, x. 85. gelidis,
xiv.33.hybernis, vii.
35.liquidis, † 28. ra-
pidis, x. 103. rubris,
vii.29. ſalutiferis, v.
1.ſiccis,iv.3.ſulphu-
reis,i.13.vi.43. totis,
iv.22. tumidis, † 25.
aquoſa peloris,vi.11.

Ar

Ara,i.94. duplex,ibid.
frequens, † 1.
Arabs, † 3. meſſor, iii.
arande,iv.87. (65.
aranea vaga,viii.33.
aranearum,iii.93.
aranti,vi.64.
aras, iii.24.ix. 32. x.92.
Candidas, ix. 92.La-
tias,iix.4. libycas,ix.
44.ruſticas,ix.43.vi-
rides,iii.24.
arat,ix.3.ix.22.
arator, i. 56. vii.70. xi.
19 Salutatus, ix.55.
aratoris Fabricij, xii.2.
arbiter fauor , vii. 71.
inuitus,vi.35. (i.77.
arbor,ix.62.x.6. nigra,
arbore,i.66.ix.62. No-
mentana, x.94. Ver-
na,xi.9.
arboribus Nomenta-
nis,xiii.42.
arboribus,xii.25.
arboris,iix.14.
arborum,i.50.
arbos,x.51.
arca,i.77.ii.30.44.51.v.
13.ix.4.grauis,iii.40.
x. 14. ſuperba, iix.
44.
arca effracta,v.43.lõga
v.50.munifica, iix.38.
Arcadio apro,ix.104.
Arcæ dominæ , iii.31.
ingratæ,iv.67.
arcana popina, v.85.
arcanæ cataſtæ,ix.60.
arcano,vi 21.iix.36.au-
ro, † 7. garo, vii. 26.
loro , vi.21. lumine,
iix.36.ore,i.90.

arcas, † 27. v. 66. ix. 35.
arce, † 15. Albanâ, ix. 104. cliui Setini, x. 70.
arces cecropiæ, i. 26.
arces gelidas, i. 13. Hiſpanæ Tarraconis, x. 104.
archetypa pocula, xiv. 93.
archetypas nugas, vii. 10.
archetypis, iix. 6.
archetypos, xii. 70.
archetypum argentũ, iix. 34.
architectum, v. 57.
arcta, xiv. 45.
arctat, i. 2. ii. 90.
arctatur, xiv. 190.
arctatus labor, xii. 5.
Arctoâ gente, v. 69.
Arctoi belli, iix. 65.
Arctoi poli, † 15.
Arctois aquis, iv. 11.
armis, ix. 32. ſolibus ſideribúſque, x. 6.
Arctos hyberna, vii. 6. neſcia noſtri nominis, ix. 86.
arcu, xi. 44.
arcula, ii. 46.
arcus ſacer, iix. 65.
ardea, iv. 60.
ardeat, iix. 59.
ardentes fauillas, i. 43.
ardebat, iii. 17.
ardelio magnus, ii. 7.
ardelione ſene, iv. 79.
ardentes, i. 43.
ardenti aquâ, xiv. 94.
Falerno, ix. 75. xiv. 13.
ardere, ii. 87.
ardet, iix. 63.
ardor, vi. 64.
ardor temerarius, vi. 25.
ardore cornuto, † 19.
ardua res, vii. 27. xi. 16.
area, vii. 31. ix. 92. felix, iix. 65. xiv. 4.
arena, † 4. 5. 21. i. 13. 44. v. 32. iix. 26. 67. Marcia, ii. 75.
arenâ, i. 49. Auſoniâ, iix. 55. xiv. 53. mediâ, † 16. molli, ix. 30. matutinâ, x. 25. ſanguinea, † 11. tota †, 9.
arenæ, v. 66. ix. 85. Cæſareæ, iix. 20. latiæ, iix. 80. madentis ſolidum littus, x. 51.
arenam, † 19.
ἄρης, ix. 12.
aret, x. 14.
Aretina vaſa, xiv. 98. teſta, i. 54.
Aretullæ, iix. 32.
argentea ligula, xiv. 120.
argenti, ii. 76. iii. 62. iv. 39. 89. vii. 52. iix. 6. 71. x. 57. poſtulati, vii. 85. ſelibra miſſa, x. 14.
argento, i. 116. ix. 32.
argentum, iii. 41. v. 60. vi. 50. xi. 71. xii. 67. 103. xiii. 48. xiv. 12. archetypum, iix. 34. omne, iv. 39.
Argi, i. 118.
Argiletanas tabernas, i. 4.
Argíque, ii. 17.
Argiua carina, xiii. 72.
Argiuas vrbes, iv. 55.
Argiui coloni, iv. 57.
Argolica gente, iv. 66.
Argolico tyranno, ix. 67.
Argonautarum, iii. 20.
Argonautas, iii. 67.
arguimur, xi. 80.
Argus, xiv. 85.
arguta manu, vii. 83.
argutæ cicadæ, xi. 19.
arguti Tibulli, iix. 73.
argutis libellis, i. 1. trochis, xiv. 169.
arguto ære, xi. 22. Catullo, vi. 34. paſſete, ix. 55. pollice, vi. 89.
argutus anſer, iii. 58.
arguis, j. 96.
Aricia nemoralis, xiii. 19.
Aricina, x. 68.
Aricino cliuo, ii. 19.
Aricinum clinum, xii. 32.
arida, x. 75.
aridam veſtem, iv. 70.
aridi, iix. 64. clientis, x. 87. pumicis, iix. 72.
arido vapore, vi. 42.
acies, ix. 73.

Arione Methymnæo, iix.51.
arma, i. 23. iv. 11. v. 32. iix. 56. xiv. 185. apta, xiv. 23. 36. deuota, vi. 73. digna cingere tribunicium latus, xix. 32. ſubtracta, i. 43.
armare, xiv. 19.
armata manus, † 17.
armata graphiaria, xiv. 21.
armati tribuni, ii. 60.
armato pumilione, i. 44.
Armenióſque, v. 59.
armiger ſplendophorus, ix. 57.
armilla lapſa, xi. 22.
armis, i. 50. iv. 11. v. 25. arctois, ix. 32. crepitantribus, ix. 21. diris, ix. 72. inuictis, † 6.
armis Pharii, iii. 66.
armorum, iv. 55.
armos, i. 61. v. 32. vii. 19.
Arpino agello, xi. 51.
Arpinis chartis, x. 19.
Arpis diſertis, iv. 55.
arrectum penem, x. 55.
Arria caſta, j. 14.
arrides, vi. 44.
arrigere, iii. 70. 75. iv. 5. vi. 26. ix. 68. xi. 62.
arrigis, iii. 76. vi. 36. xi. 47.
arrigit, x. 91.
arriſit, xi. 46.
arrogantes lacernas, v. 8.
Arſaciâ aulâ, ix. 36.
arſerit, iv. 75.
arſerunt, x. 71.
arſit, xi. 94.
ars, iii. 98. vii. 38. xi. 14. 56. x. 32. ſola, xiv. 220.
arſurâ papyro, x. 79.
arſuras opes, xj. 5.
Arranum, iix. 72.
arte, † 11. j. 105. ii. 7. 64. vi. 92. vii. 63. iix. 52. ix. 7. 39. x. 47. xiv. 95. agili, iii. 82. Apelleâ, xi. 10. doloſâ, iix. 59. xiv. 210. mirâ. vii. 55. omni, xii. 84. ſolâ, ix. 29.
Arreis, v. 18. varias, vii. 31.
Artemidore, v. 41. iix. 58.
Artemidorus, vi. 77. ix. 22.
artes, † 26. ix. 36. xi. 32. malas, v. 18. pecunioſas, v. 75. veteres, iv. 39.
artibus, j. 40. ix. 36.
articulo, v. 11.
artifici, ix. 39.
artificis, vi. 52.
artis, † 16. medicæ, xiv. 78. Palladiæ, vi. 13. Phidiacæ, iii. 35.
artus, iv. 19. laceri, † 7.
artus madidos, iv. 19. ſecuros, ix. 39.
artua, iii. 91. iv. 55. 90. vii. 101. x. 12. 85. picta, x. 93.
aruis Callaicis, x. 16. Eois, iix. 26. Pæſtanis, ix. 61.
arundine, xiv. 63. Acidaliâ, ix. 14. acutâ, x. 14. creſcente, ix. 55.
arundo, xiv. 209. pallida, xiv. 218. triſtis, j. 4.

A ſ

Aſcaules, x. 3.
aſcendet, xi. 99.
aſellorum, vi, 39.
aſellos, xii. 36.
Aſia, v. 75.
Aſillo, ix. 106.
ἀσώτως, iv. 9.
aſparagis incultis, xiii. 21.
aſper, iix. 49. xiii. 71. homo, v. 62.
aſpera, xi. 70. bella, iix. 3. corda, x. 103. manus, vi. 13. tuſſis, xi. 87.
aſpernanda, iv. 19. v. 31.
aſpernantur, vi. 40.
aſperóque morſu, iix. 72.
aſpexit, vii. 39.
aſpice, iv. 3. vi. 73.
aſpicis, j. 25. iv. 74. vi. 38.
aſpicit, i. 79.
aſſe, j. 104. iii. 10. vii. 65. ix. 60. gemino, ii. 53. paruo, iix. 33.
aſſem, vii. 9. vnum, xi.

32.
aſſerat,xiv.142.
aſſere,j.16.ix.23.
aſſeret,ix.2.xi.99.
aſſerit,x.35.
aſſerto orbe,vii.62.
aſſertor,j.53.
aſſertoreſq; Camillos, j.25.
aſſeruit,ix.104.
aſſidere,ij.41.
aſſidet,ii.14.
aſſiduam auem,†.7.
aſſiduè,xi.87.
aſſiduo flagello,vj.46.
aſſiduo imbre,iv.18.
aſſiduum nomen,iii.5.
aſſiduus labor,† 1.
aſſiduuſque comes, xi. 40.
aſſuetus,x.60.
aſſurgam,x.10.
aſſurgere,iix.36.
Aſſyrio amomo, iix. 77.
Aſſyrios nidos,v.7.
aſtra, † 1.2.16.19.22. j.4.iv.75.v.66.vii. 50.iix.31.ix.55.67. 104.xi.70.xiv.124. diuerſa,ix.93.
aſtringas,i.50.
aſtris,iix.36.ix.2.73.nitidis.iix.36.puris,iv. 64.
aſtrifero ore,iix.28.polo,ix.21.
aſtro.iix.21.Herculeo, iix.55.Ledæo,iix.21.
aſtrologus,ix.84.bellus,ij.7.
aſtruit,iii,20.
Aſtur,x.16.equus, xiv. 199.
Aſturco,xiv.199.
aſtuti miniſtri,iix.33.
aſtutus,xii.89.
Aſtyanacta, iix.6.xiv. 212.

At

At,16.j.35.50.77.91. 100.199.ii.1.41.43. iii.46.58.60.69.81. 91.iv.30.v.16.31.vi. 2.10.30.35.39.44.64. 70.vii.16.31.79.iix. 3.14.39.44.ix.9.21. 37.49.75.81.92.94.x. 2.26.28.70.xi.4.28. 56.59.61.87.90.105. xii.15.26.63.72.xiii. 45.51.xiv.168.pudet fateri,xii.15.
Atagenæ,iii.61.
Atagenarum Ionicarum,xiii.61.
Ataui,xii.101.
Atauis Regibus ortus eques,xii.4.
Atauóſque,v,17.
Ateſtinæ Sabinæ,x.93.
Ateſtinus,iii.28.
Atham leuem,iv.19.
Athamanteo auro,iix. 28.
Athenæ tenues,vi.64.
Athenagoræ,ix.97.
Athenagoras, ix. 97. triſtis,iix.41.
Atili,ix.87.
Atina priſca,x.92.
Atlantica munera,xiv. 89.
Atlas,vi.77.ix.4.xiii.2.
atque,3.13.16.23.i.1.58. 67.86.88.97.100.104. ii.40.46.68.iii.20. 24.38.63.87.iv.8.42. 55.67.75.90.v.21.51. 75.vi.7.11.58.85.vii. 70.78.94.iix.20.59. ix.26.35.62.72.106. x.41.44.xi.14.19.33. 53.57.72.99.xii.23. 61.67.71.xiii.36.48.
atqui,ix.74.
atra lues,i.79.
atrectum,i.118.
atreus,xi.32.
atria, iv.40.v.21.ix. 103.adeunda, i.71. alta,xii.3.ambitioſa, xii.69.inuidioſa, †2. longa,xii.50.magna, iii.38.
atriáque,i.71.ii.90.
Atridas,vii.23.
atro veneno,vii.71.
Atropos,x.38.44.
atrox Bubalus,†23. December,vii.36.
attagenam communem,ii.37.
Attale,i.80.ii.7.iv.34.
attamen,ii.7.x.47.
attendis,vi.41.
attenuare,xiv.104.
Atthide multiſonâ, i.54.
Atthides,v,68.xi.54.
Atthis luculentus, ii. 86.
Attica mella,xiii.108.

Attica pellex,x.51.
Atticarum cærarum, v.38.
Attice,vii.31.ix.101.
Atticilla,xii.81.
Atticis auribus, iv.47.
Attico lepôre,iii.20.
Atticóſq; flores, ix. 12.
Atticum mel,xiii.104.
attigit,vii.62.
attonitis reis,xii.52.
attonito igne,iix.30.
attonito poëtæ, iix.56.
attonitos Tauros, iix. 55.
attonitus,v.3.
attonituſque,xi.91.
attraxit,vi.66.
attritâ fronte,iix.59. togâ,xiv.125.
attritis labellis,x.72.
attulerat,xii.29.
attulerit,iii.13.
attulit,x.48.xii.29.
Atys,x.4.

Au

Auara, v.38. xii.55. lex, v. 39. mater, iv. 66. menſa,iii.58.
auaræ Cataſtæ,vi.29.
auare fur,j.67.
auari fullonis,vi.93.
auari mangonis,ix.7.
auaritiæ cupidæ, xi.59. immodicæ,ii.56.
auarum,vi.63.
auarus,v.18.
auctæ, vii.51. ix. 22.xii. 13.
auctio grandis, ix. 4. triſtis ſoluendis nú-mis,xiv.35.
auctor, iix.51.ix.86. ix. 102. xiv. 115. certus, vii.5.ſummus,j.7.
auctorem, ii.72. ix.62.
auctoris,v.53. vii.16.ix. 50.
auctum,vii.50.
aucupatorij calami, xiv.218.
aucupis, † 2.xiv 216.
audaces,xii.75.
audaci,v.49.
audacis vini,xiv.94.
audax,iv.43.x.2.
audax Leandrus, † 25. Leander,xiv.181.
audebis,vii.23.
audebit,vi.1.
audemus,xii.96.
audent,vii.41.
audes, j.91. vi. 64. vii. 94.
audet,vii.98.ix.27.
audi, iv. 42. iix. 76. ix. 104.
audiam,ii.44.iix.76.
audiant,x.62.
audiat,j.97. vi.38.x.68. xi.103.xii.43.
audiente,j.8.
audierint,xii.21.
audieris, j. 4. iii. 38. ix. 34.
audierit,x.101.
audiéſue,v.79.
audiet,vii.43.
audio,iii.63.
audire, j. 64. 87. iv.57. vii.7.xiv.198.
audis,vi.42.vii.91. iix.76.
audiſſet,j.43.
audit,j.100.v.24.vii.12. iix. 11. ix. 55. xi. 62. xii.52.
audita,vii.100.
auditas,iii.64.
auditor,ix.83.
auditoris,vii.51.
auditum patrem, vi. 38.
auditur,iix.55.x.70.
aue,j.69.iii.95.iv.97.v. 52.vii.38. ix.8.xiv.73.
aue dicere,ix.8.
aue matutinum,i.56.
auem.ix.32.xiii.64.75. xiv. 76. aſſiduam, † 7.carnificem,xi.85.
auémque,x.19.
auenâ anguſtâ,viii.3.
Auétinæ Dianæ,vi.64.
Auentinum,x.56.
auere,i.109. iii.5.ix.8.
auerni taciti,vii.46.
auerno,i.63.
auerſa,xi.44.
auerſa charta,iix.62.
auerſo Deo,iix.62.fonte,iv.31.
auertam,ix.26.
auertit,x 85.
aues,iii.77.vii.30.53.xi. 53.xiii.45.73.92.
aues criſtatæ,xiv.223.
aues captas, xiv. 216. implicitas, ix.55.noxias, x.5. ſimiles, xii. 31.
aufer,iv.78.iix.44.
auferaſque,xii.53.

auferet,

auferet,ii.51.v.43.
aufert,xii.64.
aufidiæ.iii.70.
aufidius,v.62.
auguſta Bilbilis, x.103.
auguſtâ aulâ,vii.39.
auguſte, iv. 27.v.15 66. iix. 36.80.82. ix.4.19. 81.xi.21.
auguſti,† 28.iix.44. xi. 21.
auguſti poli,ix.35.
auguſtis idibus, xii.68.
auguſto,vi.59. iix.66.
auguſtum,iii.93.
auguſtus,ix.2.
auia Maſſyla,iix.55.
auiæ,xi.105.
auiam,iii.93.x.67.
auida cute,x.12.
auidam ſitim,i.50.
auidi porci,iii.58.
auidis piſcibus, iv. 56. turdis,iii.58.
auido ore,j.43.
auidum ſcarum, v. 18.
auidus leo,j 15.
auis,v.7.68.iix.78.xiii. 74. xiv. 85. garrula, xiv. 75. multa, † 21. nuntia, iix. 32. rariſſima,xiii. 65. vnica, x.16.
auite,j.17.vi.84. ix.1.x. 96.102.
auitus,xii.24.
aula, ix.17.37. Parrhaſia,xii.15.
aula ætheria, xiii. 4. Arſacia, ix.36. auguſta, vii. 39. Parrhaſia,vii.98.ix.12.
aulæ,vii. 59. Auſoniæ, xii. 6. deficientis, † 2. Parrhaſiæ, iix. 36. potentis, ix.81. ſanctioris, v. 6. Tarpeiæ, vii. 59. variæ, ix.44.
Aule, v. 29. vi. 54. 58. 78.vii 13. ix. 83. xi.39. xii.51.
Auli,vii.96.
Aulon felix lanis & vitibus,xiii.125.
Aulus,iix.63.
auorum,vii.71.
auorum,iix.56. xiii.14. ſanctorum, iix. 80. veterum,x.87.
auos, j. 40. ix. 38. graues, vii. 46. veteres, iii.62.
aura, iii. 65. vii. 12. xii. 32. fortior, iix.14 leuis, vi.59.x 42. melior, x. 104. tenuis, v. 80. aura vetus,iv. 4. vltima, xi. 9. adiuuante,x.30.
auras ætherias, j. 4.7. tenues, ix. 39. Tiburtinas,iv.60.
auraia,xiii.90.
aure,xii.11.xi.50 xiii.2. aliqua, iii. 63. certa, vii. 27. diligenti.vi. 1.fractâ,vii.31.niueâ ix.60. ſacra, vii. 98. ſupina, vi. 42. tetrica,iv.83.
aurea,iii.26.xii.49.xiv. 61. 89. Carruca, iii. 61. Calyota, xiii.27. fila, vi.3. lamina, ix. 23.lupata, j.105.menſa, iii. 31. poma, ix. 104. Roma, ix. 60. vellera, xii.100.virga, vii.73. vnda, iix. 55.x.16.
aureámque nitellam, v.38.
aureis cornibus iuuencum,ix.43.
aureis tribus vitæ peractis,x.24.
aurem, j.90.97. iii.44. v.60. vi.21. xi. 25. ſeueram, vi. 87 teneram, v. 62. tertiam, xii.24. totam, vi.64.
aureo murice, iii. 82. Tago,j.50.
aureolas,v.20.
aureolis duobus,ix.5.
aureolos centum, xi. 28.denos, ix.8 manu crepantes, xii. 36. quatuor,x.75.
aures, vii. 11.25. 51. 68. ix,27.85.xii.91.
aureum litus,xii.81.
aureus, iix. 51. 65. x.7. amor,iix.51.naſus,v. 26.turtur,iii.60.
auri feruentis ſaccos graues quindecim, x.74.virentis,xii.15.
auribus, x. 19. Atticis, iv. 47. longis,vi.39. noſtris,iv.41.raris,ii. 86.vacuis,xi.4.

auribuſque,ii.83.
auriculam, iii.28.v.78. gelidam,xii.26.
auriculas,xiv.142.
auriferæ terræ,x.78.
auriferas oras,x.20.
auriferi Tagi,xii.3.
auriferis gentibus,xiv. 199.
auriferumq; Tagum, x.96.
auris,xiv.23.
auriſcalpium,xiv.23.
auritâ lagopode,vii.86.
auro, iv.61.78. iix.24. ix.21.x.49.xi.24.xii. 18. æterno, xi.5. albano,iv.j.arcano, † 7.Athamanteo, iix. 28. Gallaico, iv.39. Hiſpano,vii.87.infando,v.70.miſero, j.38. picto, ix.60. turbato, iix.78.Virgineo,ix.24.
aurum, iix.18. xi.6.xii. 67.xiii.48.110.gemmatum,xiv.109.
auſa,† 18. j.13.iii,19.ix. 88.
auſis talibus,vii.23.
Auſoniâ arenâ, iix.55. xiv.53.
Auſoniâ manu, ix.74. vrbe, † 4.
Auſoniæ aulæ, xii.6. Togæ, x.73.viæ, ix. 104.
Auſonias vias,vii.5.
Auſoniis mēſis,xiii.65.
Auſonio Macello, xii. 63.
Auſonio ore potens, ix.88.
Auſonio Quirino, x. 26.
Auſonium Imperiū, vi 60.ducem, iix.21. miniſtrum,ix.37.
Auſonius pater, ix.9.
auſus,† 10. iv.14.v.45. vii.43.xii.6.
aut, † 26. j.19.44.67. 79.104.110.ii.6.47. 71.iii.3.38.58.72.iv. 15.18.49.55.61.64. 78.v.12.18.19.24.31. 39.40.57.59.63.vi. 7.16.29.42.70.82. 93.vii.30.31.44.53. 57.60.66.71.iix.38. 53.64.67.71.79.ix. 8.19.55.x.4.11.36.56. 66.68.80.xi.1.19. 21.28.33.70.76.105. xii.18.26.32.36.55.56. 99.103.xiii.1.37.xiv. 62.
autem,vii.32.
Autolyci.iix.59.
autumni,x.94.
autumnis, x,96. ſenibus,iii.57.
autumnos,ix.2.
autumnum,iix.68.
autumnus,ix.13. felix, xiii.113. maior, xii. 57.
auus, ix.55. ſenior, vii. 73.
auxilium,x.85.
axibus vngendis,ii.77.

B

B A

BAbylona, † 1. longam,ix.77.
Babylonica texta, iix. 28.
Babylonis,xiv.150.
bacca,xiii.98.
Baccara,vi.59.
bacchara, vii.91. xi.75.
Bacche,iii.24.
Bacchi, v.73. iix.68.x. 35.
Bacchica ſerta,vii.
Baccho ſeni,xiii.23.viridi,xiii.39.
Bacchum, xiii.119. Satum, † 12.
Bacchus, iv.44.v.79. iix.26.xiv.107.medius,iv.83.
baculo,iv.53.
Bętica cruſmata,vi.71.
Bæticarum lanatum, xii.66.
Bæticatus,j.97.
Bætice,iii.77.81.
Bætici,v.38.
Bætin placidum,ix.62.
Bætis,vii.21. iix.28.xii. 100.
Baiana ſporrula, j.60. villa,iii.57.
Baianas aquas, ix.59. vndas,vi.68.
Baiani ſoles,vi.43.
Baianis aquis, j.63. teſtis,x.37. villis,iv. 21.

Baiano lacu, iv.50. Lucrino, xiii.82.
Baianos lacus, iv.30.
Baias, iv.63.57. x.13. 58. xi. 81. æſtuantes, iii. 20.
Baiæ, vi.42. xi. 81. felices, vi.43.
balano, xiv.57.
balbo, ii.32.
balnea, j. 24. 60. ii.14. v.71. vi. 93. ix. 20. x. 70. xi. 23. 53. xii. 50. 84. xiv. 60. communia, iii. 51. dilecta fœmineis cateruis, xi. 48. tenebroſa, j. 60.
balneator, iii. 93. elixus iii.7.
balneis, vii.33.
balneo, iii. 20. ix. 34. 77.
balneum, ix.77. feruēs, iii.25.
balneúmque, ii.48.
balſama, iii.63. xiv.59.
balteus, xiv.207.
barathro extremo, j. 88. fœmineo, iii.81.
baratonis, iv.55.
barba, ij. 36. vii. 94. ix. 78. xiv. 104. altera, vii. 82. cana, iv. 36. minor, ix. 48. miranda matri, xi. 23. pexa, vii. 57. ſordida, iv.53. tarda, v. 49.
barba tonsâ, xi.40.
barbæ, iix.52.
barbam, iv.36. x.90.
barbámque, iv.7.
barbara, iv. 19. baſcauda, xiv.99. gens, † 3. Memphis, † j. iix.36. rota, x.7. tela, xi.85. verba, j.66.
barbare, xi.97.
barbari furoris, iv.14. luci, x.92.
barbariſmus, vi.17.
barbaróque, iii.57.
barbarus, vii.4. xiii.73.
barbati, xiv.81.
barbatos libros, xiv. 84.
barbatus, x. 42. xi. 85. Calliſtratus, xii.42. tonſor, iix.52.
bardocucullo ſandonico, xiv.128.
bardocucullus, xiv.128. lingonicus, i.54.
Baſcauda barbara, xiv. 99.
baſia, j.44.77. ii.10.12. 21. 22. iii. 65. iv. 22. v. 47. xi. 9. 96. 105. bis quina, ix.95. Catulliana, xi. 7. imitata blandas columbas, xi. 105. laſciua. xi. 24. maligna, xii. 55. mille, xii.26. mollia, xi. 23. multa, xii. 55. preſſa, vi. 34. pura, vi.50. quinq; impreſſi, x. 42. ſola, j. 77. iix.46. vda vetulo falerno, ii.27.
baſiabit, iix.44. xi.99.
baſianda, j.95.
baſiant, xi.99.
baſiare, vii.94. x. 22. xi. 62.99. xii.55.
baſiaret, xii.95.
baſiat, ii.33. xii.95.
baſiatâ pelle, xii.59.
baſiare, x.72. xii.55.
baſiationes, ij. 23. hybernas, vii.94.
baſiator, xi.99.
baſiatorem, xi.99.
baſiatores, xi.99.
baſiauit, vi.66.
baſiet, vii.94.
baſio, ii.33.
baſióque lōgo, xii. 66.
baſiorum, xii.59.
baſis inſcripta, ix.95.
baſium, xii.55. nuptiale, xi.99.
baſſa, i.38.91. iv.4.88. v. 46. vi.96.
baſſam, iv.61.
baſſe, iii.58.76. v.24.54. ix.103. xi.99. xii.99.
baſſi, vi.69. vii.95.
baſſus, iii.47. iix.10.
Batauа ſpuma, iix. 33.
Bataui, xiv.176.
batrachomyomachia, xiv.183.
baulis, iv.63.
Be
Beata, v.6.
beatæ Veneris, xi.81.
beatam noctem, i.107.
beatas thermas, ix. 77.
beatè, i.104. ii.27.
beati, xii. 15. palmi-

tis,iix.40. ruris,j.56. iii.47.
beatior vno quadrante,x.82.
beatiora iugera, iv.64.
beatiorem,iv.46.x.47. vitam,x.47.
beatiores,x.87.
beato nectare,ix.12.
beatos,iix.42.x.5.
beatum, j. 87. iv. 21. x. 96.xi.1.
bella, j.65.vi.25.vii.22. iix.56.xiv.20.aſpera, iix.3.impia,iv.11.prima,ix.104.
bella carmina, ii. 7. ferax.64.
bellas hiſtorias, ii. 7. puellas,ii.87.
bellè, ij. 7. v. 16.53. 78. vi.44. vii.84.96. iix. 31. x. 46.90.xi.35.53. xii.17.
belle Sabelle,xij.39.
belli Arctoi, iix. 65. Capitolini,v.5.ciuilis,vi.32.Pannonici, iix.15.
belliger Mars, †6.
belligera haſta,v.25.
belligeræ Mineruæ, vii.1.
Bellonæ,xii.57.
bellua, j.105. v.66. nigra,vi.77.
bellum,xii.39. Mithridaticum,vi.19.
bellũ conuiuam,vii. 58
bellus, iii. 63. xii.39. es arte lyræ, bellus es arte pilæ,ii.7. Aſtrologus, ii.7.grammaticus, ii. 7. homo, j. 10.iii.63.
benè, j. 16. 60. 78. 95. 113.116. ii. 3. 7. 12. 23. 32. 66. iii. 12. 39. 55. 63.68. iv.13.68.v.29. 64. vi. 55.70.93. vii. 33.68. 77. iix. 10. 35. 81. ix. 15. 20. x.13.31. 35.46. xi. 79. xii.24. 40.50.55.
benigniuſque, iv.87.
benigno vultu, iv.89.
berecyntios furores, iv.43.
beſſalem ſcutulam,iix. 71.
beſſemque,xi.37.
beta,v.27.
betæ fatuæ,xiii.13.
betas inutiles,iii.47.
beticæ lacernę,xiv.133.
betici gregis,v.38.

Bi

Bibam,vi.86.iix.51.
bibamus,xi.37.xii.28.
bibas,j.107.vi.78. x.36. 45.xiii.120.xiv.110.
bibat,iii.81.xiii.121.
bibatur,j.72.ix.102.
bibe,vii.50.xii.12.
bibebat,vi.11.
bibendo,v.79.
bibenti,xi.7.
bibentis domini, iii.82
biberat,vi.89.
bibere,iii.48.
biberet,xii.71.
biberis,vi.78.
bibes,iix.6.xiii.119.
bibimus,iv.86.ix.3.
bibis, i. 12. 27.38. 93. 107.iii. 62.77.vi.92. ix.98. xii. 40. xiii. 8. 100.xiv.116.
bibiſſe,xii.3.
bibiſſet,xi.83.
bibiſti,xii.11.
bibit, †3. j.29.43.78.v. 4.vi.47.78.iix.6.28. xii.11.xiii.32.113.124. xiv.93.
bibitur,j.104.
bibliopola, xiii. 3. xiv. 194. Tryphon, iv. 72.
bibliotheca,vii.16.xiv. 190.
bibo,xij.40.
bibulâ palude, xi.33.
bibunt,vii.87.x.7.
bicolorque, xii.34.
bifero Pæſto ceſſura, roſaria,xii.31.
bijugis equis,j.13.
Bilbilin altam, x. 104. optimam,iv.55.
Bilbilim altam, j. 50. nobilem,j.50.
Bilbilis, j. 62. auguſta, x. 103. auro & ferro ſuperba,xii.18.
bilem,v.27.
bilis,vi.64.
bilibrem,iii. 45. nullũ, xi.50.
bima penſione, xii.31.
bina millia menſtrua, iii. 10.
bina funera,x.71.

binæ trinæúe Kalendæ,x.75.
binos, xii.55. orbes,ix.32.
bipes menſa,xii.32.
bis, †27.j.12.16.44.45.59. iii. 6.iv.4.26. 37. 45.51.57.76.82.v.14. 28. vj.27. 64.66.73. vij. 13. 62. 64. 91. ix. 40. 43. x.23. 48. 63. xij. 63. 89. centena, xj.77.
bis denis annis, ix. 78. libris,ix.51.
bis iuncta trieteride, ix.86.
bis millia dena,x.41.
bis quina baſia, ix. 95. ſeſtertia,x.75.
bis quinquagenis millibus,xii.67.
bis rapto viro,ix.31.
bis ſenis,vj.28.
bis ſeno puncto, xiv. 17.
bis ſenos faſces,iix.66. ix.43.
bis ſeptenis iugeribus, vj.73.
bis ſex luſtra,x. 71.
bis terque reuerſo,ix.8
bis tricenties,iii.22.
biſon, †23.
biſontes turpes, j. 105.
biſontis,ix.58.
biſſenis faſcibus, vii. 62.
Bithyniçe, ij. 26.vj.50. ix.10.xij.80.
Bitontis,ij.48.

Bl

Blæſi ſepulti, iix.38.
blæſianum,iix.38.
blæſo ore,v.36.
blæſum os,x.65.
blæſus,ix.89.
blanda,xj.70. Circe,x. 30. columba, iix.32. Corinna,xii.44.cura,xj.22.dona,xj.81. mater, ij. 4. ora,vij. 86.pagina,x.45.ſtagna,iv.57.
blandâ aleâ,iv.14.
blandæ linguæ,vij.87. vocis,xj.92.
blandas columbas, xj. 105. mortes,iii.64.
blandéque,j.28.
blandientnr,vj.42.
blandior, vj.29. x.68. Iſſa,j.110.
blandiris,xi.33.
blandis, vi. 23. labellis, vij.94. manibus, vj. 23.vocibus,vj. 23.xij. 99.
blandita,xij.66.
blanditiæ,x.72.xj.71.
blanditias,xj.30.
blanditur,ij.26.
blanditus,j.103.
blandius,x.10.
blando amore, iix. 77. dente, j. 25. fritillo,v. 85. pede, j. 110. ſomno,iv.64. talo,iv.66.
blandum, xiv. 203. leuamen,vj.68.
blandus,ij. 4.75.
blatta ſordida,xiij.1.
Blatara,xj.48.
blattáſque,vj.60.
blattas truces,xiv.37.

Bo

Boletaria,xiv.101.
boleti, iij. 59. xiij. 48. xiv.101.
boletis,xiij.50.
boletos, j.21.iij.45.vij. 77. xj. 31. xij. 17. 48. xiij.48.
boletum,j.21.
boletus, xi. 19. debilis, vii.19.
bombycina furtiua,xi. 50.tenia,xiv.24.
bombyx pendulus,iix. 33.
bona, i. 17. ii. 1. iv. 69. vii.27.40. 80. iix.38. cauſa, iix. 45. fata,ix. 57.muſta, vii.27. Saturnalia,xiv.70.
bona, mala Coſmica, vii.40.
bona pretioſa,xi.61.
bonæ famæ,vi.66.
bonas horas, i. 114. lacernas, vi. 82. menſas,x.54.
boni, i.19.parentis, vi. 25.
bonitate,x.33.
Bononia culta, iii. 59. orbata,vi.85.
bonorum,xii.36.
bonóſque ſoles,v.21.
bonum,v.79. vnguentum, iii.12.
bonus, i. 40.iii. 38. iix. 38.xii.6.36.54.82,xiii.

84. Cæſar, iv. 8. ix. 43. genitor, iix. 50. homo, xii. 51. liber. vii.80. poëta, xii.64. puer, iix. 3. vir, iv.5. x.23.
bonúſque, iix. 3.
Bootæ Hyperborei, iv. 3. placidi, iix.21.
boreæ, vii.35.
boreas, iix.14.
bos grandis, x.79.
botellos, xi.32.
botellus, v. 79.
Botrodi delicati, i.50.
Bothrodum, xii.18.
Botryone toto, xi.28.
botulus, xiv.72.
boue toto, v.32.
bouem, iix.81.
boues Heſperias, ix. 104. rectas, v.66.
bouillas currere, ii.6.

Br

Brachæ veteres, xi. 22.
brachia, ii.62. alba, xi. 85. trita, ii. 29. vara, vii.31. volſa, iii.63.
bractea, iix.33. viua, ix. 62.
braſſica viridis, xiii.17.
breue, ix.14. Carmen, vi. 85. ix. 1. nomen, xiii. 97. opus, iv. 85. xii.5. rus, i, 115. x.79. ver, ii.26. Vimen, iv. 89. viuidúmque carmen, xii. 62.
breuem, x.1. Colonum, xi. 15. puerum, iix.7. titulum, x.71.
breuémque, v.6. xii.11. lænam, xii.36.
breues, x.53. céſus, ii.6.
breues deliciæ, vj. 28. mappæ, vii.71. x.87.
breueſque colos, ix.18. mœnas, xi. 32. Rubras, iv.64.
breues roſas, i. 44. tenebras, x.47.
breui, i.50. libello, xii. 1. valle, ix. 19. vitio, ix.60.
breuibus capillis, v.49. libellis, i.46. pilis, ij. 62. tabellis, i.2.
breuior, ij. 1. iix. 60. charta, ij.1. oſſa, iix.36.
breuiora, i.111. vj.65. x. 59. Epigrammata, iii. 83.
breuiore coma, ix. 18. ſumma, xii. 67. titulo, j. 94.
breuis, xii. 98. xiv.31. 199. ætas, vj. 29. 85. concha, x.37. frons, iv. 42. labor, x. 19. membrana, xiv.186. occaſio, iix. 9. orbita, xiv.33. pagina, xiv 198. toga, x.14. xj.57. Zona, xiv.151.
Breuiſpede, xii.54.
Breuiſque, x.50.
Breuitas, iix.29.
Breuitate, iix.29. ix.51. xi.92. tanta, ii.1.
Breuiter, j. 56. iij. 4. iv. 42. vj. 10. xij. 22.
Breuius, iii.83.
Britanni, xii.8.
Britannia, xj.4.
Britannis cæruleis, xj. 54. pictis, xiv.99.
Britannos, iv.55. Caledonios, x.44.
Britonis pauperis, xj. 22.
Bromio, iv.45.
Bromius, xii.110.
Bruma, iii.93. vii. 94. x. 5. xiii.127. ebria, xiii. 1. impotens, i.50. inuida, iix.68.
Bruma gelida, iv. 57. imminente, iii. 58. ſexta, xii.63.
Brumæ. v.36. iix.41.71. xiv.72. decimæ, vii. 64. gelidę, x.14. horrida ſidera, ix.13. Romanæ, vi.80.
Brumæ diebus, xii. 83.
Brumali frigore, xiii. 16. tempore, xiv. 136.
Brumam, iix.14.
Brumas ante triginta quatuorque, x.104.
Brumas denas, iv.40.
Brute, xi.17.105.
Bruti, i.43. ii.77. iix.50. ix.51.
Brutiano, iv.23.
Bruto, xi.17.45. x.39.
Brutóque, v.52.
Βρούτου παιδίον, xiv. 171.
Brutus, xi.6. xiv. 171.
Bryſeis, xi.44.

Bu

Bubalus atrox, †23.
Bubulci contumelioſi, x.7.

Bubulum muſcarium, xiv.71.
bucca calda, ii.28. loquax,i.42.
buccam,xii.24.
buccas caninas, x. 5. puras,iii.75.
bucellas,vi.75.
buccis,iii.17. madidis, xiv.64. Summænianis,xi.62.
bucco,xi.77.
bulbi,xiii.34.
bulbique ſalaces,iii.75
bulbis,iv.46.xiii.34.
bulla craſſior,iix.35.
Burdigali craſſi,ix.33.
burrus,iv.45.v.6.
buſta iugera,xii.73.
buſti,x.90. Idæi,ix.35.
buſto recenti,v.38.
buſtuarias mœchas, iii.93.
buxeique,ii.41.
buxeta,ii.14.
buxeto tonſili,iii.58.
buxo recenti,xii.32.
buxos fragiles,i.89. tepentes,iii.20.
buxus,xiv.25.

By

Byblida,x.35.
Bytiæ,iix.6.

C

Ca

CAballi Libyci, xii. 24.
caballo, v. 26. Andremone notior,x.9.
caballum,i.42.
caballus,i.42.
cacantes,xii.62.
cacanti,iii.44.xi.99.
cacantis,iii.89.
cacare,ix.71.
cacas,i.38.
cacat,i.93.
cacaturit,xi.78.
cacus,v.66.
cadat,ix.39.xiii.25.
cadauer, iii. 93. vi. 62. vile,iix.75.
cadente matre,†34.
cadente moro,i.73.
caderet,xii.92.
cadi torti,ix.3. Vaticani,xii.48.
cadis Picenis, i. 44. Tuſcis,xiii.118. Vaticanis,i.19.
cadit, iv.53.v.25.vii.17. 53.iix.78.xi.9.50.
Cadmea Tyros,vi.11.
Cadmi,x.87. Agenoridæ,ii.43.
Cado rubro, i. 56. feniore,ix.95.
cados nigros,i.27. plenos, vi.27. vetulos, xiii.112.
caduco moro,iix.64.
cadunt, vi.66.iix.33.xi. 91.xii.14.
cadus, x.36. xi. 40. rubens,iv.66.
cæca Dea, iv. 51. nouacula, vii. 60. Philænis,xii.22.
Cæcili,i.42.
Cæciliane,i.21. 66. 74. 119.ii.37.71.78.iv.15. 51.vi. 5.35.88. iix.67. ix.72. x.32.84. xi.43.
Cæcilianus, vii. 58.68.
Cæcilio,vii.83.
Cæcilium,ii.72.
Cæcilius,ii.72.xi.32.
cæco ore,iii.19.
cæcuba, ii. 40. iii. 26. vi. 27. xi. 57. xii. 17. generoſa, xiii.115. turbida,xii.61.
cæcubū,x.98.xiii.115.
cæcus, iii. 15. iv.30.iix. 9.49. xii.64.
cædas,xiv.55.
cæde, vi. 19. 21. xiv. 4. ciuili,ix.72.
cædo,iix.23.
cælata,x.19.
cælatus ſerpens,vi.92.
cælebs,iv.69.xii.64.
cæleſtia carmina,v.5.
cæli,ix.44.xiv.95. Phidiaci,iv.93.x 87.
cælique,vii.73.
Cælia,vii.29.xi.76.
Cæliamque,iv.61.
Cælius, vii. 38. maior, xii.18.
cælo, iix. 36. ix. 104. ix. 51.xiii.16.xiv.1. craſſo, iv. 46. Phidiaco, vi.13. ſereniore, iv. 64. ſereno, xiiii.130. toto,iv.2.
cæloque,ix.4.
cælum,iii.100.v.66.ix. 2. inane,iv.21. (77.
cæmento ſtructili, ix.

Cætelia,iv.10.63.
Cæretana,xiii.54.124.
Cæretani agri,vi.73.
Cæretanum,xiii.124.
cæruleis Britannis, xi. 54.
cæruleus Liris,xiii.83.
cæſa victima, ix. 32. quacunque manu, x.73.
Cæſar, † 2.3.5.6.9.17. 20.21.27.i.5.15.79. ii.2.91.iii.95.iv.8.11. 27.74.v.1.64.66.vi. 2.64.80.83.87.vii.1. 4.6.7.iix.11.21.24. 26.50.54.66.78.80. ix.4.9.19.21.37.43. 85.95.xi.6.8. xii.5. xiii.117.xiv.73.179. amicus,v.20.bonus iv.8.ix.43.dignatus deſcendere in vultus magni Herculis ix.65.formoſus puluere belli Arctoi, iix.65.inuictus, vii. 5. venerandus, ix. 104.vterque, ix.99.
Cæſar maxime, v. 19. mitiſſime,xii.9. perfide,iv.11.
Cęſare,v.6.vi.32.vii.59. iix. 21. x. 6. 60. 101. domino, ix. 86. priuato, xi.6.ſaluo,v.6.
Cæſarea vnda, † 28.
Cæſareæ arenæ, iix.30. Dianæ, † 12.
Cæſareis cellis, xiii. 109.donis,x.28.
Cæſarem,i.90.vii.59. xii.8.
Cæſareo amphitheatro, † 1.munere, iii. 95.
Cæſareos leones,i.7.
Cæſareum tholum, ii. 59.
Cæſariana Pallas,iix.1. platanus,ix.62.
Cæſarianus,ix.81.xi.6. eques,x.73.
Cæſaribus,i.102.
Cæſaris, † 16.25.28.i.7. 23.118.ii.32. iv.1.3.vi. 1.ix.14.32.35.93.vii. 98.xi.21.xii.66.Dei, ix.67. magni, ix. 62. ſubiti,vi.34.
cæſium,vii.96.
Cæſonia,ix.40.
Cæſonius, maximus, vii.45.
cæſum nemus,vii.27.
cæſus Lacon,vii.79.
Cai,ii.50.ix 94.x.16.
Caieta Dardanis, x.30.
Caietano,iix.37.
Caius,ix.94.xi.37.
Caiúmque,v.14.
Cayſtri,i.54.
Calabrâ lyra,v.31.
Calabri Flacci,iix.18.
Calabris aquis,iix.28.
calami aucupatorii, xiv.218.
calamis,xiii.68.xiv.19. 218.
calamo,vii.10.16. x.78. tremente,iv.30.
calamos habiles, xiv. 58.leues,ix.75.
Calathi,xiv.107.
Calathos veteres, ix. 60.
Calatiſſe,ix.95.
calcantem,xii.61.
calcatum,x.7.
calcatúſque onyx, xii. 50.
calceus, i. 104. ix. 95. candidior, vii. 32. vdus,xi.22.
calciatum caput, xii. 45.
calculator,x.62.
calculi,xiv.20.
calculóſque,ii.48.
calculus, iix.68.ix. 92. diſcolor, xiv. 17. diuerſus bicolor, xii. 34.omnis,xi.34.
calda, i. 11. xii. 61. xiv. 105.bucca,ii.28.
caldam aquam,iix.67.
caldarum,xiv.196.
caleat,iix.77.
caleant,xii.25.
Caledonio vrſo, † 7.
Caledonios Britannos, x.44.
Calene,i.100.x.38.
Caleno erepto,x.35.
calens Iſter,vii.6.
calent, iv.57. vi. 42. x. 61.
calentem Ceſton, xiv. 206.
calentis lectuli,vi.70.
calere, iv.57. vii. 1. iix. 45.
cales,vii.73.

calet,

calet,v.56.vii.31.ix.44.
x.48.xiv.4.
calfaciunt,xiv.136.
calicem,ii.15.xiv.96.
iratum,iv.43.
calices,ix.89.xi.12.xii.
71.xiii.110.xiv.94.
102.157.duos,ix.60.
calices gemmati,xiv.
109.Saguntini,xiv.
108.Surrentini,xiv.
102.vitrei,xiv.115.
calida & frigida aqua,
xiv.196.
calidam aquam,vi.86.
calidis aquis,vii.34.xii.
75.
calido vulnere,iv.18.
Calidonio vrſo,† 7.
calidum,xiv.113.
caligantémque Thye-
ſten.x.4.
caligine,iix.51.
Calite,iix.67.
calix,i.93.vii.52.xi.33.
xii.75.xiv.109.cur-
tus,i.93.perſpicuus,
iv.86.poſitus,ii.1.
Callaicas,xiv.137.
Callaicis armis,x.16.
Callaico metallo,xiv.
95.
Callaicum Oceanum,
x.37.
callida eſca,iv.56.Ro-
ma,ix.49.
calliditate tantâ,xi.50.
callidum lepôrem,i.
50.
callidus,fur,v.43.co-
po,iii.57.ſimius,xiv.
202.
Callimachi,x.4.
Callimachus,iv.23.
Calliodore,v.39.vi.44.
x.11 31.
Calliodorus,v.39.ix.
22.
Calliope pia,iv.31.
Calliopen,iv.88.
Calliſte,v.65.
Calliſtrate,v.13.ix.97.
xii.35.
Calliſtratus,xii.82.
barbatus,xii.42.
calore,iii.17.nimio,ix.
92.
Calpetiano,vi.94.
Calphurnium,v.55.
calua,ii.33.vi.57.ſordi-
da,vi.57.xiv.27.
caluæ,v.50.nitidæ cā-
pum,x.83.nudæ,xii.
45.
caluæque reſtes,xii.
32.
caluam miſeram,iii.74
Triphilem,vi.74.
caluere,iv.35.
calui linigeri,xii.29.
Caluinus,vii.89.
caluiſſe,v.51.
caluit,x.86.
calumniator,xi.67.
caluo comato,x.83.
Melanthione,x.67.
caluus,j.73.
Calydon,j.105.xi.70.
Calydone Aetolâ,ix.
49.
Calydonius ſus,xi.19.
Camenæ,iix.66.
Camenarum,vi.47.
Camenas,ii.6.vii.67.
Camenis,iv.14.vi.85.
doctis,xii.96.no-
cturnis,iv.90.
Camillos,ix.28.Aſſer-
tores,i.25.
Camillus inuictus,xi.
6.
cammare,ii.43.
Camoni,ix.76.78.
Campani ruris,ix.61.
venafri,xiii.58.
Campano Lycæo,xiii.
118.mero,i.19.
campi diffuſi,iii.31.lati,
iii.58.
campis murinis,ix.43.
campo Elyſio,xii.52.
campos Apulos,x.74.
campos Pontinos,xiii.
112.ſteriles,i.108.
campum latum caluæ,
x.83.
campus,iv.66.v.21.x.
6.xii.14.ſacer,iii.47.
cana,ix.27.xiv.27.bar-
ba,iv.36.labra,ix.
28.liguſtra,ix.27.
mater,xii.32.mella,
iii.58.Nympha,vi.
43.pelle,iii.77.pu-
tríſque coma,iv.53.
ſecula,iix.80.vinea,
iii.65.
canace tumulata,xi.
92.
canæ veſtæ,i.71.
canam,x.67.
canant,xi.21.
canáque,i.13.16.vi.43.

albuta, j.13.iura, j.16.
canas,xiv.185.
cancri viridis,v.72.
cancro feruente, x.58.
candela,xiv.40.
candelabro,xiv.44.
candelabrum Corinthiũ, xiv. 43. ligneũ, xiv.44.
candelæ,xiv.43.
candida, iv. 62. vi. 42. cõcordia,iv.13. Cryſtalla, iix. 77. x. 13. Lygdos, vi.13. nox. iix.45.Roma,iix,65. turba, xii.34.tutris, xii.31. vnda,xiii.40.
candidæ,vi.13.
candidas aras, ix. 92. comas,vii.88.
candide,ii.24.38.43.iii. 26.46.
candidior, iv. 42. calceus,vii.32.puella,j. 116.
candidiora, vii.24.iix. 28. niue lintea, xii. 84.
candidiore ſorte, x.71.
candido vultu,vi.39.
candidus,ii.71.iv.2.87. xiii.2. amnis, vii.92. Anxur, v. 1. lector, vii.98.
candor,xiv.145.
cane, j.83.93.xiii. 1. tetrico,xiv.81.
canebat, † 6.
canem, iii.55.v. 45.xi. 70.tartareum, ix.67.
canenti,vii.22.
caneret,x.64.
canes, iv. 35.74. vii. 19. ix.30.xiii.100. tuos, x.37.
cani,vi.93.vii.68.
cani cunni,ix.38.
cani Dulichio,xi.70.
caninam pellem, v.61.
caninas Buccas,x.5.
caninis naribus, vii.94
canio,j.62.
canis, iv. 53. xi. 33. xii. 48. Gallici, iii. 47. tartatei,v.36.
canis vertagus, xiv. 200.
canis prunis,vii.52.
canit. † 5.
canium,j.70. fabulantem,iii.64.
canius,iii.20.vii.86.
cannas,vi.19.
cano,iv.5.90.
cauo cunno, ii.34.
canta,vi.25.
cantaberis,vii.16.
cantante Pollione, iv. 61.
cantare,iix.3.xi.4.
cantaret,vii.28.
cantas, j. 90.96. ii.7.v. 16.xii.40.
cantaſti,i.65.
cantat,vi.61.
cantata,vii.13.ix.56.
cantatas ranas,iv.184.
cantator Cygnus, xiii. 77.
cantárque,vii.50.
cantent,vii.87.
cantet,iii.93.iv.55.
canthare,ix.11.xi.46.
cantica,iii.63.
cantô,xii.40.
cantor,iix.61.
cantu,xiv.218.
cantus,xiv.168.
cantúſque choróſque Pierios,i.77.
canum, i.23. 49.50. iii. 43.x.5.xiii.95.
canum olus,vii.30.
canunt,x.28.xii.53.
canus, x.3. December, i.50.
canuſina ſimillima turbato mulſo,xiv.127.
canuſinæ fuſcæ, xiv. 127.rufæ, xiv.129.
canuſinatus Syrus, ix. 23.
capax ciſtula,iv.46.
cape,ii.59.
capellâ,iv.4.
capellæ querulæ, vii. 30.
capellarum,iii.93.
capelliana,xi.32.
capellis,vi.19.
capena porta,iii.47.
caper, iii. 24. cultus Aeolio vellere Thebani Phryxi, iix.51.
caperet,iix.39.x.14.
capiant,xii.48.
capiat,xiv.134.
capiet,vii.50.xiii.56.
capillâte,iii.82.
capillati, x.62. laſciui, iii.58.
capillatus,ii.57.
capilli, iii. 93.v.50.x.19.

xii.91.
capillis, vii. 28. breuibus, v. 49. detonſis, iix. 52. Hiſpanis contumax, x.65. incomptis, j. 25. longis, ix. 37. ſiccis ruſtica veritas, x. 72. tinctis, iii. 43. tondendis, xiv. 36.
capillos, ii.36.v. 49. vi. 12. xi. 40. xii. 7. 86. dulces, ix. 17. exiguos, xii. 84. fictos, vi. 57. intortos, iix. 33. laudatos, ix. 18. longæuos, xiv. 27. longos, xii. 18. nitidos, xiv. 50. nullos, xiv. 25. raros, x. 83. reliquos, x.83. Teutonicos, xiv. 26. triſtes, ii.66. vagos, vi. 52.
capiſtris purpureis, i. 105.
capiſtro, xiii.96.
capit, i.2.vii.26.iix.48. ix. 37. x.48. 74.xiii. 56.xiv.66.87.190.
capitati porri, xiii.19.
capite, vi. 26. acuto, vi. 39. indeuorato, vii.19.
capiti, iii. 43. vi. 57.ix. 36.xiv.132.
capitibus, vi.39.
capitolinas vias, vi.10.
capitolinæ Pontificúque dapes, xii.48.
capitolini belli, v. 5.
collis, xii.21.
capitolini Tonantis, x. 51.
capitolinis templis, ix. 4.
capitolinum, x.101.
cappitolinus Iuppiter, v.64.
capitolio ſummo, xii. 78.
capitolium, xii 78.
capitque, i. 110.vii.71.
capitur, vii.13.
capiunt, xi.105.xiv.59.
capo, xiii.63.
capones coactos, iii.58.
capparim, iii.77.
Cappadocę viles, v.79.
Cappadocis Cataſtis, x.76.
Cappadocũ, vi. 77. 85. ſæuis oris, ix.31.
Cappadocúmque, vii. 29.
Cappadocumúe, xii. 26.
caprea, xiii.100.
capream pendentem, xiii.100.
caprificus, iv.52.x.2.
capris iunctis, iv.52.
capsâ hibernâ, xi.9.
capta, ix.106.
captâ marte ſuperbus venator, x.37.
captabit, xii.84.
captæ prædæ, i.15.
captandi, xi.56.
captare, † ii.
captares, ix.90.
captari, vi.63.
captas, i.4.ii.18.
captas aues, xiv.216.
captat, vi.63.xii.10.
captauit, vii.19.
captet, iix.38.
captiuam ſitim, ii.97.
captiuis comis, xiv.26.
captiuo Iſtro, vii.79.
captiuos indos, iix.26.
captiuum nullum, x. 37.
capto, ii.18.ix.90.
captos, i.105.
captum, ix. 90. piſcem, iii.57.iv.30.
captus, ii.61.v.45.
caput, ii.42.70.iii.8.66. v.14.50.vi.81.iix. 47. 59.77.ix. 28.49. xi. 96. xii. 91. xiv. 74. 146.212. arietinum. xiv. 211. Calciatum, xii. 45. extinctum, xi.47. inſanũ, ii.66. inuictum, ix. 24. inuiſum, ix. 70. miſerum, xiii.25. nudum, v.50. tectum, xi. 99. triſte, ii.61.
capútque, x.31.
capútq; nudum, x. 85.
cara, xiii. 46. amicitia, iv.67. cognatio, ix. 55. munera, xiii.102. Setia, x.36.
caram puellam, ii.48.
caras vmbras, x.71.
carbaſa, xii.29.
carbone rudi, xii.62.
Carcheſia libata, iix.56
carduarum, iv.55.

care, iv. 29. vi. 1. ix. 24. 25. Martialis, v. 21. Pudens, iv. 29. puer, i. 89.
careat, iix. 81.
carere, iii. 52. xi. 57.
cares, † 1.
caret, iv. 79.
cari amici, iv. 5. mariti, ix. 31. patroni, vi. 28.
cariæ, xiii. 29.
cariem, vi. 49.
carina merſa, x. 85. prima, vii. 18.
carinâ, iii. 66. argiuâ, xiii. 72. currente, iii. 78.
carinæ lapſæ, iv. 64. primæ, xi. 1. Tiberinæ nauta, x. 85. tutæ, iii. 67.
carinus, iix. 61.
carior, xiii. 9. fama, iix. 18. Iſſa, i. 110. perdix, xiii. 76. vita, xi. 21.
carioſa, xiii. 120. amphora, xi. 50.
caris amicis, iv. 73. lapillis, x. 38.
Cariſiano, vi. 24.
cariſſime Iuli, ix. 99.
carius, i. 38. xiv. 215.
carmen, ix. 1. breue, vi. 85. ix. 1. viuidúmque, xii. 62. facetũ, vii. 25. iuuenile, xiv. 189.
Carmenion, x. 65.
carmina, i. 5. 30. 54. 92. ii. 20. 86. 89. 91. iii. 9. 38. 100. iv. 33. 72. v. 16. 31. 34. vi. 61. vii. 68. 71. 79. 87. 89. 98. iix. 3. 18. 82. ix. 27. 51. 59. x. 10. 21. 33. 35. xi. 11. 58. 95. xii. 2. 11. 44. 46. æmula, xii. 96. bella, ii. 7. cœleſtia, v. 5. digna lanâ togâ, vii. 62. docta, vi. 60. dulcia, xiii. 77. laſciua, vii. 50. leuiora, vii. 7. mala, vii. 41. xii. 40. nondum vulgata, purpureâ ſed modo ſuta togâ, x. 93. nota habere, iix. 70. nulla, xi. 91. parua, iix. 82. pauca, vii. 28. referentia nullos numos, xiv. 219. ſanctiora, vii. 16. ſecreta, i. 67. triſtia, x. 17. victura, iix. 73.
carmine, iii. 97. 99. iv. 55. v. 11. 15. vii. 45. 83. xiv. 57. æterno, x. 26. Mæonio, xiv. 183. paruo, x. 1. ſupino, ii. 86.
carminibus, i. 36. iii. 69. vii. 41. 96. iocoſis, i. 36.
carnarius, xi. 101.
carne, xiii. 2. 31.
carnem, vi. 64. formoſam, xi. 103.
carnificem auem, xi. 85.
carnificéſque pedes, xii. 48.
carnificis miſeri, ii. 61.
carnis immundæ, iii. 24.
caro, vii. 44. 73. x. 77.
caro amico, iv. 10. x. 44. xii. 92. coniuge, vii. 73. ſodali, vii. 83. xiv. 11.
caros amicos, xiii. 55.
carpas, xj. 95.
carpai, ii. 14.
carpe, vii. 46.
carpere, j. 92. iii. 13. v. 34. vi. 64. xiv. 188.
carpi, vi. 39.
carpis, j. 92.
carpii, iii. 20. ix. 73. xi. 25.
carpophori, † 15. 27. teneri, † 23.
carpſi, iv. 22. v. 47.
carpſit, iii. 65.
carruca, xii. 24. aurea, iii. 62.
carrucam, iii. 47.
carus, xii. 25.
Caryota, iix. 33. aurea, xiii. 27.
Caryotarum Spathalion, xiii. 27.
Caryotidas notas theatris, xi. 32.
Caryſtos, ix. 77.
caſa, iix. 80. ambitioſa, xii. 67. nigra verúſque, xi. 35. oneroſa, vi. 43.
caſæ compactæ, xii. 73. primæ, ix. 60. ſaturę, ix. 96.
caſas Scythicas, x. 20.
caſei Trebulani, xiii.

33. Toloſatis,xii.31.
caſellius,x.56.
caſeóque,iv.46.
caſeus lunenſis,xiii.30. ſignatus imagine lunæ, xiii. 30. Velabrenſis,xiii.32.
caſeum,iii.58.
caſiam,x.97.
caſiâque,vi.55.
caſias,xi.55.
caſibus,vii. 83. ſubitis, † 14.
Caſſiane,iii.64.
caſſibus,iii.58.93.
caſſalius,vii.8.
caſſide, ix. 57. languida,v.25.
caſſis,xiv.179.
caſta,j.14. iii.86.iv. 71. xii.99. Arria,j. 14. Ilia, ix. 42. Læuina, j.63. matrona, x.68. puella,vii.87.Sibylla, xiv. 114. Thais, iv.85. Venus,ii.34. vi.45.x.33.
caſtæ, iv. 71. catellæ, j. 110. Sabinæ, ix. 41. ſororis,x.92.
Caſtaliæ aquæ, vii. 21. Caſtaliam domum, iix.66.
Caſtalidum ſororum, iv.14.gregem, vii.11.
Caſtalis imber,ix.19.
Caſtalius fons,xii.3.
caſtaneæ toſtæ lente vapore,v.79.
caſtaneas centum ſecuit,x.79.
caſtigat,x.104.
caſtigatum ceroma, v. 66.
caſtior, iv.6.vii. 68. iix. 46.
caſtis verbis,iii.69.
caſtiſſima puella,ix.92.
Caſtor,v.39.vii. 97. iix. 21.ix.106.
Caſtora, j. 71.vii.56.ix. 52.alternum,x.51.
caſtos & pios amores, x.35.
caſtra,v.14.vi.76.
caſtrabere,ii.60.
caſtrandum,iii.81.
caſtrare,j.36.
caſtrice,vi.43.68. vii.3. 36.41.
caſtus,vi.28.
caſum, xii.75. grauem, ii.65.
caſuram,xiii.100.
caſuras aquas,xii.29.
caſurum,ix.43.
caſus,iix.32.75.frequẽs iii.52.
caſu, j. 83. iii. 38. vi. 88. iix.81.
cataſtæ, ix.30. arcanæ, ix.60.auaræ,vi.29.
cataſtis cappadocis, x. 76.
cataſtus Niliacus, xii. 75.
catella,j.110. gallicana, xiv.198.
catellâ preſsâ,iv.4.
catellæ caſtæ, j. 110. exiguæ, vii.86. paruæ,xiv.198.
catellas lambentes, iii. 82.
catellus,i.84.
catena,xii.43.
catenas,iii.29.
catenatíque labores, j. 16.
catenatis lagenis, vii. 60.
catenis lemniacis, v.7.
caterua ærata,ix.30.
cateruis fœmineis, xi. 48.
catiane,vi.46.
Catilina,v.70.ix.72.
cathedra, iv. 79. xi. 100.
cathedrâ ruptâ, xii. 18.
cathedralicios miniſtros,x.13.
cathedras fœmineas, iii.63.ſteriles,j.77.
cathedris, ii.14. fœmineis,xij.38.
Cato,vi.32.xi.6.hilaris, xii.6.
Cato ſeuere,j.3.
Catonem,ix.29. xi.40.
Catones rigidi,x.19.
Catoni,v.51.
Catonianâ linguâ, ix. 28.
Catonis, ii. 89. xi. 16. conſummati,i.9. duri,xi.2.magni,j.79.
Cattæ,xiii.69.
Cattas Pannonicas, xiii.69.
Cattis,vii.29. ix.36.
catuli ſenis,v.10.
catulis raptis, iii.44.

catulla,iix.52.
Catulle, vi. 69. xii. 74. docte,iix.73.
Catulliana baſia,xi.7.
Catulli, j. 8. 110. ii. 71. v.31.xi.7. docti, xiv. 100. 152. facundi,v. 31.teneri,vii.13.duo, xii.85.
Catullo, i. 8. x. 103.xii. 59.xiv.77.195. arguto,vi.34. docto, vii. 98.ſenſuro, v.26.tenero, xii. 44. vno minor,x.78.
Catullus,iv.14.v.5.xiv. 195.
cauáſque lances, xi.32.
cauda, vii. 77. xiv.202. leuis, xiv.71. ſuperba,xiv.67.
caudam,xi.32.
caudáue,ix.49.
caue,ix.104.xi.26.
cauea,iii.60.xiv.77.
caueâ,ix.58.73.90.
caueæ,i.49.
cauere,xii.54.
cauerit,xii.78.
caueto, vi.78. 79.x.72. xi.103.
cauétque,ii.44.
cauimus,j.102.
cauiſti, v.75.
caules pallentes, xiii. 17.virides,iii.47.
caupo, j. 57. iii. 59. viii. 60.ſegnis,iii.58.
caupone,j.27.
cauponi,xiiii.
cauſſa, ii. 11.70. iii.38. 65.iv. 36.77. 88. v. 16.74.76. vi. 68. x. 36. 41. xi. 60. xii.53. 69.alia,iii.50. bona, iix. 45. leuis, ii. 65. iix.23. magna, v.74. prodita,iix.17.
cauſsâ,v.60.
cauſſæ,j.80.
cauſſam, vi. 53. vii. 85. 92. iix. 17.76. xi. 41. 89.
cauſſaris,iv.7.
cauſſas, j. 18. 80. ii. 7. 30. iii.38. iix.7.16,ix. 48.
cauſſatus,iv.15.
cauſſidice,v.34.
cauſſidici,vi.8.
cauſſidicis,xi.31.
cauſſidico,x.70.
cauſſidicos, iv.46.raucos,iv.8.
cauſſidicum, ii. 64. v. 16.ix.70.
cauſſidicúmque,j.98.
cauſſidicus, ii.64.v.34. xi.25.xii. 69. pauper, xiv.219.
cauſſis,ii.5.iii.46.
cauſtica ſpuma,xiv.26.
cauta poteſtas,xii.6.
cauta virtus,vi.25.
cautâ fronte,v.4.
cautus, ii.1. iix. 59. homo,vii.99.

Ce

Cecidere,iv.35.
cecîdi,vj.21.
cecîdit,vi.43.
cecidit, ii.66.iv.2.v.36. vi.28.ix.32.xiii.93.
Cecropiâ puellâ, v. 2. voce,vii.68.
Cecropiæ, ix. 14.api, xi.43.
Cecropiæ arces,j.26.
Cecropiæ Latiæque Mineruæ, j.40. Mineruæ,vii.31.
Cecropias querelas, j. 54.
Cecropio, iv. 23. melle, xiii. 24.monte,vi. 34.
Cecropios fauos, xiii. 105.
Cecropium ſenem, x. 33.
cedat,† 1.iix.56.vii.27. xiv.169.
cede,xii.98.
cedens,j.63.
cedentes oneri ramos, xi.42.
cedentia,xii.44.
cedere, vi. 80. iix. 18.x. 14.
cedet,iix.21.28.
cedit,v.64.iix.51.
cedite,iv.57.
Ceditiane,iix.51.
cedo,v.47.
cedro, iii.2. iix. 61. decorata pagina, v.5.
cedunt,iix.21.
celabis,ix.1.
Celæneo Concubino, v.42.
Celæneos amores,xiv. 204.
Celæneus Marſyas, x.

62.
celantur,x.42.
celeberrime Licini, vii.46.
celebranda,iii.6.
celebrant,iix.50.
celebrare,x.58.
celebras,xii.68.
celebrat,vii.62.xi.49.
celebrata, ix. 16. vox, xii 52.
celebrate,vi.73.
celebrator,iix.78.
celebrem,vii.99.
celer,j.64.
celer trochus,xi.22.
celerem,vii.51.
celeres Noti,ix.39.pili, xi.23.
celeréſque,xi.23.
celeri, vii. 51. fugâ, iix. 56.
celeuſma,iii. 68. nauticum,iv.64.
cella, j. 27. clauſa, iix. 14.maſſica,j.27.
cellâ,xi. 40. obſerata, vii.19.
cellæ fuſcæ, iii.30. inſcriptæ,xi.46.
cellam,iii.48.
cellarius,vi.32.
cellis, x. 36. Cæſareis, xiii.109.Martis,xiv, 116.
celſa pegmata, † 2. ſidera,ix.62.
celſæ villæ,iv.64.
celſi poli,ix,73.
celtas,vii,51,x.78.
Celtiber Salo,x.20.
Celtiberis gentibus, i. 50.terris,xii.18.
Celtis,iv.55.x.65.
cena, j. 48.ii. 19.27.iii. 60. v. 45.80. vi. 11. iix. 6. ix. 15.x.37.xii. 26.29.diſerta, vi.48. diues & ex omni macello inſtructa, x. 59. lauta, xii. 48. parata,xiv.217. paruula,iv.78.
cena ambulante, vii. 47. heſterna, ii. 72. prima alteraue. xi. 31.rara, xi. 53. tertia, xi. 32. tota, xii. 61. vnctiore,v.45.
cenabis,iii.50.ix. 36.xi. 53.
cenabit bellè, xi.35.
cenacula,j.109.
cenæ,ii. 27.v.45.ix.55. x.31.xiii.88.
cenam, ii. 14. 18.37.iii. 44. 49. 59. iv. 78.iv. 49. 68. v. 45. iix. 23. ix. 36.64.93.x. 18.xi. 24. 50.58.xii,29.89. rectam, ii. 69. vii. 19.
cenámque,iii.45.
cenando,v.77.
cenandum,ii.14.
cenant,xi.66.
cenantibus,xii.50.
cenantis benè Pontici, ix.20.
cenare, ii.53.69.ix.20. x.37.xi.25.xii.19.xiv, 217.
cenares,j.28.x.31.
cenaret,ii.57.69.
cenarum,xii.48.
cenas, j. 104. iv.68.vii. 77.xiii.14.
cenaſſe,v.48.
cenaſti,x.31.
cenat, j. 69. iii.12.v.48. vi. 94.vii.9.58.66.x. 80.xii.17.
cenatio parua,ii.59.
cenatoria, x. 87. xiv. 135.
cenaturit,xi.78.
cenauit,vi.55.
cenem, j. 60. iii. 60.ix. 15.
cenes, iii. 95. ix. 11. xii. 26.
cenet,iii.82.
cenis,xiii.7.
ceniſque,x.48.
ceno, ii. 79. iii. 60. iv. 90.v.51.80.xi.36.
cenula, v.79.x.48.parua,v.79.vii.50.
cenſeo, ii. 13. v. 50. xi. 100.xii.62.
cenſentur,iix.6.
cenſetur,j.62.ix.17.
cenſor maxime,vi.4.
cenſor tetricus, xii. 71.
cenſoria lima,v.81.
cenſoris placidi,v.24.
cenſum equeſtrem, v. 39.
cenſura, j. 5. dura, j. 35. ſancta,vi.91.
cenſurâ,iix.52.
cenſus breues, xii. 6. patrios,ii.90.

cenſuſque,v.41.
Centauros,x.4.
centena,ii.65.xi.77.
centenis,iii.19.61.vii.
9.columnis,iii.19.v.
13. xii. 50. millibus
emptos,xi.71.
centeno conſule,iix.
45.ligone,iv.64.
centenos ciues, xiii.
123.
centies, j.100. iii,32.v.
71. iix. 42. peracta
ſecula,vi.49.
centum, j. 59.60.104.
ii.14.63.iii.7. iv.28.
37.61.v.9.vi.5.20.88.
vii.62.94.iix.37.44.
ix.23.105.x.19.26.41.
74.75.xi.30.amphoras
aquæ fecit, ix.
100.aureolos,xi.28.
caſtaneas ſeuit, x.
79.columnis,ii.14.
epigrammata,j.119.
numeros, iv.28. nũmos,
x.75. ſeſtertia,
ii.63.iv.67.
centumque petuntur
quadrantes,x.70.
centumque viri,vi.38.
centurionis,i.32.
centurione rigido, xi.
4.
cepas natantes,iii.77.
cephalum,xi.70.
cepiſque,xii.32.
cepiſti,vii.55.ix.90.
cepit,† 4.xiv.186.
cera viuida,vii.43.
cera, xi. 103. quincuplici,xiv.4.
ceræ triſtes,xiv.5.
cerarum Atticarum,v.
38.
ceras,x.88.xiv.7.
cercopithecon ſimilem,vii.86.
cercopithecorum,xiv.
128.
cercopithecus, xiv.
202.
cerdo,iii.16.59.99.
cerea, j. 93. abolla, iv.
53. ficedula, xiii. 5.
poma,94.
cerealis,x.48.xi.53.
cereique,v.18.
cereri,x.103.
ceres farta, iii. 58. Picentina,xiii.47.
cereus, x.87. xiv. 42.
turtur,iii.58.
ceris, iii.58.iv. 70. xiv.
63.vltimis,iv.70.
cerne,xiii.19.
cernere,v.3.vi.58.
cernimus,ii.65.
cernis, ii.59. 74. vi.73.
iix. 6. xii. 63. xiv. 9.
78.
cernite,ix.35.
cernitis,ix.78.
cernunt,j.52.
ceroma caſtigatum, v.
66.immundum, xiv.
50.lentum,iv.19.
ceromata.iv.4.
ceromate,vii.31. Lacedæmonio,xi.48.
ceroto pingui,xi.99.
certa, iv. 45. dextera,
† 13.pax, xiv.34.præmia,
xii. 73. ſalus, ii.
91.vota,vii.7.
certa aure, vii.27.conſciáque
voce, xi. 62.
figurâ,j.54.manu,vi.
32.pace frui,ix.72.
certâ virginitate,iv.45.
voce,xiv.76.
certabit,xii.21.
certæ fututionis,j.107.
certam ſalutem, xii.92.
certamina,vi.64.
certant, j.44.vi.42.xii.
97.
certare,ii.43.
certè,iii. 74.iv.75.v.85.
vi.7.iix.41.xi.8.
certent,iv.42.x,87.
certet,xiii.92.
certior eques,v.24.
fides, vii. 51. vultus,
vii.83.
certiora,v.8.
certis indiciis,ii.54.
certo ictu, † 23.ore,vi.
73.
certos Silaos,iv.55.
certum eſt,iii,38.v. 61.
certus,v.61.amicus,iv.
5.auctor,vii.5.
ceruam,iii.91.
cerui,j.105.
ceruical,xiv.146.
ceruice, xiii. 52. domitâ,
vi.76.facili,† 23.
ceruicibus magnis, j.
23.
ceruine,iii.70.
ceruinus halitus, xii.
20.

ceruix,j.52.xii.32.
ceruos,
ceruſſa alba,x.22.
ceruſſata Lycoris,j.73. Sabella,ii.41.
ceruſſata cute,vii.24.
ceruum,xiii.94.æripedem,ix.104.
ceruus,xiii.96.
ceſpes rigidus,v.36.
ceſpite leui,i.89.
ceſſant,x.13.xii.1.
ceſſas, vi. 62. ix. 95. xi. 87.xii.81.
ceſſat, j. 47. iix. 78.xii. 57.
ceſſatis,iii.67.
ceſſauit, ix.100.
ceſſent, † 11.x.62.
ceſſerit,vii.18.
ceſſerunt,ix.67.
ceſſi,xii.96.
ceſſiſſe,xi.34.
ceſſit, † 23.v.49. iix.18.
ceſſuta, x. 63. xiii. 118. roſaria bifero Pæſto, xii.31.
ceſte, iix.46.51.
ceſton, j. 93. vi. 13. calentem de veneris ſinu, xiv. 206. medidicatum,xiv.207.
ceſtos,xiv.206.
ceſtus, j. 93.
cetera, v.28. vii. 90.98. xi.53. xiii.52. 84. xiv. 19. xiv. 174. poma, vii.90.turba,iii.38.

Ch

Χαῖρε, v.52.
Chæreſtrate,v.26.
chalcea,ix.96.
chalibáſque,iv.55.
Charideme,vi.31,56.xi. 40.88.
Charidemus,j.44.
charine, iv. 39. v. 40. xii.91.
charinus, i. 78. vi. 37. vii.33.xi.60.
Chariſianus,xi.89.
Charopine,v.51.
charta, i.45. xiii. 1.xiv. 11.196. altera, iv. 83. anus,xii.4. breuior, ii. 1. edita, j. 46. improba, iix. 24. ſalutatrix, ix. 101. ſordida,x.93.
charta,v.27.auerſa,iix. inuerſâ,iv.87.
chartam timidam, v.6.
chartas miſeras, vi.64. tinctas, xii. 97. vacuas, xiv. 10. victuras,xi.4.
chartæ,j.26.vii.5. xi.16. Epiſtolares, xiv. 11. maiores, xiv.10. miſeræ, x.4. raucæ, iix. 67.victrices, vii.5.
chartæ virginis,j.67.
chartæque,v.18.
chartis,ii.8.iv.31. v. 26. 54. vi.60. vii. 43. vii. 50. 79. ix.78. x.2.xiv. 38. 84. arpinis. x. 19. victuris,iii.20.
Χειμέεινς, ix.13.
Cheremō Stoice,xi.57
cheragra,j.99.
cheragráque, ix.94.
Cherſon,xiv.88.
chia, vii. 24. xii. 98. ficus, xiii.23. ſimilis, xiii.23.
Chiam,xii.98.
Chias flauas,vii.30.
Chimæra tota, † 27,
Chione, j. 35. iii. 34.83. 86.96.xi.61.
Chiones,j.93.iii.30.
chirurgus,j.31.
chius acrior,v.62.
Chloë, iii. 53. iv. 28.ix. 16.
Chœrile,j.68.
choraulæ,vi.39.
choraules, v.57. ix. 79. xi.76.
choreæ,x.70.
choreas molles,j.105.
choro Ganymedæo, vii.49.Pierio, vii.68. xii.3.
choros, iv.44. Pierios, j.77. choróſque, iv. 55.
chorus, x.62.docilis, † 26.leuis,v.52.
Chreſte, vii. 54. ix. 28.
Chreſtille,xi.91.
Chriſtilla,iix.43.
Chriſtinam,ii.31.
chryſea,ix.96.
chryſendeta, ii. 53. vi. 94. xi.30. flaua,ii.43. grandia,xiv.97.

Ci

Cibis datis, iv. 53. ſimplicibus,iv.30.
cibos,iv.53.
cibus fraudatus,vii.

24.ſolus,xiii.98.
cicadâ,j.116.
cicadæ,iii.93.argutæ, xi.19.inhumanæ,x.58.
cicer feruens,v.79. madidum,j.42.tepidum,j.104.
Cicero,xi.49.in membranis,xiv.188.
Cicerone,iii.38.v.70.xiv.188.
Ciceronis,ii.89.v.57. facundi,xi.49.magni,vii.62.
Cidæ,x.83.
cilices, † 3.
Cilicij vdones,xiv.140.
Cilicum,vii.29.iix.14.
Cilix,vi.72.vii.94.
cimex,xi.57.
cimice,xi.33.
cinædâ fronte,vi.39.
cinædi,vii.33.ix.64.veteuli.j.42.
cinædis,vii.57.
cinædo Delphico,xi.22.Idæo,x.98.Iliaco, ii.43.cum ſecreto,x.40.
cinædos,vi.16.vii.57. miſeros [illegible]3.obſcœnos,vi.50.tres,xii.16.
cinædum,ii.28.86.iii.73.iv.43.
cinædus,vi.37.x.40. puer,xiv.204.
cincta,ii.62.
cinctum,j.50.ii.74.
iv.61.
cineres,i.1.89.115.vi.85.iix.38.x.90.deſertos,xi.51.
cineri,j.26.89.vii.43.
cineribus,iii.93.
cinerum,j.117.
cingant,iix.77.x.13.xi.101.
cinge,iix.88.
cingere,iv.54.xiv.32.
cingit,ii.29.x.103.
cingunt,iii.58.x.83.
cinguntur,x.28.
cinxerit,ix.24.
cinxit,ix.77.
cinis emtus,j.56.v.13. ſerus,ix.1.
Cinyphio,vii.94.ſinu.xiv.140.
Cinyphius,v.51.
Cina,j.96.iii.9.v.58.77.vi.17.39.vii.32.42.iix.7.ix.84.x.21.xii.28.65.improbe,iii.61.pauper,iix.19.
Cinnæ,vii.42.miſeri,ii.53.
cinnama,iii.63.xi.55.fuſa,iii.55.rara,iv.13.
cinname,vi.17.vii.63.
cinnamoque,vi.55.
cinnamus,vi.64.ix.94.
cio,iv.90.
cipêre,iix.16.
circa,i.91.iii.44.v.71.xii.84.
circe,iix.36.blãda,x.30.
circeios,xi.8.
Circenſe tomentum, xiv.160.
Circi clamoſi,x.53.magni,vi.64.vii.6.
circo, † 28. Flaminio,xii.75.ſacro,vii.82.
circuit,vii.82.92.iix.59
circuitus,xi.16.
circulatricis linguæ fœda probra,x.3.
circulo maiore,x.62.
circulus,ii.86.xiv.138.
circum,j.77.iv.5.
circundas,iv.41.
circumfert,j.42.
circumfluit,xiii.40.
circumfuſa,xii.17.
circumlata ſcriblita, iii.17.
Cirini,iix.18.
cirrata caterua,ix.30.
cirrha,j.77.
cirris grandibus,x.83.
cirros liuidos,vii.19.
ciſterna,iii.56.
ciſtifero,v.17.
ciſtula capax,iv.46.
citare,iv.5.
citat,x.30.
citata Tigris,iii.44.
citatus,iv.30.x.104.
cithara,xiv.105.
citharœdis,xiv.215.
citharœdus,v.57.xi.76
citò,j.32.117.118.ii.6.ii.27.iii.2.4.24.v.6.45.66.vii.1.33.42.ix.30.43.44.60.84.x.12.50.xi.40.xii.21.xiv.127.

citrea mala, xiii. 37.
menſa,xiv.89.
citri Mauruſiaci,xii.67
citrum,x.98. nobilius,
x.80.xiv.138.
ciue, x. 91. miniſtro,
ſubmoto,ii.97.
ciues,iii.95. centenos,
xiii.123.
ciuica,iix.81.
ciuili cæde,ix.72.
ciuilis belli,vi.32.
ciuis,iii.38.x.65.68.76.
xii.52.rarus,xii.53.
Cl
clamabat,xii.71.xiv.181
clamabunt,xij.3.
clamant,j.98.xi.2.
clamas,j.90. 96.ii.67.
ix.11.
clamat,v.36.vi.48.vii.5
clamator verna,xii.26.
clamatus conuiua,j.50.
clames,vii.71.ix.70.
clamet,x.5.
clamitatis,i.53.
clamitérque,x.5.
clamor,iv.64.vi.38.iix.
11.mitior,ix.70.
clamosâ ſuburâ,xii.18.
clamoſi circi, x. 53. li-
ctoris,xi.99.
clamoſo cunno,vii.17.
magiſtro,v.85.
clamoſus,x.37.
clancularius poëta,x.3.
clara munera, ix. 85.li-
gna,xiv.80.
clara Rhodos,xiv.68.
clarâ luce,xi.23.xiv.60.
claram Rhodon, iv.55.
claranus,x.21.
claréque,vii.91.
clari penates,j.71.
clarior Lyra,xii.11.
clariſſime Iuli,j.108.
claros penates,x.33.
clarum,j.56.toreuma,
iii.35.
clarus, xii. 3. eques, vi.
58. fronde Iouis, xi.
10.locus,iv.44.
claſſes,† 28.
claſſice,ii.69.xii.46.
claudere,xiii.14.
Claudia peregrina, iv.
13.porticus,† 2.
Claudia Rufina, xi.54.
Claudianus,v.79.
Claudianorum tem-
porum,iii.20.
Claudii,ii.57.
Claudius,i.21.
clauis,v. 36. xi. 33. ma-
gna,v.53.nequior,v.
36.
clauo lato, iv. 46. v.17.
clauſa, xiv. 92. apis,
iv. 32. cella, iix. 14.
culina; iix. 67. cu-
ſtodia, ii. 85. oſcu-
la, xiii. 18. prandia
texto vimine,ix.74.
ſella,xi.99.
clauſæ roſæ,xi.19.
clauſerunt,x.63.
clauſis flammis,xiv.61.
clauſit,vii.19.xi.62.
clauſos,vii.71.
clauſtra ferrea,x.28.
clauſus curſus,xii.57.
clauſúſque fornix, x.5.
clemens,x.93.
clementia, j. 105. hila-
ris,xii.6.
Cleonæo leone, v. 72.
ſidere,iv.60.
Cleopatra,iv.22.59.
clepſydrâ,vi.35.
clepſydras, vi.35.iix.7.
cliens, vii. 61. 62. addi-
ctus, ix. 3. querulus,
j.50.ſordidus,iix.33.
cliens matutine,xii.69.
cliente, iv. 46. 89. cul-
to,ix.23. querulo, iv.
89.
clientem, xii. 78. totũ,
x.34.
clienti,x.10.laſſo,x.74.
clientis, iix. 76. ari-
di,x.87.
clinici,iv.9.
clinicus, i.31.Herodes,
ix.98.
clitum,iv.9.
cliui Setini arce, x. 74.
ſuburbani, v.23.
cliuo,j. 72. Aricino, ii.
19.
cliuo Sacro,j.71. iv.79.
Cliuos,x.5.
cliuum Aricinũ, xii.32.
cludere,xi.92.
clune, ix. 39. molli, ix.
48.nudo,xi.101.
clunibus immodicis,
iii.60.
clunibúſque,iii.53.
cluſinis pultibus,xiii.8
cluſis labellis, xii. 55.
lymphis,xii.31.
cluſit,x.71.

Cly peúmque,ix.57.
Clyte,iix.64.
Cn & Co
Cnidiæ Deæ,xiii.66.
Cnoſſia monumenta, ix.35. vindemia, xiii. 106.
coacta,j.110.vii.57.
coactos capones,iii.58.
coccina, ii. 16.39. 43. xiv.131.aluta,ii.29.
coccináſque,iv.28.
coccinatos viros,j.97.
coccineæ Lacernæ, xiv.131.
cocco, iii. 2.x.76. madida veſte,v.24.
cochinatus Euclides, v.36.
cochleam, iix.33.xi.19.
cochleare, iix. 33. 71. xiv.21.
cochlearia,xii.121.
cochleas,xiii.53.
cochleis,xiv.121.
cochleiſque,iv.46.
cociſoli,vi.60.
cocis,ix.83.
cocles,iii.83.
coco, x. 66. xi.32.xiii. 10. 52.xiv.220. ſæuo, xiii.70.
cocta muſta,iii.82.
coctana,xiii.28.parua, iv.89.vii.52.
cocto latere,ix.77.
coctum leporē,iii. 94.
cocum,iix.23.x.66. xii. 65.
cocus, j. 51. iix.23. xiii. 13. xiv. 220. raucus, i. 42.
codicillis,v.52.
Codre,v.27.
Codrus,ii.57.
coëgerit,vi.64.
cœno ſordidior roga, vii.32.
cœpere,x.29.
cœperis,iix.44.
cœperunt,xii.92.
cœpi,xii.96.
cœpiſti, iii. 74. xi. 30. xii.96.
cœpiſſe,vi.89.
cœpit,j. 31. ii.22. vi.50. vii. 3. 38. ix. 70. 62. 97. xi.103. xii.66. 85. 89.
coganr,v.52.
cogantúrque,ix.4.
cogar,ii.69.
cogat,iv.42.
cogeris,j.107.
cogis, iv. 14. vii. 10.ix. 91.xi.77.xii.26.
Cogiſantræ,vi.59.
cogit, j. 18. v. 49. x. 26. xi.88.
cogitabis,i.116.
cogitandi,xii.57.
cogitarem,xii.66.
cogitatione ſine moroſâ,xi.7.
cogitatis,iii.7.
cogitur,ii.69.vii.60.
cognatio cara,ix.55.
cognato ſanguine iunctum nomen, xii. 44.
cognita,†18.
cognitum,v.45.
cognitus furor,† 22.
cognoſcendus,x.12.
cognoſcere, j. 56. v. 5. ix.104.x.4.
cogunt,x.36.
cohibet,iix.70.
cohors,x.48.
coiere,vii.73.
colam,iii.38.
colant,ix.43.
colas, vii.22.xii 68.69.
colat, j. 56. 115. iv.1.vii. 73.ix.59.
Colchidas,v.54.x.4.
Colchide,† 27.
Colchidos,x.35.
Colcho rhōbo,xii.57.
Colchorum impiorū, iii.58.
cole,x.96.
colebatis,ix.66.
colei omnes,xii.85.
colendum,iix.38.
coleos depilatos,ix.28.
colere,x.5.
coleret,vi. 50.xi.51.
coleris,ii.55.
coli, ii.55.iii 24. vii.22. xii.60.
coliculi,xiii.17.
coliculis prototomis, xiv.101.
coliculus virens, v.79.
colimus, ix. 12. x. 87. 103.xii.18.
Coline,iv.20.54.
Coliphia,vii.66.
colis, iv.57. v. 41.ix.25. 52.
colit, v.19. vii.31. iix. 8. ix.66.104.xii.63.

colitur, x.32.
colla, iv. 42. vi. 41. iix. 55. equina, xi. 85. grandia, xiv. 48. lactea, i. 32. luctantia, iii. 24. mollia, xiv. 211. peruſta vrbano iugo, x.12. recutita, ix.58. ſaucia, xi.71.
collapſa, i.13.
collata, ii.71.
collatum, iii.52.
collatus, iv.11. xi.73.
colle, vii.72.
collegæ, vii.36.
collem, xii.18.
colles, j. 86. iv. 44. vi. 73. x. 44. Albanos Tuſculóſque, iv.64. excultos, i.86. Herculeos, iv.57. vii.12.
collibus, iv. 64. v.1.72. mediis, xiii. 105. Tyburtinis, vii.12.
colliculis, xii.25.
colligat, xiv.71.
collige, vii.32.
colligere, vii.19.
colliget, xii.84.
colligis, x.83.
colligit, † 22. xiv.199.
collis capitolini, xii.21.
collo, i.110. iii. 53. iv. 41. vi. 13. vii. 86. ix. 28. xiv. 54. 206. picto, i. 105.
collocantur, vii.19.
collocare, i.114.
collocat, iv.88. v.66.
collum, xii.66.
colo, ii.55. xiv.104.
Colocaſia, xiii.57. lenta, iix.53.
colone, x.78.
coloni Argiui, iv. 57. duri, iv. 66. Libyci, xiii. 12. Peligni, xiii. 121.
colono, ix. 27. xi. 19. vni, iv.64.
colonorum proborũ, iii.58.
colonum breuem, xi. 15.
colonus, i.18. ii. 11. vii. 30. x.87. Niliacus, x. 14. piloſus, xii.59.
color, iix. 48. xiv. 129. rarior, iv. 42. ſulfureus, xii.48.
coloratis Etruſcis, x. 68.
colore, ix.63. vino, xii. 64.
colorem, x.12.
colores, i.79. v.24. fuſcos, i. 97. varios, ii. 46.
coloris, iix.10. mali, xii. 3. optimi, iix.10.
colos, vii. 46. breues, ix.18.
Coloſſi miri, i.71. palatini, iix.60.
Coloſſon, iix.44.
Coloſſum longum, ii. 77.
Coloſſus ſidereus, † 2.
coloſtra, xiii.38.
coloſtrum, xiii.38.
colui, x.58.
columba, i. 8. 110. x. 65. blanda, iix.32. nigra, vii. 13. trita, iix. 6.
columbæ Paphiæ, iix. 28.
columbarum, iii. 57. xii.66.
columbas blandas, xi. 105. teneras, xiii. 66.
Columbini, xiii.66.
Columella, xi.91.
columna, vi.49. xi.52.
columnis centenis, iii. 19, v. 13. xii. 50. centum, ii.14. vipſanis, iv.18.
colum niuarium, xiv. 103.
colunt, ii.52.
coluntur, xiii.15.
coma, iv. 36. vii.57. iix. 3. xiv. 146. cana putriſque, iv, 83. nigra, iv. 36. nigrior caduco moro. iix. 64. pinguis, ii.29. tonſa, ix.37.
comáque, xii.65.
comâ breuiore, ix. 18. flexâ nitidus, x.65.
comæ Aoniæ, vii. 62. abſentes, ix. 38. longæ, iv. 45. molles, iv. 42.
comam, ii. 11, iv.36. v. 69. vi.38.
comarum, ii.66.
comas, v. 49. iix.65. ix. 24. x. 66.103. xii, 38. Achilleas, xii. 84.

candidas, vii.88.coronatas,x.50. Ganymedeas, ix. 17. Latias,iix.33. longas, i. 92. madidas, iii. 65. xiv. 50. meritas, iv. 54.tortas, iv.42.xiv. 24.varias, i.77. virides,xiii.19.
comati quinque, xii. 71.
comatis temporib. x. 83.
comato caluo,x.83.
comatus,i.73.
combibe,x.12.
Combri,xiii.40.
comedit, vii. 66. xi. 19. oculis,ix.60.
comentem,xii.84.
comes, ii.18.24. iii. 91. vii. 1. 7.44. 52. x.92. 104. xi.8. xii. 69.xiv. 122.188. aſſiduus, vi. 40. improbus, xii. 38.inualidus, iix.75. magnus, vii.43.Vebius,ix.32.
comeſſator,iv.5.
comeſſe,v.71.
comeſſes,v.40. (64.
comi hoſpitalitate, iv.
cominus, vi.58. xiv.31.
comis atque dentibus emptis, xii. 23. captiuis, xiv. 26. cultis, v. 31. denſis, ix. 62. diuitibus, xi. 9. longis, vi. 16. madidis,iv.3 pictis,vi.57. ſectis,ii.66.
comiſſatio Albana,xii. 48.
comiſſatore Lyæo, ix. 62.
comiſſatorque,v.16.
comitante,xi.52.
comitata dapes, lagena,ix.74.
comitate,v.29.
comitatur,vii.31.
comitatus,ii.74.v.9.
comitem,x.78.xii.25.
comites,i.2.v.3.iix.79. xii.78.
comitetur,iv.10.
comiti,vi.83.
commenda,iv.83.
commendamur, xiv. 137.
commendandum, iii. 5.
commendare, vii. 45. 67.79.
commendari,iii.5.
commendat, iii. 5. iv. 29.64.xiii.33.
commendet,xii.11.
commendo, i. 53. v. 35. x.92.
commenta, i. 91. xiv. 117.
commiſit,iix.6.xi.75.
committe,iix.43.
committere, † 28.i.91. vii.23.
commoda, ix.94. otia, iv.14.
commodabit,ix.2.
commodat,v.52.
commodaui,iix.52.
commodes,vii.71.
commodet,ix.104.
commodiora, xiii. 119.
commodius,v.8.31.vii. 152.
commune hoſpitium, v.63.
communem Aeglen, xi.82. Attagenam,ii. 37.
communémque, ii.37.
communia balnea, iii. 51.
communis, iv. 40. lectulus,xii.92.lectus, iv.40.xi.24.
comœdi,.vi. 6. pueri, xiv.214.
comœdis, vii. 81. xiv. 215.
compactæ caſæ, xii.73.
compactum,xiv.63.
compage pineâ, ix.77.
comparabit,iv.23.
comparare,x.19.
comparaſti,iv.39.
comparata,iii.93.
comparatus,v.58.
compare,vi.77.
compareт,vii.44.
compede decenni crus lubricum, ix.58. geminâ, iii. 29. innumerâ,ix.23.
compeſce,xiv.134.
compilare,vi.72.
compita, vi. 64. vii.96.
complectarque, xi.24.
cõplexibus fœmineis, xi.79.
complexuque,i.16.
componis,ii.7.

compoſitos libellos, iv.6.talos,xiv.16.
compreſſa,iv.66.
cōpreſſis natibus, xii. 78.
computatur,x.38.
computaret,xii.8.
computentur, vi.70.
computer,ix.7.
conata,xi.100.
concederet,xii.31.
concepit,iix.56.
concepti,vi.39.
conceſſa,xi.58.
conceſſorum,i.27.
concha,v.38. breuis,x. 37.ebria,xiii.82. Lucrina,xiii.90.
conchâ æquoreâ, xiv. 209.
conchæ Sidoniæ, xiv. 254.
concham,v.40.
conchas ſparſas, vj.34.
cōchis Cytheriacis, ii. 47.
conchis faba,xiii.7.
conchis inunctâ, vii. 77.pallida,xiii.7.
conchylia,xi.53.
conciliauit,xii.52.
concipis,ix.42.
conciſa,xiv.160.
conclamata,ix.46.
conclauibus,v.45.omnibus,xi.78.
concolor,ii.43.
concoquit,i.78.
concordem feram, ix. 73.
concordia candida, iv.13.
concretas aquas,iv.3.
concreto gelu,iv.59.
concrepat,xi.17.
concubina ſupina, iii. 82.
concubinas,xii.49.
concubino, iii. 82. vi. 22. 39. iix. 44. Celæneo,v.42.
concupiſcam,x.74.
concupiſcat,x.3.
concupiſcit,ii.68.
concupiſcunt,ii.68.
concurrere,iv.35.74.
concurreret,ix.72.
concuſſas opes,xi.24.
condantur,ii.40.
condat,xi.32.
condere, j. 108. iii. 42. xiv.50.
condidit, † 15. j. 115.ix. 2.x.71.
condimus,xi.19.
condis,iix.80.
condiſcipulâ,x.35.
condit,vii.19.
condita, ii. 37. iv. 79. ix. 32. 38. xi. 14. xiii. 28. 111. xiv. 116. 184. gutta, iv. 32. lilia,iv. 22. muſta, j. 19. vina,iii.62. vindemia, iix.68.
conditio melior, xi.53. proxima, iii. 33. ſordida,v.17.
conditione malâ, ix. 69.
conditum, vii. 78. Sabinum,x.49.
conditur,j.49.x.43.
conditus, vii. 95. iix. 36.
conductis mulis,iix.61
conductos penates, iix. 75.
conductum larē, xi.83.
Condyle,ix.94.
Condyli parui,v.79.
confer, † 16.
confides,ii.47.
confinis Parrobas, ii. 32.
confirmant,vi.43.
confiteor, iii. 31. iv. ix. 51.
confoſsáque vulnere mater, † 13.
confugias,j.49.
confugit,x.92.
congedi tepidi, j.50.
congelat,xiv.147.
congelati naſi,xi.99.
congere,iix.44.
congeris,x.68.
congiarium,iii.7.
congregare,x.100.
coniuge, j.63.iv.75.xii. 95. caro, vii. 73.vno, xi.54.
coniuge ductâ,iix.31.
coniugem, iii.93.v.38,
coniugibus,j.36.
coniugis, j. 43. vii. 39. xii. 98. 103. Phaſiæ, iv.11.
coniunx, ii.41.iii.5.iv. 16. vi. 47. xiii. 34. ii. 90. laſciua, v. 7. rubicunda, vi.64.
connubia,vi.2.

conſcia, vii. 20. ix. 27. lucerna dulcis lectuli, xiv. 39. Ida, iv. 1. ſilua, iv. 25. terra, ix. 21. virgo, vi. 10.
conſciàque, xi. 62.
conſcientia, x. 5.
conſcius, xii. 24.
conſecrat, ix. 104.
conſecrauit, xii. 68.
conſedit, v. 14.
conſequor, v. 47.
conſilio, xi. 56.
conſilium, ii. 30. ix. 17. vtile, v. 20.
conſpiciendus eques, ix. 50.
conſpicuæ domus, vii. 48.
conſpicui Amphitheatri, † 2.
conſtabit, xiii. 3.
conſtantior, iv. 54.
conſtare, x. 29. xiii. 3.
conſtat, i. 104. iii. 62. xii. 13. xiii. 95. xiv. 57.
conſtemus, i. 100.
conſtet. i 67. vi. 88. xiv. 118.
conſtituíſque, xi. 74.
conſtituit, iii. 10. xi. 21.
conſtrictos libellos, xiv. 37.
conſtringantur, xi. 100.
conſtringátque, xi. 57.
conſtringere, xiv. 86.
conſuetâ, † 18.
conſuere, i. 5.
Conſul, i. 16. iv. 40. vii. 78. iix. 78. x. 70. 79. xiii. 113. tertius, iix. 66. vterque, iv. 79.
conſulare vinum, vii. 78.
conſulatus, iix. 66. xi. 99.
conſule, vii. 78. iix. 45. 66. x. 39. 48. xi. 45. xiii. 111. Centeno, iix. 45.
cõſules trecenti, iii. 93.
conſulis, xii. 3.
conſuluit, ix. 60.
conſumat, iv. 90. ix. 23.
conſumet, vii. 26.
conſumis, iix. 16.
conſumit, xi. 78.
conſumitis, ix. 50.
conſummatíque Catonis, i. 9.
conſumſi, vii. 53.
conſumta pagina, x. 59.
conſumpto ſalicto, vi. 19.
contagia, xi. 48.
contaminat, i. 54.
contegenti, xii. 45.
contemerare, † 10.
contemne, iix. 59.
contemnere, xi. 57.
contemta, vi. 15.
contemto igne, j. 22.
contemtor, x. 5.
contendas, x. 33.
contendere, vii. 41.
contendo, iii. 82.
contenta, vi. 47. x. 36.
contenti, v. 16.
contentum, iix. 59.
contentus, ii. 53. iv. 77. vi. 42. iix. 26. 70. xi. 46.
conterat, x. 7.
conteris, iix. 44.
conterit, vii. 64.
conticuere, vii. 79.
conticuiſſe, vii. 31.
contigere, iix. 52.
contigeris, j. 5. x. 64.
contigerit, j. 100.
contigit, iv. 54. vi. 83. iix. 8. ix. 24. 40. 52. x. 63. xii. 6.
continet, iv. 8.
contingere, iv. 54. vi. 59.
continget, iix. 45. 72.
contingunt, xi. 1.
cõtinuis diebus quinque, ix. 8. nimbis, i. 57.
continuò, iii. 91. ix. 49.
contorſit, iv. 27.
contrà, i. 54. 118. ii. 32. v. 4. vi. 23. vii. 25. ix. 86. xiv. 62.
contudit, ix. 104.
contulerant, vii. 52.
contulit, xi. 11.
contumacem, ii. 68.
contumax Hiſpanis capillis, x. 65.
contumax ſyllaba, ix. 12.
contumelioſi bubulci, x. 7.
contumulauit, iix. 57.
conturbabit, ix. 4.
conturbator, vii. 26.
conturbatúrque, x. 96.
conualuiſſe, i. 102.

conualuit,x.97.
conueneris,ii.67.
conueni,vii.25.
conueniam,vii.72.
conueniat,vi.65.
conuenire,iix.35.
conuenit, iv. 10. vii. 9. iix.48.xii.32. xiv. 47. 113.
conueniunt, iv.41. xi. 38.
conuentus,iix.4.
conuerſus,vii.5.
conuicia,iii. 46. feſta, vii.7.
conuictas Deas,x.89.
conuictus facilis,x.47.
conuiua, ii. 1.19. iii.30. 81.v.16.iix.67.ix.26. 44. 49. 93. x. 27.48. xi.83. xii.75. clamatus, i. 50. frequens, ix. 99. madidus, ix. 23.ſerus,iix.39.
conuiuæ, i. 19. xiv. 1. ebrio,iii.57.
conuiuam, 1.24.vi.44. iix. 59. ix. 3. 91. bellum,vii.58.
conuiuaris,vi.51.
conuiuas,iii.82. xi. 57. xii 48.
conuiuere,i.87.
conuiuia, ii. 51. iii. 63. vii. 75.96. iix.39.50. 79. cuncta, ii. 6. feſti, iv. 55. lauta,xiii. 88.nequioria, ii. 41. ſumptuoſiora,i.100 tota,xiv.41.
cõuiuis, iii.12.ix.83.87.
conuiuium optimum, ix.79.
copia,vii.73.
copias omneis,iii.47.
Copo,ii.51.callidus,iii. 57.
copulentur,xii.43.
Copta Rhodia, xiv. 68.
coſtæ niueæ, ii.85.
coptam,xiv.68.
coquit,x.62.
coquum,iii.13.
coquuntur,xiii.115.
coquus, v. 51. vii. 26. 60.
cor, iii. 26. 27. vi. 64. vii.77.x.15.xi.85.xii. 49. xiv. 219. acrius, vi.64.
Coracine, iv. 43.vi. 55. xiii.85.
Coracinus, iv. 37. xiii. 85.
coràm, v. 2. vi. 21. vii. 87.91.x.14.xi.17.xii. 95.
Coranus,ix.100.
corculum,xiv.219.
corculus,vi.39.
Corcyræi horti, xiii. 37.Regis,iix.68.
corda, xiv. 191. aſpera, x. 103. propinqua, xii.44.
cordis,ii.8.
Corduba diues, ix. 62. facunda, i.62.lætior, xii.64.
Cordus,v.24.
Cordyla maior,xi.53.
Cordylas,iii.2.
Cordylis,xiii.1.
Corinna, v.10. blanda, xii.44.
Corinthio ſuburbano, v.36.
Corinthiorum, x. 65. veterum anſæ, ix.58.
Corinthius Hercules. xiv.177.Suroctonos, xiv.172.
Corinthon,x.68.
corio,iii.16.
cornea,xiv.62.laterna, xiv.61.
Corneli, i. 36. foro, iii. 4.
Cornelio,xi.105.
corneóque cratere,xii. 32.
corneus guttus, xiv.52.
cornibus, † 1. x.7. aureis iuuencus, ix. 43. ſummis,v.32.
cornicibus,x.67.
cornu gemino, † 22.
cornu improbo, vii. 6. indico,i.73.
cornua,ii.35.43. xi. 108. xiii. 94. perfida, ix. 104.
cornuto ardore, † 19.
corona, ix.24. xi.19.facta de turdis, xiii. 51. grata, xiii. 35. lapſa, xi. 9. oliuifera, xii.100.pulchrior,ix 61. quadrima, xii.32. roſea, xiii.127. ſparſa,iii.64. turdorum, xiii.51.

coronâ amyclæâ, ix. 74. Pieriâ, xii. 52. prætoritiâ, iix. 33. tenui, iix.70.
coronabunt, x.48.
coronæ, vi. 38. vnctæ, vii.91. otioſæ, i.42.
coronam grauem, iii. 47. Solam, ix.25.
coronas feſtinatas, xiii. 127. intactas, xi. 90. tarpeias, ix. 41.
coronat, xii.18.
coronatas comas, x. 50.
coronato Menandro, v.10.
coronatus miles, vii.7.
coronetur, x.62.
coronide ſerâ, x.1.
coronis heſternis, ix. 61.
coronis ſubtilibus, ix. 92.
corpora grandia, xiv. 91. immatura, ix. 9. puerilia, ii.75.
corpore, † 7. vi. 56. xii. 101. formoſo, iii. 3. toto iacuit fuſus humi, iix.75.
corpus, † 7. i. 50. iii.82. vii. 17. xi. 61. fœmineum, iix.68. inane, iix.75. luteum, xi.48. remiſſum, i.50. ſalubre, x.47.
corpúſque, iv.90.
corripe, † 23.
corripias, xi.95.
corripis, xi.40.44.
corrumpere, iii. 75. iv. 5.
corrumpis, xii.67.
corrumpit, xii.64.
corrumpitur, v.70.
corruperit, iix.42.
corrupto garo, vi.93.
Corſica mella, ix. 27. thyma, xi. 43.
cortex leuis, xiv. 209. Mareotica, xiv.209.
cortice depoſito, xiii. 86. leui, x.37.
cortis, vii. 53. xi.53. xiii. 45. paruæ, ix. 55. raucæ, vii. 30. ſordidæ, iii.58.
corue, xiv.74.
coruſcum ducem, x. 50.
coruus, iii. 43. xiv. 74. niger, j.54.
Corybante picto, j.71.
Corycio croco, iii. 65. xi.9. nimbo, ix.39.
Corynna, iix.73. ſola, v. 10.
Coſconi, ii.77. iii.69.
Coſconia, xi.56.
coſme, iv.53. ix.27.
Coſmi, j.88. xi.9.50. xii. 66. xiv.110.
Coſmiani, xii.55.
Coſmianis ampullis, iii.82.
Coſmiano pingui, xi. 16.
Coſmica bona, mala, vii.40.
Coſmicos, vii.40.
Coſmum, iii.55.
coſto, ix.49.
coſtam, x.48.
coſti, xi.19.
cothurnati Maronis, v.5. vii.62.
cothurni Romani, iix. 18. xi.90.
cothurnis, iii.20.
cothurno Sophocleo, v.31.
cothurnos Tragicos, iix.3. xii.96.
Cotile, ii.70. iii 63.
Cotta, j.10.24. x.49.64. 88. xii.89.
Cottæ, vi.70.
coculâ, iix.71.
coturnicis, x.3.
couine, xii.24.
coxam, vii.19.
coxit, ii.40.

Cr

Cras, ii.37. 45. ſv. 59. ix. 89. xi.66. xii.48.
craſſa fex, j.104.
craſſaque turba, ix.23.
craſsâ aquâ, xi.22.
craſſæ aquæ, xii. 26. lacernæ, iix.85.
craſſi Burdigali, ix.33.
craſſior libellus, ii. 6. bulla, iix. 33. creta, iix.33.
craſſiora nomina, xii. 18.
craſſis turdis, ii.40.
craſſo, v. 22. cælo, iv. 46.
craſſum volumen, v. 79.
craſſus, xi.6.

craſtina egeſtas, iii. 10. vita,j.16.
craſtinas dapes,iii.58.
cratere, iix. 6. corneo, xii.32.
craticula cum veru, xiv. 221. patua, xiv. 221.
creaſtis,xii.68.
creat,x.103.
creatus,vi.64.
creauit,v.79.vii.99.
crebros deunces,vi.78. trientes,i.107.
credam, ii. 8. vii. 54. 87.
credamus,x.14.
credar,ii.91.
credas, iii. 36. iv.64.v. 29. vi. 42. iix. 36. xi. 32.56.
credat, v. 45. iix. 64.ix. 49.
crede, j. 4.16. 42.76.ii. 32.iii. 3.5.16. iv.49.v. 49.53.54.vi.23.27.56. 60.iix.37.ix.42.102. x.90.xii.36.
credere, i. 25. ii. 72. iii. 73. 75. iv.14.vii.7.x. 18.85.xi.54.xii.80.
crederes,xii.32.
crederet,iix.55.
credes,xiv.212.
credet,vii.9.
credi,i.73.xii.35.
credibile,iv.32.
credideram, i. 43. vii. 81.
crediderim,x.35.
credideris,ii.77.
credideriſúe,vii.9.
credidimus,ix.49.
credidimuſque, † 26.
credidit,iv.73.vii.39.x. 53.
credimus, ii. 71.91. v.1. vii.59.
credis,† 24.ii.19.26.41. 83.iii.62. iv. 15.v.39. vi.44. 84. vii. 30.62. iix.15. ix. 23. 53.97.x. 3. 37. 87. xi. 44. 45. xii. 25. 48. 87. xiv. 9.88.
credit, j. 29. iii. 15. iv. 62. x.35. xii. 49. xiv. 165.
credita,vi.76.
credite,† 5.12.
creditis,ii.4.40.
creditur,ix.4.
credito,iii.13.
creditur, † 21.iii.42.iv. 31.
credo, † 13.ii.72. iii.72. iv.69.v.29. 50.62.vi. 5. vii. 5. x. 51. xi. 95. 108.xii.40.74.
credulitate,v.1.
credunt,iii.91.
Cremonæ miſeræ, iix. 56.
crepando,xii.78.
crepant,i.77.
crepantes manu aureolos, xii. 36. meſſes,ix.92.
crepantis digiti,iii.82.
crepet,v.20.ix.23.
crepitaculum, xiv. 54.
crepitantibus armis, ix.21.
crepitu,xiv.119.
crepuit,xii.79.
creſcat,vii.27.
creſcatque,i.109.
creſcente arundine,ix. 55.
creſcentes papillas,xiv 134.
creſcentibus annis, i. 89.
creſcere, vii. 60. iix.71. ix.62.
creſcit, iix. 44. xiii.47. xiv.218.
creſcunt, † 2.iix.33.
Creta, ii. 2. craſſior,iix. 33.
Creta pia,ix.21.
cretâ acidâ, vi. 93. putri,xii.62.
cretæ Minoæ, xiii.106.
cretata Fabula,ii.41.
Cretenſes,ix.21.
creuerat,ix.78.
creuerit,iix.56.
creui,xi.40.
creuit, v. 6.ix. 62. xiii. 58.
crimen grande,ii.65.
criménque,xi.94.
crimina, † 7.xi.77.
crimine, † 10. iv 63.vi. 47.x.61.xi.80.fœdo, ii.56.triſti innocens terra,ix.31.
criminis,ii.72.
crine, v.38. ix.37.nités, xii. 38. poſito, ix.37. retorto,vi.39.rubei, xii.54.

crinem,xii.100.
crines,iii.63. madidos, xiv.24.totos,i.32.
crines ſapo,xiv.26.
crinibus, ix.95.poſitis, xii.86. ſacratis,ix.18. ſeptem, xii. 32. tortis, † 3.
crinis,iix.77.madidus, v.65.
crinitæ turbæ,xii.49.
criſpa,xiv.90.
Criſpe,x.14.
Criſpi,x.2.
Criſpinæ,vii.98.
Criſpinus,iix.48.
Criſpo,iv.54.
Criſpos,xii.36.
Criſpulus,v.62.
Criſpus,v.33.xiv.191.
criſſas,x.68.
criſſat,xiv.203.
criſtatæ aues,xiv.223.
criſtati galli,ix.70.
Critice,vii.89.
Criton,xi.61.
croceos vitellos, xiii. 40.
croci rubri,iix.33.
croco corycio, iii. 65. xi.9.effuſo,v.26.
Crocodilus Niliacus, iii.93.
Crœſo,v.40.
Crœſos,xi.6.
Cronus,vii.86.
Croti,vi.39.
cruce, ix.28. non falſa, †7.
cruces ingenuas,x.82.
crucias,vi.20.
cruciat,i.58.xi.95.
cruda, iii.13.puella,iix. 64.
crudâ virgine Martiâque,vi.42.
crudarum albularum, iv.4.
crude Thyeſta,iv.49.
crudele gaudium, iii. 64.
crudele nefas,vi.62.
crudelia fata,iv.18.
crudelis,ii.75.iv.61.iix. 14.lanius, vi.64. Nero,vii.20.
crudeles morbi, xi.92.
crudum piper, xi. 19. Thoraca,vii.1.
crudus,iii.13.
crudus & ebrius agricola,xii.77.
cruenta flagella,ii.17.
cruentus Sylla,xi.6.
cruore,x.92.xii.64.virgineo,iv.64.
crura, ii.35.36.62.iii.51. vi.56.xi.59.violata,v. 62.
crure glaber, xii.38. ligneo,x.100.
cruribus, xi.38.geníſque hirſutis,x.65.
cruribúſque,iii.53.
crus lubricum deceni compede,ix.58.
cruſculúmque,iii.93.
cruſmata Bætica,vi.71.
cryſtalla, ix. 75. x. 66. xii. 75. candida, iix. 77. x. 13. magna, ix. 23.
cryſtallina, j. 54.ix.60. xiv. 111. turbata, ix. 60.
cryſtalliníſque,iii.82.
Cu
Cubaret,iii.91.
cubat,i.110.v.1.
cubicularia gauſapina, xiv.147.
cubicle,x.30.
cubicularia lucerna, xiv.39.
cubicularia polymita, xiv. 150.
cubile,iv.4.xii.57.
cubili,ix.7.
cubiti vicini,iii.63.
cubitíſque,iii.82.
cubito,iix.59.
cubito dexteriore, v. 62.
Cuculli Liburnici,xiv. 139.
Cucullis,xi.99.
Cucullo,v.14.pullo,x. 76.
Cucullus,iii.2.
cucumam,x.79.
cucumis rectus, xi.19.
cucurbitarum,xi.32.
cucurrit, † 14.21.23.
cui, † 9. 24. i. 1. 44. ii. 62. 76. iii. 5. 68. iv. 53. 54. 79. v.3.15. vi. 3.vii.1.13.17.iix.3.48. 52. ix. 1. 10. 13. 24. x. 10.xi.19.28.73. xii.8. 49. 57. xiii. 90. xiv. 53.122.170.
cuique,iv.53.ix.81.
cuicunque,i.42.

cuius, j.25.ii.19.30. 89. iii.2.9.v.62.vi.82.vii. 13.25. iix. 28.55.ix. 28. 36.44.x.23.35. xi.101. xii.3.11.
cuiuſdam,vi.8.
culcitra, xi.57. xiv.119. facilis, xiv. 162. inanis, v. 63.viduata, xi. 22.
culex, xi. 19. Adrianus, iii. 93. Vergilij, xiv. 185.
culi,ii.51.xi.100.
culicem,iix.56. xiv.185. volaniem, iix. 33.
culina clauſa,iix.67. feſtæ, vii. 26. maior v.45.
culinâ nigrâ,x.66.
culinæ nigræ,j.93.
culinam, v.55. nigram, iii.2.
culis,ix.28.
culmina, vii. 72. delicata,iv.64.fulta,xii. 73.
culminibus geminis, ix.4.
culo,iii.68.xi.101.
culóſque,xi.47.
culpa,xi.80.xiv.175.
culpauit,ix.50.
culta Bononia,iii.59.
culta feneſtra latrâ nuru,x.6.
culta Galeſus, iix. 28. manus,v.11.
culta iugera,xi.30.
culter, vii. 26. venatorius,xiv.31.
culti ſoli,j.117.
cultior,x.98.xiv.26.
cultis comis,v.31.
culto cliente,ix.23. Ioue.iix.80.
cultor,v.5.x,92.notiſſimus, vi. 73. notus amicitię,ix.86.Rhodopeius,† 3.
cultor ſanctiſſime iuris & legum,x.37.
cultris,ix.3.ſæuis,xi.85.
cultro,iii.24.iv.35.
cultum,j.118.opus,j.26.
cultus, j.67.iv.1.iix.48. 51. 72. ix.67. x.20.50. xi.11.xii. 60. xiv. 141. focus,xii.18.
cultus Tyrios, xi. 40. ſummos,ix.78.
culum,i.93. ii. 62.vi.37. xi.44.
culus, j.93. iii.71.xi.22. macer,iii.98. tritior, ix.58.
cum, † 3. 8.12.15. 23.25. j. 54. 82. 98. ii. 6.14. iii.54.66.76. iv. 2.6. 33. v.50.57. 68.vi.29. 30. 77. vii. 13. 21.61. iix.3.20.55.ix.3.12.19. 88.x.14.33. 40. xi. 6. 44. 62. xii.15. 29.52. 98. xiii. 1.5. 10.xiv.1. 4.6.10.&c.
cumque,ix.2.31.
Cumano puluere,xiv. 114.
cunæ,ix.9.
cunarum,xi.40.
cuncta,iv.44.v.29. ix. 79. xi. 40. conuiuia,ii.6.
cunctaris,vi.20.
cunctis, † 1. vi. 66. ix. 81. animalibus, xi. 85.thermis,ii.14.
cunctos,iii.46.
cuneis,j.27.
cuniculus,xiii.60.
cunne,vii.34.
cunni, iii.72. xi.62.cani,ix.38. fatui, vii.17. laſciui,vi.45.
cunnilingis, vii. 94. xii. 87. recens, xii. 59.
cunnilingum,iv.43.
cunnis ſiligineis, ix.3.
cunno, iii. 74. 87. cano, ii. 34. clamoſo, vii.17.
cunnos, xi. 44. geminos, j. 91.miſeros,xi. 47.
cunnum, i. 78. ii. 84. iii. 93. vii.66. ix. 94. xi. 48. 86. vetulum, x.90.
cunnus,vii.17. x.90.xi. 79. gratus, iii. 81. oſſeus,iii.93.
cuperem, vi. 83. xiv. 132.
cuperent,x.89.
cuperes, † 8.
cuperet, iix. 78. x. 81. xiv.78.
cupiam,xi.68.
cupiant, iv. 85.vii. 11. xiv.8.
cupias, j. 57. vi. 29. xi.

57.xii.18.xiv.217.
cupiat,vii.17.41.
cupidæ auaritiæ,xi.59.
cupidinei Labycæ, vii. 86.
cupidinéſque, ix.12.xi. 14.
Cupido, ix. 57. parue, vi 13.
cupido marito,xi.79.
cupidum Titana, iix. 21.
cupidus,xii.49.
cupreſſo perpetuâ, vi. 73.viuâ,vi.49.
cupis, j. 2. 4. 64.73.iii. 25.44. iv.6.31. v.79. vi.63.vii.25.45.61.73. ix.52.104. x.1.17.68. xi. 9. 53. 100. xii. 37. 41.62.63.
cupiſque,xii.62.
cupis,j.11.116.117. ii.4. vi.34.38.66.xii.21.50. x.8. xiii. 67. xiv. 115. 172.
cupiunt,x.35.
cur, j. 3. 60. ii. 4.33.65. 69.84. iii.4.11.34.60. 70.95.99. iv.7. 48.v. 53. 56. 61. 74. vi. 67. 82. vii. 2. 41. 49. 86. 101. iix. 67. ix. 5. 72. 74. x. 3.13. 22. 50.65. xi. 11. 20. 48.54. xii. 57. xiii.14.49. xiv.2. 121.169.175.
cura,j.112.iv.8.v.22.24. 25.vi.52.vii.38.90.iix. 82. ix. 19. blanda, xi. 27. dulciſſima, iix. 77.feſtinata,x.2.mutua noſtri, x. 20. ſecunda,ix.81.
curæ, j.26. vii.9. mille, vii. 96. pallentes, xi. 7.
curæque,j.16.
curam,j.83.
curandum,xi.75.
curare,vi.50.
curarum,j.77.iv.83.vi. 68.
curas, iix.51. inquietas, x.30. naſcentes, v.5. rudes,j.67.victuras, j.108.
curet,x.18.
Curiatius,iv.60.
Curio, vi. 64. vii. 67. grauior,xi.17.
Curios, j. 25. v. 29. vii. 57. ix.28. graues, ix. 29.
curioſos,xi.64.
curis acribus,iii.20.
curis ſoluta nox, x. 47.
curius,xi.105.ix.83.
curo,xi.95.
currant,xiv.208.
curras,iv.87.
currat,vii.6.
curre, iv. 10. v. 26. iix. 67.
currente carina,iii.78.
currenti,iii.44.
currere, ii. 6. vi.43. vii. 31.iix.11.
curres,x.100.
curret,j.15.xiv.209.
curribus,iix.26.x.50.
curris,vii.31.iix.44.
currit,j.49.ii.14. iii.20. 63. v.32. 62. vi. 46. xiv.55.
currunt,xi.91.
currus feruentes,† 28. gemini,iix.65.
curſor, iii. 47. ſuccinctus,xii.24.
curſorem,iii.100.
curſu,iv.19.xii.36.facili,x.104.
curſurus,iii.5.
curſus clauſus,xii.57.
curſus laſciuos,j.45.
curtâq; teſtâ,iii.82.
curto latere,xii.52.
curtus calix,j.93.
curuâ ofellâ,xiv.221.
curuâ thecâ,xi.59.
curuâ vnda,ix.91.
curuæ Matineſſæ, iv. 55.
curuas valles,iv.64.
curuauit,xiv.34.
curuis venis,xiv.33.
curuli,xi.99.
curuo ferro,xiv.51. nexu,† 26.
cuſpide acutâ, xiv. 92. Aetolâ, xiii. 93. laurigerâ, vii. 5. longa, xiv. 221. ſplendenti, vii.26.
cuſpideſque,iii.82.
cuſpidis Aetolæ,vii.1.
cuſpis, xi.101. frondea, xiv.22.
cuſtodem,iii.68. xii.53. ſpadonem,ii.54.
cuſtodes,x.69.
cuſtodia clauſa,ii.85.

cuſtodis Dei,vii.90.
cuſtodit,j.67.
cuſtos,j.40.42.iix.40.
xi.40.
cute, vii. 9. 34. iix. 33.
auida, x. 12. ceruſſata, vii. 24. ſarta, j.
104.
cutem,j.78.iix.52.exuſtam,xiii.80. laxam,
v.80.
cutis,ii.36.vi.93.

Cy

Cyaneæ ruinæ, viii. 18.
Cyaneáſque,x.100.
cyathis, j. 72. iix. 6. 51.
xiii.22.
cyathos, ix. 95. x. 66.
ſex,xi.28.37.
Cybele,iix.46. ix.3.40.
Cybeles,j.71.iii.91.vii.
72.iix.55.ix.12.xiii 25.
64.
Cybeles ſacra,iii.81.
cybij,xi.28.32.
cybium,v.79.
cyclops,vii.37.
cycni,xiv.161.
cycnis ſenibus,v.38.ix.
43.
cycno,j.116.ix.106.
cycnus,iii.43.cantator,
xiii.77.
Cydonia ventura,x.42.
Cydonia ſaturata,melle,xiii.24.
Cyllaron,iix.21.
Cyllarus,iv.25. iix.28.
Cyllenes,vii.73.
cymbala,xiv.204.
cymbia ficta ſaguntino luto,iix.6.
cynicos inopes,xi.85.
cynicum,iv.53. ſenem,
iii.93.
cynicus,iv.53.vii.63.
Cyniphio marito, vii.
94.
Cynthia, iix. 73. xiv.
189.
cypariſſe,xiii.86.
cypariſſos aërias, xii.
50.
cyprō infamem, ix.92.
cypros Cythereïa, iix.
45.
Cytherea,xi.82.
Cytharea acu,ix.14.
Cythereïa cypros, iix.
45.
Cytheriacis conchis,
ii.47.
Cytheriaco nectare,
xiv.207.

D

Da

DA,j.2.59.108.ii.30.
90.iv.27.vi.34.47.
vii. 95. iix. 73. ix. 95.
105. xi. 7.27.xii.60.
xiii.4.79.
dabam,x.75.ix.9.
dabas,ii.76.ix.10.
dabat, † 4. j. 91. vi. 66.
vii.7.iix. 56.ix. 86.xi.
7.105.
dabatur,vi.11.
dabis, iv. 77.87.vii.25.
83. ix. 68.x.75. xi.24.
xiii.26.
dabit, j. 77. 118. ii.9. vi.
10.ix.27.86. xi.24.79.
99. xii. 3. xiv. 84. 89.
112.
dabitur,iix.45.xi.53.
dabo,iv.15.72.xi. 30.59.
x.48.
dabunt,v.66. vi.50.iix.
56.xiii.110.xiv.82.
Daci ducis,ix.36.
Dacis, ii. 2. vii. 29. ſupplicibus,vi.10.
dactyliotheca, xiv.123.
dactyliothecam,xi.60.
Dacus,vi.76.
Dacus puer, j.23.
Dædale, † 8.
Dædalon aptantem puero liquidas alas,
iv.49.
Dalmata,x.78.
damæ imbelles, iv. 74.
damam impeditam,iii.
58.
damas illigatas, j. 50.
molles,iv.35.
Damaſcena pruna,xiii.
29.
Damaſcenis ſenibus,
v.18.
Danus,iv.74.
Dammam,xii.17.
damna,j.13. vii.13.ix.7.
x.58.xii.57.xiii.1.
damnare,vii.43.
damnatæ virgæ, xii.
48.
damnatam mentulam,
vii. 54. mœcham, x.
52.
damnatum, ii.24.

damnatur,ii.64.
damnauerit,iv.87.
damnauit , vi. 32. vii. 43.
damnauitque,xi.42.
damnent,j.26.
damnet,iv.60.ix.49.
damno ſecuro,j.83.
damnoſa,xiv.18.
damnum , xi. 25. xiii. j. tale,xii.89.
damus, v. 26. iix.82.xi. 4.58. xiii. 16. 38. 42. xiv.23.
Danae picta,xiv.5.
danda,iii.10.
dandum,iii.7.
dant, j. 24. ix.53. xi.69. xii.98.
dante,iix.82.
dantem,ix.26.
dantur,v.82.
dapes , iii. 31. iv. 78. xiii. 14. 36. ambroſias, iv. 8. iix. 39.50. xiii. 91. Capitolinæ pontificumque, xii. 48.
dapes craſtinas , iii. 58. lautas,xiv.90. natalitias,vii. 85. ſocias,ix. 73.
Daphne fugitiua , xi. 44.
Daphnis,iii.5.
Daphnona,x.79.
Daphnonas,xii.50.
dapibus,iv.78.
dapibuſque ſuperbis, iii.45.
Dardanio Iulo, vi. 3. miniſtro,xi.105.
Dardaniſue Caieta, x. 30.
Dardanius Paris , ix. 106.
dare , j. 19.77.105. 112. ii.10.22.39.56. iii.54. 90. iv. 27. 42. 67. v. 24.26.83.vi.10.21.56. vii. 55. 59. 74. iix. 9. 38. 70. 73. 78. ix.54. 75.x.16. xi.28.44.61. xii.6.44.55.64.98. xiv.157.
darem, iv.67. ix.93.xii. 66.xiv.153.
darentur,j.37.
dares , iii. 65. vii. 7. 22. iix.46.x.41.
daret, iix,55.ix. 13.31.42. 55.xi.4.
dari, j. 112.ix.74.xi.87.
das,j.6.ii.10.21. 24.25. 43.71.iii.16.40.iv.67. vii.29.iix.22.ix.90.x. 16.69. xi. 68. 105. xii. 4.xiv.37.168.
Daſioque,vi 70.
Daſius,ii.52.
dat, i. 60. 89. ii. 24. 49. iii. 95. iv. 45. 46. 71. 90. v. 66. iix. 15. 27. 78. ix. 7.65. 94. 106. x.19.75. xii. 3. 10.59. xiii. 39.71. 119. 127. xiv.38.85.150.
data, i. 12.36. vi. 10.89. iix.6.50.71.77.ix.49. xi.92.
datam,x.75.
date,xii.55.
datis,x.103. cibis, iv.53. muneribus,ix.49.
dato, vii.24.45. iix.24. ix.54 x.61.xiii.18.xiv. 126.
datum, i. 42. 44.vi.29. xii.14.
datur, ii. 2. 61. iii.30.v. 15. 23. 59. iix. 14. ix.5. x. 26. xii. 18. 77. xiii. 5. 35. xiv. 4. 25. 144. 170.
daturam,x.81.
daturum,iv.67.xi.68.
daturus,iix.54.

De

De, † 12. j. 14. 19.42.ii. 54. 66. 93. iii. 58. 65. 77.iv. 29. 54. 61. v. 36.56. 79. vi. 19. 35. 49. vii. 9.11.30. 45. iix.31.33. ix. 19. 30. 78. x. 33. 72.76. xi.9. 28. 55. xii. 66. 84. xiii.38.54.xiv.55.166. 195.
deque,x.68.
Dea, vi.21. xii. 8.cæca, iv. 51. ſollicitata , vi. 68.
Deæ luciferæ , xi. 70. Meduſææ, vii. 1. tetricæ,vii.95.
Deæq; Cnidiæ,xiii.66.
Deam,iii.3.x.92.
Deas conuictas, x. 89. duas , ix. 106. duras, xi.92.tetricas,iv.73.
Deaſque,iix.81.
debeas,ii.6.
debeat, v.37.vi.4.ix.59.
debent,

debent,iii.69.iix.71.
debentur,iix.80.
debeo,ij.44.vij.59.
debere,ix.85.
deberem.vj.30.
debes,ij.3.41.80. iij.87. 99.vj.77.vij.9.iix.17. ix.94.
debet,j.67.86. ij.3.19. 68.92. iij.58.80. 81. iv.37.v.81. vj.4.61. 60.83. vij.9.ix.40.x. 5.103.xj.97.xij.98. xiij.101.xiv.97.195. 220.
debile opus,iix.6.
debilis boletus,vij.19. lingua,x.65.
debiliſque,vij.19.
debilitata venus,j.47.
debilitate,ij.86.
debita,iv.1.vota,ix.32.
debitor,v.43.numeroſus,iij.31.
debitórque,ix.43.
debiturus,v.81.
debuerat,v.68.
debuerant,xj.92.
debuerint,ix.74.
debuit,ij.75.iij.100.vij. 20.iix.37.x.77.
decebat,xiij 64.
decem,j.67.104.iv.61. v.7.12.20.83.vi.8.20. iix.7.10.71.ix.60. xij.66. æſtates,iv. 66. annis,iv 46. horis,xj.90. plus minus,ix.104. ſeſtertia,xi.77.vetulas,ix.102.
decémque,xiv.192.
december,v.85.vij.7. atrox,vij.36.canus, j.50.gratus,vij.71. horridus,vij.35.94. longus & bruma madens,x.5.medius,vij.27.vagus, iv.14.
decembres multos,xij. 18.triginta,iij.36.
decembri,ij.85.v.18. 50.xij.63.fumoſo,v. 31.gelido,iv.19.
decembris,iij.36.gelidi,x.87.
decenni compede crus lubricum,ix.58.
decens,iij.2.
decent,j.52.x.58.90.xii. 15.xiv.1.
decentior,xij.22.
decepta dextra,j.22.
deceptæ dextræ,j.22.
deceptus,ij.14.53.
decere,v.50.
decernis,ij 64.
decet,† 10.ij.41.iix.30. 65.82.ix.12.14.xj.12. xij.63.xiij.108.xiv. 12.47.
Declane,j.9.25.ij.5.
Deciano,j.62.
Decianus,j.46.
decidat,ix.4.
decidis,vij.57.
decidit,iv.18.xij.14.26.
decies,j.12.27.19.104. ij.65.67.iij.52.62. iv.37.51.66.79.ix. 84.95.xj.24.xij.56.
xiv.170.
deciéſque,xij.78.
decima hora,iij.36.iv. 8.
decimâ,iij.36.vij.50. hora,j.109.xj.80.
decimæ brumę,vij.64.
decimam,x.70.
decimi libelli,x.2.
decimíque libelli,xij. 5.
decimo,v.22.viro,vj. 7.
decimus annus,iix.71. lapis,iv.57.
deciperis,xiv.88.
decipi,v.18.xij.51.
decipiat,† 24.
desipies,iv.89.
decipimur,vij.87.
decipis,iij.87.
decipit,iv.56.vij.99. xiij.100.xj.216.
decipitur,xiij.68.
decipitúrque,vj.70.
declamas,ij 7.iv.81.
decoctæ aquæ,xiv.116.
decor viuus,vj.13.
decorata cedro pagina,v.6.
decore,vj.28.vario,vj. 42.
decorus,iix.61.
decoxit,ij.11.
decuiſſe,† 15.ij.54.
decuit,iix.28.55.
decreuêre,vij.53.
decreuit,j.79.
decus,j.1.56.iv.14.vj. 25.vij.73.96.iix.30. 51.55.x.92.x.103.xi.

14.54. xiv.32. Aeolium, iix. 28. altum, ix.2. dulce, ix.29. iuuenile, ix. 18. Palladium, ix.24.
decúſque, iix.28.
dedecus, xij.32.
dederas, iij. 22. iv.7. ix. 96.
dederat, † 7.
dedêre, iv. 44. ix. 13. xij. 6.
dederim, vij.41.
dederint, j. 104. xiv.101.
dederis, v.43. vj.30. vij. 9.54. iix. 24. ix. 19. xiii.105.
dederit, iij. 6. iix.48.66. ix.37. x.12. xiv.89.
dedero, xiv.142.
dederunt, j. 100. v. 66. xiv.45.
dedi, xiij.11.
dedicat, iij.29.
dedicata, vij.16.
dedicatos piſces, iv.30.
dedicatur, v.2.
dedidicit, ij.75.
dedignatur, vj.64.
dedimus, x.75. xiv.19.
dediſſe, iv.61. vij.41. vij. 41. xiv.14.
dediſſes, vj.30. xj.19.
dediſſet, x.2.
dediſti, j. 1. iij. 12.40. iv. 27. v.85. iix 50. ix.4. x.14. xj.19. xij.5.
dediſtis, ix.35.
dedit, † 13. j.59. ij.2.43. 52.54.66.76.92. iij.59. 95. iv. 11.31, 23. 66. v. 13. 33.60.66.68. vi.8. 10.34.35. vii. 20.86. 95. ix.10.25. 37.59.67. 69. 96. 104. x. 6. 63. 81. xij. 31. 59. xiij. 49.69. xiv.1.40.124. 140.161. 170.175.189. 211.
dedite, iv.65.
dedolat, xi.85.
deducere, ix.30.
deerant, vij.95. xij.44.
deerat, xii.32.
deerit, iix.21. xij.29.
deerunt, v. 61. 79. iix. 56. xj.53. xij.14.
deeſſe, iv.67.
deeſt, j. 93. vij. 33. x.18. 48.
defecerit, iix.4.
defeci, v.40.
defeciſſet, j.12.
defectâ linguâ, xiij.77.
defendat, iv.16.
defendere, v.16.
defendet, xiv.83.
defendunt, xiij.94.
deficiens, j.102.
deficientis aulæ, † 2.
deficis, ij.6.
deficitque, iv.91.
defioculus, xij.59.
deflere, v.58.
defluat, iv.3. iix.45.
deforme vitiũ, xi.100.
deformis, vij.74.
deformius, ix.79.
defruti nigri, iv.46.
defuerit, xiv.22.95.
defuerunt, xij.42.
defuncti, iix.57. patroni, ix.75.
defunctus, iv.73.
degis, v.3.
Dei, v.5. vii.1. 59. iix.4. 26. ix. 4. xj. 61. Cæſaris, ix.67. cuſtodis, vij.90. Palatini, v.19. ſiderei, xii 60.
Dei faciles, j.104. xij. 6.
Deique, v.8. vii.33.
deiecta venabula, xiv. 31.
deiecto, vij.32.
deiectus, v.14.
deinde, ij.1.19. iij.82. xij. 42 57. ix. 103. xij.67.
deiphobi, iij.85.
Deis, j.104. ix.62.104.
Deiſque, xij.15.
delapſa, vij.81. iix.32. liguſtra, iix.28.
delaſſet, x.5.
delator, xj. 67. profugus, † 4.
delebilis, vij.83.
delebis, xiv.7.
delebit, vi.64.
delecta, ix.62.
delecta fera, j.61.
delectant, v.2.
delectantia, v.16.
delectaris, x.45.
delectas, vij.75.
delectat, j.35. iij.77. vij. 86. x.93. xi.71.105.
delectatur, ix.63.
delet, x.56.
deliberet, ix.36.
delibuta labra, xj.99.
delicata culmina, iv.

64.iuga,j.105.
delicata murena, x.30. purpura,iii.2. vua,x. 74.
delicatæ Europæ, iii. 20. Floræ,x.92.menſæ,x.62.vrinæ,iii 82.
delicatę lector,iv.55.
delicati Botrodi,j.50. ruris,vii.16.
delicatior,v.38.
delicatum nomen, ix. 12.
delicatus,xii.57.Eunuchus,iii.58.
deliciæ,† 2.j.110.xi 14. breues, vi.28.x.53. ſupiniores,ii.6.
deliciæque, iix.82.ix. 29.
delicias,j.15.60.vii.87. iix.26.63.x.35.xii.15. 76.xiv.59.198.
deliciáſque, iv.88.v.35. vii.13.
deliciis,iix.48.
delicium,j.8.xiii.99.
deliciúmque,vii.49.
Delphica,xii.67.
Delphin,iix.51.
Delphis,ix.43.
Delphitico Cinœdo, xi.22.
demas,ii.10.
demens, † 7. ii.45. iii. 75.76.93.v.70.vii. 24.64.
demere,ii.77.
demeruiſſe,ix.56.
Demetrius,j.102.
demiſſo vultu,j.69.
Democritos,ix.48.
demus,x.2.45.
dena,x.41.
denariis, j.118. tribus, ix.103.
denarius,ii.51.ix.33.
denas,† 27.brumas,iv. 40.
denique,† 7. j.93.110. iii.50.iv 45.vi.65.vii. 50. iix.33.81. xii.39. xiii.2.
denis,ix.51.
denos, vii.13. aureolos, ix.5.
dens ſenior,ix.58.
denſa turba,vii.60.
denſaque turba,x.10.
denſique trientes, vi. 86.
denſis, iix. 44. comis, ix.62.
denſo triente,ix.89.
denſum vellus,iv.3.
denſumque vulgus, vi. 38.
dent, vi.87.vii.27.66.x. 34.
dentata Aegle,j.73.
dente, † 26. iii. 19.47. xi.71.xiii.2.94.xiv. 200. blando, j. 15. fulmineo,xi.70.furiali, ii.75. multifido, xiv. 25. præduro, xiii. 66. rabido, † 18. ſecto, xii. 84. vacuo,j.61.
dentem, xiii.2.ægrum, x.56, politum, v.38. ſordidum,x.3.
dentes, j. 20.52.88.iii. 93.v. 44. vi.64.74. iix.57. ix.38. xi.41. xiv. 22. 68. eborei, xiv.91.piceique buxeique,ii.41.
dentes emtos, xiv. 56. Indicos, x. 98. nigros, v. 44. niueos, ibidem, timidos, j. 105.
dentibus, ix.75. atque comis emtis, xii.23. Indis, ii. 43. Lybycis, ix.23.rubiginoſis,v.29.
dentifricium,xiv.56.
dentis antiqui, vii.12. Erythræi, xiii. 101. Libyci,xiv.3.
dentiſcalpia,vii.52.
dentiſcalpium,xiv.22.
Dento,v.45.iix.31.
Deo, ii.14. iii.24. iv.1. vii.98. xiii.39. auerſo, iix.62. Pergameo,ix.17.
Deoque,iix.2.ix.68.
Deorum, j.83.77.105. 112.iix.50.ix.95.xi.9. 58.81.94.
Deos,j.13.40.77.iv.21. 77.90.v.95.vi.4.iix. 24.50.81.ix.26.88.x. 58.magnos,ii.91.ſurdos,vi.58.
deoſculatur,iix.81.
dependet,vii.94.
depilatos coleos,ix.28.
deponas,ix.11.
deponi,j 110.

depoſitâ,j.36.iv.14.veſte,vi.93.
depoſito cortice, xiii. 186.pudore,iii.68.
depoſui,iii 50.
depoſuit,v.49.
deprendat, † 11.
deprendére,v.68.
deprendi,j.35 vii.81.
deprenſáque furta,j.88
deprenſi Nili, † 5.
deprenſum,xi.44.
deprenſus,v.49.ix.98.
depugnat,xiii.1.
deque,j.104.
deraſa,iix.33.
deridere,xiii.2.
derides,iv.7.v.30.xii. 32.xiv.176.
deridet,xi.25.
deriſit,vi.80.
deriſor Fabianus, xii. 85.
deriſorémque,j.5.
des,vi.5.63.iix.8.56.xii. 26.
deſcendere,j.52.x.75. ix.65.xi.85.
deſcenderet,j.102.
deſcendet,j.50.
deſerat,xi.72.
deſerebat,iii 64.
deſeris,vii.57.x.41.xii. 73.
deſerit,xii.103.
deſertâ vxore,iix.31.
deſerto marito, iv. 9. raptore,xii.52.
deſertos cineres,xi.51.
deſertus ſodalis,ix.3.
deſiderantur,x.30.
deſiderio,j.110.x.78.
deſiderium,vii.4.x.12. mitius,xii.21.
deſider,iii.63.
deſidiæ,x.70.
deſidioſus,iix.3.eques, xii. 16. homo, j. 108.
deſieris,iv.48.
deſine,† 25.j.42.ii.66. iii.74.v.51.vi.89.iix. 31.x.65.xi.40.
deſinere,ii.64.
deſinis,iv.52.
deſinit,iv.16.
deſiſti,iix.5.
deſit,j.80.iii.75.vi.26. vii.38.73.x.86.90. xi.26.xii.61.xiii.1. xiv.105.130.
deſperabantur,† 22.
deſperaſſe,xi.37.
deſpicis,iv.84.
deſpicit,xii.57.
deſpolies,xi.50.
deſtinet,ix.36.
deſtituiſſet,vii.23.
deſtituit,j.102.
deſunt,j.80.iv.39.77.
det,ii.24.31.v.51.vii.71. iix.51.ix.19.43.x.33. xi.33.xiii.11.125.xiv.1. 153.
deterior,ii.34.purpura,xiv.156.
deteriora,ii.71.
deteriore anima,iii.14.
deterius,xii.64.
detineat,j.71.v.31.
detinet,iii.98.xi.9.
detinuere,ii.91.
detinuiſſe,vii.92.
detinuitque,xiv.166.
detonſis capillis,iix.52.
detracta,vi.93.
detrahet,iii.43.
detrahis,xi.95.
detulit,xii.25.
detur, xi. 13. 81. xiii. 117.
Deucalionis,v.54.
deuitat,xi.48.
deuites,v.57.
deunces, xii. 28. crebros, vi. 78. meros, vii.66.
deuorantibus oculis, i.97.
deuorat,v.4.
deuota arma,vi.73.
Deum,† 1.v.3.vii.4.39. iix.82.ix.4.reducem, iix.8.
Deumque,x.72.
Deûm,vi.3.
Deus,j.100.ii.24.59 v. 56.vii.49.ix.25.29.32. 44.58.95.104.x.38.xii. 48. magnus, ix. 44. victor,vii.7.
dextera, † 13. 23. x. 92. certa, † 15. felix, ix. 62.fortis, † 23.
dexteriore cubito, v. 62.
dextra,j.22.ii.11. ix.44. xi.70. 100. xiv. 108. decepta, i. 22.fidiſſima,xi.70.
dextrâ, vi. 83. xii. 84. longâ, vii.19. vetula, xi.30.

dextræ,iix.30.deceptæ, i.22.
dextram, † 18.ii.21.xii. 29.

Di

Di,vii.17.66.x.34.
Di benè,xi.54.
diadema,iix.55.
diademata,vi.10.
Diadumene, iii. 65. v. 47.vi.34.
Diana,iix.46.xii.68.
Dianæ, † 13. vii.72. xi. 19. Auentinæ,vi.64. Cesareæ,† 12.Dominæ,xii. 18. Tiburtinæ,vii.27.
Dianam Luciferam,x. 70.
diapasmate, j.88.
diaria,xi.109.
diatheca,xii.71.
Diaulus,j.31.48.
dic,j.21.47.66.98.ii.89. iii.11.20.30.62.iv.7. 66.v.6. 59.vi. 10.19. vii. 17. 72. iix. 3. 28. 29.76. ix. 22.14.48. 84. 95. x. 46. 56. xi. 30. 34. xii. 11.64.101. xiii.14. xiv. 179.215. 217.
dicam,j.8.71.ii.7.12.23. iii.34. iv. 26. v.10.vi. 30.54.vii.55.99. x.15. x. 41. xi. 9. 64. xiii. 22.
dicant,xiv.120.
dicar,xiv.120.
dicas,j.55. 97.iii.30.68. 95.v.4.27.xii.84.xiii.
24.105.
dicat,i.109.x.102.xi.56. xii.101.
dicatur,j.46.x.25.
dicebas,xi.30.
dicebat,xi.62.
dicebâtque,iv.67.
dicemus,j.66.
dicent,xi.79.xii.21.
dicentem,xii.85.
dicere, j. 16. 33.36.53.ii. 20. iii. 3.52.90.95.iv. 37.89.v.46.73.76.vi. 5.54. 56.65.vii.5.7.9. 17.27.91.98.iix.7.ix. 8.12.42.47.50.62.97. x.25.33.46. 51.64.xi. 8. 19. xii. 31.35.xiii.2. xiv.73.
dicerent,xii.85.
dicereris,vi.17.
diceretur,x.40.
diceris, † 3.ii.18.iv.69. v.39.
dices,† 24.ii.60.63. iii. 4.38. iv.42. vii. 85.ix. 46. x.92.xi.8. xiii. 58. xiv.14.
dicet, j. 71. iii. 4.93. vi. 79.x. 101. xi.8.40.59. xii.4.57.84.
dicetur,i.51.
dici, j.30. 101.ii.43. vii. 27.iix. 75.x.103.xi.33. xii.3.41.
dicique,iv.31.
dicis, j. 47. 68. 82. 108. 118. ii. 21. 43. 67.69. 87. iii. 51. 61. 95. v. 30. 46. 59. vi. 35. 44. 75. vii. 91. iix. 34. ix.
89. x.14.49.55.xi.30. 30. 31.68. xii. 27.74. 87.101.
dicit, j.18. 68. iv. 20.34. 91. v. 39.vi.78.vii.17. ix.94.x.55.xiv.201.
dicitque,j.54.
dicite,iii.88.ix.29.
dicitur, † 21. 25. j.15.ii. 40.84.iii.64.iv. 31.v. 3.13.ix.27.xi.4.
dicor, x.65. xi.22. xiv. 58.128.
dicta,x.3.xii.41.
dicta Gallia,iii.1.
Dictæâ gente, xi.70.
Dictæo tauro,† 5.
Dictæum Iouem, iv.1.
dictat,ii.86.
dictauit,iix.73.
dicteria,vi.44.
dictis, j. 5.à Marte Kalendis,x.29.
dictum,ix. 8.
dicturus,x.72.
dictus, vi. 17. iix. 13.ix. 13.
dicunt,iii. 63. ix. 12. x. 45.xiv.194.196.
didicêre,j.23.xi.55.
didici,xiv.73.
didicit,† 26.
Dido pulcherrima,iix. 6.
Didymi,xii.43.
Didymus,iii.31.
die, vi. 70. vii. 19. 66. 91. ix. 63. xii. 57. totâ,xi.78. toto,x. 70. 74. xi. 105. vno, xi. 19.

dieque, ii.5.43. x.58.xi. 57.
diebus, j.20. v.50. vi. 20. vii.19. 45.56.49. 83. continuis quinque, ix. 8. madidis, xiv.1. multis, xi.89. xii.17.quinque,xiv. 79. ſecuris, v.21. totis, ii. 5. iv. 37.54.xi. 87. triginta, xi. 25. vnctis,xi.7.
diem, iv.54.vii. 46.73. iix.14.21.ix.40. x.24. natalitium, iix. 38. ſummum,x.47.
diémque,vii.11.
dies, ii. 90.iii. 6.10.67. iv.1. 15. 89.v. 36.vii. 52. iix. 21.36. x. 6.12. 51.58. xii. 60. 63.57. xiv.72.
dies longa,ix.50.xi.70. nouus, v.66. omnis, iix.78.quartus,iv.61. totus,xii.24.
dies ſignandi melioribus lapillis, ix.53.toti,x.70.
dies Formianos, x.30. hybernos,vi.59.paucos, j.16. præteritos, x. 23. ſolos, x. 38. totos,x.19.
diéſque,vi.42.ix.53.xiii. 38.tardus,x.54.
differ,v.31.xiii.55.
differas,vii.94.
differat,ii.90.
differſa,x.44.
differt,j.77.x.44.
difficile, vii. 57.84.xiii. 48.
difficilem rem,iv.66.
difficilémque,j.58.
difficiles nugas, ii. 86.
difficilis,xii.47.xiv.45. res,v.12.
diffuſas vmbras, † 2.
diffuſi campi, iii.31.
digeratur,xii.34.
digerit,iii.63.
digiti, xi.23. crepantis, iii.82.
digitis, v.11.ix. 42.x.55. xi. 30.38.105.xiv.172. laſſis, xi. 47. omnibus,xi.60. vnctis, v. 79.xiv.121.
digito, j. 93.v.12.ix.99. xi.50.
digitóque,vi.82.
digitorum,xiv.119.
digitos, v. 62. xiii. 86. xiv.109.
digitóſque, iii. 17. vi. 64.
digitum,v.63. impudicum,vi.70.medium, ii.28.
digitus,vi.23.
digna, iii.34. vii.62.iix. 28.ix.50. xii.63.arma cingere latus tribunitium,xiv.32.
digna imago,ii.66.
digna mentula, vi. 73. cultris cybeles, ix. 3.
digna munera ſuo nomine,ix.74.
digna porta triumphis iix.65.
digna puella,xi.28.
digna præmia, ix. 1. templa,vii.55.
dignam,xi.28.
dignantur,vi.64.
dignaris,xi.105.
dignas pœnas, † 10.
dignatus Cæſar,ix.65.
digne,iix.73.xi.81.
dignior,j.115.
dignitas equeſtris, v.8.
digno nectare,iix.51.
dignos, iix. 82. triumphos,v.19.
dignum, j. 21. vi. 8. monſtrum, j.91. pretium, iv. 32. vinum, i. 110.
dignus,† 10.j.102.v.62. vi.86. vii.99.ix.73.x. 11.20.34.xii.62. amore puer, vi. 29. puer, ii.2.
Dij,ii.54.iv.51.v.66.vi. 38.87.
dilecta, ix. 62. Catullo Lesbia, xiv. 77. fœmineis catervis balnea, xi, 48. iugera, j.13.
dilectáque,j.13.
dilectis aquis,x.85.
dilectus,x.20.
dilexere,ix.9.
diligat,iv.13.45. iix.63. x.62.
diligenter,vi.82.vii.30.
diligenti aure,vi.1.
diligeris,iix.54.
diligit,vii.96.iix.49.

ix.67.xj.45.
diligo,vij.42.
diligunt,ix.41.
diluit,iix.33.
diluti falerni,j.107.
dimidiáſque nates, j. 93.
dimidio labro,ii.10.22. priapo,xi.19.
dimidios equos, x. 2. trientes,xi.7.
dimidium, j.76. iix. 9. nullùm,ii.37.totum, ii.10.
dimiſitque,j.79.
dimitte,ii.16.ix.70.
dimittunt,j.105.
Dindyme, v. 42. 84.x. 42.xi.7.
Dindymenes myſtica ſacra,iix,81.
Dindymus,xi.82.mollis,xii.75.
Dindymus,vi.39.
Diodore,x.27.
Diodorus,j.99.ix.41.
Diomedæis agris, xiii. 93.
dipſas peruſta,iii.44.
dipyron,iv.47.
ditæ rapacitatis,xii.53. rapinæ,xi.42.
dircenna rigens,j.50.
diri Thyeſtæ,x.35.
dirigit,†13.
diripiunt,vii.75.
diripuere,v.68.
diris armis,ix.72.
diſcam,xiv.73.
diſcat,v.57.xi.79.
diſce,j.35.ii. 1.75.77.
vii.17.iix. 1.ix.104. xiv.183.
diſcede,xiii.25.
diſcedentemq́;,v.26.
diſcederet,ix.60.
diſcere,v.57.vii.36.
diſcerpi,v.68.
diſci Spartani, xiv. 164.
diſcindit,ix.104.
diſcipulis,v.9.
diſcipulorum trium,x. 60.
diſcipulos,ix.70.
diſco inuiſo,xiv.173.
diſcolor calculus, xiv. 17.
diſcrimina,vii. 44. ſæua,† 12.
diſcrimine,v.32.
diſcunt,v.1.x.62.
diſcurram,xii.16.
diſcurris, iv.79.vii.99.
diſcurſat,iix.33.
diſcurſus varios,vii.38.
diſcus,xiv.164.
diſerta, xi.20. cena,vi. 48.
diſertam ianuam,x.19.
diſerte, iix.7. Stella, v. 60.
diſerti,vi.60.
diſertis,ix.12. Arpis,iv. 55.
diſertius,iii.38.
diſerto,v.81.
diſertos verſus,vi.14.
diſertum,xii.43.
diſertus,j.98.vii.8.
Διπλάσιος,xiv.214.
diſpar,x.65.
diſpendia longa, ix. 102.
diſpenſat,xii.18.
diſpenſator, vii. 70.xii. 40.
diſpenſatorem, v.45.
diſpenſatoris,vi.73.
diſpeream, j. 40. ii.69. ix.97.x.11.xi.91.
diſpereas,v.83.
diſperſà rate,ix.41.
diſplicuiſſe,i.24.v.41.
diſplicuit,ii.91.
diſponere,v.21.
diſpoſuiſſe,xii.84.
diſpoſuit,x.79.
diſputat,ix.79.
diſſidium,x.41.
diſſimulator notus,iv. 89.
diſſimulare,iv.3.
diſſimulas, v.16.vii.9.
diſſimuláſque,xi.109.
diſſimulat,v.37.
diſſimulator, iv. 89. amice,v.26.
diſſimiles,iii.88.
diſſimulet,†.1.
diſſimulo,xii.40.
diſſipata,j.83.
diſſociare,vii.23.
diſticha, vi. 65. iix. 29. xiii. 3. longa, ii. 77. pauca,ii.71.vii.84.xi. 109.
diſtichon,iii.11.
diſtinguunt,ii.5.
diſtringere, xii. 29.xiv. 51.
diſtulerint,iix.67.
diſtuleris,j.16.

ditant,iix.15.
ditatáque nomina, iix. 56.
ditis,ix.30.xi.6.xii.32.
diu, † 22. iii. 17. iv. 38. 71.vi.30.35.66. iix.16. ix.60.94.xii.88.
diu rogatam lucem, x. 38.
diúque, ii. 48. iv.23. v. 57.iix.31.x.55.
diua Paphi,ix.92.
diuerſa aſtra, ix. 93. inguina,iii.88.vox, † 3.
diuerſus bicolórque calculus,xii.34.
diues, i. 65.ii.30.32.63. 65. vi.50. ix.2.xi.84. 88. xii. 83. 99. xiii.6. 41. xiv.153.amica,xi. 50. Apollo, ix. 43. Corduba, ix. 62. & ex omni macello inſtructa cena, x.59. humus,xii.63.linea, iix. 75. ornatus, iv. 78.popina,v.45.Poſtumilla, xii. 49.vnda, † 18.
diuidebat,iii.7.
diuidere,iii.82.
diuinus,iii.71.
diuiſa,xi.24.
diuiſis ouis, v.79.
diuiſit,x.10.xi.23.
diuiſum,iv.83.
diuite nardo,iix.51.
diuitem Sabellum, iv. 46.
diuites,xii.13.
diuiti amico,v.18.
diuitiæ,v.25.vi.43.
diuitias,ii.24.iv.77.iix. 56.
diuitiáſque, iix. 26. xi. 59.
diuitibus, v. 82. vii.45. comis,xi.9.
diuitiis,iv.67.x.96.xii. 67.
diuitior,iv.54.v.40.
diuitis, xiv.1. Lacus,xi. 97.Midę,vi.86.Molorchi,iv.64.Tagi,x, 16.
diutiúſque,i.77.
diurna,iii.10.
Diuûm,xii.78. xiv.180.
dixeramus,i.28.
dixerat, ii. 41. iii. 24.v. 53.vi.82. ix.72.84.xi. 72.
dixeris,j.95. ij. 68.77. vij.50.
dixerit,ij. 28.41. vij.71. x.35.35.
dixero,vj.44.
dixi, 66. iij. 11. 84. iv. 43.v.27.vj. 88. xj.24. 59.xiij.2.
diximus,x.75.
dixiſſe,v.73.78.
dixiſſes,vj.20.
dixiſti,ix.86.
dixit, j.43. 102. v.78.vj. 10. 21. iix. 56.77. ix. 37.88.98. x.52.75.xj. 7.44.89.93.103.xij.8. 45.
dixti, iv. 15. 61.v.16.vj. 30.
Do
Do, j.6. iv.64.v.20.xij. 98.
doceant,v.65.
doceátque,iix.46.
docebo, iv. 56. xj.100. xiv.2.
docente, † 17.
docere,x.60.
docet,ix.32.x.35. xj.79.
docilem lyram, xiv. 167.
docili tremore,v.79.
docilis chorus, † 26.
docta,vj.71.xiv.107.
docta carmina,vi.60.
docta Neapolis, v.79.
doctæ ſorores, j. 71.ix. 43.
doctæque,j.71.
doctam manum, iij. 81.
doctes Pieridas,x.58.
docte catulle, iix. 73. potite, x. 70. ſeuere, xj.58.
docti catulli, xiv. 100. 152. Lucenſius, j. 2. Myos, iix.51. Neronis,iix.70. Pedonis, ij. 77. ſecundi, v. 81. Senecæ,iv.40.vatis, j.62.vindicis, ix.44. viri, x. 73. Votieni, iix.72.
doctíque,ii.77.
doctior,vij.68.x.35.
doctis Camænis, xij. 96.
doctiſſima coniunx, ii. 90.
doctius,vij.42.

docto Apollinari, iv. 87.
docto Catullo, vij. 98. Seuero, xj. 58.
docto pectore, j. 26. ix. 79.
doctóque, vij. 98.
doctorum, vij. 46. virorum, xiv. 191.
doctos libellos, vij. 28.
doctus, vj. 52. xij. 57. Hermes, v. 25. vtrâque linguâ, x. 76.
docuere, x. 75.
docuiſſe, j. 43.
docuit, † 26.
dodrantem, iix. 9.
dogma, ix. 48.
dogmata, j. 9.
dolatus, vj. 49.
doleat, iij. 71. iv. 27.
dolebis, xii. 34.
dolent, xii. 91.
dolente, vi. 28. Matre, v. 49.
dolere, xj. 41.
doles, iv. 48.
dolet, j. 14. 34. 59. vi. 59. iix. 62.
dolor, j. 43. vj. 64. vij. 95. xj. 1. 4.
dolórque, vj. 52. xiv. 173.
dolore nimio, iij. 17. vero, vj. 63.
dolores mali, vi. 70.
doloris, j. 89. vij. 38. x. 41.
dolus, iij. 19.
dolos tacitos, iij. 91.
dolosâ arte, iix. 59. xiv. 210.
doloſas, v. 18.
domamur, xiij. 33.
domantem, vij. 6.
domantur, j. 105.
domas, xij. 31.
domat, ij. 53.
domare, iv. 64.
domeſtica anguilla, xii. 31.
domeſtica Nympha, vj. 47.
domi, j. 4. 109. ij. 5. 11. 14. 69. 79. iij. 50. iv. 16. 26. v. 51. 23. 48. vj. 94. vij. 15. 101. ix. 38. xi. 25. 70. xij. 102.
domicenio trinoctiali, xij. 78. triſti, v. 79.
dominâ, vj. 21. 27. vrbe, iij. 1. ix. 65.
dominæ, v. 62. vij. 13. 49 63. iix. 51. ix. 3. x. 29. xj. 8. 9. xiv. 134. arcæ, iij. 31. Dianæ, xij. 18. Luſcæ, xj. 74. niues, vj. 86. ridenti, xij. 55. Romæ, j. 4. x. 103. ſuberbæ, ix. 67. vrbis, xij. 21.
dominæque, vj. 86.
dominam, vj. 71. xij. 52. 99.
dominámque, x. 92.
dominas nouem, xij. 3.
domini, † 2. 7. 28. j. 4. 32. 54. 102. ij. 92. iij. 21. 91. v. 5. 8. vj. 29. 47. 52. vij. 1. 28. 33. iix. 1. 40. 51. 56. ix. 24. 25. 57. 75. 81. 94. xiv. 4. 53. 107. 220. bibentis, iij. 82. furentis, vij. 44. infantis, ix. 21.
dominíque, ij. 58.
dominis, j. 117. vij. 86. x. 30.
domino, j. 89. 102. iij. 66. iv. 42. 67. v. 2. 49. 81. iix. 2. 36. 46. 82. ix. 29. x. 37. 85. xj. 70. xij. 98. xiij. 69. xiv. 200. Cæſare, ix. 86. ingenti, iix. 75. reuerſo, xij. 31. tanto, ix 17.
dominóque, ix. 68.
dominorum, ix. 18.
dominos, ij. 68. iv. 64. iix. 78. ix. 94. xij. 67. xiv. 124. plorantes, xj. 71.
dominum, j. 5. 61. 67. 82. 83. 113. ij. 68. iv. 30. 84. v. 58. vj. 88. vij. 4. 26. iix. 31. 32. ix. 94. x. 10. 72. xij. 49. xiv. 76. priorem, vj. 71.
dominúmque, ix. 62. xj. 49.
dominus, j. 118. ij. 32. iv. 64. v. 79. vj. 64. vij. 11. x. 72. xj. 94. xij. 59. leuis, xj. 1. Tybris, x. 7.
dominúſque, j. 32. 42. xij. 61. ſenatus, xiv. 1.
domitâ ceruice, vj. 76.

domiti,x.12.
Domitianus,ix.2.
domito Rheno,ii.2.
domitor ſumme Rheni,ix.7.
domitus,xiii.96.
domo, iv.6. ix.14. Stygiâ,x.72. xii. 52. totâ, xiv.193.
domos, v.21.vi.7. Elyſias,j.94. Stygias, vi. 18.
domuit, ix.104.
domum, j. 53. ii. 37.iii. 52.vii. 19.31. x. 80. xi. 25.30. 71. 84.xii. 26.71. xiv. 163. Caſtaliam, iix. 66. ingentem, vii. 31. inſtructam, xii. 67.litoream, x. 58. Parrhaſiam, vii. 55. tacitam, ix. 62.virgineam,j.71.
domumque,j.85.
domus, † 2.iii. 52. 58. iv. 57. 64. v. 72. vi. 29. vii. 72. iix. 68. ix. 81. x. 68. xi. 40. 94. alta, xii. 3. emta, iii. 62. xii. 67. notiſſima, ix. 62. numeranda, iv. 40. par cœlo, iix. 36. parua, ix. 99. x. 19. plana, xii. 57. ſicca, ix. 19. Tranſtiberina, j. 109. veneranda,ix.21.
domus conſpicuæ, vii. 49.excelſæ,j.71.
dona, ii. 14.85. iii. 58. iv. 19.27. 56.v.18.53. vi. 80. vii. 73. iix.65. 78. ix. 56. 59. 74. xi. 28.xiii.11.69.æmula, iix. 28.blanda, xi.81. dulcia, vii.83. maiora, iix. 54. minora, ix. 106. xiv. 89. noua, vi. 79. nulla, iv. 89.parua,vii.83.perfida, ix. 67. ſacrata, ix. 17. ſeuera, x. 73. tertia, iix. 15. vilia, xiv.6.
donabas,x.29.
donabis,xiii.99.
donabit,iix.18.xi.6.
donabo,xi.7.
donanti,ii.30.ix.96.
donare,j.76. iv.40.56. x.16.xii.1.13.
donaret, xii.71.
donas, ii.39.iv.9.28.84. iix.5.38.xii.36.
donaſſe,iv.61.
donaſti,iv.28.xi.19.
donat, † 5.j.11. iii. 82.v. 18.vi. 60. ix. 59. x.11. xiv.10.112.
donatum,xii.15.
donatur, v. 43. xiv. 106.
donaui,x.11.xii.18.
donauit,j.59.vii.90.ix. 27.x.11.xiv.156.31.
donec,xii.84.
donem, iv.72.v.74.vii. 76.ix.23.
dones, iii. 50. v. 53.74. 81. iix. 28. ix. 57. xiv. 21.
donet,x.87.
donis,x.16.Cæſareis,x. 28.
dono,vi.30.xi.58.
Dorcas, xiii. 99. fugax, x.65.
Dorica venabula, † 23.
dormi,vii.53.
dormiant,x.62.
dormiat, ix.38. x. 13. xi. 57.xiv.81.
dormiendum,j.107.
dormieris,v.23.
dormies,j.50.
dormiet,iix.44.
dormio, iii. 44. xii. 102.
dormire,x.74.xii.57.
dormis,iii.73.vi.9.
dormit,ix.8.xii.17.
dormitantem, iix.59.
dormitor,x.4.
dormitum,x.84.
dormitur,xiii.59.
dos,xii.42.
dotatæ vxori,x.15.
dote, xii.99.totâ,ii.34.
dotem,vii.9.
dotes,xiii.10.
dotis, ii. 65. xi. 24.xii. 76.

Dr

Draco magnus, xii. 53.
dracone torto,vii.73.
draconem gelidum, vii.86.
draconis Maſſyli, xiii. 37.
Drauci, xi. 73. exter-

ni,xi.9.
Draucos, i. 97. graues, vii.66.
Draucus, ix. 28. velox, xiv.48.
dropace, iii. 74.quotidiano,x.65.
Druſorum,iix.52.
Dryadum,iv.25.
Dryas ruſtica,ix.61.
Du
Duabus, ii.6.lenis, iix. 59.
duæ,j.56.vi.39.iix.71.
duas, j. 104. ii. 28. xiv. 64.Deas,ix.106.Kalendas,xii.36.libras, xiv.97.
duáſque,iv.61.
dubia,iix.51.x.42.
dubiâ lanugine,ii.61.
dubiè,x.95.
dubio petaſone,iii.77. ſchemate,iii.68.
dubitante,x.89.
dubitaret,vi.32.
dubitas, j. 26. ii. 64.vi. 20.iix.63.
dubitátue,xi.71.
dubites, xii. 98. xiii. 107.
ducam,ix.43.
ducas,j.16.
ducat,xii.21.
duce, j.2.v.19.iix.4.50. 56.ix.32.xi.6. ſaluo, vii. 59. ſancto, iv. 2. tanto,xii.8.
ducem, j. 5. vii.1.iix.11. 65.xi.5. Auſoniũ,iix. 21.Coruſcum,x.6.
ducena, iv. 37. quinquies,xii.76.
ducenta, iv. 37. 61. v. 36.83.iix.16.xi.77.xii. 67.
ducentas menſas, vii. 47. mortes, iii. 93. ſcalas,vii.19.
ducenties,v.38.
ducentis, iii. 52. 62.vi. 30.x.31.
ducentos verſus, iix. 20.
ducere,j.56.ii.49.v.66. iix.12.ix. 6.x. 8.x.37. 69.xi.20.24.xii.36.
duceret,iv.73.
ducéſque,xii.8.
duci,xii.11.
ducis (verbum) ducis comites, iix. 79. ſuſpiria, xi. 40. vocatum nutu, ix. 28. vultus, j.41.
ducis, (nomen) v. 5. 20. xiv. 34. Daci, ix. 36.ſummi.j.71.vi.76. 91.
ducit, iv. 30. 57. x. 20. xii.89.
ducitur,ix.3.
ducta,iii.41.
ductâ coniuge,iix.31.
ductile flumen,xii.31.
ducum, vi. 83. iix. 54. ix. 72.81. veterum, ix.85.
ducunt,vi.58
dulce, iii. 20. vii. 99. xii. 21. decus, ix. 19. ingenium, † 20. latus, vi. 68. littus, x. 30. munus, ix. 96. nemus, j. 50. numen,ix.2. rus,ix.99. ſacrum, j. 3. Tibur, x. 30. tormentum, vii.28.
dulces moræ,x 6.
dulces, iix.3.x.45.amores, † 25. aquas, xiii. 89.capillos,ix.17. figuras, xiv. 222. placentas,xi.87.
dulcéſque,ix.17.
dulci,vii.19.farinâ,xiii. 62. labore,xii.18.pectore, ix. 79. pondere,xiv.151.
dulcia carmina, xiii. 77. dona, vii.83.epigrammata, vii. 24. mixta amaris,xii.34. muſta, xiii. 8. pocula,xi.105.
dulciarius piſtor, xiv. 222.
dulcibus fauis, j. 44. vuis,xiii.49.
dulcior, vii. 94. x. 20. puella, v. 38. virtus, v.20.
dulcis fabula, xii. 52. gloria, iix.82. homo, vii.99.
dulcis lectuli,xiv.39.
dulciſſima cura,iix.77.
dulciſſime puer, ix. 37.
dulcius, iii. 93. iv. 66. nomẽ nectare, ix. 12.
Dulichio cani,xi.70.
dum, † 11. 18. 19. 20.

22. 24. 25. j. 4. 22. 32. 50. 63. 65. 74. 95. 105. ii. 60. 64. 88. iii. 13. 19. 24. 36. 50. iv. 10. 11. 14. 16. v. 8. 17. 24. 47. 81. vi. 15. 21. 32. 43. vii. 1 12. 13. 27. 28. 38. iix. 3. 5. 11. 15. 31. 38. 44. ix. 2 29. 32. 35. 36. 47. 50. x. 12. 15. 19. 37. 53. xi. 13. 25. 42. 62. xii. 1. 18. 29. 78. 89. xiii. 53. xiv. 15. 93. 111. 115. 119.
dumque,† 28. j. 32. ix. 2. 62.
duo, ij. 5. 47. 75. iv. 86. v. 39. 53. 61. vi. 8. iix. 6. 17. 37. x. 81. 75. xi. 1. 28. Carulli, xii. 85. lumina, xii. 101. rreſue verſus, xii. 3. vina, iv. 86.
duobus, j. 36. ij. 37. 46. v. 63. vi. 11. iix. 81. x. 20. 92. xi. 82. xiii. 3. aureolis, ix. 5. verſibus, xiv. 1.
duodena, iv. 76.
duorum, vi. 90. vii. 37. 44.
duos, j. 20. iii. 8. 92. iv. 83. v. 39. 65. vi. 21. 38. vii. 19 50. iii. 43. x. 60. xi. 44. calices, ix. 60.
duóſque, j. 62.
duplex ara, j. 94. gratia, xiii. 33. nemus, ii. 14. odor, j 88. pagina, ii. 27.
duplica, ix. 95.
dura cenſura, j. 35. iugera, x. 58. mater, iv. 31.
durâ nimis lege, ix. 91. ruſticitare, vii. 57.
dura ſaxa, ix. 44.
Duracina vua, xiii. 22.
durantia, xiii. 26.
duras Deas, xi. 92.
dure, xiii. 70.
duri coloni, iv. 66. ingenij, v. 57. venrris, xiii. 29.
duríque Caronis, xi. 2.
durior, ix. 46.
duriora nomina, iv. 55.
duris, ix. 36. fatis, ix. 88.
durius, ii. 44.
duro mento, j. 67. ore, xi. 23. principe, xii. 6. ſilice, ix. 77.
duros toros, xiv. 162.
durum, ii. 44. iii. 89. v. 81. iix. 76. pudorem, j. 107.
durus, iv. 7. x. 25. 66. parer, x. 68. Phaon, x. 35.
dux, x. 26. xii. 6. xiv. 61.
duxerat, ix. 82.
duxiſſe, ix. 104.
duxiſti, iii. 22.
duxit, iv. 66. ix. 97. xiv. 166.

E

E, j. 82. xi. 99. xii. 18. 29. 84.
ea, x. 35.
eadem, iii. 60. vi. 11. x. 20. xi. 38. 57. xiii. 36. res, xii. 98.
eam, ij. 5. iii. 67.
eamus, j. 104. xii. 99.
Earinon, ix. 12.
eas, iii. 5. iv. 40. x. 7. xii. 14.
eat, iv. 1. vii. 95. ix. 36. 57. x. 84. xii. 17. 25. 100.

Eb

Eborei dentes, xiv. 91. rali, xiv. 14.
ebria, j. 88. x. 19. 47. xii. 17. xiv. 154. bruma, xiii. 1. concha, xiii. 82. lucerna nimbis Nicerotianis, x. 38. ribicina, xiv. 61. tigris, xiv. 107.
ebriæque noctis, x. 87.
ebrio conuiuæ, iii. 58.
ebrióque, iii. 58.
ebrium penem, iii. 82. poëram, xii. 62.
ebrius, j. 27. iii. 16. & crudus agricola, xii. 77. Prometheus, xiv. 182.
ebur, vii. 12. iix. 28. 51. xiii. 1. xiv. 78. niueū, xiv. 5. Phidiacum, ix. 25. pingue, ix. 60. totum, xii. 88.
eburnei pugillares, xiv. 5.

Ec

Ecce, j. 75. 98. ii. 22. 59. iii. 85. iv. 27. 51.

v.26. vi.61.81. vii.32. 33.35.90.95. ix.37.46. 93.94. x. 37. 92. xi. 2. 37. 95. xii. 25. xiii. 1.
ἦχος, iv.9.
echo græcula,ii.86.
Echinus mollis, xiii. 86.
ecquid, ii. 24. vii. 5.34. x.103.xi.1.
ecquis,v.26.

Ed

Edam,vi.75.vii.101.
edamus,iij.60.
edas,j 21.92.
edat, iix.68. xiii. 41.67. xiv.68.
edax liuor,xi.34.
ede,j.26.92.
edent,iv.33.
edera,iix.82.
edere,j.77.
edere,ii.6.vi.71.
ederunt,xi.92.
edes,xi.32.
edicta,v.42.
edictum,v.8.
edidicit,v.22.ix.50.
ediſcas,x.68.
ediſcite,xi.3.
ediſti,v.30.xiii.18.
edit,j.21.xiii.73.
edita, xi. 54. charta, j. 46.
editur,vi.85.
edomitis gentibus,iix. 65.
educat,xiii.20.
educta,x.37.

Ef

Effectu,xi.82.
effert,iix.43.
effete,ii.27.
efficere,v.29.
efficies,ix.39.
effigiem,ix.25.76.
effingere,x.32.
effluit,xiii.44.
effoſſis antris,xiii.60.
effractâ arcâ,v.43.
effractis montibus, j. 50.
effugere,v.21.xi.99.xii. 84.
effultus,iii.82.
effundendúmque, xii. 71.
effundere,vii.35.
effundit,j.54.
effuſo croco,v.26. mero, ix.62.

Eg

Egeant,x.48.
egentes,vi.25.
Egeriæ,x.68.
egeris,ii.30.
egerit,j.27.
egeſtas,xi.88. craſtina, iii.10.
eget,vii.70.
egi,iix.17.
egiſti,iii.85.iv.66.
egit,iii.38.
ego, † 13.j.59. ii.8.31.iii. 13. 40. iv. 72. v. 1.vi. 10. 21. vii.67. 81. iix. 28. ix. 1.29.x.3. 8. xi. 21.53.xii.24.26.xiii.2. 11.xiv.153.
egregium munus, iix. 51.
eheu,iix.82.
eia,ii.64.
elabitur,xiv.123.
elapſum opus manibus,x.2.
electra, xiv. 166. vera, iix.51.
elegantiórque,vii. 94.
elegeia,v.31.
elegis,iii.20.
elegos leues,xii.96.
elegóſque ſonantes, vii.45.
elephanta,† 19.iix.65.
elephantidos,xii.43.
elephas pius & ſupplex,† 17.
elidit,xiv.177.
eligam,ii.48.
elige,ii.21.xii.96.
elixus balneator, iii. 7.
elleboro,ix.96.
Elpenora,xi.83.
eludere,xiv.202.
Elyſiæ plagæ, vi. 58. puellæ,x 24.
Elyſias domos,j.94.
Elyſio, vii. 13. ab agro, x. 101.campo,xii.52.
Elyſios,ix.52.
Elyſium nemus,vii.39. xi.6.

Em

Emam, j. 59. iv. 72. xi. 50.
emas,ii.20.
eme,j.2.30.xiii.6.
emendare, iv.10.vi.64. vii.10.xi.100.
emere, j. 67. ix. 30. xi. 71.

emeret,xii.33.
emerita,j.62.
emeritam puppim, x. 85.
emeritos annos,vii.62.
emerſas Furias nocte ditis,xii.32.
emerſit,xiv.174.
emi,ii. 44. v.59. 63.iix. 13.
eminet,xi.101.
eminent,iv.64.
emis, iii. 62. iv. 80.vii. 15.vii.97.xii.73.
emiſit, † 14.
emiſſas haſtas, xiv.202.
emiſti,xii.16.
emit, ii.20. iii.62. vi.12. 50.iix. 10.ix.60. x.79. 97.xi.35.xiv.160.
emítque,ix.47.
emittis,iv.33.
emitur,xii.23.
emo, iv.26.ix.103. x.57.
emta,iii.52.x.3.29.xiii. 3. xiv. 35. domus,iii. 62. xii. 67. nox, ix. 3.
emtas lacernas, iv. 61.
emtis comis atque dé-tibus,xii.23.
emtor,vi.81.xii.103.
emtorem,xii.67.
emtos,v.44.xi.71.den-tes,xiv.56.
emtus cinis,j.56. mul-lus,x.31.
emungi, vii.36.

En

En,j.83.ii.69.vi.85. iix. 66.ix.24.
enatauit,ix.41.
Encauſtus Phaëton,iv. 47.
Encolpus,j.32.v.49.
Endromida,xiv.126.
Endromiden peregri-num,iv.19.
Endromis,xiv.126.
Endymion,x.4.
enim, j. 65. 93. ii. 3.23. iii.1.16.76.vii. 50.iix. 64. ix.4.49. x.74. xi. 59.71.xii.83.96.
Ennius,v.10.
enſe,† 7.ix.57.
enſes medios, vi. 25. ſtrictos,j.9.
enſis vtérque,iii.66.
Entelle,iix.68.
enterocelatum,x.56.
enterocelas implici-tas,xi.85.
Enthea turba,xi.85.
Entheata turba,xii.57.
Entheæ matris,v.42.
Enyo, vi.32.naualis, † 24.

Eo

Eo,j.67. iii.46.
eodem, iv. 84. vultu, xiv.14.
Eois aruis,iix.26.
Eoo tute, iii.65.
eoſdem,iix.52.
Eoum opus,iix.36.

Ep

Epaphereſim longam, iix 52.
ephebis teneris,ix.9.
ephebo,ix.37.
ephebus roſeus,vii,79.
Epheſos,x.98.
ephippium,xiv.86.
epidignidas ſeras, xi. 32.
epigramma, iv. 23. 81. vi.65.
epigrammata, j. 6. 64. ii. 7. iii. 69. iv. 49. vii. 84. iix. 18. 62. xii.96. breuiora, iii. 83. centum, j. 119. dulcia,vii.24.longa, j. 111. ii. 77. vi. 65. trecentena, ii.1. tri-ginta,vii.80. viuida, xi. 43.
epigrammáton, j. 11. 118.
epiſtola,iii.5.
epiſtolíſque,v.52.
epos,xii.96.
epotauere,ii.29.
epoto equo, † 3.
epulas,vii.47.

Eq

Eques, j. 104. iv. 40. v.8. 17. vii. 63. iix. 50. x. 6. 76. xi. 25. xiv. 1.122. alienus,v. 19. Cæſarianus, x. 73. certior, v. 24. clarus, vi.58. con-ſpiciendus, ix. 50. deſidioſus, xii. 26. gratus, iix.15. iuſſus, iv.67. libys, x.13.lo-tus, xii. 71. non ma-lè notus, v.13. ortus atauis regibus, xii. 4. rarus, x.26. Tuſ-cus,iix.56.

equeſtrē cenſum, v.39.
equeſtris dignitas, v.8.
equi acris, vi.38.
equina colla, xi.85.
equis, j. 50. biiugis, i. 13.
equitem, xii.14.
equitéſque, xiv.120.
equiti, j. 12. iv. 67. v.14. ſuperbo, nobili, locupleti, v.37.
equitique, xii.3.
equitibus vernis, j.85.
equitis, v. 28. aēni, xi. 22.
equitum, v.42.
equo, iv. 67. v.39. iix. 21. acri, xii. 14. epoto, † 3. forti, j. 50. Hectoreo, xi. 105. Hyrcano, iix.26. medio, ix.70. nudo, xiv. 86. Sarmatico, vii. 29.
equos, † 28. iix. 44. dimidios, x. 2. laſſos, iii. 67. laurigeros, vii. 7. nigros, x. 50. quater miſſos, iix.11.
equum, v. 24. Maſſyleum, ix. 23. ſudantem, ix.104.
equus, xiv. 55. aſtur, xiv.199.

Er.

Eram, xiv.202.
eramus, xii.15.
erant, † 2. ii.20. ix.9.32. xiii.37.127.
eras, j. 91. 100. ii. 2. iii. 43. iv. 7.80. v.39.62. vii.22. 46. ix. 61.102. xii.86.
erat, † 2. 7.9. j.13.48. ii. 69. 84. iii. 81. iv.44. 33. v.38. vi.68. vii. 28. iix.26. ix.50. x.75. xi. 29. xii.43. xiii.72. xiv. 98.
ereptæ virilitatis, ix. 7.
erepto caleno, x.35.
ergo, j. 15. 88. ii. 9. 17. iii. 84. iv. 88.89. v.33. 51. vi.10. vii.87. iix.23. ix. 55. x. 44. xi. 7. xii. 36.
erigitur, † 2.
Erigones, xi.70.
eripuere, j.49.
eripuiſſe, j.108.
eris, j. 2. 73. ii. 30. 53. iii 78. iv. 19. v.60. vi. 14. vii. 63. iix.76. ix.5. x.2. xi. 66. xii.84. xiv. 69.
erit, j. 40. ii. 24. iii.4. iv. 8. v. 5. vi. 2. vii. 1. iix. 18. ix. 3. x. 6. xi. 24. xii 52. xiii. 21. xiv. 52.
eritis, iv.25.
ero, iii. 13. iix. 14. x. 1. xiii. 114. xiv. 181.
eros, x 80.
erorion, v.36.38. x.61.
errabat, vi.50.
errans febris, iv.81.
erras, j. 67. ii.26.83. vii. 30. x.90. xii.18.
erraſſet, j.22.
erraſti, xi.19.
errat, j.54.86.
erres, j.2.
erret, x.5. xii.98.
error, ii.8. v.50. vii.99.
erubeſcat, xi.16.
erubeſcit, iii.82. vii.19.
erubui, iix.17.
erubuit, iix.59. x.64. xi. 15.
erucæ, iii.75.
erucam vnam, xi.19.
erudita, xii.99.
eruditus, v.25.
eruditusque, iv.87.
erugine, ii.61.
erunt, iix.3. xiv.21.79.
eruo, iii.92.
eruta gemma, iix.28.
Erymanthe, xi.70.
Erythræâ algâ, x.16.
Erythræi dētis, xiii.101
Erythræis lapillis, ix.3. ſecta littera, ix.14.
Erythræis vadis, iix.28.
Erythræos lapillos, v. 38. triumphos, iix. 26.
Eryx, ii 84. grauis, v.66.

Es

Es, j.42. ii. 4. iii.30. iv. 7. v.13. vi. 39. vii. 37. iix. 40. ix.3. x.34. xi. 17. xii.35. xiv.58.
eſca, xiii.87. callida, iv. 56.
ἐσχατοκώλιον, ii.6.
eſculane, xi.74.
eſculenta præda, vii.19.
eſquiliis, vii.72.
eſſe, † 3. 10. 12. j. 5. ii. 4.

iii. 73. iv. 31. v. 3. vi. 12. vii. 68. iix. 39. ix. 14. x. 33. xi. 46. xii. 82. xiii. 44. 62. xiv. 7. 69.
eſſeda, j. 105.
eſſedo, xii. 57. quincto, x. 104. tacente, iv. 64.
eſſedóque, xii. 24.
eſſem, vii. 85. ix. 13. xiii. 103. xiv. 153. v.
eſſemus, xiv. 3.
eſſent, iii. 10. iv. 51. v. 21. ix. 93. xiii. 45.
eſſes, vi. 17. x. 35.
eſſet, j. 13. 36. iv. 73. v. 32. vi. 21. vii. 3. ix. 55. x. 8. xi. 62. xii. 22. xiii. 73.
eſt, † 2, 3. j. 10. ii. 2. iii. 30. iv. 36. v. 54. vi. 15. vii. 34. iix. 6. ix. 4. x. 14. xi. 92. xii. 99. xiii. 76. xiv. 174.
eſuriens gallus, xiv. 104.
eſurit, ii. 51.
eſuritionem, j. 100.
eſuritor, iii. 14.

Et

Et, † 2. 3. 4. 6. j. 2. ii. 13. iii. 34. iv. 19. v. 21. vi. 38. vii. 28. iix. 64. ix. 88. x. 97. xi. 29. xii. 100. xiii. 52. xiv. 1. 182.
etiam, vi. 64. 94. vii. 28. iix. 11. 82. ix. 27. xii. 42. 96.
Etruſce, vii. 39.
Etruſci, vi. 42.
Etruſcis coloratis, x. 68.
Etruſco, vi. 83.
Etruſcus, vi. 83.

Eu

Euadne, iv. 75.
Euboicæ Sibyllæ, ix. 30.
Eucli, xi. 29.
Euclides, v. 36. cochinatus, v. 37.
Eucti veteli, iix. 6.
Euganæi Timaui, xiii. 89.
Euganeos lacus, iv. 25.
Euganeas oras, x. 93.
euge, ii. 27.
euiratior, v. 42.
eulogo, vi. 8.
enm, v. 48. iix. 50.
euntem, iii. 44.
eunuchos, vi. 67. x. 91. flentes, iix. 44.
eunuchus, iii. 82. dedicatus, iii. 58,
euocati, iix. 8.
euoluere, vi. 85.
Eupheme, iv. 8.
Europa, v. 75. picta, xiv. 180.
Europæ delicatæ, iii. 20.
Europe, ii. 14.
Europen, † 16. ii. 14.
Europes tepidæ, ii. 14.
Eurotas, ix. 77.
Eurydicen, xiv. 165.
Euryſthea, ix. 67.
Eutychus, vi. 68.

Ex

Ex, † 3. j. 77. ij. 2. 28. iij. 14. iv. 37. vi. 7. vii. 87. iix. 23. ix. 22. x. 38. xi. 16. xiv. 57.
exactius, iv. 87.
exactos, ix. 83.
exagitata, iv. 66.
exarſit, † 9.
exarſitque, iij. 67.
excalceatus, xij. 89.
excauatæ vuluæ, vij. 19.
excedere, ij. 24.
excelſæ domus, j. 72.
exceptas pilas, xij. 84.
exciderat ne, iv. 11.
excidit, j. 97. iix. 56.
exciduntque, iij. 91.
excipe, vii. 27. ix. 59. x. 64.
excipere, xij. 61.
excipiam, x. 82.
excipiátque, vij. 2.
excipient, xiv. 30.
excipiet, iij. 5.
excipis, j. 38.
excipit, xij. 18. xiij. 89.
excipitis, x. 103.
exciſo iugo, vij. 26.
excitat, xij. 87.
excitata, xij. 99.
excitatus, iix. 14.
excitatur, ix. 92.
excitet, iix 64.
exclamare, ij. 75. x. 31.
exclamas, xj. 40.
exclamat, v. 53.
excludat, iv. 42.
excludere, iv. 60.
excluſis omnibus moleſtis, ix. 92.

excogitauit,

excogitauit,xii.89.
excolat,vii.27.
excolit,iv.55.
excoluiſſe,vi.52.
excrucias,vii.45.
excruciat,vi.71.
exculta fila,xii.96.
excultos colles,j.86.
excuſaris,iii.18.
excuſatum,ii.79.
excuſes,j.71.
excuſſa togula,iv.66.
excuſsâ manu, † 11.
excuſſi,v.40.
excuſſo ſago,j.4.vitro, iii.55.
excuſſus,xii.14.
exeat,x.70.
execuiſſe,vi.2.
exemplo periculoſo, j. 48.
exercet, iii.58.iv.8.xiv. 49.
exeuntem,x.78.
exhæredauit,iii.10.
exhauſto inguine, xiii. 63.
exhibitus,†9.
exhibuit,† 21.
exhilarant, iix.50.
exhortor,iv.87.
exierat,iii.4.
exigáſque,iix.64.
exige,v.72.
exigenti,v.74.
exigis, iii. 46.93.iv.72. vi.20.vij.76.
exigíſque,v.81.
exigit,iv.83.xiv.40.
exiguâ vrbe,xiii.112.
exiguæ catellæ, vii. 86.
lucernæ,iix.33.
exiguam ranam,x.79.
exigui nemoris,j.56.
exiguis manibus, x.61.
pellibus,xiv.190.
exiguo ære,ix.44.
exiguos capillos,xii.84
exiguos penates,x.28.
exiliit, † 12.
exilium, † 4.
eximiæ alitis,xi v.67.
eximis,xi.100.
eximit,x.56.
exiles, j.3.
exit,j.49.j.88.xi.32. xii. 11.26.
exitioſe,vi.21.
exitum,vi.78.
exitus,v.23.iix.43.x.66. xii.45.
exoleti,xii.43.
exoletus, iii 82.xii.93.
exoluit,vi.47.
exonerare,ix.88.
exoneraturas ventrem maluas,x.48.
exoneratus,v.60.
exorate, iv.54. xi.61.
exoras,ix.18.
exorat, j.7.vii.53.
exorata Lesbia,vi.34.
exornant,iii.80.
exornent,xiv.167.
expectant, j. 16.
expectare,j.47.
expectas, iii. 95. xi. 37. xii.42.
expectato rogo, iii. 95.
expecto,iv.40.
expedit, x.24.
expendit,ix.60.
experitur,xi.32.
experta, † 13.vii.57.
expertum,vi.70.
expiet,xi.50.
explicat, † 2. j. 83. 104. iv.54.xiii.70.
explicentur,iix.44.
explices,j.100.
explicitum, xiv. 1. librum vſque ad ſua cornua,xi.108.
explicuiſſe,j.56.
exploratores focos,iix. 51.
expoſitúmque,ix.60.
expreſſis,xiii.113.
expreſſo imbre, xiv. 144.
exprimere,v.52.
exprimeret, vii.36.
exprimis,j.110.
expugnet,xiii.123.
expuit,j.20.
expulit, iix.75.
expulſate,xiv.46.
expungitque, vii. 82. iix.52.
exquiliæ,v.23.
exſilii,xii.25.
expectabúntque,xi.30.
expectant,xi.22.
expectat, iii.58.
expectent,x.87.
expectes.ix.4.
exſpirantis ſcombri, xiii.102.
exſpuit,iix.57.
exſta,iii.82.xi.58.
exſtinctam lucernam, xii.43.
exſtinctũ caput, xi. 47.

exſtis,ix.32.
exſtructa,xiv.63.
extructas,v.43.
extructos toros,iv.8.
exſtruit,ix.77.xiv.122.
exſtruxit, iii. 48. x. 79.
exſul,x.5.34.
exſulat, † 4.
exſuli,vii.44.
exſulis,ii.24. vii.43.iix. 32.
extemporalis,v.55.
extendat,x.5.
extendere,xii.6.
extendit,iv.8.
externi drauci,xi.9.
extincta,iii.93.
extirpa,vi.56.
extra,v.43.
extructas rates,v 5.
extrema ligula,ii.29.
extremas horas, iv. 73.
extremo barathro, 88. loco,iii.33.ſubſellio, v.14.
extremos rogos, x. 63.
extremúmque, iv.54.
extuli,ii.65.v.38.
extulit,†21.
exue,xiv.139.
exuimur,iii.68.
exuit, j.106. ix.60.x.30. xiv.109.
exurit,iv 81.
exuſtam cutem, xiii. 80.
exuta,v.7.
exutusúe puer pennis labentibus,x.4.

F

Fa

Faba, x. 48. xiii. 9. pallens,v.79.
fabâ pingui, vi. 93. victâ,iii.47.
fabæ,vii.52.x.14.
fabæque freſæ,iv.46.
fabámque,xi.32.xii.73.
faber,ix.28.70.
Fabiane,iii.36.iv.5.
Fabianus deriſor, xii. 85.
Fabiorum,vi.64.
Fabioſque,vii.57.
Fabius,iix.43.ix.10.
Fabricij,oratoris, xi.2.
Fabricio fido,j.94.
Fabricióque, vii. 67. grauior,xi.17.
Fabricios graues, ix.19
Fabricióſque,ix.29.
Fabricius,x.73.xi.6.
fabrili manu,xi.83.
fabrorum, x.48.xiii.13.
fabula, j. 91. iii. 14. ix. 46.dulcis,xii.52.priſca, † 5.
fabulæ,v.21.
fabulæque laſſæ,xi.1.
fabulamur,iv.61.
fabulantem canium, iii.64.
fabulas,x.5.
fabulla, j. 65. ii. 41. iv. 9. 81. vi. 12. iix. 79. xii. 95. cretata, ii. 41.
fabullæ vetulæ, iix. 33.
fabulle, iii. 12. iv.88.v. 36.vi.72. ix. 68.xi.36. xii.20.22.87.51.
fac, j.32.47. iii.83.iv.45. v.3.40.57.vi.56.
face perpetuâ,x.33.
facem funereâ,iix.43.
facere, iv. 17. vii. 94.x. 100.xii.89.
faceres,iii.16.
facerent,vii.17.
faceret, j. 86. iix.75.81. ix.9.xii.64.
faceretis,xi.61.
faces, xii. 42.ſæuas,† 7.
facetum, vii. 26. carmen,vii.25.
facetus præco,j.86.
facetias,x.35.
faciam, ii. 93.iii.38.83. iv. 72. vi. 61. vii. 76. ix. 51. x. 10. xi. 21. 50. xii.62.
faciamus,xii.26.
faciant, ii. 34. iv. 79.ix. 23.x.104.
facias,ii.7.iii.44.70.iv. 23.40.v.57. vii.23. iix. 20.xi.56.82.99.xii.34. 44.xiv.39.
faciat, ii. 47. 73. v. 64. vii.9. ix.57.x.47. xiv. 84.
facie, iix. 33. ingenuâ, iii.33.
faciéque,xii.65.
faciem, ii.87. iii.51.87. 88. ix. 106. x. 66. xi. 103.formoſam,iii.3.
faciemque caluam,iii. 74.

facient,ii.16.x.48.
facies, j.14.v.16. 47.79. vi.51.vii.17. ix. 18.25. 38. 78 x. 17. xii. 23. 88. alba, iv. 79. grata, vii. 24. imperioſa,vi.23.
faciet,iii.46. iix. 46. x. 10.xi.79.xiii.3.xiv.25. 70.115.
facile,j. 19.vii.84.xi.57. xiii.48.
facilem, † 19. difficilémque puellam, j. 58.
faciles aquas,† 26.Dei, j.104.xii.6.
facileſque, vi. 43.puellæ,iii.69.
facili, vii. 66. ceruice, † 13. curſu, x. 104. pretio,x.36. ſanguine, j.9.
facilis, ix.33.xii.47.cõuictus,x 47.culcita, xiv.126.gallina, xiii. 62. hortus, iii. 58. taurus,v.31.
faciliſque, ii 84. xii.63.
facimus, j. 45. v.60. ix. 51.
facinus, j. 91. ii. 66. iii. 19.66. x. 50. xi.71.92. magnum,xi.94.
facis, j. 9. 47.96. iii. ii. 7. 8. 15.60.77.iii.28. 30.iv.7.40.47 v. 39. vi.22.65. vii. 7.29 61. 84.99. iix. 16. 38.74. ix. 51. 71. x. 10, 14. 20. 25. 33. 64. xi. 88. xii.4.21.40.
faciſque,xi.25.
facit, † 17. j. 18. 49. 52. 60.ii.17.19. iii. 37. iv. 71.v.57.66.80.vi.46. vii. 16. 23. iix.24.62. ix.47.66.x.45.90. xi. 19. 20.32. xii. 55. 89. xiii.1.3. xiv.16.48.93. 124.
facitque,iix.52.
faciunt, ii.16. iii. 75. v. 53.vi.40.iix.4.ix.72. x. 47. 80. xi. 23. xii. 98.
facta, † 14.21.j. 44.ii 26. 27.72.iv.48.vi.15.vii. 60. iix.45.77. ix.104. x.51. 57. xi. 27.71. xiii. 127.xiv.119.
facta corona de turdis, xiii.51.
facta littera Erythræ is lapillis,ix.14.
factam,j.28.vi.60.
facti,iii.95.iv.64.
facto opere,iii.58.
factum, ii. 72. iii.11 22. iv.21.v.45. vii. 85.iix. 34.x.77.xi.56.
factus,j.104.109.iii.24. 36.iv.51.69.v.55.vi.39. vii. 63. x. 96. 102.xii. 83.
facunda Corduba,j.62. pagina,ix.79.
facundæ gentis,vii 31.
facunde Iuuenalis, vii. 90. miniſter, vii. 73. Sexte,v.5.
facundi, vii.44. amici, iix.28. x.73. Catulli. v.31. Ciceronis, xi. 49. Heliani, xii. 24. Maronis, xiv. 185. Properti, xiv. 189. Reſtituti, x. 87. Senecæ,vii.44.
facundia,iix.70.
facundo, iv. 23. ix. 27. ore, vi. 64.Plinio,x. 19.
facundos verſus,xii.43
facundus ſtella,xii.3.
fæce, iv.4. iix. 14.x.48. xi 57.xii.84.
fæcoſum garũ,xiii.102.
fænius, j.115.117.
fæx,j.27.104.
fagina menſa,ii.43.
falce, vi.16.xi.19.indoctâ, vi.73. peracutâ, iii.24.
falciferi ſenis, xi.7. tonantis,v.16.
Falerna, iii. 77. iix. 56. ix. 23. xiv.170. fuſca, ii. 40. miſta, vii. 26. mixta, x. 66. muſta, xiii. 120. nigra, iix. 56.
Falerni, v. 65. x.36. diluti, j.107. nigri,xi. 9.50.
Falerno, xii. 17. annoſo,vi.27.ardenti, ix. 75. xiv. 113. infuſo,j. 72. monte, xii. 57. vetulo, j. 19. iix. 77. xi.27.
Falernum, j. 19. xii. 71. xiii. 111. immor-

tale,ix.95. xi.37. ne-
ctareum,xiii.108.
faliſco ventre,iv.46.
fallat,v.4.
fallax, j.104. iix. 59. xi.
74. amica, v.43. an-
cilla, xi. 50. hamus,
iv.56. Lichas, ix. 67.
virus, vi.93. Vlyſſes,
iii.64.
fallax Nile,x.26.
fallere,v.32.vi.2.iix.48.
xii.14.
falleris,iii.62.xiv.9.
falli,ix.39.
fallis, ii.25.iii.43. iv.42.
fallit,iix.51.
fallitur,j.29.xiv.218.
fallitúrque,vi.70.
falſa mors,vii.46.
falsâ cruce, †7.imagi-
ne,iv.53.
falſasque,vii.53.
falſus ſcriptor,iii.20.
falx ex enſe,xiv.34.
fama, † 1.5.6. j.22.30.
50.79.iii.91.95. v.10.
26.vi.64.vii.5.11.iix.
3.28.73. ix. 29.44.
73. xi. 10. xii.96. ca-
rior, iix. 18. loquax,
xii. 4. maxima, ix.
104. minor, iv. 75.
nigra, x. 3. par, j.
112. ſecunda, vii. 26.
vera, vii.87. victura,
v.15.
famaque, j. 40. 94. x.
103.
famâ,xi.42.ſciente,iix.
38.
famæ,v.57.vi.56.60.66.
vii.11. 50. iix.70. an-
tiquæ, †7.bonæ,vi.
65.potentis,vii.11.
famæque,v.26.
famam, j.9.26.67.v.61.
xiv.189.
fame, j.100.ii.34.iii.22.
38.v.77. xii.32.lentâ,
j.79.
famem, xii. 26. xiii. 55.
inopem,xiii.1.mun-
dam,iii.58.
fames, j. 60. iii. 7. pre-
tioſa,x.96.
familiæ,j.85.
famoſæ mœchæ, ii.29.
47.
famuli Rheni, ix. 2.
peccantis,xiv.68.
famulis,v.3.
famulos, iii. 95. iv. 90.
ix.81.
famulum, ix.29.67.ne-
mus,vi.76.
famulus, j. 102. vii.79.
xiv.216.notatus,iii.21.
Fannius,ii.80.x.56.
fanum,iii.47.
far,xiii.8.
fari,ix.28.
farina nigra,ix.3.
farinâ dulci,xiii.62.
farinam,iix.16.
faris,ix.28.
farre,iii.58.
farris,iv.46.
farriſque,x.14.
farta ceres,iii.58.
fartus torus,iix.44.
fas, iv. 71. 79.vi.65.vii.
1. 7. 43. 66. iix. 32
xii. 6.
faſces annuos, iix. 72.
bis ſenos, iix. 66. ix.
43.
faſces calamorum,xiv.
38.ſæui,xi.99.
faſcia, xi. 105. xiv. 159.
pectoralis, xiv. 134.
putris,v.63.
faſciato trunco,xii.57.
faſcibus biſſenis, vii.
62.laurigeris,x.10.
faſtidia,j.4.ii.61.xiii.17
faſtidieris,v.45.
faſtidiere,iii.31.
faſtidis,iii.76.
faſtis purpureis, xi. 5.
xii.26.
faſtorum,iix.2.
faſtoſæ Mæchæ, x.13.
faſtum,vii.85.
faſtus, j.71.iii. 82.iv.29.
46.vii.38. perſonati,
xi.2.
faſtus perfidos, iv. 14.
querulos,xii.75.
fata, j.37.ii.11.iv.60.
v. 10. vi. 63. vii. 43.
ix. 84. xi. 34. 68. 92.
bona, ix. 87. crude-
lia, iv. 18. feſtinata,
ix. 88. læta & ſera,
x. 71. qualia, xi. 70.
triſtia,j.79.
fatebatur,xii.32.
fatemur,ii.3.
fatentur,ix.85.
fateor, j. 91. ii. 28. iii.
12. v. 13. 28. ix. 102.
x. 75. xii. 48. xiii.

103.114.
fatere,iii.4.
fateri,vi.76. x.5. 83. xii. 15.
fateris,j.28.vi. 22. iix. 31.
fatetur,vi.39.xii.76.
fati,ii.65.iv.35. x.61.xii. 14.ingentis,j.52.
fatigant,xii.18.
fatigas,j.61.
fatigat,j.105.
fatiges,vi.84.
fatiget,vii.59.
fatis,j.79.vii.46.duris, ix.88.ſæuis,xi 83.
fato nobiliore mori,xi. 70.
fatorum, vij. 46. peſſimorum,v.38.
fatua,iii.72.
fatuæ betæ,xiii.13.
fatuas placentas, xi. 32.
fatuáſque mariſcas,vii. 24.
fatuè,iv.72.
fatui cunni,vii.17.
fatuo,vi.8.
fatuos,xii 53.
fatum,j.43.iv.11.
fatuum Pelorida, x.37.
fauce madidâ,vii.36.
fauces, iii. 18. vi.41.xi. 87.indignas,j.79.
faucibus, vii. 48. primis, ii.17.
faue,x.2.
fauente inuidiâ,v.6.
Fauentinus,ii.74.
fauentis vndæ,x.104.
fauete,vii.50.
faues,xiv.131.
fauet,ix.67.70.
fauete,vii.21.linguis & votis,x.87.
faui Siculi,xiii.105.
fauillâ tenui, xi. 55. triſti,iv.44.
fauillas ardentes,j.43.
fauis,iv.13. dulcibus, ii. 44.
Fauni madidi,ix.62.
Faunis,iix.50.
Fauno Antenoreo, iv. 25.
Faunorum,x.92.
fauor,x,50. arbiter,vii. 71.
fauore noto,vii.25.
fauos Cecropios, xiii. 105. Siculos, xiii. 105.
Fauſte,xi.65.
Fauſti,ii.14.
Fauſtine, j. 26. 115. iii. 25.39.47.iv. 10.57. v. 33.37.72. vi. 7. 53. 60. vii. 11.79. iix.41. x.51.
Fauſtini,iii.2.noſtri,iii. 58.
fax,iii.92.
Fe
Febre, iv.81.vi.31.x.77.
febrem,ii.16.40.v.9.
febres tetricæ,vi.70.
febricitante,xi.99.
febris, xii.17.errans,iv. 81.quartana,x.77.
fecerat, j.22.48. 108.xi. 40.xiii.74.
fecere,j.19.vi.59.
feceris,ix.39.
fecerit, vii. 33. iix. 30. xiv.203.
fecerunt,j.19.iv.46.
feci,i.14.
fecimus,iv.61.
feciſſe, j. 9. v.51. vii.89. ix.16.291.
feciſſet,ix.41.
feciſti,iv.66.iix.74.
fecit, ii. 14. vi. 8. 73.93. vii. 56. iix. 41.73.78. ix. 60. 77. 100. x.75. 77.79. xi. 85. xii. 18. 65. 92. xiv. 182. centum amphoras aquæ,ix.99.
fecerit,xiv.203.
fecunda,xi.54.
fecundam hydram, ix. 104.
fefellit,j.110.v.50.
felicem,ii.19.
felices, x.5.6.30.amici, iii.37.Baiæ,vi 43.
felices nugas, vi.64.receſſus, vi. 43.ſiluas, xiv.80.
felicibus hortis, xiii. 20.
felicium,j.50.
felix,j.27.62.102.iv.75. v. 6. vi. 28. 79. vii. 1. 7. vii. 46. ix. 18. 21. 43. 57. x.78. 101. xiii. 25. xiv. 122. Antonius, x. 23. Aquileia, iv. 25. area, iix. 65. autumnus, xiii. 113. dextera, ix. 62. gloria, iix. 55. x.89.

lectulus, x. 38. littera, vii. 44. lux, ix. 53. opus laborque, ix. 45. Pomona, j, 50. purpura, iix. 8. 66. puſtula, iix. 51. Roſa, vii. 88. tellus, ix. 17. tutela, v. 1. vetuſque ſodalis, ii. 30.
fellaret, ii. 61.
fellas, ii. 50. 53. 73. 89. iii. 82.
fellat, ii. 73. iii. 82. iv. 85. vii. 9. 66. ix. 5. xii. 81.
fellator, xi. 67. xiv. 74.
fellatorque, xii. 59.
fellatori, xi. 31.
fellatorum, xi. 96.
felle, x. 48.
fellis amari, vii. 24.
femina, vi. 40. vii. 17. iix. 12. xi. 88. ſola, xii. 98.
feminâ, xii. 97.
feminas Rhodias, iii. 58.
feminea manu, † 6.
femineam cherſon, xiv. 88.
femineas cathedras, iii. 63.
feminei generis, xi. 48.
femineis cathedris, xii. 38. catervis, xi. 48. complexibus, xi. 79.
femineo barathro, iii. 81.
femineos receſſus, vii. 34.
femineum, vii. 68. corpus, iix. 68. Hermaphroditum, vi. 68.
femur, vi. 75. femurque pulli, ii. 37.
fenerat, j 86.
feneſtra culta latiâ nuru, x. 6. ſuburbana, xi. 62.
feneſtrâ, iix. 14. xi. 19.
feneſtras, ix. 47.
feneſtris, j 87.
feno, iii 47.
fenum, xiv. 162.
fer, iix. 82.
fera, † 12. 13. iii. 19.
fera bella, x. 64. monſtra, vii. 37. ix. 67. prælia, † 28. ſus, † 14.
ferâ delectâ, j. 61.
feræ Aetolæ, vii. 26. fictæ, iii. 19. magnæ, † 22.
feræque, ix. 73.
ferani, à fero, iv. 76. x. 82.
feram, iix. 55. concordem, ix. obſtantem, iv. 59. tenuem, vi. 15.
ferant, † 1. iix. 75. xiv. 12.
feratum matutinarum xiii. 95. pecudum, † 21.
feras, † 11. 23. 28. j. 23. 50. x. 19. xiv. 166. floralitias, iix. 67. ſpectatas, iix. 78. ſtultas, iv. 56.
feraſque, v. 81.
feras, à fero, iv. 79. xi. 74. xiii. 15.
ferat, iii. 44. iv. 75. vi. 15. xii. 71. 79. iix. 43. x. 87, xi. 25. 85. xiv. 81.
feratque, x. 80.
fercula, ix 83. prima, iii. 50.
ferculis, xi. 31. 40.
ferè, vii. 47.
ferebas, ii. 6.
ferebat, vi. 80.
ferenda, ii. 37.
ferentis focum amphoræ, xii. 32.
feret, iii. 46. iix. 3. xi. 32. xii. 84. xiv. 200.
feretur, x. 78.
feri regis, † 2.
ferias, v. 81.
feriatus, iii. 47.
feriiſque Saturni, xii. 87.
ferire, v. 25.
feris, † 10. Niliacis, v. 66. timidis, iv. 74.
ferit, † 3.
feritas, ix. 72. immota, v. 31.
feritate reverſa, ii. 75.
feritatis, † 18.
feritur, xiv. 94.
ferocis apri, ix 58.
feror, ix. 29. xiv. 61.
ferox Lucina, † 12. Rhætus, iix. 6. virgo, 179.
ferramenta tonſoria, xiv. 36.
ferre, j. 5. 26. 108. ii. 3. 75. iii. 4. iv. 20. v. 78. vi. 58. vii. 11. 52.

iix. 68. 75. ix. 11. 46. 101. x. 10. xi. 40. xii. 26. 100. xiii. 2.
ferrea clauſtra, x. 28.
ferrem, xii. 64.
ferres, iii. 22. ix. 74.
ferret, † 15. ii. 1. iix. 6. xii. 71.
ferreus, xi. 28.
ferri, vi. 77. ix. 72.
ferro, ii. 45. iii. 24. iv. 55. vi. 52. ix. 31. 104. x. 84. xii. 18. xiv. 21. curuo, xiv. 51. librato, † 13. ſtricto, v. 51. tecto, † 11.
ferrum, j. 43. 50. 47. iii. 90. ix. 62. xi. 85.
fert, iii. 58. iix. 33. x. 30.
fertur, j. 105. x. 34. vii. 87. x. 56. xiii. 61. xiv. 75.
feruens, xii. 92. balneũ, iii. 25. Cicer, v. 79. Iulius, x. 62.
feruent, ii. 64. iv. 57.
feruente cancro, x. 58.
feruentes currus, † 28.
feruentis auri ſaccos graues quindecim, x. 74.
feruet, j. 54. iii. 47. iv. 60
feruida puſula, xiv. 167.
feruidique fluctus, vi. 42.
ferulæ, xiv. 80.
ferulæque triſtes, x. 62.
ferum leonem, † 18. Martem, vi. 25.
ferunt, iii. 58. v. 79. vii. 30. xii. 3.
feruntur, vi. 60. x. 5.
feſcennia grauis, j. 88.
feſſis, xii. 57.
feſſus, † 25. ix. 69. x. 30.
feſta, iv. 47. conuicia, vii. 7. conuiuia, iv. 55. culina, vii. 26.
feſtæ menſæ, xi. 66.
feſtina, iii. 21.
feſtinant, xii. 29.
feſtinat, xii. 76.
feſtinata cura, x. 2. fata, ix. 88. vmbra, x. 61.
feſtinatas coronas, xiii. 127.
feſtinate, v. 10.
feſtinatis annis, vii. 39. libellis, ii. 91. penſis, ix. 78.
feſtinauere, † 3.
feſtinauit, † 3.
feſtinè, v. 44. xii. 45.
feſtos lares, iii. 58.
feſtóſque luſus, j. 5.
feſtus, j. 79.
fetum, vii. 30. vagientem, iii. 58.
fex craſſa, j. 104. Laletana, j. 27.

FI

Fiam, xii. 94. xiv. 151.
fiant, ix. 38.
fias, vii. 91. x. 82. xii. 94. 97. xiv. 131.
fiat, ii. 42. 66. iv. 65. vi. 27. iix. 82. ix. 4. 54. 95. x. 59. xi. 37. xii. 48. xiii. 17.
fibris, iii. 24.
fibula, xiv. 215. grandis, vii. 81.
fibulam, xi. 76.
fibuláque, v. 42.
ficedula, xiii. 49. cerea, xiii. 5.
ficelias veteres, vi. 27.
ficetum, xii. 33.
fici Libycæ, vii. 52.
ficos, j. 66. vii. 70.
ficoſa filia, vii. 70. vxor, vii. 70.
ficoſi iuuenéſque, ſenéſque, vii. 70.
ficoſus maritus, vii. 70.
ficta, † 2. iix. 6. luto promethéo, x. 39.
ficta pocula, xiv. 108.
fictæ feræ, iii. 19.
fictilibus, v. 60. Tuſcis, xiv. 98.
fictilis Hercules, xiv. 178. Matella, xiv. 119.
fictos capillos, vi. 57.
fictum, v. 79.
ficus, j. 66. iv. 52. xiii. 28. 49. xiv. 86. chia, xiii. 23. gelata, iv. 46. inſerta, vi. 49. lippa, vii. 19.
fida, vii. 1. manus, j. 102.
fidæ amicitiæ pectus, ix. 15.
fide, j. 49. 73. xiv. 123. perpetuâ, xii. 49. ſummâ, vi. 89.
fidem, † 5.
Fidenas veteres, iv. 64.

Fidentinę, j. 30. 39. 54. 73.
fides, j.14.v.19.certior, vii. 51. longa, j. 16. priſca, † 6. j. 40. rara, x.78. recta, xii. 6. ſancta, ix. 86. x. 44.
fideſque,vii.98.
fidiculæ,v.52.
fidioque,ii.43.
fidiſſima dextra, xi. 70.
fido Fabricio,j.94.
fidóque,v.19.
fiducia, iii. 38. maior. vii.5.
fidus,vii.73. homo, iv. 5.
fieres,iix.60.
fieret,xiv.35.
fieri,j.55.67.ii.16.19.31.53.iii.2.74.iv.62.70.vi.50.65.vii.33.iix.53.72.ix.59.x.66.xi.43.50.56.xii.48.
fies,xii.36.
fiet, iv. 83.v.16.vii.37.97.iix.45.ix.89.x.70.xi.56.xiii.54.xiv.44.123.127.
figat,xiv.24.
figendas,j.50.
figet,j.8.61.
figis,ix.57.
figitis,iii.67.
figuli, iv. 176. ſaguntri, iv.46.
figura certa, j. 54. prima infantis, ix.76.
figuræ,xii.43.
figuras dulces, xiv. 222.
fila,vi.3.xiii.18.
fila aurea, vi. 3. exculta, xii.96. refecta,xi. 53.rupta,ii.37.
filia, iv. 9. v. 1. vi. 69. x. 65. 67. 98. xi. 2. xiii. 103. xiv. 90. ficoſa, vii. 70. grandis, vii. 9. improba, xiii. 57. rudis,vii.94.tota,xi. 5.
filia Picenæ venio Lucanica porcæ, xiii. 35.
filios, j. 85.xi.32.horridulos, rudes, puſillos,x.98.
filium,v.57.vi.39.
filius, vi. 39. 64. xii.52. xiv.1.triſtis,iix.44.
filio gracili,iix.33.
findit,x.2.
fine, ii. 14.iii. 46.v.79. ix.71.
fines,xi.19.xii.98.
fingente,vii.23.
fingentem,vii.68.
fingere, v 52.vii. 38.xii. 96.
finges,v.79.
fingis,ii.64.82.ix.36.
fingit,iix.24.
fingitur,xiv.210.
finiantur,x.5.
finiat,v.6.
finieram,iix.3.
finire, †20.xiv.1.
finis,iv.8.iix.3.
finit,xiii.36.
finitur,x.1.
finitus,iix.77.
finxerat,ix.46.
fio,x.42.
firma manus,xiv.30.
fiſcina ruſtica,j.44.
fiſtula, xiv. 63. ſera, ix. 62.
fit,j.17.vi.11.xii.17.
fiunt,ii.5.v.8.
fixerunt,vi.64.
fixiſſet,†12.
fixit,x.15.
fixus, ix. 57. anulus,ii. 66.

Fl

Flabello praſino, iii. 82.
Flacce, j. 58. 60.77.99. iv. 42. 49. vii. 81.iix. 45.56.ix.34.56.92.x. 48.xi.28.81.96.101. 102.xii.75.
Flacci Calabri,iix.18.
Flacilla,v.35.
Flacco, j. 62.108.xii.4.
Flaccus,vii.86.
flagella,iii.94.cruenta, ii.17.
flagellat,ij.30.v.13.
flagellent,iv.42.
flagello,j.105.xiv.55.aſſiduo,vi.46.
flagellum,xiv.55.
flagitium,xii.78.
flagra,xiv.79.
flagrat,vii.86.xii.52.
flagrauit,x.86.
flagret,vii.25.26.
flagrorum,iix.23.
flamma, xi.94.rapta,v. 43.

flammâ

flammâ leui,xiii.33.tenui,vi.42.
flammas, iix. 30. xi.44. Scythicas,xii.15.
flammatæ togæ.
flammea,xi.79.xii.42.
flammeo leone,x.62.
flamminia viâ,x.60.
flamminiâque,iix.75.
flamminiæ, iv. 64. vi. 28.
flamminiam, ix. 58. xi. 14.
flammis,† 19. j. 22.108. iv. 44. 75. xiv. 41. clauſis, xiv. 61. iniquis,x.50.
flare,xi.4.
flatus ſtridentes iniqui Aquilonis,x.82.
flaua, v. 69. chryſendeta, ii. 43. mella, j.56. velleia,ix.62.
flauâque,j.56.
flauas chiàs,vii.30.
flaueſcere,ix.24.
flaueſcit,vii.66.
flauia templa,ix.4.35.
flauiæ gentis,ix.2.
flauo, x. 104. metallo, iix. 51. puluere, xiv. 71.
flauorum Vſipiorum, vi.60.
flauos,xii.66.
flauum,x.104.
fleas,vi.28.
flebat,vii.46.iix.56.
flebilis, x. 61. vxor, x. 97.
flecte,j.71.
flectere,iix.32.ii.92.
flectit,xiv.173.
flens,xi.72.
flentem,ii.99.
flentes amicos, j. 79. Eunuchos,iix.44.
flentibus ramis, iii. 61.
flere,xi.92.
fleret,vii.36.
fles,iv.48.vi.28.
flet,j.34.69.xiv.75.
flete,vi.68.
fletibus,x.26.71.
fletu,vi.85.
fleuerat,iix.56.
fleui,ix.88.
fleuit,vii.13.
fleuitque,v.49.
flexa coma nitibus, x. 65.
flexo ordine,iii.63.
flora ruſtica,v.23.
floralia,j.36.
floralicias feras,iix.67.
floræ,vi.27.delicatæ,x. 92.iocoſæ,j.3.odoræ, vi.8.
flore, ix. 61. perpetuo, iv.45.
florea ſerta,iix.77.
florentes genas, iii. 6. vultus,ix.76.
floreo gramine,ix.92.
flores atticos,ix.12.
floret,iii.65.
florida Hybla,ii.46.
floruit,iix.28.x.86.
fluctibus,iv.61.ix.41.
fluctus, vi. 34. xii. 50. xiv. 181. feruidi, vi. 42.
fluctu tenui,iv.55.
fluent,j.16.
fluentem ſyluam, xi. 42.
fluere,iii.55.
fluit,iv.66.ix.102.
flumen ductile,xii.31.
flumina pigra lethes, x.2.prima,† 3.
flumineo gurgite, iv. 66.
flumineóſque lacus, x. 58.
fluminis,x.51.
fluxit,iv.58.iix.32.
fluxo ſpadone,v.42.

Fo

Focale,xiv.142.
foci inculti,iv.66.
focíque,xi.9.
focis, vi. 73. vii. 26. iix. 40. x. 24.25. ſacris, j. 22. ſanctis, ix. 32.
foco nudo, iix.67. Valebrenſi,xi.53.
focos exploratores,iix. 51.laxos, iix. 30.ſacrilegos,ix.62.
focum, j.50.56.v.51.xii. 32. xiii. 32. ſerenum, iii.58.
focus, j.93. ii. 9. x. 96. xii. 33. cultus, xii. 18. perennis, x. 47. triſtis,xi.57.
focusque,x.44.
foderat,† 7.
fodiam,j.93.
fodiatur,vii.101.
fodit,vi.32.x.16.

foditque,vi.74.
fœda gaudia , ix. 41. probra,x.5.
fœdandos mares, ix. 9.
fœdaſti,ii.83.
fœdere ſacro,j.94.
fœdique lucri, iix.48.
fœdiores,iix.79.
fœdius,j.11.
fœdo crimine,ii.56.
fœnerat,j.77.
fœnerator,ii.44.
fœnore,iv.90.
fœtere,j.29.v.4.
fœti ſuburbani,v.1.
fœtum , † 14. rudem, vii.30.
folia,v.4.
foliata,xiv.110.
foliati,xi.28.
folio,xiv.146.
folium,iix.33.xi.19.32.
folle,xiv.45.47.
follem lapſum,xii.84.
follis, iv. 19.vii. 31.xiv. 47.laxi,iv.19.
fons Caſtalius , xii. 3. viuus,ii.90.
fonte, vi. 47.ix. 102. auerſo,iv.31. puro,vi. 47.vicino,ix.19.
fontes,ix.59.x.51.xii.31. xiv.174.rudes,vi.42. ſacri,iv.57.
fontibus pumiceis , iv. 57.
fontis,vi 47.
fora, ii 64. vii.27.x.28. xiv. 135. quateriuncta,x.51.
foras,xi.1.105.
forcipibus ſupinis,vii. 94.
forem,v.40.xiii.105.
forent,x.99.xiii.28.
fores , j. 26. geminas, vii.27.
foret, † 27.j. 100. 109. vi. 39. iix.30. ix. 9. xi. 32. xiii. 71. xiv. 202.
fori,vii.63.
forique,vi.64.
foribus, vii. 61.ix. 47. xi 46.
foris, ii. 53. 69. vi. 94. vii. 49. 64.ix.11. xii. 19.
forma , ix. 106. prima, ix 78.
forma,iii.91.vii.99.
formæ, iix.46.ix.17.xi. 54.
formæque,vi.29.
formatam,vi.13.
formatur,vii.83.
formæ temperatæ , x. 30.
Formianos dies,x.30.
formica,vi.15.xi.19.
formica,j.116.
formicæ,iii.93.
formoſa, iii.76. iix.78. Nemeſis , iix. 73. Phyllis,xii.66.vxor, ix.68.
formoſam,v.46.iix.49. 53.carnem,xi.103.faciem,iii.3.Glyceren, xi.41.
formoſior lux,x.24.
formoſiſſima,iix.53.
formoſo corpore, iii. 3.
formoſos,xii.49.
formoſus , v. 30. vii. 28. x. 12. Cæſar puluere Arctoi belli, iix.65.
fornice,j.35.
fornicem,xi.62.
fornicis nigri, xii.62.
fornix clauſus,x.5.
foro , vi. 77. vii. 62. Corneli, iii.4. medio,vi.77. triplici iii 38.iix.44.
foroque,iix.44.
forſan , iv. 14. v. 29. 61. vii 67.x.75.xii.5.
forſitan,v.20.vi.32. vii. 50. iix. 32. 38. 63. x. 104.xi.8.xii.18.
fortaſſe, j. 19.iii.1.42.v. 18.ix.23 xiii. 51.56.
forte, j.5.54.ii.1.30.44. iii. 24. 100. iv. 42.78. v. 27.31.50. 79.vi.10. vii.7.iix.24.x.33.101. xii. 11. xiii.5. xiv. 65. 142.
fortem,xii.8.
fortes lacerti,xiv.49.
forti equo,j.50.
fortia prælia , iv. 74. verba,iii.46.
fortib. iuuencis, iv. 55.
fortior aura, iix.14. veſica,iix.33. vultus,ix. 78.
fortis,vi.77.iix.30.xiii. 79. dextera,† 43.
fortiſque,xi.25.

fortiter,xi.57.
fortius, v. 38. iix. 18. x. 42.65.
fortuna, j. 13. ii. 91. iv. 40. vi. 76. 79. 83. x. 76.xii. 10. iniqua, ii. 24.ſæua,iv.18. redu-cis,iix.65.
fortunam,v.43.
fortunati,ii.14.
fortunatum,xii.48.
forum, j. 2. 118. vii. 96. Latium, x. 37. Romanum, j. 77. triſte, v.21.
forúmque,v.21.
foſſa,xii.14.
foſſa vinea,xiv.49.
foſſor, xi. 19. rigidus, vii.70.
foucaris,ii.70.
foueri,ix.19.
foueris,vii.34.
fouetur,j.63.
fouimus,ix.49.
Fr
Fracta,vi.39.amphora, xi.9.
fractáque oſſa,xi.85.
fractâ anſâ,xi.57. aure, vii.31.
fracti,iix.57.
fracti oris,iix.57.
fractis vitreis,j.42.
fractorum vatiniorũ, x. 3.
fractos,v.63.
fractúſque Rhenus, vii.6.
fragiles buxos,j.89.
fragili vlmo,vi.49.
fragilis,xiv.178.
fragmenta nouiſſima, iix.57.
fragmentum vile, vii. 18.
fragrant,iii.65.xi.9.
fragras,vi.55.
fragrat,iii.58.
fragrauit,iix.38.
fragres,j.88.
frangam,xi.59.
frangant,x.50.
frange, ii.59. ix.75.xiv. 103.
frangendos,xii.71.
frangendus,xii.75.
frangere, j. 23. 52. iv.8. vii.18.xiv.3.
franges,j 50.
frangis,xi.12 xiv.3.
frater,j.37.ii.2.iix.55.ix. 55.x.65.89.xi.11.
fraterna æquora, † 16.
fratre, j.36. v.39.iix.32. inuito,ix.52.
fratrem, ii.4. v.39.x.65. xi.8.pinu,ii.41.
fratres, gemini, iii. 88. v.29.iix.81.xii.3.ſicu-los,vii.23.
fratri, ix. 88. ſoli, xii. 44.
fratris, ii.11. v.3.xii.44.
fraudare, ii. 46. iix.59. x.37.
fraudata viridi iuuentâ,vii.39.
fraudatâ plumâ, xiv. 162.
fraudator. xi.67.
fraudatus, x. 50. cibus, vii.24.
fraude, vi. 2. tacitâ, v. 66.
fraudes, vi.93. xi.8. notas,j.88.
fremuit,iix.55.
frena,iix.21.temeraria, xii.14.
frenis,j.105.
frequens, v. 13. ix. 23. xiv 122.agna, vii.53. amator, vii.96.amicus, iix. 18. ara, † 1. caſus, iii. 52. conuiua,ix.99.opus,iv.29. phœnix,v.38.
frequentat,ii.14.x.58.
frequenter,iix.65.
frequentes, x. 62. conſulatus,iix.66.
frequenti pagina, vii. 44.
frequentiores,xi.7.
freſæ fabæ,iv.46.
freta, † 28. ii. 24.x.36. xii. 100. languida, iix.51.
freti,v.1. Actiaci, iv. 11. Scythici,vii.18.inſani,iv.63.
fretis, † 24.
frica,xi.30.
frico,iv.90.
frigentia ora,x.26.
frigida, iii. 34. iix. 67. xiv. 105. & calida aqua,xiv.196.
frigidior vnda, xiv. 104.
frigidiora gelu marmora,xii.61.

frigora, vii. 64. implectura, v. 36. picta, j. 56. tuta, ii 46.
frigore, vii. 36. 94. xii. 32. brumali, xiii. 16. pigro, iv. 3.
frigoribus, vii. 30. Tiburtinis, iv. 57.
frigus, iv. 64. vi. 59. gelidum, iix. 68. magnum, v. 80. nobile, xiv. 116. penerrabile iv. 19. Picenum, xi. 53. ſalubre, x. 30. tenue, iii. 81. rriſte, x. 5.
fringuillarúmque, ix. 95.
fritillis incertis, iv. 14.
fritillo blando, v. 85. moto, xiv. 1.
fritillus, xi. 7. xiii. 1.
fronde, v. 4. ix. 62. Iouis clarus, xi. 10. primâ, iv. 54.
frondea cuſpis, xiv. 22.
frondibus, xi. 53. xiii. 37. ſacris, vii. 73.
frondis, ix. 4. 62. tarpeię honos, ix. 4.
frondoſa Nemee, † 27.
frons, xii. 62. breuis, iv. 42. ſeuera, xi. 2.
fronte, j. 5. 71. iii. 21. vii. 11. xiv. 52. adſtrictâ, xi. 40. artrira, iix. 59. cauta, v. 4. Cinædâ, vi. 39. inermi, iii. 37. lunatâ, iix. 33. matutinâ, xiii. 2. molli, vi. 38. nubila, ii. 11. pertinaci, v. 12. pictâ, xi. 85. pumicatâ, j. 67. rasâ, iv. 10. ſerenâ, vii. 11. terricâ, x. 64. rorua, iv. 14. tota, vii. 25 virenti, ix. 77.
frontem, ix. 74. 92. xi. 28. xii. 101. pieriam, iix. 70. rugoſiorem, iii. 93. ſoluere, xiv. 183. ſtellantem, ii. 29.
fronti, j. 25.
frontibus aduerſis, iv. 35. paruis, iv. 74.
Frontine, x. 58.
Frontino, x. 48.
frontis, iii. 2. xii. 84. teneræ, iv. 6.
fronto, j. 56. v. 35. Stoicus, xiv. 106.
fruar, v. 1.
fruare, ix 45.
fruatur, j. 32. iix. 30.
fructuoſiora ſaturnalia, iv. 46.
fructus, j. 86.
fruere, j. 50.
frueris, v. 5. vii. 46. x. 7.
frugi ienracula, xiii. 31. Iouem, vi. 21. ſacra, xii. 63.
frugiferai, xi. 91.
frui, j. 87. v. 21. vii. 92. 98. ix. 72. x. 23. 30. xii. 6. xiv. 149.
fruitur, iii. 20. 58. vii. 4. 86. xiv. 9.
frumenrum, xii. 73. triticeum, xiii. 12.
fruor, xii. 18.
fruſta, xi. 28.
fruſtra, j. 61. v. 26. x. 17. 26. 35. 72. 100. xi. 47. 74. xii. 62. xiii. 64.
frutice, iii. 47.

Fu

Fucinus, † 28.
fudit, iv. 66.
fueramus, xiii. 46.
fuerant, † 2. j. 20. ii. 63. 83. iix 3. 6. xi. 92.
fueras, iii. 24. vii. 63. v. 24. iix. 16. 74. xi. 40. xii. 60.
fuerat, † 7. j. 31. 83. 115. ii. 64. iii. 52. 70. vi. 15. vii. 56. iix. 33. ix. 7. xi. 6.
fuere, iv. 66. 89. vi. 76. iix. 55. 80. xi. 7. xii. 34.
fuerint, ii. 91. iv. 25. iix. 21. xi. 1. 7. xiv. 196.
fueris, j. 73. v. 36. iix. 6. ix. 59.
fuerit, ii. 16. 13. vii. 16. 91. iix. 9. iix. 24. ix. 18. 57.
fuerunr, j. 55. v. 16. ix. 60.
fuga, iii. 44.
fuga celeri, iix. 56. permiſſa abire, iix. 32.
fugæ, vi. 33.
fugam, † 11.
fugas, iii. 44.
fugax dorcas, x. 65.
fugáxque, iii. 82.
fugax lepus, j. 49. vngula, xii. 50. (26.
fuge, j. 4. ii. 47. iv. 30. v.

fugeres,vii.63.
fugeret,†23.ii.80.
fugerit,iii.45.
fugiat,ix.90.xi.85.
fugies,x.2.
fugiet,xi.85.
fugimus,iii.45.
fugio,iii.44.v.84.
fugis,j.23.52.iii.2.77. iv.61. v.45.84. vii. 29.
fugit,iv.22.vii.28.iix. 26.ix.62.x.30.51.
fugitiua Daphne,xi. 44.gaudia,j.16.vii. 46.quies,vii.63.venus,xii.98.
fugitiuus,iii.91.xi.55.
fugiunt,xii.29.
fui,v.13.xiv.34.
fuimus,j.44.
fuiſſe,†13.21.x.50.61. vi.85.vii.43.52.iix.51. 64.x.35.xii.4.
fuiſſem,v.40.
fuiſſent,ix.67.x.99.ix. 106.x.73.77.
fuiſſet,†27.
fuiſti,iii.70.iv.7.ix.96. xi.88.xii.53.
fuit,†12.13.15.26.j.16. 74.81.83.ii.61.iii. 17.iv.16.78.89.v. 19.23.vi.29.32.vii. 51.60.iix.50.30.ix. 18.21.x.23.31.xi.77. 66.xii.29.59.xiii. 122.xiv.35.67.
fuitque,x.63.
fulcitur,ii.43.
fulcro,iix.33.
fulgebat,ix.50.
fulgent,xii.67.
fulgentes vultus marmore,ix.24.
fulgentia templa,iix. 65.
fulgere,†26.
fulget,j.71.v.6.vi.13.x. 76.
fullo,ii.59.xii.59.xiv. 51.
fullonis auari,vi.93.
fulmen,ix.21.regale, xii.63.
fulmina,v.56.miſſa,vi. 83.
fulmine,vi 83.xii.63.
fulmineo dente,xi.70.
fulta culmina,xii.73.
fuluâ moneтâ,xiv.12.
fului leonis,ix.92.
fuluia,xi.21.
fuluiam,xi.21.
fumantem naſum,vi. 64.
fumantia tomacla,j.42
fumaria improba,x.36.
fumat,j.13.
fumea vina,xiii.123.
fumet,xiv.121.
fumis Maſſilianis,iii. 82.
fumos,xiv.118.nigros, ii.90.vanos,iv.5.
fumoſæ lagenæ,xii. 84.
fumoſo Decembri,v. 31.
fumum omnem,xii.32.
functus,j.94.
fundana,xiii.113.
Fundanis amyclis,xiii. 115.
Fundanum,xiii.113.
funde,v.65.vi.85.xi. 37.
fundens,iix.56.65.
fundere,ix.95.
fundet,xiv.112.
fundi,iii.62.iix.6.
fundis,v.36.paternis, ix.5.patruelibus,v. 36.
fundíſque,iv.37.
fune multo,v.23.
funera,ix.80.xi.55.bína,x.71.
funere materno,†12.
funereamque facem, iix.43.
funeribus,vi.15.
funeris,xiii.77.
fungos ſuillos,iii.60.
funus nobile,iix.30.
fur,j.54.vi.17.72.callidus,v.43.tantus,xii. 29.
fur auare,j.67.
furaces manus,iix.40.
furacius,iix.59.
furem,x.94.xi.55.nullum,xii.75.
furemque,iii.58.
furentem,xi.50.
furentis domini,vii. 44.
fures veтuli,vi.16.
Furia,x.5.
Furiali dente,ii.75.
Furias & cornua tauri, ii.43.
Furias emerſas nocte

ditis,xii.32.
furibunda,vi.21.
furioſa ſtemmata,iix.6.
furioſe,vi.63.
furis,j.69.vi.84.
furit,iix.55.59.61.ix.70.
x.19.xi.85.
Furius,vi.17.
furor,j.21.ii.80.iii.76.
cognitus,† 22.
furore tanto,iv.35.
furorem,x.35.
furores Berecyntios,
ix.43. ſacrilegos,ix.
86.
furori miſero,xii.49.
furoris, vi.19.barbari,
iv.14.
furta,j.35.vi.33.x.2.xii.
29. xiv.92. depren-
ſa,j.88. materna, vi.
39.
furti laſciui,vii.73.
furtis,vii.19.
furtiua bombycina,xi.
50.
furtiuam aquã,vi.47.
furto,vi.19.manifeſto,
j.54.
furtum,v.51.
fuſa cinnama,iii.55.
fuſæ iubæ,j.32.
fuſca, vii. 28. iix. 51.
Lycoris, vii. 12. nu-
bila, vi.58.falerna,ii.
40.
fuſcâ Syene, ix.36.
Mareotide,iv.42.
fuſcæ canuſinæ, xiv.
127.cellæ,iii.30.
fuſce,j.55.vii.27.
fuſciculenus,ii.74.
fuſcina dente minax, †
26.
fuſcis,xiv.129.
fuſcor,xiv.61.
fuſcos colores,j.97.
fuſcus,vi.76.
fuſo mero,iix.83.
fuſoſque,iv.54.
fuſte nitenti,xii.57.
fuſus, iii. 82. v. 66. iix.
75. aper, † 15. largo
nectare,ix.35.
futuam,xi.21.24.
futuat,xi.48.
futue,xi.21.
futuente,ix 3.
futues,vi.91.xi.86.
futui, j. 35. ii. 31. iii. 72.
vi.31.67.vii.74. ix.5.
xi.63.72.
futuis, ii.60. iii.96.vii.
96.ix.42.71.x.29.
futuiſſe,x.95.xi.22.
futuit, j.85.ii. 47. iii.
79. vi. 33. vii.9.ix.42.
82.x.102.xi.46.21.xii.
38.
futuor,ii.28.
futuris populis,vi.2.
futuros annos, xii. 8.
mores,xii.92.
futurus,xii.94.
fututa,j.95.
fututam, iii.87. iv.85.
xi.41.xii.27.
fututionis certæ,j.107.
fututor, j. 91. iii. 96.
Memphiticus, vii.
29. perditus, xii. 43.
rarus,vii.17.
fututorem,xi.18.
fututorum,j.74.
fututricem linguam,
xi.92.
fututrici manu,xi.23.
fututum,x.81.xi.8.

G

GA

Gabatas,xi.32.
gabatæ,vii.47.
Gabinia,vii.56.
Gades iocoſæ,j.62.
Gadibus, j. 42. impro-
bis,v.79.
Gaditana,iii.63.
Gaditanus,x.102.
Gaditanis modis, vi.
71.
Gætula mapalia, x.20.
Gætulis, † 4.
Galbanatus,iii.82.
Galba ruſtice, x.101.
Galbam, j.42.
Galbámque,x.101.
Galbanos mores, j.97.
Galbula,xiii.68.
galeámque,ix.57.
galericulum,xiv.50.
Galeſi albi, xii. 64. ni-
uei,xi. 23. phalanini,
v.38.
Galeſo Lacedæmonio,
ii. 43. tepido, iv.
28.
Galeſus culta,iix.28.
Galla, ii. 25.34. iii. 51.
90. iv. 38.58. v. 85.
vii. 17. 57. ix. 5. 38.

80.x.75.95.xi.10.
Galla,v.1.
Gallaico auro,iv.39.
Galatea, † 28. pinguis, iix.56.
Galle, j.109.ii.56.iii.27. 81.92 iv.16. iix.75. x. 33.56. 82. leuior, ii.47.
Galli,iix.73. criſtati,ix. 70.ſuperbi,iii. 57.
Gallia, xiv.128.xiv. 128. dicta, iii. 1. pinguis, vi.11.
Galliambon,ii.86.
Gallica palla,j.93.
Gallicana catella, xiv. 198.
Gallice,iix 22.76.ix.94.
Gallici canis,iii.47.
gallina, xiii. 64. altilis, xiii. 62. facilis, xiii. 62.
gallo, j.36.xii. 54.
gallum,iii.1.recentem, vii.94
gallus,ii. 45. iii. 24. 81. iix. 75. xi. 73. 75. xii. 46. xiii. 63. eſuriens, xiv.204.
Gangeticus raptor,iix. 26.
Ganymede,v.56.vii.73. ix. 23.26.75. x. 66. xi. 23. 27. xiii. 108. gemino, ix.103.gracili,xi 44.
Ganymedæa manu,iix. 39.
Ganymedæas comas, ix.17.
Ganymedęo choro,vii. 49.lecto,iix. 46.
Gargili,iii.96.
Gargiliane, iii. 30. 74. iv.56.vii.64.iix.13.
Garo arcano, vii. 26. corrupto,vi.93.
garriant,iii.93.
garriat,v.36.
Garrice,xi.106.
garrienti,xi.15.
garris,j.90.iii.28.96.
garrit,v.62.
garrula auis,xiv.75.lingua,xiii.71. plectra, xiv. 169. ſaga, xi. 50. ſiſtra, xiv.54.
garrule,ix.70.
garruli lenis,(ἀκείρεαις Tantali) x.5.
garrulitate, v.53. vii.17. obliqua,vii.61.
garrulus, iix.6. anulus, xiv.169.
garum, vii. 93. fœcoſum, xiii. 102. nobile,xiii.82. ſcombrorum,xiii.102.
gaude,vi.91.xiv.127.
gaudeat,iv.45.xi.54.
gaudebat,ii.69.
gaudebátque,ix.78.
gaudebis,xii.34.
gaudebit,xi.6.
gaudens, iv. 90. v. 49. ancilla,xi.28.
gaudent, j. 62. j.105.ix. 73.xi.4.37.
gaudentem,iv.75.
gaudenti,iix.66.
gaudentia frigore rapa,xiii.16.
gaudeo,xi.108.
gaudes, ii. 89. iii. 93.iv. 11.48.xi.105.
gaudet, j. 23.69.71.94. iv. 64. v. 15. vi. 38. vii. 49. 86. ix.14.44. xi. 42. xiii. 60. xiv.1. 141.
gaudere,xi.62.
gaudia, iv.38.vii. 7. iix. 4.21. 50. 51.55. x. 44. fœda, ix. 42. fugitiua, j.16. vii. 46. grata, j. 37. longa, iix. 11. nota, ix.37. publica, vii. 5. ſecura, vi. 47. ſolennia, xii. 63.vera,vii.4.xi.27.
gaudio vdo,x.78.vero, j.50.
gaudiorum,xi.81.
gaudiúmque, j.110. v. 38.crudele,iii.64.
gauiſus,iix.51.
Gaure, ii. 89. v. 83. iix. 27.ix.51.
Gaurum veterem, iv. 55.
Gaurus pauper,iv.67.
gauſapa, xiv. 29. villoſa vel mantile, xiv. 138.
gauſape quadratum, xiv.152.
gauſapina cubicularia, xiv.147.pænula,xiv. 145.
gauſapinas ſexcentes, vi.59.
gazæ,xii.53.

Ge
Gelat,j.50.
gelata ficus,iv.46. manus,v.9.
Gelaſinus,vii.24.
gelidâ brumâ, iv.57. togula,vi.50.virgine,xi.48.
gelidæ brumæ,x.14.
gelidam aquam, xiv. 106. auriculam, xii. 26.
gelidas arces, j. 13. lacernas,vii.91.valles, v.72.
gelidi Decembris, x. 87.
gelidis aquis, xiv. 33. pruinis, vii. 30. lacernis,iii.38.
gelido amne, vii. 79. ore, vi. 58. Decembri, iv.19.
gelidos lacus,xiv.1.
gelidum anguem, xii. 29.draconem, vii.86. frigus, iix.68.Tibur, iv.64.
Gellia, j.34.iii 55.iv.20. v.17.30. vi.11. 67. 90. iix.81.
Gellianus,vi.66.
Gellius,ix.47.82.
Gellioque,vi.54.
gelu, xii. 61. concreto, iv. 59. hyberno, iv. 18.
gemellas, x.92.
gemellos,xii.49.
gemellus, j.11.
gemens,xi.72.
gemeret,ix.88.
gemina conpede, iii. 29. ſorte,ix. 40.ſymphlegade, xi. 100.tigride,iix.26.
geminas fores, vii. 27. manus,x.10.
gemini, iii. 88. currus, iix.65.
geminis alis, iix.51.culminibus,ix.4.
gemino aſſe, ii. 53. cornu, † 22. Ganimede, ix. 105.honore, iii. 2. hoſte, xiv. 17.
geminos, ix. 42. angues, xiv. 177.cunnos, j. 91. iuuencos, † 23.
gemis, j.94.107. xii.17.
gemit,iii.58.
gemitu, xi.100.
gemitus, x.80.82.
gemma, iv. 22. x.20.xi. 50. xiv. 94. 123. eruta, iix.28. lactea,iix. 45.ſuccina,iv.59.trita pollice Heliadum, ix.14.
gemmâ,xii.40. xiv.110. albâ, xi.33.perſpicua, iix. 688. potare, xi. 12.
gemmam, xi.38.
gemmantes alas, xiii. 70.lecti,xii.67.
gemmantibus riuis,ix. 92.
gemmas, xii. 49. 103. plures, v.11. ſimiles, iv. 61. virides, ix. 60. xi.28.
gemmati calices, xiv. 109.
gemmatum aurũ, xiv. 109.
gemmea tecta,vi.47.
gemmeíque pauones, iii.58.
gemmeus miles, xiv. 20.rumor,x.3.
gemmis,xii.75.
genæ antiquæ,v.45.
genas,vii.82.ix.78.x.12. florentes, iii. 6. hirſutas, vi. 52. rubras, iix.56.
gener,vii.70 ix.72.
generaret,ix.42.
generata,vi.49.
generatus,iv.55.
generis fœminei,xi.48
genero,iix.66.
generos,xi.54.
generoſa, xiv. 95. Cœcuba,13.115.
gemiſtâ lentâ,j.44.
genis cruribúſque hirſutis,x.65.ſiccis,j.79. xii.3.
genita,ix.40.61.xi.23.
genitam,xii.21.
genitor, iix.2.11.91.bonus, iix. 50. diuûm, xii.78.
genitore viſo, vi. 38. viuo,iv.16.
genitos,iv.55.
genitrix,v.35.
genitum,† 12.j.82.
genitus, x.65.xii.60.

geniũ,vi.60.vii.11.77.
gens barbara, † 3.
gente,xii.3. Arctoâ,69. Argolica,iv.66. Dictæâ, xi.70. rigida, vi.64.
gentem togatam, xiv. 124.
gentes, vii. 51. iix. 61. x. 12.96.xii.16. Sarmaticas,iix.11.
gentéſque,xii.6.
gentibus, ii. 56. x. 9. xi. 99. xii. 4. auriferis, xiv. 199. Celtiberis, j. 50. edomitis, iix. 65. Libycis, ix.8.perdomitis,vii. 83.
gentis facundæ, vii. 31. Flauiæ, xi. 2. perfidæ, vii. 6. ſacræ, ix. 95.
gentiúmque,xii.8.
genu,v.14.xi.101.
genuit, ix 101.106.xiii. 33.106.118.
genus, v.39. vii. 23. 95. xii.13.humanum,ix. 46. immiſtum, † 21. leti triſtius, xi. 92. leue, vi. 60. omne, iv.39.
genuſque,v.28.
geram,v,73.xiv.41.
geras,iii.93.
gerat,xiii.81.
gerebat,vii.93.
geres,xiv.31.
geris, ix. 67, x. 28. xii. 44.
gerit, j.45.118. ix. 89.v. 52.62.xi.60. xii.7.31. xiv.186.192.
geritis,x.105.
Germane,xi.97.
Germania,ii.2.
germanicarum kalendarum,ix.2.
Germanice, v. 20. vii. 60. iix.4. 26.39.55.56. accola,v.3.
Germanicus, v.2.ſerus, xiii.4.
Germanis,vii.29.
germinat,x.94.
gerres,iii.77.xii.32.
Geryonem,v.50.66.
geſſerit,ix.22.104.
geſſit,ix.104.
geſtari,iv.52.vii. 75.
geſtat,v.12.56.
geſtatio,v.21.
geſtator,iv.64.
geſtatur,xii.17.
geſtatus,j.83.13.
geſtauit,xiv.52.
geſtus,xii.101.laſciuos, vi.71.
Getæ,xii.8.
Getaſque,iix.11.
Getica niue,ix.104.
Geticæ Iuuencæ, vii. 74.
Geticam Peucem, xii. 83.
Getici poli,ix.46.
Geticis pruinis,xi.4.
Getico tergore,vii.1.

Gi

Giberij ſigillum fictile,xiv.182.
giganta luteum,ix.51.
gigantas,xi.53.
gigantei triumphi, iix. 50.
gigantis magni,xiii.78

Gl

Glaber crure, xii.38.
glabraria,iv.28.
glaciem,ix.92.
glacies liuida, vii.94.
Glacilla,vii.86.
gladiator,v.25.
gladiatores,iii.16.
gladium,v.50.j.14.
glande,xii.76.
glandis Tuſcæ,vii.26.
glandulas, iii.82.vii.19.
Glaniana vera,iv.39.
glaphyran,xi.21.
glaphyro,iv.5.
glauce,ix.96.
glaucia,vi.29.
glaucias humatus, vi. 28.
glaucina,ix.27.
gleba,iii. 65. ix.23.magna, v. 13. Setina, ix. 23.
glires ſomniculoſos, iii.58.
globa,v.38.
gloria, † 27. j. 22. 52. ii. 90. 91. iv. 55.v.10. 25. vi. 80. vii. 49. 96. ix. 44. 61. x. 53. 64. xii. 21. xiv. 95. dulcis, iix. 82. fœlix, iix. 55. x. 89. inficienda, ix. 101. læta, x. 103. mœſta, x. 50.noua, iix.15.nul.

la, xii.36. xiii.83. obſcura,xiv.171.prima, iv.75. xiii. 92. quanta,iv. 63.rata, † 18.x. 63.ſera,j.26. ſumma, † 15.iix.30.
gloriabitur,j.62.
gloriari,xii.36.
gloriatur,x.92.
glorior, ii.86.xiv.95.
glorioſa,xii.8.
Glyceræ,vi.40.xi.41.
Glycere,xiv.187.
Glycerem formoſam, xi.41.
Glypte,ii.45.

Go

Gobius,xiii.88.
Gorgon,ix.26.
Gorgonas,x.4.
Gorgone poſitâ, vi. 10.

Gr

Grabari, iv. 53. nudi, j. 93.ſponda,xi.57.
grabatis,vi.39.
grabatus tripes, xii. 2. 3.
Gracco,xi 103.
graciles ligulæ,v.18.
graciles vias,ii.86.
gracili filo,iix.33.Ganymede,xi.44. libello, xiii.3.
gracilíque,iix.84.
Graculo,j.116.
gradiere,xii 3.
gradu laborioſo, vii.38. primo,v.15. ſicco, v. 23.
gradus,v.42. ... x.21
gradus longos,xi. 83.
græcè,ix.45.
græci poëtæ, ix.12.
græco nomine, xiv.58.
græcula Echo,ii.86.
græcum,v.52.
græcus Bacchata,xi.75
graia verbera,ix.74.
graiæ lernæ,v.86.
gramina,iii.65.
gramine floreo,ix.92.
grammaticis,ix.75. indoctis,xiv.120.
grammaticóſque,v.57.
grammaticus, vii. 63. bellus,xi.7.
grammaticuſue, x. 70.
grana,vii.19.
grande crimen, ii. 65. ingenium, ii.44.iugum, vi. 76. meritum, iix.65.nomen, ix. 2. opus, v. 5. pretium,ix 102.ſophos, j. 4. vi. 48. & inſanum ſophos,j.50.
grandem,ii.48.aprum, xiv.31.
grandúmue lupum,xi. 50.
grandes, vii. 61. xii.49. virgines, iii.57. Syri, vii.52.
grandi guttâ, iii. 47. pede,vi.64.
grandia, v.6. iix.50. ix. 51. chryſendeta, xiv. 97. colla, xiv. 48. corpora, xiv. 91. venabula,iix.55.verba, iii.69.ix.33.
grandibus verbis minax,ix.28.cirris,x.83. 83.thermis, xi. 52.
grandis auctio, ix. 4. bos,x.79. fibula,vii. 81. filia, vii. 9. muræna, xiii. 80. pluuia, ix.100. reus, vii. 71. ſarcina, iix.75.ſinus, v. 12. virgo, iix.3.
grandius, ix. 60. ſecretum,xi.46.
graphiaria armata,xiv. 21.
graphiarium,xiv.21.
grata, ix. 59. x. 12. corona, xiii. 35. facies, vii. 24. gaudia, j. 35. præmia, j. 32. quies, xi.27.victima,iii.24. xii.92.
gratæque, xiv.80.
grates,xii.9.
grati honoris,xiv.32.
gratior,iv.44.xiii.11.
gratis, j. 30. 74. 96. iii. 30. iv.37. v. 16. vii. 74. x. 3. 29. 75. xi. 48. xii.32.55.64. xiv. 1.75.
gratiſſima res,iv.31.
gratiſſimus,ix.17.
gratius,vi.73.
gratia, vii. 80. ix. 27. xi. 14. duplex, xiii. 33. maior, iv. 29. xii. 63. tanta,xiv.145.
gratias,ix.7.
grato ore, vii. 62. verſu, 10.55.
gratulor,x.70.

gratulatori laſſo, x. 74.
gratum, iv. 23. vii. 51. Iouem, v.1. munus, iix. 28. xii. 24. xiv. 60. nomen, iv. 31. pignus, x. 73. ſydus, † 16.
gratus, ix. 29. x. 25. aper, iii.77. cunnus, iii. 81. December, vii. 71. eques, iix.15. homo, iv.84.
grauatus, iii.22.
graue, v.6.79. ix.70.56. munus, ii. 30. pretium, xi.39.
grauem caſum, ii. 65. coronam, iii.47. vrſum, iv. 22. vultum, v.52.
graues, vii. 46.iix.3. ix. 29. annos, vii. 63. auos, vii.46.curios, ix. 29. luſus, xii. 15. ſaccos quindecim, xi.74.
grauéſque, iix.79.
grauéſque draucos, vii. 66.
graui, j. 53. ſeruitio, j. 52. ſuc, xiii. 56. telo, † 13.
grauidam ſuem, † 12.
grauior, † 14. Curio Fabricióque, xi.17.
grauiora pódera, v.66.
grauis, iv. 11. v. 66. xi. 17. anulus, xiv. 123. arca, iii.40.x.14.Feſcenia, j. 88. haſta, vii. 62. ira, iv.11. iris, iv.19. languor, vi.70. medicina, xi.72. ſylua, iv.66. ſumma, x. 75. terra, v. 36. xi. 15. teſta, vii. 52. turba, † 4. Veſtinus, iv.72. vxor, xi. 85. & feruens. hemitritæos, xii.92.
grauíſque, x.23.
grauitas, xi.105.
grauiter, ii. 27. iii. 28. xiii.18.
grauius, j.88. v.23.
grauiúſque, vii.94.
grege, ii. 43. iii. 91. vi. 57. iix.51. x. 98. Pierio, ix.88. xii. 11. primo, xiv. 158. purpureo, xiv.55. Sirymonio, ix. 30. Veſtino, xiii.31. vno, ii.46.
gregem, iix. 55. caſtalidum, vii. 11.
greges, ii.74. vii.53. innumeros, v.13.
gregis, xii. 42. iix. 28. Bœtici, v.38.
gremio, xiv.61.
gregibus tinctis, xii.64
greſſibus vagis, ii.57.
greſſu licenti, iv.8.
greſſúmque, vi.80.
greſſus, v.32.
grex, ii. 43. plenus, vi. 93. togatus & capillatus, ii.57.
grues, ix.14.
grylli, j.66. ii.14.

Gu

Gubernet, ix.23.
gula, ii.40. iii.17. v. 71. xi.87. ingenioſa, xiii. 62. ingenua, vi.11.
gulâ, v.51.
guláque, j.21.
gulæ, iv. 78. vii. 19.48. pellææ, xiii.85.
gulam, xiv.220.
guloſam partem, xi.61.
guloſis, xiii.71.
guloſo nimium lectore, x. 59.
guloſius, iii.22. vii.19.
guloſus, vii. 19. iix. 23. ix. 11. xii. 41. homo, xii.65.
gurgite flumineo, iv. 66. ſulphureo, vii. 92.
guſtatâ aquâ, vii.46.
guſtatorium, xiv.88.
guſtu, xi.32.53.
guſtus primus, xiii.61.
gutta, j. 110. vii. 24. xi. 99. condita, iv.32. vi. 15.
guttâ grandi, iii.47.
guttatæ Numidicæ, iii. 58.
guttur turpe, xi.22.
guttus corneus, xiv.52.

Gy

Gymnaſium, iii.98.
Gytthæ, vi.39.

H

HA

Habe, ii. 10. 48. iix.37. x.51. xiii. 29.53.

habeas,ii.79.iii.93.iv.33.39.xi.67.x.100.xiv.179.
habeat,j.79.ii.18.iii.93.vi.67.iix.61.xi.42.xii.20.xiii.126.
habebas,j.100.xi.45.
habebis,v.43.xiii.3.
habebunt,ix.7.
habemus,iix.61.x.2.
habenas æternas,vi.3. Iuleas,ix.104.
habendam,j.85.
habenis,v.49.
habent,j.2.4.37.ix.4.x.16.xii.13.
habeo,iv.15.72.v.9.xii.25.
habere,j.2.42.15.ii.8.26.68.86.iv.10.34.vi.21.60.vii.10.47.iix.2.5.33.34.36.65.ix.17.xi.41.54.98.xi.33.44.61.70.89.103.xii.6.18.101.xiii.117.xiv.78.178.220.
haberet,v.24.xi.61.
haberi,iv.5.
haberis,xiv.74.
habes,ii.87.iii.72.iv.31.v.28.vii.77.iix.78.ix.88.x.25.xi.58.xii.25.xiv.219.
habet,†4.18.j.49.101.ii.93.iii.8.iv.19.72.v.23.39.vi.61.74.vii.101.iix.78.ix.4.x.18.xi.16.60.xii.10.14.xiii.78.xiv.174.179.
habeto,j.93.
habetur,iix.73.xi.91.
habiles calamos, xiv.38.
habilis, xiii. 22. xiv.171.
habitabas,x.28.
habitabit,xi.35.
habitare,j.4.iix.14.ix.44.xi.19.xii.32 xiii.60.xiv.77.
habitas,xii.50.
habitat,vii.52.xi.84.xii.3.
habitator,ix.52.
habito,j.118.
habitúſque,ix.67.
habui,v.9.
habuiſſe,†8.xi.44.
habuit,iii.31.iv.46.iix.57.ix.44.
hac,j.71.73.98.109.ii.53.77.iii.85.67.iv.47.69.v.16.51.61.vi.47.64.iix.6.33.ix.24.30.36.50.62.x.35.71.72.xii.42.xiv.50.110.
hæ,iv.30.
hæc,†6.27.28.j.27.99.ii.54.70.iii.33.76.
hædi,x.92.xiii.33.
hædinâ pelle,xii.45.
hædis ſtantibus,xiii.38.
hædum,x.87.
hædus raptus opere lupi,x.48.
Hæmo Orpheo,†3.
hæreat,ii.61.
hærebat,iii.91.
hærebit,vi.64.xi.8.
hærebo,ii.24.
hærenti,x.30.
hærere,ix.105.
hæret,j.86.xi.62.xii.38.
hæſi,ix.49.
hæſiſti,vii.44.
hæſit,j.7.vii.44.
halat,x.48.
halece putri,iii.77.
halitus,x.42.ceruinus,xii.29.
Halmyroten,x.83.
hamo,vi.63.
hamos,v.18.ſacrilegos,iv.30.
hamus,ii.40.fallax,ix.56.
hanc,†13.28.j.56.110.ii.16.iii.5.24.iv.19.v.4.vi.40.41.vii.68.iix.45.ix.32.x.24.xi.21.xiii.67.xiv.114.126.
Hannibal,xiii.73.ix.44
Haphe,vii.66.
Harpaſta, xiv.48. pulueculenta,iv.19.vii.31.
harpaſto,vii.66.
Harpyiáſque,x.4.
haruſpex,iii.24.
has,ii.23.iii.29.iv.3.vi.19.75.vii.47.iix.79.ix.47.
haſta,†12.v.66.xiv.179.belligera,v.25.grauis,vii.62.leuis,†12.ix.87.
haſtâ,v.25.
haſtas,emiſſas,xiv.202.
haud,ix.3.
haurire,ix.39.
haurit,iv.25.

hauſiſti,ix.84.
He
Hebe,ix.67.
Hebes ictus,vii.31.
hebetántque,xiii.67.
Hectora,xiv.212.
Hectoreo equo, xi. 105.
Hectoreos rogos, vi. 71.
Hectoris,x.90.
Hecubæque,v.71.
Hecubam,iii.32.76.
Hedyli,ix.58.
hei,ii.1.
Helciariorum, iv.64.
Helena,vii.99.
Helene,j.63.ix.106.
Heli,i.96.
Heliadum, iv.59.pollice gemma trita, ix. 14.
Heliani facundi, xii. 24.
Helicen,iv.3.
Helicon,j.77.
Helicone toto,xii.6.
Heliconis,x.64.93.
Helide,j.35.
Heles,ix.73.
Heliconia regione, xiv.152.
Hemitritæo,ii.40.
Hemitritæos grauis &c. feruens,xii.92.
Hemitritæus,iv.81.
herba,xi.19. Apula,iix. 28. rubens, ix. 61. rudis, ii. 90. ſalax, x.48.
herbarium,v.24.
herbis mitibus, ix. 18, 37.
Hercule ſimili,x.104.
Herculeæ laudis, † 27.
Herculeas manus,† 15.
Herculei Tiburis,j.3.
Herculeo aſtro, iix. 55. nomine,iv.44.
Herculeos colles, iv. 57.vii.12.
Herculeum, † 6. numen, ix. 104. Tibur, iv.62.
Hercules, v. 5. Corinthius, xiv.177. firtilis,xiv.178.
Herculis magni, ix.65. puſilli,iii.47.
Here, j.44. iv.7.iix.12. 61.x.31.
heredem, iii. 10.vi. 63. vii.65.ix.49.x.97.xi. 49.xii.74.
heredes,iv.33.xi.15.
heredi,xiii.126.
hereditatis,vi.61.
heres, vi.86. iix 44.75. ix 48.xi.5.xii.48.
heri,j 25.
Hermaphroditum fœmineum,vi.68.
Hermaphroditus, x.4. marmoreus, xiv. 174.
Herme,ii.15.
Hermes doctus, v. 25. minax, v. 25. ſuperbus,v.25. timendus, v.25.
Hermione,iii.11.
Hermocratem,vi.53.
Hermogenes,xii.29.
Hermúmque,vi.86.
Hermus ſordidus turbato auro,iix.78.
Hernia ingens,iii.24.
Herniarum,xii.85.
Herodes clinicus, ix. 98.
herois,iii.20.
heros, x. 56. pæantius, ii.84.
Herſiliæ,x.68.
Heſionem, † 27.
Heſperiâ aquâ,iix.28.
Heſperias boues, ix. 104.
Heſperidum,iv.64.nemus, † 21.
Heſperio orbe,iix.78.
Heſperium pecus, ix. 61.
Heſperius liquor, xiii. 40.
heſternâ cœnâ, ii. 71. luce, j. 69. nocte, j. 28.iv.15.
heſternis coronis, ix. 61.
heſterno mero, j. 29. vino,j.88.
Hetruſco ſollicito, vi. 85.
heu,j.4.13. ii.18. v.21.vi. 62. 85.ix.36.x.13. 18. 50. xi. 79.vii. 26.46. xiv.101.
hexaclinon teſtudineum,ix,60.
hexametris,vi.65.
hexaphoris,ii.81.
hexaphoro, vi. 67. in-

genti,iv.51.

Hi

Hi,j. 36.v.10.20.21. iix. 6. x.95. xii. 31.xii.75. 98.
Hianteæ aquæ,xii.3.
Hiantia perpetuam, vi.21.
Hiantis,vii.13. 49.
hiare,xi.19.
hiatu infinito,iii.72.
hiatus patulos,iii.19. vaſtos,j.23.
hiberna Arctos, vii. 6.
hibernâ capſa,xi.9.
hibernæ roſæ,iv.49.
hibernas baſiationes, iv.29.roſas,vi.80.
hibernis, iix.14. aquis, vii.35.
hiberno, iv. 18. lacu,x. 85.
hibernos, vi. 59. receſſus,v.68.
hibernum Tibur,v.72.
hic, † 2.24.j.34.44.115. ii. 33.iii.76.iv.1.v.32. vi. 1. vii. 17. iix. 65. ix. 53. x. 96. xi. 85. xii. 48. xiii. 84. xiv. 43.
hîc, j. 115. iii. 85. vi,81. iix. 65. xi. 97. xij.69. xiv.77.
hiccine,vi,63.
Higine,x.56.
hictericam,xi.8.72.
hieme,v.38.
hiemem,ii.46.
hiemes,ix.2.
hiems,iix.68.tota, xiii. 59.
Hiero,ix.106.
hilarem pœnam, iii. 64.
hilares vmbellas,iii.58. Muſæ,vii.7.
hilaris, vi.53. Cato,xii. 6.
hilarus,vi.73.
hinc, j. 118. 55.ii.10.14. iii.58.iv.64. v. 52.vii. 94. ix. 55.x.83. xi.32. xii.57.xiii.25.
Hini,xiv.59.
Hippocrates,ix.96.
Hippodamus, iv. 31. vii.56.
Hippodromon puluereum,xii.50.
Hippolyto,iix.48.
Hippolytum,xiv.203.
hircoſi ſubulci,x.98.
hircoſis,ix.48.
hircoſo oſculo, xii. 59.
hircum,iii.24.
hircus moriturus, iii. 24.piger,iv.4. recẽs, vi.93.vnus,xi.85.
Hirpini,iii.63.
hirſuta ilice,vi.64.
hirſutas genas,vi.52.
hirſutis cruribus geniſque, x. 65.imaginibus,ix.48.
hirſutum,vii 57.
hirundinino nido, xi. 19.
his, j.46.iv. 42.v.52.vi. 75.ix. 36.x.24.71.xi. 28. xiv.197.
Hiſpanæ paludis, xii. 57.votæ, iv.46. Tarraconis arces, x. 104.
Hiſpanas,iv.28.metretas,v.16.
Hiſpania,iii.14.
Hiſpaniæ,j.50.
Hiſpanis capillis contumax,x.65.
Hiſpano auro,vii.87.
Hiſpida matris,iii.58.
hiſtoria Romana, xiv. 191.
hiſtorias bellas,ii.7.
hiſtoria teſta,xii 64.
hiſtrio ſatur,xii.78.

Ho

Hoc, † 12.16. j. 53. ii. 66. iii.63. iv. 44.v. 62. vi. 40. vii. 20. iix. 44. ix. 18. x. 26. xi.14. xiii.98. xiv.55. 141.
hodiè, j. 16. 28. iv.7.v. 59. ix. 36. xi. 66. xii. 48.
Homeri batrochomyomachia, xiv. 183.
Homerus, xiv. 57. inmẽbrannis, xiv. 184.
hominem, v. 29. vi. 33. x.4.31.malignum,v. 29.
hominis, ii. 40. ix. 96. xiv.212.
hominum,† 10.vii.46. iix. 4.
homo, iv. 84. v. 83. vii. 8. ix. 42. x. 31. aſper, v.62. bellus,j.

to. iii. 63. bonus, xii. 51. deſidioſis, j. 108. fidus, iv. 9. gratus, iv. 84. guloſus, xii. 65. imperioſus, ix. 54 ingenioſus, j. 74. liber, j. 68. magnus, ii. 32. ix. 51. xii. 57. cautus, pulcer, dulcis, nullus, vii. 99. officioſus, x. 88. purus, ix. 64. puſillus, j. 10. v. 81. ſagax & aſtutus, xii. 89. vitioſus, xi 93.
honeſti, j. 40.
honor, j. 89. x. 50. altus, xiv. 4. antiquus, xi. 12.
honorato, iv. 27. v. 15.
honore, iix. 78. ix. 4. æterno, j. 117. gemino, iii. 2. tanto, x. 79. vano, xi. 33.
honorem, iix. 55.
honores, ix. 66. molles, † 1. mutuos, xii. 64. perpetuos, ix. 62. ſacros, iix. 66.
honorificum, x. 45.
honoris grati, xiv. 32.
honorum, iv. 40.
honos, iix. 80. nullus, iv. 31. omnis, iix. 8. quantus, xii 63. tacitus, vi. 80.
Hoplomachus, iix. 74.
hora, x. 19. 38. xi. 50. 107. æſtiua, xii. 82. decima, iv. 8. meridiana, iii. 67. omnis, x. 44. prima, iv. 8. prior, x. 48. tertia, xii. 18. vna, v. 74.
horâ, ii. 67. decimâ, j. 109. iii. 36. xi. 80. ſextâ, iii. 100. vnâ, ii. 12. vndecimâ, ix. 60.
horæ ſupremæ, x. 5.
horam, v. 81. iix. 81. xi. 74.
horas, iix. 67. xi. 78. bonas, j. 114. extremas, iv. 73.
Horatiorum, iii. 47.
Horatius, ix. 42. ſolus, iv. 2.
horis, iix. 7. decem, xi. 30. omnibus, j. 87.
horreſcat, v. 36.
horret, xi. 40.
horribiles ſabinæ, xi. 16.
horrida, vi. 25. xi. 92. pectora, ii. 36. iv. 57. ſidera brumæ, id eſt, hyemis, ix. 13.
horridique ſiluani, x. 92.
horridis loris, x. 62.
horridulos filios, x. 58.
horridus, iii. 10. 36. 58. December, vii. 35. 94. Liburnus, j. 50.
hortatur, xi. 56.
hortatus, j. 79.
horti, iix. 40. Corcyræi, xiii. 73. ſuburbani, vii. 48.
hortis, iv. 64. v. 63. vii. 68. felicibus, xiii. 20. ſitientibus, ix. 19.
horto ingenti, vi. 72. medio, iii. 67. Preneſtino, ix. 61.
hortos, v. 63. xii. 33. patrios, xii. 31. phaenrios, vi. 80. vicinos, j. 115. xi. 35.
hortum, vi. 72. algentem, v. 79.
hortus, x. 48. xi. 9. 19. facilis, iii. 58. ſecurus, x. 94.
horum, iii. 72. xii. 76.
hos, † 26. j. 2. ii. 74. iii. 5. iv. 83. vi. 73. vii. 16. iix. 15. x. 71. xi. 71. xii. 63. xiii. 20. xiv. 8. 12.
hoſpes, iii. 5. iv. 80. v. 63. x. 20. xi. 25. xii. 3. tutior, iiv. 14. plurimus, iix. 3.
hoſpita vmbra, xi. 26.
hoſpitalitati comi, iv. 64.
hoſpitem, x. 92.
hoſpitibus, v. 63. xiii. 3.
hoſpitis inuicti, ix. 62.
hoſpitium commune, v. 63.
hoſte, j. 49. 52. gemino, xiv. 17.
hoſtem, ii. 80.
hoſti, vii. 4.
hoſtia, ix. 43. parua, ix. 32.
hoſtibus, xiii. 60.

hoſtiles minas,v.76.
hoſtis gemmeus, xiv. 20.pius,j.21.

Hu

Huc,iii.68. xii.34.
huic,† 27. iii. 91. v.53. vi.78. vii. 72. iix.77. xii.53.xiv.221.
huius,j.79. ii.72. iii.19. iv.11.x.71.
humanè,ii.15.xii.55.
humanius,vi.59.
humanum genus, ix. 46.
humatus Glaucias, vi. 28.
humeris,iix.48.
humi,iix.75.
humida lina,x.37. prata, j. 89. Trebula, v. 72.
humiles, j.105.
humileſque,x.72.
humili pectore,vii.39.
humo aggeſtâ,iix.57.
humorem,xii.84.
humum ſanguineam, ii.75.
humus,x.51. diues,xii. 63. Labicana, j. 89. mœſta,ix.72.
hunc,† 23.j.9.109.ii.51. 93. iii.1. 5. iv. 53. vi. 39.

Hy

Hyacinthon,iix.63.
hyacinthus in tabula pictus, xiv.173.
hyberno gelu,iv.18.
hybernis Notis,iix.14.
hybernos dies,vi.59.
Hybla,vii.87.x.74.florida,ii.46.
Hyblæ,xiii.105.
Hyblæa mella,xi.43.
Hyblæis apibus, ix.27. thymis,v.40.
Hyblam,ix.12.
Hybrida,iix.22.
Hybridarum,vi.39.
hydra, xiv.177.improba,v.66.
hydræ,† 27.
hydram fecundam, ix. 104.
Hydrocelas tumidas, xii.85.
hyems, x. 51. ſeptima, xi.92.ſexta,x.61.ſterilis,iix.68.
Hygea,xi.61.
Hylæ,vii.49.
Hylam,vi.68.ix.26.67. xi.44.29.
Hylas, v. 49. iix.9. pulcer., iii. 19. raptus, x. 4.
Hyle,ii.51.60.iv.7.
Hylum,ix.26.
Hymenæe,iv.13.
Hymetti Theſei, xiii. 104.
Hymettia mella, xi.43.
Hymettos,vii.87.
hymnus,xii.76.
hyperborei Bootæ, iv. 3.triumphi,iix.78.
hyperboreis oris, vii.5.
hyperboreo orbe, ix. 104.
hyperboreos triones, ix.46.
Hypne piger,xi.57.
Hyrcano equo,iix.26. iugo,† 18.

I

I, † 13. j. 4. 43. ii.6.iv. 10. v. 83. vii. 1. 83. 88. iix. 63. ix. 3. 102. x.19. 89.96.104.

Ia

Iaceam,ix.89.
iacebat,iii.91.
iacebunt,iix.3.
iacent,iv.44.x.71.
iacente,iix.44.
iacentem,iii.44.
iacere, j. 69. iv.35. v.75. xi.19.
iaceret,xi.44.
iaces, vii.26.x.13.26. xi. 23.
iacet, j. 83.iii.82 iv. 59. 64.v.63.vi.28.52. vii. 39.ix.44 94.x.55.xi. 44.82.92.
iacis,vii.99.
iacta,v.43.
iactamur,x.58.
iactas,xii.53.
iactat,† 22. v. 8. 14.vii. 89.
iactatam,x.30.
iactatis rogis,xiii.99.
iactes,ix.105.x.65.
iactet,† 1.
iactis,iv.30.
iacturam,v.81.
iacui,xi.74.
iacuit,† 14.21.iix.75.
iaculo,ix.21.57. leuî,iv. 55.

iam,

iam, † 17.j.24.ii.64.iii. 50.iv.33.v.28.vi.76. vii.19.iix.61.ix.50. x.23.xi.47.xii.6.xiii. 79.xiv.177.
iamdudum,vi.42.v.20.
iamq́ue,vi.39.vii.46.x. 48.
Iane,iix.2.8.x.28.xi.5.
Iani,iix.33.x.41.kalendis, xiii. 27. menſe, xii.31.
Ianiculi,iv.64.
ianitor,v.23.
Iano,vii.7.
Ianthina,ii.39.
ianua aperta, iv. 29. nulla,j. 71. ſurda,x. 13.
ianuam diſertam, x. 19.
Ianus,iix.2.ix.2.pacificus,iix.66.
iaſpidibus magnis, ix. 60.
iaſpidas,v.11.

Ib

Ibam,ix.50.
ibat,iii.47.xi.62.xii.32.
ibatis,xii.2.
Iberi, v.66. ſtabuli,iix. 28.
Iberis,iv.55.x. 20. 65. terris,vi.18.
Iberos,vii.51.xii. 9.truces,x.78.
ibi,j.50.ii.14.iv.62.vi.2. vii.87.x.96.xii.3.
ibis,j.4.ii.3.x.19.78.
ibit, vii. 7. x. 78. xi. 8. xiv.31.
ibo,j.47.ii.24.

Ic

Ichneumon pernicioſus,vii.86.
icta, † 13. iix. 33. Plecuſa,ii.66.
ictu certo,† 23.
icturas,ii.52.
ictus, vii.1. hebes, vii. 31.

Id

Id,iii.1.16.vi. 68. vii.30.
Ida,j.72.x.89. conſcia, iv.1.
Idæi buſti,ix.35.
Idæo cinædo,x.98.
Idem,j.10.45. iii.10.46. 60. vi.11.51. ix.9.77.x. 55. xi. 44. 101. xii. 25. 26.28 47. 96. xiii.76. xiv.116.
ideo,j.3.vi.5.
idibus,iv.66. auguſtis, xii.68.
Idumæas palmas,x.50.
Idumæos triumphos, ii.2.
idus,v.42. maias,iii.6. maternæ, vii. 73. octobris,x. 62. octobres,xii.68.

Ie

Iecur anſeris, maius, xiii.58.
ieiunia,iv.4.
ientacula,j. 88.xiv.223. frugi,xiii.31.

Ig

Igitur,j.86. ii.11.iii.69. iv.71.v.53. vii. 41. 46. x.94.xi.8.44.
igne, iv. 57. v. 56. x. 36. attonico,iix.30.contempto,j.22. lento, iix.21.maligno,x.96. nullo,xi.57.
ignes nocturnos, xiv. 42.
ignibus,vi. 83. Scythicis,xiv.109.
igni pedes tauros,† 27.
ignis, iv.66. vii.16.pallidus,iii.65.
ignoras,ii.29.77.
ignorat, j.110.112.vi.39. xii.100.
ignores,j.2.
ignoro,iii.45.
ignoſcas,iix.69.
ignoſcat,v.7.
ignoſces,iv.26.
ignoſco, ii. 89. iii. 17. xi.95.
ignota, xiv. 100. toga, xii.18.
ignotâ mole,† 15.
ignotas, † 28.
ignoti maris,vii.18.
ignotos,xi.36.
ignotúmque opus, xi. 79.
ignotus,v.61.

Il

Ilex,xiv.92.
ilia,x.45.caſta,ix.42.
Iliaco cinædo, ii. 43. magiſtro,iii.39.
Iliacos amores,xii.52.
ilias,xiv.164.
ilice,xiv.70.hirſuta,vi. 64.multa,vii.26.
iliceſq́ue,x.92.
iliceti vicini,xii.18.

ilicetum ſanctum, iv. 55.
illa, † 12. 20. j. 59. ii.16. iii.10. iv. 10. v.36. vi. 39. vii.24. iix.33. ix.50. x. 50. xiii. 54. xii. 5. xiii.9. xiv.36.172.
illâ, j.5.13. ix.62.
illæſa, vii.1.
illæſum, j.7. iuuenem, ix. 92. leporem, xiv. 200.
illam, iii.67. iv. 20.30. ix. 90. 41. x. 42. xi. 16.
illas, v. 8. 47. xi.32.44. 59. xii.68.
ille, † 7. 23. j. 42. 61. ii. 44. 82. iii. 57.58. iv. 11. 42. v. 3. 73. vi.10. 28. vii. 44. 79. iix. 11. 24. ix.46. 86. x. 6. 17. xi.5.40. xii. 18.25. xiii. 60. 96. xiv. 210. 53.
illi, † 23. j. 87. 119. ii. 74. iii. 5. 14. iv. 23. 44. v. 36. 57. vii. 96. 68. iix. 78. ix.40.66. xi. 15. 35. xii. 63. xiv. 170.
illic, j.50. 77. iii.47. iv. 64. vi. 42. vii. 6. 19. ix. 34. x.19. 37.51.78. xi.1.47. 105. xii. 3.43. 57.
illigatas damas, j.50.
illinc, j.118. ii.14. iii.63. v.14.50. vii.72. ix.94. x.104. xi.99.
illis, j.83. ii.8. iii.73. v.64. vii. 16. 24. x. 5. 38. xii. 14. xiv.208.
illo, iii.1. v.12. vi.29. iix. 59. ix. 38. xi. 59. xiii. 59. iii. 74. ix. 30. xii. 49 61. xiii.2.
illotos miniſtros, iix. 67.
illotus, vi.42.
illuc, xii.34.
illud, j. 58. 90. ii.71. iii. 64. 93. iv. 48. v. 23. 40. vi. 21. 59. vii. 8. 61. ix. 47. 95. xi. 95. xii.53.
illum, j.25. ii.8.29.
illúmue, iii.5.
illuſtrem, xiv.41.

Im

Imagine, vi. 27. ix.1.25. 76. xiii. 30. tantâ, vi. 13. falsâ, iv. 53.
imagines ſuperbas, v. 21.
imaginibus hirſutis, ix 48. immodis, ii.90.
imago, vi. 39. vii. 83. xi. 103. digna, ii. 66. major, ix. 78. plurima, j.71.
imbelles damæ, iv. 44. xiii. 94. thalamos, vii.57.
imber caſtalis, ix.19. ſubitus, xii.26.
imbre, xi.97. æſtiuo, iii. 64. aſſiduo, iv.18. expreſſo, xiv.144.
imbres. v.19.
imbribus immodicis, iii.100.
imbricemque, ii.37.
imbrifer Nilus, j.62.
imbuant, vii.25.
imbue, xiii.8.
imbuat, iix.51.
imitantur, v.18.
imitare, v.39.
imitata, j. 44. baſia blandas columbas, xi.105.
imitator, j.46.
imitatur, xi.32.
imitatus, ix.25. xi.85.
imiter, xi.91.
immatura corpora, ix. 9.
immemor, iv.83.
immenſis iugis, iix. 65. querelis, ix.46.
immenſum Maronem, xiv.186.
immeritas opes, vii.31.
immeritos mares, vi. 2.
imminente brumâ, iii. 58.
immiſtum genus, † 21.
immò, j.11.86. iii. 40. 47. iv.85. v.64. vi. 94. iix.10. xii.48.
immodicæ auaritiæ, ii. 56.
immodici lacus, vii.27. mulli, ii.43.
immodicis, vi.29. clunibus, iii.60. imaginibus, ii. 90. imbribus, iii.100. laudibus, † 1.
immodico Nerone, x. 48.

immortale Falernum, ix. ſ.xi.37.
immota feritas,v. 32.
immundę carnis,iii.24
immundam aquam, j. 93.
immundum Ceroma, xiv.ſo.
imo de pectore,x.80.
imo nido,vii.16. ſinu,j. 16.
impedient,x.37.
impeditam damam,iii. ſ8.
impenſis,† 4.
imperat,iv.8.xi.7.
imperátque,xi. 41.
imperator,v.ſo.x.72.
imperet,xiii.4.
imperia,j.ſo.
imperioſa facies, vi.23. res eſt timor,xi.ſ9.
imperioſus homo, ix. ſ4.
imperium, xi.6. Auſonium,vi.60.
impacta rota tranſmiſſo petauro,xi.22.
impia bella,iv.11.flamma,v.43. tellus,vi.8ſ.
impio verſu,x.ſ.
impiorum Colchorũ, iii.ſ7.
impius, v. 70. Lybus, iv.30.
impleat,iv.4ſ.iix.78.
implere,xiv.12.
implet, j. 23. 8ſ. iii. 60. iv.29.xi.19.32.
impletura frigora, v. 36.
impleuit,vii.62. x.8ſ.
implicuit,vi.1ſ.
implicitam,† 11.
implicitas aues,ix.ſſ. enterocleas,xi.8ſ.
implicitum,j.102.
impones,j.ſ3.
impoſitas pilas, † 22.
impoſitum nomen, iv. 31.
impoſui,iv.80.
impoſuit, iii. ſ7. iv. 40. v.37.x.2ſ.
impotens bruma,j.ſo.
imprecabor, vii.23.
impreſſi,x.42.
improba charta, iix. 24. fila, xiii. ſ7. fumaria, x. 36. hydra, v. 68. lingua, ii. 61. manus, xiv. 16. pica, j. ſ4. ſatureia, iii. 7ſ. Tyros, x. 16. vota,iv.1.
improbæque tigres, j. 10ſ.
improbe, x. 31. Cinna, iii.61. lepus,j.49.zoile,xi.ſſ.
improbi,iii.20.v.81.xi. 81. panis caninas buccas, x.ſ.phædri, iii. 20. Malchionis, iii.82.
improbior,iv.6.
improbiora,iii.86.
improbis gadibus, v. 79. gannitibus, v. 61.
improbiſſimuſque,xii. ſſ.
improbius, v. ſ1.ix.69. x.71.
improbo cornu, vii. 6. ſomno,xii.18.
improbus comes, xii. 38.magiſter,j.2.maritus, xii.99. Scorpius, iii.44.
impudenter,j.ſo.
impudici Tigillini, iii. 20.
impudicum digitum, vi.70.
impudicus odor, xii. 32.
impune,x.70.
impurus,xi.62.
imputantur,v.21.
imputat,iii 6.x.30.
imputes,v.81.
imputet, iv.83. xii. 48. 84.
imus,vi.74.xii.ſ7.

In

In, † 1. 28. j. 90. 49.ii. 40. 44. 27. iii. 2. 1ſ. iv. 18.ſ9. v. 40.ſo.vi. 64. 92. vii. 13.39.79. iix. ſ1. 71. ix. 28. 104. x.32.68.xi. 78.96.xii. 9. 60. xiii. 3. 6ſ. xiv. 34.169.
in roſa æterna viuere, iix.77.
inque, † 7. j. 79. ii. 26. iii. 6.69. iv.3. vii.60. ix.104.
inachidos,xi.48.
inæqualem libellum, vii.89.
inęquales menſas,j.ſ6.

inamabilis ſciurus, v. 38.
inane, j.77. cœlum, iv. 21. corpus, iix 75.
inani ſportâ, x.37.
inanis cultura, v.63. ſalutator, iii.58.
inauſum, ii.14.
incaluit, iv.66.
incedit, vi.39. xii.38.
incedítque, vii.38.
incendia, v.7. vi.33.
incendiſſe, iii.52.
incenſura, ix.3.
incertâ acu, ii.66.
incertis fritillis, iv. 14.
inceſti Tereos, xiv.75.
inchoat, iii. 79. xiii 14. 36.
incideris, iii.46. xi.96.
incidiſti, vii.75.
incidit, ix.78.
incipe, ii.64.
incipiant, j.26.
incipiat, ii.1.
incipient, v.70.
incipio, v.73.
incipit, j.39. xi.47.
inciſo ore, iii.60.
incitato, xi.1.
incitatus, x.76.
inclinat, j.77.
incolis, vi.27.
incomatis, xii.99.
incomtis capillis, j. 25.
incubáſque, xii.53.
incudibus percuſſis, ix. 70.
inculti foci, iv.66.
incultis aſparagis, xiii. 21.
incumbunt, v.13.
incurris, j.9.
incuruabat, xi.44.
incuſtoditis & apertis liminibus, j.35.
inde, j.44.71. 86.118. ii. 14. 37. iii. 38. 58. 82. iv. 90. v. 1. 11. 52. vi. 51. vii. 17. 41. 72. 101. ix. 55. 60. 92. 93. x. 51. 83. xi. 23. xii. 59. xiv. 113.
indecẽs, v.14. morbus, xi. 62. naſus, ii.11. paua, v.38. pellis, vii.19.
indecenter, xii.22.
indeuorato capite, vii. 19.
index ſuperbus, iii.2.
Indica pompa, iix.78.
Indicæ pecudis, v.38.
indicas, xii.97.
indicátque, ix.45.
indice, j.51.
Indici litoris, x.38.
indiciis certis, ii.54.
indicis lapillis, j.110.
indico labores, iv.90.
Indico cornu, j.73.
Indicoſq; dentes, x.98.
indignaque, iii.34.
indignãtia tecta, ii.90.
indignas fauces, j.79.
indignior cella, ix.75.
Indis dentibus, ii. 43.
indixit, xi.30. xii.79.
indocta falce, vi.73.
indoctis grammaticis, iix.26.
indos ſardonychas, iv. 28.
inducenda, xiv.168.
indue, ii.41.
indueras, xiv.139.
induis, xiii.87.
induitúrque, iix.48.
indulgent, j.105. vi.43.
indulgentia tanta, ii. 34.
indulget, iv.3.56. xi.42.
indulſit, x.38.
indus niger, vii.29. x. 16.
indutus, v.24.
ineptum leporem, iv. 66.
inenarrabile munus, ii. 10.
inepta, xii.98.
inepte, vii.32. x.100. vir, j.69.
ineptiarum, xi.1.
ineptus, j.86.
inermi fronte, iii.58.
ineſt, j.110. iix.18. xii.75. xiv.145.
inexplicitóſque Platonas, ix.48.
infacetum, v.79.
infamata puella, x. 87.
infamem Cypron, ix. 92.
infandas pœnas, ix.9.
infando auro, v.70.
infandum ſcelus, vii.13.
infans, iv.177. vii.95. xi. 33. xii.97.
infantaria, iv.88.
infante ſordido, j.50.
infantem, iv.88. x.95.
infantes, vi.70. ix.9. vagientes, xi.62.

infanti, vi. 38. vii. 24. proſtituto, ix. 7.
infantis, xii. 84. domini, ix. 21. prima figura, ix. 76.
infelix, ii. 46. 75. vii. 63. xi. 8. rogus, iix. 75. ſpongia, xii. 48. venter, ii. 51.
inferior, viii. 12.
inferiora, iix. 71.
inferiore nube, iix. 36.
inferius deſcēdere, x. 75
infernas aquas, j. 102. ix. 30. vmbras, j. 37. xi. 70.
infernis vmbris, iv. 16. xi. 6.
infeſtos oculis pilos, x. 56.
infinito hiatu, iii. 72.
inficianda gloria, ix. 101.
inficiande Varro, v. 31.
inficiator, j. 104.
inficiatus, ix. 86.
inflammas, j. 63.
inflammatus, x. 86.
infunde, v. 65.
infuſo Falerno, j. 72.
infuſum, v. 71.
ingemuit, ix. 60.
ingenui duri, v. 57.
ingenio, j. 112. v. 64. vi. 28. iix. 18. propiore, v. 5.
ingenioſa, xi. 8. gula, xiii. 26. ſcripta, vi. 60. ſitis, xiv. 117.
ingenioſius, j. 74.
ingenioſus, vii. 8. homo, j. 74.
ingenium, †. 14. iii. 26. v. 28. iix. 56. 73. xii. 4. xiv. 115. dulce, † 20. grande, ii. 44. mitius, † 10. vetus, xi. 8.
ingeniúmque, iix. 70.
ingens, iii. 50. ix. 41. hernia, iii. 24. Liuius, xiv. 109. oneroſaque turba, ix. 56. ſolitudo, iii. 44. turba, j. 74.
ingenti, iix. 7. domino, iix. 75. hexaphoro, 10. iv. 51. horto, vi. 72. improbóq; ſomno, xii. 18. luſtro, iv. 1. manu, iv. 8. ore, j. 7. iv. 14 ſorore, xii. 32. voce, iii. 46. vii. 7. iix. 7.
ingentia, v. 53. munera, iv. 56. nomina, xi. 6. pectora, xi. 11.
ingentis fati, j. 52.
ingenua gula, vi. 11.
ingenuâ facie, iii 35.
ingenuæ pigritiæ, xii. 4. vires, xi. 47.
ingenuam, iii. 33.
ingenuaſque cruces, x. 82.
ingenuumque, iii. 46.
ingrata lux grauiſque, x 23.
ingrata ſpacia, iii. 58.
ingratæ arcæ, iv. 67. lethes flumina, x. 2.
ingratas amicitias, v. 19.
ingrate, iix. 3. xiii. 87.
ingrati Pompei, v. 10.
ingrato, † 10. vrſo, † 21.
ingratum, vi. 79.
ingratus, vi. 86. ager, x. 47.
ingrediare, xiv. 103.
inguen, xi. 71. lacerum, iii. 71.
inguina, vi. 81. vii. 29. 34 xi. 23. xiii. 67. xiv. 69. diuerſa, iii. 88. ſimillima loco madido, vii. 57.
inguine, iii. 81. exhauſto, xiii. 63.
inguinibus, ii. 61. vii. 17.
inhæreret, v. 80.
inhorruit, j. 67.
inhumana inuidia, vii. 11.
inhumanæ cicadæ, x. 58.
inhumani lupi, x. 48.
inhumanos amicos, v. 23.
inhumanus, v. 18.
iniecit, j. 22.
iniecta, iv. 75.
iniecto, vii. 31.
inimica, † 4.
inimicus, xiv. 184.
inimicitiæ ingrates, v. 51.
iniqua fortuna, ii. 24.
iniquas preces. v. 6.
iniqui Aquilonis ſtridentis flatus, x. 82.
iniquis flammis, x. 50.

iniuria parua,ix.9.
innocens,iii.44. iv.30. x.76.ruina,j.83.
innocuos ſales, iii. 38. luſus,j.5.
innocuis verbis,vii.11.
innuis,ix.38.
innuit,j.69.
innumerâ compede, ix.23.
innumeras olympiadas,iv.45.
innumeris ſyntheſibus,ii.46.
innumeri apri,vii.1.
innumero leone, iix, 55.
innumeros greges, v. 13.
inobſeruata,iix.32.
inoffensâ viâ,xiv.209.
inopem famem, xiii. 1.
inopes Cynicos,xi. 85. ſturnos,ix.55.
inopi,xii.89.
implicitas,ix.55.
inquam,ii.17.vi.64.
inquieta murmura, v. 81.
inquietas curas,x.30.
inquieti Siſyphi, x.5.
inquieto,iv.55.
inquietus,xii.18.
inquilinus,j.87.
inquinamus,v.8.
inquinatior Mãneius, xi.62.
inquinatum vellus, iv. 4.
inquiris,vi.20.
inquis, ii. 65. 93. iii. 27. 38. 46. iv. 33. 72. v. 16. 62. 64. vi. 34. 51. 54. 56. iix. 10. 17. 37. x. 11. xii. 25. 40. 98. xiv.1.
inquit, j. 14. 69. ii. 30. v. 38. vi. 78. 82. ix. 35. 94. xii.26.
inſani freti,iv.63.
inſania,iix.48.ix.72.
inſanis,iii.38.
inſano Syrmate, iv.49.
inſanum, j.50.caput,ii. 66.
inſcripſit,ix.16.
inſcripta baſis,ix.45.
inſcriptæ cellæ,xi.46.
inſcripti,iix.75.
inſequeris,v.84.
inſequor,v.84.
inſeras,vii.16.
inſerta ficus,vi.49.
inſertam manum, ii.75
inſeruiſſe,iv.31.
inſidias,iv.56.xii.14.
inſidiemur,xii.14.
inſidioſe puer,xiv.172.
inſidioſorum latronũ, xiv.20.
inſignis puer,iii.91.
inſilui,iv.22.
inſpectum,vi.82.
inſpexit,ix.60,
inſpice,j.55.
inſpicit,x.80.
inſpiciturque,xi.71.
inſtant,xi.99.
inſtantes vndas,† 25.
inſtanti,iix.73.
inſtanti,xii.97.
inſtanti ſocero,vii.67.
inſtantis Rufi,iix.51.
inſtantius,xii.100.
inſtar,vii.11.
inſtaret,xi.24.
inſtat,j.16.xii.59.
inſtent,vii.96.
inſtes,vi.23.
inſtitor temerarius, vii. 60. lippus, xii. 57.
inſtructa,iii.45.x.59.
inſtructam domum, xii.67.
inſtructum,iv.10.
inſtrue,v.63.
inſulis,iv.37.
inſulſe,vii.84.
inſulſiſſimus,xii.55.
inſultet,v.32.
intactas coronas, xi.90
integer,vi.28.
intelligat,x.21.
intentatum,ii.14.
inter, 12. 18. j. 60. 91. iii. 63. 93. iv. 46. 75. v. 14. 36. vi. 68. vii. 16. 87. ix. 35. 38. x. 5. 83. xi. 66. 70. xii. 29. 61. xiii. 61. 92. xiv. 70.
interdum,xii.36.
interior lana cycni,xiv. 61.
interiora,xii.68.
interire,iix.38.
interiungit,iii.67.
interius,ix.29.
interponis,j.107.
interpoſitus,j.54.
interuenta,j.83.

intortos capillos, iix. 33.
intra,j.100.v.6.
intráque,xii.57.
intrabit,xi.99.
intrabunt,xiv.3.
intrant,xi.100.
intrare,iii.93.vi.7.
intras,x.10.
intraſti,xi.46.
intrat,iix.36.
intraturę,iix.j.
intrauit, vi. 80. vii. 26. xiv. 74.174.
intrent,vi.16.
intres,j.61.
intret,iv.19.xii.100.
intus,x.80.xi.62.
inuadat,ix.57.
inualidum ingenuúmque latus,iii.46.
inualidus comes, iix. 75.
inuaſit,iix.59. xi.29.
inueni,vi.51.
inuenias,v.11.
inuenies, x. 4. vii. 57. iix.31.xi.18.24.
inueniet,xii.29.
inuenimus,j.110.
inuenis,ix.27.
inuenit, † 26. j. 85. ix. 77.x.16.
inuenitur,xi.19.
inuenta,vii.39.
inuento apro,xii.1.
inuentura,xiv.25.
inuentus,vi.53.
inuersâ chartâ,iv.87.
inuia lorica,vii.1.
inuicta,ix.2.
inuicti hoſpitis,ix. 62. principis,† 20.
inuictis armis, † 6.
inuictum caput, ix.24.
inuictus Cæſar, vii. 5. Camillus,xi.6.
inuida bruma, iix. 68. Lacheſis,x.53.
inuide procille,j.116.
inuideam,iv.68.
inuideas,j.41.
inuideat,j.87.
inuidebit,j.114.
inuidere, ii. 74. iii. 58. xi.76.
inuidet, vii.4. ix.91. 52.
inuidetis,ix.10.
inuidia,iii.21. vii.12. inhumana,vii.11.
inuidiâ, iii. 65. ix. 88. fauente, v. 6. liuore fati cadunt, xii. 14. rumpitur,ix.99.
inuidiæ,j.13.v.10.
inuidiam,j.59 vii.46.
inuidioſa atria, † 2. lectica, vi. 77. præda, vii.26.
inuidioſus locus, xi. 66.
inuidit, ix.78.
inuidus,iv.27.
inuiſæ,xiv.80.
inuiſior,vii.20.
inuiſo diſco, xiv. 173. naſo,vii.36.
inuiſum caput,ix.70.
inuitant, ix.64.
inuitas, j. 24. ii. 79. iii. 27. iv. 68. 84. iix. 22.
inuitator,ix.93.
inuites,ix.26.
inuitet,xii.48.
inuito fratre,ix.52.
inuitor,iv.68.
inuitum,ii.69.86.
inuitus,ii.69.ix.103.xii. 76.arbiter,vi.35.
inuncta conchis, vii. 77.
inuſſerit,vi.64.
inutile, vii. 17. xiv. 60. lignum,vii.18.
inutiles betas, iii. 47. mœnas,xii.32.
inutilis, ii. 90. ætas, xi. 70. vua lyæo, xiii. 22.

Io

Io,v.26.vii.5.iix.4.xi.2. 37.xiv.180.
iocantes,x.101.
iocare,v.27.
iocari,vi.44.
iocetur,v.2.
ioci ſine felle,x.48.
iocis, v.29.vii.79. laſciuis,iv.14.
iocorum,v.15.
iocos, iii. 20. iv. 8. 10. vi. 85. vii. 7. ii.27. x. 35. 64.87. ſolenneis, x.17.
iocoſque,j.15.iv.49.vi. 82.
iocoſa muſa,ii.22.
iocoſæ Floræ, j. 3. Gades,j.62.
iocoſam litem,† 20.
iocoſis carminibus, j. 36.

iocúmque,ii.4.
Iolas vicinus,xi.42.
Ionicarum atagenarũ, xiii.61.
Ιῶτα,ii.93.
Ioue,ix.104. xii.15. xiv. 112. culto, iix. 80. Phario,ix 36.
Iouem, v. 56.vi.10.iix. 24 50.56.ix.21. 40. xii. 78. xiv. 1. amatorem, xiv. 207. antiquum, v. 23. Dictæũ, iv. 1. frugi,vi. 21.gratum,v.1.madidum, vii. 35. matutinum,iv.8. nouum, iix.72.reducem, iix. 15. veterem, vii. 72. vtrumque,ix.88.
Ioui, iv. 3. vi. 10. vii.73. ix. 104. xi. 27. 58. 105. xiii. 4. magno, xii.92. phidiaco,vii. 55.
Iouis, j. 7. v. 6.vi.83.ix. 4.19.29.39. xii.79. alterius, ix. 37. ſereni ora, ix. 25. fronde claris,xi.10.

Ip

ipſa, † 6. 24. j. 63. 110. iii. 97. iv. 13. v. 7.81. vi.3. 68. vii.1.17.iix. 11.ix.37.38. x. 69.75. xii.52.58. xiii.23.xiv. 196.
ipſa,xi.21.x.104.
ipſam, iii. 3. iv. 32. ix. 42.
ipſarum,vii.69.
ipſas,v.14.
ipſe, j. 71. 109. ii.59.iii. 24.iv.16.v. 67.vi.64. vii. 73. iix. 6.ix.32.x. 91.xi.42. xii.84. xiii. 73.xiv.69.
ipſi,vii.98.iix.4.55.
ipſis,xi.95.
ipſius,xiv.186.
ipſo, iii. 38.iv.54.v. 62. vii. 78. 77. x. 73.xi. 32.
ipſos, j. 79. v.65. iix.32. 63.
ipſum, j.42.50. v.75.vi. 72.iix.56.xiii.12. xiv. 203.

Ir

Ira, † 22.iv.74.v.47.vi. 64. vii.1. vi.10. xi.40. grauis, iv. 11. iuſta, vi.64.
iracundis vnguibus,xi. 85.
iram,xii.13.
iras, vii. 44. terribiles, † 9.
irata,iv.17.
iratam lagenam, iv.43.
iratis ſacris,iii.24.
iratum calicem, iv. 43.
iratus,vi.81.
iraſcar,vi.51.
iraſci,iii.37.99.
ire, † 28. j. 71. ii. 5. 32. 69.iii.93. iv.8.91. vii. 5.43.60.iix.30. ix. 52. 103. x. 10.56. xi.8.12. 61.89.
iris,xii.29.grauis,iv.19.
iro,v.40.
irrequietus,iv.79.
irreuolutus,xi.1.
irrumandum,iv.50.
irrumare,ii.83.iv.19.
irrumat,ii.47.
irrumatis vndis,ii.70.
irrupi,x.40.
irus, xii. 42 miſerabilis,vi.77.

Is

Is, † 22. ii.30.76. iii. 25. xiv.145.
Iſmarium Ityn,x.51.
Iſſa blandior, carior, nequior, purior, i. 110.
Iſſam ſimilem,j.110.
Iſſe,j.115.ii.18.
iſſet,j.37.
iſta,j.27.60.ii. 17.24.iii. 38. iv.37. v. 6. vi. 17. vii. 17. iix.3. ix.75.x. 17. xi. 17.xii. 57. xiv. 93.
iſtâ,vii.49.xiv.214.
iſtas,vii.68.
iſte, † 16. j. 117. ii. 1. 93. iii. 100. iv. 42. v. 62. vi. 76. vii. 98. iix. 1. ix. 66. x. 66. xi. 3. xii. 6. xiii. 96. xiv. 168.
Iſter calens,vii.6.
iſti, j.23.ix.67.
iſti (verbum) xii.43.
iſtic,j.20.
iſtis,j.77.100.ii.8.28.iv. 64. vii 13. ix. 22. 23. x. 30. xi. 74. xii. 75. xiv.1.
iſtius,xiv.171.

Iſtri,v.3.iix.2. Sarmatici,ix.104.
Iſtro captiuo, vii.97.
Iſtrumque, vii. 11. tacentem, vii.83.iſtud, j.85.iv.12.65.v.52.vi. 61. ix. 42. x. 90.102. xiii.98.
iſtum,iii.93.
It
Ita,† 21.vii.75.xi.103.
itque, j.49.vi.10.
Ithaco,xi.105.
Itala regna,x.103.
Italiam,iix.56.
Italides matres,xi.54.
ite, x.72.xi.2. xii.2.xiv. 47.
iter, j. 21. ii. 6. iii.91.xi. 92. xii. 100. medium, x. 28.omne, vi. 8. ferum, ii. 14. triſte, † 12.
iterum, iii. 78. iv. 27. vii.63.
iterumque,ii.14.
itur,j.13.
iturus,j.102.iv.73.
Itym, v.68.
Ityn Iſmarium, x.51.
Iu
Iuba, ix.92.
iubâ puluereâ,xi.85.
iubæ fuſæ, j.32.lunatæ, iix.85.
iubar purpureum, iix. 65.
iube,j.47.ii.6.
iubeas,j. 36. iii. 87,xii. 63.
iubeat,ii.24.xii.61.
iubemus,ix.54.
iubent,v.65.
iubente, iii. 76. vii.79. nocte,xi.83. vento,x. 83.
iubeo,ix.95.
iuberis,j.71.
iubes, j.66.ii.55. iii.36. iv.17. vi. 2.17.23.34. iix.14.33. ix. 103.xii. 21.80. x.41.56. xi. 43. 46.
iubet, † 10. ii. 59. iii. 5. vi. 78. iix. 66. 72. xi. 87.xii.55.
iubetur,iix.68.
iucunda plura, xii.34. pocula, xi. 105. ſolitudo,xii.24.
iucundæ vitæ,iii.6.
iucundiſſime Martialis,x.47.
iucundos mihi nec laborioſus ſeceſſus, x, 104.
iucundus, ix.99. x. 76. xii.47.
Iudæorum recutitorũ, vii.29.
Iudæũ pondus,vii.34.
Iudæus,xii.57.
iudex,ii.13.vi.19.
iudicas,j.90.
iudice, iv. 42. iv. 64.ix. 18.x.21.89 xiii.92.
iudicis,vii.51.
iudicium,ii.41.ix.27.
iudiciumque,x.73.
iuga, j. 108. iv. 44. delicata, j. 105. læta,vi. 73.
iugales annos quindecim,x.38.
iugera, iii. 31. vi. 16. xi. 49. beatiora, iv. 64. buſta, xii. 73. culta, xi, 30. dilecta, j. 13. dura, x. 58. pauca, j. 117. iv. 64. vi. 15. pulchra,j.86.vicina, iix.56.
iugeribus, vi. 43. bis ſeptenis,vi.73.
iugi Maſſyli,ix.73.
iugis, iix. 55. immenſis. iix.65. Libycis, ii.75. pampineis,x.93.Tuſcis,j.27.
iugo ancipiti, vii. 92. exciſo, vii. 26. Hyrcano, † 18. longo, iv. 64. pari, iv. 13. parrhaſio, vi. 25. placido, xii. 9. vrbano peruſta colla, x.12.
iugulare,j.19.iii.98.
iugulas,iii.24.
iugulatis,iv.18.
iugulem,iix.51.
iugules,j.102.
iuguli,vii.36.
iugulor,ix.30.
iugulum, † 7.iv.18.
iugum grande,vi.76.
Iuleæ oliuæ,ix.36.
Iuleas habenas, ix. 104.
Iuleo monte,xiii.109.
Iuli, j. 16. vii. 16. xi. 53. xii, 34. cariſſime, ix. 99.clariſſime, j. 108.

Iulia,vi.3.13.xi.105. lex, vi. 22. 7. tecta, 38. templa,v.10.
Iulianus,iii.25.
Iuliarum kalendarum, xii.32.
Iulium dulce numen, ix.2.
Iulius, iii. 5.x.99. xi.37. feruens,x. 62.
Iulo Dardanio,vi.5.
iuncta,xi. 53. teſta viæ, xii.48.
iunctâ bis trieteride, ix.86.
iunctaque,xii.48.
iunctæ ſorores, xiv. 148.
iunctam,†5.j.91.
iunctis capris,iv.52.
iuncto ſepulchro, vi. 28.ſodale,j.87.
iunctum nomen cognato ſanguine, xii. 44.
iunctus,j.94.
iungere,ii.6.xiv.139.
iunget,vi.54.
iungis,ix.1.x.50.
iungit,vi.21.
iunguntur,iv.13.
Iuno,vi. 13. 21. ix. 37. 67. x. 63. 89. xi. 44. 105.
Iunonem,x.89.
Iunonis,xiv.85.
iunxeris,vii 37.
iunxit,iii.90.x.75.
Iuppiter, vii. 59. iix. 39.ix.35.93.x.65. xi. 5. xi.58. xii.15.79. capitolinus,v.64.
iura,v. 24. vii. 63. iix. 55. ix. 68. x. 34. xi. 95.99. cana, j. 16. paterna, iii. 95. iix. 31. trium diſcipulorũ. x. 60.
iurabit,iix.44.
iurare,xii.80.
iurates,ix.49.
iuras,x.39.xi.74.
iuraſque,xi.95.
iuraſti,iv.61.
iurat,v.48.vi.12. iix.81. 63.
iuratus,xi.59.
iurauerat,ix.44.
iure, ii. 20.v.63. vii.50. 68. iix. 58. ix. 50. x.4. xii.3.xiv.141.
iuris, iv. 25. & legum ſanctiſſime cultor, x. 37.
iuro, iv. 43. vii.11.x.58. xi.9.
ius, j. 104. ii.92. xii.99. natorum, ix.99.omne, j. 102. ſeptem natorum,xi.13.
iuſſa, j.105. vi. 7. xi.24. toga,ii.29.
iuſſæ lacrymæ, j. 34. aquæ,iv.65.
iuſſerat,vii.36.ix.44.
iuſſere,ii.40.
iuſſerit,x.51.
iuſſi,iii.82. iv.82. ix.89. x.30.
iuſſiſſe,vii.60.
iuſſiſſes,ix.97.
iuſſit, j. 22. v. 24. xi.8. iix. 6. 56. x. 66.75. xi. 44.
iuſſus,† 17.vi.80.iix.52. eques,iv.67.
iuſta annua, x. 61. ira, vi.64.
iuſtè,vii.11.
Iuſtina,j.72.
Iuſtine,xi.66.
iuſtiſſimus omnium ſenator,x.72.
iuſtius,x.70.
iuſto, xiv. 210. mero, iix.45.
iuſtos labores,iv.90.
iuſtus, probus, innocens vir,iii.44.
iuuabit,xiii.2.
iuuant,j.13.ii.90.iii.77. iv. 29. v. 15. vi. 43.x. 4.59.xi.105. xii. 14. 69.
iuuare,j.36.xi.105.
iuuaret,xii.44.
iuuat, j. 19.108. iii. 37. ii.4.86. iv. 75.vi. 21. 58. 77. vii. 24. 51.57. 71.iix.3. 48.ix.54. x. 21.93. 103. xi. 37. 38. 105.xii.18.86.
Iuuenale,vii.23.
Iuuenalis, xii. 18. facunde,vii.90.
iuuenca mœſta,ii.14.
iuuencæ Geticæ, vii. 79.Niliacæ,iix.81. Phariæ,x.48.
iuuencum aureis cornibus,ix.43.
iuuence, xii.24.
iuuenci,j.108.

iuuencis fortibus, iv. 55. placidis, v. 32. ſtratis, j. 105.
iuuencorum, j. 61. xiv. 4.
iuuencos geminos, † 23.
iuuencus, xiv. 52.
iuuenem, iii. 43. iv. 29. x. 32. xi. 82. illæſum, ix. 92.
iuuenémque, j. 63. xii. 8.
iuuenes, iv. 79. v. 75. vii. 31. ix. 57. xiv. 47. nequam, iii. 69.
iuuenéſque, j. 4. ix. 9. nudi, vii. 34. ſeneſque ficoſi, vii. 70.
iuuenile carmen, xiv. 189. decus, ix. 18.
iuuenis, j. 114. vi. 77. xi. 45.
iuuentâ primâ, x. 50. viridi, vii. 39.
iuuentæ, ii. 90.
iuuentus, † 16.
iuuenum, xiv. 187.
iuuit, xiv. 193.

K

Ka

KAi, x. 68.
Kalendæ, ix. 53. 92. Martiæ, x. 23. binæ trinæue, x. 75.
Kalendarum, iix. 44. x. 92. germanicarum, ix. 2. Iuliarum, xii. 32.
Kalendas, j. 100. vi. 30. duas, xii. 36. natalitias, iix. 64. Octobres, x. 87. Martias, v. 85. ix. 53.
Kalendis, iix. 33. x. 24. xii. 60. Iani, xiii. 27. à Marte dictis, x. 29. raris, iv. 66.

Ko

Κοιτά, ii. 43.
Κωφὸν πρόσωπον, vi. 6.

L

La

LAbantur, x. 70.
labella, ii. 41. tota, xi. 92.
labellis attritis, x. 72. blandis, vii. 94. cluſis, xii. 55.
labentibus pēnis exutus puer, x. 4.
Laberi, vi. 14.
laberis, vi. 47.
Labicana humus, j. 89.
Labiene, ii. 62. v. 50. xii. 16.
Labienum, vii. 65.
Labienus, vii. 65. xii. 33.
labor, j. 108. iix. 51. x. 89. xiv. 95. arctatus, xii. 5. aſſiduus, † 1. breuis, x. 19. magnus, iix. 56. Mareoticus, iix. 36. omnis, † 1. ſtultus, ii. 86. vanus, j. 89. vllus, xii. 63. vterque, xi. 81.
labórque, v. 22. 25. ix. 45.
laboras, v. 79. ix. 87. xii. 62. 96.
laborat, j. 99. vi. 37. xiv. 212.
laboratas aquas, ix. 19.
laboratis libris, iv. 33.
labore, vii. 52. x. 47. dulci, xii. 18. ſterili, x. 58. vano, xiv. 48.
laborem, iii. 53. iv. 32. x. 3.
labores, v. 21. xi. 79. catenati, j. 16. iuſtos, iv. 90. Mentoreos, iv. 39. mille, v. 23. tantos, iii. 44. vanos, x. 82. varios, iv. 8.
laborioſo gradu, vii. verſu, xi. 7.
laborioſos, x. 104.
laborioſus, xi. 107.
laboro, ii. 22.
laborum tantorum, iv. 32.
labra, j. 84. iii. 42. æmula, iv. 42. cana, ix. 28. delibuta, xi. 99. ſana, x. 22.
labris, vi. 39. x. 42. xi. 12. 27. 40. otioſis, j. 97. roſeis, iix. 56. turgidis, vi. 39.
labro dimidio, ii. 10. 22. vtroque, ii. 22.
Labulle, xi 25. xii. 36.
Labycæ cupidinei, vii. 86.

Lacæna nupta,ix.106.
Lacedæmone,iv.44.
Lacedæmoniæ amicæ, xiv.156.
Lacedæmonio Ceromate, xi.48. Galeſo, ii.43.
Lacedæmonis libininoſæ,iv.55.
Lacedæmonium nomen,iv.19.
lacerantur,xi.85.
lacerat,xi.32.
laceratur,iix.78.
laceratus,† 21.
lacerauit,v.68. †18.
lacereris, †8.
laceri artus, †7.
lacerum inguen,iii.72.
lacerna trita, j.93. iix.28.
lacernæ, v.24. vi.59.ii.29.albæ,xiv.127.beticæ, xiv.133. coccineæ, xiv.131. craſſæ, iix.58.rudes,vii.85.
lacernam minimam, iix.75.
lacernarum triſtium, j.97.
lacernas, ii.43. x.87. 98.xiv.139.arrogantes, v.8. bonas, vi.82. emptas, iv.61. gelidas, vii.91. malas,vi.82. tinctas,86. totas, xiv.132. tritas, vii.91. tyrias, iix.10. ix.23.
lacernis, ii.57. ix.38. albatis, xii.26.albis, nigris,iv.2. gelidis, iii.38. appoſitis, ii.46.
lacerta,iii.41.
lacertæ reptanti, xiv.172.
lacerti fortes, xiv.49. Saxetani,vii.77.
lacertis,v.12.
lacerto aeterno, vii.66. tenui,xi.53.
lacertos,xi.101.rutatos, x.48.
lacertum, xii.19. tenuem,xi.28.
laceſſas,v.61.
laceſſis,x.9.xi.47.
laceſſo,iv.90.
Lacheſis, j.89. iv.54.ix.88.inuicta,x.53.
Lacon cæſus,vii.79.
Laconas pios,ix.4.
Lacones Lædæi,j.37.
Laconum, †26.vi.42.
lacrymæ iuſſæ,j.34.
lacrymas, vi.85.vii.39. 95.x.80.
lacrymis, j.89.vii.46.x.13.xi.100.
lactantes metas, j.44.
lacte,vii.79.mero, xiii.41. primo, xiii.38. viuo,xiii.44.
lactea colla, j.32. gemma,iix.45.
lactei vernæ,iii.58.
lactens porcellus, xiii.41.
lacteũ porcum,iii.47.
lactis, iii.38. alligati, viii.64.
lactitet,vii.101.
lactuca,xiii.14.53 ſedés, x.48. vtilis ventri mouendo,xi.53.
lactucas, iii.50. xii.19. ſeſſiles,iii.47.
lactucis,iii.89.
lacu Baiano, iv.30.hiberno, x.85. pigro, ix.101. Sinueſſano, xi.8.
lacuna lippa, iix.59.
lacunæ ſiccæ,iv.4.
lacus,iv.55.ix.59.madidus,iv.44.
lacus diuitis, xi.97.immodi, vii.27.ſacri, ix.59.turgentis, iv.55.
lacus Baianos, iv.30. Eucaneos,iv.25.flumineos, x.58. gelidos, xiv.1. molles, j.50. nitidos, iv.22. Stygios,j.79.v.26.
Ladæ,x.100.
Ladan,ii.86.
Ladon ſenior,x.85.
lædere,iii.97.
læderet,v.80.
lædis,iii.3.
lædit,vii.11.
Læli,j 92.
Lælia, v.76. x.68. xii.23.
Læna,xiv.126.
Lænam breuem,xii.36.
Laërtes ſenes, x.67.
læſa, iii.97. 99.mentula,ii.3.
læſerat, †10.

læſeris, vi.49.
læſit, vi.21 ix.88.x.5.
læſo Myrino, xii.29.
læſum leporem, iii.47. pedem, ii.29.
læſus, v.15. lumine, xii. 54.
læſusúe, ix.57.
læta, iii. 66. Venus, vi. 21. Norbona, vii.73. gloria, x. 103. & ſera fata, x. 71. iuga, vi. 73. loca, xii.52. vela, † 26.
lætatur, ix.40.iii.58.
læti, xii.9.
lætior Corduba, xii.64. vmbra, ix.62.
lætis ominibus, xii. 100.
lætitiâque, ix.72.
lætitię nouę, iix.11. Sarmaticæ, vii.5.
lætius, vi.33.
læto nidore, vii.26.
lætorius, xii.26.
lætus, iv. 45.61. 77.v.3. xii.63. anſer, ix.32. vicinus, iii.58.
læua, ix.42.44.
læuâ, j.7.
læuâque, xii.84.
læuam pergrauem, v. 52.
læuem, ii.48.
Læuina caſta, j.63.
læuior calle, ii.47. vultus, iix.64.
læuis, v.52.
læuo numine, v.85.
Lagei litoris, x.26.
lagena, vi.89.x. 45. comitata dapes, ix.74. nigra, vii. 52 niuaria, xiv. 116. Syra, iv.46.
lagenâ, iv.69. Nomentanâ, x.48.
lagenæ fumoſæ, xii. 84.
lagenam, vi. 89.vii. 19. ix.89. xii.93. iratam, iv.43.
lagenis catenatis, vii. 60. Spoletinis, xiii. 110.
Lagona viuum, ix.51.
Lagopode auritâ, vii. 86.
Laide, iii.11.
Lalage, ii.66.
Laletana fex, j.27.
Laletanæ ſapæ, vii.52.
Laletaniam, j.50.
Laliſio, xiii.57.
lambat, vi.64.
lambebat, ii.61.
lambentes catellos, iii. 82.
lambere, † 18.iii.81.xiv. 67.107.
lambum manũ, iv.30.
lambunt, iv.30.
lamna aurea, ix.23.
lampada roſeâ, xii. 60.
lampade totâ, iix.51.
Lampſaicæ puellæ, xi. 52.
Lãpſaico verſu, xi.17.
lana, iix.28.xiv. 140. interior, xiv. 161 lota, xi.59. mendax, xiv. 133. ſobria, xiv. 154. triſtis, xiv. 158.
lanâ, vi. 41.ix.18.xii.91. nitidâ, ix.50.
lanæ albę, xiv.155. amethyſtinæ, xiv. 154. Polentinæ, xiv. 157. Tyriæ, xiv.156.
lanarum Bæticarum, xii.66.
lanas lugentes, xiv. 157.
lanaſque ſequaces, xiii. 57.
lanatæ ſoleæ, xiv.65.
lance, ii.43.
lancea torta, † 11.
lancem, iv.15.x.29.
lances, vii. 47.71.xi.32. Chryſendetæ, xiv. 97.
laneus lupus, xiii.89.
languebam, v.9.
langueſcit, xiii.79.
languet, j. 47. x.30. xii. 99.
languida freta, iix. 51. lumina, xiv.5. virilia. xi.30.
languidâ caſſide, v.25.
languidior Paullus, ix. 87.
languor grauis, vi.70.
languore ſubito fictoque, ix.87.
lanificæ ſorores, vi.58.
lanificas puellas, iv.54.
lanigeri pecoris maritus, ix.73.
lanis, xiii.125. Lingonicis, xi.57.

laniſta,vi.82.xi.67.
laniúmque,ii.48.
lanius,vii.60. crudelis, vi.64.
lanugine,j.32. dubiâ,ii. 61.
lanugo prima, ix. 37. tum dubia tum mollis,x.42.
Laomedonteæ menſæ, iix.6.
Laomedontis,xi.5.
lapidem primum, xi. 80.quartum,x.79.
lapilli,ix.58.
lapillis caris, x.38. erythræis, ix. 3. erythræis facta litera, ix.14. indicis, j.110. melioribus dies ſignandi, ix. 53.tritis, iix.64.
lapillos erythræos, v. 38.
lapis,j.13. iii. 32. vi.76. x. 61. xi. 50. decimus, iv. 57. lubricus, iv. 18. ſextus, ix.104.
Lapithis,iix.6.
lapſa,iix.59.armilla, xi. 22.corona,xi.9.
lapſæ carinæ,iv.64.
lapſum follem,xii.84.
lardo rubente,v.79.
lare perpetuo,x.61.
larem conductum, xi. 83.
larémque ſordidum, xii.57.
lares,iii. 5. ix. 62. x.58.
feſtos, iii. 58. nitidos, j.71. patrios,v. 43. priuatos, ix. 44. parui, ix.19. vrbani, iii.31.
larêſque,xi.5.
larga ſylua,iii.57.teſſera,iix.78.
largæq; menſæ,xii.63.
largam,xii.66.
largas aquas, xiv. 112. opes,iv.73.
largè,j.104.
largiri,iv.56.xii.6.
largitur,v.19.x.27.
largius,iix.6.xii.11.
largiris,xii.53.
largo nectare fuſus, ix. 35. ore, iix. 70. ſanguine, ix.66. vbere, xiii.44.
largus,iv.44.
laris Antenorei,j.77.
lariſque,xi.49.
Laronia,ii.32.
laſciua,v.36. baſia, xi. 24. carmina, vii.50. numiſmata,iix.78.
laſciua coniunx, v. 7. Nemeſis, xiv. 193. Nympha,vi.68.pagina,j.5.
laſciuâ acu,xi.46.
laſciuæ Thaliæ,vii.16.
laſciuam puellam, ix. 69.
laſciue Properti,iix.73. vector,ii.14.
laſciui capillati, iii. 58. cunni, vi.45. libelli iii. 86. Lucrini, iv.57, ſerui, xiv.79.
laſciui furti,vii.73.
laſciuis iocis,iv.14.
laſciuis puellis, vii. 90.
laſciuit,iv.3.xi.17.
laſciuius,vi.24.
laſciuo tonanti,xii.44. verſu, x. 64. viro, x. 68.
laſciuos, v. 79. amores. xiv.187. curſus, j.45. geſtus,vi.71. libellos, v. 2. vii. 67. lumbos, v. 79. verſus,xi.21.
laſciuum, xi. 68. Martem,vi.21.
laſciuum opus, ix.27. pecus,xiii.39.
laſciuus,iii.20.
laſſa, iii. 68. opobalſama, xi. 9. lumina, vi.58.
laſsâ manu,vii.57.
laſſæ fabulæ,xi.1.
laſſare,iv.3.iix.31.
laſſat, j. 108. iv. 29. iix. 67.
laſſentúrque,v.65.
laſſi anteambulonis, iii.7.
laſſi, iv.4. Siſyphi, v.81.
laſſis, iv. 8. digitis, xi. 47.
laſſo,v.23.x.70.82.gratulatori,x.74.
laſſos,iii.67.
laſſum,v.51.
laſſus, ix.60. iii. 56.44. xii.26. xiv. 161. viator,ii.6.

lata patella,xiii.81.
latâque,† 26.
lateas,ix.38.
latebat,iii.19.
latebit,v.79.
late, iv. 51. v. 26. iix. 65.
latent,j.35.xiv.184.
latentem,iv.22.
latentis agelli,xii.73.
latere,iv.22. xiv.104.
latere cocto, ix. 77. curto,xii.32.
lateri,ix.103.
lateris, ii. 46. ſacri, vi. 76.
laterna cornea, xiv. 61.ex veſica, xiv.62.
latet, iv. 32. v.59.vi.93. iix. 59. 68. ix. 37.xii. 67.
lati campi,iii.58.receſſus,iv.64.
Latia nutu, x. 6. togâ, vii. 62. vrbe, ix. 18.x. 96.xii.60.63.
Latiæ arenæ,iix. 80.lyræ,vii. 22. plebis, xi. 54. togæ, vii. 4. viæ, ix.65.vrbi,iix.8.
Latiæque,j.40.
Latias, x.26.aras,iix.4. comas,iix.33.nurus, iv. 75. tribus,iix. 15. vrbes,vi.58.
Latina,ii.8.verba,xi.21.
Latini,v.62.
Latinum,j.5.iii.86.v.52. xiii.2.
Latinus,ii.72.ix.29.
Latio marmore,ix.25. polo,ix.4.
Latio tonanti,ix.67.
latior rhombus, xiii.81.
Latium forum,x.37.
lato,v.15. clauo, iv. 46. v.17.
Latonæ,ix.18.
latrat,iv.53.
latratores moloſſi, xii. 1.
latro,xi.59.
latrone nudo, xii. 64. vitreo,v.71.
latrones,xii.27.
latronibus,xii.27.
latronum inſidioſorũ, xiv.20.
latuit,ix.62.
latum campum caluæ, x.83.pectus,iix. 55.
latus, ii. 37. vii. 57. xi. 105. xii. 99. dulce, vi. 68. inualidum ingenuumque, iii. 46.raſum caueâ, ix. 58. tribunitiuum, xiv. 32.
latus pectore,xii.38.
laua,iii.3.
lauabimur,xi.53.
lauamur,j.79.vii.34.81. xi.64.
lauare,vi.81.
lauari, ii. 40.70. iii. 72. vii.75.ix.20.
lauaris, j. 24. iii. 87.vi. 42.81.vii.34. xi.76.
lauas,iii.74.vi.81.
lauat,iii.47.
lauatur, ii.14.iii. 20. xi. 52.60.76.xii.17.
laudabimur,v.16.
laudabit,xii.84.
laudabo,xi.81.
laudant,iv.49.v.10.
laudentem,ii.27.
laudare,iv.27.
laudari, j.9.34.ii.89.
laudas, j. 65. iii. 1. v.26. iix.69.ix.20.xi.57.
laudat, ii.14. v.8. vi.61. 86. 64. xi. 25. vii. 89. xii.82.xiv.155.
laudatæ vitæ,j.94.
laudatas aquas, iv. 60. nudas,vi.43.
laudato,iii.95.
laudatos capillos, ix. 18.
laudatur,j.50.
laudatúrque,j.59.
laudatus,v.37.
laudauit,vii.68.
laude, v. 16. iix. 28. ix.2.
laudem,xi.81.xiii.90.
laudent,vii.27.
laudentur,† 1.x.21.
laudes, † 28. j. 90. patrias,vi.38.
laudet, j. 79. vi. 38. vii. 71.xii.82.
laudibus immodicis, † 1.tantis,iv.51.
laudis, † 15. Herculeæ, † 27.
laudo,ii.10.iii.51.69.vii. 84.xi.25.xii.30.40.
lauer,iii.36.
lauere,ii.35.
laueris,iix.42.

laues,vi.81.
lauet,iii.25.
Lauſella,iii.72.
lauit,iix.28. ix.77.104.
lauo,iv.90.
lauor,j.60.
laurea, iix. 82. minor, iix.15. multa, vii.4. tota,ii.2.
laurentum aprum, ix. 49.
laurentis apri,x.54.
laurentino in litore,x. 37.
laureolus, † 7.
laureum nemus,x.92.
lauri,v.4.
laurigera cuſpide,vii.5.
laurigeri phœbi, ix. 29.
laurigeris faſcibus, x. 10.
laurigeros, iii. 66. equos, vii.7. penates, iix.1.xii.3.
lauro,iix.65.
laurum,v.4.victricem, ix.36.
laurus, iix.50.78. x.86. meras,iii.58.
laurus Vipſanas, j.109.
laurus nuncius,vii.5.
laus,j.50.
laus,vii.80.87.
lauta,iii.45. cœna, xii. 48.
lauta conuiuia, xiii.88.
lautas dapes,xiv.90.
lauti,vii.47.xiii.54.
lautior,iv.54.
lautiſſima,xii.48.
lautorem,xiii.7.65.
lautum,xi.32.
lautus, ix.77.porſena, xiv.58.
laxa,xiv.45.lydia,xi.22. ora,vi.74.
laxam cutem,v.80.
laxas opes,ii.30.
laxat,ii.41.
laxatur,iv.8.
laxauit,x.104.
laxant,† 24.
laxi follis,iv.19.
laxior lectica,ii.81.
laxis panticibus,vi.64.
laxum,iii.22.
laxo orbe,xiv.169.
laxos, j.105. focos, iix. 30.

Le

Leander audax, marmoreus,xiv.181.
Leandre, † 25.
Leandrus audax, † 25.
Lecania,v.44.vii.34.
lecta,ii.91.apyrina,xiii. 43.
lecti, iix. 67.gemmantes,xii.67.
lectica laxior, ii. 81.inuidioſa,vi.77.ſuffulſa octo ſyris, ix.3. tuta,xi.99.
lecticam,iii.46.x.10.
lecticariola,xii.58.
lecticula vilis,ix.94.
lectio,v.36.
lectioque,v.14.
lectis,iv.17. paginis, ii. 6.
lectius,v.26.
lecto, x. 97. Ganymedæo,iix. 46. medio, vi.64. occupato,iii. 82. perpetuo, iv. 13. ſtygio,xi.55.
lector, j. 114. iv. 91. vii. 2. 16. 50. ix. 1. 50.83. 86.x.2.xi.17.109.cádidus,vii.98. amice, v.16. delicate, iv. 55. multus, v. 15. rarus, v.10.ſtudioſe,j.1.
lectore, x. 21. nimium guloſo,x.59.
lectorem,vi.85.
lectorémque,iv.29.
lectores tetrici, xi.3.
lectoria,vi.45.
lectos,v.63.medios,xii. 29.
lectuli calentis, vi. 70. dulcis,xiv.30.
lectuleque,x.30.
lectulus, x. 68. xii. 39. communis, xii. 92. felix, x.38. ſpectator non vnius nudæ, x. 51.
lectum,j.118.
lectus, iii. 93. v. 10. Parionimus, xiv. 85. communis, ix. 40. xi.24. tritus cimice, xi.23.
Ledâ,v.36.
Leda,xi.72.xiv.175.noua,ix.106. redempta, ii.63.
Ledæ, v. 39. vii. 23. xiv. 156.ſpurcæ,iv.4.
Ledæas paleſtras, iv.55.
Ledæi

Ledæi lacones,j.37. Phalanti,iix.28.
Ledæo aſtro, iix. 21. ouo,iix.33. Timauo, iv.25.
Ledæos olores,j.54.
legam,vii.67.
legant, x. 19.35. xi.16. xii.5.
legantur,xii.3.
legat,x.78.
legaris,v.61.
legas,j.5. ii.71.27. vi.65. x.4.xi.18.xiv.2.
legat, v. 2. iii.69.97.iv. 83.vii.11.
legátque,iix.3.
legatur,ii.6.
legauit,ix.10.
lege, iii. 86. v.2.31. vi.7. ix.36. 67. x. 4. xi. 21. 107.xii.5.42.97.
lege nimis durâ,ix.91.
legenda,iii.20.
legendum,xii.3.
legerat,iix.3.
legentur,vii.98.
legerat,ii.9.vi.10.
legere,vii 76.
legeres,iii.86.
legeris,ii.1.v.81. vii.96.
legerit,xiv.8.
legero,xii.74.
leges, ii. 29. iii. 68.iix. 72.xi.17.x.2.63.
leges (verbum) xii.5.
leget, v. 79. vii. 50. 96. iix.57.x.17. xi.17.
legetur,vi.60.64.
legi, j. 115. iv. 33. vii. 24. iix.18.xii.62.
legíque,iv.31.
legimus,ix.28.
legis,j.1.17.41.94.115.ii. 71. iii. 1.44. v. 16.26. 76.81. vii. 27. 51.95. 51.62.x.4.xi.21.91.
legiſſe,j.119.iv.83.v.1.
legiſſet,iv.82.
legiſti,xi 108.xii.43.
legit, j.69.iii. 63.vii.87. ix. 61.65.ix. 99. xi.1. 25.xii.11.
legitimam vxorem, v. 76.
legitimos toros,vi.21.
legitur,x.33.
lego,ii.86.iv.90 vii.28. ix. 54.iii.95. v. 13.iix. 61.
legum æquarum ſanctiſſime cultor,x.37.
legunt,iv. 49.xii.62.
leguntur,j 71.
λαιχάζειν, xi.59.
lemmata mortua,xi.43 ſola,xiv.2.
lemmate vno,x.59.
Lemniacis catenis, v. 7.
lena,ix 30.obſcœna,xi. 62.
lenámque,xiii.48.
lene,j.50.vii.17.x.45.
lenat,xi.87.
lenis, ix.93. duabus,iix. 59.
leniter,iv.64.
leno,iv.5.ix.7.
lenonis,ix.9.
lens,xiii 9.
lenta, iv.23. colocaſia, iix.33.
lentâ fame, j. 79. geniſtâ, j. 44. morâ, vii. 92.
lentæ pigritiæ,xi.80.
lentas moras,† 23.
lentem Niliacam, xiii. 9.poſitam,xi.32.
lentinæ,iii.43.
Lentine,xii.17.
lentiſci,iii.82.
lentiſcis tonſis,vi.74.
lentiſcum,xiv.22.
lento igne,iix.21. limo, iix. 45. vapore, v. 79.
lentos remos,iii.67.
lentum, ii.57. ceroma, iv.19.
lentus, ii. 46. iii. 20.xi. 48.
leo,† 23.j.61 ii.75.ix.73. xii. 94. auidus, j. 15. perfidus,† 10.
leone cleonæo, v. 72. flammeo, x. 62.innumero,iix. 55. porrecto,ix.44.
leonem,† 27.ferum, † 18. proſtratum, † 6. ſpectandum,† 15.
leones,j.105.iix.55.xiv. 30. Cæſareos, j. 7. Libyci, xii. 62. ſæuos,j.52.
leoni mortuo, x.90.rigido,x.65.
leonibus,x.100.
leonis, j. 49. vi. 93. ix. 104. fului,ix.92. torui,j.61.placidi,j.23.

leonum,j.13.45.105.
lepidâ procacitate, ii. 41.
lepidos libellos, iix. 3. xi.21.
lepôre,iv.23. Attico,iii. 20.
leporem, j. 45. iii. 13.v. 30. vii. 77. x. 87. xii. 14. calidum, j. 50. coctum, iii.94.illæſum,xiv.200. inemptum,iv. 66. læſum, iii.47.
leporis,vi.75.vii.19.
lepores,x.37.xii.14.
leporum,j.45.105.
leporúmque, xii.48.
lepus,j.15.23.61.iii.77. xiii. 92. ambitioſe, j. 52.fugax, j. 49. improbe, j. 49. tutus, j. 7.
Lernæ graiæ,v.66.
Leſbia, j. 35. ii. 50. v. 69. vi. 23. iix. 73. x. 39. xi. 63. 100. xii. 44. 59. dilecta Catullo, xiv. 77. exorata, vi. 34. orba, vii.13.
Lethæas vndas,vii.95.
Lethalem notam, vii. 36.
Lethes, vii.49. ingrata flumina, x. 2. proprioris,x.23.
leti genus triſtius, xi. 92.
leto,xi.92.
letum,j.118.ii.17.
leuamen blandũ,vi.68.
leuare,xi.97.xiv.22.
leuari,j.110.
leuat,v.12.xi.47.
leuata vtrinq; tunica, xi.71.
Leucano vrſo,† 8.
Leuconico,xi.22.
Leucophæatus,j.47.
leue, iv. 43. v. 19. ix. 70. genus, vi. 60. munus, iv. 10. xiv. 21. opus, iix.33. toreuma, xiv. 102. vadum, j. 50. vitium, vii.17.
leuem Atam,iv.19.
leuemq; Paſſerinum, xii.36.
leues animi, iv.35. calamos,ix.75.elegos,xii. 96. pueri, xi. 64.ſcutulas, xi. 31. ſelibræ, vii. 71.
leuéſque Pœnos, iv. 14.
leui ceſpite, j. 89. cortice, x. 37. flammâ, xiii. 33. rapinâ,xii.55. iaculo, iv. 55. vento, x. 30. vimine, ij. 85.
leuíque nutu, vi.82.ix. 95.
leuia,xiv.136.
leuibus pueris,xi.23.
Leuina,j.63.
Leuine,vi.9.
leuior, vi. 52. iix. 64.x. 55.
leuiora,xiv.19.
leuioráque carmina, vii.7.
leuiore inuidiâ fati cadunt,xii.14.
leuis, x. 65. xiv. 144. 205. amicus, xi. 44. annulus, v. 62.aura, vi. 59. x. 42. cauſa, ii.65. iix.33. chorus, v. 52. cortex, xiv. 209. dominus, xi. 1. haſta, † 12. ix. 57. Libitina,x.97.Marſus, iv. 29. ſpongia, xiii. 47.terra, ix. 30. toga, vii.85.villicus, xii.18.
leuíſque, vi.52.
leuiter,iii.65.iix.33. naro ſodali, xiv.11.
leuius, v. 70. ix. 28. xi. 69.
lex,j.36.v.38.auara,v.39. Iulia,vi.7.22.

Li

Liba, iii. 77. quinquageſima,x.24. ruſtica, x.103.
libabit,x.12.
libat,iii.6.
libata,carcheſia. iix.56. purpura,ix.78.
libebat,vi.43.
libebit,xiv.65.
libelle, iii. 2. iv. 91. 87. vii.96.iix.72.x.104.
libelli, j.36. v.10. 21.iix. 3.x.33.45. xi.17. decimi,x.2.xii.5. laſciui, iii.86.molles, xii.43. ſuccincti,ii.1.

libellis, j. 54. iv. 31. v. 5. 52. 61. 64. xi. 50. x. 3. xi. 95. argutis, j. 1. breuibus, j. 46. feſtinatis, ii. 91. longis, x. 17. nobilibus, vii. 96. noſtris, iv. 29. iv. 49. omnibus, nequior, xi. 16. Sybariticis, xii. 97. ſupplicibus, iix. 31.
libello, ii. 23. iii. 99. v. 37. breui, xii. 1. gracili, xiii. 3. longo, xi. 109. timido, gracilíque, iix. 24.
libellorum, iv. 8. x. 74.
libellos, j. 2. 5. 26. 30. 36. ii. 6. 28. iv. 72. 83. v. 74. vi. 61. 64. vii. 2. 10. 16. 50. 51. 76. 87. iix. 75. ix. 75. 83. x. 64. xi. 1. xii. 64. compoſitos, iv. 6. conſtrictos, xiv. 37. doctos, vii. 28. laſciuos, v. 2. vii. 67. lepidos, iix. 3. xi. 21. madidos, iv. 14. manumiſſos, j. 53. paticiſſimos, xii. 97. querulos, iix. 82. ſolicitos, ix. 59. vernulos, v. 18.
libellum, j. 118. iii. 97. vi. 19. vii. 79. xiv. 1. xiv. 142. nec doctũ, ſatis, & parum ſeuerum, x. 19. non nimis ruſticulum, x. 19. inæqualem, vii. 89. longum, iii. 68. purpureum, v. 6. timidúmque breuémque, xii. 11.
libellus, j. 39. iii. 68. v. 16. 81. vi. 1. iix. 1. 72. x. 1. craſſior, ii. 6. macer, ii. 6. nouus, iv. 10. totus, xi. 16.
libens, iv. 90.
libenter, j. 41. iii. 44. iv. 43. iix. 76. ix. 11. 48. 49. x. 12. xi. 36.
liber homo, j. 68.
liber, j. 17. 68. 102. 109. ii. 1. 32. 53. 93. iii. 1. 4. 20. 50. 100. iv. 84. 90. v. 2. 15. vi. 85. vii. 11. 83. 50. iix. 1. 3. 29. 77. ix. 11. 57. 74. 102. x. 1. xi. 3. 4. æqualis, vii. 89. bonus, vii. 80. notus, j. 67. victurus, v. 60. vnus, x. 70. otioſe, xi. 1. parue j. 4. iii. 5. peregrine, xii. 3.
liberale, vii. 78.
liberalem, vii. 54.
liberalis, j. 100. iv. 64. v. 18.
liberalitas, iix. 38.
liberatus, ix. 28.
liberior, ii. 53. iv. 42.
libertas, v. 19. vi. 88. manè timenda, x. 48.
libertate, xi. 6.
libertatem, xi. 59.
liberti, vii. 61.
libertina, iii. 33.
libertinas opes, v. 13.
libertis, x. 34.
libertum, j. 2. ii. 32. iii. 46. xi. 40.
libertus, iii. 46. vi. 28. 29. xiii. 121.
liberum, ix. 89.
libet, j. 84. ii. 75. vii. 50. x. 20. 31. xi. 17.
libetur, ix. 92.
libidinatur, vii. 66.
libidinibus tantis, xiv. 23.
libidinoſę Lacedæmonis, iv. 55.
libidinoſis, xii. 43. manibus, xii. 87.
libido ſæua, ix. 9.
libitina, iix. 43. leuis, x. 97.
libra, iii. 62. vii 85. ſeptíciana, iix. 71.
librâ totâ, xi. 38.
libram, x. 57. xi, 28. 106. xii. 55. 66.
librarius, ii. 1. 8. iv. 91.
librarum mille amicum, xi. 101. quatuor mullus, xi. 31.
libras, ii. 44. 76. iix. 71. x. 55. duas, xiv. 97. quatuor, xii. 36.
librato ferro, † 13.
libri, xi. 18.
libris, j. 54. v. 57. ix. 59. x. 21. laboratis, iv. 33. bis denis, ix. 51. tribus minor, x. 37.
libro, j. 6. vii. 7. litigante, x. 100. vno, iv. 29.
librorum, j. 67. xi. 25.

libros, xi. 1. 108. æquales, vii. 89. barbatos, xiv. 84.
librum, j. 67. 112. iv. 10. vii. 84. xi. 17. explicitum vſque ad ſua cornua, xi. 108. priorem, iii. 1. quinctum iii. 50.
libuit, xii. 57.
Liburnici cuculli, xiv. 139.
Libyæ paleſtræ, v. 66.
Libycâ teſtâ, iv. 46.
Libycæ fici, vii. 52. volucres, xiii 45.
Libycas aras, ix. 44. meſſes, vi. 86. trabes, xiv. 91. vrbes, ix. 57.
Libyci caballi, xii. 24. coloni, xiii. 12. dentis, xiv. 3. leones, xii. 62. vrſi, j. 105.
Libycis, ii. 56. xiii. 43. dentibus, ix. 23. gentibus, ix. 8. iugis, ii. 75. ramis, xiii. 42.
Libyco litore, ix. 36.
Libye, iii. 46. ix. 57. iix. 55.
Libycos orbes, ii. 43.
Libyes, v. 75.
Libyn, ix. 104. ſimilem, vi. 77.
Libys, vi. 42. eques, x, 13. impius, iv. 30.
liceat, iii. 99. j. 87. iv. 71. v. 21. 42. vii. 9. 51. 92. x. 34. xi. 6. xii. 43.
licebat, ix. 26.
licebit, j. 118. ii. 81. iv. 55. v. 4. 27. 51. iix. 21. 42. 64. x. 100. xiii. 54.
licenti greſſu, iv. 8.
licentiam, j. 3.
licere, iv. 18. vi. 65. iix. 65. xi. 40.
liceret, vi. 66. xi. 61.
licet, j. 61. 90. ii. 1. 70. iii. 6. 44. iv. 16. 54. 64. v. 5. 42. vi. 5. 43. 51. vii. 7. 27. iix. 8. 66. ix. 4. 46. x. 17. quid faciet pauper, cui non licet eſſe clienti, x. 10. xi. 17. 53. xii. 6. 29. xiii. 3. 105. xiv. 130. 208.
Lichas fallax, ix. 67.
Lichenes ſordidi, xi. 99.
Liciane, j. 62.
Licini, iix. 3. celeberrime, vii. 46.
Liciniane, j. 50.
Licino, ii. 32.
lictoris clamoſi, xi. 99.
licuiſſe, iv. 44. vii. 20.
licuiſſet, iv. 11.
licuit, j. 74. 115. iii. 99. iv. 54. v. 19. vii. 36. iix. 50. x. 26.
ligdon, vi. 42.
ligella, x. 90.
ligia, xii. 7.
ligna, ix. 77. xiv. 90. acapna, xiii. 15. clara, xiv. 80. noxia, xi. 42. ſecta, xiv. 3. vilia, xiv. 12.
ligneo crure, x. 100.
ligneus, vi. 73.
ligno, vi. 49.
lignum, iix. 40. xiv. 44. inutile, vii. 18.
ligo politus Tuſcâ vinea, ix. 58.
ligone centeno, iv. 64.
ligones, ix. 23.
ligula argentea, xiv. 120. etroma, ii. 29.
ligulæ graciles, vi. 18.
ligulam, v. 20. iix. 33. 71.
ligulâſque, vii. 59.
ligurine, iii. 44. 45. 49.
ligurra, xii. 62.
ligurúmque, vii. 81.
liguſtra cana, ix. 27. delapſa, iix. 28.
liguſtro, j. 116.
lilia, iix. 28. condita, iv. 22. plena, iix. 33.
lilio, j. 116.
liliúmque, v. 38.
lima cenſoria, v. 81.
limâ recenti raſa, x. 2.
limante Mineruâ, vi. 46.
limatis, vii. 58.
limen, vii. 60. xii. 57. omne, iix. 44.
liménque ſuperbum, j. 71.
limo lente, iix. 45.
limina, j. 2. iv. 53. v. 6. vii. 60. ix. 47. x. 10. 28. 58. xi. 46. 48. xii. 18. 102. nocturna, x. 13. prima, vi. 80. ſexaginta, xii. 26. veneranda, xii. 3.
limine, iii. 5. vi. 60.

liminibus incuſtoditis, & apertis,j.35.
limite molli,xi.91.
lina,xiv.103.149.humida,x.37.
linat,ix.23.
line,ii.38.54. iv.66.vii. 44. pædagoge, xii. 49.
linea diues,iix.78.
lineâ tremulâ,iii.58.
lineam,x.30.
lineíſque,iv.61.
lingam,iii.84.
lingat,ii.84.
lingere,vii.66.xii.55.
lingeret,ix.41.
lingis,iii.95.96.xi.86.
lingit, j.78.84.vi.26.xi. 48.
lingonicis lanis, xi.57. ſagis,xiv.159.
lingonico,xiv.160.
lingonicum tomentũ, xiv.159.
lindonicus bardocucullus,j.54.
lingonus,iix.75.
lingua, iii. 81. iv. 61. ix. 50.xi.26.62.103. xiv. 208. perfida, vii. 27. debilis, x.65. garrula, xiii. 71. improba noxia,ii.61.percuſſa ſidere, xi. 86.priſca, vij.46.
linguâ, ii. 82. iix. 2. abſciſſa, ii. 82. Catoniana,ix.28.defecta, xiii. 77. vtraque doctus,x.76.
linguâque,iv.5.
linguæ blandæ,vii. 87. circulatricis, fœda, proba,x.3.malæ,iii. 80.ſacræ,v.70.
linguam fututricem, x.62.
linguas,vii.54.xi.92.
linguis, vii. 44. x. 87. xii.57.
lingula,ii.29.xiv.102.
lingũnt,iii.88.
linigeri calui, xii.29.
linis,iii.42.
linit,vii.19.38.ix.62.
linitur,viii.33.
lino,j.76.xi.26.
Linon,ix.88.
linunt,j.88.ii.29.
linuntur,iv.39.
Linus, vii. 9. grandis, v.12.
linquit,ii.14.
lintea, xii. 71. xiv. 51. 104. niue candidiora, xii. 84. villoſa, xiv.138.
linteíſque,ii.57.
lippa ficus, vii. 19. lacuna,iix.59.
lippum,vi.39.
lippus, vi. 78. iix.9.xii. 59.inſtitor,xii.59.
linquantur,ix.3.
liquidas alas,iv.49.
liquidis aquis, † 18. nudis,x.7.
liquidum merum, xii. 61.ventrem, xiii. 116.
liquor,vi.13.heſperius, xiii.40.
Liris cæruleus,xiii.83.
lis,ii.32.iii.46.vi.19.vii. 64.x.47.68.
litat,iix.15.32.x.33.92.
lite,ii.90.
litem, x. 5. iocoſam, † 20.
lites,x.87.tetricas,v.21. vrbanas,xii.73.
litibus, ii. 64. amaris, xii.69.
litigante libro,x.100.
litigáſque,xi.36.
litigat,j.99.vii.64.
litora, iv. 13. 57. vi. 34. æmula,iv.25. aptica, j.50.ſacra,iv.57.
litore, ix. 41. Laurentino,x.37.Libyco,ix. 36.
litoreas ſalonas,x.78.
litoreos Pyrgos,xii.2.
litoreámque domum, x.58.
litoribus,ix.58.
litoris aridi, iix.64. Indici, x. 38. Lagæi, x. 38.
littera, vii. 50.iix. 51.x. 73. facta erythræis lapillis, ix. 14. felix, vii. 44. nigra, xiv. 5. tota,xiii.75.
litterâ,xi.19.
litterulas,ix.75.
litura,iv.10.iix.16.17.
lituræ multæ,iv.10.
lituras,j.14.
litus, xii. 44. aureum, xi. 81. dulce, x. 50. ſolidum madentis

arenæ,x.51.
liuenti,iix.61.
liuentia,x.37.
liuére,x.28.ix.24.
liues,xi.95.
liueſcit,iix.51.
liuet,iix.61.
liuida glacies,vii.94.
liuidæ,j.41.xi.21.
liuidos cirros,vii.10.
liuidus,iv.27.
liuio,j.62.
liuor ædax, xi. 34. malus,x.33.
Liuius in membranis, xiv.190.

Lo

Loca, v.21.vii.83.xii.9. læta,xii.52.
locanti,iv.42.
locariorum,v.25.
locat,xi.84.
locelli,xiv.13.
locellos,x.88.
locellus,xiv.13.
loci,vi.16.vii.49.iix.65. ſepoſiti, vi. 15. theatralis,v.24.
locus,j.36.x.30.xii.21.
loco,ii. 67. v. 75.vi.42. 63. x. 20. extremo, iii. 33. nullo, iv. 60. quouiſcunque, xiv. 1.
loculi eburnei,xiv.13.
loculos,xiv.12.
loculóſque,v.40.
locum,j.46.55.xi.33.74.
locuples, xi. 45. v. 26. vi. 27. xii. 94. xiv. 253.
locupletem,v.38. vxorem,iix.12.ix.82.
locupleti,v.36.iix.27.
locus,v.5.vii.16. iix.39. 72. x.72. x.96. xi. 19. xii.50.57.
clarus, iv.44. inuidioſus,xi.66.
locuto,ix.1.
locutus,iix.2.
lodices,xiv.148.152.
lomento vteri,iii.42.
lomentum,xiv.60.
longa,iv.1.iix.8 xiv.151. atria, xii. 50. dies, ix. 50.xi.70.diſpendia, ix.102. diſticha, ii.77. epigrammata, j. 111. ii. 77. vi. 65. fides, j. 16. gaudia, iix. 11. nox, iv. 7. ſecula, iix. 6. tempora, j. 105. ix. 30. xiv. 84.
longa, ix.18. area, v.50. cuſpide,xiv.221. dextra, vii.19. prurigine, xi.74.
longæ comæ, iv. 45. ſenectæ, vi. 49. viæ, j.2.
longæua vetuſtas,†.5.
longæuo Neſtore, iix. 6.
longæuos capillos,xiv. 27.
longam ætatem, vi.70. Babylona,ix.77.epaphæreſim,vii.52.
longas, ix. 31. comas, j.32. mandras, v. 23.
meſſes, v. 72. oſcitationes, ii. 6. ruinas, j. 83. vias, vi. 43. ix. 31. xi. 36. xiv. 188.
longe, j. 87.iii. 58. v. 3. 59. iix. 51. 33. fracta amphora,xi.9.
longi metus,xii.6.
longinquis oris,iii.1.
longior, xii. 5. lux, vi. 41. naſus, xiv. 116. vita,iix.77.
longis auribus, vi. 39. capillis, ix. 37. comis, vi.16. libellis, x.17. vnguibus, xiv. 36.oris, †24.
longius, j. 87. 88. 109. v.23.ix.93.xi.8.
longo baſio, xii. 66. iugo, iv.64. libello, xi. 109. mari, x. 30. puluere, x.13.roſtro, xiv. 31. tempore, x. 36.vulnere, †15.
longos capillos, xii.18. gradus,xi.83.
longum, j.82.118.vi.65. iix.38.ix.19.coloſſum ii. 77. libellum, iii. 68. mare, x. 104. ſyrma,xii.96.
longúmque,v.36.
longus,ii.1.x.1. & bruma madens December,x.5.
longuſque à Cæſare puluis,x.6.
loquamur,xi.7.
loquar, iv. 43. v. 53.iix.

56. ix. 4. x. 96. xii. 36.
loquaris, x. 68. 72. xi. 24.
loquatur, † 1. v. 29. vi. 33. ix. 78. x. 3. 48. xi. 16.
loquax bucca, j. 42. fama, xii. 4. naufragus, xii. 57. pica, xiv. 76.
loquebaris, iv 61.
loquendum, v. 26.
loquentem, vii. 57.
loqueris, j. 98. ix. 28. 48. v. 42. 53. x. 11. xi. 25. 103.
loquereris, iii. 66. vii. 17.
loqueruſ, x. 65. xii. 84.
loqui, j. 110. ii. 82. v. 70. vi. 41. vii. 17. 23. 45. iix. 1. 18. xi. 21. 103.
loquimur, iix. 33.
loquitur, j. 25. 62. 69. vii. 62.
loquor, v. 56. x. 37.
lorica inuia, vii. 1.
loricam, ix. 57.
loris, x. 5. horridis, x. 62.
loriſque, ii. 57.
loro, x. 55. vi. 21. madido, vii. 57.
lota, x. 30. toga, ii. 43.
lota lana, xi. 59.
lotam, iv. 28. x. 11. togã, iv. 28.
lotos palladius, iix. 51.
lotus, ii. 14. vi. 53. xii. 84. xiv. 163. eques, xii. 71.

Lu

Lubrica pulpita, ix. 39.
lubricum, ix. 58. x. 79. crus decenni compede, ix. 58.
lubricus, iv. 18. paleſtria, iii. 58. vnguis, vii. 1. vultus, ix. 57.
Lucane, j. 57. vii. 21. iix. 75. ix. 52.
Lucani, iii. 20.
Lucanica filia, xiii. 25. iv 46. xiii. 35.
Lucanicæ, xiii. 35.
Lucano, † 8.
Lucanum, j. 62. vii. 20.
Lucanus, xiv. 194.
luce, iv. 1. 64. 73. 90. iix. 20. ix. 56. xi. 57. xii. 60. admiſſa, ii. 105. clara, xi. 23. xiv. 60. heſterna, j. 69. prima, ix. 94. xii. 26. Romana, ix 2. tanta, vii. 22. tota, iii 63.
lucebat, iv. 22.
lucebit, x. 6.
luceat, vii. 49. xiv. 109.
lucem, j. 29. vii. 9. iix. 45. xi. 37. xiv. 147. diu cogatam, x. 38.
Lucenſis docti, j. 2.
lucentes poſtulæ, xi. 99.
lucerna, iii. 93. iix. 3. xiv. 42. conſcia dulcis lectuli, xiv. 39. cubicularia, xiv. 39. ebria nimbis Nicerotianis, x. 38. magna, xiv. 44. moriẽs, iv. 4. parua, xiv. 61. polymyxos, xiv. 41. vna, xiv. 41. vncta, xiv. 43.
lucerna, iix. 59. xii. 32. teſte, xi. 105.
lucernæ, xiv. 40. exiguæ, iix. 33.
lucernam extinctam, xii. 43.
luces, j. 102. albæ, x. 62. obſcuras, vi. 59. quinas, xiv. 141. ſetas, x. 19.
lucet, ii. 26. iii. 58. iv. 32. vi. 42. iix. 68. x. 96. xii. 50. xiii. 5.
luci clariſſime Iuli, j. 108.
luci nitidæ, iix. 21. iv. 55. barbari, x. 92. Scythici, xii. 53.
lucida ſigna, ix. 75.
luciferæ Deæ, xi. 70.
luciferam Dianam, x. 70.
Lucili, xi. 91.
Lucilius, xii. 96.
Lucina ferox, † 12.
Lucinæ, † 13.
lucis, xi. 66. xiv. 213.
Luciúmque, v. 14.
lucos, x. 24.
Lucretia, j. 91. xi. 105.
lucrifecit, iix. 10.
lucri, iix. 9. 48. xi. 50. xii. 13. fœdi, iix. 48.

Lucrina, vi.11. concha, xiii.90. quinque, xii. 48.
Lucrinâ vena, x.30.
Lucrini laſciui, iv. 57. ſtagni, v.37.
Lucrino, j. 63. vi. 68. Baiano, xiii. 82. ſtagno, iii.20.60.
Lucrinus mollis, vi.43.
lucrum, x.41. xiii.31.
luctantia, xiv.22. v.47. colla, iii.24.
luctaris, iii.75.
luctus, vi.33.68.
lucubrata nox, iv.90.
luculentus Athis, ii. 86.
lucus ſacer, j.54.
ludas, ix.59.
ludat, v.36. xi.16.
lude, xiv.1.
ludebam, ix.86.
ludere, iii. 16.99. vi.71. vii.31. iix.3. ix.26. x. 15. 86. xi. 7. 40. 105. xii. 40. xiv. 47. 105. 165.
luder, vii.7.
ludi, v.28.
ludiarum, v.25.
ludibria vana, x.4.
ludi magiſter, x.62.
ludi magiſtri, xii.57.
ludimus, vii.11.
ludis, ii. 60. iix.64. xii. 96. xiv.20.
ludit, j.7.41. iv.3.14.49. vi.13. vii. 66.79.81. x. 15.
ludite, vii.7. xiv.79.
luditis, iii.67.
ludiue, vii.63.
ludo, iv.90. xii.96.
ludorum, ix 29.
ludos, v.14. iix.78.
lues, xi. 92. atra, j. 79. ſcelerata, j.102.
lugentes lanas, xiv. 157.
lugentique, ii.41.
lugentia æra, xiv.204.
lugere, vi.18.
luges, iv.58.
luget, ii.11.
lugubre, ii.11.
lumbis, j 93. xi.101.
lumbo patulo, xiii.5.
lumbos laſciuos, v.79.
lumbum, vii.19.
lumina, iv. 42. vi. 58. x. 63. xi. 30. xiv. 44. duo, xii.101. languida, xiv. 5. laſſa, vi. 58. morientia, xiv. 173.
lumine, iix. 59. arcano, iix. 36. ingenti, x. 96. læſus, xii. 54. ſicco, x. 80. turbidiore, ix. 26. vno, vi.78.
luminibus raptis, iv. 30.
luna, iix. 21. ix 32. nitet totâ lampade, iix. 51. plurima, iix. 51. ſecta, xii.57.
lunâ ſimili, x.42.
lunæ, ii. 35. Etruſcæ, xiii.30.
lunam, ix.30.
lunata pellis, j.50.
lunatâ fronte, iix. 33. plantâ, ii.29. teſtudine, xiv.87.
lunatæ iugæ, iix.55.
lunenſis caſeus, xiii. 30.
lupâ, ii.75.
lupanari, ix.7.
lupas ſpurcas, j.35.
lupata aurea, j.105.
lupe, v.57. vi.79. ix.3. x, 40. xi.19.89.
luperce, j.118. iii.75. vi. 6.51. ix.81.
luperci, vii.82.
luperco tenero, iv.28.
lupercus, iv. 28. xi. 41. xii.46.
lupi, j. 60. ii. 14. inhumani, x.48.
lupinus repens, v.79.
lupo, vii. 9. poſito, ix. 27.
lupóque, vii.54.
lupos, x.30.
lupum, ii. 40. x. 48. grandem. xi. 50. totum, ii.37.
lupus, j. 49. vii. 9. xi. 109. laneus, xiii. 89. pallidior fiet, xi. 56. vagus, j.15.
luſca, ii.33. iii.11. ix.38. iv. 65. anus, xii. 71. Lycoris, iii. 39. Philænis, xii.22.
luſcæ dominæ, xi.74.
luſcam Thaida, iii.8.
luſciniæ, vii.86.
luſcinia, xiv.75.

luſcus,

luſcus,vi.78.iix.9.59.
luſerat,iix.32.
luſerit,iv.23.
luſerunt,ix.62.
luſi,j.114.
luſibus,j.36.
luſiſti,iii.16.
luſiſtis,vi.45.
luſit,† 26.ix.27.182.
luſor primus,x.86.
luſtrabis ſex, x.71. ſeptima,xii.31.
luſtras,vii.99.
luſtris, j. 102. tribus, x. 38.
luſtro ingenti, iv. 1. nouo,iv.45.
luſum,ii.4.
luſus, † 26. j. 4. iv.49. 88.v. 38. vi 2. 85.vii. 7.13. iix.30. x. 35. xi. 14.17.xiv.176. feſtos, j.3.graues, xii.15. innocuos,j.5.
luſúſque,j.15.45.
lutet,xiv.50.
luteum corpus,xi.48. giganta, ix. 57. toreuma,iv.46.
luto medio, vii. 60. promethéo ficta, x. 39. putre vetúſque ſolum,ix.75.Saguntino, iix.6. xiv. 108. Saturnalitio, xiv. 182.Veneto,iii.74.
lutulenta mula, ix. 23. palæſtra,vii.66.
lutum matutinum, xii. 26. medium, iii. 36. x.10.
lux, j. 69. x. 30. vii. 13. felix, ix. 53. formoſior, x. 24. ingrata grauiſque,x.23. longior, vi. 42. magna, ix. 2. memorabilis, vii. 21. prima, † 24. ix. 40. ſuprema, j. 110. triceſima, vi. 7. tertia,iii.6.
luxuria, ii.63. v.20.maior,xi.71.
luxuriâ,iii.68.
luxuriáque,xi.42.
luxuriæ,iix.45.
luxuriam,iii.10.
luxuriantur,x.96.
luxuriaris,ii.89.
luxurieris,iii.2.
luxurietur,xii.65.
luxurioſa, j. 88. ix. 69. xiii.82.mentula, vii. 90.
luxurioſe,xiv.110.
luxurioſus, ix.84.ager, xi.91.

Ly

Lyæe,iix.51.78.
Lyæi madidi,j.71.
Lyæus,x.19.
Lyæo, xiii. 22. Campano, xiii. 118. comiſſatore, ix.62.primo, xiii.114.
Lycambeo ſanguine, vii.11.
Lycas,j.72.
Lychnus paruus,iv.90.
Lyciſcam,iv.17.
Lycori,j.103.vi.40.
Lycoris ceruſſata, j.73. fuſca, vii. 12. luſca, iii. 39. nigra, iv. 62. pulcra,iix.73.
Lyde,j.72.
Lydia, xi.70. 103. laxa, xi.22.
Lydia penſâ,ix.67.
Lygde, xi. 42. 74. xii. 72.
Lygdo,vi.39.45.
Lygdon vacuam,vi.42.
Lygdos candida, vi. 13.
lymphis cluſis,xii.
lyra calabra, v. 31. clarior,xii.11.
lyrâ,iix.6.
lyræ,ii.7. xii.96. Latiæ, vii.22.
lyram docilé, xiv. 167.
lyraſque,j.77.
lyris,ii.73.x.30.
Lyſippi,ix.44.
Λυσίππου, ix.45.

M

MA

Macellis Niliacis, xiii.85.
macello, x.59. auſonio, xii. 63. vrbano, x. 37.
macellus,x.96.
macer, iii. 68. iix. 5. x. 17.78. culus, iii.97. libellus, ii. 6. ſeruulus,iix.75.
Machaonas omnes, ii. 16.
macræ anatis,iii.93.

P

macreſceret,xiii.63.
mácro,xii.100.
macrum,x.17.78.
mactabis,j.50.
mactare,iii.24.
macte eſto,iv.13.animi. xii.6.
maculoſæ myrrhæ, x. 80.
madeas,x.49.
madeat,ix.36.xi.16.
madens,vii.50.x.5.
madent, vii. 11. 68. x. 19.
madente mappa,ii.37.
madentem,xii.95.
madentis arenæ, ſolidum litus, x. 51. togulæ,v.23.
maderet,ix.72.
madet, j. 57. iv. 18. x. 13.
madida cocco,v.24.
madida fauce, vii. 36. papyro, iii. 2. veſte, v.80.
madidas comas, iii. 65. xiv. 50. placentas, v. 40.
madidi, j. 71. fauni, ix. 62. Lyæi, j.71. penates,vii.26.
madidis buccis,xiv.64. comis, iv. 3. diebus, xiv.1.
madido loro,vii 57.
madidos artus, iv. 19. crines, xiv.24. lacus, iv. 44. libellos, iv. 14.
madidum, iii.99.cicer, j.42.lumen,x.48.
madidumque Iouem, iix.35.
madidus, j. 40. ix. 75. conuiua, ix. 23. crinis, v.67. Panaretus, vi.89.
maduere, † 3.
Mæcenas, j. 108. xii. 4. Cæſareanus eques, x. 73.
Mæcenatem,xi.4.
Mæcenates,iix.56.
Mæcenati,vii.28.
Mæcenatis,iix.56.
Mænadas,xi.85.
Mænalios ſues,v.66.
Mænalium aprum, † 27.
Mæoniden,v.10.
Mæonio carmine, xiv. 183.
Mæonióque,vii.45.
mæret,xiv.216.
mæſta gloria,x.50.
mæſtæ matri,ii.41.
mæſtorum,iv.4.
Mæui,xi.47.
Mæuius,x.76.
magis, j. 40. 71. 86. ii. 41.71.72 iii.17.61.88. iv. 27. 41.42. 48.49. 88.v. 19.32.69. vi. 18. 77.90. vii.1.9.71 iix. 33.34.53.55. x. 8.20.xi. 19. 61. xii. 21. 24. 32. 75. xiii.56.76.xiv.95. 129.
magiſter, j. 36. v. 25. vii. 63.xii.48.improbus, j. 41. ludi ſcelerate, ix. 70. tumidus, iix. 3. x. 104. vici,x.79.
magiſtrâ,x.25.
magiſtræ ſuburanæ,xi. 79.
magiſtri, † 18. 22. j. 49. iv.30.matutini,ix.30. pauidi,† 22. ſecuri, † 18. ii. 25. vncti, vii. 66.
magiſtris,xiv.8.
magiſtro,† 17.v.57.clamoſo, v. 85. iliaco, iii.39.nigro,j.105.
magiſtros amphitheatrales,xi.70.
magiſtrum, † 10. x. 30.
magna, iv.1.v. 36.v.60. vi. 36. vii. 99. iix. 33. 54. xi. 59. 61.69. atria, iii. 38. cauſa, v. 74. clauis, v.37.cryſtalla, ix. 23. gleba, v. 13. lucerna, xiv. 44. lux, ix. 2. munera, iii.6.vi.63. xiv. 14. nomina, v. 17. pericula, xi. 83. ora, xii. 60. res, j. 28. iv. 81. Roma, 69. ſupellex, v. 63. taberna, vii. 60. Verona, xiv. 195.
magnâ morte, iix. 55. voce, vi.19.35.
magnæ, j.13. feræ, † 22. mentis, j.40.
magnanimo talo, xiii. 1.
magnam, vi. 46. rem,

xii.94.
magnas manus, vi. 1. opes,ix.66.
magne, ii.63.puer,vi.3. rex,xii.63.
magni, j. 56. vi. 64. x. 75. xi. 69. Catonis, j.79. Cæſaris, ix. 62. Ciceronis, vii. 62. Circi, vi. 7. 64. Gigantis, xiii.78. Herculis, ix. 65. Maronis, xi. 49. xii. 68. numinis, vii.11. partus,vii.20. ſenis, vii. 68.Thraſeæ,j.9.
magniloquus,ii.43.
magnis, j. 2. Africanis, iv. 14. ceruicibus, j. 23. iaſpidibus, ix. 60. tauris, j.52.
magno, iii. 75. amphitheatro, ix. 70. animo, iii. 62. anſere, xiii.58. Ioui, xii. 92. Maroni, iv.14.ortu, vii.21.patri, xiv.124. puluere,vi.38.
magnos, xi.61. Deos,ii. 91. triumphos, vii. 1.5.
magnũ, j.108. facinus, xi.94 frigus, v.80. & inane ſophos, j. 77. nomen, ii.2. nefas, iii.72.vitium,x.76.
magnus (Pompeius) xi.6.
magnus, j. 10. ix. 51. amicus, iii. 40. ardelio, ii. 7. comes, vii. 43. Deus, ix.44.draco, xii. 53. homo, ii. 32.vii.99. ix.51.xi.57. labor,iix.56.Tullius iv.16.
Magulla,xii 93.
Maiæ,xii.68.
Maias Idus,iii.6.
maior, j.8.21. ii. 41.v.19. 45. 71. vi. 31. ix.30. 104. x. 2.21. xii. 95. xiv. 15. autumnus, xii. 57. Cœlius, xii. 18. Cordyla, xi. 53. culina, v. 45. fiducia, vii. 5. gratia,iv. 29. xii.63. imago, ix. 28. luxuria, xi. 71. numerus, xi.25. nurus,ii.41. pars,x. 80. reuerentia, vii. 51. Roma, iix. 56. ſportula,iix.42.
maiora,iix.50. ix.1.xiii. 28.donæ,iix.54.prælia,v.66.
maiore circulo,x.62.
maiorem Alciden, ix. 66.
maiores,j.4.ix.1.
maius, ii. 2. 10. 93. iv. 30. iix. 23. x.2. xi. 91. iecur, xiii.58. malũ, iii. 42. nefas, ii. 75. nomen, iix. 23. rus, xi.19.
mala, j. 17. ii. 8. vii.40. 80. 95. ix.94. carmina, vii. 41.xii. 40.cæterea, xiii. 37. penſa, vii. 95. plumbea, x. 94.punica,j.44.
mala conditione,ix.69.
malæ, ii. 61. lingua, iii. 80.Parcæ,vi.62.
malæque,vi.62.
malas artes, v.18.lacernas,vi.82.
maláſque Mycenas, xiv.1.
Malchionis improbi, iii.82.
male, j.39.95.114. ii.40. iv.67. v.13.14.77.85. vi.93. iix.25. x.13. 45. xi. 19. xii. 49.73. olere,xi.31. paſtus aper, ix.90.
maledicis,iii.80.ix.11.
mali, j.19.119.iii.44.iv. 61. vi.59.xi.99. coloris, vii.3. dolores, vi. 70.
maligna baſia,xii.55.
malignam paupertatem,iix.56.
maligniorum,iv.87.
malignis,vii.33.
maligniuſque,ii.54.
maligno igne, x.96.
malignos,vii.25.
malignum, j.93. hominem,v.29.
malignus,vii.71.
malim,vi.16.ix 93.
malis regnis, ix. 104. temporibus,xii.6.
malit,ix.59.93.
malleatur,xii.57.
mallem,vii 17.xi.19.
malles,iv.4.x.38.

mallet, iix. 51. ix. 12.17. 94.xi.49.70.
malo, ii. 71. 21. iii. 33. 56.iv.55. vi.55.81. vii. 94.xi. 81. 90. xii. 26. 31. 39. 76. 80. poëta, xii.64.
malo, (verbum) iix.6.
malorum, xii. 36. punicorum, vii.19.
malos, ix.91.
maluas exoneraturas ventres, x.48.
maluerim, vii.87.
malueris, xii.3.xiii.120. xiv.2.
maluis mollibus, iii.89.
maluit, iix.70.xi.5.
malum, iii. 65. maius, iii.42.
malus, ii.1.iv.17. vi.49. vii. 89. xii. 82. liuor, x. 33. poëta, ii 86. vi. 82.
Mamerce, ii.88.
Mamercus, v.29.
Mamertina amphora, xiii.117.
Mamertinum, xiij.117.
mamillare, xiv.66.
mamma maxima, j.101.
mammæ pannoſæ, iii. 72.
mammarum, j.101.
mammas, j. 101. ii. 37. xiv.66. pares, iii.93.
mammis, iii 53.
mammoſam ſpatalem, ii.52.
mammoſas, xiv.149.
Mammuriane, j.93.
Mamurra, ix.60.x.4.
Mancine, j.44.iv.61.
Mancinus, iv.37.
mandantur, vii.45.
mandas, x.37.
mandaſſet, ix.42.
mandata verba, ix.36.
mandem, x.104.
mandere, xiii.65.
mando, j.89. iii.97.vii. 98.
mandras longas, vii.23.
mandris, vii.71.
mane, j. 50. 109. ii. 18. iii. 36. 93. iv. 26. 61. 79. v. 23. 66. vi. 53. 88. vii.53. 79.iix.44. 67. ix. 94.103. x. 10. 48. 81. 82. xi. 8. 9.18. 105. xii. 12. 57. 26. 66. j. 109. vagum, vii.38.
maneas, v.63.
manebit, iix.38. 43. ix. 2.
manent, ix.57.
manente vitâ, vi.15.
manere, iix.14.
maneret, iix.32.
manes, iix.38.xii.63.patrios, xii.3.
manet, ix.76.x.66.
Mango, j.59.
Mangonis auari, ix. 7.
Mitylenæi, vii.79.
mani, x.20.
manibus, ix. 42. 67. blandis, vi. 23. elapſum opus, x.2. exiguis, x. 61. libidinoſis, xii.97.
manibúſque, iii.5.53.
manifeſta, ii.8.xiv.1.
manifeſto furto, j.54.
Manlius, iv.55.
Manneius, v.14.inquinator, xi.62.
Mannuli, xii.24.
manſiſſes, xi.106.
manſura templa, ix.59.
manſure, x.44.
mantile, xii. 29. xiv. 138.
Mantua, j. 62. iix. 73. parua, xiv.195.
manu, † 6. ii. 20. j. 16. iii.24.41. iv.19. v. 38. 56. vi. 52. 66. ix. 62. x. 66. 73. xi. 71. xii. 36. argutâ, vii. 83. Auſonia, ix.74.certâ, vi. 32. excuſſa, † 11. fabrili, xi. 85. feminea, † 6. fututrici, xi. 23. Ganymedæa, iix. 39. ingenti, iv.8. laſſa, vii. 57. marmorea, iix. 56. mentorea nobilitata pocula, ix. 60. miſſos libellos, j. 53. oppoſita, iii. 68. phidiaca, vi. 73. pumicata, v. 42. rapaci, vi.49. ſæua, x. 50. ſecura, xi. 12. ſemidocta, x. 92. ſimpliciore, iix. 80. tacita, xiv. 218. Tarteſſiaca, xi. 17. tenera, ix.57. vacua, vi. 72. virginea, ix.9. vtraq;, † 20

manúque, vi.19. vii.10. iix.65.xiii.57.
manuale,xiv.84.
manuella,j.84.
manum, † 13. j.22.ii.21. iix 30.52.x.25.xi.40. 105. inſertam, ii. 75. Rhenanam Sarmaticámque, ix. 36. teneram,iii.19.
manumque, ii. 41. doctam,iii.82.
manus, † 10. 15.27. j.2. ii. 43. iv. 1. 39. vi.61. vii.36. 55. iix. 30. 51. 81.ix.1.21.x.55.63. xii. 57. xiv. 83. 134. 208. 222. amica,ix.42.armata,† 27.aſpera,vi. 13. culta, v. 11. felix domino, j. 102. fida, j. 102. firma, xiv.30. furaces, iix. 40. gelata, v. 9. geminas, x. 10. improba, xiv. 16.magnas, vi.1. minores, xi. 1. notas, † 10. nota Cæſaribus, j. 102. Phidiacæ, x. 89. parca, xii. 63. piceata, iix. 59. Pompeianæ, ix. 62.proterua, xi. 55. rara, vi. 83. Romana inuicta, ix 2. reptantes, ix.21.ſæua,iii.17.ſardonichata, ii. 29. ſcelerata, xi. 85. ſolicitæ, xiv. 111. teneras,xiv. 177. tremulæ, xii.75. velocior, xiv.208.
manuſque, iii.51.vi 34. 64.xi.59.
mapalia Gætula, x. 20. plena,iix.55.
mappa, iv.89. vii. 19.52. madéte,ii.37. plurima, iix. 59. variata, iv.46.
mappæ, v. 18. breues, vii.71.x.87.
mappam, xii.29. ſordidam,vii.19.
mapparum, xii.29.
mappas quatuor, xii. 29.
Marathor,† 27.
Marce, j.6.v.30.64.vi. 11.iix.76.x.73.
Marceliano toro,ii.29.
Marcella,xii.21.31.
Marcelli,x.51.
Marcelline, iii.6. vi.25. ix.46.
Marcellino,vii.79.
marcentes vuæ,v.79.
Marci,j.56.
Marcia, v. 25. arena,ii. 75.
Marcos,v.26.
Marculi,xii.57.
Marcum,v.22.
Marcus, iii. 5.vi.47.ix. 101.Antonius,x.32.
mare, x. 37.longum, x. 104.viuum,xiii.79.
Mareotica cortex, xiv. 209.
Mareoticus labor, iix. 36.
Mareotide fuſca,iv.42.
mares, xi. 23. fœdandos, ix. 9. immeritos, vi. 7. ſidereos, ix.37.
marti longo,x.30.
maribus,j.91.
Mariane,ii.31. v. 61.vi. 63.
Matica,x.30.
Maricæ,xiii.83.
marinâ piſcina,xi.22.
marinæ piſcinæ, iv. 4. xii.32.
Marine,x.83.
Mario,j.86.iii.28.
Marióſque,vi.19.
maris, iv. 61. x. 51. Aegæi, vi. 34. ignoti, vii.28.
Mariſca,xii.98.
Mariſcæ,xi.19.
Mariſcam,xii.98.
Mariſcas fatuas,vii.24.
marite,ii.83.iii.85.
mariti, j. 36. iv. 75. vii. 66. x. 35. 38. xii. 98. cari, ix. 31. olentis, xiv.140.phryxei,xiv. 21.
marito, iv.13.22.75. iix. 12. cupido, xi. 79. Cyniphio, vii. 94. deſerto,iv.9.ſancto, x. 54. ſterili, xiii.64. ſtupido, xi. 7. vetulo,xi.72.
maritorum,v.42.
maritos,iix.43.
maritum, vi. 71. 22.vii. 22. 86. amiſſum, iv. 58. mollem, vii. 57.

Maſſylus ſerpens, x. 94.
maſturbabantur, xi. 105.
maſturbatorem, xiv. 103.
maſturbatus, ix.42.
matella fictilis, xiv.119. rupta, xii.32.
matellam, x. 11. ſeram, vi.89.
mater, † 13. ii.34.iv.63. x.68.90.xi.24. auara, iv. 66. blanda, ii. 4. cana, xii. 32. confoſſa, † 13. dura, iv. 31. miſera, ix. 7. noxia, v.68.
matérque, xi.79.
materia, v.54.
materiæ, iix.51.
materiam, j.5.
materna furta, vi. 39. vulua, xiii.56.
maternæ pudicitiæ, vi. 27.
maternæq; idus, vii.73.
materne, ii.74.x.37.
materno, j.97.
materno funere, † 12.
maternóſque ſinus, xi. 38.
Matho, iv. 80.vi.33.vii. 9.89. iix. 42. x.46.xi. 69.
Mathon, iv.81.
Matineſſæ curuę, iv.55.
matre, † 14. xii.57. dolente, v. 49. ſolâ, xiii. 97.
matrem, ii.4.v.73.x.92. xi.13.85.
matremque, xi.8. plenam, iii.58.
matres Italides, xi. 54.
matri, ii.4. vi.38.ix.40. xi.23. mœſtæ, ii. 41.
Matrinia, iii.32.
matris, † 12. xi. 62. xii. 32. 101. xiii. 64. xiv. 156. 174. 204. Entheæ, v.42. hiſpidæ, iii. 58. miſeræ, † 12. Phrygiæ, iii. 47. pigræ, xiii.41.
matriſq; togatæ, vi.64.
matrona, iii. 68.vii.34. iix. 12. ix. 2. 4. xii.98. caſta, x.68.
matronæ, v.2.
matrum, iii. 58. vii. 30. xiii.38.
Matte, xii.102.
Mattiacæ pilæ, xiv.27.
Mattiacas pilas, xiv.27.
Mattya, x.59.
matureſcentia poma, xi.9.
maturi ventris, † 14.
matutinâ arenâ, x. 25. fronte, xiii.2.
matutinarum ferarũ, xiii.95.
matutine cliens, xii.69.
matutini magiſtri, ix. 30.
matutinos ſomnos, xiv.125.
matutinum aue, j. 56. Iouem, iv.8. lutum, xii.26.
mauis, j.4. 107.ii.21.iii. 94.iix. 8. ix. 94. x.45. xi.8.
Mauri, ix.23. picti Niloride de tunicâ, x.6.
Mauricos, v.29.
Mauræ ſyluæ, xiv,90.
Maurus, vi.39.
Mauruſiaci citri, xii.67.
Mauſolea, v.65. pendẽtia; † 1.
Mauſoli, x.63.
mauult, j.76. vi.86.vii. 50. iix. 66. xi.62. xiii. 69.xiv.99.
maxillarum, iix.42.
maxima fama, ix.104. mamma, j.101. Roma, vii.95.x.58. turba, xiii. 83. virtus, iix.15.
maxime, j. 8. 70. ii. 18. 53. iii. 18. v. 71. vii. 72. x. 77. Cæſar, v. 19. cenſor, vi. 4. rector, ix.37.
maximus, vii.44 iix.56. Cæſonius, vii.43.
maximuſque, iv.2.
Maximina, ii.41.

ME

Me, j.2. 118. ii. 6. 23. iii. 73.95.iv.23.64. v.27. 38.vi. 11.34. vii.53.94. iix. 3. 25. ix. 43. 57. 90.x.14.19. xi.30.59. xii.18.74. xiii.22.49. xiv.14.52.
méque, j. 102. v. 51. vi. 20.61.x.103.
mea, j. 3c. 109. ii. 71.

58. iii. 69. iv. 33. v. 34.63.vi. 6.63. vii. 13. 87. iix. 18.24. ix. 23. 59.x.51.70. xi. 17. 95. xii.18.48. xiii. 1.xiv. 190.
meâ,xiv.123.
meâque,iii.36.
meæ,v.72.vii.50.iix.12. 45.x.63.
meam, j. 59. iii. 96. v. 40.xi.24.
mearum,j.77.vii.57.x. 92. xi. 40. muſarum, ii.92.
meas, iv.10. 83.v.35.vii. 51. 67. 87. x. 17. 103. xiii.12.
mecum, j. 28. 59. ii.24. iii. 72. v. 79. iix. 18. x. 92. xii. 24. 25. xiv. 56.
media, † 2. ſepta, ii.57.
mediâ arenâ, † 16.meſſe, xiv. 145. nocte, vi. 89. iix. 3. x. 82. paleſtiâ, vii. 81. palude, xiii. 115. ſuburâ, vi. 66. ix. 38. xii. 21. x.94. viâ, † 2. vi. 93.
medias puellas, vii.66.
medicæ artis,xiv.78.
medicæ,xi.72.
medicamine,iii.3.
medicata pocula, ix. 96.
medicatum Ceſton, xiv.207.
medici,ii.40.xi.72.
medicina grauis,xi.72.
medicis,ii.16.
medico, vi.31. 86. x.77. xi.75.
medicum,vi.53.
medicus, j.48.Phreneticus,vi.29.
mediis ædibus, ix. 62. amnis,x.32. collibus, xiii.105.
medio, v. 50. vii. 30. iix. 41. æuo, iix.77. equo, ix. 70. menſe, iix. 41. foro, vi. 77. horto, iii. 68. luto, vii. 60. rogo, xi. 55. ſole, iii. 44. tẽpore brumæ, xiv. 72. Tiburæ, iv. 60. toro,xi.82.
mediocria,xi.11.
medios enſes, vi.25. lectos, xii. 29. pedes, xi. 47. ſomnos, xii. 26. viros, ii. 61. iii. 81.
medium, j.58. vi.51. digitum, ii. 28. iter, x. 28.lutum,iii 36.
mediúmque,xi.62.
medius Bacchus,iv.83. December,vii.27.
Meduſææ Deæ,vii.1.
Megalenſis purpura,x. 41.
Megaram,xi.44.
mei, j.8.ii.44. iv.89. vi. 47. vii. 16. 96. ix.78. x. 45.94. xi. 2. 9.101. xii.3.xiv.136.
meiebat,xii 32.
meiere,iii.78.xi.47.
meis, j. 89.114. ii. 1. iv. 10.31.90.v.61. iix.45. ix.23. 50. 59. 78. x.3. 16. 29. xi. 40.xii. 25. 44.xiv.41.183.
mel Atticum, xiii. 104.
Melænis,vii.28.
Melandria,iii.77.
Melanthione caluo, x. 67.
Meleagre, † 15.
Melimela, j.44. vii.24. xiii 24.
MELIOR, iix.38.
melior, ii. 69. iii. 95. v.3. vi. 11. 18. iix. 38. xii. 52. cura, x. 104. conditio, xi. 53. panis, vi. 11. ſapor,xiv. 113.vmbra,vi.18.
meliora, ii.6.8.iii.1.iix. 32.x.59.
meliore, x.2.13. vita,vi. 70.vultu,iv.1.
melioribus lapillis dies ſignandi,ix.53.
Melionis,vi.28.29.
melius, † 20. iv. 13. 84. 37.75.v.26. vi.57.iix. 3. 48.vii.33.ix.22.89. x. 66. xi. 8. 27. xiv. 22. xiv. 49.180. 169. 201.
meliúſque,iii 92.
mella, v.38.xi. 87. Attica, xiii. 108. cana, iii. 58. Corſica, ix. 27.flaua, j. 56. Hyblæa,xi. 43.
melle Cecropico, xiii. 24.

Melpomene,

Melpomene,iv.31.
membra, v. 63. x. 25. mortua,xiii.34.
membrana, j.2.67.xiv. 188. 7. breuis, xiv. 186.
membranei pugillares, xiv.7.
membris omnibus,iii. 81.ſtillantibus,† 7.
memento,iii.16.vii.88. iix. 59. xi. 16. xiv. 94.
memini,j. 20.35.ix.10. xi.66.xii.34.
meminiſſe, ii. 59. x. 23. iv.89.
meminit,vi.70.
Memnióſque,xii.36.
Memnonis,iix.21.
Memor (prop.) xi. 10.
memorabile munus, ix.50.
memorabilis lux, vii. 21.
memorabit,iix.15.
memorande, j. 16. x. 26.
memoras,xii.53.
memoratur, iv. 29. iix. 50.
memori, vi. 25. iix.38. pectore,vi.25.85.
Memoris, xi.11.
Memphis, vii.98. barbara,† 1.iix.36.
Memphitica tellus, xiv.58.templa, ii. 14.
memphiticus fututor, vii. 29. nauita, vi. 80.
memphitis tellus, xiv. 150.
menandri Thais, xiv. 187.
menandro coronato,v. 10.
menapis,xiii.54.
mendacia, iv. 43.ix.35. mera,ii.56.
mendax, xii. 64. lana, xiv. 133. ſtupor, xiv. 210.
mendica prandia, xiv. 81.
mendicem,iv.61.
menelaus,xii.62.
meneo,v.57.
menogenen,xii.84.
menophili,vii.81.
mens, v. 84. iix. 63. x. 20.quieta, x.47. vulſa,ii.36.
menſque,vii.17.
menſa, j. 104. ii. 43. iii. 23. iv. 78. iix. 50. ix. 15. 44. x.30.96. xiv. 158. xii. 29. acerua, xiv. 90. auara,iii.58. aurea, iii. 31. bipes, xii.32. citrea, xiv.88. fagina, ii.43. ſecunda,iii.50.
menſa, ix.60. ſine arte, x. 47. ſummâ, x.37. vna,x.48.
menſa (eſt particip. à metior) x.55.
menſæ, iix. 51. xii. 48. delicatæ, x. 62. feſtæ, xi. 66. Laomedonteæ, iix. 6. largæ, xii. 63. pallatinæ, iix.39. ſecundæ, v.79.
menſam, ii. 57. ſordidam,xii.57.
menſarumque, xii. 29.
menſas, j. 56. iii. 4. 5. vi. 50. vii. 4.7. ix. 35. iv. 60. xi. 30. 71. xii. 61. bonas, x. 54. ducentas, vii.47. opertas, x. 54. pallatinas, xiii.91.
menſe, ii.85.v.18.vi.59. iix. 8. æſtiuo, ix. 13. Iani, xii. 31. medio, iix. 41. nouo, x. 41. 68. ſexto,iii. 68. toto,xi.41.
menſem, iii.93. vii. 94. ſextum, x. 75.
menſes,vii.95.
menſibus, v.72. vi. 28. ix.30.
menſis, vii. 47. iix. 45. 56. xi. 12. Auſoniis, xiii.67. paternis, iv. 93. ſecundis, iii. 17. tergendis,xiv.144.
menſorum,x.17.
menſtrua millia, iii.10.
menſus,ix.6.
menta Stoica,xi.85.
mente, vii. 1. 55. iix. 55. placidâ,x.103.
mentem,vii.66.xii.53.
mentes,vii.6.iv.29.
mentes placidæ,ix.81.
mentha ructatrix, x. 48.

mentha torta,xiii.18.
menti pediculoſi, xii. 59.
mentiar,xi.53.
mentiamur,ix.43.
mentiris,ii.53.69.iii.34. vi.57. x.39. xi.33. xii. 40.101.
mentis, ii. 53. vi. 64. magnæ, j.40.
mentitur, iii. 91. v. 40. vi.74.ix.84.xi.93.
mentitúrque,j.91.
mentitus,xi.103.
mento, ix. 48. x.93. xi. 85.duro,j.67.ſplenia-to,x.22.
Mentor,xiv.93.
Mentora,xi.12.
Mentoreâ manu nobilitata pocula, ix. 60.
Mentoreos labores,iv. 39.
Mentoris,iii.41.iix.51.
mentum triſte,xi.99.
mentula, j. 59. ii. 45. 62.70. iii.69.71.75. 76.81. 91. vi. 23.36. vii. 17. ix.33. 64. x. 63. 90.xi. 20. 21. 23. 26. 59. 71. 79. 91.28. xii. 88. 99. xiv. 74. anus, xi. 47. digna culiris Cybeles, ix. 3. luxurioſa, vii. 90. punnicea, xi. 47. Romana,vii. 29. ſalſa, iii. 85. ſeſquipedalis, iix. 13. ſurda, ix. 38. tonſa, ii. 62.
vera,vii.34.
mentulâ,j.36.dignâ,vi. 73.
mentulâque,xi.19.
mentulam, ix.28.34.xi. 16. 76. damnatam, vii.54.
mentulas,j.97.
meo, j. 37. 62. 102. ii. 23.48.iii.5.97. 98.iv. 13. v. 15. 81. vii. 13.23. 43.95. iix.58. ix.33.61. xi.27.85. xii. 62.xiv. 61.
meóque,iv.77.
meorum, j. 67. 102. iv. 8.x.74.xi.25.
meos,j.2.53.iv.27.v.74. vi.64. vii. 11.87.ix.23. x.33.37.xii.31.67.
mera medicina, ii. 56. ſomnia,vii.53.
meras laurus,iii.58.
mercate,j.67.
mercari,vii.50.
mercatus,vi.5.xii.73.
merces,xii.26.
mercetur,j.50.
mercibus,v.43.
mercis ſulfuratæ., xii. 57.
Mercurio,ix.26.
Mercurium,xii.68.
merda,iii.17.
merdas,j.84.
merearum,xii.26.
merebor,ix.56.x.74.
merentur,x.74.
merere,vii.1.
mereri,ix.73.
mereris,vj.87.ix.36.53.
x.34.
meretricibus,j.36.
meretrix,j.35.
meretur,xiii.9.
merge,ii.42.
mergere,xi.96.xiii.8.
mergi,vi.42.
mergite,† 25.xiv.181.
meridiana hora, iii.67.
meridiem,iii.20.
meritas comas, iv.54.
meriti pili,j.32.
meritis, j.100. 112.iv.51. v. 66. vii. 23. x. 74. xii.63.
meritò, iv. 46.iix.75.ix. 46.
meritum grande, iix. 65.
μιειζι, v.39.
mero, iv. 66. j. 107. iix.33. ix. 44. Campano, j. 19. effuſo, ix. 62. fuſo, viii. 33. heſterno, j. 29. iuſto, iix. 45. lacte, xiii. 41. pauperiore, xiv. 113. viridi, xiii. 68.
meróque, ix.92.
meros amores, xiv. 206. deunces, vii. 66.
merſa, iv.44. 63.66. carina,x.85.
merſerat,iv.22.
merſit,iii.19.
merſus,ix.41.xi.62.
merſúſque,iv.21.
meruêre, j. 19. iv. 29. v. 19.

merui, iii. 36. v. 23. vi. 87.
meruiſſe, iii. 36. vii. 55. x.89.
meruiſti, iv.75.
meruit, j.19.ii.61.iv.10. vii. 21. ix. 14. 73. xiv. 211.
merum, j. 12. 57. 106. iii. 57. vi. 89. iix. 6. xiii. 23.108. liquidũ, xii.61.
merúmque, v. 4. xi.58. 105.
merx vtilior, xii.103.
Meſſalæ, iix.3.x.2.
meſſe, x. 12. xiii. 12. xiv. 88. mediâ, xiv. 145.
meſſem toſtam, x.62.
meſſes, vi. 8. crepantes, ix. 92. Libycas, vi. 86. longas, v. 72. triginta quatuórq;, xii.34.
meſſibus, iix. 56. quatuor, x.103.
meſſis peracta, xi. 19. quarta, j.102. ſexageſima, iv.79.vi.70.
meſſor Arabs, iii.65.
meta, x.50.
metalla, vi.42.
metallo callaico, xiv. 95. flauo, iix.51. natiuo, ix.62. ſæuo, iv. 55.
metámque, iii.57.
metas lactantes, j.44.
metat, x.83.
Metelli, iv.43.
Metellus, ii.2.
Methymnæo Arione, iix.51.
metít, vii.94.
metit, x.93.xii.100.
metretas Hiſpanas, v. 16.
metro, iv.6.
Metrophanes, xi.91.
metu, xii.62.
metuas, j. 71.v.6.ix. 62. x.42.
metuat, ix.27.xiii.1.
metuenda ruina, xiv. 197.
metuendus, † 17. ſetiger, xiii.93.
metues, ii.46.iv.87.
metuis, ix. 94. 84. xii. 62.xiv.111.
metuit, x.23 xi.78.
metum, j.83.vii.46.
metuo, xiv.149.
metus longi, xii.6.
meum, j. 108. ii. 32. 44. iii. 46. 55. v. 36. 58. vi. 88. vii. 53. 92. ix. 49. 88. x.4.73.xi. 17.95. xii. 3. 49. xiii. 119.xiv.178. agellum ii.32.
meumque, ix.56.
meus, j. 39. 87. ii. 8. 32. iii. 20. iv. 95. v. 24. 51. vi. 21. vii. 71. 86 iix. 72.ix. 50. 89. x.48.58.xi.4.16. xii. 48.

Mi

Mica, ii. 59. nulla, vii. 24.
micat, ii.46.vi.12.
mices, iv.45.
micet, v.26.
Midæ diuitis, vi.86.
migrandum, j.87. 109.
migrare, iii.55.xii.32.
migrauit, iv.62.
mihi, † 17.j.87. 79.ii. 22. 41. 85. iii. 33. 38. iv. 40. 89. v. 16. 59. vj. 47.68. vii.71. 96. iix.14. 45. ix. 55. 89. x. 20. 58. xi. 4. 95. xii. 21.76. xiii. 14. 15. xiv.47.
miles, v. 7. vi. 25. vii.7. ix. 46. coronatus, vii. 7. gẽmeus, xiv. 20.
Miletus, iix.28.
Miliche, ii.63.
militem, xii.8.
militiæ, j.56.xiv.32.
militibúſque, xiv.129.
militis, xiv.34.
milium, xii.73.
mille, iv. 15. 71. v. 23. vi. 93. vii. 19.96. iix. 17.75. ix. 30. 37. 69. x.31. 10. xiv. 222. baſia, xii. 26. curæ, vii. 96. ducentis numeris, x. 31. librarum amicã, xi.101. nummos, x.75. partes, xi. 32. prandia, xiii. 30. tædia, xii. 84. verbera, ix.94. verſibus, xi.81.
milia, j. 59. 104. ii. 5. 44.iv.15.51.67.v.83.

vj.10.iix.17.37. ix.10. x. 41. 11. 75. xi. 30. quinque libra,iii.62 mēſtrua, iii.10. pauca,vi.10. Sena,ix.10.
millibus, iv. 61. vii. 9. iix. 10. 13. x. 41. xi. 71. bis quinque generis, xii. 67. multis, xii. 99. quadringentis, xiv. 35. viginti, xi.39.
millies,j.100.xii.10.
Milo,vii.101.xii.103.
Milone,vii.101.
miluus rapax,ix.55.
mimis,iii.86.
mimos,ii.7.41.
minaris,ix.11.
minas hoſtiles,vi.76.
minax, † 26. fuſcina, † 26. grandibus verbis, ix.28. Hermes,v. 25.
Minerua argentea,xiv. 179.
Mineruâ limante, vi. 64.
Mineruæ, j. 77.103.iv. 23. v. 5. vii. 1. belligeræ,vii.1.Cecropię Latiæq́ue, j. 40. Cecropiæ,vii.31.Cretę, xiii. 106. tetrice, x. 19.
Mineruam,v.41.
minimæ rimæ,xi.46.
minimam lacernam, iix.75.
minimi papilionis, iix. 35.
minimos lacemos, vi. 49.
minimum, vi. 50.ix.19. xiv.97. munus, v. 16. rus,ix.19.
minimus,j.44.
miniſter,x.98.xi.24.xii. 93. facunde, vii. 73. ſatur, iii. 58. ſollicitus, xiv. 108. tener, iv.66.
miniſtrat,vii.73.
miniſtratorij vrceoli, xiv.105.
miniſtrentur,iii.82.
miniſtri, iv. 78. aſtuti, iix.83.ſolliciti,iix.59.
miniſtris niueis,vii.49. pellicibus, xii. 98. tonſis,xiv.158.
miniſtro, ix. 23. ciue ſubmoto, xi. 97. Dardanio, xi. 105. ſecuro, xii. 75. tonſo,xi.12.
miniſtros, j. 12. vii. 47. iix. 67. ix. 26. 37. x. 98. Cathedralicios, x. 13. illoros, iix. 67. roſeos, xii. 65. ſidereos, x. 66. ſimiles, ix.37.106.teneros,ix. 26.
miniſtrorum Auſoniū, ix.37.
miniſtrum mollem,ix. 26. Phrygium, xii, 15.
minor, vii. 98. iix. 36. 45. ix. 52. 66. x. 79. xii. 18. 44. ix. 104. barba, ix. 48. fama, iv. 75. laurea, iix. 15. ordo, iv. 2. pietas, j. 112. tribus libris, x. 37. vno Catullo, x. 78.
minórque,j.45.
minora, j. 105. v. 85. dona, ix.106.xiv.89. pocula, xi. 17. vota, ix.66.
minore pennâ, x 19.
minorem, iix. 71. turbam,ix.81.
minores, iii.31. manus, xi.1.
minoris,xii.67.
minus, j.62.iv. 27. v.31. 36. 63. vi. 1. 7. 11. vii. 37. 68. 94. 98. iix. 33. 51. 53. 63. x. 103. xi. 37. 24. 51.56. 85. xii. 34. 52. 64. 96. xiv. 45.121.189.
minúſue,iix.71.
minutal varium, xi.32.
minxiſti,iii.78.
Minyas,xi.100.
mira,vii.70.
mirâ arte,vii.55.
mirabar,j.24.
mirabitur, xii.84.
miracula, † 1. 7.iix.80. ix. 85. regia, iix. 36. ſæua,j.22.
miramur, † 2.
miranda ſilua, † 21. matri barba,xi.23.
miranteiſque,x.19.
mirantur,iv. 49.xiii.1.
mirarer,iii.64.

miſari,† 25.iii.57.vi.89. iix.57.
miraris, iii.28.v.41.74. vi.11. 89. vii. 17. iix. 56. 69. ix. 1.x.84.96. xi. 36. 39.58. xii. 51. xiii.70.74.
mirator ſenex,x.87.
miratur, j.112.iv.59. vii. 62.x.30.xii.15.
miratus, iix.6.xiii.58.
mirentur,vii.27.
mirer, iix. 28. xi. 57. 104.
mirere,x.70.
mireris,iv.88.
miretur, † 5.vii.44.
miri Coloſſi,j.71.
miror, j.84.iii.51.64.iv. 39.vi.69. iix.35. ix. 6. xi.55.67.
mirum, j. 40. ii. 72. ix. 27.73.
miſce,iix.51.xi.7.9.
miſceat,ix.57.
miſcella,iv.29.
miſcenda,xiv.112.
miſcente,xi.105.
miſcentur,iv.13.
miſcere, j. 19. iv. 75. xiv.118.
miſceri, vi. 78. iix. 6. xiii.108.
miſces,iii.49.x.100.
miſcet,v.4.xi.57.
miſcuit,vii.39.
miſella,iix.81.
miſelli quadrantes, iii. 7.
miſellus Aethon, xii. 78.
miſer, † 25. j.100.ii.24. 51. iv. 5. 11. v.14.61. vi. 33.37. 54. vii. 64. iix. 44.x.80.100.xi.57.71. xii.85.
miſera mater,ix.2.
miſerabiles,x.72.
miſerabilis,vi.77.
miſerabilius,vi.33.
miſeræ chartæ, x. 4. Cremonæ, iix. 56. matris,† 12.
miſeram, xi. 100. caluam,iii.74.
miſeras chartas, vi. 64. opes, † 4.
miſerar,vi.80.
miſerere, j.50. iv. 61.v. 40.vi.64.
miſeri, ii. 61. iv.18.carnificis,ii.62. Cinnæ, ii.53.
miſeris,† 2.vii.68. amicis,x.36.
miſeríſque,xi.82.
miſerius,vii.19.
miſero,vii.81.56.iix.75. auro, j.38. furori,xii. 49.
miſeros, iix. 3. cinædos, ix.3.cunnos,xi. 47.
miſerum, ii. 83.v.29. x.38. caput, xiii.25. mœchum, ii. 83.pectus, x. 13. Promethea,xi.85. Sardonicha, xi.38.
miſi,ii.85.v.69.40.
miſimus,vii.16.ix.49.
miſiſſe, v. 20. vi. 75. xiv. 132.
miſiſti, iv. 76. v. 85.vii. 52.iix.17.71. x.29.xi. 80.xii.9.
miſit, j.44. ii.43.74.iv. 66. v. 50. vi. 47. 63. iix. 41.55.71. ix. 18. xii. 32. xiii. 23. 104. 107. 109. 112. xiv.16. 51.68.114.
miſitius,iii.91.
μισῶ, j. 28.
μισόμβρος, xiv.214.
miſſa, iv. 89. vii. 30.ix. 49. x. 73. xiii. 103. xiv.11.ſelibra argenti, x.14. breuis toga, x.14. fulmina, vi.83. regula,vii.35.
miſſas,iii.63.
miſſio,xii.29.
miſſos,j.53.iix.21.
miſſurum,x.87.
miſſus, j. 4. iv. 60. 66. xii.92.
miſta Falerna,vii.26.
miſtíſque,vii.17.
miſto quincunce, ii.21. vino,vii.19.
miſtum virus,j.88.
miſtus,j.117.
Miſtyllus,j.51.
mite,x.92.
Mithridates,v.77.
Mithridaticum bellū, vi.19.
mitia poma,x.48.
mitibus herbis, ix. 18. 73.
mitigat,ix.44.
mitior Alcon,xi.85.

clamor,ix.70.
mitis, iv. 7. ætas, xiv. 47. & vltima nox, x. 71. tellus, vi.68. vindemia, xiii. 109. nuda, vi.68.
mitiſſime Cesar, xii. 9.
mitiſſimus, xii.6.
mitius deſiderium, xii. 21. ingenium, † 10.
mitrarum, ii.36.
mittam, j.30.118. vi.75.
mittas, vi. 82. vii. 2. ix. 74. xiii.3.
mittáſque, vi.51.
mittat, iix.71.x.87.
mitte, ii.39.85. iv.74. vi. 80. ix.90. x.50.
mittebas, ix. 90. x. 29. 57. xi.106.
mittebat, xii.83.
mittente alio, x.75.
mittere, iv.14. iv.62.
mitteris, vii.96.
mittes, ii.24.
mittet, v.16. xiv.152.
mittetur, vii.79.
mitti, iii.100. xii.3.
mittimus, iv. 19. xiv. 126. v. 1. vii.9. 48. ix. 55. v.94.
mittis, iv.56. v.30. 56.
mittit, ii.26. iii.1.77. ix. 77. x. 18.87. xii. 83. xiii.19.91.
mittitur, ii.40. vi.1. ix. 56.
mitto, iii.46. vii. 2.58. xiv.132.
mittunt, vii. 30. x. 24. xii.75. xiii.121.
mittuntur, v.31. xiii.45.
Mitylenæi mangonis, vii.79.
Mitylene, x.68.
mixta, xii.34. falerna, x. 66. pocula, iix. 39.
mixtum, iii.57.
mixtus, vii.21.

Mn

Μνήμεια, j.28.

Mo

Mobilitate, j.49.
modo, † 17. 24. j. 31. 105. ii. 57.64. iii. 24. iv. 7. 52. v. 36. 85. vi. 82. 85. vii. 33. 54. iix. 56. 64. ix. 37. 47. x. 5. 68. xi.39.57. xii. 8. 59. xiii. 82. xiv.30. 52.
moderator ſumme, ii. 90.
modeſtus, x.21.
modicè, vi.82.
modici vatis, ix.27.
modicis, iv.77.
modico ſole, xii. 29. tumore, iv.64.
modicum, iv.90.
modios tercétum, xiii. 12.
modis Gaditanis, vi.71. omnibus, xii.66. paribus, iix.5.
modium, x.14.
modius, xii.77.
modos Phrygios, xi. 85. Pindaricos, iix. 18. Sigerios, iv. 79. varios, iii.63.
modulatur, xiii.77.
modum, x.33.
modus, iv.42. iix.64.
Mœcenas, x.73.
mœcha, ii.49. iii.84. vi. 45. vii. 9. xi.8. ſimpliciore, vi.7. perlucida, ix.3.
mœchæ, ii.47. xi.12. famoſæ, ii. 39. 47. faſtoſæ, x.13. pauperis, iii.82.
mœcham damnatam, x.52.
mœchari, vi.91.
mœchas buſtuarias, iii. 93.
mœcho, iii.85.
mœchum, j. 91. ii. 83. iii. 92. vi. 22. 90. xi. 8. xii.95. miſerum, xi. 83.
mœchus, j. 75. iii. 70. 96. vi.2. xi.62. xii.95.
mœnia pulcerrima, x. 103.
Mœonio carmine, xi. 91.
mœret, ix.7.
mœroris, ii.11.
mœſta humus, ix. 72. iuuenca, ii.14.
mœſti amici, vi.85.
mœſtorum reorum, iiii.4.
mœſtis rogis, x.26.
mœſtus, ix.88.
molas ſalſas, vii.53.
mole ignota, † 15. j. 13. parca, vii.73.
moles, † 2. j.71. vene-

rabilis, † 2.
moleſta, v. 6. x. 25. tota, iv. 64. turba, j. 43.
moleſtas tunicas, iv. 87.
moleſti, xii. 62.
moleſtis omnibus excluſis, ix. 92.
moleſto, xi. 52. polluce, v. 39. pulice, xiv. 83.
moleſtum, j. 57. v. 6.
moleſtus, vii. 25.
molle nomen, ix. 12.
mollem, j. 79. Galliambon, ii. 86. miniſtrũ, ix. 26. rapinam, j. 105. virum, j. 97. iii. 73.
mollémque maritum, vii. 57.
molles, † 1. x. 38. choreas, j. 105. comæ, iv. 42. damas, iv. 35. honores, † 1. lacus, j. 50. libelli, xii. 43. pueros, ix. 60. ventres, xiii. 26.
molléſque, j. 50. iv. 42. puellas, ix. 87.
molli, vi. 38. clune, ix. 48. fronte, vi. 38. limite, xi. 91. pollice, xii. 99.
molliq́ue arenâ, ix. 30. paleſtrâ, iv. 90.
mollia baſia, xi. 23. colla, xiv. 211. oſſa, v. 36.
mollibus plagis, j. 50. maluis, iii. 89. ſertis, vii 88.
mollior, v. 42. 38. agna, v. 38.
mollis, iii. 58. vi. 42. x. 42. iix. 77. echinus, xiii. 86. ſpina, xiii. 21. agnus, iii. 58. Dindymus, xii. 75. Otho, vi. 32. Sinueſſa, vi. 42. torus, iix. 77. Lucrinus, vi. 43.
mollitie tremente, iix. 64.
Molorchi diuitis, iv. 64. placidi, ix. 44.
Moloſſi latratores, xii. 1.
momorderit, v. 81.
Monaulon, xiv. 64.
monemus, iv. 30. ix. 11. xiv. 98.
moneo, j. 117. ii. 47. vi. 73. iix. 40. 44. xii. 14. xiii. 15. xiv. 103. 178.
moneóque, iv. 87.
mones, iii 83. ix. 52.
monet, j. 110. ix. 59.
moneta, xii. 66.
monetâ fuluâ, xiv. 12. nouâ, xii. 55.
monetæ nigræ, j. 100. nouæ, iv. 28.
Monici, iii. 85.
monimenta, j. 35.
monitis, ix. 54.
monſtra, iv. 63. xiv. 182. vii. 86. x. 4. fera, vii. 37. ix. 67. talia, ix. 9.
monſtras, v. 42.
monſtramur, ix. 99.
monſtratur, vi. 77.
monſtrauit, xiii. 60.
monſtri Nemeæi, iv. 57.
monſtro Nemeæo, v. 66.
monſtrũ dignum, j. 91.
montana Vmbria, ix. 59.
montanæ Vmbriæ, vii. 96.
monte, iv. 44. vi. 34. iix. 36. x. 5. 103. Cecropio, vi. 34. Falerno, xii. 57. Iuleo, xiii. 109. Tyburtino, iix. 28.
montes ſeptem, iv. 64. ſeptenos, iix. 36. ſummos, xii. 57.
montibus effractis, j. 50.
montis, ix. 46.
monumenta, j. 89. xi. 49. Cnoſſia, ix. 35. ſola, x. 2.
mora nulla, ix. 69. parua, † 24.
morâ, iv. 73. vii. 92. lentâ, vii. 92. paruâ, iv. 73.
moræ dulces, x. 6.
moras, † 23. ii. 64. x. 78. 104. lentas, † 23.
mordeat, iix. 14.
mordebit, x. 37.
mordenr, j. 105.
mordente, iii. 65. xiv. 83.
mordere, ix. 75.

morans,iv.90.
morantia liquidũ ventrem Signina, xiii. 116.
moraris,iix.81.ix.43.
morantur,iii.50.xi.99.
moratur, v. 21. x. 104. xiv.119.
moratus,vi.8.30.
morbi crudeles,xi.92.
morbus,j.96. indecens xi.62.
more,j.85.ſolito,v.68.
morere, iix. 27. xi. 56. xii.40.
mores, †10. j.79. 106. ii. 40. v. 10. vi. 2. iix. 3. vi. 83. ix. 72. 81. 104. x. 4. 32. 98. xi. 6.16. xii. 9. futuros, xii. 92. Galbanos, j. 97.
moréſque, v.18.
moretur,iix.67.
mori, † 12. j. 19. 36. 52. ii.8.iv. 32.73.vi.31.iix. 80.ix. 52. x. 2. xi. 70. 72.
moriare,ii.80.
moriatur,xiii.12.
moribus, v. 29. vi. 28. 29. ix. 29. xi. 5. 74. 105.
moriens, † 13.iii.30.iv. 70.lucerna,iv.4.
morientia lumina, xiv. 173.
morieris,vi.42.
morietur,vii.83.ix.57.
moriferum ſignum, vii.36.
morio,iix.13.xii.95.xiv. 210.
morionem paruum, xii.95.
morionibus,iii.82.
morionis,vi.39.ix.34.
moritur,iii.26.vi.32.xi. 19.
moritura, iii. 76. vi.73. volumina,vii.62.
moriturus hircus, iii. 24.
moro cadente, j. 73. caduco,iix.64.
moronis,iii.38.
moroſa ſine cogitatione, xi. 7. prurigine, xiv. 23. ſiti, xiv. 105.
mors, † 27. iv.18.xi.92. falſa,vii.46.
morſu, vii. 24. xiii. 57. aſpero,iix.72.
morſus, j. 49. triſtes animi,xii.34.
morte, j. 9. 79. iv. 75. x.5. xiii. 95. magna, iix. 55. Romana, j. 79.
mortem, j. 43. 79. ii. 46.iv.74. v. 38. xi.45. 57.
mortes, j. 100. iii.93.vi. 33.blandas,iii.64.ducentas,iii.93.
mortibus,ix.104.
mortis, ii. 59. ſubitæ, vi.53.
mortua, iii. 33. lemmata, xi. 43. membra, xiii. 34. pica, iii.60. ſecundilla, ii. 65.
mortue,iix.75.
mortui tribulis,ix.58.
mortuo leoni,x.90.
mortuos,iix.69.
mortuum patrē,iv.70.
mortuus, iii. 12. vi. 53. 77.xii.40.
morum,xi.2.
morúmque,xii.76.
mota,xi.105.
moti,x,83.
moto fritillo, xiv. 1. panno, x. 5. vertice, iv.3.
motor,xi.40.
moueant,vii.53.xiii.17.
mouebit,v.79.iix.28.
mouemur,vii.17.
mouendo,xi.53.
mouent,vii.13.xi.72.
mouentur,vi.39.
moueo,ix.92.
mouere,vii.99.
moueret,iix.75.
mouerit,vii.46.
mouerunt,iv.73.
mouent,iii.63.vii.17.
mouet,ix.38.
moui,ii.96.
mouimus,j.95.
mouiſti,iv.11.
mouit,v.27.
mox,vi.53.

Mu

Mucida vina,iix.6.
MVCIVS, x.25.
mucro tener,iv.18.
mugiet,j 50.iii.46.
mugilem notum, x.30.

mugiunt,

mugiunt,iii.58.
mula lutulenta,ix.23.
mulæ pomilliæ, xiv. 197.ruptæ,ix.58.
mulas, j. 80. iix. 61. xi. 80.
mulierum,j.97.
mulio, x.2.76.xi.39. xii. 24.xiii.11.
mulionis, ix. 58. pigri, ix.88.
mulis,xiv.197. conductis, iix. 61.tacituris, xiii.11.
mulli immodici, ii.43.
mulli ſenes,x.30.
mullorum, xii.48.
mullos,vii.77.
mullum, ii. 40. iii. 13. bilibrem, xi. 50. captiuum, x. 37. dimidium,ii.37.
mullumúe,iii.45.
mullus, iii.36. emptus, x. 31. piger, xiii.79. quatuor librarum, x.31.
mulo,vi.77.
mulorum,v.23.
mulos,ix.15.
mulſo paruo, xiv. 97. turbato,xiv.127.
mulſum, ix. 96. xiii. 6. 106.108.113.
multa, iii.4. vi.35.56.ix. 79. xi.59.xii.81.auis, † 21. baſia, xii. 55. laurea, vii. 4. prædia,iii.31. rapina, iix. 78.teſta,iii.58.vellera,xiv.143.
multâ ilice,vii.26.ollâ, xii. 18. purpurâ, x. 30.
multæ lituræ,iv.10.
multas, v.11.
multi, iv.85. vi.60. vii. 49.x.80.
multifido dére,xiv. 25.
multifidum Timauũ, iix.28.
multiplices tabellas, xi.32.
multiplici pelle, xiv. 184.tabella,xiv. 192.
multis, ii. 1. iii. 5.vii. 45.iix.75.ix.56.x.70. xii. 10. diebus, xi. 89. xii. 17.millibus, xii.99. nummis, vi. 5. oſculis,xii.95. precibus, xii.78. puellis,xi.65.
multiſona Atthide, j. 54.
multò, j.104.iii.46.54. 56.95. v.81. vi.64. iix. 71.x.9.
multo maior, xi. 71.
multo fune, v. 23. ore, iii. 94. pilo, iv. 79. puluere, j.83.ſale,vi. 44. ſanguine, vi. 32. ſeptunce, iii. 82. vino,v.4.
multóque,vi.77.
multos, v. 15.j. 109.vi. 56. vii. 99. iix. 3. 64. x. 78. Decembres, xii.18.
multum,j.109.ii.24.28. vi. 70. iix.6. ix. 50.85. 102. x. 11. xi. 44. xiv. 136.ix.60.
multus, ii. 17. v. 15. ſutor,ii.17.
muluius,iv.64.
mundam famem, iii.59
mundi, v.3. vii. 6. iix. 4.32. ix.25. nitidi, x. 28.
mundíq; prioris,xii.63.
munditiæ,x.90.
munera, † 6. j. 94. 112. 11.39. iv.45. v.20.79. vi.29. 62. vii. 15. 54. 85. iix. 27. 41. 48. 56.68. 71. ix. 90. xi. 18.50. xii. 4. 31. xiv. 10. 78. 132. 150. Atlantica, xiv. 89. clara, ix. 85. digna tuo nomine, ix.74. ingentia, iv. 56. magna, iii.6. vi.63. xiv. 14. pexa, vii.45.parca, x. 41. parua, ix. 54. peluſia, xiii. 9. rara,xiii.91.talia,xii. 85. triginta, vii. 52. velocia,† 2.
munere, j. 102. iv. 19. v. 15. 49. vi. 86. vii. 63. 46. x.28. 73.xi.81. xiii.3. amaro, ix. 96. Cæſareo,iii.95. paruo, iv. 89. vii. 16. pio, ix. 59. Prometheo, xiv.80. tali, ix. 17.tanto,xii.9.vano, ix.105.
muneribus, j. 32. iv. 10. vii. 33. 35. 41. x.

29.x.87.datis,ix.49.
muneribúſque,x.16.
muneris,vi.83.iix.52.ix.102.ſacri,† 24.
munerum,v.18.
municipem, vii. 96. x. 65.xii.21.xiv.114.
municipalem vitam, iv.66.
municipes, x. 87. agri, x.103.
municipi,x.37.
munificâ arcâ, iix. 38.
munificum,iv.56.
Munna,x.36.
munus,ii.85.92.iii.2.59. iv. 2. 61. vi. 7. vii.45. iix. 64. x. 73. xii. 60. xiii. 27. xiv. 13. 126. 127. 153. dulce,ix.96. egregium, iix. 51. gratum, xii. 24. iix. 28. xiv. 60. graue, ii. 30. inenarrabile, ii. 10. leue, iv. 10. xiv. 21. memorabile, ix. 50. minimum, v. 16. nobile,ix.44.ſolenne,ix. 55. vtile, xiv. 168.
munuſcula, ix. 55. parua,v.85.vii. 48.79.
Muræna delicata,x.30. grandis,xiii.80.
Murænæque,ii.37.
muria,xiii.103.
Murice,j.50.iv.4.v.24. iix. 48. 72. ix. 63. xii. 94.aureo,iii.82.
Murices,xiii.87.
Mutinis campis,ix.43.
murmur,iix.55.
murmure,vii.87.ſæuo, ix.70.
muros,iix.6.
Murrhina picta, xiii. 110.
murum,v.75.
mus,xi.19.
Muſa, iii.20.iix.3.x.17. xii. 11. iocoſa, ii. 22. noſtra,iv.49.
Muſæ, v. 6. xiii. 1. hilares, vii. 7. paruæ, ix. 27.
Muſæi,xii.97.
Muſámque,iv.90.
Muſarum, x. 58. mearum,ii.92.
Muſas, vii. 45. ix. 101. ſeueriores,ix.12.
muſca vorata,v.18.
muſcaria pauonina, xiv.67.
muſcarium bubulum, xiv.71.
muſcas, iii.82. turpes, xiv.67.
Muſis, j. 13. ii. 89. iv. 31. vii. 62. ix.59. xi.1.94. tragicis,ii.41.
Muſisque,iix.82.
muſta,xiii.8. bona, vii. 27. cocta,iii.82.condita, j. 19. dulcia, xiii. 8. Falerna, xiii. 124.
muſteus,xiii.55.
muſtum, iii. 58. vi. 27. xi.19.
muta, vii.17.xi.103.ora, ix. 76. puella, xiv. 75.
mutare,67.xiv.27.
mutari,xiv.180.
mutat,iix.35.49.ix.47.
mutata,v.8.
mutauere,x.103.
mutemus,iii.11.
mutet,x.50.
mutinæ,iii.59.
Mutioſque,vi.19.
Mutius,j.21.
mutoniati,xi.64.
mutoniatis pueris, iii. 73.
mutor,xiv.133.
mutua, ii. 30. iii.40.vi. 5.20.ix.105.x.14. cura mihi,x.20. ſeſtertia,ii.30.
mutuaris,iix.16.
mutuos honores, xii. 64.
mutus, j. 69.vii.9.
My
Myconis,vi.92.
Mycenas, iv. 55. malas, xiv.1.
Myos, iix. 34. docti, iix.51.
Myrtea virga,iii.82.
Myrino læſo, xii.29.
Myrinum,† 20.
myrobolanum,xiv.57.
Myronis,iv.39.iix.51.
myrrha, iv. 86. xiv. 113.
myrrhæ maculoſæ, x. 80.
myrrham, ii. 12. x. 97. olentem funera, xi. 55.

myrrhina, iii.26.ix.60. xi.71.xiv.113.
myrrhiniſque,iii.82.
Myrtale,v.4.
myrtea,iii.82.
myrtetis otioſis, iii. 58.
myrtilus,iii.60.
myrtus,iii.64.iv.13.
myſtica ſacra Dindymenes,iix.81.
myxos,xiv.41.

N

NA

NAeuia, j. 72. 69. 107. ii. 9. 26. iii. 13.
Næuole, j. 98. ii.46.iii. 71.95.iv.84.
Naiades,vi.68.
nam, † 6. j. 13. 55. ii. 75. 161. iii. 74. iv.16.89. v.16. vi.83. vii.76.81. iix.71.67. ix.4. 84.x. 25. 90. xi. 15. 17. xii. 11. 56. xiii. 55. xiv. 29.66.
namque, iii. 91.iv.42.v. 18. vi. 39. vii. 17.x.39. xi.62.xiv.120.
Napi,xii.20.
Narbo pulcherrima, iix.72.
Nardi,xiv.146.
Nardo, ii. 59. iii. 65. iv. 13.diuite,xiii.51.
nare ſimâ,vi.39.
nares,iii.85.ix.60.
naribus, ii. 83. caninis, vii.94.vncis,iv.42.
Narnia,vii.92.
narra,iv.61.
narrabat,ix.86.
narrant,x.39.
narranti,xiv.198.
narrantur,ii.36.
narrare,xii.94.
narraris,xii.52.
narras,iii.63.iv.37.v.30. vii.53.
narraſti,iix.17.
narrat, iii.20.84.87.iix. 6.xii.35.
narratur, ii. 72. iii. 9. v. 78.iix.15.
narraueris,iii.46.
narrent,vii.61.
narres,ix.36.
Narthecia,xiv.78.
Narthecium,xiv.78.
naſcantur,ix.36.
naſcatur,iv.42.
naſcentes curas,v.5.
naſcentia templa, vi.4.
naſcentis patris, iix.36.
naſcere,vi.3.
naſceris,iix.64.
naſcetur,vi.49.
naſci, j.66. vi.2. iix.64. xi.25.43.xii.76.
naſcimur,xi.16.
naſcitur, j. 27. 106. vii. 30.
naſi congelati,xi.99.
Naſica,ii.79.
Naſidiane,vii.53.
naſisque,vi.64.
naſo inuiſo, vii. 36. tacito,v.20.
Naſone,j.62.
Naſonem, v.10.xii. 44.
Naſones,iii.38.
Naſonis,xiv.192.
naſum. j. 4. 42. xii. 90. 101. fumantem, vi. 64. rorantem, vii. 36.
naſus, xiii.2.aureus, v. 26. indecens, ii. 11. longior,xiv.96.tantus,vi.36.
naſutius,ii.54.
naſutus,xii.37.xiii.2.
natantique,xi.99.
nata, † 12.vi.27.ix.43.x. 39. 94. xi. 73. xii.21. vitis in media palude,xiii.15.
natabis,j.50.
natabit,xiv.96.
natabunt,iii.35.
natæ,j.115.x.33.
natalem,x.87.
natales, iix. 64. ix.53.x. 24.
natali, ix. 54. x. 27. xii. 61.
natalitias dapes, vii.85. Kalendas,iix.64.
natalitium diem, iix. 38.
natam,x.39.
natantes cæpas,iii.76.
natantis,ii.87.
natantur,iv.30.
natare, j. 6. iii. 44. iix. 46.
nataret,vii.35.
natat, x. 30. xii. 31. xiii. 80.
natatur,vi.43.
nates, iii. 82. vi. 56. xi.

xi.44.95.100.xiv.18. dimidias,j.93 paſtas, xii.75.
natibus, ii. 47. compreſſis,xii.78.
natis,† 12.iix.81.tribus, xi.54.
natiua, j.97.
natiuo metallo,ix.62.
nato, iv. 45. iix. 66. paruo,xiii.99.
natorum,ii.92. vii.39. ius,ix.99.ſeptem ius, xi.13. trium, ii.91.iii. 95.ix.68.
natorúmque,iii.94.
natos, iix. 31. xiv. 102. tres,ii.34.
natum,vi. 38. iix.64.x. 27. nomen cum roſis violiſque,ix.12.
natura,vi.83.vii.99.iix. 68.ix.91 xi.23.
naturæ ſuperbæ, xi. 81.
naturam,ix.42.
natus,ii. 11. iii. 1. vi.93. iix. 40. xi. 45. 66.95. vterque,ii.11.
naualí tuba,† 28.
naualis Enyo,† 24.
nauem,x.104.
naufragus loquax, xii. 57.
nauiculatur,iii.20.
nauigantes,iii.67.
nauigantium,iii.64.
nauigare,ix.77.
nauigat,vii.29.
nauigerum iter, xii. 100.
Naumachiam,† 28.
nauſeam quotidianã, iv.37.
Nauſicaë,xi.31.
nauita Memphiticus, vi.80.
nautæ,x.85. plurimus, v.16.
nautæ trepidi,xii.29.
nautas,iii.67.
nautis,† 26.
nauticum celeuma, iv 64.

Ne

Ne, † 24. j. 30. 88. ii.5. 70. iii. 53. 97. iv. 31. 59. v. 74. 80. vi. 22. 82. vii. 59. 91. iix. 51. 68. ix. 62. 90. x. 19. 36. xi. 77.103. xii.82. 92 xiii. 17. 63. xiv. 131.178.
Neapolis docta,v.79.
nebit,vi.3.
nebulâ, iix. 33. regente, iv.64.
nebulæ,iv. 4.
nec,† 1.j.58.ii.28.iii.45. 72. iv. 5. 31. 39. v. 49. 50. vi. 46.64. vii. 19. 74. iix. 11. 69. ix. 30. 58. x. 51. xi. 71. 99. xii. 17.57. xiii. 1. 75. xiv.165.177.
necari,j.44.
necat,iv.54.
neceſſe, ii. 23. 70. v. 61. ix.4.xi. 72.
neceſſam,vi.57.
necis paternæ,† 7.
nectar, ix. 37. xii. 48. xiii. 22. 104. opimianum, iii. 82. ſacrum, iix 39.
nectare, iv. 32. iix. 51 xi. 58. ætherio, iv. 8. beato, ix 12. Cytheriaco, xiv. 207. digno, iix. 51. largo fuſo, ix. 35. niueo, xiii. 47.
nectareum Falernum, xiii.108.
necte,xiv.206.
nectere,vii.88.
nefas, v. 68. 70. vi. 18. 39. 68. vii. 23. ix. 88. x. 77. xiv. 75. crudele, vi. 62. magnum, iii. 72. manus, ii. 75. nouum, j. 13. ſacrilegum, ix. 72.
nega, j. 43. ii. 25. 69. iv. 38. vi. 20. xii. 46. 72.
negabis,iv.43.xiv.76.
negabit, j. 107. v. 43. ix. 58.
negamus,ii.8.
negante,x.65.
negant, x. 95. xii. 27. 57.
negantem, vi. 66. vii. 42.
negare, j. 65. 75. ii. 44. iii. 26. 54. iv. 12. 38. 71. 82. v. 45. 79. 6. vi. 49. iix. 76. x. 26. 70. xi. 59. xiii. 7. xiv. 29.
negaret,vii.35.38.
negari,j.16 43.
negaris,ii.5.

negas, ii. 72. iii. 94. iv. 12. v. 17. vii. 42. xi. 105. xii 72.
negaſti, iv. 7. x. 14.
negat, † 12. j. 69. 105. iii. 73. iv. 21. 27. 69. 71. v. 23. vi. 10. 41. ix. 37. 83. x. 11. xi. 23. 72. 89. xii. 19. 81. 55. 102. xiv. 1.
negatúe, xi. 71.
negata, vi. 10. vela, ix. 39. xi. 22.
negatum, ix. 12.
negatur, v. 10.
negaui, iv. 15. vi. 92.
negauit, vi. 66.
negem, xi. 27.
neges, xii 61. vii. 42.
neget, j. 83. iv. 71. vi. 39. xii. 55.
negetur, iii. 33.
neglecta, ix. 39.
neglexit, iv. 81.
negligenter, vi. 42. xii. 49.
negligentem vernam, xii. 89.
negligit, vi. 68.
nego, j. 109. 111. 61. xi. 50.
negotiator, xi. 67. tumidus, x. 87.
negotiatur, vii. 85.
negotioſis rebus, x. 30.
Nemea, j. 50.
Nemeæ Alcidæ, v. 66.
Nemee frondoſa, † 27.
Nemees, † 6. ix 73.
Nemæi monſtri, iv. 57.
Nemeæo monſtro, v. 66.
Nemeſis, iix. 73. laſciua, xiv. 193. formoſa, iix. 73.
nemo, j. 41. 98. ii. 90. iii. 15. 38. 44. 64. iv. 50 v. 15. 29. 48. vi. 44. vii. 9. 28. iix. 11. ix. 62. 65. 81. 94. x. 27. 70. 86. xi. 13. 46. 84. xii. 29. 36. 82.
nemoralis Aricia, xiii. 19.
nemoris exigui, j. 56. amœni, ix. 52. rari, iix. 40.
nemorum, j. 61. ix. 73. 77.
nemoroſa regna Triuiæ, ix. 65.
nẽpe, j. 118. ix. 42. ix. 9.
nemus, i. 117. ix. 62. x. 51. 58. xi. 19. xii. 31. cæſum, vii. 27. dulce, j. 50. duplex, ii. 14. Elyſium, vii. 39. xi. 6. famulum, vi. 76. Heſperidum, † 21. laureum, x. 92. pomiferum, iv. 64. tenerum, iix. 14. triſte, xi. 42. ſactum, j. 13.
nemúſque, j. 13. iii. 14.
Nepos, x. 48. vi. 27. xiii. 124. venerande, ix. 18.
neqoã iuuenes, iii. 69.
neque, j. 65. 93. iv. 31. vi. 19. iix. 40. xii. 24.
nequid, ii. 44. vi. 21.
nequior, v. 36. xi. 16. clauis, v. 36. Iſſa, j. 110.
nequiora conuiuia, ii. 41. nomina, ij. 4.
nequiore talo, iv. 14.
nequiter, ii. 27.
nequitiáque, iii. 91.
nequitiæ procaciores, vi. 2.
nequitias, iv. 42. vi. 82. ix. 69. xi. 17. ſobrius, j. 107.
nequitiis, vii. 13.
nequius, vi. 21. x. 77.
Nereidum. † 26.
Nereidumque, iv. 57.
Nereus, † 28. x. 30.
Nero, vii. 45. ix. 27. xi. 34 crudelis, vii. 20.
Nerone, vii. 33. immodico, x. 48.
Neronem, vii. 43.
Neroni, iii. 20. iv. 63. xi, 7. 34.
Neronianâ maſsâ, xii. 57.
Neronianas, ii. 48. vii. 33. thermas, ii. 4. iii. 25.
Neronianis thermis, vii. 33. xii. 85.
Neronis, † 2. vii. 44. iix. 52. xi. 34. docti, iix. 70. pigri, † 28.
Nerua, xi. 2. xii. 6.
Neruâ principe, xi. 8.
Neruæ, iix. 70. ix. 27. xi. 5.
Neruas, v. 29.
neſcia arctos noſtri

nominis, ix.86.
neſciat,vii.6.
neſcio, ii. 28. iii. 72. 77. v.34. 63.vi. 60. iix. 31. ix.89. xi. 22. 65.
neſcis, j. 14. ii, 6. 82. iv. 49. 56. 81. v. 16. vii. 91. ix. 45. 94. xi. 30. xii.57.102. xiv.46. 58.
neſciſti,xiv.139.
neſcit,ii 62.iii. 68.v.18. 39.iix.48.59. xi.4. xii. 71.xiv.1.
Nelli,ix.67.
Neſtor,iii.28.xi.33.
Neſtore,vii.95.longæuo,iix.6.
Neſtoreâ ſenectâ, xiii. 117.
Neſtoreæ ſenectæ, ix. 30.
Neſtoris, ii.64. v.59.xi. 57.vi.70.
Neſtoriſúe,iix.64.
néue,j.4.iv.19.
neuter,v.21.
neutri,iii.38.
neutro,vii.100.
neutrum,x.46.
nexu curuo,† 26.

Ni

Ni, v.36.vi.28.64.
Niceroniana plumbea vi.55.
Nicerotianis nimbis ebria lucerna, x. 38.
Nicerotis,xii.66.
nidis,x.16.
nido,j.118.vi.55.hirundinino, xi. 19. imo, vii.16.
nidore læto, vii. 26.ſolo,j.93.
nidos,ix.12. aſſyrios, v. 7.
nidis,v.68.
niger,j.54.vi.55. coruus j. 54. nidus, vii. 29. Indus, x. 16. Niliaco ore,x.12. ore, xii. 54.vector,xii.24.vnguento,xii.38.
nigra, iii. 34. vi. 39. vii. 12. xii.17.arbor, j.77. bellua, vi. 77. columba,vii.13. coma, iv. 36. Falerna, iix. 56.fama, x. 3.farina, ix. 3. lagena, vii.52. littera, xiv. 5. Lycoris, iv. 62. popina,vii.6. vetuſque caſa,xi.35.
nigrâ alutâ,vii.34.culinâ, x. 66.patellâ, v. 79.
nigræ culinæ, j.93.monetæ,j.100.
nigram culinam,iii.2.
nigras niues,ix.23.
nigras vmbras,v.36.
nigreſcant,iix.77.
nigreſcunt,xi.40.
nigri defruti,ix.49.Falerni, xi. 9. 50. fornicis, xii. 62. pulei,xii. 32.
Nigrina,iv.75.ix.31.
nigrior, j. 73. coma caduco moro, iix. 64.
nigriorem, j. 116. xii. 34.
nigris lacernis,iv.2.rogis, xi. 92. vmbilicis, v.6.
nigro magiſtro, j. 105. Opimiano, x. 46. pane, xi. 57. triente, ix. 92. velamine, iii.3.
nigros, ii. 90. cados, j. 25. equos, x. 50. fumos, ii. 90. niueos dentes, v. 44. vngues,iv.27.
nihil, † 18. j. 40. 44. ii. 28. 77. iii. 75. 87. iv. 56. 84. v. 51. 57. vi. 72. 63. vii. 9. 19. iix. 3. 59. ix. 3. 39. x. 83. xi. 33. 57. xii. 8. 75. xiii. 2. xiv. 193. que, iii.66.x.47.
nil,j.20.77.119.ii.9.54. iii.22.61. iv.40.54.v. 6. 70. vi. 28. 50.vii. 30. 59.iix. 9.76 ix.10. 36.x. 11.14. xi.24.53. xii.72.87.xiii.59.72. xiv.16.
Nilotica tellus, vi. 80.
Nile fallax,x.26.
Nili, iii. 63. xi. 14. xiv. 115.deprenſi,† 3.tepidi,xi.12.
Niliacæ iuuencæ, iix. 81.Syenes,v.13.
Niliacam lentem, xiii.

9.Syenem,j.87.
Niliacas papyros, xiii. 122.
Niliacis feris, v. 66. macellis,xiii.85. oris, iv.42.
Niliaco ore niger,x.12. pectine,xiv.150.
Niliacum olus,xiii.57.
Niliacus cataſtus, xii. 75. colonus, x. 14. crocodilus,iii 92.
Nilo,xi.16.
Nilotide tunicâ picti Mauri,x.6.
Nilus,iv.11.ſpecifer, x. 74.imbrifer,j 62.
Nilum,vii.87.
Niobe,v.54.x.67.
Nioben,iii.32.
nimbis,†3.continuis, j. 57. Nicerotianis lucerna ebria, x.38. ſubitis,iix.78.
nimbo corycio, ix.39. rubro,v.26.
nimbos, x. 82. ſubitos, vii.35.
nimbum,ii.41.
nimbus vitreus, xiv. 112.
nimiâ pigerſenectâ, x. 24.ærugine,ii.61.
nimias aquas,x.85.
nimio, ii.51. v.65. calore, ix. 92. dolore, iii. 17. pectore, † 7. ſole, iix.33.
nimios ſoles, xiv. 28. vapores,x.48.
nimis, j. 16. 58. 88. ii. 44. iv. 23. 83. v. 6. vi. 29. vii. 38. iix. 21. 33. ix. 41. x. 19. 75. xii. 34. 10. 38. xiii. 63. xiv. 98., durâ lege, ix.91.
nimirum, j. 13. v.19.x. 21.34.
nimium, j. 4.28. 35.45. ii. 36. 48. iii. 52. iv. 38. v. 2.16. vi. 27.72. vii. 68. 75. 98. iix. 3. 51. ix. 83. x. 59. 96. xi. 23.42.57. 107. xii. 3. 37. 43. xiii. 2.3. 20. 116.xiv.11. iii.159. virum,ii.36.
nimiumque,iix.3.23.
nimius,x.1.
niſi, j. 24. 36. 52. 69. 86. ii. 16. 70. iii. 19. iv. 38. 52. v. 23.31.82. vi. 42. 90. vii. 30.95. iix. 39.32. 38. 48.69. ix. 23. x. 4. 12.73.89. x. 28. 47. 53. 59. 84. xii. 17. 36. 57. 74. 33. xiii. 72. 94. xiv. 12. 16.
nite,iv.1.
niteant,ix.73.
nitebas,xii.68.
nitebat,xii.15.
nitellam auream, v. 38.
nitens crine,xii.38.
nitenti fuſte,xii.57.
nitent, x. 42.51. iix.65. ix.58.
nitere,vi.42.
nites,v.24.
niter, iv.64 vi.93.iix.6. 51.ix.106.x.89.
nitidâ, ix. 50. iix. 68. lanâ,ix.50.
nitidæ, iix. 21. caluæ campum, x. 83. luci, iix.21.
nitidas thermas vario de marmore, x. 79.
nitidique mundi, x. 28.
nitidis, iv.8. ix. 52. vndis, vii. 14. aquis, xii. 100. aſtris, iix. 36. ix. 51. palæſtris, iv.8.
nitido meliore, iv. 54.
nitidos capillos, xiv. 50. lacus, iv. 22. lares,j.71.
nitidum ſerenum, vi. 42 orbem,ix.18.
nitidus Maro,xi.35.flexâ comâ, x.65.
mitratâ aquâ,xiii.17.
nitri,xiv.58.
niuali oſculo,vii.94.
niualibus vndis, xiv. 118.
niuaria lagena, xiv. 116.
niuarius ſaccus, xiv. 104.
niuarium colum, xiv. 103.
niue, j. 116. iv. 42. vii. 32. xiv.103.117. Getica, ix. 104. prima, vii.32.

niuea, iix. 73. aure, ix. 60. ſimplicitate, iix. 73.
niueæ coptæ, ii. 85.
niueam, v. 79. ix. 50. togam, iv. 34. pulrem, v. 79. aquam, xii. 17.
niueas vndas, vii. 31.
niuei Galeſi, xi. 23.
niueis miniſtris, vii. 49. pultibus, xiii. 35.
niuem, xiv. 117.
niueo nectare, xiii. 47. pectore, xiv. 194. pollice, vi. 3. ſtipite, xiii. 19.
niueos, xii. 49. dentes, v. 44.
niues, ii. 29. iv. 3. v. 38. 65. vi. 86. ix. 3. x. 82. xiv. 104. 117. æſtiuas, v. 65. dominæ, vi. 86. nigras, ix. 23. tactas, ii. 29.
niuéſque, vi. 59.
niueum ebur, xiv. 5.
niuibus primis, j. 50. iix. 28.
nix, iv. 2.
nixa, j. 110.

No

Nobile, vi. 73. xiii. 104. frigus, xiv. 116. funus, iix. 30. garum, xiii. 82. & Herculeum opus, † 6. marmor, xi. 14. munus, ix. 44. nomen, ix. 12. xiv. 101. onus, xiv. 3. opus, vi. 73. ix. 95.
nobilem, v. 38. Bilbilim, j. 50.
nobiles oliuæ, v. 79.
nobili, v. 36. frutice, iii. 47. virgâ, iix 66.
nobilique, iix. 66.
nobilibus libellis, vii. 96. ſiniſtris, xiv. 46.
nobiliore fato mori, xi. 70. rogo, j. 79. tumulo, iv. 59.
nobilis, j. 36. x. 16. xii. 99. xiii. 125. parma, xiv. 155. potor, vi. 78. rixa, j. 37. vua, iv. 44.
nobilius citrum, xiv. 138. nomen, ii. 2.
nobiliuſue citrum, x. 80.
nobilitata pocula Mẽtorea manu, ix. 60.
nobiſcum, vi. 53. ix. 70.
nobis, j. 44. 5. 60. ii. 2. 91. iii. 33. 38. 82. iv. 7. 31. 83. v. 21. 63. 79. vi. 10. 34. 61. vii. 7. 92. 98. iix. 3. 41. 51. ix. 19. 35. 103. x. 14. 33. 65. 73. xi. 19. 40. xii. 5. 56. 96. xiii. 45. 69. xiv. 43. 205. 139.
noceam, vi. 51.
noceant, xi. 77.
nocens, † 7. iii. 24. iv. 30. v. 70. ix. 31. x. 77. xiv. 164. terra triſti crimine, ix. 31.
nocent, x. 2. 82.
nocentes, † 4.
nocere, v. 77.
nocet, ii. 22. ix. 39. xi. 103. xii. 56.
nocte, j. 116. ii. 43. vii. 9. iix. 21. ix. 38. x. 58. xi. 57. 60. 105. xii. 32. 57. heſternâ, j. 28. iv. 15. iubente, xi. 83. mediâ, vi. 89. iix. 3. x. 82. omni, ix. 63. primâ, iix. 44. xi. 24. ſerâ, iix. 75. ſupremâ, j. 81. totâ, ix. 69. 70. xii. 12. 66. vnâ, xi. 98.
noctem, ii. 89. beatam, j. 107.
noctes, vii. 53. tractæ per iucunda pocula, xi. 105.
noctéſque, xii. 38.
noctibus, xii. 49. totis, ii. 5.
noctibúſque, vii. 19.
noctis ebriæ, x. 87.
noctua, xi. 35.
noctuæ, iii. 93.
noctuas, x. 100.
nocturna limina, x. 13. pagina, xi. 18. nuda, † 25.
nocturnis Camenis, iv. 90.
nocturnos ignes, xiv. 42.
nocturnum Pana, ix. 62.
nocturnus, x. 70.
nocuit, ii. 8. iv. 66. xii. 39.
nodo Acidalio, vi. 13. Scythico, ix. 104.
nodos,

nodos,v.38.
nodum,† 3.
nolente,v.49.
nolentem,iv.42.
nolenti,iix.30.
noli,j.92.iii.31.iv.38.ix. 10.x.90.xi.14.
nolim,j.58.ii.56.iix.12. xi.20.
nolis, ii. 53. vii. 50. iix. 44.xi.99.xii.96.
nolit,x.3.
nolitque,iv.42.
nolite,xi.55.
nolito, j. 25. ii. 74. vii. 75.
nollo,v.84.
nollem,ii.65.72.
nollet,iv.70.iix.32.
nolo, j. 9. 58. ii. 18. 49. 36. iii. 45. 55. v. 47. 58. 84. vi. 42. iix. 12. x.8.22.xi.28. 101.xii. 37. 60. 98. xiii. 53. xiv.1.
nolueram,xii 86.
nolueras,vii.43.
noluerit, ii. 43. xiii. 2. 6.
noluit,x.75.
nolunt,j.108.
Nomas Afra,ix. 77.picta,iix.55.
nomen, j. 97. 108. 118. ii. 61. iii. 11.58.iv.30. 37. v. 36. 79. vi. 60. vii. 95. iix. 33. 38. 51. ix. 13. 14. 45. 95.104. x. 73. 103. xi. 9. xiii. 49. 71. 78.117. xiv. 32. 178. aſſiduum, iii. 5. breue, xiii. 97. delicatũ, ix. 12. dulcius nectare, ix. 12. grande, ix. 2. gratũ, iv. 31. impoſitum, iv. 31. iunctum cognato ſanguine, xii. 44. Lacedæmoniũ, iv. 19. magnum, ii. 2.maius, vii.23.molle, ix. 12. natum cum roſis & violis, ix. 12. nobile, ix. 12. xiv. 101.nobilius, ii. 2.notum,iii.95.promiſſum, vi.3.verum, ix. 97. victurum, x. 26.
nomenculator,x.30.
nomenque,j.106.115.
Nomentana arbore,x. 94.lagena,x.48.
Nomentana otia, x. 44. vindemia, xiii. 119.
Nomentani,vi. 63.vii. 92.ruris,vi.43.
Nomentano,ix.61.
Nomentanis agris, j. 106. arboribus, xiii. 42.
Nomentanum vinum, xiii.119.
Nomentanus ager, ii. 38.
Nomenti ſicci,xii.57.
Nomento,xiii.15.
nomina, vii. 31. 43. iix. 66. xiii. 3. xiv. 73. 110. 196. antiqua,xiv. 43.craſſiora, xii. 18. ditata, iix. 56. duriora, iv. 55. ingentia, xi. 6. magna,v.17. maſcula, xi. 44. nequiora, ii. 4. noua, xii. 26. pulcherrima, xiv. 85. ruſtica, iv. 55. tertia, xi. 5. vera, xiv.170. victura,vii. 43.
nominabit,x.78.
nominat,iii.68.
nomine, ii. 2. 68. iii. 1. 34. v. 15. 22. vii. 11. ix. 17. 50. x. vero,73. vi. 88. Græco, xiv. 58. Herculeo, iv. 44. tuo digna munera, ix. 74. vano, iv,2.
nomini relicto, iix. 38.
nominis, iv. 11. vii. 96. ix.86.
nomiſmata,xii.63.
non,† 3.17. j. 53. 69.ii. 26.75.iii.8.44.iv.71. v.26.49.75.vi.23.44. vii. 63. iix. 24. 26. ix. 1. 86. 64. 84. x. 14. 40. xi. 82. 97. 102. xii.17.xiii.39.121.xiv. 18.43.140. malè notus eques, v. 13. nimis ruſticulum libellum,x.19.
nona,iv.8.iix.3.
nona trieride,x.53.
nonam,iv.8.
nondum,j.43.67.104.

iii. 32. vi. 10. 29. x. 24. 93. ix. 3. 30. xii. 42. xi. 85. xiii. 38. 44. 74. xiv. 8.
nondumque,iii.47.
non nihil eſt,xii.75.
non niſi,vi.45.
nonnulla,ix.27.
non vult,iii.38.90.
norat,v.10.xiv.43.
Norbane,ix.86.
Norbona læta,vii.73.
Noricoſque,iv.55.
norint,† 28.
norunt,j.105.iv.30.x.2. xiv.90.104.
nos, † 18. iii. 45. 82. iv. 55. 57. v. 21. 61. v. 55. vii. 41. iix. 82. ix. 26. 51. x. 75. 58. xi. 58. 64. xii. 57. xiii. 6. 33. xiv. 122. 152.
noſſe, v. 5. vii. 50. iix. 15. 30. xi. 53.
noſſem,j.113.
noſſemus,v.21.
noſſes,j.3.
noſter, iv. 42. v. 17. vi. 26. xii. 26. 58. iix. 3. ix. 15. 37. 87. x. 92. xi. 40.
noſti, v. 6. vii. 36. 50. 96. ix. 48.
noſtis,ii.44.iii.37.
noſtra, j. 5. 62. ii. 43. 77. iii. 100. [v. 2. 16. v. 6. vii. 11. 85. iix. 50. 82. ix. 23. 26. x. 78. 82. xi. 20. 24. xii. 9. 96. xiii. 25. 72. xiv. 103. 94. 104. Muſa, iv. 49. otia,iv.25.Thalia, ix.27.
noſtrâ,ii.43.53.75.
noſtræ, iv. 53. 25. v. 3. vi. 43. 64. iix. 73. ix. 83. x. 2. Pallados,iv.53. terræ,iv.55.
noſtræque,j.50.
noſtram,v.51.
noſtras,j.13.100.v.81.vi. 10.vii.50.ix.53.55.101. x.10.xiii.14.oras, xii. 100.
noſtri, † 28. j. 26. 89. iv. 80. v. 8. 10. vi. 10. 68. 70. vii. 1. 30. 33. 37. 88. iix. 70. ix. 9. 44. 72. 81. 86. x. 20. 35. 61. 64. xi. 17. 18. xiv. 13. 93. Fauſtini, iii. 58.
noſtris, j. 87. 54. 73. ii. 71. iii. 3. 67. iv. 11. 14. 31. v. 5. 60. 63. 64. vii. 6. 26. 96. iix. 55. ix. 19. 23. x. 14. xi. 95. 105. xii. 15. xiv. 138. auribus, iv. 41. libellis, iv. 29. 49.
noſtro, j. 97. iii. 99. v. 37. 38. vii. 11. 30. 45. 51. 55. 83. 90. iix. 42. 66. ix. 23. 29. 61. 68. 23. 49. x. 104. xii. 49. xiii. 87.
noſtroque,xii.11.
noſtrorum,v.15.
noſtros, j. 5. 30. 53. iv. 10. 72. v. 38. vi. 61. 85. vii. 50. 51. 76. ix. 83. x. 64. 82. xi. 4. 40. xii. 9. xiv. 6.
noſtrum, ii. 41. iv. 81. v. 57. vi. 23. ix. 86. iix. 56. x. 104. xii. 51. xiii. 1. xiv. 1. 69. ſeruum, ii. 32. Tagum, iv. 55.
nota, vii. 16. 28. 68. x. 2. xi. 26. 88. xii. 98. xiv. 135. carmina, iix. 70. gaudia,ix.37.
notáque,j.102.
notæ rapacitatis, vi. 72.
notanda,xii.62.
notam, v. 38. lethalem, vii. 36.
notate,vi.22.
Notariorum,v.52.
Notarius, xiv. 208. velox,x.62.
notas, ix. 26. caryotidas, theatris, xi. 32. fraudes, j. 88. manus, † 10.
notata,x.38.78.
notatos,vii.16.
notúmque nomen, iii. 95.
notatus famulus, iii. 21.
notatum rus,vii.30.
notatur, ii. 56. v. 50. iii. 21.
notaui,ii.71.xi.100.
notet, j. 4. ii. 66. vii. 17. 61. iix. 45. ix. 14.
noti,celeres,ix.39.
notior, xii. 28. Andremone caballo, x. 9. vmbra,xii.52.

notis, xiv.92. hibernis, iix.14.
notiſſimus, vii. 63. cultor, vi. 73.
notiſſima domus, ix. 62.
noto, xiv.11. Aeolio, v. 52.fauore, vii.25. Pōpeiano,xi.22.
notos amores, vii. 49.
notum, iv. 43. xiii. 72. mugilem,x.30.
notus, j. 1. iv. 67. v. 13. vi. 28. vii. 39. xii. 38. cultor amicitiæ, ix. 86. diſſimilator, iv. 89. liber, j. 67.
noua, vi. 8. iix. 80. ix. 50. x. 93. amphora, vi. 27. dona, vi. 79. gloria, iix. 15. Leda, ix.106. nomina, xii. 26. nupta, xi. 79. pars, x. 2. res, † 18. Roma, v. 7. templa, ix.65.
nouâ ambitione, xii. 96. amicâ inflammatus, x. 56. monetâ.xii.55.
nouacula cæca, vii. 60. ſæua,ii.66. ſtricta,xi. 59.tuta,xi.59.
nouæ, xii. 43. lætitiæ, iix.11 monetæ, iv.28. nuptæ,iii 93.
nouare, xiv.7.
nouas tigres,iix.26.
nouem, v.6.vi.30.iix.7.
dominas,xii.3.
nouémque ſorores, ii. 22.
nouembres,iii.58.
nouenos,x.24.
nouerca, iv. 16. v. 66. x. 67.
nouercæ,iv.16.
nouêre,x.33.58.
nouerit,vi.64.
noui,j.113.1.4 116.ii.40. iii. 68. v. 6. ix. 36. iv. 77. templi, iv. 53. xii. 3.
nouimus,xiii.2.
Nouio,j.87.
nouis,v.10.
nouiſſima fragmenta, iix.57.
nouit, j. 40. 67. 94. ii. 52. iii. 63. 57. 81. vi. 39. 64.82.vii.24.x.15. xiv.8.201.
nouium,j.87.
nouiúmque,vii.71.
nouius,j.87.
nouo luſtro, iv.45. mēſe,x.41.
nouos ſales,xiii.1.
nouum Iouem, vii. 72. nefas,j.13. theta, vii. 36.
nouus,j.55.iii.36. iv.10. v.66.iix.71. xi.45. amicus,iii.36. dies, v. 66. libellus, iv. 10. ſodalis,j.55.
nox, ii. 90. vi. 58. iix. 50. x. 38. non ebria, x. 47.emta,ix.3.longa, iv. 7. lucubrata, iv. 90. mitis & vltima, x. 71. ſoluta curis,x.47.
noxia lingua,xii. 42. ii. 61. mater, v. 68. turba,iii.91.
noxias aues,x.5.
noxius,j.86.

Nu

Nube, ix. 25. inferiore, iix.36.
nubere, v.17.vii.57.iix. 12. ix. 6. x. 8. xi. 24. xii.42.
nubilâ fronte,ii.11.
nubila maſſa,iix.51.
nubilus,vi.10.
nubis,vi.22.
nubit,iv.13.vi.7.47.
nuce picatâ,xi.19.
nuces,xiii.1.xiv.18.parcæ,iv.66. pineæ,xiii. 25.ſaturnalitias,v.31. vii.90.
nucibus, xiv.1. relictis, v. 85.
nuciperſica,xiii.46.
nucleóſque,xi.87.
nuda, † 7. iii. 51. 71. vi. 32.pectora,vi.32.x.50. puella,xi.105.Venus, iix.1.
nudæ caluæ,xii.45.
nudam,iv.28.x.81.
nudet,ii.66.xi.85.
nudi, vii. 31. 34. xiv. 81. grabati, j 93. grabati ſponda, xi.57. iuuenes,vii.34. ſales,v.2. ſtipitis,vii.31.
nudo equo, xiv. 86.

clune, xi. 101. foco, iix. 67. Ganymede, xi. 23. latrone, xii. 64. pectore, j. 9. xi. 85. ſolo, v. 63. toro, xiv. 148. trigone, vii. 71.
nudorum, xii. 71.
nudos viros, iii. 68.
nudum, j. 24. iv. 53. v. 5. vi. 68. xi. 62. caput, v. 50. x. 83.
nudus, vi. 77. ix. 57. aper j. 44.
nugarum, vii. 25. ix. 1.
nugas, iv. 10. 83. v. 81. vi. 64. vii. 10. 50. iix. 3. x. 17. xi. 95. xiii. 2. archetypas, vii. 10. difficiles, ii. 86. dulces, iix. 3. felices, vi. 64.
nugis, j. 114. ii. 4. iv. 72. vii. 13. xiv. 183. peregrinis, iii. 55. poſitis, xiv. 185.
nulla, j. 91. 72. 110. ii. 66. iii. 69. iv. 71. 89. v. 19. 20. 56. 63. vi. 10. 40. vii. 17. 29. iix. 20. 51. ix. 72. 74. x. 23. 32. xi. 65. 105. xii. 21. xiv. 74. carmina, xi. 91. gloria, xii 36. xiii. 85. ianua, j. 71. mora, ix. 69. puella, xiv. 205. ſportula, iii. 30. tellus, iv. 42.
nullâque, vii. 20. mica, vii. 24.
nulla, j. 32. vi. 21. ix. 76.
non lege, xi. 24. ratione, iii. 30.
nullæ, v. 24. vii. 42.
nullam, iii. 79. iv. 82. x. 35.
nullámque partem, xii. 101.
nullas, v. 62. vi. 42. 57.
nulli, ii. 15. iii. 62. 80. iv. 12. 54. 79. v. 82. vii. 54. x. 14. 43. 71. xi. 103. xii. 10. 34. 49.
nullis, v. 29. vii. 44. 83. xii. 57.
nullo, iii. 80. v. 62. vi. 42. vii. 11. 52. x. 65. x. 52. xii. 64. Apolline, ii. 89. igne, xi. 57. loco, iv. 60. rore ſoueri, ix. 19. vmbilico, ii. 6.
nullóque, † 17.
nullos, j. 16. iv. 84. iix. 81. capillos, xiv. 25. nummos, xiv. 219.
nullum, † 27. j. 24. iii. 27. vii. 41. 46. 60. iix. 11. furem, xii. 75.
nullus, j. 44. 74. ii. 44. iv. 21. vi. 64. xiii. 11. xiv. 14. homo, vii. 99. honos, iv. 31.
num, ii. 80. iv. 58.
Numa, x. 52. 97. xi. 105. xii. 6. pauper, xi. 6. Sanctus, xi. 16.
Numâ, iii. 62. x. 39.
Numæ, vi. 47. x. 10. 35. 44. xi. 6. pacifici, xii. 63.
Numæque verne, x. 76.
Numam, xi. 6.
Numas, ix. 28.
Numati Galle, x. 33.
numen, † 12. 13. 17. j. 69. iix. 80. ix. 44. x. 92. dulce, ix. 2. Herculeum, ix. 104.
numerabas, ix. 30.
numeranda domus, iv. 40.
numerandus, j. 40.
numerant, iix. 65.
numerantem, vii. 13. 64.
numerantur, iv. 22.
numerare, ii. 52. vi. 34. iix. 26. 56. 66. ix. 38. xi. 63. xii. 57. xiii. 10.
numeras, ix. 36. x. 28. 38. xi. 40.
numeraſti, xi. 85.
numerat, j. 16. x. 23. 53.
numerata pecunia, xi. 71.
numeratur, iii. 6. iix. 68. xiv. 17.
numeraui, iv. 40.
numerauit, iix. 28. ix. 60.
numerem, iix. 78.
numeres, iv. 37.
numerer, vii. 8.
numeretur, † 27. v. 66.
numero, xiv. 15,
numeros, x. 44. centum, iv. 28.
numeroſa ſplenia, ij. 29.

numeroſior,iv.1.
numeroſus debitor,iii. 31.
numerum, iix. 51. xiv. 199.
numerus, v. 50. maior, x.25.
numi,iv.51.
Numidiæ, xiii.73. guttatæ,iii.58.
Numidûm gentes, xii. 26.
numina obnoxia, ix. 88. pia, xi. 4. priſca, iii.24.
numine læuo,vi.85.
numinis magni, vii. 11.
numiſmata, j. 12. laſciua, iix. 78. octo, ix. 32.
nummi,xii.53.trecenti, xii.71.
nummis, j. 67. ii. 43. 57. iv.37. denſis, iix. 44. mille ducentis, x. 31. multis, vi. 5. quatuor, xiii. 3. ſoluendis, xiv. 35. tribus, ii. 43. viginti, xii.26.
nummorum, vii. 52. xii.29.
nummos, j. 77. iii. 26. iv. 15. v. 43. iix. 13.17. ix. 33. 47. x. 14. xi. 67. xii. 25. xiii. 226. xiv. 9. centum, x. 75. mille, x. 75. nullos, xiv. 219. tricenos, x. 27. vicenos, iv.26.
numularius otioſus, xii.57.
nummus,xiii.3.
numquam, j. 24. 91. ii. 6. 12. 25. 74. iii. 6. 13. 36. 27. iv. 5. 16. v. 6. 23. vi. 73. vii. 62. iix. 24. ix. 42. 96. x. 47. xi.63.xiii. 69.73. 126.
nunquid, j. 35. 75. 107. iii. 51. v. 59.81. vi. 12. 32.68. vii. 15. 49. iix. 55.21.ix.45.x. 26. 68. 75. xi. 1. xii. 42. xiv. 62.221.
nunc, † 10. 16. j. 13. 48. ii. 1. 6. iii. 59. 91. iv. 30. 64. v. 8. 16. vi.6. 15. vii.60. 63. iix. 21. 63. 78. ix. 44. 67. x. 2. 70. xi. 7.62. xii.15. 73.83.xiii.45.46. xiv. 85.151.
nuncupat,ix.14.
nuncupamur,ix.121
nunciaauis,iix.32.
nunciat, iix.67.x.48.
nuncius,vii.5.
nuper, j.48.iii.36.57.93. iv. 44. 61. 78. v. 27. 71.vi. 10. vii. 60. iix. 9.53.65.ix.32.x.25.xii. 3. 15. 29. 71. xiv. 53. 128.
nupſiſti,v.17.vii.57.
nupſit, j.25.iv.25. v.76. xii.42.
nupta, xi. 24. Lacæna, ix.106. noua, xi. 79. villica,iv.66.
nuptæ nouæ,iii.93. vni placere,x.35.
nuptiale baſium,xi.99.
nuptiæ,xii.66.
nuptias,j.11.vi.8.
nuptum,iii.93.
Nurſinas pilas, xiii.20.
nuru Latiâ,x. 6.
nurum Romanam, xii. 21.
nurus, xi. 54. xiv. 59. Latias,iv.75.
nuruſque,ii.41.
nuſquam,† 7.j.4.50.56. iv.16.66.vi.41. vii.72. xii.14.xiv.138.
nutantia pondera,j.89. v.12.
nutibus,iii.82.
nutriat,vi.27.
nutricem,x.67.
nutrita,xi.70.
nutritor Tarteſſiacus, iix.28.
nutrix,v.1.xi.79.
nutu, ix. 28. leui, vi.82. ix.45.
Nympha, ix.59.67. cana, vi. 43. domeſtica,vi.47. laſciua, vi. 68.
Nymphæ,xi.83.
Nympharum, j. 50. iv. 57.ix.59.x.7.
Nyſæ,iv.44.

O

O Bene, quod, vii. 14. conſcia, virgo, vi. 10. cui Tar-

peias licuit contingere quercus, iv. 54. cui virgineo flaueſcere contigit auro, ix. 24. demens, vii. 24. dilecta Deis, ô magni Cæſaris arbor, ix. 62. dulce ingenium, †20. dulce littus, x. 30. facinus, iii. 19. fallax atque inficiator, j. 104. fallax, xi. 74. fames amicorum, iii. 7. felix animo, felix Nigrina marito, iv. 75. felix, [illegible]. 57. Fidentine, j. 39. fruſtra locuples, ô diſſimulator, v. 26. Galle conchis leuior, ii. 47. grande ingenium, ii. 44. grande fati crimen, ii. 65. Hymenæe, iv. 13. iucunda ſolitudo, xii. 24. Iuliarum dedecus Kalendarum, xii. 32. Lucina ferox, † 12. magnum facinus, xi. 94. malus tu quiſquis es, vi. 49. mater, ii. 34. medicina grauis, xi. 72. mihi poſt nullos Iuli memorande ſodales, j. 16. mihi curarum pretium, j. 77. mihi grata quies, ô blanda Theleſphore cura, xi. 29. molles annos quindecim, x. 38. mores, vi. 2. mores, ô tempora, ix. 72. nemus, ô fontes, x. 51. noſtri ne feſtinate libelli, v. 10. nox quàm longa es, iv. 7. nox omnis & hora, x. 38. nullis Ouidi tacede linguis, vii. 44. Paulle, malus es, iv. 17. Phœbe nouémque ſorores, ii. 22. pudor, ô pietas, iix. 78. puella ride, ii. 41. puer dulciſſime, ix. 37. quæ prælia, quas vtrinque pugnas, x. 38. quàm blandus es, ii. 4. quàm certa fuit, † 3. quàm dignus eras alapis, v. 62. quàm magnus homo es, xi. 57. ibidem, quam tu cupias, quàm me nimium probas, vii. 10. quàm pene, vi. 58. quàm, Regule, diligenter erras, vii. 30. quàm ſæpè petet vina, xiii. 13. quàm te fieri Cætulla vellem, iix. 52. quam terribiles exarſit in iras, † 9. quanta eſt gula, v. 71. quantâ ſcabie miſer laborat, vi. 37. quantos riſus mouebit, iix. 28. quantum Cinna tacere potes, iix. 7. quantum cogit egeſtas, xi. 88. quantum eſt ingenium, † 14. quantum mihi nominis paratur, ô quæ gloria, vii. 96. quantum per colla decus, iix. 55. Quinctiane, v. 18. quoties pulſabis, xi. 17. quoties, ix. 86. rerum felix tutela v. 1. ſcelus, xi. 94. ſeuere, iix. 61. ſoles, x. 51. ſtulte, xiv. 39. ſtulti, ii. 40. tardus nimis & piger maritus, ix. 41. triſti crimine terra nocens, ix. 31. tunicata quies, x. 51.

Ob

Ob, ix. 23.
obeſus ſcarus, xiii. 84.
obibat, j. 91.
obiecta ſpecularia, iix. 14.
obiecture, v. 70.
obit, xi. 83.
obligátque, vii. 38.
oblinitur, xi. 46.
obliquâ garrulitate, vii. 61.
oblita, vii. 93.
oblitus, v. 7.
obnoxia numina, ix. 88.
obruet, v. 43.
obruit, iv. 11.
obrutúſque, ix. 41.
obſcena lena, xi. 62.
obſcenæ pruriginis, iv. 48.
obſcenos Cinædos, vi. 50.
obſcura, ii. 8, gloria

xiv.171.
obſcuráque palla, xi. 105.
obſcuras luces,vi.59.
obſcurent,xiv.5.
obſcuris viris ix 1.
obſcuro veneno, j. 79.
obſcurus,j.50.v.13.
obſerata,vii.19.
obſeruant,iv.54.
obſeruare,v.51.ix.103.
obſeruas,xi.40.
obſeruat,vii.49.
obſerues, ix. 92. xii. 29.
obſidet,ii.17.
obſonator,xiv.217.
obſonia,iii.23.
obſtante,v.66.
obſtantem feram, iv. 54.
obſtas,xi.97.
obſtat,j.88.iv.29.
obſtrepe,vii.17.
obſtrepis,j.96.
obticuiſſe,x.17.
obuia turba, iv.53.xiv. 169.
obuios,vii.94.
obuium,xi.7.

Oc

Occaſio breuis,iix.9.
occidis,x.50.
occidit, j. 81. iv. 11. 63. vi. 68. 85. vii. 39. ix. 31.
occiſus,ii.84.
occubuit,†19.
occupare,v.14.
occupat,iii. 24.vii.60.
occupato, vii.96.lecto, iii.82.
occupatus,xi.107.
occurrere,vii.94.
occurris,ii.67.j.118.
occurrit, iii. 14. 44. ix. 28.
occurrunt,xi.99.
Oceani,vi.64.
Oceano viſo, v.28.
Oceanum, v. 24. Callaicum,x.37.
Oceanúmque,x.44.
Oceanus,iii.95.vi.9.
ocellis ſiccis, j.93.
ocia,iv.25.
ocioſa,ii 37.
ocioſis,j.97.
ocioſum tempus, v.21.
ocium,iii.36.
octaphoro,vi.84.
octaua,iv.8.
octauam,x 48.xi.53.
octauum marmor, ix. 65.
octauus,iix.71.
octies,iix.64.
octo, ii. 57.v.12. vii.52. ix. 3. xiv. 87. numiſmata,ix.32.
octobres idus, xii. ,68. Kalendas,x.87.
octobris Idus,x.62.
oculi,ix.85.
oculis, iv. 78. vii. 6. ix. 46.x.56. xii.15. deuorantibus,j.97.
oculiſque comedit, ix. 60.
oculo, vi. 78. iix. 59. xii.23. altero, iv. 65.
vtroque,iix.59.
oculóque,v.14.
oculos, ii. 91. iii. 92.iv. 78. iix.2. ix. 26.
oculóſque,vi.80.
oculum,j.93.iii.8.
oculus,vi.78.

Od

Oderat,ix.81.
oderit,iix.3.
odi, v.18.xii.39. vii.42.
odit, vi. 59.61. vii.11.iix. 51.x.4.
odioſus,iix.6.ii.1.
odiſſe,xii.13.
odiſſet,vii.23.
odor, j. 88. ii. 12. iii.24. alienus, ii. 12. duplex, j. 88. impudicus, xii. 32. teter, iii.24.
odoræ Floræ,vi.80.
odore,vi.93.ix.63.
Odryſio orbe,vii.7.
Odryſios triones, vii. 79.

Oe

Oebalius puer, xi. 44. xiv.173.
Oedipodas,ix.16.
Oedipoden,x.4.
œnophori,vi.89.
Oetæi rogi,ix.67.

Of

Ofellæ,x.48.
offellâ curuâ,xiv.221.
ofellas ſubitas, xii. 48.
offendere, ii. 23. 32. ix. 56.
offendimus,vii.47.

offendor,vi.7.vii.17.
offendunt,iix.24.
offenſa,xii.57.
offenſæ aquæ,iix.33.
offenſo pollice, iix. 75.
offenſus , ix. 44. xii. 78.
offeras,v.6.
officiis,j.56.
officio,iv.79.
officioſe,j.71.
officioſus, v. 23. homo, x.88.
officium, j.91.iix.57.x. 73.xi.66.

Oh

Ohe,iv.91.

Ol

Ole,ii.68.iv.36.x.54.
oleas,iii.93.
olebit,xiv.146.
olei,xii.71.
olent,ii.12.
olentem , funera myrrham,xi.55.
olentes,vi.85.
olenti ſindone,ii.16.
olentis mariti , xiv. 140.
oleo,iv.90.
olere, iii. 12.28.55. iv.4. vi.55.xi.31.xii.87.
olerent,ix.60.
oles,ii.12.iv.4.
olet,j.88.ii.12.29.iii.63. 65. vi. 93. ix. 12. xi.31. xiii.98.
oleum , iii. 58. v. 78. Venafranum , xiii. 98.
olfacere,iii.49.vi.36.
olfecit,vii.93.
olidæque veſtes,j.50.
olidam vulpem,x.37.
olim, j. 93.108.v.61. vii. 88.ix. 72. x. 79. xii. 52.
oliua, j.44.xiii.36.vilis, ix.27.
oliua picena,ix.55.
oliuæ , j. 104. xi. 53. xiii. 36. Albanæ , ix. 24. Iuleæ , ix.36. nobiles, v.79.parcæ, iv. 46.
oliuas pares,vii.30.
oliui,iv.90.
oliuifera corona , xii. 100.
oliuis,xiii.1.
ollus,iii.48.
olla plena,xii.32.
olla multa,xii.18.
ollas plebeias,xiii.8.
ollares vuæ,vii.19.
olor Spartanus , iix. 28.
olores Ledæos,j.54.
Olphicus,ix.97.
oluere,ix.62.
olus, iii. 58. xii.31. canum , vii. 30. Niliacum,xiii.57.
Olympi,xiv.175.
Olympiadas , vii. 39. innumeras, iv. 45. quindecies actas , x. 23.
Olympo ætherio , ix. 4.

Om

Omne , † 21. j. 91. ix. 86. x. 92. argentum, iv. 39. genus, iv. 39. iter,vi.80. ius, j.101. limen, iix. 44. opus, xiv.1.
omnem fumũ, xiii.32.
omneis, ii. 16.iii.43.iv. 2. copias,iii.47.
omnes , j. 44. 55. 86. 98. 100. 118. ii. 40. iii. 10.38. 58. 79. iv. 49. 84. v. 24. 57. 62. vi.44.vii.94.iix.44. 57. 61.79.ix.64. x. 5. 16.35. 58. 63. 88.91. xi. 5. 14.76. xii. 3. 15. 70. 82. xiv. 11. colei, xii. 85. Machaonas, ii. 16. rimas , xi. 99. tubos,xi.62.
omni, † 7.iix. 2. ix. 60. 77. x. 59. angulo, iii. 58.arte,xii.84.in turba , ix. 99. nocte , ix. 63.
omnia, j. 86. ii. 4. 7. 14.64.iii.13.26.69.iv. 62. 64.v.25.79. vi.93. vii. 52. 66.99.iix.78. ix. 39. 42. x. 46.xi. 9. 58. 71. 108. xii. 12. 84. 96. obſonia , iii. 23.
omnibus , † 12. j. 41. 90. 110. ii. 41. iii. 82. v. 12. vi. 44. v. 25.45. vii. 81. 96. iix. 50. x. 24.30. 67. 87. conclauibus , xi. 78. digitis , xi. 60. horis, j. 87. lætis , xii. 100.

libellis

libellis nequior, xi. 16. modis, xii. 66. moleſtis excluſis, ix. 92.
omnino, ii. 56. iii. 45. iv. 29. 66. x. 68. xii. 40.
omnis, vi. 6. vii. 31. iix. 15. 50. x. 6. 37. 38. 68. xi. 18. xiii. 90. amica, j. 72. calculus, xii. 34. dies, iix. 78. honos, iix. 8. hora, x. 44. labor, † 1. ſenior, vii. 87. turba, iii. 58. xiii. 3. veſica, iv. 49. vox, vii. 5.
omnium, vii. 6. 33. x. 72. xi. 16.

On

Onager pulcer, xiii. 101. tener, xiii. 97.
onerat, j. 56.
oneratur, iv. 78.
oneri, xi. 42.
oneroſa caſa, vi. 43. ingénſque turba, ix. 56.
onocrotali, Rauennatis, xi. 22.
onus, j. 38. 7. vi. 77. iix. 75. xii. 100. xiii. 29. nobile, xiv. 3. par, † 10. tacitum, iix. 51.
onyx calcatus, xii. 50. pinguis, vi. 42. parua, vii. 93. paruus, x. 48. ſiccus, xi. 50.

Op

Opacas vmbras, j. 89.
Opelicus vnctor, xii. 71.
opémque, iix. 75.
opes, v. 82.
operæ, vii. 36.
operam, xiii. 2. togatam iii. 46.
opere facto, iii. 58.
operi, v. 53. xi. 82. vani, v. 23.
operta, x. 96.
opertas menſas, x. 54.
opertos orbes, ix. 60.
operum, xiv. 222.
operúmque, iv. 83.
opes, iv. 78. v. 43. 19. iix. 18. 26. ix. 23. 60. x. 2. xi. 6. xii. 63. arſuras, xi. 5. concuſſas, xi. 42. immeritas, vii. 31. largas, iv. 73. v. 26. laxas, ii. 30. Libertinas, v. 13. magnas, iix. 66. miſeras, † 4. patrias, ix. 84. ſtultas, ii. 16. tantæ, xii. 53. tenues, x. 96. varias, x. 48.
Ophitæ, vi. 42.
ophthalmicus, iix. 74.
opibus, iii. 75. v. 70. xi. 6. tantis, ii. 43. iii. 40.
opimi, j. 27. ii. 40. iii. 26. xiii. 113.
Opimiani, ix. 89.
Opimiano nigro, x. 49.
Opimianum nectar, iii. 82.
opobalſama, xiv. 59.
laſſa, xi. 9.
ὀπώεων, ix. 13.
oportet, iv. 37.
Oppiane, vi. 42. iix. 25.
Oppianus, vii. 3.
oppida, iii. 95.
oppidum, x. 30.
oppignerauit, ii. 57.
oppoſita manu, iii. 68.
oppoſuítque, x. 85.
oppreſſæ plumæ, xiv. 159.
opſonia omnia, iii. 23.
optabat, ix. 52.
optabis, vii. 95.
optabíſque, x. 78.
optare, xi. 81.
optarent, j. 100.
optarit, x. 92.
optas, x. 71.
optaſſet, ix. 40.
optat, ii. 90. vi. 59. xi. 56.
optauítque, iix. 2.
optem, iv. 91.
optemus, j. 100.
optes, x. 47.
optet, vi. 25. iix. 86.
optima, j. 19. iv. 55. pars anni, id eſt, ver, ix. 12. vina, j. 19.
optimam Bilbilin, iv. 55.
optime pater, xii. 63. pater Diuum, xiv. 180.
optimi coloris, iix. 10.
optimum conuiuium, ix. 79.

optimus,j.42.
opto, j. 56. iix. 61. xii. 49.
opum,iv.40.
opus, † 1. 16. 27. j. 54. 93. ii. 50. 77. iii. 38. v. 31. 41. vi. 13. vii. 62. 68. 91. iix. 51. ix. 32. 39. 86. x. 21. 55. 59. xi. 30. 61. 105. xiii. 2. xiv. 115. 135. 208. Apellæum, vii. 83. breue, iv. 83. xii. 5. cultum, j. 26. debile, iix. 6. elapſum manibus, x. 2. Eoum, iix. 36. frequens, iv. 29. grande, v. 5. ignotum, xi. 79. labórque felix, ix. 45. laſciuum, ix. 27. leue, iix. 33. nobile & Herculeum, † 6. nobile, vi. 73. ix. 95. omne, xiv. 1. Rhodium, j. 71.
opúſque, ix. 44.

Or

Ora, j. 49. 61. ii. 75. iii. 19. 93. vi. 34. 93. vii. 82. iix. 3. iix. 36. ix. 78. 104. x. 10. 28. xiii. 89. xiv. 126. ampla, j. 60. aperta, j. 15. blanda, vii. 86. Iouis ſereni, ix. 25. frigentia, x. 26. laxa, vi. 74. magna, xii. 60. multa, ix. 76. pia, j. 79. prodigioſa, v. 36. pulchra, ix. 67. Romana, v. 50. x. 99. ſæua, j. 23. vilia, ii. 72.
oraque, v. 36. ix. 26.
orabat, iv. 67. 73.
oranti, v. 74. nummos amico, ix. 47.
oras, iix. 76. auriferas, x. 20. Euganeas, x. 93. noſtras, xii. 100.
orat, xi. 28.
oratione, v. 29.
orba, ii. 32. vi. 60. Leſbia, vii. 13.
orbata Bononia, vi. 85.
orbe, † 27. iv. 30. vi. 64. vii. 16. 28. 51. iix. 36. aſſerto, vii. 62. Heſperio, iix. 78. Hyperboreo, ix. 104. laxo, xiv. 169. odryſio, vii. 7. othryſio, ix. 95. perdomito, ix. 44. toto, j. 1. ii. 66. v. 13. 75. iix. 61.
orbem, v. 61. vi. 3. iix. 51. nitidum, ix. 18.
orbes, ix. 23. 60. binos, ix. 32. Libycos, ii. 43. opertos, ix. 60.
orbi, ix. 21.
orbis, vii. 6. ix. 7.
orbita breuis, xiv. 33.
orbos ſolos, vi. 27.
orbus, xi. 45. 84.
Orciniana ſponda, x. 5.
ordeum, xiii. 11.
ordinata, iii. 58.
ordine flexo, iii. 63.
ordine vario, † 26.
ordines puros, v. 8.
ordo minor, iv. 2.
ore, j. 105. ii. 61. iii. 5. 72. 81. iv. 87. v. 36. 38. vii. 87. iix. 65. ix. 81. x. 32. 48. xi. 62. aperto, v. 56. Apollineo, vi. 29. arcano, j. 40. aſtrifero, iix. 28. auido, j. 43. Auſonio potens, ix. 88. blæſo, v. 36. cæco, iii. 19. certo, vi. 75. duro, xi. 25. facundo, vi. 64. gelido, vi. 58. grato, vi. 62. inciſo, iii. 60. ingenti, j. 7. iv. 14. ingrato, † 10. largo, iix. 70. Mæonio, vii. 25. multo, iii. 95. niger, xii. 54. Niliaco niger, x. 12. pio, xi. 5. placido, vi. 10. 13. 64. rancidulo, vii. 33. ſereno, ii. 24. roſeo, xi. 57. rubenti, v. 2. rudi, iix. 56. ſuperbo, iv. 61. tanto, x. 89. tener, xii. 38. tenero, iix. 51. xi. 92. tragico, iix. 18. tumido, v. 8. verecundo, iix. 1. veridico, x. 37. vtroque, ix. 106.
Oreſtem, vi. 11.
Oreſtes, vi. 11. vii. 23. x. 11.

Oreſti,vi.11.
oret,x.5.xi.21.
oris fracti,iix.57.
oris Aethnæis, iix. 45. Hyperboreis, vii. 5. longinquis, iii. 1. longis, † 24. Niliacis,iv.42. ſæuis Cappadocum,|ix.31.Sardois,iix.32. Vindelicis,ix.86.
oriſque,xi.104.
ornare,ii.66.
ornatus diues,iv. 78.
ornentꝫxiii.91.
ornentur,vii.73.
ornetur,vii.94.
ornère,ix.38.
oro, iv. 90. xi. 76.77. iix.39.
Oros,vii.9.
Orphea,x.19.
Orpheo,†3.22.Hæmo, † 3.
Orpheus,xi.85.
orta,ix.40.
ortu magno, vii.21.
ortus æthereos, iii. 6. eques Regibus atauis,xii.4.
Oryx ſæuus, xiii 95.

Os

Os,j.84.ix.96.xi.31.xii. 87.101.blæſum,x.65. præciſum,ii.72.
oſcitanti,xi.99.
oſcitat,vi.61.
oſcitationes longas, ii. 6.
oſcula, v. 35. xi. 92. clauſa, xiii. 18. rara, xi.24.
oſculis,iix.44. multis, xii.95.
oſculo,j.110.vi.66. hircoſo,xii.59.niuali,vii. 94.
oſſa,j.115. v. 45. vi.85. iix.57.ix.30.31. fracta, xi.85. mollia, v. 36.
oſſa breuior,iix.36.
oſſeus cunnus,iii.93.
oſſibus,j.73.
oſtendere,j.70.xii.8.
oſtendit,ii.16.vi.70.
oſtenditur,iii.19.
oſtia,xi.105.
oſtrea, vii. 77. iii. 45. ix.15.xii.17. xiii. 82. non lincentia Baianis teſtis, x.37. ſaturata,iii.59.
oſtreorum,vii.19.
oſtro,iii.82. perlucidus xii.38.

Ot

Otacilium,x.79.
Otacilius,x.79.
Otho mollis,vi.32.
Othone,vi.32.
Othryſias pruinas, x. 7.
Othryſio orbe,ix.95.
otia, j. 108. vi. 43. ix. 104. xii. 1. 69. commoda, iv. 14. Nomentana, x. 44. noſtra, iv. 25. parua,iv. 83. vii.27. ſordida, j. 56.tuta,xii.5.vrbana, xi.4.
otio,j.114.albo,iii.58.
otioſa turba,ii.37.
otioſæ coronæ,j.42.
otioſe liber,xi.1.
otioſiorem turbam, xi. 1.
otioſis labris, j. 97. morteis,iii.58.
otioſus, iii.20.58. nummularius,xii.57.

Ou

Oua, vii. 30. 48. 53. xi. 53.xii.19. xiii.40.ſecta, x. 48.tuta, iii. 47.
ouans,iix.65.
ouem totam,vi.3.
oues, iix.56.xii. 64. Siculas,iv.49. Tyburtinas,vii.79.
Ouidi,j. 106.vii.43.44. ix.53.100.
Ouidij Metamorphoſis in membranis, xiv.192.
ouis, iii.65. xiv.121.155. 133. diuiſis,v. 79. vtilis,xiv.121.
ouo obortino, vi. 93. Ledæo,iix.33.
oxygarumque,iii.50.

P

PA

PAcata quies, ix.81. pace certâ frui, ix. 72.
pacem,ii.75.
paci,† 4.
pacifici Numæ,xii.63.

pacificus Ianus, iix. 66
pacis,j.2.iix.15.
Pacorus,ix.36.
Pactius,xiv.78.
pactus,iix.17.
Pacuuiúſque,xi.91.
Padi Phaëthontei, x. 12.
pæantius Heros, ii. 84.
pædagoge,xii.49.
pædagogo,iii.58.iix.44. ix.28.
pædagogorum,x.62.
pædica,j.93.
pædicant,xi.64.100.
pædicare, iii. 68. xi.79. 89.105.
pædicari,vi.56.vii.61.
pædicaris, ix. 71. iii. 95.
pædicas,xi.95.xii.16.
pædicat, vii. 66. xi. 46.
pædicem,xi.21.
pædico,ii.47.xi.88.
pædicone,vi.33.
pædiconibus,xii.87.
pænam,iii.64.
pæne,j.13.16.ii.11. 51.v. 14.vi.58. vii.46.xi.85. xiv.197.
pænula, xiii. 1. xiv. 84. 128. gauſapina, xiv. 145. peior, j. 104. ſcortea,xiv.130.
Pæſtanáque rura, iv. 60.
Pæſtani ruris, vi.80.
Pæſtanis aruis, ix. 61.
roſis,iv.41.
Pæſtano,ix.27.
Pæſti roſarium,v.38.
Pæſto biſero ceſſura roſaria,xii.31.
Pæte, j.14. vi. 30. xi.77. 80.
Pæto,j.14.v.38.
Pætus,vii.38.
Paganica, vii. 31. pila, xiv.45.
pagina, j. 54. iii. 69. v. 2. 16. vii. 11. x. 1. 4. 78. xi. 17. blanda, x. 45. breuis, xiv. 198. conſumta, x. 59. duplex, ii. 77. facunda, ix. 79. laſciua, j. 5. nocturna, xi. 18. purpura, v. 6. ſicca, iv. 10. vna, xi. 25.
paginâ primâ, iv. 91. frequenti,vii.44.
paginæ,iix.44.
paginis lectis,ii.6.
παιδίον βρύτε, xiv.171.
Palæmon,ii.86.
palæſtra,vii.66.
palæſtrâ mediâ, vii. 81. molli,iv.90.
palæſtræ, v. 66. Libyæ, v.66.
palæſtras,x.55. Ledæas, iv.25.
palæſtris nitidis,iv.8.
palæſtrita, xiv. 201. lubricus,iii.58.
palæſtritæ,vi.63.
palæſtritis apri,iii.82.
Palamedis,xiii.75.
palámque,vii.91.
Palatinâ togâ, iix.28.
Palatinæ,v.5.
Palatini coloſſi, iix.60. Dei,v.19.
Palatino tonanti, ix. 40.
Palatinus Parthenius, iv.45.
palato,xiv 220.
Palinurus,iii.77.
palla Gallica, j. 93. obſcura,xi.105.
Pallada,ix.4.
Palladiæ albæ, v. 1. artis,vi. 13. Toloſæ,ix. 101.
pallidiórque,ii.24.
Palladis,j.77.
Palladium decus, ix. 24.
Palladiumque,j.2.
Palladios lotos, iix. 51.
Pallados, xiii. 104. noſtræ,iv.53.
Pallas, vi.10. vii.27. ix. 25. xii. 100. Cæſariana,iix.1.
pallaria, iv.5.79.vii.27. ix 43.93.xii.21.poſſeſſa,ix.104.veneranda, j.71.
palleat,iix.44.x.13.
Pallatinæ menſæ, iix. 39.
Pallatinas menſas, xiii. 91.
Pallatinis prælis,xi.9.
Pallatinos vultus, ix. 25.

Pallatinum ſuperciliũ, ix.81.
Pallatinum Tarpeiúmque tonantem, ix. 88.
pallens,ix.58.faba,v.79 toga,ix.58.
pallent,ix.62.
pallentes caules,xiii.17 curæ,xi.7.
pallentia ſulphurata, j. 42.
pallere,xii.61.
palleret,ix.55.
pallet,j.78.iii. 38.58.vi. 61.
pallia, j. 110. iii. 63. iix. 59.ix. 27.xi.17.24.xii. 103.xiv.136.
pallida arundo, xiv.218. cura, xiv. 162. Erotion, v. 36. pomaria, iix.14.turba,x.12.vnda,iix.33.
pallidior fiet lupus, xi. 56.
pallidus, v. 28. xii. 32. ignis, iii. 65. paſtor, iix.55.reus,j.50.
palliolata,ix.33.
palliolo,xi.28.
palma,xii.9.xiv.82.plurima,vii.27.
palmæ,v.32.iix.78.
palmam,vii.71.xi.34.
palmas, x.53. Idumæas, x.50.
palmatæque togæ, vii. 1.
palmite,vi.49.
palmitis, iv. 89. beati, iix.40. ſupini,xii. 31.
pallude bibulâ, xi. 33. mediâ, xiii.115. reliquâ,xiv.58.
palludes Pontinas, x. 74.
palludis,xi.53.Hiſpanę, xii. 57.
palumbi torquati, xiii. 67.
palumbum ſtilantem, ii.57.
palumbus, iii. 58. torquatus,xiii.67.
palus,iv.4.xiv.160.
Pamphile,iv.69.
pampineis iugis, x. 93. vmbris,iv.44.
pana,j.70.nocturnum, ix.62.
Panaca,xiv.100.
pandâ anſâ,xiv.106.
Panaretus madidus, vi. 89.
panariolis,v.50.
Pandionis,j.26.
pandit,v.26.xii.100.
pane. x. 59. nigro, xi. 57.
panem,iix.16.
panes picentini, xiii. 47.
pangentur,iii.38.
pangere,xi.4.
panis improbi caninas buccas, x. 5. melior, vi.11.
Pannice, ii.36. vi.67.ix. 48.xii.73.
Pannici,vi.39.
panniculi,ii.72.
panniculo,v.62.
panniculum,iii.86.
pannis,ii.46.
panno moto,x.5.
Pannonici belli, iix. 15.
Pannonicas,xiii.69.
pannoſæ mammæ, iii. 72.
πανία,ii.43.
Panragathus,vi.52.
panticibus laxis,vi.64.
pannucea mentula, xi. 47.
Paphiæ columbæ, iix. 28.
Paphien,vii.73.
Papile, iv.48. vi. 36.vii. 77.
papilionis minimi, iix. 33.
papilionibus,xii.62.
papilla,xiii.44.
papillas, iix.64.creſcẽtes,xiv.13.
Papilus,vii.93.
Papiriane,iix.81.
papyro, iix. 44. arſurâ, x.97.madidâ,iii.2.
par, † 16. 24. j.13.iii.38. 66.vi.11.iix.36. xii.8. xiv. 15. cœlo domus, iix. 36. fama, j. 112. onus,†16.
para,ix.57.xiv.19.
parabat, iix. 30.
parabit,xi.32.
parantur,x.30.
Parapſidáſque,xi.31.
parare,iii.2.61.
paras,xi.8.xiv.27.

paraſitum,ix.29.
paraſti,xii.99.
parat, † 28. vii. 5. xi. 79.
parata,xi.24.|cœna,xiv. 217.
parati,vii.42.
parato pollinctore, x. 97.
paratur, j.55.67.105.iii. 62.vii.96.
parauit,vii. 55. ix.15. x. 85.
parazonium,xiv.32.
parca, iv. 8. apis, xiv. 222. manus, xii. 63. munera, x. 41. pocula, iv. 8. ſitis,xiii. 116.
parcâ mole,vii.73.
parcæ malæ, vi. 62. nuces, iv. 66. oliuæ, iv. 66.
parcum,ix.18.
parcas,j.36.
parce, j. 78. iii. 68.v.7. vi.27.vii.67.92. x.62. 74. 82. xi.23. 44. xiv. 105.118.172.
parcere,j.15.ii.75.iv.74. vii.81.x.33.
parcis,j.107.iii.13.
parcite,† 15.v.73.
parcius, iix. 38. xii. 14. xiii.20.
parco vitro,ii.40.
parcos patres,xiv.43.
pardum volucrem, † 15.
Pardus,j.105.
parem,ix.28.x.11.
parendum, ii. 55. ix. 54.
parens,† 13.j.117. vii.6. ix.7.alma,iix.21.
parénſque,iix,2.
parentem, v. 6. x. 104. xi.16.
parentes ſtulti, ix.57.
parenti,iii.6.
parentibus,x.71.
parentis, vi. 83. vii.44. boni,vi.25.
parere, iii. 58. vi.67.ix. 7.
pares,ii.18.iix.12.xi.105. xii. 49. amici, x. 47. mammas, iii.93.oliuas, vii. 30. ſardonychas,xi.28.
paret,j.105.
Parethonias vrbes, x. 26.
pari,iv.13.35.iugo,iv.13. ſorte,iv.35.
pariat,x.51.xii.42.
paribus modis, iix. 3. votis,iix.72.
Paridis,ii.84.
pariente,xi.56.
Parim Phrygium, xii. 52.
Paris,xi.14.Dardanius, ix.106.
parit,vii.101.
pariter, † 13. 20. 27.iii. 5. iv. 57. v. 38.43.vii. 45. 49. 70. iix. 2. 28. 36. 57. 82. ix. 33. 35. 73. x. 10. 35. 81. 101.xi.70.81.94.xiv. 64.184.
paritérque,xii.17.
parma, ii. 43. ix. 9. xiv. 213. Gallica, v.13. nobilis,xiv.155.
parma,ix.21.
parmæ,ix.70.
parmenſi,iv.37.
Parmeſſida factum,iix. 70.
paro,ix.56.
paropſide rubrâ, xi. 28.
Parrhaſiâ, iv. 11. aula, vii.98.ix.12. xii.15.vrſa,iv.11.
Parrhaſiæ aulæ,iix.36.
Parrhaſiam domum, vii.55.
Parrhaſio iugo.vi.25.
Parrhaſios Triones,vi. 56.
pars, † 21. 28. v. 66.vii. 25. iix. 47. maior,x. 80. noua, x. 2. optima anni ver, ix. 12. vltima, † 2. vna, xi. 23.xiv.174.
parta,j.115.x.47.
parte, ii. 50. 54. iii. 68. 85. 87. 91. v. 5. vi.18. vii.72. x.2.xi. 23. xii. 98.
partem,ii.24.iii.86.gulóſam,xi.62. nullam, xii.101.
partes mille,xi.31.
Partheniana toga,ix.50
Parthenio, iix. 28. xii. 11.
Partheniόſque,iv.79.
Parthenium,v.6.xi.1.

Parthenius Palatinus, iv. 45.
Parthenopœe, xi. 87.
Parthenopœus, vi. 77. x. 4. liber caſſide, ix. 57.
Parthiæúe, x. 76.
Partho, ii. 53.
Parthorum, xii. 8.
Parthos, v. 59. pileatos, x. 72. triumphos, ix. 104.
partibus, iv. 90.
participi viro, iv. 75.
partiris, iv. 19.
partis quartæ, ix. 49.
partitur, iii. 82.
partitus, iv. 3.
partus, † 12. 14. magni, vii. 20. peregrini, xii. 21.
parua, † 24. iv. 64. ix. 1. xi. 69. alea, xiv. 18. carmina, iix. 82. coctana, iv. 89. vii. 52. cœnatio, ii. 59. cænula, v. 79. vii. 50. domus, ix. 99. x. 19. dona, vii. 85. hoſtia, ix. 32. lucerna, xiv. 61. iniuria, ix. 9. Mantua, xiv. 195. marmora, x. 63. mora, † 24. munera, ix. 54. munuſcula, v. 85. vii. 48. 79. onix, vii. 93. otia, iv. 83. res, x. 96. rura, xii. 57. tabella, vii. 18. volucris, xiii. 78. regna, xii. 31.
paruâ morâ, iv. 73.
paruæ, iv. 55. ix. 27. 55. xi. 92. catellæ, xiv. 198. cortis, ix. 55. muſæ, ix. 27. Vetoniſſæ, iv. 55.
paruas, j. 23.
parue, j. 4. iii. 5. vi. 13. cupido, vi. 13. liber, iii. 52.
parui, v. 79. ix. 19. condyli, v. 79. lares, ix. 19. ſigilli, xiv. 171.
paruis frontibus, iv. 74. rebus, j. 56.
paruit, xii. 29.
paruo, iv. 89. vi. 66. vii. 12. 16. vii. 33. aſſe, iix. 33. carmine, x. 1. mulſo, xiv. 97. munere, iv. 89. vii. 16. nato, xiii. 99. pretio, vi. 66. tempore, vii. 12.
parum, j. 36. ii. 8. 36. vii. 66. iix. 78. x. 19.
paruula cœna, iv. 78.
paruuli agelli, x 92.
paruum morionẽ, xii. 95.
paruus lychus, iv. 90. onyx, x. 48. Regulus, vi. 38.
paſcar, xiii. 49.
paſcat, vii. 87. xi. 28. 85.
paſcentem, iv. 49.
paſcere, iv. 78. vii. 79. x. 11.
paſci, iix. 51.
paſcimus, x. 58.
paſcis, iii. 58.
paſcit, vi. 11. ix. 3. 64. 82. x. 30. 96. xi. 19.
paſcitur, j. 61. iix. 30. x. 96. xiii. 62. 97.
paſcunt, vi. 60.
Paſiphaen, † 5.
paſſa, ii. 43. primos toros Cleopatra, iv. 22.
paſſere, j. 8. 110. arguto, ix. 55.
paſſerum, j. 8. iv. 14. xi. 7.
paſſerinum leuem, xii. 36.
paſſerinus, vii. 6.
paſſeris, j. 93. vi. 42. vii. 13.
paſſum, ii. 5. xiii. 106.
paſſus, vii. 39. xi. 85.
paſtas nates, xii. 75.
paſtillos, j. 88.
paſtor, ix. 23. xi. 42. xiii. 38. xiv. 156. pallidus, iix. 55.
paſtoris, v. 66.
paſtum mero lacte alumnum, xiii. 41.
paſtus, ix. 90. xiii. 89. xiv. 70. aper Sarmata, † 3. ix. 92.
Patauina, xi. 17.
Patauinæ tunicæ, xiv. 143.
pateat, iii. 42.
patella cumana, xiv. 114. lata, xiii. 81.
patellâ, xiii. 81. nigrâ, v. 79.

patent,xii.50.
pater, † 3.j.67.iii.10.iv. 16.70. v. 7.35. 49. vi. 3. 39.62. vii. 2. 55. ix. 4. 21. x. 7.102.xi.40. 42. xii. 53. xiv. 176. ætherius, ix. 36. 37. auſonius, ix. 9. durus, x. 68. familiæ verus, j. 85. optime, xii. 63. optime Diuûm, xiv. 180. pius, ix. 76. ſanĉte, x. 28. verus, † 3.
paterâ,vi.92.iix.6.
paterent,xiv.148.
pateret, † 12.
pateris,ii.34.iix.80.
paterna iura, iii.94.iix. 31.
paternæ necis,† 7.
PATERNE (propriũ,) xii.53.
paterni ſerui,vii.61.
paternis fundis, ix. 3. menſis,iv.39.
paternos agros,xi.71.
paternus ſeruulus, ix. 89.
patet, j. 71.35. iii.72.iv. 64. iix. 59. ix. 21. xi. 71.105.ii. 25.iv.37.ix. 94.xi.24.ſæua regna, ix.67.
patique, vii. 38. xii. 26. 61.
patiar,iii.92.x.82.
patiare,j.4.
patiaris,v.81.
paticiſſimos libellos, xii.97.
patiens,x.25.
patienter,xiv.165.
patientiam,j.105.
patientur,v.7.
patiêre,xi.79.
patimur,iii.82.
patre,ii.2.
patrem, ix. 45. 82. 115. iv. 16. v. 73. ix. 35.x. 44. xi. 13. 56.104. amiſſum, j. 34. auditum,vi.38.mortuum iv.70
patremque,xi.8.
patres, vi.27. xi.6. parcos, xiv. 43. veteres, xii.6.
patreſque, iix. 50. xiv. 120.ix.49.
patri,j.69.iii.6.vi.85.ix. 78. apro, iii. 13. magno, xiv. 124. Tarpeio,ix.104.
patrique,vi.38.
patria,iix.72.
patriâ terrâ,ii.24.
patriæ,† 3.vi.25. xii. 63. x. 20. Rauennæ, iii. 91.
patriam,iix.31.
patrias laudes, vi. 38. opes, ix. 84. ſedes, iix.3.
patribuſque,xii.3.
patricio vico,x.68.
patricius vicus, vii. 72.
patriciuſque, vi.25.
patrij vultus, vi.27.
patrios cenſus, ii. 90. hortos, xii. 31. lares, v. 45. manes, xii. 3.
ſenſus,iv.75.
patris, iv.16. 45.xii. 101. xiv. 174. naſcentis, iix. 38. ſummi, ix. 2. 67. xi. 5. tonſi, vi. 64.
patriumque Solonem, x.96.
Patrobas confinis, ii. 32.
Patroclianas ſellas, xii. 78.
patrona,xii.49.
patronam vocem, vii. 71.
patroni, vi.29. cari, vi. 28.defunĉti,ix.75.
patrono,j.99.v.71.ſpoliato,x.33.
patronos,v.36. veteres, v.36.
patronum,j.98.102.
patronus,ii.13.27.
patruelibus, v.36. fundis,v.37.
patrum,iv.55.xi.12.
patrúmque,vii.4.
patulos hiatus,iii.19.
patulo lumbo, xiii. 5. roſtro,ix.32.
pauca,iv. 78. 90. vi.16. vii. 19. vi. 34. x. 1. carmina, vii. 28.diſticha, ii.71. vii. 84. xi.109. iugera, j. 117. iv.64. vi. 15. millia, vi.10.vaſa,iv.15.verba,j.91.
paucáque,iv.15.
paucis, v.13. puellis,xi. 26.

paucos, ii. 48. & veteres ſoles, x.104. dies, j.16.
pauet, xi.40.
pauidi magiſtri, † 22.
pauit, † 7.
Pauline, ii.14.iii.78.
Paulla, j.75. vi.6.ix.6.x. 8.xi.8.
Paullam, x.8.
Paulle, v. 4. iv. 17.v.23. vi.12. vii. 71.iix.33.ix. 87.x.10.xii.70.
pauliſper, vii.28.
Paullos, v.29.
paulum, iv.14.83.v 23.
Paullus, ii. 20. languidior, ix.87.
pauo, v.38.xiii.70.
pauones gemmei, iii. 58.
Pauonia muſcaria, xiv. 67.
pauoninas lectus, xiv. 85.
pauper, ix. 3. ii. 90. iii. 15. iv. 40. v.13.18.19. 82.vi.77.vii.9.ix.82. x. 10. xi.33. 45. 51.xii. 71. xiv. 160. cauſidicus, xiv. 219. Cinna, iix. 19.Gamus, iv.67. Numa, xi. 6.Theleſinus, vi. 50.vir, iv.5. vmber, xii.83.
pauperes, v.42.xii.15.
pauperi, xii.57.
pauperibus, vii.45.
pauperior, v.40.x.78.
pauperiore mero, xiv. 103.
pauperis, iii.48.xiii.27. 106. xiv. 1.126. Britonis, xi.21. mœchæ, iii. 81.
paupertas, iv.77.xi.33.
paupertatémque malignam, iix.56.
pax certa, xiv.34. peregrina, xii.9. Rõmana, vii.79.

Pe

Peccant, xiv.3.
peccantis famuli, xiv. 68.
peccare, ix.39.xi.55.
peccas, j.35.ii.50.
peccaſſe, ii.80.
peccat, iii. 5. ix. 97. xi. 23.
peccatum, iii.85.
peccauerat, ii.66.
pecces, vi.21.
pecore, iv.37.
pecori, xi.42.
pecoris, iix.51. lanigeri maritus, ix,73.
pecten ad calamum, xiv.25.
pectere, ii.36.
pectora, † 7. vi. 21.56. vii.68.xi.54. horrida ii. 36. iv. 57. nuda, vi. 32. x. 50. plebis Abderitanæ, x.25. ſecreta, v. 5. ingentia, xi.11.
pectoralis faſcia, xiv. 134.
pectore, † 7. iii. 72. iv. 5. 87. iix. 73. xii. 44. xiii. 52. de imo, x. 80. docto, j.26. dulci, ſublimi, docto, ix. 79. humidi, vii. 39. latus, xii. 38. memori, vi. 25. 85. nimio, † 7. niueo, xiv. 149. nudo, j.9. xi.85. ſacro, vii.1. ſublimi, ix.1.
pectoris, vii.16.
pectus, ii. 11. 62. iii. 93. iv. 53. v.38. vi.64.vii. 13.xiv.66. fidæ amicitiæ, ix. 15. latum, iix. 55. miſerum, x. 13. ſacrum, vii.1.
pecudéſque, ix.73.
pecudis Indicæ, v.38.
pecudũ ferarum, † 21.
peculiari luce, iv.64.
pecunia numerata, xi. 71.
pecunioſas artes, v. 57.
pecus, j. 86. xi. 42. heſperium, ix. 62. laſciuum, xiii.39. ſine mẽte, iix. 55. ſollicitum, v.32.
pede, ix. 39. xii. 50. blando, j.110. breuis xii. 54. grandi, vi. 64.
pedem, x. 81. alterum, x.100. læſum, ii.29.
pedere, iv.88.vii. 17. x. 14.
pedes, ii.35. iv. 51. vii. 19.32. ix. 87. xi. 72. xii. 29. 89. Achilleos, ii. 14. carnifices, xii. 48. medios,

xi.47. perfuſos, xiv. 107.
pedeſter,†28.
pedico,ii.28.
pediculoſi menti, xii. 59.
pedibus, iii. 23. x. 9.xi. 55.xii.36.40.78.
pedo,v.5.
pedonis,x.19. docti,ii. 77.
pedum,iii.82.
Pegaſis vnda,ix.59.
pegma,iix.33.
pegmata celſa,†2.
peierare,vii.19.
peierat,vi.12.
peior,iii. 66. pœnula,j. 104.
peius, iv.84.vii. 33. olet, xi. 31. vitium, iii. 72.
pelagi,xiv.88.
pelago,iv.66.
peleos,ii.64.
Pelian tremulum, vi. 71.
Peligni, j. 62. coloni, xiii.121.
Pelignis prælis,j.27.
Pelignum,xiii.121.
Pelignus,ii.41.iix.73.
Pelion Theſſalicum, iix.36.
Pellææ gulæ,xiii.85.
Pellæi Tyranni,ix.44.
pelle, xi. 99.xiv.50. ba-ſiatâ,xii.59. canâ,iii. 77. hœdinâ, xii.45. multiplici, xiv. 184. vacuâ,vi.64.
pellem caninam,v.61.
pelles antiquas, ix. 75.
pellex,xiv. 119. Attica, x.51.
pellibus exiguis, xiv. 190.
pellice,vi.21.ix.42.
pellicibus miniſtris, xii.98.
pelliculâ,iii.16.
pellis,xiv.66.indecens, vii. 19. lunata, j. 50. Scythæ,x.62.
Pelops tonſe,xii.86.
Pelorida fatuam,x.37.
Peloris aquoſa,vi.11.
peltatam Amazona,ix. 104.
Peluſia munera, xiii. 9.
penates clari, j. 71. ma-didi,vii.26.
penates claros, x. 33. conductos, iix. 75. exiguos, x. 28. lauri-geros,iix.1.xii.3.pie-rios, xi. 44. pios, iv. 64.totos,ix.62.
penatibus,ix.19.
pendeat,iix.61.xii.63.
pendebat,vii.36.
pendens,†7.
pendent, j. 44.ii.17.iii. 71.
pendentem capream, xiii. 100. zoilum, iv. 77.
pendentia Mauſolea, † 1. tecta,ii.14.
pendere,ix.31.
pendet, v.32. j.93. xi.51. xiv.54.
pendula Setia, xiii. 11. tecta,x.20.
pendulamque Sætiam, iv.64.
pendulus bombyx,iix. 33.
Penelope, j.63.xi.8.pu-dica,xi.105.
penem, vi. 23. vii.81.xi. 75.arrectum, x.55.e-brium, iii. 82. turgi-dum,ix.28.
penetrabile frigus, iv. 19.
penetrale ſummum, x. 51.
penetralia,iv.53.
penitus,v.96.
penna, xiv. 22.rubens, xiii.71.
pennâ, iix.33. alba, x.3. minore,x.19.ſcribẽ-te,ix.14.
pennas,†8.
penne,vi.16.
pennis labẽtibus exu-tus puer, x.4. pictis, xiv. 85. rubentibus, iii. 58.
penſa, ix. 18 Lydia, ix. 67.mala, vii. 95. vlti-ma,iv.73.
penſauit,x.55.
penſio, iii.30. vii.92.to-ta,iii.38.
penſione bimâ,xii.32.
penſis feſtinatis, ix. 78.
penſo,iv.54.

Pentheus,xi.85.
penula,j.104.
penulatorum, ii. 27. v. 27.
pepedit,xii.78.
pependit,† 21.
pepercerit,† 25.
peperiſſe,† 12.ix.40.
peperit,vi.64.xi.54.
per, † 16.19. j. 4. 15. ii. 6. 24. iii.36. 63. iv.43. 73.v.61.62. vii.19.43. iix. 32. 61. ix. 49. 62. x. 72. 104. x. 95. 105. xii. 18. 26. xiii. 3. 73. xiv.73.141.
perque,ii.14.iv.1.
pera,xiv.81.
perâque,iv.53.
peracta, vi. 49. xi. 25. res, iv. 91. meſſis, xi. 19.
peractæ,x.19.
peractis, vi. 28. tribus aureis vitæ,x.24.
peractos,j.28.
peractus,vii.46.
peracuta falce,iii.24.
peragit,ii.1.iii.79.
perambular,ix.39.
Perannæ Annæ,iv.64.
percoque vilia, xiii. 46.
percurrit,iii.82.
percuſſa, † 27. ſidere lingua,xi.86.
percuſſis incudibus, ix.70.
percuſſit,vi.21.
percuſſus,vii.94.
percute,xiv.68.
percutit,ii.72.
perdas, xiii.2.
perde,xi.77.
perdere,j.76. 86.iv.40. v.31. 81. 64. x. 38. 57. 77. xii. 64. xiii. 53. xiv.1.
perdet,x.98.
perdiderat, iix. 56. ix. 42.xi.77.
perdiderim,iv.26.
perdideris,xiii.75.
perdiderit,vii.46.
perdidiſſe.xii.89.
perdidiſti,vi.30.
perdidit,† 11.13.j.86.iii. 85.vii.13.x.63.xiv.115. xiv.146.165.
perdis, ii. 42. vii. 92.ix. 42.xi.103.
perdit,iii.58.
perdite,xiii.1.
perditus, iii. 82. v. 85. xi. 64. fututor, xii. 43.
perdomitis gentibus, vii.83.
perdomito orbe, ix. 44.
perdomuiſſe, † 27.
perdix, xiii. 65. carior, xiii. 76. picta, iii. 58. ruſtica,xiii.76.
perdunt,iix.59.
peream,xi.98.
pereas,v.61.
pereat,j.46.vii.50.
peregerat,ix.32.
peregiſſet,iv.18.
peregit, j.79.v.38. 71.x. 38.xiv.208.
peregre,vii.101.
peregrina, iv.66. Claudia, iv. 13. pax, xii. 9. res, xi. 79. vina, iv. 66.
peregrinæ ſenectę,xiii. 29.
peregrinam Endromida,iv.19.
peregrine liber,xii.3.
peregrini partus, xii. 21.
peregrinis nugis, iii. 55.
peregrinus,x.12.
peremit,ii.75.x.61.
perempta,† 13.xi.70.
perennis focus, x.47.
pereunt, v.21. v.53.xiv. 49.
pereuntis aquæ, xii. 50.
perfatuæ togæ,x.18.
perfectius,v.64.
perfectum,xi.108.
perfer,iv.10. x.19.93.
perferre, vii. 35. 38. xii. 61.xi.24.
perficere, iii.79.
perfida cornua, ix.104. dona, ix. 67. lingua, vii. 23. vappa, xii.48.
perfidæ gentis,vii.6.
perfide, ii.75. Cæſar,iv. 11.
perfidóſque faſtus, † 10.
perfidus leo,† 10.
perfricuit frontem, xi. 28.

perfrixiſſe,iii.18.
perfruitur,iv.64.
perfundas,ix.92.
perfundis,vii.32.
perfundit,xi.48.
perfuſos pedes, xiv. 107.
pergameo deo,ix.17.
pergamus,xiv.51.
pergis,xiv.163.
pergrauem læuam, v. 52.
perhibent,xiv.191.
peribis,j.100.
periclitatur,vii.26.
pericula, j.13. animoſa, xii.14. magna, xi.83. ſumma,ix.39.
periculoſo exemplo, j. 28.
periculoſum vitium, iii.44.
perierunt,ii.64.
periſti,v.50.
perire,j.19.114.ii.34.92. v.56.77.iix.69.ix.84. xii.18. xiv.172.
perit,ii.1.iii.19. iv.63.v. 26.vii.32. x. 58. 77. xi.25.xii.1.xii.78.xiv, 17.
Perithoi,x.11.
Perithoumque,x.11.
peritura,j.22.
periturum,ix.84.
periuria,iv.14.vi.19.
perlegas,j.118.
perlegat,j.36.iix.3.
perlege,xiv.183.
perlegerétque,ii.1.
perleget,xii.3.
perlegi,xi.108.
perlegitur,iii.50.
perlucent,ii.46.
perlucida mœcha, ix. 3.
perlucidus oſtro, xii. 38.
permaduiſſe, v. 26. vi. 44.
permenſa ſecula, ix. 30.
permeſſidos,j.77.
permiſit,v.49.ix.37.
permiſſa,vi.45.
permiſsâq; fuga,iix.32.
permitte, ii. 91. iii. 99. iix.24.ix.37.
permittere,j.5.
permittis, vi. 64. x. 30. xi.7.40.
permittit,j.36.63.
permitto,x.12.
permittunt,xi.59.
permutat,j.42.
permutatum,ix.23.
permutatur,iix.75.
permutet,vi.93.
perna, xiii. 54. ſuperſtes tribus cenis, x. 48.
pernegare,iv.82.v.61.
perniciosus ichneumon,vii.86.
pernumerentur, xii. 63.
peroſus,iv.30.
perpeſſus,xii.84.
perpetuâ cupreſſo, vi. 73. face,x.33. fide,xii. 49. ferâ,x.28.
perpetuam amicam, ii. 34. Hiantida,vi.21.
perpetui Sili,vi.64.vii. 62.
perpetuo, j. 117. x. 34. flore, iv. 45. Lare, x. 61. lecto, iv. 13. pōte, vii. 92. tempore, j.89.
perpetuos honores,ix. 62.
perridiculares,vii.74.
perſequente,x.92.
perſequeris,x.88.
perſequi,iii.53.
perſequuntur,xi.19.
perſeueret,iix.58.
perſica cara,xiii. 46.
Perſius,iv.29.
perſoluit,† 10.
perſona Germanica, xiv.176.
perſonam,iii.43.
perſonati faſtus,xi.2.
perſonis,x.33.
perſpicuâ gemmâ, iix. 68.
perſpicuæ,iv.22.
perſpicuo ſinu, † 26. riſu,ii.41.
perſpicuus calix, iv. 86.
perſuaſit,iii.85.
pertimuiſſe,vi.43.
pertinaci fronte, v. 12. pietate,iix.58.
pertinere,x.90.
pertinet,vii.9.
pertulit,x.19.73.
perueniмus,iv.91.
perueniſſe,iix.11.
peruenerit,j.89.

peruenit,xi.34.
peruigil,ix.94.
peruigilare,ix.70.
peruioſque rictus, j. 105.
peruius,x.28.
perunctum,iix.33.
perunctus,iii.2.
perurunt,xii.49.
peruſta colla vrbano iugo,x.12. dipſas,iii. 44.
peruſtis Solymis, vii. 54.
pes vagus,xii.26.
peſſima vina, j.19. vxor,iix.35.
peſſimorum fatorum, v.38.
peſſimus maritus, iix. 35.
peſſimus vir,vii.33.
peſtilentia,iii.93.
peſtis tabida,j.79.
petam, ii.44.iv.76.iix. 24.x.24.xii.57.
petantur,iv.60.
petas, j.118. xi.47. xii. 26.
petaſo,xiii.55.
petaſone, xiii.54. dubio, iii.77. vetulo, xiii.55.
petat, vi.13. vii.55.68. xii.99.
petatur,j.27.
petauri,ii.86.
petauro tranſmiſſo, xi. 22.
pete, j.71.118. ii.59. x. 104.xi.1.xii.3.
petebant,vi.8.
petebat, iii.14.47.xiv. 106.
petemus,x.78.
petendum,v.59. iix.71.
petenti, iv. 76. vi. 35. vii. 59. xii. 18. xiv. 105.
petentem,x.14.
petere paribus votis, iix.72.
peterent,v.68.
peteret, †20.25.j.22.iii. 90.vi.89.ix.41.
peteretur,xii.29.
Peteron rubentem roſis,iv.55.
petes, j.71.114.xiv.60.
petet,v.6.xiii.13.
petiit,x.60.
Petilianis regnis, xii. 57.
petimus,iv.1.iix.69.
petis, j 27. 77.iii.38.61. iv.5. v.51.61. iix.31. 73.76. ix. 68. x. 12. xi. 109.
petiſti,vii.63.iix.7.
petit, j.11.50.56.ii.13.14. iv.28.63.vi 95. ix.57. 62.65.x. 17.75.xi.48. xii.55.
petita,j.81.
petitor,xii.3.
petitur,j.11. vii. 91.xii. 26.96.
petitus,†19.
peto,ii.30.iii.44.
petricoſa,iii.63.
petuntur, ii. 14.iii.91.x. 70.
petuſiæque,iv.55.
Peuce rudis,vii.6.
Peucen Getican, vii. 83.
pexa barba,vii.57. munera,vii.45.
pexaque,vii.57.
pexatus,ii.58.

Ph

Phædri improbi, iii. 20.
Phaëton,v.54. Eucauſtus,iv.43.
Phaëthonta,iv.47.
Phaëthontæâ vmbrâ, vi.15.
Phaëthonte,v.49.prono,iii.67.
Phaëthontei Padi, x. 12.rogi,iv.25.
Phaëthontide,iv.32.
Phalanthi Ledæi, iix. 28.
Phalanini Galeſi, v. 38.
Phaon durus,x.35.
Phariâ vrbe,vii.29.
Pariæ coniugis, iv. 11.
Phariæ iuuencæ, x. 48.
Phariis armis,iii.66.
Phario, j. 89. Ioue, ix. 36. Photino, v.70. ſaxo,j.89.
Pharios hortos, vi. 80.
Pharo,ix.41.
Phaſelon pictam, x. 30.
Phaſiana,iii.58.

Phaſianus,xiii.72.
Phaſides,xiii.45.
Phaſis, v.8.xiii. 72. ruber,v.8.
phiala aurea cælata, xiv.95.
phiala,iix.33.51.
phialæ,iii.41.iix.33.
Phidiaca manu,vi.73.
Phidiacæ artis, iii. 35. manus,x.89.
Phidiaci cæli, iv. 39. x. 87.
Phidiaco cælo,vi.13.
Phidiaco Ioui,v.55.
Phidiacum ebur, ix. 25.
Phidiæ,ix.45.
Philæni,ii.33.vii.66.69. ix.30.x.12.
Philænis, iv. 65.vii.66. ix.41.63. cæca, xii.22. luſca,xii.22.
Philenus,x.102.
Phileros,ii.34.x.43.
Phileroris,ii.34.
Phileto,ii.44.
Philippi, v.50.
Philippus ſanus, vi. 84.
Philiſtionis ridiculi, ii. 41.
Philo,v.48.
Philomela,xiv.75.
Philomuſe, iii. 10. vii. 75.ix.36.xi.64.
φίλων, ii.43.
Philoſtratus,x.83.
Phineas,ix.26.
Phlegræa victoria, iix. 78.
Phlogis,xi.61.
Phœbe, j.32.ii.22.35.87. iii. 73. 89. iv. 45. vi. 20. 57. vii. 22. iix. 50. ix. 43. 64. 105. xi. 94. xii.45.
Phœbi,vi. 42.vii.11.iix. 36. 82. xiv. 173. laurigeri,ix.29.
Phœbíque,ix.35.
Phœbo, j.59. 77. ii.44. iv.31.vii.62.
Phœboque,ix.88.
Phœbus, j.59.71.iii 45. ix.94.xii.11.
Phœbum,ix.35.xi.44.
Phœbumque, iv. 90. ix.4.
Phœnicopterus, xiii. 71.
Phœnix frequens, v. 38.
Phoſphore,iix.21.
Photino phario, v.70.
Photini,iii.66.
phreneſim, iv. 81.
phreneticus medicus, xi.29.
Phryga,iix.46.raptum, x.19.
Phryges,ix.21.
Phrygia,ix.77.
Phrygiam vrbem, ix. 106.
Phrygiæ matris, iii. 47.
Phrygij ſerui,xi.105.
Phrygio viro,iix.6.
Phrygios modos, xi. 85.
Phrygium miniſtrum, xii.15.parim,xii.52.
Phrygum,xi.5.
Phryx, vi. 42. 78.puer, ix.37.
Phryxe,iix.28.
Phryxei agni,x.51.
Phryxei mariti, xiv. 211.
Phryxi, vi. 3. Thebani, iix.51.
Phylli,xi.30.50.
Phyllis, x.81. formoſa, xii.66.
Phyllida,x.81.
Phyllyrides,ii.14.
Pi
Pia, vi. 27. Calliope, vi.31. creta, ix.21.numina, xi. 4. ora, j. 79. quercus, ix.24. Roma, x. 87. xii. 6. thura, iix. 8. 66. xiii. 4.turba, vii.31.vota, iv.73.
piæ,iix.32.ſorori,iix.32. turbæ,iix 38.
pica improba, j. 54. loquax, xiv. 76. mortua, iii.60. ſalutatrix, vii.86.
picata,xiii.107.
picata nuce,xi.19.
picatum vinum, xiii. 107.
picæ,ix.55.
Picenæ porcæ, xiii. 35.
pice, j.116.
piceata manus, iix. 59.
piceiq; buxeique den-

tes,ii.41.
Picena oliuâ,ix.55.
Picenarum rugoſarũ, iv.89.
Piceni, v. 79. rami, v. 79.
picenis cadis, j. 44. trapetis,xii.36.
Piceno,iv.46.
picens,iix.57.62.
Picentina ceres, xiii. 47.
Picentine,ix. 80.
Picentini panes, xiii. 47.
Picenum frigus, xiii. 47.
picenarum,vii.52.
picta, iii. 58. iix. 28. 55. frigora, j. 56. murrhina, xiii.110. Nomas, iix. 55. perdix, iii.58. tabella,vii.83. arua,x.93.
picta fronte, xi. 85. tabella, j.110.
pictam,j.110.x.30.
pictamque villam, iii. 58.
picti mauri, Nilotide tunica,x.6.
pictis Britannis, xiv. 99. comis, vi. 57. pennis,xiv.85.toris, xiv. 135. vmbilicis, iii.2.
picto, j.71. auro, ix.60. collo,j.105.corybante,j.71.
pictor,j.103.
pictorum regum, x. 72.
pictam phaſelon, x. 30.
pictura, x. 32. ſola, ix. 78.
pictus,iv.47.x.22.
piercam frontem, iix. 70.
Pieria corona, xii. 52. tuba, x. 64.xi.4.vmbra,ix.86.
Pieridas doctas, x. 58.
Pieridúmque,xii.69.
Pierio choro, xii.3.grege,ix.88.xii.11.
Pierios cantus choroſque, j. 77. penates, xi. 94. receſſus, vii. 62.
pietas, vi. 85.vii.39.iix.78.minor,j.112.
pietatis,† 16.j.36.
pietate,v.29.xi.44.pertinaci, iix.38.ſancta, iix.15.
pigebit.xii.60.
piger,iii.20.iv.4.vii.26. xii. 69. hircus, iv. 4. Hypne, xi. 37. mullus,xiii.79. nimia ſenecta,x.24. nimis & tardus maritus, ix. 41. viator, iv.55.vultus,ii.11.
piget, j. 26. 97. ii.5.vii. 50.iix.30.
pignora,† 14.vii.85.
pignore,iv.75.xii.25.
pignus, vii.16.ix.102. gratum,x.73.
pigra flumina lethes, x. 2. plauſtra, iix. 21. quies, xii. 63. ſidera, ix.46.
pigræ matris,xiii.41.
pigri, xii. 18. mulionis, ix.58. Neronis,† 28. ſomni,xii.57.
pigriores,iii.67.
pigritia,vii.31.
pigritiæ ingenuæ, xii. 4.lentæ,xi.80.
pigro, vi.43. frigore,iv. 3.lacu, ix. 102.ventri, iii.47.
pigrum,x.104.
pila, † 9. ii. 43. vii. 31. x. 86. xiv. 53. Martia, vii. 5. Paganica, xiv. 45. præcincta, vii. 60. trigonalis, xiv. 46.
pilæ, ii. 7.x.86.tiburtinæ, v. 23. Mattiacæ, xiv. 27.
pilam,xiv.46.163.
pilantur,xii.32.
pilare,vi.56.
pilas, † 19. 22. ii. 62. exceptas, xii. 84. Mattiacas, xiv. 27. Nurſinas, xiii. 19. raptas,† 19.
pilata,x.48.
pilea, ii. 68. ſumta, xiv. 1.
pileata Roma,xi.7.
pileatos Parthos, x. 72.
pileus,xiv.132.
pili, j. 32. vi. 58. cele-

res,xi.23. meriti,j.32. primi,j.94.
pilis, ii.36.breuibus,ii. 62.
pilo,v.62.multo,iv.79. vulſo,ii.29.
pilos, v.56.iix.52. infeſtos oculis,x.56.
pilóſque,iv.7.
piloſis,ix.48.
piloſorum,ix.28.
piloſus colonus, xii. 59.
pilus,v.50.ix.28.
Pimplæo antro, xii. 11.
Pimpleide,xi.4.
Pindaricos modos, iix. 18.
pineâ compage, ix.77.
pineæ nuces,xii.25.
pingat,xiv.5.
pingere,ix.78.
pingi,ix.14.
pingitur,ii.46.
pingue,x. 45. ebur, ix. 60.ſolum,j.108.
pinguem alumnam,iv. 19.
pingues ſues, xi.42. tunicas,xiv.143.
pingueſcat,v.65.
pingueſcant,vii.26.
pingueſcit,ix.3.
pingui,iv.59.ceroto,xi. 99. Coſmiano,xi.16. faba, vi. 93. rore,iv. 59.
pinguia tura,x.26.
pinguiarius,xi.101.
pinguibus turdis, iii. 47.
pinguior,xiii.59.
pinguis,ix.55. coma, ii. 29. Galateæ, iix. 56. Gallia, vi. 11.Onyx, vi. 42. turtur,xiii.53. villica, j. 56. virga, ix.55.
pinnas rubentes, iii. 82.
pinus,x.92.
pinxiſti,v.41.
pinxit,† 26.j.103.
pio munere,ix.59. ore, xi.5.
piorum,xii.52.
pios & caſtos amores, x. 35. laconas, ix. 4. penates, iv. 64.
piper, x. 57. xiii. 5. xii. 103.
piperque.xiii.13.
piperúe crudum, xi. 19.
piperis,vii.26.x.57.
piperiſque, iii. 2. iv. 46.
pipinnam,xi.73.
Pirithoi,vii.23.
piſa,vii.55.
piſcator,x.37.87.
piſcatorem,vi.63.
piſcem, ii. 78. captum, iii. 58. iv.30. ſalientem,j.56.
piſces, iii. 35.xi.53. delicatos,iv.30.
piſcib. auidis. iv.56.ſacris,iv.30.
piſcina,x.30.
piſcina marina, xi. 22.
piſcinæ marinæ, iv. 4. xii.32.
piſcinam, iii. 44. xi. 22.
piſcis, vi. 63. x.30. 31. raptus,iv.66.
piſcoſi Tagi,x.78.
piſcoſo profundo, x. 37.
Piſones,xii.36.
Piſonum,iv.40.
piſtor, ii. 51. iix. 16. xi. 32. dulciarius, xiv. 222.
piſtore, iix.16.
piſtores,xii.57.
piſtori,xiii.10.
piſtoris,vi.39.
pium fratrem,ii.41.
piumque,ii.41.
pius & ſupplex elephas, † 17. ix.35.hoſtis, j. 22. pater, ix. 76.

Pl

Placabis,x.52.
placabit,j.50.ix.2.
placanda,iv.22.
placata tellus, vi.52.
placeam,iii. 51.iix.59.
placeant, ii.71.vi. 42.x. 21.xiv.133.
placeas, iii. 55. iv. 59. 87.
placeat, ii. 34. iii. 1.vii. 28. xi. 54. ix. 72.xiv. 205.
placebo,iii.51.
placent, vi. 38. vi. 61. ix.

ix.51.x.59.xi.23.
placenta, vii. 19.
placentâ,ix.92.
placentæ, vi. 75. ſectæ, iii.77.
placentas dulces,xi.87. fatuas, xi. 32. madidas,v.40.
placere, j.36.ii. 86. v.58. vi. 44. vii. 75. 86.iix. 29.82.x.35.
places,vii.100.
placet, † 11. j.11. 73. ii 28. iii. 45. 70. 76. iv. 40. v. 1. 16. 29. 47. 54. vii. 11. 29. 41. 45. 86. x. 96. xi. 8. xii. 48. xiii. 51. 109. xiv. 129.
placidâ mente,x.103.
placidæ mentes, ix. 81.
placidæque quieti, † 4.
placidas nudas, iii. 67.
placide,ix 59.
placidi,iix.70.
placidi Bootæ, iix. 21. leonis, j. 23. Molorchi,ix.44.
placidis iuuencis, v. 32.
placido æuo, x. 23. iugo, xii. 9. ore, vi. 10. 13.
placidos receſſus, x.58. vſus, xiv.34.
placidum, vii. 98. Bœtim,ix.62. tonantem, vii.98.
placidus, v. 79. 26. vi. 64.
placui,ii.91.
placuiſſe, vi. 29. vii. 62. ix.83.
plaga,vi.21.
plagæ Elyſiæ,vi.58.
plagas, j. 56. ix. 55.plenas,j.56.
plagiario,j.53.
plagis mollibus, j.50.
plana, v. 32. xii. 14. domus, xii.57. vnda, v. 1.
planctus,vi.85.
planè, ii. 41.vii. 66. iix. 49.
plange,x.50.
planta, xiv.140. lunata, ii.29.
plantas ſanas,vii.38.
planus vertex,iv.64.
platano viduâ.iii.58.
Platanona,iii.19.
platanáſque,xii.50.
platanus Cæſariana,ix. 62.
plateam ſonantem, iv. 55.
plateámque,xii.18.
Platonas inexplicitos, ix.48.
plaudere,iv.5.67.
Plaudi Cenſoris,v.24.
plaudit,j.62.xii.50.
plauſere,v.10.
plauſibus,iii.58.
plauſtra pigra, iix.21.
plauſum,ix.34.
plauſúmque,vii.63.
plauſus,ix.29.x.53.
plebe, vi. 29. x.10. Remi,x.70.
plebeia toreumata,xiv. 94.venus,ii.53.
plebeias ollas, xiii. 8.
plebis, v.28. Abderitanæ pectora,x.25. Latiæ,xi.54.
plebs,iv.2.
plectra, xii.96. xiv.167. garrula, xiv. 167. ſecunda,vii.22.
plecuſa icta,ii.66.
plena, iv. 33 lilia, iix.33. mapalia, iix.55. olla, xii. 32. pondera, vi. 89. rheda, iii. 47. ſcrinia,iv.33.
plenâ, iii. 47. acerra, iv. 45. trieteride, vi. 38.
plenam matrem,iii.58.
plenas plagas,j.56.
pleno theatro,vi.34.
plenos cados,vi.27.
plenum,j.100.v 51.
plenus, iv. 40. grex, vi. 39.
plicetur,iv.83.
Plinio facundo,x.19.
plorantes Dominos, xi.71.
plora,ii.41.
plorabat,xiv.77.
plorare,iv.58.
ploras,j.90.iv.48.
plorat,iv.65,iix.61.x.51. 80.xi.50.
plorator,xiv.54.
plorauit,vii.13.
ploret,vi.63.
Plotia,x.67.

pluit,iii.47.iv.18.
pluma, xii. 17. xiv. 45. 146.
plumâ,ix.94. Amyclęâ, xiv. 161. fraudata, xiv.162.nec meliore, x.13.
plumæ oppreſſæ, xiv. 159.
plumas,iix.64.
plumbea mala, x. 94. Niceroniana, vi.55. vina,x.49.
plumbea ſelibra, j. 100.
plumbeos, x.74.
plumea pondera, iv. 19.
plura, j. 17. v. 36. vii. 36. x. 11. xii. 5.75.81. xiii.2.xiv.115. iucunda, xii. 34. præmia, xi.34.
plures,j.104.v.11. iix.11. 71.ix.56.xii.43.gemmas,v.10.
pluresúe,x.96.
pluribus,† 12.
plurima, j. 71. iv. 78. vii. 35.ix. 36. x. 11. ales, ix. 56. imago, j. 71. Luna,iix.51. mappa, iix. 59. palma,vii. 27. quadra deſecta, placēta,ix.92. quercus, iv. 1. Roma, x. 28.
plurimus, v. 16. vi. 58. cliens, vii. 62. hoſpes, iix. 3. nauta, v. 16.
pluris, j. 59. iii. 56. 62. iv. 26. 29. xi.84. xiv. 118.
plus, † 18. 27. j.27. 35. 94. ii. 93. iii. 1. 6. 13. 15. 31. 46.iv. 11. 13.22. 44. v. 19. 47. 63. 81. vi. 4. 7.21. 60.64.vii. 25. 65. iix. 5. 11. 17. 49. 71. ix. 5. 10. 35. 40. 53. 85. x. 25. 43. 73. 75. 103. xi. 23. 53. 103.xii.11.98.xiv.210. minus decens, ix. 104.
pluteo vindice, iii. 91.
plureum,iix.44.
pluuia grandis,ix.100.
pluuias,vii.35.

Po

Pocula, iii. 49. iix. 6. 59.ix. 12. 26.35 x.48. 80. xi. 12. xii. 15. 75. xiv. 112. archetypa, xiv. 93. dulcia, xi. 105. ficta, xiv. 108. iucunda, xi.105. medicata, ix. 96. minora, xi. 27. mixta,iix. 39. nobilitata mentorea manu, ix. 60. parca,iv.8.
podagra,j.99.
podagra chiragráque ſecatur Caius, ix. 94.
podagram,vii.38.
Podalirius Hermes, x. 56.
podice,ii.42.
podicis ſecti,vi.57.
poëmata ſcelerata, iii. 50.
pœna, 7. ix. 67. rapta, iix 50.
pœnæ,x.5.
pœnam, xi. 21. xii. 79. hilarem,iii.64.
pœnas, v. 68. xiii. 39. dignas, † 10. infandas, ix. 9. leues, iv. 14.
Pœni ſicci, x.20.
pœnitet,iv.48.
Pœnos,iv.14.
poëta, j. 53. 73. ii. 41. 88. iii. 4. 44. ix. 45. 83. 86. x. 70. 76.102. xi.25.95. xiv. 10. bonus, xii. 64. clancularius, x. 3. malus,ii. 86. vi. 82. vrbicus, j.42.
poëta malo,xii.64.
poëtæ, vi. 8. 82. xiii. 53. 64. attonito, iix. 56. Græci, ix. 12. quindecim, xi.7. rari, j. 1.
poëtam, j. 67. 73. v. 57. x.87.xiv.194. ebrium, xii.62.
poëtarum, iii.20. iv.61. x.5.
poëtas, j. 118. iix.69.xi. 91.ſanos,xii.46.veteres,x.78.
poëtis.xi.31.
polentinæ lanæ, xiv. 157.
poli Arctoi, † 15. cel-

ſi,ix.73.Getici,ix.46. Scythici,vi. 58.antiqui. xii.63. Auguſti, ix.35.
polire,xiv,56.
polita ſeptenaria , iv. 46.
politum dentem, v. 38.
politus , iix. 72. ligo, ix.58.
Polla , iii. 42. vii. 20. vii. 22. x. 40. 64. 69. xi. 90.
pollice, ix. 14. xi. 30. arguto, vi. 89. molli, xii.99.niueo,vi 3.offenſo, iix.75. primo, x. 93. pylio , iix. 6. trito, xiv. 167.virgineo,x.42.
polliceor,xi.84.
pollicita,j.107.ix.69.
pollicitis,iix 50.
pollinctore parato, x. 97.
Pollio,j.114.
Pollione cantante, iv. 60.
Pollionis,iii.20.
polluce, vii. 56. ix. 52. moleſto,v 39.
polluit,j 79.x.66.
pollux,v.39 ix.106.
polo aſtrifero , ix. 21. latio,ix.4.
polumque, v. 66. vii. 65.
Polybi,vii.71.
Polycarme, iix. 37. ix. 71.xii.56.
Polyclete, iix. 51. ix. 6. x. 89.
Polyhymnia,iv.31.
Polymita cubiculauia, xiv.150.
polymyxos lucerna, xiv.41.
Polypheme,vii.57.
Polyphemon,iv.49.
polypoſum,xii.37.
Polytime,xii.86.
Polytimus,xii.76.
poma, iii.58 vii. 41.48. x. 48. xiii. 25, 26. 37. aurea, ix. 104. cætera, vii. 90. cerea, x. 94. matureſcentia, xi. 9. mitia, x.48.ſecunda, xiii. 50. ſimilis,xii.63.
pomaria , vi. 16. iix. 68. x.94. pallida,iix. 14.
pomiferum nemus, iv. 64.
pomiliæ mulæ , xiv. 196.
pomis primis,iv.29.
pompa felix j.50.
pompa,x.31.xii.32.Indica,iix.78.
Pompei, ii. 14.grati, v. 10.
Pompeiâ vmbra , xi. 48.
Pompeianæ manus,ix. 62.
Pompeiano Noto, xi. 22. theatro, vi.9. xiv. 29.166.
Pompeianúmque , x. 51.
Pompeij,v.10.
Pompeio , iix. 66. xi. 105.
Pompeios,v.75.
Pompeium,vii.50.
Pompeius,xi.1.
Pompilæ,iv.61.
Pompilli,vi.60.
Pomponi,vi.48.
ponaris,j.44.
ponas,iii.45.
ponat,xiii.41.124.
ponatur , j. 24. vii. 77. xiii.52.
pondera , iv. 19. v. 12. 32. 66 vi 69. vii. 52. ix. 48. xi.58. xii. 100. grauiora , v. 66. nutantia, j.89.v.12.plena, vi. 89. rara, xii. 67. ſplendida , xiv. 164.
pondere , j. 77. 83. vi. 64. vii. 52. dulci, xiv. 151.
ponderis rari,ix.49.
pondero,iv.90.
pondus , ix. 3. xii. 66. Iudæum,vii.34.
pone, j. 5. 45.110.v.5.
ponebat , iii. 68. vii. 78.
ponere , j. 44. v. 63. ix. 4.. xi. 32. 53. xii. 18. xiii. 123.
ponetur , v. 79. x. 48. xiii.24.
ponis , iii 50. iv 69. iix. 22. x. 34. xi. 43. xii. 48.

ponit, ix.45. xi.60. xiii. 124.
ponitur, ii.37. iii.23.60. xiii.65.
ponte, iii. 14. vii. 92. miluio, iii.14. perpetuo, vii.92.
pontes, x.5.
ponti, x.30. xii.32.
Pontia, ii.34. vi.75.
pontiæ, iv.43.
Pontice, ii.32.82. iii.60. iv.86. v.64. vii.99. ix. 42. xii.29.
Pontici benè cenantis, ix.20.
pontificúmque, xii. 48.
Pontiliane, v.67. vii.2. xii.40.
Pontinas paludes, x. 74.
Pontinos campos, xiii. 112.
ponto, ix.41.
pontus, †24.
ponuntur, vi.94.
popina diues, v.45. nigra, vii.60.
popinâ arcana, v.85.
popinis, v.71. tepidis, j.42.
popoſci, ix.69.
popoſcit, j.59. ii.52. ix. 60. x.75.
popyſmata, vii.17.
populantur, ii. 46. ix. 14.
populare, vii. 68. ſacrum, x.41.
populator, vii.26.
populatrix, xiii.104.
populatur, xi.19.
populi, † 2. vii. 7. iix.11. x.6. xii.6.
populíque, vii.4.
populis, v. 7. vii. 20. ix.104. x.7. 9. xii. 4. 100.
populíſque, v.26. vi. 2. futuris, vi.2.
populo, j.26. 30. iii.26. iv. 85. v. 13. vi.81. iix. 21.54. ix.9. xi.33. 76. xii.3. xiv. 29.
populorum, † 3.
populos, ix.7. xii.3.
populum, ii.82. iix. 78. ix.49.
populus, vi. 64. iix. 15. 54 50. ix 60.
porca, vi.47.
porcâ virgine, xiii.56.
porcellus lactens, xiii. 41.
porcæ picenæ, xiii. 35.
porci auidi, iii.58.
porcos, xi.11.
porcum, iix. 22. lacteum, iii.47.
porcus, vii.53. xiv.70.
Porphyrionis praſini, xiii.78.
porrecto leone, ix.44.
porrexeris, iix.6.
porrexit, † 15. ix.87.
porri, v. 79. capitali, xiii. 19. ſectiui, xiii. 18. Tarentini, xiii. 18.
porrigat, ix.26.
porrigentur, v.79.
porrigit, j.99.58.
porrigito, ii.28.
porrigitur, xiii.27.
porris, xi.53.
porros præcipuos, xiii. 19.
porrum ſectile, x. 48. vtrumque, iii.47.
Porſena, j. 22. lautus. xiv.98.
porta, iii. 47. Capena, iii. 47. digna triumphis, iix. 65. vicina, iv.18.
portabant, iix.75.
portabat, iii. 47. xii. 32.
portant, xiv.91.
portante, j.7.
portanteis, j.12.
portas, iii.76. v.56.
portaſſet, ix.67.
portat, j.56. vi.64. xi.28. xiii. 23. v.11. vi.64. iix. 51. xii.67.
portatur, v.63. vi.84.
portentum, xi.103.
portes, ix.28.
portet, v. 12. x. 13. xii. 75.
Portia, j.43. xi.105.
porticum, ii. 11. iii. 20. v.50. vicini Quirini, j. 1.
porticus, j.13. 83. v. 21. vii. 75. 96. iix.79. alta, xii. 50. Claudia, † 2. rudis, j.13.
portio, † 15.
portitor, ix.73.

portum,x.104.xii.29.
portus,iv.25.
poſcas,iix.64.xi.43.
poſcat,vii.59.
poſcebat,ix.32.
poſcentem,ix.33.
poſcenti,x.75.
poſcentibus votis, vii. 4.
poſcere, iii. 24. iix. 50. x.75.
poſceret,ix.9.
poſcis, iii.54. vii,85.iix. 67. ix.37. xii. 3.56.iii. 94.
poſcit, j. 69. v.6. vii. 9. 19.ix.96.x.17.
poſcor,xiv.119.
poſcunt,xi.37.109.
poſita,x.59.
poſitâ Gorgone, vi. 10.
poſitam lentem,xi.32.
poſitis, j.74.vii.28. nugis,xiv.185. crinibus, xii.86.
poſito,ix.27.37. xi.44. crine,ix.37. lupo,ix. 27.
poſitum,j.44.
poſiturus,xi.6.
poſitus calix,ii.1.
poſſe,j.16.43.67.iii.55.v. 17.65.59.vi.14. 26.41. 44. iix.82. x.23. xi.30. 89.xii.4.94.
poſſedi,ix.69.
poſſem, x.73. xii. 31.64. xiv.132.
poſſent, j. 77. v. 32. 77. ix.73.
poſſes, j. 42.ix.98.v.79. vii. 99.iix.33.
poſſeſſa pallatia, ix. 104.
poſſet,† 27.iv.42.67.vi. 29.32.71.vii.35.iix.18. 70. 75.x.85. xi.92.xii. 44.89.
poſſide,iix.44.
poſſideat,vi.86.ix.33.
poſſides,iii.58.
poſſidet, vi. 76. vii. 39. xi.35.
poſſim, iii.54.56.iv.37. v.16.iix.58.x.3.
poſſint, v. 50. ix. 30. x. 19. xii. 36. xiv. 91. 149.
poſſis,ii.20.ii.77.iii.76. iv. 20. 60. v. 29. vi. 36.64. vii. 91.94.iix. 18.iix.83.48.ix. 50.88. x. 4. 34. 70. xi. 109. xii.32.xiii.2.
poſſit, j. 55.85. iii.75.93. iv.31. v. 59.66. vi.22. 64. vii. 17. 33.37. 79. ix.5.4.47.77.x.32.96. xi.19.61.xii.6.
poſſum, j. 33. 53. iii.32. 90.iv. 37. vii. 25. ix. 56. 105. x. 54. xi. 7. 40. 98. xii.8. 47. 48. xiv.153.
poſſumus,iii.82.
poſſunt, j. 36. ii.23. 46. iv.10. v. 19. vi.27. x. 50.54.
poſt,† 6. j.11. 104. ii.74. iii.20,93. iv.61. 90. v. 23.78. vi. 3.30. vii.85. iix.38.71. ix.84. 89.x. 24. 55. xi. 68. 105.xii. 44.78.
poſthac,iv.73.
poſthæc,vii.63.
poſte toto,j.71.
poſtera ſolemnia, xi. 66.
poſteri,x.19.
poſteritate,vii.46.
poſtero,vii.19.
poſtibus ſcriptis, i. 118.
poſtquam, † 18. j. 83. ii. 61. iii.24. iv.51.vi. 21. 50. vi. 62. 93. ix. 67. 90. 97. x. 86. xii. 71.
poſtulat,vi.19.xiii.1.
poſtulati argenti, vii. 85.
Poſtume,ii. 10. 12.67. 72.iv.26. 40.v.53.59. vi.19.xii.12.
Poſtumiane,iix.71.
Poſtumus,ii.22.23.
Poſtumilla diues, xii. 49.
poſuere,ix.62.73.
poſuit, ix. 17. 62. 95.xi. 17.28.
potâ aquâ triſtis, xi. 105.
potabis,xiii.116.
potanti,xiii.22.
potare,xiv.117.gemmâ, xi.12.
potares,j.12.
potas, ii.50.iii. 49.vi.35. vii.28.xiv.113.
potaſti,xiv.100.

potat, vi. 69. ix. 96. xii. 17.75.
potens, vii.44.
potaui, vii.78.
pote, ix.16.
poteras, iix.60.
potens, xii. 94 amicus, vii 44. 71. Auſonio ore, ix. 88. terra, xii.3.
potentiores, vii. 75.
potentiorum, xii.18.
potentis aulæ, ix.81. famæ, vii.11.
potentum, v. 21.
poteram, iii.53. vii.9. ix. 29. x.20.73.
poteramus, xi.4.
poterant, j.13. iix.56 ix. 21.25.
poteras, j. 4. 75. ii.55. v. 83 vii.7.23 iix. 21.46. xiv.66.180.
poterat, † 15. j. 31. ii. 43. 52. iii. 4. iv. 16. 27. v. 75. vii. 50. x. 89. xiv.172.
poteris, vii. 45. 71. 79. xii 1. xi. 53. xiii. 10. 20. xiv. 26. 50. 141. 161.
poterit, iii.46. vii.1. xiii. 3.6. xiv.140.214.
potes, j.20.27. ii.53.93. iii. 54. 70. iv. 5. 16. v. 13. 39. 79. vi. 25. 40. vii. 6. 27. 63. iix. 7. 40. ix. 38. 102. x. 49. 90. xi. 19. 71. xii. 3. xiii. 7. 34. xiv. 1.103.
poteſt, j. 5. 9. 15 ii. 31. 34. 3. v.22. iii 82. 93. 96 iv. 10. 66. v. 20. 73. vi. 14. 40. 57. vii. 38.17. iix. 3.33. ix. 24. 75. x.71. xi.24 43. xii. 57.64. xiii 117. xiv.22. 145.
poteſtas, ii.53. vii. 59. x. 78. cauta, xii.6.
potet, vi. 27. 86. xii. 61.
potior, x.44.
potione ſumma, iii. 22.
potite docte, x.70.
potius, j.46. ii.61. iv.64. vi. 27. vii. 71. iix.28. 67. ix.105. x.66.98. xi. 72.83. xii.17. xiii.49. xiv.1.121.
potiúſque, v.31.
poto, iv. 90. xii. 18. veneno, v.77.
potor nobilis, vi.78.
potior ampulla, xiv. 110.
potuere, vii 18.
potui, iii.83. vi.21. ix.29. xi. 70.
potuiſſe, iv. 70. xi.104. 102.
potuit, † 15. 20. j. 22. 71. iii. 17. iv.30. v 73. vi. 40. vii. 52. iix.26. ix. 61. 46. x.75. xii. 76.
Pr
Præbuit, † 7.
præda, iix 48.
præcedere, ix.103.
præceps, † 11. 23. xi. 83.
præcide, vi.39. ix.3.
præcidi, iv.48. ix 48.
præcidis, vii. 61.
præcidit, xi.29.
præcincta pila, vii.60.
præcingere, xi.38. xiv. 153.
præcipitantque, xii.23.
præcipiti volatu, xi.92. viſo, † 15.
præcipuos porros, xiii. 19.
præciſa, ii. 45.
præciſum, xii. 35. os, ii. 72.
præciſus, iv.48.
præconem, v.57.
præco, vi.66. facetus, i. 86.
præconi, vi.8.
præcoqua, xiii.46.
præda, j.7.23. 49. ix. 55. xiii. 94. Eſculenta, vii. 19. inuidioſa, vii. 26. maſcula, xiv. 88. ſecurior, j. 105. ſordida, x. 37. tenuis, j. 52. vltima, xiii.95.
prædæ, xii. 14. capræ, j.25.
prædam, † 11. iv.30.35. x. 30.
prædia, iii.26. 48. vi.50. xii. 73. multa, iii. 31. ruſtica, vi 5.
prædicátque, iv.46.
prædicatur, vii.9.
prædicor, x.64.

prædium, xi.19.
prædixi,iii.86.
prædo,ii.75.xiv.216.
præduro dente, xiii. 66.
præfatio,iii.18.
præferantur,iv.64.
præferas,v.38.x.78.
præferat, iii. 93. v. 10. 62. vii.68.iix.68. xii. 49.
præfero,vii 35.
præfers,vii.33.
præferre, j.79.
præferri,v.19.vi.40.
præfert,x.30.
prægnantem,xi.56.
prægrauis nuda, iv. 18.
prælia, † 9. 22. 28. ii. 46. iv. 85. v. 66. vi. 35. iix. 6. ix. 51. 57. x. 38. fera, † 28. fortia, iv. 74. flare tubâ pieriâ, xi. 4. maiora,v.6.
prælis palatinis, xi. 9. Pelignis, j. 27. Sinueſſanis, xiii. 111.
præluxère,xii.42.
præmia, † 15. j. 26. 102. iii. 95. iix. 54. vi. 58. 85.xiv. 1.certa,xii.73. digna, ix. 1. grata, j. 32.plura,x.34. terdena,iix.58.
præmium,x.74.
Præneſte,iv.64.
præparat,j.56.vii.31.
præpendet,ix.48.
præſens,vii.43.
præſente,x.25.
præſentem,x.92.
præſide,† 2.v.3.vi.2.iix. 80. ix. 19. xi. 2. tali, xii.8.
præſidis,v.7.
præſta,ii.48.x.98.
præſtabat,j.13.
præſtabis,iii.46.
præſtabit, j. 50. xiii. 30. xiv.42.
præſtantem,vii.42.
præſtantia,iix.48.
præſtare, iii. 82. 87. iv. 42. x. 11. 96.xii.6. 98.
præſtas,ii.62.vii.42.iix. 38. xii.12. 40. 54.xiv. 215.
præſtat, j. 15. ii. 74. iii. 36. vii.27.98.iix.38.x. 96.xii.89.
præſtatur,ii.34.
præſtem,vi.11.
præſtent,xii.14.45.
præſtes,j.53.vii.42.
præſtet,ii.14.vi.11.
præſtiteratis,iv.63.
præſtiteris,v.53.x.44.
præſtitiſſet,xii.66.
præſtitit,† 9.28.iii.6.10 66.iix.57.ix.21.
præſto,j.109.xi.25.
præſunt,x.2.
præter, j. 44. 77. iv. 70.v. 18. vi.72. xi.9. xii.90.
præterea,vi 64.
prætereantque,j.26.
prætereas,xiii.3.
prætereo,ix.4.
præterire, xi. 14. xii. 36.
præteritóſque dies, x. 23.
præteritus,vii.85.
prætextata amicitia, x. 20.
prætor,iv.67.vii.60.x. 41.xii.29.x.70.
prætorem,iv.67.
prætores,vi.8.
prætori,xii.29.
prætoria,x.79.
prætoritiâ coronâ, iix. 33.
prætorum,x.18.
prætulerim,iix.28.
prætulimus,iv.40.
pragmaticus,xii.73.
prandia, iv. 49. v. 50. vi. 64. x. 35. xiii. 13. xiv. 67. clauſa texto vimine, ix. 74. médica, xiv. 81.mille,xiii.30.
prandium,xi.19.
Praſina,x.29.
Praſini Porphyrionis, xiii.78.
Praſino, x.48. flabello, iii.81.
Praſſinóue,xiv.131.
Praſſinus,xi.34.
prata humida, j. 89. vda, j.115.
prataque,xii 131.
praué,x.5.
Praxitelis,iv.39.
precabor,j.11.
precamur,iix.48.

precantur,xii.6.
precatur,j.11.iix.75.
precemur,j.100.
precer,vii.22.xi.67.
preces,iv.82.vi.10. iniquas, v. 6. totas,ix. 69.
precéſque, j. 100. iix. 24.x.28.
precibus, xii. 86. multis,xii.78.
precor,j.5.109.ii.11.74. iv.1.23.v.7.51.vi.10. 38.68.vii.67.ix.19.x. 12.24.82.xi.5.74.xii. 49.
precórque,ix.92.
premántque,vii.96.
premat,iv.19.xii.89.
prematur,vii.73.
premens,v.79.
premeret,iii.10.j.80.
premeretur,† 25.
premimur,v.8.
premis,iv.14.
premit, ii. 80. iii. 40. v.52.iix.51. xii.59.iii. 24.
premitur,iii.58.
premunt,iii.58.
prendenti,j.50.
prendero,iii.96.
Preneſte,xi.30.
Preneſtina rura,ix.75.
Preneſtino horto,ix.61
prenſus,j.15.
preſſa baſio,vi.34.
preſsâ capellâ,iv. 4.
preſſerat,iv.44.
preſſus,x.5.
pretio, iii. 62. xiv. 82. facili,v.36.paruo,vi. 66.
pretioſa, v. 70. vi. 15. Amphora, j. 19. bona, xi. 61. fames, x. 96. res, iii. 63. ſilentia, v. 70. vellera, xiii.125.
pretioſus,v.92.
pretium, j.86. ii. 92.iv. 29. 32. vii. 16.36. ix. 60. xii. 63. xiv. 82. 175.xiii.90. dignum, iv.32. grande,ix.102. graue, xi. 39. vile, j. 77.
Priami, ii. 41.64. v. 59. iix. 6. ix.51. xi.61.xiv. 184.
Priamíque,vi.70.
Priamiúe, iix.64.
Priamus,x.67.
Priape,iix.40.
Priapo, j.36. iii.58. x.92. dimidio, xi. 19. timente,iii.58.
Priapum,xiv. 69. marmoreum,vi. 72. ſanctum,vi.73.
Priapus, xi. 73. ſiligineus,xiv.69.
pridem,iii.75.
prima, † 3.24. j. 52. ii. 43. iii. 6. v. 38. iix. 46. x. 48.70.86. xi. 53.66. bella, ix.104. Carina, vii. 18. fercula, iii. 50. figura infantis, ix. 76. flumina, † 3. forma, ix. 78. fronde, iv. 54. gloria, iv. 75. xiii. 92. hora, iv.8. lanugo,ix. 37. limina, vi. 80. lux, † 24. ix. 40. puella, iix.46. quinquennia, iv. 45. ſalus, iix. 66. ſerica, xi. 28. ſubſellia, ii. 29. rabella, xiv. 186. verba, ix.69. vox, ii. 67.
primâ, iv. 54. 91. vii. 95. alteráue cœnâ, xi. 32. æde, v. 50. inuentâ, x.50. luce,ix. 94. xii. 26. niue, vii. 32. nocte, iix. 44. xi. 24. pagina, iv. 91. ſuburâ, xii. 3. teſtudine,xii.67. trieteride, vii.95.
primas,v.38.
primæ carinæ, xi.1. caſæ,ix.60.
primipili,i.94. tecti,iii. 5.
primíque,iii.5.
primis, ii.70. vi. 1. annis, x. 71. faucibus, ii. 17. niuibus, iix. 28. pomis, iv. 29. racemis, iii. 65. toris, vii. 73. velleribus, xiv.155.
primo, j.118.iii.36. grege, xiv.158. gradu,v. 14. lacte, xiii. 38. Lyæo,xiii. 114. pollice, x. 93. ſanguine, xiii.102. (22.
primos, j. 102. toros, iv.

primum, ii. 1. 93. iv. 42. 83. vii. 42. iix. 8. ix. 52. 56. x. 28. xi. 5. xii. 60. xiii. 72. xiv. 63. 187. lapidem, xi. 80.
primus, † 15. ii. 93. iii. 65. iv. 10. 23. vii. 7. x. 23. 32. xiv. 93. 191. guſtus, xiii. 61. luſor, x. 86.
princeps, vi. 4. x. 34. xiii. 85. pudice, ix. 7. Troiane, x. 33.
principe, † 10. v. 19. x. 72. duro, xii. 6. Nervâ, xi. 8.
principem, x. 92.
principéſque, vi. 42.
principis, iix. 15. xi. 5. inuicti, † 20.
principum, iix. 8. xiii. 88.
principúmque, vi. 4.
prior, j. 36. 94. iii. 95. v. 67. vii. 39. 44. 53. iix. 18. 73. 82. ix. 24. 52. 55. x. 2. 10. 81. 93. xii. 44. xiii. 85. annus, xii. 100. hora, x. 48.
priora, iix. 80.
priore vitâ frui, x. 23.
priorem, iii. 5. dominum, vi. 71. librum, iii. 1.
priores, x. 78. xii. 32. 36. anulos, iii. 29.
prioribus verbis, x. 72.
prioris Alcidæ, ix. 104. mundi, xii. 63.
priſca, † 6. 27. Atina, x. 92. fabula, † 5. fides, † 6. j. 40. lingua, vii. 47. numina, iii. 24. ſecula, † 27. toreumata, iix. 6.
priſce, vi. 18. vii. 45. iix. 12. x. 3. xi. 1. 14. 94. Terenti, xii. 4.
priſci, ix. 6. xii. 63.
priſcis Sabinis, x. 33. templis, iix. 80.
priſco, ix. 6.
priſcos, xii. 101.
PRISCVS, j. 113. ii. 41. ix. 6. Terentius, iix. 45.
priuato cum Cæſare, xi. 6.
priuatos lares, ix. 44.
priuignum, iv. 16.
prius, ii. 68. 70. 83, vi. 2. vii. 66. 73. iix. 28. 36. ix. 9. x. 75. xiv. 85.
pro, † 1. j. 59. 71. 109. ii. 43. 52. iii. 11. 91. iv. 1. 72. 89 v. 22. 66. vi. 30. 36. vii. 59. 62. iix. 4. 66. ix. 86. 104. x. 28. 68. xi. 6. 82. xii. 9. 32. 92. xiii. 3. xiv. 65. 160.
proauos, v. 17.
proba, v. 54. virgo, iii. 67. vita, j. 5.
probabo, iii. 46. xii. 98.
probamur, ix. 99.
probamus, j. 58.
probandus, iv. 75.
probare, j. 13.
probari, iv. 16. 87. vi. 19.
probas, vi. 65. ix. 51. xi. 91.
probat, ix. 83.
probâtque, iv 21.
probatum, xii. 49.
probauit, ii. 54.
probet, ii. 72. iv. 85.
probitas, iix. 46. xi. 104.
probitate, v. 29.
proborum colonorū, iii. 58.
probra fœda, x. 3.
probum, iii. 2.
probus, iii. 44. x. 76.
procaciores nequitiæ, v. 2.
procacitate lepidam, ii. 41. ſtolidâ, j. 42.
procedere, iv. 91.
procellas, x. 30.
procellis triſtibus, ix. 41.
proceres, vi. 64. xii. 8.
procerum, xii. 6.
Procille, j. 28. 116. inuide, j. 116.
Proceres volantis, xi. 19.
procul, j. 80. 56. iv. 30. 49. ix. 92. x. 3. 72. xi. 7. xiii. 25. xiv. 47. 164.
proculque, j. 87.
Proculeia, x. 41.
Proculi, j. 71.
Proculina, vi. 22.

Proculus,xi.37.
procumbet,j.61.
procuratorem,v.62.
prodat,iv.86.
prodeam,x.22.
prodente,x 5.
prodere , iii. 72. xiv. 92.
proderit, x. 4. xi. 99. xiv.65.
prodeſt, ii.6. vii.11. iix. 29.xi.4.xiv.147.
prodeunt,x.30.
prodidit,iv.42.
prodigioſa ora, v. 36. Venus,j.91.
prodigus,j.100.
prodire,iv.79.
prodita cauſa,iix.17.
producere, ii.89.ix.75.
produnt,vi.39.
profecerit,vi.66.
profecit,v.77.
profectò,vii. 101.
profectus,iii.14.20.
profer,j 26.
profertur,xi.50.
proficies,xiv.55.
profluit,ix.100.
profugam,v.68.
profugi,vii.43.
profugus delator, † 4.
profuit,v.50. vii.95.
profundo,iv.30.xii. 57. piſcoſo,x.37. ſiculo, xiii.80.
profuſus,iix.38.
proh,ii.46.
prohibebis,xi.24.
prohibente, v. 49. vi. 86. x. 37.
prohibes, vi.2.ix.54.xi. 97.
prohibet, iv. 22. vi. 91. xi.8.xiv.67.
prolatis,v.52.
prolatum,ix.38.
promas,iix.18.
promere,j.56.
Prometheæ rupes, ix. 46.
Promethea miſerum, x 85.
Prometheo luto ficta, x.59.
Prometheo munere, xiv.80.
Prometheus ebrius, xiv.182. religatus,† 7.
prominentibus venis, v.4.
prominet,iii.72.
promiſit, † 9. 20. iv. 11. iix.2.x.81.
promiſſa, iix. 50. x.26. q; , iix.51.Theophila,vii.68.
promiſſi Martis,† 22.
promiſſis, † 22.
promiſſum nomen,vi. 3.
promit,x.80.
promittam,xi.59.
promitte,iv.82.
promittebas,v.85.
promittere, x.16.
promittis, ii. 25. ix. 38. xii.22.
prono Phaëthonte,iii. 67.
pronus, † 9. i. 93. iii. 24.
propè, j.50.87.iv.64.v. 3. vi. 66. vii.31.39. ix. 46. 55. x.50.xi.25.51. xii.73.xiv.1.
propera, v. 49. xiii. 55.
properas, j. 47. iix. 39. 72.xi.92.105.
properat,ii.8.90.
properata,x.50.
properauit, ix. 32. xi. 92.
properem,j.47.
properet,vii.27.
propero, † 25. j. 47. ii. 90.iii.44.v.10.
Properti facundi, xiv. 189.laſciue, iix.73.
Propertius,xiv.189.
propinabis,xii.75.
propinabit,vi.44.
propinamus,iii.82.
propinas,ii.15.x.49.
propinat,j.69.iii.82.
propinauit,iix.6.
προπίνειν, v.79.
propinqua corda, xii. 44.
propinquorum, ix.56.
propinquis,ix.55.
propior,j.71.
propiore ingenio, v. 5.
propioris lethes, x. 23.
propius, † 2. j. 77.j.118. vi. 64. vii. 4. ix. 93. x. 58.
propoſuiſſe,xi.72.
proprio,xii.79.
propior,xi.44.
propter, j. 83. vi. 59.

vii. 92. iix. 23. 54. ix. 23. xi. 25. xii. 48. xiv. 205.
propterea,vii.9.
proſcriptum,iii.21.
proſequitur,v.19.
proſequor,xi.25.
Proſerpina, iii. 43. xii. 52.
profit,iii.60.
proſiliunt,j.34.
προσώπων,vi.6.
proſpicis,ii.59. iii.58.v. 1.vii.72.
proſpicit,v.14.
proſterner,v.43.
proſtituere,ix.60.
proſtituiſſe,ix.9.
proſtitutis,ix.28.
proſtituto infanti, ix. 7.
proſtratum leonem, † 6.
proſunt, iii.75.v.15.70. x.82.xiv.136.
protegit,xiii.83.
proteruæ manus, xi.55.
proteruo ſale,x.9.
protexit,ix.21.
protinus, j. 51. 71. 118. ii. 44. 67. iii. 5. 17. 50. iv. 87. v. 9. 51.53. vi. 78.vii. 33. 87.iix. 56. ix. 41. x 19. 104. xi. 28. 32. 72. xii. 36. 48.95.
prototomi rudes, x. 48.
prototomis colliculis, xiv.101.
prouentus, ix.100.
prouincia,xii.16.
proxima, vi. 27. ix. 88. x. 85. conditio, iii. 33. rura, xi. 53. templa ſuo cœlo, x. 51.veſtis,xii.18. vrſa, iii.19.
proximum,vii.96.
proximus,vii.44.accola. v.23.
proxineta,x.3.
prudens ſimplicitas, x. 47.
pruinas Othryſias, x. 7.
pruinis gelidis, xii. 30. Geticis,xi.4.
pruna Damaſcena,xiii. 29.rugoſa,xiii.29.
prunis canis,vii.52.
pruriat,ix.92.
pruriant,j.36.
pruriente ſale,xii.97.
prurientes puellæ, v. 79.
prurigine longâ,xi.74. moroſâ,xiv.23.
pruriginis obſcenæ,iv. 48.
prurire,iii.93.
pruris,ix.75.
prurit,iii.58.vi.37.x.67. xi.82.xiv.203.

Pſ

Pſilothro, iii. 74. vi. 93.
pſittacus,x.3.xiv.73.
ψυχὴ,x..68.

Pt

Ptiſanámque, xii.73.

Pu

Publi,j.110.x.98.
publica gaudia, vii. 5. vota,x 28.
publicúmque,vii.71.
Publius, j.110. ii.57.vii. 86.
pudeat, iv. 12. 55. vi.10. xi.69.
pudens,j.32.v.49.vi.58. vii. 10. xiii. 69. care, iv. 29.
pudenti,iv.13.
pudentis,vii.96.
pudet,j.5.38 105.ii.18.iv. 11. 12. 58. 67. v.38.vii. 19.ix.28. xii.15.23.xiv. 101.178.
pudice,ix.7.
pudica, ix. 68. x. 35. xi. 105. Penelope, xi. 105. Roma, v.4.
pudicâ virgine,iv.6.
pudicam,ix.52.
pudice princeps,ix.7.
pudiciorem,ii.54.
pudicitia,vi.7.
pudicitiæ, x.63. maternæ,vi.27.
pudicus torus,x.47.
pudor, ii. 37. iii. 27. 46. 73. 86. iix. 3. 64. 70.78. ix.7.x.68.90. 98. xi. 50. xii 56.64. 96.99. tantus, j. 110. ix.81.
pudórque,vii.94.
pudore, vi. 28. depoſito,iii.68.
pudorem, i.35.53.x.78. xi.28. durum,j.107. ſtolatum,j.36.

pudoris, ii. 93. teneri ſollicitique, xi. 46.
puella, j. 65. 77. ii. 41. 66. iii. 11. vii. 28. iv. 71. iix. 79. ix. 40. 41. 68. x. 35. 67. xi. 1. 46. 54. 61. 65. xii. 76. 97. xii. 99. xiv. 8. 10. 56. candidior, j. 116. caſta, vii. 87. caſtiſſima, ix. 92. cecropia, v. 2. cruda, iix. 64. digna, xi. 28. dulcior, v. 38. Gaditana, xiv. 203. infamata, x. 87. xiv. 75. nuda, xi. 105. nulla, xiv. 205. prima, iix. 46. pulchra, vi. 16. puncta labris meis, x. 40. Romana, v. 29. ſicca, ii. 82. ſola, iv. 25. vda, xi. 17. tenera, iii. 64.
puellâ tenerâ, j. 110.
puellæ, vii. 13. ix. 3. x. 29. 35. xi. 28. xii. 43. 55. Elyſiæ, x. 24. felices, iii. 69 Lampſaciç, xi. 52. non amantis, x 30.
prurientes, v. 79. teneræ, xiv. 149. totidem, xii. 88.
puellam, ii. 4. iii. 84. 96. v. 46. v. 55. vi. 81 66. xi. 61. caram, ii. 48. facilem difficilémque, j. 58. laſciuam, ix. 60.
puellarum, iv. 82.
puellas, iii. 6. iv. 42. v. 12. x. 63. 90. xi 16. xii. 76. bellas, ii. 87. lanificas, iv. 54. medias, vii. 66. molles, ix. 57.
puellis, j. 110. ii. 41. vi. 42. iix, 5 xi. 21. laſciuis, vii 90. multis, xi. 65. paucis, xi. 26.
puer, j. 114. ii. 60. iii. 19. iv. 7. 42. v. 75. 85. vi. 16. 28. vii. 52. 79. iix. 46. 51. ix. 9. xi. 33. 87. xiv. 206. bonus, iix. 3 care, j. 89. Cinædus, ix. 92. xiv. 205. Dacus, j. 23. dignus, ii. 2. dignus amore, vi. 29. dulciſſime, ix. 37. exutus labentibus pennis, x. 4. Hannibal, ix. 44. inſignis, iii. 91. magne, vi. 3. inſidioſe, xiv. 172. Oebalius, xi. 44. xiv. 173. phryx, ix. 37. raptus, vi. 68. ſæue, iii. 65. ſecurus, v. 32. Sectus arte Mangonis, ix. 7. triſtis, v. 85.
puerque, j. 32. vii. 87.
pueri, j. 4. iii. 67. iv. 3. 18. v. 56. ix. 9 39. 76. 78 x. 37. 62. xi. 9. 40. xii. 61. xiv. 64. 171. Comœdi, xiv. 214. leues, xi. 64. triginta, xii. 88. viles, j. 42.
pueriq ie, xi. 109. v. 2.
puerile ſupplicium, ii. 60.
puerilia corpora, ii. 75.
puerilibus annis, vi. 52.
pueris, ii. 49. 75. iii. 23. 69. iv. 47. ix. 70. xi 16. xii. 18. 98. xiii. 30. xiv. 18. 80 129. 168. 223 leuibus, xi. 23. mutoniatis, iii. 73.
puero, j. 59. ii. 37. 48. iii. 71. 91. iv. 49. iix. 46 ix. 22. 33. 57. x. 75. xi. 44. xiii. 26. xiv. 21. 42. 65.
pueros, iii. 62. iv. 42. v. 12. vii. 66. x. 63. 80. xi. 30. 71. 79. xii. 33. 49. 98. xiv. 47. amicos, xi. 50 molles, ix. 60. truces, xi. 87.
puerum, j. 7. 118. ii. 44. 48. iv 42. v. 50. vii. 13. iix. 49. ix. 22. 51. 78. xi. 95. 97. xii. 76. breuem, ii. 77. ſimilem, iii. 39. tonſorem, iix. 52.
pugio, xiv. 33.
pugillares citrei, xiv. 3. eburnei, xix. 5. membranei, xiv. 7.
pugna, v 66.
pugna, iix. 6.

pugnam,iii.58.
pugnant,iv.35.
pugnas,x.10.38.
pugnemus,x.21.
pugnet,iix.80.
pugno,xiv.68.
pugnorum,x.87.
pulcer, iii. 19. homo, vii.99. onager, xiii. 101.
pulcerrima, iii. 72. iv. 25. Dido, iix. 6. mœnia, x. 183. Narbo, iix. 72. nomina, xiv. 85.
pulcerrime,x.28.
pulcerrimus,iix.56.
pulcra, j. 11. 86. 109. ora, ix. 67. iugera, j. 86. Lycoris, iix. 73. puella, vi. 16. ſtemma, v.37. Vienna,vii.87.
pulcrè, j. 78. ii. 58. iii. 95. xii.17.
pulcrior, iv. 42. v.19. vi. 29 ix. 18. x.32. xi.61. corona,ix.61.
pulei nigri,xii.32.
pulice moleſto, xiv. 83.
pulla ſtamina, iv. 73. vi. 58. venena,ix.3.
pulli, ii. 37. gallinacei, xiii.45.
pullo cucullo, x. 76. vellere,xiv.157.
pullos,iii.58.
pullus, vi. 93. iix. 33. x. 48.
pulmone rubro, vi.64.
pulpam,iii.77.
pulpita, j. 77. v. 26. lubrica,ix.39.
pulſabis,xi.17.
pulſans,v.38.
pulſas,xii.102.
pulſat,ii.11.iix.36.
pulſes,x.19.
pulſibus,vii.6.
pultem niueam,v.79.
pultibus cluſinis, xiii. 8. niueis,xiii.35.
puluere,† 28. j. 83. v. 66. vi. 38. iix 65. xii. 84. xiv. 48. Cumano, xiv. 11. flauo, xiv 71. longo, x.13. magno, vi.38. multo,j.83. Siculo, v. 66. vili, xiv. 102.
puluereâ tubâ,xi.85.
puluereúmque hippodromon,xii.50.
puluerulenta, vii. 31. Harpaſta, iv.19. via, xii.2.
puluerulentus, iii.5.
puluis, iix. 3. longus à Cæſare,x.6.
puluinis, ſericis, iii. 82.
pumicata fronte, j.67. manu,v.41.
pumice,j.118.iv.10.xiv. 205.
pumiceis fontibus, iv. 57.
pumis,aridi,iix.72.
pumilio,xiv.212.
pumilione armato, j. 44.
pumilionis,xiv.213.
pugnat,xi.102.xiii.86.
pungere,vii.24.
Punica mala,j.44.
Punici,vi.19.
Punicorum malorum, vii.19.
puncta, xiv. 92. puella labris meis,xi.40.
punctâque,xi.46.
puncto bis ſeno, xiv. 17.
puppa,iv.20.
puppam,iv.20.
puppes,x.51.
puppim emeritam, x. 85.
puppis,ix.36.
pura, ix 69. xi. 12. baſia, vi. 50. vada, iv. 55.
purum,vi.66.
puras buccas,iii.75.
purgéntque,ix.28.
purior,ii.16 Iſſa,j.110.
puris aſtris,iv.64.
purius,iii.87.
puriuſque,iii.82.
puro fonte, vi. 47. vitro,iv.22.
puros ordines, v. 8. ſoles,iix.14.
purpura, x.10. delicata, iii. 2. deterior, xiv. 156. felix, iix. 8.66. libata,ix. 78. Megalenſis, x. 41. texta, xi.57.
purpurâ multa, x.30.
purpuráque, v. 6. vi. 118.

purpuræúe,x.5.
purpurea toga,x.93.
purpureas & arrogantes lacernas,v.8.
purpureo grege, xiv. 55.
purpureóque toro,xii. 17.
purpureos racemos, iix.68.
purpureis capiſtris, j. 105.faſtis,xi. 5. xii.26. lacernis. v.8. tapetis, xiv.147.
purpureum, vi. 11. iubar,iix.65. libellum, v. 6.
putum,iv.39.
purus, xi 62. xiv. 69. homo, ix.64.
puſilla,vii.54.
puſilli Herculis, iii.47.
puſillos filios,x.98.
puſillum, iv. 43. ix. 51. vitium,iii.41.
puſillus, v. 83. animus, iii. 62. homo, j. 10. v.81.
puſtula felix,iix.51.
puſtulæ lucentes, xi. 99.
puſtula feruida, xiv. 167.
puta, iv. 29. vi. 85. xi. 44.xiv.7.
putabis, j. 100. ii. 8.iv. 64.x.83.xiii. 124.xiv. 6.52.
putabo, v. 1. vi. 14. iix. 64.
putamus,iii.55.
putas, j. 7. 67. 73. 98. ii. 77. iii. 1. 11. iv.49. 53. v. 24. 52. vi. 10. 44. 56. vii. 18 41.66. iix.37. ix.15.42. x.11. 45. xi.28. xii. 48. 94. xiv.10.
putaſti, j.28.
putat, † 19. j. 61. 85. 86. 97. iii. 5. iv. 46. vi. 70. vii. 66. iix. 78. ix. 56. x.17.xi.28.32. xiv. 62.194.
putate,x 92.
putatis,vi.26.
putato,xiv.188.
putator horridus, iii. 3.
putaui, v. 50. ix. 45. xii. 32.
putauit, † 28.vi. 93.iix. 2.
putent,vi 56.
putes, iv. 54. ix. 49.xi. 61.xiii.44.xiv.212.
putet,j.105.14.70.vi 13. iix. 47. ix. 61. xi. 56. xii.21.
putetque,j.87.
putida res,xii.39.
putidula,4.20.
putidus,iii.50.
puto, j. 6. 28. 81. 100. 103. ii. 9. 41. 44. 67. iii. 26. 55.67. 79. 95. iv. 26. 58.69. v.11.16. 85. vi. 30. 70. vii.23. 51. 52. 87. iix. 4. 29. 64 ix. 1. 64. x. 36. 79.xi. 7.21.22. xii.29. xiv.182.
putre vetuſque ſolum luto,ix.75.
putreſcit,vi.93.
putri, vii. 66. halece, iii.77.
putríque creta,xii.62.
putris faſcia, v.3.
putríſque, iv. 53. ix. 103.

Py

Pyladem, vi. 11. vii. 23. 44.
Pylades,vi.15.
Pyladi,x.11.
Pyliam ſenectam, iix. 2.
Pylióque æuo,iv.1.
Pylio pollice,iix.6.
pyra, v. 79. religata, j. 44.
pyramidum,† 1.
pyramidúmque,x.63.
Pyrgos litoreos, xii. 2.
Pyrrhæ,x.67.
pyrum,j.118.
Pythagoræ,ix.48.
Pyxagathos,vii.56.
pyxidibus,ix.38.

Q

QVa j. 5. ii. 17. iv. 18. v.23. vi.18. vii. 11. 73. iix. 50. ix. 56. 60. xi. 16. 46. xii. 32. 95.
quacunque, iii. 44. 54. vi. 80. x.73. xi. 99.
quadra, iii. 77. ix. 92.

xii. 32. plurima de-ſecta placenta,ix.92.
quadramúe,vi.75.
quadrans,ii.44 iii.30.
quadrante, ix. 49. vno beatior,x.82.
quadrantem,v.33.vii.9. ix.95.xi.106.
quadrantes, j. 60. vi. 88. x. 70.miſelli,iii. 7.
quadrantibus, iv. 68. x.75.
quadriga,vi.46.
quadrima corona, xii. 32.
quadringenta, ii. 6. v. 39.
quadringentis milli-bus,xiv. 35.
quadringentorum, v. 24. ix. 105.
quæ,† 2. 4. j.17.73.ii.4. 44.iii. 20. 65. iv.1. 48. v. 6. 47. vi. 42. 71. vii. 7.60.iix. 36. 80. ix.33.85. x. 51.xi. 46. 53. xii. 2. 98. xiii. 28.38.xiv.10.28.
quæcunque, j. 114. iv. 29. vi. 68. 87. x. 78. xi.85.
quæque, j.89. ii.29.40. iv.25. v. 23. vi.64. 77. iix.80.ix.44. x.51.xii. 31.
quædam, j. 17. 116. v. 53. vii. 84. xii. 34. x. 11.
quæras, vi. 64. vii. 50. xii.62.
quære, j.2.67.vii.57.ix. 105.xii.48.
quærere,iv.40.v.45.
quæreret,j.43.
quærer,iii.4.
quærimus,v.10.
quæris, j. 2. 49. 58. 71. 97. 118. ii. 6. 31. 38. 78. iii. 93. iv. 19. 23. 91. v. 57. vi. 67. vii. 41. 78. 79. iix. 16. 31. x. 22. 74.104.100. xi. 20. 33. 64. xii. 17. 20. 25. 32. 53. 57. xiv. 2. 91.
quærit, iix.38.j.34.j.67. iix.61. x.30. 71.xi.85. xiv.16.
quærite,ix.93.
quæritis,iv.65.iix.12.ix. 79.xi.60.
quæritur,ix.19.
quæro,iv.71.
quærunt,iii.91.
quæſiuit,ix.60.
quæſtoris,vii.36.
quæſtus,ix.64.
quale, † 21 xi.54.
qualem, j.21.58. vi. 64. vii 94.x.51. xii. 32.99. xiv.77.
quales,j.40.v.50.vi.66. xii. 43. xiv.158. xi.7. vii.13.
qualia, j. 37. 108. iv. 11. iix. 75. ix. 21. 55. x. 99. xi.85. 105. fata, xi.70.
qualiacunque,j.71.
qualis,vi.85. vii.79.iix. 52.xi.27.xli.94.
qualiſcunque,v.61.
qualiſque,j.44.
qualiter, † 7. j. 104. v. 7.
quam, † 7. j. 104. v. 7. 87. ii. 1.43. iii. 8. 68. iv.37. 74. v.32.81. vi. 89. vii. 13. 92. iix. 18. 77. ix. 46. 62. x. 29. 89. xi. 4. 22. xii. 35. 63. xiii. 2. 26. xiv.68. 186.
quàm, ii. 4. 70. iv. 29. 44. v.3. 26. vi. 45.85. vii. 66. 87. iix. 36. 49. ix. 38. x. 14. 80. xi. 22. 57. xii. 21. 66. xiv.15.
quam, j.32.iix.9.
quámque,j.104.
quamuis, j. 63.ii.41.v. 15.53.66. vii. 6.18.68. ix. 39. 52. x. 11. xi.24. 44.70. 105. 109. xii. 29.78. xiii.73.81.xiv. 95.120.
quandam,j.116.
quandiu,x.74.
quando, ii. 71. iii. 4.iv. 33. v. 19. 59.vi.68.vii. 7.8.iix.45.ix.87.x.6. 14.30.58.90.
quanta, ii. 75. iv.63. v. 71. iix. 46. 50.70. xi. 6. gloria, iv. 63. ira, iv.74.
quantáque, iix. 50. 55. xi.4.
quanta ſcabie,vi.37.
quantam,xi.52.
quantas, vii.46. xii. 53.

quanti, j.67.v.16.59.vi. 88.xiv.217.
quanto, j.8.83.ii.44.72. iv.42.v.69.71.vi.59. vii.25.46.52. iix. 50. x.10.55.70.86.89.xi. 8.xii.95.
quantos, iix.28.xi.79.
quantulacunque, xi. 15.
quantum, j.27.105.iii. 44.46.93.iv.26.v. 22.vi.70.83.89.vii. 38.71.96.iix. 7.55.ix. 4.42.70.xi.88.xii.55. 59.71.85.xiii.2.xiv. 195.
quantus, † 9. iix. 4.xi. 70. xii. 29. honos, xii.63.
quare, j.33.36.ii.41. 49.iii.82.iv.33.39. v.56.80.vii.94.iix. 12.x.36.90.xi.36. 76.xii.20.93.xiv. 74.179.
quarta meſſis, j.102.
quartæ partis, ix.49.
quartana febris, x.77.
quartum, iii.20.50. ix.84. lapidem, x. 79.
quartus, j.13.vi.39.iix. 71.dies, iv.61.
quarum, xii.34.
quas, j.35.66.iii.40.64. v.43.79.vi.59.64. vii.88.iix.61.ix.19. 89.x.38.48.xi.16.35. xii.32.
quaſi, j.100.iii.96.v.37. vi.42.ix.36.48.x.24. 32.xii.98.
quas rota, ix.58.
quaſſat, iix.43.xiii.1.
quatenus, v.20.vii. 79.
quater, iv.69.v.45. vii.19.iix.2.11.ix. 32.x.38.56.xi.98. xii.55.iuncta fora, x. 51.
quaterque, j.53.104. iii.17.vi.66.93.x.1. 11.
quaterno ære, xii.77.
quatiat, xiv.54.
quatis, ix.74.
quatit, xii.57.
quadrupedes, xiii.92.
quatuor, j.72.100.ii. 5.44.iii.38.v.2.71. vi.6.8.iix.7.31.71. 75.xi.98.107. libras, xii.36. aureolas, x.75. & tantum verbis, xii.11. librarum mullus, x.31. mappas, xii.29. meſſibus, x.103. nummis, xiii.3. togæ, x. 96.
quatuórque, iii.93.x. 104.xiv.34.
quatuórue, ii.44.v.61. iix.64.

Que

Que, x.1.5.6.9.12.17. xi.2.4.12.
quem, † 3. j.14.114. 118.ii.34.57.68.iii. 24.69.100.iv.53.54. v.2.19.81.vi.13.25. 82.vii.26.59.95. iix.28.72.ix.15.38. 104.x.53.72.x.62. 99.xii.6.49.100. xiii.83.xiv.190.193. 33.
quemcunque, xiii.32.
quemquam, iix.56.x. 33.48.ii.70.iv.46.xii. 94.
quercus, iix.82. pia, ix. 24. plurima, iv.1. Tarpeias, iv.54.
querebar, ix.88.
querelæ, j.83.v.7. rudes, xi.71.
querelas, j.13.vii.46. ix.55. Cecropias, j. 54.
querelis immenſis, ix. 46.
quererem, xi.89.
quereretur, xi.41.
quereris, j.90.36.111.vi. 9.ii.85.iii.32.80.xi. 40.xii 28.
quereriſque, xi.36.
quere, ix.10.xi.92.
queritur, j.59.93.110.v. 15.59.ix.3.vi.59.x.17. 91.xi.40.72.
queritúrque, iv.91.
queror, iv.82.vi.19.vi. 91.xi.70.
querulæ capellæ, vii. 30.
querulo cliente, iv.89.
querulos faſtus, xii.75. libellos, iix.82.
querulus cliens, j.50.

Qui

Qui

Qui, † 10.15.j.37.93.ii. 32.57. iii. 5.63. iv. 55. 85.v.20.26.vi.28. vii. 19 92. iix. 24. 29. ix. 12.7. x. 35.56. xi. 22. 51.xii.55.75. xiii.2.95. xiv.11.72.
quia, j. 71.72.115.vi.82. xii.39.
quibus,j.50.ii.77.iii.4. iv.17.iv.64. vii.31.ix. 12.31.35.57.75. x.6.68. xi. 7. xii. 5.53. 98.105. xiv.115.
quid, j. 77. 100. ii. 16. 64. iii. 20. 68. iv. 5. 30. v. 39. 70. vi. 40. 59. vii. 33. 95.iix.56. 78. ix. 26. 59. x. 11. 39. xi. 43. 81 xii. 36. 75. xiii. 3. 94.xiv.63. 215.
quidam,vii.11.vi.61.82. ix.99.xiv.194.
quiddam,ii.11.vi.44.ix. 59.
quidem, j. 199. ii. 1.58. iii. 17. 45.iv.1.69. vi. 10. iix.71. ix.87. x.63. xiii.52.
quidlibet, iii. 46. ix. 47.
quidquid, † 5. 21. 28. j. 69. 106. ii. 37. 41. 88. iii. 1. 46. 61. iv. 28.v.43.vi.29.68 vii. 19. 30.x. 36. 56. xi.2. 7. 76 xii. 15.18. 24. xiv. 59.
quicunque, iii. 38. vi. 39. iix. 48. x. 7. xii. 48.
quies, iv. 8. iix. 70. ix. 101. alta, vii.41.amica, ix. 101. fugitiua, vii. 63.grata, xi. 27. nullis linguis offenſa, xii.57.pacata, ix. 81. pigra, xii. 63. ſecreta, vii. 31. tunicata, xi.51. viua, x.30.
quieſcendi,xii 57.
quieſcit,xii.1.
quieſco,iv.90.
quieta mens,x.47.
quietæ vitæ,x.92.
quiete,v.29.
quieti placidæ,† 4.
quilibet,v.13.
quina, j.12.x.75.
quinas luces,xiv.141.
quincta,iix.67.x.70.
quinctáque, iix.44.
Quincte, iii. 62. iix. 9. ix. 53. 54. Ouidi, x. 44
Quinctios,ix.28.
quincto, j. 114. vii. 92. iix.71.eſſedo,x.104.
Quinctum, vii. 92. librum,iii.50.
Quinctus,xiii.119.
quincunce miſto,ii.1.
quincunces, j. 28. xi. 37.
quincupeda,xiv.92.
quincuplices,xiv.4.
quindecies, vii. 9. octas olympiadas, x. 23.
quindecim annos, xii. 59.graues faccos feruentis, auri,x.74.iugales annos, x. 38. poëtæ,xi.7.
quinquagenis millibus bis,xii.67.
quinquageſima, liba x.24.
quinquaginta,iii.40.
quinque, j. 27. 72. 118. ii. 76. iii. 62. iv. 15. 89. vi. 85. vii. 52. iix. 67.ix.8.x.11. 42. 63. 108. xii. 45. xiv. 192. baſia impreſſi, x. 42. comati, xii. 71. diebus, xiv. 79. Lucrina, xii. 48. ſeſtertia,x.14.
quinquennia prima, iv.45.
quinquies ducena, xii. 76.
quintam,iv.8.
Quintiane,j.53.v.18.
Quintiliane,ii.90.
quinte, iii. 11. iv. 72. v.76.
quintum,v.22.
quintus,iii.8.11.v.2.15.
quippe,ii.30.
quique, vi.64.xii.44.
Quirinalis,j.85.
Quirine ſancte, x.58.
Quirini, vicini porticum, xi.1.
Quirino, x. 51. Auſonio,x.26.
quis, † 12.26.j.36. 40. ii. 1. 72. iii. 63. 44.

iv. 70. v. 19. vi. 13. 39. vii. 18. 44. iix. 55. 64. 73. ix. 13. 97. x. 44. 56. 66. xi. 23. xii. 11. 21. 82. 96. xiii. 92. xiv. 1. 54.
quiſquam, j. 56. 67. 87. iii. 75. iv. 84. v. 21. vi. 2. 39. vii 64. 71. xi 49. 62. x. 25. xiv. 214.
quiſque, iv. 30. vii. 59. ix. 56. x 87.
quiſquis, j. 34. 105. iv. 34. v. 59. 60. vi. 49. 60. vii. 39. viii. 48. ix. 57. 79. 99. x. 5. 36. 61. 71. xi. 14. xii. 35. 81. xiv. 87. 210.
quiſue, iv. 23.
quiuis, xiv. 314.

Quo

quo, † 7. j. 85. ii. 64. 91. iv. 65. 81. v. 1. 19. vi. 10. 33. vii. 5. 49. viii. 48. ix. 12. 34. x. 6. 92. xi. 14. 19. xij. 60. 63. xiii. 59. 111. xiv. 116.
quocunque, ii. 67. vi. 43. viii. 75. x. 20.
quouiſcunque loco, xiv. 1.
quod, † 17. 25. j. 42. 94. ii. 62. 73. iii. 42. 55. iv. 4. 66. v. 6. 79. vi. 48. viii. 61. 73. ix. 12. x. 70. xi. 23. xii. 4. 100. xiii. 11. 106. xiv. 57. 139.
quòd, j. 96. iii. 44. 62. v. 10. 16. 18. 27. vi. 47. 55. vii. 51. 84. viii. 30. ix. 27. 94. x. 80. xi. 23. 56. 80. xii. 25. 26. 28. 38. 41. 48. 60. 75.
quodam, vi. 8.
quodcunque, iv. 64. vii. 68.
quodque, ix. 99. x. 61. xii. 31. j. 91. ii. 72. iii. 16. v. 13. vii. 9.
quoduis, xiii. 117.
quolibet, vi. 49.
quomodo, iii. 15. x. 16.
quondam, j. 102. 114. iii. 64. 91. iv. 13. 30. v. 6. vi. 43. vii. 18. viii. 52. ix. 7. 50. x. 75. xi. 88. xii. 72. xiii. 127.
quoniam, xi. 77.
quoque, j. 16. ii. 1. iii. 75. iv. 13. 83. v. 77. vi. 27. 65. vii. 57. 99. viii. 11. 82. ix. 9. 90. x. 19. 39. xi. 17. 69. xii. 75. 96.
quorum, iii. 67.
quos, j. 36. 49. iii. 5. 7. vi. 64. vii. 27. 66. viii. 56. 78. ix. 60. x. 5. 50. xi. 5. 66. xii. 67. 99. xiv. 1.
quot, iii. 95. v. 66. vi. 34. viii. 17. 26. x. 28. 30. xi. 54. xii. 7. 87. xiv. 90.
quorque, xi. 54.
quota, † 15. 28. v. 66. ix. 36.
quotidianâ ſindone, xi. 1.
quotidianâ nauſeam, iv. 37.
quotidiano dropace, x. 65.
quoties, j. 106. 118. ii. 14. iv. 66. v. 4. 18. vi. 36. 39. vii. 17. 34. viii. 55. ix. 26. 86. viii. 76. x. 55. 80. xi. 8. 100. xii. 29. 86. xiii. 18. 98. xiv. 115. 119. 217.

R

Ra.

Rabido dente, † 18. ore, vi. 64.
Rabiri, vii. 55.
Rabirius, x. 71.
racemis primis, iii. 65.
racemos minimos, vi. 49. purpureos, viii. 68.
radat, xi. 101. 85.
radere, vi. 57.
radiabant, † 2.
radiant, viii. 51.
radiata, j. 71.
radios, vii. 11.
radit, ii. 17.
ramento ſulfurato, x. 3.
rami, piceni, v. 79.
ramis, iv. 59. ix. 62. xiii. 62. adoptiuis,

xiii. 46. flentib. iv. 59. Libycis, xiii. 42. maternis, xiii. 46. ſuburbanis, xiii. 43.
ramos altos, viii. 61. cedentes oneri, xii. 42.
ranæ Rauennates, iii. 93.
ranam exiguam, x. 79.
ranas cantatas, xiv. 183. turpes, x. 37.
rancidulo ore, vii. 33.
rapa gaudentia frigore, xiii. 16.
rapaci manu, vi. 49.
rapacitatis diræ, xii. 53. notæ, vi. 72.
rapax miluus, ix. 55.
rape, viii. 44.
rapere, vii. 19. xi. 5.
rapetis, xiii. 85.
rapiat, j. 110.
rapiant, ix. 39.
rapiantur, vii. 49.
rapidis aquis, x. 103.
rapidos vngues, xiv. 199.
rapiet, x. 12.
rapiente, veredo, xii. 14.
rapina, xii. 52. multa, viii. 78.
rapina leui, xii. 55.
rapinæ diræ, xi. 42. ſubitæ, vi. 68.
rapinam mollem, j. 105.
rapinas, x. 87.
rapinis, viii. 64.
rapis, iv. 19. viii. 31. xi. 50. xii. 96.
rapit, iii. 16. 62. 91. vii. 31. x. 70. xi. 29. 95. xiv. 48.
rapta, j. 117. ii. 6. v. 38. xi. 70. pœna, viii. 30.
raptas, vii. 46. xii. 52. Piſas, † 19.
raptis catulis, iii. 44. luminibus, iv. 30.
rapto, vii. 46. ix. 31.
raptor Gaugeticus, viii. 26.
raptore deſerto, xii. 52.
raptos, x. 71.
raptum, j. 22. 89. 100. vii. 39. ix. 86. x. 53. Phryga, x. 19.
raptus, † 16. iii. 2. v. 49. 85. vi. 52. 88. ix. 9. xii. 52. hœdus ab ore lupi, x. 48. Hylàs, x. 4. piſcis, iv. 66. puer, vi. 68.
rapuiſti, xi. 55.
rapuit, v. 45. vi. 13.
rara, ix. 29. vii. 31. Cinnama, iv. 13. fides, x. 78. gloria, † 18. x. 63. manus, vi. 83. munera, xiii. 91. oſcula, xi. 24. pondera, xii. 67. retia, xi. 22. ſenectus, vi 26. theatra, v. 10. toga, x. 47.
raraque rima, j. 35.
rara cœna, x. 53.
raram, j. 107.
rari nemoris, vii. 40. poëtæ, j. 1. ponderis, ix. 49.
rarior calor, iv. 42.
raris auribus, ii. 86. Kalendis, iv. 66.
rariſſima auis, xiii. 65.
rarius, v. 40.
raro, j. 94. xiv. 213.
raros amicos, j. 40. capillos, x. 73.
rarum, xii. 21.
rarus, viii. 18. xii. 6. xiii. 3. amicus, xiv. 121. ciuis, xii. 53. eques, x. 16. futuior, vii. 17. lector, x. 10.
raſa, viii. 47. quædam recenti limâ, x. 2. ſelibra, viii. 71. vellera, xiv. 159.
raſâ fronte, iv. 10.
raſam togam, ii. 85.
raſit, xii. 5.
raſtris, ii. 75.
raſum, j. 118. latus caueâ, ix. 58.
rata, x. 34. vota, iv. 45.
rate diſperſa, ix. 41. Salua, vii. 18.
ratem, † 26.
rates extructæs, v. 43.
ratibus, † 24. læuis, † 28.
ratio, j. 86. iv. 81. v. 44. vi. 56. xii. 61. 95.
rationis, vi. 25.
ratione, j. 73. 98. ii.

53. 77. iv.7. vi.17.51. vii.29. iix. 75. x.102. xii. 29. 95. nullâ, iii. 30. ſola, ix. 56. ſummâ,iii.30.
ratis,iv.66.
ratus,iii.24.
raucâ voce,iix.3.
raucæ chartæ, iix.67. cortis,vii.30.
rauco Aquilone,j.50.
raucos cauſidicos,iv.8. rogatores,x.5.
raucus cocus,j.42.
Rauennâ ęquoreâ,xiii. 21.
Rauennæ, iii.56.57.patriæ,iii.91.
Rauennam,x.51.
Rauennates ranæ, iii. 93.
Rauennatis onocrotali, xi.22.

Re

Reatum triſtem,ii.24.
rebus, x.82. xi.44. xiii. 3. anguſtis,xi.57.negotioſis,x.30. paruis j.56.
recantat,ii.86.
recedas,iv.30.
recede, iii.68. iv.30.77. iix.1.xi.17.
recedis,iix.16.
recedit,vi.42.
recedunt,xi.72.
recens, iix. 75. xiv. 93. Cunnilingus, xii. 59. fama, ix. 44. hircus, vi. 93. ſella, ii. 57.
recentem gallum, vii. 94.
recenti buſto, v.38. buxo, xii. 32. limâ raſa, x.2.
recepit,v.8.vi.36.
receptis,x.7.
recepto,iii.19.
receptum,vii.25.
receptus,v.14.
receſſerátque,j.83.
receſſerunt,iii.7.
receſſit,iii.20.iv.73.
receſſus, felices, vi 43. fœmineos, vii. 34. hybernos, v. 68. lati, iv. 64. pierios, vii. 62. placidos, x. 48.
recide,j.32.
recipis,iii.40.ix.55.
recipit,iii.68.
recitabo,xi.53.
recitante,iii.45.
recitanti,x.10.
recitare, j. 30. 64. ix. 85.
recitas, j. 39. ii. 71. 88. iii. 18. 49. iix. 20. 76. xii.40.
recitat, j. 53. j.67. ii.20. iv.6.vi.41.
recitaturus, iv. 41. xiv. 142.
recitem,j.64.
recites, ii. 71. 88. iii. 40.
reciter,xii.64.
recluſis,vii.61.
recliuis,ix.92.
recocta,maſſa,xi.53.
recordanti,x.23.
recta, iix. 50. fides, xii. 6.
recta,iix.75.
rectam cœnam, ii. 69. vii.19.
rectas boues,v.66.
rectè,vii.69.
recti,vii. 69. j.40.xi.6. amor,x.78.
Rector, xii. 100. maxime, ix. 37. ſumme, vii.6. venerande, vii. 59.
Rectorem,x.78.
rectus, ii. 53. cucumis, xi.19.
recubam,x.98.
recumbas,xi.103.
recumbere,ii.19.
recumbes, v. 79. xi. 24.
recumbis,iii.30.
recumbit, v.74. vii.66. x.98.xii.17.
recumbunt,iv.64.
recurrit,ii.14.vii.19.
recuſas,xi.24.
recuſat,xii.55.
recuſo,x.10.
recuſato,ix.104.
recuſes,j.55.
recutita colla,ix.58.
recutitorum Iudæorũ, vii.29.
reddam,v.85.
reddant,iv.51.
reddas,xi.91.
reddat,ii.38.
reddatur, vi. 66. xi. 6.
redde, j. 60.104. vii.

i. 4. iix. 21.13. 48.ix. 94. x. 51. xi. 55. xii. 36. xiii. 52. xiv. 46. 163.
reddere,x.44.xi.41.xii. 48.
redderet,x.38.
redderis,vii.46.
reddes,v.6.
reddes,v.43.iix.45.
reddiderint,xi.4.
reddidit, vi. 89.vii. 46. xiv.165.
reddis, iii.95.vii.54.iix. 37. 80. ix. 105. xi. 66. xii.63.
reddit,ii.38.x.43.
reddita,† 2.v.8.templa, xii.3.
redditur,vii.7.iix.45.
redduntúrque,x.83.
redditus, j 37.xi.10.
redeant,xi.6.
redeas,vii.26.ix.57.x.11. xi.1.
redeat,ix.52.x.101.
redemi,ii.68.
redempta, xii. 99. Leda,ii.63.
redemptoris,xiv.92.
redemptus,ii.34.
redeo,† 25. xii.69.
redeunt,iv.37. x.83.xii. 6.
redeuntia ſecula,iv.1.
redi,iix.31.71.
rediit,† 22.iii.14.
redimere, xii. 52. iix. 70.
redimit, j. 9. vi. 71. ix. 33.
redimita,iix.65.
redimite, ix. 74. xii. 100.
redimunt,vi.60.
redire, v. 36. vi. 72. vii. 27. iix. 66. 72. ix. 1. x.103. xii.59.61. 63.
rediret,j.15.
rediſſem,ix.41.
rediſſet,ix.106.
rediſti,v.50.xii.52.
redit,vii.12.21.x.37. 48. xii. 68.78.
reditque,j.49.vi.10.
reditu,iv.41.
rediturus, ii. 5. xii. 14. xiv.181.
redolent,iii.65.xi.9.
redolentia,xiii.18.
redolet,iv.4.
redolete,xiv.59.
reducuntur,xii.29.
reducem, xii. 63. x. 103. Deum,iix.8.Iouem, iix.15.
reducéſque,x.70.
reduci, ii. 74. vi. 83. ix. 8.
reducit,v.26.
reducis fortunæ, iix. 65.
reduco,xi.25.
reducta,x.72.
reduxit,vii.46.
refer, iii.38.
referam,xii.26.
referas,iii.4.xii.101.
referáſque,x.68.
referat,x.32.
referre,vi.55.v.53.
referenda,ix.93.
referentia nullos mimos carmina, xiv. 219.
referes,vi.58.
referet,xii.84.
refers, v. 17. ix. 36.xi.5. 44.108.
refert, j.50. 49.iii.58.v. 8. iix. 38. ix.1.79.101. 102.x.35.xi.34.72.xiii. 76.
refibulauit,ix.28.
refice,iv.37.
refici,xi.30.
reficit,x.56.
reficitque,ix.47.
refrigerat,iii.25.
refugit,iii.63.
regale fulmen,xii.63.
regali ſepulchro, iv. 59.
regas,vi.3.
rege, ii.53.iii.62.x.39.
rege lare,ii.93.
regem, j. 22. ii. 68. iv. 40.
regémque, j. 61. 113.iv. 84.x.10.
regente,iix.52.
reges,ii.68.vii.99.x.96. tumidi,v.20.
regia miracula,iix.36.
regna parua,xii.31.
regibus atauis ortus eques,xii.4.
regina, v. 56. vii.49.ix. 59.x.64.
regione, j. 109. iii. 4. x. 68. Helicaonia, xiv. 152.

regis, v. 20. x. 19. xii. 15. Corcyræi, iix. 68. feti, † 2. ſuperbi, iii. 7. tumidi, ii. 18.
regit, j. 87. iii. 82. xii. 9.
regius ager, x. 94.
regna, vii. 6. ix. 44. Aethnæa, vii. 63. Itala, x. 104. nemoroſa Triuiæ, ix. 65. ſæua pati, ix. 67. ſuperba, xii. 48.
regnat, x. 19.
regnator, vii. 46. x. 61. xi. 7. Olympi, xiv. 1. 75.
régnet, iix. 30.
regnis, xiv. 184. malis, ix. 104. tantis, iv. 40. Petilianis, xii. 57.
regnum, iv. 57. x. 30.
regula, xi. 2.
regulæ, vii. 15. 30.
regule, j. 83. 112. ii. 93. iii. 16. v. 10. 22.
regulos, v. 29.
regulus, j. 13. 83. ii. 74. iv. 16. v. 64. paruus, vi. 38.
regum pictorum, x. 72.
regunt, ii. 43.
reis attonitis, xii. 32. ſollicitis, v. 26.
relegas, xi. 53.
relegata ſuccina, xi. 9.
relegente, ii. 6.
releges, iv. 29.
releues, x. 12.
relicta, ix. 41.
relicta res non parta labore, x. 47.
relictę vrbis, xii. 69.
relictis nucibus, v. 85.
relicto, j. 63. nomini, iix. 38. ſpeculo, xi. 50.
relictum, j. 100. v. 45.
religata pira, j. 44.
religatus Prometheus, † 7.
relinquas, ix. 84 xiii. 126.
relinquat, v. 57. vi. 38.
relinque, vi. 27. xii. 96.
relinquendum, iix. 44.
relinquere, iix. 3.
relinques, j. 50. x. 44.
relinquis, x. 10.
reliquâ pallude, xiv. 38.
reliquerunt, vii. 19.
reliquis, iv. 42.
reliquiſſe, iii. 64. iix. 44.
reliquiſſet, iii. 64.
reliquit, ii. 76. iii. 10. iv. 66. 70. v. 79. vi. 18. vii. 65.
reliquos capillos, x. 83.
reliquum, j. 50.
relliquias, vi. 37.
reluctatur, v. 36.
rem, j. 28. ii. 26. iii. 79. vi. 46. 60. vii. 33. ix. 12. difficilem, iv. 66. magnam, xii. 54.
remanſit, v. 68.
remeant, j. 16.
remedium, xi. 99.
remenſus, vi. 89.
remi, x. 70. xii. 3.
remiſeriſque, vii. 54.
remiſimus, j. 102. iii. 99.
remiſiſti, iv. 89.
remiſſâ, iv. 14.
remiſſum corpus, j. 50.
remiſit, vi. 68. x. 95.
remiſſus, vii. 46. x. 55. 101.
remitam, j. 118.
remittas, x. 7.
remitte, ix. 92. x. 82. xi. 76.
remittere, x. 37.
remittes, x. 78.
remittet, ix. 67.
remitti, v 60.
remittis, vii. 54.
remittit, xii. 95.
remitto, ix. 51.
remos lentos, iii. 67.
remotas, x. 96.
remouete, xiii 101.
remum, † 26.
renaſci, iix. 40. v. 24.
renata, vi. 4. 7.
renouabat, ii. 75.
renouant, v. 7.
renouas, vii. 31.
renouatur, iix. 80.
renuente, ii. 14.
reo, ii. 24.
reor, iii. 100. iix. 33.
reorum, ii. 36. mœſtorum, iv. 4.
reos pauidos, iv. 5.

reparari,ix.104.
repellas,iix 40.
repellet,iii.46.
repente, j. 83.iv. 2. 30. 59. v.36. 45. vii. 85. xii.94.
repetam,x.96.
repetas,ix.4.
repetâtque,vii.17.
repetens,xi.83.
repetens,j.50.
repetis,iv.79.
repetit, v.36. vi.64.iix. 52. 75.
repetita,xii.18.52.
repetunt,x.105.
replet,vii.19.
repletum,xii.95.
reponas,ix.38.
repone,ii.37.
reponet,xi.32.
repono,xii.18.
repoſcat,iix.38.
repperit,iix.56.
repulit,iix.56.
repſerunt, † 21.
reptantes manus,ix.21.
reptanti lacertæ , xiv. 172.
repugnas,ix.12.
requieſcere , xiv. 141. 161.
requieſcit, vi. 18. j. 94. x.61.
requieſque,iv.25.
requiram,vii.72.
requiret,iii.4.
requiris, j. 1. iii. 67. vi. 53. 66. 77. 78. 88. vii. 33. 36. x. 102. xi. 61.
requirit,xi.25.
requirunt,ii.83.
rerum, ii.91.v.1.vi.64. iix.2.66.ix.42.xii.49. xiv.124.
res, † 21. j. 80. ii. 28. iii. 38. 60. v. 62. 63. vii. 17. 70.iix.49.ix. 4. 37. 58. x.41.xi.62. ardua, vii. 27. xi. 6. eadem, xii. 98. difficilis, v. 12. eſt imperioſa timor, xi. 59. gratiſſima, iv. 31. magna, j. 18. iv. 81. non parta labore, ſed relicta,x.47.noua, † 18. parua, x. 96. peregrina, xi. 79. peracta, iv. 91. perridicula, vii. 74. pretioſa, iii. 63. putida,xii 39. ſalua,iii. 12.tertia,ii.1.vna,xii. 40.
reſalutantes,x.70.
reſalutas,iv.84.
reſalutat,v.22.
reſaluto,v.28.
reſcripſit,ii.9.
reſecare,iii.74.vi.52.
reſecat,iii.24.
reſecta fila,xi.53.
reſeruantem,xi.99.
reſerues,iix.40.
reſide,iv.13.
reſignas,ix.36.
reſina, iii. 74.
reſináque,iii.67.
reſinâ turpi,xii.32.
reſinata vina,iii.77.
reſolutior,x.98.
reſonet,vi.85.
reſpectus, iix. 18. xi. 56.
reſpexítque,ix.88.
reſpiciat,x.10.
reſpiciens,ix.35.
reſpicis, v. 45. 56. viii. 4.
reſpicit, x. 23. 51. xiv. 177.
reſponde,iii.4.
reſpondens,ix.12.
reſpondeo,iv.90.
reſpondes, ii. 32. v. 62. vi.5.x.41.
reſpondet,vi.13.
reſpondit, vi. 82. iix. 3. ix.55.xi.41.
reſponſa,v.1.ix.93.
reſte abrupto,v.63.
reſtes caluæ,xii.32.
reſtituatur,xi.12.
reſtituis,x.34.
reſtitute,x.87.
reſtituti facundi, x. 87.
reſultant,ix.70.
reſupino vultu,ix.44.
reſupinus,xii.78.
rete ſubdolum,iii.58.
retentas,xii.32.
retentus, j. 47. ſudor, v. 80.
retia, ii. 27. x. 37. xii. 1. rara, xi. 22. ſubdola, ii. 47. ſubdola, ii. 40.
retibus,xiii.68.
retrices,j.107.
retinere,x.33.
retineret, ix.104.

retinet,ii.32.x.44.
retorto crine,vi.39.
retrò,ii 86.iii.23.
retro flexus,iii.82.
rettulit,ix.31.78.xii.29.
reueheris,vi.58.
reuerentia,ix. 38. major, vii. 51. tanta, ix. 81.xi.6.
reuerſa, ix.39. xii.99. vita, vii. 46. feritate, ii.75.
reuerſæ,v.68.
reuerſo,xii. 59. Domino,xii.31. bis térque, ix.8.
reuerſuro,iix.32.
reuerſus,iix.52.
reuerti,vii.66.
reuinctus,vii.41.
reuiſo,iv.90.
reum,vi.26.x.48.xii.25. tonſum,ii.74.
reuoca,iix.67.
reuocas,iii.27.iix.80.
reuocaſti,vi.83.
reuocat,v 26.iix.55.
reuocatur,v.85.
reuocatus,xi.6.
reuocauit,x.2.
reuocetur,iv.16.vi.13.
reuoces,iix.8.
reuoluant,xi.1.
reuoluere,vi.64.
reus,x.70.87. pallidus, j. 50. grandis, vii. 71.
rex,ii.18. v. 23. xii. 61. magne,xii.63.
rexerat,vii.62.
rexit,vii.51.

Rh

Rhætica vina, xiv. 100.
rheda,x.13.
rhedâ plenâ,iii.47.
Rhenanam Sarmaticámque manum, ix. 36.
Rhene pater Nympharum omniúmque,x.7.
Rheni ſumme domitor,ix.7.
Rheni famuli,ix.2.
Rheniq́ue,v.38.
Rheno domito,ii.2.
Rhenus,iv.11.iix. 11.xi. 97. xiv. 170. fractus, vii.6.
rhetor,v. 22. 55. vii.63. x.70.
rhetora,ii.64.
rhetoráſque,v.57.
rhetorem,iii.25.
rhetores,ii.64.
rhetoribúſque,ix.75.
rhinoceros, † 9. xiv. 53.
rhinocerota, † 22. xiv. 52.
rhinocerotis,j.4.
Rhodia capta,xiv.68.
Rhodias fœminas, iii. 58.
Rhodium opus,j.71.
Rhodon claram, iv.55.
Rhodope,† 21.
Rhodopeius cultor, † 3.
Rhodos, ix. 21. x. 68. clara,xiv.68.
Rhœtus ferox,iix.6.
rhombo, iii. 60. Colcho, xii. 57. Theſſaliaco,ix.30.
rhombum,x.30.xiii.81.
rhombus latior, xiii. 81.
Rhytio,ii.35.

Ri

Rictus peruios,j.105.
ride,ii.41.
rideas,iv.55.
rideat,xi.16.
ridebis,iv.19.xiii.57.
ridebit,xii.21.
ridens,vi.78.x.30.
ridenti dominæ, xii.95.
ridere, ii. 53. vii. 17. xi. 19.
rideris,vi.77.
rideriſque,ix.69.
rides,j.66. 90. ii.58.iv. 55.v.20.vi.65.
ridet, j. 69. iii. 20. iv. 3. ix. 37. x. 2. 51.80. xii.52.
rideto,ii.28.
ridetur,j.54.
ridiculi philiſtionis,ii. 41.
ridicula,iv.20.
ridiculum,v.54.
rigas,iv.55.
rigeat,vi.73.
rigens Dircenna, j. 50.
rigent,vi.56.
rigentem aquam, xiv. 117.
riget,v.32.vii.94.
rigetq́ue,vii.94.
rigidâ gente, vi. 64. venâ,

vena, vi. 49. xi. 17.
voce,vii.91.
rigidi Catones, x. 19. Salonis,xii.21.
rigido Afro, xii.42.cẽturione, xi. 4. leoni, x.65.
rigidum,ix.48.
rigidus, v. 36. vii. 70. ceſpes, v. 36. foſſor, vii.70.
riguæ aquæ,xii.31.
riguit,iv.59.
rima,j 35.
rimæ minimæ,xi.46.
rimas omnes,xi.99.
ripa,vii.49.ix.30.
ripâ altâ,x.85.vtrâque, x.7.
ripæ,v.3.
ripis,j.54.
riſerunt,j.104.v.10. xii. 78.
riſi,j.59.
riſiſti,xi.7.
riſit,iix.56.ix.35.45.
riſu, vii. 50. perſpicuo, ii.41.
riſum,ii.41.vii.17.
riſus,iix.28.xii.87.
rite,x.26.
ritus, vi. 42. antiquos, iii. 24. veteres, iix. 80.
riualis,iii.70.
riuali,xi.75.
riuis gemmantibus,ix. 92.
rixa nobilis,j.37.
Rixamarum,iv.55.
rixaris,ix.28.

Ro

Roboṛe,j.40.ix.44.
rodas,xiv.69.
rodit,v.29.
rodere,v.61.vi.64.x.45. xiii.2.
roga, ix. 83. xi. 69. xii. 11.
rogabam,ii.30.ix.45.
rogabatur.ii.30.
rogabis,vii.25.
rogabit,j.79.iii.4.
rogabo,vii.42.x.24.
rogamus, j.36. 55. 97. v. 81. vi. 35. iix. 2.ix. 70.
rogandum,vii.91.
rogante,ix. 43.
roganti, ii. 25. 92.iv. 15. x.24. xi.64. xii.72.xi. 74.
rogare, vii. 59.ix.23.xii. 94.57.66.81.
rogarem,vi.10.
rogari,iix.24.
rogaris,ii 44.
rogas, j.64. iii.68.iv.15. v.64.x.32.xi.59.69.
rogáſque,iix.76.
rogaſſe,vi.10.
rogaſti,ix.52.xii 81.
rogat, j.110.ii.69.iii.92. v. 85.iix.21.48.24. ix. 23. 66. 96. x.7. xi. 28. 56 59. 72. 82. xii. 18. 28.xiv.9.81.
rogata,iv.82.xii.99.
rogatam diu lucem, x. 38.
rogante,v.6.
rogator,iv.30.
rogatores raucos,x.v.
rogatus, iv.90. viii. 52. xiii.2.
rogaui, iv. 77. vi.20.ix. 69.
rogem,v.47.
rogent,viii.8.x.70.
rogéntque,iv.85.
rogeris,ii. 44.
roges,j.118.
rogéſque,vi. 51.
roget, j. 40. xi. 28. 59.
rogetis,ii.23.
rogi Oetæi,ix.67.
rogi Phaëthontei, iv. 25.
rogis, xi. 42. mœſtis, x. 26.nigris,xi.92.
rogo, j. 79. ii. 14. 25. 79. 8. iii. 25. 44. 52. 73.76. 95. iv. 85. v. 26. 45. 83. vi. 5. 17. 20. vii. 85. 94. ix. 26. x. 14. 21.41.66. xii. 25. 64. xiii. 58. expectato, iii. 94. medio, xi. 55. nobiliore, j. 79. vno, x. 71.
rogos extremos, x. 63. Hectoreos,vi.71.
rogum abſentem, ix. 78.
rogus infelix,viii.75.
Roma, † 2. 7. iii. 66. 95. iv. 8. v. 10. vi. 61. vii. 4. 5. 60. 98. viii. 11. 15 26.21. 50.61. 65 ix. 29. 57. 99.81. x. 2. 12. 20.18.

30. 51. 53. 72. 74. xii. 4. 25. xii. 11. 42. 57. 59. xiv. 99. 129. aurea, ix. 60. callida, ix. 49. candida, viii. 65. magna, xii. 69. maior, viii. 56. Martiâ, v. 19. maxima, vii. 95. x. 58. noua, v. 7. piâ, x. 87. xii. 6. pileata, xi. 7. plurima, x. 28. pudica, vi. 4. terrarum, gentiúmque Dea, xii. 8. rota videnda, x. 6.
Româ, v. 16. vi. 28.
Romæ, iii. 30. 38. dominæ, j. 4. x. 103.
Romam, iii. 4. 14. 38. 47. vii. 94. ix. 41. x. 36. xii. 3. 21. totam, iv. 64.
Romana, vii. 79. manus inuicta, ix. 2. mentula, vii. 29. ora, v. 70. x. 99. pax, vii. 79. puella, vii. 29.
Romanâ hiſtoriâ, xiv. 191. morte, j. 97. ſimplicitate, xi. 21.
Romanæ, iv. 23. brumæ, vi. 8. togæ, ii. 90. iii. 1.
Romanam, xi. 54. nurum, xii. 21.
Romani cothurni, viii. 18. xi. 10. theatri, xi. 14.
Romano anſere, xiii. 73. ſale, viii. 3. Terento, x. 63.
Romanos, xiv. 124.
Romanum forum, j. 77
Romanus, x. 7. vinitor, xii. 57.
Romuleus Terentus, iv. 1.
Romulus, xiii. 16. 107.
ronchi, j. 4.
ronchis, iii. 82.
ronchos, iv. 87.
rorantem naſum, vii. 36.
rore nullo foueri, ix. 19. pingui, iv. 59.
roſa, vii. 88. x. 19. 93. xiii. 127. ſutilis, ix. 95. felix, vii. 88.
roſâ æternâ, viii. 77.
roſæ clauſæ, xi. 19. hibernæ, iv. 29.
roſaria ceſſura biſero pæſto, xii. 31.
roſarium, v. 38.
roſas, ii. 59. iv. 22. ix. 62. breues, j. 44. hibernas, vi. 80. vexatas, xi. 90.
roſáſque, iii. 68.
roſcida templa, iv. 18.
roſeam vite, iii. 24.
roſacam lampada, xii. 60.
roſeis labris, viii. 56.
roſeo ore, xi. 57.
roſeos miniſtros, xii. 65.
roſeus ephebus, vii. 79.
roſis, xii. 17. xiii. 51. pæſtanis, iv. 42. ſutilibus, v. 65. textis, iv. 55.
roſiſque, ix. 12. x. 32.
roſos ſpondylos, vii. 19.
roſtro longo, xiv. 31. patulo, ix. 32.
rota, iv. 14. v. 104. xiv. 168. barbara, x. 7. impacta tranſmiſſo petauro, xi. 22. moleſta, iv. 64. quaſſa, ix. 58.
rotâ Sarmaticâ, viii. 79.
rotæ Hiſpanæ, iv. 46. Surrentinæ, xiv. 102.
rotat, † 21. vii. 66.

Ru

Rubeam, xiv. 95.
rubeant, iv. 42.
rubeat, iii. 2. iv. 17. vi. 80.
rubelli Veietani, j. 104.
rubens, ix. 69. cadus, iv. 66. herba, ix. 62. penna, xiii. 71.
rubente lardo, v. 79.
rubentem, v. 4. Peteron, iv. 55.
rubentes pinnas, iii. 82.
rubentibus pennis, iii. 58.
rubentiore, v. 2.
rubentis aceti, xi. 57.
rubet, v. 8. ix. 92. cri-

ne, xii. 54. phaſis, v. 8. vrceus, xiv. 106.
rubes, ii. 43.
rubet, iv. 86. vi. 61.
rubicunda coniunx, vi. 64.
rubicundam teſtam, xiv. 114.
rubiginoſis dentibus, v. 29.
rubore, vii. 11.
rubrâ paropſide, xi. 28. teſtâ, xiii. 7.
rubras breues, iv. 64. genas, viii. 56.
rubri croci, viii. 23.
rubri croci, vii. 20.
rubris aquis, vii. 20.
rubro cado, j. 56. nimbo, v. 26. pulmone, vi. 64.
rubuit, ix. 61.
ructanti, iii. 82.
ructat, ix. 49.
ructatrix menta, x. 48.
ructus, j. 88.
rudem, iii. 36. fœtum, vii. 30. ſodalem, ii. 48.
rudéſque, xii. 53. curas, j. 67. filios, x. 98. fontes, vi. 42. lacernæ, vii. 85. prototomi, x. 48. querelæ, xi. 71.
rudi, iii. 24. carbone, xii. 62. ore, viii. 56. verſu, ix. 12.
rudis, ix. 104. agna, ix. 73. colonus, vi. 73. filia, vii. 94. herba, ii. 90. porticus, j. 13. peuce, vii. 6. villa, vii. 35. vua, xiii. 68.
ruebat, iii. 99.
ruet, j. 61.
rufa, ii. 33. vi. 39. crinibus vxor, xii. 32.
rufæ canuſinæ, xiv. 32.
Rufe, j. 107. ii. 11. 29. 48. 84. iii. 70. 82. 94. 100. iv. 13. 71. 85. v. 52. 73. vi. 82. 85. vi. 89. vii. 67. viii. 51. ix. 90. xii. 97.
Rufi, v. 51. xiv. 176. inſtantis, viii. 51. Santonici, ix. 40.
Rufine, iii. 31.
Rufina, xi. 54.
rufis, xiv. 129.
rufo, j. 69. viii. 52. 85.
rufus, j. 69. iii. 20. x. 99. xii. 52.
rugas, iii. 42.
rugoſa pruna, xiii. 29.
rugoſarum Picenarum iv. 89.
rugoſiorem frontem, iii. 93.
ruina, v. 75. xiii. 25. innocens, j. 83. metuenda, xiv. 197.
ruinæ Cyaneæ, vii. 18.
ruinas longas, j. 83.
ruit, j. 13. 73. xi. 83.
ruitura, j. 89.
rumor, ii. 72. iii. 73. 79. 86. iv. 69. 16. gemmeus, x. 3.
rumpant, x. 13.
rumpatur, ix. 99.
rumpe, ii. 64.
rumpere, iv. 64. xi. 105. xii. 14. xiv. 125.
rumperet, x. 85.
rumpes, j. 50.
rumpet, j. 50. x. 79.
rumpis, ix. 75. xii. 99.
rumpimus, xiii. 50.
rumpíſque, iii. 13.
rumpit, xii. 18. xiv. 64.
rumpitur, vii. 19. viii. 33. 61. inuidiâ, ix. 99.
rupe Scythicâ, xi. 85. † 7. ſumma, xiii. 100.
ruperat, x. 79.
rupêre, ix. 70.
ruperunt, vi. 51. vii. 95.
rupes Prometheæ, ix. 46.
rupta fila, xi. 37. metalla, xii. 32. ſaxa, viii. 3.
ruptâ, alutâ, xii. 26. cathedra, xii. 18.
ruptæ mulæ, ix. 58.
ruptos, x. 56.
rura, j. 13. iv. 60. v. 72. viii. 18. 56. ix. 3. x. 85. xi. 71. x. 14. parua, xii. 57. Pæſtana, iv. 60. Præneſtora, x. 79. proxima, xi. 53. ſordida, x. 96. vi-

cina Nomento, xiii. 15.
rure, iii. 20. 58. iv. 90. vii. 30. xii. 60. vero barbaróque,iii.58.
ruris, j. 56. iii. 47. vi. 43. x. 96. beati, j. 56. iii. 47. Campani, ix. 61. delicati, vii. 16. Nomentani, vi. 43. Pæſtani, vi.80.
rurſus,vii.5.57.
rus, j. 115. iii. 47. 58. iv. 64. 80. viii. 61. 68. ix. 19. xii. 57. maius, xi. 19. æſtiuum,viii. 61.breue, x. 79. j. 115. dulce, ix. 99. minimum, ix. 19. notatum, vii. 30.
Ruſones,v.29.
ruſtica, j. 44. Dryas, ix.62.Flora,v.23. nomina, iv. 55. liba, x. 103.
ruſtica prædia, vi. 5. perdix, xiii. 76. turba, iv. 66. veritas ſiccis capillis, x. 72.
ruſticas aras,ix.43.
ruſtice, viii. 23. xiii. 15. xiv. 46. Galba, x. 101.
ruſticitate dura, vii. 57.
ruſticula,xiii.76.
ruſticulum non nimis libellum,x.19.
ruſticumque,xii.18.
ruſticus,iii.24.ix.31.iii. 59.xiv.58.
ruta,xi.19.32.53.
rutatos lacertos, x. 48.
Rutilium,v.57.
ruunt,xii.62.

S

Sa

SAbæi,†3.
Sabbathariorum, iv.4.
Sabella ceruſſata, ii. 41.
Sabelle, iii.68. vii. 84. ix.20. xii.39.43. belle,xii.39.
Sabello,iv.46. vi.33.xii. 61.
Sabellum, xii. 39. diuitem,iv.46.
Sabellus, iv. 46. xii. 39.
Sabidi,j.33.iii.17.
Sabina ſilua,ix.55.
Sabina,iv.4.
Sabinæ caſtæ, ix. 41. Ateſtinæ, x.93.horribiles,xi.16.
Sabinæ,xi.9.18.
Sabineum,iii.25.
Sabinis,x.44.antiquis, j.63.priſcis,x.33.
Sabino,ix.61.
Sabinum, vii.96. conditum,x.49.
Sabinus,iv,37.ix.59.
Saburâ prima,xii.3.
ſaccentur,ii.40.
ſacco ſollicito,xii.61.
ſaccos graues quindecim feruentis auri, x.74.
ſacculumque,v.40.
ſacculus,xi.4.
ſaccus niuarius, xiv. 104.
ſacer,vii.62. arcus, viii. 65. campus, iii. 47. lucus,j.54.
ſacerdos abſens,x.92.
ſacra, iv. 1. viii. 4. vii. 62. ix. 49. xi. 5. xiii. 66. Cybeles, iii. 81. frugi, xii. 63. litora, iv. 57. Myſtica Dindymenes,viii.81.veneranda Muſarum, x.58.via,xii.2.
ſacrâ aure, vii. 98. viâ, ii. 63.
ſacræ gentis, ix. 95. linguæ, v. 70. fedæ, vi.2.
ſacraria,vii.72.
ſacrata dona,ix.17.
ſacratior,iv.1.
ſacratis crinib.ix.18.
ſacratus Alcides,vii.49
ſacrauit,j.115.117.
ſacrum pectus,viii.1.
ſacri fontes, iv. 57. lacus, ix. 59. lateris, vi. 76. Maronis, viii. 56. muneris,† 24.
ſacrilegos focos, ix.62. furores, ix. 86. hamos,iv.30.

ſacrilegum nefas,x.72.
ſacris, iii. 6. 24. vii. 21. viii.30.xii.63.focis,j. 22.frondibus,vii.73. iratis, iii. 24. piſcibus,iv.30.
ſacro circo, viii. 11. cliuo, j.71. iv.79. fœdere,j. 94. pectore, vii.1.
ſacrorum,iii.24.
ſacros honores, viii. 66. vultus, iii. 66. viii.24.
ſacrum, vii. 1. dulce,j. 3. nectar, viii. 39. nemus,j.13.parmeſſida, viii. 70. Tiberim,iv.64. terrorem j.50.
ſacrum populare, x. 41.
ſacrumque,iv.64.
ſæcula, † 27. 28. j.108. v. 7. 10. 19. 25. vi. 3. 60. vii. 18. x. 2. 19. 39. cana, viii. 80. centies, peracta, vi. 49. longa, viii. 8. permenſa, ix. 30. priſca, † 27. redeuntia,iv.1.
ſæpè, j. 63. 93. ii. 5. 77. iii. 27. 95. iv. 42. iv. 53. v. 47. 58. vi. 21. 51. vii. 81. viii. 25. 59. ix. 1. 104. x. 23. 85. xi. 20. 74. xii. 18. 35. xiii. 7. 13. xiv. 51. 204.
ſæpius, iv. 29. vi. 82. x. 10. xi. 34. 79. 99. xii. 14. 86. 89.
ſætiam pendulam, iv. 64.
ſæua. † 18. vi. 59. diſcrimina, † 12. febris, x. 77. fortuna, iv. 18. libido, ix. 9. manus, iii. 17. miracula, j. 22. nouacula, ii. 66. ora, j. 23. regna pati, ix. 67. ſuſpendia, j. 116. tela, vi. 25. toxica, v. 77. x. 36. j. 19.
ſæuâ manu,x.50.
ſæuaque,vi.25.
ſæuæ volſellæ,ix.28.
ſæuas faces,† 7.
ſæue puer,iii.65.
ſæui,iv.49.
ſæui faſces,xi.99.
ſæuis culteris, xi. 85. fatis,xi.83. oris, Capadocum, ix. 31. ratibus,† 28.
ſæuiet,ix.92.
ſæuior, vii. 66. viii. 30.
ſæuit,† 6.
ſæuiúſque,vii.94.
ſæuo coco,xiii.70. metallo, iv. 55. murmure,ix.70.
ſæuos leones,j.52.
ſæuus, ii. 75. viii. 23. Oryx,xiii.95.
ſaga, vii. 53. garrula, xi. 50.
ſagatum,viii.58.
ſagatus,vi.11.
ſagax & aſtutus homo, xii.89.
ſagis lingonicis, xiv. 159.
ſagitta,ix.57.
ſagittis Sarmaticis, vii. 1.
ſago excuſſo,j.4.
Sagunti figuli,iv.46.
Saguntini calices, xiv. 108.
Saguntino luto, viii. 6. xiv. 108.
ſalaces bulbi,iii.75.
ſalamandra,ii.66.
ſalariæque,iv.64.
ſalariorum, j. 42. iv. 87.
ſalarium,iii.7.
ſalax,xi. 26. xiii. 67. herba,x.48.
ſale, iv. 23. x. 48. æquoreo, xiii. 89. multo, vi. 44. multo, nec tamen proteruo, x. 9. pruriente, xii. 97. Romano, viii. 3.
ſalebræ,ix.58.
ſalebras,xi.91.
ſalebroſum Sanctram, xi. 3.
ſalem,xiii.23.
ſales innocuos, iii. 99. nudi, v. 2. nouos, xiii. 1. tinctos Attico lepôre,iii.20.
ſaleſque,v.2.xi.14.
Saletane,ii.65.
Saletanum triſtiorem, ii.65.

ſalibus,j.41.
ſalicto conſumpto, xi. 19.
ſalientem piſcem, j. 56.
ſalis, vii.24.
ſalit, xi. 97. xiv. 104.
Saluſtius,xiv.191.
ſalmacis,x.30.
ſalo, iv.55. x.103. xiv.33. Celtiber.x.20.
Salonas litoreas, x. 78.
Salone, j. 50.
Salonem, x. 104. patrium,x.96.
Saloni,vi.18.
Salonis rigidi, xii. 21. tetrici,xii.3.
ſalſa res,iii.12.
ſalſas molas,vii.53.
ſaltas,ii.7.
ſaltem, j. 35. iv.12. vii. 17. 20. x. 77.xi. 25. 106.
ſaltus,iv.66.
ſalua mentula, iii. 85. vxor,ii.11.
ſalua rate,vii.18.
ſalubre corpus, x.47. frigus,x.30.
ſalubri ſpacio,x.104.
ſaluo Cæſare, v. 6. duce, vii. 59. Morone, v.10.
ſalus certa,ii.91.prima, viii.66.
ſalúſque,v.1.
ſalutabat,v.22.
ſalutabo,j.109.
ſalutantes,iv.8.
ſalutas,iv.84.v.67.
ſalutat, vii. 44. ix. 94. xii. 78.
ſalutator,j.71.viii.44.x. 10.74.xiv.74. inanis, iii.58.
ſalutatrix charta, ix. 101.pica,vii.86.
ſalutatum, j. 71. ii. 18.
ſalutatus, v. 67.arator, ix.55.
ſalutaui,xi.68.
ſalutauit, v. 55. viii. 65.
ſalutem, j. 87. 69. 109. iii.36.xi.72.xii.11. certam,xii.92.
ſalutemus,v.52.
ſalutent,viii.8.
ſalutes,x.104.
ſalutiferis aquis, v. 1.
ſaluto,ii.68.xiv.76.
ſamia teſta,iii.81.
ſana, vi. 47. labra, x. 22.
ſanare,xi.61.
ſanas plantas,vii.38.
ſancta, vi. 18. fides, ix. 86. x. 44. nomina, xi.51.
ſanctâ pietate, viii. 15.
ſanctâque,iii.69.
ſanctæ vxoris,x.30.
ſanctam vitam, j.79. vrnam,ix.31.
ſancte, xii. 63. pater, x. 28. Quirine,x. 58.
ſancti templi,x.91.
ſanctior,vii.18.
ſanctiora carmina,vii. 16.
ſanctiorem,x.35.
ſanctioris aulæ,v.6.
ſanctis, ix. 32. vmbris, vii.39.
ſanctis focis,ix.32.
ſanctiſſime cultor iuris & legum,x.37.
ſanctius, iii. 69. viii. 1.
ſancto amore, vi. 29. duce, iv. 2. marito, xi.54.
ſanctorum auorum, viii.80.
ſanctra, vii.19.
ſanctram ſalebroſam, xi.3.
ſanctum ilicetum, iv. 55.priapum,vi.73.
ſanctus Numas, xi. 16.
Sandapila,ii.81.
Sandapila anguſta,viii. 75.
Sandapilæ,ix.3.
ſane, iii. 1. iv. 79. v. 15. 62. 85. vi. 32. x. 21.
ſanet,x.56.
ſanguine, iv. 29. ix. 32. xiii.87. xiv. 154. cognato vnctum nomen, xii. 44. facili, j. 9. largo, ix. 66. Lycambeo, vii. 11. multo, vi. 32. primo, xiii. 102. tenui,

j.23.
ſanguinea arena, † 11.
ſanguineum humum, ii.75.
ſanguis,x.92.
ſano,viii.11.
ſanos poëtas,xii.46.
ſantonica virga, ix. 96.
Santonici Rufi, ix. 40.
Santonico bardocucullo,xiv.128.
ſanum,vi.84.
ſanus,ii.16.iv.72.iv.81. xi. 29. Philippus, vi. 84.
ſapæ Laletanæ, vii. 52.
ſapiam,xi.21.
ſapiant,xiii.13.
ſapiat,xi.91.xii.69.
ſapientis,j.16.
ſapient,x.66.
ſapis, j. 118. ii. 41. xiii. 5.iv.54. iix. 20.27.x. 72. iix. 77.xi.95. xii. 21.
ſapiſti, ix. 6. iii. 2. xi. 107.
ſapit, j. 4.77. v.60. vi. 64.vii.24. 68. iix. 13. ix, 6. 12. x. 4.xi. 55. xiii.32.52.71.76.84. xiv.210.
ſapor, xiii. 76. melior, xiv.113.
ſapore vario,xi.32.
ſapores,xiii.61.
Sappho,vii.68.x.35.
σαπφοχυῖς,iii.77.
ſarcina grandis, iix. 75.
ſarcinæque,ii.11.
ſarcinarum,xii.32.
ſarcinas,xii.32.
ſarcinis totis,ii.68.
Sardanapale,xi.12.
Sardinia,iv.60.
Sardois oris,iix.32.
Sardonichæ miſerum, xi.38.
Sardonichas, iv. 61. v. 11. Indos, iv. 28. pares, xi. 28. veros, ix. 60.x.87.
Sardonicata manus, ii. 29.
ſarmata paſtus,† 3.
Sarmatica rota, vii. 79.
Sarmaticæ lætitiæ, vii. 5.
Sarmaticam Renanámque manum,ix. 36.
Sarmaticas gentes, iix. 11.
Sarmati Iſtri, ix. 104.
Sarmaticis ſagittis, vii. 1.
Sarmatico equo, vii. 29.
ſarrire,iii.95.
ſarſina,ix.59.
ſarta teges,xi.33.
ſarta cute,j.104.
Sarcinate,iii.58.
ſat,ii.18.iix.64.
ſatellite,j.22.
ſatiat.j.58.ix.73.
ſatiatur,iv.58.
ſatiatus,vii.79.
ſaties,vi.35.
ſatietur,iix.36.
ſatis, † 6. j. 50. 43. ii. 54. 90. iii. 5. iv. 57. 91. v. 16. vi. 45. 60. vii. 50. 98. iix. 3. 30. ix. 8. 60.x. 19.62. xi. 9.42. xii. 10.42. xiii. 87.xiv.151.240. facere, xii. 8. fecit, xii. 14.
ſatiſque,j.55.
ſatius,x.37.
ſator pulcherrime annorum nitidique mundi, (Iani ἀκι-φερας) x.28.
ſatum Bacchum, † 12.
ſatur, j. 93. iv. 23. ix. 60. x. 59. xi. 68. 109. xiii. 2. 8. 54. 73. xiv. 69. hiſtrio, xii. 78. miniſter, iii.57. verna,ii.90.
ſaturæ cæſæ,x.96.
ſaturas,xi.53.
ſaturat,iix.28.
ſaturata melle Cydonia, xiii. 24. oſtrea, iii.60.
ſaturatas veſtes, iix. 48.
Satureia improba, iii. 75.
ſaturis,x.48.
Saturnalia, v. 85. xi. 2. bona, xiv. 70. fructuoſiora, iv. 46.

Saturnalibus, vi.14.vii. 52.
Saturnalitiæ ſalebræ, v. 20.
Saturnalitias nuces, v. 51.vii.90.
Saturnalitio luto, xiv. 182.tributo,x.17.
Saturnalitios verſus, xi.16.
Saturni, ii. 85. iv. 89. x. 19. xiv. 72. feriis, xii.83.
Saturninum,iv.11.
Saturne,iii.29. xii. 63. xiv.1.
ſaturum Martem, vi. 32.
Satyras, xi.11.xii.96.
Satyri,iv.44.
Satyris,x.99.
Satyrus,xiv.107.
ſaucia,† 12.iii. 68.colla, xi. 71. vena, iv.66. Terpſichore,iii.67.
Saufellum,ii.74.
Sauromatæ,xii.8.
Saurotonos Corinthius,xiv.172.
ſaxa, iii. 82. vi. 42. ix. 46. x. 57. xii. 14. alta, xi. 91. dura, ix. 44. rupta, iix.3. ſordida, vii.23. tarpeia, ix.2.
Saretani lacerti, vii. 77.
ſaxi ſpartani,j.56.
ſaxis,x.63.85.
ſaxo phario,j.89.
ſaxorum,x.56.
ſaxum, iii. 93. iix. 44. tritum,xii.57.

Sca

Scabie,v.61.vi.37.
ſcabies,xi.8.
Scæuola,j.104.
ſcalas ducentas, vii. 10.
ſcalis,j.118.
ſcalpi,iii.93.
ſcalptorium,xiv.83.
ſcamnis,v.42.
ſcaphium,xi.12.
ſcapulas,xiv.83.
ſcapulis,vi.59.
ſcarum auidum,v.18.
ſcarus,xiii.84.
ſcazon,j.97.vii.25.

Sce

Scelerata lues, j. 102. manus, xi. 85. poëmata, iii. 50. vipera, iii 19.
ſcelerate magiſter ludi,ix.70.
ſceleratus,† 7.
ſcelus, j. 19. ii. 46. iii. 66.vii.13. ix.7.26.42. xi.92.94.infandum, vii.13.
ſcena,v.31.
ſcenæ,ix.29.
ſcenicus,ix.29.
ſceptra,x.62.

Sch

Scheda ſumma, iv.91.
ſchemate dubio, iii. 68.
ſchola,ii.64.
ſchola, iii. 20. iv. 61. j. 36.

Sci

Sciat, v.21.61. vi.79.ix. 29.xii.48.
ſcidiſti,iii.12.
ſciente famâ,iix.38.
ſcierit,iv.79.
ſciero,v.34.
ſciet,j.67.ix.30.
ſcilicet,j.52.
ſcimus,j.66.iix.82.
ſcinde,ix.75.
ſcindere,iii.94.
ſcio, j. 24. iii. 71.iv. 42. vi.65. vii.85.ix.97.xi. 65.108.xii.90.
Scipio victor,ii.2.
ſcire,ii.73.iii.20.44.vii. 27.iix.30.x.4.68.xi. 9.xii.57.98.
ſcires,v.69.
ſcis, j.82.88. ii.28.79.iv. 67. v. 51.85. vi.31.56. 63. vii. 25.46.91. ix. 36. 74. x. 104. xi. 21. 53.68.91. xii. 14. xiv. 46.121.
ſciſcitator,iii.82.
ſciſſa humus ad manes, xii.63.
ſciſſo ventri,xiv.60.
ſcit, iii.63.43. iv.41.iix. 11.70.
ſcitis,j.43.
ſcito,ix.34.
ſciurus inamabilis,v.38
ſciunt,xii.43.

Sco

Scombri, exſpitantis, xiii.103.
Scombris, iii. 50. iv. 87.

ſcopæ,xiv.81.
ſcopæque,iv.39.
ſcopas,xiv.82.
ſcopuli,† 21.
ſcopulos,ii.24.
Scorpe,x.58.
Scorpi,ix.26.
Scorpius improbus, iii.44.
Scorpio,iv.67.xi.1.
Scorpus,x.53.74.
ſcortea pœnula, xiv. 130.

Scr

Scribam,xiv.1.
ſcribant,iix.3.
ſcribarum,iix.38.
ſcribas,vii.24.xi.65.xiv. 219.
ſcribat, ii.86.vi.14.
ſcribe,j.108.
ſcribebamus,xii.96.
ſcribente penna, ix. 14.
ſcribere, j. 36. 71. iii. 11. 6. iii. 9. v.16. iv. 14. 64. 65. vii. 3. 84. ix. 14. 91. x.21. 33. xii. 96.
ſcriberet,j.69.
ſcribet,xiv.6.
ſcribi,xii.48.
ſcribis,j.111.ii.89.iii.69. v. 54. vi.63.vii.84.ix. 51.
ſcribit, iii. 9.iv. 49.vii. 89.iix.29.62. x.102.xi. 65.xii.62.
ſcribitque,iii.63.
ſcribita circumlata, iii. 17.
ſcribitur,x.44.
ſcrinia, j. 2. 4. iv. 87.vi. 64.plena,iv.33.
ſcrinioque,j.67.
ſcrinium,xiv.37.
ſcripſi, ii. 9. x. 5. xii. 80.
ſcripſimus,xi.17.
ſcripſiſſe,vii. 50.
ſcripſit, v.22.55.vii.71. x.97.
ſcripta, ii. 71. iii. 68. xiv.7. ingenioſa, vi. 60.
ſcriptis poſtibus, j.118.
ſcriptor falſus,iii.30.
ſcriptum ſignum, xiv. 87.
ſcriptura,j.67.
ſcriptus,iii.68.xi.5.
ſcrobe,x.97.
ſcrupula, x. 55. ſex, iv. 89.tota,v.20.

Scu

Scutica, x. 62.
ſcutulam beſſalem, iix. 71.
ſcutum,xiv.213.
ſcutulas leues,xi.32.

Scy

Scylla,vii.37.
ſcyllæ,vii.43.
ſcyllam,x.35.
ſcyphos,vii.71.
ſcyphoſque,xii.70.
ſcyphus, iix.6.
ſcythæ pellis,x.62.
ſcythas ſmaragdos, iv. 28.
ſcythicâ rupe, † 7.xi. 85.
ſcythicas flammas, xii. 15.caſas,x.20.
ſcythici freti, vii. 18. luci, xii. 53. poli,vi. 58.
ſcythicis ignibus, xiv. 109.
ſcythico nodo, ix. 104.

Se

Se, † 5. ii. 1. 63. 91. ii. 23.68.iv. 23. 59. v.14 48.vi. 41. 70. vii.65. 68. iix. 75. 81. ix. 19. 65. x. 32.95. x.82. 89. xii. 85. 102. xiii. 2. xiv.6.
ſeque, † 22. iv. 75. xi. 72.
ſecant,ix.58.
ſecare,xiv.145.
ſecaret,iii.24.
ſecat, iii. 24. v.39. x.59. xi.85.
ſecatque,xi.32.
ſecatur,ix.94.
ſeceſſus algidos, x. 30. mihi iucundos nec laborioſos, x. 104. Thuſculanos, x. 30.
ſecreta carmina, j. 67. pectora, v. 5. quies, vii.31.
ſecretâ ſyluâ,xii.18.
ſecretius vitium, iii 77.
ſecreto cum cinædo, x.40.
ſecretos triumphos, iix.15.
ſecretum grandius, xi.

46.
ſecretuſque,vii.34.
ſecta ligna, xiv. 3. luna, xii. 57. oua, x. 48.
ſectâ placentâ,ix.91.
ſectæ placentæ,iii.77.
ſectaris,xi.88.
ſectarum,ix.48.
ſecti podicis,vi.37.
ſectile porrum,x.48.
ſectis comis,ii.66.
ſecto dente,xii.84.
ſectus, x.5. gallus,v.42. puer arte mangonis, ix.7.
ſecuiſti,xiv.211.
ſecuit,v.49.
ſecum, ii. 44. iv.88.vii. 53. iix. 3. 46. x.78.xii. 27.xiii.25.
ſecunda,vi.70.cura,ix. 81.fama,vii.26. menſa, iii. 50. plectra, vii. 22. poma, xiii. 50.
ſecundę,vii.26.menſæ, v.79.
ſecundi docti,v.81.
ſecundilla mortua, ii. 65.
ſecundis, menſis, iii. 17.
ſecundo,ii. 44.v.81.vii. 83.
ſecundum,j.2.iv.23.xii. 8.
ſecundus, ii.93.iv.23.ix. 2.xii.76.xiv.155.
ſtis,vii.91.
ſecura, j. 20. gaudia, vi. 47. triſtitia, vii. 46.
ſecura manu,xi.12.
ſecuráque,vii.46.
ſecuræ,xiv.3.
ſecuram,vii. 1.
ſecuri magiſtri, † 18. ii. 75.
ſecuricula,xiv.36.
ſecurior præda,j.105.
ſecuris diebus,v.21.
ſecurius,xii.64.
ſecuro,iv.84. damno,j. 83. miniſtro,xii.75.
ſecuros artus, ix. 39. ſinus, iix. 78. ſomnos,ix.94.
ſecurus,iii.58.70.iv.84. v. 81. iix. 46. ix. 66. 67. hortus, x. 94. puer,v.32.
ſecuta,j.63.ii.41.
ſecutus, vii. 44. xi. 42. 70.
ſed, † 21.26. j. 39. 115. ii. 51. iii.37.45. iv.12. 14. v. 49. 25. vi. 29. 63. vii. 83. iix. 18.70. ix. 1. 26. x. 54. 76.xi. 19. 24. xii. 25. 67. xiii. 32. 42. xiv. 22. 85.
ſede,v.93.
ſede (verbum) iix.67.
ſedeas, v. 28. xi. 99. 100.
ſedens, ix. 44. lactuca, x. 48.
ſedent, vi. 66. iix. 33. xi.85.
ſedentem,iii.44.v.50.
ſedenti,iii.44.
ſedentis,iix.32.
ſedeo,iii.95.
ſederat,xi.105.
ſedere, v.8.14. 39.42.xi. 8.xiv.197.
ſederet,iv.2.xii.71.
ſederit,vii.1.
ſedes,iv.44.patrias,iix. 3.
ſedet, ii. 17. 29. iv. 30. vii. 50. iix.57.ix. 39. xi.78.
ſedetis,v.39.
ſedit,j.96.xi.92.
ſeges, xi. 19. ſterilis, v. 43.
ſegmentatus, vi.74.
ſegnis caupo, iii.58.
ſelibra, x. 57. raſa, iix. 71. argenti miſſa,x. 14.
ſelibra plumbea, j. 100.
ſelibræ leues,vii.71.Saturnalitiæ, v.20.tres, iv.66.
ſolidúmque litus madentis arenæ,x.51.
Selium,ii.11.14.27.
Selius,ii.14.60.iv.21.
ſella, iii. 36. ix. 23.clauſa, ii. 99. recens, ii. 57.
ſella,xii.17.
ſellam, iv. 51. v. 62. ix. 103.
ſellamque,x.10.
ſellariolis,v.71.
ſellas, v. 14. Patroclianas,xii.78.
ſemel, † 27. j. 100. iii.

78.iv.82. v.40.51.iix. 25.52.64.ix. 42.78.xi. 79.98.x.31.xii.21.56. xiv.164.
Semelem,v.73.
ſemelque,iv.64.
ſemicinctium,xiv.153.
ſemicremata thura, xi. 55.
ſemifultus,v.14.
ſemidoctâ manu, x. 92.
ſemina,v.43.
Semiramia acu, iix. 28.
Semiramis,ix.77.
ſemiſſem,xi.106.
ſemiſupinus,vi.35.
ſemita, vii. 60. alta, v. 23.
ſemiuiri,ix.21.
ſemiuiro,iii.91.
ſemodius,iv.46.
ſemodiúſque,vii.52.
ſemper, † 4. j. 80.91. ii. 25. 51. iii. 36. 95. iv. 88. 80. v. 43. 72. vi. 55. 94. vii. 73. 98. iix. 44.78. ix.36. 47. x. 40.78. xi. 54.74. xii.6.53.
ſempérque,v.53.
Semproni,vii.40.
Sempronia,xii.52.
ſena, iv. 76. millia annua,ix.10.
ſenator, xi. 25. xii. 26. omnium iuſtiſſimus, x.72.
ſenatum,xi.5.
ſenatus, iix.15.66.x.27.
Dominus,xiv.1.
ſene, vi. 8. xi. 82. xii. 71.92. ardelione, ix. 79.
Senecæ, ix. 43. docti, iv. 40. facundi, vii. 44.
Senecas,j.62.
Senecáſque,xii.36.
ſenecta annoſa,j.106.
ſenecta nimia piger, x. 24. Neſtorea, xiii. 117.
ſenectæ, iv. 25. longe, vi. 49. Neſtoreæ, ix. 30. peregrinæ, xiii. 29.
ſenectam pyliam, ix. iix. 2. x. 38. veterem, v.7.
ſenectus rara, vi. 29. ſerior,v.6.
ſenem, iii. 91. iv. 7. 13. 50.53.73. x. 44.53.83. cadum, xi. 37. Cecropium, x. 33. Cynicum, iii. 93. Pyliũ, xi.61.
ſenamque,iii.93.
ſenes, j. 26. v.10. vi.70. x. 71. xiv. 47. iuuenéſque ficoſi,vii.70. multi, x. 30. ſeruos, xi.71.
ſeneſque, j.4.vii.34.70. ix.9.
ſenex, j.109. iv.50. vi.8. vii. 39. vii. 44.64. x. 96.32. Laërtes,x.67. mirator,x.87.
ſeni Baccho,xiii.23.
ſenia,xii.27.
ſenibus,iv. 56. v.38. autumnis, iii. 58. cycnis, v. 38. iv. 43. damaſcenis,v.18.
ſenio,xiii.1.
ſenior, iii. 69. xi.33. xii. 69. auus, vii.73. Ladon,x.85.dans,ix.58. omnis,vii.87.
ſeniore, vi. 3. Cado, ix. 95.
ſenique,iix.27.
ſenis, vi. 28. vii. 62. ix. 46. xiv. 36. catuli, v.10. falciferi, xi.7. garruli, x. 5. magni, vii.68.
ſenos, vii.52.ix.43.anulos,xi.60.
ſenſere,iii.91.
ſenſerunt,xi.53.
ſenſit, j. 102. iii. 19. 92. iix.11.
ſenſuro,iix.38.
ſenſuro caballo, v.26.
ſenſus, vii. 94. patrios, iv.75.
ſentiantur,j.110.
ſentiat,v.6.vi.38.68.vii. 22.x.5.87.
ſentiátque,v.29.
ſentienti,j.1.
ſentire, vi.29. iix.33.ix. 62.
ſentis, v. 64. iix. 17.xi. 59.
ſentit, † 17. j. 110. v. 21. x.30.xi.61.
ſeparentur,vi.70.
ſepelire,xi.15.

ſepone,vii.28.
ſepoſita,† 3.
ſepoſiti,vi. 16. loci, vi. 15.
ſepoſito,ii.43.
ſepoluirque,ix.60.
ſepta, ii. 14. media, ii. 57.tota,x.80.
ſeptem,j.72.100. ii. 44. iv.15. v. 12.28. 30. vi. 8. 30. 35. 39. vi. 16. 52. 57. 66. ix. 80. 89. 16. x. 48. xiv.72.crinibus, xii. 32. montes, iv. 64. natorum ius,xi.13.
ſeptémque,iix.3.
ſeptenaria polita, iv. 46.
ſeptenas aquas, iv. 25.
ſeptenis,vi.75.
ſeptenos montes, iix. 36.
ſepticiana libra, iix. 71.
Septiciane, iv. 89. xi. 108.
ſeptima, iv. 8. x. 49. hyems, xi. 92. luſtra, xii.31. vitis,xiii. 114.
ſeptimámque, acerrâ, x.24.
ſeptimas,j.100.
ſeptingenta.vii.9.
ſeptis,ix.60.
ſeptunce,iix.51. multo, iii.82.
ſepulchro, j. 117. x. 67. xi. 14. 92. iuncto, vi. 28.regali,iv. 59.
ſepulti Blæſi,iix.38.
ſequaces lanas, xiii. 57.
ſequanicæ textricis,iv. 19.
ſequar,iii 36.x.10.
ſeque,j.19.
ſequebaris,xii.32.
ſequens,vii. 42.
ſequentem,v.45.
ſequeris,j.9. iv.9. v.79. vii.34.99.
ſequetis,x.78.
ſequi, vii. 43. iix. 72.ix. 80.xii.44.52.
ſequirur,ii.57.ix.39.xii. 18.
ſequuntur,iii.58.
ſera, j. 16. x. 71. xi. 33. fiſtula,ix. 62. gloria, j.26.
ſera coronide, x. 1. nocte,iix.57. perpetua, x. 28.
ſeraque,j.35.xi.46.
ſeram, metallam, vi. 89.
Serapin,ix.30.
ſeras, ix. 47. Epidipnidas,xi.32.lucernas,x. 19.vuas,iii.58.
ſerena,vi.42.
ſerena fronte,vii.11.
Sereni annei, iix. 81. Iouis,v. 6. Iouis ora, ix.25.
ſereniore cœlo, iv. 64.
ſereno, vii. 44. cœlo, xiv.130.ore,ii.24.
ſerenos æſtus,j.50.
ſerenum focum, iii.58. 58.nitidum,vi.43.
ſerenus apex,iix.36.
ſeria,v.16.vii.67.
ſerica,ix.38.xi.9.prima, xi.28.
ſericis puluinis, iii. 82.
ſerior.vii. 95. ſenectus, v. 6.
ſerius,j.109.iii.36.
ſero, j. 32. v. 66. 68. iix. 67.
ſerpens, xi. 19. cælatus,vi.42. Maſſylus, x.94.
ſerperet,j.79.
ſerpit,iv.59.
ſerra,xi.101.xiv.143.
Serranus,iv.37.
ſerta,j.77.iix.82.ix.104. 36.bacchica, vii. 62. florea,iix.77.
ſertis mollibus, vii.88. textilibus,vi.80.
ſertorius, ii. 84. iii. 79. vii.9.
ſerua,ii.78.ix.18.
ſeruabor,iix.51.
ſeruant, vii. 60. ix. 60. 76.
ſeruantur, j. 23. 44. 104.
ſeruare,x.33.34.xi.53.
ſeruari,x.77.
ſeruat, iii. 58.iix.33. 64. ix.76.x.16.94.
ſeruare,vi.38.xi.5.
ſeruatur, iix. 80.
ſeruauit, iii. 21. xiii 74.

ſerues,ii.78. xii.49.xiv. 44.
ſeruétque,xiv.108.
ſerui, vii. 34. ix. 94. phrygij, x. 105. laſciui, xiv. 79. paterni,vii.61.
ſeruique,ii.11.vii.61.
ſeruiant, j. 105. ix. 43. 92.
ſeruiet,j.117.ii.1.
ſeruio,xiv.101.
ſeruire, ix. 67. x.56.xii. 60.xiv.120.
ſeruit, iii.31. v.13. vii.31. ix.42.x.94.
ſeruitio, j. 53. graui, j. 52.
ſeruitur,ii.32.
ſeruiunt,x.39.
ſerum, ii. 64. iv. 40.v. 59.iix.44.ix.48. iter, ii.14.xii.8.
ſeruo, j.42. xi. 76. amico,ii.32.
ſeruorum,vi.33.
ſeruos, j. 86. ſenes, xi. 71.
ſerus,iix.31.ambulator, ii.11.ciuis,ix. 1. conuiua, iix.39. Germanicus, xiii.4.ſpectator,†24.
ſeruulus macer, iix.75. paternus,ix.89.
ſeruum, ii. 18. 68. 82.v. 58. ix. 94.x.31. xii.30. noſtrum,ii.32.
ſeruus, xii. 26. ſuccinctus, vii.34. tectus, xi.76.
ſeſquipedalis mentula, vii.13.
ſeſquipede,iix.60.
ſeſſiles lactucas, iii.47.
ſeſtertia, vi. 20. 30. bis quina,x.75.centum, ii. 63. iv. 67.decem, xi. 77. mutue, ii. 30. quinque, x. 14. ſex, vi.30.
ſeſterlionum,j.59.
ſetâ, x. 30. tremulâ, j. 56.
ſetia, xiii.23. cara,x. 36. pendula,xiii.112.
ſetiger metuendus,xiii. 93.
Setina, iv.69.iix.51.ix. 3. xiii. 124. gleba, ix. 23.
Setini cliui arce, x. 74. trientes,x.13.
Setino,xii.17.
Setinos trientes, xiv. 103.
Setinum,vi.86. xiii.112.
ſeris,ii.36.vi.56.
ſeu, ii. 44. iii. 5. iv. 19. 64. v.1. vi.94. vii.73. 71. ix. 61. x. 92. x. 46. xiv.11.
ſeuera dona,x.73.frons xi 2.
ſeueram aurem,vi.82.
ſeuere Cato,j.3.
Seuere, iv. 6. v. 11.81. 6.8.vii.33. 48.78. iix. 61.
docte,xi.58.
ſeueri, vii. 37. iix. 3. ix. 88. Acaci, x. 5. Martis,x.30.
ſeueriores Muſas, ix. 12.
ſeueritate,j.36.iv.14.
ſeuero, v.81. docto, xi. 58.
ſeueros verſus, j. 36. vultus,iii.41.
ſeuerum,x.19.
ſeuerus,iii.20.
ſeuit,x.79.
ſex, j.72.67.iv.15.51.76. vii.57.vi. 77. vii.95. iix.3. ix. 95. x.48.71. xi.21. cyathos,xi.28. 37. ſcrupula, ix, 89. ſeſtertia,vi.30.
ſexageſima limina, xii. 26, Meſſis, iv. 79. vi. 70.
ſexaginta,vii.8.
ſexcenta,ix.38.
ſexcentas gauſapinas, vi.59.
ſexcenti,xi.66.
ſexcentis,xi.66.
ſexcentos,vi.66.
ſexdecim,vii.66.
ſexta, iv. 8. v. 38. x.48. hyems,x.61.
ſextâ hora,iii.100.brumâ,xii.63.
Sexte,v.36.
ſextante,iix.71.
ſextantes,v.65.xii.28.
Sexte, ii.3.44. 55.iii.38. iv. 68. v. 39. vii. 85. iix. 17. x. 21. 57. facunde, v.5.
Sextile,ii.28.
Sextiliane,j.12.27.x.29.

Sextilianum,vi.54.
Sextilianus,vi.54.
Sextille,ii.28.
Sextium,j.42.
Sextius,j.43.
ſexto anno, iix. 71. menſe,iii.68.
ſextuláſque,x.55.
ſextum menſem,x.75.
ſextus,ii. 44. iii.11.vi.1. 85.lapis,ix.104.
ſexus,j.91.ix.9.

Si

Si, † 27. j. 100. 118. ii. 55.63.iii.64.74.iv.23. 25.v.21. 50.vi. 59.vii. 55.71.iix.9.77. ix.41. 52.x.30.90.xi.100.xii 7.62.xiii.66.119. xiv. 113.125.
ſibi, † 2. j. 43.73. iii. 66. 90. iv. 75. v. 36. 60. vi. 19. 54. vii. 59. 66. iix. 2. 57. ix. 31. 32. x. 23.35. xi. 41.72. xii.78. xiii. 109. xiv. 165.200.
ſibiipſi,v.25.
Sibylla caſta,xiv.114.
Sibyllæ Euboicæ, ix. 30.
ſic, † 8. 12.j.54. ii. 15.46. iii. 13. 75. iv. 14. 22. v. 7. 24. vi. 60. 81. vii. 27.71. iix. 51. 76. ix. 43. 92. x. 61. 86. xi. 25. 32. xii. 17.87. xiii. 44. 47. xiv. 133.
ſica,iii.16.
ſicâ,xi.29.
Sicambri,† 3.
Sicaniæ apes,ii.46.
Sicanias apes, xi.9. vrbes,vii.63.
ſicca domus, ix. 19. pagina,iv.10. puella,xi. 81.
ſiccæ lacunæ,iv.4.
ſiccare,iix.70.
ſiccatur,j.27.
ſiccauerat,vi.89.
ſicci Nomenti, xii. 57. pœni,x.20.
ſiccis aquis, iv.3. genis, j.79. xii.3. ocellis, j. 93.ruſtica veritas capillis,x.72.
ſicco gradu,v.23. lumine,x.80.
ſiccos æſtus,vi. 42.
ſiccus, x. 5. xii. 30. 32. onyx,xi.50.
ſicui,ii.1.
Siculas nudas, vii. 44. oues,iv.49.
Siculi faui,xiii.105.
Siculis,vii.63.
Siculo,v.66.profundo, xiii. 80. puluere, v. 66.
Siculos fauos, xii. 105. fratres,vii.23.
Siculus,ii.84.
ſicut,x.30.
ſidera, vi. 58. iix. 36. ix. 23. 26. 44. 73. 104.x.51. celſa, ix.62. horrida brumæ,(id eſt hyems) ix.13. pigra,ix.46. tarda,iix. 21.
ſidere,vii.91. Cleonæo, iv. 60. percuſſa lingua,xi.86.
ſiderei Dei,xii 60.
ſidereos mares, ix. 37. miniſtros,x.66.
ſidereus Coloſſus, † 2.
ſideribus,iv.42.ſolibúſque Arctois,x. 6.
Sidoniæ conchæ, xiv. 154.
Sidonio amore, vii.31.
ſidus, iii.4. gratum, † 26.
ſigilli parui,xiv.171.
ſigillum,xiv.178.Giberij fictile,xiv.182.
ſigerios modos, iv. 76.
ſigma,x.48.
ſigna, iii.82.v.40.ix.89. xi. 21. lucida, ix. 73. Martia,xi 4.
ſignandi,ix.53.
ſignanti,v.40.
ſignat, j.13. iv.45.ix.89. x.70.xi.37.xiv.33.
ſignata,j.54.xiv.79.
ſignatas,j. 67.
ſignatur,vi.17.
ſignatus caſeus, xiii. 30.
ſignauit,ix.60.76.
ſignet,ix.17.
Signina morantia liquidum ventrem, xiii.116.
Signinum,xiii.115.
ſignum ſcriptum, xiv. 87.victoriæ,xiv.170. moriferum,vii.36.
Sila,xi.24.

Silam,xi.24.
Silanus,vi.62.
Silaos certos,iv.55.
ſile,iv.61.
ſileant,j.26.
ſileat,† 1.
ſilentia,ix.70. pretioſa, v.70.
ſilentio,x.3.
ſilentium, j. 67. iii. 82. ix.30.xi.103.
ſilice duro,ix.77.
ſiligineis Gunnis, ix. 3.
ſiligineus Priapus, xiv. 69.
Sili, iv.14. perpetui,vi. 64.vii.62.
ſilio,viii.66.
ſilius, vii. 66. ix. 88.xi. 49.51.
ſilua,j. 50.49.51.vii.27. viii. 55. ix. 55. xii. 1. xiii.85.conſcia,iv.25. grauis, iv. 66. larga, iii.58. miranda, † 21. Sabina,ix.55.vicina, j.50.
ſiluâ, iii. 58. vii. 49. ſecretâ,xii.18.
ſiluæ Mauræ,xiv.90.
ſiluam,viii.40.
ſiluámque fluentem, xi.42.
ſiluani horridi,x.92.
ſiluarúmque,v.66.
ſiluas, xiv. 166. felices, xiv.89.
ſiluêre,v.24.
Siluia,xiii.96.
ſiluis, viii.55. ix.104.xi. 70.xiii.104.altis,† 18.
ſim, j. 2. ii. 59. iii. 36. x. 78. xii. 94. xiv. 15. 154.
ſimque,xii.94.
ſimâ nare,vi.39.
ſimila ex tritico, xiii. 10.
ſimilæ,xiii.10.
ſimilæ,iii.11.vi.75.
ſimilem Cercopithecon, vii. 86. Iſſam, j. 110. Libyn, vi. 77. puerum,iii.39,
ſimiles, iii.88.viii. 35.x. 65. 100. aues, xii. 31. gemmas,iv. 61.miniſtros, ix.37. 106. toros,vii.57.
ſimili Hercule, ix. 104.
ſimili lanâ,x.42.
ſimilis, j.110. v.52.x.55. Chia, xiii. 23. poma, xii.63.
ſimilima, xiv. 127. loro malido inguina,vii. 57.
ſimius calidus, xiv. 202.
ſimplex, ix. 41. xii. 35. xii.67.
ſimplici turbæ,x.62.
ſimplicibus cibis, iv.30 annis,x.20.
ſimplicior,x.33.
ſimpliciore manu,viii. 80.mœcha,vi.7.
ſimplicitas prudens, x. 47.
ſimplicitate niueâ,viii. 73. Romanâ, xi. ſal.
vera,j.40.
ſimpliciter, j. 88. iii. 42. xi. 64. xii. 35.xiv. 215.
ſimplicius, iii.54. vi,59. ix.16.x.83.
ſimul,vii 17.xi.59.
ſimulque,x.35.
ſimulabis,xi.8.
ſimulent,ii.35.
ſimus,iii.4.
ſinat,xi.61.
ſincera ſoboles,vi.25.
ſincerior,viii.73.
ſindone olenti, ii. 16. quotidiana,xi.1,Tyria,iv.19,
ſine, † 27. j. 34. 36. ii. 14. 90. iii. 5.65.iv.19. 79.v. 51. 79. vi. 31.51. vii.61.99. viii. 34. 55, ix.25.52.x. 47.103,xi. 19.82.xii.40.97. xiii. 31.xiv.170.
ſingula, ii. 6. iii. 53. xi, 9,
ſinis, iv. 55. vii. 31, viii. 38.
ſiniſque,vi.31.
ſiniſtra, viii. 30. xi. 74. 100.
ſiniſtram,xii,29,
ſiniſtras,vii,71,
ſiniſtris nobilibus, xiv, 46,
ſint, j 12,30,iii.88,93,iv. 45,49,v,25,70, viii,28. 58,ix,39, xi, 53, 72,87, xii, 14, 55, xiii, 34,88, xiv.2.
ſintheſis,xiv.141.

ſinu,†26.ii.6.j. 16.v.36. viii. 57.ix. 31. xii. 49. 84. xiv. 206. Cinyphio,xiv.140.tepenti,7. 19. tepido, viii. 59.turpi,xi.55.vacuo, x.78.
Sinueſſa mollis,vi.42.
Sinueſſanis prælis,xiii. 111.nudis,xi.83.
Sinueſſano lacu,xi.8.
ſinum,iii.2.58.
ſinumq́ue,iv.51.
ſinus, ii. 26. iv. 3. vi.61. viii. 32. xiii. 101. maternos, vi.38. ſecuros,viii.78.ſordidus, v.16.
ſiqua, j. 35. ii. 6.8.iv.71. v.19.
ſi quando, v.30.
ſiquid, j.16. 55. ii.14.64. x.57.
ſi quis, †24.j.40.34.36. 87.ii.3.51.14.iv.42.
Sirenas,iii.64.
Sirius,iv.66.
ſis, ii.1.5.7. 64.iii. 2.34. 81.iv.6.v.6.42.vi.64. .vii.29.74. viii. 38. ix. 3.38. x.47. xi.17.105. xii.98.xiii.2.
ſiſtant,xiii.116.
ſiſtra garrula,xiv.54.
ſiſtrataque turba , xii. 29.
Siſyphi inquieti , x. 5. laſſi, 5.81.
ſit, †3. j.69.91. ii.6.90. iii.56. 93.iv. 17.v.63. 79. vi. 11. 68. vii. 5. 81. viii. 41. 64. ix.27. 38. x. 3. 53. xi. 16.40. xii.6. 99. xiii. 10.55. xiv.30.179.
ſitq́ue,j.109.
ſita,x.67.
ſiti moroſâ,xiv.105.
ſitiam,x.96.
ſitiebat,xii.71.
ſitientibus hortis, ix. 19.
ſitim, ii.53. iii.21. vi. 35. auidam , j. 50. captiuam,xi.96.verecundam,viii.70.
ſitio,iv.69.xiii.82.
ſitire,viii.51.
ſitis,j.23.v.93.vi.47.viii. 35.xiv. 100. ingenioſa,xiv.117.parca,xiii. 116.
ſitit,ii.40.
ſitu,viii.3.
ſitus,vi.76.xi.91.xii.52.
ſiue, ii. 8.27. iii.5.iv.19. v.1.vi. 47.75.94. vii. .73.ix.77. x.92.xi.24. 46.xiii.33.

Sm

Smaragdos , v. 11. Scythas,iv.28.

So

Sobolem,vi.39.
ſoboles, vi.38.ſyncera, vi.25.vera,vi.3.
ſobria, ii. 73. lana, xiv. 154.verba,j.28.
ſobrias nequitias , j. 107.
ſobrius, iii. 16. 82.xi.7. xii.30.71.
ſoccum,vii.3.
ſocer,viii.70.ix.72.
ſoceri,x.33.
ſocero,vii.67.
ſocias dapes,ix.73.
ſocio,iv.75.
ſocius,vi.68.
Socratis,x.99.
ſocrum,x.67.
ſodale,j. 107. iuncto, j. 87.
ſodalem , ii 44.xi. 34. rudem,ii.38.
ſodales , j. 16. iv. 61. xi. 89. paucus & veteres,x.104.veteres,j. 100.
ſodali,v.19.caro,vii.83. xiv. 11. leuiter noto, xiv. 11. veteri , x. 57. xii. 25. veteri fidoq́ue,ii.43.
ſodalis, ii.44. deſertus, ix. 3. felix vetúſque, ii.30. nouus, j.55.vetus, j.55.vii.85. vetus fidus,v.19.
ſola,j.24.34.ii.63.iii.93. iv. 67. vi. 65. vii. 34. viii. 82. x. 72.59.xii. 21. alea, iv.66. baſia, j.77.viii.46. Corynna,v. 10. femina,xii. 98. lemmata, xiv. 2. monumenta , x. 2. pictura, ix.78. puella,iv.25.
ſolaq́ue,x.2.
ſolâ, j. 49. ix. 14. 29. matre , xiii. 97. ratione , ix. 56. virgine,xiv.

ne, xiv. 163. voce, iv. 27.
ſolam coronam, ix. 25.
ſolas, v. 43. viii. 64.
ſolatia, ii. 91.
ſoldum, iv. 37.
ſoleæ lanatæ, xiv. 64.
ſoleas, iii. 50. viii. 59.
ſoleáſque, xiv. 65.
ſoleatas, xii. 84.
ſolebam, xi. 66.
ſolebas, ii. 6. v. 45. 85. xii. 3. 73. 89.
ſolebat, j. 7. ii. 22. v. 66. xi. 105. xiii. 14.
ſole, j. 78. iii. 20. ix. 2. xiii 80. medio, iii. 44. nimio, viii. 33. modico, xii. 29.
ſolem, ii. 41. ix. 26.
ſollenne munus, ix. 55.
ſollenneiſque iocos, x. 17.
ſollennia gaudia, xii. 63. poſtera, xi. 66.
ſollennibus, viii. 38.
ſolent, vi. 39. vii. 98. ix. 85. xii. 14. xiii. 29.
ſoleo, xiv. 56.
ſoles, j. 118. iii. 51. iv. 27. v. 21. 46. 79. vii. 5. 79. vii. 5. ix. 71. x. 14. 42. 51. xi. 105. xii. 35. 94. 103. xiii. 65. xiv. 197. Baiani, vi. 43. nimios, xiv. 28. puros, viii. 14. totos, x. 12.
ſolet, j. 44. ii. 56. 74. iii. 73. 95. iv. 88. v. 4. 6. 79. vi. 10. 65. vii. 11. viii. 41. 42. 78. x. 45. xi. 53. 63. xii. 42. xiii. 16. 27 xiii. 88. 99. 106 xiv. 11. 29. 86. 157. 213. 204.
ſoli, j. 42. vi. 89. coci, vi. 60. culti, j. 117. fratri, xii. 44. Setini culta iugera, xi. 30. ſuburbani, j. 86.
ſolibus ſideribúſque, Arctois, x. 6.
ſollicitabat, † 4.
ſolicitæq; manus, xiv. 111.
ſollicitant, † 22. xii. 75.
ſollicitare, † 28. vi. 71. viii. 56. xi. 23.
ſollicitata, xi. 47. dea, vi. 68. venus, iii. 75.
ſolliciténtque, vii. 53.
ſollicites, vii. 50.
ſollicitétque, xii. 98.
ſolliciti miniſtri, viii. 59
ſolliciſque, xi. 46.
ſollicitis, v. 57. reis, v. 16.
ſollicito, iv. 84. Heteruſco, vi. 83. ſacco, xii. 61.
ſollicitos libellos, ix. 59.
ſollicitum, vii. 81. pecus, v. 32.
ſollicitus, iv. 84. v. 64. miniſter, xiv. 108.
ſolio, ii. 70. vi. 81. xi. 96.
ſolis, v. 1.
ſolito more, v. 68.
ſolitudo ingens, iii. 44. iucunda, xii. 24.
ſolitus, ii. 75. iv. 3. v. 24. vi. 85. ix. 75. xii. 52.
ſolium, ii. 42.
ſolo nidore, j. 95.
ſolo nudo, v. 3.
ſolœciſmum, v. 39. xi. 20.
ſolos, viii. 69. ix. 62. dies x. 38. orbos, vi. 27.
ſolſtitio, iv. 60.
ſoluas, ii. 13.
ſoluat, ix. 4. xii. 92.
ſolue, xi. 106. 109.
ſoluendis nummis, xiv. 35.
ſoluere, † 27. ii. 3. viii. 9. ix. 4. 29. 105. xi. 77. xiii 29. xiv. 183.
ſoluet, viii. 9.
ſoluit, viii. 4. 10. xi. 62.
ſolum, j. 16. iv. 29. 40. v. 50. vi. 44. xi. 99. xiv. 212. pingue, j. 108. putreuetúſque luto, ix. 95.
ſolus, † 27. j. 12. 21. 27. 97. ii. 24. 92. iii. 26. 50. 93. iv. 2. 17. 59. 64. v. 25. vi. 50. ix. 104. x. 58. 61. xi. 36. 41. xii. 50. 89. cibus, xiii. 90.
ſoluto, † 13. curis nox, x. 47.
ſolutum ventrem, xi. 89
Solymis, vi. 95. peruſtis, vii. 54

cina Nomento, xiii. 15.
rure, iii. 20. 58. iv. 90. vii. 30. xii. 60. vero barbaróque, iii. 58.
ruris, j. 56. iii. 47. vi. 43. x. 96. beati, j. 56. iii. 47. Campani, ix. 61. delicati, vii. 16. Nomentani, vi. 43. Pæſtani, vi. 80.
rurſus, vii. 5. 57.
rus, j. 115. iii. 47. 58. iv. 64. 80. viii. 61. 68. ix. 19. xii. 57. maius, xi. 19. æſtiuum, viii. 61. breue, x. 79. j. 115. dulce, ix. 99. minimum, ix. 19. notatum, vii. 30.
Ruſones, v. 29.
ruſtica, j. 44. Dryas, ix. 62. Flora, v. 23. nomina, iv. 55. liba, x. 103.
ruſtica prædia, vi. 5. perdix, xiii. 76. turba, iv. 66. veritas ſiccis capillis, x. 72.
ruſticas aras, ix. 43.
ruſtice, viii. 23. xiii. 15. xiv. 46. Galba, x. 101.
ruſticitate dura, vii. 57.
ruſticula, xiii. 76.
ruſticulum non nimis libellum, x. 19.
ruſticumque, xii. 18.
ruſticus, iii. 24. ix. 31. iii. 59. xiv. 58.
ruta, xi. 19. 32. 53.
rutatos lacertos, x. 48.
Rutilium, v. 57.
ruunt, xii. 62.

S

Sa

SAbæi, † 3.
Sabbathariorum, iv. 4.
Sabella cerufſata, ii. 41.
Sabelle, iii. 68. vii. 84. ix. 20. xii. 39. 43. belle, xii. 39.
Sabello, iv. 46. vi. 33. xii. 61.
Sabellum, xii. 39. diuitem, iv. 46.
Sabellus, iv. 46. xii. 39.
Sabidi, j. 33. iii. 17.
Sabina ſilua, ix. 55.
Sabina, iv. 4.
Sabinæ caſtæ, ix. 41. Areſtinæ, x. 93. horribiles, xi. 16.
Sabinæ, xi. 9. 18.
Sabineum, iii. 25.
Sabinis, x. 44. antiquis, j. 63. priſcis, x. 33.
Sabino, ix. 61.
Sabinum, vii. 96. conditum, x. 49.
Sabinus, iv. 37. ix. 59.
Saburâ prima, xii. 3.
ſaccentur, ii. 40.
ſacco ſollicito, xii. 61.
ſaccos graues quindecim feruentis auri, x. 74.
ſacculumque, v. 40.
ſacculus, xi. 4.
ſaccus niuarius, xiv. 104.
ſacer, vii. 62. arcus, viii. 65. campus, iii. 47. lucus, j. 54.
ſacerdos abſens, x. 92.
ſacra, iv. 1. viii. 4. vii. 62. ix. 49. xi. 5. xiii. 66. Cybeles, iii. 81. frugi, xii. 63. litora, iv. 57. Myſtica Dindymenes, viii. 81. veneranda Muſarum, x. 58. via, xii. 2.
ſacrâ aure, vii. 98. viâ, ii. 63.
ſacræ gentis, ix. 95. linguæ, v. 70. fedæ, vi. 2.
ſacraria, vii. 72.
ſacrata dona, ix. 17.
ſacratior, iv. 1.
ſacratis crinib. ix. 18.
ſacratus Alcides, vii. 49
ſacrauit, j. 115. 117.
ſacrum pectus, viii. 1.
ſacri fontes, iv. 57. lacus, ix. 59. lateris, vi. 76. Maronis, viii. 56. muneris, † 24.
ſacrilegos focos, ix. 62. furores, ix. 86. hamos, iv. 30.

ſacrilegum nefas,x.71.
ſacris, iii. 6. 24. vii. 21. viii.30.xii.63.focis,j. 22.frondibus,vii.73. iratis, iii. 24. piſcibus,iv.30.
ſacro circo, viii. 11. cliuo, j.71. iv.79. fœdere,j. 94. pectore, vii.1.
ſacrorum,iii.24.
ſacros honores, viii. 66. vultus, iii. 66. viii.24.
ſacrum, vii. 1. dulce,j. 3. nectar, viii. 39. nemus,j.13.parmeſſida, viii. 70. Tiberim,iv.64. terrorem j.50.
ſacrum populare, x. 41.
ſacrumque,iv.64.
ſæcula, †27.28.j.108. v. 7. 10. 19. 25. vi. 3. 60. vii. 18. x. 2. 19. 39. cana, viii. 80. centies, peracta, vi. 49. longa, viii. 8. permenſa, ix. 30. priſca, †27.redeuntia,iv.1.
ſæpè, j. 63. 93. ii. 5. 77. iii. 27. 95. iv. 42. iv. 53. v. 47.58. vi. 21. 51. vii. 81. viii. 25. 59. ix. 1. 104. x. 23. 85. xi. 20. 74. xii. 18. 35. xiii. 7. 13. xiv. 51. 104.
ſæpius, iv. 29. vi. 82. x. 10.xi.34.79.99.xii. 14.86.89.
ſætiam pendulam, iv. 64.
ſæua, † 18. vi.59. diſcrimina, † 12. febris, x. 77. fortuna, iv. 18. libido, ix. 9. manus, iii. 17. miracula, j.22. nouacula. ii.66. ora, j.23. regna pati, ix. 67. ſuſpendia, j. 116. tela, vi. 25. toxica, v. 77. x.36.j.19.
ſæuâ manu,x.50.
ſæuaque,vi.25.
ſæuæ volſellæ,ix.28.
ſæuas faces,†7.
ſæue puer,iii.65.
ſæui,iv.49.
ſæui faſces,xi.99.
ſæuis cultris, xi. 85. fatis,xi.83. oris, Capadocum, ix. 31. ratibus,†28.
ſæuiet,ix.92.
ſæuior, vii. 66. viii. 30.
ſæuit,† 6.
ſæuiúſque,vii.94.
ſæuo coco,xiii.70. metallo, iv. 55. murmure,ix.70.
ſæuos leones,j.52.
ſæuus, ii. 75. viii. 23. Oryx,xiii.95.
ſaga, vii. 53. garrula, xi. 50.
ſagarum,viii.58.
ſagatus,vi.11.
ſagax & aſtutus homo, xii.89.
ſagis lingonicis, xiv. 159.
ſagitta,ix.57.
ſagittis Sarmaticis, vii. 1.
ſago excuſſo,j.4.
Sagunti figuli,iv.46.
Saguntini calices, xiv. 108.
Saguntino luto, viii.6. xiv. 108.
ſalaces bulbi,iii.75.
ſalamandra,ii.66.
ſalariæque,iv.64.
ſalariorum, j. 42. iv. 87.
ſalarium,iii.7.
ſalax,xi. 16.xiii.67.herba,x.48.
ſale, iv. 23. x. 48. æquoreo, xiii. 89. multo, vi. 44. multo, nec tamen proteruo, x. 9. pruriente, xii. 97. Romano, viii. 3.
ſalebræ,ix.58.
ſalebras,xi.91.
ſalebroſum Sanctram, xi. 3.
ſalem,xiii.23.
ſales innocuos, iii. 99. nudi, v.2.nouos,xiii. 1. tinctos Attico lepôre,iii.20.
ſaléſque,v.2.xi.14.
Saletane,ii.65.
Saletanum triſtiorem, ii.65.

ſalibus,j.42.
ſalicto conſumpto, xi. 19.
ſalientem piſcem, j. 56.
ſalis, vii.24.
ſalit, xi. 97. xiv. 104.
Saluſtius,xiv.191.
ſalmacis,x.30.
ſalo, iv.55. x.103. xiv.33. Celtiber.x.20.
Salonas litoreas, x. 78.
Salone, j. 50.
Salonem, x. 104. patrium,x.96.
Saloni,vi.18.
Salonis rigidi, xii. 21. tetrici,xii.3.
ſalſa res,iii.12.
ſalſas molas,vii.53.
ſaltas,ii.7.
ſaltem, j. 35. iv.12. vii. 17. 20. x. 77. xi.25. 106.
ſaltus,iv.66.
ſalua mentula, iii. 85. vxor,ii.11.
ſalua rate,vii.18.
ſalubre corpus, x.47. frigus,x.30.
ſalubri ſpacio,x.104.
ſaluo Cæſare, v. 6. duce, vii. 59. Morone, v.10.
ſalus certa,ii.91.prima, viii.66.
ſalúſque,v.1.
ſalutabat,v.22.
ſalutabo,j.109.
ſalutantes,iv.8.
ſalutas,iv.84.v.67.
ſalutat, vii. 44. ix. 94. xii. 78.
ſalutator,j.71.viii.44.x. 10.74.xiv.74. inanis, iii.58.
ſalutatrix charta, ix. 101.pica,vii.86.
ſalutatum, j. 71. ii. 18.
ſalutatus, v. 67.arator, ix.55.
ſalutaui,xi.68.
ſalutauit, v. 55. viii. 65.
ſalutem, j. 87. 69. 109. iii.36.xi.72.xii.11. certam,xii.92.
ſalutemus,v.52.
ſalutent,viii.8.
ſalutes,x.104.
ſalutiferis aquis, v. 1.
ſaluto,ii.68.xiv.76.
ſamia teſta,iii.81.
ſana, vi. 47. labra, x. 22.
ſanare,xi.61.
ſanas plantas,vii.38.
ſancta, vi. 18. fides, ix. 86. x. 44. nomina, xi.51.
ſanctâ pietate, viii. 15.
ſanctâque,iii.69.
ſanctæ vxoris,x.30.
ſanctam vitam, j.79. vrnam,ix.31.
ſancte, xii. 63. pater, x. 28. Quirine,x. 58.
ſancti templi,x.92.
ſanctior,vii.18.
ſanctiora carmina,vii. 16.
ſanctiorem,x.35.
ſanctioris aulæ,v.6.
ſanctis, ix. 32. vmbris, vii.39.
ſanctis focis,ix.32.
ſanctiſſime cultor iuris & legum,x.37.
ſanctius, iii. 69. viii. 1.
ſancto amore, vi. 29. duce, iv. 2. marito, xi.54.
ſanctorum auorum, viii.80.
ſanctra, vii.19.
ſanctram ſalebroſam, xi.3.
ſanctum ilicetum, iv. 55.priapum,vi.73.
ſanctus Numas, xi. 16.
Sandapila,ii.82.
Sandapila anguſta,viii. 75.
Sandapilæ,ix.3.
ſane, iii. 1. iv. 79. v. 15. 62. 85. vi. 32. x. 21.
ſanet,x.56.
ſanguine, iv. 29. ix. 32. xiii. 87. xiv. 154. cognato vnctum nomen, xii. 44. facili, j. 9. largo, ix. 66. Lycambeo, vii. 11. multo, vi. 32. primo, xiii. 102. tenui,

j.23.
ſanguinea arena, † 11.
ſanguineum humum, ii.75.
ſanguis,x.92.
ſano,viii.11.
ſanos poëtas,xii.46.
ſantonica virga, ix. 96.
Santonici Rufi, ix. 40.
Santonico bardocucullo,xiv.128.
ſanum,vi.84.
ſanus,ii.16.iv.72.iv.81. xi. 29. Philippus, vi. 84.
ſapæ Laletanæ, vii. 52.
ſapiam,xi.21.
ſapiant,xiii.13.
ſapiat,xi.91.xii.69.
ſapientis,j.16.
ſapient,x.66.
ſapis, j. 118. ii. 41. xiii. 5.iv.54. iix. 20.27.x. 72. iix. 77.xi.95. xii. 21.
ſapiſti, ix. 6. iii. 2. xi. 107.
ſapit, j. 4.77. v.60. vi. 64.vii.24. 68. iix. 13. ix. 6. 12. x. 4.xi. 55. xiii.32.52.71.76.84. xiv.210.
ſapor, xiii. 76. melior, xiv.113.
ſapore vario,xi.32.
ſapores,xiii.61.
Sappho,vii.68.x.35.
σαρκοφαγῆς,iii.77.
ſarcina grandis, iix. 75.
ſarcinæque,ii.11.
ſarcinarum,xii.32.
ſarcinas,xii.32.
ſarcinis totis,ii.68.
Sardanapale,xi.12.
Sardinia,iv.60.
Sardois oris,iix.32.
Sardonichæ miſerum, xi.38.
Sardonichas, iv. 61. v. 11. Indos, iv. 28. pares, xi. 28. veros, ix. 60.x.87.
Sardonicata manus, ii. 29.
ſarmata paſtus,† 5.
Sarmatica rota, vii. 79.
Sarmaticæ lætitiæ, vii. 5.
Sarmaticam Rhenanámque manum,ix. 36.
Sarmaticas gentes, iix. 11.
Sarmati Iſtri, ix. 104.
Sarmaticis ſagittis, vii. 1.
Sarmatico equo, vii. 29.
ſarrire,iii.93.
ſarſina,ix.59.
ſarta teges,xi.33.
ſarta cute,j.104.
Sarcinate,iii.58.
ſat,ii.18.iix.64.
ſatellite,j.22.
ſatiat.j.58.ix.73.
ſatiatur,iv.58.
ſatiatus,vii.79.
ſaties,vi.35.
ſatietur,iix.36.
ſatis, † 6. j. 50. 43. ii. 54. 90. iii. 5. iv. 57. 91. v. 16. vi. 45. 60. vii. 50. 98. iix. 3. 30. ix. 8. 60.x. 19.62. xi. 9.42. xii. 10.42. xiii. 87.xiv.151.220. facere, xii. 8. fecit, xii. 14.
ſatíſque,j.55.
ſatius,x.37.
ſator pulcherrime annorum nitidique mundi, (Iani ἀκέρσεκομης) x.28.
ſatum Bacchum, † 12.
ſatur, j. 93. iv. 23. ix. 60. x. 59. xi. 68. 109. xiii. 2. 8. 34. 73. xiv. 69. hiſtrio, xii. 78. miniſter, iii.57. verna,ii.90.
ſaturæ caſæ,x.96.
ſaturas,xi.55.
ſaturat,iix.28.
ſaturata melle Cydonia, xiii. 24. oſtrea, iii.60.
ſaturatas veſtes, iix. 48.
Satureia improba, iii. 75.
ſaturis,x.48.
Saturnalia, v. 85. xi. 2. bona, xiv. 70. fructuoſiora,iv.46.

Saturnalibus, vi.14.vii. 52.
Saturnalitiæ ſalebræ, v. 20.
Saturnalitias nuces, v, 31.vii.90.
Saturnalitio luto, xiv. 182.tributo, x.17.
Saturnalitios verſus, xi.16.
Saturni, ii. 85. iv. 89. x. 29. xiv. 72. feriis, xii.83.
Saturninum, iv.11.
Saturne, iii. 29. xii. 63. xiv.1.
ſaturum Martem, vi. 32.
Satyras, xi.11.xii.96.
Satyri, iv.44.
Satyris, x.99.
Satyrus, xiv.107.
ſaucia, † 12.iii. 68.colla, xi. 71. vena, iv. 66. Terpſichore, iii. 67.
Saufellum, ii.74.
Sauromatæ, xii.8.
Saurotonos Corinthius, xiv.172.
ſaxa, iii. 82. vi. 42. ix. 46. x. 37. xii. 14. alta, xi. 91. dura, ix. 44. rupta, iix.3. ſordida, vii. 23. tarpeia, ix.2.
Saretani lacerti, vii. 77.
ſaxi ſpartani, j.56.
ſaxis, x.63.85.
ſaxo phario, j.89.
ſaxorum, x.56.
ſaxum, iii. 93. iix. 44. tritum, xii.57.

Sca

Scabie, v.61.vi.37.
ſcabies, xi.8.
Scæuola, j.104.
ſcalas ducentas, vii. 10.
ſcalis, j.118.
ſcalpi, iii.93.
ſcalptorium, xiv.83.
ſcamnis, v.42.
ſcaphium, xi.12.
ſcapulas, xiv.83.
ſcapulis, vi.59.
ſcarum auidum, v.18.
ſcarus, xiii.84.
ſcazon, j. 97.vii.25.

Sce

Sceleıata lues, j. 102. manus, xi. 85. poëmata, iii. 50. vipera, iii 19.
ſcelerate magiſter ludi, ix.70.
ſceleratus, † 7.
ſcelus, j. 19. ii. 46. iii. 66.vii.13. ix.7.26.42. xi.92.94.infandum, vii.13.
ſcena, v.31.
ſcenæ, ix.29.
ſcenicus, ix.29.
ſceptra, x.62.

Sch

Scheda ſumma, iv.91.
ſchemate dubio, iii. 68.
ſchola, ii.64.
ſchola, iii. 29. iv. 61. j. 36. xi.

Sci

Sciat, v.21.61. vi.79.ix. 29.xii.48.
ſcidiſti, iii.12.
ſciente famâ, iix.38.
ſcierit, iv.79.
ſciero, v.34.
ſciet, j.67.ix.30.
ſcilicet, j.52.
ſcimus, j.66.iix.82.
ſcinde, ix.75.
ſcindere, iii.94.
ſcio, j. 14. iii. 71.iv. 42. vi.65. vii.85.ix.97.xi. 65.108.xii.90.
Scipio victor, ii.2.
ſcire, ii.73.iii.20.44.vii. 27.iix.30.x.4.68.xi. 9.xii.57.98.
ſcires, v.69.
ſcis, j.82.88. ii.28.79.iv. 67. v. 51.85. vi.31.56. 63. vii. 25. 46. 91. ix. 36. 74. x. 104. xi. 21. 53.68.91. xii. 14. xiv. 46.121.
ſciſcitator, iii.82.
ſciſſa humus ad manes, xii.63.
ſciſſo ventri, xiv.60.
ſcit, iii.63.43. iv.42.iix. 11.70.
ſcitis, j.43.
ſcito, ix.34.
ſciurus inamabilis, v.38
ſciunt, xii.43.

Sco

Scombri, exſpirantis, xiii.103.
Scombris, iii. 50. iv. 87.

ſcopæ,

ſcopæ,xiv.81.
ſcopæque,iv.39.
ſcopas,xiv.82.
ſcopuli,† 21.
ſcopulos,ii.24.
Scorpe,x.58.
Scorpi,ix.26.
Scorpius improbus, iii.44.
Scorpio,iv.67.xi.1.
Scorpus,x.53.74.
ſcortea pœnula, xiv. 130.

Scr

Scribam,xiv.1.
ſcribant,iix.3.
ſcribarum,iix.38.
ſcribas,vii.24.xi.65.xiv. 219.
ſcribat, ii.86.vi.14.
ſcribe,j.108.
ſcribebamus,xii.96.
ſcribente penna, ix. 14.
ſcribere, j. 36. 71. iii. 11. 6. iii. 9. v.16. iv. 14.64.65.vii. 3.84. ix.14. 91. x.21. 33.xii. 96.
ſcriberet,j.69.
ſcribet,xiv.6.
ſcribi,xii.48.
ſcribis,j.111.ii.89.iii.69. v. 54. vi.63.vii.84.ix. 51.
ſcribit,iii. 9.iv. 49.vii. 89.iix.29.62. x.102.xi. 65.xii.62.
ſcribitque,iii.63.
ſcribita circumlata, iii. 17.
ſcribitur,x.44.
ſcrinia, j. 2. 4. iv. 87.vi. 64.plena,iv.33.
ſcrinioque,j.67.
ſcrinium,xiv.37.
ſcripſi, ii. 9. x. 5. xii. 80.
ſcripſimus,xi.17.
ſcripſiſſe,vii.50.
ſcripſit, v.22.55.vii.71. x.97.
ſcripta, ii. 71. iii. 68. xiv.7. ingenioſa, vi. 60.
ſcriptis poſtibus, j.118.
ſcriptor falſus,iii.50.
ſcriptum ſignum, xiv. 87.
ſcriptura,j.67.
ſcriptas,iii.68.xi.5.
ſcrobe,x.97.
ſcrupula, x. 55. ſex, iv. 89.tota,v.20.

Scu

Scutica, x. 62.
ſcutulam beſſalem, iix. 71.
ſcutum,xiv.213.
ſcutulas leues,xi.32.

Scy

Scylla,vii.37.
ſcyllæ,vii.43.
ſcyllam,x.35.
ſcyphos,vii.71.
ſcyphoſque,xii.70.
ſcyphus, iix.6.
ſcythæ pellis,x.62.
ſcythas ſmaragdos, iv. 28.
ſcythicâ rupe, † 7.xi. 85.
ſcythicas flammas, xii. 15.caſas,x.20.
ſcythici freti, vii. 18. luci, xii. 53. poli,vi. 58.
ſcythicis ignibus, xiv. 109.
ſcythico nodo, ix. 104.

Se

Se, † 5. ii. 1. 63. 91. ii. 23.68.iv. 23. 59. v.14 48.vi. 41. 70. vii.65. 68. iix. 75. 81. ix. 19. 65. x. 32.95. x.82. 89. xii. 85. 102. xiii. 2. xiv.6.
ſeque, † 22. iv. 73. xi. 72.
ſecant,ix.58.
ſecare,xiv.145.
ſecaret,iii.24.
ſecat, iii. 24. v. 39. x.59. xi.85.
ſecâtque,xi.32.
ſecatur,ix.94.
ſeceſſus algidos, x. 30. mihi iucundos nec laborioſos, x. 104. Thuſculanos, x. 30.
ſecreta carmina, j. 67. pectora, v. 5. quies, vii.31.
ſecretâ ſyluâ,xii.18.
ſecretius vitium, iii 77.
ſecreto cum cinædo, x.40.
ſecretos triumphos, iix.15.
ſecretum grandius, xi.

46.
ſecretuſque,vii.34.
ſecta ligna, xiv. 3. luna, xii. 57. oua, x. 48.
ſectâ placentâ,ix.92.
ſectæ placentæ,iii.77.
ſectaris,xi.88.
ſectarum,ix.48.
ſecti podicis,vi.37.
ſectile porrum,x.48.
ſectis comis,ii.66.
ſecto dente,xii.84.
ſectus, x.5. gallus,v.42. puer arte mangonis, ix.7.
ſecuiſti,xiv.211.
ſecuit,v.49.
ſecum, ii. 44. iv.88.vii. 53. iix. 3. 46. x.78.xii. 27.xiii.23.
ſecunda,vi.70.cura,ix. 81.fama,vii.26. menſa, iii. 50. plectra, vii. 22. poma, xiii. 50.
ſecundę,vii.26.menſæ, v.79.
ſecundi docti,v.81.
ſecundilla mortua, ii. 65.
ſecundis , menſis, iii. 17.
ſecundo,ii. 44.v.81.vii. 83.
ſecundum,j.2.iv.23.xii. 8.
ſecundus, ii.93.iv.23.ix. 2. xii.76. xiv. 155. triſtis,vii.92.
ſecura, j. 20. gaudia, vi. 47. triſtitia, vii. 46.
ſecura manu,xi.12.
ſecuráque,vii.46.
ſecuræ,xiv.3.
ſecuram,vii. 1.
ſecuri magiſtri, † 18. ii. 75.
ſecuricula,xiv.36.
ſecurior præda,j.105.
ſecuris diebus,v.21.
ſecurius,xii.64.
ſecuro,iv.84. damno,j. 83.miniſtro,xii.75.
ſecuros artus, ix. 39. ſinus, iix. 78. ſomnos,ix.94.
ſecurus,iii.58.70.iv. 84. v. 81. iix. 46. ix. 66. 67. hortus , x. 94. puer,v.32.
ſecuta,j.63.ii. 41.
ſecutus, vii. 44. xi. 42. 70.
ſed, † 21.26. j. 39. 115. ii. 51. iii.37.45. iv.12. 14. v. 49. 25. vi. 29. 63. vii. 83. iix. 18.70. ix. 1. 26. x. 54. 76.xi. 19. 24. xii. 25. 67. xiii. 32. 42. xiv. 22. 85.
ſede,v.93.
ſede (verbum) iix.67.
ſedeas , v. 28. xi. 99. 100.
ſedens, ix. 44. lactuca, x. 48.
ſedent , vi. 66. iix. 33. xi.85.
ſedentem,iii.44.v.50.
ſedenti,iii.44.
ſedentis,iix.32.
ſedeo,iii.95.
ſederat,xi.105.
ſedere, v.8.14. 39.42.xi. 8.xiv.197.
ſederet,iv.2.xii.71.
ſederit,vii.1.
ſedes,iv.44.patrias,iix. 3.
ſedet , ii. 17. 29. iv. 30. vii. 50. iix. 57. ix. 39. xi.78.
ſedetis,v.39.
ſedit,j.96.xi.92.
ſeges, xi. 19, ſterilis , v. 43.
ſegmentatus, vi.74.
ſegnis caupo, iii.58.
ſelibra , x. 57. raſa , iix. 71. argenti miſſa,x. 14.
ſelibra plumbea, j. 100.
ſelibræ leues,vii.71.Saturnalitiæ, v.20.tres, iv.66.
ſolidúmque litus madentis arenæ,x.51.
Selium,ii.11.14.27,
Selius,ii.14.60.iv.21.
ſella, iii. 36. ix. 23.clauſa, ii. 99. recens, ii. 57.
ſella,xii.17.
ſellam, iv. 51. v. 62. ix. 103.
ſellamque,x.10.
ſellariolis,v.71.
ſellas, v. 14. Patroclianas,xii.78.
ſemel, † 27. j. 100. iii.

78.iv.82. v.40.51.iix. 25.52.64.ix.42.78.xi. 79.98.x.31.xii.21.56. xiv.164.
Semelem,v.73.
ſemelque,iv.64.
ſemicinctium,xiv.153.
ſemicremata thura, xi. 55.
ſemifultus,v.14.
ſemidoctâ manu, x. 92.
ſemina,v.43.
Semiramia acu, iix. 28.
Semiramis,ix.77.
ſemiſſem,xi.106.
ſemiſupinus,vi.35.
ſemita, vii. 60. alta, v. 23.
ſemiuiri,ix.21.
ſemiuiro,iii.91.
ſemodius,iv.46.
ſemodiúſque,vii.52.
ſemper, † 4. j. 80. 91. ii. 25. 51. iii. 36. 95. iv. 88. 80. v. 43. 72. vi. 55. 94. vii. 73. 98. iix. 44. 78. ix. 36. 47. x. 40. 78. xi. 54. 74. xii. 6. 53.
ſempérque,v.53.
Semproni,vii.40.
Sempronia,xii.52.
ſena, iv. 76. millia annua,ix.10.
ſenator, xi. 25. xii. 26. omnium iuſtiſſimus, x.72.
ſenatum,xi.5.
ſenatus,iix.15.66.x.27.
Dominus,xiv.1.
ſene, vi. 8. xi. 82. xii. 71. 92. ardelione, ix. 79.
Senecæ, ix. 43. docti, iv. 40. facundi, vii. 44.
Senecas,j.62.
Senecáſque,xii.36.
ſenecta annoſa,j.106.
ſenecta nimia piger, x. 24. Neſtorea, xiii. 117.
ſenectæ, iv. 25. longe, vi. 49. Neſtoreæ, ix. 30. peregrinæ, xiii. 29.
ſenectam pyliam, ix. iix. 2. xi. 38. veterem, v.7.
ſenectus rara, vi. 29. ſerior,v.6.
ſenem, iii. 91. iv. 7. 13. 50.53.73. x. 44. 53.83. cadum, xi. 37. Cecropium, x. 33. Cynicum, iii. 93. Pyliũ, xi.61.
ſenamque,iii.93.
ſenes, j. 26. v.10. vi.70. x. 71. xiv. 47. iuuenéſque ficoſi,vii.70. multi, x. 30. ſeruos, xi.71.
ſeneſque, j.4.vii.34.70. ix.9.
ſenex, j.109. iv.50. vi.8. vii. 39. vii. 44.64. x. 96.32. Laërtes, x.67. mirator,x.87.
ſeni Baccho,xiii.23.
ſenia,xii.27.
ſenibus,iv.56. v.38. autumnis, iii. 58. cycnis, v. 38. iv. 43. damaſcenis,v.18.
ſenio,xiii.1.
ſenior, iii. 69. xi.33. xii. 69. auus, vii.73. Ladon,x.85. dens,ix.58. omnis,vii.87.
ſeniore, vi. 3. Cado, ix. 95.
ſenique,iix.27.
ſenis, vi. 28. vii. 62. ix. 46. xiv. 36. catuli, v. 10. falciferi, xi.7. garruli, x. 5. magni, vii.68.
ſenos, vii.52.ix.43.anulos,xi.60.
ſenſere,iii.91.
ſenſerunt,xi.53.
ſenſit, j. 102. iii. 19. 92. iix.11.
ſenſuro,iix.38.
ſenſuro caballo,v.26.
ſenſus, vii. 94. patrios, iv.75.
ſentiantur,j.110.
ſentiat,v.6.vi.38.68.vii. 22.x.5.87.
ſentiátque,v.29.
ſentienti,j.1.
ſentire, vi.29. iix.33.ix. 62.
ſentis, v. 64. iix. 27.xi. 59.
ſentit, † 17. j. 110. v. 21. x.30.xi.61.
ſeparentur,vi.70.
ſepelire,xi.15.

ſepone,vii.28.
ſepoſita,† 3.
ſepoſiti, vi. 16. loci, vi. 15.
ſepoſito,ii.43.
ſepoſuirque,ix.60.
ſepta, ii. 14. media, ii. 57.tota,x.80.
ſeptem,j.71.100. ii. 44. iv.15. v. 12.28. 30. vi. 8. 30. 35. 39. vi. 16. 52. 57. 66. ix. 80. 89. 16. x. 48. xiv.72.crinibus, xii. 32. montes, iv. 64. natorum ius,xi.13.
ſeptémque,iix.3.
ſeptenaria polita, iv. 46.
ſeptenas aquas, iv. 25.
ſeptenis,vi.73.
ſeptenos montes, iix. 36.
ſepticiana libra, iix. 71.
Septicianæ, iv. 89. xi. 108.
ſeptima, iv. 8. x. 43. hyems, xi. 91. luſtra, xii.31. viris,xiii. 114.
ſeptimámque, acerrã, x.14.
ſeptimas,j.100.
ſeptingenta.vii.9.
ſeptis,ix.60.
ſeptunce,iix.51. multo, iii.82.
ſepulchro,j.117. x. 67. xi. 14. 92. iuncto, vi. 28.regali,iv. 59.
ſepulcri Blæſi,iix.38.
ſequaces lanas, xiii. 57.
ſequanicæ textricis,iv. 19.
ſequar,iii 36.x.10.
ſeque,j.19.
ſequebaris,xii.32.
ſequens,vii.42.
ſequentem,v.45.
ſequeris,j.9. iv.9. v.79. vii.34.99.
ſequeris,x.78.
ſequi, vii. 43. iix. 72.ix. 80.xii.44.52.
ſequitur,ii.57.ix.39.xii. 18.
ſequuntur,iii.58.
ſera, j. 16. x. 71. xi. 33. fiſtula,ix. 62. gloria, j.26.
ſera coronide, x. 1. nocte,iix.57. perpetua, x. 28.
ſeráque,j.35.xi.46.
ſeram, metallam, vi. 89.
Serapin,ix.30.
ſeras, ix. 47. Epidipnidas,xi.32.lucernas,x. 19.vuas,iii.58.
ſerena,vi.42.
ſerena fronte,vii.11.
Sereni annei, iix. 81. Iouis,v. 6. Iouis ora, ix.25.
ſereniore cœlo, iv. 64.
ſereno, vii. 44. cœlo, xiv.150.ore,ii.24.
ſerenos æſtus,j.50.
ſerenum focum, iii.58. 58.nitidum,vi.43.
ſerenus apex,iix.36.
ſeria,v.16.vii.67.
ſerica,ix.38.xi.9.prima, xi.28.
ſericis puluinis, iii. 82.
ſerior.vii. 95. ſenectus, v.6.
ſerius,j.109.iii.36.
ſero, j. 32. v. 66. 68. iix. 67.
ſerpens, xi. 19. cælatus,vi.42. Maſſylus, x.94.
ſerperet,j.79.
ſerpit,iv.59.
ſerra,xi.101.xiv.143.
Serranus,iv.37.
ſerta,j.77.iix.82.ix.104. 36.bacchica, vii. 62. florea,iix.77.
ſertis mollibus, vii.88. textilibus,vi.80.
ſertorius, ii. 84. iii. 79. vii.9.
ſerua,ii.78.ix.18.
ſeruabor,iix.51.
ſeruant, vii. 60. ix. 60. 76.
ſeruantur, j. 23. 44. 104.
ſeruare,x.33.54.xi.53.
ſeruari,x.77.
ſeruat, iii. 58.iix.33. 64. ix.76.x.16.94.
ſeruare,vi.38.xi.5.
ſeruatur, iix.80.
ſeruauit, iii. 21. xiii 74.

ſerues,ii.78. xii.49.xiv. 44.
ſeruetque,xiv.108.
ſerui , vii. 34. ix. 94. phrygij, x. 105. laſciui, xiv. 79. paterni,vii.61.
ſeruique,ii.11.vii.61.
ſeruiant, j. 105. ix. 43. 92.
ſeruiet,j.117.ii.1.
ſeruio,xiv.101.
ſeruire, ix. 67. x.56.xii. 60.xiv.110.
ſeruir, iii.31. v.13. vii.31. ix.41.x.94.
ſeruitio , j. 53. graui , j. 52.
ſeruitur,ii.32.
ſeruiunt,x.39.
ſerum , ii. 64. iv. 40.v. 59.iix.44.ix.48. iter, ii.14.xii.8.
ſeruo, j.41. xi. 76. amico,ii.32.
ſeruorum,vi.33.
ſeruos, j. 86. ſenes, xi. 71.
ſerus,iix.31.ambulator, ii.11.ciuis, ix. 1. conuiua, iix.39. Germanicus, xiii.4.ſpectator,† 24.
ſeruulus macer, iix.75. paternus,ix.89.
ſeruum, ii. 18. 68. 82.v. 58. ix. 94.x.31. xii.30. noſtrum,ii.32.
ſeruus, xii. 26. ſuccinctus , vii, 34. tectus, xi.76.
ſeſquipedalis mentula, vii.13.
ſeſquipede,iix.60.
ſeſſiles lactucas, iii.47.
ſeſtertia , vi. 20. 30. bis quina,x.75.centum, ii. 63. iv. 67. decem, xi. 77. mutue, ii. 30. quinque, x. 14. ſex, vi.30.
ſeſterlionum,j.59.
ſetâ , x. 30. tremulâ, j. 56.
ſetia, xiii.23. cara,x. 36. pendula,xiii.112.
ſetiger metuendus,xiii. 93.
Setina , iv.69.iix.51.ix. 3. xiii. 124. gleba, ix. 25.
Setini cliui arce, x. 74. trientes,x.13.
Setino,xii.17.
Setinos trientes, xiv. 103.
Setinum,vi.86. xiii.112.
ſetis,ii.36.vi.56.
ſeu , ii. 44. iii. 5. iv. 19. 64. v.1. vi.94. vii.73. 71. ix. 61. x. 92. x. 46. xiv.11.
ſeuera dona,x.73.frons xi 2.
ſeueram aurem,vi.82.
ſeuere Cato,j.3.
Seuere , iii. 6. v. 11. 81. 6.8.vii.33. 48.78. iix. 61.
docte,xi.58.
ſeueri , vii. 37. iix. 3. ix. 88. Acaci, x. 5. Martis,x.30.
ſeueriores Muſas , ix. 12.
ſeueritate,j.36.iv.14.
ſeuero, v.81. docto, xi. 58.
ſeueros verſus , j. 36. vultus,iii.41.
ſeuerum,x.19.
ſeuerus,iii.20.
ſeuit,x.79.
ſex, j.72.67.iv.15.51.76. vii.57.vi. 77. vii.95. iix.3. ix. 95. x.48.71. xi.21. cyathos,xi.28. 37. ſcrupula , ix, 89. ſeſtertia,vi.30
ſexageſima limina, xii. 26, Meſſis, iv. 79. vi. 70.
ſexaginta,vii.8.
ſexcenta,ix.38.
ſexcentas gauſapinas, vi.59.
ſexcenti,xi.66.
ſexcentis,xi.66.
ſexcentos,vi.66.
ſexdecim,vii.66.
ſexta , iv. 8. v. 38. x.48. hyems,x.61.
ſextâ hora,iii.100.brumâ,xii.63.
Sexte,v.36.
ſextante,iix.71.
ſextantes,v.65.xii.28.
Sexte, ii.3.44. 55.iii.38. iv. 68. v. 39. vii. 85. iix. 17. x. 21. 57. facunde, v.5.
Sextile,ii.28.
Sextiliane,j.12.27.x.29.

Sextilianum,vi.54.
Sextilianus,vi.54.
Sextille,ii.28.
Sextium,j.42.
Sextius,j.43.
ſexto anno , iix. 71. menſe,iii.68.
ſextulâſque,x.55.
ſextum menſem,x.75.
ſextus,ii. 44. iii.11.vi.1. 85.lapis,ix.104.
ſexus,j.91.ix.9.

Si

Si , † 27. j. 100. 118. ii. 55.63.iii.64.74.iv.23. 25.v.21. 50.vi. 59.vii. 55.71.iix.9.77. ix.41. 52.x.30.90.xi.100. xii 7.61.xiii.66.119. xiv. 113.125.
ſibi , † 2. j. 43.73. iii. 66. 90. iv. 75. v. 36. 60. vi. 19. 54. vii. 59. 66. iix. 2. 57. ix. 31. 32. x. 23.35. xi. 41.72. xii.78. xiii. 109. xiv. 165.200.
ſibiipſi,v.25.
Sibylla caſta,xiv.114.
Sibyllæ Euboicæ , ix. 30.
ſic, † 8. 12. j. 54. ii. 15.46. iii. 13. 75. iv. 14. 22. v. 7. 24. vi. 60. 81. vii. 27.71. iix. 51. 76. ix. 43. 92. x. 61. 86. xi. 25. 32. xii. 17.87. xiii. 44. 47. xiv. 133.
ſica,iii.16.
ſicâ,xi.29.
Sicambri,† 3.
Sicaniæ apes,ii.46.
Sicanias apes, xi.9. vrbes,vii.63.
ſicca domus, ix. 19. pagina,iv.10. puella,xi. 81.
ſiccæ lacunæ,iv.4.
ſiccare,iix.70.
ſiccatur,j.27.
ſiccauerat,vi.89.
ſicci Nomenti, xii. 57. pœni,x.20.
ſiccis aquis, iv.3. genis, j.79. xii.3. ocellis, j. 93. ruſtica veritas capillis,x.72.
ſicco gradu,v.23. lumine,x.80.
ſiccos æſtus,vi. 42.
ſiccus, x. 5. xii. 30.32. onyx,xi.50.
ſicui,ii.1.
Siculas nudas, vii. 44. oues,iv.49.
Siculi faui,xiii.105.
Siculis,vii.63.
Siculo,v.66.profundo, xiii. 80. puluere, v. 66.
Siculos fauos, xii. 105. fratres,vii.23.
Siculus,ii.84.
ſicut,x.30.
ſidera , vi. 58. iix. 36. ix. 23. 26. 44. 73. 104.x.51. celſa, ix.62. horrida brumæ,(id eſt hyems) ix.13. pigra, ix.46. tarda,iix. 21.
ſidere,vii.91. Cleonæo, iv. 60. percuſſa lingua,xi.86.
ſiderei Dei,xii 60.
ſidereos mares, ix. 37. miniſtros,x.66.
ſidereus Coloſſus, † 2.
ſideribus,iv.42. ſolibúſque Arctois,x. 6.
Sidoniæ conchæ , xiv. 154.
Sidonio amore, vii.31.
ſidus , iii.4. gratum, † 26.
ſigilli parui,xiv.171.
ſigillum,xiv.178. Giberij fictile,xiv.182.
ſigerios modos, iv. 76.
ſigma,x.48.
ſigna, iii.81.v.40.ix.89. xi. 21. lucida , ix. 73. Martia,xi.4.
ſignandi,ix.53.
ſignanti,v.40.
ſignat, j.13. iv.45.ix.89. x.70.xi.37.xiv.33.
ſignata,j.54.xiv.79.
ſignatas,j. 67.
ſignatur,vi.17.
ſignatus caſeus , xiii. 30.
ſignauit,ix.60.76.
ſignet,ix.17.
Signina morantia liquidum ventrem, xiii.116.
Signinum,xiii.115.
ſignum ſcriptum , xiv. 87. victoriæ,xiv.170. moriferum,vii.36.
Sila,xi.24.

Silam,xi.24.
Silanus,vi.62.
Silaos certos,iv.55.
ſile,iv.61.
ſileant,j.26.
ſileat,† 1.
ſilentia,ix.70.'precioſa, v.70.
ſilentio,x.3.
ſilentium, j.67. iii. 82. ix.30.xi.103.
ſilice duro,ix.77.
ſiligineis Gunnis,ix.3.
ſiligineus Priapus, xiv. 69.
Sili,iv.14. perpetui,vi. 64.vii.62.
ſilio,viii.66.
ſilius,vii. 66. ix. 88.xi. 49.51.
ſilua,j.50.49.51.vii.27. viii. 55. ix. 55. xii. 1. xiii.83.conſcia,iv.25. grauis,iv. 66. larga, iii.58. miranda,† 21. Sabina,ix.55.vicina, j.50.
ſiluâ,iii.58. vii. 49. ſecretâ,xii.18.
ſiluæ Mauræ,xiv.90.
ſiluam,viii.40.
ſiluámque fluentem, xi.42.
ſiluani horridi,x.92.
ſiluarúmque,v.66.
ſiluas,xiv.166. felices, xiv.89.
ſiluêre,v.24.
Siluia,xiii.96.
ſiluis,viii.55. ix.104.xi. 70.xiii.104.altis,† 18.
ſim, j. 2. ii, 59. iii. 36. x. 78. xii. 94. xiv. 15. 154.
ſimque,xii.94.
ſimâ nare,vi.39.
ſimila ex tritico,.xiii. 10.
ſimilæ,xiii.10.
ſimilæ,iii.11.vi.75.
ſimilem Cercopithecon, vii. 86. Iſtam, j. 110. Libyn, vi. 77. puerum,iii.39,
ſimiles,iii.88.viii. 35.x. 65. 100. aues, xii. 31. gemmas,iv.61.miniſtros,ix.37. 106. toros,vii.57.
ſimili Hercule, ix. 104.
ſimili lanâ,x.42.
ſimilis,j.110.v.52.x.55. Chia, xiii. 23. poma, xii.63.
ſimilima,xiv. 127. loro malido inguina,vii. 57.
ſimius calidus, xiv. 202.
ſimplex, ix. 41. xii. 35. xii.67.
ſimplici turbæ,x.62.
ſimplicibus cibis,iv.30 annis,x.20.
ſimplicior,x.33.
ſimpliciore manu,viii. 80.mœcha,vi.7.
ſimplicitas prudens, x. 47.
ſimplicitate niueâ,viii. 73. Romanâ, xi. 21.
vera,j.40.
ſimpliciter, j. 88. iii. 42.xi. 64. xii. 35.xiv. 215.
ſimplicius, iii.54.vi,59. ix.16.x.83.
ſimul,vii 17.xi.59.
ſimulque,x.35.
ſimulabis,xi.8.
ſimulent,ii.35.
ſimus,iii.4.
ſinat,xi.61.
ſincera ſoboles,vi.25.
ſincerior,viii.73.
ſindone olenti, ii. 16. quotidiana,xi.1,Tyria,iv.19,
ſine, † 27. j. 34. 36. ii. 14.90.iii. 5.65.iv.19. 79.v. 51. 79. vi.31.51. vii.61.99. viii. 34. 55, ix.25 52 x. 47.103,xi. 19.82.xii.40.97. xiii. 31.xiv.170.
ſingula, ii. 6. iii. 53. xi, 9,
ſinis, iv. 55. vii. 31.viii. 38.
ſiniſque,vi.31.
ſiniſtra, viii. 30. xi. 74. 100.
ſiniſtram,xii,29,
ſiniſtras,vii,71,
ſiniſtris nobilibus, xiv, 46,
ſint,j 12,30,iii.88,93,iv. 45,49,v,23,70, viii,28, 58,ix,39, xi, 53, 72,87, xii, 14, 55, xiii, 34,88, xiv.2,
ſinthеſis,xiv.141.

ne, xiv. 163. voce, iv. 27.
ſolam coronam, ix. 25.
ſolas, v. 43. viii. 64.
ſolatia, ii. 91.
ſoldum, iv. 37.
ſoleæ lanatæ, xiv. 64.
ſoleas, iii. 50. viii. 59.
ſoleáſque, xiv. 65.
ſoleatas, xii. 84.
ſolebam, xi. 66.
ſolebas, ii. 6. v. 45. 85. xii. 3. 73. 89.
ſolebat, j. 7. ii. 22. v. 66. xi. 105. xiii. 14.
ſole, j. 78. iii. 20. ix. 2. xiii 80. medio, iii. 44. nimio, viii. 33. modico, xii. 29.
ſolem, ii. 41. ix. 26.
ſollenne munus, ix. 55.
ſollenneiſque iocos, x. 17.
ſollennia gaudia, xii. 63. poſtera, xi. 66.
ſollennibus, viii. 38.
ſolent, vi. 39. vii. 98. ix. 85. xii. 14. xiii. 29.
ſoleo, xiv. 56.
ſoles, j. 118. iii. 51. iv. 27. v. 21. 46. 79. vii. 5. 79. viii. 5. ix. 71. x. 14. 42. 51. xi. 105. xii. 35. 94. 103. xiii. 65. xiv. 197. Baiani, vi. 43. nimios, xiv. 28. puros, viii. 14. totos, x. 12.
ſolet, j. 44. ii. 56. 74. iii. 73. 95. iv. 88. v. 4. 6. 79. vi. 10. 65. vii. 11. viii. 41. 42. 78. x. 45. xi. 53. 63. xii. 42. xiii. 16. 27 xiii. 88. 99. 106 xiv. 11. 29. 86. 157. 213. 204.
ſoli, j. 42. vi. 89. coti, vi. 60. culti, j. 117. fratri, xii. 44. Setini culta iugera, xi. 30. ſuburbani, j. 86.
ſolibus ſideribúſque, Arctois, x. 6.
ſollicitabat, † 4.
ſolicitæq; manus, xiv. 111.
ſollicitant, † 22. xii. 75.
ſollicitare, † 28. vi. 71. viii. 56. xi. 23.
ſollicitata, xi. 47. dea, vi. 68. venus, iii. 75.
ſollicitént que, vii. 55.
ſollicites, vii. 50.
ſollicitétque, xii. 98.
ſolliciti miniſtri, viii. 59
ſollicitiſque, xi. 46.
ſollicitis, v. 57. reis, v. 16.
ſollicito, iv. 84. Hetruſco, vi. 83. ſacco, xii. 61.
ſollicitos libellos, ix. 59.
ſollicitum, vii. 81. pecus, v. 32.
ſollicitus, iv. 84. v. 64. miniſter, xiv. 108.
ſolio, ii. 70. vi. 81. xi. 96.
ſolis, v. 1.
ſolito more, v. 68.
ſolitudo ingens, iii. 44. iucunda, xii. 24.
ſolitus, ii. 75. iv. 3. v. 24. vi. 85. ix. 75. xii. 52.
ſolium, ii. 42.
ſolo nidore, j. 95.
ſolo nudo, v. 3.
ſolœciſmum, v. 39. xi. 20.
ſolos, viii. 69. ix. 62. dies x. 38. orbos, vi. 27.
ſolſtitio, iv. 60.
ſoluas, ii. 13.
ſoluat, ix. 4. xii. 91.
ſolue, xi. 106. 109.
ſoluendis nummis, xiv. 35.
ſoluere, † 27. ii. 3. viii. 9. ix. 4. 29. 105. xi. 77. xiii 29. xiv. 183.
ſoluet, viii. 9.
ſoluit, viii. 4. 10. xi. 62.
ſolum, j. 16. iv. 29. 40. v. 50. vi. 44. xi. 99. xiv. 212. pingue, j. 108. putreuetúſque luto, ix. 95.
ſolus, † 27. j. 12. 21. 27. 97. ii. 24. 92. iii. 26. 50. 93. iv. 2. 17. 39. 64. v. 25. vi. 50. ix. 104. x. 58. 61. xi. 36. 41. xii. 50. 89. cibus, xiii. 90.
ſoluto, † 13. curis nox, x. 47.
ſolutum ventrem, xi. 89
Solymis, xi. 95. peruſtis, vii. 54

ſomne,j.72.
ſomni,iii.91. pigri, xii. 57.
ſomnia mera,vii.53.
ſomniculoſos glires, iii.58.
ſomnis,vi.53.
ſomno, ii. 90. xii. 50. blando, iv. 64. ingenti improbóque, xii. 18.
ſomnos, j. 110. xi. 50. matutinos, xiv. 125. medios,xii.16. ſecuros,ix.94.
ſomnum, ix.70. xi. 47. altum, j. 50. xii. 57. xiii. 59. qui faciat breues tenebras, x. 47.
ſomnúſque,xii.69.
ſonabit, v.79. vii. 50. 96.
ſonant,j. 62.77.vi. 34. xiv.225.
ſonantque,iii.58.
ſonantem, ix. 33. plateam,iv.55.
ſonantes elegos, vii. 45.
ſonare, viii. 56.65. ix. 12.
ſonas,ii.43.iii.44.iv.79. vi.19.vii.5.xii.67.14.
ſonáſque,ix.28.
ſonat, †3. ii. 72. iii. 63. iv. 14. vii.17.35.99. viii. 51.78. ix.30.66. x. 45. xi. 22. xii.50. xiv.263.
ſonent,ix.1.xi.85.
ſones,ix.12.
ſonet,ix.19.23.
ſono,ii.72.
ſonuit,ix.21.
ſophiæ,j.112. viii.73.
Sophocleis cothurnis, iii.20.
Sophocleo cothurno, v.31.
ſophos, j. 67. vii. 31. grande, j. 4. vi. 48. grande & inſanum, j. 50. magnũ & inane, j.77. tergeminũ, iii.46.
ſophroni, iv. 71. xi. 104.
ſopot,vii.41.
ſorba durantia molles ventres,xiii.62.
ſorbet,xii.29.
ſordent,j.32.ix.72.
ſordibus,j.100. iv.56.v. 16.
ſordida,ii.36. iv. 19.34. æra, ix. 9. barba, iv. 53. blatta, xiii.1. Calceus,vi.57. Charta, x. 93. conditio, v. 7. otia, j. 56. præda, x. 37. rura, x.96. Saxa, v.23.veſtis,viii.3.xiv. 71.
ſordidáque,j.56.
ſordidâque villâ, x. 98.
ſordidæ cortis, iii. 58.
ſordidam mappam, vii. 19. menſam, xii. 57.
ſordidiue lichenes, xi. 99.
ſordidior toga, j. 104. vii.32.
ſordidiora,xii.84.
ſordido infante,j.50.
ſordidum dentem, x.3. larem,xii.57.
ſordidus, vi. 50. viii. 78. xi. 16. xiv. 83. cliens, viii. 33. ſinus, v. 16. vnctor, vii.31.
ſoror,ii.4. iv.45.viij.51. ix.78.106.x.98.xi.5.
ſorore ingenti,xii.32.
ſororem,ii.4.ix.35.x.65. xii. 20.ii. 4.
ſorores, vi. 39. viii. 81. doctæ, j. 71. ix. 43. iunctæ, xiv. 148. lanificæ, vi. 58. nouem, ii. 22. veridicæ, v. 1. voluentes, iv.73.
ſoroti piæ,viii.32.
ſororis caſtæ,x.92.
ſororum, j.77.iv.31.54. v.6.viii.3.xi.37. caſtalidum,iv.14.
ſors,v.3.xiv.40.
ſorte, vii.1. xiv.131.144. 170. candidiore, x. 71.geminâ,ix.40.pari,iv.35.
ſortémque,v.43.
ſortes,xiv.1.
ſortitur,viii.38.
ſortitus,xiv.19.
Soſibiane,j.82.iv.38.xi. 84.

ſoſpes,vi.58.
ſoſpite, ii. 91. v.1. vi.58. x.61.
ſotæ,iv.9.
Sotade,ii.86.
Sotadem,vi.26.
Sotades,vi.26.
ſoteria,x.j.56.

Sp

Spacia ingrata,iii.58.
ſpado, vi. 2.36. Dindymus,xi.82.
ſpadone fluxo,v.41.
ſpadonem, x.52. cuſtodem,ii.54.
ſpadones,xi,76.
Spanius,ii.41.
ſpargere,v.26.x.26.
ſparget,vi.60.
ſpargitur,iii.65.v.75.
ſpargit, iii.82. viii.55.x. 3.
ſpargor,viii.61.
ſparſa corona,iii.65.
ſparſas conchas, vi.34.
ſparſe,xii.57.
ſparſerat,ix.78.
Spartani diſci,xiv.64. ſaxi,j.56.
Spartanus olor, viii. 28.
ſpatulo,iii.60.
ſpatalem mammoſam, ii.52.
ſpatalion caryotarum, xiii.27.
ſpatia,iii.20.
ſpatiatur,xi.48.
ſpatiere,vi.77.
ſpatio ſalubri,x.104.
ſpatium,x.23.xii.57.
ſpecies,vii.95.
ſpecioſa ſupellex, iii. 62.
ſpectabat,iv.2.
ſpectabimus,ii.64.
ſpectabo,xiv.29.
ſpecula, vi. 4. xii. 29. j. 105. tanta,xii.14.
Spectandum leonem, † 15.
Spectant, ix.85.j.109.
Spectante, j. 21. vii. 81. xi.14.
Spectantur, viii.30.
Spectare, j. 22. v.19.ix. 26.x.6.xiv.1.
Spectas, j.5. ii.6.64.iii. 86.xi.64.
Spectaſſe, † 21.
Spectat, j. 97. ii. 51. iii. 68. iv.2. v.14. ix.94. x.74. xiii.112.
Spectata,viii.28.x.63.
Spectatas feras, viii. 78.
Spectator, † 5.j.35.viii. 30. ſerus, † 24. non vnius vndæ lectulus,x.51.
ſpectatorem, viii. 78. ix.29.
ſpectatur, † 28.v.66.
Spectatus, x.25. 30.xiv. 53.
Spectauere,iv.35.
ſpectauimus,j.44.
ſpectem,x.98.
ſpectes, † 24.xiv.211.
ſpectet,ix,26.
ſpecularia obiecta,viii. 14.
ſpeculi,ii.41.
ſpeculo, ii. 66. relicto, xi.
Speculum, vi.64. ix.17.
Spem,ix.49.
ſperanti,viii.71.
ſperare, viii. 32. ix. 62. xii.11.
Speras,iii.38.
Sperat,vi.85.xi.54.
Sperem,ix.49.
Speres,xiii.100.
ſperet,j.117.
Spernas,iv.98.
Sperne,xiv.178.
Spernet,viii.73.
Spernis,vii.29.
Spernit,ii.14.
ſpes,j.77.
ſpicifer Nilus,x.74.
ſpina mollis,xiii.21.
ſpirant,xi.9.
ſpirat, ii. 26. iii. 65. vii. 83. xi. 19. xiii. 79.
ſplendeat, iv. 79. viii. 77.
ſplendent,ii.29.
ſplendeſcat,viii.45.
ſplendenti cuſpide,vii. 26.
ſplendet,ix.3.
ſplendida,ii. 36. ix. 50. pondera, ix.64. venabula, † 11.
ſplendoſorum,x.85.
ſplendoſorus armiger, ix.57.
ſplendidus anxus, x. 51.
ſplenia, viii. 33. numeroſa,ii,29.

ſpleniato mento,x.12.
ſpongia, iv. 10. vi. 57. vii. 52. infelix, xii. 28. leuis, xiii. 47. vtilis,xiv. 144.
Spoletina, xiv. 116. vi. 89.
Spoletinis lagenis,xiii. 120.
Spoletinum,xiii.120.
ſpoliabat,v.43.
ſpoliata,x.42.
ſpoliato patrono, x. 33.
ſpoliatricem amicam, iv.29.
ſpoliauerat, † 7.
ſponda, j. 93. nudi grabati,xi.57.
ſpondâ Orciniana, x. 5.
ſpondæ,iii.91. xiv.85.
ſpondere,xii.92.
ſpondet,x.18.xii.25.
ſpondylos roſos, vii. 19.
ſpouſa, vi. 64. viii. 46. xi.24.xii.86.
ſponſæ,xi.79.
ſponſam,vi.64.
ſponſio,xi.1.
ſponte tua,xii.61.
ſportâ inani,x.37.
ſportula, j 81.iii.60.vii. 85. viii. 50 ix. 87. x. 27. 75. xiii. 123. xiv. 125. Baiana, j. 60. maior,viii.42.nulla, iii.30.
ſportulæ,iii.7.
ſportularum,iii.14.
ſpreuiſti,vii.44.
ſpumæ,xiv. 58. Bataua, viii. 33. cauſtica,xiv. 26.
ſpumantes apros, xiv. 70.
ſpumantis apri, xi. 70.
ſpumet,xiii.7.
ſpumeus aper, xiv.22.
ſpuriæ ledæ,iv.4.
ſpurcas lupas,j.35.
ſpurcius,iv.56.
ſputa,ii.26.
ſputo,viii.33.
Sq
Squalet,ix.48.
ſqualidus,ii.24.
ſquillæ,xiii.83.
St
Sta,v.26.
ſtabant,iv. 40.
ſtabat, † 2. ii. 45. iii.24. ix.88.x 85.
ſtabulantur,ix.73.
ſtabuli Iberi,viii.28.
ſtabulo,vi.94.
ſtabunt,ix.2.
ſtadium,iii.68.
ſtagna, † 2. 28. blanda, iv.57.
ſtagni Lucrini,v.38.
ſtagno Lucrino,iii.20. 60.
ſtamina, ix. 78. v. 44. pulla,iv.73.vi.58.
ſtans,xii.78.
ſtant,xii.67.
ſtantem,j.26.xiv.212.
ſtanti,iii.44.
ſtantia tecta.j.13.
ſtantibus,xiii.38.
ſtare, iii. 75. v. 14.vi.25. vii. 57. viii.71.x.3.85. xi.26.28.
ſtarent,xii.96.
ſtaret,ix.86.
ſtas,x.10.
ſtat, j.54.71.iii.73.75.82. iv. 53. vi. 49. vii. 34. viii. 33. 51.65. ix. 61. xii.50.
ſtatera,x.55.
ſtatim, j. 28. vi. 30. xii. 95.
ſtatuam,xii.79.
ſtatuas,ix.60.
ſtatuêre,iv.54.
ſtatuet,iv.28.
ſtatuit,iii.68.
ſtella, j 8. 45. vii.12.vii. 35.viii.78 ix.91.x.48. xi.53. diſerte,v.60.facundus,xii.3.
ſtelláque,j.62.
ſtellæ, j.8.iv.6.ix.56.vi. 47. 21. vii. 13. ix. 43. ix.65.
ſtellantem frontem, ii. 29.
ſtemma, † 16.v.36. pulchra,v.37.
ſtemmata furioſa, viii. 6,
ſtemmate, viii, 6, toto, iv.40,
ſtent,ix,23,
Stephani, xi,53,xiv,60.
ſterilémque, j,50. amicum,x.18.
ſteriles campos, j, 108. cathedras, j,77. viri,

iii,91,viros,ix,9.
ſterili labore, x.58. marito,xiii.64.
ſterilis, vii. 101. hyens, viii.68.ſeges,v.43.
ſternantur,viii.67.
ſternatur,iii.93.
ſtertente,xi.105.
ſtertere,vii.9.
ſtertit,iii.82.
ſtertit ne,iii.20.
ſtet,v.16.xi.19.
ſteterat,ix.21.
ſteterit,xiv.14.
ſtetit, iv. 66. viii.55.65. xii.29.
ſtibadia,xiv.87.
ſtigmata, vi. 64. xii.85. triſtia,x.56.
ſtigmate,xii.62.
ſtillam,xii.71.
ſtillantem palumbum, ii.37.vuam,x.56.
ſtillantibus membris, †7.
ſtimulatus taurus, † 19.
ſtipataque,viii.75.
ſtipem,ix.7.
ſtipite niueo,xiii.19.
ſtipitis nudi,vii.31.
ſtipula,xi.57.
ſtiria turpis,vii.36.
Stoica menta, xi. 85. turba,vii.68.
Stoice,xi.57.
Stoicus,vii.63. Fronto, xiv.106.
ſtola,iii.93.
ſtolæ ue,x.5.
ſtolatum pudorem, j. 36.
ſtolida procacitate, j. 41.
ſtomachi,iii.77.
ſtringitur,x.30.
ſtringis,v.70.
ſtringo,iv.90.
ſtropha.xi.8.
ſtropharum,iii.7.
ſtructa,xiv.192.
ſtructas,x.91.
ſtructiliue cemento,ix. 77.
ſtructoris,x.48.
ſtrue ſuperbâ,xii.18.
ſtrueret,ix.72.
ſtruis,viii.55.
ſtruit,xi.52.
ſtruitur,x.97.
ſtruxit,viii.6.
Strymonio grege, ix. 30.
ſtudet,x.19.
ſtudiis,xii.44.
ſtudiorum, j.102.
ſtudioſa,iii.68.
ſtudioſe, xiv.185.lector, j.1.
ſtudiumque,v.28.
ſtultas feras,iv.56.opes, ii.16.
ſtulte, iii.85.vi.10.63.ix. 98.x.100.xiv.139.
ſtulti,ii.40.parentes, ix 75.
ſtulto altere,xiv.49.
ſtultum,iv.15.
ſtultus,iv,15.xi.68.
ſtultus labor,ii.86.
ſtupeo,v.64.
ſtupet, xi. 61. ix. 102. xii. 15.52.
ſtupido marito,xi.7.
ſtupidus,ix.96.
ſtupor mendax, xiv. 210.
ſtupuitque,iv.35.
Sturnos inopes, ix. 55.
Styga,iv.60.ix.67.
Stygiâ aqua, ix. 104. domo, x. 72. xii. 52.
Stygias aquas, iv. 73. domos, vi. 18. vmbras,j.115.102. vndas vi. 58.ix. 52.xi.85.xii. 92.
Stygio lecto,xi.55.
Stygios lacus, j. 79. v. 16.
Stymphalidas,ix.104.

Su

Sua, j. 7. 56. 102. ii. 20.37. iv. 29.83.v.10. vi. 38. 89. vii. 9.60. viii.32.78.ix. 36.49. 70. x. 48.87. xi.103. 108. xii. 98. 100.xiii. 3.xiv.j.78.
ſua,ix.14.
ſuade,iii.38.
ſuæ,v.57.68.vii.81. viii. 70.ix.40.xi.8.
ſuam, ii.43.vii.68.ix.88. x.89. xi.54. 61,xii. 21. xiv,99,114,
ſuarum,xii,49,
ſuas, vi. 38. vii, 13. 87. viii, 26,59, ix, 78,32, iv,60. 62, x, 55, 41, xi.35. xii. 61. xiii,73.

xiv.196.
ſub,†10.j.13.52.71.115.ii. 87.iii.58.61. iv.11.75. v.19.vi.20. 64. vii.11. 34.viii.26.44. 80. ix. 62.ix.99. x.35. 72.xi. 2.19.xii.6.59.
ſubdiderat,†7.
ſubdola retia, ii. 40. 47.
ſubdolum,rete,iii.58.
ſubducere,viii.59.
ſubductus, xiii. 36. xiv. 42.
ſubduxerat,ix.98.
ſubduxit,xii.29.
ſubibat,iv.18.
ſubiice,ix.77.
ſubinde,j.107.118.ii.26. iv.50. v.40. x.104. xi. 64.
ſubite,j.118.ii.53.86.
ſubis,vi. 47.
ſubitâ aquâ,iv.19.
ſubitæ mortis,vi.53.rapinæ,vi.68.
ſubitas aquas, xiv. 130. ofellas,xii.48.
ſubit,vii.82.
ſubitque,x.48.
ſubiti, x. 41. Cæſaris, vi.34. nouique voti, iv.77.
ſubitis caſibus, † 14. nimbis,viii.78.
ſubitò,j.13. ii.75.iii.43. iv.7.61. vii.91. xi.86. xii.85.
ſubito fictoq; languore,ix.87.
ſubitos nimbos, vii 35.
ſubitus imber,xii.26.
ſublata,xi.19.
ſubligar,iii.87.
ſubligata,vii.66.
ſublimi, pectore, ix. 1. 79.
ſublimis,vi.81.
ſubluto,ii.42.
ſubmiſſa voce, viii. 75.
ſubmoto ciue miniſtro,xi.97.
ſubnixus,j.40.
ſubnotaſſet,vi.82.
ſubnotaſti,j.28.
ſubriſi,vi.82.
ſubſellia, j.27. v.85.28. prima,ii.29.
ſubſellio extremo, v. 14.
ſubſequor,iii.46.
ſubſtringere,xii.29.
ſubtilem amicam, xi. 101.
ſubtracta arma,j.43.
ſubtrahis,xi.59.
ſubula,iii.16.
ſubulci hircoſi,x.98.
Subura (alij, r, lit. duplicant) vii. 30. ix. 38. clamoſa, xii. 18. media, vi. 66. ix.38. x.94.xii.21.
Suburana à feneſtrâ, xi.61.
Suburanæ magiſtræ, xi.79.
Suburæ,ii.17.x.19.
ſuburbani agri, x.58. cliui, v.23. freti, v.1. horti, vii. 48. ſoli, j. 16.
ſuburbanis ramis, xiii. 43.
ſuburbano Corintho, v.36.
ſuburbanum, iix.61.
ſuburbanus ager, xiii. 12.
ſuccedere, iix. 46. xii. 100.
ſuccenſueris,vii.59.
ſucceſſor,ix.48.
ſucceſſurum,v.62.
ſuccida,xi.28.
ſuccina,iii.70. gemma, iv. 59.gutta,vi.15.relega, xi. 9. trita, iii. 65.
ſuccincti amici, ii. 46. libelli, ii. 1. veredi, xiv.86.
ſuccinctus, vii.34. curſor, xii. 24. ſeruus, vii.34.
ſuccinorum,v.38.
ſuccumbere,xiv.201.
ſuccumbit,xiii.64.
ſuccurras,xii.49.
ſuccurrent,v.79.xi.7.
ſuccurris,vi.2.
ſuccurrit, ii. 43. iix. 75. ix.9.56.xi.51.74.
ſudantem equum, ix. 104.
ſudare,iv.81.
ſudaria,xi,40.
ſudas,iix.44.
ſudas,iii.67.
ſudatrix toga,xii.18.
ſudauit,xiii.98.
ſudet, ix 23. x. 13. xiv

221.
ſudo,v.80.
ſudor recentus,v.80.
ſue Aetolo,xiii.41.graui,xiii.56.
ſuem grauidam,† 12.
ſues Mœnalios,v.66.
pingues,xi.42.
ſufficit,iv. 8. v. 53. vii. 19. iix. 65. ix. 1. 33. 104.
ſufflauit,iii.17.
ſuffulta lectica octo ſyris,ix.3.
ſuggerítque,iii.82.
ſui,j.56. iii.85. iv. 25. 30. v. 7.53. vi.52. 89. vii. 16. 13. iix. 6,30. ix. 29. 50. x. 96. xi. 49.73.
ſuillos fungos,iii.60.
ſuis,† 3.j.14.117.iii.5.17. 58. iv.67. 117. vi. 15. 39. 43. vii. 86. ix. 42. 87. x.7.34.36. xi.1.5. 52.53.xii.95.
ſulcos,iii.72.
ſulfurata pallentia, j. 42.
ſulfuratæ mercis, xii. 57.
ſulfurato ramento, x. 3.
ſulfureis aquis,j. 13.vi. 45.
ſulfureo gurgite, vii. 92.
ſulfureúſque color,xii. 48.
Syllas,vi.19.
Sulpitia,x.38.
Sulpitiam,x.35.
ſum, j. 55. 109. ii. 86. iii. 71. iv. 43. v. 13.23. vi. 5. 49. vii. 85. 95. iix. 22. ix. 29. 99. x. 9.53. xi. 70. 101. xii. 60. xii. 69. xiii. 76. 103. 114. xiv. 62. 121. 90.
ſumant,xiv.143.
ſumas,xii.84.
ſumat,xiv.56.
ſume, ii. 16. vi. 30. iix. 48. xiii. 11. xiii. 29. xiii. 110.xiv. 85.108. 207.
ſumen, vii. 77. ix.15.xi. 53.xii.17.xiii.44.madidum,x.48.
ſumere, x.81.xiii.31.xiv 65.141.145.
ſuminis,ii.37.xii.48.
ſumis,ii. 50.iii.60. xiii. 98.xiv.131.
ſumit,xii.19.
ſumitur,iii.60.
ſumma, iix. 60. ix. 55. xi. 47. gloria, † 15. iix. 30. grauis, x. 75. pericula,ix.39.ſcheda, iv. 91. Thetis, x. 30.
ſumma breuiore, xii. 67. fide, vi.89.menſa,x.37. potione, iii. 22. ratione, iii. 30. rupe,xiii.100.
ſumme, vi. 83. vii. 46. domitor Rheni, ix. 7.moderator, ii. 90. rector,vii.6.
ſummi ducis,j.71.vi.91. 76. patris, ix. 2. 67. xi.5.
ſummi Tonantis, vi. 13.
ſummis cornibus, v. 32.
ſummittit,v.52.
ſummo Capitolio, xii. 78. Maroni, xii. 4. Tonanti,vi.83.
ſummos cultus, ix. 78. montes,xii.57.
Summœnianæ vxores, xii.32.
Summœnias vxores, iii.81.
Summœnianis buccis, xi.62.
ſummum, xi,62. diem, x.47.penetrale,x.51. trientem,iv.83.
ſummus auctor,j.7.
ſumo,iii,60.
ſumſi,xi.40.
ſumſit,v.7.ix.29.
ſumta pilea,xiv.1.
ſumtuoſiora conuiuia, j.100.
ſumus, ii. 18. v. 7.13. 81. vi. 70. vii. 6. 41. 87. iix. 82. x. 10. 48. 103, xi. 2, 76, xii, 15,xiii. 25, 26, 46, 50, 85, 87. 94, xiv, 80, 88, 94, 152.
ſunt, † 2,j, 17, 35, ii. 1, 58, iii, 1.31, iv, 1,41, v, 24, 26, vi, 39, 43. vii. 15. 40, iix, 53, 80, ix, 46, x, 51. 94, xi, 1,14,

xii.15.88. xiii. 57. 77. 66.xiv.36.135.
ſuo,j.14.62.108.iv. 35. 42.57.v.31.vii.43.60. 62. vii. 28. 56.ix.60. 104.x.51. 77.101.xi. 22.61.xiv.1.195. vati, ii.22.
ſuóque,v.6.
ſuorum,iv.83.
ſuos, ii. 26. v. 3. 44. vi. 12. iix. 3.15.78.ix.81. xii. 98. xiii. 110. xiv. 152.11.
ſupellex magna, j. 63. ſpecioſa,iii.62.
ſuper, iii. 24. v.65. xi 27.
ſuperantur, iix.78.
ſuperas,x,33. xii.64.
ſuperaſſet,x.89.
ſuperare,iix.18.
ſuperba, ix. 63. xii. 18. arca, iix. 44. cauda, xiv.67.regna, xii.48. Venus,iii.68. virga, xi.99.
ſuperbæ alitis,vi. 55.ix. 12. dominæ, ix. 67. naturæ.xi.81.
ſuperbam,v.38.
ſuperbas imagines, v. 21.
ſuperbe,ii.15.iix.28.
ſuperbi galli, iii.58. regis,iii.7.
ſuperbiamque,xii. 76.
ſuperbis dapibus, iii. 45.
ſuperbit,xii.3.
ſuperbo, iv. 61. v. 36. vii. 59. nobili, locupleti equiti, v. 36. ore,iv.61.
ſuperbum limen,j.71.
ſuperbus, j. 50. ii. 51. v. 8. iix. 44. ix. 7. x. 66. xii. 15. ager, † 2. Anxur, vi. 42. Hermes, v. 25. index, iii. 1.Maſclion,v.12. venator, iv. 35. venator capta matre, v.37.
ſupercilio,ix.38.
ſupercilium, j.5. Pallatium, ix. 81. triſte,j. 25.xi.2.
ſupererat,iii.21.
ſupereſſe,ii.28.iv.35.vii. 43.95.vi.42.
ſupereſt, j. 55.93. vii 15. 63.iix.66.xiv.13.
ſuperi, j. 104. iv. 1. iv. 44.
ſuperis, iix. 50. ix. 4.xi. 54.
ſuperos,ix.23.52.93.
ſuperſtes, x. 2.67. per-na tribus cenis, x. 48.
ſuperſunt,vii.53.
ſuperum,ix.21.
ſupina,vi.49.concubina,iii.82.
ſupina aure,vi.42.
ſupini palmitis,xii.31.
ſupiniores deliciæ, ii. 6.
ſupinis forcipibus, vii. 94.
ſupino carmine, ii. 86.
ſupinus,v.8.
ſupplex, † 17. ix. 2. 68. xi.82.
ſupplicéſque,x.72.
ſupplicibus, v. 6. Dacis, vi.10. libellis,iix. 31.
ſupplicis,x.5.
ſupplicium, † 7.pueri-le,ii.60.
ſuppoſita,iii.91.teſſera, iv.66.
ſuppoſitam,iii.91.
ſuppoſititius,v.25.
ſupra, † 21. ii. 21. xi. 56. xii.71.
ſupráque,iix.44.
ſuprema lux,j.110.
ſupremâ nocte, j.81.
ſupremæ horæ,x.5.Tethyos, † 3.
ſupremas tabulas, v. 40.
ſupremis tabulis, v. 33. vi.63.
ſupremos annos,j.89.
ſura,j.50.vi.64.
ſurda ianua, x. 13. mentula,ix. 38.
ſurdos Deos,vi.58.
ſurdus,xi.39.
ſurgas,xi.100.
ſurgat,xiv.197.
ſurge,v.26.39.
ſurgentem,xii.18.
ſurgere, v.8. xi.105. xii. 61.xiv.86.
ſurgis,xi.100.xii.56.
ſurgit,xii.88.99.
ſurgite,iv.223.
Surrentina,xiii.110.

Surrentinæ rotæ, xiv. 102.
Surrentini calices, xiv. 102.
Surrentinum, xiii. 110.
ſurrexti, v.80.
ſurripit, iix.59.xii.29.
ſurripuit, vi. 72. xiii. 38.
ſurſum, j.97.
ſus, † 13. Calydonius, xi.19. fera, † 14.
ſuſcipit, iix.4.
ſuſcitanti, v.36.
ſuſcitas, iii.44.
ſuſcitat, j. 110. iii. 100. vi.9.
ſuſpendia ſæua, j.116.
ſuſpendis, ii.43.
ſuſpenſa, iix.33.
ſuſpectum, ii.12.
ſuſpectus, x.98.
ſuſpicari, iii.73.
ſuſpicer, j.79. vi.54.
ſuſpiceris, vi.42.
ſuſpicetur, ii.54.
ſuſpiciámque, xi.57.
ſuſpiciende, v.31.
ſuſpicio, xi.46.
ſuſpicit, ix.29.
ſuſpicor, iii. 72. 76. 94. iv.3.
ſuſpiras, j.107. xii.93.
ſuſpitia, j. 110. x. 13. xi. 40.
ſuſtentátque, iii.31.
ſuſtenter, vii.25.
ſuſtineas, ix.4.
ſuſtineátque, xiv.24.
ſuſtinet, j.105. x.66.
ſuſtinuiſſe, xiv.91.
ſuſtinuit, ix.21.
ſuſtulerat, † 19.
ſuſtulit, x.81.
ſuſurrat, ii.44. iii.63.
ſuta carmina, x.93.
ſutilibus coronis, ix. 92. roſis, v.65.
ſutilis roſa, ix.95.
ſutor, iii.59. xii.59. multos, ii.17.
ſutori, ix.75.
ſutoris Vatini, xiv. 96.
ſutorum, iii.16.
ſuum, v. 10. vi. 60. 94. vii. 44. iix. 75. x. 103. xiv. 208.

Sy

Sybariticis libellis, xii. 97.
Syene fuſca, ix.36.
Syenen Niliacam, j. 87.
Syenes Niliacæ, v.13.
Sylla cruentus, xi,6.
ſyllaba contumax, ix. 12.
ſyllabas, j.61.
ſyllabis, x.9.
Syllam trucem, ix. 44.
Syllas, x.4
Symmache, v.9.
Symmachóque, vi.70.
Symmachus, vii.17.
ſymplegade geminæ, xi.100.
ſymplegmate, xii.43.
συμπόταν, j.28.
ſyntheſibus. xiv. 1. innumeris, ii.4.
ſyntheſis, iv. 46. v. 80.
xi.29. vna, iv.66.
Syra lagena, iv.46.
Syri grandes, vii.52.
Syriæ, x.76.
Syrios tumores, iv. 43.
ſyrma longum, xii.96.
ſyrmate inſano, iv. 49.
Syris, ix.3.
Syriſcus, v.71.
Syrorum, v.79.
Syrus canuſinatus, ix. 23.
σῦκα, v.39.

T

Ta

TAbella, xiv. 9. vii. 18. x. 32. multiplici, xiv. 192. parua, vii. 18. picta, vii. 83. prima, xiv. 186.
tabella picta, j.110.
tabellas, iii. 63. iix. 37. ix. 105. 89. multiplices, xi. 32. tenues, xiv.3.
tabellis breuibus, j.2.
taberna, j. 118. magna. vii.60.
tabernæ, j.118. vii.96.
tabernas Argiletanas, j.4.
tabeſcas, xii.39.
tabida peſtis, j.79.
tabuit, iv.18. ix.84.
tabula, v. 70. luſoria, xiv.17.

tabula,iv.47.xi.103.
tabulamque,ii.48.
tabulas,xii.70. ſupremas,v.40.
tabulata,ix.60.
tabulis ſupremis,v.33. vi.63.
tace,ii.27.iii.45.v.53. x.101.
taceam,vii.54.
taceant,xii.43.
taceantur,† 28.
taceas,j.96.ix.70.xi. 103.
taceat,† 6.
tacebis,iii.96.j.62.
tacebo,iii.46.xiv.39.
tacebunt,xii.24.
tacende,j.50.vii.44.
tacent,j.98.
tacente eſſedo,iv.64.
tacentem Iſtrum,vii. 83.
taceo,v.53.xii.40.
tacere,iv.61.81.vi.4. xii.85.
taceret,vii.17.
taces,j.96.vii.17.xi. 109.
tacet,j.69.ii.11.82.v. 70.vii.17.ix.5.xii. 35.
tacete,x.87.
tacita fraude,v.6. imagine,vi.13. manu, xiv.218.
tacitam domum,ix. 62.
tacitarum aquarum, iv.3.
tacitas vias,xiii.60.
tacito naſo,v.20.
taciti auerni,vii.46.
tacitos dolos,iii.91.
tacitum,vi.5. aëra,iix. 32.onus,iix.51.
tacitus,vi.64.
taciturìs mulis, xiii. 11.
tacta,vii.100.
tactas niues,ii.29.
tactum,v.38.
tacuiſſe,x.48.
tædia,ii.61.iii.4.vi.70. mille,xii.84.
tædio,xii.57.
tædia bombycina,xiv. 24.
Tagi,x.65.xii.3. auriferi,xii.3. diuitis,x.16. piſcoſi,x.78.
Tago aureo,j.50.
Tagum auriferum,x. 96.noſtrum,iv.55.
Tagumque,vi.86.
Tagus,vii.87. qui ſonat Heſperio orbe, iix.78.
tale,† 18. iix.30. damnum.xii.89.
talem,v.50.iix.52.
tales,j.67.x.35.90.
tali,† 10. munere,ix. 17. præſide, xii.8. eborei,xiv.14.
talia,j.44.ii.72.v.8. vi.28.vii.13.iix.33. ix.46. x.33.58.xii. 35. monſtra, ix.9. munera,xii.75.vota, xi.37.
talibus, iii.24. auſis,
vii.23.
talione,xii.64.
talis,j.9.iv.42.v.16. 49.vi.10.vii.37.iix. 64. x.32.xi.8.xii.6. 86.xiii.93.xiv.15.63. 77.
taliter,v.7.
talo, iv.66. blando, iv.66. magnanimo, xiii.1.nequiore,iv. 14.
talorum,xiv.15.
talos compoſitos,xiv. 16.
talpa,xi.19.
talum vitiatum,iix.75.
talus,xiv.14.
tam,† 3.j.110.ii.6.iii. 67.iv.7.64.v.3.77. vi.48.77.vii.81.92. iix.48.55.58.ix.15.96. x.50.56.xi.21.xii.21. 66.xiii.78.xiv.101. 103.
tamque,iv.13.
tamen,† 3.21.j.53.78. ii.81.93.iii.11.80.iv. 39.81.v.38.49.vi. 37.63.vii.94.96. iix.3.8.ix.12.27.x. 11.18.xi.44.xii.81. 98.xiii.82.114.xiv. 18.
tamquam,j.36.ii.71. iii.13.iv.71.91.v.6. vi.81.ix.9.26.xi.19. 40.105.xii.35.48. 70.
tandem,† 19.j.26.iv. 61.v.81.vi.35.iix.

64. x. 44. 67. 83. xi. 50. 51. xii. 99.
tangantur, xi. 24.
tangat, ii. 66.
tangente, vi. 52.
tangere, j. 74. iii. 17. vii. 1.
tangi, j. 87. 93. iv. 10.
tangit, ii. 11.
tangunt, ii. 4.
tanta, j. 23. ii. 53. v. 75. 19. vi. 88. 89. iix. 70. ix. 85. xi. 52. gratia, xiv. 145. indulgêtia, ii. 34. reuerentia, ix. 81. xi. 6. ſpectacula, xii. 14.
tantáque, vi. 80.
tanta breuitate, ii. 1. callidiitate, xi. 50. luce, vii. 22. tuba, iix. 56.
tantæ, j. 83. opes, xii. 53.
tantam eſuritionem, j. 100.
tantas, † 26. iv. 1. vi. 54.
tanti, j. 13. 67. 118. 105. ii. 63. v. 28. 23. vii. 51. iix. 51. 69. ix. 5. x. 12. 57. xi. 72. xii. 43. 59.
tantis, v. 66. 70. ix. 21. actis, ix. 104. regnis, iv. 40. laudibus, iv. 51. libidinibus, xiv. 23. opibus, ii. 43. iii. 40. vagitibus, ix. 21.
tanto, j. 21. 88. iv. 1. 27. v. 49. vi. 86. 64. iix. 17. x. 28. iix. 78. x. 89. domino, ix. 17. duce, xii. 8. furore, iv. 35. honore, x. 79. munere, xii. 9. ore, x. 89.
tantorum laborum, iv. 32.
tantos, vi. 54. labores, iii. 44.
tantum, j. 3. 19. 27. 33. 44. ii. 1. 41. v. 60. iii. 37. iv. 49. 61. 67. v. 1. 16. vi. 67. 83. vii. 15. 24. 31. 62. ix. 76. 29. iix. 4. 25. x. 34. xi. 4. 56. 85. 107. xii. 11. 59. xiii. 52. 118. xiv. 79. 195. 157. 218.
tantus, vii. 37. iix. 18. 55. amor, ix. 81. fur mapparum, xii. 29. honos, vi. 80. naſus, vi. 36. pudor, ix. 81 j. 110.
Taratalla, j. 51.
tarda barba, v. 49. ſidera, iix. 21. vada, iii. 67.
tardáque, v. 49.
tardant, xiii. 67.
tardis viribus, j. 44.
tardius, vi. 42.
tardus dies, x. 5. nimis & piger maritus, ix. 41.
Tarentini porri, xiii. 18.
Tarentinum vinum, xiii. 125.
Tarpeia ſaxa, ix. 2.
Tarpeiæ aulæ, vii. 59. frondis honos, ix. 4.
Tarpeias coronas, ix. 41. quercus, iv. 54.
Tarpeij Tonantis, xiii. 74.
Tarpeio patri, ix. 104.
Tarpeium pallatiumque tonantem, ix. 88.
Tarraco, xiii. 118.
Tarraconenſe, xiii. 118.
Tarraconis, j. 50. Hiſpanæ arces, x. 104.
Tartarei canis, v. 36.
Tartareum canem, ix. 67.
Tarteſſiacâ manu, xi. 17.
Tarteſſiacis trapetis, vii. 27. terris, ix. 62.
Tarteſſicus nutritor, iix. 28.
tatarum, j. 101.
tatas, j. 101.
Tatius, xi. 105.
taure, ii. 14. 64.
tauri furias, ii. 43. truces, iii. 58.
taurino tergo, xiv. 66.
tauris magnis, j. 52.
tauro, † 17. xiv. 180. Dictæo, † 5.
taurorum, xiv. 91.
tauros, j. 49. xii. 62. attonitos, iix. 55. ignipedes, † 27.
taurum, † 27.
taurus, † 16. 22. vii. 31. xiv. 53. facilis, v. 32. ſtimulatus, † 19. Ty-

rius,x.51.
Taygeti,vi.42.
Te
Te,† 17. 24.j.19.26. ii. 26. 33. iii. 45. 95. iv. 19. 28. v. 23. 47. vi. 5. 85. vii. 25. 29. iix,80. 82. ix.57. 64. x. 12. 65. xi. 69. 103. xii. 40. 44.xiii. 107. 119.
teque,j.26.iii.77.vi.20. 56.vii.45.xi.44.
tecta, † 2. j. 71. ii. 53. iii.86.v.13. gemmea, vi. 47. indignantia, ii. 90. Iulia, vi. 38. pendentia, ii. 14. ſtantia,j.13.
tecti primi,iii.5.
tectis,j.83.iv.66.
tecto ferro,† 11.
tectum caput, xi.99.
tectus, iv. 19. v.14. iix. 59. xiv. 24. ſeruus, xi.76.
tecum, j. 2. iii. 60. ii. 5. iv. 40. v. 21.63.80. vii.34. 41. 75. iix.50. 79. ix. 4. 38. 103. x. 20. 35. 58. xi. 8. 24. 59.76. xii. 17. 34. 97. 47.
tedæ ſacræ,vi.2.
tedas,iii.93.
tedis,iv.13.
tegam, ix.26. xi.53.xiv. 138.
tegaris,ix.30.
tegas,iii.2.
tegat,v.36.xiv.134.
tegent,xiv.28.
tegente nebula, iv. 64.
tegeretur,iv.22.
teges, xi. 57. ſarta, xi. 53.
tegetibúſque,vi.39.
tegis,j.35.x.83.
tegit, j. 93. iv. 53. v. 63. 75.vi.25. x.37.96.xi. 19.xiv.137.
tegitur, j.117. iii.42. vi. 52.95.iix.68.
tegitúrque,ix.21.
tegula miſſa,vii.35.
tegunt,xi.105.
tela, † 10.23. vii. 11. ix. 57. barbara, xi. 85. ſæua,vi.25.
tela tenui,iix.33.
Teleſphoras,j.115.
Teleſphore, xi. 27. 59.
Teleſphorumq́; , x.83.
Telethuſa,iix.51.
teli noui,xi.79.
telis, † 12.
telo graui,† 13.
tellure,x.71.
tellus, vi. 68. x. 96. ambitioſa, vi. 68. Apona, j 62. impia, v. 85. Nilotica, vi. 80.nulla,iv. 42. Mẽphitica, xiv.38. Mẽphitis, xiv. 150. placata, vi. 52.Tuſcula, ix.61.
temeraria frena, xii. 14.
temerarius, iv. 43. ardor, vi. 25. inſtitor,
vii.60.
temerata,v.72.
temperari,iii 25.
temperat, iv. 8. vii. 79. ix.12.x.48.
temperatæ Formiæ, x. 30.
temperator,iv.55.
temperer,xiii.40.
templa, † 7. ii. 74. v. 16. vi.10. ix. 26. 104. xi. 95. xiii. 74. digna, vii. 55. Flauia, ix. 35. 4. fulgentia, iix. 65. Iulia, v. 10. manſura,ix.59. Mẽphitica,ii.14. naſcẽtia,vi.4.noua,ix.65. proxima ſuo cœlo, x. 51. reddita, xii. 3. roſcida,iv.18.
templi, iii.20.noui, iv. 53.xii.3.
templis, ix. 59. priſcis, iix. 80. Capitolinis, ix. 4.
templo,† 1.
tempora, v. 6. 10. 65. vi. 40. ix. 14. 72. x. 24. xii. 45. 52. longa, j. 106. xiv. 84.ix. 30.verna, v. 68.ix.13. 17.
tempore, j. 37. ii. 85. vi. 11. iix.71. x.14.19. 29. xi. 19. 59. xiii. 59. æſtiuo, ii. 78. brumali, xiv.136.lõgo,x.36 medio, xiv. 72. paruo, vii. 12. perpetuo,j.89.

temporibus, † 18.v.19. iix.30.56.comatis,x. 85.malis,xii.6.
temporis,iix.70.
temporum, iv. 55. xii. 32. Claudianorum, iii.20.
tempus,iv.33.ocioſum, v.21.
tendere,vi.71.xi.61.
tenderet,ix.55.
tendis, vii.31. x.10.xi.1.
tendit,ii.27.iii.58.
tenduntur,ii.40.
tene,vi.25.
teneantur,xii.43.
teneas,ix.90.
teneáſque,xii.29.
teneat, vii.6.iix.30.xiv. 108.
tenebit,iv.8.x.66.
tenebo,v.53.
tenebras, ii. 14. breues, x.47.tutas,xiv. 40.
tenebris,iv.58.xi.2.105. xiii.62.
tenebroſa balnea, j. 60.
tenemus,v.61.
tenendus,v.79.
teneret, j.115.iii. 31. iv. 57.
teneo,iv.47.
tener, xiii. 39. auſus, iv. 14. miniſter, iv. 66. mucro, iv. 18. onager, xiii. 97.ore, xii.38.
tenerâ manu, ix. 57. xiv. 54. puella, iii. 65. j. 110. turbâ, ii. 75.
teneræ pontis, iv. 6. puellæ,xiv.149.
teneram aurem, v. 62. manum,iii.19.
teneras, iv. 22. columbas, xiii.66.manus, xiv.177.
tenere, j. 105. iii. 16.vi. 85.vii 94.xi.90.
teneret,ix.55.
teneri, iv. 91. 59. anni, ix. 14. Catulli,vii.13. carpophori, † 23. ſollicitique pudoris,xi.46.viri, vi. 68. vultus,j.32.
teneris Ephebis, ix. 9. vitibus,iv.13.
tenero Catullo,xii.44. Luperco, iv.28. ore, iix.51.xi.92. vertice, xiii.50.
teneros miniſtros, ix. 26.
tenerum maritum,iix. 46.
tenerumnemus,iix.14.
tenes, iii.44. vii. 6.iix. 21.ix.75.
tenet, iii. 5 iv. 8.29. vi. 73. vii. 43. 49. 50. 83. iix. 61. 93. x.70. xi.25. 41.xiv.146.
teneto,v.6.
tentas, iii. 42. v.57.vii. 23.xi.1.
tentat,iii.19.
tentaueris,vi.64.
tentauit,iix.18.
tentem,j.108.
tentent,iv.74.
tentigine,vii.66.
tento,ix.102.
tentus,xi.74.
tenue frigus,iii.82.
tenuem feram, vi. 15. lacertum, xi. 28. Thaida,xi.102.
tenuere,vii.36.
tenues, vii. 41. acos, x. 37. Athenæ, vi. 64. auras,ix.39.tabellas, xiv.3. opes, x.96.vicos,vii.60.
tenui coronâ, iix. 70. fauilla, xi. 53. flammâ,vi.42. fluctu, iv. 55. lacerto, xi. 53. ſanguine, j. 23. tela, iix. 35. verbere, xiv. 71.
tenuis aura, v. 80. verona,x.103.
tenuit,j. 13.iii. 5.
tepens lupinus,v.79.
tepentem aquam, vi. 35.
tepentes buxos, iii.20.
tepenti ſinu,vii.19.
tepet, v. 38. x. 96. xi. 57.
tepidæ Europes, ii. 14.
tepidíque Nili,xi. 12.
tepidis popinis,j.42.
tepido Galeſo,iv.28. ſinu,iix.59.
tepidum cicer, j. 104. trigona,iv.19.trigonem,xii.84.vadum,

j. 50.
tepuere,vi.59.
tepuiſſe,ii.1.
tepuit,iii.17.
ter, iii. 40. iv. 26. 37. 40.61.v.25. vii.6.19. iix. 66. ix. 94. 104. xi. 57. nouenos annos, x.24. quaterire, x.56. ſenas, vii. 39.
térque, j.53.104. iii.17. iv,82.v.14.vi.64.66. 93. vii.91.ix.8.x.1.terantur,ix.23.
teras,x.10.xii.26.terat, x.42.
tercenta,iv.37.
tercentena epigrammata,ii.1.
tercentum modios, xiii.12.
terdena præmia, iix. 78.
terdenos annos, xii.18.
terebat,x.18.
terebrantur,xi.46.
terentem,ii.29.
terenti,xii.4.
Terentianus,j.87.
Terentius priſcus,viii. 45.
Terento Romano, x. 63.
Terentos,j.70.
Terentus Romuleus, iv.1.
Tereos, iv. 49. inceſti, xiv.75.
teret,ix.92.xiv.52.
terga, vii. 51. ix. 104.
xii.6.
tergeminum ſophos, iii.46.
tergentis menſis, xiv. 144.
tergo, ix. 39. taurino, xiv.66.
tergore Getico,vii.1.
tergum,j.61.
teris,iv.19. xi.4. 14. 23. xii.18.
terit, ii. 11. iii. 20. x. 58.
teritur,viii.3.xi.4.
Terpſichore ſaucia,iii. 67.
terra, † 24. ii. 43. v. 75. xiv. 100. 151. 157. 197. Appula, ii. 46. conſcia, ix. 21. grauis, v.36.xi.15. leuis, ix. 30. nocens triſti crimine, ix. 31. potens,xii.3.
terrâ, x. 61. patriâ, ii. 24.
terræ auriferæ, x. 78. noſtræ,iv.55.
terrai,xi 91.
terram, ii.11. altricem, xiii.50.
terrarum, j. 5. ii.91.vii. 4. viii.2.xii.8.
terres, vi.26.
terris, iii. 4. iv. j. vii. 21. x. 20. 32. xiii. 4. xiv. 182. Celtiberis, xii.18. Iberis,vi. 18. Tarteſſiacis, ix. 62. Venetis, xiii. 88.
terror, v. 66. viii.55.ix. 73.
terroribus tumidis, ix. 44.
terſeris,vi.1.
tertia, j.20.xiv. 155.dona, viii. 15. hora, xii. 18. lux,iii.6. nomina, xi.5.res,ii.1.
tertiâ cœnâ,xi.32.
tertiam aurem, xii.24.
tertiáſque,viii.44.
tertio marmore, vii. 30.
tertium,v.39.
tertius, iii.50.v.14.viii. 71. ix. 104. conſul, viii.6.
terruit,viii.11.ix.62.
teruntur,x.96.
teſſera, xiii. 1.xiv.15.17. larga,viii.78. ſuppoſita,iv.66.
teſta, j. 27. iv. 89. x.36. xiv. 38. 100. acuta, v. 18. anus, j.106. curta, iii. 82. grauis, vii. 52. iuncta viæ, xii. 48. multa,iii.58. pendula, x. 20. vetus,vi.93.
teſtâ, ii. 43. Hiſtrâ, xii. 64. Libyca, iv. 46. rubra, xiii.7. Samiâ, iii.82.
teſtæ,vi.89. Aretinæ, j. 54.
teſtam rubicundam, xiv.114.
teſtantur, vii. 5. viii. 65.

teſtatur, vi. 83. j. 94. vii. 61. xiv. 82.
teſte, j. 34. 90. vii. 61. 99.
teſte lucernâ, xi. 105.
teſtem, j. 35.
teſtes, ii. 72. xiii. 63.
teſticulos, iii. 24.
teſtificare, vi. 56.
teſtile, vii. 28.
teſtis, vi. 27. Baianis, x. 37.
teſtor, ix. 23.
teſtudine acutâ, xiii. 86. lunatâ, xiv. 87. primâ, xii. 67.
teſtudineum hexaclinon, ix. 60.
Tethios ſupremæ, † 3.
tetigere, v. 9.
tetraſticha, vii. 84.
teter odor, iii. 24.
tetrica aure, iv. 83. frōte, x. 64.
tetricæ Deæ, vii. 95. febres, vi. 70. Mineruæ, x. 19. rubæ, vii. 79.
tetricas deas, iv. 73. lites, v. 21.
tetrici lectores, xi 3.
tetricique Salonis, xii. 3.
tetricis vocibus, xi. 44.
tetrico cane, xiv. 81. viro, j. 63. vii. 87.
tetricus, vi. 10. cenſor, xii. 71.
Teutonicos capillos, xiv. 26.
texantur, xiv. 38.
texere, ix. 21.
texta, xiii. 51. Babylonica, viii. 28. purpura, xi. 57.
textilibus ſertis, vi. 80. vmbra, xii. 31.
textis roſis, iv. 55.
texto vimineo, iii. 58. vimine, ix. 74.
textor, xii. 59.
textricis Sequanicæ, iv. 19.
texuit, vii. 1.
texuntur, xi. 79.

Th.

Thai, iv. 12. 50.
Thaida, xi. 8. 11. iv. 85. vi. 93. xi. 105. luſcam, iii. 8. tenuem, xi. 102.
Thais, iii. 8. 11. v. 44. vi. 93. x. 68. caſta, iv. 85. Mænandri, xiv. 187.
thalami, x. 63.
thalamis, xii. 98.
thalamos imbelles, vii. 57.
thalamus, viii. 52.
Thalaſſe, xii. 42.
Thalaſſionem, j. 36. iii. 93. xii. 87.
Thalaſſionis, j. 36.
Thalia, iv. 8. 23. vii. 45. ix. 75. x. 19. xii. 96. conſcia modici vatis, ix. 27.
Thalia, viii. 73. laſciuæ, vii. 16.
Thalioque, iv. 67.
theatra, ii. 6. v. 41. viii. 75. viii. 79. antiqua, iv. 55. rara, v. 10.
theatralis loci, v. 24.
theatro, † 21. iv. 61. v. 8. ix. 28. 29. Orpheo, † 21. pleno, vi. 34. Pompeiano, vi. 9. xiv. 29. 166.
theatri, x. 19. Romani, x. 14.
theatris, v. 45. vii. 63. xi. 32.
theatrum, j. 3.
Thebani Phryxi, viii. 51.
Thebano ænigmate, j. 91.
Thebas, iv. 55. xiv. 1.
theca calamaria, xiv. 19.
thecâ æneâ, xi. 76. curua, xi. 59.
thecam, xiv. 19.
Theleſina, ii. 49. vi. 7. vii. 85.
Theleſinam, ii. 49.
Theleſine, iii. 40. xii. 25.
Theleſinus pauper, vi. 50.
Theleſilla, xi. 98.
Thelis, x. 52.
Themiſon, xii. 20.
Theodore, v. 74.
Theodori vatis, xi. 94.
Theophila promiſſa, vii. 68.
Theopompe, x. 66.

Therapnæis Amyclis, ix.106.
Θέσεις, ix.13.
therm i,v.21.
thermarum,xiv.163.
thermas, † 2. iii. 36. 44.vii.33. x.48. beatas,ix.77. Neronianas,ii.48.iii.25.nitidas vario de marmore,x.79.
thermæ, iii.68. triplices,x.51.
thermis,ii.78. iii.20.v. 45. vii.31. ix. 77.xii. 19. 71. xii.84. cunctis,ii.14. grandibus xi. 52, Neronianis, vii.33.xii.85.
thermulis,vi.41.
Theſea,vii.23.x.11.
Theſei Hymetti, xiii. 104.
Theſeis,iv.13.
Theſſalico Rhombo, ix.30.
Theſſalicum Pelion, viii.36.
Theſtilis rubras meſſibus vſta genas, viii. 56.
Theſtylon,viii.63.
Theta nouum,vii.36.
Thetin triuiam,v.1.viridem,x.44.
Thetis, † 26.28. vi. 68. x.13.ſumma,x.30.
Thorus,j.71.
Tholum Cæſareum, ii.59.
Thoracacrudum,vii.1.
Thraces,xii.8.
Thraſea,iv.54.
Thraſeæ magni,j 9.
Thuſculanos ſeceſſus, x.30.
Thybris, x. 85. dominus,x.7.
Thyeſta crude, iv,49.
Thyeſtæ, iii. 45. xi. 32. diri,x.35.
Thyeſtem,v.54.
Thyeſtem caligantem, x.4.
Thyeſtes,x.67.
thyma Corſica,xi.43.
Thymelen,j.5.
thymis,v.40. Hyblęis, v.40.
thynni, x.48. Antipolitani, iv. 89. xiii. 103.

Ti

Tiberim ſacrum,iv.64.
Tiberinæ carinæ nauta,x.85.
tibi, † 7.21. j. 107. 118. ii. 48. 51. iii. 68. 84. iv. 5. 59. v. 35,40. vi. 39. 85. vii. 27. 30.34. viii. 69.72. ix. 10. 55. x.51.95. xi.40.50.xii. 81.84. xiii. 31. 6. xiv. 36.44.
tibiæ,v.79.xiv.64.
tibicina ebria.xiv.64.
Tibulli, iv. 6. arguti, viii.73.
Tibullum, viii. 70. amatorem,xiv.193.
Tibullus,xiv.193.
Tibur dulce, x. 30. gelidum, iv. 64. Herculeum, iv. 62. Hibernum,v.72.
Tibure medio,iv.60.
Tiburis, ix. 61. alti, vii. 12. Herculei, i. 13.
Tiburtinæ Dianæ, vii. 27. pilæ,v.23.
Tiburtinas, vii.79. auras,iv. 60. oues, vii. 79.
Tiburtinis, vii.12. collibus, vii.12. frigoribus,iv.57.
Tiburtino monte,viii. 28.
Ticioque,vii.54.
Tigillini impudici, iii. 20.
tigres nouas, viii. 26. improbæ,j.105.
tigride geminâ,viii.26.
tigrim,xii.36.
tigris, † 18. iii.44.vii.6. citata, iii. 44. ebria, xiv.107.
Timaui euganei, xiii. 89.
Timauo Ledæo,iv.25.
Timauum multifidū, viii.28.
timeant,viii.14.
timeas,v.47.xii.38.
timeat, j.23 iv.42.
timebant,xii,85.
timebat,j.83.
timenda,x.48.
Timendum, vi.64.
timendus Hermes, v. 25.

timent,

timent,x.94.
timente priapo, iii. 58.
timeo,vii.94.
timere, ii.41.xiv.177.
timerem,xii.24.
timeris,iii.44.
times, j.25. ij.60. iii.72. 32. 46. iii. 50. 73. xii. 62.93.
timet, ii. 41. 44. iv. 8. 10. v. 25. vi. 49. vii. 1. ix. 76. xii. 29. xiv. 1. 176.
timeto,iii.2.vi.49.
timetur, xiii. 94. iii.41. .44.xi 19.
timidam chartam,v.6.
timidis feris, iv.74.vnguibus,j.7.
timido gracilique libello,viii.24.
timidos dentes,j.105.
timidumque breueq; libellum,xii.11.
timor, vii.37. eſt imperioſa res, ix. 59. velox,j.105.
timuerę, xi. 37. xii. 75.
timuiſſet,† 27.
timuit,viii.26.
τὴν αἰσχυντοπάλην, xiv. 201.
tinctâ veſte,v.24.
tinctas chartas, xii.97. lacernas xiii.86.
tinctis capillis, iii. 43. gregibus, xii. 64.veſtibus.ix 63.
tinctos ſales, Attico lepôre, iii. 20. verſus viridi ærugine, x.33.
tinctus torus,ii.16.
tineas, ii.46.vi.60.xi.1. xiv.37.
tinge,viii.3.xiv.146.
tingere,ii.59. iv.36.xiv. 103.
tingis,iii.74.xii.100.
tingit,j.78.
tintinnabulum, xiv. 163.
tinxit, xiv. 133. 33. x. 92.
tiro,xii.51.
tironem,xi.79.
Tirynthius,xi.44.
Tirana cupidum, viii. 21.
Tite,j.18.vii.58.
Titi,iii.36.
Titio,xi.52.
Titius,iv.37.xi.52.
Tito,vii.9.
Titulle,viii.44.
Titulo, ii 95. breuiore, j.94.
titulos,xiii.3.
titulum, xii.3.breuem, x.71.
Titus,j.18.
Tityrus æger,viii.56.

To

Toga, j. 50. viii.28.ix. 50. x. 29. xi. 33. xiii. 1. xiv. 84. 124. 141. breuis, x.14. xi.57. ignota, xii.18. iuſſa, ii. 29. leuis, vii. 85. lota, ii. 43. pallens, ix. 58. Partheniana, ix.50. rara, x.47. ſordidior, j. 104. vii. 32. ſudatrix,xii.18.
Togâ, ii.53. iii.36. x.52. attritâ,xiv.115. latiâ, vii.62. Palatinâ,viii. 28. purpureâ, x. 93. tritâ,iii.36.
Togæ, vii. 50. Auſoniæ, x. 73. flammatæ, v.20. Latiæ, vii. 4. palmatæ, vii. 1. perſatuæ quatuor, x. 96. Romanæ, ii. 90. iii. 1. tritæ, xii. 73. vanæ, iii. 4. vrbanæ,xi.17.
togæque,j.56.
togam, ii. 39. vii. 32. viii. 48. ix. 50. algentem, xii. 36. lotam, iv. 28. niueam, iv.34. pexam, ii. 44. raſam, ii. 85. térque quatérque lotam, x. 11.
togámque,xiii.48.
togas, x. 10. algentes, xiv.137.
togata turba,vi.48.
togatæ,vi.64.
togatam gentem, xiv. 124. operam, iii. 46.
togati Martis,vi.46.
togatis,ii.74.
togatorum, ii. 74, v, 27.
togatulorum,xi,25,
togatulos,x.74.
togatum,j.109.ix.103.

togatus, vi. 24. x. 82. & capillatus grex, ii. 57.
togis iactatis, xiii. 99.
togula, iii. 30. vii. 9. excuſſa, iv. 66. trita, ix. 103. trita, viliſque putriſque, ix. 104.
togulâ, xiv. 126. gelidâ, vi. 50.
togulæ madentis, v. 23.
togulam, iv. 26. xii. 71.
tolerabis, vii. 63.
tollant, ix. 14.
tollas, j. 88.
tolle, ii. 29. vi. 30. ix. 36. xi. 12.
tollere, ii. 93. vi. 59.
tollet, x. 104.
tolli, † 19.
tollit, ix. 19. x. 56.
tollitur, viii. 75.
tolluntúrque, xi. 72.
Toloſſæ Palladiæ, ix. 101.
Toloſatis caſei, xii. 32.
Tomacla fumantia, j. 42.
tamentum. Circenſe, xiv. 160. Lirigonicum xiv. 159.
tomus vilis, j. 67.
τὸ δ᾽ ἀπαμειβόμενος, j. 46.
tonante, vii. 55.
tonantem, v. 56. 53. vii. 59. xii. 15. Tarpeium pallatiumq;, ix. 88. placidum, vii. 98.
tonanti, ix. 12. x. 19. ix. 67. Palatino, ix. 40. laſciuo, xi. 44. ſummo, vi. 83.
tonantis, vi 10. viii. 39. ix. 4. 93. x. 35. 92. xi. 95. Capitolini, x. 51. falciferi, v. 16. ſummi, vi. 13. Tarpeij, xiii. 74.
tonare, viii. 3.
tonas, ix. 7.
tonat, ix. 25.
tondeat, xi. 85.
tondebit, xi. 79.
tondendis capillis, xiv. 36.
tondet, ii. 17. v. 13.
tonet, viii. 36.
Tongiliane, iii. 52.
Tongilianus, xii. 90.
Tongilion, iii. 84.
Tongilium, ii. 40.
Tongilius, ii. 40.
tonſa, viii. 47. coma, ix. 37. mentula, ii. 62.
tonſâ barbâ, xi. 40.
tonſe Pelops, xii. 86.
tonſi patris, vi. 64.
tonſili buxeto, iii. 58.
tonſis lentiſcis, vi. 74. miniſtris, xiv. 158.
tonſo miniſtro, xi. 12.
tonſor, vii. 60. 63. 82. 94. viii. 51. x. 83. xi. 59. barbatus, viii. 52.
tonſorem, ii. 48. iii. 74. vi. 57. xi. 85. puerum, viii. 52.
tonſori, xi. 59.
tonſos, x. 98.
tonſtrix, ii. 17.
tonſum, j. 32. reum, ii. 74.
torani, v. 79.
toreuma, iv. 39. 46. x. 87. clarum, iii. 35. leue xiv. 102.
toreumata, xi. 12. xii. 75. xiv. 94. priſca, viii. 6.
tori, x. 71.
toris, viii. 83. ix. 23. pictis, xiv. 135. primis, vii. 73.
tormentum dulce, vii. 28.
toro, j. 110. medio, xi. 82. nudo, xiv. 148. purpureo, xii. 17.
toros, ii. 59. vii. 29. iv. 8. ix. 30. xi. 57. xii. 98. duros, xiv. 162. extructos, iv. 8. legitimos, vi. 21. primos, iv. 22. ſimiles, vii. 57.
Torquati palumbi, xiii 67.
Torquatus, x. 79.
torquebat, xi. 44.
torqueris, xii. 98.
torquent, iii. 69. iv. 38.
torquet, iii. 69.
torrente vitreo, xii. 3.

torrentibus vndis, x. 85.
torſit,j.79.
torta lancea,†11.
torta mentha,xiii.28.
tortas comas, iv. 42. xiv.24.
torti cadi,ix.3.
tortis crinibus,†3.
torto dracone, vii. 73.
tortorem,ix.94.
tortorum,ii.17.
torua fronte,iv.14.
torui leonis,j.61.
torus fartus, viii. 44. mollis, viii.77.pudicus,x.47. tinctus, ii. 16. non triſtis, x. 47.
toſtámque meſſem, x. 62.
toſtæ caſtaneæ lento vapore,v.79.
tot, vi. 4. vii. 19.49.85. viii.2.26. ix.94. x. 28. xi.6.7. 32. xii.3. 7.8. xiv.41.
tota, iii. 65. v.85.vi.19. vii.9.34. 52. 63.100. ix. 3. 18.21.32. xii. 1. xiii.126. xiv. 198. annas, xiii.52. ætas, x. 38. Chimæra, †27. cõuiuia,xiv.41. filia, xi. 5. hyems, xiii.59. [illegible]a, ii. 2. littora, xiii.75.penſio,iii.38. Roma videnda, x. 6. ſcrupula, v. 20. ſepta, x. 80. tabella, xi.92. vicinia, xii. 59.vncia,j.4.
totâ, †2.9. j. 2.74.87. ii.51.72. iii.53. iv. 79. 85. v.16.38. vi.28. 85. vii. 30. viii. 14. cœna, xii. 61. die, xi. 78. domo, xiv. 193. dote, ii. 34. fronte, vii. 25. lampade, viii. 51. libra, xi. 38. luce, iii. 63. nocte, ix.69. 70.xii. 12.66.vrbe,iii. 15.xii. 38.
totam, †19. j.110. v.81. vii.60.94. ix.33. x. 68. aurem, vi. 64. ouem, vi.3. Romam, iv.64. vrbem,iv.71.
totas, xi. 6. lacernas, xiv. 132. preces, ix. 69.vias,vii.60.
totidem,iii.95.v.36.vii. 80.x.63.ix.5. puellæ, xii.88.
toties, j. 4. 15.27. ii.29. 91.iii.50.v.40.74. vi. 7.64. viii. 54. xi. 22. xiii.10.
totis,j.20.118. viii.30.x. 56. aquis, iv. 22. diebus, ii. 5. iv. 54. 37. noctibus, ii.5.ſarcinis,ii.68.
toto, † 26. j. 16. 100. 116. iv. 29. vi. 56.60. 68. 81. 83. vii. 16.28. 80. viii. 75. xii. 57. anno,ix.84.iv.26. x. 70. boue, v. 32. botryone, xi. 28. cœlo, iv.2.die,x.70.74. xi. 105. Helicone, xii.6.Marceliano,ii. 29. menſe, xi.41.orbe,j.1. ii. 66.v.13. 75. viii.61. poſte, j. 71. ſtemmate, iv. 40. vertice,xii.7.
totos, iv.13. viii. 51. annos, x. 23. crines, j. 32. dies, x. 19. penates, ix. 62. ſoles, x. 12.
totum, j. 76. 93.50.iii. 68.iv.190.xii.18.clientem,x.34.dimidium ii.20.ebur,xii.86.lupum,ii.57.
totus,ii.6.v.26.dies,xii. 24.libellus, xi.16.
toxica ſæua, j. 19. v.77. x.36.

Tr

Trabeáſque,v.42.
trabes Lybicas, xiv. 91.
tractare,xi.30.
tractę per iucunda pocula noctes,xi.105.
tractatrix,iii.82.
tradas, j. 118. iii. 23. v. 57.
tradat, vi. 3. x. 87. xii. 11.
trade,xi.79.xiv.149.
tradere,xi.6.xiii.70.
traderet,j.14.ix.35.
tradet,xi.6.
tradidit, vii. 62. ix. 104.

tradit,iii.20.
tradita,xiii.66.
traducere,iii.74.
traduceris,vi.77.
traducit,j.54.
traducta,† 4.
traduntur,ii.57.
tragicis Muſis,ii.41.
tragico ore,†18.
tragicos cothurnos, xii.96.
tragus,xi.23.
trahar,viii.51.
trahar,iii.36.xii.19.
trahens,iii.47.
traherent,iv.73.
traheretur,ix.55.
trahes,xiii.57.
trahet,vi.3.x.78.
trahi,v.23.
trahit,ii.6.
trahíſque,viii.79.
trahit, iii. 38. 58. x. 30.
trahunt,j.105.
Traianæ, x. 34. princeps,x.33.
Traiani,xii.8.
Traianum,x.7.
tramitem altum,x.19.
tranſcurrunt,vii.47.
tranſeuntis turbæ, xii. 57.
transfer,iii.87.
transferre,viii.3.
transfigere,v.51.
transfuga,xiv.131.
tranſierant,x.75.
tranſiêre,v.85.
tranſire,vi.65.
tranſibis,j.71.
tranſis,x.59.xi.107.
tranſit,j.105.ii.64.v.14. vii.29.
tranſmiſſo metauro, xi.22.
tranſmittere,xii.61.
tranſportata,xiii.72.
tranſtiberina,vi.93.domus,j.109.
tranſtiberinus ambulator,j.42.
tranſtulit, v. 14. xii. 96.
trapetis Picenis, xiii. 36.
trapetis Tarteſſiacis, vii.27.
traxerat,j.14.
traxiſſes,ix.67.
trebulani caſei, xiii. 33.
trebula humida, v. 72.
trecenta,iv.61.
trecenti conſules, iii. 93. nummi, xii. 71.
trecentis, iv. 67. verſibus,ix.20.
trecentos,xi.36.
treis, iii. 38. v. 50. viii. 57. agellos, xii. 16.
tremebundus, ix. 94.
tremenſque,vi.1.
tremente calamo, iv. 30. mollitie, viii, 64.
tremerent,viii.55.
tremor,v.66.
tremórque,v.15.
tremore docili,v.79.
tremulâ lineâ,iii.58.ſectâ,j.56.
tremulæ manus, xii. 75.
tremuláue,iii.58.
tremulo tribuli, ix. 50.
tremulum,xiv.203. Pelian,vi.71.
trepidant,v.32.
trepidi nautæ,xii.29.
tres, ii.41.44.64.iii.93. iv.54.vi.6. viii.31.ix. 42.cinædos, xii. 16. natos, ii. 34. ſelibra, iv.46.
treſue, v. 61. viii. 64.xi. 1.xii.3.
tria,vi.54.
tribadum,vii.69.
tribas,vii.66.69.
tribuas,viii.54.
tribuente,xi.6.
tribuere, j.104. x. 34. xii.6.
tribuiſſe, viii. 37. xii. 86.
tribuit, ii. 2. iii. 10.95. iv. 51. vi. 10.ix.25.35. 99.
tribuli tremulo, ix. 50.
tribulis mortui,ix.58.
tribuni,vi. 8.a[illegible]ii. 60.
tribunitium latus, xiv. 32.
tribunali alto,xi.99.
tribunatus,xi.99.

tribuno,ix.29.
tribunum,iii.100.
tribum,ii.46.
tribus latias,viii.15.
tribus, j. 72.102. 118. ii. 52. iv. 54. v. 50. vii. 64. ix. 30.33. 78. xiii. 124. aureis vitæ peractis, x.24.capellis, vi. 19. denariis,ix.103. libris minor, x. 37. luſtris, x. 38.natis,xi.54. nummis,ii.43.
tributis,vii.54.
tricæque,xiv.1.
triceni,j.44.
tricenos, vi. 26. nummos,x.27.
tricenties,iii.22.
triceſima lux,vi.7.
tricies,iv.37.v.40.
triclinia ſtrata,x.13.
triclinio,iii.93.
tridente æquore, v. 25.
triduo,ii.6.
triente, viii. 61. denſo,ix.89. nigro, ix. 92.
trientem ſummum,iv. 83.
trientes, xi. 40. Amethyſtinos, x.49. crebros,j.107. denſi,vi. 86. dimidios, xi. 7. ſetini, x.13. ſetinos, xiv.103.
trientum,iv.83.
trieteride bis iunctâ, ix. 86. nonâ, x. 53. plena, vi. 38. primâ, vii.95.
trifolium,xiii.114.
trigeſima æſtas,x.103.
trigeſimus, j.16.
triginta Decembres, iii. 36. diebus, xi. 25. Epigrammata, vii. 80. munera, vii.52. quatuórque meſſes, xii.34. pueri, xii. 88. quatuórque ante brumas,x.104.
trigona tepidum, iv. 19.
trigone nudo, vii.71.
trigonem tepidum,xii. 84.
trilices Patauinæ, xiv. 143.
trima,xii.7.
trinæ ue, x.75.
trinoctiali domicenio, xii.78.
triones hyperboreos, ix. 46. odryſios, vii. 79. Parrhaſios, vi. 58.
tripes grabatus, xii. 32.
triphilem caluam, vi. 74.
triphon,iv.72.
triplex,v.66.
triplices, vii. 52. xiv. 6. termæ, x.51.vani,vii. 71.x.87.
triplici foro,iii.38.viii. 44.
triſte, xi. 2. caput, ii.61. forum, v. 22. frigus, x. 5. iter, † 12. mentum, xi. 99. nemus, xi. 41. ſupercilium, j. 25.xi.2.
triſtem, iii.38. viii.41. reatum,ii.24.
triſtes capillos, ii. 66. ceræ, xiv. 5. ferulæ, x. 61. morſus animi, xii.34.
triſti, iv. 44. 5. 79. vii. 86. Aethiope, vii. 86. crimine nocens terra, ix.31.domicenio,v.79. fauillâ, iv. 44.voce,iv.5.
triſtia carmina, x.17. fata,j.79. iura,vii.63. ſtigmata,x.56.
triſtitiámque, i. 110.
triſtibus procellis, ix. 41.
triſtior, j.63. ii.69. nuda,vii.18.
triſtiorem ſaletanum, ii.65.
triſtis, vi.79.viii.64.xi. 21.41.105. arundo, j. 4. Athenagoras,viii 41. auctio ſoluendis nummis, xiv. 35. filius, iix. 44. focus, xi. 57. lana. xiv. 158. puer, v. 85. ſecundus, vii.91. torus, x. 47. turba, vii.57.victoria,x.50.
triſtitia ſecura,vii.46.
triſtium lacernarum, j. 97.
triſtius genus leti, xi.

92.
trita, j. 67. ii. 58. ix. 14. xi. 12. brachia, ii. 29. columba, iix. 6. gemma pollice Heliadū, ix. 14. lacerna, j. 93. iix. 28. ſuccina, iii. 65. toga, iii. 56. togula, ix. 103.
tritáque, iii. 36.
tritæ togæ, xii. 73.
tritas lacernas, vii. 91.
triticeum frumentum, xiii. 12.
tritior, ii. 58. cultus, ix. 58.
tritis lapillis, iix. 64.
tritius, ix. 58.
trito pollice, xiv. 167.
Triton, † 28.
Tritonida, iv. 1.
tritum ſaxum, xii. 57.
tritus lectus cimice, xi. 33.
triuiæ, † ii. vi. 47. nemoroſa regna, ix. 65.
triuiam Thetin, v. 1.
trium, ii. 91. diſcipulorum, x. 60. maiorum, ii. 91. 92. iii. 95. ix. 68.
triumphas, vii. 7.
triumphi, j. 5. gigantei, iix. 50. hyperborei, iix. 78.
triumphis, iix. 65.
triumphos, vi. 4. Erythræos, iix. 26. Idumæos, ii. 2. dignos, v. 19. laurigeros, iii. 66. magnos, v. 17. vii. 1. Parthos, ix. 104 ſecretos, iix. 15.
triumphum, † 20.
Troiæ, xi. 5.
Troiamque, xiv. 1.
trochis argutis, xiv. 169.
trochus celer, xi. 22.
tropin, xii. 84.
trucem Syllam, ix. 44.
truces animos, ix. 11. blattas, xiv. 37. Iberos, x. 78. pueros, xi. 87. tauri, iii. 58.
trudit, iii. 82.
truditur, xi. 47.
trullam, ix. 98.
trunci, ii. 83.
trunco faſciato, xii. 57.
truncum turturem, vii. 19.
trux, ix. 26.
Tryphon, xiii. 3.

Tu

Tu, j. 14. 50. ii. 18. 85. iii. 4. 58. iv. 25. 27. v. 13. 79. vi. 35. 40. vii. 17. 22. iix. 8. 39. ix. 94. 102 x. 11. 90. xi. 8. 17. xii. 21. 57. xiii. 2. 121. xiv. 19. 105.
tuque, v. 13.
tua, † 6. j. 35. 54. ii. 46. 53. iii. 70. 99. iv. 8. 56. v. 13. 66. vi. 48. 83. vii. 15. 55 iix. 51. 78. ix. 37. 103. x. 14. 36. xi. 30. 56. xii. 90. 97. xiii. 127. xiv. 28. 113.
tuâ, † 3. ii. 19. v. 60. vii. 1. 146. iix. 51. x. 38. 61. xi. 40. xii. 98. xiii. 123. ſponte, xii. 61.
tuæ, † 15. j. 26. ii. 62. iii. 36. iv. 16. v. 50. 62. vi. 80. vii. 9. iix. 15. 68. ix. 29. 53. x. 29. 50. xi. 12. xii. 6. 101.
tuâm, j. 103. 74. ii. 18. 53. iii. 45. 52. iv. 49. 64. vi. 91. vii. 66. iix. 11. 17. x. 89. xi. 24. 45.
tuamque, j. 50.
tuas, † 8. iii. 18. 31. v. 62. vi. 56. 75. 80. vii. 11. 53. 39. iix. 50. ix. 4. 27. x. 44. 98. xi. 80. xii. 32. xiv. 66. 142.
tuba nauali, † 28. Pieriâ, x. 64. xi. 4. tanta, iix. 56.
tubæ tetricæ, vii. 79.
tubas, iix. 3.
tubera, xiii. 50.
tuberes, xiii. 52. vernæ, xiii. 43.
tubos omnes, xi. 62.
Tucca, j. 19. vi. 65. vii. 40. 76. ix. 77. x. 13. xi. 71. xii. 46.
Tuccam, vi. 65.
tuere, vi. 16. vii. 16. x. 28.
tui, j. 56. 91. ii. 87. iii. 72. vi. 64. 83. vii. 17.

54. 79. iix. 54. 11. ix. 72. 102. x. 90. xii. 52. 98.
tuis, j. 32. 42. ii. 14. 78. iii. 6. 93. iv. 13. v. 19. 54. vii. 48. 98. 35. iix. 55. 65. ix. 67. x. 42. xi. 27. 24. xii. 63. 60. xiii. 30. xiv. 172. cultris, ix. 3.
tuiſque, x. 104.
tulerámque, iv. 55.
tulerat, † 10.
tulere, v. 79. vi. 70. vii. 52.
tulerint, † 16.
tuleris, ix. 46.
tulerit, j. 32.
tulerunt, iix. 71.
tuliſſe, j. 105. iii. 100.
tuliſſent, † 27.
tuliſſet, x. 41.
tulit, † 10. 16. 23. j. 22. ii. 46. 63. iv. 1. 11. 32. vii. 46. iix. 36. 55. 71. 75. ix. 9. 60. 44. 95. 104. x. 85. xi. 51. xiii. 113.
Tulle, j. 37.
Tulli, iii. 20. iv. 64.
Tullioque, v. 52.
Tullius, ix. 72. magnus, iv. 16.
Tullus, ix. 52.
tum, ii. 14. iii. 60. v. 68. vii. 40. 49.
tumeat, xi. 57. xiii. 58. xiv. 151. 162.
tumefactus, iv. 11.
tumenti vulua, xi. 62.
tumere, † 26.
tumeſcit, iix. 35.
tumet, iv. 46. 49. xiii. 44. xiv. 144.
tumidas hydrocelas, xii. 85.
tumidi reges, v. 20.
tumidi regis, ii. 18.
tumidis aquis, † 25. vndis; xiv. 281. terroribus, ix. 44.
tumido ore, v. 8.
tumidus, v. 1. magiſter, iix. 3. x. 104. negotiator, x. 87.
tumor, iix. 64.
tumore modico, iv. 64.
tumores Syrios, iv. 43.
tumulata Canace, xi. 92.
tumulique, xi. 49.
tumulis, ix. 31.
tumulo, vi. 52. vii. 95. ix. 16. nobiliore, iv. 59.
tumulum, vii. 86. iix. 57.
tumulúmque, iix. 38.
tunc, ii. 8. 79. iv. 8. 78. v. 14. 50. vii. 66. iix. 59. ix. 43. 67. x. 19. xi. 59. 88. xii. 71. 102. xiv. 6. 151.
túne, vi. 82. iix. 3.
tunica, x. 25.
tunica Nilotide picti Mauri, x. 6. vtrinque leuatâ, xi. 71.
tunicæ, x. 100. Patauinæ, xiv. 143.
tunicæque, xi. 105.
tunicam, x. 81. xiv. 153. 211.
tunicas moleſtas, iv. 87. pingues, xiv. 143.
tunicata, iii. 3. quies, x. 51.
tuo, j. 37. ii. 66. 68. iii. 87. 16. iv. 79. v. 63. vi. 13. 63. vii. 28. iix. 8. 33. ix. 54. 74. x. 27. 19. xi. 30. 71. xii. 63. 3. xiii. 96. xiv. 42. 141. animo, ix. 42.
tuoque, vii. 4. iix. 44.
tuorum, ii. 24. iv. 55. iix. 15. 77. ix. 81. xi. 25. xii. 6. 32.
tuos, j. 30. 66. ii. 91. iii. 50. v. 74. vii. 2. iix. 76. iix. 78. ix. 38. 56. x. 14. 100. xi. 53. 108. xii. 9. 86. canes, x. 37.
tuoſque, ii. 14. xi. 91.
tura, j. 112. vi. 85. iix. 24. xi. 58. 105. xii. 103. pia, iix. 8. 66. xiii. 4. pinguia, x. 26. ſemicremata, xi. 55.
turba, † 23. j. 91. iii. 91. iv. 29. v. 7. 25. 32. vi. 6. 21. ix. 30. 60. 70. x. 18. 48. xiii. 99. cætera, iii. 38. candida, xii. 34. craſſa, ix. 23. denſa, vii. 60. x. 10. enthea, xi. 85. entheata, xii. 57. grauis, † 4. ingens, j. 74. ingens one-

roſaq́;, ix. 56. Martia,j.4. maxima,xiii. 83.moleſta,j.43. obuia, iv. 53. xiv. 169. omnis,iii. 58. xiii. 3. otioſa, ii. 37. palida, x.12. pia,vii 31.ruſtica, iv. 66. Siſtrata, xii.29. triſtis, vii. 57. Stoica, vii. 68. togata, vi. 48. ventura, vii.45.
turba, j. 90. ii. 74. v. 8. vii. 99. iix. 82. xiv. 214. in omni, ix. 99. noxia, iii. 91. tenera, ii. 75. vocata, j.21.
turbabis,xiii.75.
turbæ, xiii. 124. crinitæ, xii. 49. piæ, iix. 38. ſimplici, x. 62. tranſeuntis, xii. 57.
turbam, iii. 46. 82. xii. 89. minorem,ix.81. otioſiorem,xi.1.
turbare,ii.36.
turbat,vii.51.
turbata Cryſtallina, ix. 60.maſſica,xiii.121.
turbatis,iii.108.
turbato auro, iix. 78. mulſo ,xiv.127.
turbida amphora, iix. 45.cæcuba, xii.61.
turbidiore lumine, x. 20.
turdis,xiii.51.auidis,iii, 58. craſſis, ii.40. pinguibus,iii.47.
turdo,vii.19.
turdorum corona,xiii. 51.
turdos,iv.66.ix.56. vagas,xi.22.
turdúmue,vi.75.
turdus, iii. 77. ix. 55. xiii.92.
turdúſque,vi.11.
ture, vii. 73. ix. 2. 92.x. 92.Eoo,iii.65.
turgentis lacus,iv.55.
turget, xiii. 47.68.xiv. 45.
turgidis labris,vi.36.
turgidum, penem, ix. 28.
turis,iii.2.iv.46.vii.53. 71.
Turni,vii.96.
Turnus,xi.11.
turpe,ii.86.iv.71.vi.90. vii.19.ix. 48. guttur, x.22.
turpes, iix. 79. x. 71. biſontes,j.105. muſcas, xiv. 67. ranas, x. 37.
turpi reſinâ, xii. 32. ſinu, xi.55.vlcere, vii. 70.
turpior vxor,vi.45.
turpiorem,v.79.
turpis ſtiria,vii.36.
turpius, j. 36. v. 83. x. 83.
turre alta,iii.58.
turres,iii.58.
turricula,xiv.16.
turris candida,xii.31.
turtur aureus,iii.60.
cereus, iii. 76.pinguis,xiii.53.
turturem truncum,vii. 19.
turturum,iii.82.
tus,xiii.4.
Tuſca vineâ politus ligo,ix.58.
tuſcæ glandis,vii.26.
tuſci,vii.30.
tuſcis iugis, j. 27. cadis, xiii. 118. fictilibus,xiv.98.
tuſco amne, ix. 104. vico,xi.28.
tuſcula tellus,ix. 61.
tuſculiue,vii.30.
tuſculóſque,iv.64.
tuſcus, iii. 24. ager, ix. 23.eques,iix.56.
tuſſire,j.20.xi.87.
tuſſis,j 20.v.40.aſpera, x.87.
tuſſit,j.11.ii.26.
tuta, x.30. xi. 19. xiv. 61. 123. carinæ, iii. 67.frigora,ii.46. lectica, xi. 99. nouacula,ix.59. otia,xii.5. oua,iii.47.
tuta,iii.67.
tutam,vi.93.
tutas tenebras, xiv.40.
tutela felix,v.1.
tutior, j. 14. 49. v.32.x. 19.xii.14.hoſpes,iix. 14.
tutius eſuritor,iii. 14.
tutum,ix.56.
tutus,iii.91.iv.19.ix.86. 75.lepus,j.7.

tuum, † 17. j. 16. ii. 15. 20. iii. 93. iv. 80. v. 41. 84. vi. 68. vii. 45. ix. 27. 49. x. 45. 56. xi. 57.
tuus, j. 39. 50. ii. 18. 74. iii. 2. 70. iv. 28. vi. 39. vii. 43. iix. 1. ix. 18. 37. 94. x. 64. 89. xi. 24. 70. xii. 52. xiii. 96. 121.

Ty

Tyndaris, ix. 106. xii. 52.
tyranni pellæi, ix. 44.
tyranno argolico, ix. 67.
Tyriâ ſindone, iv. 19.
Tyriæ, xiv. 133.
Tyriam abollam, iix. 48.
Tyrianthina vrbica, j. 54.
Tyriáſque, iv. 28.
Tyrias lacernas, iix. 10. ix. 23.
Tyrios cultus, xi. 40.
Tyrius taurus, x. 51.
Tyron, ii. 29.
Tyros improba, x. 16. Cadmea, vi. 11.

V

VA

VAcabit, x. 58.
vacabis, v. 81.
vacabit, vii. 50. 25. 96. xi. 107. xii. 11.
vacant, vii. 101.
vacare, ii. 41. v. 21. iix. 82.
vacaret, xi. 1.
vacas, j. 5. ii. 5.
vacat, iii. 69. vii. 1. 79. ix. 8. x. 17. xi. 1.
vacca, xiv. 180.
vacent, j. 4.
vacerra, iix. 69. xi. 67. 78. xii. 32.
vacuâ manu, vi. 72. pelle, vi. 64.
vacuam Lygdon, vi. 42.
vacuare, xi. 6.
vacuas chartas, xiv. 10.
vacui, xii. 5.
vacuis, xiii. 8. auribus, xi. 4.
vacuo, † 11. aëre, † 1. 11. dente, j. 61. ſinu. x. 78.
vacuus, xii. 71.
vada, j. 50. iii. 67. iv. 55. vi. 42. pura, iv. 55. tarda, iii. 67.
vadas, xi. 1.
vade, j. 71. iii. 4. xi. 105.
vadimonia, iix. 67. xiv. 135.
vadis, ii. 69. iv. 22. iix. 28. ix. 55. Erythræis, iix. 28. oppoſuit, x. 85.
vadum lene, j. 50.
væ, ii. 60. iv. 28. v. 34.
vafer, xi. 32.
vafra arte, vi. 64. xii. 64.
vaga aranea, iix. 33.
vagæ iuuentæ, ii. 90.
vagantur, vi. 34.
vagaris, x. 65.
vagatur, iii. 57.
vagatus, ix. 60.
vagi, iii. 67.
vagientem fetum, iii. 58.
vagientes infantes, xi. 62.
vagis greſſibus, ii. 57.
vagitibus tantis, ix. 21.
vagitu, ix. 9.
vagos capillos, vi. 52. turdos, xi. 22.
vagúmque, xii. 18. mane, vii. 38.
vagus, j. 2. iv. 79. v. 32. 71. vi. 21. 80. vii. 31. x. 85. amor, xii. 98. December, iv. 14. lepus, j. 15. pes, xii. 26.
valde, iii. 44.
vale, v. 67. ix. 8. x. 104. xi. 109. xii. 48.
valeam, ii. 5. iv. 31. vi. 64. 60.
valebis, ii. 92. vi. 78. xiii. 35.
valent, j. 16. iix. 32. x. 62. xii. 71.
valere, vi. 70.
vales, ii. 64.
valet, iv. 64. vii. 12. xiii. 80.
valle, iii. 58. alta, iii 58. breui, ix. 19. vaſta, † 6.
valles, v. 72. curuas,

iv.64.
valete,iii.7.iv.57.
valuæ,vii.19.
vana ludibria,x.4.
vanæ, ix. 44. togæ, iii. 4.
vani operis,v.23.tripli-ces,vii.71.x.87.
vano labore, xiv. 48. nomine, iv. 11. munera,ix.105.
vanóque honore, ii. 33.
vanos fumos,iv.5. labores,x.82.
vanus labor,j.89.
vapore, vii. 30. iix. 33. arido, vi. 42. lento, v.79.
vapores nimios, x. 48.
vappa perfida, xii. 48.
vapulat, vii.66. vi. 46. xii.57.
vapulauit,x.62.
vapulet, vii. 85. iix. 23.
Vare, iv.78. iix. 20. x, 26.
variæ aulæ,ix.44.
variantur,iix.28.
varias arteis, vii. 31.comas, j.77. opes, x. 48.
variata mappa, iv. 46.
vario,iix.18.
vario ære, v. 36. decore, vi. 42. de marmore, x. 79. ordine, † 26. ſapore, xi. 37.
varióque,xii.4.vſu,vii. 50.
varios, vii. 31. colores, ii. 46. diſcurſus, vii. 38. labóres, iv. 8. modos, iii.63.
varium minutal, xi. 32.
Varro inficiandæ, v. 31.
Varus,iv.78.
vaſa Aretina, xiv. 98. pauca,iv.15.
vaſta valle,† 6.
vaſtos hiatus,j.23.
vatem,† 12.iix.73.xi.51. x.58. iix.63.82. ix.1.x. 64.
vati,vi.21.vii.28.62.xiv. 165. Alexis,v.16.ſuo, ii.22.
Vaticana,vi.92.x.45.
Vaticani cadi,xii.48.
Vaticanis cadis,j.19.
Vatini calicis, xiv. 96. ſudoris,xiv.96.
Vatiniorum fractorũ, x.3.
vatis, vi. 68. iix. 66. ix. 50. x. 103. Apollinei, vii. 21. docti, j. 62. modici, ix. 27. Theodori, xi. 94.
vatum,iix.56.63.

Vb

Vbere,ix.9. largo, xiii. 44.
vbi, † 2. j. 2. 54. 61. 86. ii. 69. 78. 93. iii. 59. iv. 18. 25. 66. v. 59. vii. 21. iix. 65. ix. 24.60.62. xii.13. xiii. 58.
vbique, v.26. vii.72. iix. 3. ix. 100. xi. 95. xii. 50.
vbicunque,j.2.x.92.

Vd

Vda puella, xi. 17. baſia vetulo Falerno, xi.27.
vdaque prata,j.115.
vdi,x.19.
vdo gaudio, x. 78. antro,x.35.
vdones Cilicij, iv. 140.
vdus, iix. 44. aleator, v. 85. calceus, xi. 22.

Ve

Ve, j. 58. 93. iv. 23. vi. 39. x. 5. 22. 30.70. 96.
Vebius comes,ix.32.
vecta,iix.51.
vectius,v.8.
vector laſciue,ii.14. niger,xii.24.
vectus,iv.51.
vehimúrque,iix.61.
vehit,x.3.
vehunt,iix.21.
Veientana, iii. 49. vua, ii.53.
Veientani rubelli, iix. 61.
vel, † 7. j. 87. 109. ii.

48. 66. iii. 1. 82. iv. 64. 69. v. 12. 24. vi. 49. 70. vii. 1. 79. iix. 53. ix. 39. x. 20. 82. xii. 28. 46. xii. 21. 67. xiii. 51. 54. xiv. 116. 145.
vela, iix. 70. xii. 44. 29. xiv. 28. 29. læta, † 26. negata, ix. 39. xi. 22.
Velabrenſem, xiii. 32.
Velabrenſi foco, xi. 53.
Velabrienſis caſeus, xiii 32.
velamine nigro, iii. 3.
velarunt, xii. 42.
velas, iii. 3.
velat, j. 89. ii. 43.
velet, iii. 2.
velim, j. 9. 58. ii. 5. iv. 42. v. 16. ix. 25. x. 74.
velimus, iv. 61.
velint, j. 52. v. 61. vi. 25. iix. 75. x 34.
velis, j. 9. 36. ii. 64. vi. 49. iix. 28. 38. 39. 51. ix. 4. 39. x 47. 48. xii. 54. 84. xiii. 2. xiv. 145.
velit, j. 118. ii. 54. iii. 90. 92. vi. 63. 77. vii. 68. iix. 11. 14. 18. 46. x. 23. 103. xi. 24. 28 16.
velle, iii. 26. v. 84. xi. 8. 28. 56 59. xii. 96.
vellem, vi. 81. iix. 53. 72. x. 8.
vellens comam, v. 37.
vellent, iv. 44.
vellera, ii. 46. iv. 41. xi. 28. aurea, xii. 100. flaua, ix. 62. multa, xiv. 143. pretioſa, xiii. 125. raſa, xiv. 159.
vellere, iix. 28. x. 90. xi. 100. Aeolio, iix. 51. pullo, xiv. 157.
velleribus primis, xiv. 155.
velles, iii. 16.
vellet, j. 36. 74. 86. iii. 24. vi. 21. vii. 50. iix. 46. x. 73. xi. 35. 41. xii. 29.
velletis, xi. 61.
vellis, ii. 62. x. 90.
vellis, ii. 62. x. 90.
vellit, ii. 11.
vellus, v. 38. denſum, iv. 3. inquinatum, iv. 4.
velocia munera, † 2.
velocibus annis, iix. 8.
velocior manus, xiv. 208.
velocius, j. 47. 49.
velóque, j. 35. xi. 46. 99.
velox, j. 111.
velox, vi. 28. Agathine, ix. 39. draucus, xiv. 48 notarius, x. 62. timor, j 105.
velut, vi. 82. vii. 46. 59.
veluti, xi. 28 37
vena Lucrina, x. 30. ſaucia, iv. 66.
vena rigida, vi. 49. xi. 17.
venabula, † 15. xiv. 30. deiecta, xiv. 31. Dorica, † 23. grandia, † 155. ſplendida, † 11.
venafri Campani, xiii. 98.
venafro vncto, xii. 64.
venalis, j. 2 iii. 60.
venatio, xiii. 101.
venator, † 11. j. 50. x. 87. xii. 14 18. xiv. 86. ſuperbus, iv. 35.
ſuperbus capta matre, x. 37.
venatrix, xi. 70.
venatur, xiv 200.
venatus humiles leonum, j. 105.
vendamus, vii. 15.
vendas, vii. 97. xi. 71.
vendat, xii. 55.
vende, xi. 71.
vendebat, vi. 66.
vendentem, xii. 103.
vendere, j. 57. 86. iii. 56. iv. 5. v. 16. vii. 63. 76. ix. 4. 30. xi. 71. xii. 67. 73 103. xiv. 204.
venderet, j. 86.
vendes, ii. 43.
vendicabit, xi. 99.
vendicare, iii. 82.
vendidiſti, xii. 99.
vendidit, iii. 48 57. vi 71. ix. 22 xii. 33.
vendis, xii. 67.

vendit, j. 42. 19. xii. 55. xiv. 194. 223.
vendira, xii. 103.
vendo, iv. 80.
vendunt, xii. 46.
venena pulla, ix. 3.
veneno, vi. 19. Amyclæo, iix. 28. atro, vii. 71. obſcuro, j. 79. poto, v. 77.
venenum, iii. 22. vi. 78. 92.
venerabilis moles, † 2.
veneranda domus, ix. 21. limina, xii. 3. pallaria, j. 71. ſacra Muſarum, x. 88.
venerandáque ſanctáque verba, iii. 69.
venerande nepos, ix. 18. rector, vii. 59.
venerandus Cæſar, ix. 104.
venerantia, v. 15.
venerantur, iix. 11.
venerare, iv. 30.
veneras, j. 3.
venerar, iix. 55. xiv. 72.
venere, † 3. xii. 71.
Venerem, j. 103. 110. v. 41.
Veneres, ix. 12. xi. 14.
Veneri, ix. 42. xi. 61.
venerint, j. 105. x. 5.
veneris, iii. 4. iv. 44. v. 7. xi. 27. xii. 43. xiv. 206. beatæ, xi. 81.
venerit, xi. 7. xii. 24.
venerunt, vii. 52. iix. 71. xiii. 28. 111.
Veneri, vi. 46.
Venetis terris, xiii. 88.
Veneto, x. 48. xiv. 131. luto, iii. 74.
veni, j. 72. iv. 1. 78. v. 49. vii. 5. 22. 1. 21. 39. 67. xi. 53. xii. 63. 84. xiii. 82. xiv. 99.
veniam, ii. 90. iv. 77. vi. 51. ix. 56. xi. 36. xii. 60.
veniant, vii. 71.
venias, j. 53. iii. 27. x. 36. xi. 53.
veniat, vii. 4. xiv. 87.
veniente, iix. 21.
venies, v. 45. x. 12. x. 24.
veniet, j. 50. iii. 4. 38. xiv. 112. 125.
venimus, x. 103. xi. 80. xiv. 48.
venio, ii. 18. iii. 44. xiii. 35.
venire, j. 118. v. 4. 85. vi. 1. xi. 8. xii. 78.
venis, iii. 44. 54. vi. 47. iix. 21. 67. xiii. 2.
venis curnis, xiv. 33. prominentibus, v. 4.
veniſſe, iv. 61. xiii. 107.
veniſſent, x. 81.
veniſti, j. 3. v. 9.
venit, † 3. j. 26. 63. 72. 88. iii. 50. 58. 65. iv. 30. 46. 66. v. 3. 10. 59. vii. 7. 12. 35. 55. 85. iix. 32. 51. 67. ix. 24. 49. 52. 104. x. 6. 36. 73. xi. 70. 92. xii. 26. 29. xiii. 31. 36. 84. xiv. 62. 72. 162. 199.
venit, (à veneo) xi. 39.
venite, xii. 8.
venitis, x. 48. 72.
veniunt, iix. 78.
venter, xiv. 151. infelix, ii. 51.
ventilat, iii. 82. v. 32. xii. 18.
ventis, x. 104.
vento iubéte, x. 83. leni. x. 30.
ventos, iv. 19.
ventóſque, vi. 59.
ventre, xi. 62. j. 21. faliſco, iv. 46.
ventrem, iv. 78. x. 48. iii. 42, liquidum, xiii. 116. ſolutum, xi. 89.
ventres molles, xiii. 26.
ventri, iii, 22, xi, 53, pigro, iii. 47, ſciſſo, xiv, 60,
ventris, j, 38. 110. duri, xiii. 29, maruri, † 14.
ventum, ii, 41,
venrura, xi. 92. Cydonia, x. 42. turba, vii. 43.
venruram, xiv, 6,
venruro, iix. 21.
venturum, xi. 74.
ventus, ix, 39, xiv, 28, 89,

Venuleio,iv.85.
Venus, † 6. j. 104. ii. 84. vi. 13. vii.88. iix. 43. x. 13. æqua, iv. 13. caſta, ii. 34. vi. 45. x. 33. debilitata, j.47. fugitiua,xii.98. læta, vi. 21. nuda, iix. 1. plebeia, ii. 53. prodigioſa, j.91. ſollicitata,iii.74. ſuperba,iii.68.
uenuſtum,xi.32.
uer, ix. 14. breue, ii. 46.
uera, ix. 101. x. 34. electra, iix. 51. fama,vii. 87. gaudia, vii.4.xi. 27. Glaniana, iv. 39. mentula, vii.34. nomina,xiv.170. ſoboles,vi.3.
uerâ ſimplicitate,j.40.
ueræ,xi.45.vitæ,v.21.
ueram,j.110.vii.38.
ueras amicitias,xi.45.
uerba, ii.76, v. 16. 24. 51. vi. 54. 56. iix. 7. 22. xi. 47.71. xii. 42. xiv. 208. barbara, j. 66. fortia, iii. 46. grandia, ii. 69. ix. 33. Latina, xi. 21. mandata,ix.36. pauca, j. 97. prima, ix. 69. ſobria, j. 28. venerandáque ſanctáque,iii.69.
uerbera; † 10. ii. 75. Graia, ix. 74. mille, xi. 94.
uerberat,xii.75.
uerberatus,vii,94.
uerbere, vii. 66. tenui, xiv.71.
uerberent,xii.57.
uerberibuſque,ix.70.
uerbis, j. 36. iv.89. iii.3. vi.11. iix.6. xii. 11. caſtis,iii.69. grandibus minax, ix.28. innocuis,vii.11. pl[illegible]oribus x.72.
uerbum, ix, 47. vnum, xiv,217,
urcellas,x.12.
uerè, j. 34. iii. 12. vi,44, xiv,187.
uerecundam ſitim,viii 70.
uerecundo ore, viii,1,
ueredi ſuccincto, xiv. 86,
ueredo rapienti, xii, 14,
ueri,v.19.xi.50.
ueredicæ ſorores,v,1,
ueredico ore,x,37.
ueriora,vi,30,
ueris, vi. 30. 80. xiii. 127.
ueritas ruſtica ſiccis capillis, x,72,
uerius,viii,76,
ueritus,ix,27.
uerminat,xiv,23,
uerna, j. 42, iii,1,vi,29, xiv, 1, 119, clamator, xii,26, Numæ,x,76, ſatur,ii,90.
uerna tempora, v, 68. ix,13,17.
uerna arbore,xi.9.
uernæ lactei, iii,58, tuberes,xiii,43.
uernam dormitantem viii,59. negligentem, xii,89.
uernarent,ii,61.
uernas,x,30.
uernat,ix,55.
uernis equitibus,j.85.
uernos apros,j.50.
uernula, xii.71.xiv.54.
uernulæ,v.38.
uernulas libellos, v.18.
uero, vi. 39. viii, 76, amore, x,20. barbaroq;,rure, iii.58. dolore, vi. 63. gaudio, j.50. nomine, vi.88. viro,vii.57.
uerona, j. 62. magna, xiv. 195. tenuis, x. 103.
ueronâ,j.8.
ueronem ſacrum, j. 50.
ueros Sardonychas,ix. 60.x.87.
Verpe poëta,xi.95.
Verpus,vii.81.
Verris,ii.37.
uerſata,xi.53.
uerſibus, x.100. duobus, xiv. 1. mille, xi. 81.trecentis,ix.20.
uerſiculus, iii. 9.50.vi. 64.
uerſu grato, iv. 55. impio, x. 5. non laborioſo, xi.7. Lampſacio, xi.17. laſciuo, x. 64 rudi,ix.12.

uerſus, ii. 8. iv. 17. v. 27. 57. vii. 3. ix. 91. xi. 2. 4. 25. xii. 62. xiii. 75. diſertos, vi. 14. ducentos, viii. 90. duo treſue, xiii. 3. facundos, xii. 43. laſciuos, xi. 21. Saturnalitios, xi. 16. ſeueros, j. 36. viridi ærugine tinctos, x. 33.
Vertagus acer, xiv. 200.
uertex planus, ix. 64.
uertice, j. 32. viii. 36. x. 19. moto, iv. 3. tenero, xiii. 50. toto, xii. 7.
uerticémque, xii. 45.
uerum, j. 65. 109. ii. 69. iii. 72. iv. 34. 42. v. 30. vii. 5. 27. 89. 99. viii. 76. x. 5. 14. xi. 8. 25. 63. 108. xii. 36. 87. xiv. 52. nomen, ix. 97.
uerus, iv. 5. pater, † 3. paterfamiliæ, j. 85.
ueſcitur, viii. 50.
ueſcuntur, iii. 58.
ueſica fortior, viii. 33. omnis, iv. 49.
ueſicam, xiv. 62.
ueſpilo, j. 1. 31. 48.
ueſpillonum, ii. 61.
Veſtæ, vii. 72. canæ, j. 17.
ueſte, v. 24. tinctâ, v. 24. depoſita, vi. 93. madidâ, v. 80.
ueſtem aridam, iv. 70.
ueſter, ix. 97.
ueſtes, xii. 103. amethyſtinas, j. 97. olidæ, j. 50. ſaturatas, viii. 48.
ueſti, j. 5.
ueſtib. tinctis, ix. 63.
ueſtino grege, xiii. 31.
ueſtinus caſeus, xiii. 31. grauis, iv. 73.
ueſtite, ii. 46.
ueſtis proxima, xii. 18. ſordida, viii. 3. xiv. 71.
ueſtit, j. 36. vi. ii. vii. 81. xiv. 128.
ueſtitur, x. 51. viii. 33. x. 51. xiv. 129.
ueſtra, v. 85. viii. 28. x. 10. 103. xi. 62. xiv. 136.
ueſtras, ix. 1. xi. 83.
ueſtri, x. 103.
ueſtris, x. 24.
ueſtro, xii. 64.
ueſtrum, v. 6. vi. 68.
ueſuuius viridis, iv. 44.
uetabunt, xi. 79.
uetamur, xi. 7.
uetar, ii. 91. v. 38. vi. 91.
ueterem amicum, viii. 14. ix. 86. Gaurum, iv. 55. Iouem, vii. 72. maritum, x. 41. ſenectam, v. 7. ſodalem, ii. 44. umbram, v. 10.
ueteres, v. 16. xi. 91. artes, iv. 39. alios, iii. 63. brachæ, xi. 22.
calathos, ix. 60. & paucos ſodales, x. 104. Ficelias, vi. 27. Fidenas, iv. 64. omnes, j. 55. patres, xi. 6. patronos, v. 36. poëtas, x. 78. ritus, viii. 80. ſodales, j. 100. ſolos, viii. 69.
ueteri fidóque ſodali, ii. 43. v. 19. ſodali, x. 37. xii. 25.
ueteris amici, viii. 18.
ueterino, iii. 67.
ueterum auorum, x. 87 Corinthiorũ anſæ, ix. 58. ducum, ix. 85.
ueteres, v. 54.
ueto, j. 35.
Vetoniſſæ paruæ, iv. 55.
ueuiſti, iv. 22.
uetuit, iii. 46. ix. 104. xi. 42.
uetula, iii. 32.
uetulâ dextrâ, xi. 30.
uetulæ Fabulæ, viii. 33.
uetulam, iii. 32. iv. 20.
uetulas, iii. 76. viii. 79. algentes, iv. 5. decem ix. 103.
uetuli cinædi, j. 42. Eucti, viii. 6. fures, vi 16.
uetuliſque, viii. 79.
uetulo Falerno, j. 19. viii. 77. xi. 27. marito, xi. 72. petaſone, xiii 55.
uetulos cados, xiii. 112.

uetulum cunnum, x. 90.
uetus, vi. 64. vii. 78. x. 101. 98. xi. 22. 35. 53. aura, iv. 4. fidus ſodalis, v. 19. ingenium, xi. 8. patriuſque amicus, vi. 25. putreque ſolum luto, ix. 75. ſodalis, j. 55. vii. 85. teſta, vi. 93.
uetúſque, ii. 30. xi. 35.
uetuſtas, vii. 44. longæua, † 5.
uetuſtina, iii. 93.
uetuſtinæ, ii. 28.
uexabit, viii. 46.
uexat, ii. 32. ix. 60. xi. 82. 87.
uexata vindemia, j. 57.
uexatas, roſas, xi. 90.
uexatio, x. 82.
uexerat, † 16.
uexes, j. 118.
uexit, viii. 51.

Vi

Vi, vi. 19.
uia, vii. 60. x. 12. media, † 2. pulueruleuta, xii. 2.
uiâ, x. 104. aliâ, xi. 92. flaminiâ, x. 6. inoffensâ, xiv. 209. media, vi. 93. ſacra, ii. 63. xii. 2.
uię, xii. 28. xiv. 61. Æmiliæ, iii. 4. Auſoniæ, ix, 104. latiæ, ix. 65. longæ, j. 2.
uiam, v. 14. xiv. 150.
uiarum, ix. 102.
uias, j. 71. Auſonias, vii. 5. Capitolinas, vi. 10. graciles, ii. 86. longas, vi. 43. ix. 31. x. 36. xiv. 188. tacitas, xiii. 60. totas, vii. 10.
uiator, vi. 28. ix. 65. x. 63. xi. 14. 92. xiii. 25. laſſus, ij. 6. piger, v. 55.
uibrabunt, v. 79.
uicarius, ii. 18.
uicem, viii. 38.
uicenos nūmos, iv. 26.
uicere, ix. 106.
uiceris, xi. 6.
uicerunt, vii. 18.
uici fuit ille magiſter, x. 79.
uicies, j. 100.
uiciéſque, xii. 78.
uicina, v. 65. vi 43. xiv. 159. antra, vii. 49. iugera, viii. 56. numiſmata, j. 27. porta, iv. 18. Nomento rúra, xiii. 15. ſilua, j. 50.
uicinâ vrbe, j. 13.
uicinam vrbem, vii. 16.
uicine, vi. 27.
uicini, vi. 19. 39. 73. ix. 70. cubiti, iii. 63. iliceti, xii. 18. Quirini porticum, xi. 1.
uicina tota, xii. 59.
uicino fonte, ix. 19.
uicinos hortos, j. 115. xi. 35. lares, x. 58.
uicinum, j. 21. vii. 92.
uicinus, j. 87. vi. 64. ſolas, xi. 42. lætus, iii. 58.
uicit, j. 8. viii. 26. x. 87. xi. 34. 42.
uico patricio, x. 68. Tuſco, xi. 28.
uicos tenues, vii. 60.
uicta, j. 83. xiv. 150. faba, iii. 47.
uictima grata, xii. 92. cæſa, ix. 32. cæſa quacunque manu, x. 73.
uictimaque, ix. 92.
uictimaſque, viii. 66.
uictor, viii. 54. ix. 44. 104. x. 74. xi. 34. 79. Deus, vii. 7. Scipio, xi. 2.
uictorem, viii. 2.
uictores, viii. 43.
uictori, vii. 28.
uictoria Phlegræa, viii 78.
uictoria triſtis, x. 50.
uictoriæ ſignum, xiv. 170.
uictoris, vii. 28. viii. 26.
uictricem laurum, ix. 36.
uictrices chartæ, vii. 5.
uictrix vmbra, vi. 76. vnda, xi. 97.
uictura carmina, viii. 73. fama, v. 15. nomina, vii 43.
uicturæ, j 26.
uicturam, viii. 81.

uicturas chartas, xi. 4.
curas, j.108.
uicturis chartis, iii.20.
uicturum, v.59. nomé, x.26.
uicturus liber, vi.60.
uîcus, vii.72. patritius, vii.71.
uide, vi.21. xiv.131.
uideam, ii.5.
uidear, v.18. vi.73.
uideare, ix. 61. vii, 100.
uidearis, viii.3. x.83. xi. 56.76.
uideas, j. 16. iii. 93. vii. 98. ix. 73. 88. xiv. 76. 212.
uidear, ix. 67. xiv. 1. xi. 103.
uideatur, iv.32.
uidebam, j.91.
uidebaris, j.91.
uidebis, j. 56.110. vi.78. x.19.104. xiii.100.
uidebit, v.81.
uidebo, v. 47. viii. 25. 41.
uidebuntur, ii.8.
uidemur, vi. 70. x. 65. xii.4.
uidenda, x.6.
uident, iii.93.
uideo, ii. 38. x. 14. 70. xiv.154.
uideor, viii. 23. x.1. xii. 26.
viderat, ii. 66. vi. 53.85. ix.57. x.52.
uidere, j. 87. iii. 44.67. iv. 30. 64. 77. v. 25. viii. 8. 21. ix. 76. xi.1. 76.102. xii. 49.
uideres, iii.47.
uideret, viii.2. xii.86.
uideri, j.10.42. ii.88.91. iii.52 iv.6. vii, 11.50. viii.19.38. x.90. xi.43. 56. xii.17.41.62.
uideris, j. 42. ii. 1. iii. 5. 40. v. 4. vii. 25. 40. viii. 64. ix. 44. x. 93.
uiderit, v.50.
uides, ii.11.29. iii.38. iv. 53. v. 23. ix.32. 36.44. x. 84. 92. xi. 59. xiv. 44.
uidet, † 2. j. 97. 105. ii. 14. iii. 39. iv. 21. v. 23. vi. 18. 34. 39. 64. vii. 4. 16. 86. viii. 3. 36. 49. 59. ix. 35. 38. 60. x. 32. 51. xii. 52.
uidetis, ii.57.
uideto, x.19.
uidetur, j. 35.45. 75. ii. 84. iii. 12. v.12.31.57. viii.23.51.75. ix.62. x. 25. 76. 90. xi. 25. xii. 42. xiv.18.
uidi, vi. 58. viii. 30. xii. 32.
uidimus, † 5. 6. j. 13. iv. 26.35. xii.60.
uidiſſem, v.50.
uidiſſent, ix.67.
uidiſſes, ix.67.
uidiſti, vi.33. viii.25.
uidit, † 28. ii.75. iii 95. vi.68. vii. 39. viii.26. 68. ix. 11. x. 38. 67. xi. 62. xii. 85.
uidua, ii 32.
uiduáque platano, iii. 58.
uiduæ, vii.72.
uiduarum, j.50.
uiduata, ix. 31. culcita, xi.22.
uiduiſque, iv.56.
Vienna pulchra, vii. 87.
Viennâ vitiferâ, xiii. 107.
uigeſſis, xii.77.
uigil, xiv.40.
uigila, vii.53.
uigilare, ix.20.
uigilat, viii.21.
uigilatur, xii.69.
uigilaueram, xii.18.
uiginti, ii.30. vii.64. viii 13. x.75. millibus, xi. 39. nummis, xii. 26.
uile cadauer, viii. 75. fragmentum, vii.18. pretium, j. 77. lapis, xiii.84.
uiles cappadocæ, v. 79. pueri, j.42.
uili, xii.67. puluere, xiv. 102.
uilia, xii. 48. dona, xiv. 6. ligna, xiv. 12. monumenta, xiv. 96. ora, ii.72. percoqua, xiii.46.
uilior, x. 73. xiii. 9. 122.
uilis, ix. 102. xiii. 121. lecticula,

lecticula, ix. 94. oliua, ix. 47. tomus, j. 67.
uiliſque, ix. 103.
uiliſſima, viii. 83.
uilius, vii. 26. xii. 13. xiv. 1.
uilla Baiana, iii. 58. rudis, vii. 35.
uillâ ſordidâ, x. 98.
uillæ, xii. 57. celſæ, iv. 64.
uillam, vii. 35. xii. 57. xiii. 15. pictam, iii. 58.
uilli, xiv. 136.
uillica, ix. 61. x. 48. xii. 18. nupta, iv. 66. pinguis, j. 56.
uillicæ, iii. 58.
uillici, x. 92.
uilliciq́ue, vi. 39. x. 30.
uillico, j. 50. iii. 58.
uillicoſq́ue, xii. 32.
uillicus, iii. 68. vii. 30. 70. xi. 40. leuis, xii. 18.
uillicuſque, ii. 11.
uillis, vi. 56. Baianis, iv. 25.
uillorum, xiv. 145.
uilloſa gauſapa, xiv. 138. lintea, xiv. 138. ſtragula, xiv. 147.
uimen breue, iv. 89.
uimine, vii. 52. texto clauſa prandia, ix. 74. leui, ii. 85.
uimineo texto, iii. 58.
uina, ii. 59. iii. 68. 90. iv. 69. vi. 89. viii. 50. ix. 26. x. 36. xi. 30. xii. 49. xiii. 13. 110. 114. 125. 126. xiv. 112. æmula, Tuſcis cadis, xiii. 118. duo, iv. 86. condita, iii. 62. maſſicca, iv. 13. mucida, viii. 6. peregrina, iv. 66. peſſima, j. 19. plumbea, x. 49. refinata, iii. 77. Rhætica xiv. 100.
uincam, x. 16.
uincant, xiv. 28.
uincas, v. 29. vii. 71. viii. 64.
uincat, iii. 93. viii. 3.
uinice, xii. 36.
uincebant, ix. 30.
uincenda, v. 23.
uincentem, xii. 65.
uincenti, ix 70.
uincere, † 27. j. 71. 42. ii. 29. 90. iii. 1. iv. 19. v. 23. 25. 66. vi. 32. ix. 69. x. 19. xiv. 213.
uinceret, vi. 77.
uincet, iii 33.
uinci, vii. 64. xiv. 213.
uinciq́ue, vii. 41.
uincis, iii. 95. viii. 28.
uincit, j. 50. ii. 57. iv. 55. v. 38. viii. 51. ix. 85. xii. 34. xiv. 201.
uincite, iv. 57.
uincitur, ii. 53.
uincor, xii. 40.
Vindelicis oris, ix. 86.
vindemia, j. 27. vi. 27. viii. 53. Gnoſſia, xiii. 106. condita, viii. 68. mitis, xiii. 109. Nomentana, xiii. 119. vexata, j. 57.
vindemiarum, ix. 100.
vindicare, ii. 23.
vindicatum, ii. 83.
uindice, iii. 2. j. 54. Pluteo, iii. 91.
vindicem, iii. 2.
vindicis docti, ix 44.
uinea cana, iii. 65. foſſa, xiv. 49.
uineâ Tuſcâ ligo politus, ix. 58.
uincta, iv. 59.
uini, xii. 66. audacis, xiv. 94.
uinitorq́ue Romanus, xii. 57.
uinitorem, iii. 57.
uinitores, x. 30.
uino, xi. 16. heſterno, j. 85. miſto, vii. 19. multo, v. 4. nimio, ii. 89.
uinum, v. 79. vi. 78. x. 48. xiii. 122. conſulare, vii. 78. picatum, xiii. 197.
uiola, xiv. 97.
uiolæ, xi. 19.
uiolant, j. 54.
uiolare, x. 66. xii. 86.
uiolas, ix. 27.
uiolat, viii. 35.

uiolata crura, v.62.
uiolauerit, viii.51.
uiolentæ, xiv.24.
uiolentus, xii.14.
uioles, xiii.66.
uiolis, ix.12.x.33.
uipera, iv.59. ſcelerata, iii.19.
uiperæ, iv.4.
uiperarum, j.42.
uipereum uirus, vii. 11.
Vipſanas, j.109.
Vipſanis columnis, iv. 18.
Vipſanas laurus, j. 109.
uir, j. 50. 69. 75. 91. ii. 69. iii. 30. 44. 69. iv. 7. 42. x. 95. xi. 8. 72. bonus, iv. 5. x. 23. iuſtus, probus, innocens, iii. 44. inepte, j. 69. pauper, iv. 5. peſſimus, vii. 35.
uirque, vii.12.
uirens coliculus, v. 79.
uirent, j. 89. vi. 42. vii. 5.
uirenti fronte, ix. 77.
uirentis auri, xii. 15.
uires, viii. 70. 73. ingenuæ, x. 47.
uiret, iii. 47. viii. 73. ix. 62. xii. 31. xiii 115.
uirga, ix. 23. 62. aurea, vii. 73. myrteta, iii. 81. pinguis, ix. 55. ſuperba, xi. 99.
uirgâ nobili, viii. 66. Santonicâ, ix. 96.
uirgæ damnatæ, xii. 48.
Virgilij culex, xiv. 186.
Virgilio, xiv. 195. 108. æterno proxima rura, xi. 53.
Virgilióſque, iii. 38.
Virgiliumque, viii. 56.
Virgilius, viii. 56. xiv. 75. in membrana, xiv. 186.
uirgine, iii. 91. vi. 47. crudâ Martiaque, vi. 42. gelidâ, xi. 48. porcâ, xiii. 56. pudicâ, iv. 6. ſola, xiv. 163.
uirginea manu, xi 9.
uirgineamq; domum, j. 71.
uirginem, x. 92.
uirgineo auro, ix. 24. cruore, iv. 64. pollice, x. 42.
uirgineſque, v. 2. grandes, iii. 58.
uirginibuſque, iii. 69. ix. 70.
uirginis, vii. 31. chartæ, j. 67.
uirginitate certâ, iv. 45.
uirgo, v. 11. xi. 79. xii. 42. conſcia, vi. 10. ferox, xiv. 179. grandis, viii. 3. proba, iii. 68.
uiri, iii. 93. iv. 35. ix. 41. docti, x. 73. ſteriles, iii. 91. teneri, vi. 68.
uiribus, xi. 82.
uiridem Theryn, x. 44.
uirides annos, j. 102. xi. 72. aras, iii. 24. xii. 60. caules, iii. 47. comas, iii. 19. gemmas, ix. 60. xi. 28.
uiridi ærugine tinctos verſus, x. 33. Baccho, xiii. 39. iuuenta, vii. 39. mero, xiii. 68.
uiridis braſſica, xiii. 17. cancri, vii. 72. veſuuius, iv. 44.
uirile, vii. 66.
uiriles vultus, ix. 37.
uirilia languida, xi. 30.
uirilitatis ereptæ, ix. 7.
uiris, ii. 84. x. 26. xi. 23. obſcuris, ix. 1.
viro, j. 63. 91. viii. 6. 64. x. 69. xii. 42. 93. 98. agreſti rudique, iii 24. bis rapto, ix. 31. decimo, vi. 7. laſciuo, x. 68. participi, iv. 75. Phrygio, viii. 6. tetrico, j. 63. vii. 87. vero, vii. 57. vni placere, x. 35.
uirorum, vii. 46. 61. ix. 16. 80. x. 19. xiv.

59. doctorum, xiv. 191.
uiros, vi.16. ix. 80. xiv. 49.coccinatos, j.97. medios, ii.61. iii. 81. nudos, iii. 68. ſteriles, ix.9.
uirtus, viii. 80. xii. 14. cauta, vi.25. dulcior, v. 20. maxima, viii. 15.
uirtutem, xi.57.
uirum, j. 9.22.79.91.ii. 41. iv. 58. vi. 14. viii. 46. ix. 37. 57. x. 69. 87. xi. 23. 40. 79. 82. xii.52.dignum, j.110. mollem, j. 97. iii. 73. nimium, ii.36.
uirúmque, iii. 93. viii. 56.xiv.185.
uirus, xiii. 2. fallax, vi. 93. miſtum, j.88. vipereum, vii.11.
uis, j. 30. 118. ii.53. 88. iii. 5. 13. iv.26.47. v. 20. 53. vi. 14. 50. vii. 24. 99.viii.73. ix.26. 70. x.13.83 xi.40.57. xii. 17. 21. xiv. 1. 69. 163.
uis, iii.72.78.
uiſa, iii.17. vi. 85. x.75. ix.31.
uiſam, x.35.
uiſcera, iv.81.
uiſceribus, j. 14. xiii. 84.
uiſcerum, xi.62.
uiſco, † 11.
uiſcere, x.20.
uiſco, v.3.genitore, vi. 38.oceano, v.28.
uiſure, x.44.
uiſus, x.57.79.
uita, j. 50. ii. 41. iii. 21. 99. v. 13. vi. 70. viii. 3. 38. ix. 29. x. 63. 58. xii. 98. carior, xi.21. craſtina, j. 16. longior, viii. 77. proba, j. 5. reuerſa, vii. 46.
uitâ, viii.35.v.44. xi.21. manente, vi. 15. meliore, vi. 70. priore frui, x.23.
uitæ, iv. 75. x. 50. xi. 92. iucundæ, iii. 6. laudatæ, j. 94. quietæ, x. 92. tribus aureis peractis, x. 24. veræ, v. 21.
uitam, † 4. 13. j. 56. ix. 53. x. 47. xi. 30. 57. xii. 57. beatiorem, x. 45.municipalem, iv. 66. ſanctam, j. 79.
uitare, j.49. viii.59. xii. 34.
uitas, iii.51.
uite, viii. 51. roſea, iii. 24.
uitelliani, xiv.8.
uitellianis, ii.6.
uitellos croceos, xiii. 40.
uites, v.50.
uitet, xi. 48.
uitiantur, xii.75.
uitiatâ amphora, vi. 93.
vitiatum talum, viii. 75.
uitibus, xiii. 125. tardis, j. 44. teneris, iv. 13.
uitiferâ Viennâ, xiii. 107.
uitiis, iii. 10. x.33.
uitio, j.54.xii.53.
uitioſum, xi.93.
uitioſus homo, xi.93.
uitis nata in media palude, xiii. 115. ſeptima, xiii.114.
uitium, ii. 89. iii. 27. v. 19. xi. 93. deforme, xi. 100. leue, vii. 17. magnum, x. 76. peius, iii. 72. periculoſum, iii.44. puſillum, iii. 42. ſecretius, iii.77.vnum, x.76.
uitrei calices, xiv.115.
uitreis ampullis, vi.35. fractis, j. 42. nudis, vi.68.
uitreo latrone, viii.71. torrente, xii.3.
uitreus nimbus, xiv. 112.
uitro, j.38.iv.86. breui, ix. 60.excuſſo, iii.55. parco, ii. 40. puro, iv.22.
uitulus, vi.38.
uitulúſque, iii 58.
uiua, vi.49. bractea, ix. 62.quies, x.30.

uiuâ cupreſſo,vi.49.
uiuam, j. 16. 104. x.12. xii.35.
uiuat, j.56.ii.11. ix.1.28. xi.5.72. xii.17.
uiue,j.16.57.104.vii.46. viii.44.
uiuebant,† 7.
uiuebátque,iii.19.
uiuenti,j.1.
uixerat,† 17.
uiuere, j. 26 ii. 53. 90. iii. 30. 38. v.21.59.65. vi. 18. 27. 70. x. 23. xi.57. xii. 18. 47. 60. 79. in æternâ roſâ, viii.77.
uiueret,x.35.
uiues, iv.5.v. 59. vi.64. vii.68.83.
uiui vrſi,vi.64.
uiuida cera, vii. 43. epigramma, xi. 43.
uiuidúmque,xii.62.
uiuis, j. 116.iii. 30.v.10. viii.44.
uiuit, j. 89. 115. ii. 11. iii. 41.75.iv.73. v. 21.38. vi.18.32. viii. 68. xi. 47.58.85.
uiuo colore,xii. 64.genitore, iv. 16. lacte, xiii.44.
uiuo,v.38.
uiuum Lagona, ix. 51. mare,xiii.79.
uiuis, xi.68. fons,ii.90. decor,vi.13.
uix, j. 16. ii. 6. 57. iii. 25. 38. 46. v. 53. vi. 28. 52. 54. vii. 52. 92. viii. 56.75. ix.37.42. 50.56. x.21.57.70. xi. 19. 25.30. 40. xii.6.11. 29.99.
uixque,v.23.
uixiſſet,v.36.
uixiſti,x.38.
uixit,† 18.v.7.59.

VI

Vlcere turpi,vii.70.
ulcus, xi. 61. acre, xi. 99.
ulla, j. 110. iv. 66. 79.v. 75.xi.75.xii.98.
ulli,ix.45.
ullis, † 18. vocibus, xi. 61.
ullus, ii. 37. iv. 31. v. 50. ix. 28. labor, xii. 63.
ulmi,iv.13.
ulmo fragili,iv.49.
ultra,ii.66.84.
ulteriora,j.27.
ultima,xi.92.aura,xi.9. pars,† 2. penſa,iv.73. præda,xiii.95. nox,x. 71.
ultimis ceris,iv.70.
ultimus, ix. 49. x. 5.xi. 66.xii.36.
ultoris Martis,vii.50.
ultrò, v 6. ix. 24. x.75. xi. 24.
ululat,v 42.
Vlyſſes,xiv.184. fallax, iii.64.

Vm

Vmbella,xiv.28.
umbellam,xi.74.
umbellas hilares, iii. 58.
Vmber, vii. 52. 30. 89. pauper,xii.83.
umbilicis, j. 67.viii.61. pictis, iii.2. nigris, v. 6.
umbilico nullo,ii.6.
umbilicos,iv.91.
umbilicum,vi.52.37.
umbone,iii.46.
umbra, v. 21.vi.15. vii. 20.39.feſtinata,x.61. hoſpita,x.26.lætior, ix.62. melior, vi. 18. notior, xii. 52. textilis, xii.31. victrix, vi. 76.
umbrâ Phaëthontæâ, vi. 15. Pieriâ, ix.86. Pompeiâ,xi.48.
umbracula,xiv.28.
umbram veterem, v. 10.
umbras æſtiuas,j.13.caras,x.71.diffuſas,† 2. infernas, j. 37.xi.70. nigras, v.36. opacas, j. 89. Stygias, j. 102. 115.
Vmbris, xiii.69. montana,ix.59.
Vmbriæ montanæ,vii. 96.
umbris, j. 50. infernis, iv. 16. xi. 6. pampineis, iv. 44. ſanctis, vii.39.

Vn

unquam,iii.16.77.v.77 x.11.77.xii.29.

vna, † 3.27. j. 20. 69. iv. 7.54. v. 7. 70. 80. vii. 64. iix. 43. ix. 33. 58. 78. x. 6. 63. 96. xi 53. xii. 88. xiii. 49. hora, x. 74. litura, iv. 10. lucerna, xiv. 41. pagina, xi. 25. pars, xi. 23. xiv. 174. res, xii. 40. ſyntheſis, iv. 66.
vna, ii. 67. ix. 73. x. 12. xi. 19 hora, ii. 1. menſa, x. 48. nocte, xi. 98.
vnam, † 28. ii. 46. vii. 33. x. 38. xiii. 75. Erucam, xi. 19.
vnas, x. 13.
vncia, ix. 49. tota, ix. 4.
vnciam, j. 107.
vncis naribus, iv. 42. lucerna, xiv. 43. vnguento, x. 13.
vnctæ coronæ, vii. 71.
vncti magiſtri, vii. 66.
vnctiore cœnâ, v. 45.
vnctis diebus, xi. 7. digitis, v. 79. xiv. 123.
vncto, j. 54. venafro, xii. 64. vngue, x. 66.
vnctor, xii. 71. ſordidus, vii. 31.
vnda, † 3. 24. j. 77. iv. 22. v. 43. vii. 49. ix. 39. aurea, iix. 55. x. 16. candida, xiii. 40. diues, † 28. frigidior, xiv. 104. mitis, vi. 68. nocturna, † 25. pallida, iix. 33. pegaſis, ix. 59. plana, v. 1. prægrauis, iv. 18. triſtior, vii. 18. victrix, xi. 97.
vnda curua, ix. 92.
vndæ, iv. 50. vi. 42. x. 51. fauentis, x. 104.
vndam, ix. 19.
vndas, iv. 30. vi. 42. x. 5. Baianas, vi. 68. inſtantes, † 25. laudatas, vi. 43. lethæas, vii. 95. niueas, vii. 31. placidas, iii. 67. ſiculas, vii. 44. ſtygias, vi. 58. ix. 52. xi. 85. xii. 92.
vnde, j. 15. 79. ii. 57. iii. 4 30. iv. 5. 35. v. 59. vii. 16. iix. 55. 61. xii. 3.
vndecies, v. 8.
vndecim, ii. 44.
vndecima hora, ix. 60.
vndecimi, xii. 5.
vndenas, vii. 66.
vndenis, x. 9.
vndique, xiv. 223.
vndis, † 28. æquoreis, xiii. 84. irrumatis, ii. 70. liquidis, † 26. x. 7. niualibus, xiv. 118. nitidis, vii. 14. Sinueſſanis, xi. 83. torrentibus, x. 85. tumidis, xiv. 181. vitreis, vi. 68.
vngendis axibus, ii. 77.
vngitur, iii. 12.
vngue, iix. 33. ix. 39. xi. 19. vncto, x. 66.
vnguenta, xi. 55. xiv. 59.
vnguento, vi. 57 74. iix. 3. x. 13. xiv. 57. niger, xii. 38.
vnguentum, vii. 93. xiii 98. 126. xiv. 146. bonum, iii. 12.
vngues, j. 23. v. 61. nigros, iv. 27. rapidos, xiv. 199.
vnguibus, j. 7. iracundis, xi. 85. longis, xiv. 36. rumidis, j. 7.
unguis lubricus, vii. 1.
ungula fugax, xii. 50.
ungularum, vii. 6.
uni, iv. 42. vii. 96. ix. 92. xiv. 222. colono, iv. 64. nuptæ placere, x. 35. viro placere, x. 35.
unica auis, x. 16. menſa, j. 104.
Vnice, xii. 44.
unicum, vi. 62.
unicumque, j. 62.
uniones, iix. 81. xii. 49.
uniuerſi, Martis, v. 25.
unius, x. 51. xii. 50.
vno, iii. 69. iv. 29. 56. v. 11. 12. 14. 39. 75. vi. 70. vii. 81. iix. 59. 64. x. 78. anno decies ægrotas aut ſæpius, xii. 56. coniuge, xi. 54. die, xi. 19.

grége,ii.46.lemmate,x,59. libro,iv.29. lumine,vi.78. quadrante beatior,x.82. rogo,x.71.
unum,† 1. j. 55.109. ii. 48. 77.93. iii.8. 92. v.19. 25.vi. 28. 90. iix. 47. ix. 47. xii. 55. aſſem, xi. 32. verbum,xiv.217.vitium,x.76.
unus, j. 67. ii. 51. 66. iii. 5. iv.40.v.20.39. 53.vii.6. 70.iix. 55. 75.x. 83.104. xi. 51. hircus, xi. 85.liber, ij.70.
unxiue,xi.40.

Vo

Voberta,j.50.
uobis, v. 63. v. 2. vi. 45.vii. 47.iix. 35.ix. 55.x. 30. 72. 92. xiv. 73.
uobiſcum, ii. 22. xi. 5.
uoca,ii.14.
uocabam,j.113.ii.68.
uocabat,vii.85.
uocabat,xi.16.
uocabit,iii.93.
uocabitur,j.50. ii.37.x. 10.
uocando,iv.64.
uocandi,iii.50.
uocant,v.20.
uocanti,v.45.
uocare,iv.56.vi.64.iix. 58. x.65. xi,19. xiv. 21 ...
uocarer,ix.13.93.
uocari, iii.58. vi.17. vii. 1.ix.12.
uocas, iii. 27. vii.69. x. 16.
uocaſſes,j.24.
uocaſti,ix.49.
uocat, j. 97. ii. 4.iv. 88.v. 72. vii. 73.iix. 81.ix.37.x.28.104. xi. 32.73. xi. 49.58.xiv. 158.
uocata turba,j.21.
uocati, j.44.xi.66.
uocator,vii.85.
uocatum,ii 79.ix.28.
uocatur, j.51. 106. ii.4. iii.58.xiv.160.
uocatus, iii. 27. vii. 19. xi.36.
uocauerit,iii.93.
uocaui,v.51.
uocauit, iv.78. v.48.x. 67.
uoce, vi. 35. vii. 68. 99. iix. 8. 65. ix. 2. 18.x. 5.5. xi. 105. cecropia,vii. 68. certa conſciaque,xi.62. certa,xiv.76. ingenti,iii.46.ingenti,vii. 7. iix. 7. magna, vi. 19.35.rauca,iix.3. rigida,vii.91. ſubmiſſa,iix.75. ſola, iv.27. triſti,iv.5.
uocem,iv,56.30. vii.63. x.65.xi.58.patronam vii.71.
uocémque,vi.35.
uocer,xiv.121.154.
uoces,vi.51.iix.11.x.68. x.36.
uocéſque,vi.34.
uocetur,xiv.7.
uoci,vii.81.
uocibus blandis, vi.23. xii.99.tetricis,xi.44. vllis,xi.61. blandæ,xi.92.
uoco,v.58.
uoconi,vii.28.
vocor, ii. 59. iii.60.xiv. 41.58.
uolabit,xiii.75.
uolant,j.16.
uolántque,vii.47.
uolantem culicem,iix. 33.
uolantis Prognes, xi. 19.
uolat,vii.13.ix.55.
uolatu præcipiti, xi. 92.
uolebam, ii. 55.iii. 73. ix.12.54.
uolebat,vi.72.iix.9.
uolent,iv.64.
uolentem,iv.42.
uoles,j. 114. v.79. xi.8. 57.xiii.31.xiv.7.
uolet,† 11.ii.32.xi.6.
uolitare,j.4.
uolitent,xiv.164.
uolo, j. 9. 58. 116. ii. 49. iii. 45.iv. 31. 77. v. 84. vi. 40. 87. ix. 33.x 59. xi.16.24.105. xii. 37. 40. 48. 60. 98.
uolſa brachia,iii.63.
uolſellæ ſæuæ,ix.28.

uolucrem,xiii.67. pardum,† 15.
uolucres,v.68.Libycæ, xiii.45.
uolucris parua, xiii. 78.
uolucrum, v. 56. xiv. 216.
uolumẽ craſſum, v. 79.
uolumina,vii.62.
uoluptas Martia, v. 25.
uoluentes ſorores, iv. 73.
uolui, ii. 27. vi. 40. ix. 8.
uoluíque,v.23.
uoluiſſe,iv.32.
uoluiſſet,† 12.
uoluit,j.106.iv.18.v.60. vi. 18. iix. 68.ix.44.x. 75.xii.52.
uolunt,iix.21.
uomant,vii.11.
uomis,ii.89.ix.94.
uomuit,vii.66.
uomunt,xi.91.
uoras, j.21.88.iii.77.vi. 11.x.31.
uorat,ii.52.vii.66.
uorata muſca,v.18.
uorent,x.37.xiii.54.
uoret,xi.28.
uos, j.43.ii.4. iii.67.iv. 25.57.64.v.10.vi.86. ix. 29. x. 24. 30. 92. 103. xi. 5. 61. xii. 55. xiv.59.
uota, j. 56. 100. iv. 45. vi. 25. 38. vii. 46. iix. 4. 32. ix. 49. 58. xii. 48. 92. xiv. 16. certa, vii. 7. debita, ix.32.improba, iv.1. minora, ix. 66. pia, iv.73.publica, x. 28. rata, iv. 45. talia, xi. 37.
uoti,ix. 43.ſubiti nouíque,iv.77.
Votieni docti, iix.72.
uotis,vi. 47.vii.6.59.ix. 66.92. x.87. xi.37. xi. 99. paribus perere, iix. 72. poſcentibus, vii.4.
uotorum, ix, 40, 41, 56,
uotum,xi.81,xii,92,
uouet,j,32,ix,32,41,
uox, v, 70, vii, 99, iix, 45, x, 6. celebrata, xii. 52. diuerſa, † 3, prima, ii. 67. omnis, vii,5.

Vr.

Vrar,iix.68.
urbana oris,xi.4.
urbanæ togæ,xi,17,
urbanas lites,xii,73,
urbani lares,iii,31.
urbatus officiis,j,56,
urbano, iii. 58. iugo peruſta colla, x. 12. macello,x.37.
urbanus,j.42.
urbe, † 2, 3, 4. j, 2, 4, 87, ii, 72, iii, 15, 52, 58, iv. 64, 79, 85, v, 61, vi, 94, vii, 5. 63, iix, 61, 31, ix, 19, 99, x,72,xi, 19, xii, 3, 57. domina, iii, 1, ix, 65, exiguâ,xiii,111,Latia ix,18, x,96,xii,60,63. Pharia, vii,29, tota, iii, 15, xii, 38. vicina, j,13.
urbem, iii, 5, iv, 5. vii, 60, iix, 11, 65, xii, 26. Phrygiam,ix,106,totam, iv. 71. vicinam, vii,16.
urbes, vi. 4. ix,7,Argiuas, iv. 55, Latias, vi, 58. Libycas, ix. 57, Parethonias, x, 26, Sicanias,vii,63.
urbi, vi, 43,x,7, Latiæ, iix,8.
urbica Tyrianthina, j. 54.
urbice, vii. 50. xi, 56.
Vrbicus, vii,95. poëta, j.42.
urbis,vi, 80, iix, 44, x. 30,5.58.xi.14. xii.57. dominæ, xii.21. relictæ, xii.69.
urbiſque,vi.64.
urbs Auſonia,† 4.
urcei,xii.32.
urceoli miniſtratorij, xiv.105.
urceus, xi. 57. fictilis, xiv. 106. ruber, xiv. 106.
ure,x.25.
urebat,iii.17.
urere,j.22.x.13.
ureret,j.102.
urget,iix.33.
uri,ii 40.

urinæ delicatæ,iii.81.
uris,x.56.
urit,vi.71.
vrna,ix.78.x.60.
urnam ſanctam,ix.31.
uropygium,vii.93.
urſa horrida, vi. 25. proxima,iii.19.
urſa Parrhaſia,iv.11.
urſi Libyci, j. 105. viui, vi.64.
urſo ingrato, † 21. Calidonio, † 7. præcipiti, † 15. Leucano, † 8.
vrſos,xiv.30.
urſum grauem,† 22.
urſus,† 11.vi.64.

Vſ

Vſipiorum flauorum, vi.60.
uſquam,ix.28,xii,50.
uſque, ii. 123. 64. iii. 68. iv. 28. 91. v. 16. 64. vi. 37. 51. vii. 57. 71. iix. 16. ix. 49. xi. 83. 105. 108. xii. 78. 84. 17. 95. xiii.2.xiv. 130.55.
uſquequaque,xi.99.
uſſit,xiv,193.207.
uſta,iix.56.
uſtórque,iii.93.
uſu vario,vii.50.
uſuram,v.43.
uſus, xi.56. xiii. 10. xiv. 126. Amphitheatrales,xiv.137.placidos, xiv.34.

Vt

Vt, † 12. 16. j. 105. 118. ii. 6. 44. iii. 60. 92. iv. 73.76.v.10.61.vi. 39. 42. vii. 15.21. iix. 64. 18. ix. 77. 81. x. 3.44.xi.28. xii. 11.61. xiii.4.8. xiv.191.203. facias, xi. 56. multum,x.11.
utaris,iv.54.xii.14.
utatur,x.66.
uter,ix.22.
utere, iii. 89. xi. 53. 79. 105.xii.98.
uteri, iii. 72. lomento, iii.42.
uteris,ii.61. v.1. ix. 42. xii.23.
uterque, j.36.117.94.iii. 95. vi. 83. vii. 37. iix. 43.78.ix.42.54.73.x. 81. Cæſar, ix.99.cõſul, iv. 79. enſis, iii. 66. labor, xi. 82, natus,ii.2.
utetur,vi.83.
uti, x.73. xi.21. coni,iii. 25.
utile,xiii.39. conſilium v. 20. munus, xiv. 168.
utilior merx, xii.103.
utilis, ii. 77. xi. 82. xiv. 36. ouis, xiv. 121. ſpongia, xiv. 144. ventri mouendo lactuca, xi. 53.vſus,xii. 75.
utinam, iv.67. x.32.xii, 39.
utitur,j.78.ix.63.
utque, j. 32. ix. 44.xiii. 4.
utraque,vi.2.ix.55.
utraque, j. 16. lingua doctus, x.76, manu, † 20.ripa,x.7.
utramque, j. 110. iii.53. vii.19.
utrinque,x.38.xi.71.
utrique,j.7. x.2.81.
utriuſque,† 13.iii.27.
utroque, vii.41. labro, ii. 22. oculo, iix. 59, ore,ix.106.
utrum,ii.21.
utrum ne,xii.66.iii.20. vii.6.
utrúmque, j. 58. iii. 38. v.22, vi.33. vii. 39. iix. 51. ix. 54. xi. 81. xiv.153. 174. Iouem, ix. 81. porrum, iii. 47.

Vu

Vua, j. 27. vii. 66. 68. delicata,x.74. duracina,xiii.22. inutilis lyæo, xiii. 22. nobilis, iv. 44. rudis, xiii. 68. Veientana, ii.53.
uuæ, j. 44. marcentes, v.79.ollares, vii. 19.
uuam ſtillantem, x. 56.
uuas feras,iii.58.
uuis dulcibus,xiii.49.
Vulcane,v.7.
uulgata,x.93.
uulgi,j.3.
uulgo,iix.18.
uulgus, ix. 23. denſum, vi.38.

vi.38.
vulnera, ii. 84. alta, j. 61. prima, xi. 79.
vulnere, † 12. 13. 14. calido, iv. 18. longo, † 15.
vulnus, j. 14. ix. 88.
vulpes, x. 100.
vulpem olidam, x. 37.
vulpis, iv. 4.
vulſa, iix. 47. mens, ii. 36.
vulſo pilo, ii. 29.
vult, j. 80. 85. 87. ii. 73. iii. 11, 50. v. 26. 57. vi. 72. 54. 67. vii. 38. ix. 6. iix. 9. 19. 29. x. 3. 18. 49. xi. 25. 61. 63. xii. 76. 78.
vultu, iii. 53. iv. j. 1. v. 6. 62. 79. vi. 10. 82. 79. vii. 4. iix. 8. 65. x. 65. ix. 44. benigno, iv. 89. candido, vi. 39. demiſſo, j. 69. eodem, xiv. 14. meliore, iv. 1. reſupino, ix. 44.
vultuque, iv. 89.
vultum, vii. 43. grauem, v. 52.
vulturis, vi. 62.
vultutino, ix. 28.
vulua materna, xiii. 56.
vuluæ excauatæ, xii. 19.
vulua tumenti, xi. 62.
vultus, j. 41. 79. ii. 83. iv. 3. v. 7. vi. 58. iix. 2. ix. 26. 65. 57. x. 32. xi. 92. 103. xii. 42. xiv. 186. certior, vii. 83. florentes, ix. 76. fortior, ix. 78. fulgentes marmore, ix. 24. læuior, iix. 64. lubricus, ix. 57. palatinos, ix. 25. patrij, vi. 27. piger, ii. 11. ſeueros, ii. 41. ſacros, iii. 66. iix. 24. teneri, j. 32. viriles, ix. 37.

Vx

Vxor, ii. 54. 56. iii. 70. 85. 92. iv. 45. 53. vi. 90. vii. 9. 94. 101. x. 35. 43. 90. 98. xi. 16. 44. 79. 105. xii. 58. 98. 99. anus, xiv. 147. ficoſa, vii. 70. flebilis, x. 97. formoſa pudica puella, ix. 68. grauis, xi. 85. peſſima, iix. 35. rufa crinibus, xii. 32. ſalua, ii. 11. turpior, vi. 45.
vxore deſerta, iix. 31.
vxorem, j. 85. 74. ii. 49. 60. 65. iii. 269. 3. iv. 5. vi. 31. ix. 97. x. 69. xii. 20. legitimā, v. 76. locupletem, iix. 22. ix. 84.
vxores, iix. 43. ſummœnianæ, xii. 32. ſūmœnianas, iii. 82.
vxori, v. 33. iix. 12. xii. 38. dotatæ, x. 15.
vxoris, v. 62. xii. 99. ſanctæ, x. 30.

X

Xa

XAnthus, iix. 21.

Xe

xeniorum, xiii. 3.

Z.

Ze

ZElotypum, j. 93.
zephyri, xii. 44.

Zo

ζωή, x. 68.
Zoile, ii. 19. 42. 58. 81. v. 80. vi. 91. xi. 31. 86. 93. xii. 54. improbe, xi. 55.
Zoili, iii. 81.
Zoilum pedentem, iv. 77.
Zoilus, ii. 16. iii. 29.
zona, xiv. 151. breuis, xiv. 151.

FINIS.

H.

M. HVLDRICVS BVCHNERVS,

IOSEPHO LANGIO S.

LANGI, nouem cultor ſororum non reſes,
Et cura ter trini Dei;
Si, quod COLERVS *atque* REINARTVS *meus*
Pridem inſuſſurarunt mihi
Vtramque in aurem, Candidos Muſarum amas
Coliſque alumnos mutuò:
Ego claßis extremæ quoque, vltimus licet,
Humiliſque vulgi è circulo,
Aures tuas doctißimas non ambigo
Rudibus ferire verſibus.
Quod ergo felix! quam ſalutem faucibus
Tibi propino turgidis.
Liquido atque defecato animo bibe ocyus.
Caue tamen commercio
Os literarum mutuo mihi oblinas,
Tuoſque anhelantem ad lares,
Omni abſque fuco, reſpuas; quod vix reor,
Spondente mî lubentiâ.
Bene eſt, quieſco. Tu rudes potius meos
Anagrammatiſmos accipe,
Lege, iudica: tandémque Vatem Bilbilis
Ad nos iocoſum quem tulit,

Volare fac tuapte ritè dexterâ
Notis politum lucidis.
Sed feceris nullo hoc monente. Ergo mihi
Haue valeque denuò.

VVertheimio ad Confluent. Mœni & Tubari
Idibus Martij M. D. XCV.

AD IOSEPHVM LANGIVM.

ANNVS & emenſi pars ſeſquilabitur anni,
Quum de Bilbilico ſpes mihi nata tuo eſt.
Necdum comparet. Si quid Venus Itala cordi eſt,
Rumpe ſeneſcentis vincula lenta moræ.
In nonum fruſtrà cum Flacco preſſeris annum,
Quæ fuerant hodie digna, IOSEPHE, legi.

FRID. TAVBMANVS.
P. L.

A01 1464793